TỦ SÁCH ĐẦU TƯ

WILLIAM J.O'NEIL

NHÀ SÁNG LẬP NHẬT BÁO IBD (INVESTOR'S BUSINESS DAILY)
TÁC GIẢ CỦA NHỮNG CUỐN SÁCH BÁN CHẠY
"HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS
(LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN" VÀ
"SUCCESSFUL INVESTOR (NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG)"

PHIÊN BẢN THỨ 05 của cuốn sách HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS

CANSLIM HỆ THỐNG ĐẦU TƯ HOÀN CHỈNH GIÚP BẠN

LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN

HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS COMPLETE INVESTING SYSTEM

NHỮNG HƯỚNG DẪN THIẾT THỰC ĐỂ TRỞ THÀNH NHÀ GIAO DỊCH SIÊU HẠNG TRONG CẢ THỜI ĐIỂM THUẬN LỢI LẪN KHÓ KHĂN

BIÊN DỊCH: TRƯƠNG MINH HUY - THÁI PHẠM

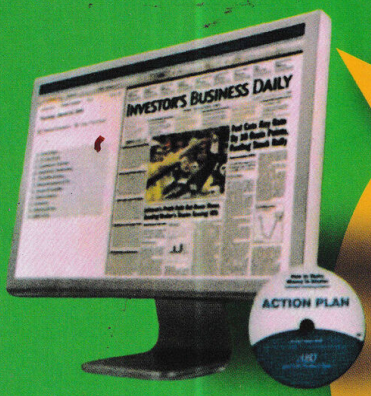
NHÀ XUẤT BẢN THẾ GIỚI
Happy.Live
Mc Graw Hill Education

BẤT CỨ AI CŨNG CÓ THỂ HỌC CÁCH ĐẦU TƯ THÔNG MINH BẰNG HỆ THỐNG ĐẦU TƯ ĐƯỢC NHIỀU NGƯỜI SỬ DỤNG NHẤT

Trải qua rất nhiều bối cảnh thị trường, cuốn sách bán chạy "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" của William O'Neil đã tiết lộ cho hơn 2 triệu nhà đầu tư bí mật để đầu tư thành công. Hệ thống Đầu Tư CANSLIM®, là quá trình gồm 7 bước để tối thiểu hoá rủi ro trong khi tối đa hoá lợi nhuận, đã có sức ảnh hưởng lớn đến nhiều thế hệ nhà đầu tư.

Dựa trên nghiên cứu toàn diện về tất cả các siêu cổ phiếu từ năm 1880 đến năm 2009, phiên bản thứ năm này mang đến cho bạn:

- Một phương pháp được kiểm chứng để tìm kiếm các siêu cổ phiếu, trước khi chúng có sóng tăng giá mạnh nhất.
- Những bí quyết để chọn các cổ phiếu, quỹ tương hỗ và quỹ ETF tốt nhất để tối đa hoá lợi nhuận.
- 100 đồ thị mới giúp bạn học hỏi từ các siêu cổ phiếu thành công nhất trong lịch sử thị trường chứng khoán Mỹ.
- Các chiến lược giúp bạn tránh khỏi những sai lầm mà nhiều nhà đầu tư mắc phải!

HỆ THỐNG ĐẦU TƯ **CANSLIM®**

Nghiên cứu của Hiệp Hội Các Nhà Đầu Tư Cá Nhân Hoa Kỳ (AAII) kéo dài trong suốt **12 năm đối với hơn 50 chiến lược đầu tư hàng đầu** đã xác nhận: Hệ Thống Đầu Tư CANSLIM® của William O'Neil thuộc vào nhóm **chiến lược sinh lợi nhuận.** CANSLIM tạo ra tỷ suất sinh lợi 2,763.3% trong khoảng thời gian 12 năm, so với 14.9% của chỉ số S&P500.

ISBN: 978-604-77-5602-5

9 786047 756025

Giá: 450.000đ

LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN

HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS
COMPLETE INVESTING SYSTEM

HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS COMPLETE INVESTING SYSTEM

Copyright @2018 by MCGRAW-HILL EDUCATION

All Rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted, including without limitation photocopying, recording, taping, or any database, information or retrieval system, without the prior written permission of the publisher.

This authorized Vietnam translation edition is jointly published by McGraw-Hill Education (Singapore) Pte. Ltd

and Happy Live Limited Company. This edition is authorized for sale in the Socialist Republic of Vietnam.

Translation Copyright @2018 by McGraw-Hill Education (Singapore) Pte. Ltd.

Tác phẩm: **LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN**

Tác giả: WILLIAM J.O'NEIL

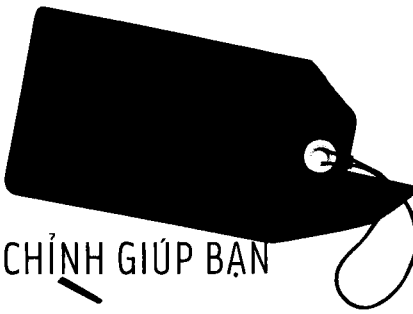
Xuất bản và phát hành ấn bản tiếng Việt trên toàn thế giới theo hợp đồng chuyển giao bản quyền giữa McGraw-Hill Education (Singapore) Pte. Ltd và CÔNG TY TNHH HAPPY LIVE.

Bản quyền tiếng Việt @Happy Live 2018

Mọi sự sao chép trích dẫn phải có sự đồng ý bằng văn bản của chủ sở hữu.

WILLIAM J.O'NEIL

NHÀ SÁNG LẬP NHẬT BÁO IBD (INVESTOR'S BUSINESS DAILY)
TÁC GIẢ CỦA NHỮNG CUỐN SÁCH BÁN CHẠY
"HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS
(LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN" VÀ
"SUCCESSFUL INVESTOR (NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG)"

CANSLIM HỆ THỐNG ĐẦU TƯ HOÀN CHỈNH GIÚP BẠN

LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN

HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS COMPLETE INVESTING SYSTEM

NHỮNG HƯỚNG DẪN THIẾT THỰC ĐỂ TRỞ THÀNH NHÀ GIAO DỊCH
SIÊU HẠNG TRONG CẢ THỜI ĐIỂM THUẬN LỢI LẪN KHÓ KHĂN

BIÊN DỊCH: TRƯƠNG MINH HUY - THÁI PHẠM

NHÀ XUẤT BẢN THẾ GIỚI
Happy.Live
Mc Graw Hill Education

HƠN 2 TRIỆU

ẤN BẢN CỦA CUỐN SÁCH KINH ĐIỂN **"HOW TO MAKE MONEY IN STOCKS"** ĐÃ ĐƯỢC PHÁT HÀNH.

Cuốn sách được ca ngợi khi làm thay đổi cuộc đời của rất nhiều nhà đầu tư và biến **"GIẤC MƠ TỰ DO TÀI CHÍNH" TRỞ THÀNH SỰ THẬT.** Trong phiên bản thứ năm, bạn đọc sẽ được hướng dẫn tỉ mỉ về eIBD (Nhật Báo IBD phiên bản điện tử) để tìm kiếm các siêu cổ phiếu.

NỘI DUNG

09 LỜI GIỚI THIỆU

PHẦN 01

HỆ THỐNG ĐẦU TƯ SINH LỢI NHẤT CANSLIM[R] 017

019 CHƯƠNG 01
Bí mật lựa chọn các siêu cổ phiếu thành công nhất nước Mỹ.

CHƯƠNG 02
Làm thế nào để đọc đồ thị như một nhà giao dịch chuyên nghiệp, cải thiện kỹ năng lựa chọn cổ phiếu và định thời điểm mua. 123

189 CHƯƠNG 03
C= Tăng trưởng EPS và doanh số quý hiện tại ở mức cao và đang tăng tốc.

CHƯƠNG 04
A= Tốc độ tăng trưởng EPS hàng năm cao. Tìm kiếm tăng trưởng đột biến 205

221 CHƯƠNG 05
N= Các công ty trẻ, sản phẩm mới, lãnh đạo mới, thiết lập đánh giá mới từ các nền giá tốt

CHƯƠNG 06
S= Cung và cầu. Lực cầu lớn tại các điểm quan trọng
235

245
CHƯƠNG 07
L= Bạn chọn cổ phiếu nào? Cổ phiếu dẫn dắt (leader) hay cổ phiếu bị thị trường lãng quên (laggard)

CHƯƠNG 08
I= Sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức
257

269
CHƯƠNG 09
M= Xu hướng thị trường bạn xác định xu hướng thị trường như thế nào?

PHẦN 02

TRỞ THÀNH NHÀ GIAO DỊCH THÔNG MINH NGAY TỪ ĐẦU
329

331
CHƯƠNG 10
Khi nào bạn phải bán cắt lỗ mọi thứ... mà không hề có ngoại lệ

CHƯƠNG 11
Khi nào nên chốt lãi
357

389
CHƯƠNG 12
Quản trị tiền

CHƯƠNG 13
21 sai lầm phổ biến mà các nhà đầu tư thường mắc phải
435

PHẦN 03

TRỞ THÀNH NHÀ ĐẦU TƯ CHUYÊN NGHIỆP 447

449 CHƯƠNG 14
Mẫu hình đồ thị của các siêu cổ phiếu tăng giá mạnh nhất

CHƯƠNG 15
Chọn lĩnh vực và ngành tốt nhất thị trường 481

507 CHƯƠNG 16
Tôi sử dụng Nhật Báo IBD để tìm kiếm các siêu cổ phiếu như thế nào

CHƯƠNG 17
Quan sát thị trường và phản ứng với tin tức mới 569

589 CHƯƠNG 18
Làm thế nào để bạn kiếm hàng triệu đôla bằng cách sử dụng các quỹ tương hỗ

CHƯƠNG 19
Dịch vụ giới thiệu các cổ phiếu dẫn dắt mới dành cho các nhà đầu tư tổ chức 605

635 CHƯƠNG 20
Những quy tắc giao dịch và hướng dẫn đã được thời gian kiểm chứng mà bạn cần phải ghi nhớ

NHỮNG CÂU CHUYỆN THÀNH CÔNG 691

643 BỔ TRỢ KIẾN THỨC CỦA BẠN

LỜI GIỚI THIỆU

**HÃY ĐÚC RÚT NHỮNG BÀI HỌC QUÝ GIÁ
TỪ CÁC SIÊU CỔ PHIẾU THÀNH CÔNG NHẤT
TRONG LỊCH SỬ 100 NĂM QUA CỦA NƯỚC MỸ**

Sau cú sụp đổ của thị trường năm 2000 và năm 2008, các nhà đầu tư giờ đây đã nhận ra, họ phải tự chịu trách nhiệm và học cách tự đầu tư số tiền mồ hôi nước mắt của mình. Tuy nhiên, nhiều nhà đầu tư không biết phải bắt đầu từ đâu, phải tin vào ai, hoặc họ không được phép phạm các sai lầm gì để trở thành nhà giao dịch siêu hạng.

Bạn không cần phải đưa tiền của mình cho siêu lừa Bernie Madoff, người sẽ cầm tiền của bạn nhưng không bao giờ nói cho bạn biết, sẽ làm gì với số tiền đó. Thay vào đó, bạn nên đọc một vài cuốn sách đầu tư hay nhất, tham dự một vài khóa học hoặc các nhóm hội thảo về đầu tư, để học cách đầu tư đúng đắn và có được sự tự tin. Ít nhất, bạn nên học và hiểu được những nguyên tắc giao dịch đã được thời gian kiểm chứng, cho phép bạn bảo vệ và phát triển danh mục đầu tư. Gần một nửa người Mỹ có tiền tiết kiệm và tham gia đầu tư; nhưng giờ đây, điều quan trọng nhất là phải học cách đầu tư thông minh với tư duy "biết cách làm (*know-how*)".

"Know how" là thuật ngữ mô tả bạn biết kiến thức thực tế để thực hiện một điều gì đó (ví dụ như một công việc làm ăn kinh doanh). Điều này khác với "Know Who" (biết ai), tức lợi dụng mối quan hệ để thực hiện công việc – Chú thích của người dịch.

Khi mới tham gia đầu tư, tôi đã phạm phải hầu hết sai lầm mà các bạn cũng thường mắc phải. Sau đây là những điều mà tôi đã học được:

- Bạn phải mua cổ phiếu khi chúng đang ở trong xu hướng tăng giá, không phải trong xu hướng giảm giá. Và khi bạn muốn mua thêm, hãy làm điều đó chỉ khi cổ phiếu đã tăng giá từ điểm mua của bạn, chứ không phải giảm giá xuống thấp hơn.
- Bạn mua cổ phiếu khi chúng đang ở gần đỉnh cao nhất trong năm, không phải ở gần đáy cũ và trông có vẻ rẻ đi. Bạn nên mua các cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt, thị giá cao hơn là những cổ phiếu có thị giá rẻ.
- Bạn phải học cách cắt lỗ thật nhanh khi khoản lỗ vẫn còn nhỏ, chưa tới 7% - 8%, chứ không nên chờ đợi và hy vọng giá sẽ tăng trở lại. Rất ít khi những hy vọng hão huyền này sẽ trở thành sự thực.
- Bạn đừng nên chú ý quá nhiều đến giá trị sổ sách, cổ tức hoặc P/E. Lịch sử 100 năm qua cho thấy, đây là những tiêu chí ít có ảnh hưởng hoặc không có nhiều giá trị dự báo để nhận ra các công ty thành công nhất trong lịch sử nước Mỹ. Thay vào đó, hãy tập trung vào những yếu tố đã được lịch sử kiểm chứng như: tăng trưởng EPS và tăng trưởng doanh số cao, hành động giá và khối lượng, và liệu công ty có giữ vị trí số 1 trong ngành với sản phẩm mới, ưu việt.
- Bạn không cần phải sử dụng các dịch vụ tư vấn đầu tư hoặc thư tư vấn thị trường. Cũng đừng bao giờ để bản thân bị lay động bởi những lời khuyên từ các nhà phân tích hoặc bạn bè, những người chỉ thể hiện các ý kiến chủ quan cá nhân (do đó thường sai lầm).
- Bạn phải rèn cho bản thân trở nên quen thuộc với các đồ thị giá, đồ thị tuần, đồ thị tháng và đồ thị khối lượng - là công cụ vô giá của các nhà giao dịch chuyên nghiệp nhưng lại bị các nhà giao dịch nghiệp dư bỏ qua.
- Cuối cùng, bạn phải học cách sử dụng những quy tắc bán đã được thời gian kiểm chứng để biết được khi nào nên chốt lãi. Bạn sẽ cần đến các quy tắc giao dịch đúng đắn để biết khi nào là thời điểm tốt nhất tham gia thị trường, khi nào cần phải chốt lãi và khi nào cần phải hạn chế đầu tư. Chín mươi phần trăm các nhà đầu tư không biết đến những nguyên tắc sống còn này.

Tất cả những hành động sáng suốt này hoàn toàn trái ngược với bản năng con người! Thực sự, thị trường chứng khoán luôn thể hiện bản năng con người và tâm lý đám đông mỗi ngày, nhưng đồng thời hoạt động theo quy luật cung cầu. Vì hai yếu tố này cùng tồn tại song song theo thời gian, hoàn toàn đúng khi nói rằng, mẫu hình giá ngày hôm nay cũng giống 50 năm hoặc 100 năm trước. Chỉ có số ít nhà đầu tư hiểu rõ và nhận thức được thực tế này. Đây sẽ là lợi thế vô giá của bạn.

Trong phiên bản thứ năm của cuốn sách Làm Giàu Từ Chứng Khoán, tôi sẽ đưa cho bạn ngay lập tức (ở Chương 1) 100 đồ thị màu có chú thích về 100 siêu cổ phiếu thành công nhất trong lịch sử nước Mỹ, từ những thập niên 1880 đến cuối năm 2008, từ những siêu cổ phiếu như Richmond và Danville Railroad vào năm 1885, và Northern Pacific năm 1901 khi tăng giá từ $115 đến $700, cho đến Apple và Google của thế kỷ 21.

Chương 1 có rất nhiều đồ thị mà bạn cần phải học hỏi và đúc rút kinh nghiệm quý giá từ những siêu cổ phiếu thành công nhất lịch sử. Bạn sẽ nhìn thấy các mẫu hình giá sinh lợi nhất được lặp đi lặp lại qua nhiều năm tháng. Có 105 ví dụ (cho 100 cổ phiếu) về các mẫu hình giá cổ điển như chiếc cốc-tay cầm. Có một số mẫu hình chiếc cốc-tay cầm nhỏ, số khác rất lớn trong khi những mẫu hình khác có kích thước trung bình.

Ngoài mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, chúng tôi cũng phát hiện ra 8 mẫu hình thành công khác. Bethlehem Steel vào năm 1915 là ví dụ đầu tiên về mẫu hình lá cờ thắt chặt và được xem là hình mẫu cho các mẫu hình lá cờ thắt chặt khác của Syntex, Rollins, Simmonds Precision, Yahoo!, và Taser. Tất cả những cổ phiếu này đều có sóng tăng giá rất mạnh.

Các mẫu hình giá sinh lợi nhất cùng với tăng trưởng lợi nhuận cao sẽ giúp bạn tìm ra các cổ phiếu tốt nhất, biết được khi nào thị trường suy yếu và các cổ phiếu có rủi ro cao mà bạn cần phải tránh xa. Đó là lý do tại sao tôi nhóm tất cả đồ thị giá trị nhất trong Chương 1, cùng với những chú thích ở mỗi đồ thị nhằm giúp bạn học được kỹ năng đầu tư, điều có thể làm thay đổi toàn bộ cuộc đời bạn và khiến cho cuộc sống của bạn trở nên tốt đẹp hơn.

Một bức tranh hay đáng giá hơn ngàn lời nói. Một trăm ví dụ này chỉ là một phần nhỏ trong vô số cổ phiếu mà bạn đã bỏ lỡ trong nhiều năm qua. Chúng tôi đã có mô thức thành công của hơn 1,000 siêu cổ phiếu trong lịch sử hơn 100 năm qua của nước Mỹ. Chỉ cần bạn biết được một hoặc hai mô thức, tương lai của bạn sẽ hoàn toàn thay đổi. Nhưng bạn phải thực sự nghiêm túc, biết và hiểu rõ những gì mình đang làm khi đầu tư. Bạn có thể làm điều đó nếu thực sự muốn và là mục tiêu quan trọng của cuộc đời bạn.

Bạn sẽ có được "tư duy đúng đắn (*common sense*)" hoàn toàn mới mẻ để nhìn nhận về nước Mỹ và thị trường chứng khoán. Từ đường sắt cho đến ô tô và máy bay, từ radio và TV cho đến máy tính, từ máy bay phản lực cho đến nhưng cuộc thám hiểm vũ trụ, từ các cửa hàng tạp hóa nhỏ lẻ cho đến chất bán dẫn và internet, nước Mỹ không ngừng phát triển mau lẹ. Chuẩn mực sống của phần lớn người dân Mỹ đã được cải thiện rõ rệt trong 100 năm, 50 năm hoặc 30 năm qua.

Vâng, vấn đề thì lúc nào cũng có và mọi người đều thích chỉ trích. Nhưng các nhà cách tân, doanh nhân và nhà đầu tư Mỹ mới thực sự là động lực chi phối chính đằng sau sự tăng trưởng thần kỳ này. Họ đã tạo ra những ngành công nghiệp mới, công nghệ mới, sản phẩm mới, dịch vụ mới và 80% việc làm mới mà chúng ta đang hưởng lợi.

Bây giờ, tùy bạn có muốn đón nhận những cơ hội mà nước Mỹ tự do và những doanh nhân năng động đang mang đến cho bạn trong mỗi chu kỳ kinh tế hay không.

Trong các chương tiếp theo, bạn sẽ học cách chọn các siêu cổ phiếu trên thị trường chứng khoán và cách chốt lãi khi bạn đã có được nó. Bạn cũng sẽ biết cách làm thế nào để hạn chế các sai lầm và thua lỗ.

Những kẻ luôn tỏ vẻ tài tử khi đầu tư cổ phiếu hoặc chỉ có kết quả tầm thường hoặc thua lỗ vì thiếu kiến thức. Bạn có thể tránh được kết cục này nếu học cách đầu tư thông minh. Cuốn sách này sẽ mang lại cho bạn những hiểu biết, kỹ năng và phương pháp đúng đắn để trở thành nhà đầu tư thành công (nếu bạn thực sự muốn đạt được nó).

Tôi tin bất cứ ai trên nước Mỹ, bất kể già hay trẻ, địa vị xã hội, trình độ giáo dục, điều kiện kinh tế đều có thể học cách tiết kiệm và đầu tư thông minh. Cuốn sách này không được viết dành cho giới tinh hoa, mà cho hàng triệu con người bình thường ở bất cứ nơi đâu muốn có được thành công về mặt tài chính. Không bao giờ là quá muộn để học cách đầu tư thông minh.

• BẠN CÓ THỂ BẮT ĐẦU VỚI SỐ VỐN NHỎ - Nếu bạn chỉ là một người làm công ăn lương bình thường hoặc một nhà đầu tư mới, bạn nên biết rằng, không cần phải có số vốn lớn để bắt đầu sự nghiệp đầu tư. Bạn có thể bắt đầu với số vốn nhỏ như $500-$1,000 và sau đó bổ sung thêm khi bạn kiếm được nhiều tiền hơn. Tôi bắt đầu sự nghiệp của mình khi mua 5 cổ phiếu Procter & Gamble khi mới 21 tuổi và chỉ vừa rời khỏi trường đại học.

Mike Webster là một trong những nhà quản lý tiền làm việc tại nhà của chúng tôi, cũng bắt đầu với số vốn nhỏ. Thực sự, Mike đã bán những đồ vật cá nhân, bao gồm bộ sưu tập đĩa CD âm nhạc để bổ sung vốn đầu tư. Trước khi quản lý tiền cho công ty, ông ấy đã kiếm được tỷ suất sinh lợi 1,000% cho tài khoản cá nhân vào năm 1999.

Steve Birch, một nhà quản lý tiền làm việc tại nhà khác của chúng tôi, cũng đầu tư từ rất sớm. Ông ấy đã kiếm được lợi nhuận lớn từ thị trường tăng giá mạnh vào cuối những năm 1990 và bảo vệ thành quả bằng cách nắm giữ tiền mặt trong suốt thị trường con gấu. Từ năm 1998 đến năm 2003, ông ấy đã kiếm được tỷ suất sinh lợi lên đến 1,300%. Cả Mike và Steve đều gặp phải những năm tháng khó khăn, nhưng cả hai đều học hỏi và đúc rút kinh nghiệm từ sai lầm của chính mình, nhờ đó mới đạt được thành quả giao dịch siêu hạng.

Bạn đang sống trong một thời đại thú vị khi có vô số cơ hội mới, các ý tưởng đầu tư mới, các ngành công nghệ mới, và các thị trường cận biên mới. Tuy nhiên, bạn phải đọc hết toàn bộ cuốn sách này (thậm chí là đọc 2-3 lần) để học cách nhận diện và chớp lấy các cơ hội mới này.

Những cơ hội luôn sẵn có cho tất cả mọi người. Bạn đang sống ở một nước Mỹ không ngừng phát triển và đổi mới. Chúng ta dẫn đầu thế giới về công nghệ cao, Internet, các tiến bộ y học, phần mềm máy tính, khả năng quân sự, và các công ty trẻ, mới, năng động.

Ngày nay, bạn chắc chắn nhận ra không thể chỉ sống dựa vào tiền lương. Để làm những gì bạn muốn, đi đến những nơi bạn thích, và có được cuộc sống bạn hằng ao ước, bạn phải tiết kiệm và đầu tư thông minh. Thu nhập từ đầu tư sẽ giúp bạn đạt được các mục tiêu và sự an toàn tài chính. Cuốn sách này có thể thay đổi cuộc đời bạn. Không ai có thể đánh bại được bạn trừ khi bạn muốn như thế. Hãy luôn luôn lạc quan.

• BÍ MẬT- BƯỚC ĐẦU TIÊN ĐỂ HỌC CÁCH CHỌN ĐÚNG CÁC SIÊU CỔ PHIẾU LÀ NHÌN LẠI NHỮNG BÀI HỌC TỪ CÁC CỔ PHIẾU DẪN DẮT TRONG QUÁ KHỨ, HIỂU ĐƯỢC ĐẶC ĐIỂM CỦA CÁC CỔ PHIẾU THÀNH CÔNG NHẤT. TỪ NHỮNG QUAN SÁT NÀY, BẠN SẼ NHẬN RA CÁC MẪU HÌNH GIÁ VÀ LỢI NHUẬN ĐỂ PHÁT HIỆN CÁC SIÊU CỔ PHIẾU, TRƯỚC KHI CHÚNG CÓ SÓNG TĂNG GIÁ MẠNH MẼ NHẤT.

Các yếu tố chính mà bạn sẽ nhận ra bao gồm: tăng trưởng EPS quý hiện tại, tăng trưởng EPS trong ba năm gần nhất, khối lượng giao dịch hiện tại, Sức Mạnh Giá Tương Đối (chỉ báo RS) của cổ phiếu so với thị trường trước khi có sóng tăng mạnh nhất, số lượng cổ phiếu đang lưu hành.

Bạn cũng sẽ hiểu được các siêu cổ phiếu thành công nhất đều có sản phẩm mới ưu việt hoặc ban lãnh đạo mới năng động, và được hưởng lợi từ những thay đổi quan trọng trong điều kiện kinh doanh của ngành.

Thật dễ dàng để tiến hành những phân tích thực nghiệm về tất cả cổ phiếu dẫn dắt thành công nhất trong lịch sử. Tôi đã tiến hành một nghiên cứu toàn diện như thế. Trong quá trình phân tích lịch sử, chúng tôi đã lựa chọn các siêu cổ phiếu thành công nhất mỗi năm trên thị trường chứng khoán (xét theo phần trăm tăng giá của từng năm) trong suốt 125 năm qua.

Chúng tôi gọi nghiên cứu này là "Cuốn Sách về Mô Thức Thành Công Của Các Siêu Cổ Phiếu". Nó phân tích hơn 1,000 siêu cổ phiếu trong lịch sử cho đến tận những năm 1880. Đây là những siêu cổ phiếu như:

Texas Instruments, khi giá tăng vọt từ $25 lên $250 trong giai đoạn từ tháng 1 năm 1958 đến tháng 5 năm 1960.

Xerox, khi giá tăng vọt từ $160 lên $1,340 trong giai đoạn từ tháng 3 năm 1963 đến tháng 6 năm 1966.

Syntex, khi giá tăng vọt từ $100 đến $570 chỉ trong nửa cuối năm 1963.

Dome Petroleum và Prime Computer, lần lượt tăng 1,000% và 1,595% trong thị trường tăng giá năm 1978-1980.

Limited Stores, là những cổ đông may mắn với mức tăng 3,500% trong giai đoạn từ năm 1982 đến năm 1987.

Cisco System, khi đã tăng giá từ $0.10 (giá điều chỉnh sau khi chia tách) lên $82 trong giai đoạn từ tháng 10 năm 1990 đến tháng 3 năm 2000.

Cả Home Depot và Microsoft đều tăng giá hơn 20 lần trong suốt những năm 1980 đến đầu những năm 1990. Home Depot là một trong những siêu cổ phiếu thành công nhất trong lịch sử khi giá tăng hơn 20 lần chỉ trong hai năm kể từ khi IPO vào tháng 9 năm 1981, và sau đó tăng giá gấp 10 lần từ năm 1988 đến năm 1992. Tất cả những công ty này đều có sản phẩm mới, ưu việt hơn. Nói tóm lại, chúng ta có cuốn sách bao gồm 10 mô thức khác nhau về các doanh nghiệp đổi mới và thành công nhất của nước Mỹ.

Bạn có muốn biết những đặc điểm phổ biến nhất và quy tắc thành công mà chúng tôi đã phát hiện từ việc nghiên cứu tất cả các siêu cổ phiếu thành công nhất trên thị trường chứng khoán?

Tất cả sẽ được đề cập trong vài chương tới, theo một định dạng đơn giản, dễ đọc dễ nhớ mà chúng tôi gọi là CANSLIM. Mỗi chữ cái trong từ CANSLIM thể hiện cho một trong bảy đặc điểm của các siêu cổ phiếu thành công nhất trong giai đoạn hình thành ban đầu, ngay trước khi chúng có sóng tăng giá mạnh mẽ nhất. Hãy viết ra các quy tắc này, và lặp lại nhiều lần cho đến bạn không thể quên được nó.

Lý do hệ thống đầu tư CANSLIM tiếp tục hoạt động tốt từ chu kỳ tăng giá này đến chu kỳ tăng giá khác, và AAII (Hiệp Hội Các Nhà Đầu Tư Cá Nhân Hoa Kỳ) đã xếp hạng nó là chiến lược giao dịch đầu tư hàng đầu tại Mỹ, vì nó hoàn toàn dựa trên những nghiên cứu lịch sử về cách thức hoạt động thực sự của thị trường chứng khoán hơn là các ý kiến chủ quan cá nhân của bất kỳ ai, bao gồm các nhà phân tích Phố Wall....cho đến các nhà lý thuyết học thuật. Hơn nữa, bản năng tự nhiên của con người trên thị trường chứng khoán vốn dĩ không bao giờ thay đổi. Vì thế CANSLIM không bao giờ lỗi thời như một món đồ thời trang hoặc bởi sự thay đổi của các chu kỳ kinh tế.

Bạn có thể học cách lựa chọn các siêu cổ phiếu trên thị trường chứng khoán, và sở hữu một phần những công ty tốt nhất trên thế giới. Vì thế hãy bắt đầu ngay bây giờ. Sau đây là những tóm tắt nhanh về CANSLIM:

C Tăng Trưởng Doanh Số và EPS Quý Hiện Tại: Càng Cao, Càng Tốt

A Tăng trưởng EPS ba Năm Gần Nhất: Hãy Tìm Kiếm Công Ty Có Tăng Trưởng Mạnh Nhất

N Công Ty Trẻ Có Sản Phẩm Mới, Lãnh Đạo Mới, Đỉnh Giá Mới Mua Tại Thời Điểm Hợp Lý

S Quy Luật Cung Cầu: Số Lượng Cổ Phiếu Đang Lưu Hành Ít, Bên Cạnh Lực Cầu Mạnh Từ Khối Lượng Lớn.

L Bạn Chọn Cổ Phiếu Dẫn Dắt Chứ Không Phải Bị Thị Trường Lãng Quên

I Sự Bảo Trợ Của Các Nhà Đầu Tư Tổ Chức: Hãy Đi Theo Các Cổ Phiếu Dẫn Dắt

M Xu Hướng Thị Trường Chung Làm Thế Nào Để Bạn Xác Định Được Nó?

Vui lòng hãy bắt đầu Chương 1 ngay lập tức. hãy cứ đi và bạn sẽ tới. ◆

PHẦN

01

HỆ THỐNG ĐẦU TƯ SINH LỢI NHẤT **CANSLIM**

CHƯƠNG

01

BÍ MẬT LỰA CHỌN CÁC SIÊU CỔ PHIẾU THÀNH CÔNG NHẤT NƯỚC MỸ

Trong phiên bản mới nhất của cuốn sách này, bạn sẽ quan sát lại 100 đồ thị của các siêu cổ phiếu tăng giá mạnh nhất trong lịch sử thị trường chứng khoán Mỹ, từ năm 1880 đến năm 2009. Hãy nghiên cứu kỹ các đồ thị này. Bạn sẽ hiểu được bí mật làm thế nào nhận ra các siêu cổ phiếu trước khi giá tăng vọt.

NẾU BẠN LÀ MỘT NHÀ ĐẦU TƯ MỚI và tạm thời chưa hiểu được các đồ thị nói gì, xin đừng lo lắng! Ai cũng có điểm khởi đầu. Các nhà đầu tư thành công cũng từng là nhà đầu tư mới lúc bắt đầu sự nghiệp. Cuốn sách này sẽ chỉ cho bạn biết cách thức nhận ra những điểm mua quan trọng trên đồ thị, cũng như những tín hiệu cảnh báo quan trọng để bán cổ phiếu. Để thành công, bạn cần phải học hỏi những quy tắc giao dịch đúng đắn đã được thời gian kiểm chứng.

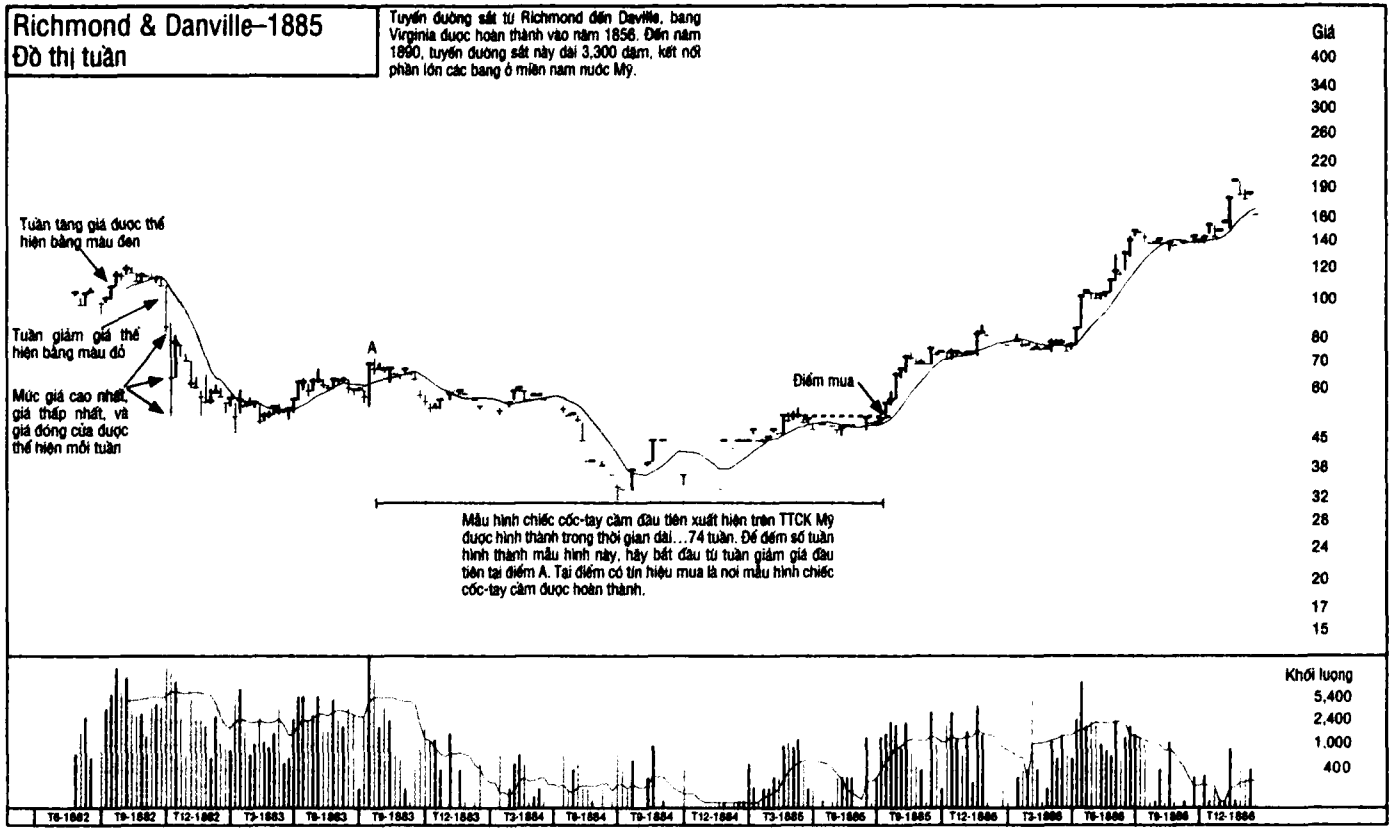
Khi nghiên cứu các đồ thị này, bạn sẽ nhận ra có một số mẫu hình giá được lặp đi lặp lại theo thời gian, bất kể là năm 1900 hay năm 2000. Điều này sẽ mang lại cho bạn một lợi thế lớn, vì một khi bạn biết được các mẫu hình này, thực hành cách nhận diện nó, bạn sẽ biết được khi nào một cổ phiếu đang được các nhà đầu tư lớn thu gom, sau đó đẩy giá tăng vọt.

Sẽ là một sự kết hợp hoàn hảo nếu như bạn tìm kiếm các cổ phiếu có tăng trưởng doanh số và tăng trưởng lợi nhuận cao, ROE cao, đồng thời đồ thị giá xuất hiện các mẫu hình cho thấy các nhà đầu tư tổ chức đang gom hàng. Điều này sẽ giúp bạn cải thiện kỹ năng chọn đúng cổ phiếu và mua đúng thời điểm. Các nhà đầu tư chuyên nghiệp luôn luôn sử dụng đồ thị. Vì thế, bạn cũng phải học kỹ năng đọc đồ thị.

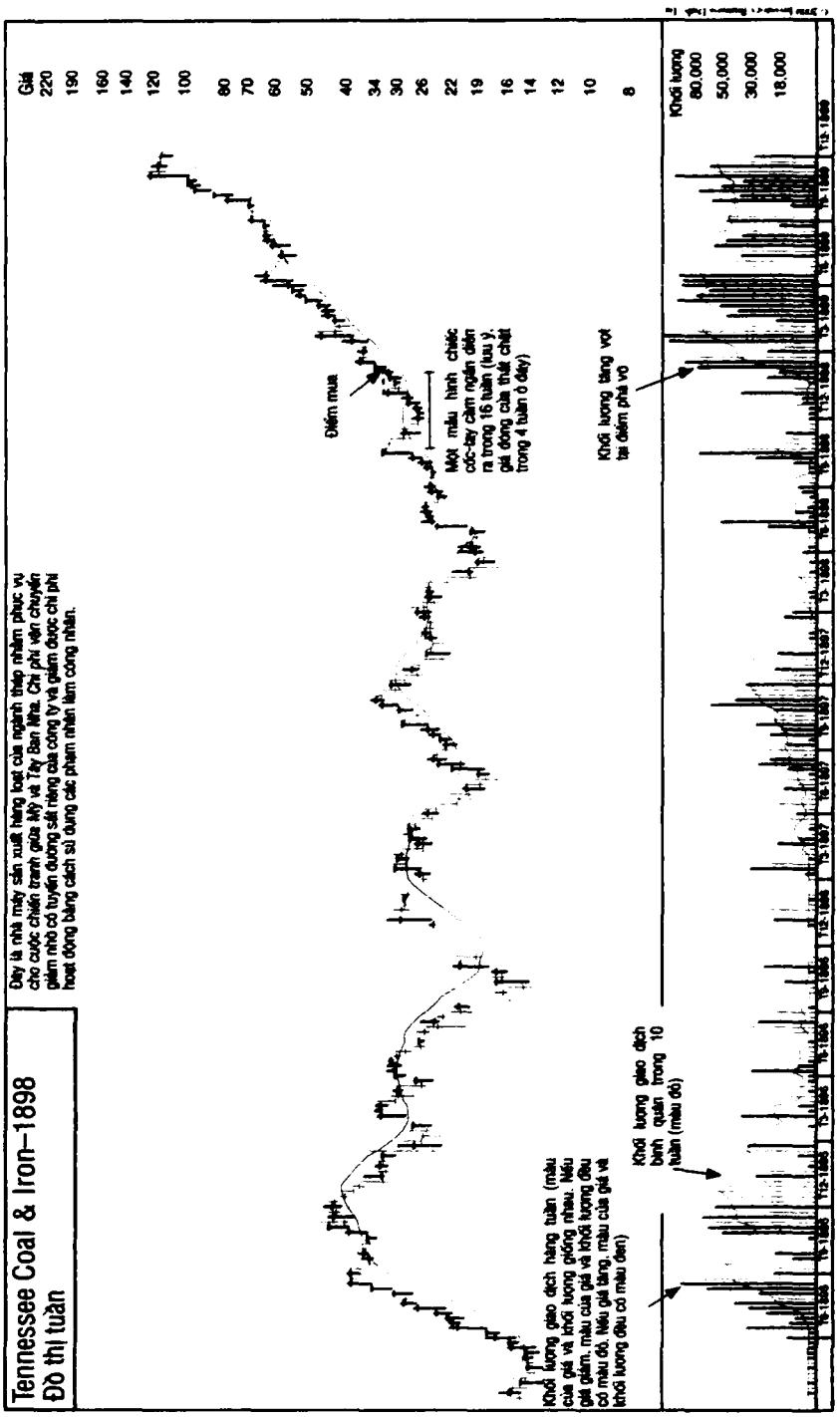
Cuốn sách này chỉ ra cách thức làm thế nào để nước Mỹ tăng trưởng mạnh mẽ hơn và bạn cũng vậy. Bạn có thể hoàn thành "Giấc Mơ Mỹ" nếu bạn có quyết tâm, khát vọng, ý chí sẽ không bao giờ từ bỏ giấc mơ của mình.

Mặc dù đây là Chương 1 nhưng người dịch cho rằng, bạn nên đọc nó cuối cùng. Sau khi đọc và hiểu được cách nhận diện siêu cổ phiếu qua các yếu tố CANSLIM cũng như kỹ năng đọc đồ thị, bạn sẽ bắt đầu "trải nghiệm thực tế" khi đọc Chương 1 - Chú thích của người dịch.

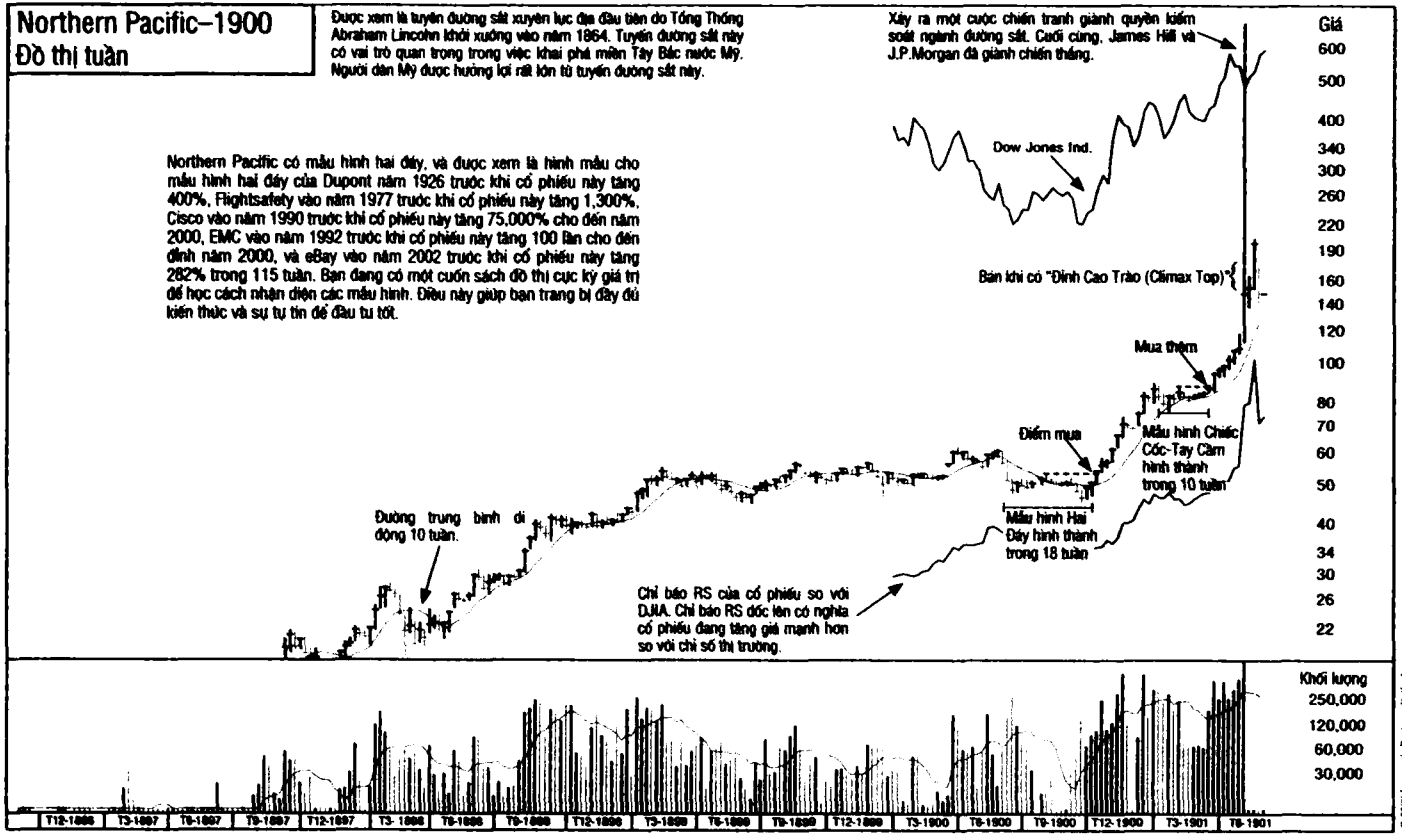
▸ *Xem chart trang tiếp*

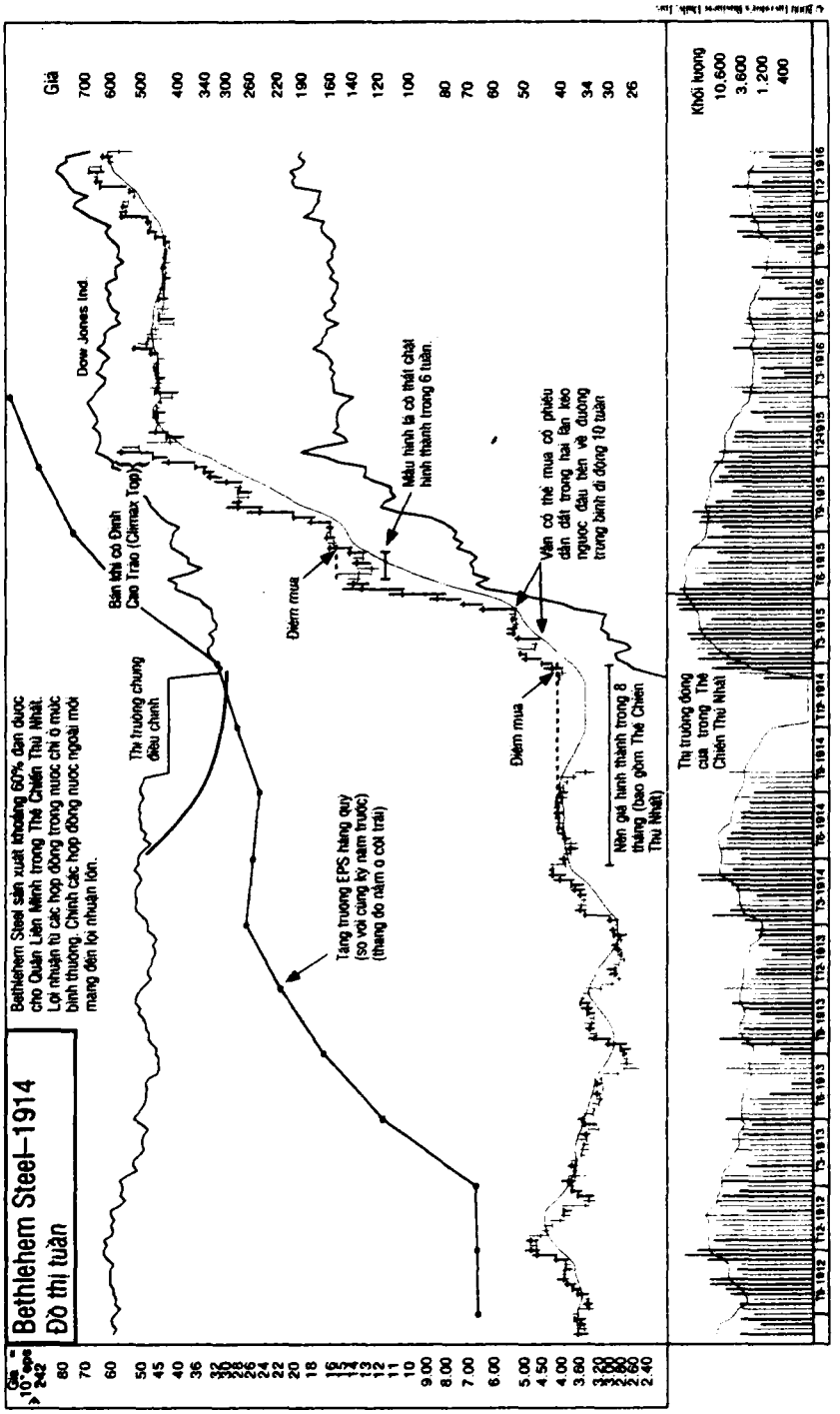
Richmond & Daville tăng 257% trong 70 tuần

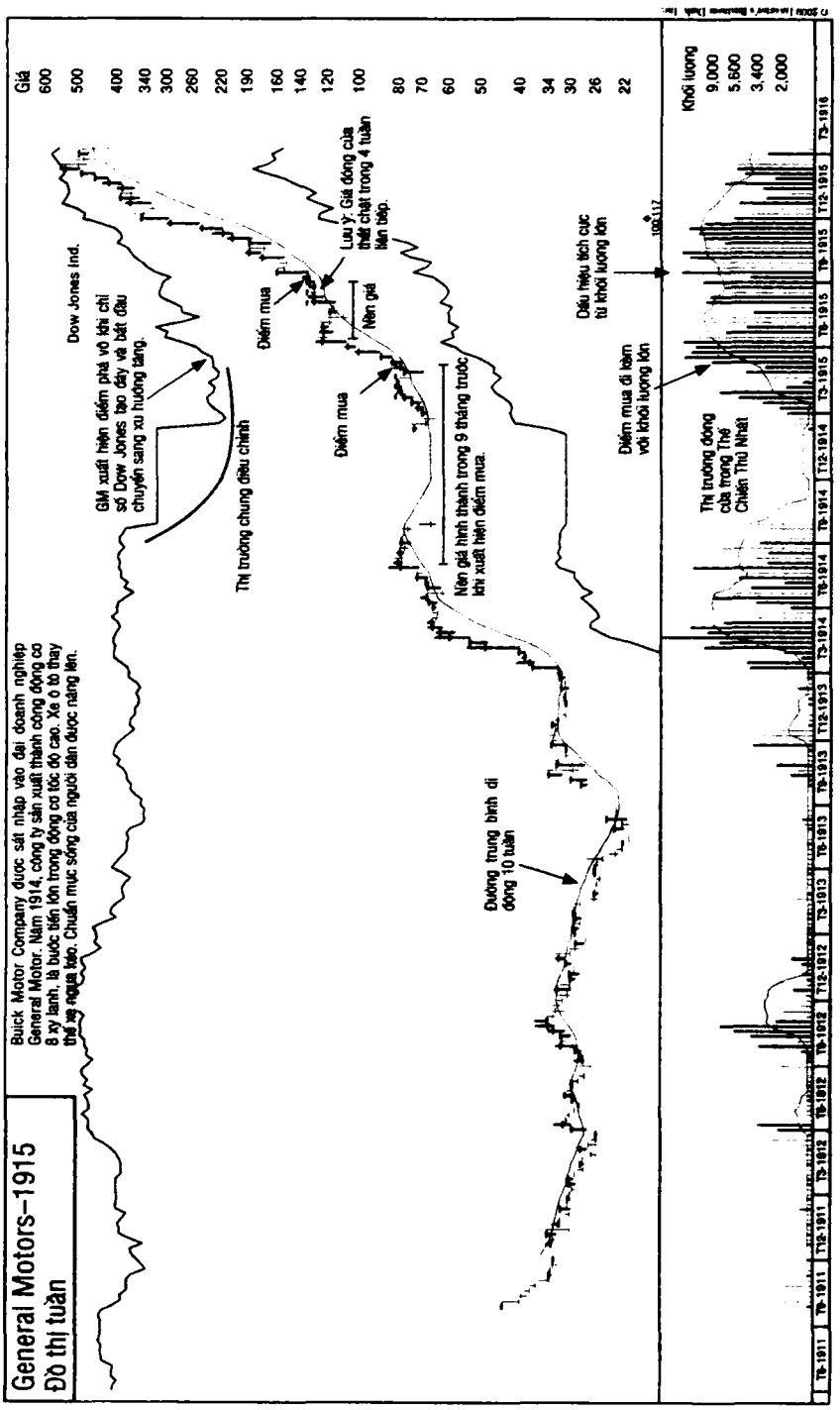

Tennessee Coal & Iron tăng 265% trong 39 tuần

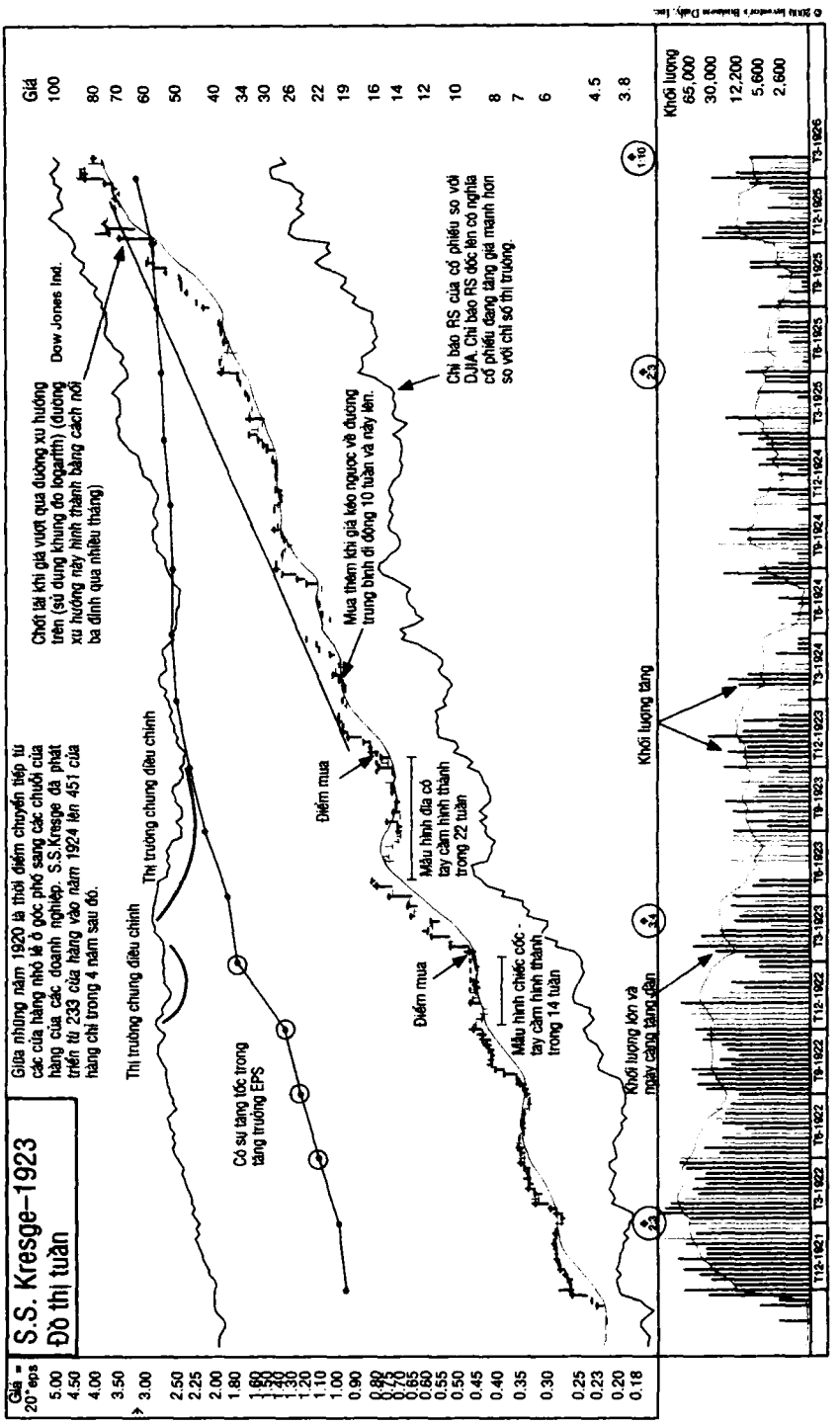

Northern Pacific tăng 1181% trong 29 tuần

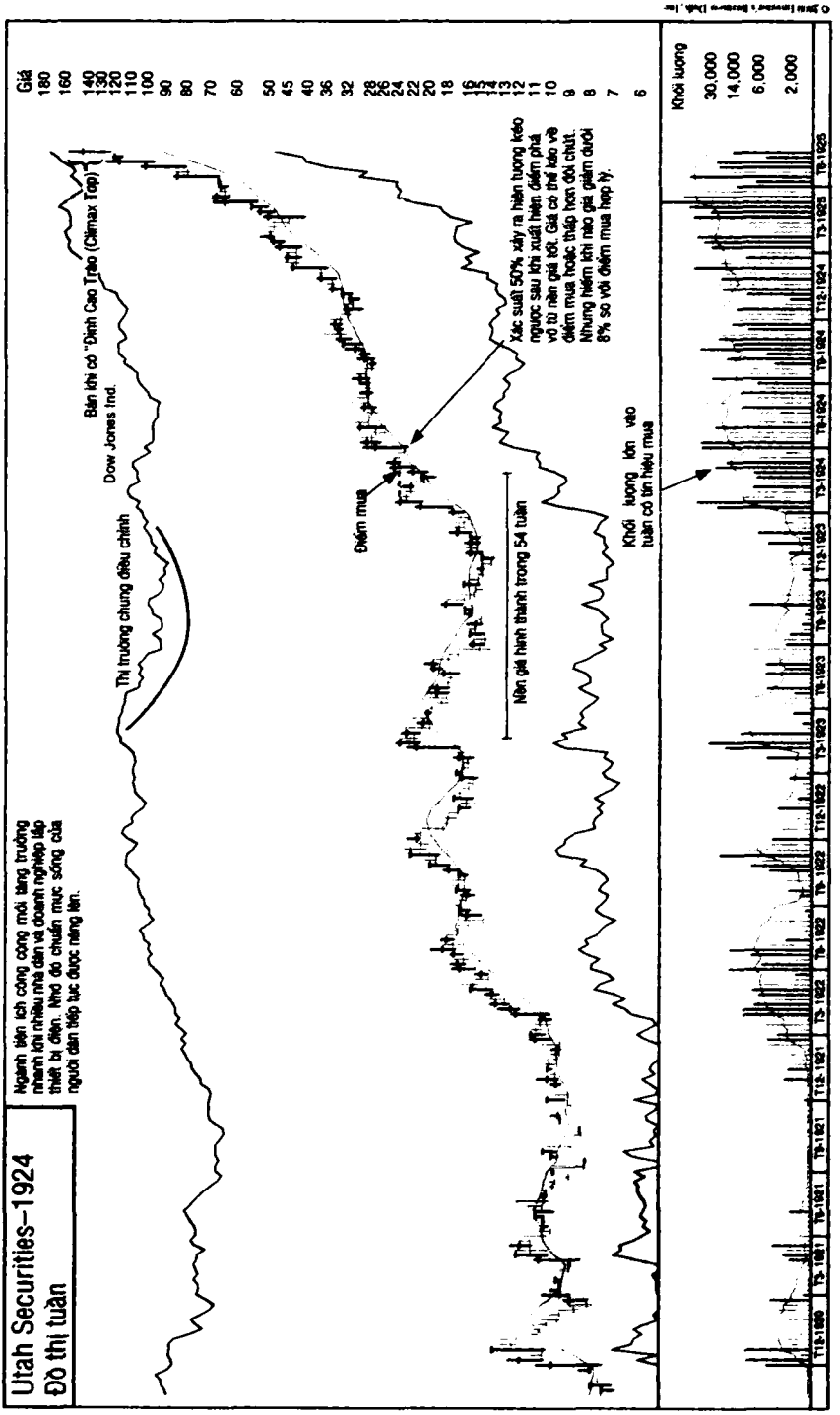

Bethlehem Steel–1914
Đồ thị tuần
Bethlehem Steel sản xuất khoảng 60% đạn dược cho Quân Liên Minh trong Thế Chiến Thứ Nhất. Lợi nhuận từ các hợp đồng trong nước chỉ ở mức bình thường. Chính các hợp đồng nước ngoài mới mang đến lợi nhuận lớn.
Giá
Khối lượng
Dow Jones Ind.
Bán khi có Đỉnh Cao Trào (Climax Top)
Thị trường chung điều chỉnh
Tăng trưởng EPS hàng quý (so với cùng kỳ năm trước) (thang đo nằm ở cột trái)
Điểm mua
Mẫu hình là cờ thắt chặt hình thành trong 6 tuần.
Điểm mua
Vẫn có thể mua cổ phiếu dần dần trong hai lần kéo ngược đầu tiên về đường trung bình đi động 10 tuần
Nền giá hình thành trong 8 tháng (bao gồm Thế Chiến Thứ Nhất)
Thị trường đóng cửa trong Thế Chiến Thứ Nhất
Bethlehem Steel tăng 1479% trong 99 tuần

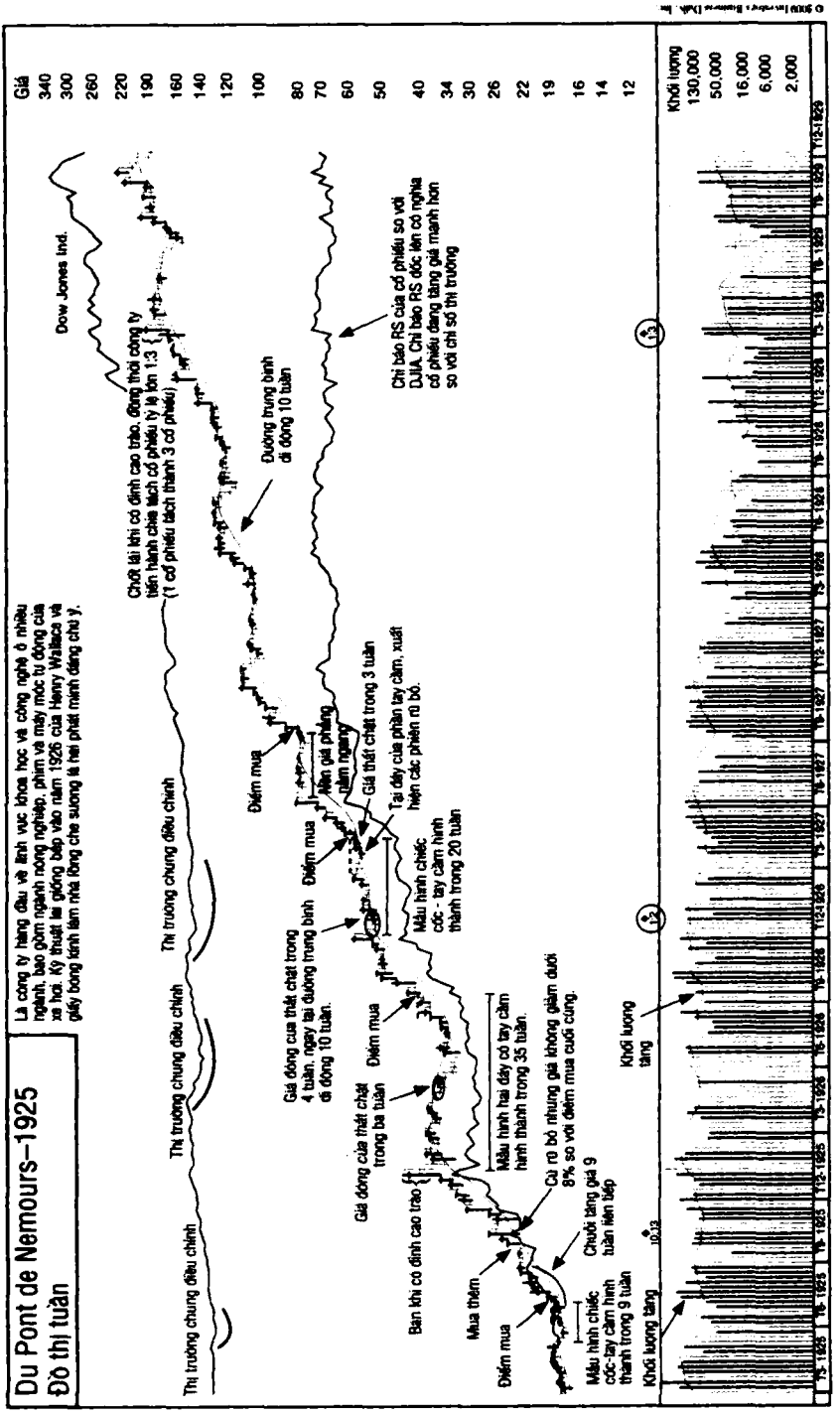
General Motor tăng 471% trong 39 tuần

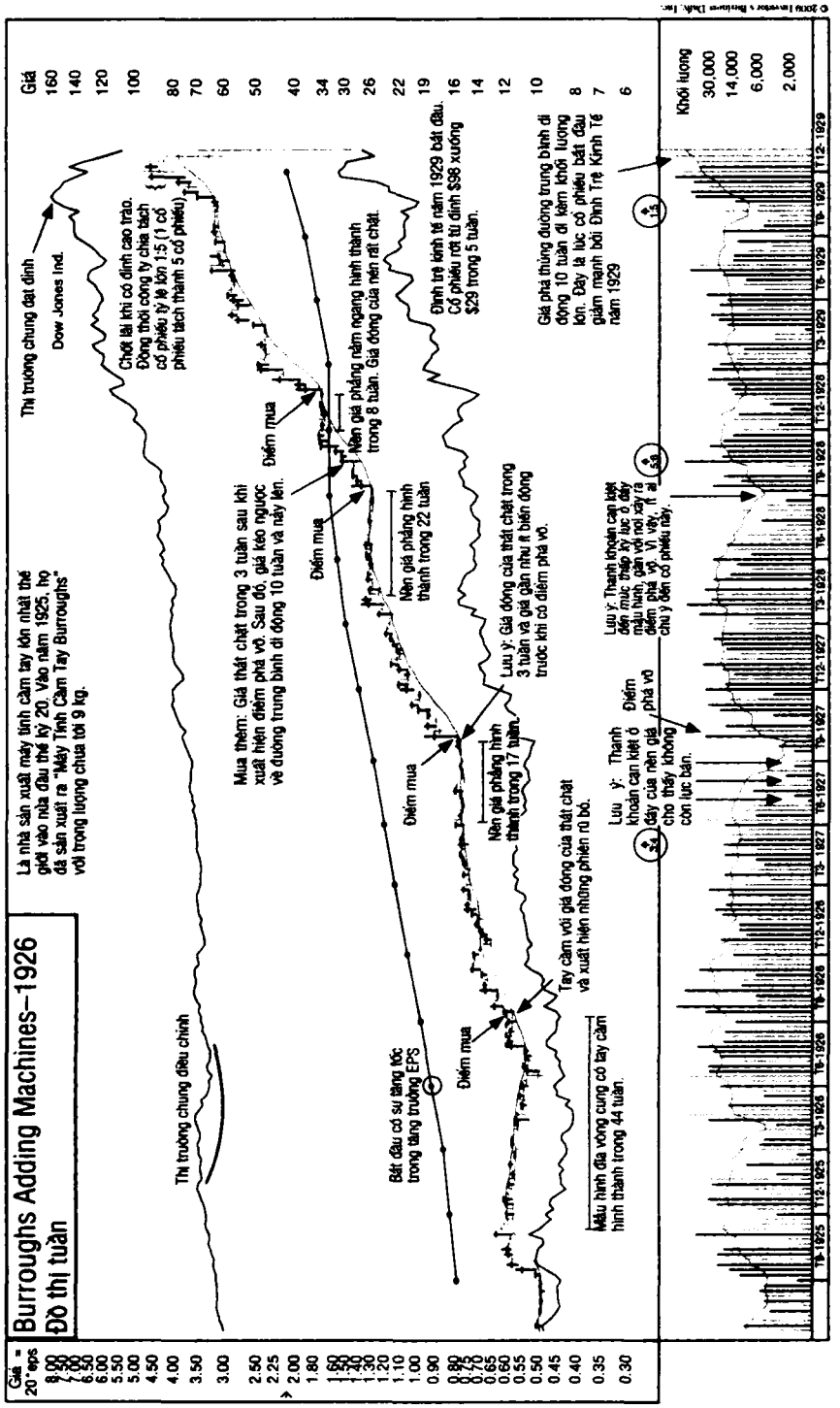
S.S.Kresge tăng 836% trong 154 tuần

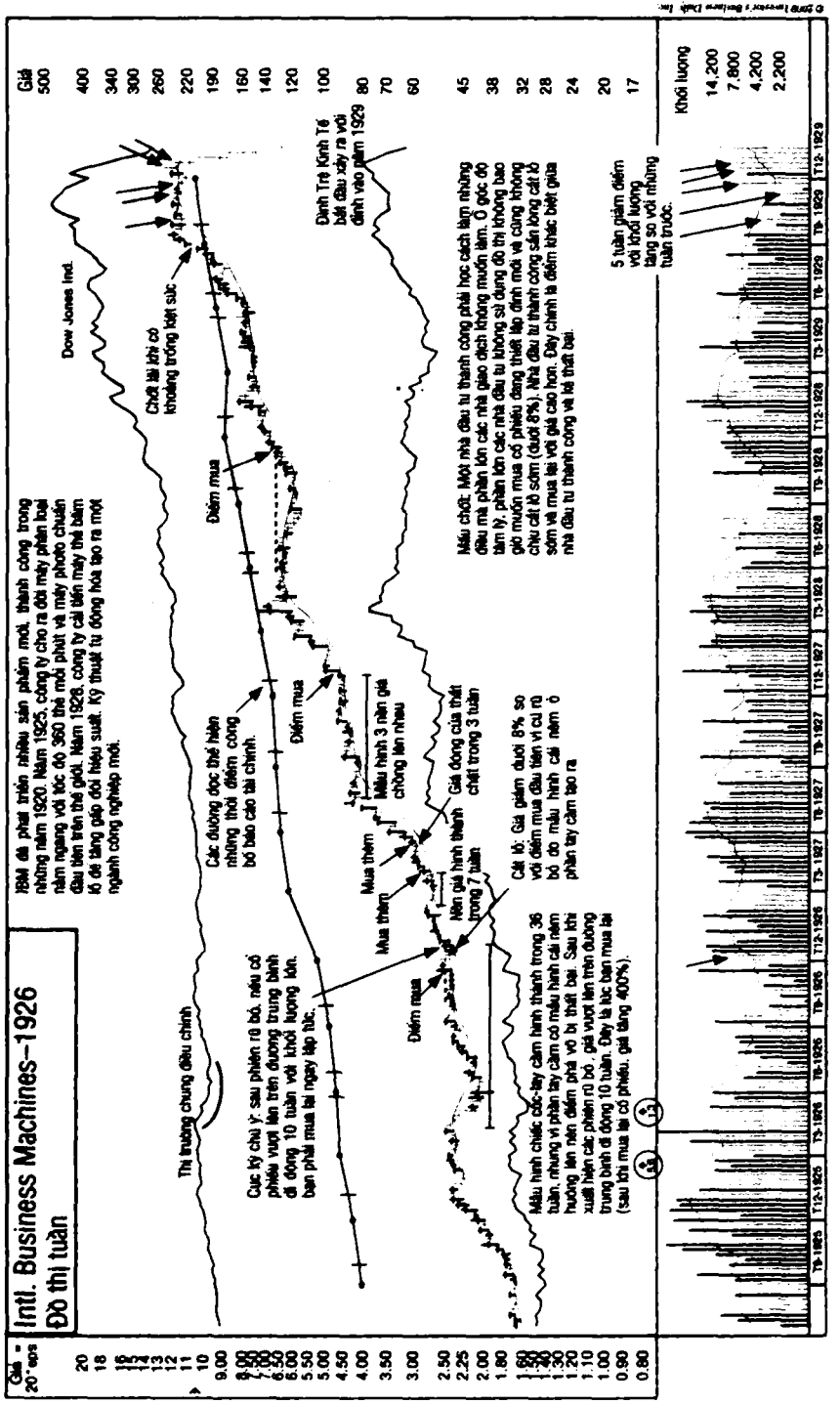
Utah Securities tăng 538% trong 63 tuần

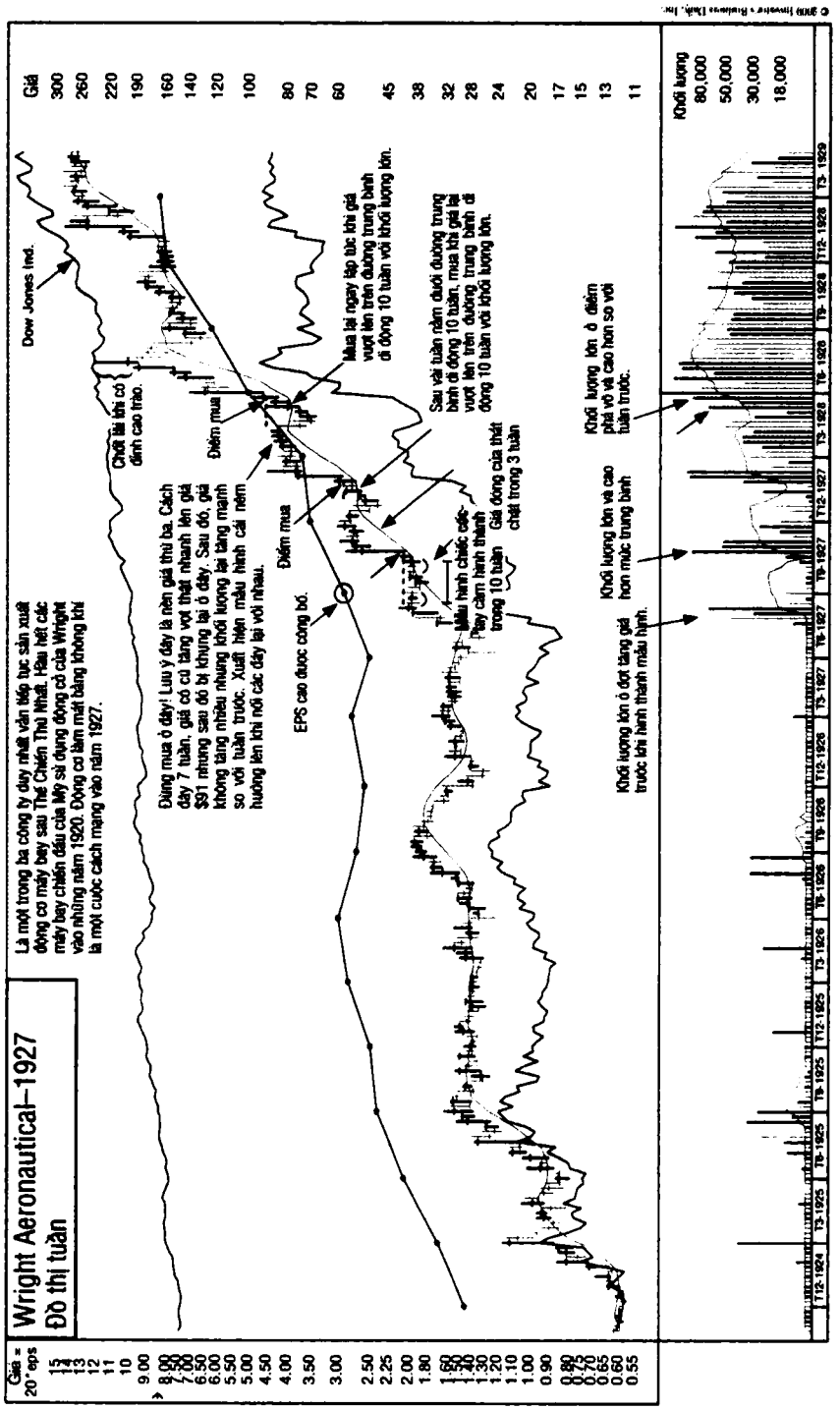
Du Pont de Nemours tăng 1074% trong 225 tuần

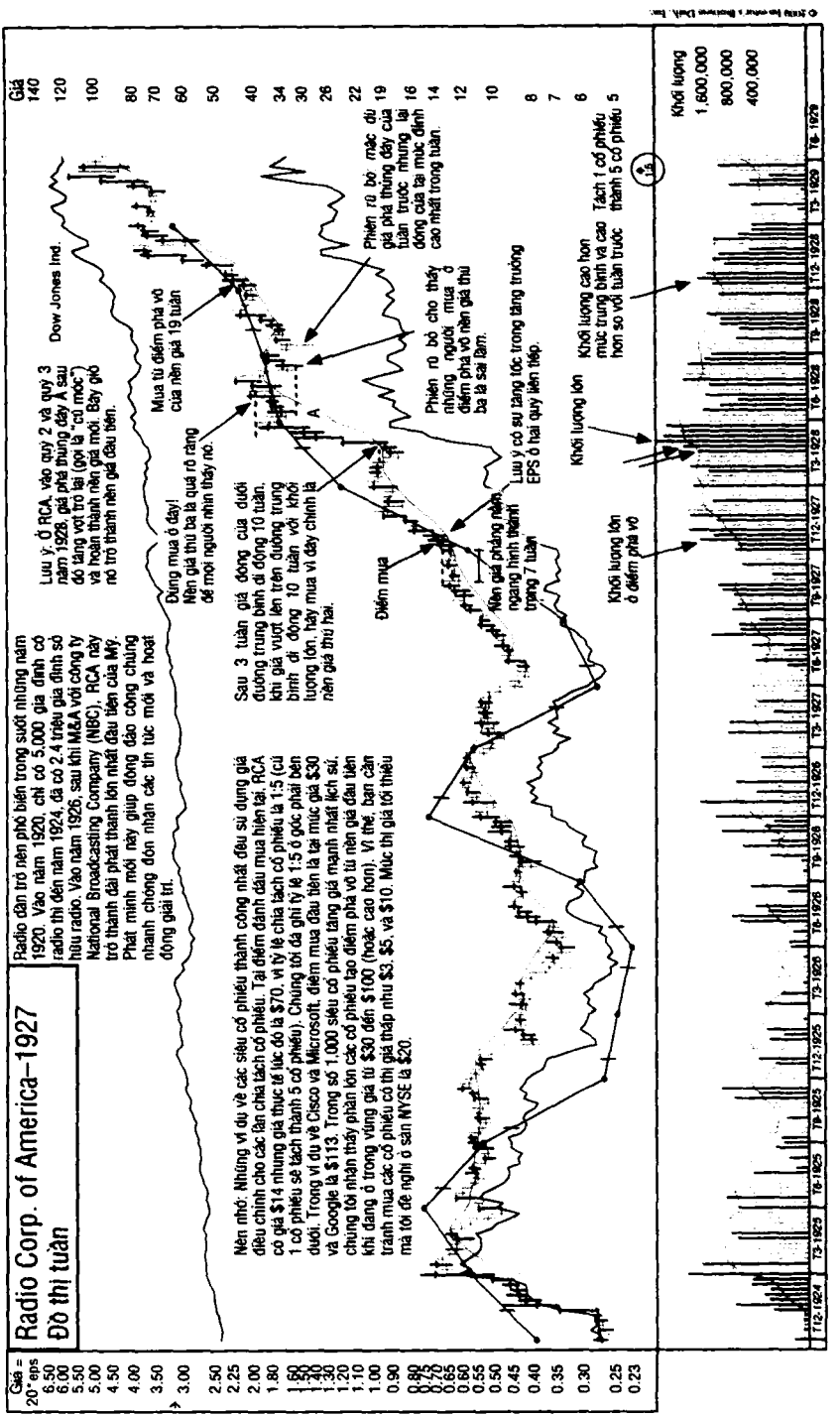

Burroughs Adding Machines tăng 1992% trong 168 tuần

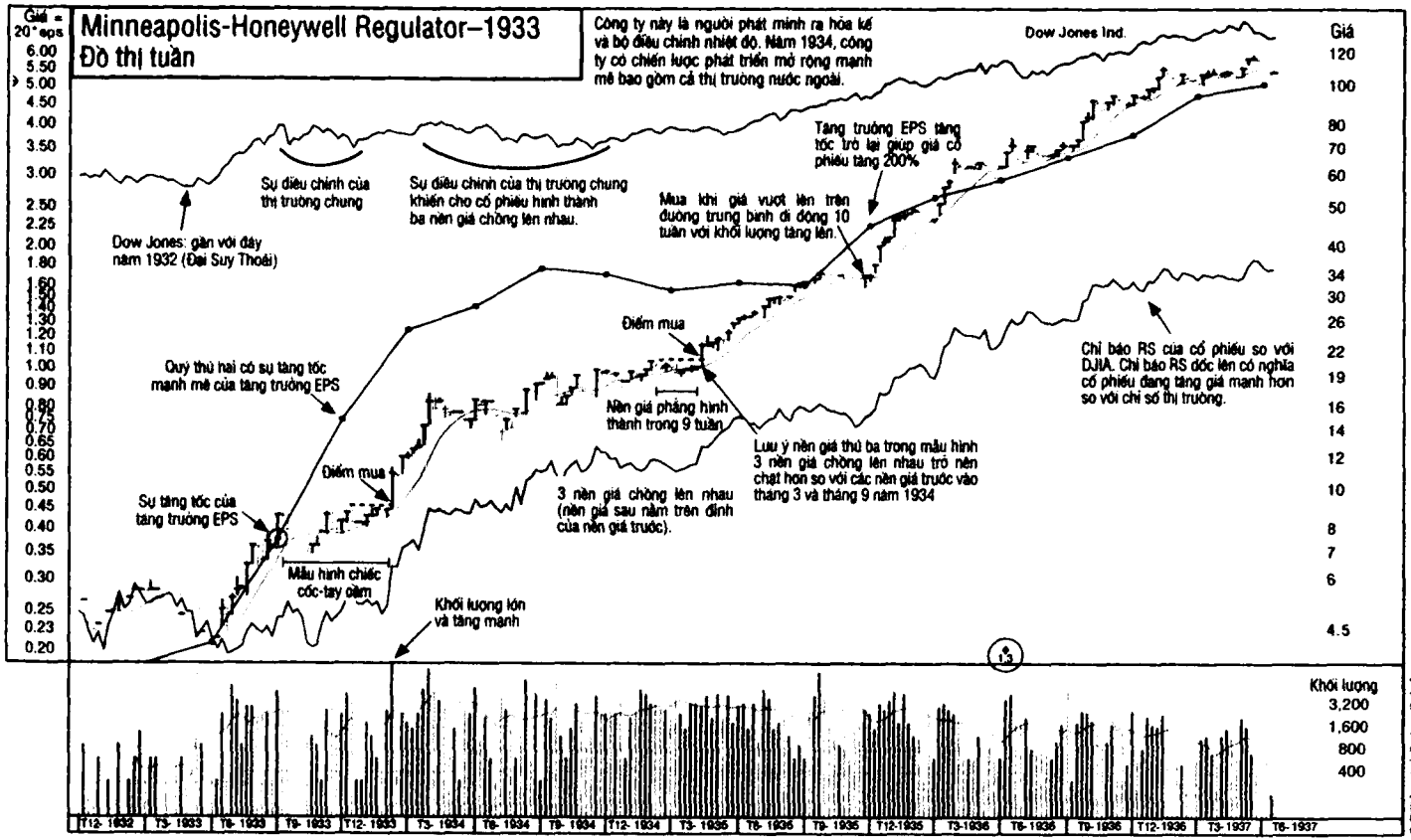

International Business Machines tăng 400% trong 161 tuần

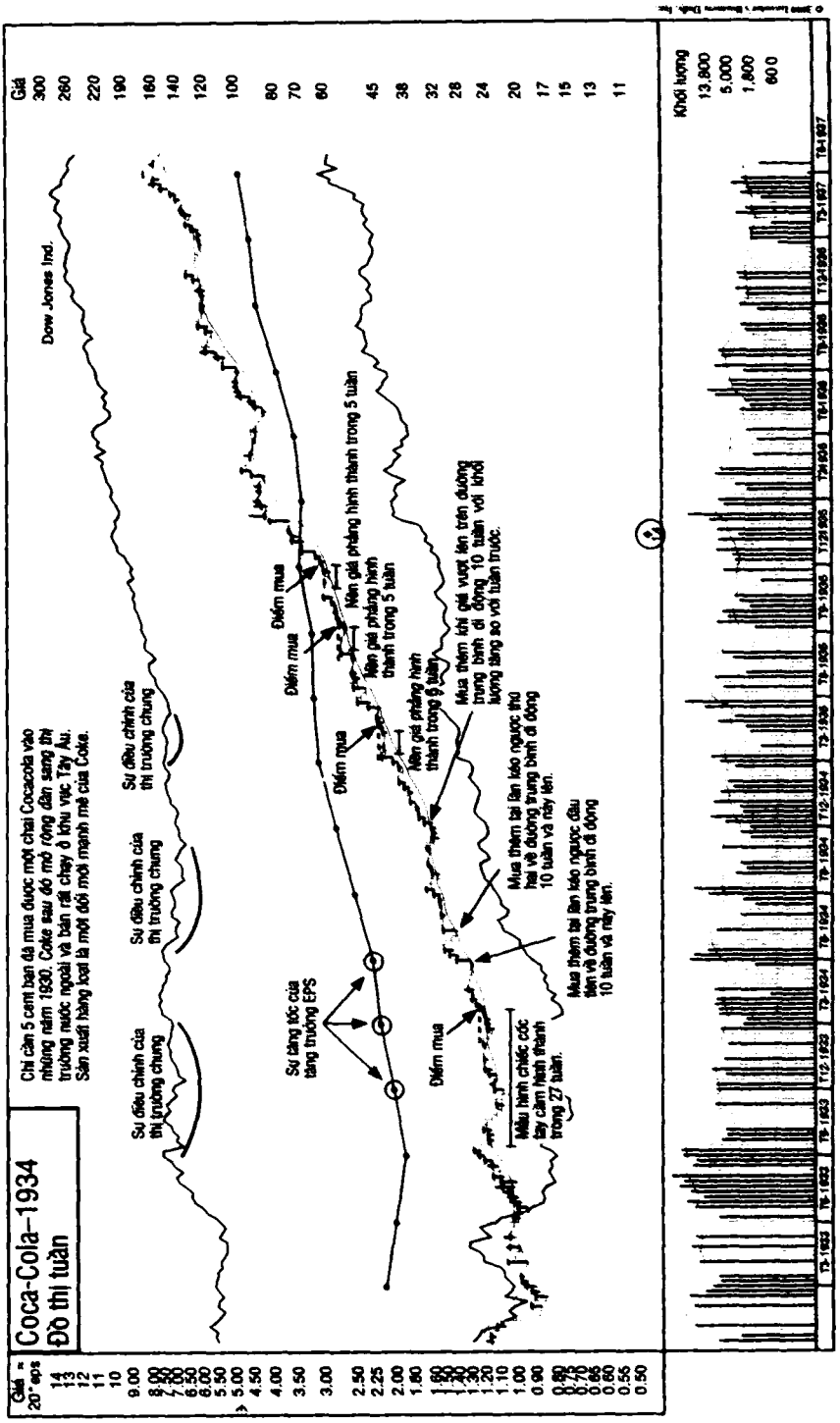

Wright Aeronautical–1927
Đồ thị tuần
Là một trong ba công ty duy nhất vẫn tiếp tục sản xuất động cơ máy bay sau Thế Chiến Thứ Nhất. Hầu hết các máy bay chiến đấu của Mỹ sử dụng động cơ của Wright vào những năm 1920. Động cơ làm mất bằng không khí là một cuộc cách mạng vào năm 1927.
Dow Jones Ind.
Giá
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào.
Đáng mua ở đây! Lưu ý đây là nền giá thứ ba. Cách đây 7 tuần, giá có cú tăng vọt thật nhanh lên giá $91 nhưng sau đó bị khựng lại ở đây. Sau đó, giá không tăng nhiều nhưng khối lượng lại tăng mạnh so với tuần trước. Xuất hiện mẫu hình Cái nêm hướng lên khi nối các đáy lại với nhau.
Điểm mua
Điểm mua
EPS cao được công bố.
Mua lại ngay tập tức khi giá vượt lên trên đường trung bình đi động 10 tuần với khối lượng lớn.
Sau vài tuần nằm dưới đường trung bình đi động 10 tuần, mua khi giá lại vượt lên trên đường trung bình đi động 10 tuần với khối lượng lớn.
Mẫu hình chiếc cốc
Tay Cầm hình thành trong 10 tuần
Giá đóng cửa thất chặt trong 3 tuần
Khối lượng lớn và cao hơn mức trung bình
Khối lượng lớn ở đợt tăng giá trước khi hình thành mẫu hình.
Khối lượng lớn ở điểm phá vỡ và cao hơn so với tuần trước.
Khối lượng
Giá = 20* eps
Wright Aeronautical tăng 464% trong 76 tuần

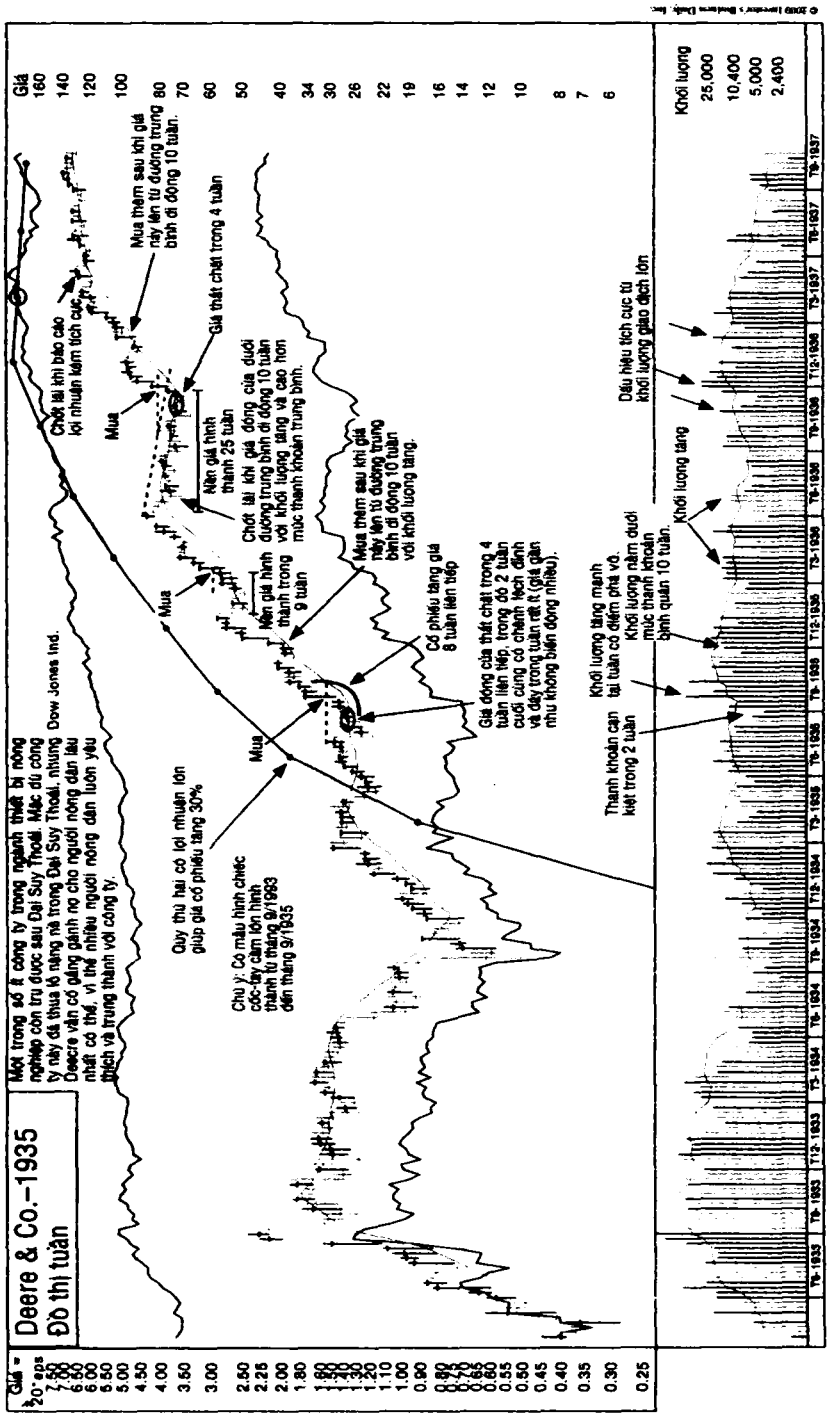

Radio Corporation of America tăng 739% trong 74 tuần

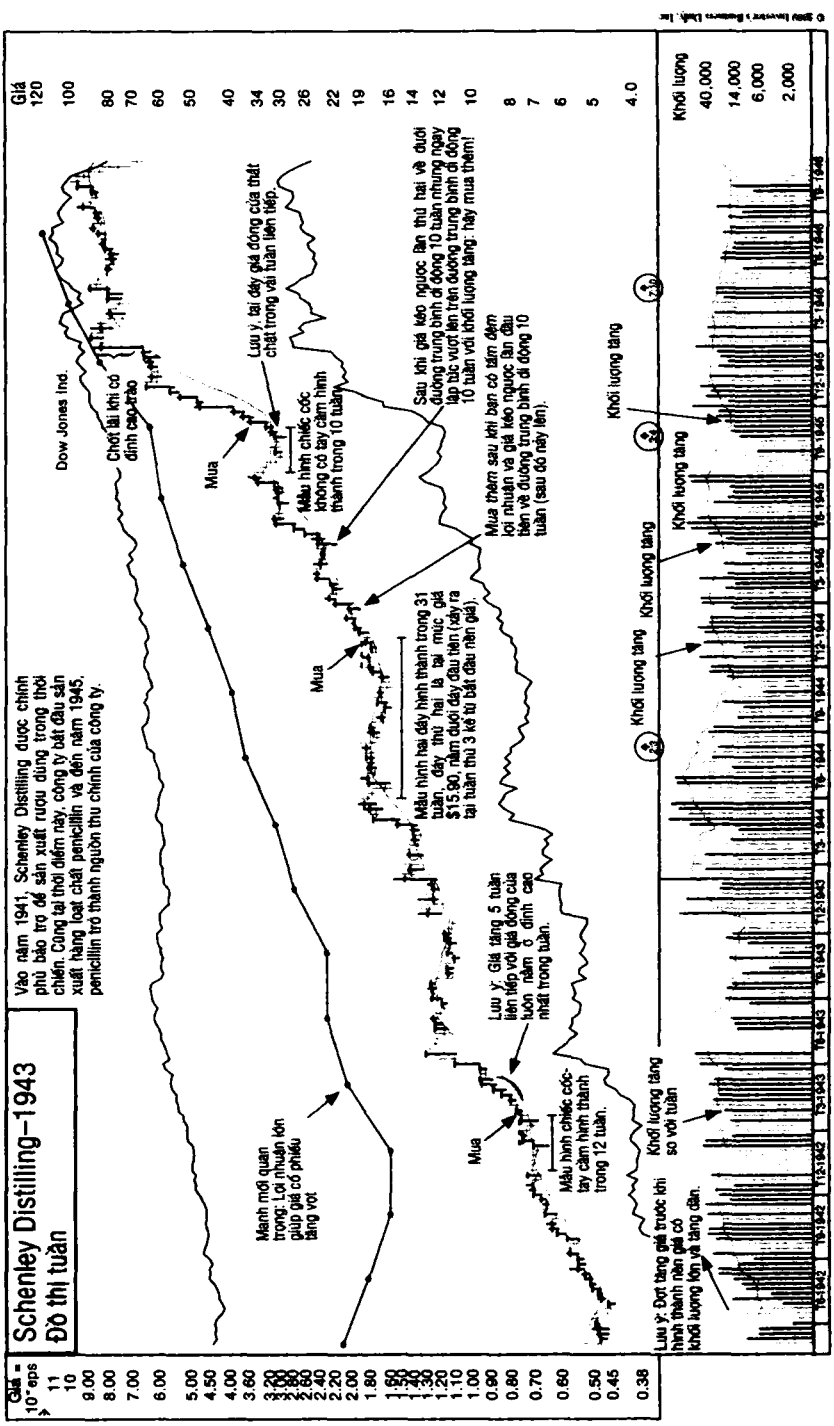

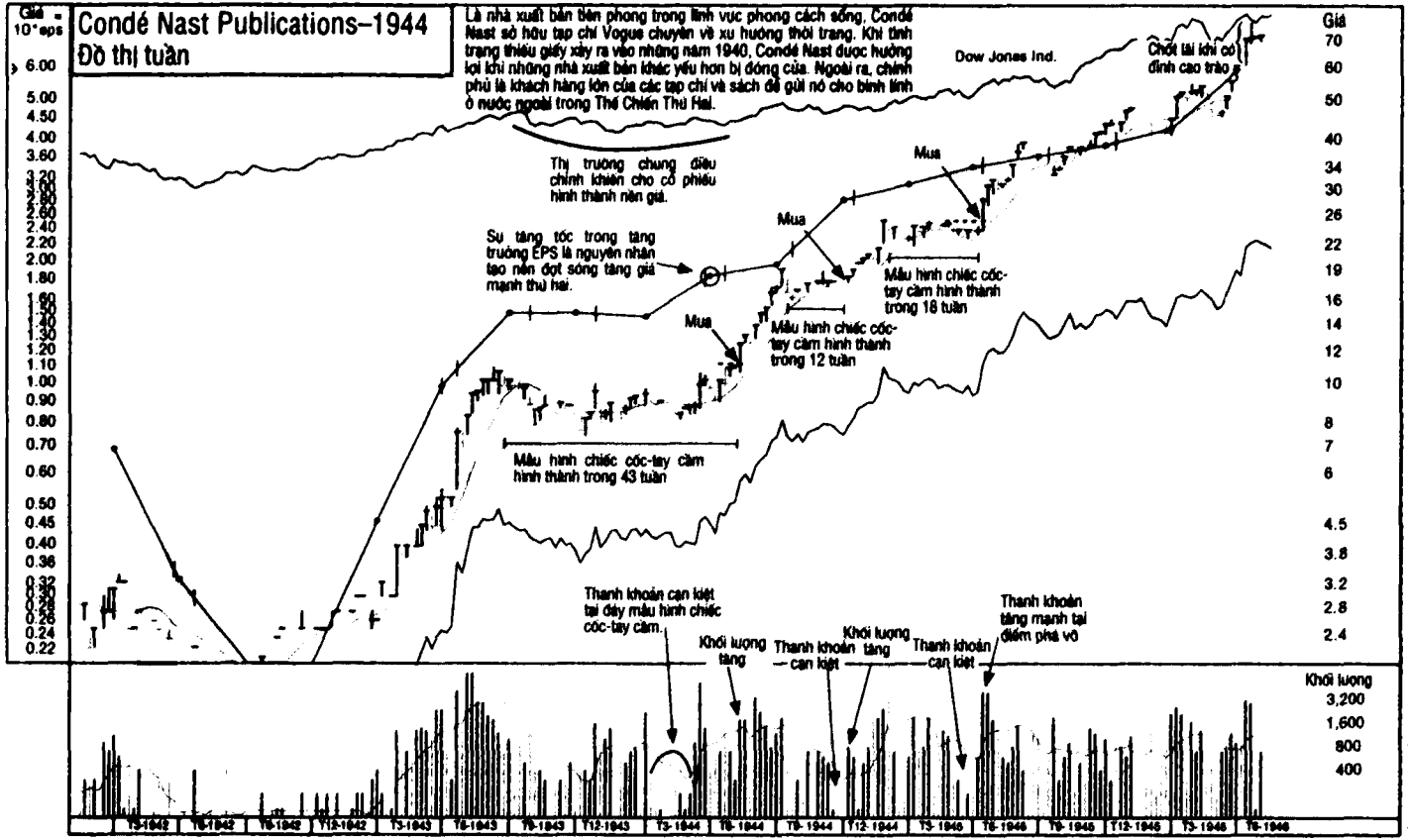
Minneapolis-Honeywell Regulator tăng 987% trong 170 tuần

Coca-Cola–1934
Đồ thị tuần
Chỉ cần 5 cent bạn đã mua được một chai Cocacola vào những năm 1930. Coke sau đó mở rộng dần sang thị trường nước ngoài và bán rất chạy ở khu vực Tây Âu. Sản xuất hàng loạt là một đối mới mạnh mẽ của Coke.
Dow Jones Ind.
Giá
Khối lượng
Sự điều chỉnh của thị trường chung
Sự tăng tốc của tăng trưởng EPS
Điểm mua
Nền giá phẳng hình thành trong 5 tuần
Mua thêm khi giá vượt lên trên đường trung bình di động 10 tuần với khối lượng tăng so với tuần trước.
Mua thêm tại lần kéo ngược thứ hai về đường trung bình di động 10 tuần và nảy lên.
Mẫu hình chiếc cốc tay cầm hình thành trong 27 tuần.
Coca-Cola tăng 565% trong 165 tuần

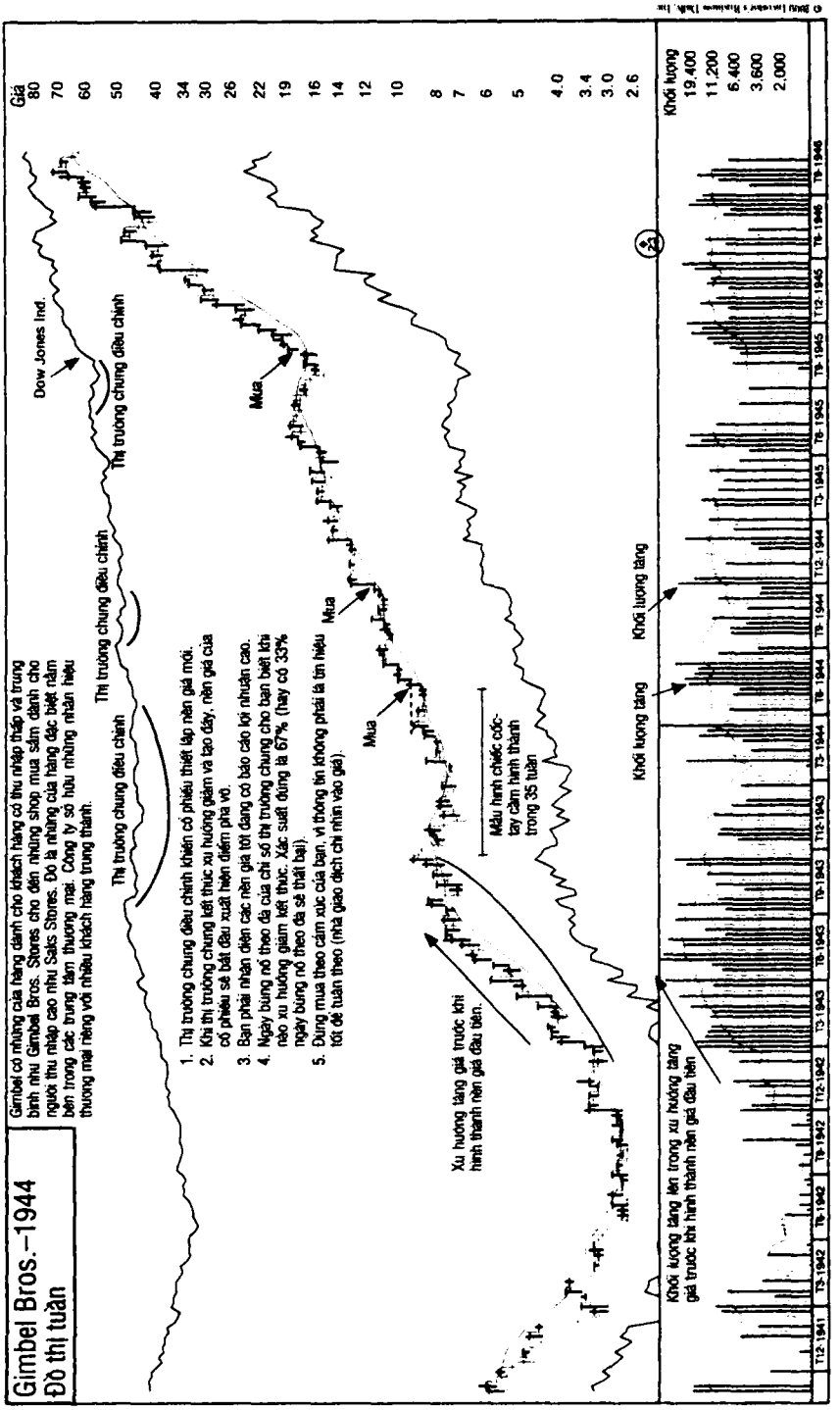

Deere & Co tăng 307% trong 104 tuần

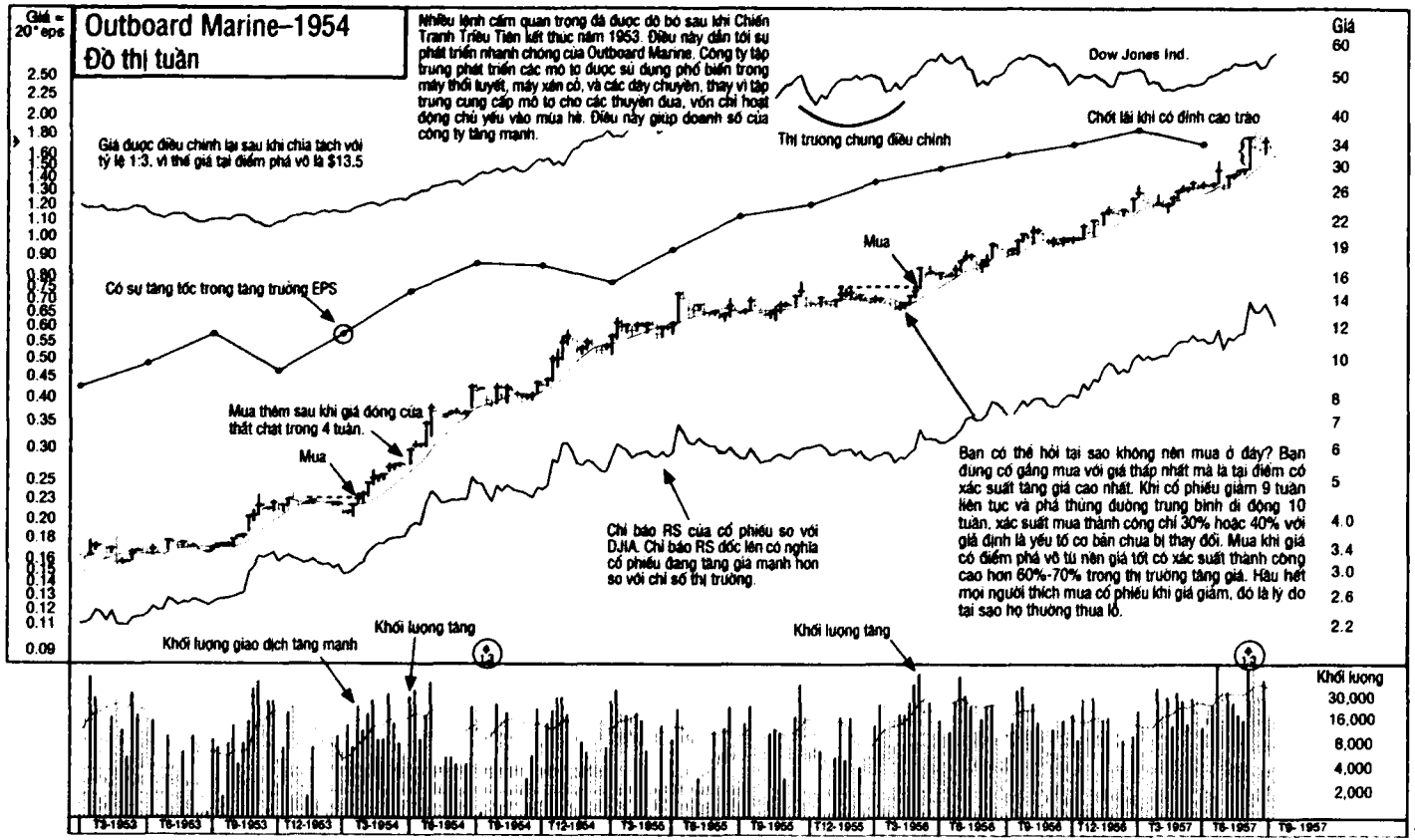

Schenley Distilling–1943
Đồ thị tuần
Vào năm 1941, Schenley Distilling được chính phủ bảo trợ để sản xuất rượu dùng trong thời chiến. Cũng tại thời điểm này, công ty bắt đầu sản xuất hàng loạt chất penicillin và đến năm 1945, penicillin trở thành nguồn thu chính của công ty.
Dow Jones Ind.
Giá
Khối lượng
Chốt lãi khi có đỉnh cao hơn
Mua
Lưu ý, tại đây giá đóng cửa thất chặt trong vài tuần liền tiếp.
Mẫu hình chiếc cốc không có tay cầm hình thành trong 10 tuần.
Mua
Sau khi giá kéo ngược lần thứ hai về dưới đường trung bình đi động 10 tuần nhưng ngay lập tức vượt lên trên đường trung bình đi động 10 tuần với khối lượng tăng: hãy mua thêm!
Mua thêm sau khi bạn có tâm đệm lợi nhuận và giá kéo ngược lần đầu tiên về đường trung bình đi động 10 tuần (sau đó này lên).
Mẫu hình hai đáy hình thành trong 31 tuần, đáy thứ hai là tại mức giá $15.90, nằm dưới đáy đầu tiên (xảy ra tại tuần thứ 3 kể từ bắt đầu niêm giá).
Khối lượng tăng
Khối lượng tăng
Khối lượng tăng
Khối lượng tăng
Mạnh mẽ quan trọng: Lợi nhuận lớn giúp giá cổ phiếu tăng vọt
Lưu ý: Giá tăng 5 tuần liên tiếp với giá đóng cửa tuần nằm ở đỉnh cao nhất trong tuần.
Mua
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 12 tuần.
Khối lượng tăng so với tuần
Lưu ý: Đợt tăng giá trước khi hình thành niêm giá có khối lượng lớn và tăng dần.
Schenley Distilling tăng 1164% trong 185 tuần

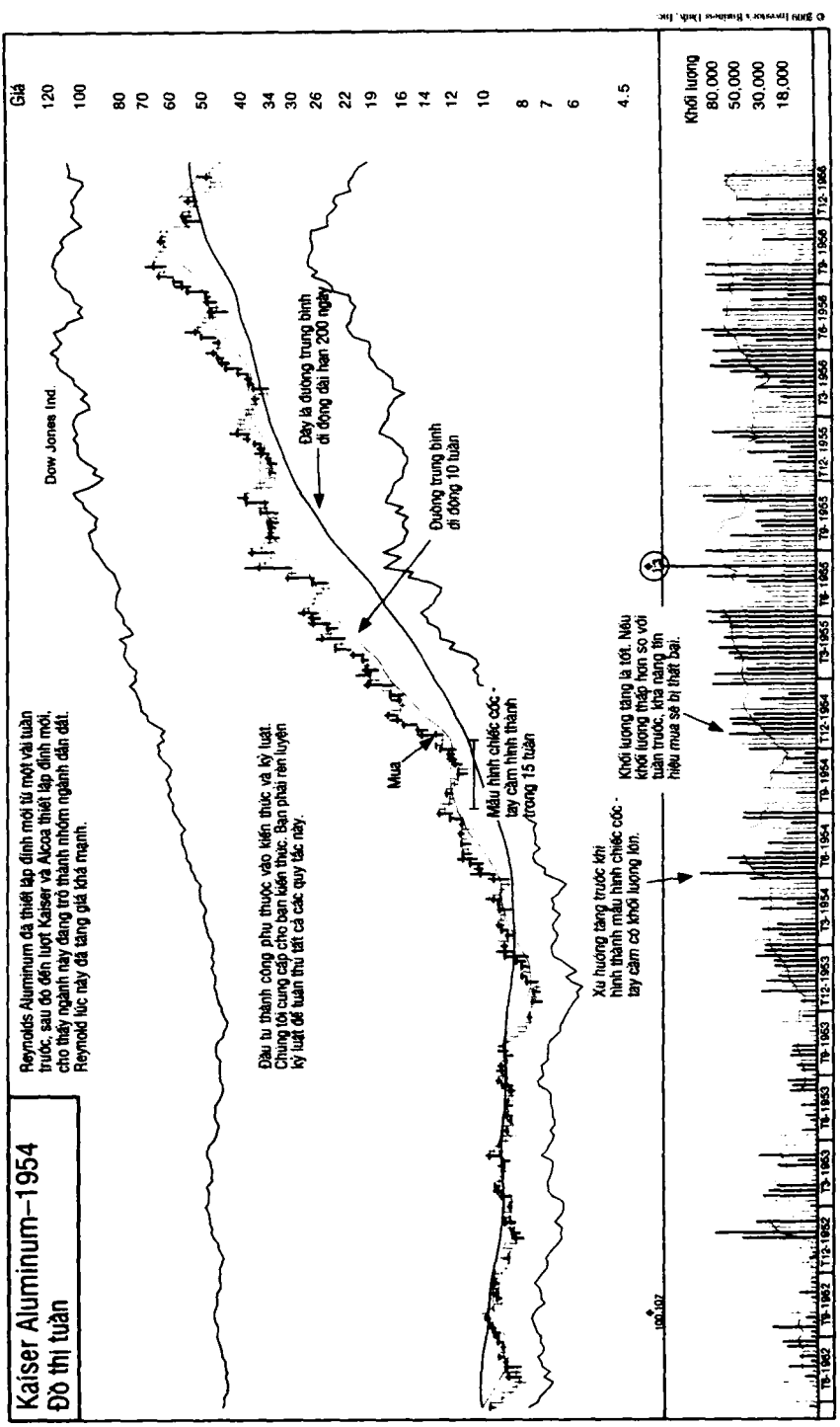
Condé Nast Publications tăng 514% trong 101 tuần

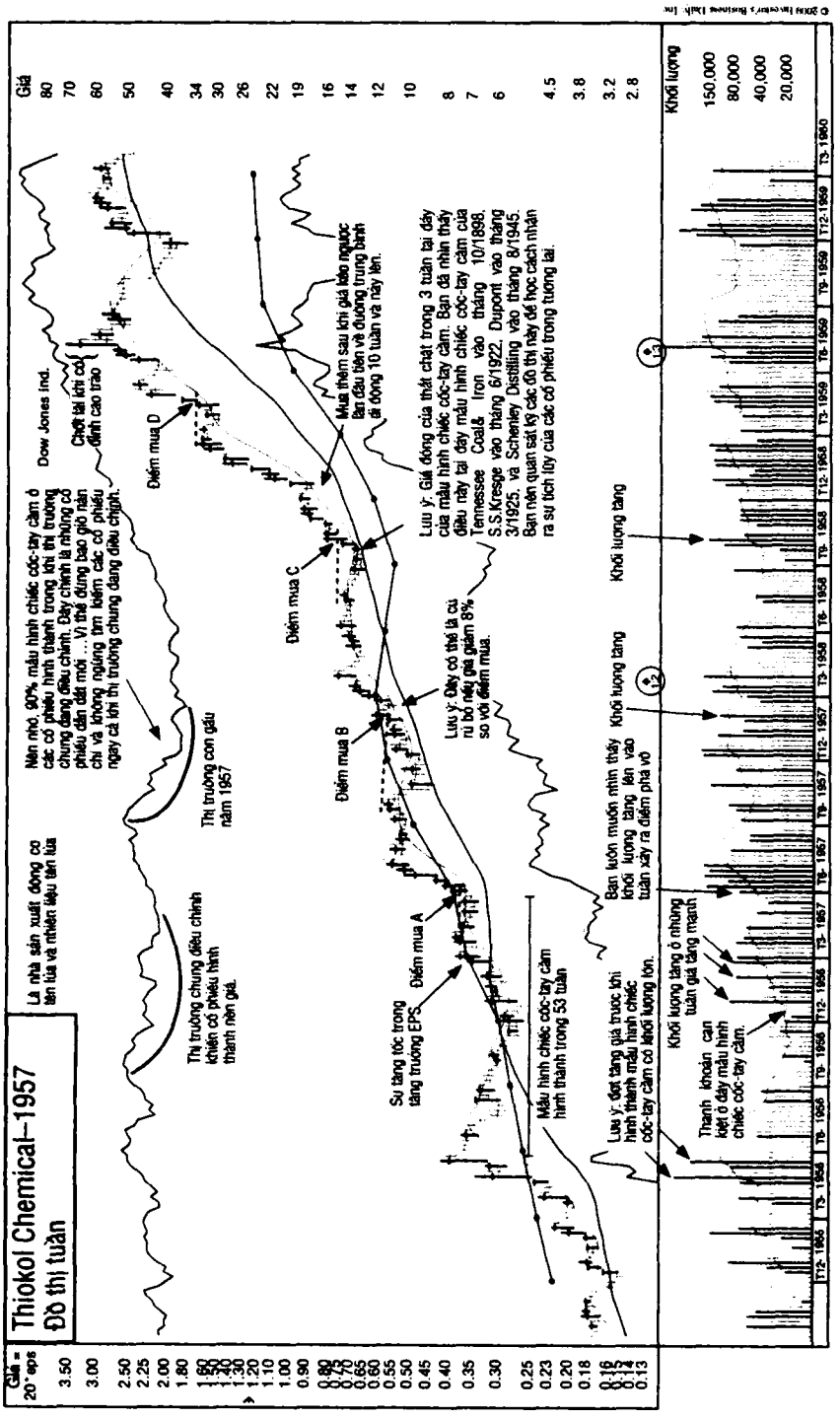
Gimbel Brothers tăng 674% trong 103 tuần

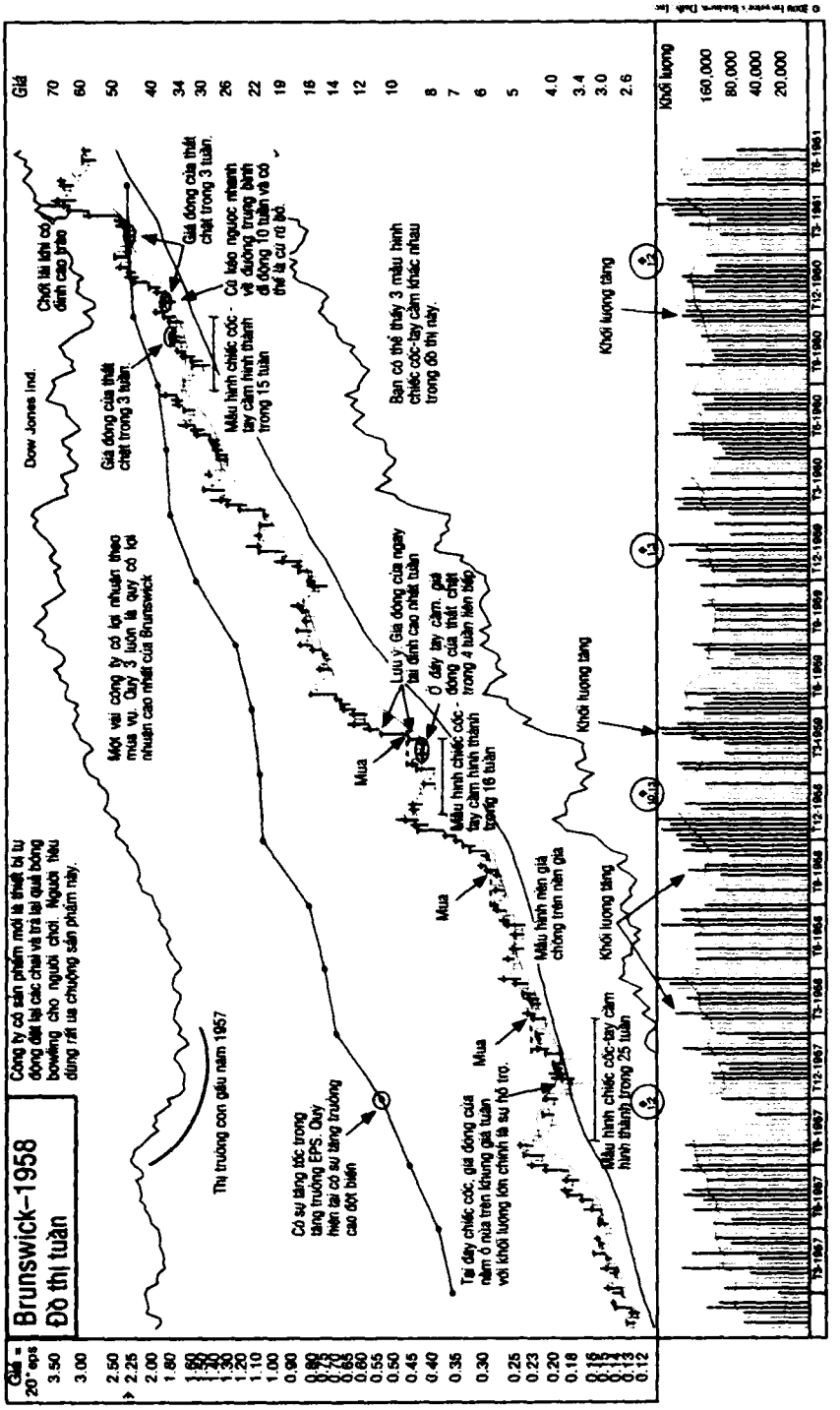

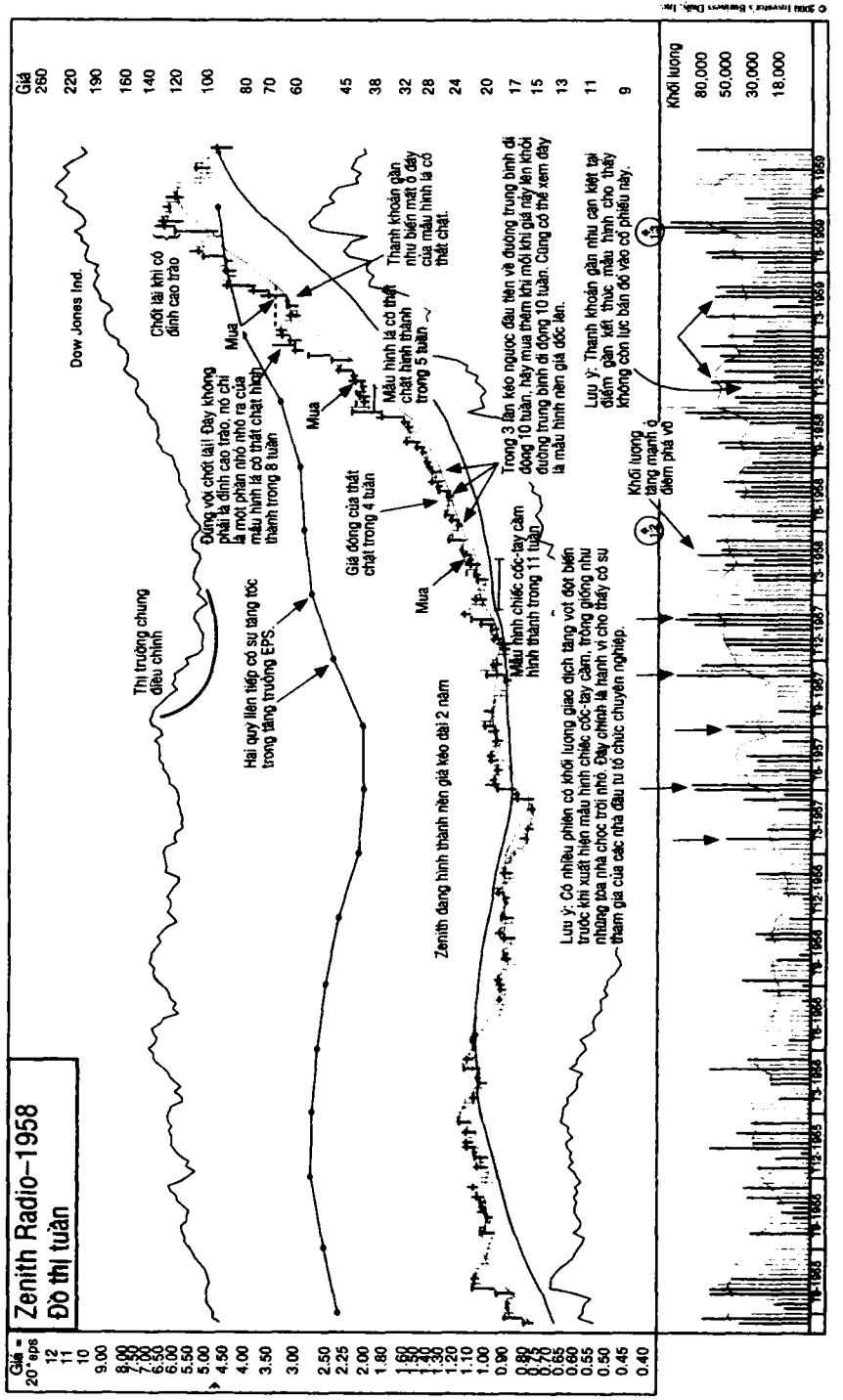
Outboard Marine tăng 720% trong 177 tuần

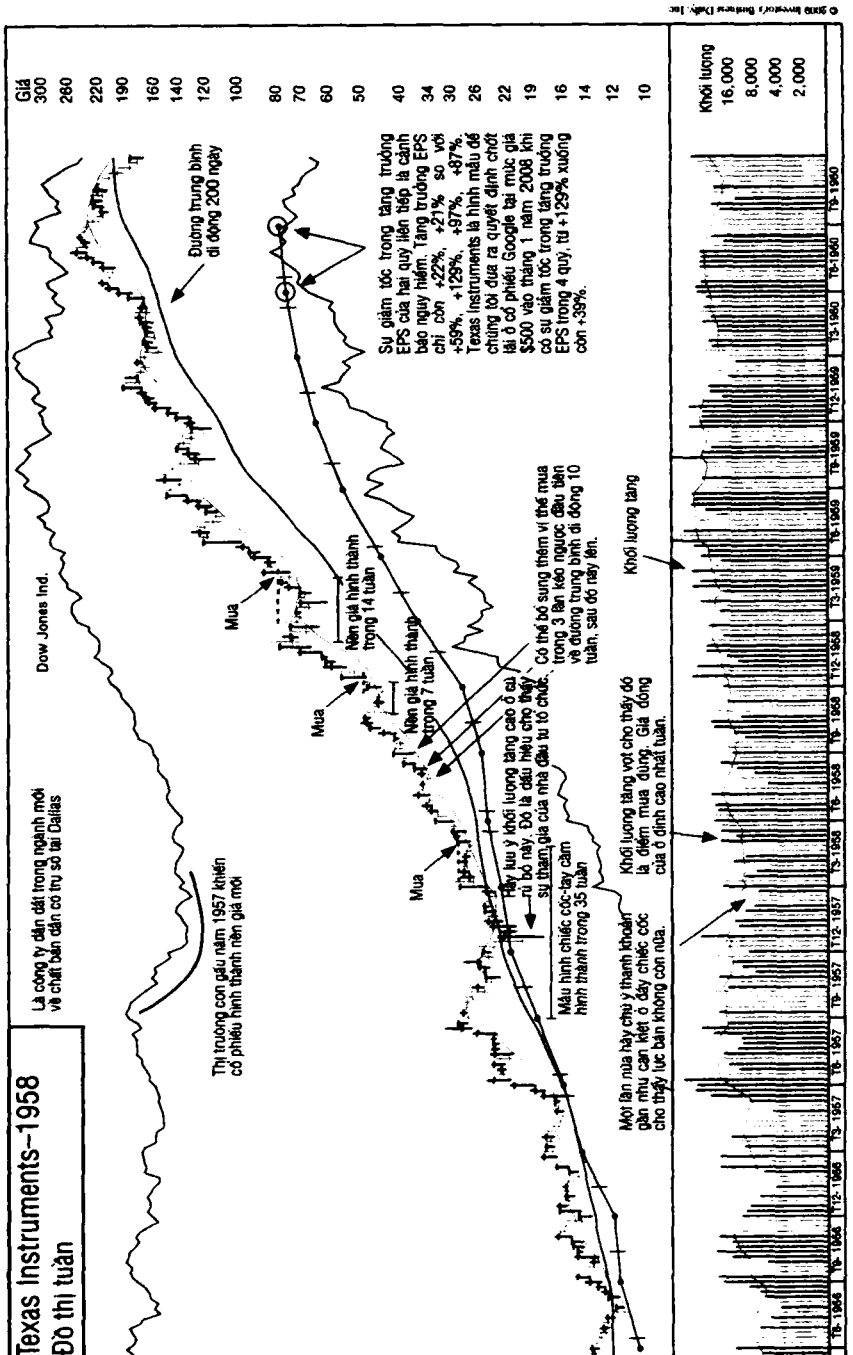
Kaiser Aluminum tăng 379% trong 93 tuần

Thiokol Chemical–1957
Đồ thị tuần
Là nhà sản xuất động cơ tên lửa và nhiên liệu tên lửa
Nên nhớ, 90% mẫu hình chiếc cốc-tay cầm ở các cổ phiếu hình thành trong khi thị trường chung đang điều chỉnh. Đây chính là những cổ phiếu dẫn đầu mới... Vì thế đừng bao giờ nản chí và không ngừng tìm kiếm các cổ phiếu ngay cả khi thị trường chung đang điều chỉnh.
Dow Jones ind.
Chốt lại khi cổ đỉnh cao trào
Giá
Thị trường chung điều chỉnh khiến cổ phiếu hình thành nền giá.
Thị trường con gấu năm 1957
Điểm mua D
Điểm mua C
Điểm mua B
Điểm mua A
Mua thêm sau khi giá kéo ngược lần đầu tiên về đường trung bình đi ngang 10 tuần và nảy lên.
Lưu ý: Giá đóng cửa thất chặt trong 3 tuần tại đáy của mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Bạn đã nhìn thấy điều này tại đáy mẫu hình chiếc cốc-tay cầm của Tennessee Coal& Iron vào tháng 10/1898. S.S.Kresge vào tháng 6/1922. Dupont vào tháng 3/1925. và Schenley Distilling vào tháng 8/1945. Bạn nên quan sát kỹ các đồ thị này để học cách nhận ra sự tích lũy của các cổ phiếu trong tương lai.
Lưu ý: Đây có thể là cú rũ bỏ nếu giá giảm 8% so với điểm mua.
Sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS.
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 53 tuần
Lưu ý: đột tăng giá trước khi hình thành mẫu hình chiếc cốc-tay cầm có khối lượng lớn.
Khối lượng tăng ở những tuần giá tăng mạnh
Thanh khoản cạn kiệt ở đáy mẫu hình chiếc cốc-tay cầm.
Bạn luôn muốn nhìn thấy khối lượng tăng lên vào tuần xảy ra điểm phá vỡ
Khối lượng tăng
Khối lượng tăng
Khối lượng
Thiokol Chemical tăng 860% trong 109 tuần

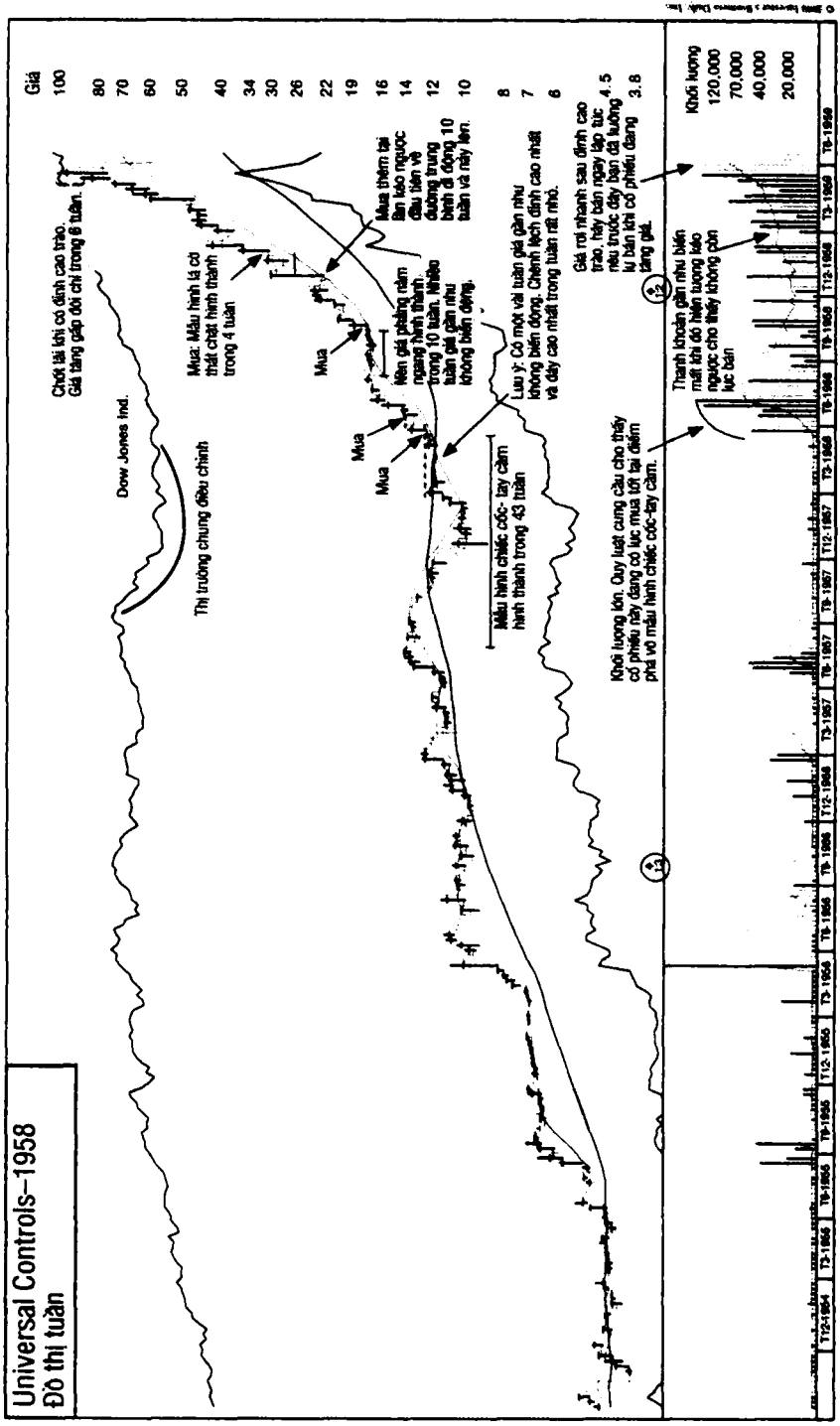

Brunswick-1958
Đồ thị tuần
Công ty có sản phẩm mới là thiết bị tự động đặt lại các chai và trả lại quả bóng bowling cho người chơi. Người tiêu dùng rất ưa chuộng sản phẩm này.
Dow Jones Ind.
Giá
Khối lượng
Thị trường con gấu năm 1957
Có sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS. Quý hiện tại có sự tăng trưởng cao đột biến
Tại đây chiếc cốc, giá đóng cửa nằm ở nửa trên khung giá tuần với khối lượng lớn chính là sự hỗ trợ.
Mua
Mẫu hình nền giá chồng trên nền giá
Khối lượng tăng
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 25 tuần
Một vài công ty có lợi nhuận theo mùa vụ. Quý 3 luôn là quý có lợi nhuận cao nhất của Brunswick
Giá đóng cửa thiết chặt trong 3 tuần
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 15 tuần
Mua
Lưu ý Giá đóng cửa ngay tại đỉnh cao nhất tuần
Ở đây tay cầm, giá đóng cửa thiết chặt trong 4 tuần liên tiếp.
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 16 tuần
Mua
Khối lượng tăng
Chốt lãi khi có đỉnh cao giao dịch
Giá đóng cửa thiết chặt trong 3 tuần.
Có kéo ngược nhanh về đường trung bình di động 10 tuần và có thể là cú rơi bỏ.
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 15 tuần
Bạn có thể thấy 3 mẫu hình chiếc cốc-tay cầm khác nhau trong đồ thị này.
Khối lượng tăng
Brunswick tăng 1500% trong 162 tuần

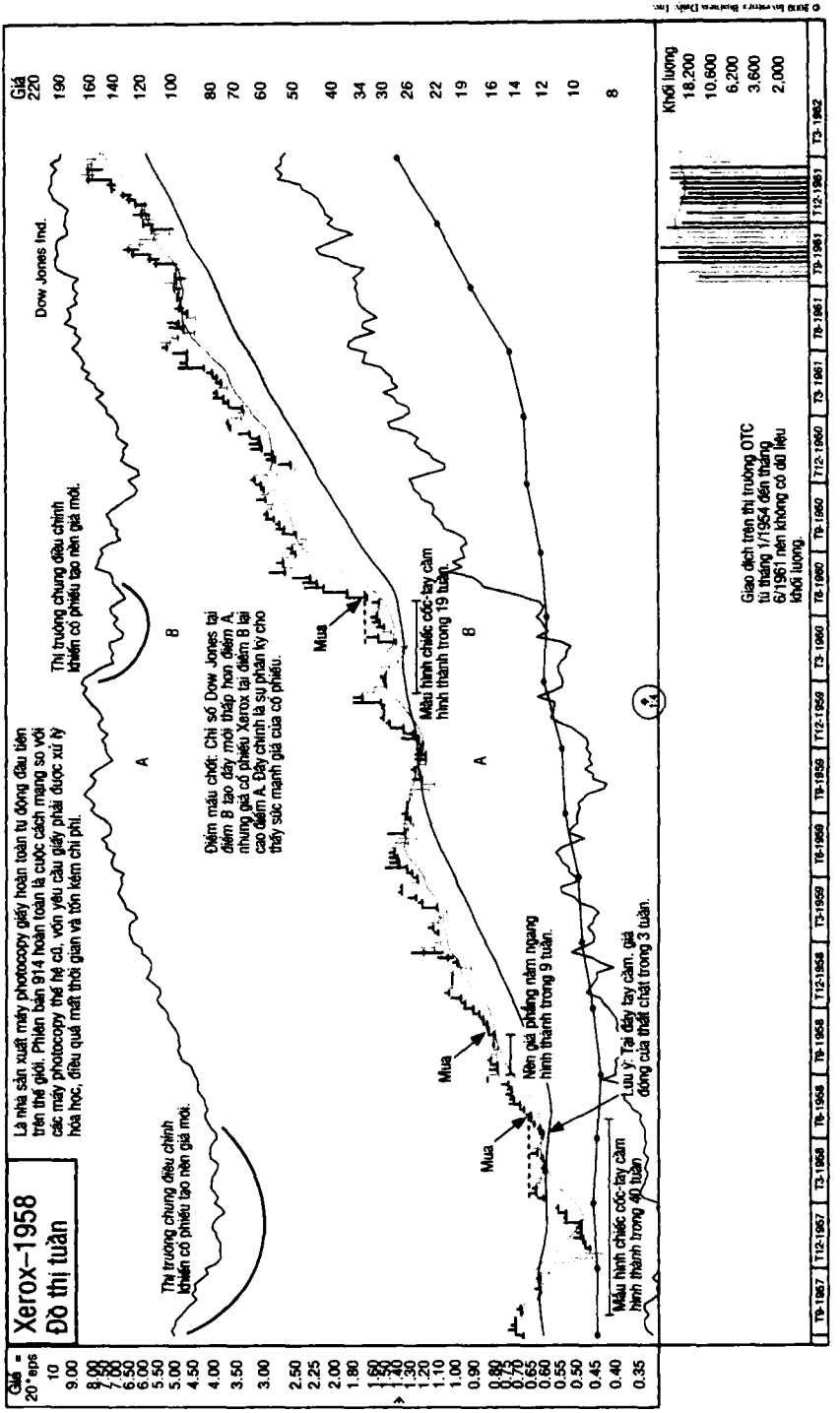
Zenith Radio tăng 493% trong 66 tuần

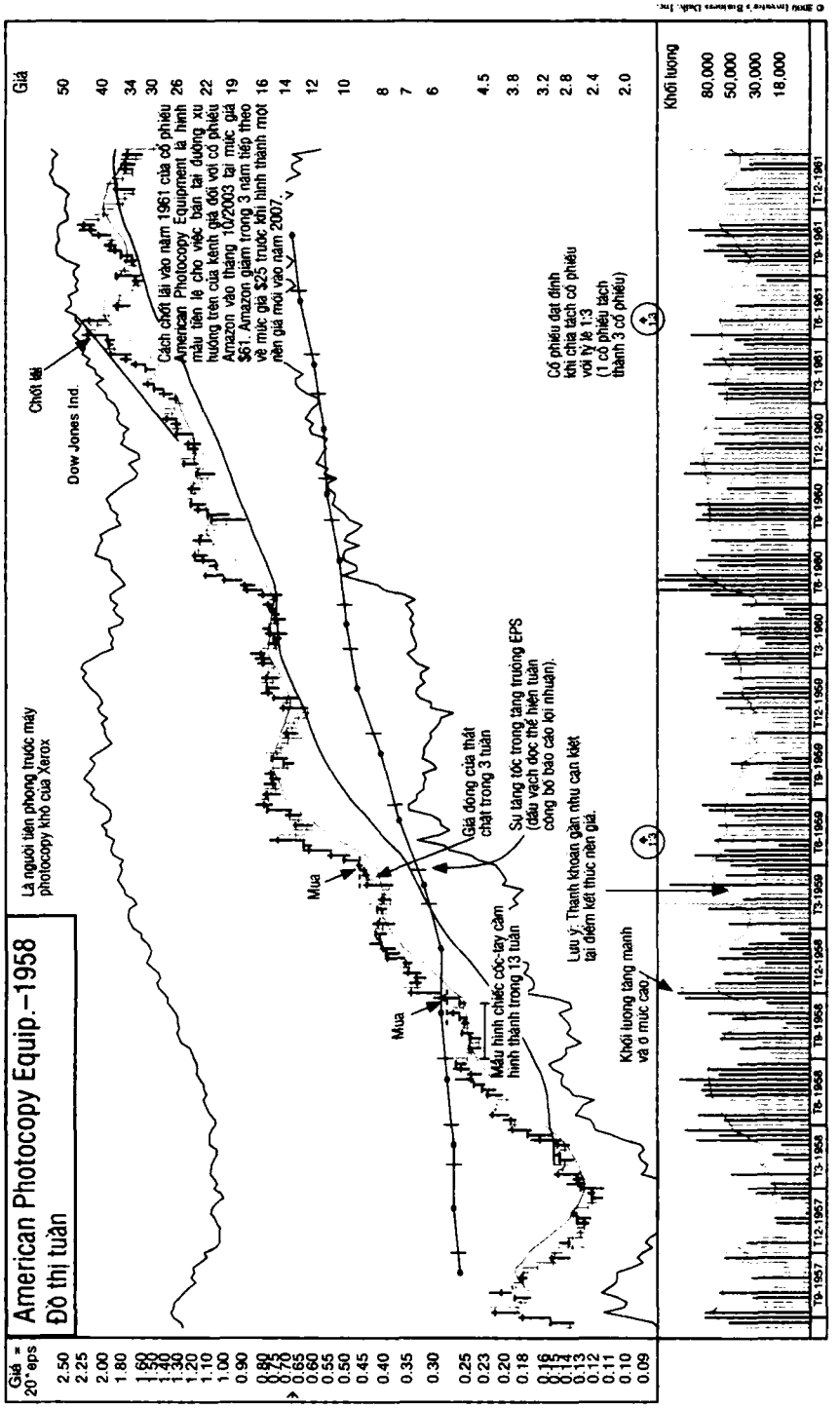
Texas Instrusments tăng 772% trong 116 tuần

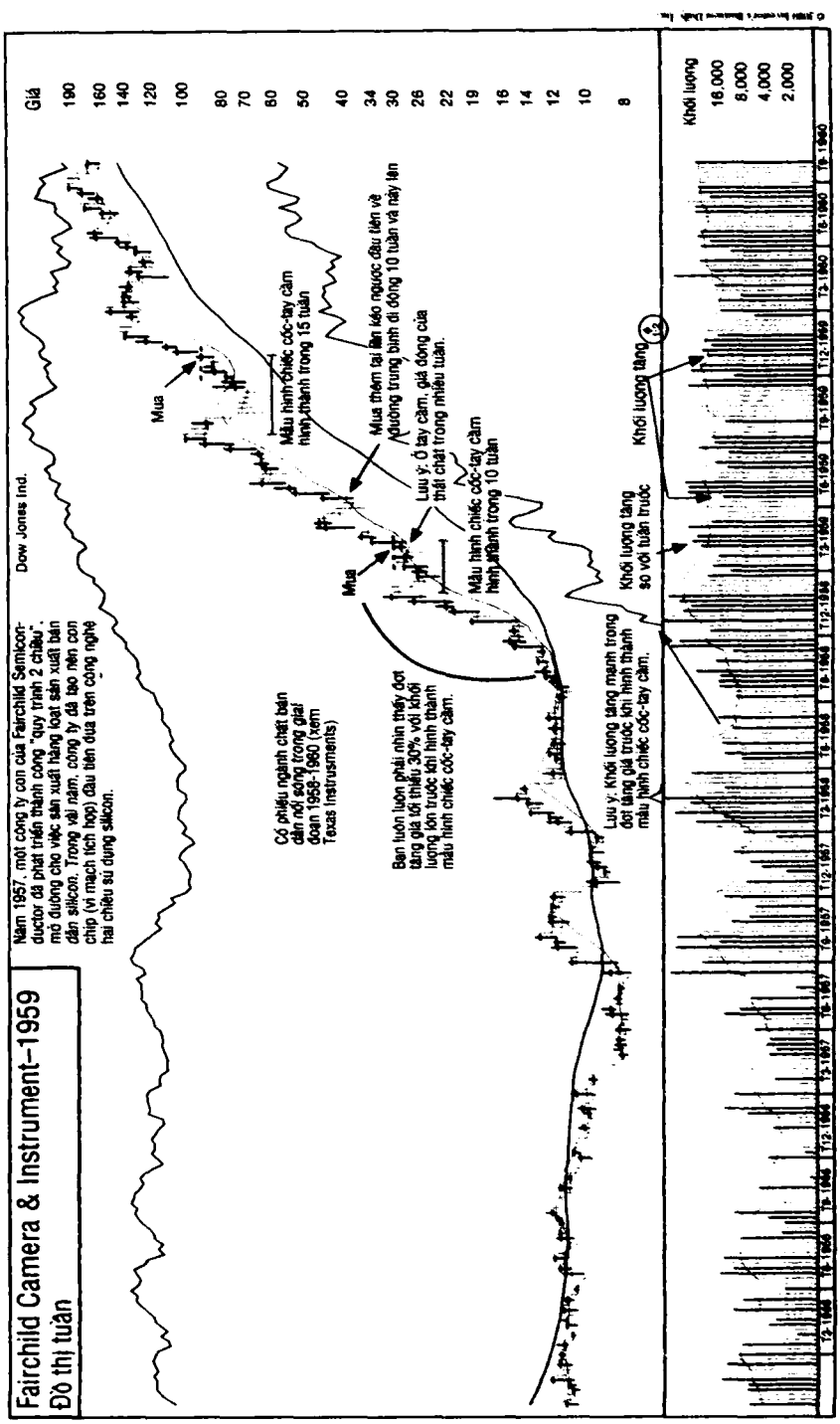
Universal Controls tăng 645% trong 51 tuần

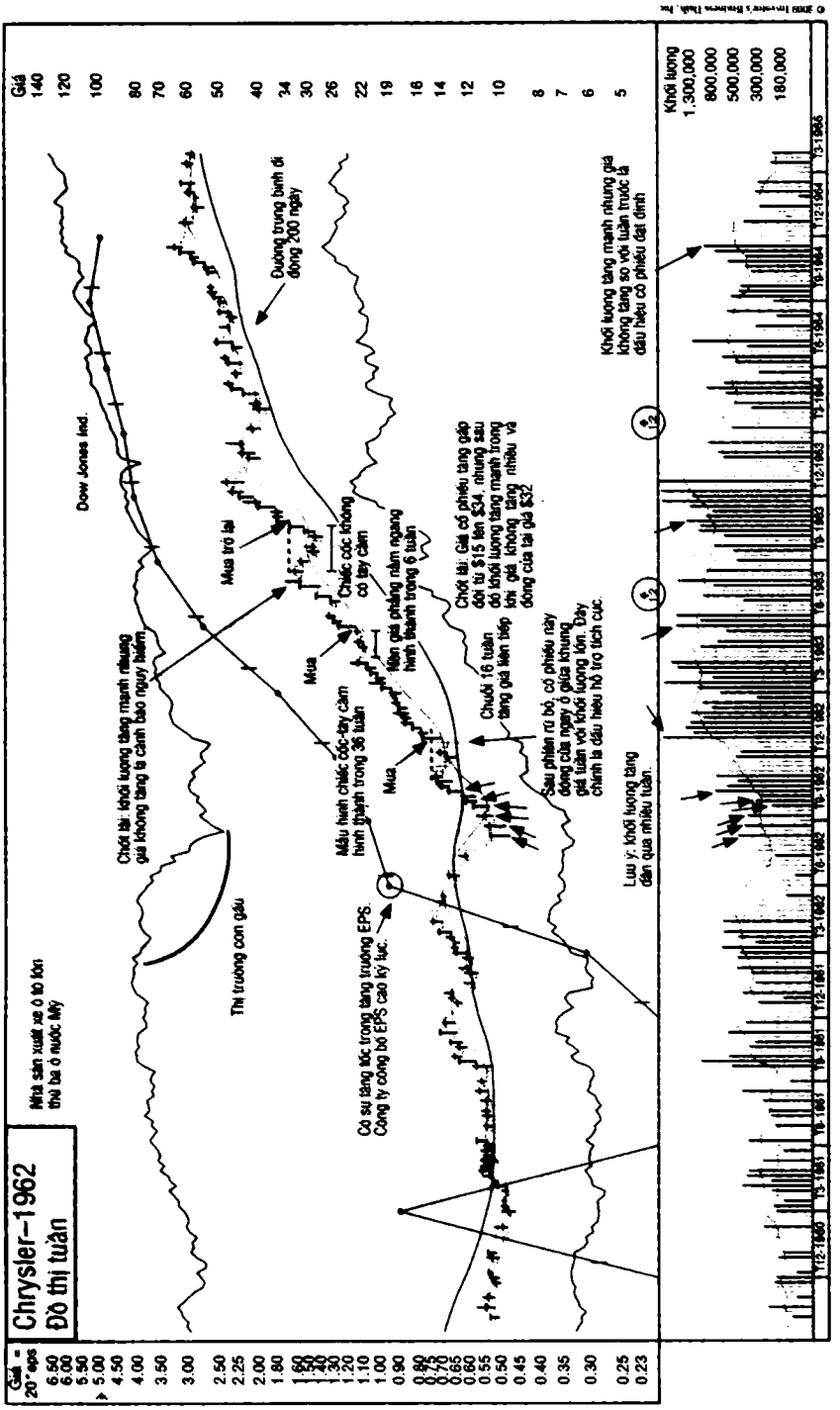
Xerox tăng 1201% trong 188 tuần

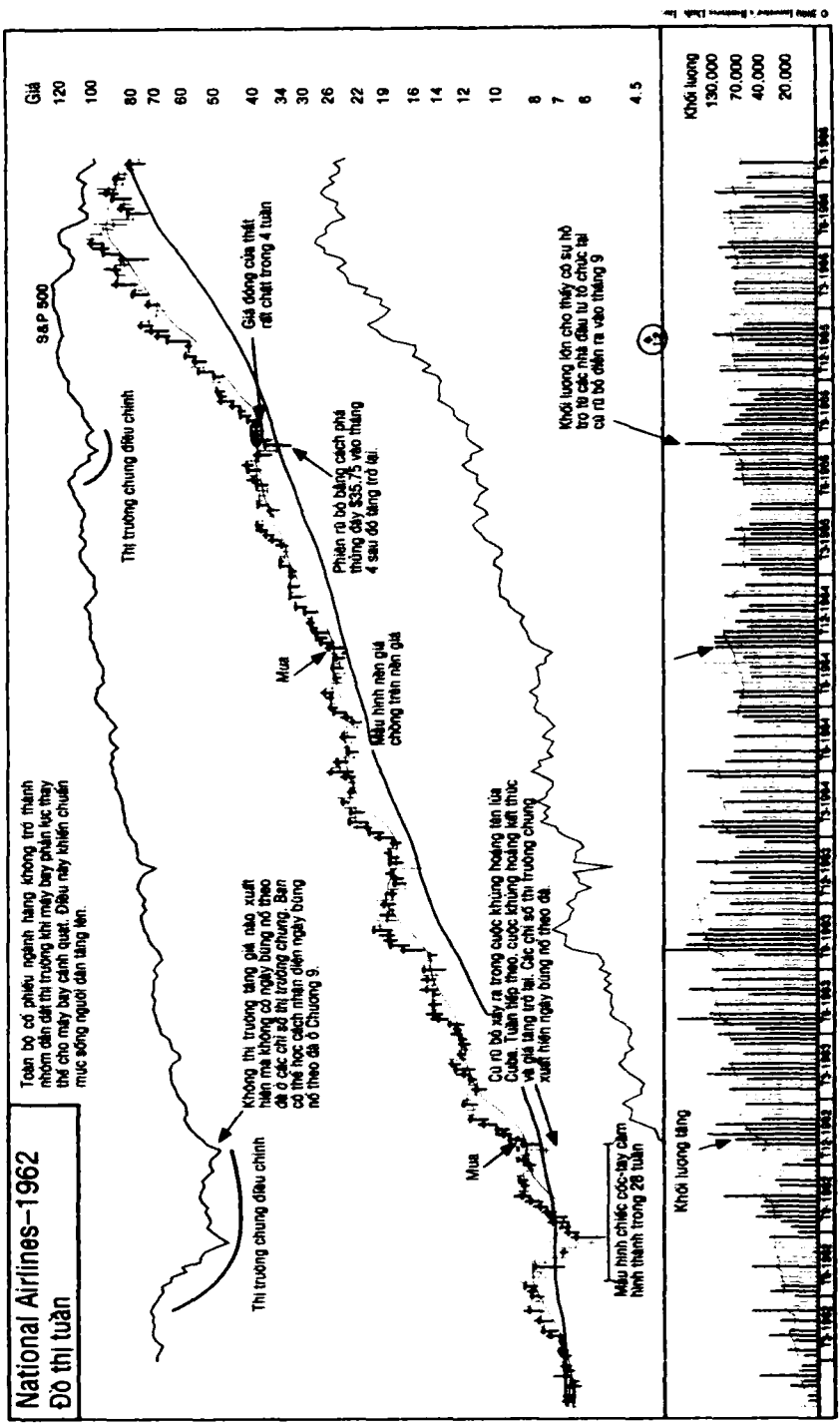
American Photocopy Equipment tăng 696% trong 133 tuần

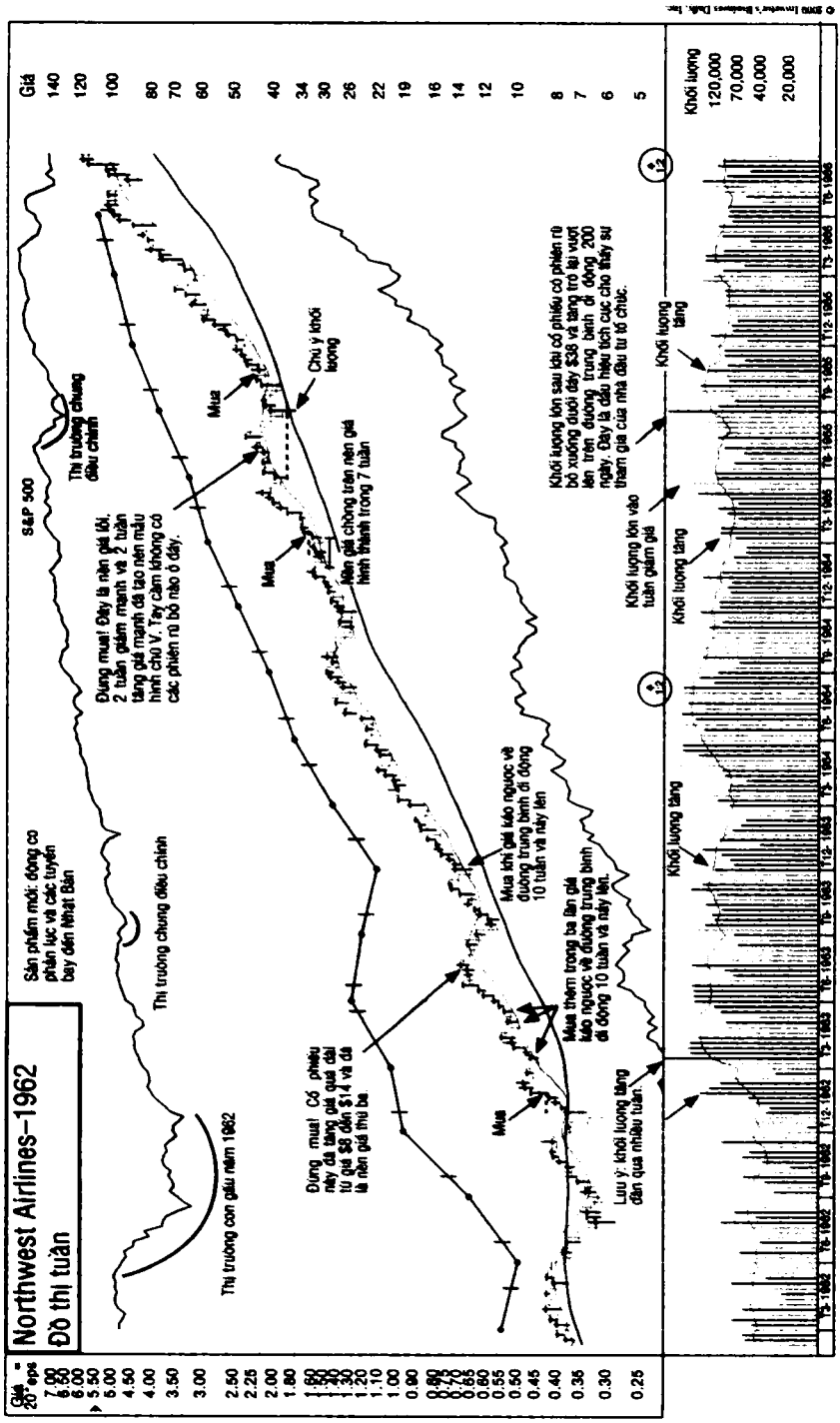
Fairchild Camera & Instrument tăng 582% trong 73 tuần

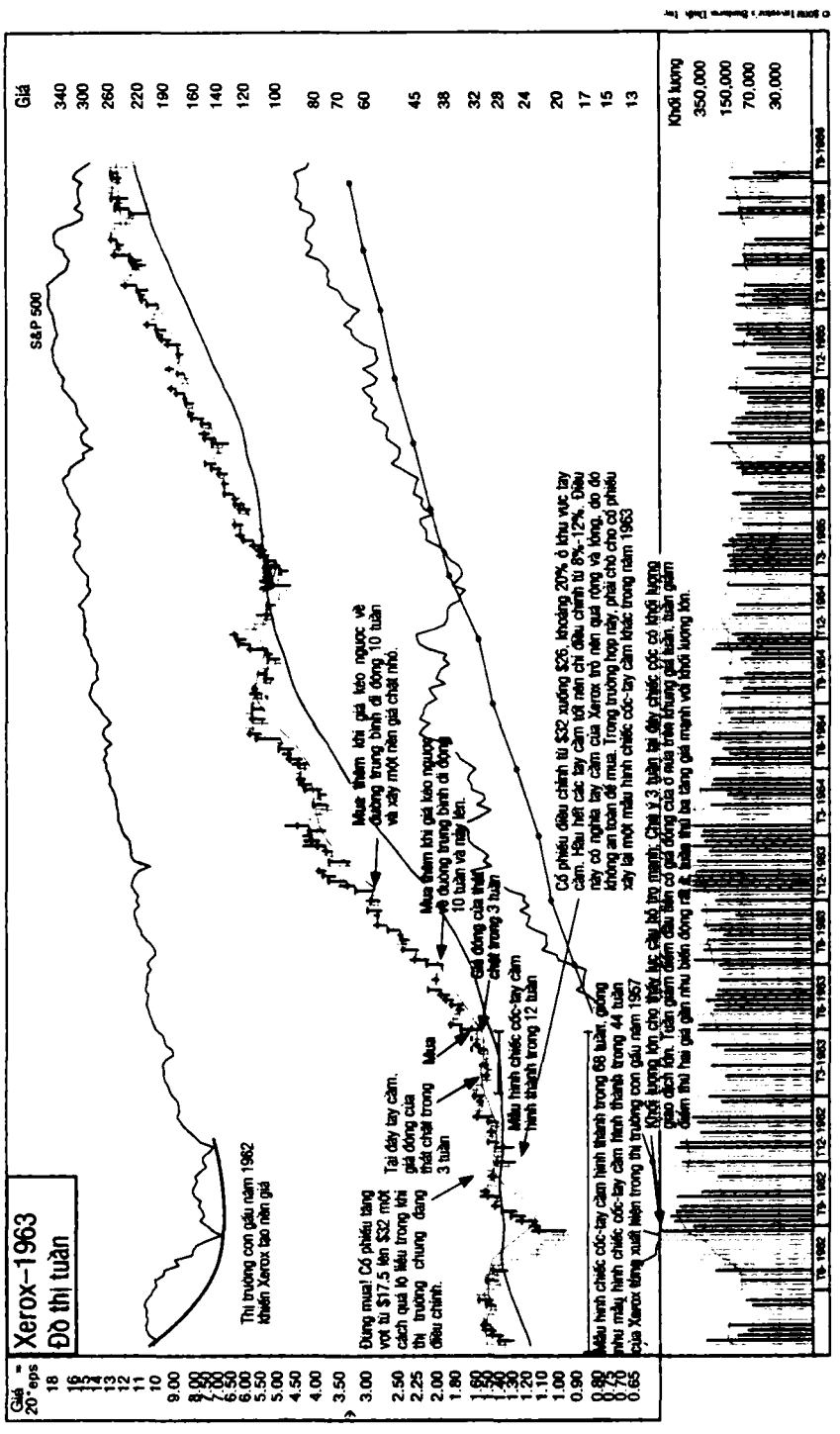
Chrysler tăng 215% trong 51 tuần

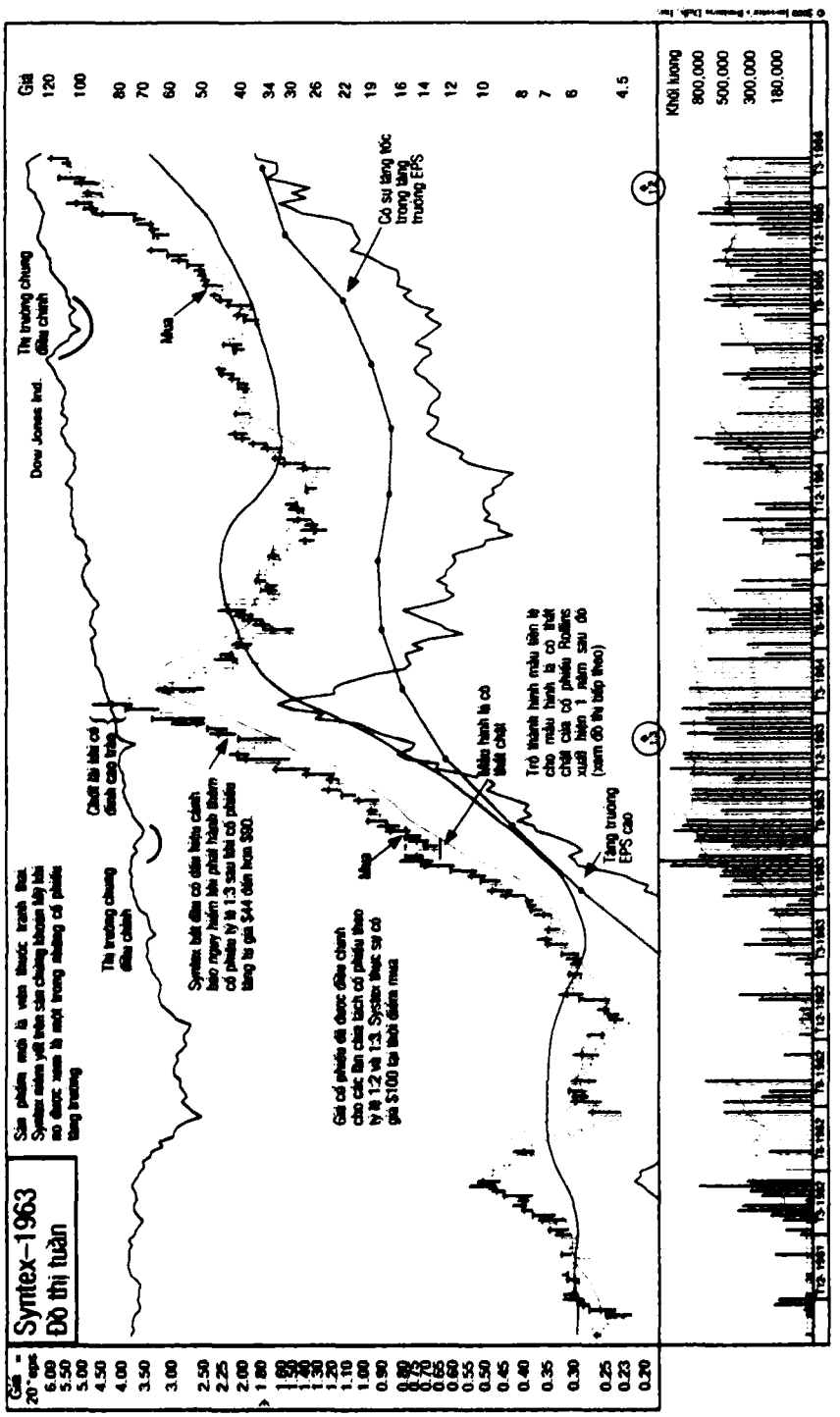

National Airline tăng 1004% trong 179 tuần

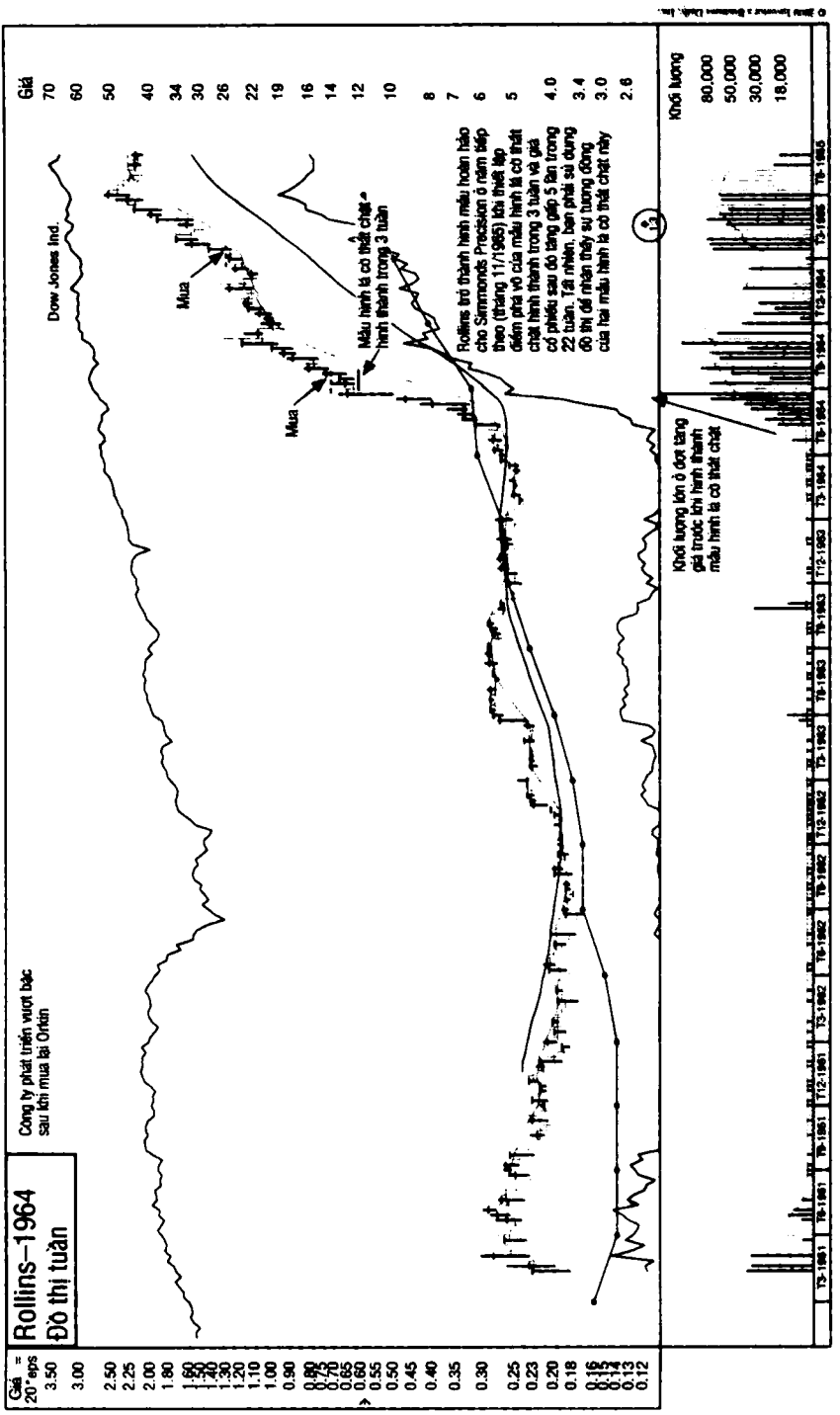

Northwest Airline tăng 1240% trong 186 tuần

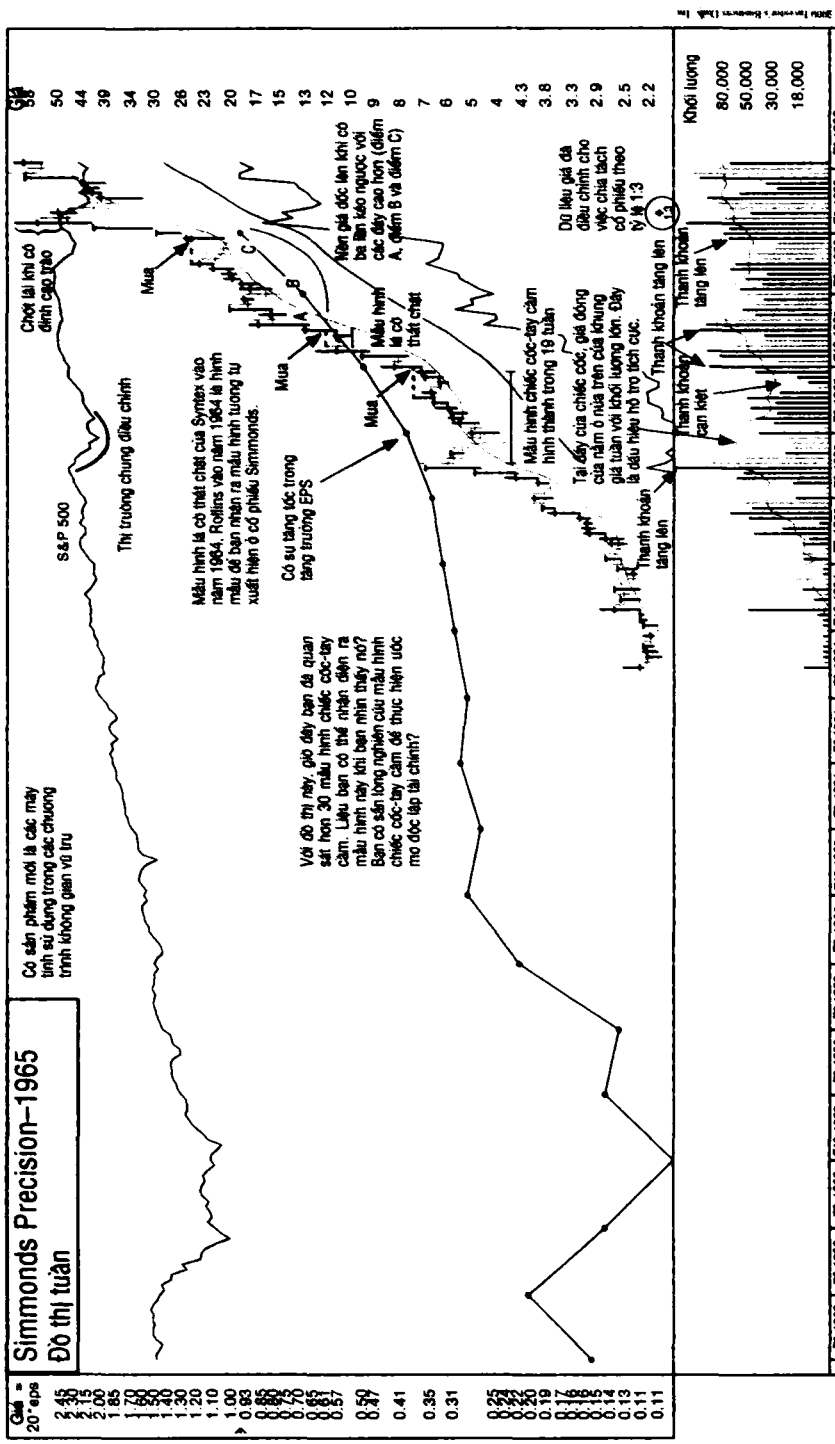

Xerox–1963
ĐỒ thị tuần
S&P 500
Giá
Khối lượng
Thị trường con gấu năm 1962 khiến Xerox tạo nền giá
Đứng mua! Cổ phiếu tăng vọt từ $17.5 lên $32 một cách quá lố liều trong khi thị trường chung đang điều chỉnh.
Tại đây tay cầm. giá đóng cửa thất chặt trong 3 tuần
Mua
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 12 tuần
Giá đóng cửa thất chặt trong 3 tuần
Mua thêm khi giá kéo ngược về đường trung bình di động 10 tuần và xây một nền giá chặt nhỏ.
Mua thêm khi giá kéo ngược về đường trung bình di động 10 tuần và nảy lên.
Cổ phiếu điều chỉnh từ $32 xuống $26, khoảng 20% ở khu vực tay cầm. Hầu hết các tay cầm tốt nên chỉ điều chỉnh từ 8%-12%. Điều này có nghĩa tay cầm của Xerox trở nên quá rộng và lỏng, do đó không an toàn để mua. Trong trường hợp này, phải chờ cho cổ phiếu xây lại một mẫu hình chiếc cốc-tay cầm khác trong năm 1963
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 68 tuần, giống như mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 44 tuần của Xerox đứng xuất hiện trong thị trường con gấu năm 1957
Khối lượng lớn cho thấy lực cầu bổ trợ mạnh. Chất lượng giao dịch tốt. Trần giảm đáy cầu tiên cổ phiếu đóng cửa ở mức trên trung bình tuần, tuần giảm đáy thứ hai giá gần như bằng đáy thứ nhất, tuần thứ ba tăng giá mạnh với khối lượng lớn.
Xerox tăng 660% trong 168 tuần

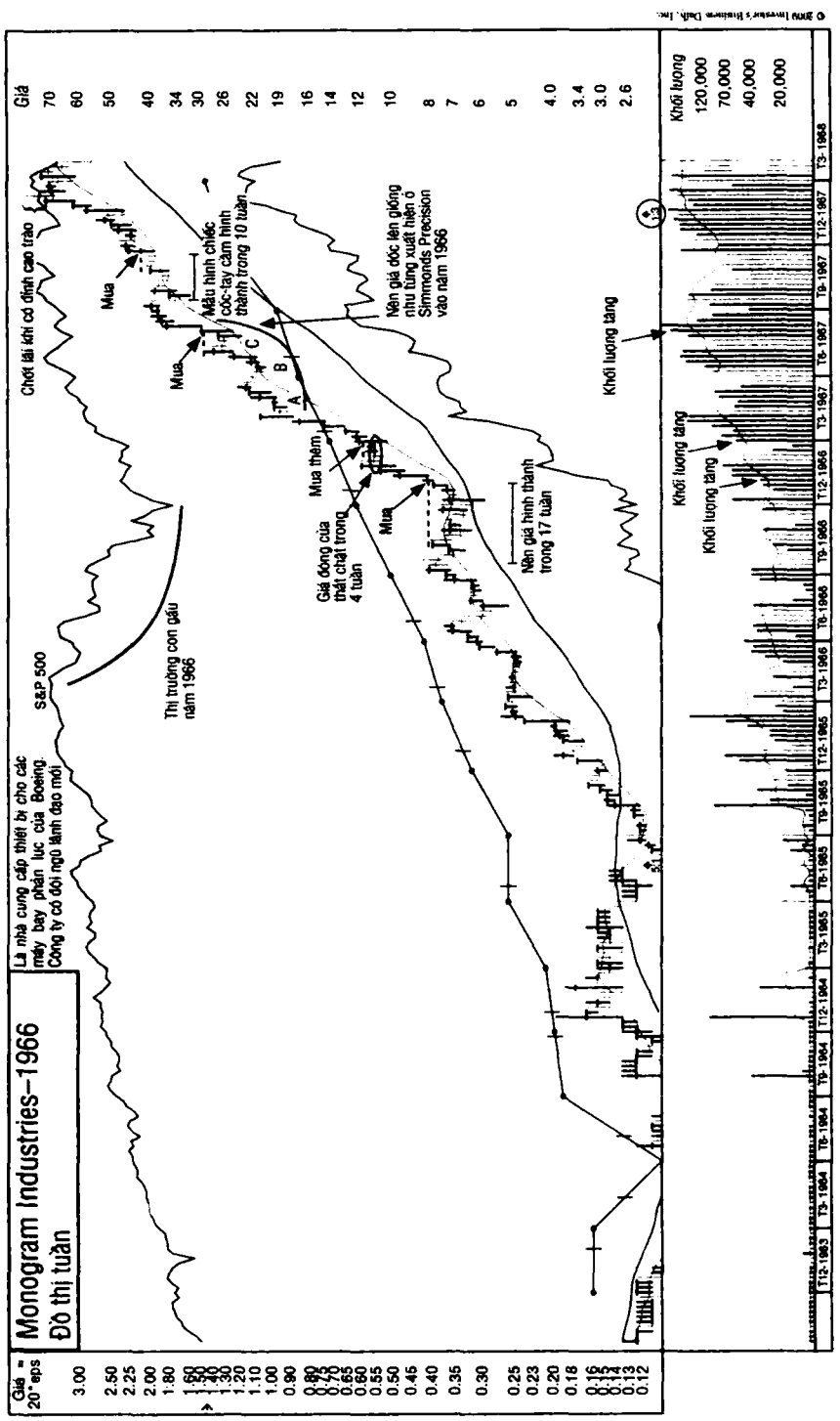
Syntex tăng 451% trong 25 tuần

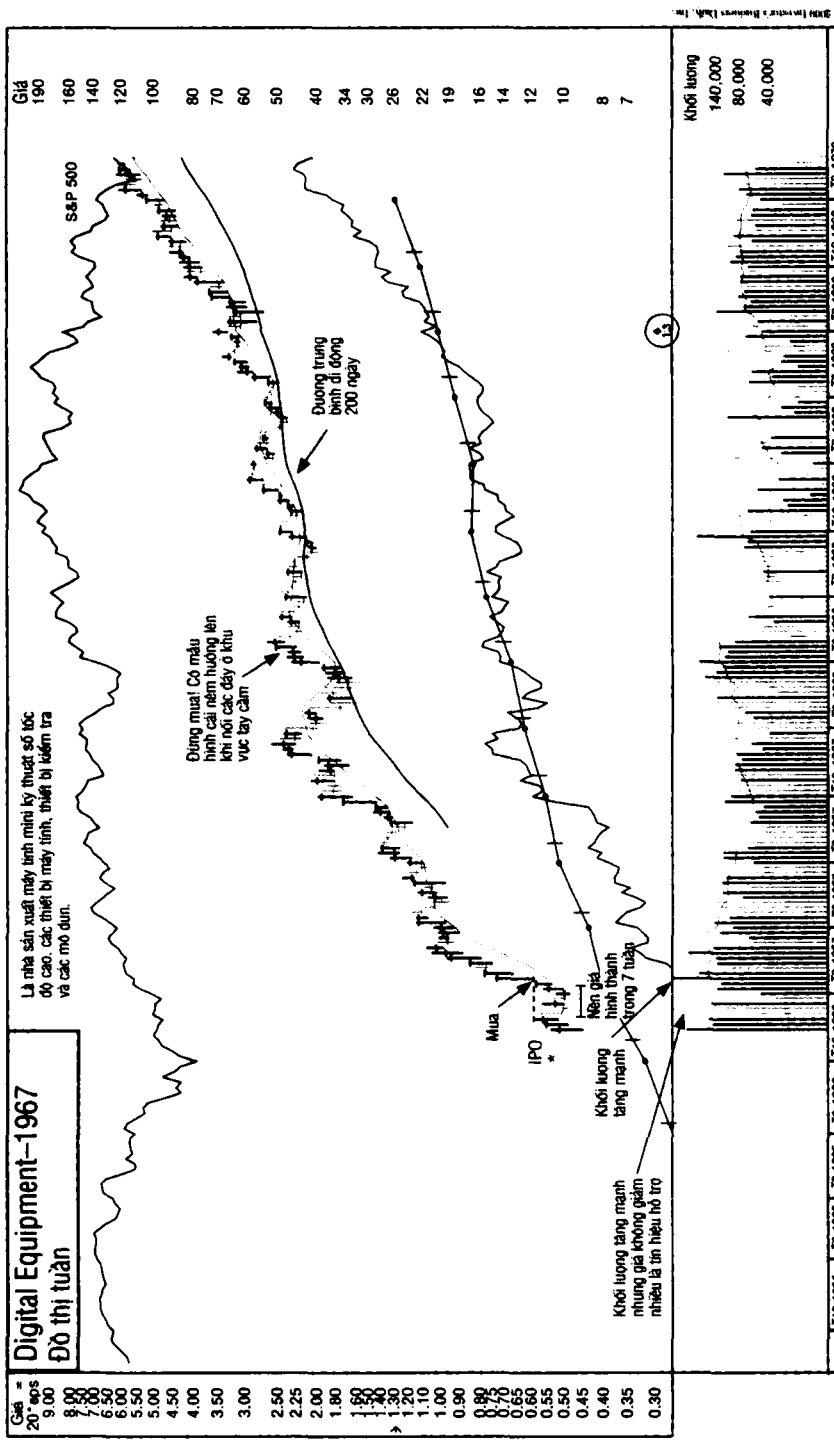
Rollins tăng 254% trong 36 tuần

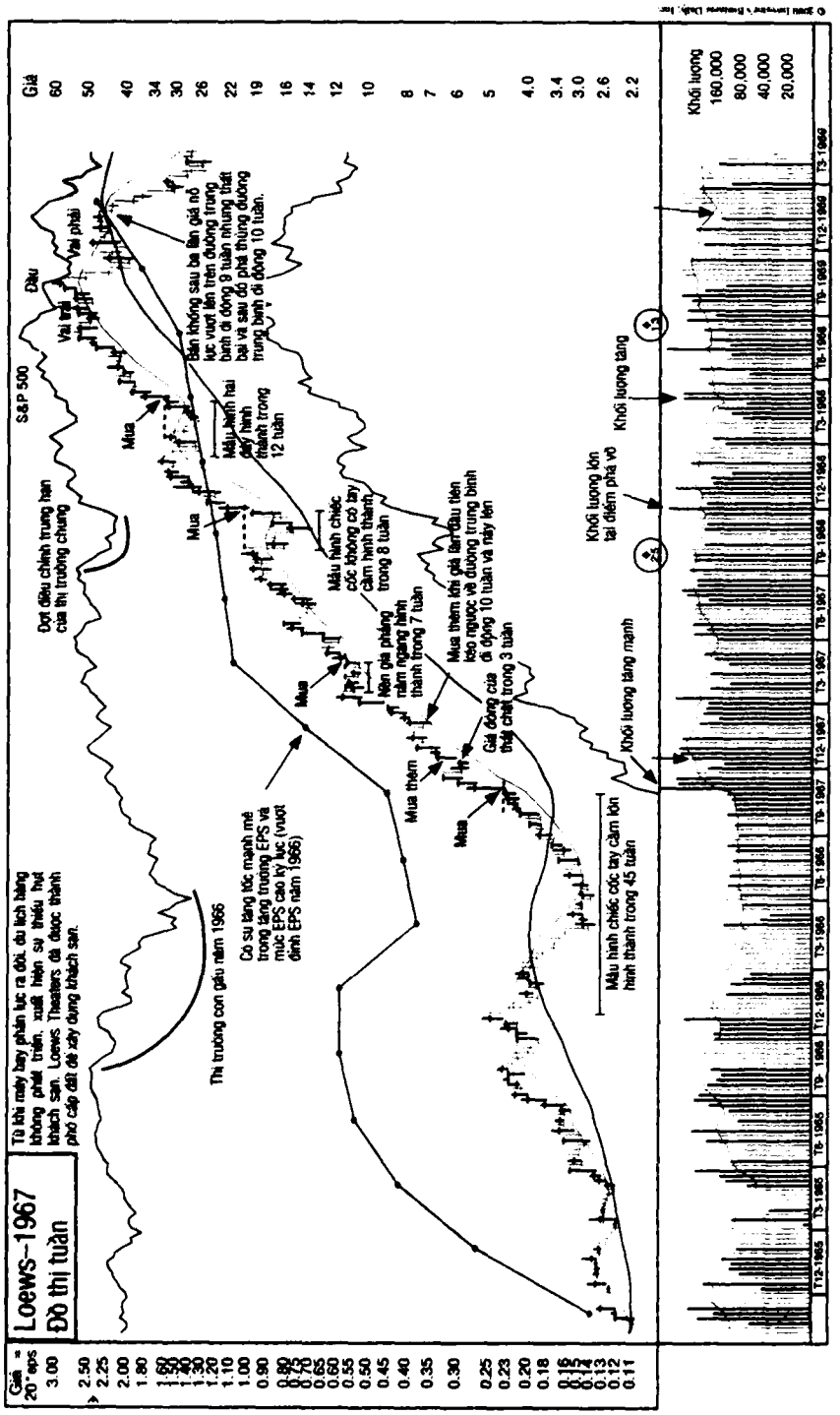
Simmonds Precision Products tăng 672% trong 38 tuần

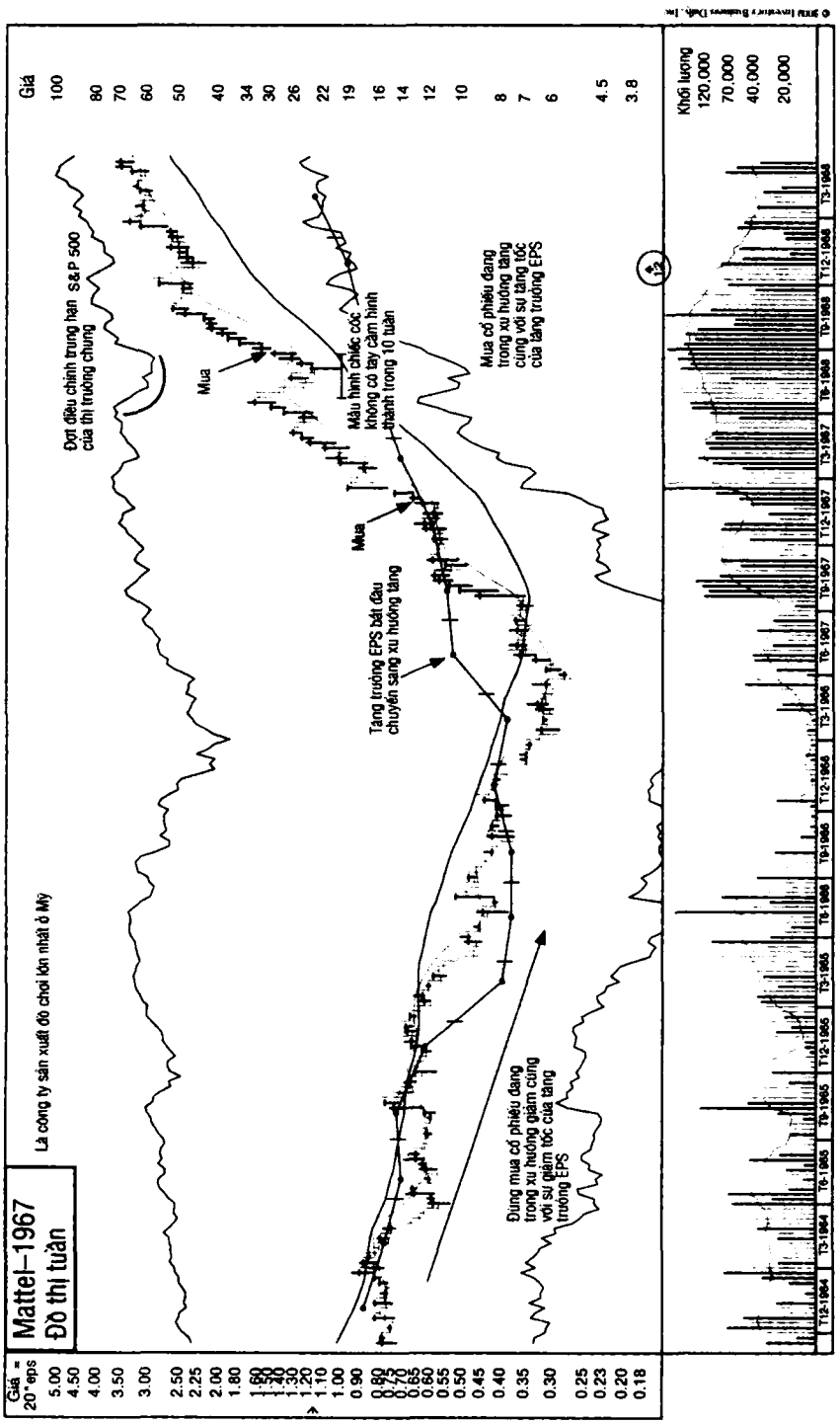
Monogram Industries tăng 891% trong 57 tuần

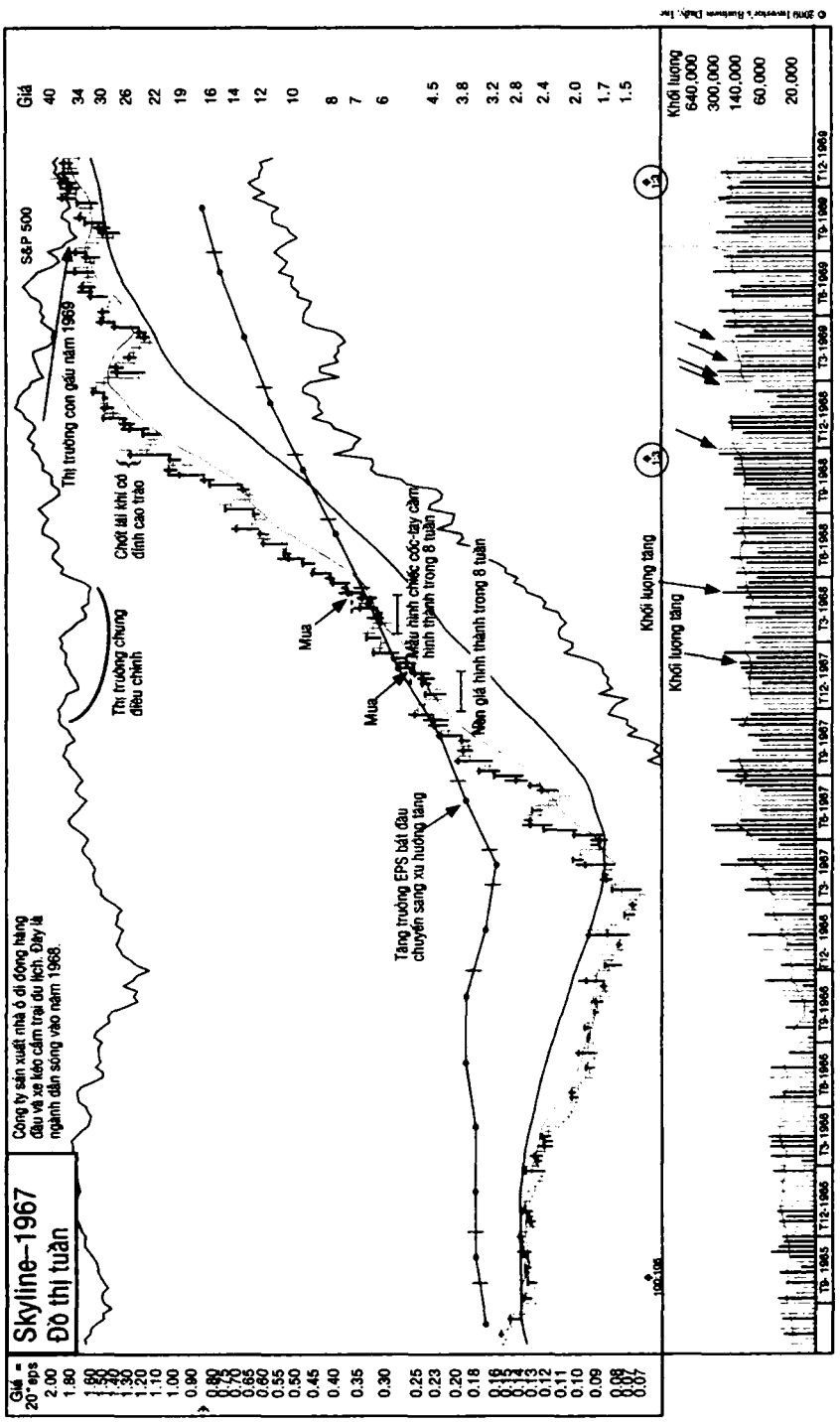
Digital Equipment tăng 743% trong 156 tuần

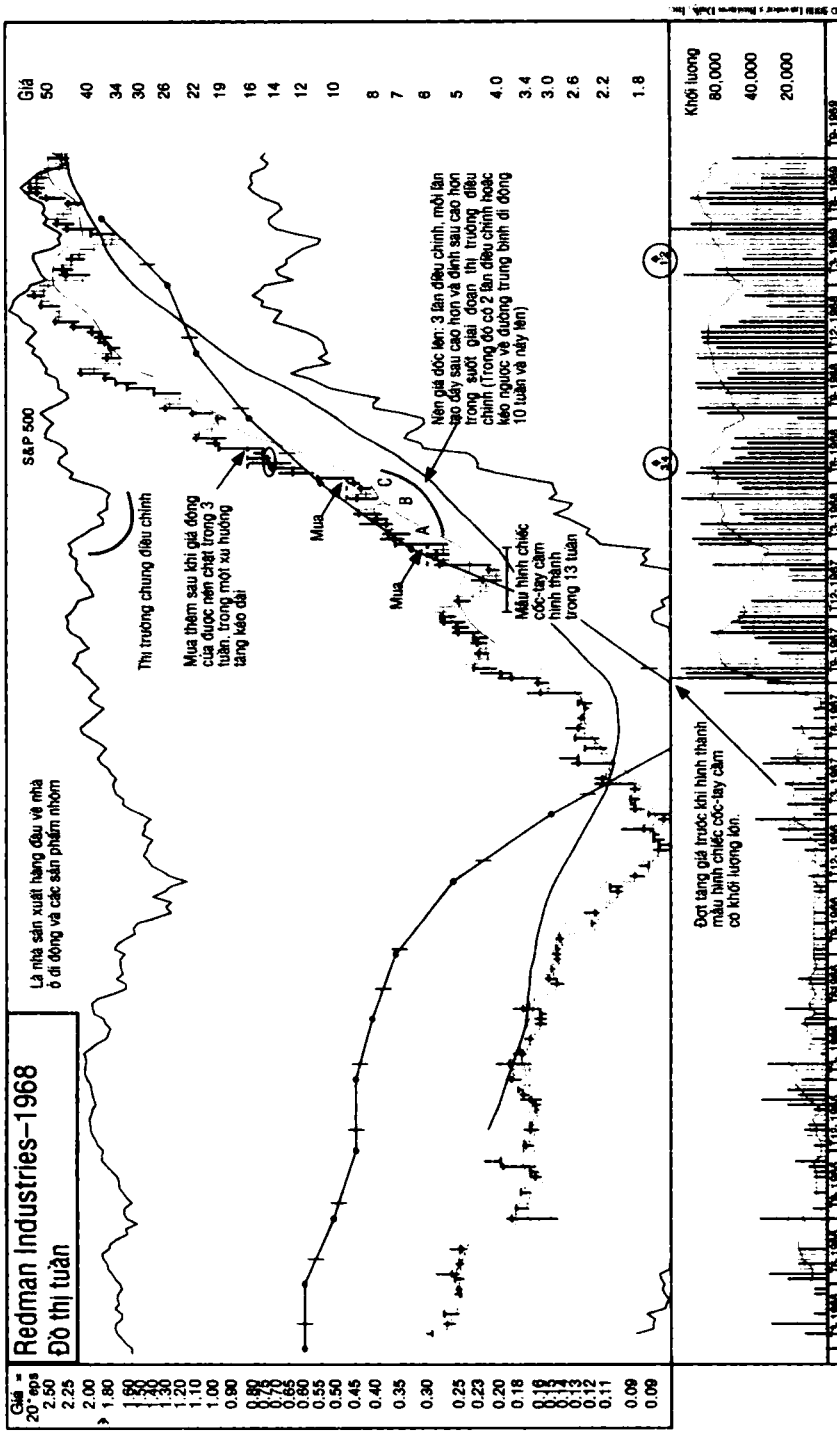
Digital Equipment tăng 743% trong 156 tuần

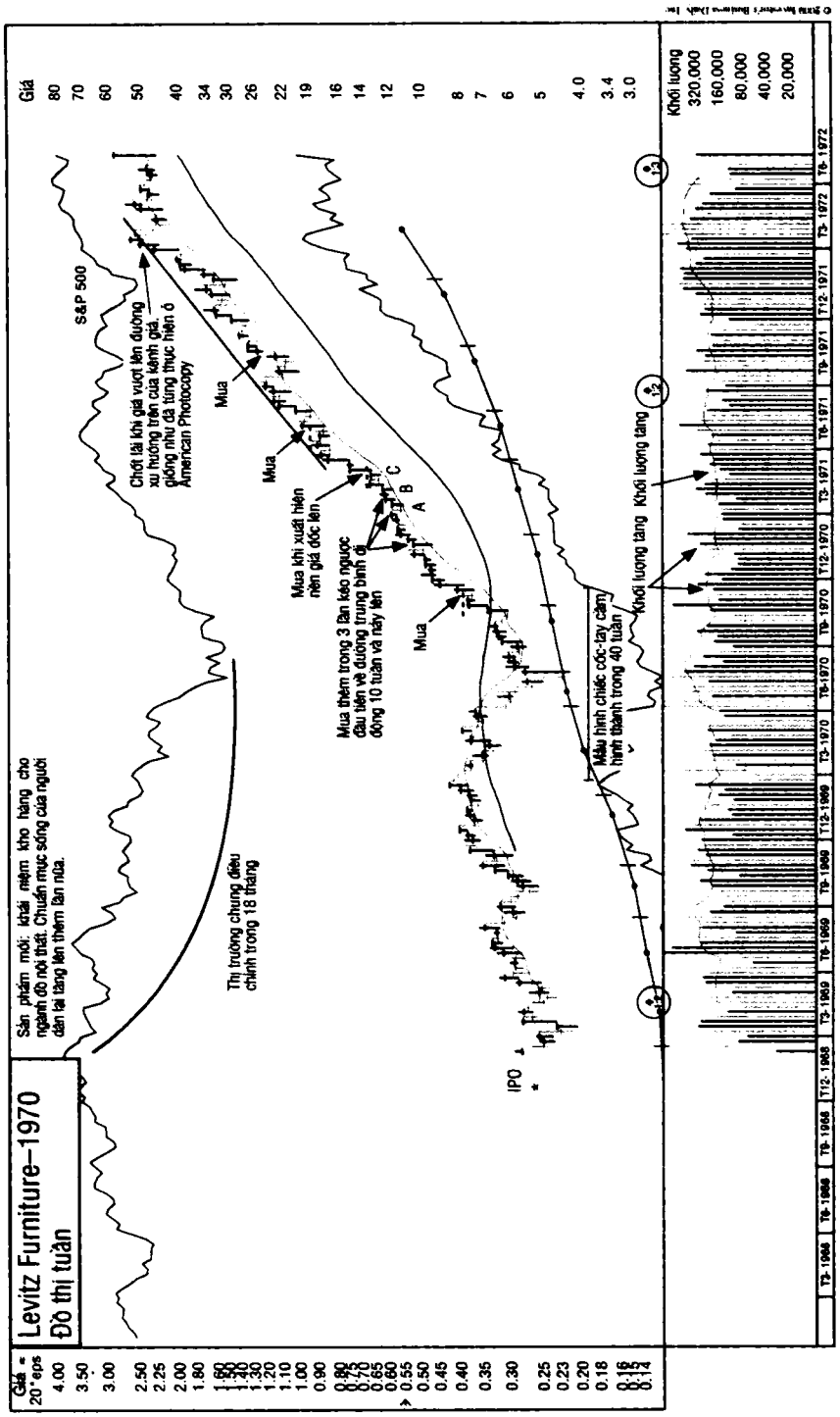
Mattel tăng 441% trong 66 tuần

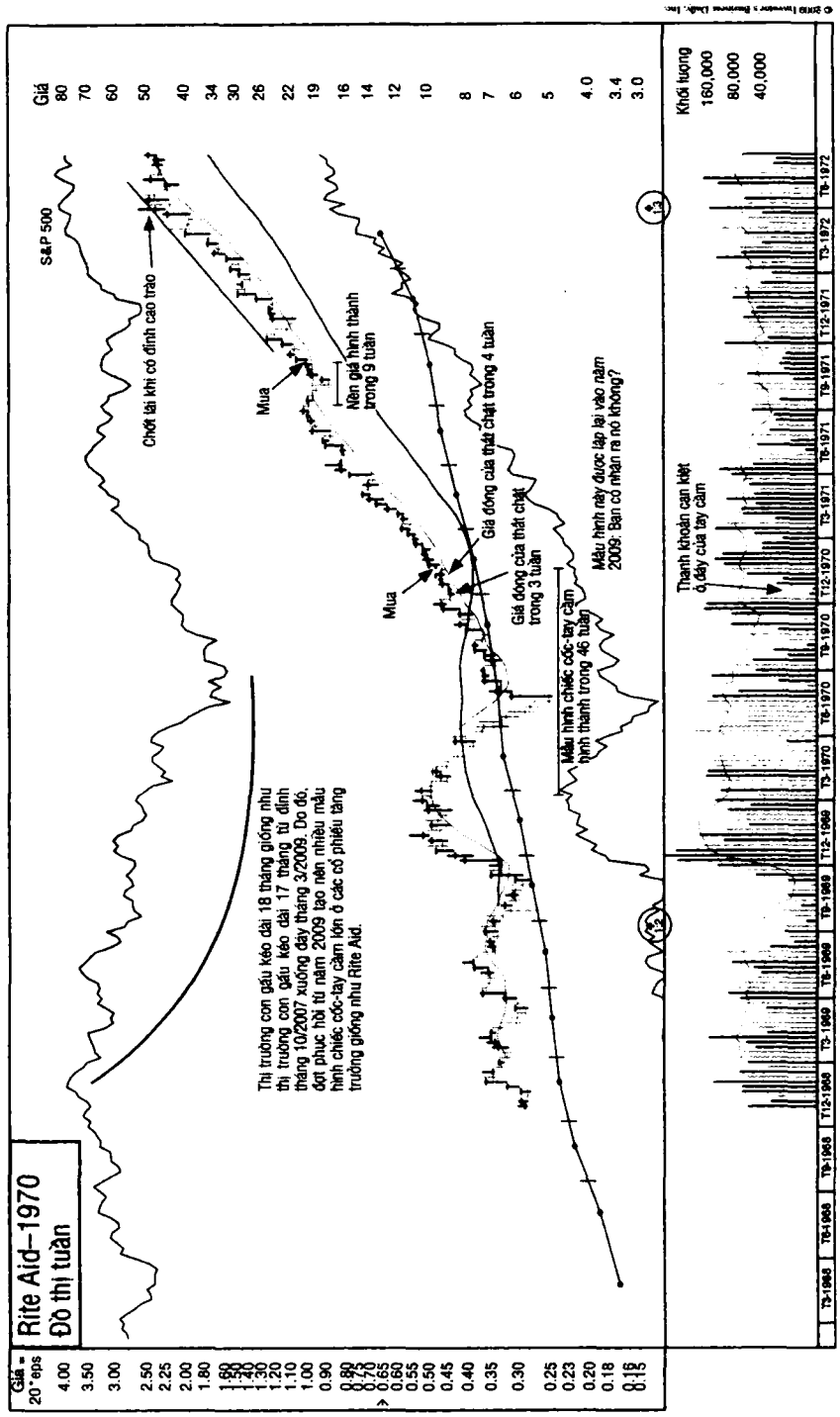
Skyline tăng 715% trong 98 tuần

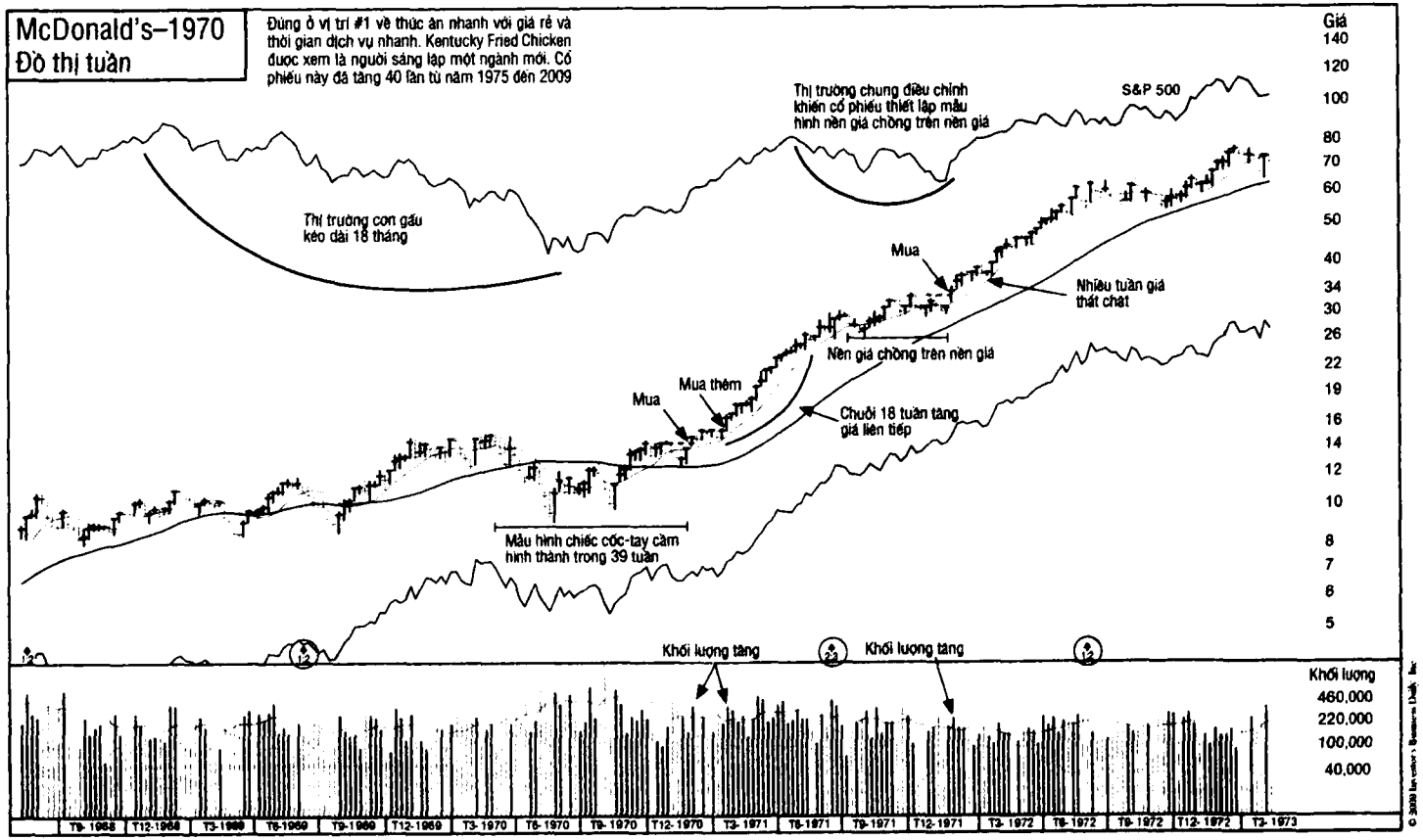
Redman Industries tăng 683% trong 49 tuần

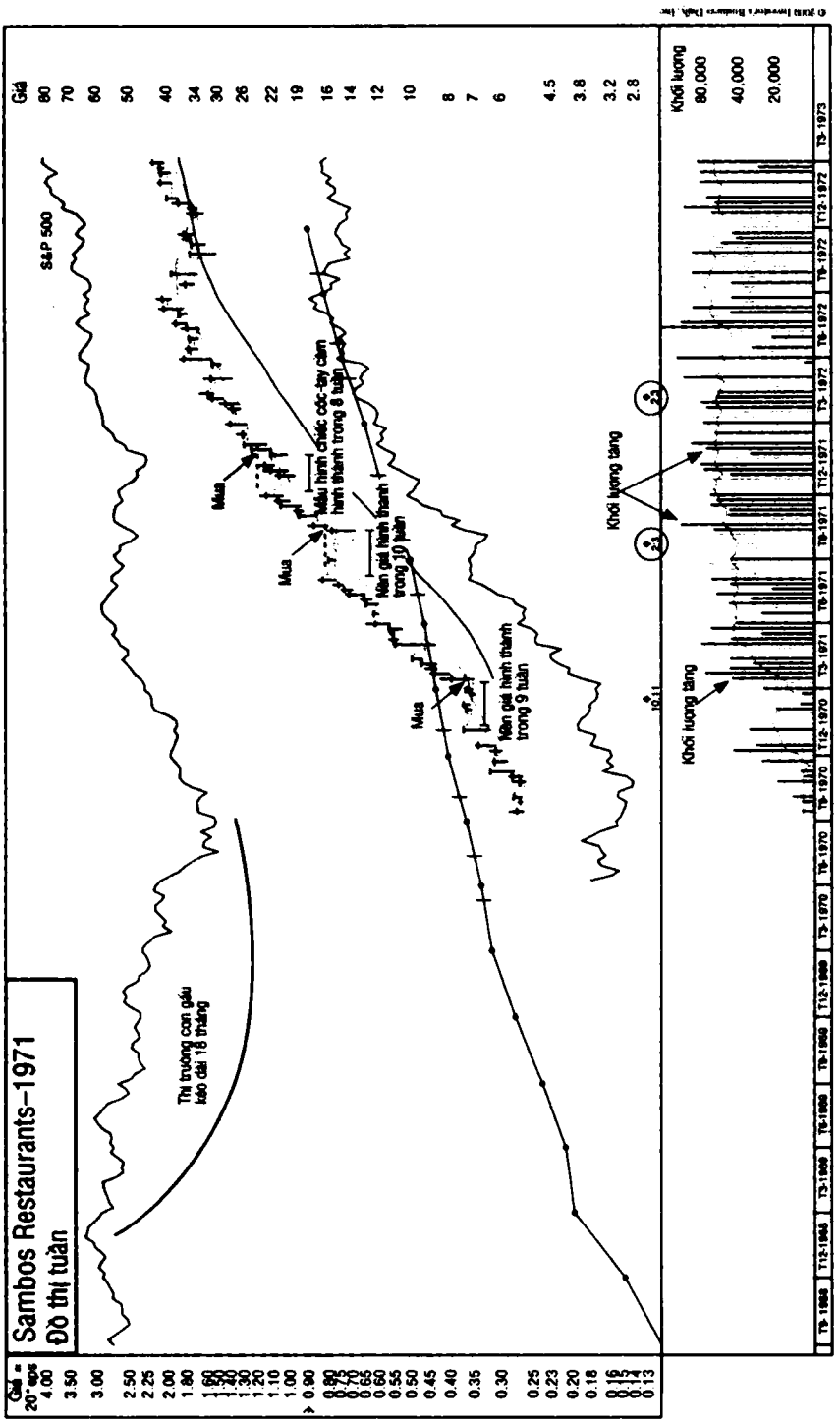
Levitz Furniture tăng 608% trong 87 tuần

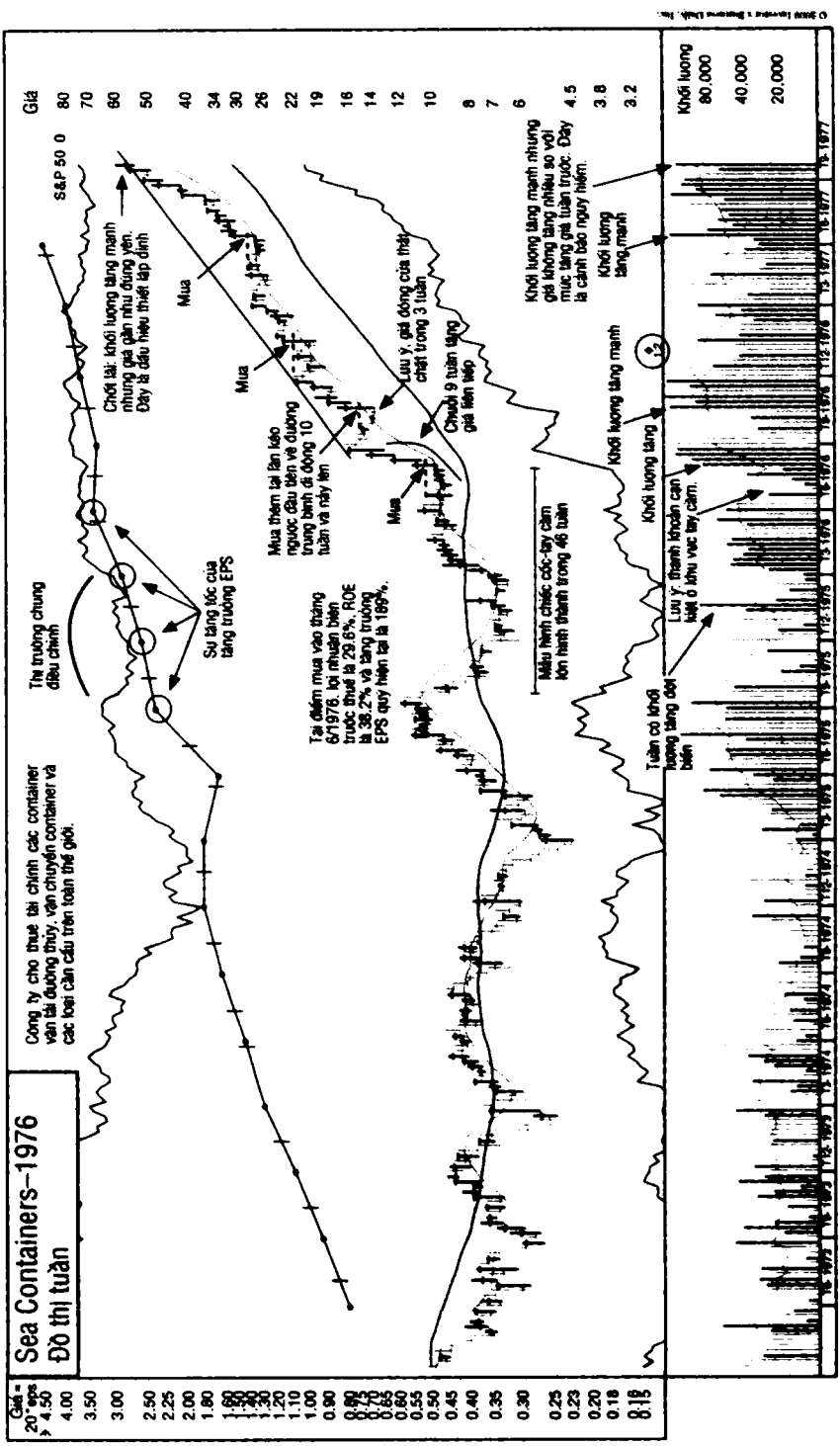
Rite Aid tăng 421% trong 71 tuần

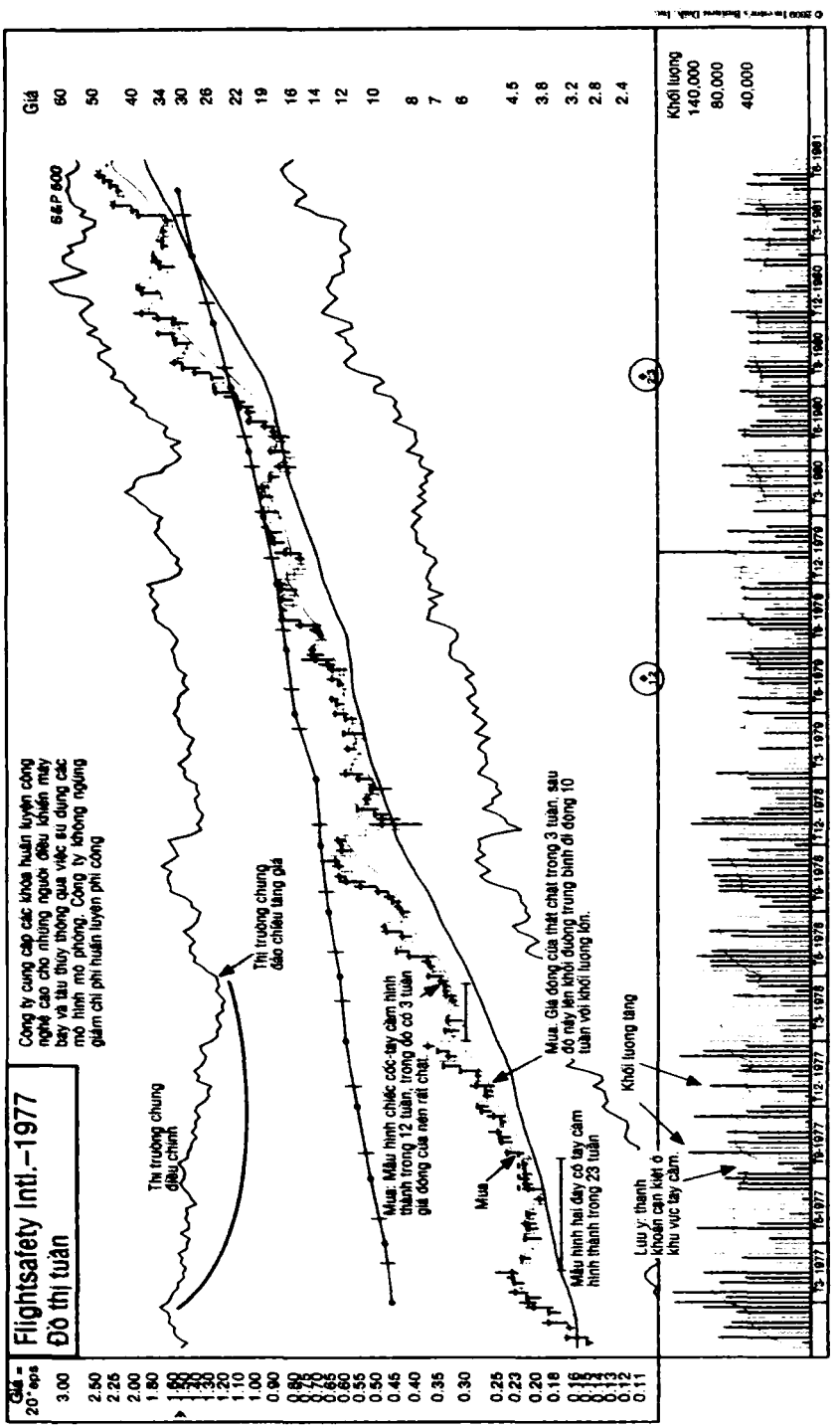
McDonald's tăng 422% trong 108 tuần

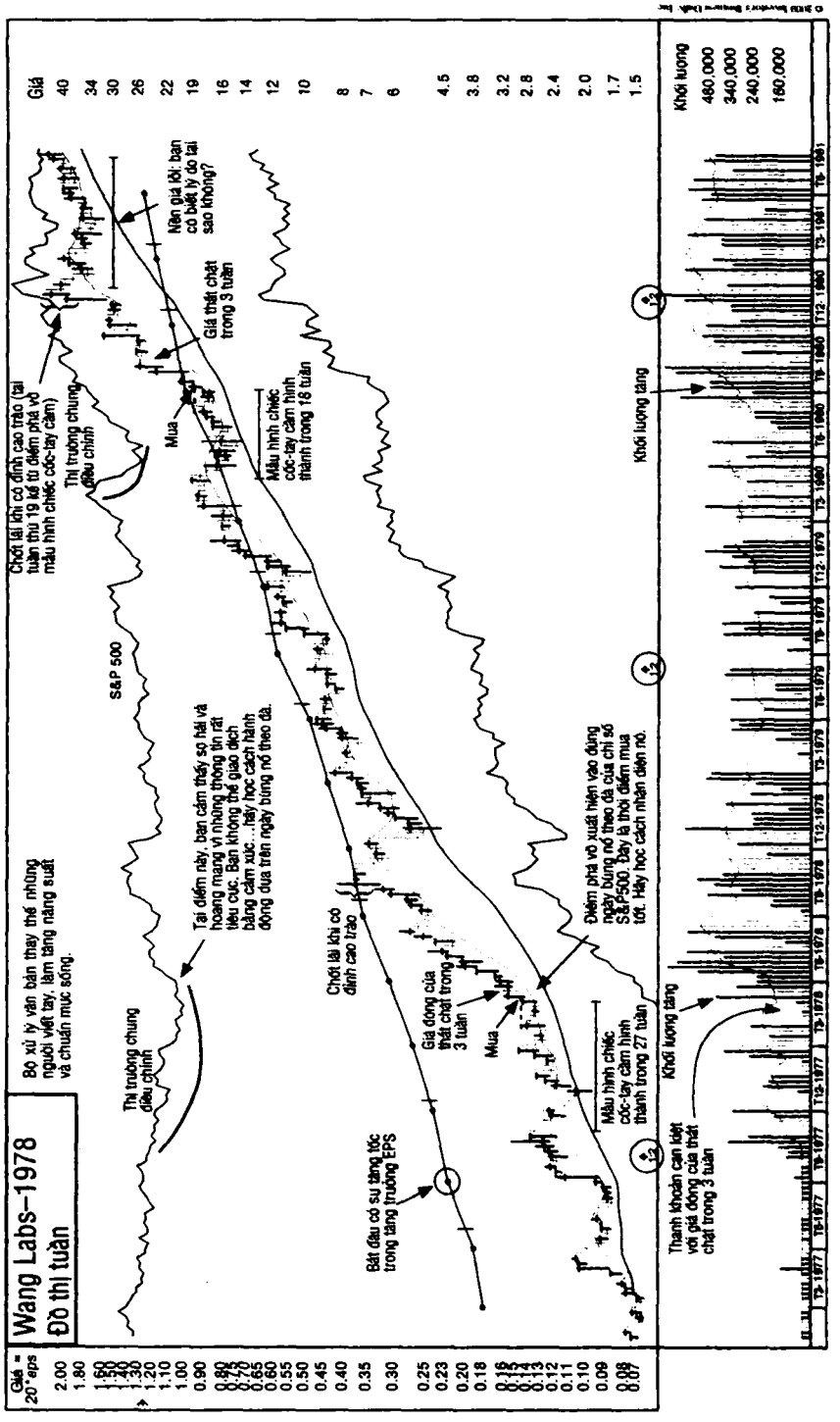
Sambos Restaurants tăng 458% trong 104 tuần

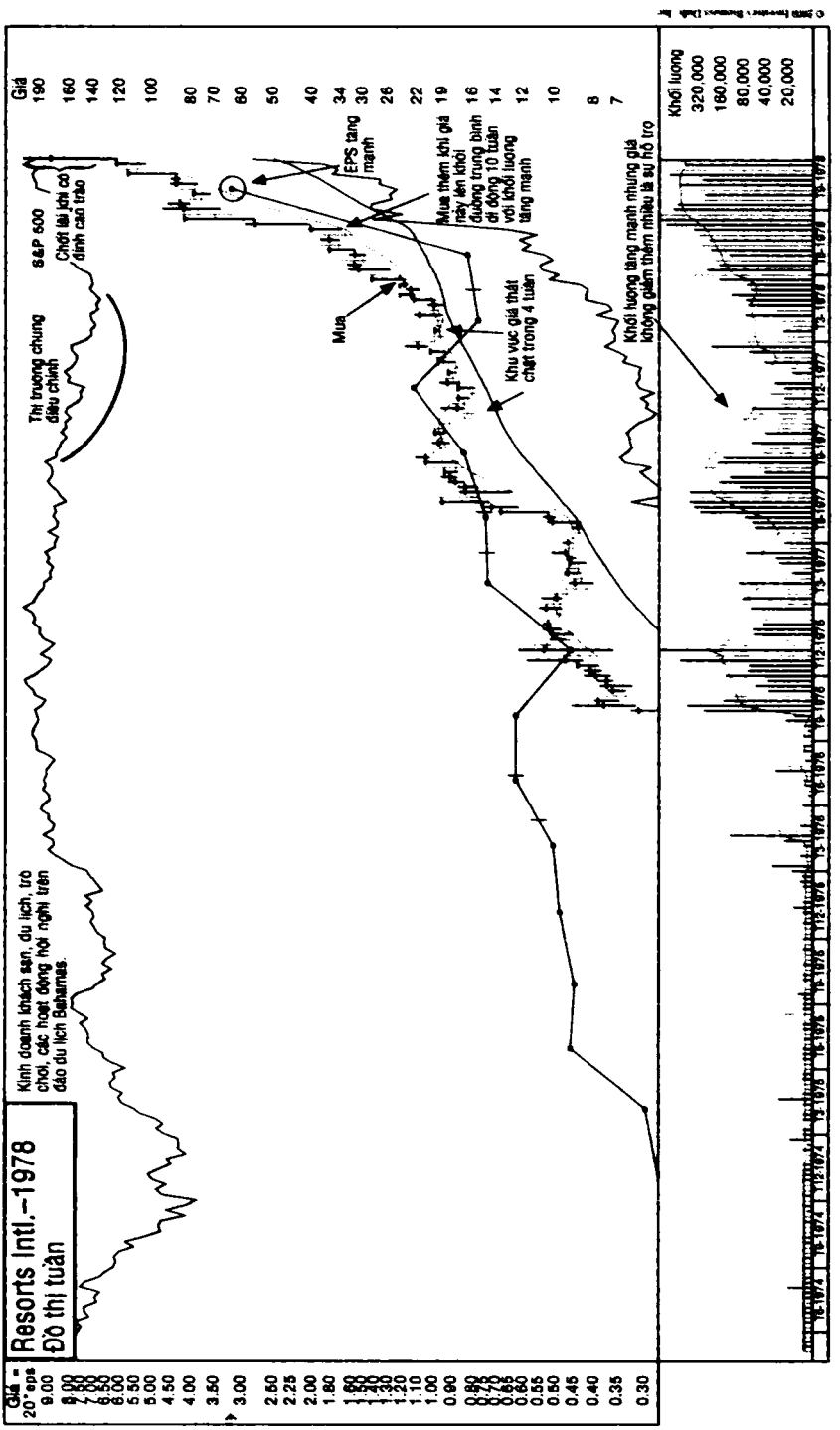
Sea Containers tăng 448% trong 59 tuần

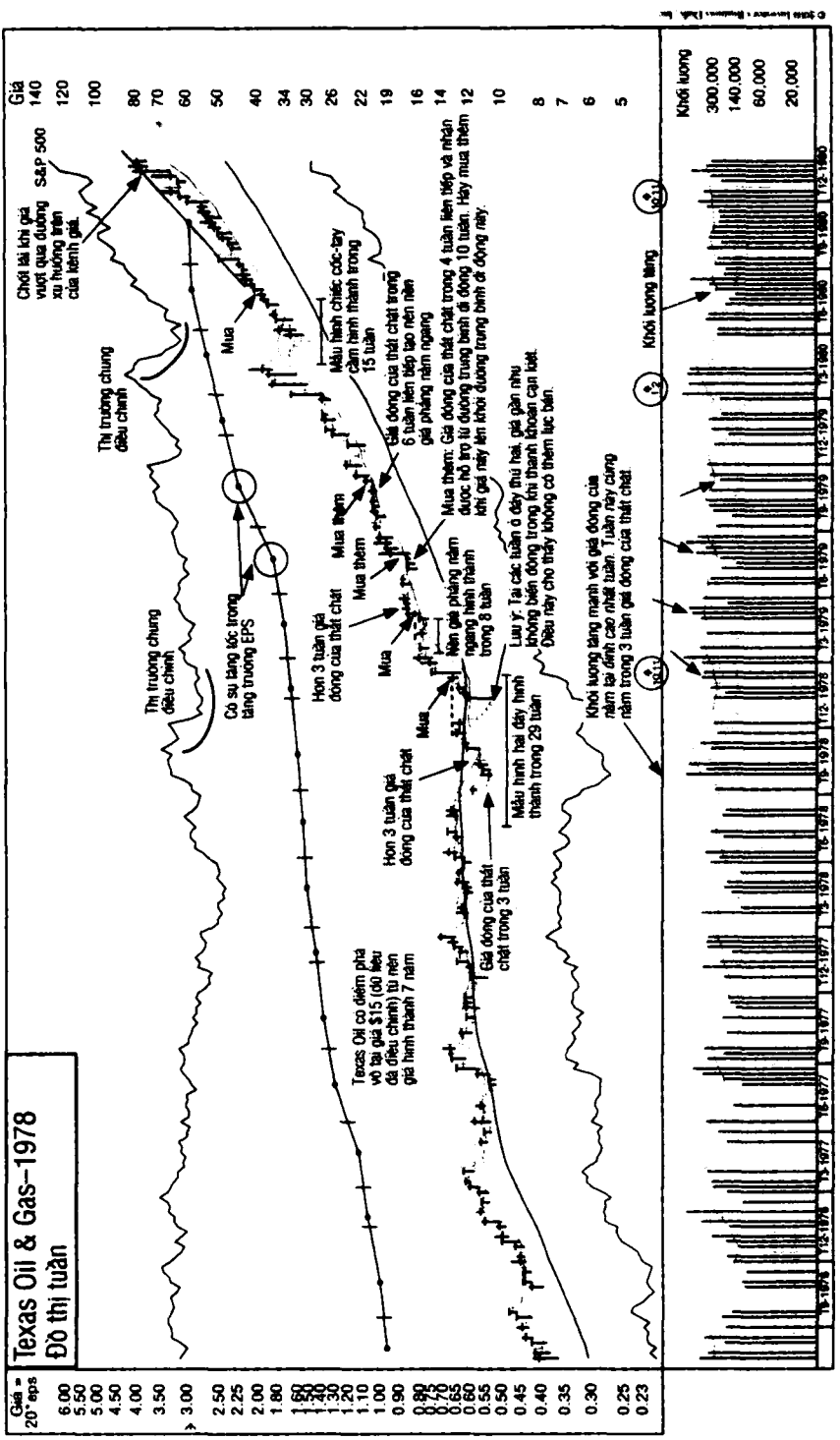
Flightsafety International tăng 958% trong 195 tuần

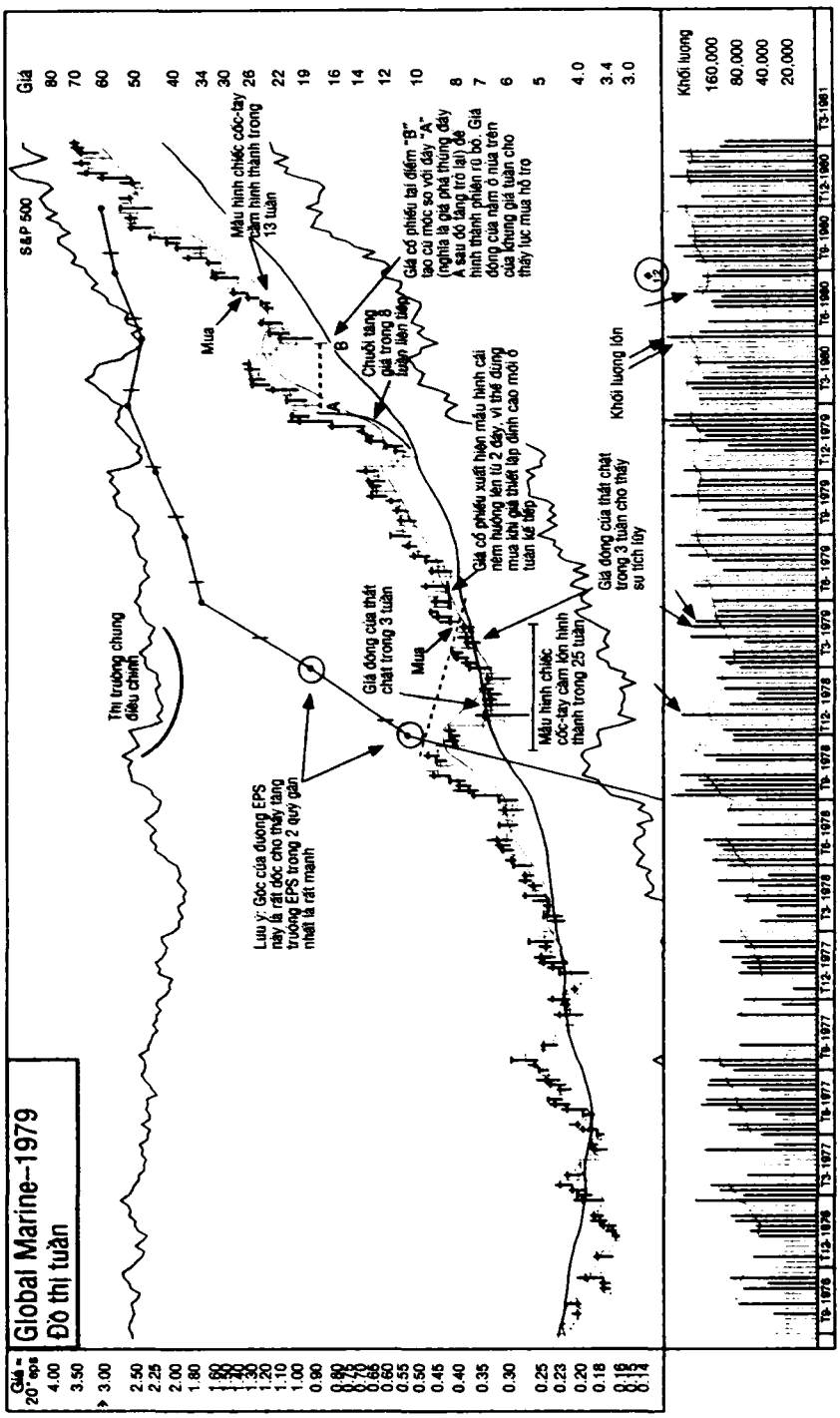
Wang Laboratles tăng 1348% trong 139 tuần

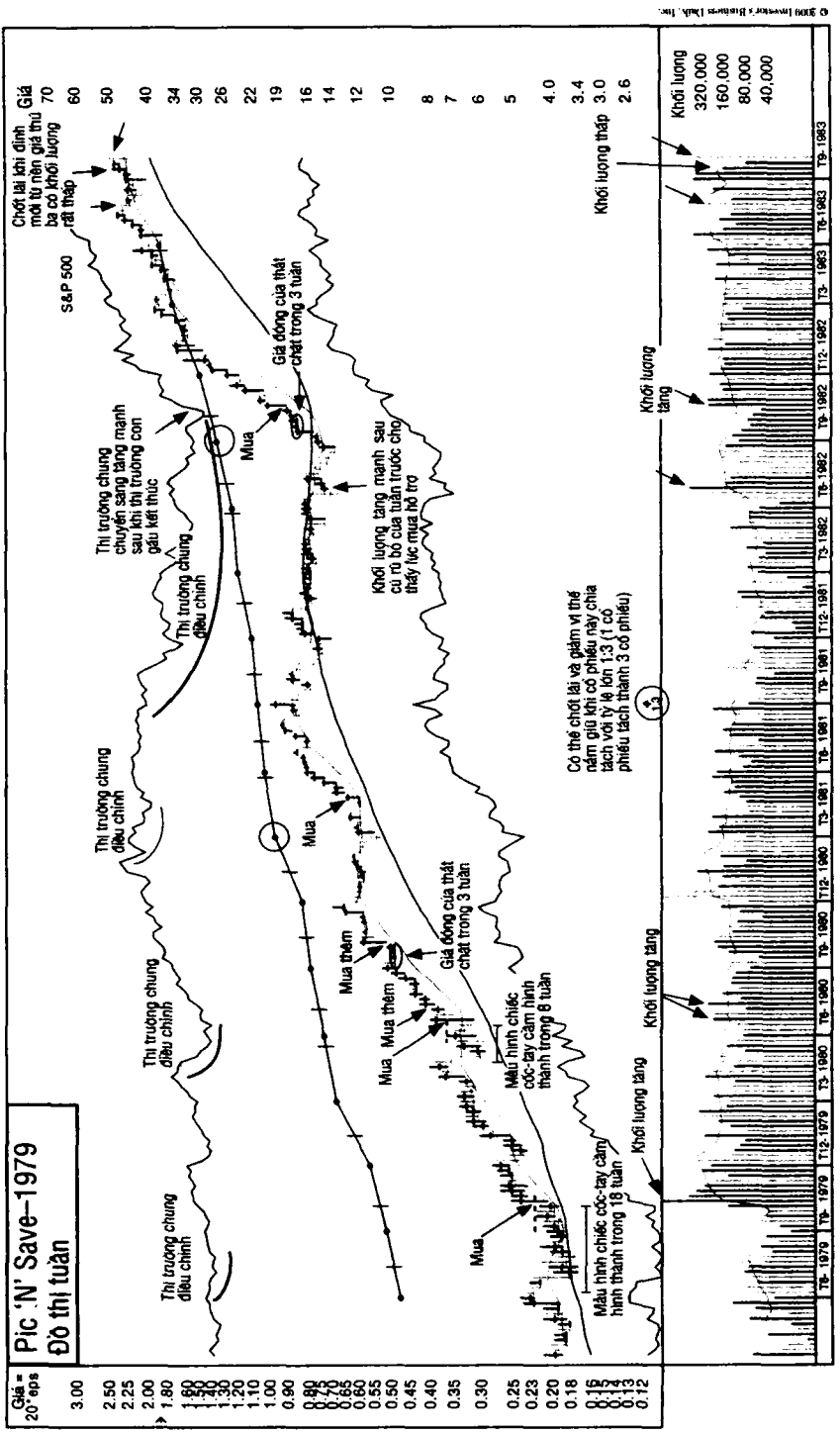
Resorts International tăng 630% trong 24 tuần

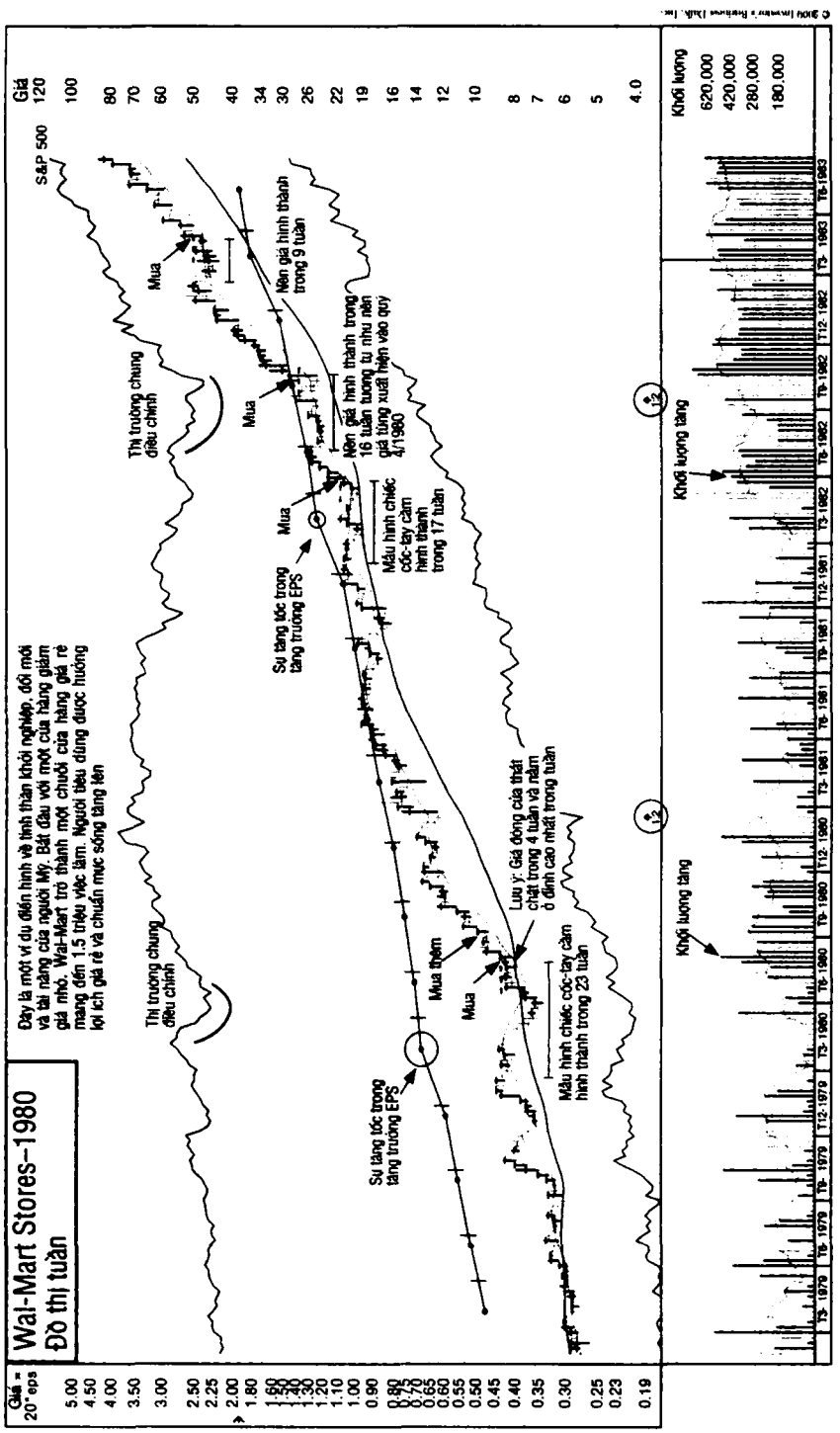
Texas Oil & Gas tăng 529% trong 101 tuần

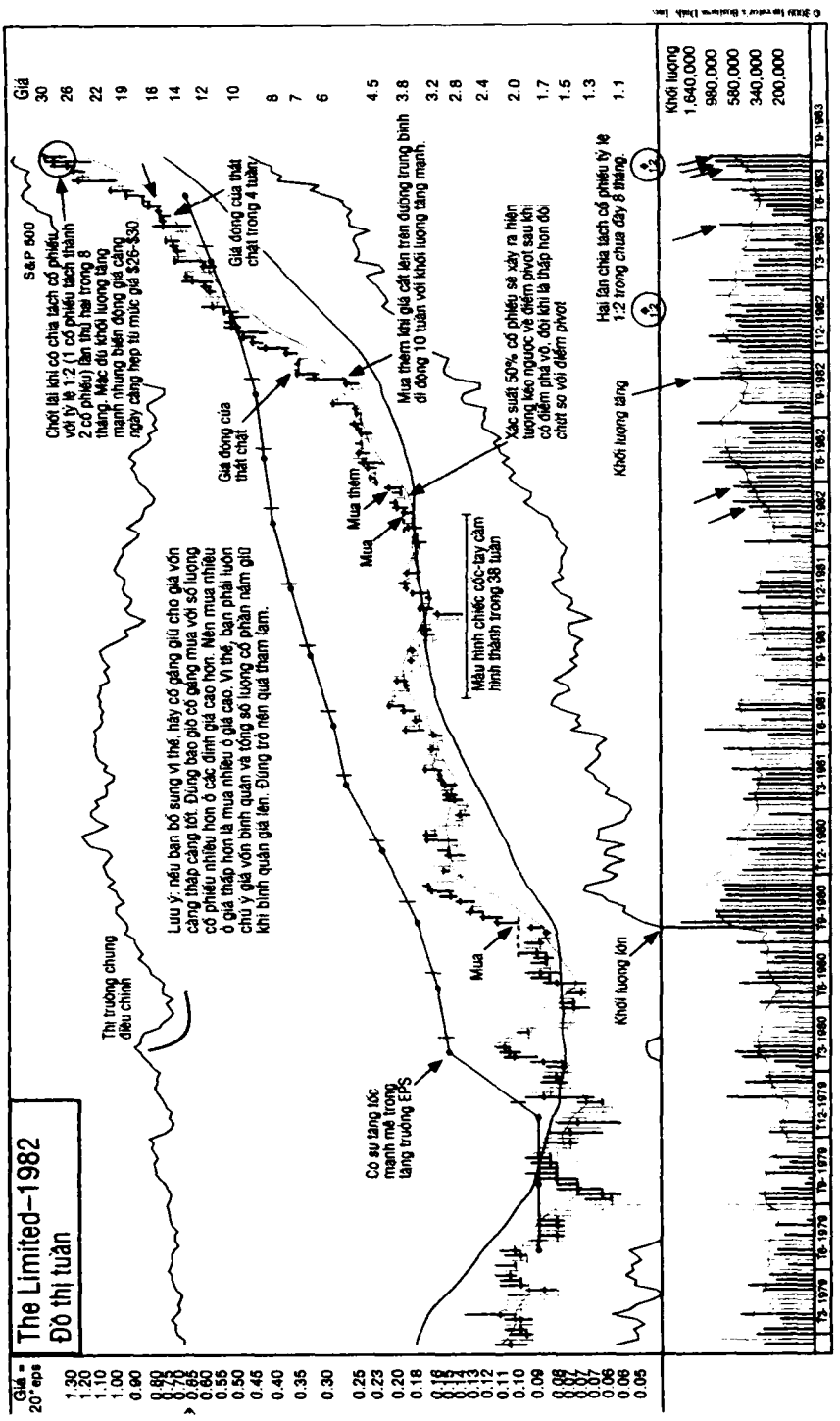
Global Marine tăng 752% trong 94 tuần

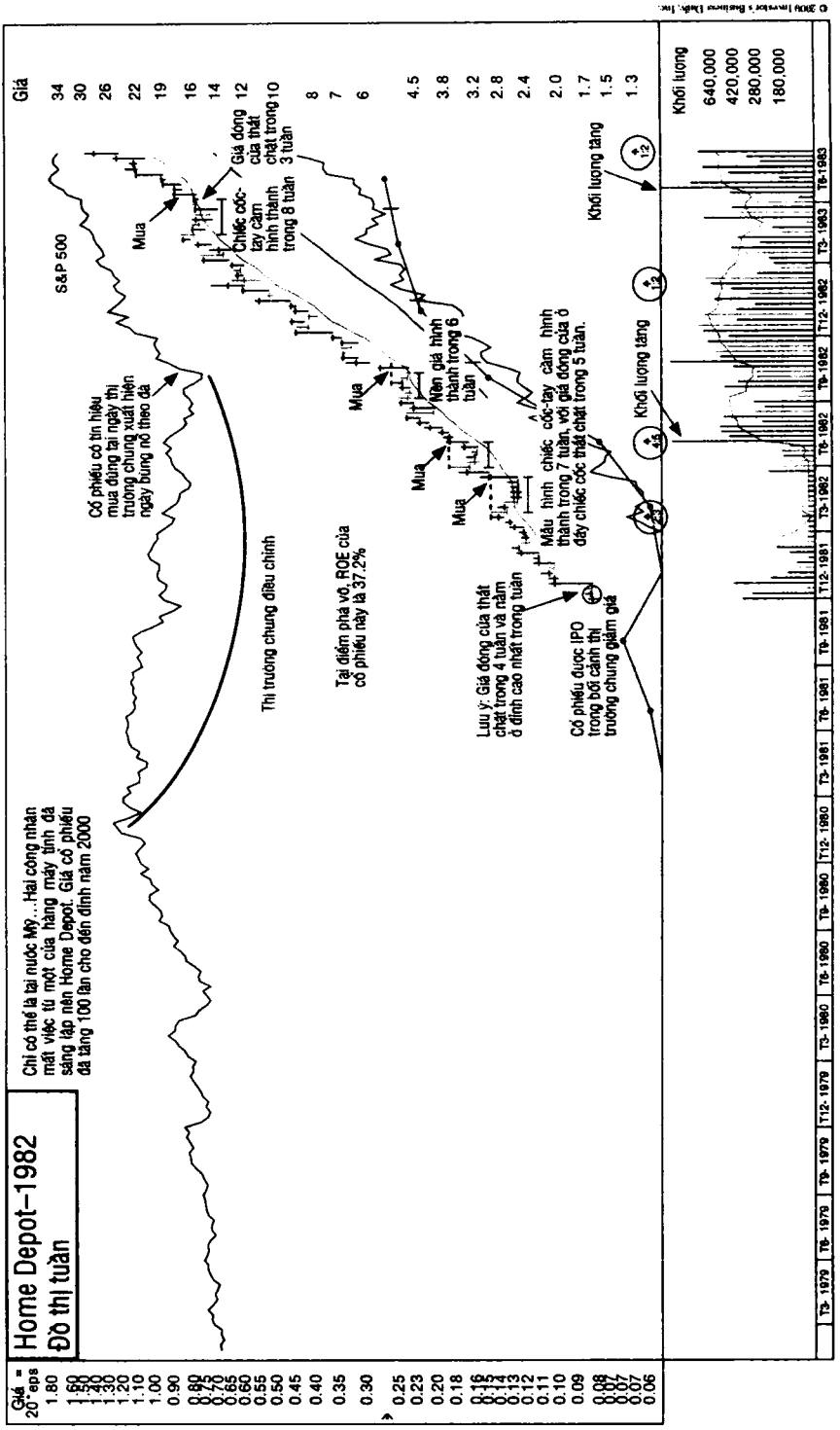
Pic 'N' Save tăng 948% trong 206 tuần

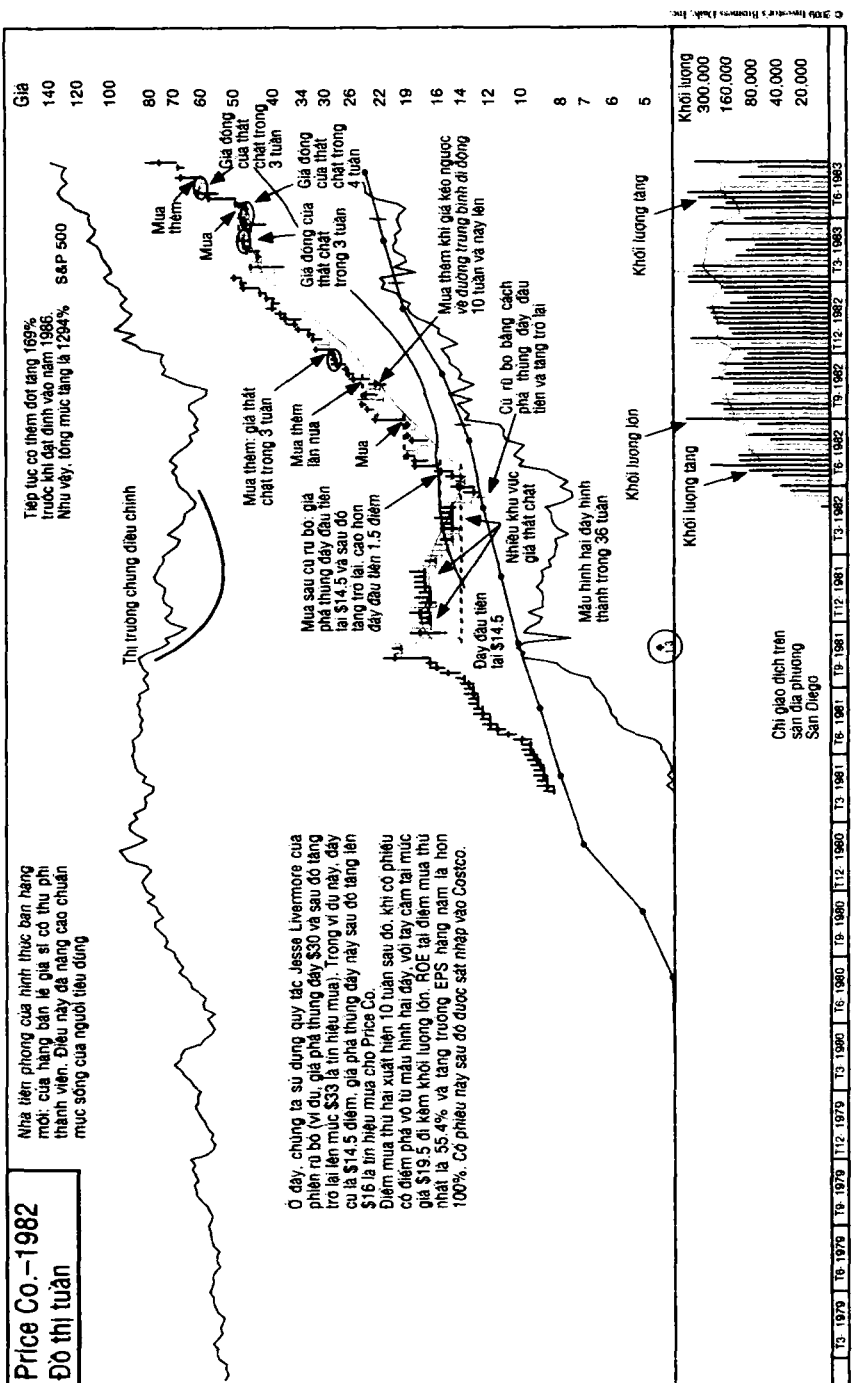
Wal-Mart Stores tăng 882% trong 158 tuần

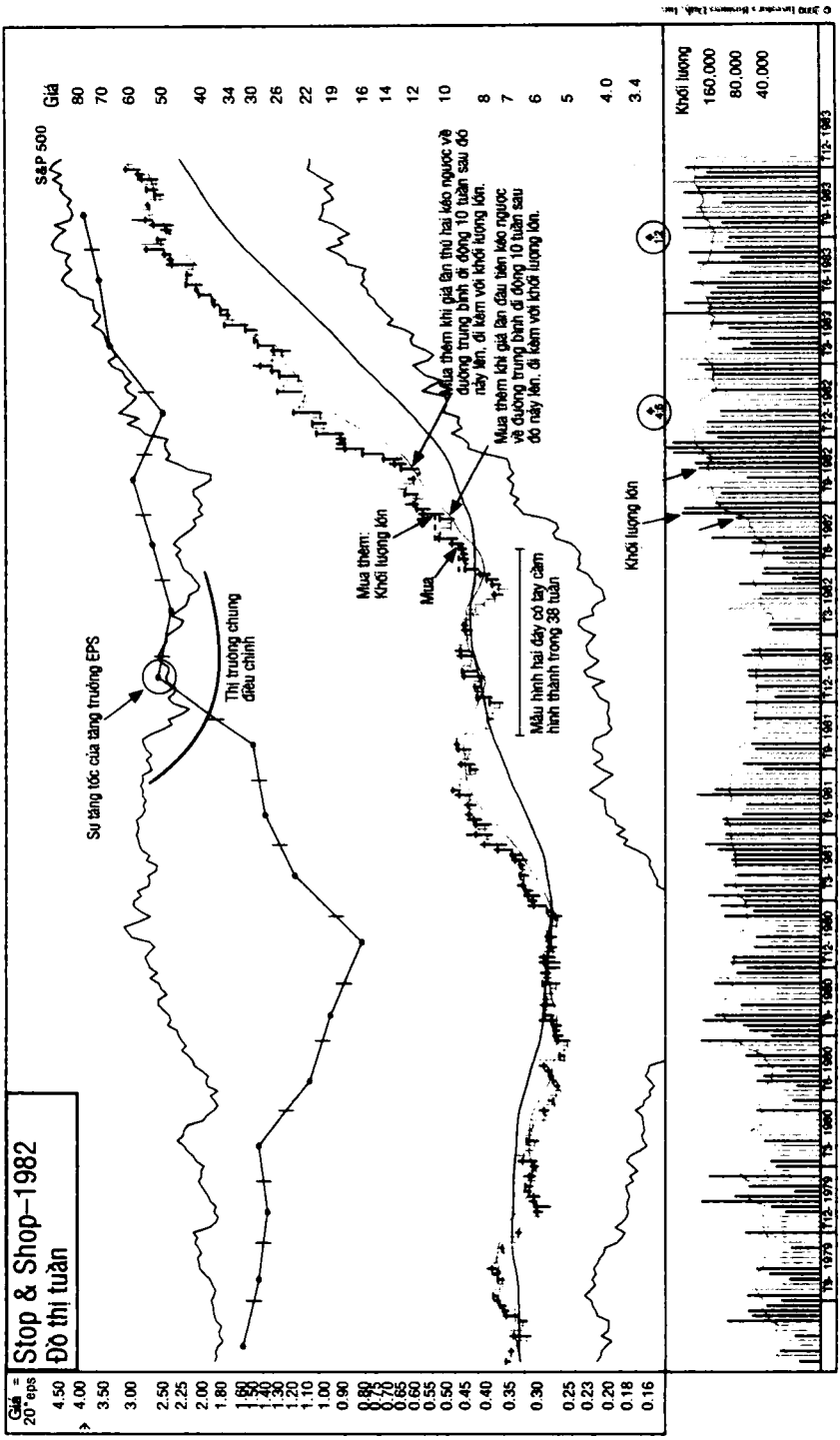
The Limited tăng 673% trong 71 tuần

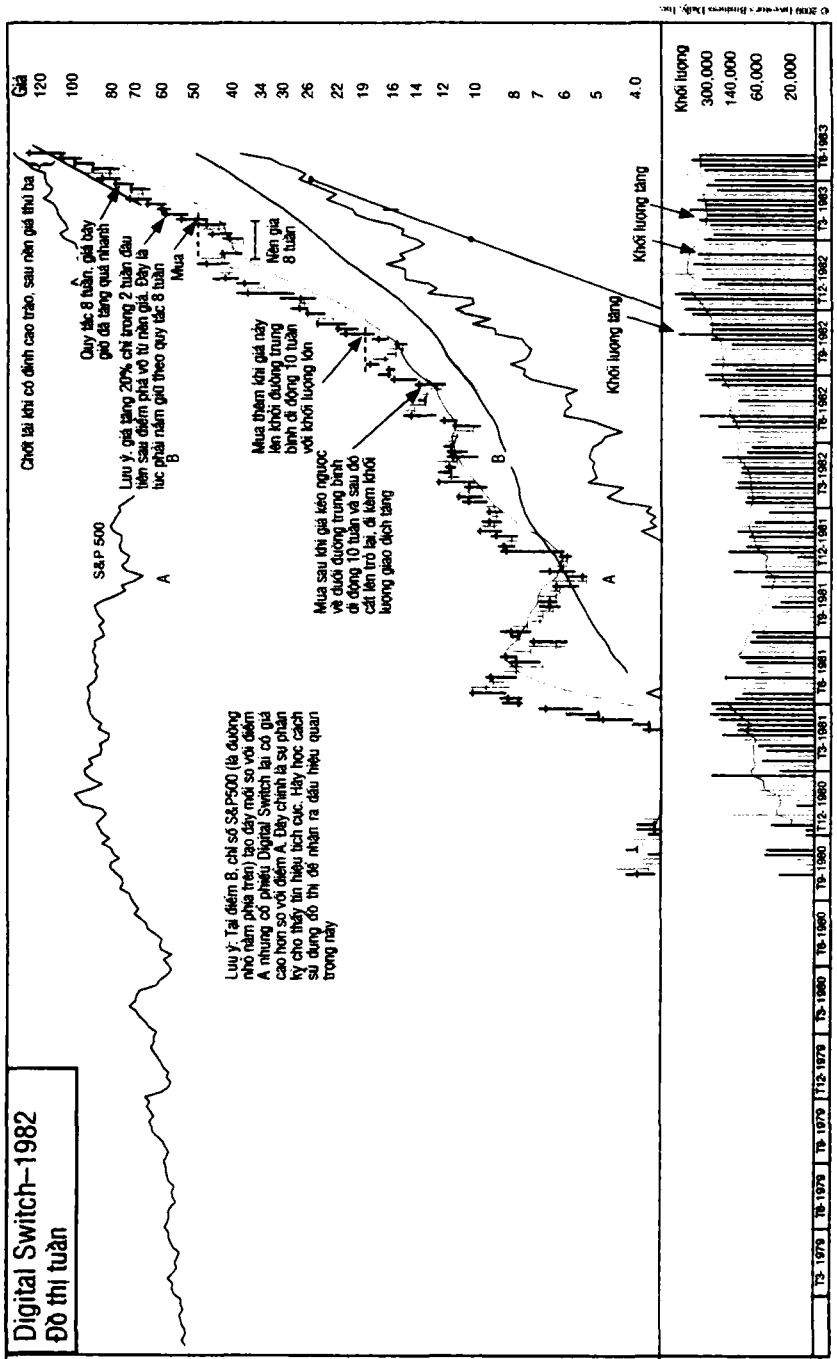
Home Depot tăng 892% trong 64 tuần

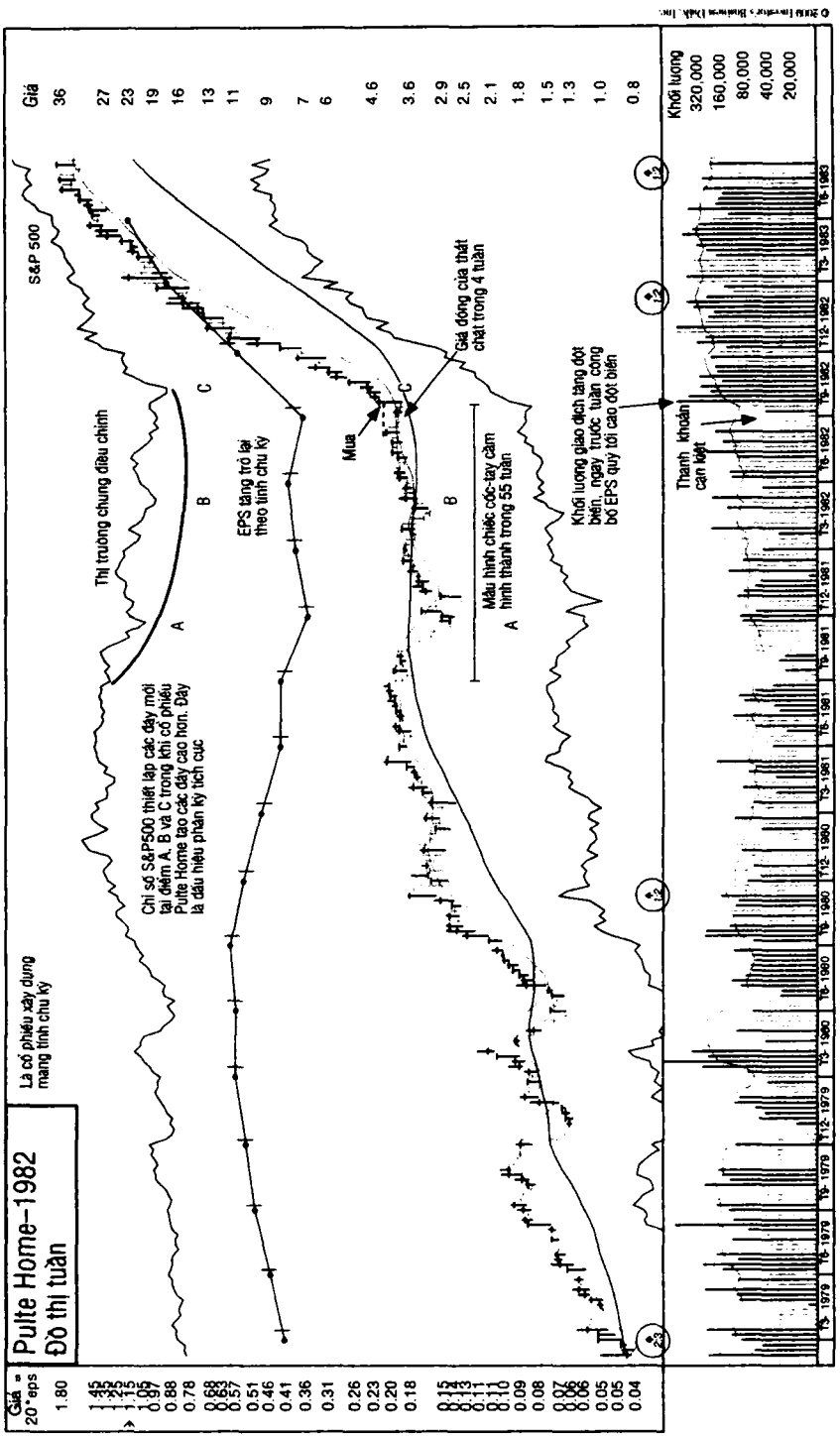
Price Company tăng 417% trong 60 tuần

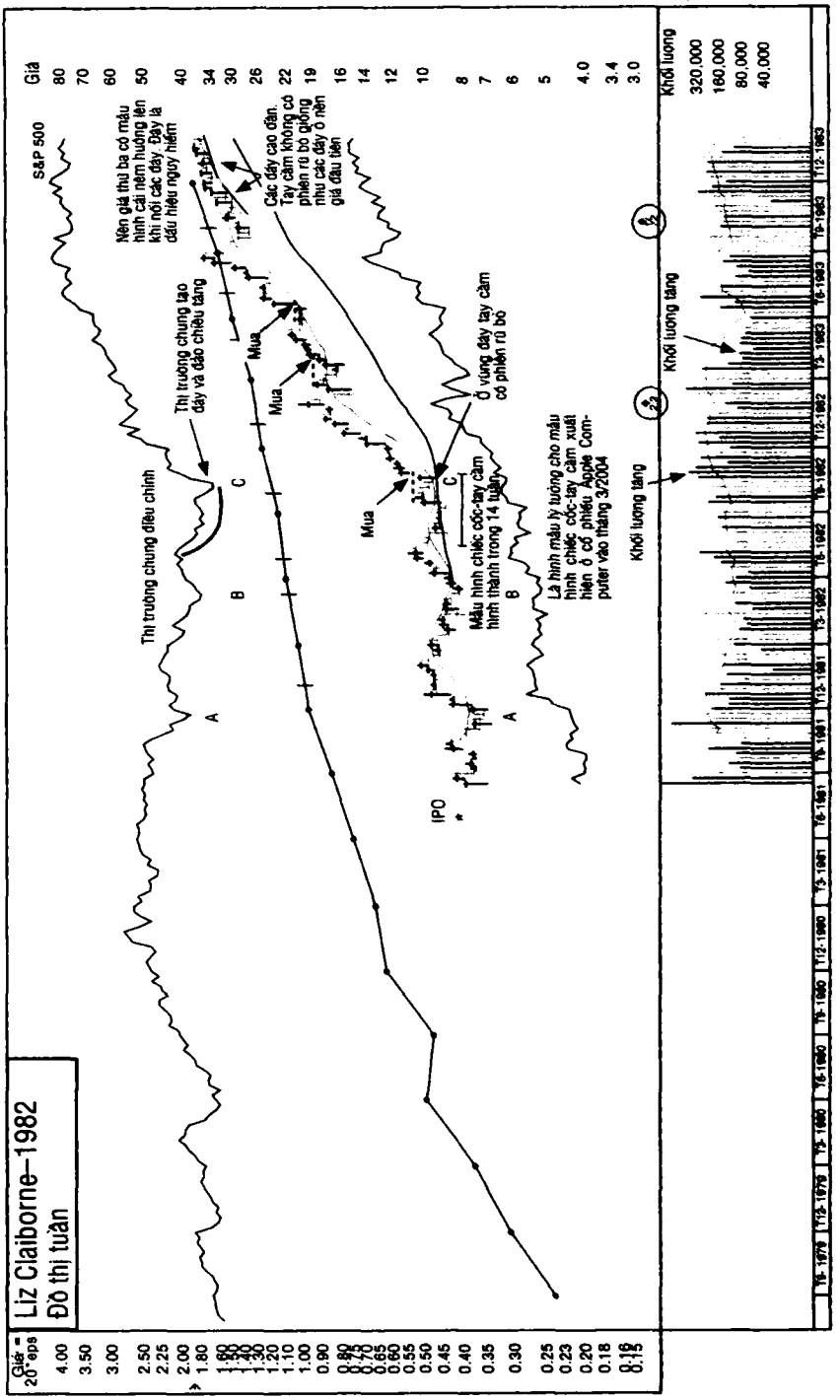
Stop & Shop tăng 536% trong 74 tuần

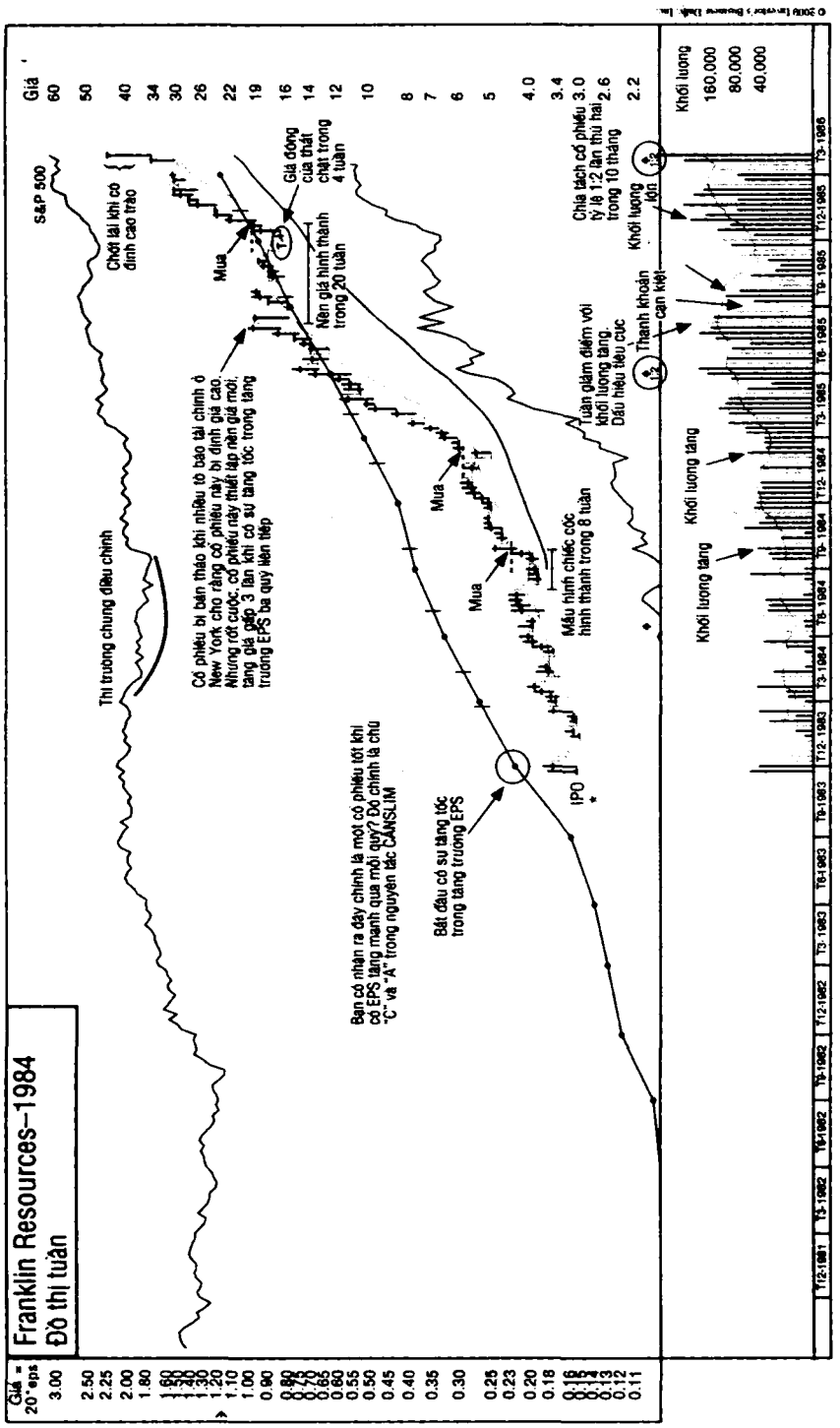
Digital Switch tăng 842% trong 46 tuần

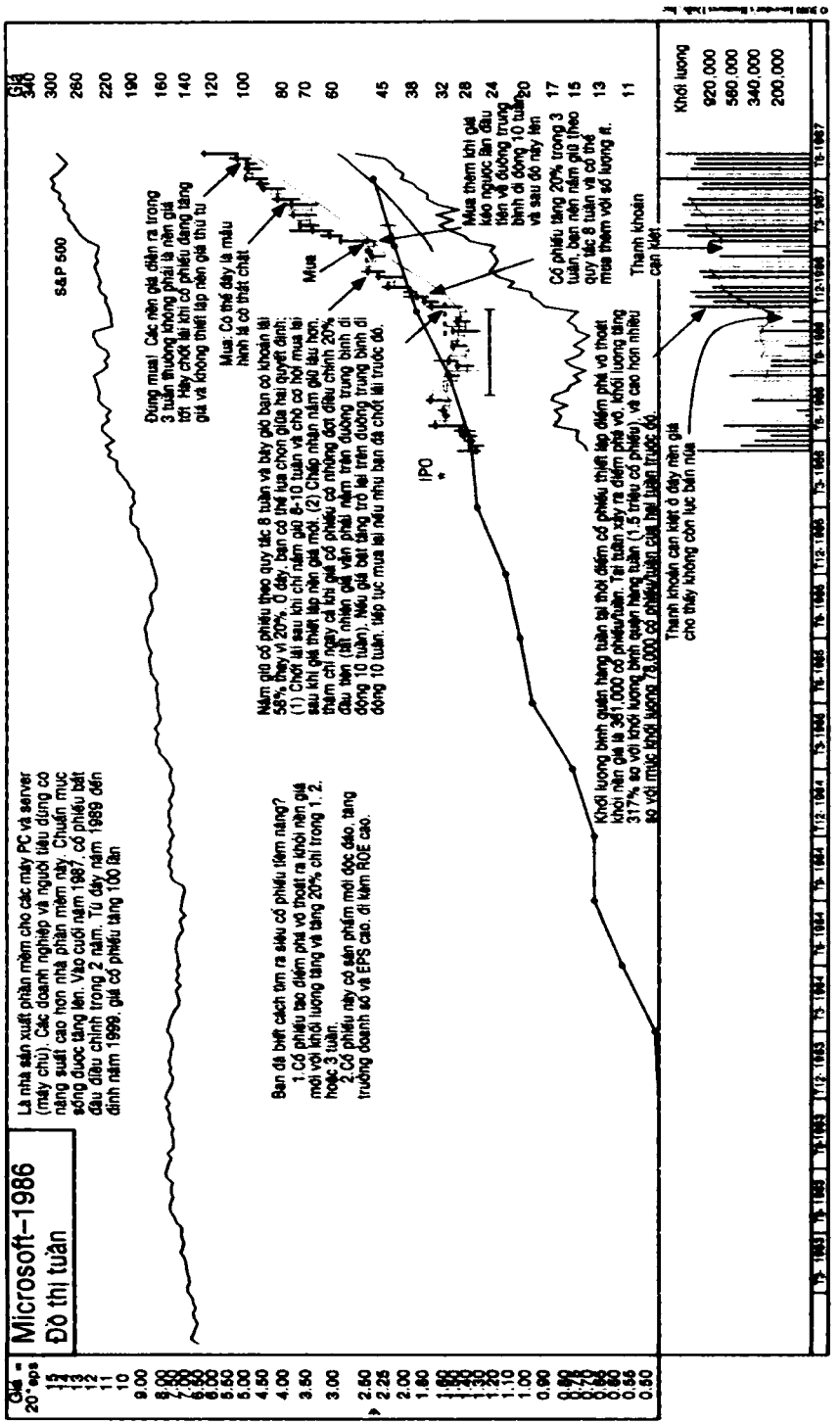
Pulte Home tăng 733% trong 47 tuần

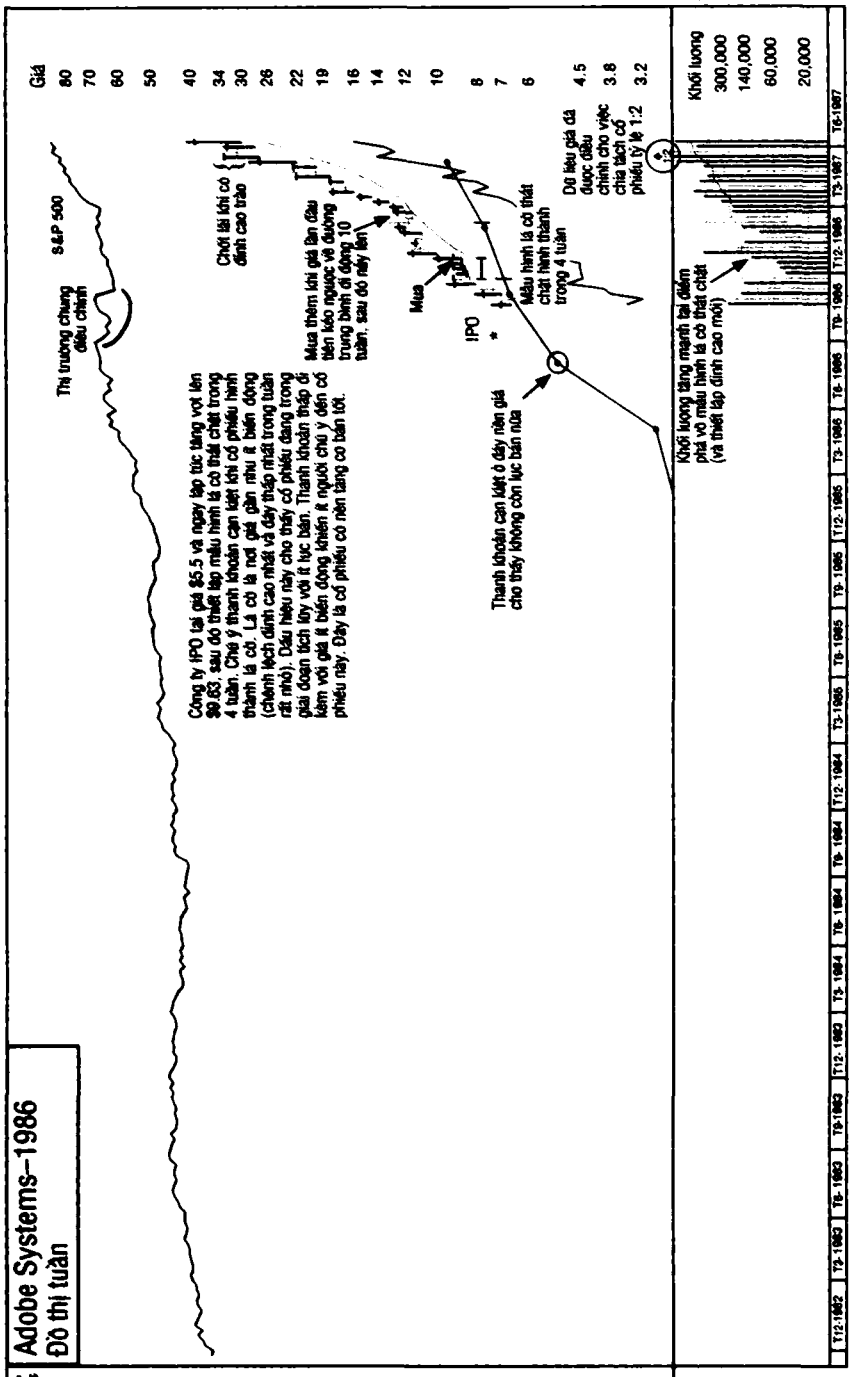
Liz Claiborne tăng 211% trong 43 tuần

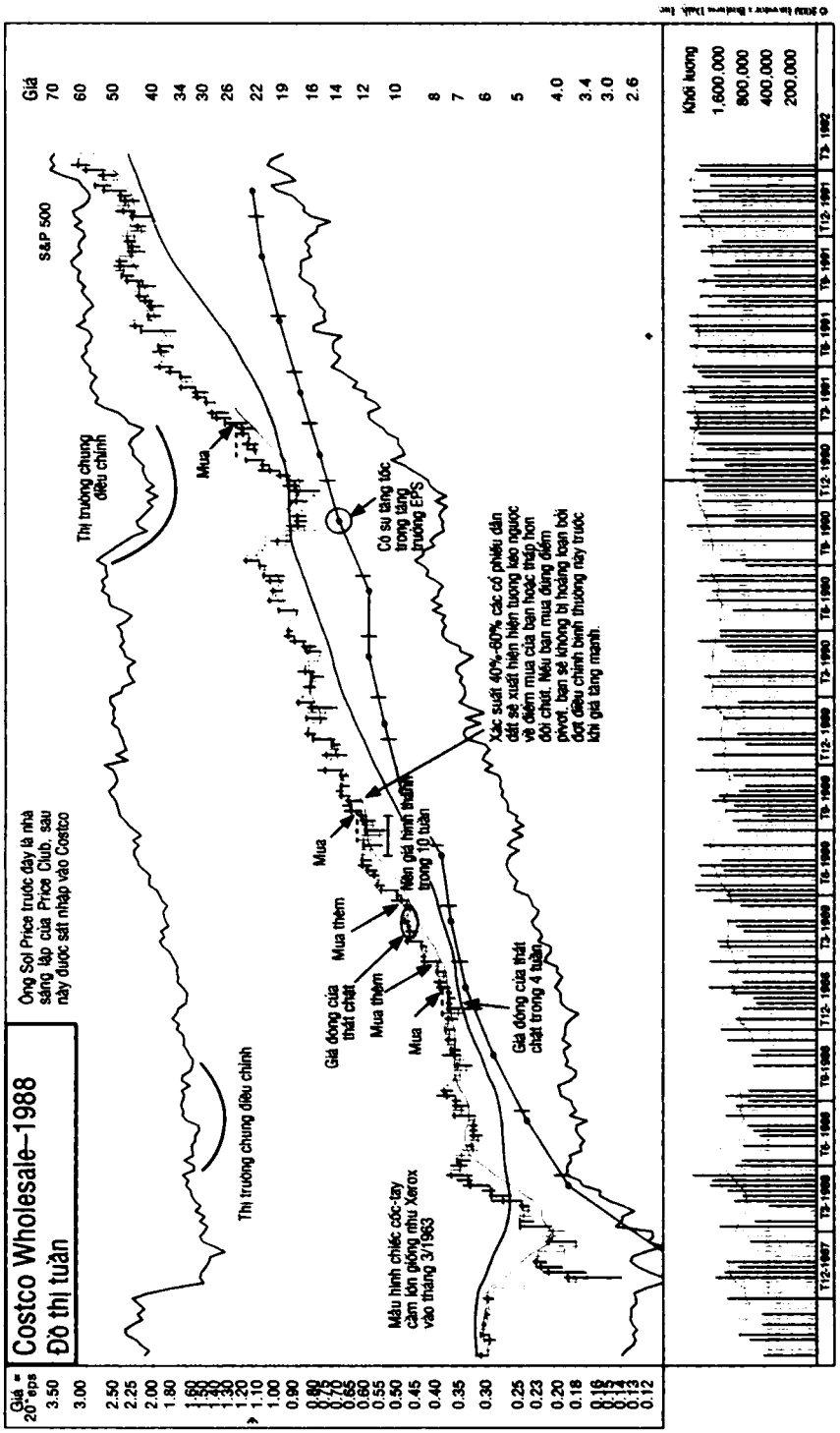
Franklin Resources tăng 811% trong 78 tuần

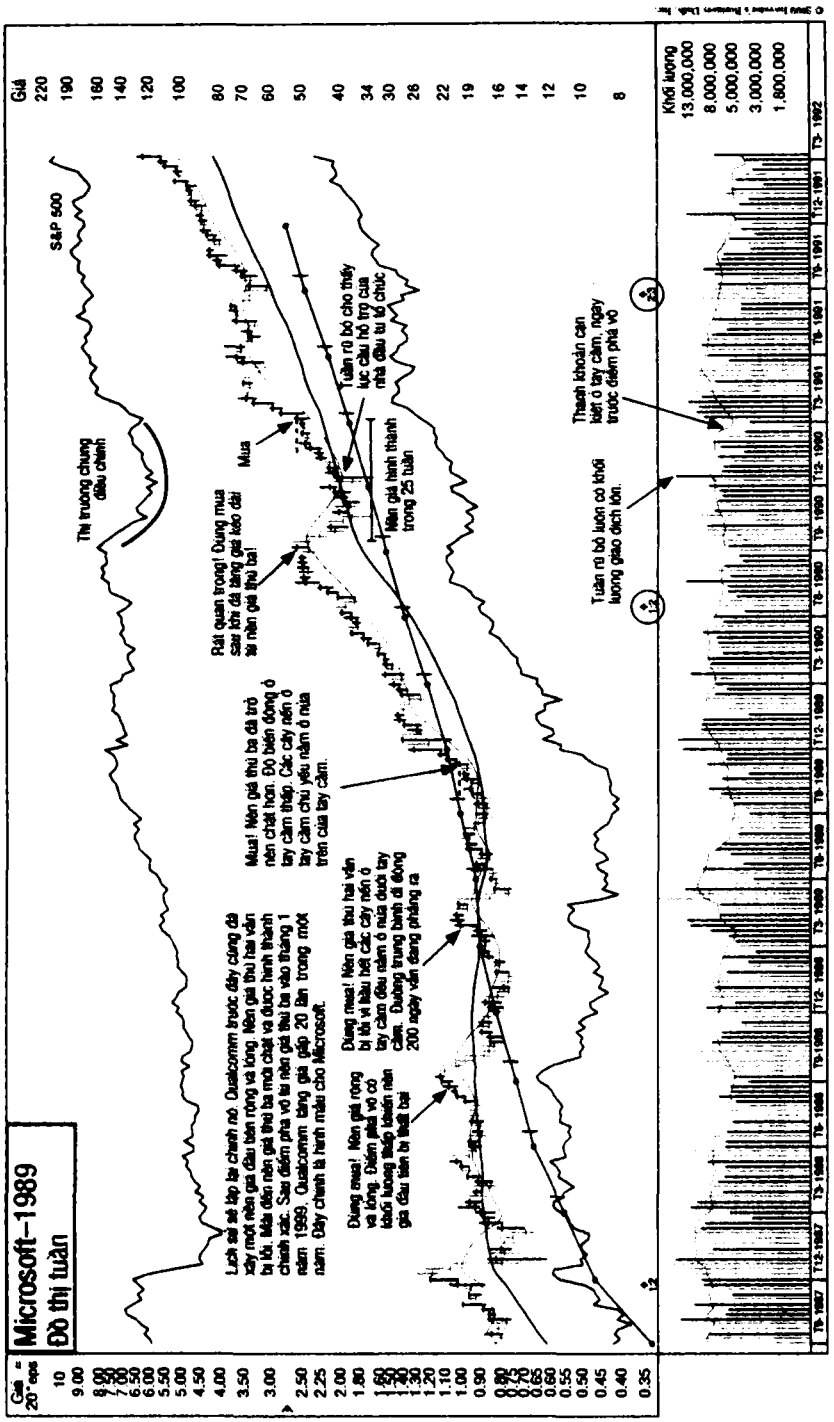
Microsoft tăng 272% trong 30 tuần

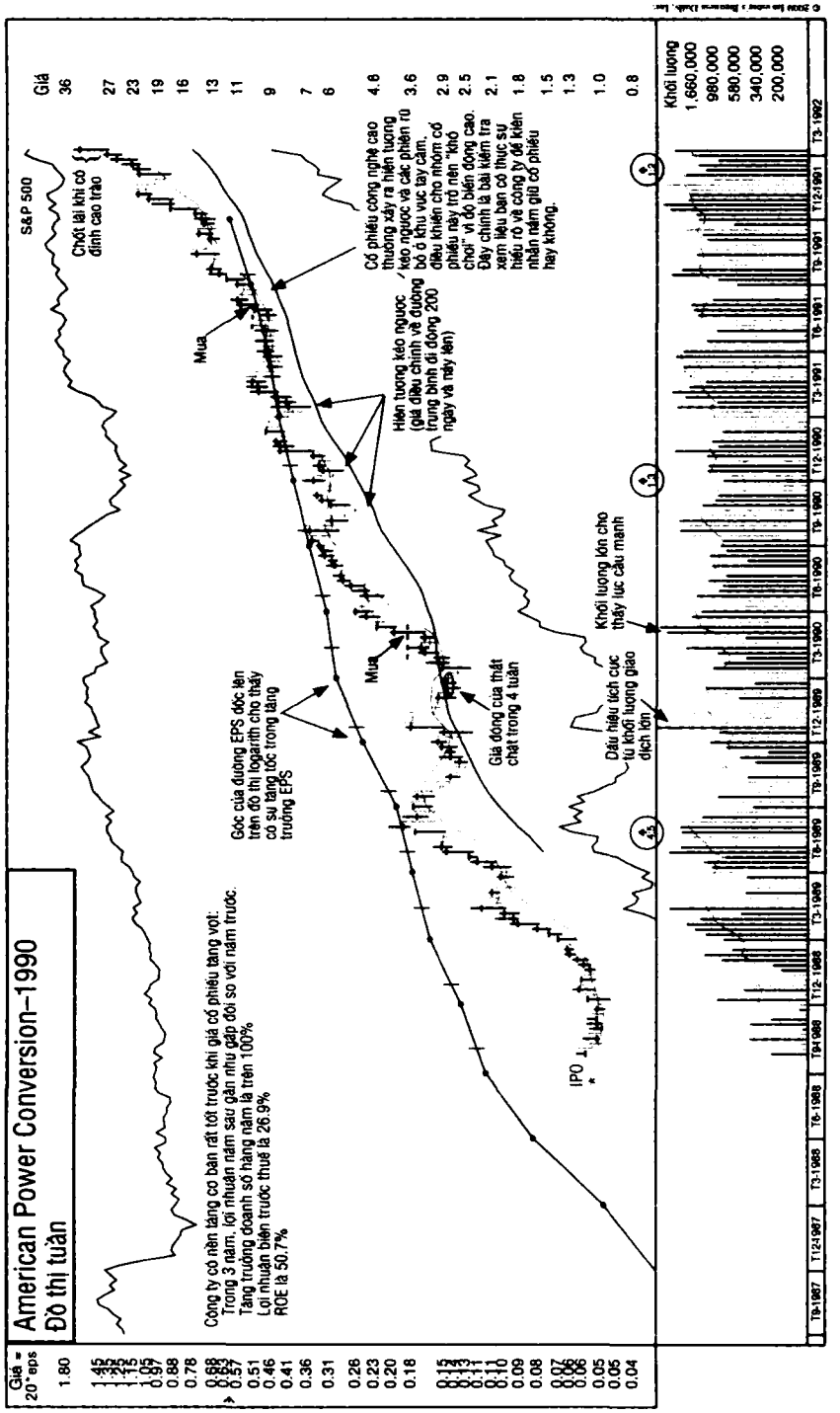
Adobe Systems tăng 307% trong 23 tuần

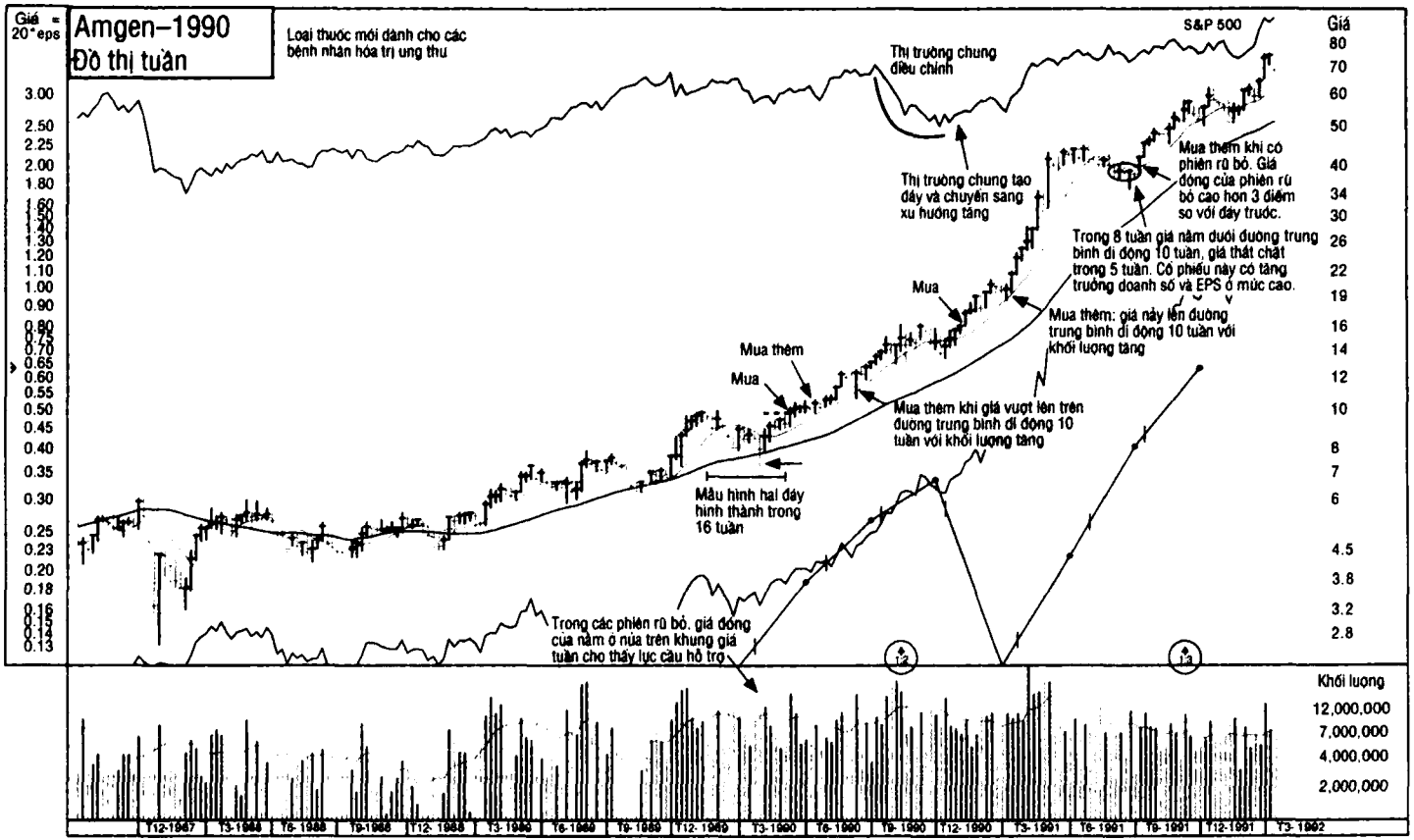
Costco Wholesale tăng 712% trong 163 tuần

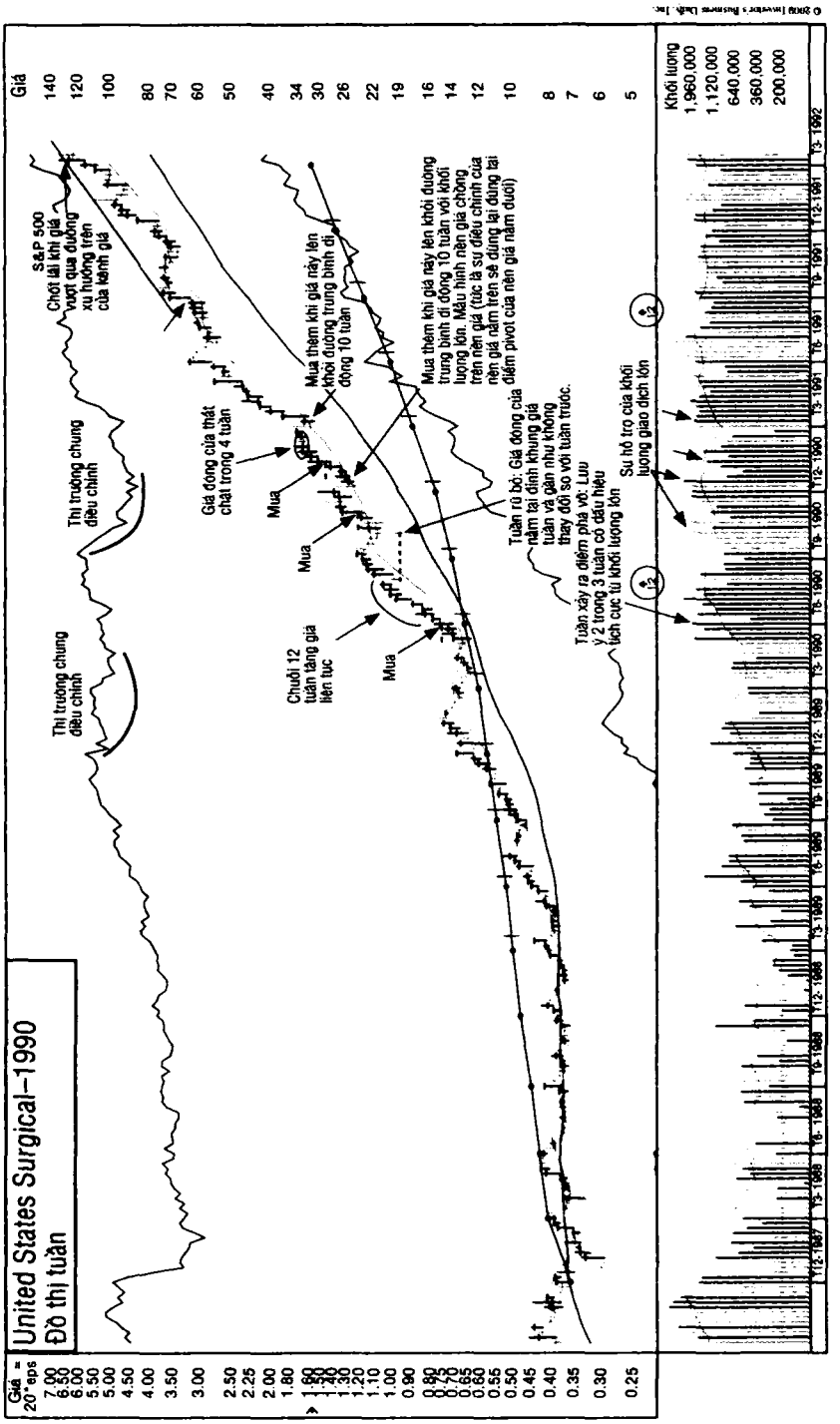
Microsoft tăng 517% trong 121 tuần

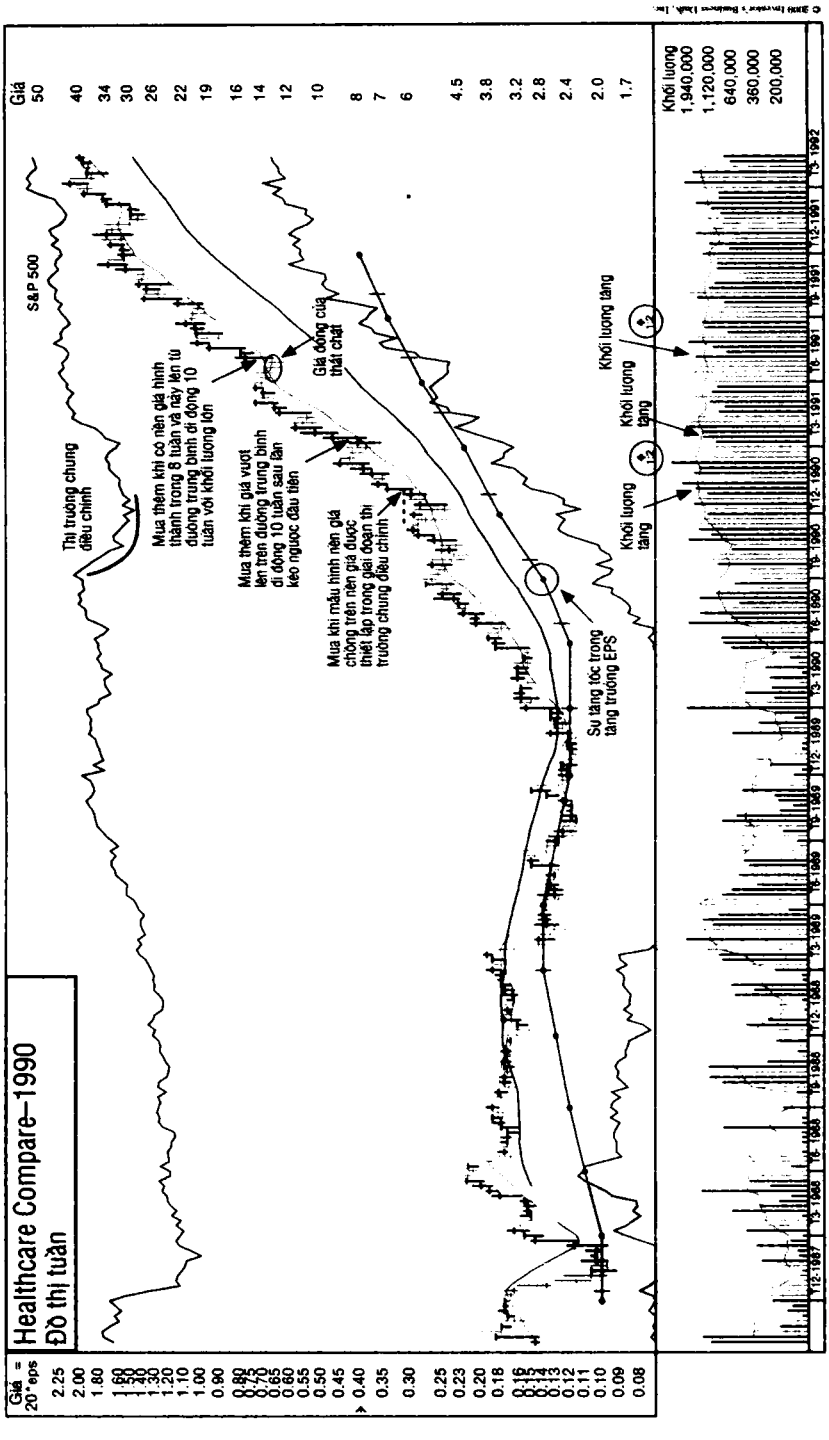
American Power Conversion tăng 745% trong 96 tuần

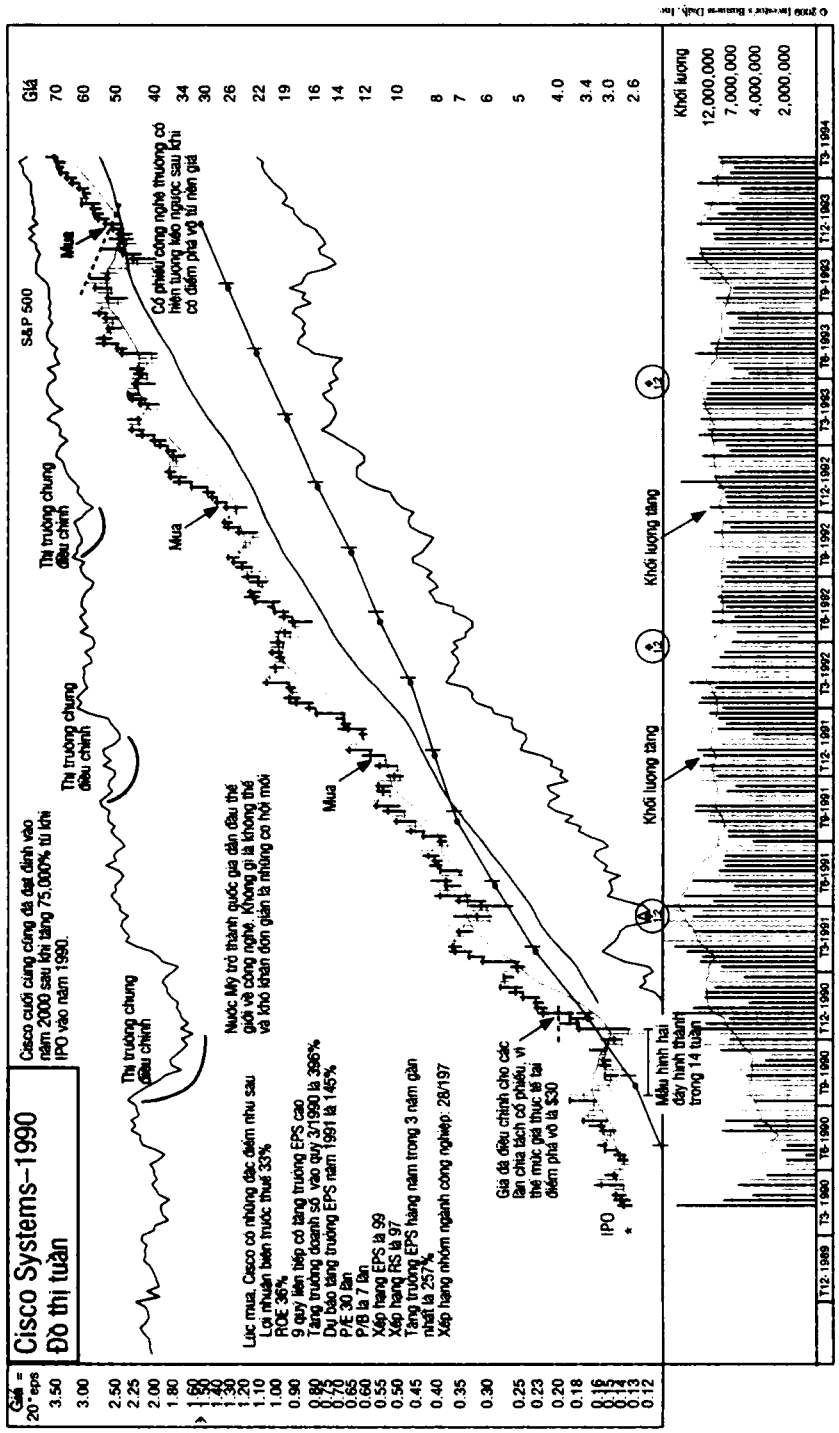
Amgen tăng 681% trong 96 tuần

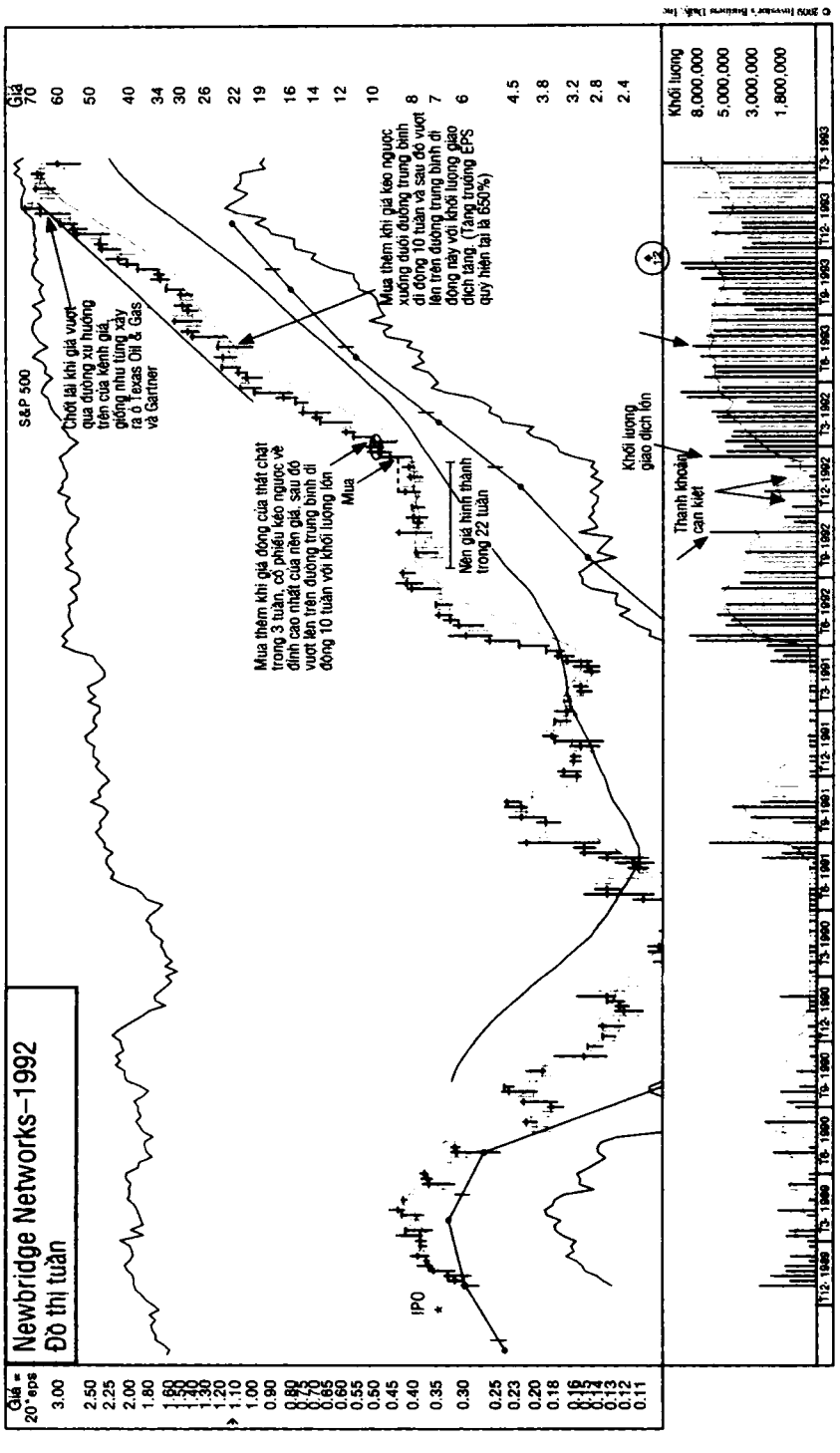
United States Surgical tăng 786% trong 93 tuần

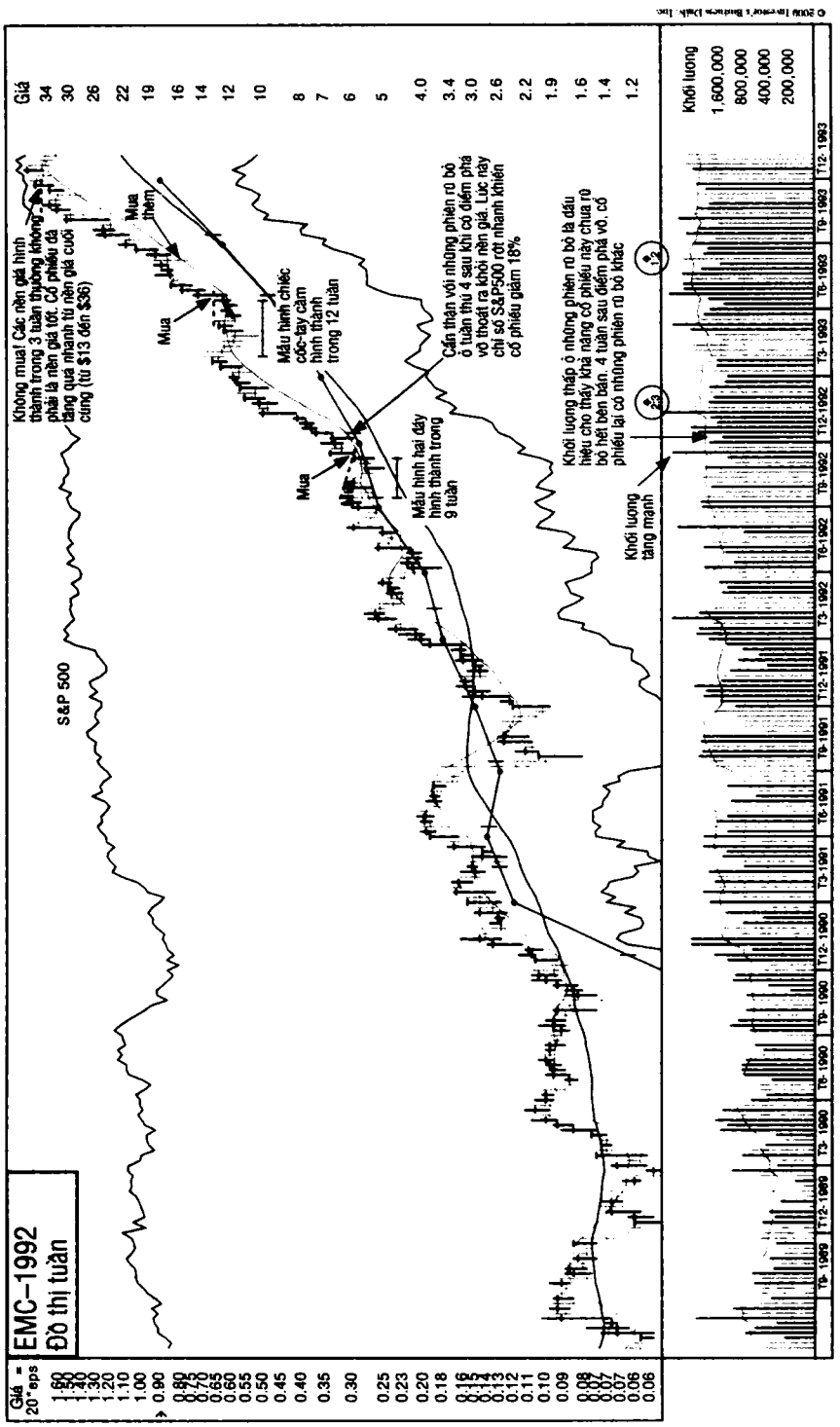
Healthcare Compare tăng 540% trong 61 tuần

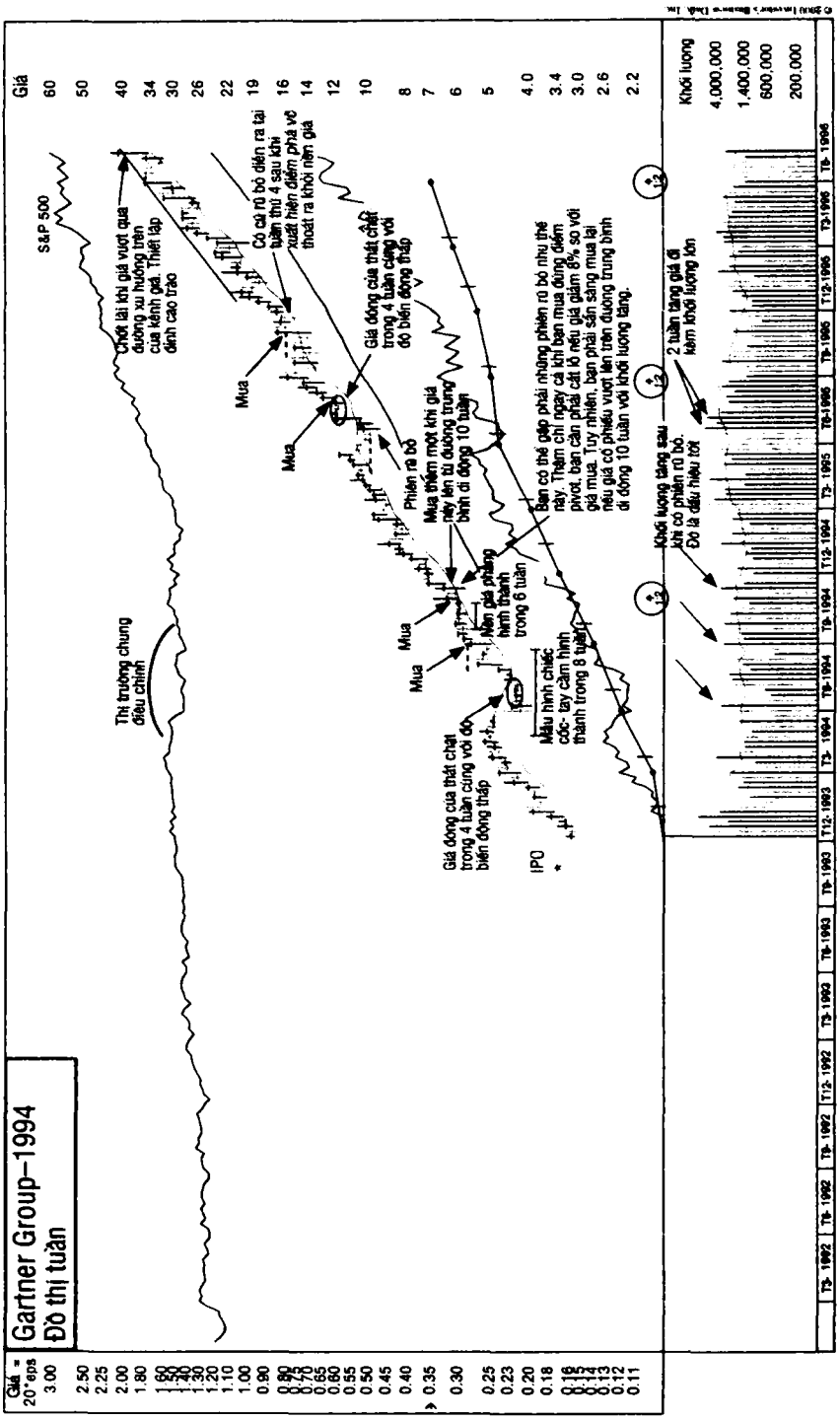
Cisco Systems tăng 1602% trong 169 tuần

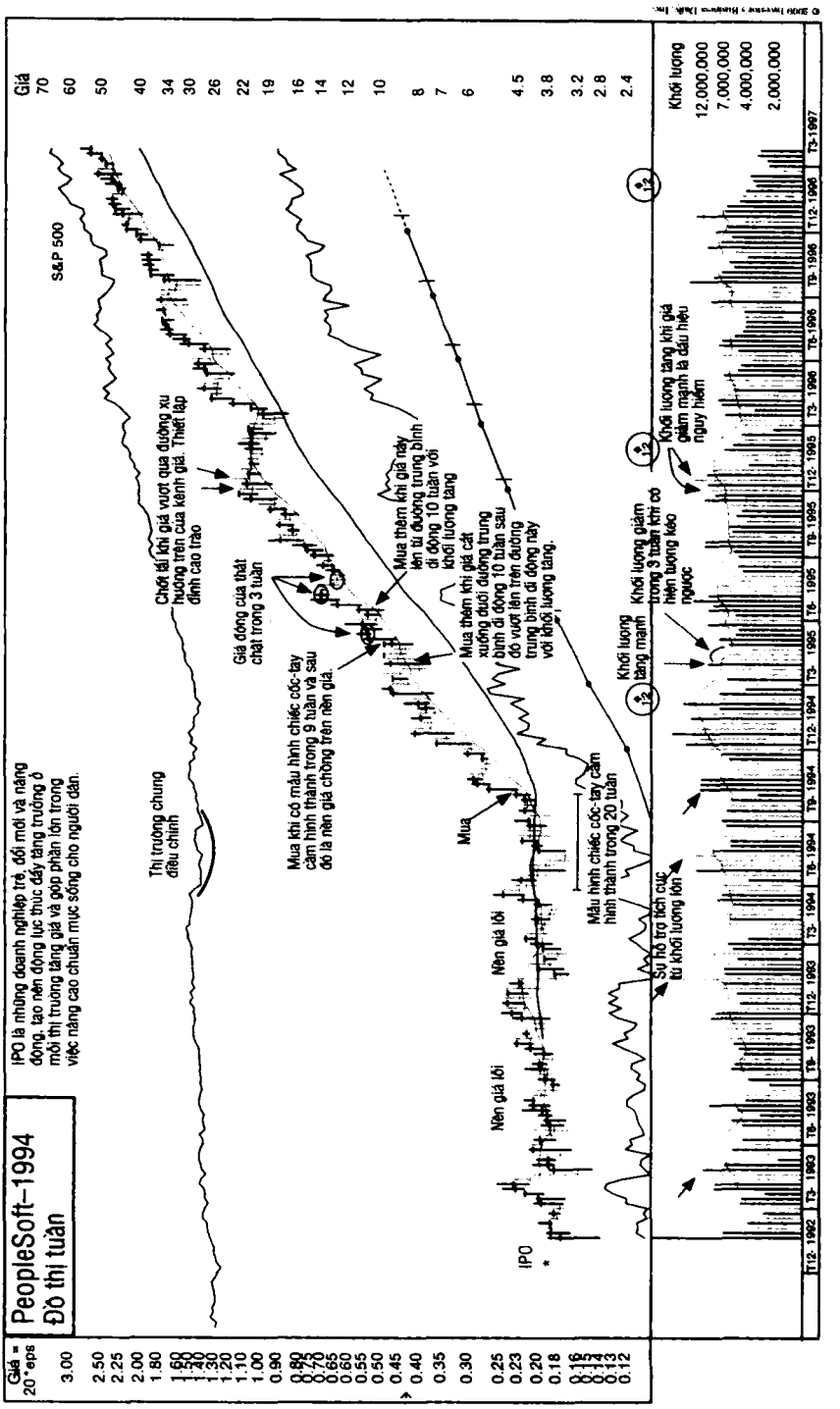
Newbridge Networks tăng 699% trong 49 tuần

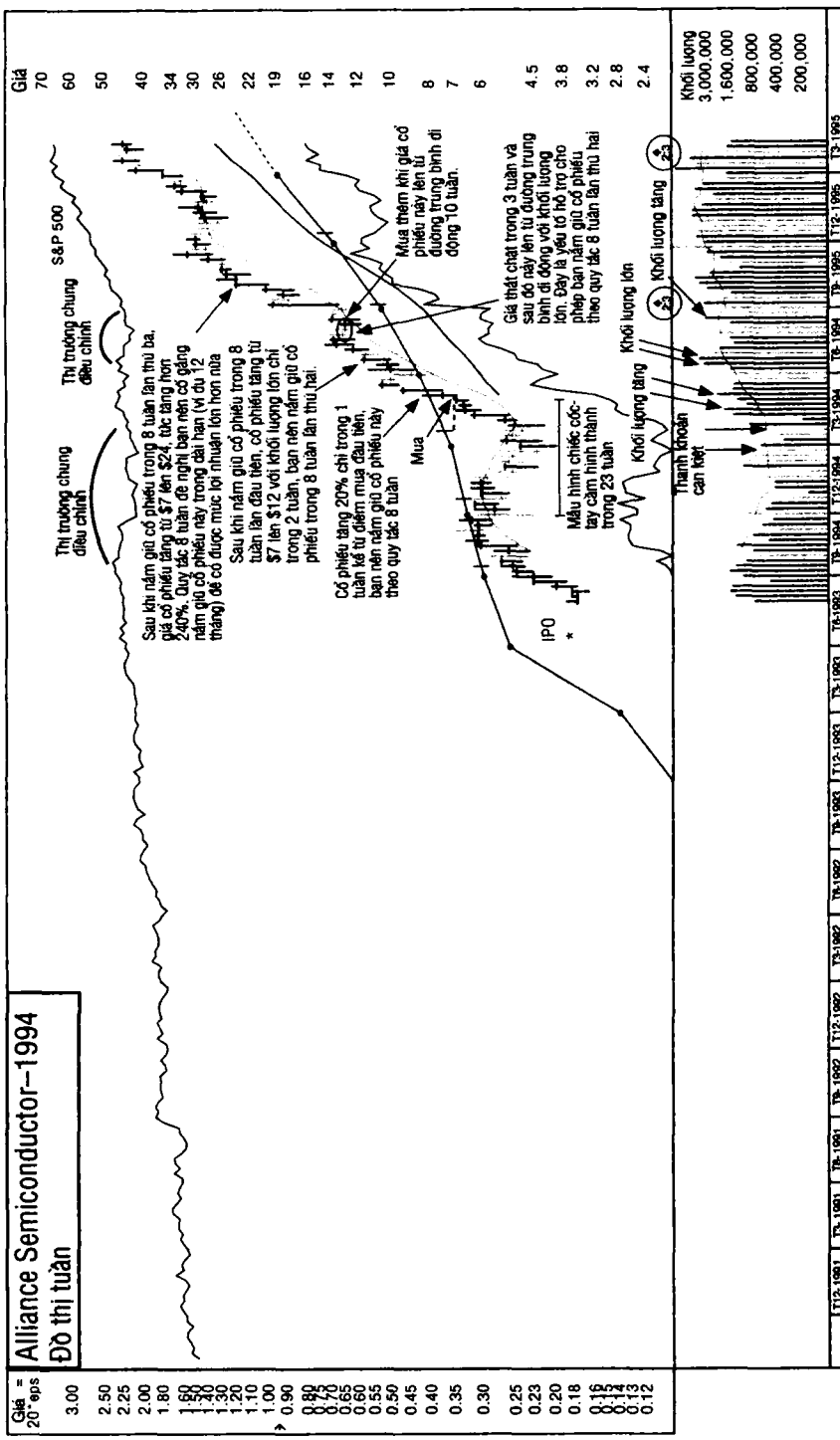
EMC tăng 471% trong 56 tuần

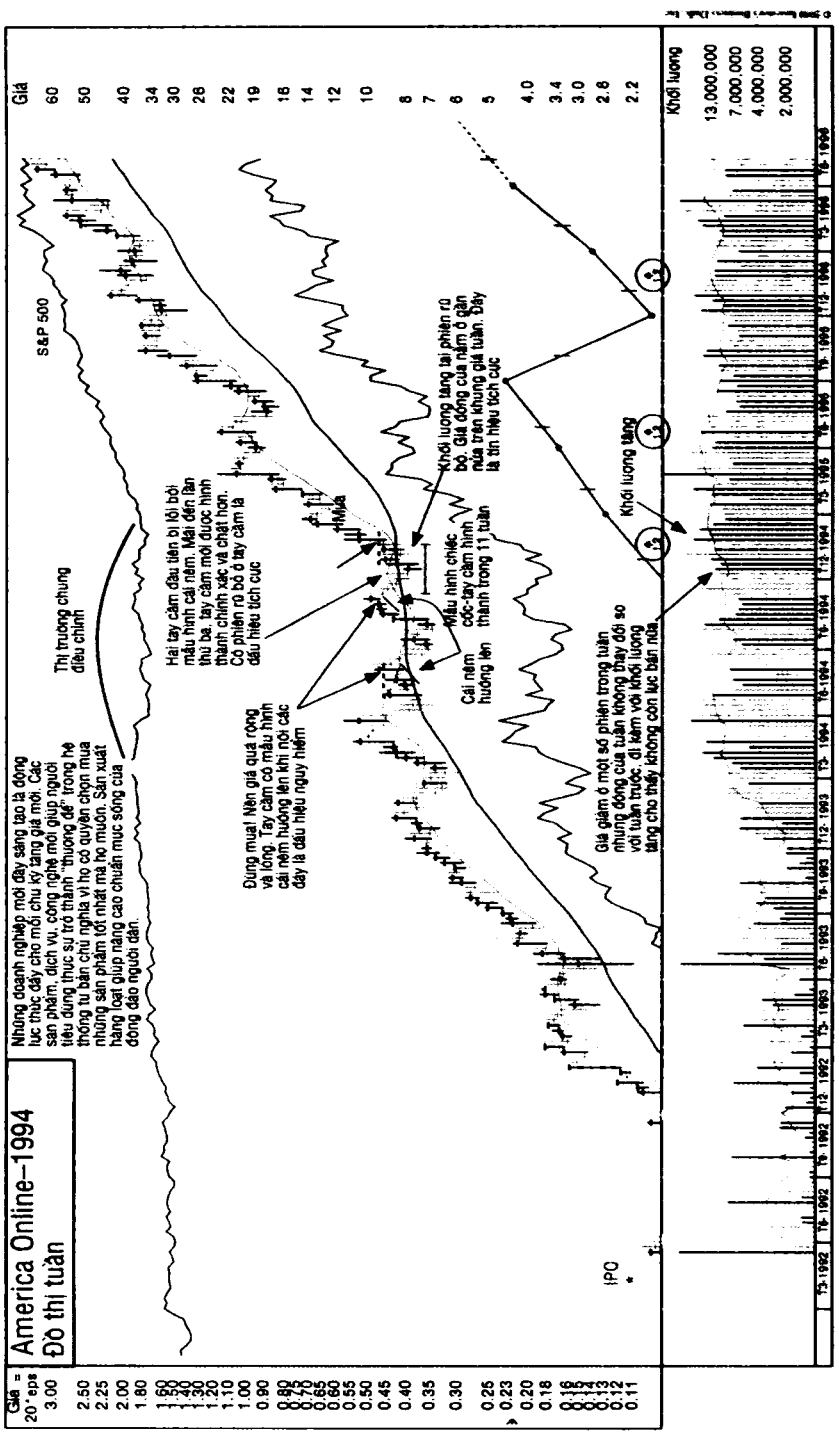
Gartner Group tăng 667% trong 98 tuần

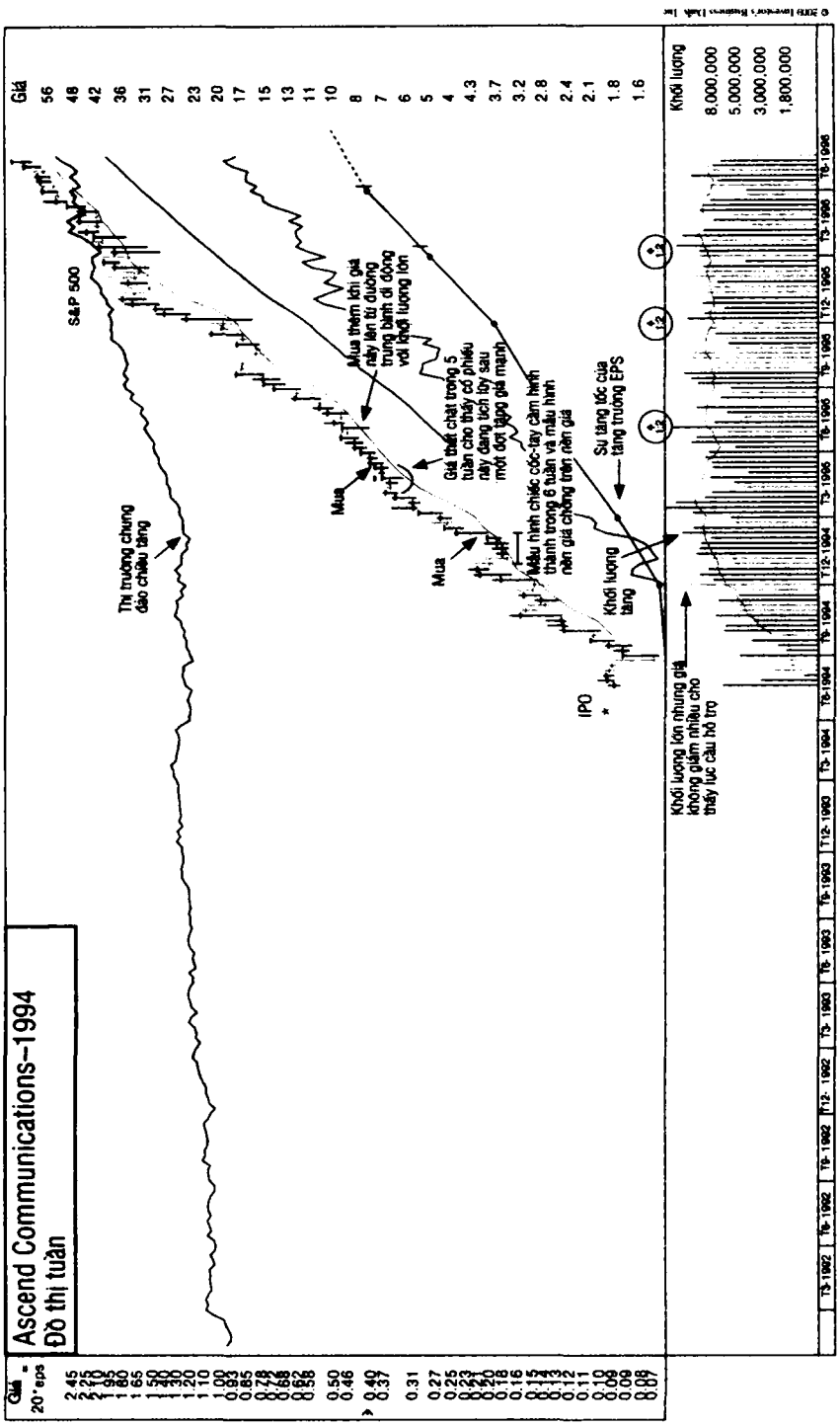

PeopleSoft tăng 1145% trong 129 tuần

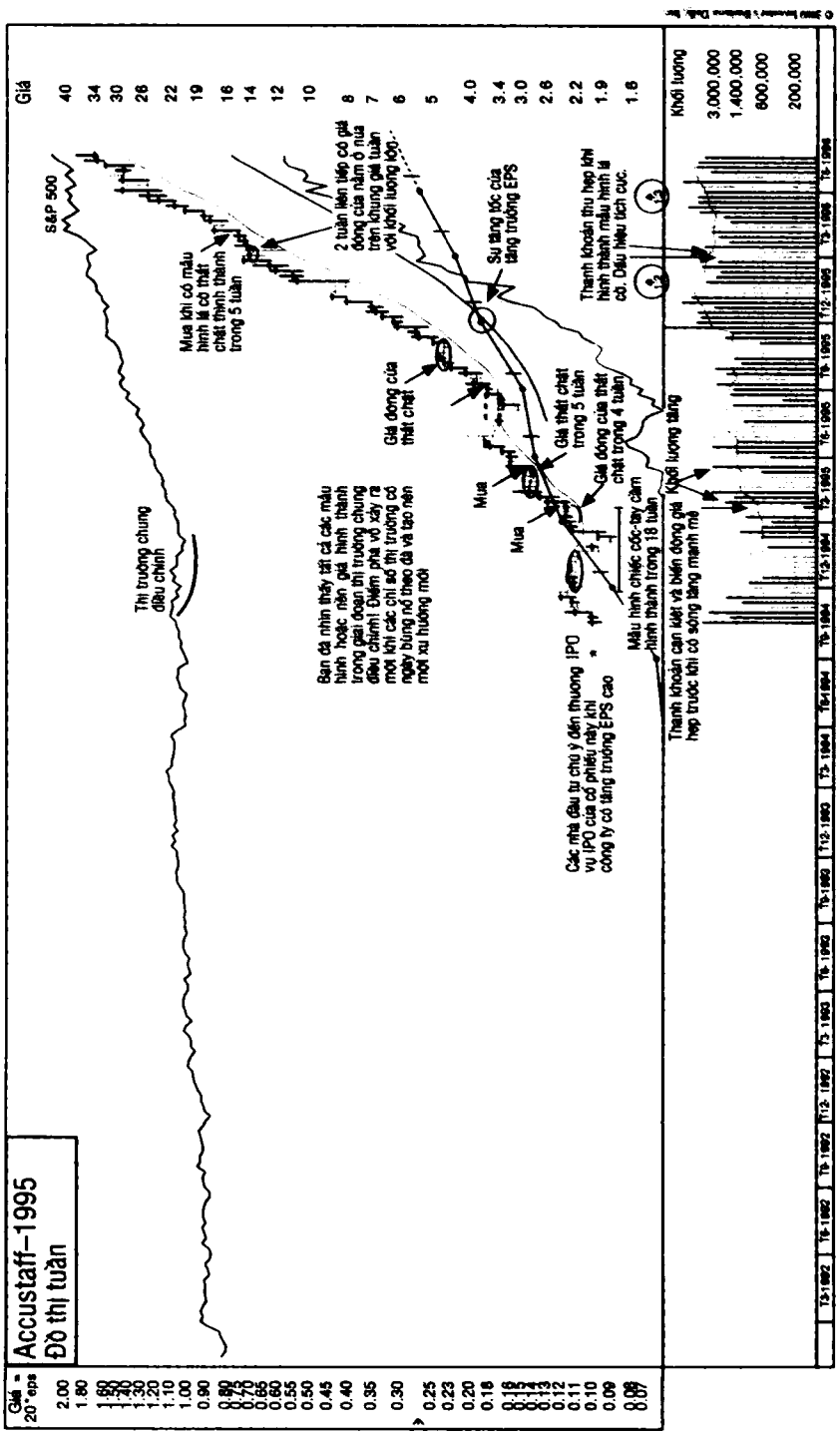

Alliance Semiconductor tăng 539% trong 47 tuần

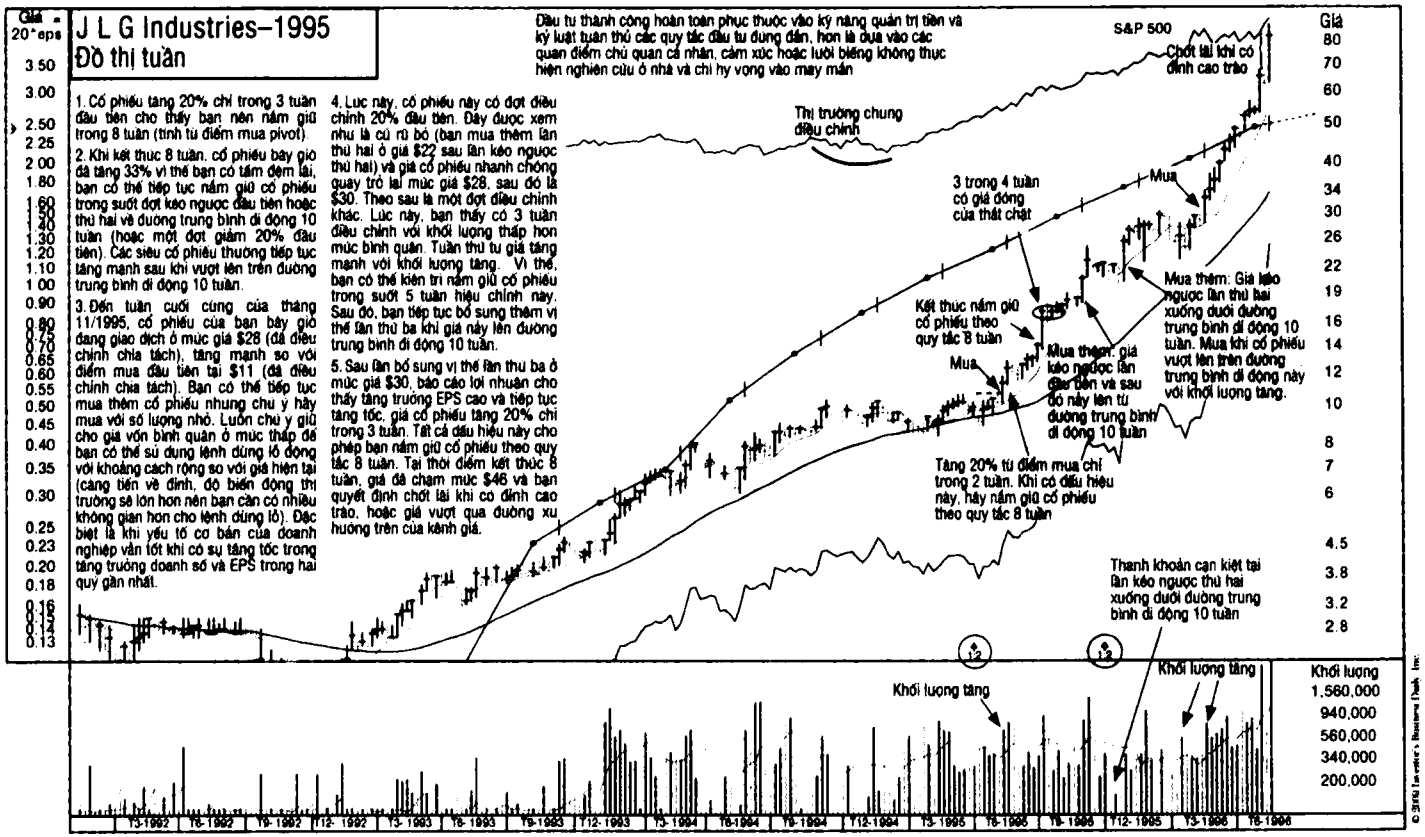

America Online–1994
Đồ thị tuần
Giá = 20* eps
Những doanh nghiệp mới đầy sáng tạo là động lực thúc đẩy cho mỗi chu kỳ tăng giá mới. Các sản phẩm, dịch vụ, công nghệ mới giúp người tiêu dùng thúc sự trở thành "thượng đế" trong hệ thống tư bản chủ nghĩa vì họ có quyền chọn mua những sản phẩm tốt nhất mà họ muốn. Sản xuất hàng loạt giúp nâng cao chuẩn mực sống của đông đảo người dân.
Thị trường chung điều chỉnh
S&P 500
Giá
Khối lượng
Hai tay cầm đầu tiên bị bỏ bởi mẫu hình cái nêm. Mất đến lần thứ ba, tay cầm mới được hình thành chính xác và chặt hơn. Có phiên rũ bỏ ở tay cầm là dấu hiệu tích cực
Đứng mua! Nến giá quá rộng và lớng. Tay cầm có mẫu hình cái nêm hướng lên khi nội các đây là dấu hiệu nguy hiểm
Mua
Khối lượng tăng tại phiên rũ bỏ. Giá đóng của nằm ở gần nửa trên khung giá tuần. Đây là tín hiệu tích cực
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 11 tuần
Cái nêm hướng lên
Giá giảm ở một số phiên trong tuần nhưng đóng của tuần không thay đổi so với tuần trước đi kèm với khối lượng tăng cho thấy không còn lực bán nữa
Khối lượng tăng
IPO
American Online tăng 570% trong 75 tuần

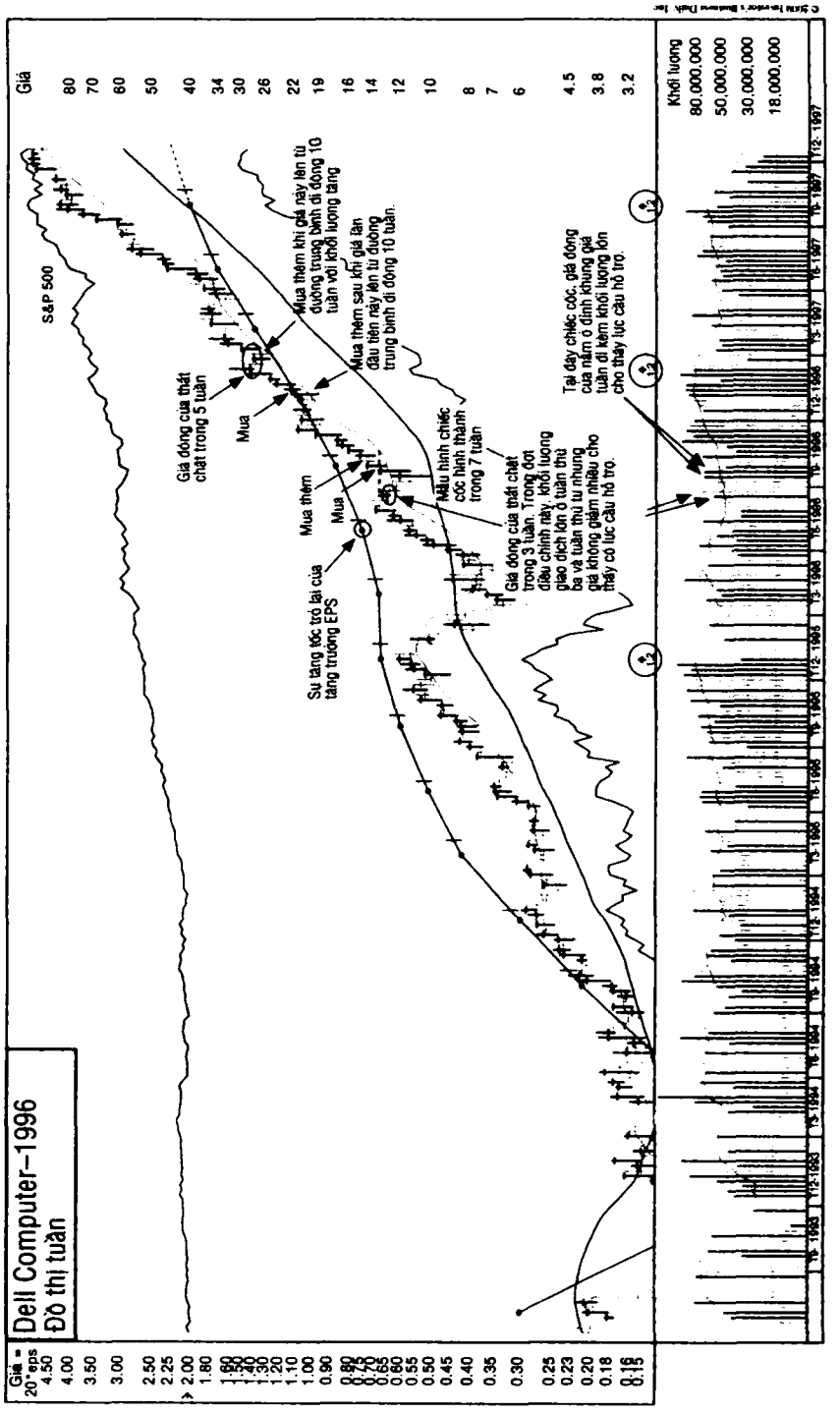
Ascend Communications tăng 1384% trong 75 tuần

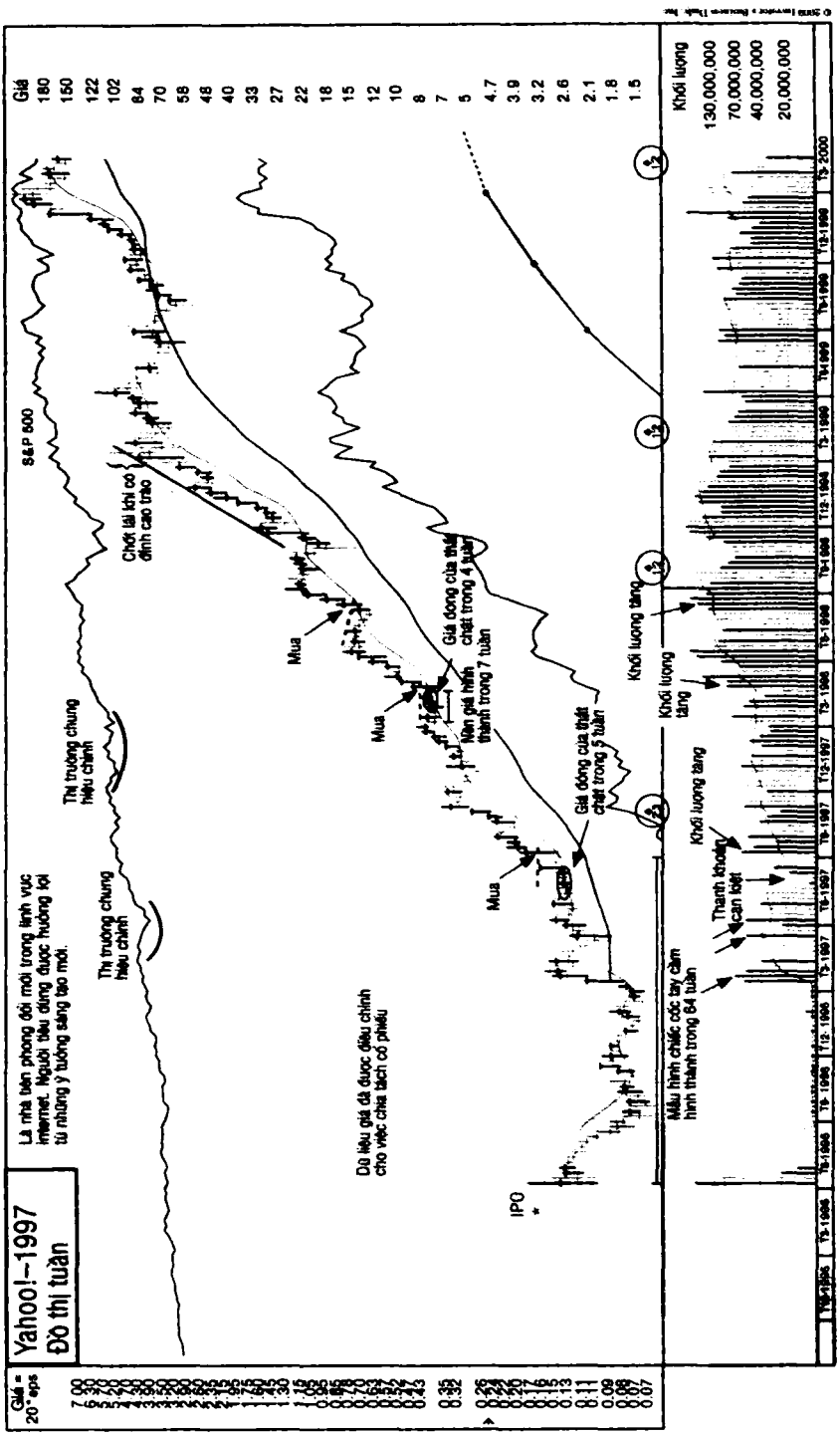
Accustaff tăng 1359% trong 68 tuần

J L G Industries tăng 670% trong 53 tuần

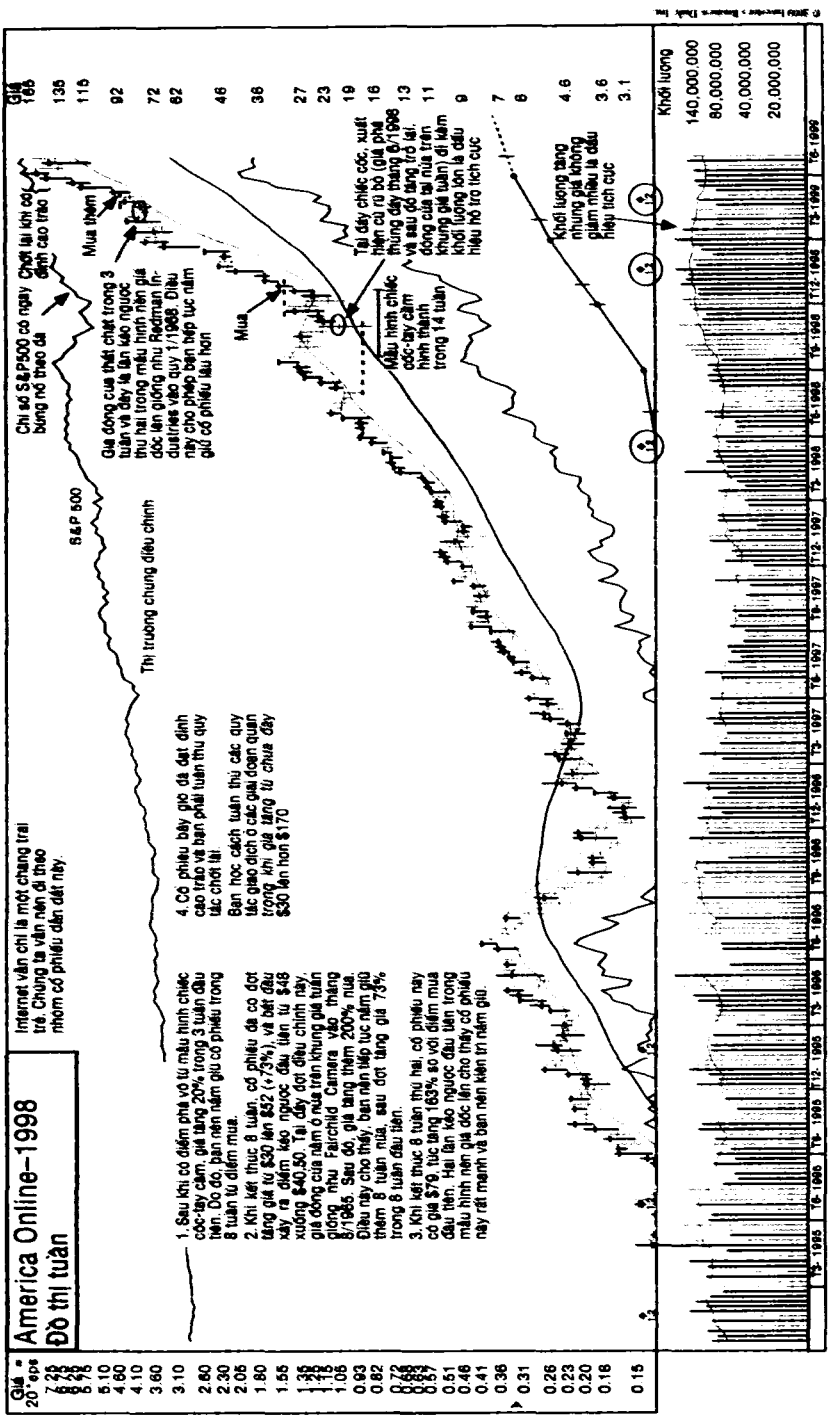

Dell Computer tăng 587% trong 61 tuần

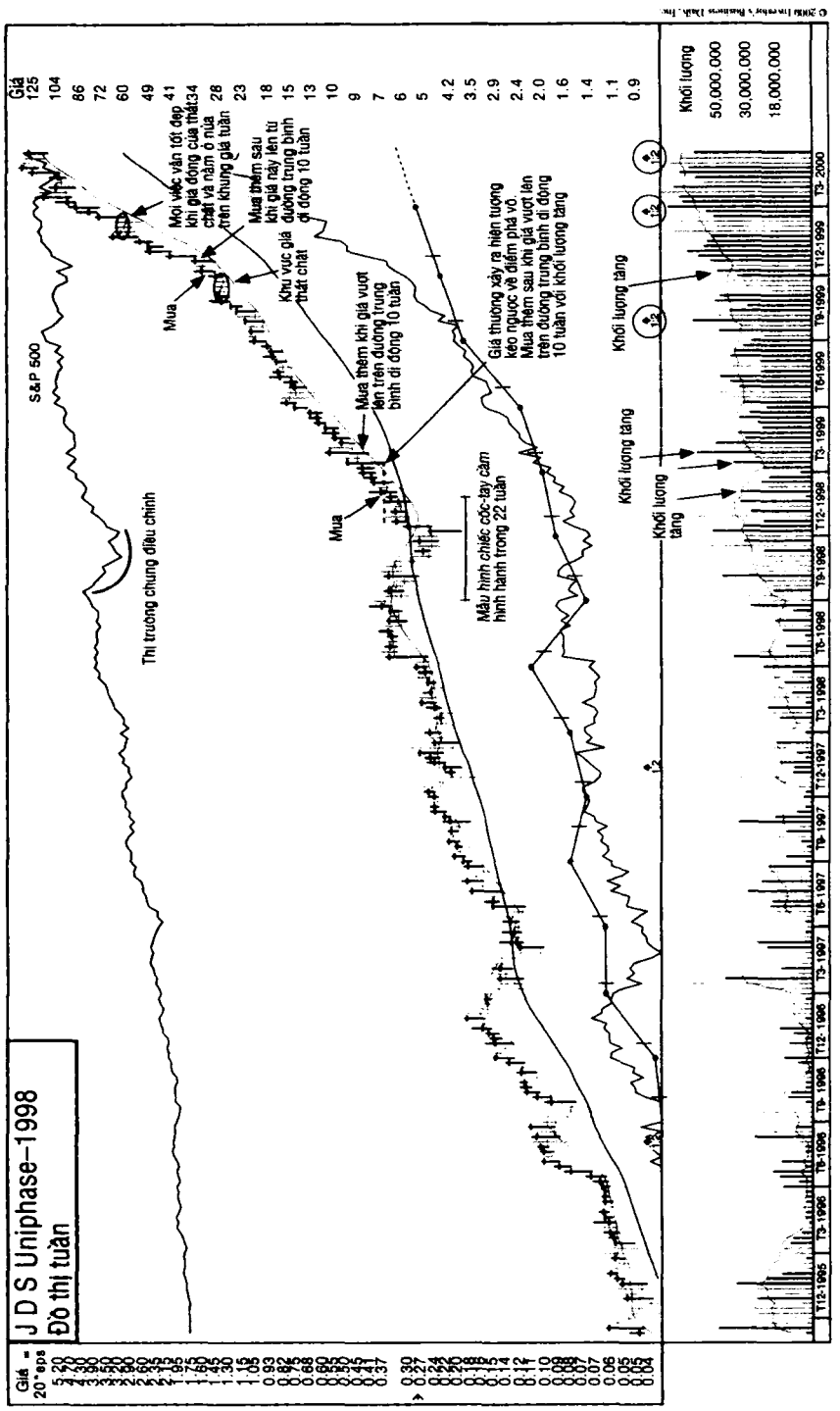

Yahoo! tăng 6723% trong 130 tuần

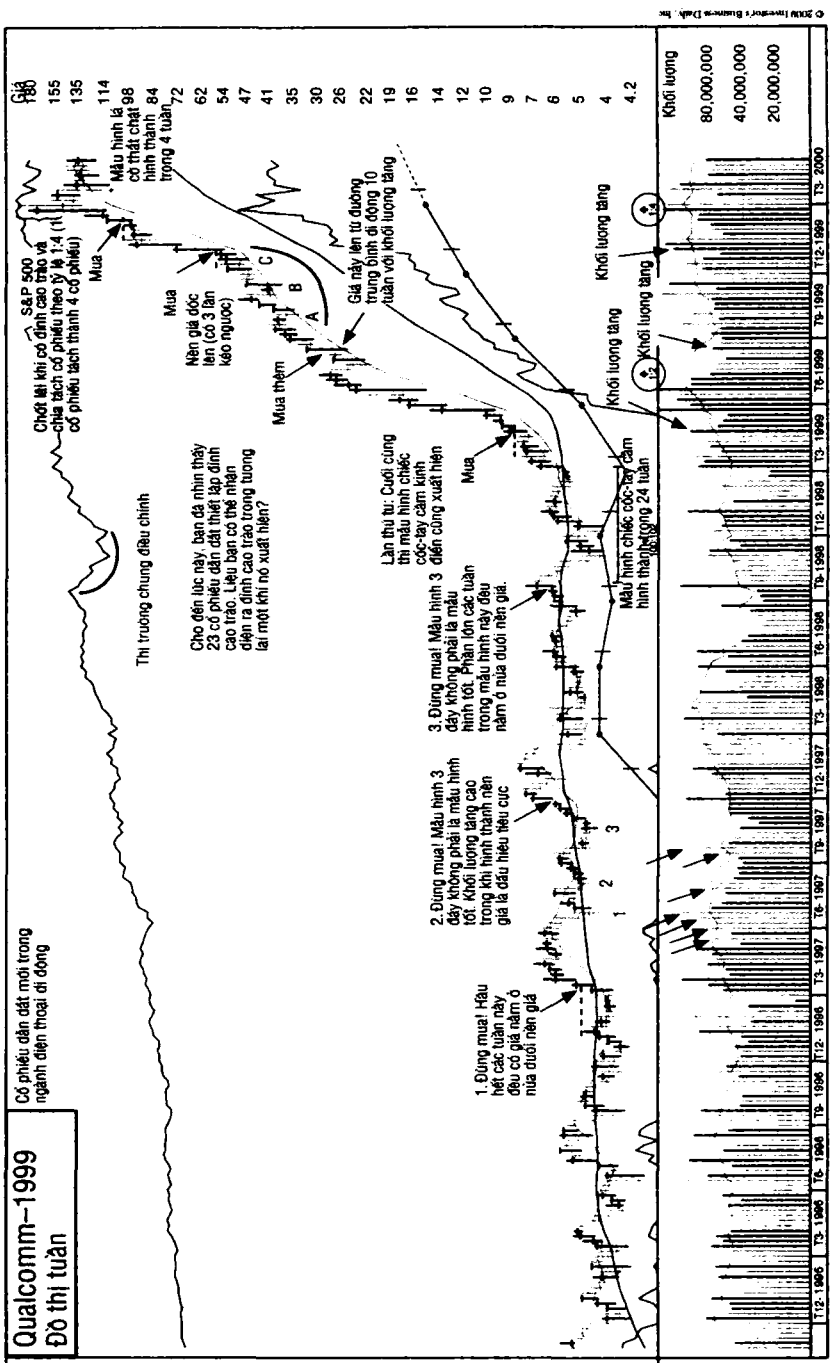
Charles Schwab tăng 409% trong 26 tuần

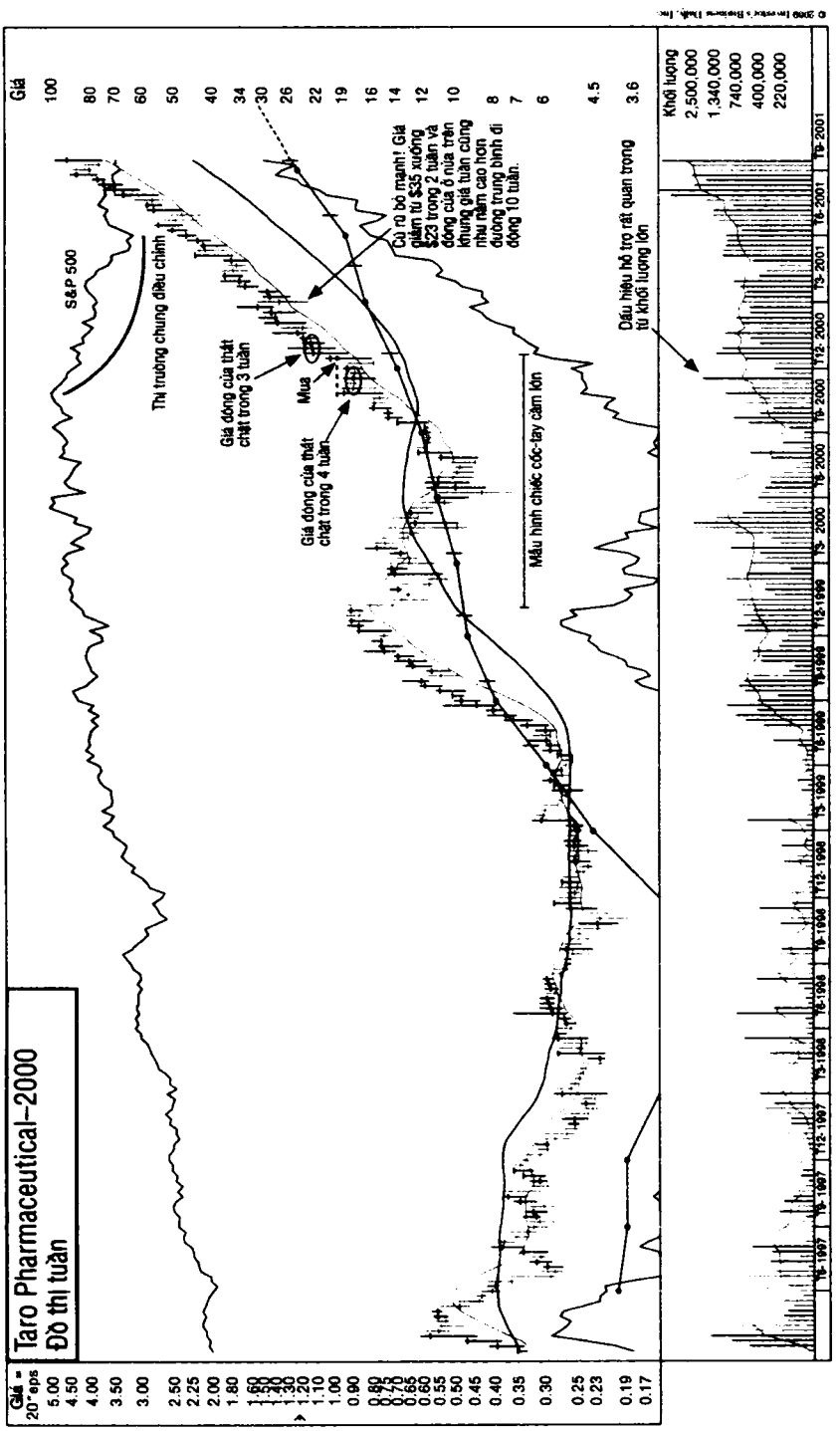
America Online tăng 451% trong 23 tuần

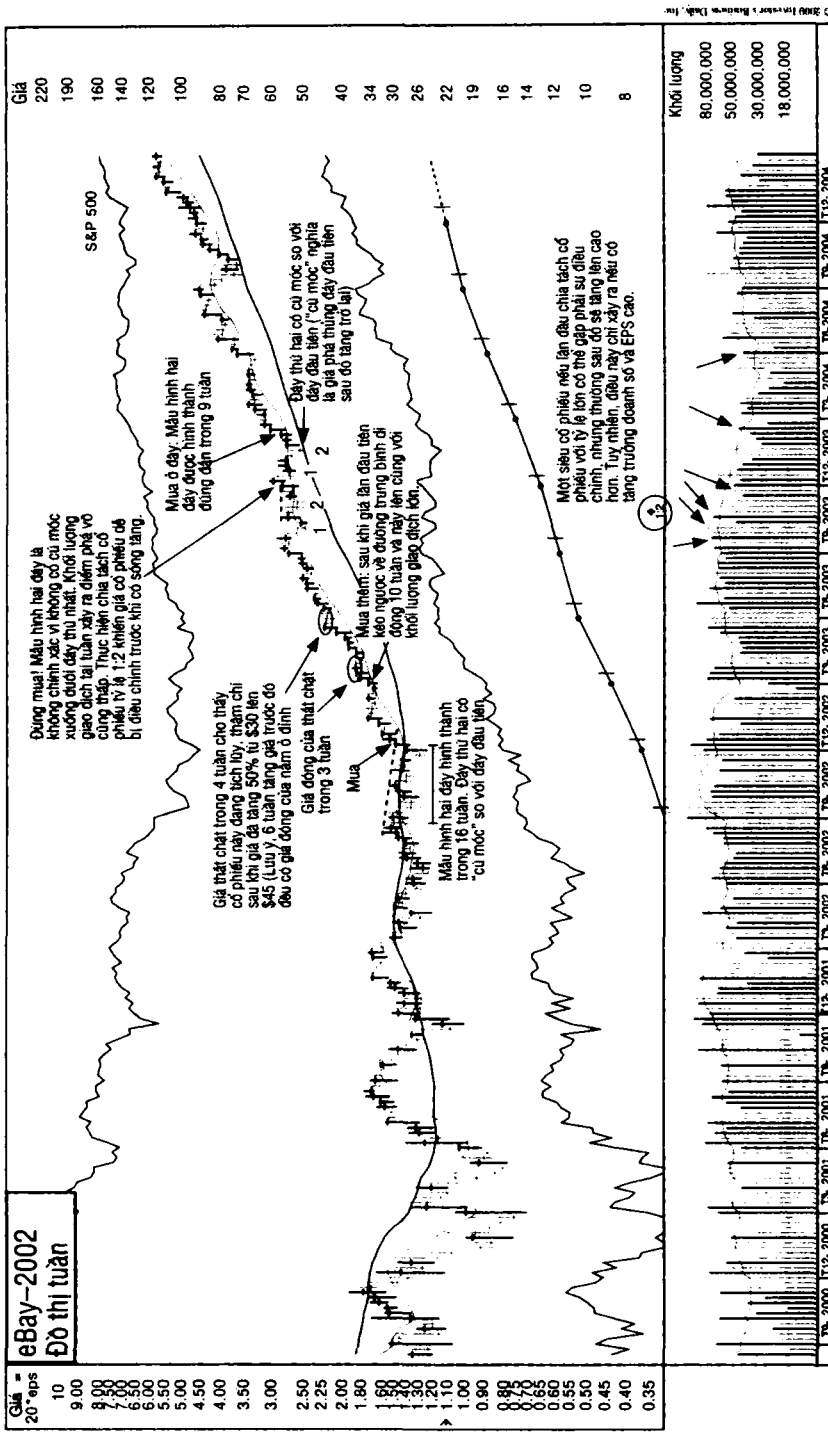
J D S Uniphase tăng 1946% trong 66 tuần

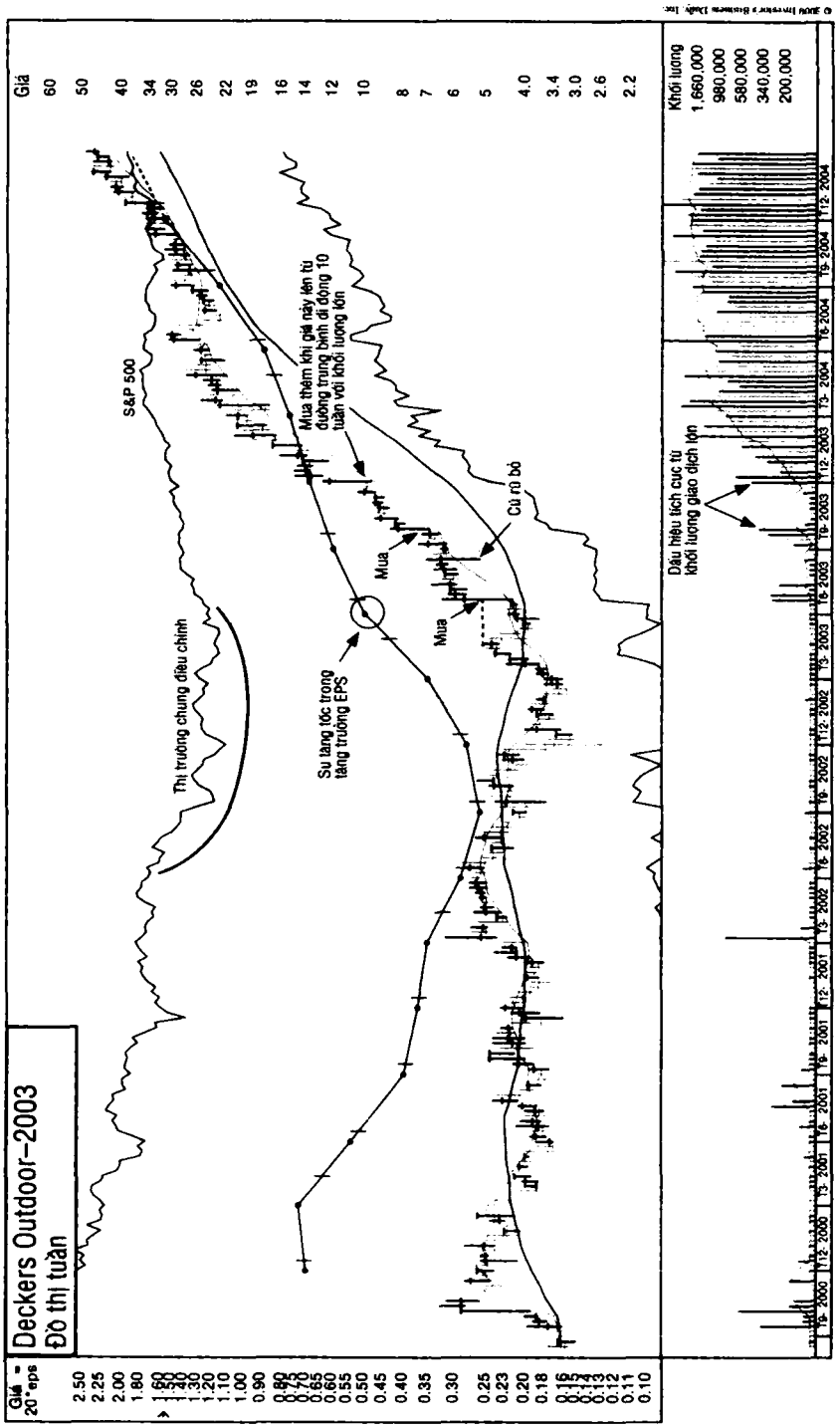
Qualcomm tăng 2091% trong 45 tuần

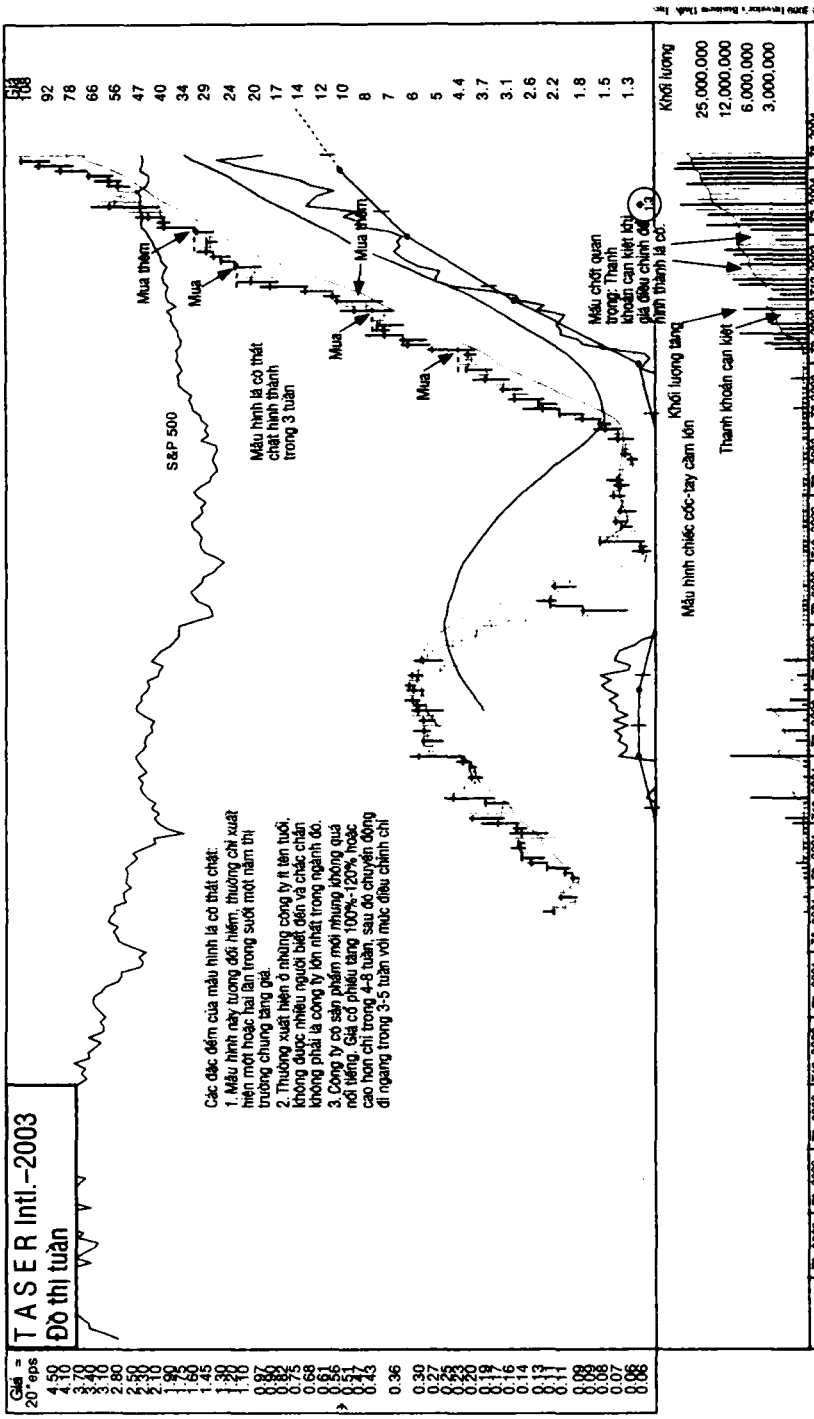
Taro Pharmaceutical tăng 382% trong 39 tuần

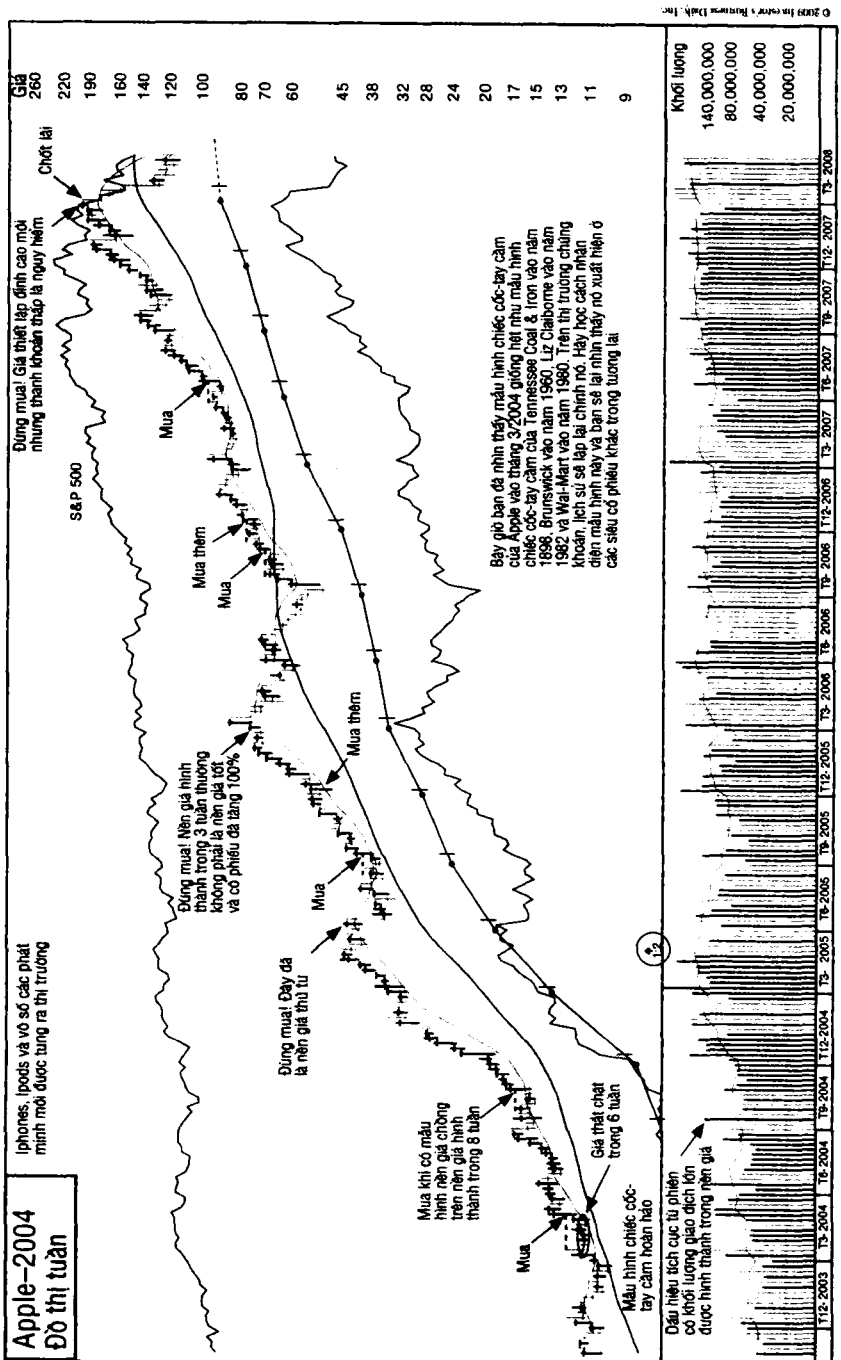
eBay tăng 282% trong 115 tuần

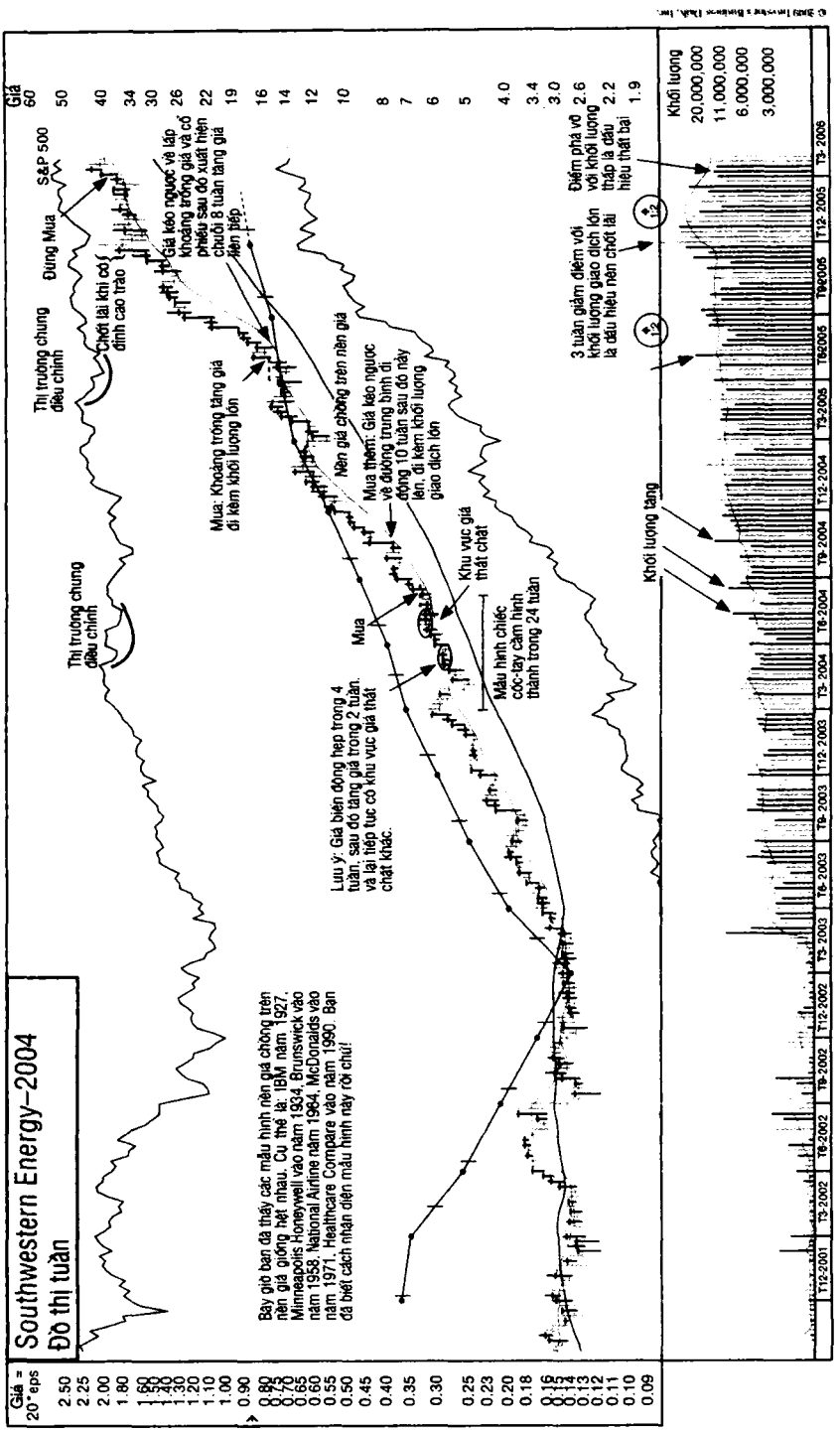
Decker Outdoor tăng 766% trong 88 tuần

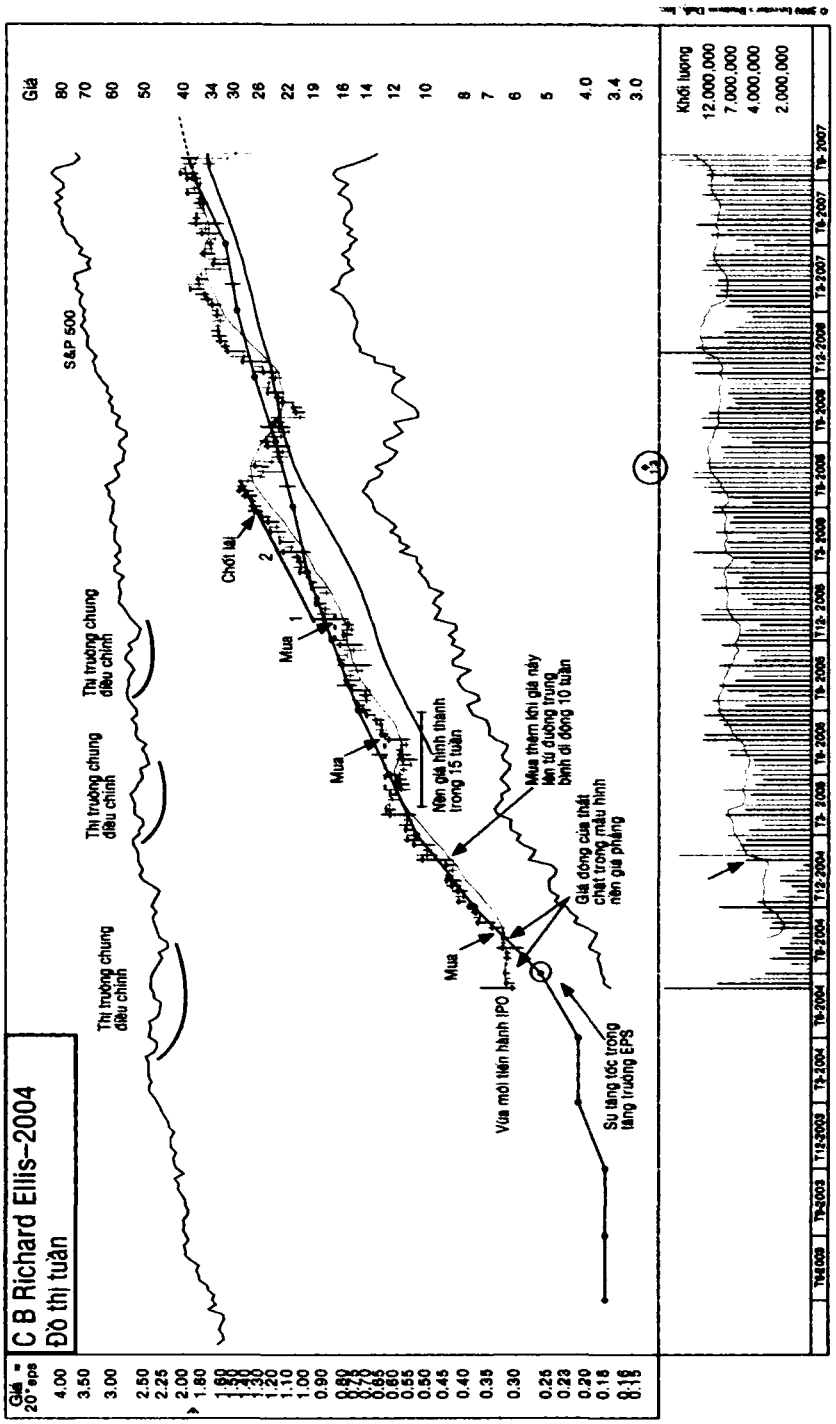
T A S E R International tăng 2228% trong 39 tuần

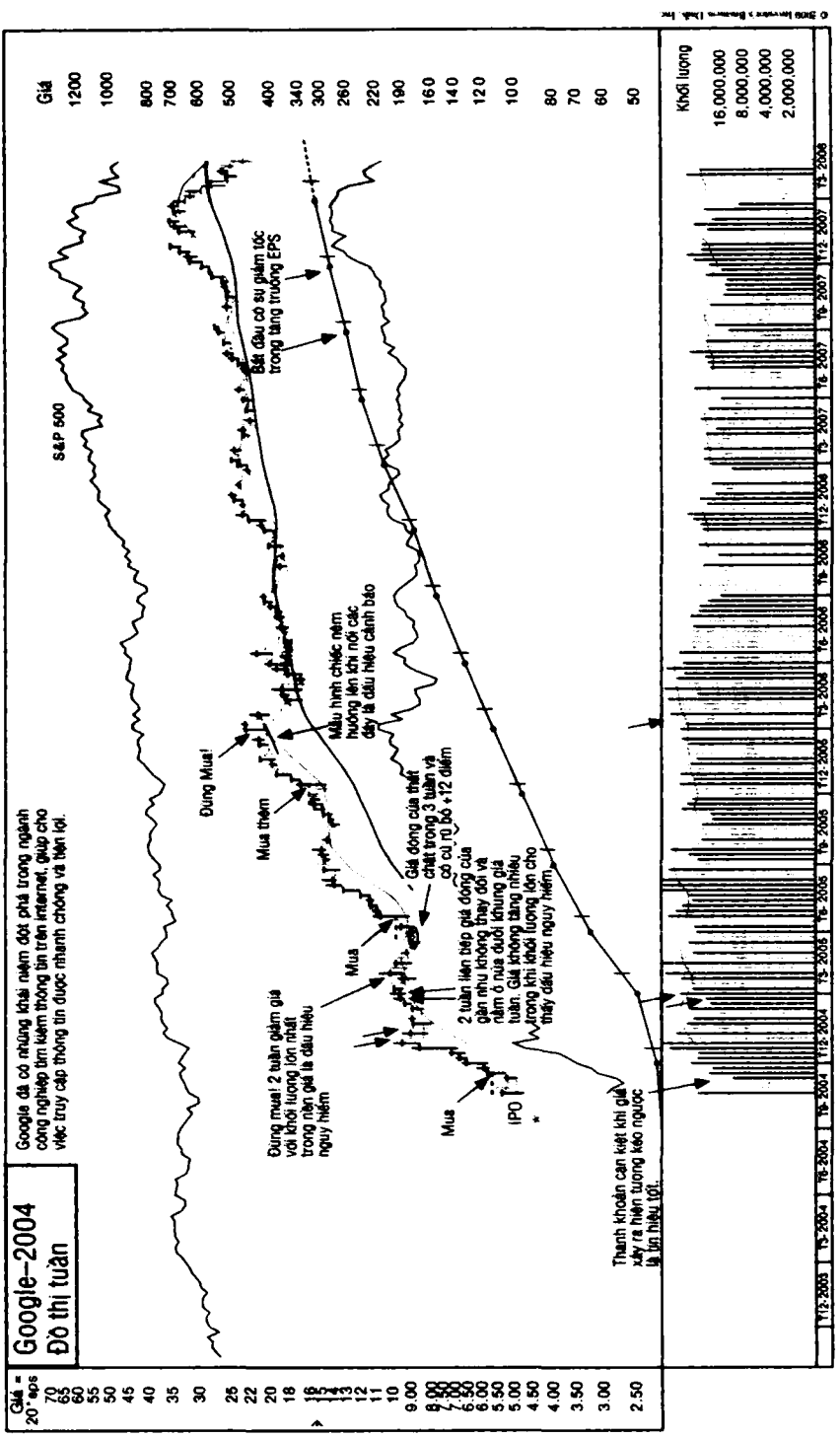
Apple tăng 1418% trong 199 tuần

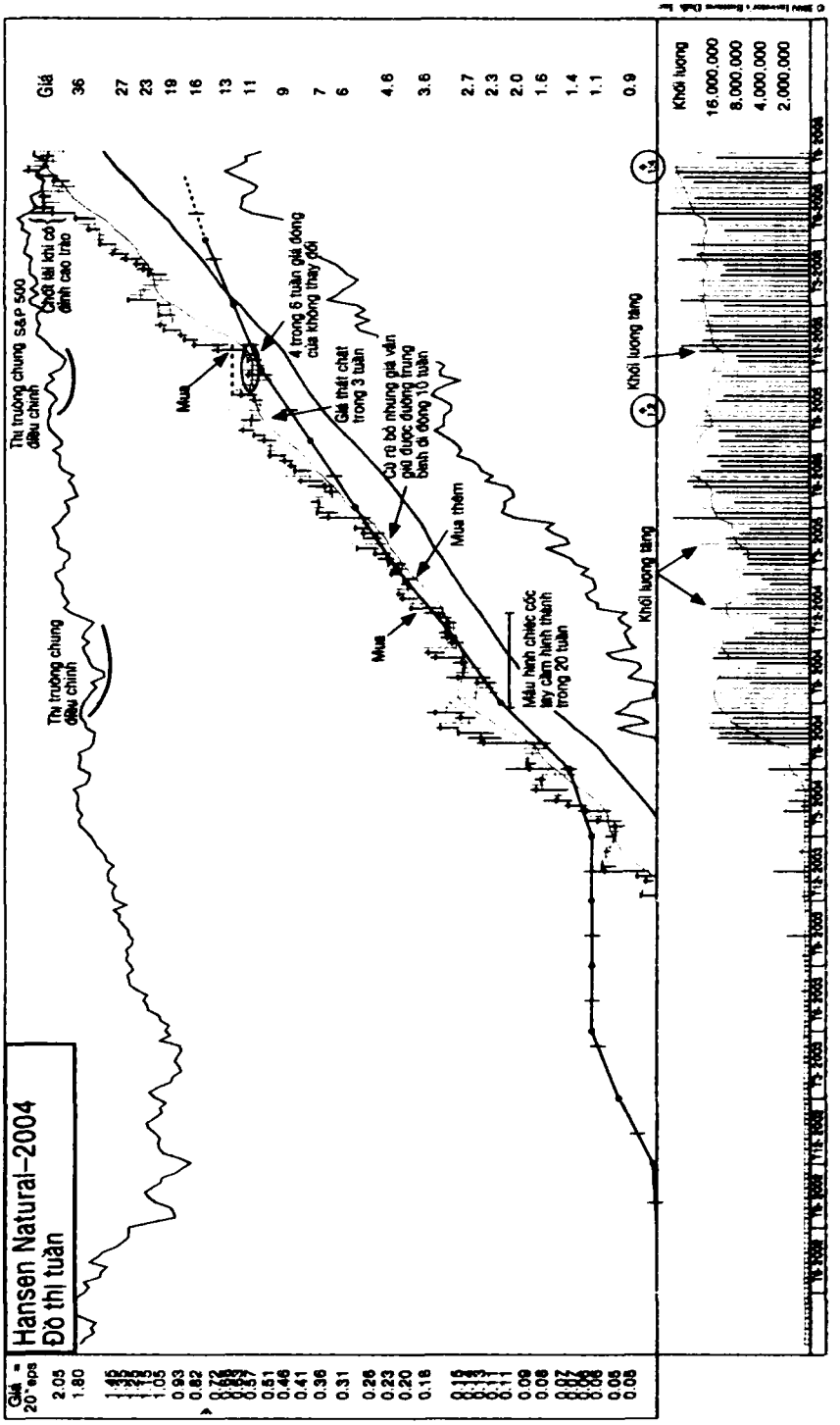
Southwestern Energy tăng 556% trong 83 tuần

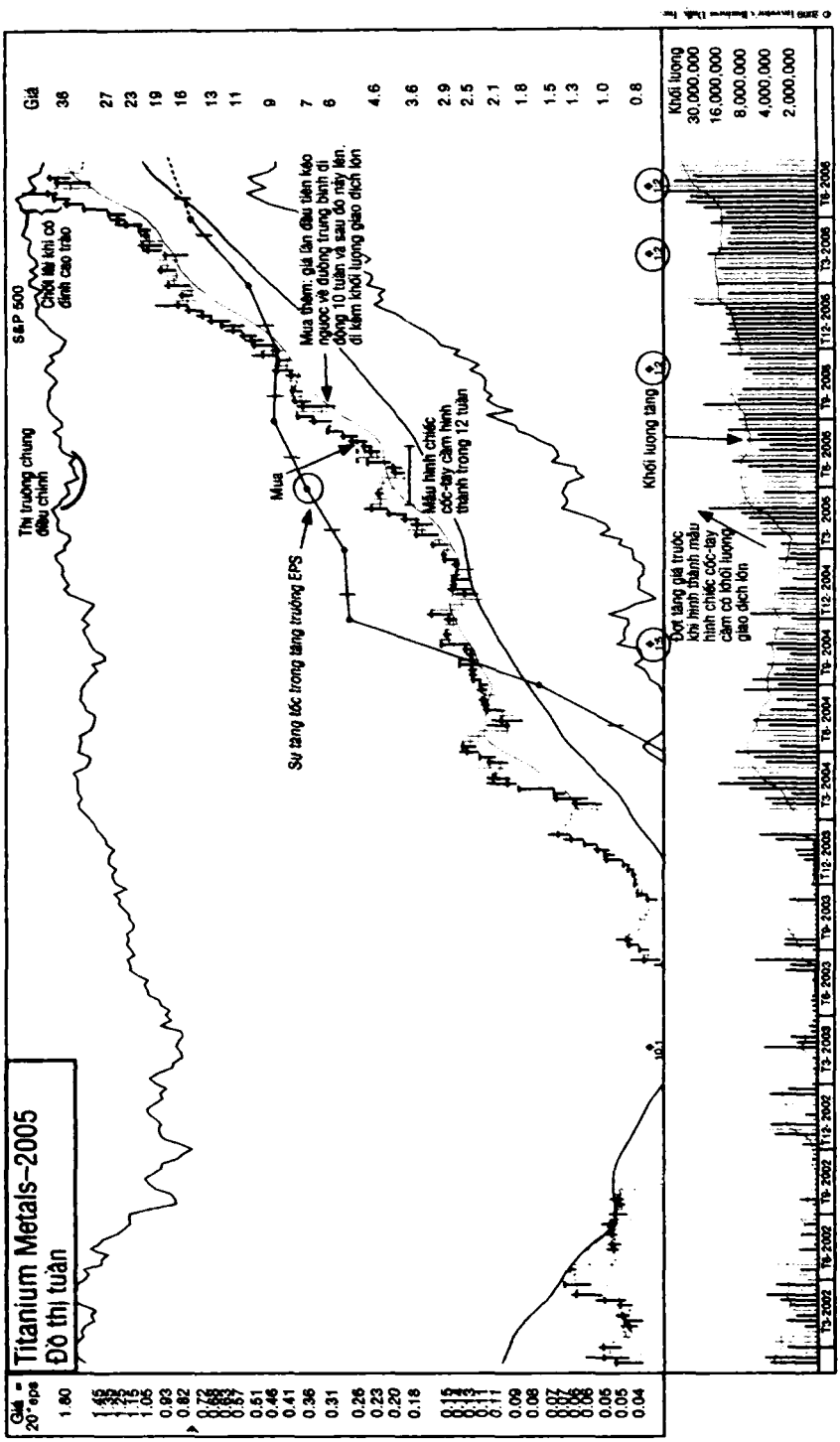
C B Richard Ellis Group tăng 538% trong 149 tuần

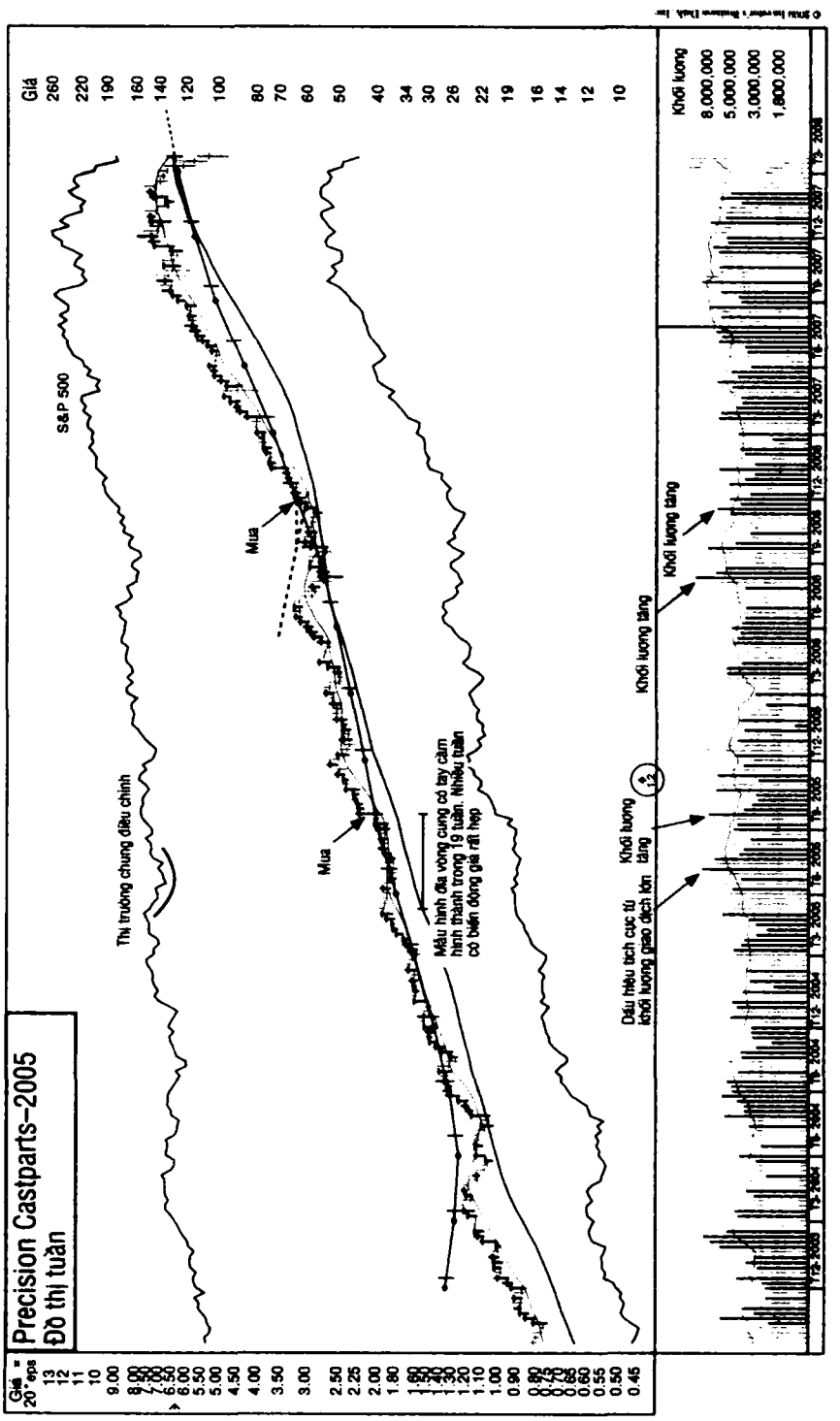
Google tăng 536% trong 164 tuần

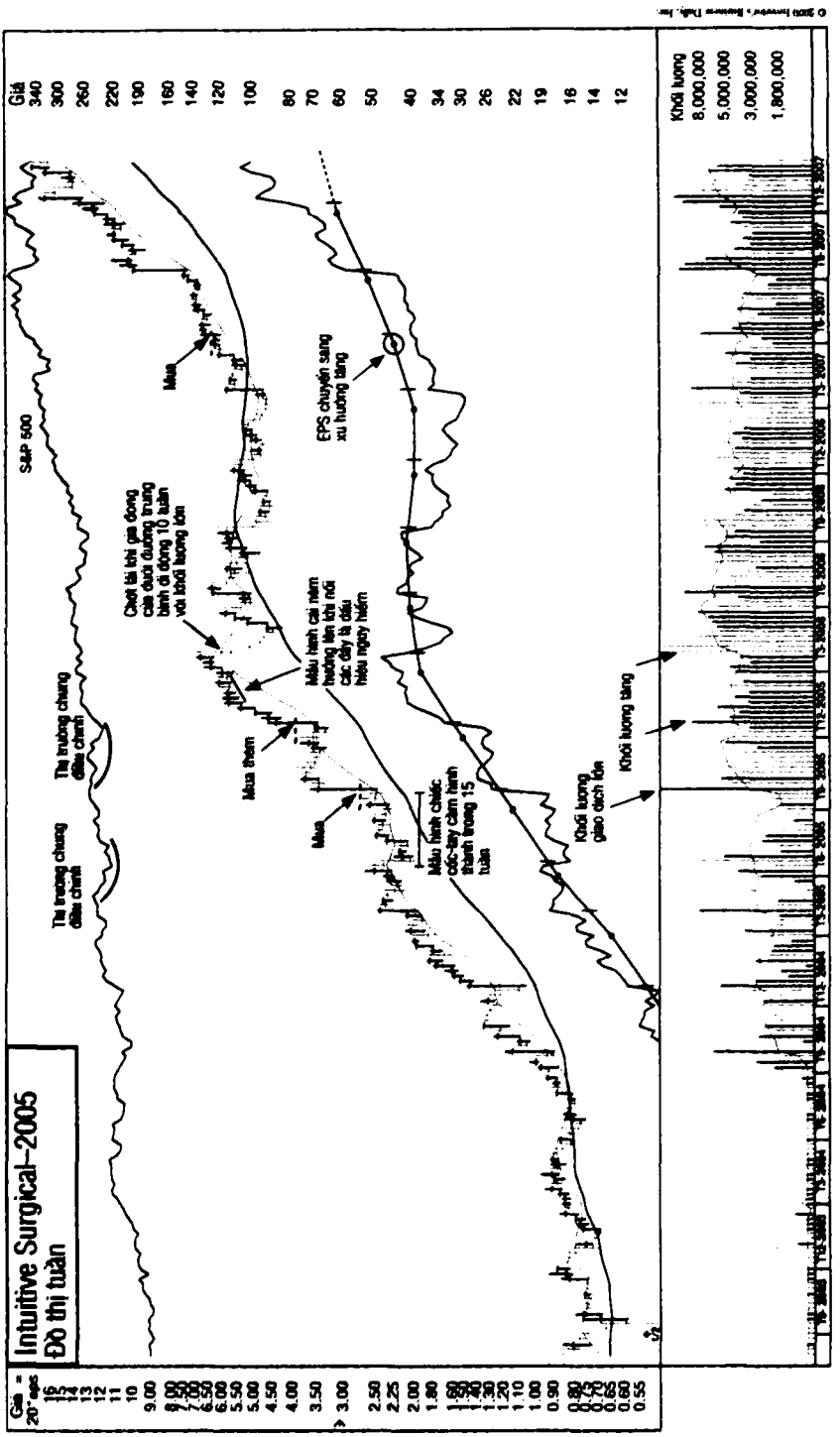
Hansen Natural tăng 1219% trong 86 tuần

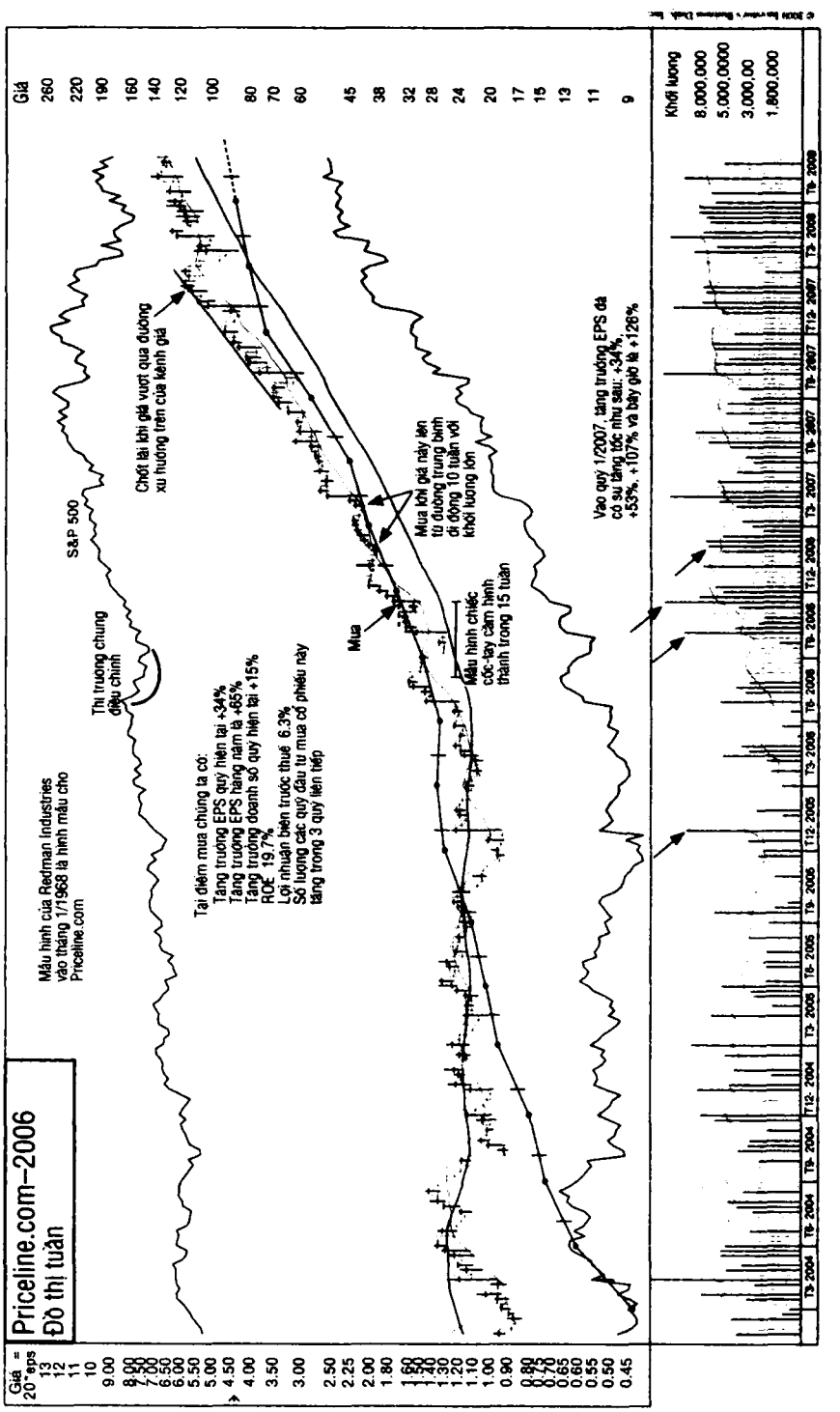
Titanium Metals tăng 764% trong 49 tuần

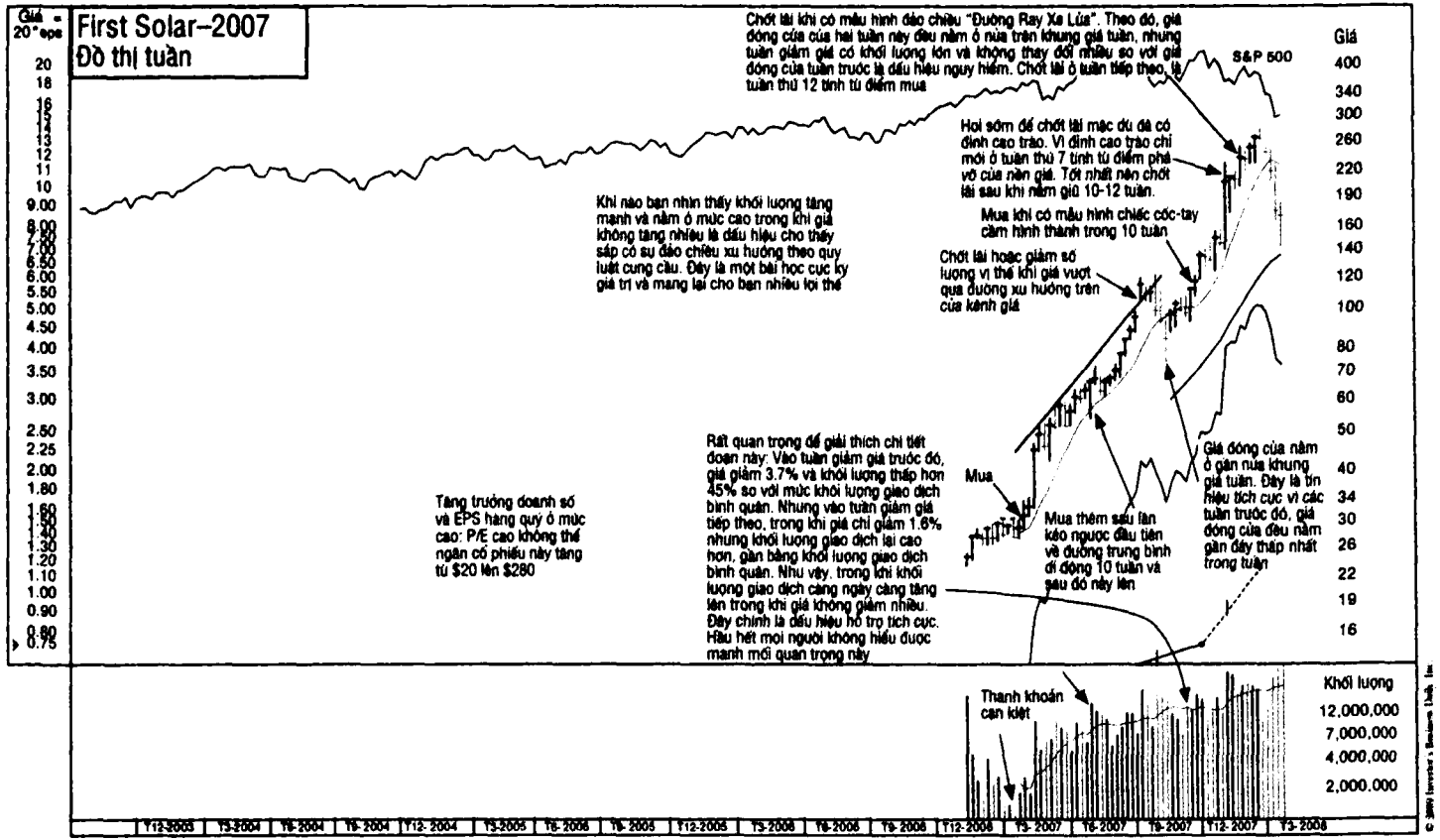
Precision Castparts tăng 259% trong 115 tuần

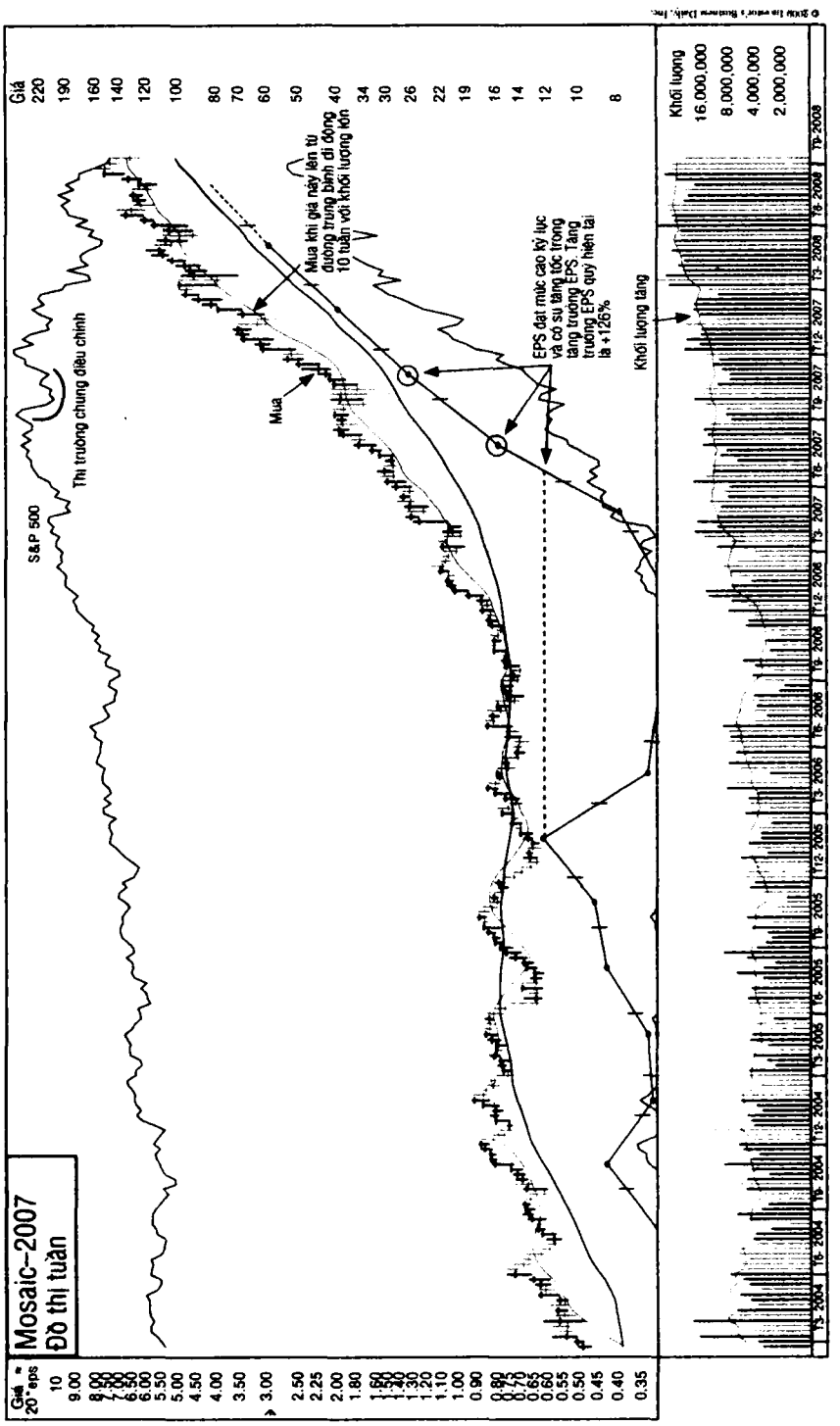
Intuitive Surgical tăng 418% trong 123 tuần

Priceline.com tăng 320% trong 85 tuần

First Solar tăng 807% trong 47 tuần

Mosaic tăng 265% trong 40 tuần

CHƯƠNG

02

LÀM THẾ NÀO ĐỂ ĐỌC ĐỒ THỊ NHƯ MỘT NHÀ GIAO DỊCH CHUYÊN NGHIỆP, CẢI THIỆN KỸ NĂNG LỰA CHỌN CỔ PHIẾU VÀ ĐỊNH THỜI ĐIỂM MUA

Trong thế giới y học, chụp X quang, chụp MRI và quét não tạo ra "những bức hình" mà các bác sĩ sử dụng nhằm chẩn đoán tình trạng cơ thể bệnh nhân. Kết quả điện tâm đồ EKG và siêu âm màu được thể hiện trên giấy hoặc màn hình tivi để quan sát điều gì đang xảy ra với tim.

Tương tự, các bản đồ được vẽ theo từng tỷ lệ đo giúp con người biết chính xác họ đang ở đâu và làm thế nào để đi tới nơi muốn đến. Những dữ liệu địa chấn được theo dõi trên các đồ thị giúp các nhà địa chất nghiên cứu cấu trúc hoặc mẫu hình để nhận biết nơi nào nhiều khả năng có dầu.

HẦU NHƯ Ở MỌI LĨNH VỰC, LUÔN CÓ NHỮNG CÔNG CỤ giúp con người đánh giá bối cảnh hiện tại một cách chính xác và nhận được những thông tin giá trị. Điều này cũng đúng trong đầu tư tài chính. Các chỉ báo kinh tế được đánh dấu trên các đồ thị giúp các chuyên gia kinh tế giải thích và hiểu rõ về sự vận động của nền kinh tế. Lịch sử giá và khối lượng của cổ phiếu được thể hiện trên các đồ thị giúp các nhà đầu tư và nhà giao dịch biết được cổ phiếu này có đang ở trong xu hướng tăng giá mạnh hay không, hay vẫn đang ở giai đoạn tích lũy chờ tăng tốc hoặc cổ phiếu đã suy yếu với những biểu hiện bất thường.

Liệu bạn có cho phép bác sĩ rạch tung người bạn ra và thực hiện phẫu thuật tim, nếu ông ta không có những công cụ hỗ trợ quan trọng (siêu âm, điện tâm đồ chẩn đoán trước...)? Tất nhiên là không, vì đó là một việc làm

cực kỳ vô trách nhiệm. Tuy nhiên, một thực tế đáng ngạc nhiên là nhiều nhà giao dịch lại mua và bán cổ phiếu mà không hề xem xét đến các đồ thị kỹ thuật. Điều này chẳng khác nào một bác sĩ phẫu thuật thiếu trách nhiệm khi không thực hiện chụp X-quang, chụp CT (chụp cắt lớp vi tính), hoặc quan sát điện tâm đồ EKG cho bệnh nhân. Các nhà đầu tư sẽ nhận lấy những kết quả đau thương ngu ngốc, nếu như họ không học cách nhận biết những thông tin quan trọng từ các mẫu hình giá và khối lượng trên đồ thị. Thực sự, các đồ thị có thể nói cho bạn biết khi nào một cổ phiếu không có hành động giá hợp lý và nên phải bán đi.

Các nhà đầu tư cá nhân có thể mất rất nhiều tiền nếu như họ không biết cách nhận ra khi nào cổ phiếu sẽ đạt đỉnh và bắt đầu điều chỉnh mạnh, hoặc họ chỉ biết lắng nghe một ai đó, người cũng không biết chút gì về đọc hành động giá từ các biểu đồ kỹ thuật.

HƯỚNG DẪN CƠ BẢN VỀ ĐỌC BIỂU ĐỒ

Đồ thị kỹ thuật ghi lại tất cả diễn biến giá của cổ phiếu. Sự thay đổi giá là kết quả của các lực cung và cầu diễn ra hàng ngày trên các thị trường đấu giá lớn nhất trên thế giới. Các nhà đầu tư hiểu rõ đồ thị giá có được lợi thế to lớn so với những người từ chối sử dụng nó (thực ra là vì họ lười biếng trong việc nghiên cứu).

Liệu bạn có dám bay trên một máy bay không có công nghệ định vị hoặc thực hiện hành trình lái xe qua nhiều quốc gia mà không sử dụng bản đồ chỉ đường? Các đồ thị chính là tấm bản đồ chỉ đường cho hoạt động đầu tư của bạn. Thực sự, nhà kinh tế lỗi lạc như Milton & Rose Friedman đã dành 28 trang đầu tiên trong cuốn sách tuyệt vời *Free to Choose (Tự Do Lựa Chọn)* để nói về khả năng độc đáo của biểu đồ giá trong việc cung cấp các thông tin quan trọng và chính xác cho các quyết định đầu tư.

Các mẫu hình đồ thị hoặc "các nền giá" đơn giản là các khu vực củng cố sau đợt tăng giá mạnh trước đó. Hầu hết các nền giá (80%-90%) được tạo ra và hình thành bởi sự hiệu chỉnh của thị trường chung. Kỹ năng bạn cần phải học để phân tích các nền giá, là chẩn đoán xem liệu các chuyển

động giá và khối lượng, bình thường hay bất thường. Liệu sức mạnh giá đang mạnh lên hay yếu đi?

Các con sóng tăng giá mạnh luôn xuất hiện từ các mẫu hình giá tốt và đáng tin cậy (chúng ta sẽ thảo luận về các mẫu hình này trong phần sau của chương này). Trong khi đó, những cú tăng giá thất bại thường là do nền giá bị lỗi hoặc quá rõ ràng đối với bất kỳ nhà đầu tư nào.

Khi các mẫu hình hoặc nền giá trở nên rõ ràng, thường là ở nền giá thứ tư hoặc thứ năm, mẫu hình dễ bị thất bại vì ai cũng nhận ra - Chú thích của người dịch.

Những nhà giao dịch chịu khó dành thời gian học cách đọc chính xác đồ thị giá sẽ đạt được nhiều thành công theo thời gian và kiếm được một gia tài lớn. Các nhà giao dịch từ chối sử dụng đồ thị là những người ngạo mạn và coi thường các cơ chế định thời điểm và công cụ giao dịch đầy giá trị. Thực sự, tôi đã chứng kiến nhiều nhà đầu tư cao cấp trong các tổ chức tài chính cuối cùng đã mất việc vì thành tích giao dịch tệ hại.

Lý do giải thích cho thành tích giao dịch nghèo nàn của họ thường là kết quả của việc không hiểu gì về hành động giá và đọc đồ thị. Các trường đại học đã dạy nhiều khóa học về đầu tư hoặc tài chính, nhưng lại bỏ qua việc đọc đồ thị khi xem đây là công cụ không hợp lý hoặc không quan trọng. Điều này cho thấy, chính các trường đại học mới là những người không hiểu biết đầy đủ về cách thức hoạt động của thị trường tài chính cũng như sự thành công của các nhà giao dịch huyền thoại.

Là một nhà đầu tư cá nhân, bạn cần phải nghiên cứu và nhận lấy hữu ích từ các đồ thị giá. Đừng bao giờ mua cổ phiếu đơn giản chỉ vì có các yếu tố cơ bản tốt (chẳng hạn như doanh số và lợi nhuận) mà quên đi sự xác nhận của hành động giá. Thực sự, không độc giả nào của Nhật báo Investor's Business Daily®(viết tắt là Nhật Báo IBD) được khuyến khích mua cổ phiếu đơn thuần chỉ dựa vào bảng xếp hạng cổ phiếu *SmartSelect®* của IBD. Đồ thị giá phải luôn được kiểm tra để xác định xem liệu cổ phiếu này có xuất hiện điểm mua hợp lý hay không, hoặc là cổ phiếu này tuy là của một công

ty có nền tảng cơ bản tốt nhưng giá đã tăng quá xa so với một nền giá tốt và do đó tạm thời chưa được phép mua.

Khi số lượng các nhà đầu tư trên thị trường ngày càng tăng lên trong vài năm gần đây, kỹ năng đọc đồ thị giá và khối lượng ngày càng được quan tâm. (Các thành viên đăng ký của nhật báo *Investor's Business Daily* được phép truy cập miễn phí hơn 10,000 đồ thị ngày và tuần trên website www.investors.com). Các cuốn sách hướng dẫn đọc đồ thị và dịch vụ phân tích đồ thị trực tuyến của IBD, có thể giúp bạn theo dõi hàng trăm và thậm chí là hàng ngàn cổ phiếu theo cách thức tiết kiệm thời gian và được tổ chức tốt. Có một số dịch vụ nâng cao, bao gồm việc cung cấp các dữ liệu cơ bản và kỹ thuật bên cạnh các chuyển động giá và khối lượng. Hãy đăng ký thành viên của IBD để nhận được các dịch vụ phân tích đồ thị tốt nhất cũng như các thông tin giá trị mà nhiều nhà giao dịch khác không dễ dàng có được.

LỊCH SỬ LUÔN LẶP LẠI CHÍNH NÓ: HỌC CÁCH SỬ DỤNG CÁC MẪU HÌNH QUÁ KHỨ

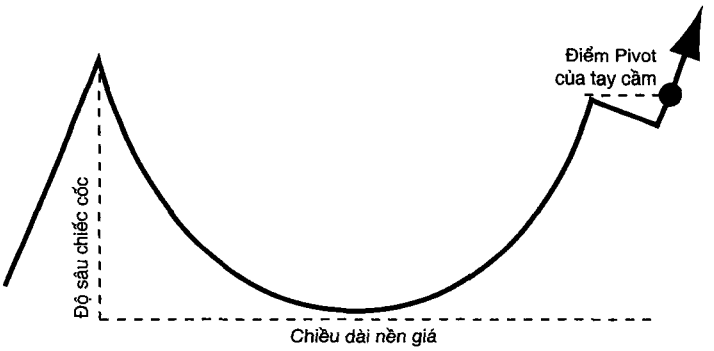
Như đề cập ở phần Giới thiệu và được thể hiện trong các đồ thị có chú thích ở Chương 1. Hệ thống chọn cổ phiếu của chúng tôi hoàn toàn dựa trên cơ chế vận động của thị trường, không phải dựa trên các quan điểm cá nhân của bất kỳ ai hoặc các lý thuyết học thuật. Chúng tôi đã phân tích các cổ phiếu chiến thắng thị trường lớn nhất trong quá khứ và phát hiện bảy đặc điểm phổ biến để tạo nên các siêu cổ phiếu, được viết tắt là CANSLIM. Chúng tôi cũng phát hiện ra có một số mẫu hình hoặc nền giá tốt luôn lặp đi lặp lại theo thời gian. Trên thị trường chứng khoán, thị trường luôn lặp lại chính nó. Điều này là vì bản chất của con người không thay đổi. Ngoài ra, đó còn là do sự hoạt động của quy luật cung và cầu. Các mẫu hình giá của các siêu cổ phiếu trong quá khứ vì thế được xem như là các mô hình để lựa chọn ra các siêu cổ phiếu trong tương lai. Có một số mẫu hình giá bạn sẽ muốn nhìn thấy khi quyết định mua cổ phiếu. Tôi cũng sẽ chỉ ra một số dấu hiệu giúp bạn đọc nhận ra khi nào mẫu hình giá bị lỗi và không tốt.

MẪU HÌNH GIÁ THƯỜNG GẶP NHẤT Ở CÁC SIÊU CỔ PHIẾU: "CHIẾC CỐC-TAY CẦM"

Một trong những mẫu hình giá quan trọng nhất và thường gặp nhất ở các siêu cổ phiếu là mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Phần chiếc cốc có thể hình thành từ 7 đến 65 tuần, nhưng phổ biến nhất là từ 3 đến 6 tháng. Mức độ điều chỉnh phổ biến và bình thường từ đỉnh cốc xuống đáy cốc là từ khoảng 12%-15% đến 33%. Lưu ý quan trọng là mẫu hình giá này nên được xuất hiện sau khi có một xu hướng tăng mạnh và rõ ràng trước đó. Bạn nên nhìn thấy mức tăng giá tối thiểu 30% trong xu hướng tăng trước đó, cùng với sức mạnh giá tương đối được cải thiện (được thể hiện qua chỉ báo RS), và khối lượng tăng mạnh ở một số điểm trong xu hướng tăng trước đó.

Trong phần lớn các trường hợp (nhưng không phải là tất cả), phần đáy của chiếc cốc nên cong tròn như hình chữ "U" hơn là nhọn và hẹp như chữ "V". Đặc điểm này cho phép cổ phiếu có thời gian trải qua sự điều chỉnh tự nhiên cần thiết, với hai hoặc ba đợt tạm ngừng nhỏ ở đáy chiếc cốc. Khu vực đáy chữ "U" là quan trọng vì nó sẽ loại bỏ các nhà giao dịch yếu ớt và khiến nhiều nhà đầu tư khác chú ý đến cổ phiếu này. Một nền giá hoặc vùng củng cố tốt là khi có sự tham gia của các nhà đầu tư mạnh, những người ít có khuynh hướng bán ra trong đợt tăng giá tiếp theo. Đồ thị tiếp theo được lấy từ *Daily Graphs Online®* thể hiện chuyển động giá và khối lượng hàng ngày của Apple Computer vào tháng 2 năm 2004.

▸ *Xem chart trang tiếp*

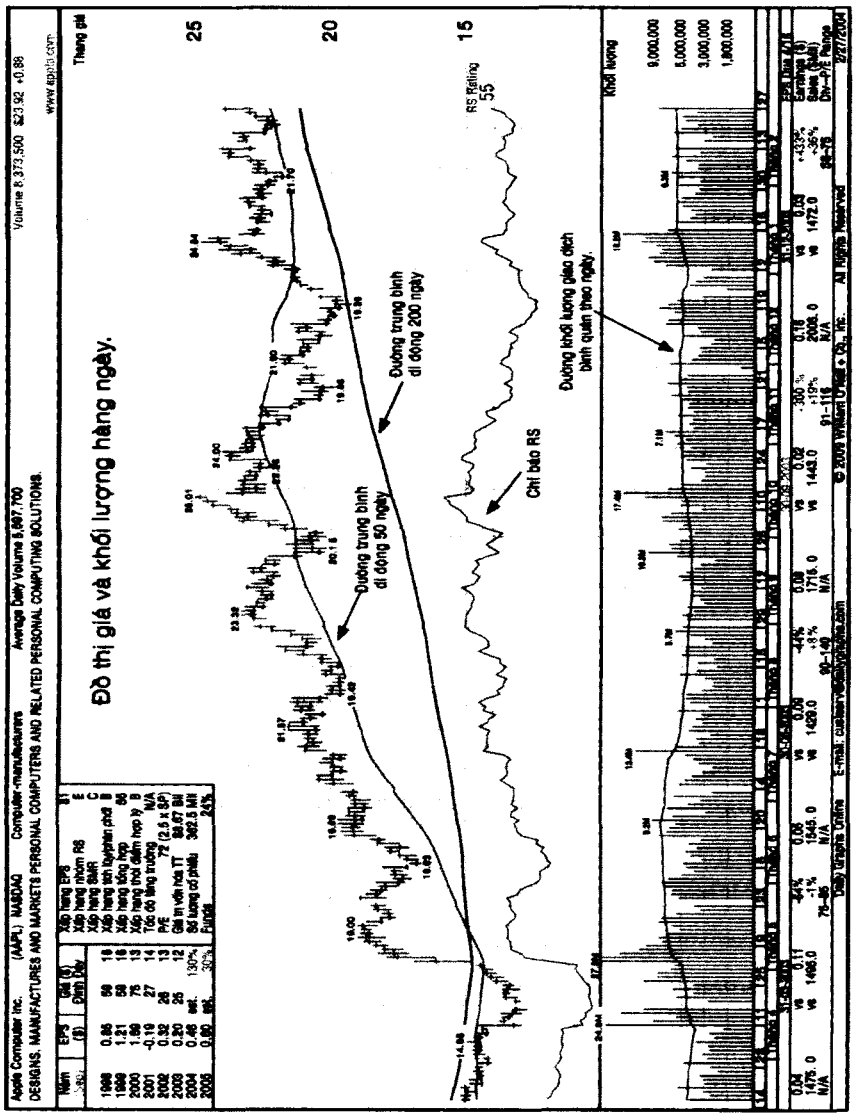

Việc một cổ phiếu tăng trưởng hình thành mẫu hình chiếc cốc-tay cầm trong các đợt giảm giá trung hạn của thị trường chung là điều hoàn toàn bình thường. Bạn nên lựa chọn những cổ phiếu hình thành các nền giá với mức độ điều chỉnh ít nhất trong đợt điều chỉnh trung hạn của thị trường chung. Mức độ điều chỉnh cho phép thường là 1 ½ đến 2 ½ lần so với mức điều chỉnh của thị trường chung. Bất kể trong thị trường tăng giá hay giảm giá, một cổ phiếu sụt giảm nhiều hơn 2 ½ lần so với mức giảm giá của thị trường chung được xem là quá rộng và lỏng để hình thành nền giá tốt, do đó không đáng để quan tâm. Có hàng tá cổ phiếu dẫn dắt thị trường ở ngành công nghệ cao trước đây, chẳng hạn như JDS Uniphase đã hình thành mẫu hình chiếc cốc-tay cầm rộng và lỏng ở quý 2 và quý 3 năm 2000. Đây là những mẫu hình lỗi, dễ thất bại vì thế bạn nên tránh xa khi nó cố gắng tạo điểm phá vỡ và thiết lập đỉnh cao mới.

Một vài cổ phiếu biến động mạnh có thể giảm 40%-50% trong thị trường tăng giá. Các mẫu hình đồ thị có mức điều chỉnh lớn hơn 50% trong thị trường tăng giá thường dễ thất bại nếu như chúng cố gắng thiết lập đỉnh cao mới và khôi phục lại xu hướng tăng. Tại sao lại như thế? Một mức giảm trên 50% từ đỉnh tới đáy đồng nghĩa cổ phiếu này phải tăng 100% từ đáy để trở lại đỉnh cao của nó. Nghiên cứu lịch sử cho thấy, những cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới sau khi có mức giảm mạnh trên 50% thường dễ bị thất bại, và giá thường chỉ tăng khoảng 5%-15% so với điểm phá vỡ. Các cổ phiếu bật tăng vọt từ đáy lên đỉnh cao mới có thể cực kỳ nguy hiểm vì không có hiện tượng kéo ngược *(pullback)*. Tuy nhiên, một số mẫu hình chiếc cốc-tay cầm

có độ sâu chiếc cốc từ 50%-75% vẫn hoạt động tốt trong năm 2009 vì chúng được hình thành sau cú sụt giảm 58% của chỉ số S&P500.

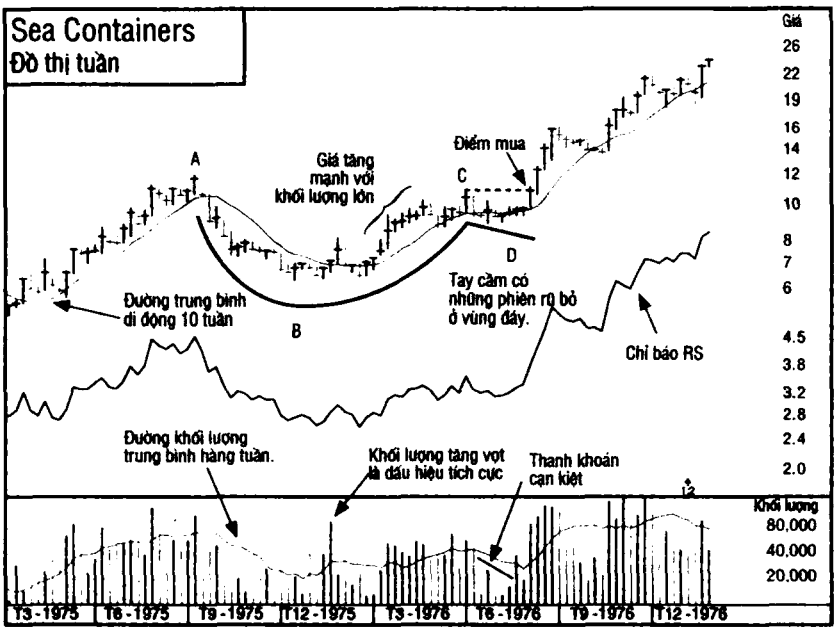
Như vậy, cổ phiếu chỉ giảm 1 - 1.3 lần so với mức độ điều chỉnh của thị trường chung nên vẫn chấp nhận được. Vì vậy, bạn không nên vội vàng loại bỏ các mẫu hình chiếc cốc-tay cầm có độ sâu chiếc cốc trên 50% mà cần phải so sánh với thị trường chung – Chú thích của người dịch.

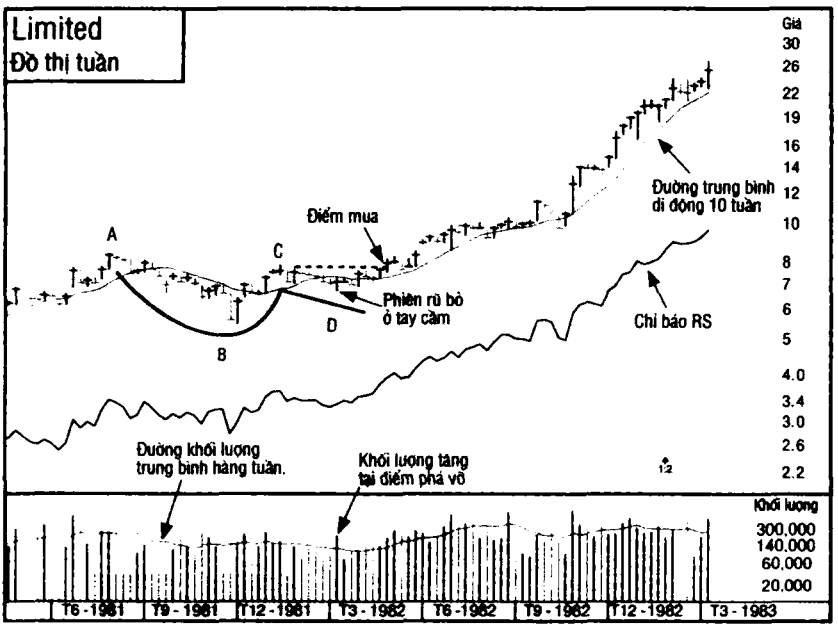

Sea Containers là một ví dụ về ngoại lệ sinh động của phần tay cầm nhưng vẫn được xem là mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoàn hảo. Cổ phiếu này giảm 50% trong giai đoạn điều chỉnh trung hạn của thị trường tăng giá năm 1975. Sau đó, cổ phiếu này hình thành một mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoàn hảo và tăng giá 554% trong 101 tuần tiếp theo. Cổ phiếu này có tốc độ tăng trưởng lợi nhuận hàng năm là 54% và lợi nhuận quý gần nhất tăng 192%, là một trong những mẫu hình chiếc cốc-tay cầm điển hình mà tôi đã giới thiệu với Fidelity Research & Management ở Boston trong cuộc họp hàng tháng vào đầu tháng 6 năm 1975. Với kết quả kinh doanh ấn tượng, nhiều nhà quản trị tiền đã ngay lập tức chú ý đến cổ phiếu này.

Như bạn có thể thấy trong ví dụ này, một vài mẫu hình chiếc cốc-tay cầm có mức độ điều chỉnh ở phần cốc từ 50% đến 60% hoặc nhiều hơn, trong các đợt điều chỉnh trung hạn của thị trường tăng giá hoặc thậm chí là trong cả thị trường giảm giá nhưng vẫn hoạt động tốt (xem ví dụ về Sea Containers và The Limited). Vì thế, mức độ điều chỉnh ở phần cốc bao nhiêu là chấp nhận được còn tùy thuộc vào sự sụt giảm của thị trường chung và xu hướng tăng giá trước đó của cổ phiếu.

▸ *Xem chart trang tiếp*

Sea Containers
Đồ thị tuần
Giá
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
3.2
2.8
2.4
2.0
A
B
C
D
Giá tăng mạnh với khối lượng lớn
Điểm mua
Đường trung bình di động 10 tuần
Tay cầm có những phiên rũ bỏ ở vùng đáy.
Chỉ báo RS
Đường khối lượng trung bình hàng tuần.
Khối lượng tăng vọt là dấu hiệu tích cực
Thanh khoản cạn kiệt
Khối lượng
80,000
40,000
20,000
T3 - 1975
T6 - 1975
T9 - 1975
T12 - 1975
T3 - 1976
T6 - 1976
T9 - 1976
T12 - 1976

Limited
Đồ thị tuần
Giá
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
3.0
2.6
2.2
A
B
C
D
Điểm mua
Phiên rũ bỏ ở tay cầm
Đường trung bình di động 10 tuần
Chỉ báo RS
Đường khối lượng trung bình hàng tuần.
Khối lượng tăng tại điểm phá vỡ
Khối lượng
300,000
140,000
60,000
20,000
T6 - 1981
T9 - 1981
T12 - 1981
T3 - 1982
T6 - 1982
T9 - 1982
T12 - 1982
T3 - 1983

NHỮNG ĐẶC ĐIỂM CƠ BẢN Ở KHU VỰC TAY CẦM

Tay cầm thường hình thành trong hơn 1-2 tuần và có những "phiên rũ bỏ" (nghĩa là giá giảm xuống dưới đáy trước đó trong khu vực tay cầm nhưng sau đó kéo lên). Khối lượng nên giảm mạnh và xem như cạn kiệt thanh khoản ở gần các đáy của khu vực tay cầm. Đây là dấu hiệu tích cực vì lượng cung đã được tiêu hóa hoặc các nhà đầu tư yếu ớt đã được loại bỏ nhờ các phiên rũ bỏ. Khi lực cung yếu đi, chỉ cần lượng cầu nhỏ cũng đủ để giá tăng mạnh.

> "**Các phiên rũ bỏ**" *là những phiên mà bạn thấy hình thành các cây nến như Doji chân dài, búa (hammer); hoặc Pin Bar (hay còn được gọi là cái đuôi chuột túi) – Chú thích của người dịch.*

Mặc dù các mẫu hình chiếc cốc không có tay cầm có tỷ lệ thất bại cao hơn so với mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, nhưng nhiều cổ phiếu vẫn tăng giá mạnh với mẫu hình này. Tương tự, nhiều cổ phiếu công nghệ cao vào năm 1999 xuất hiện mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, trong đó phần tay cầm chỉ được hình thành trong thời gian từ 1-2 tuần nhưng giá vẫn tăng rất mạnh.

Khi tay cầm xuất hiện, phần lớn nên được hình thành ở nửa trên chiều cao chiếc cốc (chiều cao chiếc cốc được tính từ đỉnh cao nhất đến đáy thấp nhất). Phần tay cầm nên nằm trên đường trung bình di động 10 tuần (hoặc tương đương với đường trung bình di động 50 ngày). Các tay cầm nằm ở nửa dưới chiều cao chiếc cốc hoặc nằm dưới đường trung bình di động 50 ngày thường yếu và dễ thất bại. Thường lực cầu từ các điểm mua này không đủ mạnh để giúp cổ phiếu có thể hồi phục nhiều hơn một nửa mức giảm giá trước đó (*khó vượt qua mức 50% của chiều cao chiếc cốc - chú thích của người dịch*).

Ngoài ra, các tay cầm có hình dạng cái nêm hướng lên khiến mẫu hình dễ thất bại hơn sau khi xuất hiện điểm phá vỡ và thiết lập đỉnh cao mới. Hành vi cái nêm hướng lên ở tay cầm khiến giá không rũ bỏ hết được các nhà giao dịch yếu. Đây được xem là dấu hiệu rủi ro cao mà nhà đầu tư cần chú ý. Thông thường, các mẫu hình chiếc cốc-tay cầm với tay cầm có

hình dạng cái nêm hướng lên thường xuất hiện ở nền giá thứ ba hoặc thứ tư, hoặc nền giá của các cổ phiếu bị thị trường lãng quên (*laggard stock*), hoặc ở các cổ phiếu dẫn dắt quá năng động (được nhiều nhà đầu tư theo dõi). Một lần nữa, tôi nhắc các bạn nên thận trọng với các tay cầm có hình dạng cái nêm hướng lên.

Trong một thị trường tăng giá, một tay cầm tốt nên có mức độ giảm giá (từ đỉnh đến đáy của tay cầm) được giới hạn trong vòng 8%-12% (Người dịch: như thế được là một nền giá thắt chặt). Ngoại lệ xảy ra khi cổ phiếu hình thành một chiếc cốc lớn, giống như trường hợp của Sea Container vào năm 1975. Phần giảm giá của tay cầm của Sea Container vượt quá mức 12% và trông rất rộng và lỏng. Trong phần lớn các trường hợp thì kiểu tay cầm này trở nên nguy hiểm và không tốt. Tuy nhiên, nếu bạn đang ở trong khu vực rũ bỏ cuối cùng của đáy thị trường con gấu, thì sự suy yếu bất thường của thị trường chung rất dễ tạo ra các tay cầm có mức giảm từ 20%-30%, nhưng mẫu hình giá trông vẫn tốt nếu như thị trường chung sau đó xuất hiện các phiên "bùng nổ theo đà" (*follow through*) để tạo ra thị trường tăng giá mới (xem Chương 9, chữ "M" = Chiều Hướng của Thị Trường Chung: Làm Thế Nào Bạn Có Thể Xác Định Xu Hướng Thị Trường). Đây là lý do tại sao mẫu hình chiếc cốc-tay cầm của Sea Container tuy có ngoại lệ ở phần tay cầm nhưng vẫn được xem là mẫu hình tốt.

CÁC MẪU HÌNH KIẾN TẠO THƯỜNG CÓ NỀN GIÁ THẮT CHẶT

Khi một cổ phiếu đang ở trong giai đoạn tích lũy chờ bứt phá, nên có một vài khu vực giá được thắt chặt bên trong các mẫu hình kiến tạo. Trên đồ thị tuần, sự thắt chặt này được định nghĩa là những biến động giá nhỏ từ đỉnh đến đáy của đồ thị tuần, hoặc trong vài tuần liên tiếp giá gần như không thay đổi hoặc giá đóng cửa tuần này nằm gần với giá đóng cửa tuần trước. Nếu các nền giá không được thắt chặt, nghĩa là đỉnh và đáy của mỗi tuần trông khá rộng, thì khả năng cao cổ phiếu sẽ không tăng giá thành công sau khi xuất hiện điểm phá vỡ (nghĩa là không xuất hiện xu hướng

tăng giá kéo dài). (Người dịch: Trong mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, nền giá thắt chặt chính là phần tay cầm. Ở phần trên, chúng ta biết rằng phần tay cầm nên có mức giảm từ đỉnh tới đáy trong khoảng 8%-12%. Tất nhiên, nếu mức giảm càng thấp tức nền giá càng chặt thì càng tốt. Ngoài ra, sự thắt chặt cũng có thể diễn ra tại đáy của phần chiếc cốc). Tuy nhiên, các nhà đọc đồ thị nghiệp dư lại ít chú ý đến điểm quan trọng này. Thường các nền giá (hoặc tay cầm) rộng và lỏng thì sau khi tạo điểm phá vỡ, giá chỉ tăng được 5%-15% là thất bại và giảm giá trở lại.

Mẫu hình kiến tạo (constructive patterns) *là những mẫu hình tạo nên các điểm phá vỡ thành công và giá tăng mạnh sau đó. Ngược lại là các mẫu hình thất bại, tức tuy có hình thành điểm phá vỡ nhưng giá lại không tăng mạnh và thường giảm để quay lại bên trong mẫu hình – Chú thích của người dịch.*

TÌM ĐIỂM PIVOT VÀ QUAN SÁT "PHẦN TRĂM THAY ĐỔI KHỐI LƯỢNG"

Khi một cổ phiếu thiết lập một mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoàn hảo và sau đó tạo điểm phá vỡ để vượt qua điểm mua hợp lý mà nhà giao dịch huyền thoại Jesse Livermore gọi là "điểm pivot" hoặc "đường kháng cự yếu nhất", cùng với khối lượng tại ngày phá vỡ nên tăng ít nhất 40%-50% so với mức bình thường. Tại một số điểm phá vỡ mạnh, vốn thường xảy ra ở các cổ phiếu dẫn dắt của thị trường tăng giá mới, khối lượng sẽ tăng vọt 200%, 500% hoặc ít nhất 1,000% so với khối lượng giao dịch bình quân hàng ngày. Trong phần lớn các trường hợp, lực mua của các nhà đầu tư tổ chức chuyên nghiệp sẽ tạo ra các điểm phá vỡ với thanh khoản cực lớn và xu hướng tăng giá kéo dài. Chín mươi lăm phần trăm các nhà đầu tư thường e ngại khi mua tại các đỉnh cao mới sau khi giá vượt lên trên điểm pivot vì họ có cảm giác sợ mua giá cao. Đây là lý do tại sao số đông các nhà đầu tư thường bỏ lỡ các siêu cổ phiếu.

Điểm Pivot *là một trong những phương pháp đầu tư quan trọng của Jesse Livermore mà nhiều nhà giao dịch về sau như William O'Neil, Mark Minervini học hỏi. Trong cuốn sách* "**How to Trade in Stock**" *do chính Jesse Livermore viết, ông nói rằng: "Tôi sẽ không bao giờ mua cổ phiếu nếu như không tìm ra điểm pivot". Vì vậy, điểm pivot là rất quan trọng. Tuy nhiên, Jesse Livermore lại không để lại các hướng dẫn để tìm kiếm điểm Pivot. Trong cuốn sách này của William O'Neil, tác giả tuy đã có hướng dẫn để tìm ra điểm pivot nhưng vẫn chưa thực sự kỹ lưỡng. Tôi khuyến nghị bạn đọc nên tham khảo hai cuốn sách của Mark Minervini để có được hướng dẫn rõ ràng hơn trong việc tìm kiếm điểm Pivot:* "**Giao Dịch Như Một Phù Thủy Chứng Khoán (Trade Like Stock Market Wizards)** *và* "**Tư Duy và Giao Dịch Như Một Nhà Vô Địch Đầu Tư Chứng Khoán (Think & Trade Like a Champion)** – *Chú thích của người dịch.*

Mục tiêu của bạn không phải là mua ở mức giá rẻ nhất hoặc gần đáy nhất có thể, mà là mua vào đúng thời điểm, là khi giá sắp sửa tăng giá mạnh nhất và mang lại cho bạn lợi nhuận cao nhất. Điều này có nghĩa là bạn phải học cách kiên nhẫn chờ đợi cho đến khi nào cổ phiếu hình thành điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot. Ngay cả khi bạn bận rộn và không có thời gian để theo dõi thị trường liên tục, hãy nên dùng các thiết bị cầm tay nhỏ như điện thoại thông minh để theo dõi các điểm phá vỡ này.

Một nhà giao dịch cá nhân thành công là người biết kiên nhẫn chờ để mua tại điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot. Đây chính là lúc phần tăng giá mạnh nhất diễn ra và tất nhiên được xem là phần "ngon nhất". Bạn không nên mua trước khi xuất hiện điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot vì như thế là mạo hiểm. Phù thủy chứng khoán Mark Minervini, người cũng sử dụng phương pháp của Jesse Livermore nói: *"Không cần thiết phải mua sớm hơn điểm phá vỡ để tiết kiệm vài xu nhỏ. Nếu đây là một cổ phiếu dẫn dắt thật sự và một xu hướng tăng giá thật sự, mua sau khi hình thành điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot vừa an toàn và phần lợi nhuận vẫn còn rất hấp dẫn. Nên kiên nhẫn chờ đợi sự xác nhận của hành động giá."* Trong

nhiều trường hợp, cổ phiếu không bao giờ thiết lập điểm phá vỡ và thay vào đó là giảm giá. Bạn nên để cho giá thể hiện sức mạnh và xác nhận trước khi mua vào. Thực sự, rất nhiều lần, hành động giá thiết lập mẫu hình chiếc cốc-tay cầm mà không hề tạo điểm phá vỡ để vượt lên trên điểm pivot. Thay vào đó, cổ phiếu giảm giá mạnh và hạ gục các nhà giao dịch nôn nóng mua vào trước điểm phá vỡ.

Tương tự, bạn cũng không nên mua quá muộn. Bạn chỉ nên mua trong vòng 5%-10% của điểm mua hợp lý hoặc điểm pivot (*trong cuốn sách hướng dẫn đính kèm, Matthew Galgani đề xuất chỉ trong vòng 5% so với điểm pivot - chú thích của người dịch*). Nếu bạn mua vượt quá 5%-10% so với điểm pivot, bạn rất dễ gặp phải các đợt điều chỉnh, tức mua đúng đỉnh của đợt điều chỉnh ngắn hạn hoặc trung hạn trong xu hướng tăng. Lúc này, quy tắc "cắt lỗ 7%-8% so với giá mua mà không có ngoại lệ" (xem thêm Chương 10) sẽ buộc bạn phải bán cổ phiếu để cắt lỗ. Vì thế, cần tránh thói quen xấu là đuổi theo các cổ phiếu đã tăng giá quá cao so với điểm pivot.

Điểm pivot được hình thành từ các mẫu hình giá tốt không nhất thiết phải là đỉnh cao nhất của cổ phiếu đó. Hầu hết các điểm pivot xảy ra ở dưới 5%-10% so với đỉnh cao nhất. Trong mô hình chiếc cốc-tay cầm, đỉnh cao nhất của phần tay cầm được xác định như là điểm pivot hoặc điểm mua hợp lý (xem lại hình ở trang 131). Đỉnh cao nhất của phần tay cầm đôi khi nằm dưới đỉnh cao nhất của mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Đây là điều cực kỳ quan trọng cần phải nhớ. Nếu bạn chờ cho đến khi giá thực sự thiết lập đỉnh mới, bạn có thể đã mua quá trễ. Đôi khi, lời khuyên là bạn nên vẽ một đường xu hướng giảm nối từ đỉnh cao nhất của phần chiếc cốc và đi qua đỉnh nơi bắt đầu hình thành tay cầm. Bạn sẽ bắt đầu mua khi giá tạo điểm phá vỡ lên trên đường xu hướng giảm này.

KIỂM TRA SỰ CẠN KIỆT THANH KHOẢN Ở PHẦN TAY CẦM HOẶC Ở ĐÁY CHIẾC CỐC

Gần như tất cả các mẫu giá tốt đều có sự cạn kiệt thanh khoản trong một hoặc hai tuần ở vùng đáy của chiếc cốc (Người dịch: ngoại trừ phiên có

khối lượng tăng vọt bất thường (*spike*)) và trong thời gian hình thành phần tay cầm. Điều này cho thấy lực bán đã suy kiệt và có ít lực cung đổ vào thị trường. Một cổ phiếu mạnh đang ở trong giai đoạn tích lũy chờ bứt phá luôn có biểu hiện này. Sự kết hợp giữa việc thắt chặt của hành động giá (giá đóng cửa trên đồ thị ngày hoặc đồ thị tuần gần sát nhau) và cạn kiệt thanh khoản tại phần tay cầm thường là dấu hiệu tích cực, tức khả năng cao sẽ tạo ra điểm phá vỡ thành công và giá tăng mạnh.

PHIÊN ĐỘT BIẾN KHỐI LƯỢNG (VOLUME SPIKE) LÀ MỘT MANH MỐI CỰC KỲ CÓ GIÁ TRỊ

Một manh mối khác cực kỳ có giá trị đối với các nhà đọc đồ thị sắc sảo là sự xuất hiện của những phiên đột biến khối lượng (*Volume Spike*) trên đồ thị ngày hoặc đồ thị tuần. Microsoft là một ví dụ điển hình cho thấy khối lượng đột biến trong giai đoạn tích lũy trước khi tăng giá mạnh.

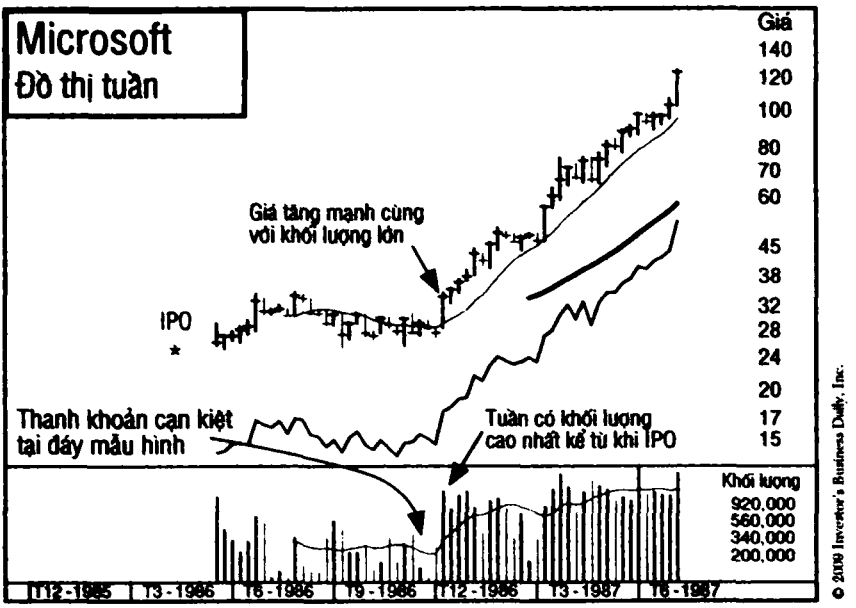
Những tuần tăng giá mạnh với khối lượng lớn nên được theo sau bởi những tuần giảm giá với thanh khoản cạn kiệt, đó cũng là một tín hiệu tích cực. Nếu bạn sử dụng dịch vụ Graphs Online cùng với đồ thị tuần, bạn sẽ được chúng tôi cảnh báo về những ngày có khối lượng tăng vọt bất thường. Vào ngày Microsoft xuất hiện điểm phá vỡ tại điểm mua $31½, khối lượng của phiên này tăng 545% so với mức bình thường, là tín hiệu cho thấy các tổ chức đang gom hàng. Cổ phiếu này sau đó xuất hiện thị trường tăng giá kéo dài 13 năm. Chu kỳ tăng giá bắt đầu từ mức 10 cent (giá điều chỉnh sau khi chia tách) lên mức $53.98. Đây là một thị trường tăng giá cực mạnh!

Khối lượng là một yếu tố quan trọng cần được nghiên cứu cẩn thận. Nó giúp bạn nhận ra liệu cổ phiếu này đang ở giai đoạn tích lũy chuẩn bị tăng tốc (là lúc các nhà đầu tư tổ chức đang mua) hay ở giai đoạn phân phối (là lúc các nhà đầu tư tổ chức bán ra). Một khi bạn có được kỹ năng đọc khối lượng, bạn sẽ không còn dựa dẫm vào ý kiến cá nhân của các nhà phân tích. Phiên đột biến khối lượng là manh mối quan trọng không thể bỏ qua.

Khối lượng là thước đo tốt nhất của cung và cầu, giúp bạn nhận ra động

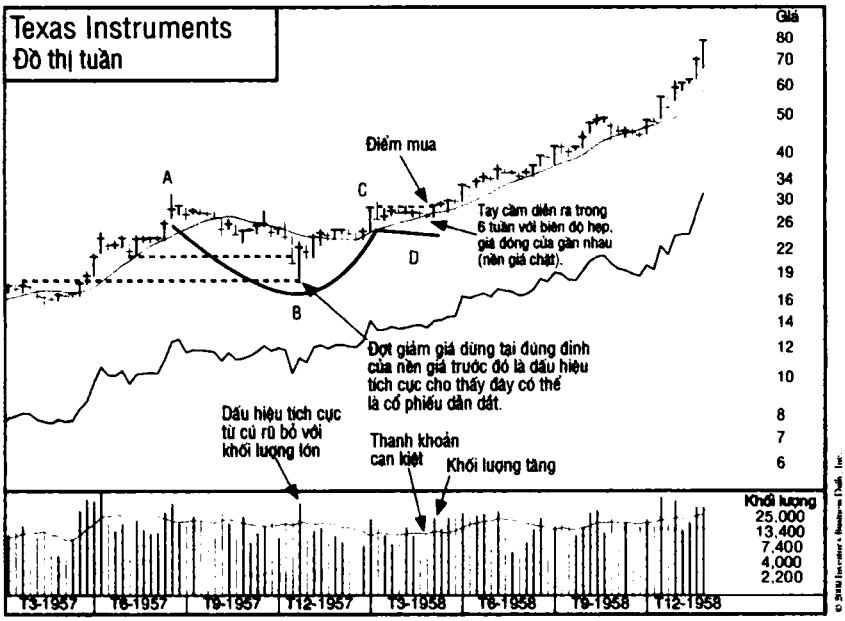
thái mua bán của các nhà đầu tư tổ chức. Học cách đọc đồ thị sẽ giúp bạn định thời điểm mua chính xác. Việc mua sai thời điểm, hoặc tệ hơn là mua khi cổ phiếu không ở trong giai đoạn tích lũy trước khi tăng giá mạnh hoặc mua từ một nền giá lỗi, không tốt sẽ khiến bạn bị thua lỗ nặng.

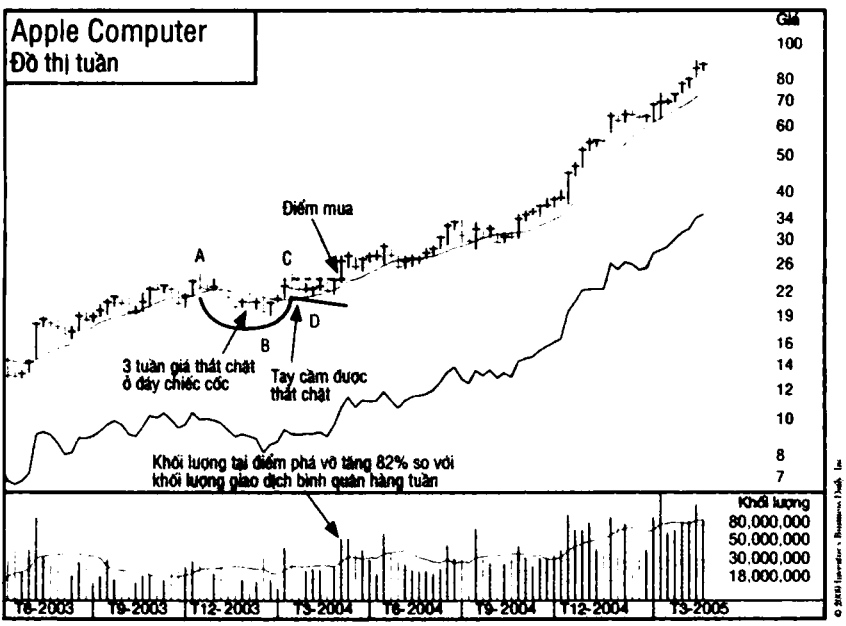
Sau khi bạn mua cổ phiếu, hãy xem xét khối lượng trên biểu đồ tuần. Một nền giá được xem là tốt nếu như có số tuần tăng giá với khối lượng cao hơn mức trung bình, nhiều hơn số tuần giảm giá với khối lượng cao hơn mức trung bình.

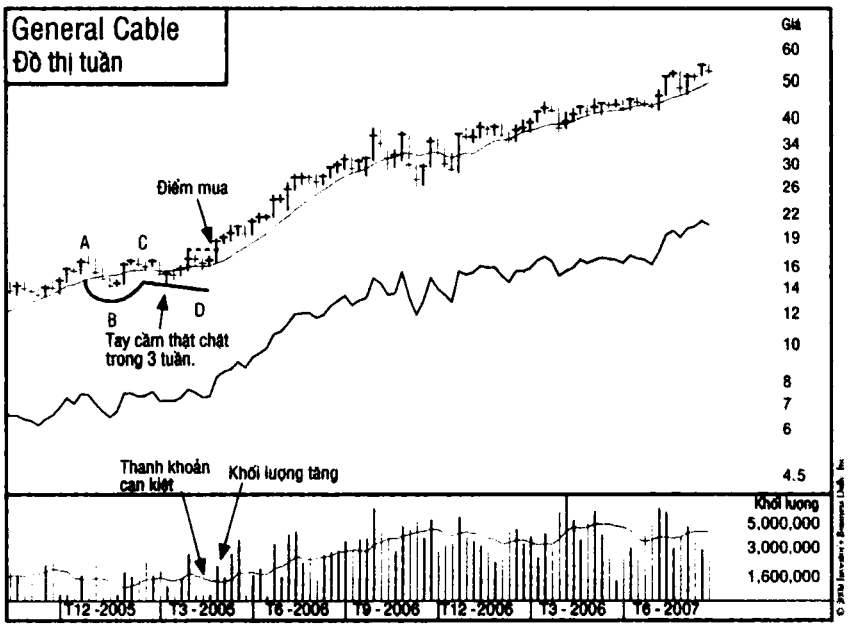

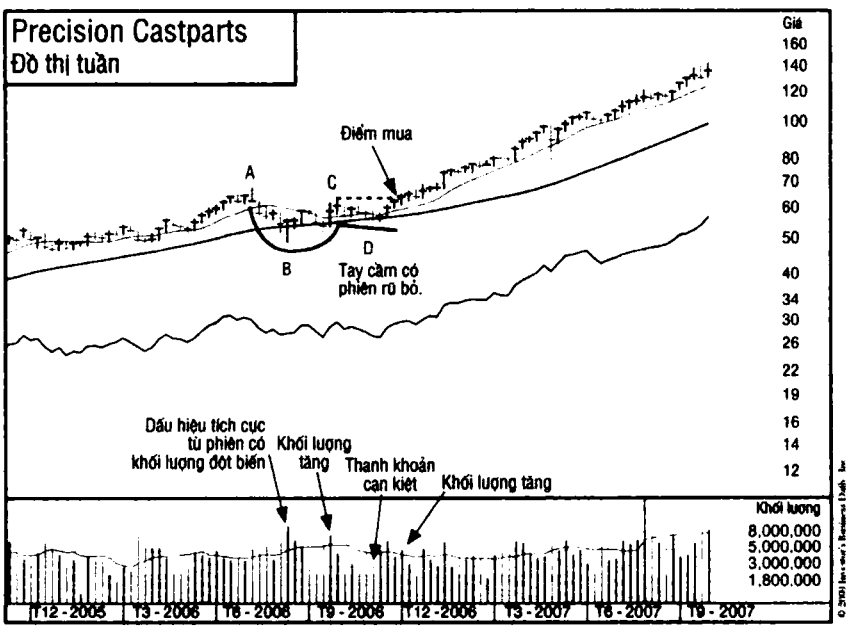
MỘT VÀI MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM CÓ KÍCH THƯỚC BÌNH THƯỜNG

Texas Instrucments, Apple, General Cable, và Precision Castparts là những mẫu hình có kích thước giống nhau về cả chiều dài và chiều cao chiếc cốc. Bạn có nhận ra sự tương đồng giữa mẫu hình của Apple và Precision Castparts? Khi đã có kỹ năng nhận diện mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, bạn có thể nhận ra các mẫu hình tương tự trong tương lai.

Texas Instruments
Đồ thị tuần
Giá
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
A
B
C
D
Điểm mua
Tay cầm diễn ra trong 6 tuần với biên độ hẹp, giá đóng cửa gần nhau (nền giá chặt).
Đợt giảm giá dừng tại đúng đỉnh của nền giá trước đó là dấu hiệu tích cực cho thấy đây có thể là cổ phiếu dẫn dắt.
Dấu hiệu tích cực từ cú rũ bỏ với khối lượng lớn
Thanh khoản cạn kiệt
Khối lượng tăng
Khối lượng
25.000
13.400
7.400
4.000
2.200
T3-1957
T6-1957
T9-1957
T12-1957
T3-1958
T6-1958
T9-1958
T12-1958

Apple Computer
Đồ thị tuần
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
A
B
C
D
Điểm mua
3 tuần giá thắt chặt ở đáy chiếc cốc
Tay cầm được thắt chặt
Khối lượng tại điểm phá vỡ tăng 82% so với khối lượng giao dịch bình quân hàng tuần
Khối lượng
80.000.000
50.000.000
30.000.000
18.000.000
T6-2003
T9-2003
T12-2003
T3-2004
T6-2004
T9-2004
T12-2004
T3-2005

General Cable
Đồ thị tuần
Giá
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
Điểm mua
A
C
B
D
Tay cầm thật chặt
trong 3 tuần.
Thanh khoản
cạn kiệt
Khối lượng tăng
Khối lượng
5,000,000
3,000,000
1,600,000
T12 -2005
T3 - 2006
T6 - 2006
T9 - 2006
T12 - 2006
T3 - 2006
T6 - 2007

Precision Castparts
Đồ thị tuần
Giá
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
Điểm mua
A
C
B
D
Tay cầm có
phiên rũ bỏ.
Dấu hiệu tích cực
từ phiên có
khối lượng đột biến
Khối lượng
tăng
Thanh khoản
cạn kiệt
Khối lượng tăng
Khối lượng
8,000,000
5,000,000
3,000,000
1,800,000
T12 - 2005
T3 - 2006
T6 - 2006
T9 - 2006
T12 - 2006
T3 - 2007
T6 - 2007
T9 - 2007

Bình luận của người dịch về mẫu hình chiếc cốc-tay cầm:

Theo William O'Neil, mẫu hình chiếc cốc-tay cầm thường xuất hiện trong thời gian từ 7-65 tuần nhưng phát hiện của Mark Minervini cho biết, các mẫu hình diễn ra trong từ 3-45 tuần vẫn hoạt động tốt. Trong ví dụ dưới về cổ phiếu HVN vào tháng 11.2017, hai mẫu hình chiều cốc-tay cầm xuất hiện diễn ra chỉ trong khoảng 4-5 tuần và hoạt động rất tốt. Giá HVN tăng 138% trong chưa đầy ba tháng kể từ sau mẫu hình chiếc cốc-tay cầm đầu tiên.

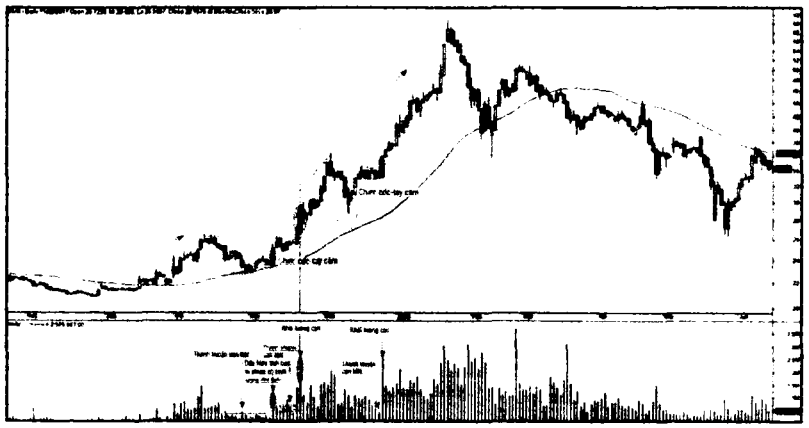
Khi nhận diện mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, mấu chốt là quan sát sự thắt chặt của giá và sự thay đổi của khối lượng. Tại đáy của chiếc cốc, khối lượng nên cạn kiệt cho thấy lực cung bị suy yếu. Trong bối cảnh giá thắt chặt và khối lượng thanh khoản cạn kiệt ở vùng đáy chiếc cốc, phiên có khối lượng đột biến (Volume Spike) cho thấy các nhà đầu tư tổ chức đã để ý đến cổ phiếu này và họ đang gom dần.

Các nhà đầu tư tổ chức sẽ tiếp tục gom dần ở phía bên phải chiếc cốc, khi giá tăng lên từ đáy.

Tại tay cầm, thanh khoản tiếp tục cạn kiệt một lần nữa trong khi hành động giá thắt chặt để hình thành điểm pivot. Ghi nhớ, nền giá càng chặt càng tốt. Ghi nhớ, nền giá càng chặt thì càng tốt. Đà tăng giá sau khi mẫu hình hoàn thành mạnh hay yếu tùy thuộc vào mức độ chặt của tay cầm. Nếu có những cú móc hoặc phiên rũ bỏ ở tay cầm thì càng tốt hơn nữa. Tay cầm rộng và lỏng, cũng như có hình dạng cái nêm hướng lên là dấu hiệu xấu.

Một tay cầm tốt nên nằm trên đường trung bình di động 50 ngày.
Tại điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot, khối lượng phải tăng đột biến. Sự đột biến của khối lượng cho thấy các nhà đầu tư tổ chức đã gần như mua xong số lượng cổ phiếu mong muốn và đây là lúc họ muốn cổ phiếu "chạy giá". Một nhà giao dịch sắc sảo sẽ nhận ra sau khi điểm phá vỡ xuất hiện, các thông tin tốt sẽ xuất hiện tràn ngập để ủng hộ cho đà tăng giá: lợi nhuận tăng đột biến, doanh nghiệp trúng các gói thầu hoặc có đơn hàng lớn...

Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm đầu tiên xuất hiện ở cổ phiếu HVN vào tháng 11.2017 giúp cổ phiếu này tăng 138% trong chưa đầy ba tháng.

Có một số lưu ý trong khi thực hành:

(1) Không cần phải có sự cân đối về thời gian giữa phần cốc và tay cầm. Thông thường, các nhà giao dịch dễ nhận ra các mẫu hình có thời gian hình thành phần cốc dài hơn rõ ràng so với thời gian hình thành phần tay cầm. Nhưng trong thực tế, đôi khi thời gian hình thành tay cầm vẫn có thể khá lớn và ngang bằng với thời gian hình thành phần cốc.

(2) Phần tay cầm đôi khi nằm cao hơn so với phần cốc, nghĩa là nếu chúng ta nối từ đỉnh phần cốc đến đỉnh phần tay cầm, thì nó có thể dốc lên chứ không phải nằm ngang hoặc dốc xuống như thường thấy.

(3) Theo William O'Neil, phần cốc nên có hình dạng chữ U hơn là chữ V mới tốt, tuy nhiên, bạn đọc cần phải quan sát điều gì đang diễn ra ở phần chữ V. Đôi khi phần cốc bị nhọn kiểu chữ V vì đáy xuất hiện các phiên rũ bỏ với khối lượng giao dịch lớn. Đó là dấu hiệu tích cực chứ không phải tiêu cực vì nó cho thấy sự tham gia của các nhà đầu tư tổ chức. Thực tế, tôi cũng không e ngại lắm tiêu chuẩn này của William O'Neil.

(4) Một sai lầm thường gặp là các nhà giao dịch quên mất tiêu chí giá cần phải tăng tối thiểu 30% trước khi hình thành mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm không xuất hiện ở vùng đáy mà là mẫu hình tiếp diễn xu hướng.

LUÔN LUÔN THEO DÕI CỔ PHIẾU NGAY CẢ KHI THỊ TRƯỜNG ĐANG ĐIỀU CHỈNH

Vì 80% đến 90% các mẫu hình giá được hình thành trong các giai đoạn thị trường chung điều chỉnh (là các đợt điều chỉnh ngắn và trung hạn trong thị trường tăng giá, thậm chí là các thị trường con gấu kéo dài), nên các nhà đầu tư thường tỏ ra chán nản và ít theo dõi các cổ phiếu tiềm năng. Đây là một sai lầm mà các nhà đầu tư thường mắc phải vì ngay cả trong giai đoạn thị trường chung suy yếu, các siêu cổ phiếu vẫn để lộ ra các dấu hiệu. Đó thường là những cổ phiếu kháng cự lại xu hướng giảm giá thị trường chung, được giữ giá tốt hoặc thậm chí là tăng giá. Một nhà đầu tư chuyên nghiệp luôn luôn phải theo dõi cổ phiếu ngay cả khi thị trường chung đang điều chỉnh để nhận ra các dấu hiệu quan trọng từ các siêu cổ phiếu. Nước Mỹ luôn trở lại mạnh mẽ hơn sau mỗi cuộc khủng hoảng, bởi các nhà phát minh và doanh nhân luôn được tự do phát triển và không hề có bất cứ giới hạn nào trong các cơ hội kinh doanh.

Các thị trường con gấu có thể tồn tại ba tháng, sáu tháng hoặc thậm chí là chín tháng, hoặc kéo dài hai đến ba năm. Nếu bạn tuân thủ các quy tắc bán trong cuốn cách này, bạn sẽ chốt và giữ được phần lớn lợi nhuận kiếm được, cắt lỗ sớm và tăng nắm giữ tiền mặt, loại bỏ margin (tiền ký quỹ) trong giai đoạn đầu của mỗi thị trường con gấu (xem thêm về các câu chuyện thành công ở cuối cuốn sách này).

Thực sự, *Investor's Business Daily* đã tiến hành bốn cuộc khảo sát vào cuối năm 2008 và nhận thấy một kết quả tích cực. Sáu mươi phần trăm độc giả đăng ký của IBD đã sử dụng các quy tắc bán và chốt lãi của chúng tôi để tăng nắm giữ tiền mặt vào tháng 12/2007 hoặc tháng 6/2008. Vì thế, họ đã bảo vệ được phần lớn nguồn vốn trước đợt sụt giảm tồi tệ nhất vào cuối năm 2008 do cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn.

Thậm chí ngay cả khi bạn bán sạch sẽ cổ phiếu và hoàn toàn nắm giữ tiền mặt, đừng bao giờ từ bỏ hoặc rút lui khỏi thị trường chứng khoán vì các thị trường con gấu sẽ tạo nên các nền giá mới ở các cổ phiếu dẫn dắt

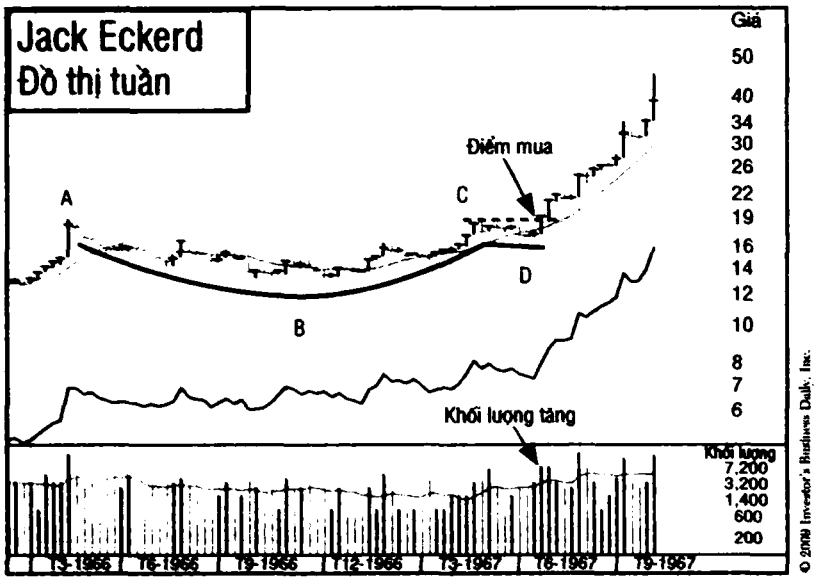
mới, trong đó có những cổ phiếu sẽ tăng 1,000% ở thị trường tăng giá tiếp theo. Bạn đừng khờ dại bỏ qua những cơ hội tuyệt vời nhất trong cuộc đời đang hiện ra trước mắt.

Thị trường con gấu chính là lúc thích hợp để bạn tiến hành hậu phân tích, tức nhìn lại các quyết định mua bán trước đây. Hãy đánh dấu trên đồ thị ngày và đồ thị tuần các điểm mua và bán ở tất cả các cổ phiếu bạn đã giao dịch trong năm vừa qua. Nghiên cứu xem các quyết định giao dịch của bạn có hợp lý hay không, rút ra các bài học về thành công lẫn thất bại và mài giũa các quy tắc giao dịch để tránh lặp lại các sai lầm trong quá khứ. Sau đó, bạn hãy nghiên cứu về một vài cổ phiếu tăng giá mạnh nhất mà bạn đã bỏ lỡ hoặc để tuột mất (nghĩa là mua nhưng chốt lãi quá sớm nên tuột mất phần tăng giá mạnh nhất). Xây dựng các quy tắc giao dịch mới để bảo đảm bạn có thể mua được các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất trong thị trường tăng giá tiếp theo. Các siêu cổ phiếu chắc chắn sẽ lại xuất hiện và bạn phải quan sát sự hình thành các nền giá ngay trong khi thị trường chung đang giảm điểm. Vấn đề là bạn có một kế hoạch giao dịch tốt để chớp lấy cơ hội khi các siêu cổ phiếu bắt đầu bước vào giai đoạn tăng giá mạnh hay không.

CÁC MẪU HÌNH GIÁ KHÁC BẠN CẦN QUAN SÁT

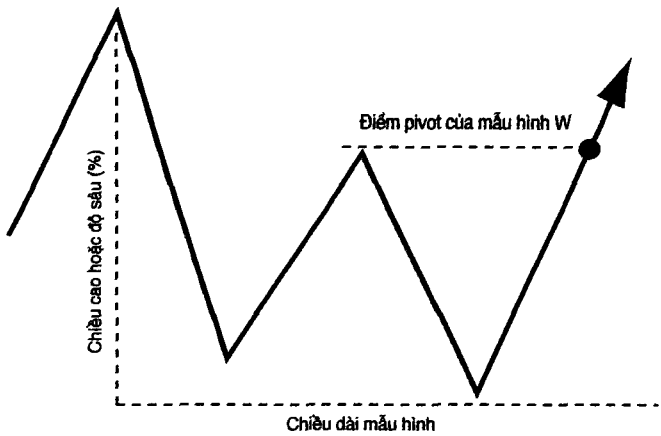
▶ LÀM THẾ NÀO ĐỂ NHẬN RA MẪU HÌNH "ĐĨA CÓ TAY CẦM"

Mẫu hình "đĩa có tay cầm *(saucer with handle)*" là mẫu hình giá tương tự như "chiếc cốc-tay cầm" ngoại trừ cái đĩa có khuynh hướng trải rộng ra qua một thời gian kéo dài khiến mẫu hình này thường nông hơn so với "chiếc cốc-tay cầm". (Nếu cái tên "đĩa có tay cầm" và "chiếc cốc-tay cầm" nghe có vẻ lạ lẫm, thì bạn hãy tưởng tượng từ xa xưa người Mỹ đã gọi chòm sao "Gấu Lớn hoặc Đại Hùng" là "Cái Muỗng Lớn" (*Người Anh gọi là Cái Cày – chú thích của người dịch*) và chòm sao "Gấu Nhỏ Hoặc Tiểu Hùng" là "Cái Muỗng Nhỏ". "Đĩa có tay cầm" tuy không phải là vật có thực mà chỉ là sản phẩm tưởng tượng của các nhà phân tích đồ thị để chỉ ra một dạng biến thể của mẫu hình chiếc cốc-tay cầm.) Jack Eckerd vào tháng 4/1967 là một ví dụ về mẫu hình "đĩa có tay cầm".

▶ NHẬN DIỆN MẪU HÌNH "HAI ĐÁY"

Mẫu hình "hai đáy" có hình dạng giống như chữ "W". Mặc dù mẫu hình này không xuất hiện nhiều bằng mẫu hình chiếc cốc-tay cầm nhưng nó cũng hay xảy ra. Điều quan trọng cần lưu ý là đáy thứ hai của chữ W có thể bằng với đáy đầu tiên, nhưng phổ biến hơn là nên xuất hiện cú móc (*undercut*) khoảng 1-2 điểm so với đáy đầu tiên nhằm tạo ra cú "rũ bỏ" các nhà đầu tư yếu ớt. Cú móc là giá giảm mạnh trong phiên xuống thấp hơn đáy thứ nhất nhưng sau đó vòng lên và đóng cửa cao hơn (Người dịch: *cú móc sẽ có hình dạng các cây nến như cây pin bar hay cái đuôi con chuột túi, cái búa hoặc doji chân dài*). Nếu cú móc thất bại (nghĩa là giá đóng cửa không được kéo lên cao hơn đáy thứ nhất) cho thấy mẫu hình bị thất bại, tức mẫu hình hai đáy không xuất hiện. Mẫu hình hai đáy cũng có thể xuất hiện tay cầm, nhưng điều này là không cần thiết.

Chiều cao và chiều dài của mẫu hình hai đáy cũng giống như việc hình thành mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Điểm Pivot của mẫu hình hai đáy bằng với đỉnh giữa hai đáy (điểm C) nhưng nằm ở phía bên phải của mẫu hình W sau khi giá tăng trở lại từ đáy thứ hai. Vì thế điểm pivot nằm thấp hơn so với đỉnh cao nhất (nằm phía bên trái) của mẫu hình W (xem hình trang 149). Nếu mẫu hình W có tay cầm, thì đỉnh của tay cầm được xác định như là điểm pivot. Xem ví dụ về cổ phiếu Dome Petroleum, Price Co., và Cisco System là những mẫu hình hai đáy điển hình được chúng tôi phát hiện vào năm 1977, 1982 và 1990. Một số ví dụ sau này là EMC, NVR và ebay.

Đối với mẫu hình hai đáy, chúng ta đánh các ký hiệu chữ cái như sau: A = điểm bắt đầu mẫu hình, B = đáy thứ nhất, C = đỉnh giữa hai đáy (bằng với điểm pivot) và D = đáy thứ hai. Nếu mẫu hình hai đáy có thêm tay cầm, điểm E là đỉnh của tay cầm (là điểm pivot) và điểm F là đáy của tay cầm.

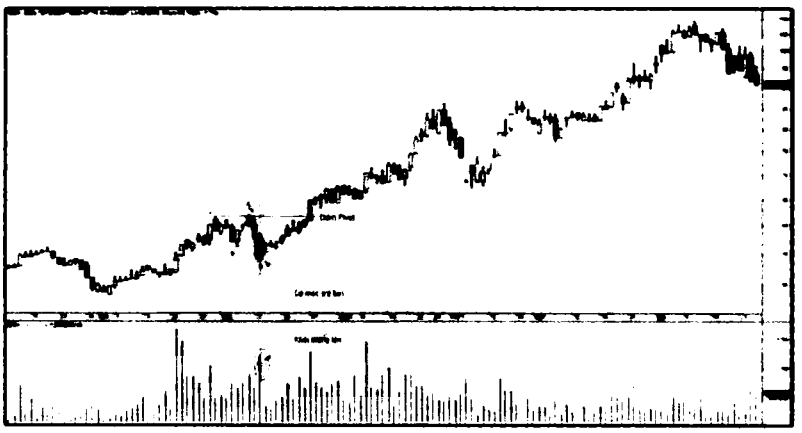
Bình luận của người dịch về mẫu hình W: *Khi nhận diện mẫu hình hai đáy, không thể bỏ qua việc quan sát khối lượng. Mặc dù mẫu hình hai đáy cho phép đáy thứ hai bằng đáy thứ nhất nhưng tốt hơn là đáy thứ hai nên có cú móc (undercut) so với đáy thứ nhất.*

Tại sao lại như vậy? Bản chất của cú móc chính là phiên rũ bỏ, vốn được tạo ra bởi các nhà đầu tư tổ chức hoặc các tay chơi lớn. Chỉ có các nhà đầu tư lớn mới có

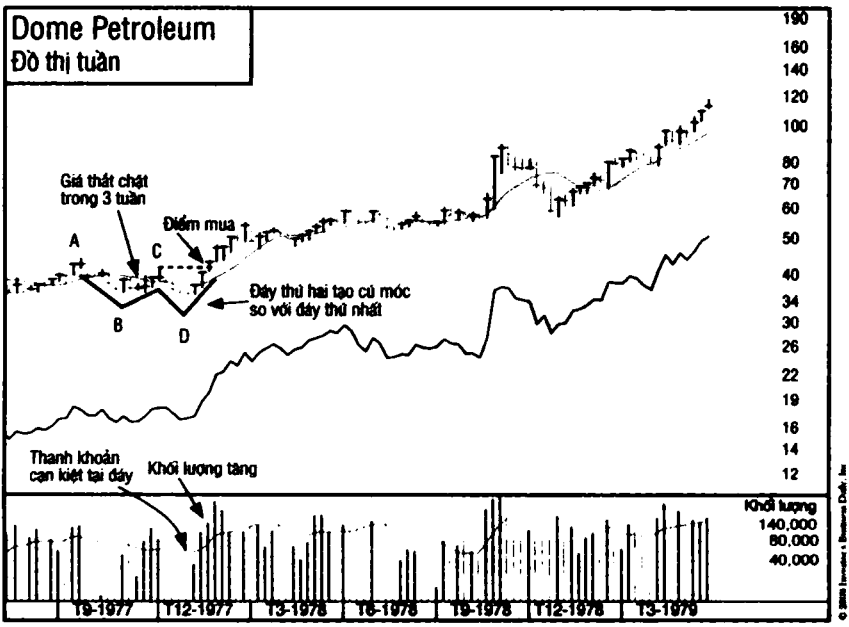
đủ nguồn hàng và tiềm lực tài chính để tạo ra các cú rũ bỏ. Ở đây, các nhà đầu tư lớn đã nhận ra các nhà đầu tư nhỏ lẻ đặt lệnh dừng lỗ tại một nơi quá dễ nhìn thấy, chính là ngay dưới đáy thứ nhất (điểm B). Trên thị trường chứng khoán, cái gì rõ ràng dễ nhìn thấy là điều nguy hiểm nhất. Các tay chơi lớn sẽ lập tức giăng bẫy bằng cách bán mạnh xuống dưới điểm B để các nhà đầu tư yếu phải cắt lỗ. Sau đó, các tay chơi lớn sẽ nhảy ra gom hàng trở lại, tức "cướp" mất hàng của các nhà đầu tư nhỏ lẻ, yếu ớt. Lực mua này đủ mạnh để kéo giá đóng cửa trở lại ngang bằng với đáy thứ nhất. Giá sau đó hồi phục dần. Thậm chí, các nhà đầu tư nhỏ lẻ sau khi bị sập bẫy sẽ vội vàng mua lại và tạo nên lực cầu để giá tăng trở lại. Mấu chốt để nhận ra bàn tay tham gia của các nhà đầu tư lớn tại phiên rũ bỏ chính là khối lượng lớn. Trong ví dụ về cổ phiếu BVH vào tháng 12/2017, bạn sẽ nhận thấy tại phiên rũ bỏ D, khối lượng tăng cao đột biến. Tôi đã nhìn thấy hiện tượng này rất nhiều lần ở các mẫu hình W.

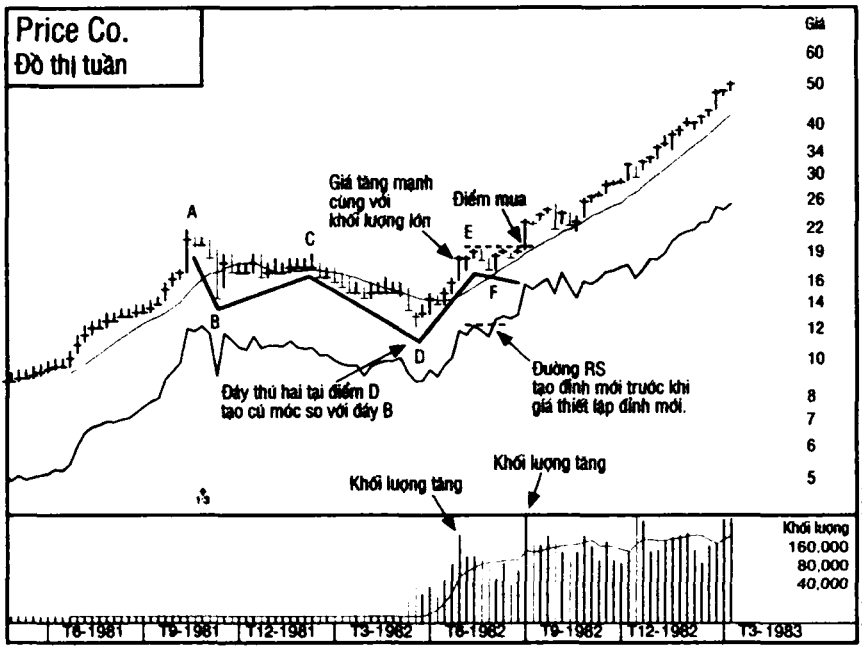
Tuy nhiên, là một nhà giao dịch theo đà tăng trưởng, bạn không nên vội vàng mua sau phiên rũ bỏ. Bạn cần phải chờ xác nhận của hành động giá, tức sự can thiệp của nhà đầu tư lớn phải đủ mạnh để đẩy giá đi xa. Điểm mua là sau khi giá hình thành điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot (bằng với điểm C). Trong ví dụ của BVH, tôi mua BVH ở giá 65-66 sau khi giá tạo điểm phá vỡ với khối lượng giao dịch lớn vượt lên trên điểm C. Cổ phiếu BVH sau đó tăng đến 70% trong bốn tháng.

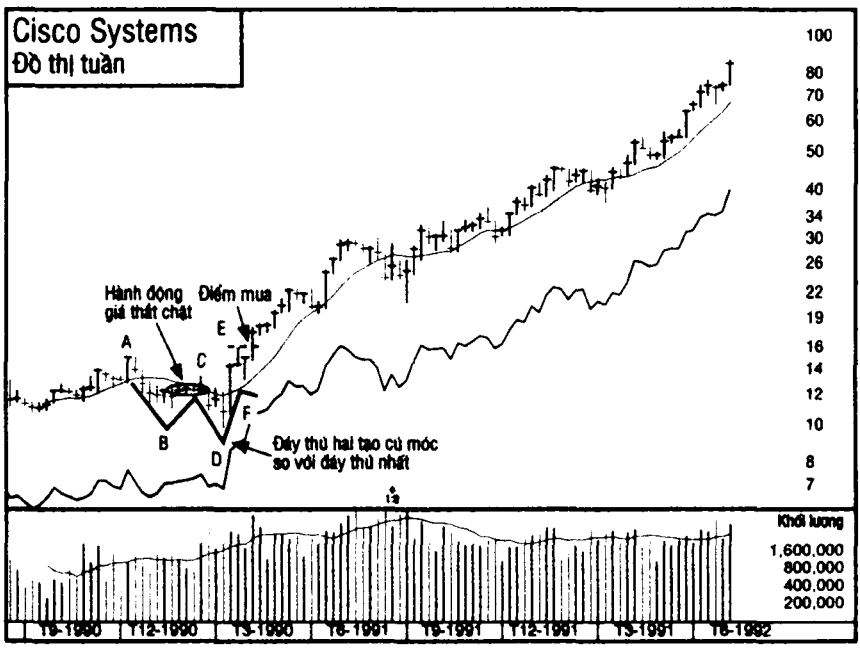
▸ *Xem chart trang tiếp*

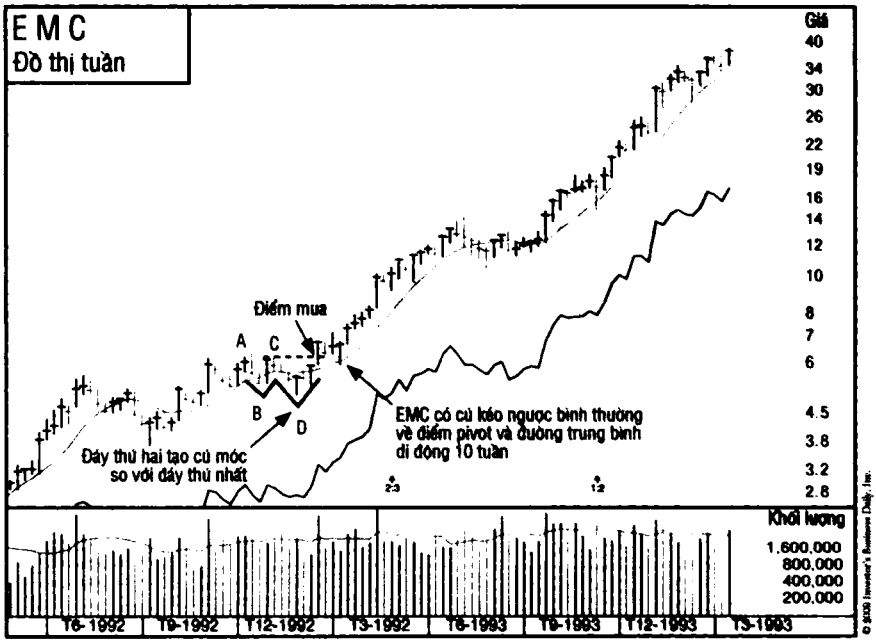

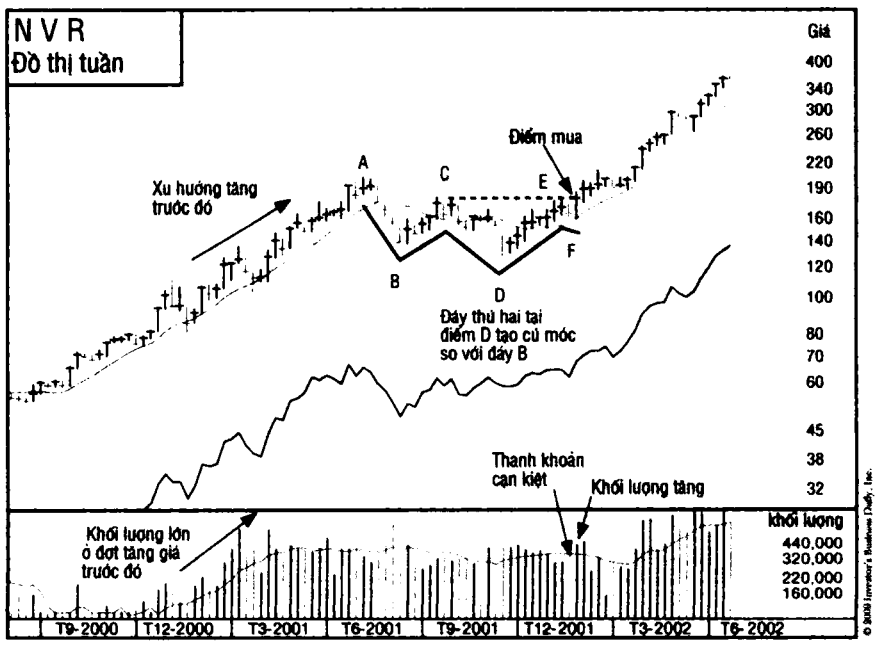
Mẫu hình W ở cổ phiếu BVH vào tháng 12 năm 2017 tạo ra đợt tăng giá đến 70% trong bốn tháng.

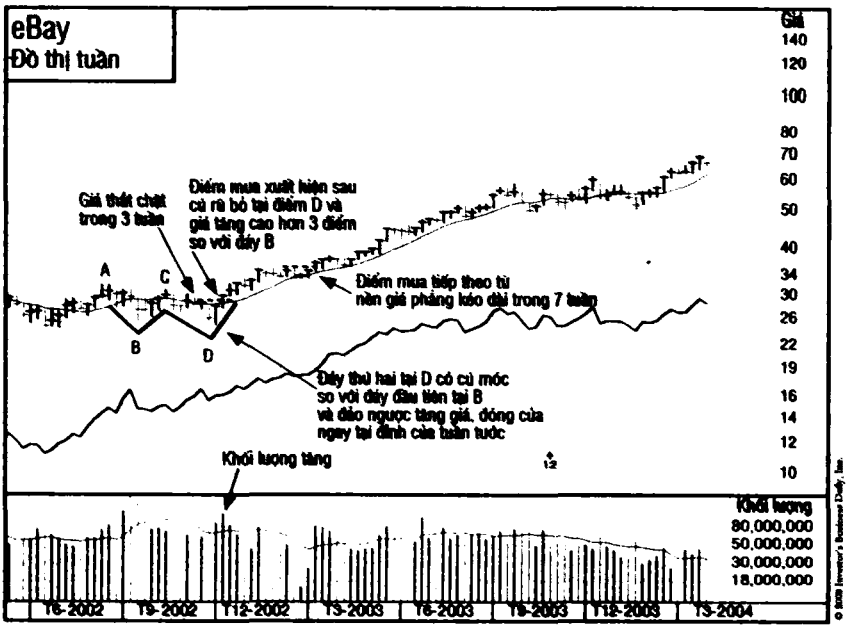

Price Co.
Đồ thị tuần
Giá
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
A
B
C
D
E
F
Giá tăng mạnh cùng với khối lượng lớn
Điểm mua
Đáy thứ hai tại điểm D tạo cú móc so với đáy B
Đường RS tạo đỉnh mới trước khi giá thiết lập đỉnh mới.
Khối lượng tăng
Khối lượng tăng
Khối lượng
160,000
80,000
40,000
T6-1981
T9-1981
T12-1981
T3-1982
T6-1982
T9-1982
T12-1982
T3-1983

Cisco Systems
Đồ thị tuần
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
A
B
C
D
E
F
Hành động giá thất chặt
Điểm mua
Đáy thứ hai tạo cú móc so với đáy thứ nhất
Khối lượng
1,600,000
800,000
400,000
200,000
T9-1990
T12-1990
T3-1991
T6-1991
T9-1991
T12-1991
T3-1991
T6-1992

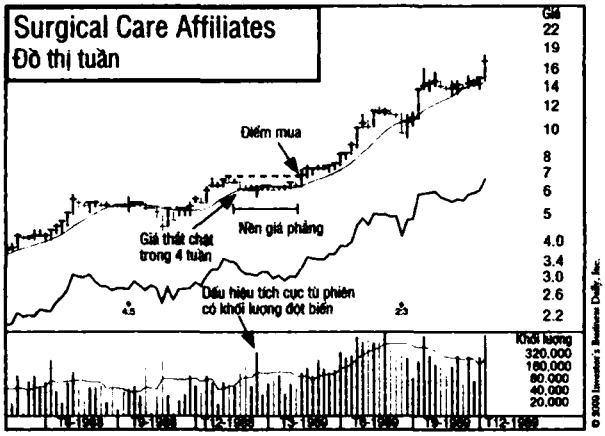

EMC
Đồ thị tuần
Giá
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
3.2
2.8
Điểm mua
A
C
B
D
Đáy thứ hai tạo cú móc
so với đáy thứ nhất
EMC có cú kéo ngược bình thường
về điểm pivot và đường trung bình
di động 10 tuần
Khối lượng
1.600.000
800.000
400.000
200.000
T6-1992
T9-1992
T12-1992
T3-1992
T6-1993
T9-1993
T12-1993
T3-1993

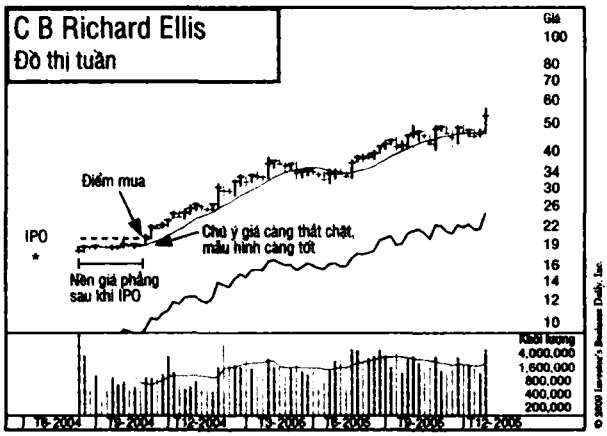

NVR
Đồ thị tuần
Giá
400
340
300
260
220
190
160
140
120
100
80
70
60
45
38
32
Điểm mua
A
C
E
B
D
F
Xu hướng tăng
trước đó
Đáy thứ hai tại
điểm D tạo cú móc
so với đáy B
Thanh khoản
cạn kiệt
Khối lượng tăng
Khối lượng lớn
ở đợt tăng giá
trước đó
khối lượng
440.000
320.000
220.000
160.000
T9-2000
T12-2000
T3-2001
T6-2001
T9-2001
T12-2001
T3-2002
T6-2002

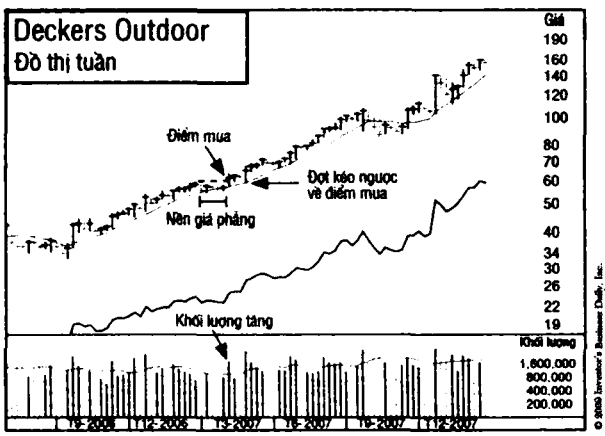

▶ ĐỊNH NGHĨA MẪU HÌNH "NỀN GIÁ PHẲNG"

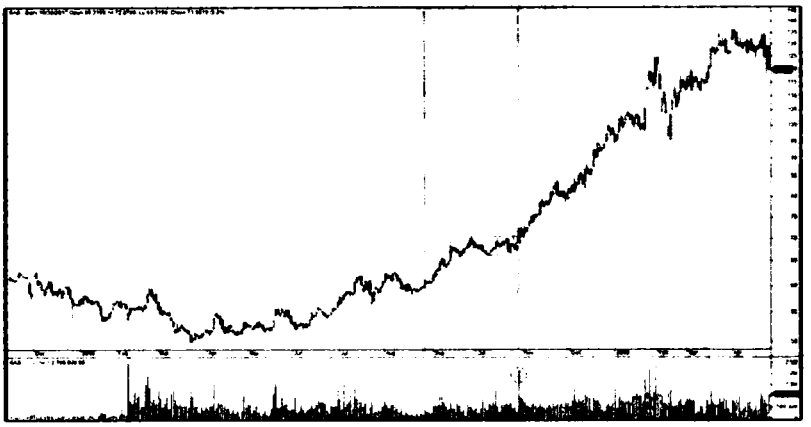
Nền giá phẳng là một mẫu hình hấp dẫn khác. Nó được xem là một nền giá thứ hai (trong mẫu hình "nền giá chồng trên nền giá"), thường xuất hiện sau khi cổ phiếu đã tăng 20% hoặc xuất hiện sau mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, mẫu hình đĩa có tay cầm, hoặc mẫu hình hai đáy. Nền giá phẳng là giá đi ngang theo đường thẳng trong một khung giá hẹp ít nhất trong 5 hoặc 6 tuần, và không điều chỉnh nhiều hơn 10%-15% (tính từ đỉnh nền giá đến đáy nền giá). Standard Oil of Ohio vào tháng 5/1979, Smith Kline vào tháng 3/1978 và Dollar General vào năm 1982 là những ví dụ điển hình về nền giá phẳng. Pep Boys vào tháng 3/1981 cũng thiết lập nền giá phẳng khá dài. Nếu bạn bỏ lỡ điểm phá vỡ đầu tiên từ mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, bạn nên để ý xem cổ phiếu có thiết lập mẫu hình nền giá phẳng hay không.

Surgical Care Affiliates
Đồ thị tuần
Giá
Điểm mua
Giá thắt chặt trong 4 tuần
Nền giá phẳng
Dấu hiệu tích cực từ phiên có khối lượng đột biến
Khối lượng

C B Richard Ellis
Đồ thị tuần
Giá
Điểm mua
IPO
Chú ý giá càng thắt chặt, mẫu hình càng tốt
Nền giá phẳng sau khi IPO
Khối lượng

Deckers Outdoor
Đồ thị tuần
Giá
Điểm mua
Đợt kéo ngược về điểm mua
Nền giá phẳng
Khối lượng tăng
Khối lượng

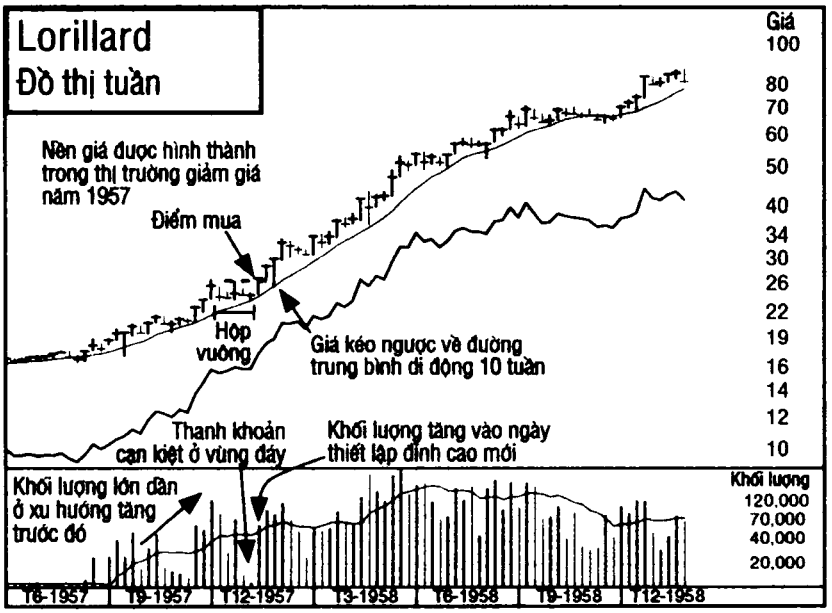
Chú thích của người dịch: *Từ giữa tháng 9/2017 đến đầu tháng 11/2017, tôi phát hiện nền giá phẳng diễn ra trong 5 tuần của cổ phiếu GAS. Điểm phá vỡ của GAS tại giá 72,000 có khối lượng lớn là dấu hiệu tốt. Cổ phiếu sau đó tăng 100% trong vòng 5 tháng.*

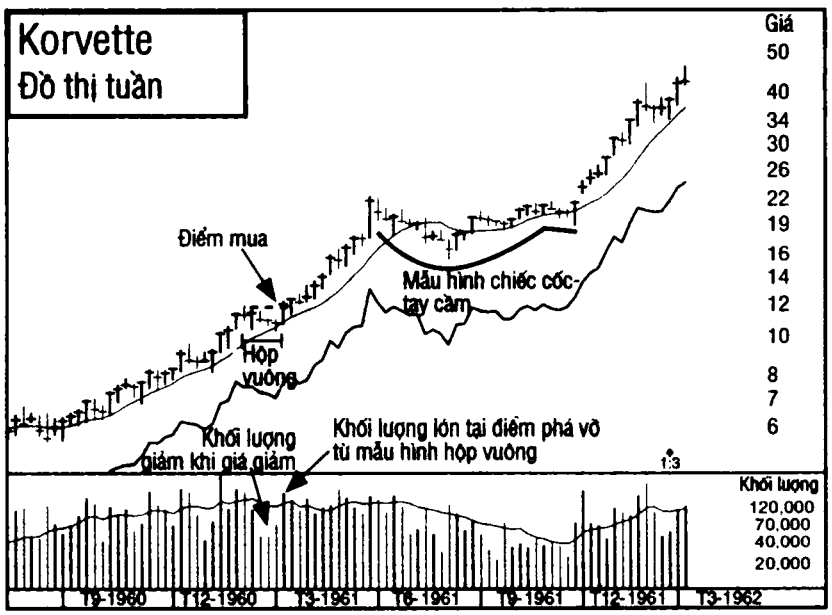

Nếu điều này xảy ra, đó là cơ hội thứ hai để bạn lên tàu. Sau đây là một vài ví dụ khác về mẫu hình nền giá phẳng: Surgical Care Affiliates, CB Richard Ellis, và Deckers Outdoor.

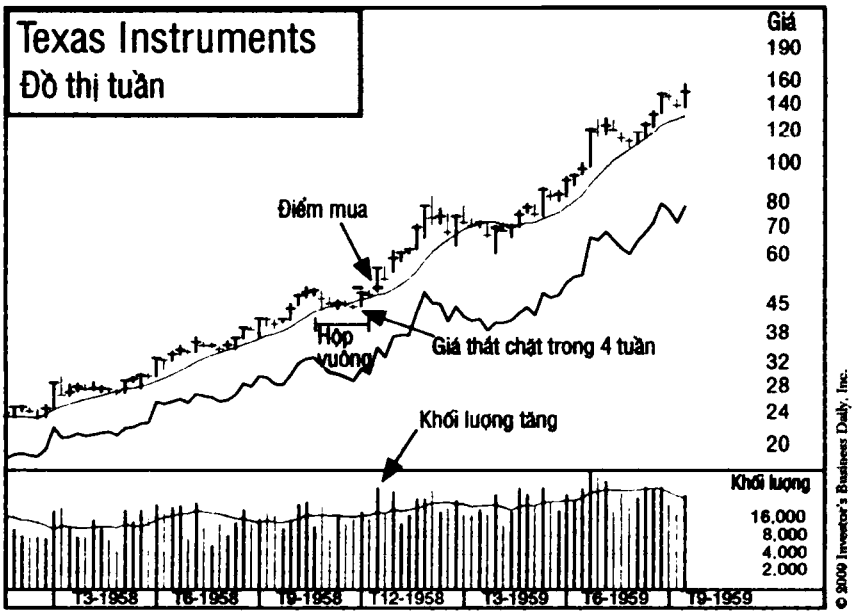
▶ **SAU ĐÂY LÀ MỘT NỀN GIÁ MỚI MÀ CHÚNG TÔI GỌI LÀ "HỘP VUÔNG"**

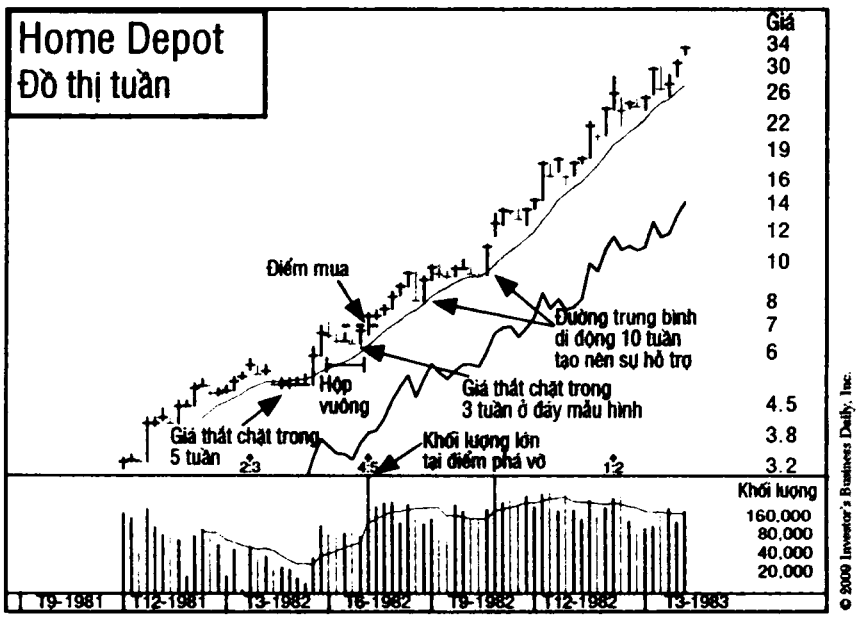
Sau khi tăng giá từ mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoặc mẫu hình hai đáy, một mẫu hình "chiếc hộp vuông" hình thành trong 4-7 tuần, không điều chỉnh quá nhiều, thường chỉ 10%-15%. Tên gọi của mẫu hình này là vì nó trông giống như một chiếc hộp. Tôi đã chú ý đến mẫu hình này trong vài năm gần đây, nhưng đến bây giờ chúng tôi mới nghiên cứu kỹ lưỡng, thống kê và phân loại nó. Sau đây là một số ví dụ của mẫu hình này ở các cổ phiếu: Lorillard, Korvette, Texas Instructments, Home Depot, Dell, và Taro. Đường gạch đứt thể hiện điểm mua.

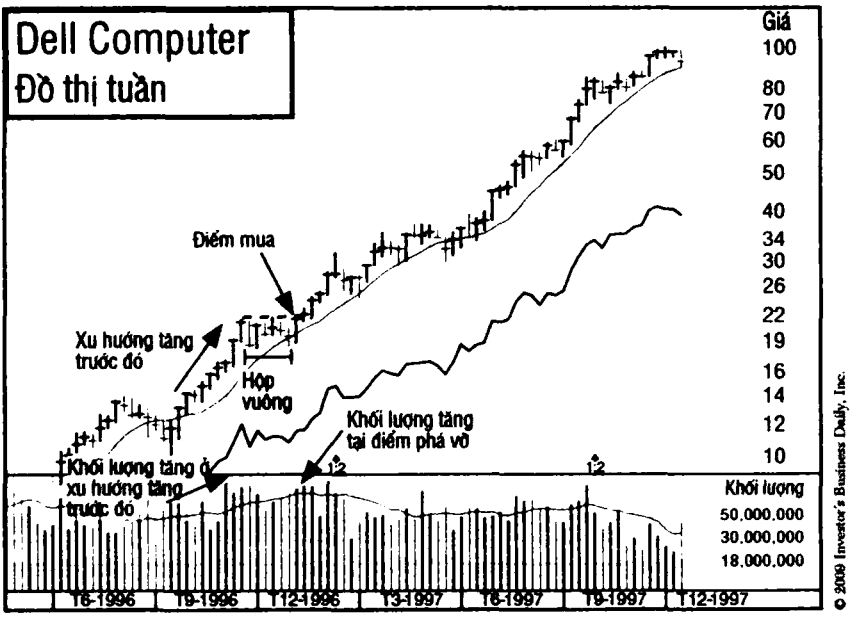

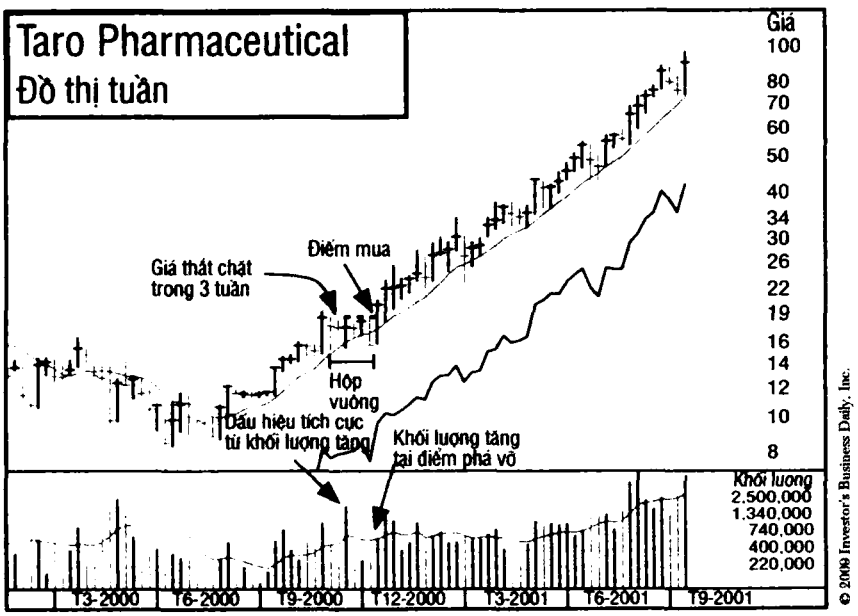
▲ *Chart mẫu hình "Hộp vuông"*

▲ *Chart mẫu hình "Hộp vuông"*

▲ *Chart mẫu hình "Hộp vuông"*

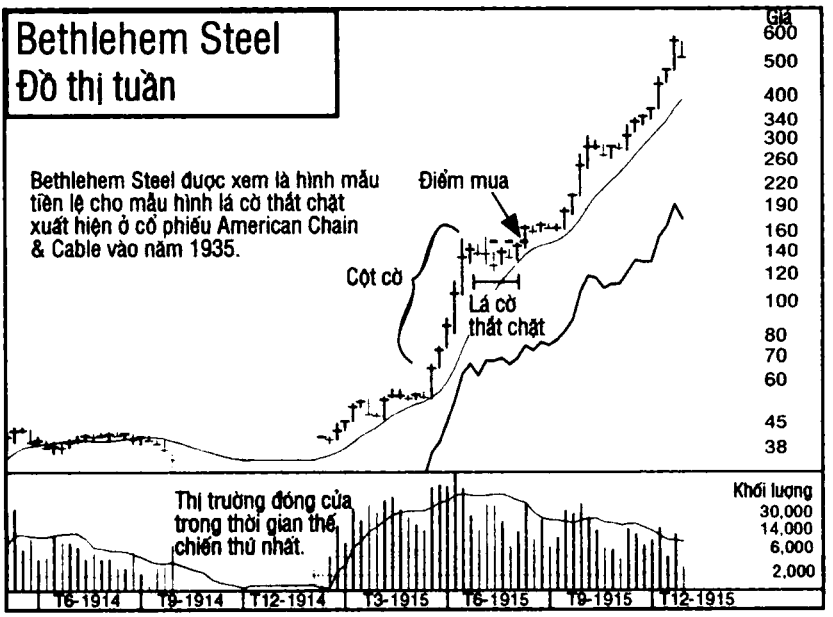
Xem chart trang 156 tiếp

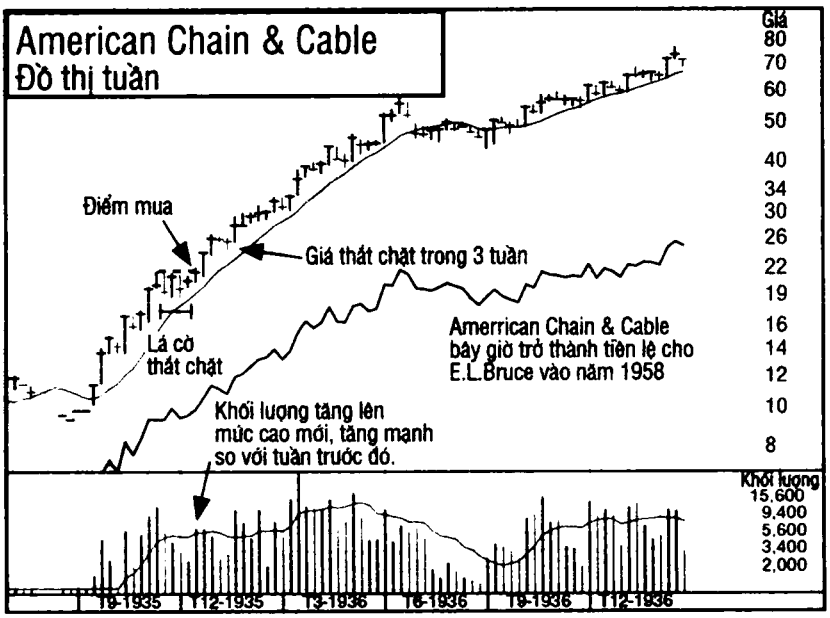
MẪU HÌNH "LÁ CỜ CAO, THẮT CHẶT" LÀ HIẾM GẶP

Mẫu hình "lá cờ cao và thắt chặt" thường gọi tắt "lá cờ thắt chặt" là hiếm gặp, chỉ xảy ra ở một vài cổ phiếu trong thị trường tăng giá. Mẫu hình này bắt đầu từ việc cổ phiếu tăng 100%-120% trong một thời gian ngắn (thường từ 4-8 tuần). Sau đó, cổ phiếu chuyển động đi ngang và thắt chặt với mức giảm chỉ từ 10%-25% trong 3, 4, hoặc 5 tuần.

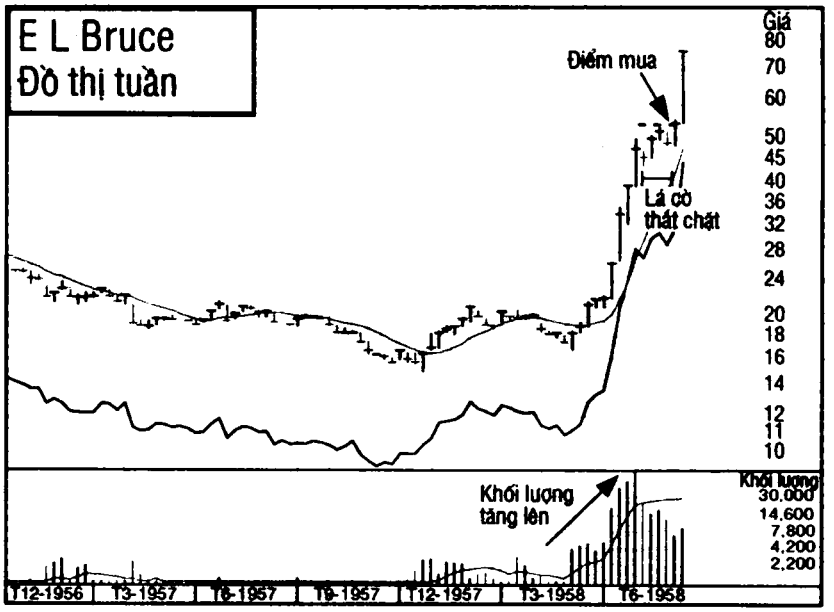
Đây là mẫu hình tăng giá mạnh nhất nhưng cũng rủi ro nhất và khó để nhận diện chính xác nhất. Nhiều cổ phiếu tăng vọt 200% hoặc nhiều hơn sau khi xuất hiện mẫu hình này. (Xem đồ thị của Bethlehem Steel vào tháng 5/1915, American Chain &Cable vào tháng 10/1935, E.L.Bruce vào tháng 6/1958, Zenith vào tháng 10/1958, Universal Controls vào tháng 11/1958, Certain-tedd vào tháng 1/1961, Syntex vào tháng 7/1963, Rollins vào tháng 7/1964, Simmonds Precision vào tháng 11/1965, Accustaff vào tháng 1/1995, Emulex vào tháng 10/1999, và JDS Uniphase vào tháng 10/1999, Qualcomm vào tháng 12/1999, Taser International vào tháng 11/2003, và Google vào tháng 9/2004). Tôi nghiên cứu cẩn thận sự xuất hiện của mẫu hình này ở cổ phiếu trước để làm hình mẫu tiền lệ cho cổ phiếu sau.

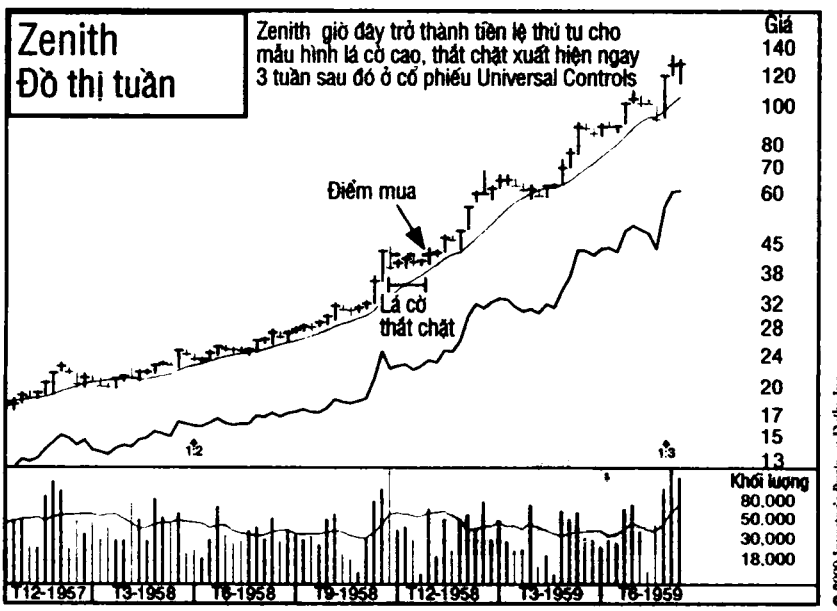
Cổ phiếu E.L.Bruce thiết lập mẫu hình lá cờ thắt chặt vào quý 2/1958 tại vùng giá $50. Tôi lấy mẫu hình này để quan sát sự xuất hiện ở cổ phiếu Certain-teed vào năm 1961. Sau đó, tôi lại dùng đồ thị này để tìm ra cổ phiếu chiến thắng Syntex vào tháng 7/1963.

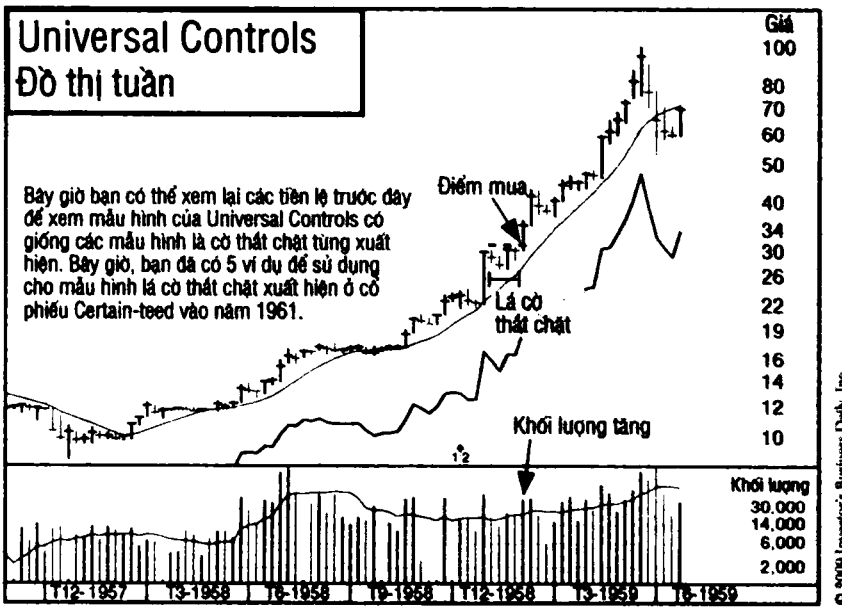

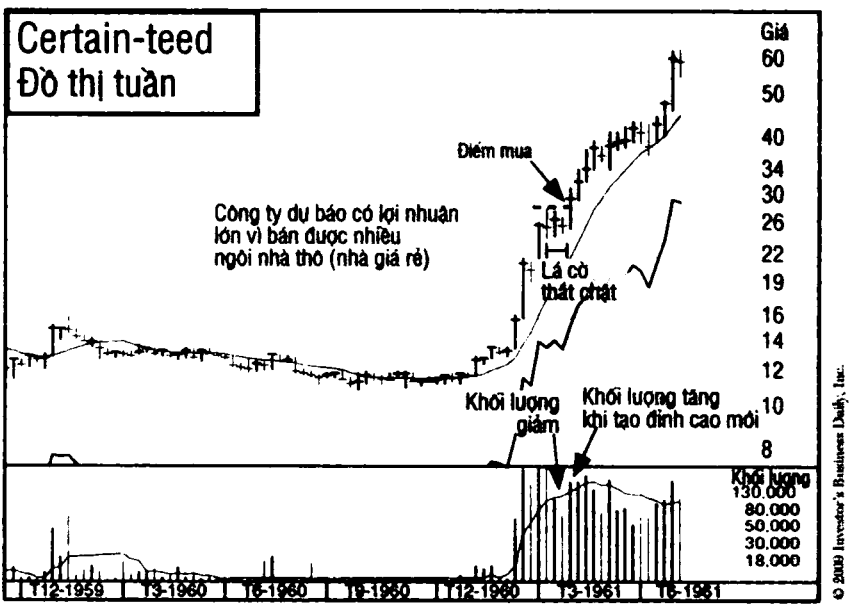
▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thắt chặt"*

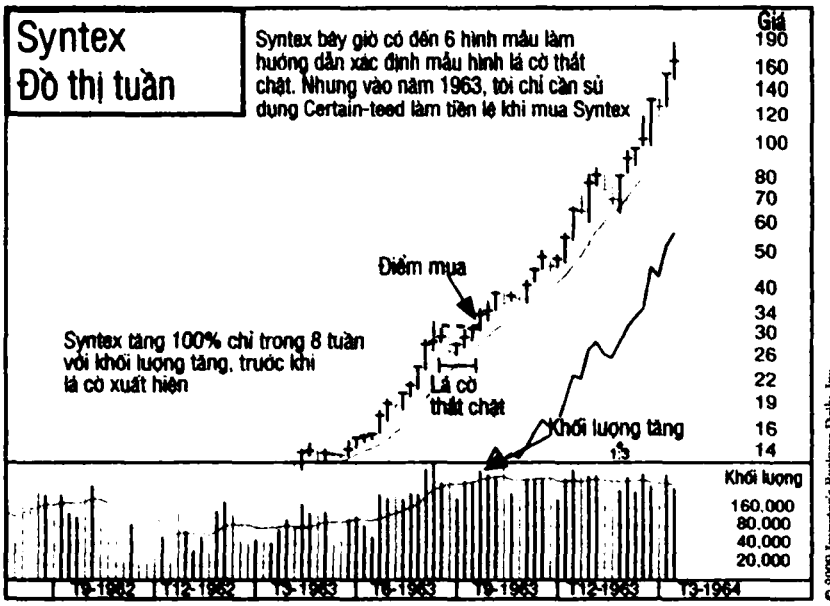

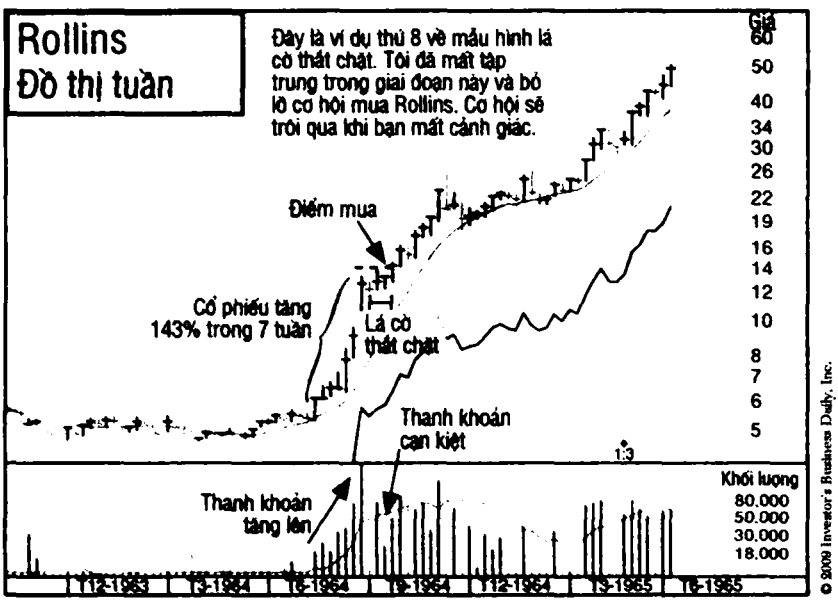
▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thất chặt"*

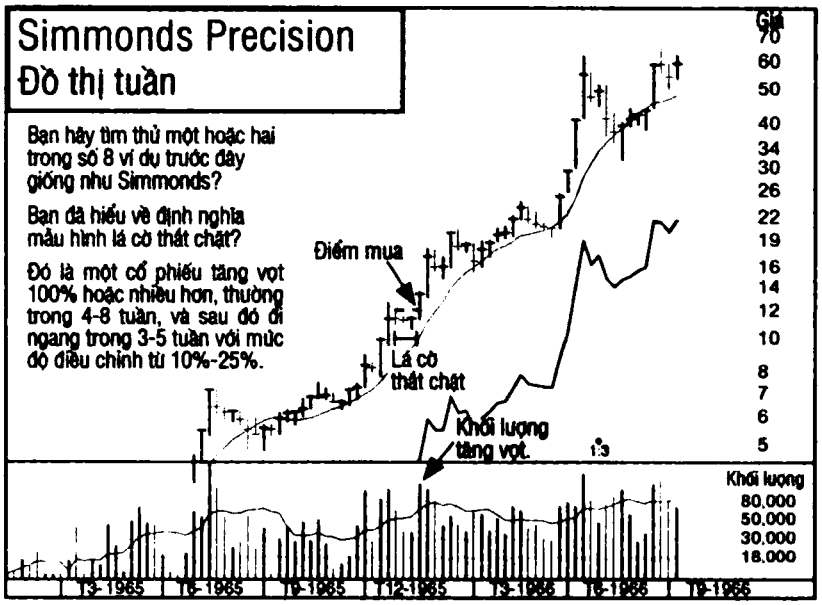

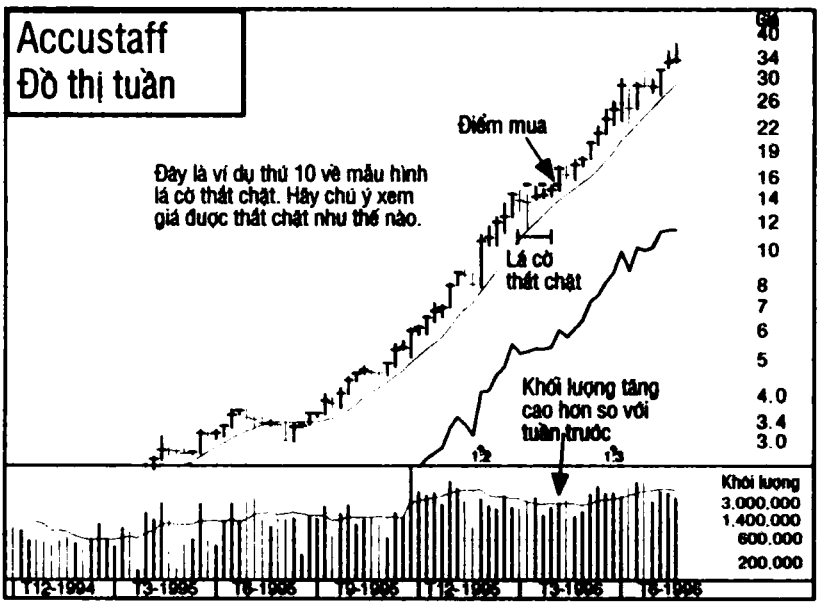
▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thắt chặt"*

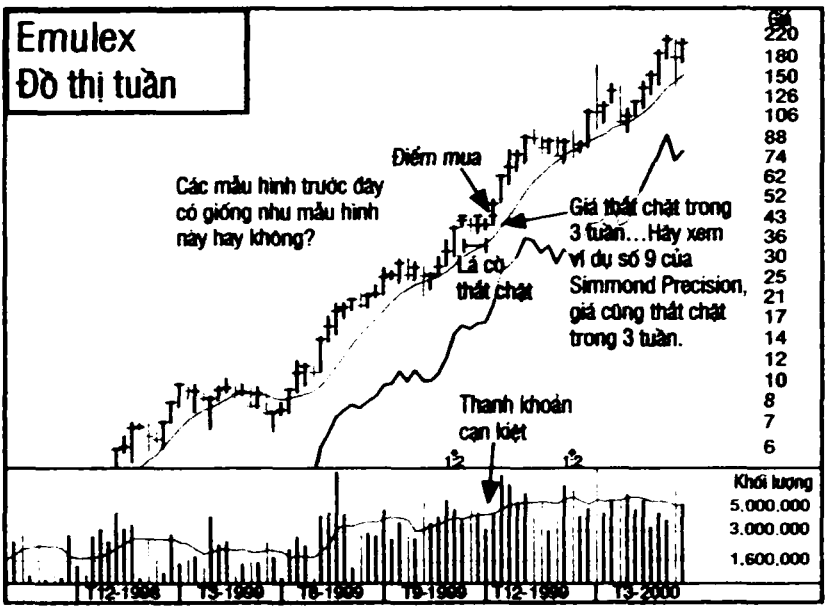

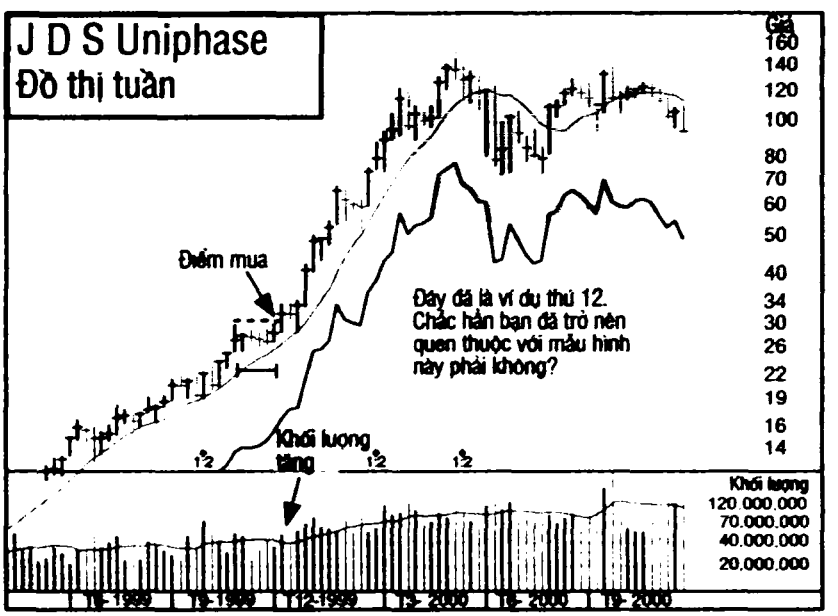
▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thất chặt"*

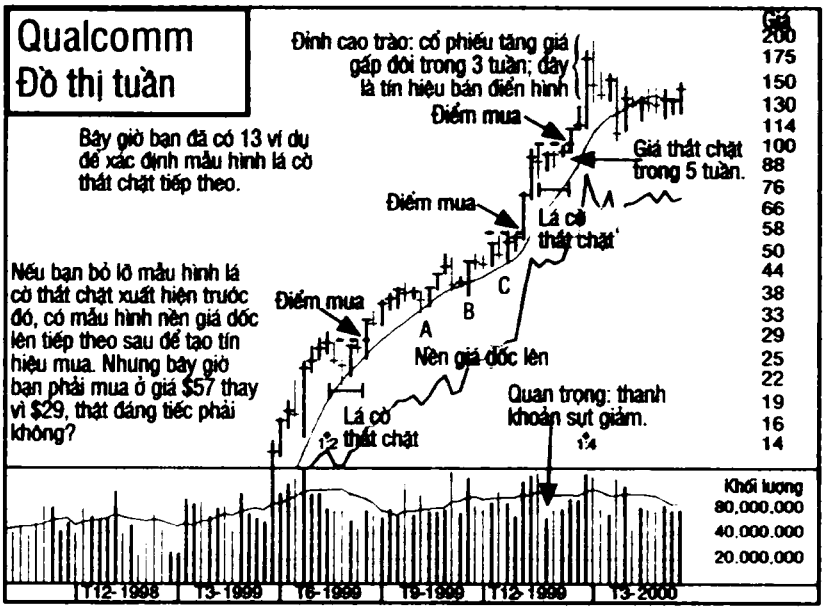

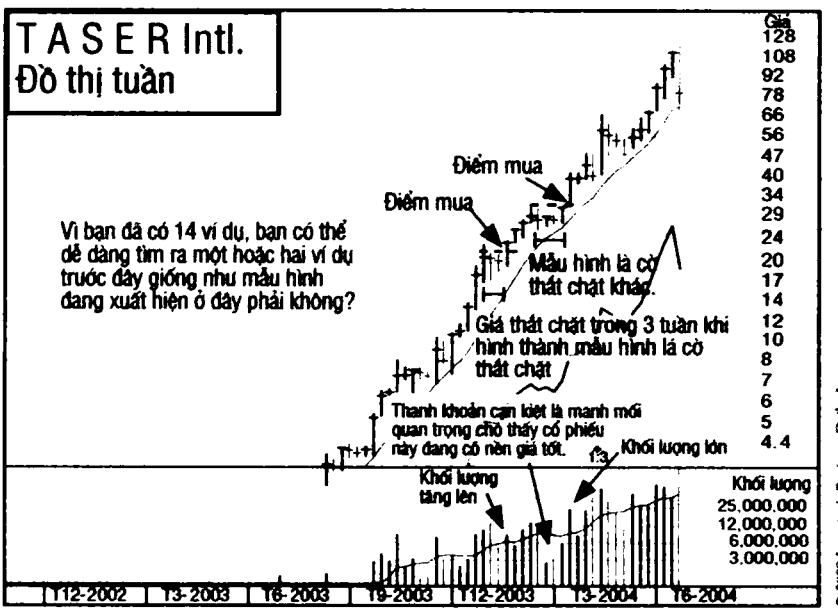
▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thắt chặt"*

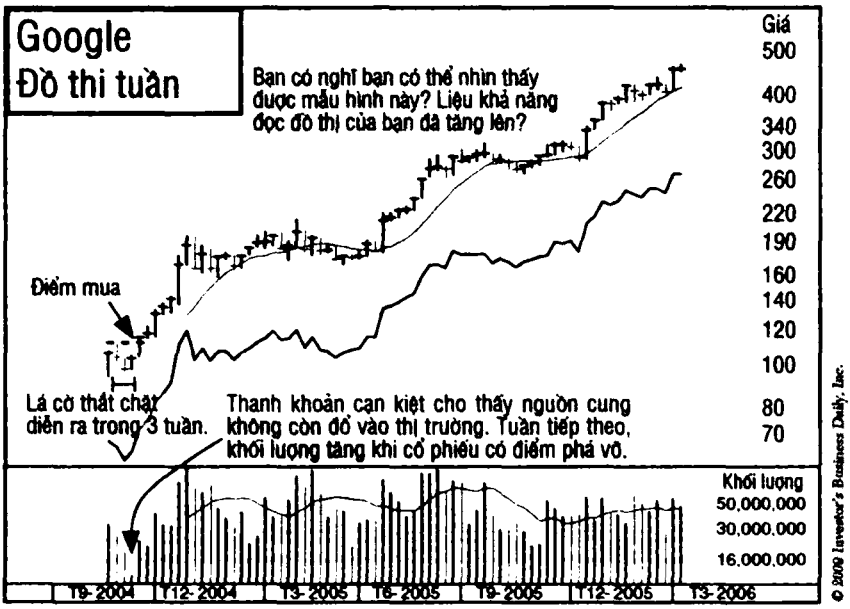

▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thắt chặt"*

▲ *Chart mẫu hình "Lá cờ cao, thất chặt"*

▶ "NỀN GIÁ NẰM CHỒNG TRÊN NỀN GIÁ" LÀ NHƯ THẾ NÀO?

Trong giai đoạn cuối của thị trường con gấu, những điều kiện tiêu cực của thị trường chung sẽ tạo nên một mẫu hình tôi gọi là "nền giá nằm chồng trên nền giá" ở các cổ phiếu dẫn dắt trong thị trường tăng giá mới.

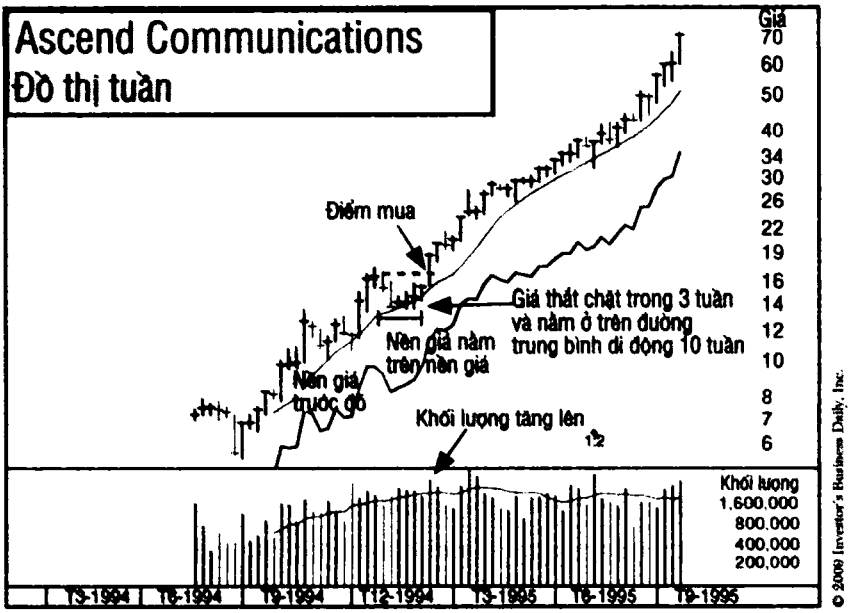
Điều gì xảy ra khi một cổ phiếu mạnh tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá và tăng giá, nhưng lại không thể đạt tới mức tăng bình thường 20%-30% vì thị trường chung bắt đầu một đợt giảm điểm khác. Lúc này, cổ phiếu sẽ có hiện tượng kéo ngược và xây một nền giá thứ hai nằm ngay trên đỉnh của nền giá đầu tiên, trong khi thị trường chung đang thiết lập đáy mới.

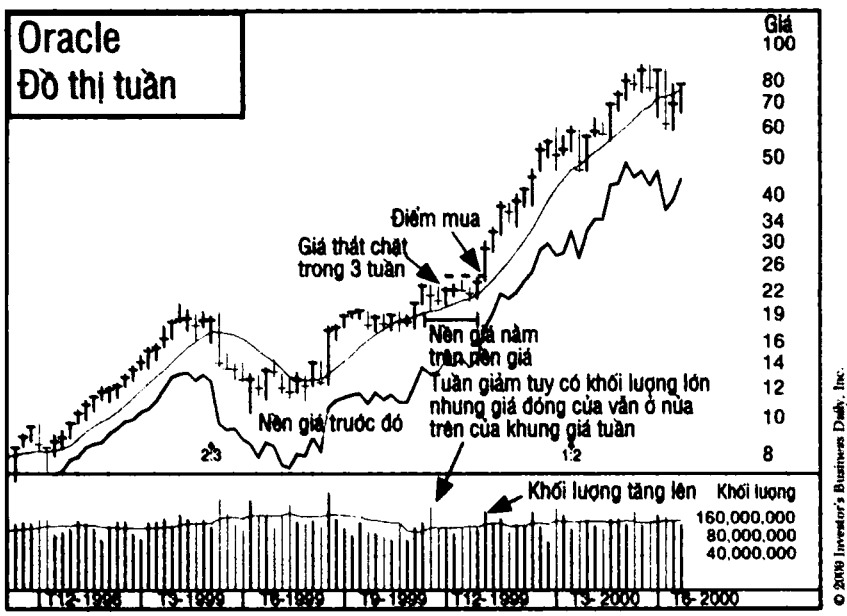
Khi thị trường con gấu của thị trường chung kết thúc, cổ phiếu này là cổ phiếu đầu tiên thiết lập đỉnh cao mới và tăng giá mạnh (trở thành cổ phiếu dẫn dắt trong thị trường tăng giá mới). Nó cũng giống như một dòng suối (cổ phiếu dẫn dắt) bị chặn bởi một tảng đá lớn (chính là áp lực giảm của thị trường chung). Một khi tảng đá này được lôi đi (thị trường

chung tạo đáy xong), con suối sẽ tuôn trào trở lại (cổ phiếu dẫn dắt sẽ tăng giá mạnh). Đây là lý do tại sao bạn phải luôn luôn quan sát các cổ phiếu ngay cả khi thị trường chung đang ở trong xu hướng giảm điểm. Các siêu cổ phiếu (cổ phiếu dẫn dắt) sẽ để lại dấu hiệu bằng mẫu hình "nền giá chồng trên nền giá" và các nhà giao dịch sắc sảo sẽ nhận ra và chớp lấy cơ hội khi thị trường tăng giá mới xuất hiện. Đừng để cho xu hướng giảm điểm của thị trường chung khiến niềm tin trong bạn bị đánh mất. Cơ hội chỉ đến cho những người biết chuẩn bị. Cuộc đua có thể trở lại trong vài tháng tới và những nhà giao dịch nào kiên trì quan sát các dấu hiệu nói trên mới là người chiến thắng. Thành công chỉ đến với những ai có sự sẵn sàng và chuẩn bị trước.

Hai trong số các khuyến nghị thành công nhất của chúng tôi là vào năm 1978 ở hai cổ phiếu M/A-Com và Boeing vì sự xuất hiện của mẫu hình "nền giá nằm chồng trên nền giá". Cổ phiếu thứ nhất đã tăng trưởng 180% và cổ phiếu thứ hai tăng đến 950%. Ascend Communications và Oracle là những ví dụ khác có sự xuất hiện của mẫu hình "nền giá nằm chồng trên nền giá". Sau khi tăng giá từ đáy thị trường con gấu vào tháng 12/1994, Ascend đã thiết lập mẫu hình này và tăng gần 1,500% trong 17 tháng. Oracle cũng xuất hiện mẫu hình này vào tháng 10/1999 và tăng gần 300%. Trong Cuộc Đình Trệ Kinh Tế năm 1934, Coca-Cola cũng xuất hiện mẫu hình này và tăng giá mạnh.

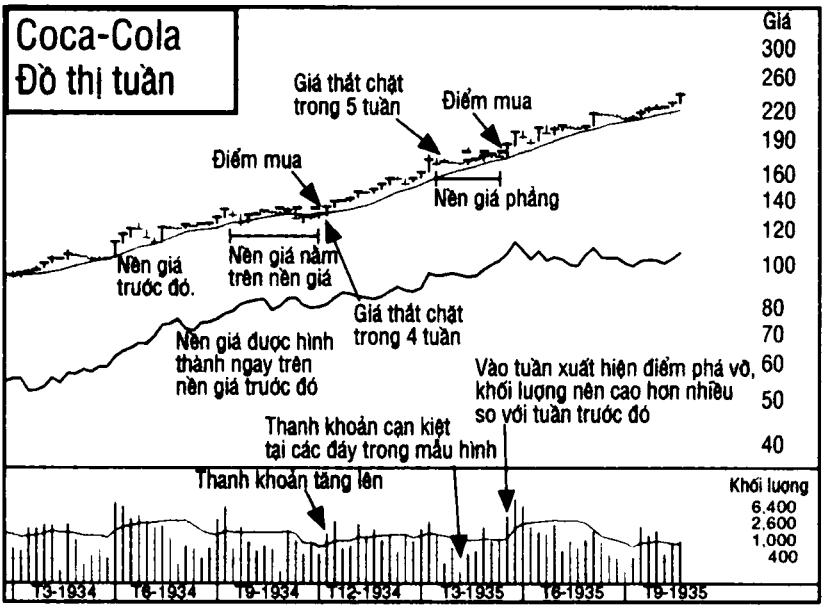
▸ *Xem chart trang tiếp*

▲ *Chart mẫu hình "Nền giá nằm chồng trên nền giá"*

Chart mẫu hình "Nền giá nằm chồng trên nền giá"

▶ NỀN GIÁ DỐC LÊN

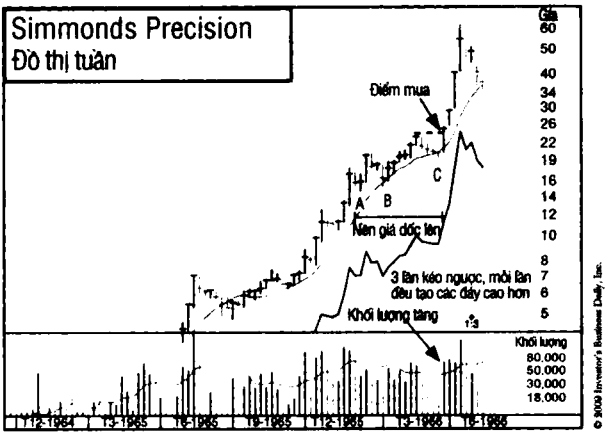
Giống như nền giá phẳng, nền giá dốc lên xuất hiện ở giữa xu hướng tăng sau khi cổ phiếu tăng giá mạnh từ nền giá đầu tiên. Cổ phiếu này sẽ xuất hiện ba đợt kéo ngược từ 10%-20% với đáy sau cao cao hơn đáy trước, đây là lý do tại sao tôi gọi nó là nền giá dốc lên.

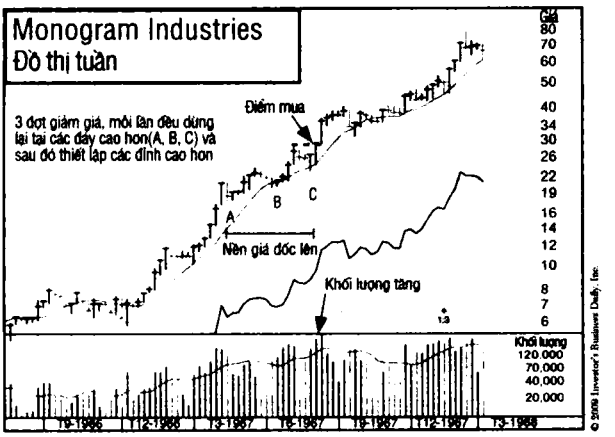
Mỗi lần kéo ngược xuất hiện vì thị trường chung lúc đó đang điều chỉnh.

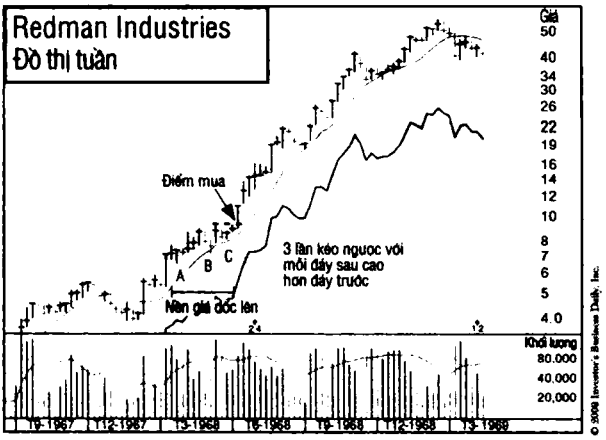
Boeing thiết lập nền giá dốc lên trong 13 tuần vào quý 2 năm 1954 và sau đó tăng giá gấp đôi. Redman Industries, một công ty xây dựng nhà di động, đã thiết lập nền giá dốc lên trong 11 tuần vào quý 1 năm 1968 và tăng 500% trong 37 tuần. America Online tạo ra mẫu hình tương tự vào quý 1 năm 1999, sau đó thiết lập mẫu chiếc cốc-tay cầm vào tháng 10/1998 và tăng giá 500% kể từ khi tạo điểm phá vỡ của mẫu hình này.

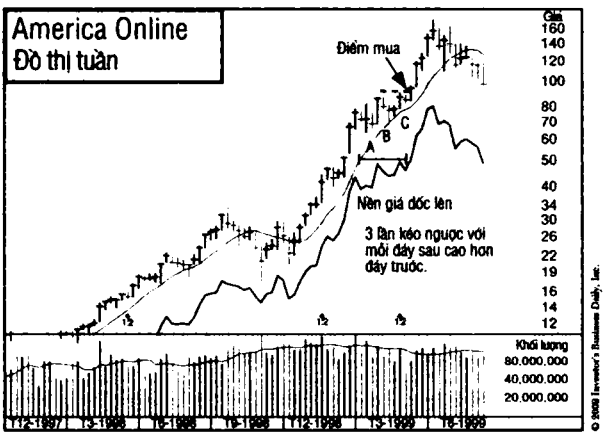
Qua những ví dụ trên, bạn có thể thấy lịch sử đang lặp lại chính nó. Bạn càng nhận ra được nhiều mẫu hình trong quá khứ, bạn càng kiếm được nhiều tiền từ các thị trường trong tương lai. (Xem lại các đồ thị trong

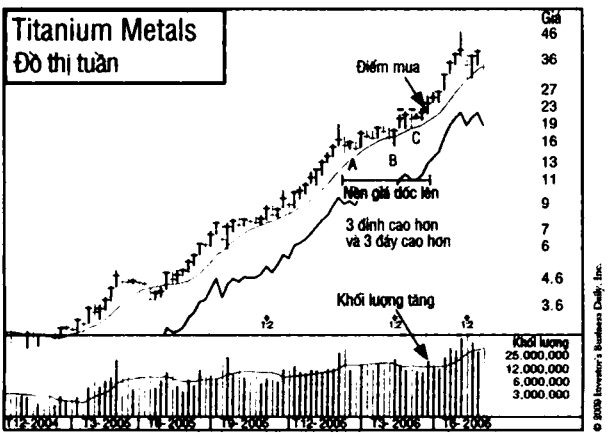
Chương 1 và các đồ thị của Simmonds Precision, Monogram Industries, Redman Industries, America Online, và Titanium Metals). Điểm mua của mẫu hình nền giá dốc lên là khi cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới sau lần kéo ngược thứ ba.

Redman Industries
Đồ thị tuần
Giá
Điểm mua
A
B
C
3 lần kéo ngược với mỗi đáy sau cao hơn đáy trước
Nền giá dốc lên
Khối lượng

America Online
Đồ thị tuần
Giá
Điểm mua
A
B
C
Nền giá dốc lên
3 lần kéo ngược với mỗi đáy sau cao hơn đáy trước.
Khối lượng

Titanium Metals
Đồ thị tuần
Giá
Điểm mua
A
B
C
Nền giá dốc lên
3 đỉnh cao hơn và 3 đáy cao hơn
Khối lượng tăng
Khối lượng

▶ CÁC NỀN GIÁ HOẶC MẪU HÌNH CÓ CẤU TRÚC RỘNG VÀ LỎNG THƯỜNG DỄ THẤT BẠI

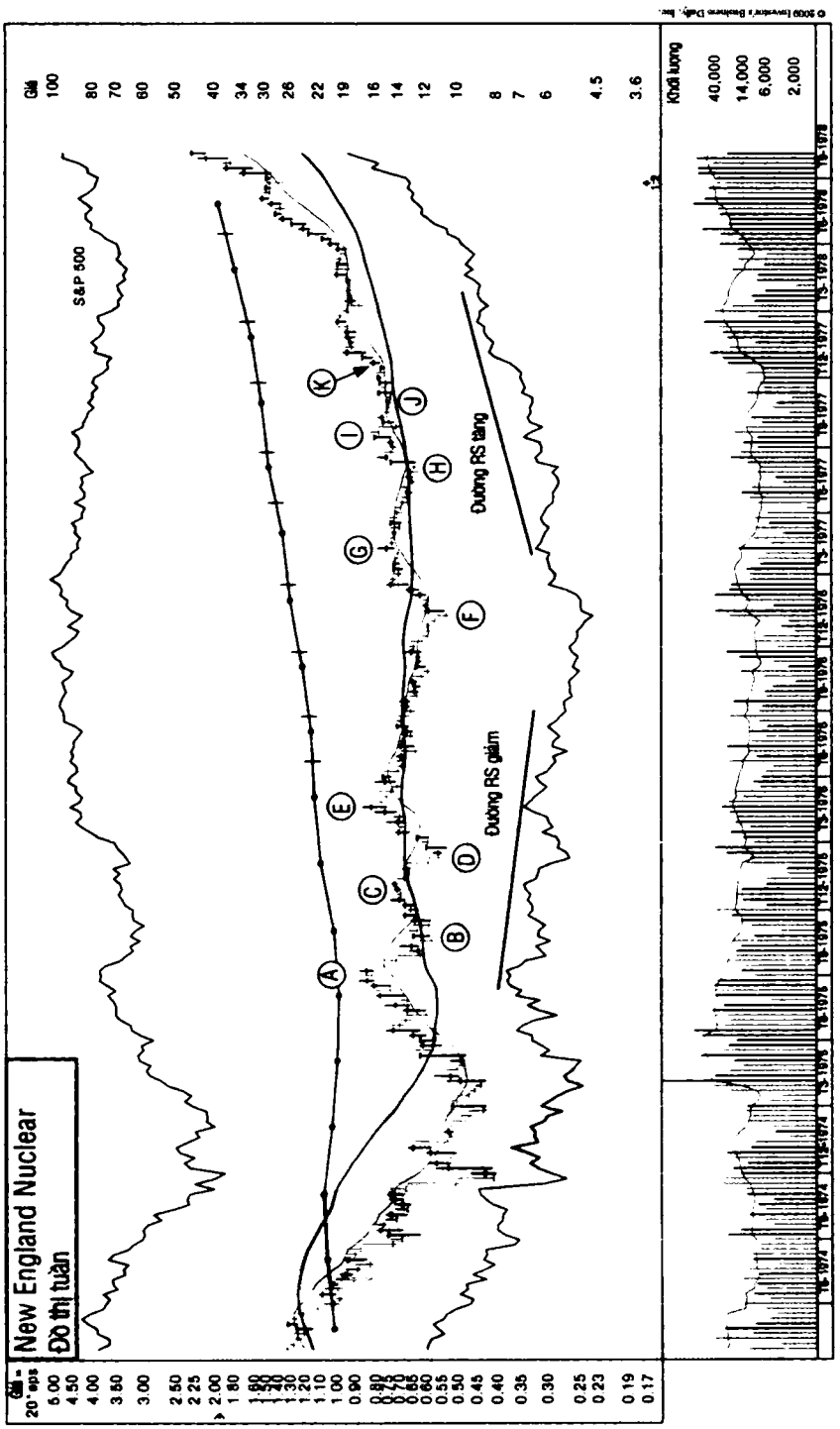
Những đồ thị trông có vẻ rộng và lỏng thường dễ thất bại (nghĩa là giá không tăng mạnh sau có điểm phá vỡ). Tuy nhiên, chúng có thể trở nên chặt hơn sau đó. New England Nuclear và Houston Oil & Mineral là hai *trường hợp cho thấy cấu trúc giá được thắt chặt sau những chuyển* động giá hỗn loạn, rộng và lỏng. Tôi trích dẫn hai ví dụ này vì tôi đã từng bỏ lỡ cơ hội mua ở hai cổ phiếu vào lúc đó. Bạn nên xem xét lại các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất mà bạn bỏ lỡ để tìm ra lý do tại sao bạn không thể nhận diện chúng sau khi thiết lập mẫu hình giá tốt và tăng giá.

New England Nuclear thiết lập một nền giá lõi, rộng và lỏng trong giống như mẫu hình hai đáy với các điểm A, B, C, D và E. Cổ phiếu này giảm khoảng 40% từ điểm A đến điểm D. Đây là mức giảm khá lớn và nó phải mất khá nhiều thời gian (khoảng 6 tháng) để chạm đáy. Một chi tiết đi kèm ủng hộ cho xu hướng giảm là đường RS (sức mạnh giá tương đối) cũng giảm trong suốt thời gian hình thành mẫu hình này. Việc mua tại điểm E cũng sai lầm. Tay cầm quá ngắn và không có những phiên rũ bỏ. Tay cầm cũng trông có dạng cái nêm hướng lên, là cảnh báo nguy hiểm.

New England Nuclear sau đó thiết lập một nền giá thứ hai từ điểm E, F đến G. Nhưng nếu như bạn cố gắng mua tại điểm G, bạn lại tiếp tục phạm phải sai lầm. Đây vẫn là điểm vào lệnh chưa chuẩn xác vì mẫu hình giá trông rộng và lỏng. Giá di chuyển từ điểm E đến điểm F là một đợt giảm kéo dài và đường RS tiếp tục giảm. Trong khi đó, phần tăng giá từ F đến G lại quá nhanh, chỉ mất khoảng ba tháng. Ba tháng là không đủ để cải thiện đường RS so với 17 tháng sụt giảm trước đó, nên không đủ để chuyển xu hướng giảm trước đó thành xu hướng tăng.

▼ *Xem chart trang tiếp*

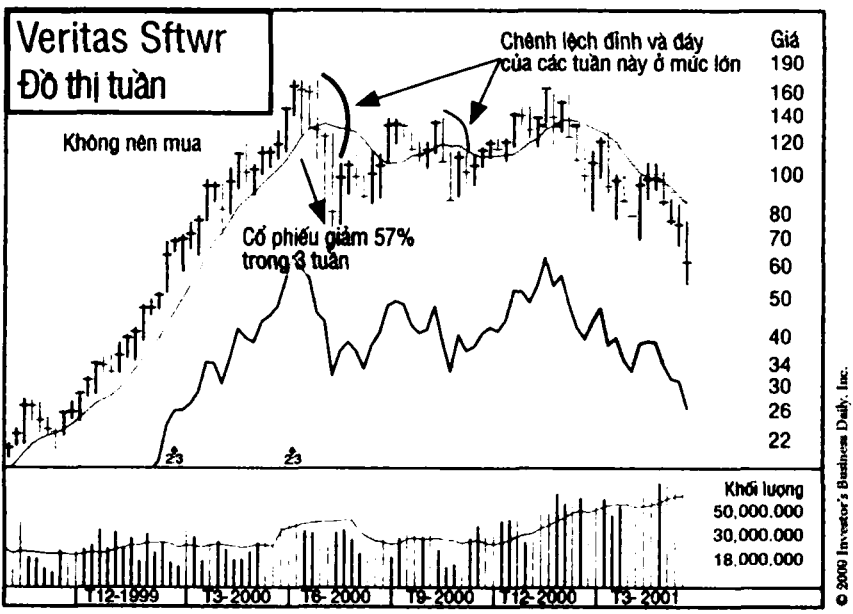
Cổ phiếu này tiếp tục giảm từ điểm G đến điểm H và thiết lập một tay cầm có thể là của chiếc cốc từ điểm E, F đến G. Nếu bạn cố gắng mua tại điểm I khi giá cố gắng tạo điểm phá vỡ, cổ phiếu lại giảm một lần nữa. Lý do là tay cầm trông quá lỏng vì nó giảm tới 20%. Tuy nhiên, sau lần giảm

New England Nuclear
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
Khối lượng
Đường RS giảm
Đường RS tăng
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K

này, cổ phiếu được thắt chặt lại từ điểm I đến J và đến K. Mười lăm tuần sau, tại điểm K, cổ phiếu thiết lập điểm phá vỡ từ khu vực tay cầm chặt (là một nền giá tốt) và gần như tăng giá gấp ba lần. Lưu ý, chỉ báo RS tăng từ điểm F đến điểm K trong 11 tháng ủng hộ cho xu hướng tăng giá mạnh sau đó.

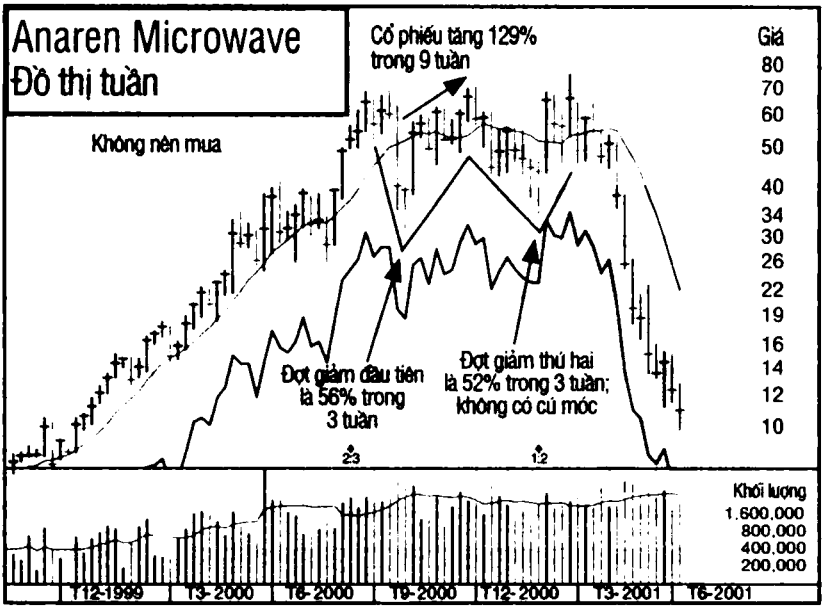
Vì thế, luôn có thời điểm hợp lý và thời điểm sai lầm để mua cổ phiếu. Bạn phải nghiên cứu các tình huống để phân biệt hai thời điểm này. Thành công trên thị trường chứng khoán không thể đến trong một đêm và thành công cũng không thể đến từ việc lắng nghe những bí quyết của người khác hoặc từ sự may mắn. Bạn phải nghiên cứu và chuẩn bị cho bản thân để trở thành một nhà đầu tư thành công. Bất cứ ai cũng có thể học hỏi. Bạn có thể làm điều này. Hãy tin tưởng vào khả năng học hỏi của bạn.

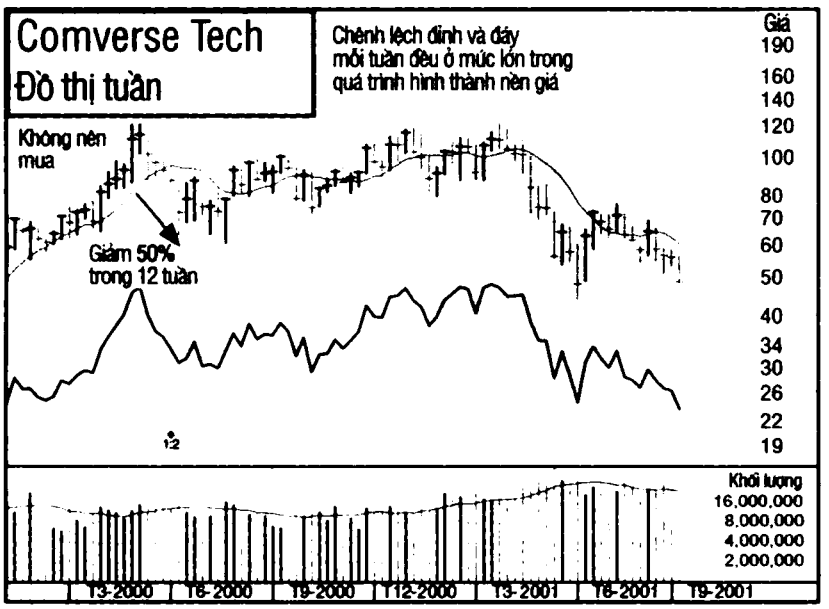
Ở đây là một số nền giá rộng và lỏng đã đánh lừa những ai mua trong thị trường con gấu kéo dài bắt đầu từ tháng 3/2000, bao gồm: Veritas Software vào ngày 20 tháng 12 năm 2000, Anaren microwave vào ngày 28 tháng 12 năm 2000 và Comverse Technology vào ngày 24 tháng 1 năm 2001.

▲ *Chart mẫu hình "Các nền giá hoặc mẫu hình có cấu trúc rộng và lỏng thường dễ thất bại*

▼ *Chart mẫu hình "Các nền giá hoặc mẫu hình có cấu trúc rộng và lỏng thường dễ thất bại*

Cổ phiếu Houston Oil & Mineral mà tôi đề cập ở trên, là ví dụ về sự điều chỉnh mạnh ở phần tay cầm từ điểm F đến điểm G khiến nền giá trong rộng và lỏng, nhưng sau đó trở nên chặt hơn để trở thành mẫu hình kiến tạo (xem đồ thị). Từ điểm A, B cho đến C, mẫu hình trở nên rộng, lỏng và mức giảm quá mạnh. Đợt tăng giá từ B đến C là quá gấp, không có bất cứ cú kéo ngược nào của giá. Điểm C và D là những phiên tạo điểm phá vỡ giả từ nền giá lỗi, và điểm H cũng là một điểm phá vỡ từ mẫu hình chiếc cốc-tay cầm rộng và lỏng. Cuối cùng, một nền giá chặt hình thành trong chín tuần mới xuất hiện từ điểm H, điểm I cho tới điểm J. (Lưu ý, thanh khoản gần như cạn kiệt ở vùng đáy tháng 12/1995).

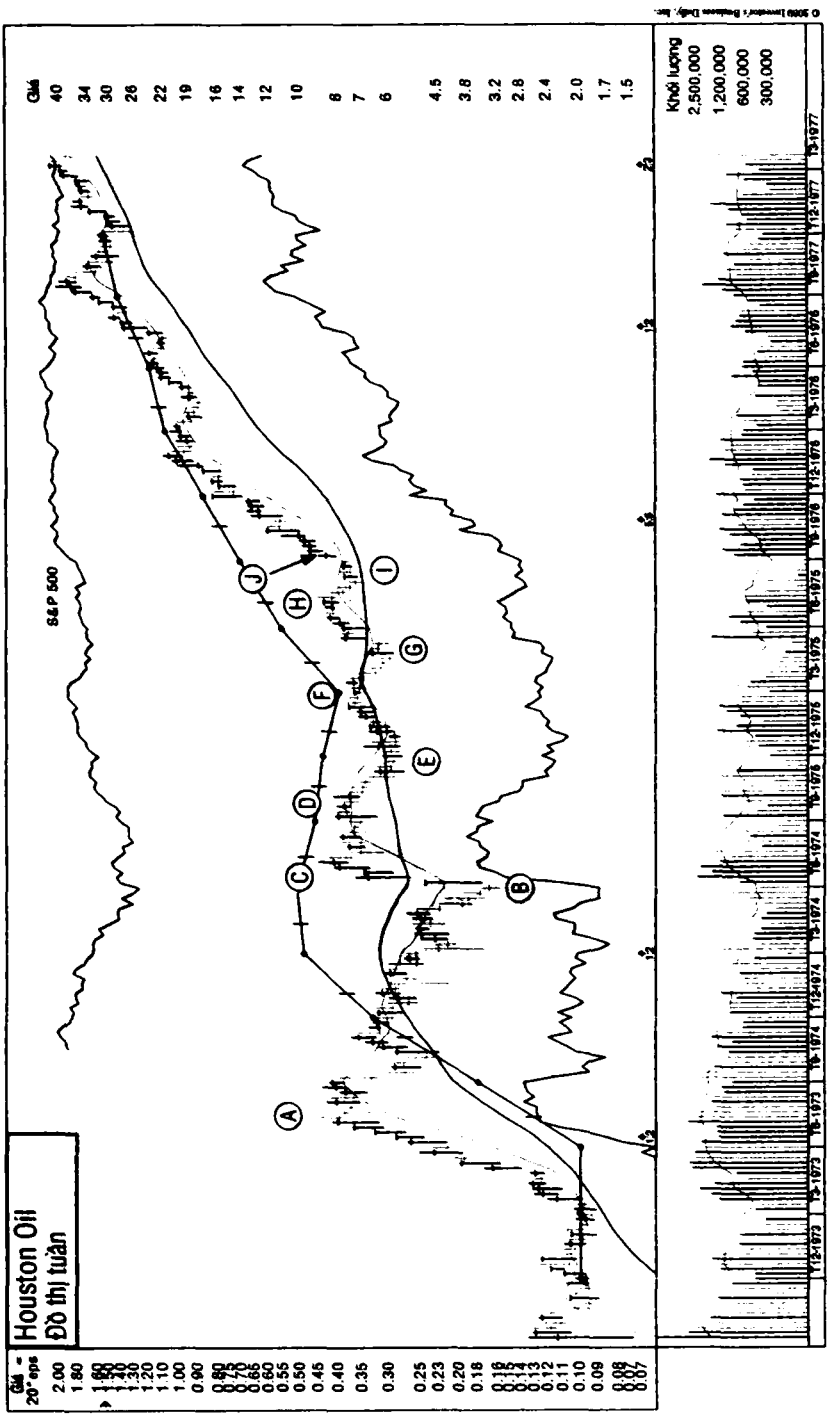
Một nhà môi giới ở Hartford, bang Connecticut, đã gọi cho tôi để lưu ý mẫu hình giá chặt này của Houston Oil & Mineral. Tuy nhiên, tôi đã bị ám ảnh bởi mẫu hình giá rộng và lỏng của hai năm trước đó, cũng như lợi nhuận thấp hơn mức mong đợi nên tư duy của tôi chậm thay đổi khi cổ phiếu này bất ngờ thay đổi hành vi, trở nên chặt chẽ hơn bằng nền giá mới hình thành trong 9 tuần. Tôi cũng cảm thấy sợ hãi với sự tăng giá nhanh của Houston Oil vào đầu thị trường tăng giá năm 1993 nhưng sau đó sụt giảm mạnh trở lại (giảm từ điểm A đến điểm B trên đồ thị). Điều này cho thấy, thành công trên thị trường chứng khoán không hề có chỗ cho cảm xúc và những ý kiến cá nhân. Chúng thường xuyên sai lầm, chỉ có thị trường là không hề sai.

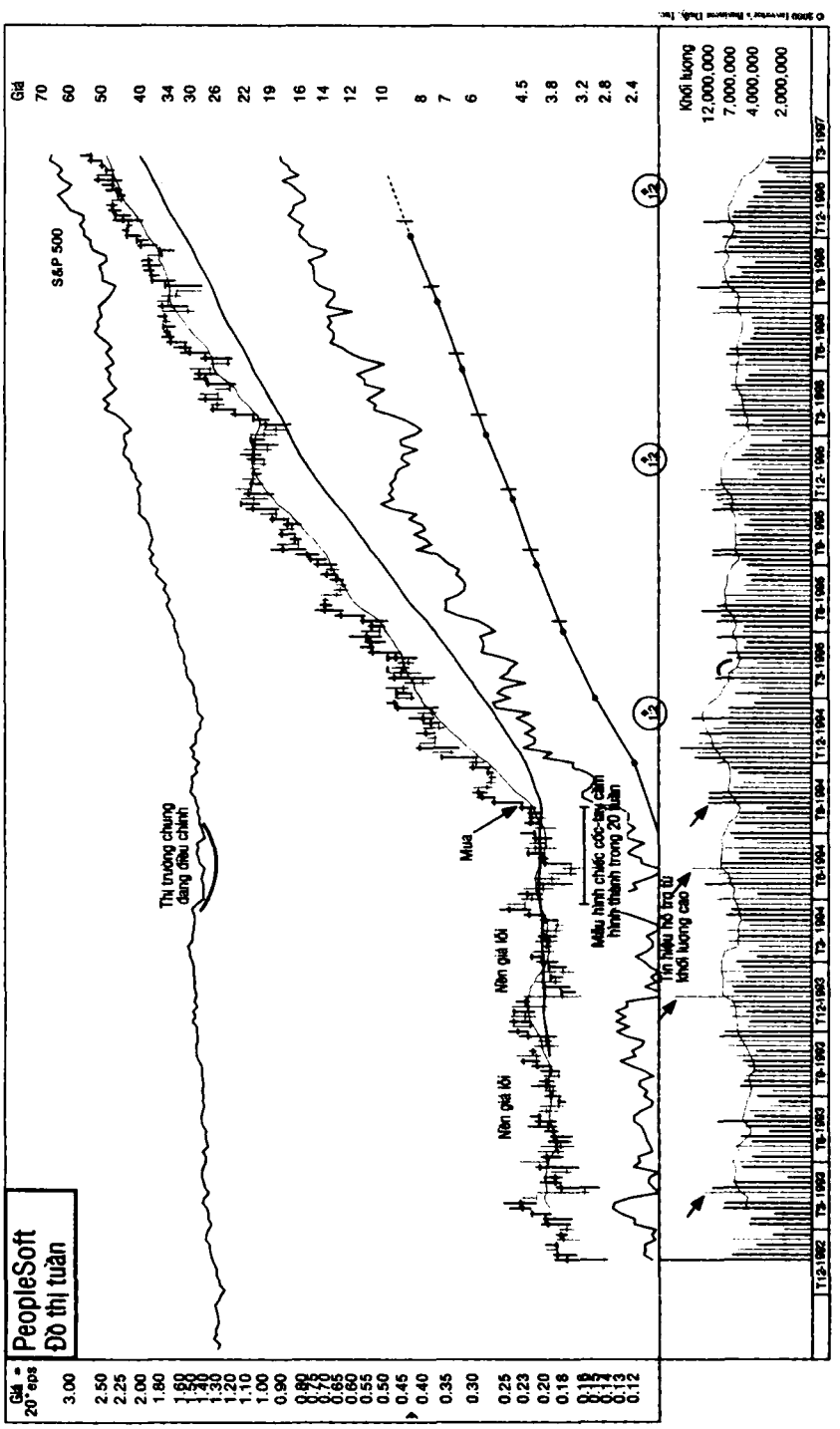
Ví dụ trên cũng chỉ ra một lỗi tâm lý mà mọi nhà giao dịch đều mắc phải. Cần phải có thời gian chúng ta mới có thể thay đổi những định kiến đã hình thành trong một thời gian dài. Trong trường hợp của Houston Oil, thậm chí ngay cả khi tăng trưởng lợi nhuận quý hiện tại là 357% sau ba quý thua lỗ cũng không làm tôi thay đổi quan điểm bi quan về cổ phiếu này. Thời điểm mua hợp lý (khi giá tạo điểm phá vỡ vượt lên trên điểm pivot từ nền giá thắt chặt) đã xuất hiện vào tháng 1/1976 và tôi đã bỏ lỡ nó.

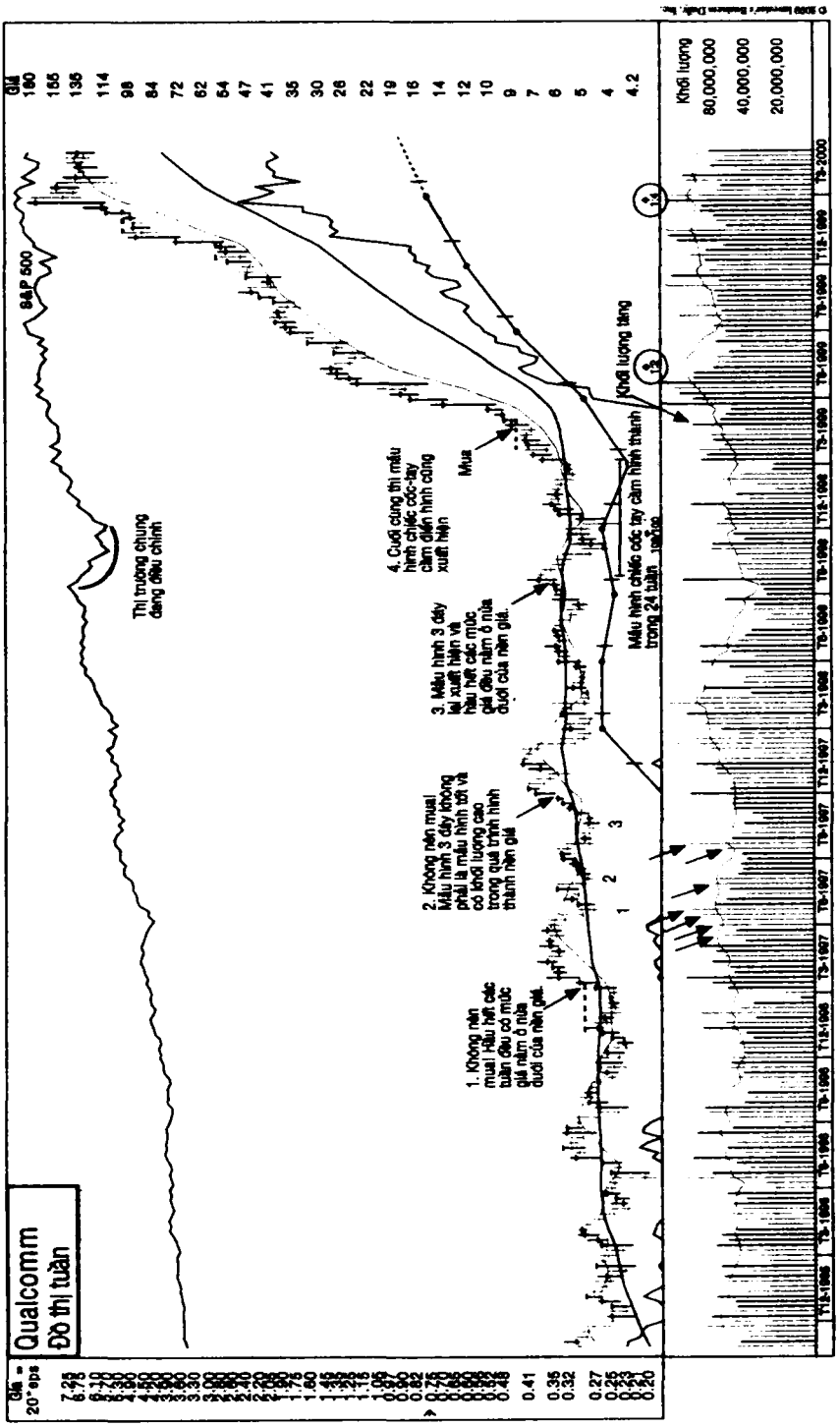
Vào tháng 8 năm 1994, PeopleSoft lặp lại mẫu hình tương tự như New England Nuclear và Houston Oil. Cổ phiếu này không tăng giá thành công sau khi cố gắng thiết lập điểm phá vỡ từ mẫu hình cái nêm hướng lên rộng và lỏng vào tháng 9/1993. Cổ phiếu này tiếp tục thất bại lần thứ hai khi cố gắng thiết lập điểm phá vỡ vào tháng 3/1994 nhưng phần tay cầm lại nằm ở nửa dưới của mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Cuối cùng, khi mẫu hình đã trở nên chặt chẽ hơn và thị trường chung ở vào xu hướng tăng, PeopleSoft mới bắt đầu tăng vọt từ tháng 8/1994.

Vào tuần đầu tháng 1/1999, Quanlcomm (có trụ sở ở San Diego) mới có tín hiệu mua hợp lý sau ba nền giá lỗi giống như PeopleSoft. Vào tháng 10/1997, Quanlcomm thiết lập một đỉnh cao mới từ một nền giá lỏng và lỗi (vì phần lớn giá nằm ở nửa dưới nền giá) nên sau đó bị thất bại. Cổ phiếu này sau đó lại xây tiếp một nền giá lỗi thứ hai, và cũng thất bại sau khi tạo điểm phá vỡ từ tay cầm nằm ở nửa dưới của mẫu hình ba đáy (đồng thời khối lượng lớn xuất hiện trong nền giá cho thấy lượng cung chưa được tiêu hóa). Nền giá thứ ba vẫn bị lỗi khi phần lớn giá nằm ở nửa dưới nền giá. Mãi đến lần thứ tư, một mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoàn hảo mới xuất hiện vào tuần đầu tháng 1/1999. Cổ phiếu Quanlcomm tăng vọt từ mức $7.5 (giá được điều chỉnh sau khi chia tách) lên $200 chỉ trong một năm. Điều này có nghĩa nếu bạn đầu tư $7,500 vào Quanlcomm thì chỉ một năm sau, bạn có số tiền trị giá $200,000. Nhà đầu tư chuyên nghiệp là những người rất kiên nhẫn. Họ kiên trì theo dõi cổ phiếu đó trong nhiều năm trời để chọn ra điểm mua hợp lý và kiếm lợi. Bạn có làm được như vậy không?

▸ *Xem chart trang 180 tiếp*

Houston Oil
Đồ thị tuần
S&P 500
Khối lượng
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J

PeopleSoft
Đồ thị tuần
Giá = 20* eps
Giá
S&P 500
Khối lượng
12,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
Thị trường chung đang điều chỉnh
Mua
Nền giá lõi
Nền giá lõi
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hình thành trong 20 tuần
Tín hiệu hỗ trợ từ khối lượng cao
T12-1982
T9-1983
T6-1984
T12-1984
T9-1985
T6-1986
T12-1986
T9-1987

Qualcomm
Đồ thị tuần
Giá
S&P 500
Thị trường chung đang điều chỉnh
1. Không nên mua! Hầu hết các tuần đều có mức giá nằm ở nửa dưới của nến giá.
2. Không nên mua! Mẫu hình 3 đáy không phải là mẫu hình tốt và có khối lượng cao trong quá trình hình thành nến giá
3. Mẫu hình 3 đáy lại xuất hiện! Hầu hết các mức giá đều nằm ở nửa dưới của nến giá.
4. Cuối cùng thì mẫu hình chiếc cốc-tay cầm đã hình thành xong xuất hiện
Mua
Khối lượng tăng
Mẫu hình chiếc cốc tay cầm hình thành trong 24 tuần
Khối lượng

PHÁT HIỆN CÁC NỀN GIÁ HOẶC MẪU HÌNH BỊ LỖI

Thật không may, chưa từng có nghiên cứu căn bản và toàn diện nào về phân tích mẫu hình giá được thực hiện trong suốt 78 năm qua. Vào năm 1930, Richard Schabacker, một nhà biên tập tài chính của tạp chí Forbes, đã viết cuốn sách, *[Stock Market Theory and Practice (Thị Trường Chứng Khoán: Lý Thuyết và Hướng Dẫn Thực Hành)]*. Trong cuốn sách, ông đã thảo luận nhiều mẫu hình bao gồm tam giác, cuộn tròn (*coil pattern*) (Mẫu hình cuộn tròn là tên gọi khác của mẫu hình tam giác đối xứng (*symmetrical triangle – chú thích của người dịch*) và cờ đuôi nheo. Tuy nhiên, các nghiên cứu của chúng tôi được thực hiện qua nhiều năm cho thấy, các mẫu hình giá này là không đáng tin cậy và rất rủi ro. Các mẫu hình này có thể đã hoạt động tốt vào những năm cuối của Giai Đoạn Thịnh Vượng Những Năm 1920, khi nhiều cổ phiếu đều tăng giá trong một thị trường giá lên điên rồ (*theo kiểu cứ mua là thắng – chú thích của người dịch*). Điều tương tự cũng xảy ra vào năm 1999 và quý 1/2000, các mẫu hình giá lỏng và lỗi vẫn còn hoạt động trong một giai đoạn nhất định (sau đó các mẫu hình đều thất bại và tạo nên cú sụp đổ bong bóng dotcom). Những giai đoạn này giống hệt như con sốt búp hoa tulip ở Hà Lan vào thế kỷ 17 khi các nhà đầu cơ điên cuồng đẩy giá búp hoa tulip lên tận trên trời xanh.

Giai Đoạn Thịnh Vượng Những Năm 1920 là thời kỳ nền kinh tế và thị trường chứng khoán Mỹ tăng trưởng mạnh mẽ trước khi xảy ra Đại Suy Thoái – Chú thích của người dịch.

Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, ngoại trừ các mẫu hình: "lá cờ thắt chặt" (là mẫu hình khá hiếm và rất khó để nhận diện chính xác), nền giá phẳng hình thành trong 5-6 tuần, mẫu hình hộp vuông hình thành trong 4-7 tuần, thì các mẫu hình giá tin cậy nên có thời gian củng cố tối thiểu từ 7-8 tuần. Đa số các mẫu hình cuộn tròn, mẫu hình tam giác và cờ đuôi nheo đơn giản là những nền giá yếu vì không có đủ thời gian hoặc mức độ nén cần thiết để trở thành nền giá tốt. Các nền giá chỉ hình thành trong 1,

2 hoặc 3 tuần là cực kỳ nguy hiểm. Trong hầu hết các trường hợp, chúng ta nên tránh xa các nền giá có thời gian hình thành quá ngắn như vậy.

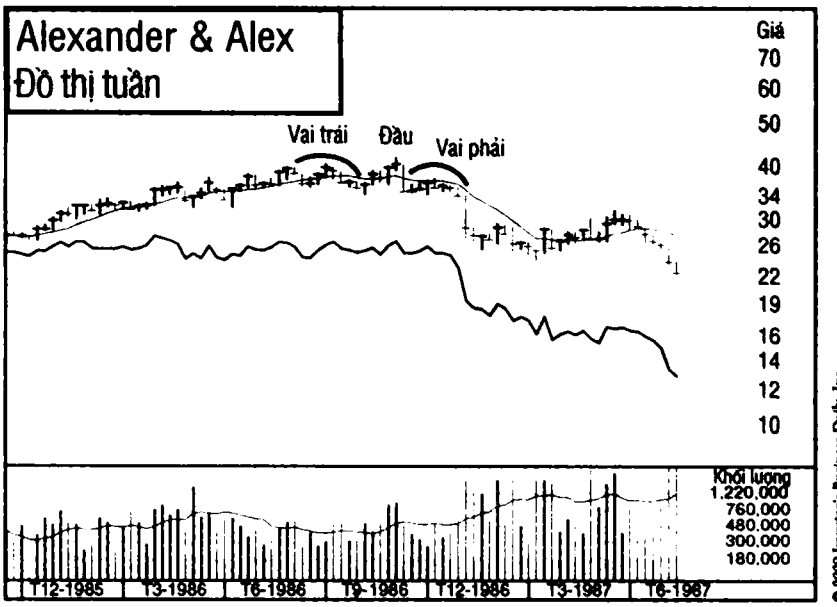
Vào năm 1948, John McGee và Robert D.Edwards đã viết cuốn sách Technical Analysis of Stock Trends (Phân Tích Kỹ Thuật Về Xu Hướng Cổ Phiếu), một cuốn sách tuy rất nổi tiếng nhưng thảo luận về nhiều mẫu hình giá bị lỗi giống như cuốn sách trước đó của Schabacker.

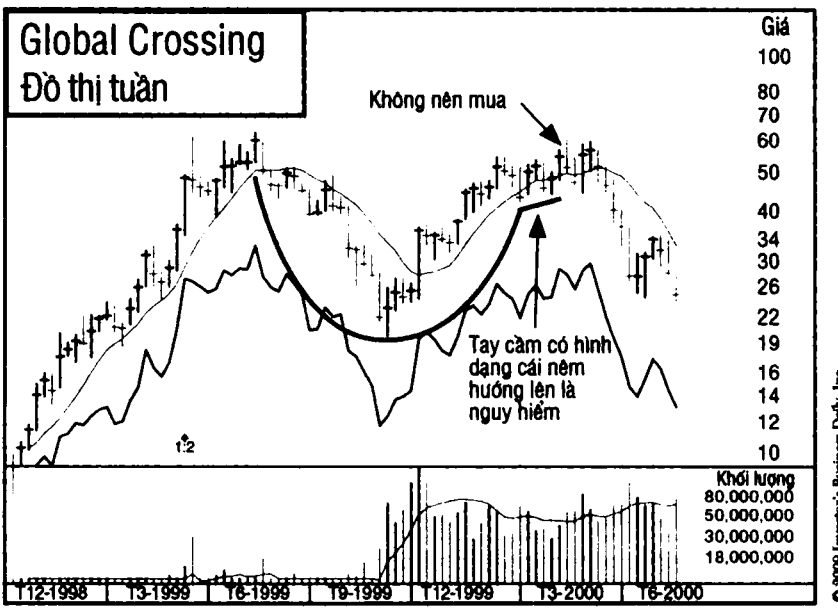
Vào năm 1962, William Jiler đã viết một cuốn sách cực kỳ dễ đọc, *"How Charts Can Help You in the Stock Market (Các Đồ Thị Giá Hữu Ích Như Thế Nào Trên Thị Trường Cổ Phiếu)"*, giải thích nhiều nguyên lý đúng đắn đằng sau phân tích kỹ thuật. Tuy nhiên, cuốn sách này cũng sa đà vào việc trình bày và thảo luận các mẫu hình giá bị lỗi từng xuất hiện trước Đại Suy Thoái.

Các mẫu hình ba đáy và mẫu hình vai-đầu-vai ở đáy là các mẫu hình được đề cập rộng rãi trong nhiều cuốn sách phân tích kỹ thuật. Mẫu hình vai-đầu-vai ở đáy có thể thành công trong một vài trường hợp, nhưng nó không yêu cầu phải có một xu hướng tăng giá trước đó, vốn là một tiêu chí cơ bản phải có ở các cổ phiếu dẫn dắt thị trường. Vì thế, vai-đầu-vai ở đáy không phải là mẫu hình tốt.

Tuy nhiên, khi mẫu hình vai-đầu-vai xuất hiện ở đỉnh, đây lại là một trong số những mẫu hình đáng tin cậy nhất. Hãy thận trọng: nếu bạn chỉ có chút ít hiểu biết về đồ thị giá, bạn có thể giải thích sai mẫu hình vai đầu vai đúng. Ngay cả nhiều nhà giao dịch chuyên nghiệp cũng không nhận diện đúng mẫu hình này. Vai thứ hai (nằm bên phải) nên thấp hơn đôi chút so với vai trái như đồ thị của Alexander & Alexander.

Mẫu hình ba đáy là một nền giá lỏng, yếu và không hấp dẫn bằng mẫu hình hai đáy. Lý do là cổ phiếu thường giảm mạnh và nhanh ở đáy thứ ba so với đáy thứ hai nên mẫu hình ba đáy không được chặt. Lỗi này cũng giống như lỗi ở mẫu hình chiếc cốc-tay cầm. Như đã nói ở trên, mẫu hình chiếc cốc-tay cầm có hình dạng cái nêm hướng lên ở phần tay cầm là một mẫu hình giá lỗi, giống như bạn nhìn thấy trên đồ thị của Global Crossing Ltd. Một nhà đọc đồ thị sắc sảo nên tránh xa cổ phiếu Global Crossing và thậm chí là bán khống cổ phiếu này trước khi công ty bị phá sản.

Alexander & Alex
Đồ thị tuần
Vai trái
Đầu
Vai phải
Giá
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
Khối lượng
1.220.000
760.000
480.000
300.000
180.000
T12-1985
T3-1986
T6-1986
T9-1986
T12-1986
T3-1987
T6-1987
© 2000 Investor's Business Daily, Inc.

Global Crossing
Đồ thị tuần
Không nên mua
Tay cầm có hình
dạng cái nêm
hướng lên là
nguy hiểm
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
Khối lượng
80,000,000
50,000,000
30,000,000
18,000,000
T12-1998
T3-1999
T6-1999
T9-1999
T12-1999
T3-2000
T6-2000
© 2000 Investor's Business Daily, Inc.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ SỬ DỤNG CHỈ BÁO RS ĐÚNG CÁCH

Các nhà phân tích cổ phiếu theo trường phái cơ bản cho rằng, phân tích kỹ thuật là mua cổ phiếu khi đang có sức mạnh giá tương đối cao nhất. Những người khác cho rằng, phân tích kỹ thuật là mua các cổ phiếu có "đà tăng trưởng cao" *(high-momentum)*. Cả hai quan điểm đều không chính xác.

Mua khi một cổ phiếu có sức mạnh giá tương đối cao nhất (chỉ báo RS cao) trong danh sách các cổ phiếu tốt nhất không phải là điều kiện đủ. Phát biểu đúng phải là: bạn chỉ nên mua cổ phiếu đang tăng giá mạnh hơn thị trường chung (chỉ báo RS cao) khi chúng tạo điểm phá vỡ thoát ra các nền giá tốt. Đôi khi, một cổ phiếu có chỉ báo RS cao nhưng bạn phải bán hoặc chốt lãi vì nó đã tăng giá quá xa so với nền giá. Để nhận ra sự khác biệt này, bạn phải sử dụng cả đồ thị ngày lẫn đồ thị tuần.

THẾ NÀO LÀ LƯỢNG CUNG TREO LƠ LỬNG TRÊN ĐẦU

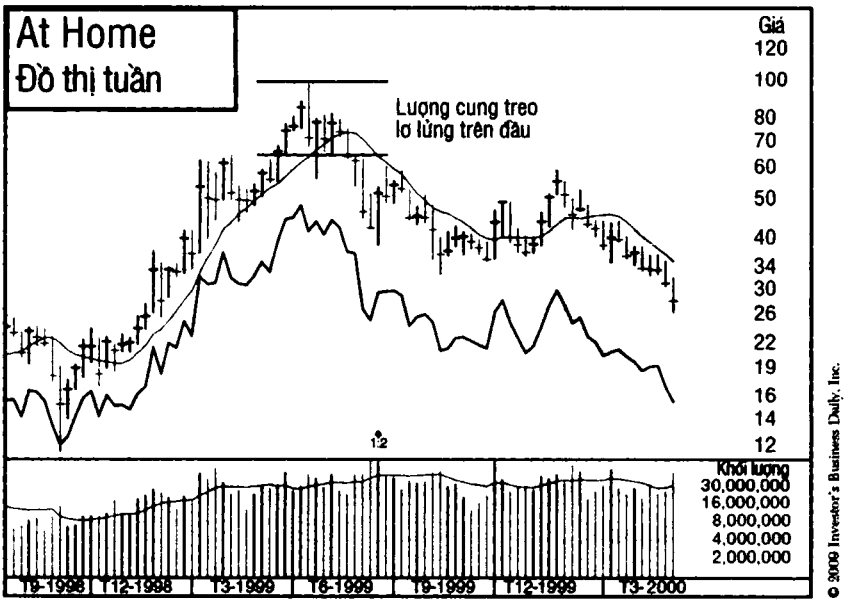
Khái niệm quan trọng nhất cần phải học trong khi phân tích chuyển động giá là nguyên lý về "lượng cung treo lơ lửng trên đầu" (*overhead supply*). Lượng cung treo lơ lửng trên đầu xuất hiện ở vùng kháng cự khi cổ phiếu tăng giá trở lại sau một xu hướng giảm.

Khu vực kháng cự này là nơi mà những người mua trước đó bị sập bẫy và bây giờ hoạt động như một vùng giới hạn, ngăn cả xu hướng tăng giá. Sau một thời gian dài nằm giữ các khoản lỗ, các nhà đầu tư mắc bẫy sẽ cảm thấy vui mừng khi giá cổ phiếu trở lại điểm hòa vốn của họ và lập tức bán ra (xem đồ thị của cổ phiếu At Home). Ví dụ, nếu cổ phiếu tăng giá từ mức $25 lên $40, nhưng sau đó giảm về $30, hầu hết những ai đã mua tại mức giá trên $30 và tại $40 sẽ là những người đang tạm thua lỗ (chúng ta gọi là những người bị mắc bẫy) trừ khi họ nhanh chóng cắt lỗ (thường thì phần lớn các nhà giao dịch không làm như vậy). Nếu cổ phiếu tăng trở lại vùng đỉnh trên $30 và $40, những nhà đầu tư này sẽ cảm thấy vô cùng mừng rỡ vì có thể bán ra cổ phiếu và hòa vốn.

Những nhà đầu tư bị sập bẫy tự hứa với chính họ: "Nếu giá quay trở lại điểm hòa vốn, tôi sẽ bán ngay lập tức." Bản chất con người sẽ không bao

giờ thay đổi. Vì thế, sẽ có rất nhiều nhà giao dịch mắc bẫy bán ra tại điểm hòa vốn khi họ nhìn thấy cơ hội lấy lại khoản tiền sau khi đã chấp nhận nắm giữ khoản lỗ trong một thời gian dài.

Những nhà đọc đồ thị giỏi là những người biết cách nhận ra vùng giá nào có lượng cung treo lơ lửng trên đầu. Họ sẽ không bao giờ mắc phải sai lầm chết người là mua cổ phiếu tại nơi có lượng cung treo lơ lửng trên đầu lớn. Đây là sai lầm nghiêm trọng nhất mà nhiều nhà phân tích (vốn thuần tùy chỉ dựa vào phân tích cơ bản) mắc phải.

Tuy nhiên, một cổ phiếu chiến thắng và vượt qua các khu vực có lượng cung treo lơ lửng trên đầu có thể an toàn để mua, mặc dù lúc này giá đã tăng cao hơn đôi chút. Vì điều này cho thấy lực cầu đủ khỏe để hấp thụ nguồn cung và đưa giá vượt qua vùng kháng cự. Các khu vực cung hoặc vùng kháng cự đã xuất hiện hơn hai năm tạo nên những vùng kháng cự yếu (Người dịch: vì trong suốt hai năm qua, có thể những người mua tại vùng kháng cự này đã thua lỗ và rời bỏ thị trường. Họ bị loại bỏ hoàn toàn bởi thị trường con gấu. Những nhà giao dịch mới tham gia vào thị trường

có thể chẳng có ký ức gì tại vùng kháng cự này. Do đó, vùng kháng cự này là yếu). Tất nhiên, một cổ phiếu đã phá vỡ đỉnh cũ để thiết lập đỉnh cao mới chẳng hề có lượng cung treo lơ lửng trên đầu.

NHỮNG CƠ HỘI ĐẦU TƯ TUYỆT VỜI THƯỜNG XUẤT HIỆN Ở CÁC CỔ PHIẾU MỚI NIÊM YẾT, CHƯA CÓ TIẾNG TĂM

Một lời khuyên giá trị là các nhà đầu tư nên theo dõi những cổ phiếu mới niêm yết, trở nên nổi trội ở năm thứ 10 đến năm thứ 15 kể từ khi nó bắt đầu tiến hành kinh doanh. Điều này là quan trọng vì đây là những công ty trẻ mà cổ phiếu của chúng sẽ trở thành các siêu cổ phiếu trong một hoặc hai năm tới. Hầu hết những cổ phiếu này thường được giao dịch trên sàn Nasdaq.

Một vài cổ phiếu mới niêm yết có thể chỉ tăng giá một đoạn nhỏ và sau đó giảm điểm, tạo đáy mới trong thị trường con gấu, điều khiến chúng ta chẳng hề có ấn tượng gì về chúng. Nhưng khi thị trường tăng giá mới xuất hiện, một vài cổ phiếu mới bị lãng quên sẽ thiết lập các nền giá tốt, và bất ngờ tăng giá gấp hai hoặc gấp ba lần nếu như tăng trưởng doanh số, tăng trưởng lợi nhuận được cải thiện và ở mức cao.

Hầu hết các nhà đầu tư bỏ lỡ các siêu cổ phiếu này vì chúng là những cái tên mới mẻ, không được nhiều người biết đến. Công ty IBD cung cấp dịch vụ nhận biết các công ty mới, không quen thuộc với 1,000 hoặc 2,000 cổ phiếu được theo dõi.

Cổ phiếu của các công ty trẻ, chưa có danh tiếng, mới niêm yết thường trải qua giai đoạn tăng trưởng lợi nhuận nhanh nhất trong khoảng thời gian từ năm thứ 10 đến năm thứ 15 kể từ khi nó bắt đầu kinh doanh. Vì thế bạn phải đặc biệt chú ý đến các công ty trẻ đang ở giai đoạn tăng trưởng cao.

Nói tóm lại, để cải thiện mạnh mẽ kỹ năng chọn cổ phiếu và thành quả giao dịch, bạn phải học cách đọc và sử dụng các đồ thị giá. Chúng cung cấp cho bạn những mỏ vàng thông tin. Hoàn toàn xứng đáng để bỏ ra thời gian nghiên cứu về các đồ thị vì đó là một kỹ năng vô giá. Bạn có thể phải đọc lại chương này nhiều lần trong một hoặc hai năm đầu tiên nếu như

bạn thực sự muốn trở thành nhà phân tích đồ thị giỏi. Bí quyết lớn nhất dành cho bạn là kết hợp kỹ năng đọc đồ thị để tìm ra điểm mua hợp lý ở các cổ phiếu có tăng trưởng lợi nhuận và doanh số cao, cùng với ROE hoặc lợi nhuận biên trước thuế vượt trội so với nhiều công ty khác. Bạn cần kết hợp cả phương pháp phân tích cơ bản và kỹ năng đọc đồ thị, chứ không nên chỉ sử dụng thuần túy một trong hai phương pháp.

MỘT CẢNH BÁO QUAN TRỌNG GIÚP BẠN TRỞ THÀNH NHÀ ĐẦU TƯ THÔNG MINH TRONG THỊ TRƯỜNG CON GẤU!!!

Hãy để tôi đưa cho bạn một lời khuyên thông minh cuối cùng trong chương này. Nếu bạn là một nhà đầu tư mới tham gia vào thị trường chứng khoán hoặc bạn đã có thời gian kiểm chứng lại những phương pháp giao dịch được đề cập trong cuốn sách này, hoặc quan trọng hơn, nếu bạn đang đọc cuốn sách này lần đầu tiên trong khi thị trường sắp bắt đầu hoặc đã ở giữa thị trường con gấu, đừng kỳ vọng việc mua theo các mẫu hình được đề cập trong cuốn sách này sẽ mang lại kết quả. Đa số đều thất bại. Bạn đừng nên mua theo phương pháp điểm phá vỡ trong thị trường con gấu. Hầu hết các điểm phá vỡ đều thất bại.

Các mẫu hình giá sẽ trở nên sâu, rộng và lỏng so với các mẫu hình tương tự từng xuất hiện trước đó. Các mẫu hình này đang ở nền giá thứ ba và thứ tư; có tay cầm dạng cái nêm hoặc lỏng, hoặc tay cầm nằm ở nửa dưới của nền giá, hoặc có các cú tăng giá nhọn và hẹp theo kiểu chữ "V" từ đáy các nền giá để thiết lập đỉnh cao mới mà không hề có tay cầm. Một vài mẫu hình có thể xuất hiện ở các cổ phiếu bị thị trường lãng quên (*laggard stocks*) với chỉ báo RS đang giảm dần, khối lượng biến động thất thường và độ biến động giá rộng.

Đây không phải là các nền giá tốt và do đó các điểm phá vỡ đều thất bại (nghĩa là giá chỉ tăng một đoạn nhỏ và giảm trở lại). Phương pháp được trình bày trong cuốn sách này không hoạt động không phải vì chúng sai, mà đơn giản vì đây không phải là

thời điểm để mua cổ phiếu (bất kể phương pháp giao dịch của bạn là gì, mua trong thị trường con gấu đều gặp phải thất bại - người dịch). Thị trường chung đang ở trong điều kiện xấu. Đây là thời gian để bán chứ không phải thời gian để mua. Hãy kiên nhẫn, tiếp tục nghiên cứu các cơ hội tiềm năng để sẵn sàng chớp lấy khi thị trường tăng giá trở lại. Vào một thời điểm ít ai ngờ đến, khi tất cả thông tin tiêu cực đều lộ ra, mùa đông rồi sẽ qua đi và thời kỳ tăng trưởng mới của mùa xuân sẽ tới. Một thị trường tăng giá cuối cùng sẽ xuất hiện sau thị trường con gấu. Những chiến lược giao dịch và kỷ luật được trình bày trong cuốn sách này sẽ hữu ích trong chu kỳ tăng trưởng mới. Vì thế, hãy kiên nhẫn làm bài tập về nhà. Khủng hoảng chính là lúc bạn nhìn lại chính mình, đúc kết kinh nghiệm, tạo ra các quy tắc giao dịch mà bạn sẽ sử dụng chúng trong thị trường tăng giá mới. ◆

CHƯƠNG

03

C = TĂNG TRƯỞNG EPS VÀ DOANH SỐ QUÝ HIỆN TẠI Ở MỨC CAO VÀ ĐANG TĂNG TỐC

Dell Computer, Cisco Systems, America Online - tại sao trong số hàng ngàn cổ phiếu được giao dịch mỗi ngày, chỉ có ba cổ phiếu này có mức tăng giá mạnh nhất trong suốt những năm 1990, với mức lãi lần lượt là 1,780%, 1,460% và 557%.

Tương tự, hãy nói về cổ phiếu Google. Cổ phiếu này bắt đầu giao dịch ở mức giá $85 vào tháng 8/2004, không ngừng leo lên đỉnh cao mới, và đạt mức giá trên $700 vào năm 2007? Hoặc Apple, cổ phiếu đã tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoàn hảo hình thành trong 6 tháng, tại mức giá $12 (được điều chỉnh sau khi chia tách) và đạt mức $202 trong đợt tăng giá kéo dài 45 tháng?

ĐẶC ĐIỂM QUAN TRỌNG NÀO, trong số hàng trăm yếu tố tác động đến chuyển động giá, đã tạo nên những siêu cổ phiếu này?

Đây không phải là câu hỏi vô nghĩa. Câu trả lời sẽ mở ra cánh cửa bí mật dẫn tới thành công thực sự trên thị trường chứng khoán. Nghiên cứu của chúng tôi về tất cả các siêu cổ phiếu trong nửa thế kỷ 20 đã tìm thấy những đặc điểm chung.

Tuy nhiên, đặc điểm nổi bật nhất chính là mức tăng EPS cao được công ty công bố trong một hoặc hai quý gần nhất trước khi giá tăng vọt. Ví dụ:

- EPS của Dell tăng 74% và 108% trong hai quý gần nhất trước đợt tăng giá mạnh 1780% bắt đầu từ tháng 11/1996.
- Cisco công bố mức tăng EPS lần lượt là 150% và 155% trong quý 2 và quý 3 năm 1990, trước khi có đợt tăng giá ngoạn mục 1467% trong 3 năm tiếp theo.

• EPS của American Online lần lượt tăng 900% và 283% trước đợt tăng giá 557% chỉ trong vòng 6 tháng kể từ tháng 10/1998.

• Google công bố mức tăng trưởng EPS là 112% và 123% trong hai quý gần nhất, trước khi trở thành một ngôi sao IPO.

• EPS của Apple tăng 350% trong quý gần nhất, trước khi cổ phiếu tăng vọt, và trong quý tiếp theo, EPS lại tiếp tục tăng 300%.

Nhưng đây không phải là một hiện tượng mới xuất hiện. Sự bùng nổ lợi nhuận đi kèm với sự tăng vọt của giá cổ phiếu đã xuất hiện nhiều lần trong suốt toàn bộ lịch sử vĩ đại của thị trường chứng khoán Mỹ. EPS của Studebaker đã tăng 296% trước khi cổ phiếu tăng vọt từ $45 lên $190 trong 8 tháng của năm 1914, và EPS của Cuban American Sugar cũng đã tăng vọt 1,175% vào năm 1916, trùng với thời điểm giá cổ phiếu tăng từ $35 lên $230.

Vào mùa hè năm 1919, Stutz Motor Car công bố mức tăng trưởng EPS 70% trước khi trở thành đế chế sản xuất xe hơi thể thao chất lượng cao. Bạn có nhớ Bearcat không? Giá đã tăng từ $75 lên $385 trong 40 tuần.

EPS của U.S.Cast Iron Pipe tăng từ mức $1.51 vào cuối năm 1922 lên mức $21.92 vào cuối năm 1923, tương ứng mức tăng 1,352%. Vào cuối năm 1923, cổ phiếu này còn đang giao dịch ở mức $30, nhưng đến đầu năm 1925, nó đã tăng lên mức $250.

Vào tháng 3/1926, du Pont de Nemours đã công bố EPS tăng 259% trước khi giá cổ phiếu tăng vọt từ mức $41 (vào tháng 7/1926) lên mức đỉnh $230 vào năm 1929.

Thực sự, nếu bạn quan sát danh sách các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất thị trường mỗi năm, ngay lập tức bạn sẽ nhận ra mối quan hệ giữa sự bùng nổ lợi nhuận và giá cổ phiếu tăng vọt.

▶ Giờ thì bạn đã hiểu tại sao nghiên cứu của chúng tôi đưa ra kết luận:

CỔ PHIẾU BẠN CHỌN NÊN CÓ MỨC TĂNG TRƯỞNG EPS QUÝ HIỆN TẠI CAO (KHI SO SÁNH VỚI CÙNG KỲ NĂM TRƯỚC).

MUA CÁC CỔ PHIẾU CÓ "TĂNG TRƯỞNG EPS QUÝ HIỆN TẠI CAO"

Trong dữ liệu nghiên cứu gồm 600 cổ phiếu tăng giá mạnh nhất từ năm 1952 đến năm 2001, có ¾ cổ phiếu công bố mức tăng trưởng EPS trên 70% trong báo cáo quý gần nhất trước khi giá cổ phiếu tăng vọt. Một phần tư các cổ phiếu còn lại tuy không có tăng trưởng EPS quý hiện tại cao nhưng đã thể hiện điều này ngay ở quý tiếp theo, với mức tăng EPS trung bình là 90%!

Priceline.com có mức tăng EPS "chỉ" 34% trong quý 2/2006, khi giá cổ phiếu tăng từ mức $30 lên $140. Nhưng trong các quý tiếp theo, có sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS, lần lượt là 53%, 107% và 126%.

Từ năm 1910 đến năm 1950, hầu hết các cổ phiếu tăng trưởng mạnh nhất thị trường đều có tăng trưởng EPS quý hiện tại từ mức 40% đến 400%, trước khi cổ phiếu tăng giá mạnh.

Nếu những cổ phiếu mạnh nhất đã thể hiện mức tăng trưởng lợi nhuận cao trước khi giá cổ phiếu tăng vọt, tại sao bạn lại không mua nó? Bạn nên biết rằng, chỉ 1% đến 2% các cổ phiếu được niêm yết trên sàn Nasdaq hoặc sàn NYSE có mức tăng trưởng EPS cao như vậy. Nên nhớ, bạn đang tìm các cổ phiếu siêu hạng, chứ không phải những cổ phiếu tầm thường. Các cổ phiếu siêu hạng luôn ở ngoài kia, vấn đề là bạn có biết cách tìm kiếm chúng hay không.

Tuy nhiên, bất cứ nghiên cứu nào cũng không tránh khỏi có những cái bẫy hoặc những ngoại lệ riêng mà bạn cần biết để tránh.

Con số EPS mà bạn đang quan sát được tính toán bằng cách chia tổng lợi nhuận sau thuế của công ty cho số lượng cổ phiếu đang lưu hành. Ngày nay, tăng trưởng EPS là con số được sử dụng phổ biến trong việc lựa chọn cổ phiếu. Mức tăng trưởng càng cao, càng tốt.

Trong cơn sốt cổ phiếu điên loạn của bong bóng Internet vào cuối những năm 1990, nhiều người mua cổ phiếu bởi kỳ vọng về sự giàu có tức thời bởi lãi vốn trong khi hầu hết các công ty dot-com và internet lại đang cho thấy mức lợi nhuận yếu ớt. Ngoại trừ những công ty có lợi nhuận cao như AOL và Yahoo!, việc đánh cược rủi ro những đồng tiền mồ hôi nước mắt của bạn vào những cổ phiếu mập mờ khác là không cần thiết.

AOL và Yahoo! thực sự là những cổ phiếu dẫn dắt thị trường vào lúc đó. Khi thị trường chung bước vào giai đoạn điều chỉnh (điều chắc chắn phải xảy ra), những cổ phiếu mang tính đầu cơ cao nhưng lại không có mức tăng trưởng lợi nhuận lớn, là những cổ phiếu sụt giảm mạnh nhất. Bạn không nên chấp nhận mạo hiểm với những cổ phiếu như vậy.

Tôi liên tục kinh ngạc trước việc nhiều nhà quản trị tiền chuyên nghiệp, không kể đến các nhà đầu tư cá nhân, mua những cổ phiếu mà EPS quý hiện tại không thay đổi hoặc sụt giảm. Hoàn toàn không có lý do chính đáng nào để hy vọng một cổ phiếu như vậy có thể trụ giá được (chứ đừng nói đến việc tăng giá) khi mà EPS quý hiện tại sụt giảm.

Ngay cả khi doanh nghiệp công bố mức tăng trưởng EPS chỉ là 5%-10%, điều đó vẫn không đủ để kích thích giá cổ phiếu tăng vọt. Không những thế, một công ty có mức tăng trưởng EPS ít ỏi, chỉ tầm 8%-10%, nhiều khả năng sẽ bất ngờ công bố lợi nhuận thấp hơn ở quý tiếp theo.

Không giống như các nhà đầu tư tổ chức như quỹ tương hỗ, ngân hàng đầu tư và các công ty bảo hiểm, luôn gặp phải những điều khoản giới hạn do quy mô nguồn vốn lớn (lên đến hàng tỷ đô la), các nhà đầu tư cá nhân có một lợi thế lớn là được quyền chờ đợi và đầu tư vào những cổ phiếu tăng trưởng tốt nhất trong mỗi thị trường giá lên. Mặc dù một số công ty không có lợi nhuận nhưng giá cổ phiếu vẫn tăng trưởng mạnh mẽ vào năm 1998-1999 (chẳng hạn như Amazon.com và Priceline.com), nhưng hầu hết các nhà đầu tư lúc đó có lựa chọn tốt hơn là mua American Online và Charles Schwab, vì cả hai công ty này đều có tăng trưởng lợi nhuận cao.

Việc chú trọng đến lợi nhuận khi lựa chọn cổ phiếu theo nguyên tắc CANSLIM nhằm đảm bảo các nhà đầu tư sẽ bắt được những cổ phiếu tăng giá mạnh nhất trong bất cứ mọi điều kiện thị trường, bất kể đó là đợt tăng giá tạm thời, hay các "bong bóng" mang tính đầu cơ cao hoặc các giai đoạn được gọi là lạc quan tếu. Tất nhiên, bạn không nên mua cổ phiếu chỉ vì tăng trưởng lợi nhuận. Có một vài yếu tố khác cũng rất quan trọng sẽ được giới thiệu trong cuốn sách này. Ở đây, chúng tôi chỉ

muốn nói rằng, tăng trưởng EPS quý hiện tại là một yếu tố quan trọng mà nhà đầu cần phải xem xét khi quyết định lựa chọn mua cổ phiếu.

ĐỪNG ĐỂ BÁO CÁO THU NHẬP ĐÁNH LỪA BẠN

Có bao giờ bạn đọc một bảng báo cáo thu nhập quý của công ty như thế này chưa:

Chúng tôi vừa trải qua ba tháng đầu năm tồi tệ. Triển vọng tăng trưởng của công ty đang chuyển sang chiều hướng xấu vì sự thiếu hiệu quả trong hoạt động kinh doanh của trụ sở chính. Các đối thủ cạnh tranh của chúng tôi đang tung ra một sản phẩm mới tốt hơn, chắc chắn sẽ gây bất lợi cho doanh số của công ty. Hơn nữa, chúng tôi đang mất thị trường ở khu vực Trung Tây. Đây thực sự là một sai lầm trong chiến lược của ban lãnh đạo.

Tuyệt nhiên không! Đây là những gì bạn thấy:

Công ty Greatshakes công bố doanh số quý 1 đạt mức kỷ lục 7.2 triệu đôla so với 6 triệu đôla của cùng kỳ năm ngoái (tăng +20%).

Nếu bạn là cổ đông của Greatshakes, đây hẳn là thông tin tuyệt vời! Giả sử công ty cũng công bố mức EPS là $2.1, tăng 5% so với mức $2.0 của cùng kỳ năm ngoái. Không phải bây giờ bạn đang thấy mọi thứ càng tốt đẹp hơn sao? Câu hỏi bạn nên đặt ra là, tại sao doanh số tăng tới 20% nhưng EPS chỉ tăng có 5%? Điều này đang tiết lộ gì về lợi nhuận biên của công ty?

Hầu hết các nhà đầu tư đều bị ấn tượng bởi những gì họ đọc được, vì thế các công ty thường thích phô bày những gì tốt đẹp nhất của mình khi công bố báo chí hoặc xuất hiện trên ti vi. Tuy nhiên, cho dù doanh số của công ty tăng 20% lên mức cao kỷ lục, điều này không có nghĩa là công ty đang kiếm được nhiều lợi nhuận hơn. Câu hỏi quan trọng mà các nhà đầu tư sắc sảo luôn phải đặt ra là:

EPS quý hiện tại tăng bao nhiêu phần trăm so với cũng kỳ năm ngoái?

Giả sử công ty công bố doanh số tăng 10% và lợi nhuận ròng tăng 12%. Nghe có vẻ tốt phải không? Chưa chắc đâu. Bạn không nên chỉ quan tâm đến tổng lợi nhuận ròng của công ty. Bạn không sở hữu toàn bộ công ty

mà chỉ sở hữu cổ phiếu, tương ứng với một tỷ lệ nhất định trong công ty. Trong vòng 12 tháng qua, công ty có thể đã phát hành thêm cổ phiếu hoặc "pha loãng" cổ phiếu bằng những cách khác. Vì thế, mặc dù lợi nhuận ròng có thể tăng 12%, nhưng EPS (là thước đo quan trọng nhất mà nhà đầu tư phải chú ý đến) có thể chỉ tăng 5% hoặc 6%.

Bạn phải có khả năng nhìn thấy những gì thực sự ẩn đằng sau các con số đẹp mà công ty công bố. Các công ty thường cố tính đánh lừa sự chú ý của bạn. Đừng để các con số như doanh số và lợi nhuận ròng làm phân tán sự chú ý của bạn khỏi yếu tố quan trọng thật sự đó là: EPS quý hiện tại. Để làm rõ hơn vấn đề này:

BẠN LUÔN SO SÁNH EPS QUÝ HIỆN TẠI CỦA CÔNG TY SO VỚI CÙNG KỲ NĂM TRƯỚC, CHỨ KHÔNG PHẢI QUÝ TRƯỚC ĐÓ, ĐỂ TRÁNH BỊ ẢNH HƯỞNG BỞI YẾU TỐ MÙA VỤ. NÓI CÁCH KHÁC, BẠN KHÔNG NÊN SO SÁNH EPS QUÝ 4 SO VỚI QUÝ 3. THAY VÀO ĐÓ, BẠN PHẢI SO SÁNH EPS QUÝ 4 NĂM NAY SO VỚI QUÝ 4 NĂM TRƯỚC ĐỂ CÓ ĐÁNH GIÁ CHÍNH XÁC HƠN.

LOẠI BỎ CÁC KHOẢN LỢI NHUẬN BẤT THƯỜNG CHỈ XUẤT HIỆN MỘT LẦN

Một nhà đầu tư sắc sảo nên tránh được cái bẫy do các khoản lợi nhuận bất thường không lặp lại. Ví dụ, nếu một công ty sản xuất máy tính báo cáo lợi nhuận quý gần nhất bao gồm cả các khoản lợi nhuận bất thường không lặp lại từ các hoạt động như bán bất động sản, thì phần lợi nhuận này nên được trừ ra khỏi con số lợi nhuận được báo cáo. Khoản lợi nhuận này là sự kiện chỉ xảy ra một lần, không phản ánh cho khả năng sinh lợi từ hoạt động kinh doanh chính. Chúng ta nên lờ đi các khoản lợi nhuận của các sự kiện chỉ xảy ra một lần.

Có thể ngân hàng Citigroup ở New York trong những năm 1990 đã thổi phòng lợi nhuận bằng cách bán các bất động sản thương mại, trước khi ngân hàng này tăng đòn bẩy nợ từ các khoản chứng khoán hóa nợ dưới chuẩn.

THIẾT LẬP MỨC TỐI THIỂU CHO TĂNG TRƯỞNG EPS QUÝ HIỆN TẠI

Bất kể bạn là nhà đầu tư mới hay có kinh nghiệm, tôi có lời khuyên chỉ nên mua cổ phiếu có mức tăng trưởng EPS quý gần nhất ít nhất là 18% hoặc 20% so với cùng kỳ năm trước. Theo nghiên cứu của chúng tôi ở các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất, chúng tôi phát hiện thấy, đây là mức tăng trưởng tối thiểu cần phải có trước khi có đợt sóng tăng giá mạnh. Nhiều nhà đầu tư thành công đã thiết lập mức tăng trưởng EPS quý hiện tại tối thiểu là 25%-30%.

Thậm chí để an toàn hơn, bạn nên có tăng trưởng EPS của hai quý gần nhất phải ở mức cao. Trong thị trường giá lên (tức thị trường tăng giá mạnh), tôi tập trung vào các cổ phiếu có mức tăng trưởng EPS từ 40% đến 500% hoặc cao hơn. Bạn có hàng ngàn cổ phiếu được niêm yết trên thị trường để lựa chọn. Tại sao bạn không mua cổ phiếu có chất lượng tốt nhất?

Để mài giũa khả năng lựa chọn cổ phiếu, hãy quan sát một hoặc hai quý tiếp theo và kiểm tra xem liệu EPS được báo cáo tăng trưởng ra sao so với cùng kỳ năm trước. Liệu công ty sẽ có mức tăng trưởng cao hơn hoặc thấp hơn một cách bất thường so với cùng kỳ năm ngoái. Sau khi bạn thấy mức trưởng so với cùng kỳ năm trước không bị ảnh hưởng bởi yếu tố mùa vụ, bước thực hiện này sẽ giúp bạn có thể dự đoán được báo cáo lợi nhuận trong những tháng tới là tốt hay xấu.

Phù thủy chứng khoán Mark Minervini trong cuốn sách "Giao Dịch Như Một Phù Thủy Chứng Khoán (Trade like stock market wizards)" gọi đây "hiệu ứng con gián", tức nếu bạn tìm thấy một con gián nhiều khả năng sẽ có nhiều con gián khác gần đó. Theo hiệu ứng này, một công ty công bố một hoặc hai quý có tốc độ tăng trưởng lợi nhuận cao, nhiều khả năng sẽ tiếp tục sẽ có kết quả tích cực trong các quý tới. Điều này là do hiệu ứng này sẽ tạo đà. Ví dụ, các báo cáo lợi nhuận trong một hoặc hai quý gần nhất tốt sẽ kích thích các nhà phân tích điều chỉnh tăng dự báo lợi nhuận cho các quý tới. Đến lượt nó, sẽ kích thích các nhà đầu tư tổ chức nhảy vào mua cổ phiếu. Chưa kể, các công ty môi giới chứng khoán cũng

khuyến nghị khách hàng mua cổ phiếu đó. Vui lòng đọc chi tiết cuốn sách để hiểu sâu hơn về hiệu ứng này – Chú thích của người dịch.

Nhiều nhà giao dịch cá nhân và thậm chí là một số nhà đầu tư tổ chức mua cổ phiếu khi EPS quý gần nhất vừa được công bố sụt giảm vì họ yêu thích công ty đó và nghĩ rằng, giá cổ phiếu đang "rẻ đi". Thông thường, họ nghĩ đến câu chuyện lợi nhuận sẽ tăng trở lại trong tương lai gần. Trong một số trường hợp điều này có thể đúng, nhưng phần lớn thì không. Một lần nữa, bạn có quyền lựa chọn đầu tư trong số hàng ngàn doanh nghiệp, và nhiều công ty trong số đó đang cho thấy kết quả hoạt động kinh doanh rất tốt. Vì thế, bạn không cần thiết phải tin vào lời hứa hoặc kỳ vọng lợi nhuận kinh doanh sẽ tốt trở lại, điều có thể không bao giờ xảy ra. Tốt nhất, cứ đầu tư vào công ty đang cho thấy kết quả hoạt động kinh doanh tích cực.

Yêu cầu tăng trưởng EPS quý hiện tại cao là một cách đầu tư thông minh nhằm làm giảm thiểu rủi ro trong việc lựa chọn cổ phiếu. Nhưng bạn cũng nên hiểu rằng, trong giai đoạn cuối cùng của thị trường tăng giá, một số hoặc nhiều cổ phiếu dẫn dắt thị trường sau một thời gian tăng giá mạnh mẽ, sẽ đạt đỉnh ngay khi tăng trưởng EPS quý hiện tại là trên 100%. Điều này biến nhiều nhà đầu tư và cả các nhà phân tích trở thành những kẻ ngốc khi mua cổ phiếu ở đỉnh, bất chấp kết quả kinh doanh vẫn rất tốt. Vì vậy, bạn phải hiểu bối cảnh thị trường chung, chứ không phải lúc nào cũng cho rằng kết quả kinh doanh tốt là cổ phiếu sẽ tăng giá.

TRÁNH XA CÁC DOANH NGHIỆP LỚN LÂU ĐỜI VỚI BAN LÃNH ĐẠO CỔ HỦ

Thực sự, nhiều doanh nghiệp lớn lâu đời ở Mỹ có những nhà lãnh đạo hết sức tầm thường khi liên tục tạo ra kết quả lợi nhuận ở mức trung bình. Tôi gọi những gã này là "kẻ cổ hủ" hoặc "huấn luyện viên tạm quyền" (*caretaker management*). Bạn nên tránh xa những công ty này cho đến khi có ai đó tạo nên động lực để thay đổi vị trí lãnh đạo cấp cao. Không hề ngẫu nhiên, những nhà lãnh đạo cổ hủ thường chỉ tạo ra tăng trưởng EPS

chỉ tầm 8%-10%. Các công ty tăng trưởng thực sự với các sản phẩm mới được ưa chuộng hoặc ban lãnh đạo cấp tiến sẽ không bao giờ chấp nhận với kết quả hiện tại của họ. Họ sẽ nỗ lực để tạo ra tăng trưởng cao hơn nữa.

Tác giả sử dụng một thuật ngữ trong bóng đá: huấn luyện viên tạm quyền (caretaker management). Thông thường, khi một huấn luyện viên chính thức bị sa thải và liên đoàn bóng đá hoặc ban quản trị đội bóng chưa kịp tìm ra huấn luyện viên ưng ý thay thế, họ sẽ chỉ định gấp một người giữ chức huấn luyện viên tạm quyền trong một thời gian ngắn khi giải đấu đang đến gần – Chú thích của người dịch.

TÌM KIẾM SỰ TĂNG TỐC VÀ ĐỘT BIẾN TRONG TĂNG TRƯỞNG EPS

Các phân tích của chúng tôi về các cổ phiếu thành công nhất cho thấy, trong phần lớn các trường hợp, có sự tăng tốc (*accelerated*) trong tăng trưởng EPS trong 10 quý trước khi giá cổ phiếu bắt đầu leo dốc. Sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS có nghĩa là tốc độ tăng trưởng EPS được tăng dần theo thời gian. **Nói cách khác, EPS cao không phải là nguyên nhân duy nhất khiến giá cổ phiếu tăng vọt mà chính là mức tăng trưởng cao cộng với sự tăng tốc (*acceleration*) hoặc thậm chí là sự đột biến (*breakout*) trong tăng trưởng EPS.** Ví dụ, một công ty thường có mức tăng EPS bình thường là 15%, bỗng năm nay tăng 40%-50% hoặc cao (Phố Wall gọi điều này là "sự bất ngờ tích cực của lợi nhuận") sẽ tạo nên môi trường hấp dẫn để giá cổ phiếu tăng vọt.

Muốn xác định sự tăng tốc trong tăng trưởng doanh số và lợi nhuận qua nhiều quý (ví dụ 10 quý), có thể sử dụng đường trung bình di động 2 kỳ (tức 2 quý) cho tăng trưởng doanh số và lợi nhuận trong 10 quý. Đường trung bình di động dốc lên thể hiện cho sự tăng tốc của tăng trưởng doanh số hoặc lợi nhuận – Chú thích của người dịch.

Một cách làm hữu ích để theo dõi khả năng tạo ra sự bất ngờ tích cực lợi nhuận chính là xác định xem có bao nhiêu tháng gần đây các nhà phân tích đã nâng ước tính lợi nhuận của công ty và bao nhiêu lần trước đây, công ty đã công bố báo cáo lợi nhuận đánh bại mức ước tính được đồng thuận chung (*consensus estimates*) của các nhà phân tích phố Wall.

Theo quan điểm của phù thủy chứng khoán Mark Minervini trong cuốn sách "Giao Dịch Như Một Phù Thủy Chứng Khoán (Trade like stock market wizards)", mối bận tâm chính của các nhà đầu tư tổ chức để quyết định mua vào cổ phiếu chính là "sự bất ngờ tích cực của lợi nhuận". Khi công ty nhiều lần công bố lợi nhuận vượt mức dự tính của các nhà phân tích phố Wall, các nhà phân tích phố Wall thường có hành động nâng dần mức dự báo lợi nhuận của họ. Điều này sẽ tạo ra các thông tin tích cực và thúc đẩy giá cổ phiếu tiếp tục tăng – Chú thích của người dịch.

TĂNG TRƯỞNG EPS CAO PHẢI ĐẾN TỪ TĂNG TRƯỞNG DOANH SỐ

Sự cải thiện trong tăng trưởng EPS hàng quý nên được hỗ trợ bởi tăng trưởng doanh số, ít nhất là 25% trong quý gần nhất, hoặc ít nhất là đang có sự tăng tốc trong tăng trưởng doanh số của ba quý gần nhất. Đối với những cổ phiếu tốt vừa mới được IPO, tăng trưởng doanh số có thể lên đến 100% hoặc cao hơn trong 8, 10, hoặc 12 quý trước đó.

Hãy lưu ý đến các cổ phiếu có sự tăng tốc trong tăng trưởng doanh số và tăng trưởng lợi nhuận trong ba quý liên tiếp. Bạn không nên vội vàng mất kiên nhẫn và bán đi các cổ phiếu nếu có Mật Mã 33. Hãy ôm chặt các cổ phiếu tốt.

Trong cuốn sách "Giao Dịch Như Một Phù Thủy Chứng Khoán (Trade like stock market wizards)" phù thủy Mark Minervini sử dụng **Mật Mã 33, nghĩa là có sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS, tăng trưởng doanh số và sự mở rộng của lợi nhuận biên trong ba quý liên tiếp.** *Khi ba*

yếu tố quan trọng được cải thiện trong ba quý liên tiếp, đó là cổ phiếu có nền tảng cơ bản tốt – Chú thích của người dịch.

Một vài nhà đầu tư chuyên nghiệp đã mua Waste Management tại mức giá $50 vào đầu năm 1998 vì lợi nhuận của nó đã nhảy vọt trong ba quý liên tiếp, lần lượt là 24%, 75% và 268%. Nhưng doanh số của công ty chỉ tăng 5%. Vài tháng sau đó, giá cổ phiếu sụp đổ về chỉ còn $15.

Điều này minh họa cho công ty có thể thổi phòng lợi nhuận trong vài quý liên tiếp bằng cách cắt giảm chi phí hoặc giảm chi tiêu cho hoạt động quảng cáo, nghiên cứu và phát triển, cũng như các hoạt động xây dựng khác. Tuy nhiên, để tăng trưởng lợi nhuận được bền vững, nó phải được ủng hộ bởi tăng trưởng doanh số ngày càng cao hơn. Đây là điều không xảy ra với Waste Management.

Khả năng chiến thắng của bạn sẽ tăng lên cao hơn nếu cổ phiếu bạn mua có lợi nhuận biên sau thuế của quý gần nhất cũng ở mức cao hoặc tăng lên mức cao mới, và nằm ở mức cao nhất trong ngành. Vâng, bạn phải chăm chỉ luyện tập kỹ năng chọn cổ phiếu mới trở thành nhà giao dịch siêu hạng. Không vất vả tập luyện, bạn sẽ không bao giờ có được thành công.

SỰ GIẢM TỐC CỦA TĂNG TRƯỞNG EPS TRONG 2 QUÝ LIÊN TIẾP LÀ DẤU HIỆU CẢNH BÁO.

Giống như chúng ta luôn phải nhớ cần có sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS trước khi mua cổ phiếu, thì khi có sự giảm tốc (*decelerate*) trong tăng trưởng EPS, hoặc thậm chí là sự sụt giảm mạnh mẽ trong tăng trưởng EPS là dấu hiệu cảnh báo rủi ro. Nghĩa là nếu một công ty đang có tốc độ tăng trưởng quý khoảng 50%, bất ngờ công bố tăng trưởng EPS chỉ còn 15%, điều này cho thấy công ty đang gặp phải vấn đề và bạn nên tránh xa.

Thậm chí các doanh nghiệp hàng đầu cũng có một quý tăng trưởng chậm trong một khoảng thời gian nào đó. Vì thế, trước khi thông tin lợi nhuận xấu xuất hiện, tôi thường kiểm tra xem tăng trưởng EPS của hai quý liên tiếp có sụt giảm mạnh hoặc giảm tốc hay không. Mức sụt giảm vào

khoảng 2/3 (hoặc lớn hơn) so với tốc độ tăng trưởng trước đó, được xem là nguy hiểm. Ví dụ tốc độ tăng trưởng EPS giảm từ 100% xuống còn 30% hoặc từ 50% xuống còn 15%.

SỬ DỤNG KHUNG ĐO LOGARITH TRÊN BIỂU ĐỒ TUẦN

Hiểu nguyên lý về sự tăng tốc hoặc giảm tốc của tăng trưởng lợi nhuận là điều rất quan trọng.

Các nhà phân tích chứng khoán, những người khuyến nghị mua cổ phiếu vì kỳ vọng một mức lợi nhuận cụ thể cho năm sau là đang nhìn vào những con số sai lầm. Thực sự, đầu tư vào một cổ phiếu có EPS đạt $5 và kỳ vọng tăng lên $6 vào năm tới (tương ứng mức tăng "mong muốn" là 20%) có thể là sai lầm nếu như bạn không nhìn thấy xu hướng của tốc độ tăng trưởng EPS. Điều gì xảy ra nếu tốc độ tăng trưởng EPS của năm trước đó là 60%? Rõ ràng mức 20% so với 60% là sự giảm tốc của tốc độ tăng trưởng. Điều này giải thích chỉ có rất ít nhà đầu tư có thể kiếm được tiền bằng cách tuân theo các khuyến nghị mua và bán của các nhà phân tích chứng khoán.

Biểu đồ theo khung đo logarith là một công cụ cực kỳ hữu ích trong phân tích giá cổ phiếu mà các nhà phân tích kỹ thuật thường sử dụng, vì nó chỉ ra sự tăng tốc hay giảm tốc trong tốc độ tăng trưởng giá.

Trên các đồ thị giá sử dụng khung đo số học, mức tăng giá 100% từ $10 lên $20 cũng có khoảng cách giống như mức tăng 50% từ $20 lên $30. Đây là lỗi của các khung đo số học. Nhưng trong các đồ thị theo khung đo logarith, mức tăng 100% có khoảng cách gấp đôi so với mức tăng 50%.

Trên các đồ thị tuần của dịch vụ Daily Graphs Online, chúng tôi luôn biểu diễn theo khung đo logarith. Đây mới là cách làm đúng.

Chúng tôi khuyến nghị các nhà phân tích khi phân tích đồ thị giá dài hạn nên sử dụng khung đo logarith. Trên phần mềm phân tích cổ phiếu chuyên dụng như Amibroker, các bạn nhấp chuột phải, chọn "Parameters", chọn tab có ghi chữ

"Axes & Grid". Trong mục Axes, chon Type, chọn Logarithmic – Chú thích của người dịch.

Là một nhà đầu tư thành công tự thân, bạn nên lấy EPS quý gần nhất cùng với EPS của ba quý trước đó và thể hiện trên biểu đồ sử dụng khung đo logarith để nhìn rõ xem bức tranh lợi nhuận của công ty là đang tăng tốc hay giảm tốc. Đối với các công ty tốt nhất, EPS mỗi quý trong 12 tháng gần nhất luôn ở gần hoặc thiết lập đỉnh cao mới (*hay nói cách khác, cứ bốn quý liên tiếp, EPS sẽ lại đạt đỉnh cao mới – chú thích của người dịch*).

KIỂM TRA CÁC CỔ PHIẾU KHÁC TRONG NHÓM NGÀNH

Để tăng thêm độ tin cậy, hãy kiểm tra EPS của các công ty khác trong nhóm ngành. Nếu bạn không thể phát hiện thấy ít nhất một hoặc hai cổ phiếu khác có mức tăng trưởng EPS cao, khả năng bạn đã lựa chọn sai cổ phiếu.

Các cổ phiếu dẫn dắt không bao giờ di chuyển một mình mà thường thuộc một ngành rộng nào đấy. Nói cách khác, khi cổ phiếu dẫn dắt tăng giá sẽ thường kéo theo cả ngành tăng giá. Điều này vì do tác động tích cực trong môi trường kinh doanh của ngành. Khi ngành trở nên nổi bật và tăng trưởng đột biến, sẽ có nhiều công ty trong ngành cùng có tốc độ tăng trưởng lợi nhuận cao. Tất nhiên, cổ phiếu dẫn dắt sẽ có tốc độ tăng trưởng cao nhất và chiếm lĩnh thị phần trong ngành tăng trưởng đó – Chú thích của người dịch.

BẠN CÓ THỂ TÌM THẤY BÁO CÁO THU NHẬP HÀNG QUÝ Ở ĐÂU

Báo cáo thu nhập hàng quý luôn được công bố đại chúng tại mục kinh doanh của các tờ báo tài chính hàng đầu hoặc các phương tiện truyền thông tài chính mỗi ngày. Nhưng hầu hết các tờ báo này đều thu hẹp nội dung của mục kinh doanh, làm thiếu các nội dung quan trọng. Kết quả là, chúng không có đủ các số liệu quan trọng mà các nhà đầu tư phải biết.

Đây là điều không hề xảy ra ở Nhật Báo *Investor's Business Daily (IBD)*. IBD không chỉ công bố các số liệu lợi nhuận chi tiết, mà thậm chí còn tiến tới phân tích, đánh giá và phân tách các báo cáo lợi nhuận thành: nhóm có lợi nhuận "tích cực (tăng)" và nhóm có lợi nhuận "tiêu cực (giảm)" để nhà đầu tư dễ dàng quan sát.

Các dịch vụ đồ thị như Daily Graphs® và Daily Graphs Online thể hiện số liệu lợi nhuận mới nhất vừa được các công ty công bố trong tuần, cũng như các số liệu lợi nhuận của các quý gần nhất cho mỗi chứng khoán trên đồ thị. Sau đó, bạn tính tốc độ tăng trưởng EPS hàng quý so với cùng kỳ năm trước. Việc quan sát tốc độ tăng trưởng EPS qua quý 1, quý 2, quý 3, và quý 4 sẽ nói cho bạn biết, công ty đang có sự tăng tốc hay giảm tốc trong tăng trưởng lợi nhuận.

Bây giờ, bạn đã biết được quy tắc quan trọng đầu tiên trong việc lựa chọn cổ phiếu là:

TĂNG TRƯỞNG EPS QUÝ HIỆN TẠI NÊN CÓ MỨC TĂNG LỚN, TỐI THIỂU LÀ 25% - 50%, SO VỚI CÙNG KỲ NĂM TRƯỚC. CÁC CÔNG TY TỐT NHẤT THƯỜNG CÓ TĂNG TRƯỞNG EPS LÊN ĐẾN 100% - 500% HOẶC CAO HƠN NỮA!

Một mức tăng trưởng tầm thường như 10% hoặc 12% là không đủ. Nếu bạn muốn tìm ra các siêu cổ phiếu, bạn không thể bỏ qua quy tắc này.◆

CHƯƠNG

04

A = TỐC ĐỘ TĂNG TRƯỞNG EPS HÀNG NĂM CAO TÌM KIẾM TĂNG TRƯỞNG ĐỘT BIẾN

Bất cứ công ty nào cũng có thể công bố một quý có lợi nhuận đột biến tại một thời điểm nào đó. Và khi chúng ta nhìn thấy điều này, tăng trưởng EPS quý hiện tại cao là mấu chốt quan trọng để tìm thấy các siêu cổ phiếu. Tuy nhiên, chỉ một mình tiêu chí này là không đủ.

Để đảm bảo kết quả lợi nhuận mới nhất không phải là "đầu voi, đuôi chuột" (tức lóe sáng một chút rồi vụt tắt mãi mãi), và cổ phiếu bạn muốn mua là của một công ty có chất lượng, bạn phải dựa vào nhiều tiêu chí khác. Tiêu chí thứ hai trong CANSLIM, đó chính là hãy xem xét tốc độ tăng trưởng EPS hàng năm của một công ty.

HÃY TÌM NHỮNG CỔ PHIẾU CÓ TĂNG TRƯỞNG EPS hàng năm tăng dần trong suốt ba năm vừa qua. Bạn không nên nhìn thấy tăng trưởng EPS của năm thứ hai giảm xuống, thậm chí ngay cả khi tăng trưởng EPS của năm thứ ba bật mạnh lên mức đỉnh cao mới. Sự kết hợp giữa tăng trưởng EPS cao trong vài quý gần đây và tăng trưởng EPS cao trong vài năm qua tạo ra một siêu cổ phiếu, hoặc ít nhất là một cổ phiếu có nhiều khả năng tăng giá mạnh trong một thị trường giá lên.

Trong một số trường hợp, bạn có thể chấp nhận một năm có EPS sụt giảm so với năm trước, trong khoảng thời gian quan sát là 5 năm, nếu như các năm sau đó EPS tăng lên đỉnh cao mới.

Nếu một công ty công bố mức EPS là $4.00 ở năm đầu tiên, năm thứ hai là $5.00, năm thứ ba là $6.00 và năm thứ tư là $3.00. Nếu bảng báo cáo lợi nhuận năm thứ năm, giả sử công bố mức EPS là $4.00 (cao hơn so với

năm thứ tư là $3.00), thì đây không phải là một báo cáo lợi nhuận tốt mặc dù tăng 33% so với năm ngoái. Không thể nhìn vào con số tăng trưởng lợi nhuận ấn tượng so với năm trước đó và đánh giá sự phục hồi này là tốt. Thực sự, lợi nhuận của công ty vẫn đang phục hồi chậm và vẫn còn thấp hơn nhiều so với đỉnh EPS vào năm thứ ba là $6.00.

Bạn nên nhìn thấy việc các nhà phân tích phố Wall đồng thuận nâng mức dự báo EPS cho năm tới, càng cao càng tốt. Nhưng nên nhớ: ước tính lợi nhuận của các nhà phân tích phố Wall chỉ là những ý kiến cá nhân, và chúng có thể sai (quá cao hoặc quá thấp so với thực tế). Chỉ có EPS được công bố mới là thực tế.

TÌM KIẾM ROE CAO

Bạn nên thận trọng với hai thước đo khả năng sinh lợi và tăng trưởng khác là: ROE và dòng tiền trên mỗi cổ phiếu.

Tỷ suất sinh lợi trên vốn cổ phần (ROE) được tính bằng cách chia tổng lợi nhuận ròng cho tổng vốn cổ phần. Điều này thể hiện công ty sử dụng tiền vốn của cổ đông hiệu quả như thế nào, do đó giúp chúng ta phân biệt một công ty được quản trị tốt với những công ty được quản trị tồi. Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, gần như tất cả cổ phiếu tăng giá mạnh nhất trong vòng 50 năm qua đều có ROE ít nhất là 17% (Nhiều siêu cổ phiếu thậm chí có ROE từ 25% đến 50%).

Để xác định dòng tiền, chúng ta cộng ngược trở lại số tiền khấu hao nhằm phản ánh số tiền mà công ty thực sự tạo ra. Một vài cổ phiếu tăng trưởng có dòng tiền trên mỗi cổ phần cao hơn 20% so với EPS được công bố.

KIỂM TRA ĐỘ ỔN ĐỊNH CỦA LỢI NHUẬN TRONG VÒNG BA NĂM

Qua nhiều nghiên cứu, chúng tôi đã xác định một yếu tố khác thực sự cho thấy tầm quan trọng trong việc chọn ra các cổ phiếu tăng trưởng đó là: độ ổn định (*stability*) và nhất quán (*consistency*) của tăng trưởng EPS hàng

năm trong thời gian ba năm. Thước đo độ ổn định lợi nhuận, được xếp theo khung đo từ 1 đến 99, được tính toán hoàn toàn khác với hầu hết mọi phương pháp thống kê truyền thống. Điểm số càng nhỏ, độ ổn định trong lợi nhuận càng cao. Số điểm này được tính bằng cách thể hiện EPS hàng quý trong vòng ba hoặc năm năm vừa qua và vẽ một đường xu hướng đi qua các điểm này nhằm xác định độ lệch so với đường tăng trưởng cơ bản (chính là đường xu hướng).

Các cổ phiếu tăng trưởng thường có sự ổn định trong tăng trưởng lợi nhuận với số điểm dưới 20 hoặc 25. Mức xếp hạng độ ổn định trong tăng trưởng lợi nhuận của một số công ty trên 30 hoặc cao hơn, cho thấy có tính chu kỳ và không đáng tin cậy. Nếu tất cả các yếu tố khác đều như nhau, bạn nên chọn những cổ phiếu mà có độ ổn định cao và nhất quán trong tăng trưởng lợi nhuận quá khứ. Một vài công ty có tăng trưởng EPS hàng năm 25% với mức độ xếp hạng ổn định là 1, 2 hoặc 3. Khi EPS hàng quý trong vài năm qua được thể hiện trên đồ thị sử dụng khung đo logarit, đường xu hướng EPS nên gần như thẳng và dốc lên. Trong hầu hết các trường hợp, điều này cũng cho thấy có sự tăng tốc trong tốc độ tăng trưởng EPS trong các quý gần nhất.

Ctrip.com	**Ngày 13/11/2009**
Tăng trưởng EPS	46%
Độ ổn định lợi nhuận	8
Tỷ lệ P/E	47 (gấp đôi chỉ số S&P500)
Khung dao động của P/E trong 5 năm	13-66
ROE	35%
Dòng tiền trên mỗi cổ phần	$1.34

Mẫu ví dụ về độ ổn định của lợi nhuận

Các con số thống kê về độ ổn định lợi nhuận thường được trình bày ngay bên dưới số liệu tốc độ tăng trưởng lợi nhuận hàng năm của công ty, điều mà hầu hết các nhà phân tích và dịch vụ đầu tư không bao giờ

tính toán nó. Chúng tôi công bố số liệu thống kê này trong nhiều sản phẩm dành cho các nhà đầu tư tổ chức cũng như trong dịch vụ Daily Graphs và Daily Graphs Online, vốn được thiết kế dành cho các nhà đầu tư cá nhân.

Nếu bạn chỉ muốn lựa chọn đầu tư vào các cổ phiếu tăng trưởng đã thể hiện rõ ràng, bạn nên tránh xa hàng trăm cổ phiếu có lịch sử lợi nhuận hỗn loạn hoặc có tính chu kỳ. Một vài cổ phiếu có thể "đạt đỉnh" đúng vào thời điểm đạt đỉnh của chu kỳ lợi nhuận.

THẾ NÀO LÀ MỘT CHU KỲ THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN BÌNH THƯỜNG?

Lịch sử đã chứng minh, đa số các thị trường bò tót (thị trường giá lên) thường tồn tại từ hai đến bốn năm và theo sau là thị trường giảm giá (hay thị trường con gấu). Sau khi thị trường con gấu kết thúc, một thị trường tăng giá mới lại bắt đầu.

Trong giai đoạn khởi đầu của thị trường tăng giá mới, các cổ phiếu tăng trưởng luôn luôn là nhóm dẫn dắt và thiết lập đỉnh cao mới đầu tiên. Những công ty này luôn có lợi nhuận tăng trưởng từ quý này sang quý khác, vì thế cổ phiếu của nó giữ giá tốt hoặc thậm chí là tăng giá trong bối cảnh thị trường chung đang giảm giá. Chính sự kết hợp giữa thị trường chung đang giảm giá và lợi nhuận của công ty tiếp tục tăng trưởng đã tạo nên mức P/E hấp dẫn đối với các nhà đầu tư tổ chức (là những người vốn rất coi trọng chỉ số P/E).

Các cổ phiếu có tính chu kỳ ở các ngành công nghiệp cơ bản như thép, hóa học, giấy, cao su, ô tô, và chế tạo máy thường tăng giá chậm hơn trong giai đoạn đầu của thị trường tăng giá mới.

Các cổ phiếu tăng trưởng của công ty trẻ thường trở thành cổ phiếu dẫn dắt ít nhất trong hai chu kỳ thị trường tăng giá. Sau đó, đến lượt các cổ phiếu có tính chu kỳ, các cổ phiếu phục hồi từ khó khăn (*turnaround*), hoặc các cổ phiếu thuộc các ngành mới nổi nhưng xu hướng tăng giá cũng chỉ diễn ra trong thời gian ngắn.

Trong cuốn sách: "Giao Dịch Như Một Phù Thủy Chứng Khoán", Mark Minervini chia thành sáu nhóm ngành: Cổ phiếu dẫn dắt thị trường (market leader); cổ phiếu của các công ty cạnh tranh hàng đầu (Top Competitors); cổ phiếu được các nhà đầu tư tổ chức ưa thích (Institutional favorites); cổ phiếu của các công ty phục hồi từ khó khăn (turnaround situations); cổ phiếu có tính chu kỳ (cyclical stocks) và các cổ phiếu từng dẫn dắt thị trường nhưng bị lãng quên (past leader and laggards). Bạn đọc nên tham khảo cuốn sách này để rõ hơn chi tiết của từng nhóm cổ phiếu. Nhóm cổ phiếu dẫn dắt thị trường hay cổ phiếu tăng trưởng là khoản đầu tư tốt nhất và sinh lợi nhất – Chú thích của người dịch.

Trong quá khứ, có đến ¾ cổ phiếu tăng giá mạnh nhất thị trường là ở nhóm cổ phiếu tăng trưởng, và ¼ còn lại là nhóm cổ phiếu có tính chu kỳ hoặc nhóm cổ phiếu phục hồi từ khó khăn. Vào năm 1982, Chrysler và Ford là hai cổ phiếu phục hồi từ khó khăn. Các cổ phiếu có tính chu kỳ và cổ phiếu phục hồi từ khó khăn trở thành nhóm ngành dẫn sóng vào các giai đoạn: năm 1953-1955, năm 1963-1965 và năm 1974-1975. Các cổ phiếu có tính chu kỳ bao gồm ngành giấy, nhôm, ô tô, hóa chất và nhựa trở thành nhóm ngành dẫn sóng vào năm 1987, và các cổ phiếu thuộc ngành xây dựng nhà ở (cũng thuộc nhóm cổ phiếu có tính chu kỳ) trở thành nhóm ngành dẫn dắt ở các giai đoạn khác. Các cổ phiếu phục hồi từ khó khăn chẳng hạn như IBM vào năm 1994 và Apple vào năm 2003.

Vào năm 2003, Apple suýt phá sản công ty. Sự quay trở lại của Steven Jobs cùng các sản phẩm đình đám như Ipod, Itune, Iphone, Ipad...đã biến công ty trở thành một tượng đài vĩ đại - Chú thích của người dịch.

Thậm chí ngay cả khi các cổ phiếu có tính chu kỳ được các nhà đầu tư ưa chuộng và tăng giá mạnh, thì vẫn còn nhiều cổ phiếu tăng trưởng khác ở các công ty trẻ, tăng giá mạnh. Các cổ phiếu có tính chu kỳ ở Mỹ thường thuộc các ngành già cỗi, kém hiệu quả. Một vài công ty thậm chí không còn lợi thế cạnh tranh khi nhu cầu các sản phẩm như: thép, đồng,

hóa chất và dầu chủ yếu đến từ Trung Quốc, là quốc gia đang ở trong quá trình phát triển các ngành công nghiệp cơ bản. Sau khi thị trường con gấu năm 2000-2003 kết thúc ở Mỹ, nhiều cổ phiếu có tính chu kỳ phục hồi do nền kinh tế Trung Quốc bắt đầu bước vào giai đoạn tăng trưởng thần kỳ.

Tuy nhiên, các cổ phiếu có tính chu kỳ không còn đại diện cho tương lai nước Mỹ. Ngoài ra, các công ty lớn, già cỗi ở Mỹ thường gặp bất lợi về quy mô. Chính vì chúng quá lớn nên thiếu động lực đổi mới, và thường chỉ dừng lại ở việc cải tổ một chút để có thể cạnh tranh với những đối thủ nhanh nhạy ở nước ngoài và với chính các doanh nghiệp mới, trẻ ở Mỹ.

Sự phục hồi của các cổ phiếu có tính chu kỳ thường chỉ tồn tại trong một thời gian ngắn, và thường là cổ phiếu giảm mạnh nhất khi suy thoái kinh tế xuất hiện khiến lợi nhuận của các doanh nghiệp sụt giảm. Nếu bạn muốn mua các cổ phiếu phục hồi từ khó khăn, hãy tìm kiếm các công ty có tốc độ tăng trưởng EPS hàng năm ít nhất là 5%-10% và có hai quý liên tiếp lợi nhuận phục hồi mạnh để kéo EPS của 12 tháng gần nhất lên đỉnh cao mới. Hãy biểu diễn EPS của 12 tháng gần nhất lên đồ thị sử dụng khung đo logarit, bạn sẽ thấy góc của đường xu hướng EPS càng dốc càng tốt.

Nếu lợi nhuận tăng quá mạnh lên đỉnh cao mới, đôi khi chỉ cần một quý có tăng trưởng EPS đột biến như vậy cũng đủ. Cleveland Cliffs, nhà cung cấp viên quặng sắt cho ngành thép (thường được biết đến với cái tên Cliffs Natural Resources) bất ngờ chuyển từ trạng thái lỗ sang lãi lớn ở các quý năm 2004, với mức tăng lần lượt là 64% và 241%. Với động lực này, giá cổ phiếu tăng vọt 170% trong tám tháng tiếp theo.

CÁCH LOẠI BỎ NHỮNG CỔ PHIẾU THUA LỖ RA KHỎI NHÓM NGÀNH CÔNG NGHIỆP

Việc áp dụng tiêu chí tăng trưởng lợi nhuận trong ba năm liên tiếp sẽ giúp bạn loại bỏ tới 80% cổ phiếu trong bất cứ ngành nào. Tốc độ tăng trưởng của hầu hết các cổ phiếu trong bất cứ ngành nào thường là yếu ớt hoặc thậm chí là không hề có tăng trưởng. Điều này hoàn toàn khác hẳn với sự tăng trưởng lợi nhuận mạnh mẽ của các siêu cổ phiếu sau đây:

- Xerox có tốc độ tăng trưởng hàng năm là 32% trước khi giá cổ phiếu tăng vọt 700% từ tháng 3/1963 đến tháng 6/1966.
- Hệ thống cửa hàng Wal-Mart, có tốc độ tăng trưởng hàng năm là 43% trước khi giá cổ phiếu tăng vọt 11,200% từ năm 1977 đến năm 1990.
- Cisco Systems có tăng trưởng ở mức 257% vào tháng 10/1990, và Microsoft có mức tăng trưởng 99% vào tháng 10/1986, trước khi giá của hai cổ phiếu này tăng mạnh.
- Priceline.com, từ năm 2004 đến 2006 có EPS tăng gấp đôi từ mức 96 cent lên $2.03, trước khi giá cổ phiếu tăng gấp ba lần trong năm quý tiếp theo.
- Google, đã có EPS tăng trưởng mạnh mẽ từ mức 55 cent vào năm 2002 lên $2.52 vào năm 2004, trước khi giá cổ phiếu tăng vọt từ $200 vào năm 2004 lên $700 vào năm 2007.

Cần nhớ rằng, một năm có tốc độ tăng trưởng lợi nhuận cao chưa hẳn sẽ giúp công ty trở thành cổ phiếu tăng trưởng bền vững. Thực sự, nhiều cổ phiếu được gọi là cổ phiếu tăng trưởng tuy có mức tốc độ tăng trưởng lợi nhuận hiện tại cao, nhưng thực ra còn thấp hơn nhiều so với những gì nó đã làm được ở chu kỳ thị trường tăng giá trước đó. Nhiều cổ phiếu tăng trưởng ở chu kỳ thị trường tăng giá này sẽ không tiếp tục trở thành cổ phiếu tăng trưởng ở chu kỳ thị trường tăng giá tiếp theo.

Cổ phiếu của một công ty có tốc độ tăng trưởng EPS trong ba năm trên 30% nhưng bị chậm xuống còn 10% hoặc 15% trong vài quý gần đây chắc chắn đã trở thành một cổ phiếu tăng trưởng bị bão hòa. Các công ty lớn và già cỗi thường có đặc điểm tăng trưởng EPS chậm dần và do đó bạn cần né tránh đầu tư vào các công ty này. Nước Mỹ liên tục trỗi dậy và được dẫn dắt bởi các doanh nghiệp mới đầy sáng tạo. Chính những công ty này, chứ không phải chính phủ, mới tạo ra các ngành công nghiệp mới.

TĂNG TRƯỞNG EPS QUÝ HIỆN TẠI VÀ TĂNG TRƯỞNG EPS HÀNG NĂM CAO LÀ RẤT TUYỆT VỜI

Một siêu cổ phiếu cần có cả tốc độ tăng trưởng EPS cao trong vài năm gần đây và trong vài quý gần đây. Chính sự kết hợp mạnh mẽ của hai yếu tố quan trọng, hơn là chỉ có một trong hai yếu tố, sẽ tạo ra một siêu cổ phiếu, hoặc ít nhất là một cổ phiếu có khả năng cao sẽ tăng giá mạnh.

Cách nhanh nhất để tìm thấy một công ty có tốc độ tăng trưởng EPS quý hiện tại ở mức cao và đang tăng tốc, cũng như tốc độ tăng trưởng EPS trong ba năm gầy đây ở mức cao là kiểm tra Xếp Hạng EPS được Nhật Báo IBD đánh giá cho từng cổ phiếu trong mỗi bài phân tích.

CHỈ SỐ XẾP HẠNG EPS ĐO LƯỜNG TĂNG TRƯỞNG EPS CỦA HAI QUÝ GẦN NHẤT SO VỚI CÙNG KỲ NĂM TRƯỚC VÀ KIỂM TRA TỐC ĐỘ TĂNG TRƯỞNG EPS CỦA BA NĂM GẦN NHẤT. KẾT QUẢ SAU ĐÓ SẼ ĐƯỢC SO SÁNH VỚI CÁC CÔNG TY NIÊM YẾT KHÁC VÀ XẾP HẠNG THEO KHUNG ĐO TỪ 1 ĐẾN 99, TRONG ĐÓ 99 LÀ MỨC TỐT NHẤT. MỘT CÔNG TY CÓ XẾP HẠNG EPS Ở MỨC 99 CÓ NGHĨA TỐT HƠN SO VỚI 99% CÁC CÔNG TY NIÊM YẾT KHÁC, DỰA TRÊN THÀNH QUẢ CỦA TĂNG TRƯỞNG EPS HÀNG NĂM VÀ CÁC QUÝ GẦN NHẤT.

Nếu một cổ phiếu vừa mới được niêm yết và công ty không có số liệu về tốc độ tăng trưởng EPS trong ba năm gần nhất, hãy tìm kiếm mức tăng trưởng EPS cao và thậm chí là cả tăng trưởng doanh số cao hơn nữa trong năm hoặc sáu quý gần nhất. Một hoặc hai quý có tốc độ tăng trưởng cao là không đủ và những cổ phiếu như vậy (chưa có đủ bằng chứng cho thấy trở thành một siêu cổ phiếu) không lâu sau đó sẽ giảm giá mạnh.

LIỆU CHỈ SỐ P/E CÓ THỰC SỰ QUAN TRỌNG?

Nếu bạn cũng giống như hầu hết các nhà đầu tư khác, chắc chắn bạn sẽ được dạy rằng, điều quan trọng cần phải biết về cổ phiếu chính là chỉ số

P/E. Vâng, bạn hãy chuẩn bị tinh thần để nghe kết luận bất ngờ sau đây.

Trong suốt nhiều năm, các nhà phân tích phố Wall đã sử dụng chỉ số P/E như là công cụ định giá cơ bản để xác định liệu một cổ phiếu được định giá thấp (có P/E thấp) và đáng để mua, hay là được định giá cao (có P/E) và nên bán đi. Nhưng các phân tích của chúng tôi về các cổ phiếu thành công nhất từ năm 1880 đến nay cho thấy một thực tế hoàn toàn trái ngược với niềm tin phổ biến của các nhà đầu tư. Theo đó, chỉ số P/E dường như chẳng liên quan gì đến các con sóng tăng giá của siêu cổ phiếu và chúng chẳng giúp ích gì nhiều trong việc xác định xem liệu một cổ phiếu đáng để mua hay bán.

Thay vào đó, chúng tôi phát hiện thấy mức tăng trưởng EPS mới là yếu tố quan trọng có ảnh hưởng đến các con sóng tăng giá như trình bày ở Chương 2. Việc kết luận một cổ phiếu bị 'định giá thấp" đơn giản chỉ vì nó đang được giao dịch ở mức P/E thấp hoặc chỉ vì nó đang ở mức đáy thấp nhất trong lịch sử dao động của chỉ số P/E, rõ ràng là cực kỳ vớ vẩn. **Yếu tố quan trọng cần phải xem xét là liệu tốc độ tăng trưởng EPS đang tăng tốc hay giảm tốc.**

Từ năm 1953 đến năm 1985, chỉ số P/E trung bình của các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất thị trường lúc mới khởi đầu con sóng tăng là khoảng 20 lần. (Trong khi chỉ số P/E trung bình của chỉ số công nghiệp Dow Jones (DJIA) trong cùng giai đoạn là 15 lần). Khi các siêu cổ phiếu này tăng giá, chỉ số P/E của chúng tăng lên 125% và đạt mức 45 lần. Từ năm 1990 đến năm 1995, các cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự có mức P/E trung bình là 36 lần và sau đó tăng lên trên 80 lần. Nhưng mức P/E này vẫn chưa được gọi là cao, và thực sự chỉ mới ở mức bình thường. Chỉ số P/E của các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất mọi thời đại lúc mới khởi đầu con sóng tăng chỉ 25-50 lần, và sau khi giá tăng vọt, P/E được đẩy lên mức 60-115 lần. Trong thị trường tăng giá điên loạn như cuối những năm 1990 (bong bóng dotcom), mức P/E của nhiều cổ phiếu thậm chí còn đẩy lên tới bốn con số. Các nhà đầu tư giá trị hầu như đã bỏ lỡ các cơ hội đầu tư tuyệt vời này.

TẠI SAO BẠN BỎ LỠ CÁC SIÊU CỔ PHIẾU?

Những phát hiện trên cho thấy, nếu bạn không sẵn lòng mua những cổ phiếu tăng trưởng có tỷ lệ P/E từ 25-50 lần, hoặc thậm chí cao hơn nữa, bạn sẽ tự động loại bỏ mình ra khỏi các cơ hội đầu tư tốt nhất! Bạn đã bỏ lỡ Microsoft, Cisco Systems, Home Depot, America Online, và nhiều siêu cổ phiếu khác đang ở thời kỳ vàng son nhất của nó.

Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy tỷ lệ P/E cao là hệ quả cuối cùng của một chuỗi sự việc: đầu tiên là sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS, và điều này sẽ thu hút lực mua từ các nhà đầu tư tổ chức lớn, dẫn tới giá cổ phiếu tăng mạnh. Khi giá tăng nhanh hơn tăng trưởng lợi nhuận, tỷ lệ P/E sẽ mở rộng. Nói cách khác, P/E không phải là nguyên nhân dẫn tới sự tăng vọt của giá cổ phiếu mà là hệ quả cuối cùng. Ví dụ, chúng ta thường thấy các tỷ lệ P/E sẽ tăng cao trong thị trường tăng giá. P/E thấp thường xảy ra trong các thị trường con gấu, ngoại trừ các cổ phiếu có tính chu kỳ.

Các cổ phiếu có tính chu kỳ có hiệu ứng P/E đảo ngược, tức P/E thấp trong thị trường giá lên và P/E cao trong thị trường giá xuống – Chú thích của người dịch.

Trong thị trường tăng giá một cách điên cuồng, đừng bỏ qua cơ hội mua cổ phiếu chỉ vì P/E của nó dường như quá cao. Đây có thể chính là siêu cổ phiếu tiếp theo. Và đừng bao giờ mua cổ phiếu chỉ vì P/E trong có vẻ rẻ và hời. Luôn luôn có một lý do xứng đáng để giải thích tại sao cổ phiếu có P/E thấp như vậy (Người dịch: công ty làm ăn không sinh lợi). Chẳng có gì đảm bảo một cổ phiếu đang giao dịch ở mức P/E 8-10 lần không tiếp tục giảm giá và giao dịch ở mức P/E thấp hơn, chẳng hạn như 4-5 lần.

Nhiều năm trước đây, khi tôi mới bắt đầu chập chững nghiên cứu về thị trường chứng khoán, tôi đã mua Northrop tại mức P/E bốn lần và chứng kiến nó giảm giá xuống mức P/E còn hai lần trong nỗi đau cùng cực.

CHỈ SỐ P/E ĐÃ BỊ SỬ DỤNG SAI NHƯ THẾ NÀO?

Nhiều nhà phân tích phố Wall đưa một cổ phiếu vào danh sách "khuyến nghị mua" vì nó đang giao dịch ở mức P/E thấp nhất trong lịch sử biến động của chỉ số này. Họ cũng đưa ra khuyến nghị mua nhiều hơn khi giá cổ phiếu bắt đầu giảm, vì điều này làm giảm chỉ số P/E và khiến nó trông có vẻ như là một món hời lớn.

Vào năm 1998, Gillete và Coca-Cola trông có vẻ là "cơ hội mua tuyệt vời" vì giá cổ phiếu giảm vài điểm và khiến cho P/E trông "hấp dẫn hơn". Thực sự, lợi nhuận của hai công ty này đang giảm mạnh mới là nguyên nhân chính khiến cho mức định giá trở nên "rẻ hơn". Các phân tích dựa trên P/E chỉ là các quan điểm cá nhân, và các lý thuyết không đúng đắn được nhào nặn bởi các nhà phân tích, các nhà học thuật và những người khác (đây là những người chưa bao giờ kiếm được nhiều tiền trên thị trường tài chính). Vào năm 2008, các nhà phân tích khuyến nghị mua Bank of America khi cả giá cổ phiếu và lợi nhuận cùng giảm mạnh. Trên thị trường chứng khoán, chẳng có gì là an toàn và chắc chắn cả. Đó là lý do tại sao bạn nên né tránh mua cổ phiếu với P/E thấp vì nghĩ rằng nó là an toàn.

Những người tin vào tỷ lệ P/E thường lờ đi xu hướng của thị trường chung. Ví dụ, khi thị trường chung đã đạt đỉnh, nghĩa là tất cả các cổ phiếu đều đang quay đầu đi xuống. Việc kết luận một công ty bị định giá thấp vì nó đã từng giao dịch tại mức P/E 22 lần và nay chỉ còn 15 lần là cực kỳ lố bịch và ngây thơ.

Cách duy nhất tôi sử dụng chỉ số P/E là dùng để ước tính mục tiêu giá tiềm năng của một cổ phiếu tăng trưởng trong 6-18 tháng tới dựa trên EPS dự kiến. Tôi lấy EPS dự kiến trong hai năm tới, nhân với chỉ số P/E của cổ phiếu đó tại thời điểm xuất hiện nền giá đầu tiên, và tiếp tục nhân 2 hoặc 3 (hoặc con số khác cao hơn nữa). Lý do tôi phải nhân 2 hoặc nhân 3 vì đây là sự mở rộng P/E phổ biến của các cổ phiếu trong giai đoạn tăng giá. Tuy nhiên, đôi khi trong một vài thị trường tăng giá hoặc ở một số cổ phiếu tăng trưởng nhất định, P/E thậm chí không thay đổi so với mức

P/E tại thời điểm xuất hiện nền giá đầu tiên (*lý do là tăng trưởng EPS của các cổ phiếu này ngang bằng hoặc thậm chí là nhanh hơn cả tốc độ tăng trưởng giá – chú thích của người dịch*).

Ví dụ, nếu giá cổ phiếu Charles Schwab tạo điểm phá vỡ từ nền giá đầu tiên tại mức giá $43.75 (điều này diễn ra vào cuối năm 1998) và chỉ số P/E tại thời điểm này là 40 lần. Tiếp theo, tôi nhân P/E này với mức mở rộng tiềm năng là 130% và có kết quả là 85.2 lần. Tiếp theo, tôi nhân P/E tiềm năng 85.2 lần với ước tính EPS được các nhà phân tích đồng thuận chung trong hai năm tới là $1.45. Điều này đưa ra mức giá mục tiêu là $123.54.

CÁCH SAI LẦM ĐỂ PHÂN TÍCH CÁC CÔNG TY TRONG MỘT NGÀNH

Một cách sai lầm để sử dụng chỉ số P/E (cả nhà giao dịch nghiệp dư và chuyên nghiệp đều mắc phải) là đánh giá các cổ phiếu trong ngành và tập trung vào cổ phiếu nào đang được giao dịch với mức P/E thấp nhất (vì họ xem đây là cổ phiếu bị định giá thấp và do đó khuyến nghị mua cổ phiếu này). Thực tế là, mức P/E thấp thường thuộc về công ty có kết quả lợi nhuận tồi tệ nhất.

Một sự thật đơn giản mà bạn cần phải nhớ là, tại bất cứ thời điểm nào, các cổ phiếu luôn luôn được giao dịch ở gần giá trị nội tại của chúng. Một cổ phiếu đang được giao dịch tại mức P/E 20 lần là vì nó có những lý do riêng để xứng đáng với mức định giá ấy. Tương tự, một cổ phiếu được giao dịch tại mức P/E 15 lần cũng có lý do của nó. Một cổ phiếu chỉ giao dịch tại mức P/E 7 lần đơn giản vì khả năng sinh lợi kém hơn so với cổ phiếu có P/E cao hơn. Tương tự, hãy nhớ các cổ phiếu có tính chu kỳ thường có P/E thấp trong những giai đoạn tăng giá, và không có sự mở rộng của chỉ số P/E giống như các cổ phiếu tăng trưởng.

Bạn không thể mua một chiếc xe Mercedes với giá của một chiếc Chevrolet, và bạn cũng không thể mua một biệt thự tuyệt đẹp hướng ra biển với giá của một ngôi nhà nằm sâu hàng dặm trong đất liền. Mọi thứ

luôn được giao dịch đúng với giá trị của nó tại bất cứ thời điểm nào dựa trên quy luật cung và cầu.

Giá trị của các bức tranh vĩ đại ngày càng tăng đã tạo nên tay tay buôn bán các tác phẩm nghệ thuật nổi tiếng như Joseph Duveen. Anh ta đã đi khắp Châu Âu và mua các bức tranh độc nhất vô nhị của Rembrandt và nhiều họa sĩ tài năng khác, bằng cách trả giá cao hơn so với giá thị trường. Sau đó, anh ta mang chúng trở về Mỹ và bán lại cho Henry Ford cùng nhiều đại gia công nghiệp khác để kiếm khoản lời lớn. Nói cách khác, Lord Duveen đã thực hiện một nguyên tắc kinh doanh: mua cao và bán lại với giá cao hơn nữa.

Đây chính là điều mà những người mua những tác phẩm nghệ thuật giá rẻ phải học hỏi từ Lord Duveen vì giá rẻ có thể trở nên rẻ hơn. Nói cách khác, nhìn thì giá có vẻ rẻ nhưng thực ra lại đắt. Trong khi cách làm của Duveen, nhìn thì giá có vẻ đắt nhưng thực ra lại rẻ. Các nhà đầu tư cổ phiếu cũng nên học hỏi cách giao dịch này. Hãy đầu tư vào các cổ phiếu tốt nhất (giống như các tác phẩm nghệ thuật tốt nhất) và sau đó bán lại với giá cao hơn khi nhu cầu thị trường tăng lên.

Nếu giá và tỷ lệ P/E của công ty không thay đổi trong tương lai gần, thì đó là vì các điều kiện, sự kiện, tâm lý và lợi nhuận đang tiếp tục được cải thiện hoặc bắt đầu sụt giảm. Cuối cùng, khi chỉ số P/E của cổ phiếu đạt đỉnh (điều thường xảy ra khi thị trường chung đang đạt đỉnh và bắt đầu giảm mạnh), đó cũng là tín hiệu cho thấy tốc độ tăng trưởng lợi nhuận của công ty đang yếu đi.

Thực sự, các cổ phiếu có P/E cao sẽ có độ biến động mạnh hơn, đặc biệt trong kỷ nguyên công nghệ cao. Giá của các cổ phiếu P/E cao có thể tạm thời cao hơn giá trị thực của nó, nhưng điều tương tự cũng xảy ra đối với các cổ phiếu có P/E thấp.

NHỮNG VÍ DỤ CHO THẤY P/E CAO LÀ MÓN HỜI LỚN

Các ví dụ sau đây là những công ty nhỏ, đang tăng trưởng, có những sản phẩm mang tính cách mạng, trông có vẻ đắt đỏ với chỉ số P/E cao nhưng thực ra giá cổ phiếu lại đang nằm ở vùng đáy.

Ví dụ

- Xeror, ngay sau khi vừa mới tung ra sản phẩm máy photocopy khô đầu tiên vào năm 1959, cổ phiếu này đang được giao dịch với P/E 100 lần vào năm 1960, trước khi giá cổ phiếu tăng vọt 3,300% (tương ứng với giá $5 (sau khi chia tách) lên $170).
- Syntex, công ty đầu tiên được cấp bằng sáng chế về thuốc tránh thai, được giao dịch ở mức P/E 45 lần vào tháng 7/1964, trước khi giá cổ phiếu tăng vọt 400%.
- Genentech, nhà tiên phong về sử dụng các thông tin về gen để phát triển các loại thuốc mới và là công ty công nghệ sinh học đầu tiên được IPO, ban đầu được giao dịch ở mức P/E 200 lần vào tháng 11/1985. Năm tháng sau, giá cổ phiếu tăng 300%.
- American Online, là công ty phần mềm cho phép hàng triệu người tham gia vào một thế giới công nghệ của Internet, đã giao dịch ở mức P/E 100 lần vào tháng 11/1994, tại mức giá $115. Sau đó, giá cổ phiếu tăng lên mức đỉnh $475 vào đầu tháng 1/2006.

Thực sự, các nhà đầu tư quá định kiến với P/E cao sẽ bỏ lỡ hầu hết các cơ hội đầu tư sinh lời nhất trong lịch sử. Trong các thị trường tăng giá, định kiến này sẽ khiến bạn bỏ lỡ cơ hội làm giàu.

ĐỪNG BÁN KHỐNG CỔ PHIẾU CHỈ VÌ P/E CAO

Vào tháng 6/1962, khi thị trường cổ phiếu chạm đáy, một nhà đầu tư lớn có tên Beverly Hills đã đến một văn phòng môi giới chứng khoán của bạn tôi và hét lớn: "P/E những tới 50 lần, Xerox đã bị định giá quá cao". Ông ấy quyết định bán khống 2,000 cổ phiếu Xerox tại mức giá $88 (bằng cách vay cổ phiếu từ công ty môi giới chứng khoán và bán với hy vọng giá cổ phiếu sẽ giảm giá. Sau đó ông ta có thể mua lại với giá rẻ hơn và thu lời từ số tiền chênh lệch). Nhưng tiếc thay, cổ phiếu này sau đó tăng vọt lên và cuối cùng đạt đỉnh $1,300 (trước khi điều chỉnh do chia tách cổ phiếu) với mức P/E khi đạt đỉnh là 80 lần.

Có rất nhiều người quyết định bán khống cổ phiếu chỉ vì lý do duy nhất: P/E quá cao! Đối với các nhà đầu tư tăng trưởng, không có mức giá nào được xem là quá cao để mua và mức giá nào quá thấp để bán. Các ví dụ trên cho thấy, P/E cao không phải là vấn đề, thậm chí đó có thể là những khoản đầu tư rất sinh lợi. Vì thế, không nên bán khống chỉ vì cổ phiếu có P/E cao. Thực ra, đó chỉ là những quan điểm cá nhân và chúng thường hay sai lầm, chỉ có thị trường là luôn luôn đúng. Đừng bao giờ tranh cãi hay chiến đấu chống lại thị trường.

BÂY GIỜ BẠN ĐÃ CÓ ĐƯỢC BÍ MẬT ĐẦY QUYỀN NĂNG ĐỂ CẢI THIỆN KỸ NĂNG CHỌN CỔ PHIẾU VÀ ĐỊNH THỜI ĐIỂM MUA. HÃY MUA CỔ PHIẾU ĐANG CHO THẤY TĂNG TRƯỞNG DOANH SỐ VÀ EPS TRONG BA NĂM VỪA QUA Ở MỨC CAO, CỘNG THÊM TĂNG TRƯỞNG EPS TRONG CÁC QUÝ GẦN ĐÂY ĐƯỢC CẢI THIỆN VÀ ROE CAO. CÁC DỊCH VỤ PHÂN TÍCH ĐỒ THỊ CỦA IBD CÓ THỂ GIÚP BẠN ĐIỀU NÀY. HÃY HỌC CÁCH PHÁT HIỆN CÁC MẪU HÌNH ĐỒ THỊ TỐT Ở CÁC CỔ PHIẾU CÓ TĂNG TRƯỞNG DOANH SỐ, LỢI NHUẬN VÀ ROE CAO. ĐỪNG CHẤP NHẬN NHỮNG GÌ ÍT HƠN THẾ... NẾU NHƯ BẠN MUỐN CÓ KẾT QUẢ ĐẦU TƯ TỐT HƠN. ◆

CHƯƠNG

05

N = CÁC CÔNG TY TRẺ, SẢN PHẨM MỚI, LÃNH ĐẠO MỚI, THIẾT LẬP ĐỈNH GIÁ MỚI TỪ CÁC NỀN GIÁ TỐT

Cần phải có một cái gì đó mới mẻ để khiến giá cổ phiếu tăng vọt. Đó có thể là sản phẩm hoặc dịch vụ mới có tính đột phá, được khách hàng ưa chuộng khiến cho lợi nhuận của công ty tăng tốc nhanh hơn so với trước đây. Hoặc đó có thể là sự thay đổi ở vị trí lãnh đạo mang đến nguồn sinh khí mới, ý tưởng mới, hoặc ít nhất là một vị lãnh đạo mới dám làm sạch những yếu tố cũ kỹ gây cản trở cho sự phát triển của công ty. Những điều kiện mới của ngành công nghiệp, chẳng hạn như sự thiếu hụt nguồn cung, giá hàng hóa tăng, hoặc sự xuất hiện của công nghệ mới mang tính cách mạng, có thể tạo nên ảnh hưởng tích cực đến hầu hết cổ phiếu trong ngành.

TRONG NGHIÊN CỨU CỦA CHÚNG TÔI VỀ NHỮNG CỔ PHIẾU TĂNG GIÁ MẠNH NHẤT THỊ TRƯỜNG (với dữ liệu từ năm 1880 đến 2008), chúng tôi đã phát hiện thấy hơn 95% cổ phiếu thành công vang dội nhất trong ngành công nghiệp Mỹ đều có một trong các yếu tố trên. Vào cuối những năm 1800, sự xuất hiện của ngành công nghiệp đường sắt liên kết các vùng miền trên nước Mỹ, rồi năng lượng điện, điện thoại và cả camera của George Eastman. Nhà bác học Edison tạo ra máy hát đĩa, máy chiếu phim, bóng đèn điện. Tiếp theo đó là sự xuất hiện của ô tô, máy bay và radio. Tủ lạnh thay thế cho các hộp đựng đá. Tivi, máy tính, máy bay phản lực, máy tính cá nhân, máy fax, internet, điện thoại di động... Nhiều nhà phát minh và doanh nhân liên tục ra đời ở Mỹ. Chính họ đã tạo nên sự tăng trưởng thần kỳ của nước Mỹ bằng những sản phẩm mới và doanh nghiệp mới. Điều này tạo ra hàng triệu và hàng triệu việc làm mới, nâng

cao chuẩn mực sống của người dân Mỹ. Mặc dù có nhiều khó khăn tạm thời, nhưng hầu hết người dân Mỹ đều có mức sống tốt hơn rất nhiều so với bố mẹ của họ cách đây 25-40 năm.

CÁC SẢN PHẨM MỚI TẠO RA NHỮNG THÀNH CÔNG VĨ ĐẠI

Một trong những con đường giúp công ty đạt được thành công vĩ đại (do đó khiến cho giá cổ phiếu tăng mạnh) là tung ra các sản phẩm mới trên thị trường. Ở đây, tôi không có ý nói về công thức mới dành cho nước rửa chén. Tôi đang nói về các sản phẩm có tính cách mạng, làm thay đổi mạnh mẽ cuộc sống con người. Đây chỉ là một vài công ty trong số hàng ngàn doanh nghiệp có thể chi phối nước Mỹ, và trong thời kỳ hoàng kim của nó, số ít công ty này đã tạo ra hàng triệu việc làm, nâng cao chuẩn mức sống của người dân Mỹ hơn hẳn bất cứ quốc gia nào trên thế giới:

1. Northern Pacific có đặc quyền là công ty đường sắt liên lục địa đầu tiên. Trong những năm 1900, cổ phiếu của công ty này tăng hơn 4,000% trong 197 tuần.
2. General Motor được tạo ra từ công ty Buick Motor. Vào năm 1913-1014, giá cổ phiếu GM đã tăng 1,368%.
3. Vào năm 1926, RCA đã tung ra thị trường sản phẩm radio thương mại. Sau đó, vào tháng 6/1927, khi cổ phiếu của công ty đang giao dịch ở mức $50, bất ngờ tăng mạnh đến đỉnh $575 trước khi thị trường sụp đổ vào năm 1929.
4. Sau Thế Chiến Thứ II, bộ chia Tupperware mới của công ty Rexall đã giúp giá cổ phiếu của công ty tăng từ $16 lên mức $50 vào năm 1958.
5. Thiokol đã tung ra nhiên liệu mới cho tên lửa vào năm 1957-1959, đẩy giá cổ phiếu công ty tăng từ mức $48 lên $355.
6. Syntex tung ra thị trường viên uống ngừa thai mới vào năm 1963. Sáu tháng sau, giá cổ phiếu tăng vọt từ $100 lên $550.
7. McDonald, với hệ thống cửa hàng nhượng quyền thương mại thức ăn nhanh giá rẻ, đã giúp cho các cổ đông kiếm được khoản lãi vốn 1,100%

trong giai đoạn từ năm 1967 đến 1971.

8. Cổ phiếu Levitz Furnitures tăng vọt 660% trong giai đoạn từ năm 1970-1971 nhờ sự nổi tiếng của các đại siêu thị sản phẩm nội thất giá rẻ.
9. Công ty dầu hỏa và khí đốt Houston với việc phát hiện mỏ dầu lớn mới, đã giúp cổ phiếu tăng vọt 968% trong 61 tuần trong giai đoạn 1972-1973 và tiếp tục đợt tăng giá khác 376% vào năm 1976.
10. Cổ phiếu của công ty Computervision tăng đến 1,245% trong giai đoạn 1978-1980 khi tung ra thiết bị CAD-CAM tự động mới dành cho các xí nghiệp.
11. Cổ phiếu Wang Labs's Class B tăng vọt 1,350% trong giai đoạn năm 1978-1980 nhờ phát triển thành công các máy xử lý văn bản mới cho công việc văn phòng.
12. Giá cổ phiếu của Price Company tăng vọt hơn 15 lần trong giai đoạn 1982-1986 khi khai trương chuỗi cửa hàng bán sỉ thành viên ở Nam Carlifornia.
13. Amgen đã phát triển thành công hai loại thuốc công nghệ sinh học mới có tên là Epogen và Neupogen, và cổ phiếu này đã tăng từ mức $60 vào năm 1990 lên mức $460 vào năm 1992.
14. Cisco Systems, một công ty khác có trụ sở tại vùng California, đã chế tạo ra bộ định tuyến và thiết bị mạng máy tính cho phép các công ty có thể kết nối các mạng máy tính cục bộ nằm ở nhiều vị trí địa lý khác nhau. Giá cổ phiếu của công ty tăng vọt gần 2,000% từ tháng 11/1990 đến tháng 3/1994. Trong khoảng thời gian 10 năm từ năm 1990 đến năm 2000, giá cổ phiếu này tiếp tục lại tăng một cách không tưởng: 75,000%!
15. International Game Technology đã tăng vọt 1,600% trong giai đoạn 1991-1993 khi cho ra đời sản phẩm trò chơi mới dựa trên bộ vi xử lý.
16. Giá cổ phiếu Microsoft tăng gần 1,800% từ tháng 3/1993 đến cuối năm 1999 nhờ sự ra đời của sản phẩm mang tính đột phá "hệ điều hành Windows" được sử dụng phổ biến trên thị trường máy tính cá nhân.
17. PeopleSoft, nhà sản xuất phần mềm số 1 của Mỹ, có giá cổ phiếu

tăng tới 20 lần trong ba năm rưỡi (bắt đầu vào tháng 8/1948).

18. Dell Computer, nhà sản xuất máy tính đã khai phá và dẫn dắt trong thị trường máy tính cá nhân, với phương pháp xử lý "hàng tồn kho theo đơn đặt hàng" đã giúp công ty luôn có mức sinh lợi vượt trội so với nhiều công ty trong ngành. Điều này khiến giá cổ phiếu tăng vọt 1,780% từ tháng 11/1996 đến tháng 1/1999.
19. EMC, cùng với thiết bị bộ nhớ máy tính ưu việt đã khai thác tốt nhu cầu lưu trữ qua mạng ngày càng tăng, và giá cổ phiếu tăng 478% trong 15 tháng, bắt đầu từ tháng 1/1998.
20. AOL và Yahoo!, hai công ty dẫn dắt hàng đầu trong lĩnh vực internet đã mang lại cho khách hàng nhiều "cổng kết nối" cho phép họ tiếp cận với các thông tin và dịch vụ trên internet. Cổ phiếu của hai công ty đã tăng 500% từ mùa thu năm 1998 đến đỉnh năm 1999.
21. Phần mềm ứng dụng dữ liệu và thương mại điện tử của Oracle giúp giá cổ phiếu công ty tăng vọt từ mức $20 lên $90 chỉ trong 29 tuần, bắt đầu vào năm 1999.
22. Charles Schwab, nhà môi giới giá rẻ trực tuyến số 1, đã có mức tăng giá cổ phiếu 414% chỉ trong 6 tháng, bắt đầu vào cuối năm 1999, là giai đoạn mà các nhà giao dịch chuyển sang giao dịch trực tuyến.
23. Sản phẩm đồ uống bổ sung năng lượng "Monster" của Hansen Natural đã được những người tập thể thao ưa chuộng, và giá cổ phiếu của Hansen Natural đã tăng 1,219% chỉ trong 86 tuần, bắt đầu vào cuối năm 2004.
24. Google với công cụ tìm kiếm thông tin trên internet hàng đầu đã có mức tăng giá cổ phiếu 536% kể từ khi nó được IPO vào năm 2004.
25. Apple và sản phẩm nghe nhạc mới Ipod đã giúp cổ phiếu công ty này tăng vọt 1,580% từ mẫu hình giá cổ điển chiếc cốc-tay cầm, mà bạn có thể dễ dàng nhận ra vào ngày 27 tháng 2 năm 2004 (nếu như bạn phân tích đồ thị của cổ phiếu này).

Và nếu như bạn bỏ lỡ các cơ hội vàng này, vẫn còn bốn nền giá điển hình khác để mua Apple vào các thời điểm như: ngày 27/8/2004, ngày

15/7/2005, ngày 1/9/2006 và ngày 27/4/2007. Ngoài ra, còn có hơn bốn điểm mua khác sau tháng 3 năm 2009.

Trong những năm gần đây, có hàng trăm và hàng ngàn công ty trẻ, đầy sáng tạo giống như các công ty ở trên, xuất hiện và mang đến cơ hội mua cho các nhà đầu tư. Nhiều người trên khắp thế giới đã đến Mỹ để thực hiện giấc mơ tự do và làm giàu. Đó là một bí quyết thành công mà nhiều quốc gia khác không hề có. Đừng tỏ ra thiếu can đảm và từ bỏ những cơ hội để đời mà thị trường chứng khoán mang lại. Nếu bạn nghiên cứu, chuẩn bị, và huấn luyện bản thân, bạn hoàn toàn có thể nhận ra nhiều siêu cổ phiếu trong tương lai khi chúng xuất hiện. Bạn có thể làm điều đó, nếu như bạn có động lực và sự quyết tâm, bất kể bạn là ai hay bạn từ đâu đến. Tất cả cơ hội đều sẵn sàng chào đón bạn. Vấn đề là bạn có muốn tiến về phía trước hay không?

"NGHỊCH LÝ VĨ ĐẠI" CỦA THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN

Có một hiện tượng thú vị khác mà chúng tôi phát hiện thấy ở giai đoạn đầu của tất cả các siêu cổ phiếu. Chúng tôi gọi đó là "Nghịch Lý Vĩ Đại". Trước khi tôi nói cho bạn biết điều đó là gì, tôi muốn bạn hãy nhìn lại biểu đồ của ba cổ phiếu điển hình sau.

Cổ phiếu nào bạn muốn mua nhất trong ba cổ phiếu A, B hoặc C? Cổ phiếu nào bạn muốn né tránh, không mua? Chúng tôi sẽ đưa cho bạn câu trả lời ở cuối chương này.

Phần lớn các nhà đầu tư cá nhân, bất kể là nhà đầu tư mới hay có kinh nghiệm, đều cảm thấy hào hứng muốn mua cổ phiếu khi giá giảm mạnh từ đỉnh vì họ nghĩ đó là một món hời. Trong số hàng ngàn nhà đầu tư cá nhân từng tham dự các khóa học đầu tư của tôi vào những năm 1970, 1980, 1990 và 2000, nhiều người nói rằng họ không mua cổ phiếu khi giá thiết lập đỉnh cao mới.

Tuy nhiên, không chỉ các nhà đầu tư cá nhân mới mắc phải định kiến này. Tôi đã tiến hành nghiên cứu chuyên sâu đối với hơn 600 nhà đầu tư tổ

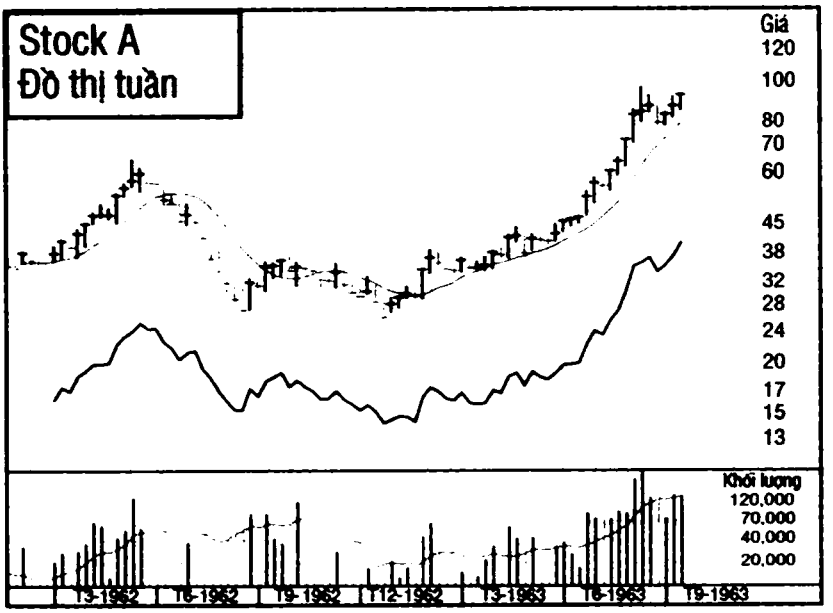
chức lớn, và phát hiện nhiều nhà đầu tư tổ chức cũng ưa thích "câu cá đáy sông (bắt đáy)". Họ cũng nghĩ sẽ an toàn hơn khi mua một cổ phiếu đang giảm giá hoặc gần các đáy cũ vì nó trông giống như món hời.

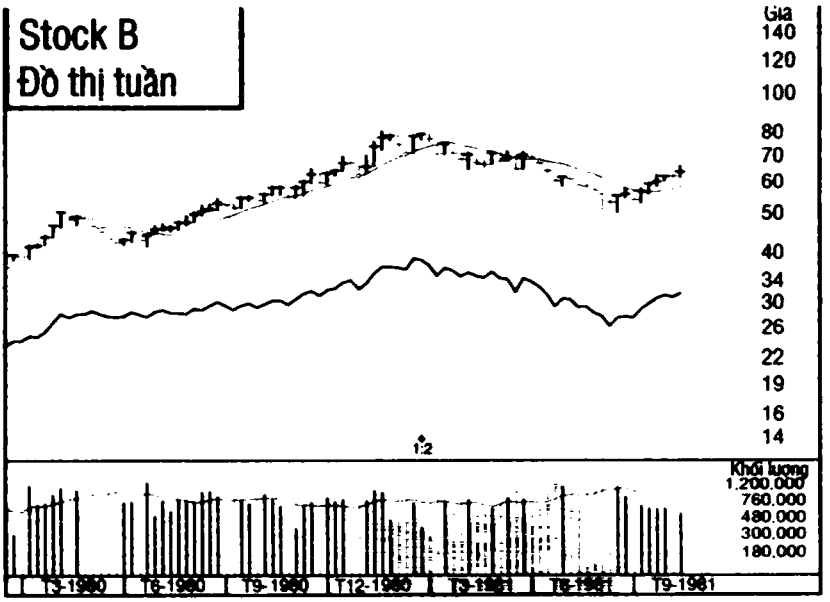
Nghiên cứu của chúng tôi về các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất thị trường đã cho thấy câu châm ngôn cổ "mua đáy, bán đỉnh" là hoàn toàn sai lầm. Thực sự, nghiên cứu của chúng tôi cho thấy điều ngược lại. Một Nghịch Lý Vĩ Đại đến mức khó tin trên thị trường chứng khoán là:

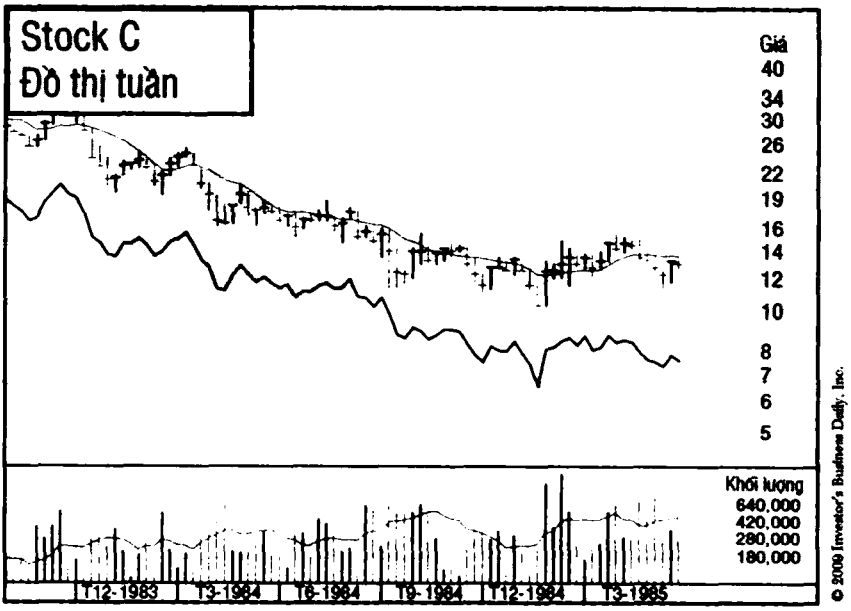
CỔ PHIẾU NÀO TRÔNG CÓ VẺ ĐẮT VÀ RỦI RO ĐỐI VỚI PHẦN LỚN CÁC NHÀ ĐẦU TƯ CUỐI CÙNG SẼ TIẾP TỤC TĂNG CAO HƠN NỮA, VÀ CỔ PHIẾU NÀO TRÔNG CÓ VẺ THẤP VÀ RẺ CUỐI CÙNG LẠI GIẢM SÂU HƠN NỮA.

Liệu bạn có thấy "nghịch lý vỹ đại này" là quá khó để chấp nhận? Hãy để tôi cung cấp một nghiên cứu khác do chúng tôi tiến hành. Trong nghiên cứu này, chúng tôi đã phân tích hai nhóm cổ phiếu qua nhiều giai đoạn thị trường giá lên: một nhóm bao gồm các cổ phiếu đã thiết lập đỉnh cao mới và nhóm khác bao gồm các cổ phiếu đã thiết lập đáy mới. Kết quả này là bằng chứng đầy thuyết phục: các cổ phiếu nằm trong danh sách đỉnh cao mới tiếp tục tăng cao hơn nữa, trong khi các cổ phiếu nằm trong danh sách tạo đáy mới lại tiếp tục giảm sâu hơn nữa.

▸ *Xem chart trang tiếp*

Stock A
Đồ thị tuần
Giá
120
100
80
70
60
45
38
32
28
24
20
17
15
13
Khối lượng
120,000
70,000
40,000
20,000
T3-1962
T6-1962
T9-1962
T12-1962
T3-1963
T6-1963
T9-1963
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Stock B
Đồ thị tuần
Giá
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
Khối lượng
1,200,000
760,000
480,000
300,000
180,000
T3-1980
T6-1980
T9-1980
T12-1980
T3-1981
T6-1981
T9-1981
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Dựa trên các nghiên cứu của chúng tôi, khi bạn thấy một cổ phiếu nằm trong danh sách "đáy mới" của Nhật Báo IBD, đồng nghĩa nhiều khả năng tiếp tục giảm sâu hơn nữa và bạn nên tránh mua loại cổ phiếu này. Trái lại, một cổ phiếu xuất hiện trong danh sách "đỉnh cao mới", đặc biệt là cổ phiếu lần đầu tiên xuất hiện trong danh sách này với khối lượng lớn trong thị trường giá lên, đó có thể là một cơ hội mua tiềm năng.

MỘT CỔ PHIẾU TĂNG TỪ $50 LÊN $100 NHƯ THẾ NÀO?

Nếu bạn không thể thuyết phục bản thân mua cổ phiếu tại đỉnh cao mới mà giá chưa bao giờ chạm tới trước đây, hãy tự hỏi chính mình: một cổ phiếu đã giao dịch ở vùng giá từ $40 đến $50 trong nhiều tháng, và hiện giờ đang giao dịch ở mức $50, sẽ làm gì để tăng giá gấp đôi? Có phải đầu tiên nó phải tăng lên mức $51, sau đó là $52, $53, $54, $55 ...Nghĩa là liên tục thiết lập đỉnh cao mới cho đến khi chạm mức giá $100?

Là một nhà đầu tư thông minh, công việc của bạn là mua khi cổ phiếu trông có vẻ quá cao đối với phần lớn các nhà đầu tư truyền thống, và bán

ra sau khi giá tăng mạnh lên các mức cao hơn. Việc giá cứ tăng liên tục cuối cùng cũng thu hút nhiều nhà đầu tư khác. Đây chính là thời điểm bạn bán ra để chốt lời.

Nếu bạn đã từng mua Cisco vào tháng 11 năm 1990 khi nó liên tục thiết lập các đỉnh giá cao nhất trong lịch sử (điều mà trước đó, phần lớn các nhà đầu tư nghĩ rằng mức giá đó là quá cao và e ngại mua vào), bạn sẽ tham gia vào xu hướng tăng giá hơn 75,000% cho đến khi thiết lập đỉnh vào năm 2000.

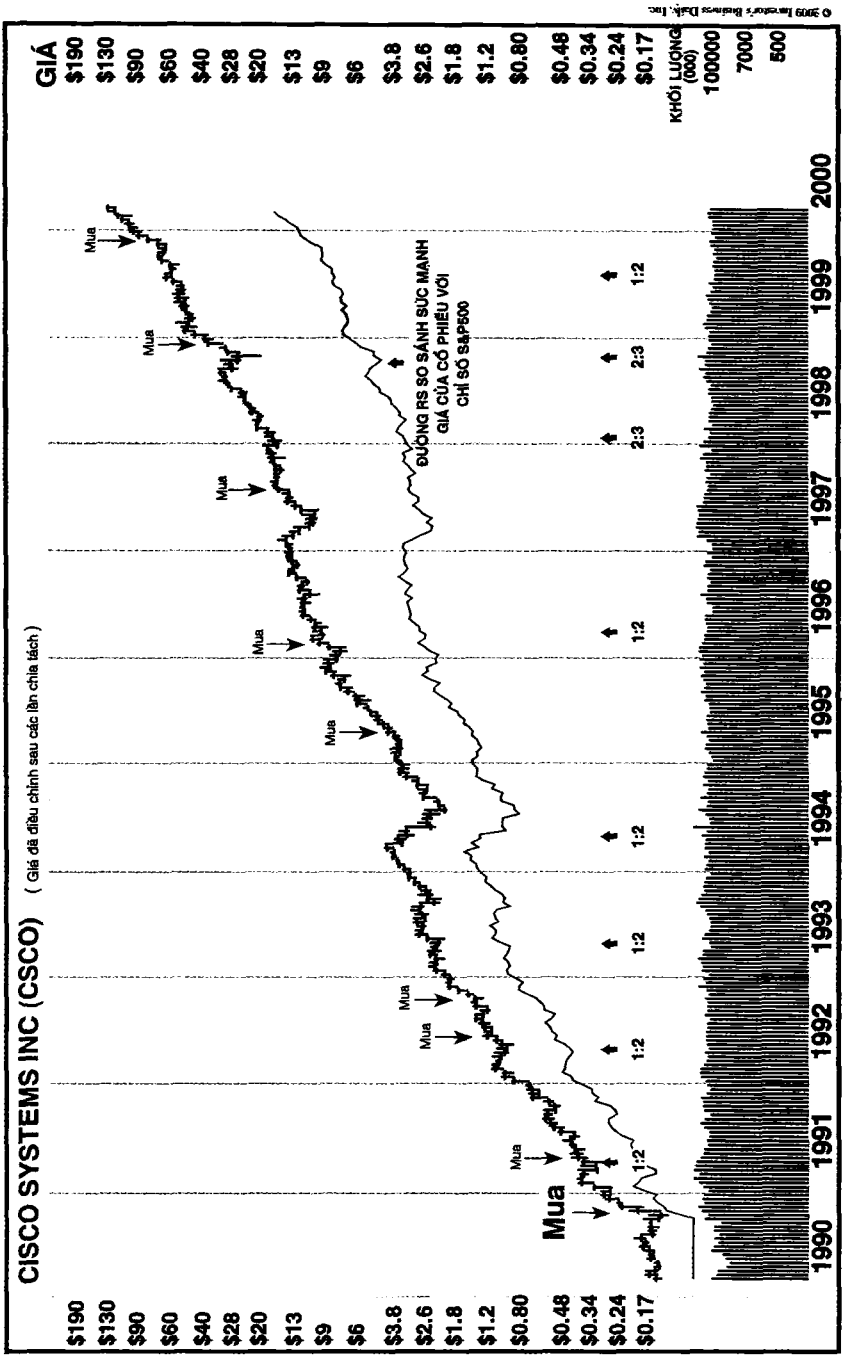
LUÔN CÓ THỜI ĐIỂM HỢP LÝ ĐỂ MUA CỔ PHIẾU

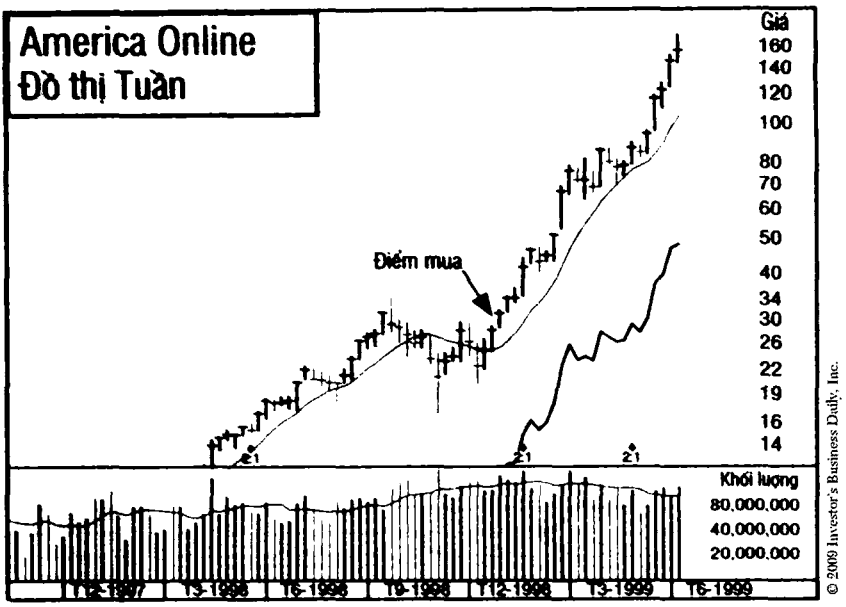
Chỉ vì cổ phiếu liên tục thiết lập đỉnh cao mới không có nghĩa đó là thời điểm hợp lý để mua cổ phiếu. Sử dụng các đồ thị kỹ thuật là một phần quan trọng trong quá trình lựa chọn cổ phiếu. Hành động giá quá khứ của cổ phiếu nên được xem xét một cách thận trọng, và bạn nên tìm kiếm các cổ phiếu đang thiết lập đỉnh cao mới sau khi xuất hiện điểm phá vỡ từ một nền giá tốt. (Xem lại Chương 2 để hiểu rõ phương pháp đọc đồ thị và xác định các mẫu hình hoặc nền giá tốt). Một trăm ví dụ về các siêu cổ phiếu *được giới thiệu ở Chương 1 sẽ giúp bạn hiểu rõ cách đọc đồ thị.*

Những cổ phiếu thiết lập điểm phá vỡ từ các nền giá tốt nhiều khả năng sẽ có sóng tăng giá mạnh. Một nền giá tốt hoặc nền giá kiến tạo, thường tồn tại tại từ 7 hoặc 8 tuần cho tới 15 tháng.

Như lưu ý ở Chương 2, thời điểm hợp lý để mua cổ phiếu đang ở trong thị trường tăng giá là ngay sau khi nó vừa mới tạo điểm phá vỡ thoát ra từ nền giá tốt. Xem lại đồ thị của America Online ở trang 232). Nếu cổ phiếu này tăng nhiều hơn 5% hoặc 10% so với điểm mua hợp lý, sau khi tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt, bạn phải tránh mua rượt đuổi. Việc mua rượt đuổi theo một cổ phiếu đã tăng giá quá xa so với điểm mua hợp lý, sẽ khiến bạn dễ bị loại bỏ ra khỏi cuộc chơi chỉ vì đợt điều chỉnh ngắn hạn bình thường. Bạn không thể mua các cổ phiếu tốt nhất tại bất cứ mức giá nào. Bạn chỉ được phép mua tại thời điểm hợp lý.

▶ *Xem chart trang tiếp*

CISCO SYSTEMS INC (CSCO)
(Giá đã điều chỉnh sau các lần chia tách)
GIÁ
$190
$130
$90
$60
$40
$28
$20
$13
$9
$6
$3.8
$2.6
$1.8
$1.2
$0.80
$0.48
$0.34
$0.24
$0.17
KHỐI LƯỢNG (000)
100000
7000
500
Mua
1:2
2:3
ĐƯỜNG RS SO SÁNH SỨC MẠNH GIÁ CỦA CỔ PHIẾU VỚI CHỈ SỐ S&P500
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000

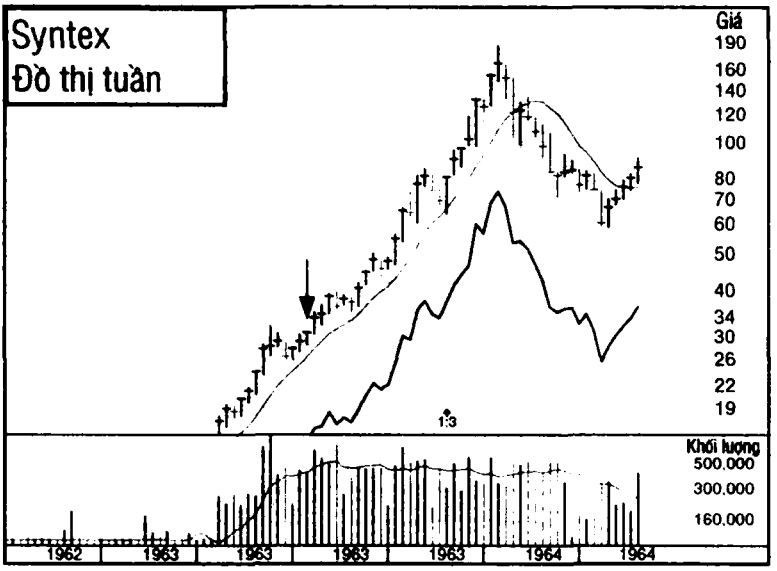

GIẢI ĐÁP "NGHỊCH LÝ VĨ ĐẠI" CỦA THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN

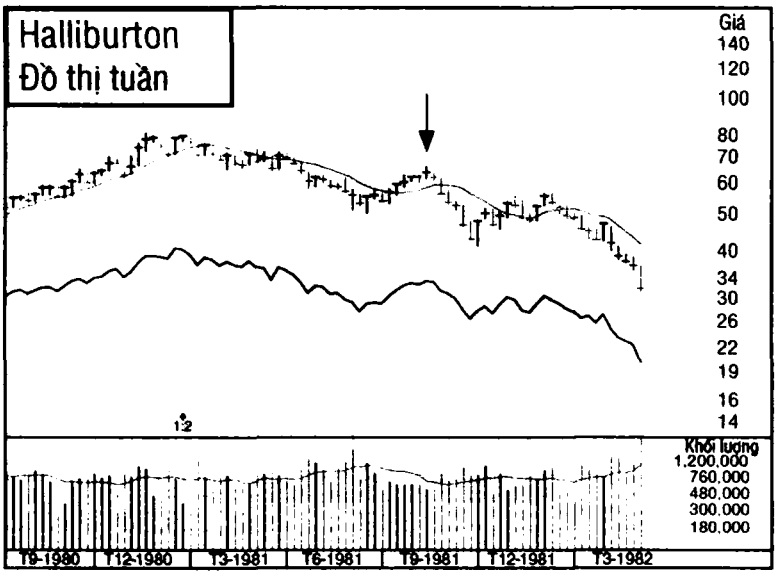
Giờ đây, sau khi hiểu được "Nghịch Lý Vĩ Đại" của thị trường chứng khoán, bạn biết nên phải chọn mua cổ phiếu nào trong câu hỏi đầu chương này? Cổ phiếu mà bạn nên mua là Cổ Phiếu A (Syntex Corp.), được thể hiện ở trang tiếp theo. Mũi tên chỉ thời điểm mua hợp lý vào tháng 7/1963. Mũi tên trùng với sự hoạt động của giá và khối lượng tại điểm cuối của đồ thị Cổ Phiếu A (được điều chỉnh sau khi chia tách theo tỷ lệ 1:3). Syntex có đợt tăng giá mạnh từ điểm mua tháng 7/1963. Ngược lại, cả hai cổ phiếu là B (Halliburton) và C (Comdata Network) đều giảm điểm như bạn có thể thấy từ đồ thị ở trang tiếp theo. (Mũi tên chỉ ra thời điểm tương ứng ở các đồ thị trước).

HÃY TÌM KIẾM CÁC CÔNG TY CÓ CÁC SẢN PHẨM HOẶC DỊCH VỤ MỚI QUAN TRỌNG, HOẶC ĐƯỢC HƯỞNG LỢI TỪ NHÀ LÃNH ĐẠO MỚI HOẶC SỰ CẢI THIỆN TÍCH CỰC TRONG CÁC ĐIỀU KIỆN KINH DOANH CỦA NGÀNH. SAU ĐÓ, MUA CỔ PHIẾU CỦA CÁC

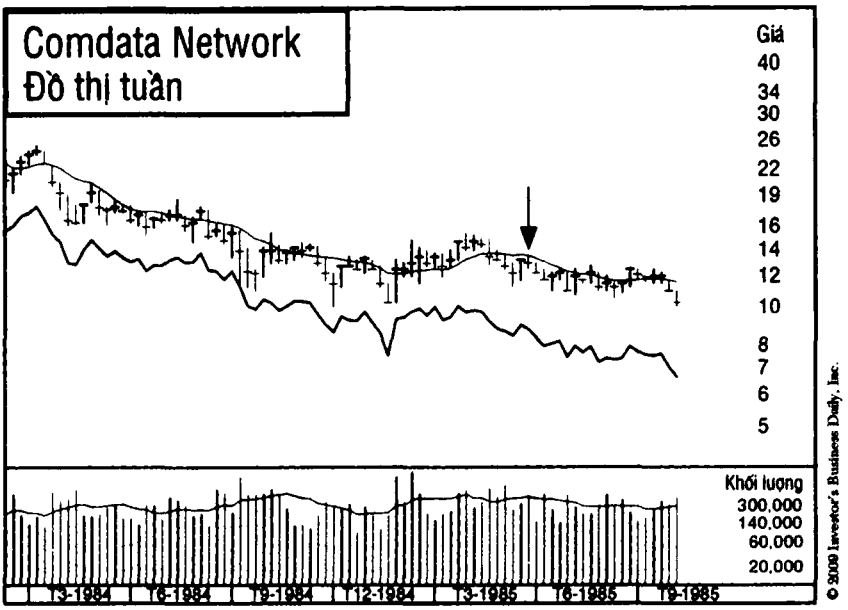
CÔNG TY NÀY KHI CHÚNG TẠO ĐIỂM PHÁ VỠ THOÁT RA KHỎI NỀN GIÁ TỐT, LÀ CÁC MẪU HÌNH CỦNG CỐ HỢP LÝ, CÙNG VỚI KHỐI LƯỢNG TĂNG ĐỘT BIẾN. ◆

Cổ Phiếu A: Tăng 482% trong 6 tháng từ mũi tên chỉ điểm mua

Cổ Phiếu B: giảm 42% trong 6 tháng kể từ mũi tên

Cổ Phiếu C: Giảm 21% trong 5 tháng từ mũi tên

CHƯƠNG

06

S=CUNG VÀ CẦU. LỰC CẦU LỚN TẠI CÁC ĐIỂM QUAN TRỌNG

Quy luật cung cầu quyết định giá của gần như tất cả mọi thứ trong cuộc sống chúng ta. Bạn trả bao nhiêu cho rau xà lách, khoai tây, trứng và thịt bò tùy thuộc vào nguồn cung của mỗi loại và có bao nhiêu khách hàng muốn mua các sản phẩm này. Thậm chí ở các nước theo mô hình kinh tế kế hoạch, quy luật cung và cầu vẫn giữ vai trò chi phối. Do đó, các hàng hóa thuộc sở hữu nhà nước luôn ở trong tình trạng thiếu thốn và hầu như chỉ đủ cung cấp cho những người thuộc tầng lớp được ưu tiên hoặc chỉ có mặt trên thị trường chợ đen, dành cho những ai sẵn sàng trả với giá cắt cổ.

NGUYÊN LÝ CƠ BẢN VỀ MỐI QUAN HỆ GIỮA CUNG VÀ CẦU cũng được áp dụng với thị trường chứng khoán. Đây là quy luật tối thượng và quan trọng hơn nhiều so với ý kiến của tất cả các nhà phân tích phố Wall, bất kể họ tốt nghiệp các trường đại học danh giá, học vị cao, hay chỉ số IQ của họ cao như thế nào.

NGUỒN CUNG CỔ PHIẾU LỚN HAY NHỎ

Giá của một chứng khoán có 5 tỷ cổ phiếu đang lưu hành sẽ khó nhúc nhích vì nguồn cung quá lớn. Cần phải có lực cầu (hay khối lượng cầu) rất lớn mới đủ sức tạo ra đợt tăng giá mạnh ở loại cổ phiếu này. Trong khi đó, chỉ cần một lực mua vừa phải cũng đủ đẩy giá của một chứng khoán có 50 triệu cổ phiếu đang lưu hành tăng mạnh vì nguồn cung nhỏ hơn rất nhiều.

Vì thế, nếu bạn đang lựa chọn giữa hai chứng khoán này để mua: một chứng khoán có 5 tỷ cổ phiếu đang lưu hành và một chứng khoán có 50

triệu cổ phiếu đang lưu hành, thông thường cổ phiếu có số lượng cổ phiếu đang lưu hành nhỏ hơn sẽ dễ dàng tăng giá mạnh hơn, nếu như tất cả các yếu khác đều như nhau. Tuy nhiên, vì cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ hơn ít thanh khoản hơn, nên chúng cũng dễ dàng giảm mạnh giống như khi chúng tăng giá mạnh, thậm chí đôi khi tốc độ giảm còn nhanh hơn. Nói cách khác, cơ hội lớn luôn đi kèm với rủi ro cao hơn. Nhưng chúng tôi nhận thấy có những cách làm khác để tối thiểu hóa rủi ro của bạn, điều sẽ được thảo luận trong Chương 10 và Chương 11.

Tổng số lượng cổ phiếu đang lưu hành trong cấu trúc vốn của một công ty thể hiện số lượng cổ phiếu được sẵn sàng cho giao dịch. Tuy nhiên, các nhà giao dịch chuyên nghiệp còn xem xét đến một khái niệm khác: "nguồn cung trôi nổi hoặc số lượng cổ phiếu trôi nổi *(floating supply)*"- là số lượng cổ phiếu sẵng sàng để mua bán sau khi trừ đi số lượng cổ phiếu được nắm giữ bởi những cổ đông dài hạn. Ở một số doanh nghiệp, trong đó các nhà lãnh đạo cấp cao nắm giữ một tỷ lệ sở hữu cổ phiếu cao (ít nhất là 1%-3% đối với các doanh nghiệp lớn, và tỷ lệ cao hơn đối với các doanh nghiệp nhỏ), thường có triển vọng tăng giá tốt hơn vì ban lãnh đạo gắn bó lâu dài và cố gắng làm việc vì lợi ích của doanh nghiệp.

Các cổ đông nắm giữ dài hạn ví dụ như cổ phần thuộc tỷ lệ sở hữu nhà nước hay các cổ đông sáng lập của công ty (chủ tịch hội đồng quản trị, ban tổng giám đốc) hay nhà đầu tư chiến lược...Đây là những người cam kết nắm giữ cổ phiếu lâu dài. Ví dụ, một chứng khoán XYZ có 50 triệu cổ phiếu đang lưu hành, trong đó tỷ lệ sở hữu nhà nước là 20 triệu cổ phiếu, của nhà đầu tư chiến lược là 10 triệu cổ phiếu. Như vậy, "lượng cung trôi nổi" là 50-20-10=20 (triệu cổ phiếu) – Chú thích của người dịch.

Cũng có một số lý do cơ bản khác bên cạnh quy luật cung cầu, giải thích tại sao các công ty có số lượng cổ phiếu đang lưu hành lớn thường có khả năng tăng giá kém hơn: bản thân các công ty này phần lớn là những

công ty già cỗi, đã bão hòa với tốc độ tăng trưởng thấp. Các công ty này đơn giản là quá lớn và trì trệ.

Tuy nhiên, vào những năm 1990, các cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn tăng giá mạnh mẽ hơn các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ trong vài năm. Điều này đơn giản là do vấn đề quy mô của các quỹ tương hỗ. Các quỹ tương hỗ bất ngờ nhận được nguồn vốn đầu tư lớn. Khi nắm giữ một lượng lớn tiền mặt, các quỹ tương hỗ lớn buộc phải mua nhiều các cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn. Chỉ có các cổ phiếu vốn hóa lớn đủ thanh khoản để đáp ứng nhu cầu giải ngân của các quỹ đầu tư. Điều này trái ngược với hiệu ứng của quy luật cung/cầu, cho rằng các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ với số lượng cổ phiếu đang lưu hành ít hơn sẽ được các nhà đầu tư tổ chức ưa thích.

Các cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn có một vài lợi thế: thanh khoản lớn hơn, độ biến động ở chiều hướng giảm giá thấp hơn, yếu tố cơ bản tốt hơn, và trong một số trường hợp là có ít rủi ro. Chính lực mua mạnh của các quỹ tương hỗ lớn trong giai đoạn này, đã khiến các cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn cũng tăng giá nhanh giống như các công ty có giá trị vốn hóa nhỏ.

CHỌN NHÀ LÃNH ĐẠO NĂNG ĐỘNG HƠN LÀ THỦ CỰU

Các công ty lớn dường như có vẻ quyền lực và tầm ảnh hưởng lớn, nhưng chính quy mô lớn lại khiến cho nó trở nên kém sáng tạo và sản xuất thiếu hiệu quả. Các công ty lớn thường được điều hành bởi những "nhà lãnh đạo thủ cựu" vốn lớn tuổi và tỏ ra thận trọng hơn, vì thế thường không dám thực hiện đổi mới, ít chấp nhận rủi ro, và đặc biệt là thiếu sự nhanh nhạy và sáng suốt tại những thời điểm bước ngoặt. Trong nhiều trường hợp, các nhà lãnh đạo hàng đầu của công ty lớn lại không sở hữu nhiều cổ phiếu. Đây là một khiếm khuyết lớn cần phải được sửa chữa. Đối với các nhà đầu tư sắc sảo, việc nhà lãnh đạo không nắm giữ nhiều cổ phiếu của công ty cho thấy ban lãnh đạo không có lợi ích cá nhân trong thành công của doanh nghiệp, đồng nghĩa họ sẽ không nỗ lực tạo ra giá trị cho doanh nghiệp. Trong nhiều trường hợp, các công ty lớn có hệ thống quản

trị nhiều lớp khiến cho các nhà điều hành cấp cao không có sự am hiểu thực sự về nhu cầu khách hàng. Ở các công ty có tính cạnh tranh cao trong nền kinh tế tư bản, ông chủ phải đặt mình trong vai trò của khách hàng để có những quyết sách kinh doanh đúng đắn.

Thời thế trong kinh doanh luôn thay đổi với tốc độ chóng mặt. Một công ty có sản phẩm mới được ưa chuộng ngay hôm nay bỗng thấy doanh số tụt dốc trong hai hoặc ba năm tới, nếu không tiếp tục đưa những sản phẩm mới tốt hơn ra thị trường. Hầu hết các phát minh mới, sản phẩm hoặc dịch vụ mới đều đến từ các công ty vừa và nhỏ, trẻ, khát khao đổi mới, với nhà lãnh đạo năng động. Không phải là ngẫu nhiên khi những công ty đại chúng nhỏ, và những công ty chưa phải là đại chúng lại có tốc độ tăng trưởng nhanh hơn và tạo ra 80%-90% việc làm mới ở Mỹ. Nhiều công ty trong số này thuộc các ngành dịch vụ, công nghệ, hoặc ngành công nghệ thông tin. Đây chính là những công ty tạo nên tăng trưởng tương lai của nước Mỹ. Microsoft, Cisco Systems, và Oracle và một vài công ty khác cũng từng là những công ty có giá trị vốn hóa nhỏ, năng động vào những năm 1980 và những năm 1990. Chính sự tăng trưởng không ngừng, các công ty này cuối cùng trở thành các cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn như ngày hôm nay.

Nếu một gã khổng lồ, già cỗi tạo nên một sản phẩm mới quan trọng, nó cũng không tạo ra nhiều động lực tăng giá cổ phiếu vì sản phẩm này cũng chỉ chiếm một tỷ lệ nhỏ trong doanh số và lợi nhuận của công ty. Sản phẩm này đơn giản là chỉ giọt nước trong cái hồ lớn.

CHIA TÁCH CỔ PHIẾU QUÁ NHIỀU CÓ THỂ GÂY ẢNH HƯỞNG XẤU

Trong lịch sử, nhiều công ty phạm phải sai lầm khi chia tách cổ phiếu quá nhiều lần. Đôi khi điều này đến từ lời tư vấn của các ngân hàng đầu tư Phố Wall. Theo quan điểm của tôi, tốt hơn hết là công ty nên chia tách cổ phiếu theo tỷ lệ 1:2 hoặc 2:3 hơn là theo tỷ lệ 1:3 hoặc 1:5. (Khi chia tách một cổ phiếu theo tỷ lệ 1:2, bạn nhận được 2 cổ phiếu từ mỗi cổ phiếu đang nắm giữ, nhưng giá mỗi cổ phiếu chỉ còn một nửa so với giá trước chia tách).

Việc chia tách cổ phiếu quá nhiều với tỷ lệ lớn sẽ tạo nên nguồn cung cổ phiếu lớn và có thể sớm đẩy công ty trở thành cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn và biến động giá lờ đờ, uể oải.

Nói chung, một cổ phiếu cuối cùng cũng sẽ tăng giá lên cao hơn sau lần chia tách đầu tiên trong một thị trường tăng giá mới. Nhưng trước khi cổ phiếu tăng giá, nó sẽ thường trải qua giai đoạn điều chỉnh trong vài tuần.

Thật không sáng suốt khi một công ty có giá cổ phiếu đã tăng một hoặc hai năm và bắt đầu thông báo chia tách cổ phiếu theo tỷ lệ lớn ngay tại cuối thị trường bò tót hoặc giai đoạn đầu của thị trường con gấu. Nhưng đó chính lại là cách mà nhiều doanh nghiệp hiện nay đang làm.

Nói chung, nhiều công ty nghĩ rằng việc làm giảm giá cổ phiếu sẽ hấp dẫn người mua hơn. Điều này có thể đúng với một số trường hợp là nhà đầu tư nhỏ lẻ, nhưng có thể tạo ra kết quả ngược lại: là có nhiều người bán hơn - đặc biết nếu công ty chia tách lần thứ hai trong vòng một hoặc hai năm. Các nhà giao dịch chuyên nghiệp có hiểu biết và một vài nhà giao dịch cá nhân sắc sảo có thể sử dụng sự hưng phấn được tạo bởi việc chia tách theo tỷ lệ lớn là cơ hội đề bán và chốt lợi nhuận. Ngoài ra, những cổ đông lớn nghĩ rằng, sẽ dễ dàng hơn để bán 100,000 cổ phiếu trước khi chia tỷ lệ 1:3 hơn là phải đi bán 300,000 cổ phiếu sau đó. Những kẻ bán khống thông minh thường chọn những cổ phiếu chủ yếu được sở hữu bởi các nhà đầu tư tổ chức và giá bắt đầu khựng lại sau đợt sóng tăng mạnh.

Giá của một cổ phiếu thường sẽ đạt đỉnh quanh lần chia tách thứ hai hoặc thứ ba. Nghiên cứu của chúng tôi về các siêu cổ phiếu cho thấy, chỉ 18% các cổ phiếu sau lần chia tách thứ hai hoặc thứ ba có thể tạo ra đợt sóng tăng giá mạnh. Quanlcomm đạt đỉnh vào tháng 12 năm 1999, chỉ ngay sau khi cổ phiếu được chia tách theo tỷ lệ 1:4.

HÃY TÌM KIẾM CÁC CÔNG TY MUA CỔ PHIẾU QUỸ TRÊN THỊ TRƯỜNG TỰ DO

Trong phần lớn các trường hợp (nhưng không phải là tất cả), đây thường là một tín hiệu tích cực, đặc biệt một công ty có quy mô vừa

và nhỏ đáp ứng các tiêu chí CANSLIM, liên tục mua cổ phiếu quỹ trên thị trường tự do trong một khoảng thời gian nhất định (Việc mua lại cổ phiếu quỹ trên 10% được xem là lớn). Điều này sẽ làm giảm số lượng cổ phiếu đang lưu hành và thường hàm ý rằng, công ty có doanh số và lợi nhuận tốt trong tương lai.

Sau khi mua cổ phiếu quỹ, thu nhập ròng của công ty sẽ được chia cho tổng số lượng cổ phiếu đang lưu hành nhỏ hơn, do đó làm tăng EPS. Như đã lưu ý, tốc độ tăng trưởng EPS là một trong những lực chi phối chính ảnh hưởng đến sóng tăng giá cổ phiếu.

Từ giữa những năm 1970 đến đầu những năm 1980, Tandy, Teledyne, và Metromedia đã thành công trong việc mua cổ phiếu quỹ, và cả ba cổ phiếu này đều có tốc độ tăng trưởng EPS cao và mức tăng giá mạnh. Charles Tandy một lần đã nói với tôi rằng, khi thị trường bắt đầu điều chỉnh và cổ phiếu của ông giảm, ông sẽ đến ngân hàng và vay tiền mua cổ phiếu quỹ, sau đó ông sẽ trả lại khoản vay khi giá cổ phiếu phục hồi trở lại. Tất nhiên, điều này là khi công ty của ông đang công bố tăng trưởng EPS một cách đều đặn.

Cổ phiếu Tandy (sau khi chia tách) đã tăng từ mức $2.75 lên $60 vào năm 1983, Metromedia tăng vọt từ $30 vào năm 1971 lên $560 vào năm 1977, và Teledyne nhảy vọt từ $8 vào năm 1971 lên $190 vào năm 1984. Teledyne đã sử dụng tám lần mua cổ phiếu quỹ để giảm số lượng cổ phần đang lưu hành từ 88 triệu xuống còn 15 triệu và làm tăng EPS từ $0.61 lên gần $20.

CÔNG TY CÓ TỶ LỆ NỢ/VỐN CỔ PHẦN THẤP THƯỜNG TỐT HƠN

Sau khi bạn tìm ra một số cổ phiếu tốt, hãy kiểm tra tỷ lệ các khoản nợ hoặc trái phiếu dài hạn của công ty so với vốn cổ phần. Thông thường, với tỷ lệ nợ thấp hơn, công ty sẽ an toàn hơn và tốt hơn. EPS của công ty có tỷ lệ nợ/vốn cổ phần cao hơn có thể bị giảm mạnh trong giai đoạn kinh tế khó khăn hoặc suy thoái kinh tế vì lãi suất cho vay sẽ tăng mạnh. Các

công ty có tỷ lệ đòn bẩy cao nói chung có chất lượng thấp hơn và mức độ rủi ro cao hơn.

Việc sử dụng mức đòn bẩy rất cao 40 lần hoặc 50 lần là rất phổ biến trong lĩnh vực ngân hàng, môi giới, cho vay thế chấp, và các công ty gần như chính thức là một phần của chính phủ như Fannie Mae và Freddie Mac (bắt đầu từ năm 1995 cho đến năm 2007). Các tổ chức này được chính quyền liên bang khuyến khích mạnh mẽ sử dụng nợ nhằm đầu tư tiền vào các khoản nợ dưới chuẩn của những người mua nhà có thu nhập thấp, điều cuối cùng đã tạo nên cuộc khủng hoảng tín dụng và tài chính vào năm 2008.

QUY TẮC SỐ 1 CHO TẤT CẢ NHÀ ĐẦU TƯ VÀ NHỮNG NGƯỜI MUA NHÀ THÔNG MINH LÀ ĐỪNG BAO GIỜ VAY MƯỢN NHIỀU HƠN KHẢ NĂNG BẠN CÓ THỂ CHI TRẢ. VIỆC SỬ DỤNG NỢ QUÁ MỨC SẼ LÀM HẠI TẤT CẢ MỌI NGƯỜI, CÁC CÔNG TY VÀ CHÍNH PHỦ.

Một doanh nghiệp đang làm giảm tỷ lệ nợ so với vốn cổ phần trong hai hoặc ba năm gần đây là rất đáng để xem xét. Nếu không có sự tác động của các yếu tố khác, chi phí lãi vay sẽ giảm đáng kể và giúp EPS tăng lên.

Một vấn đề khác cần quan sát là sự xuất hiện của trái phiếu chuyển đổi trong cấu trúc vốn vì số lượng cổ phiếu có thể bị pha loãng nếu và khi trái phiếu được chuyển đổi sang cổ phiếu.

ĐÁNH GIÁ CUNG VÀ CẦU

Cách tốt nhất để đo lường lực cung và lực cầu của một cổ phiếu là quan sát khối lượng giao dịch hàng ngày. Đây là một cách làm độc đáo. Đó là lý do tại sao bảng cổ phiếu của Nhật Báo IBD lại bao gồm cả khối lượng giao dịch hàng ngày của mỗi cổ phiếu và tỷ lệ phần trăm khối lượng cao hơn hoặc thấp hơn so với khối lượng giao dịch bình quân trong ba tháng gần nhất. Thông tin này, cùng với bảng xếp hạng độc quyền về các cổ phiếu đang tích lũy và cổ phiếu đang phân phối, là những thông tin quan trọng mà không một tờ báo tài chính nào, kể cả Wall Street Journal, có được.

Khi giá của một cổ phiếu đang xảy ra hiện tượng kéo ngược, bạn nên nhìn thấy sự cạn kiệt về thanh khoản ở một số thời điểm như là bằng chứng cho thấy không có thêm áp lực bán đổ vào thị trường (nguồn cung). Khi cổ phiếu đang tăng giá, trong hầu hết các trường hợp, bạn muốn nhìn thấy khối lượng tăng, như là bằng chứng cho thấy lực mua từ các nhà đầu tư tổ chức, chứ không đơn thuần chỉ là của các nhà đầu tư cá nhân.

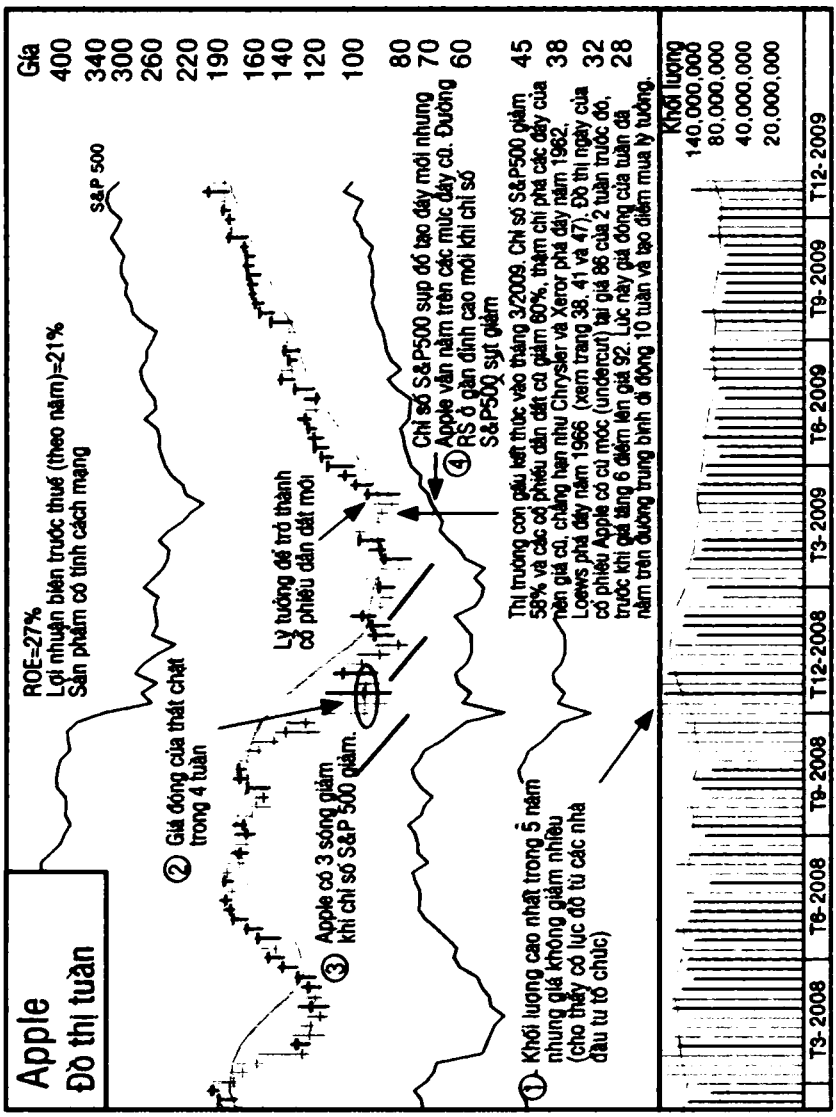
Khi một cổ phiếu tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt (xem Chương 2 về cách quan sát các mẫu hình giá tốt ở các siêu cổ phiếu), khối lượng giao dịch nên tăng ít nhất là 40% hoặc 50% so với mức bình thường. Trong nhiều trường hợp, khối lượng thậm chí tăng 100% hoặc cao hơn nữa, cho thấy lực mua mạnh mẽ và giá chắc chắn sẽ còn tiếp tục tăng. Việc sử dụng đồ thị ngày, đồ thị tuần và đồ thị tháng giúp bạn phân tích và giải thích hành động giá và khối lượng của cổ phiếu.

Bạn nên phân tích nền giá của mỗi cổ phiếu mỗi tuần, bắt đầu từ tuần đầu tiên nền giá xuất hiện và tiếp tục mỗi tuần cho tới tuần hiện tại, là thời điểm mà bạn nghĩ có thể xuất hiện điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá hiện tại. Bạn đánh giá xem cổ phiếu đang tăng giá hoặc giảm giá như thế nào mỗi tuần, và giá đóng cửa của cổ phiếu nằm ở đâu so với đỉnh cao nhất và đáy cao nhất của tuần. Bạn thực hiện cả hai bước kiểm tra này mỗi tuần và đánh giá toàn bộ hình dạng của mẫu hình để xem nó có tốt hay không, đang ở giai đoạn tích lũy chuẩn bị bùng nổ hay không, hoặc xem mẫu hình có bị vi phạm nhiều lỗi hay không.

▶ *Xem chart trang tiếp*

Bất kể giá trị vốn hóa thị trường của cổ phiếu là bao nhiêu, bạn đều có thể mua nó nếu như đáp ứng các tiêu chí của hệ thống CANSLIM. Nhưng các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ sẽ có độ biến động cao hơn. Theo thời gian, sự ưa thích của các nhà đầu tư sẽ chuyển từ cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ sang cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn.

Những công ty nào đang mua lại nhiều cổ phiếu quỹ trên thị trường tự do và các nhà lãnh đạo nắm giữ tỷ lệ cổ phiếu lớn nên được quan tâm. ◆

Dịch vụ Chọn Cổ Phiếu Dẫn Dắt của IBD đã bắt được cổ phiếu Apple tại mức giá $92 vào ngày 11 tháng 3 năm 2009 như thế nào.

CHƯƠNG

07

L= BẠN CHỌN CỔ PHIẾU NÀO? CỔ PHIẾU DẪN DẮT (LEADER) HAY CỔ PHIẾU BỊ THỊ TRƯỜNG LÃNG QUÊN (LAGGARD)

Mọi người có khuynh hướng mua cổ phiếu mà họ cảm thấy tốt hoặc an tâm. Nhưng trong một thị trường tăng giá được chi phối bởi các cổ phiếu dẫn dắt năng động khiến nhiều người phải ngạc nhiên về khả năng tăng giá, việc lựa chọn cổ phiếu dựa trên sở thích thường khiến bạn mua phải các cổ phiếu tệ hại nhất, hay gọi là các cổ phiếu bị thị trường lãng quên.

GIẢ SỬ BẠN MUỐN SỞ HỮU MỘT CỔ PHIẾU TRONG NGÀNH CÔNG NGHIỆP SẢN XUẤT MÁY TÍNH. Nếu bạn mua công ty tốt nhất trong ngành và chọn đúng thời điểm mua, bạn sẽ có cơ hội đón được con sóng tăng giá mạnh. Nhưng nếu như bạn mua một cổ phiếu chưa tăng giá nhiều, hoặc thậm chí là giảm giá (điều khiến nhiều người nghĩ đó là một món hời và an toàn), khả năng bạn đã chọn một cổ phiếu tồi, ít có tiềm năng tăng giá mạnh. Lý do đơn giản vì đây là cổ phiếu tồi nhất trong ngành.

Đừng tỏ ra hời hợt khi đầu tư cổ phiếu, tức mua cổ phiếu bạn thích vì lý do gì cũng được. Hãy đào sâu, thực hiện một số nghiên cứu khám phá và tìm ra nguyên nhân gì khiến một số cổ phiếu lại tăng giá nhiều hơn các cổ phiếu khác. Bạn hoàn toàn có thể làm điều này nếu chăm chỉ nghiên cứu.

HÃY MUA TRONG SỐ HAI HOẶC BA CỔ PHIẾU TỐT NHẤT NGÀNH

Chỉ có một, hai hoặc ba cổ phiếu trong ngành tăng trưởng nhanh có thể đạt mức tăng trưởng khó tin trong khi những cổ phiếu khác khó tăng trưởng mạnh.

Các cổ phiếu sản xuất máy tính nhỏ trong thị trường tăng giá năm 1979-1980 là Wang Labs, Prime Computer, Datapoint, Rolm, và Tandy đã tăng giá gấp 5 lần, 6 lần và 7 lần trước khi đạt đỉnh và giảm điểm. Nhưng các cổ phiếu được nhiều người ưa thích về mặt cảm xúc, chẳng hạn như gã khổng lồ IBM vẫn dậm chân tại chỗ, trong khi Burroghs, NCR, Sperry Rand giá cổ phiếu gần như bất động. Tuy nhiên, trong thị trường tăng giá năm 1981-1983, IBM đã hồi sinh và tạo ra thành tích tăng giá rất tuyệt vời.

Trong lĩnh vực bán lẻ, Home Depot đã tăng giá 10 lần từ năm 1988 đến năm 1992, trong khi các cổ phiếu như Waban và Hechinger lại bị thị trường lãng quên và hoạt động yếu hơn so với thị trường chung.

Bạn nên mua những công ty thực sự vĩ đại - đó là những công ty dẫn đầu ngành và giữ vị trí số một trong lĩnh vực kinh doanh nào đó. Tất các siêu cổ phiếu mà tôi từng mua được như: Syntex vào năm 1963, Pic 'N' Save từ năm 1976 đến năm 1983, Price Co từ năm 1982 đến năm 1985, Franklin Resources từ năm 1985 đến năm 1986, Genentech từ năm 1986 đến năm 1987, Amegen từ năm 1990 đến năm 1991, America Online từ năm 1998 đến năm 1999, Charles Schwab từ năm 1998 đến năm 1999, Sun Microsystems từ năm 1998 đến năm 1999, Qualcomm vào năm 1999, eBay từ năm 2002 đến năm 2004, Google từ năm 2004 đến năm 2007, Apple từ năm 2004 đến năm 2007 đều giữ vị trí số 1 trong ngành tại thời điểm tôi mua chúng.

Giữ vị trí số 1, không đồng nghĩa là công ty lớn nhất hoặc một nhãn hiệu dễ nhận biết nhất. Tôi xem một công ty giữ vị trí số 1 với tăng trưởng EPS hàng năm và quý hiện tại tốt nhất, ROE cao nhất, và lợi nhuận biên cao nhất trong ngành, tăng trưởng doanh số nhanh nhất và hành động giá năng động nhất. Đây là loại công ty cũng có sản phẩm và dịch vụ tốt, độc đáo do đó giành được thị phần từ các đối thủ cạnh tranh già cỗi, ít đổi mới.

TRÁNH XA NHỮNG CỔ PHIẾU "THẾ VAI", MUA CỔ PHIẾU DẪN DẮT MỚI CÓ NHIỀU ĐỘNG LỰC ĐỔI MỚI

Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, có rất ít những biến động trên thị trường chứng khoán thực sự mới mẻ. Lịch sử luôn lặp lại chính nó.

Khi tôi lần đầu mua cổ phiếu Syntex (công ty sản xuất thuốc tránh thai) vào tháng 7 năm 1963 sau khi nó tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi mẫu hình lá cờ thắt chặt (và sau đó tăng vọt 400%), hầu hết mọi người không dám mua cổ phiếu này. Cổ phiếu Syntex thiết lập đỉnh giá mới tại mức $100 trên Sàn Giao Dịch Chứng Khoán Mỹ với chỉ số P/E lên tới 45 lần khiến nó dường như có vẻ quá cao và quá đắt. Không một công ty môi giới chứng khoán nào thực hiện nghiên cứu báo cáo về cổ phiếu này. Chỉ một quỹ tương hỗ nắm giữ cổ phiếu này là Value Line, nhưng đã bán ra ở quý trước, trước khi giá cổ phiếu bắt đầu tăng vọt. Thay vào đó, các công ty đầu tư phố Wall lại khuyến nghị mua cổ phiếu G.D.Searle như là "kẻ thế vai". Searle có sản phẩm tương tự như Syntex và giá cổ phiếu trông có vẻ rẻ hơn vì nó chưa tăng giá nhiều. Tuy nhiên, Searle không thể tạo ra đợt tăng giá khủng như Syntex. Lý do vì Syntex là cổ phiếu dẫn dắt trong khi Searle là cổ phiếu bị thị trường lãng quên.

Kẻ thế vai là một cổ phiếu cùng ngành được các nhà đầu tư thiếu kinh nghiệm mua với hy vọng đà tăng giá mạnh của cổ phiếu dẫn dắt thật sự sẽ tạo hiệu ứng lan tỏa kéo cổ phiếu này lên theo. Nhưng lợi nhuận của các những kẻ thế vai (chính xác là cổ phiếu bị thị trường lãng quên) thường rất yếu ớt và mờ nhạt khi so sánh với những cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự. Cổ phiếu bị thị trường lãng quên vào một lúc nào đó sẽ cố gắng tăng giá đuổi theo cổ phiếu dẫn dắt nhưng sẽ chẳng bao giờ bắt kịp.

Vào năm 1970, Levitz Funiture (một cổ phiếu dẫn dẫn trong ngành kinh doanh kho bãi) đã trở thành cổ phiếu chiến thắng thị trường thực sự. Wickes Corp đã cố gắng sao chép mô hình kinh doanh của Levitz và nhiều nhà đầu tư cũng đã mua cổ phiếu này vì họ nghĩ rằng: "cổ phiếu này rẻ hơn", nhưng Wickes không bao giờ đạt được thành công như Levitz và rốt cuộc lại rơi vào tình trạng kiệt quệ tài chính.Trong khi đó, cổ phiếu Levitz lại tăng tới 900% trước khi đạt đỉnh cao nhất mọi thời đại.

Ông vua ngành thép Andrew Carnegie đã từng nói trong cuốn tự truyện: "Trâu chậm sẽ uống nước đục." Mỗi chu kỳ kinh doanh mới ở nước

Mỹ luôn được chi phối bởi một vài nhà đổi mới, những nhà phát minh và các doanh nhân năng động.

Nếu chính phủ của chúng ta thực sự muốn tạo ra việc làm mới và không phải tiêu tốn ngân sách cho các chương trình phúc lợi xã hội, cách hữu ích nhất là tạo ra những ưu đãi thuế mạnh mẽ trong một hoặc hai năm đầu tiên cho những doanh nhân nhỏ muốn khởi nghiệp. Dữ liệu của chúng tôi cho thấy, trong 25 năm gần đây, các doanh nghiệp nhỏ ở Mỹ đã tạo ra 80%-90% việc làm mới. Đây là con số cao hơn dữ liệu công bố của chính phủ vì các con số thống kê việc làm mới chưa sát thực.

Ví dụ, Cơ Quan Quản Lý Doanh Nghiệp Nhỏ định nghĩa các doanh nghiệp nhỏ có số lượng lao động ít hơn 500 người. Vâng, khi Sam Walton sáng lập Wal-Mart và Bill Gates sáng lập Microsoft, mỗi công ty chỉ có khoảng 30-40 nhân viên. Một năm sau, số lượng nhân viên có thể tăng lên 75 người, năm tiếp theo là 120 người, sau đó là 200 người, tiếp theo là 320 người, sau nữa là 501 người. Nhưng trong 10-15 năm tiếp theo, Wal-Mart tạo ra hơn 1 triệu việc làm và Microsoft tạo ra 500,000 việc làm. Những công việc này được tạo ra bởi những doanh nhân năng động, là những người bắt đầu sáng lập một công ty mới.

Chúng ta đã có cơ sở dữ liệu khổng lồ về tất cả công ty đại chúng được niêm yết. Trong vòng 25 năm qua, các công ty lớn gần như không tạo ra được thêm bất cứ việc làm mới nào. Khi một doanh nghiệp mua lại một công ty khác, họ cắt giảm nhân sự vì thế không tạo thêm bất cứ việc làm mới nào. Thực sự, họ luôn luôn sa thải và thay thế người mới vào các vị trí hiện tại. Thậm chí, nhiều công ty lớn lại cắt giảm nhân sự theo thời gian. Chính vì vậy, chính phủ nên bắt đầu tính toán lại tất cả các việc làm mới được tạo ra bởi các doanh nghiệp nhỏ và mới trong 15-20 đầu tiên kể từ khi bắt đầu kinh doanh.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ PHÂN BIỆT CỔ PHIẾU DẪN ĐẦU VÀ CỔ PHIẾU BỊ THỊ TRƯỜNG LÃNG QUÊN: SỬ DỤNG CHỈ BÁO SỨC MẠNH GIÁ TƯƠNG ĐỐI (CHỈ BÁO RS)

Nếu bạn muốn xây dựng danh mục cổ phiếu thành công, bạn phải học cách bán những cổ phiếu yếu nhất đầu tiên và giữ lại các cổ phiếu tốt lâu hơn. Nói cách khác, luôn luôn bán những cổ phiếu mà bạn đã lựa chọn sai và chấp nhận khoản lỗ nhỏ, đồng thời giữ lại những cổ phiếu được lựa chọn đúng để xem liệu chúng có trở thành siêu cổ phiếu hay không. Phần lớn các nhà đầu tư đều mắc phải một sai lầm thuộc về bản năng con người: kiên quyết nắm giữ các cổ phiếu lỗ trong khi bán các cổ phiếu tăng giá mạnh quá sớm. Đây chính là công thức dẫn tới sự thua lỗ ngày càng lớn hơn.

Làm thế nào để nhận ra đâu là cổ phiếu tốt và đâu là cổ phiếu tồi? Có một cách nhanh chóng và dễ dàng là sử dụng chỉ báo RS (chỉ báo sức mạnh giá tương đối) được cung cấp bởi *Nhật Báo IBD*.

XẾP HẠNG CHỈ BÁO RS LÀ MỘT THƯỚC ĐO ĐỘC QUYỀN ĐƯỢC CUNG CẤP BỞI NHẬT BÁO IBD NHẰM ĐÁNH GIÁ SỨC MẠNH GIÁ CỦA MỘT CỔ PHIẾU SO VỚI PHẦN CÒN LẠI CỦA THỊ TRƯỜNG TRONG 52 TUẦN. MỖI CỔ PHIẾU TRÊN THỊ TRƯỜNG SẼ ĐƯỢC XẾP HẠNG TỪ 1 ĐẾN 99, TRONG ĐÓ 99 LÀ MẠNH NHẤT. MỘT CỔ PHIẾU CÓ XẾP HẠNG RS BẰNG 99 CÓ NGHĨA ĐANG HOẠT ĐỘNG TỐT HƠN SO VỚI 99% CỔ PHIẾU KHÁC TRÊN THỊ TRƯỜNG. MỘT CỔ PHIẾU CÓ XẾP HẠNG RS BẰNG 50 NGHĨA LÀ HOẠT ĐỘNG TỐT HƠN 50% CỔ PHIẾU KHÁC VÀ CŨNG YẾU HƠN 50% CỔ PHIẾU KHÁC TRÊN THỊ TRƯỜNG.

Nếu cổ phiếu của bạn có mức xếp hạng chỉ báo RS (sau đây gọi tắt là "xếp hạng RS") dưới 70, cổ phiếu này đang yếu hơn so với các cổ phiếu tốt nhất thị trường. Điều này không có nghĩa là cổ phiếu của bạn không tăng giá. Nó có nghĩa rằng, nếu có cơ hội tăng giá, thì khả năng tăng giá mạnh là không nhiều.

TỪ ĐẦU NHỮNG NĂM 1950 ĐẾN NĂM 2008, MỨC XẾP HẠNG CHỈ BÁO RS TRUNG BÌNH CỦA CÁC CỔ PHIẾU TỐT NHẤT THỊ TRƯỜNG TRƯỚC KHI CÓ ĐỢT TĂNG GIÁ MẠNH LÀ 87. NÓI CÁCH KHÁC, CÁC CỔ PHIẾU TỐT NHẤT PHẢI ĐANG HOẠT ĐỘNG TỐT HƠN 9 CỔ PHIẾU KHÁC TRONG 10 CỔ PHIẾU TRƯỚC KHI GIÁ CỔ PHIẾU THỰC SỰ BÙNG NỔ. VÌ THẾ, QUY TẮC CHO NHỮNG AI MUỐN TÌM KIẾM SIÊU CỔ PHIẾU TRÊN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN LÀ: HÃY TÌM KIẾM CÁC CỔ PHIẾU DẪN DẮT THỰC SỰ VÀ TRÁNH XA CÁC CỔ PHIẾU BỊ THỊ TRƯỜNG LÃNG QUÊN HAY NHỮNG KẺ THẾ VAI. ĐỪNG MUA CÁC CỔ PHIẾU CÓ XẾP HẠNG RS CHỈ KHOẢNG 40, 50, HOẶC 60.

Xếp Hạng RS được công bố mỗi ngày cho tất cả các cổ phiếu niêm yết trong bảng cổ phiếu của Nhật Báo IBD. Bạn không thể tìm thấy thông tin này ở bất cứ tạp chí tài chính nào. Dịch vụ đồ thị Daily Graphs Online của Nhật Báo IBD cũng thể hiện đồ thị chỉ báo RS với số liệu cập nhật mới nhất.

Nếu đường chỉ báo RS đang dốc xuống trong bảy tháng hoặc lâu hơn, hoặc nếu đường chỉ báo RS bỗng sụt giảm quá nhanh trong bốn tháng hoặc lâu hơn, hành vi giá của cổ phiếu này đang rất tệ và bạn nên tránh xa.

HÃY CHỌN NHỮNG CỔ PHIẾU CÓ XẾP HẠNG RS TỪ 80 TRỞ LÊN VÀ CÓ MẪU HÌNH HOẶC NỀN GIÁ TỐT

Nếu bạn muốn nâng cao khả nặng lựa chọn cổ phiếu nhằm tập trung vào các cổ phiếu dẫn dắt thật sự, hãy chỉ mua những cổ phiếu có Xếp Hạng RS từ 80 trở lên. Chẳng có lý do gì để mua những cổ phiếu đang tăng giá lẹt đẹt so với nhiều cổ phiếu khác trên thị trường. Nhưng tiếc thay, đó chính lại là các mà nhiều nhà đầu tư đang làm, bao gồm cả những chuyên gia đầu tư tại các công ty đầu tư lớn ở Mỹ.

Tôi không thích mua cổ phiếu với Xếp Hạng RS thấp hơn 80. Thực sự, *các siêu cổ phiếu hái ra tiền thường có Xếp Hạng RS trên 90 hoặc cao* hơn nữa trước khi chúng bắt đầu tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá

thứ nhất hoặc thứ hai. Xếp Hạng RS của các siêu cổ phiếu giống như giải đấu để chọn ra cầu thủ bóng chày giỏi nhất. Một cầu thủ bóng chày bình thường có thể ném quả bóng với vận tốc 86 dặm/giờ, trong khi những cầu thủ bóng chày xuất sắc nhất có thể ném quả bóng với vận tốc trên 90 dặm/giờ.

Khi bạn mua cổ phiếu, hãy đảm bảo rằng nó vừa tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt hoặc vùng củng cố tốt. Tương tự, hãy đảm bảo bạn mua đúng tại điểm pivot (là điểm mua hợp lý với mức kháng cự yếu nhất). Như đề cập ở các chương trước, hãy tránh xa những cổ phiếu đã tăng quá 5% hoặc 10% so với điểm mua lý tưởng đầu tiên. Điều này giúp bạn không mua rượt đuổi những cổ phiếu tăng giá quá nhanh và khiến bạn dễ bị loại bỏ ra khỏi cuộc chơi vì những đợt điều chỉnh ngắn hạn bình thường của thị trường.

Nhà đầu tư miễn cưỡng thiết lập và hạ thấp các tiêu chuẩn lựa chọn cổ phiếu khiến tôi nhớ lại những vị bác sĩ cách đây nhiều năm đã ngạo mạn đến mức lờ đi việc khử trùng dụng cụ phẫu thuật trước khi tiến hành ca mổ. Họ liên tục giết chết nhiều bệnh nhân trước khi các nhà nghiên cứu Louis Pasteur và Joseph Lister tìm ra nguyên nhân. Sự ngạo mạn sẽ khiến bạn phải trả giá đắt trong cuộc sống, và điều này cũng chẳng hề khác biệt trên thị trường chứng khoán.

CÁCH TÌM KIẾM CÁC CỔ PHIẾU DẪN DẮT MỚI TRONG CÁC ĐỢT ĐIỀU CHỈNH CỦA THỊ TRƯỜNG CHUNG

Các đợt điều chỉnh của thị trường chung có thể giúp bạn nhận diện các cổ phiếu dẫn dắt mới (nếu bạn biết cách tìm kiếm như thế nào). Các cổ phiếu có tốc độ tăng trưởng lợi nhuận hấp dẫn thường chỉ điều chỉnh 1 ½ đến 2 ½ lần so với mức điều chỉnh của thị trường chung. Nói cách khác, nếu thị trường chung giảm 10%, các cổ phiếu tăng trưởng tốt sẽ điều chỉnh khoảng 15%-25%. Thậm chí, trong một đợt điều chỉnh của thị trường tăng giá, các cổ phiếu tăng trưởng có mức sụt giảm ít nhất (tính theo tỷ lệ phần trăm) chính là những sự lựa chọn tốt nhất của bạn. Những cổ phiếu giảm giá nhiều nhất thường là sự lựa chọn tồi nhất.

Giả sử thị trường chung xuất hiện một đợt điều chỉnh trung hạn khoảng 10% và có ba cổ phiếu tăng trưởng lần lượt có mức giảm là 15%, 25% và 35%. Chỉ có hai cổ phiếu có mức giảm 15% và 25% là khoản đầu tư tốt nhất của bạn sau khi chúng tăng giá trở lại. Cổ phiếu giảm 35%-40% trong khi thị trường chung giảm 10% có thể là tín hiệu cảnh báo. Trong hầu hết các trường hợp, bạn nên tránh xa nó.

Một khi đợt sụt giảm của thị trường chung kết thúc, cổ phiếu đầu tiên trở lại đỉnh giá cao nhất gần như chính là cổ phiếu dẫn dắt thực sự. Đợt tăng giá từ điểm phá vỡ của cổ phiếu dẫn dắt sẽ kéo dài trong khoảng 13 tuần. Trong đó, phần tăng giá mạnh nhất thường diễn ra trong 3-4 tuần đầu tiên. Đây là giai đoạn lý tưởng để mua cổ phiếu... và bạn chắc chắn sẽ không muốn bỏ lỡ cơ hội này. Hãy đọc lại nhiều lần về chương xác định xu hướng thị trường chung để học cách nhận diện xu hướng thị trường.

CÁC NHÀ ĐẦU TƯ CHUYÊN NGHIỆP CŨNG MẮC SAI LẦM

Nhiều nhà đầu tư chuyên nghiệp đã phạm phải sai lầm khi mua cổ phiếu có mức giảm giá lớn bất thường. Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, đây chắc chắn là cách đẩy bạn vào những rắc rối.

Vào tháng 6 năm 1972, một nhà đầu tư tổ chức được cho là có năng lực ở Maryland đã mua Levitz Furniture sau đợt giảm bất thường đầu tiên (giá cổ phiếu giảm từ $60 xuống còn $40 chỉ trong một tuần). Cổ phiếu này hồi phục trong một vài tuần tiếp theo, nhưng sau đó lại sụp đổ mạnh về mức $18.

Vào tháng 10 năm 1978, một vài nhà đầu tư tổ chức đã mua Memorex, nhà cung cấp thiết ngoại vị hàng đầu cho máy tính, lúc đó đã có một đợt giảm mạnh bất thường và trông có vẻ như đã trở về giá trị thực. Nhưng cổ phiếu này sau đó lại tiếp tục giảm điểm mạnh hơn nữa.

Vào tháng 9 năm 1981, một số nhà quản trị tiền ở New York đã mua Dome Petroleum sau khi giá giảm mạnh từ $16 xuống còn $12. Đối với họ, sự sụt giảm này khiến cổ phiếu dường như rẻ đi và là một món hời (Phố Wall lan truyền nhiều câu chuyện hấp dẫn về cổ phiếu này). Vài tháng sau, Dome chỉ còn giao dịch ở mức giá $1.

Vào năm 2000, một vài nhà đầu tư tổ chức hào hứng mua vào cổ phiếu Lucent Technologies, một cổ phiếu được yêu thích ở phố Wall sau khi được thành lập từ một bộ phận của AT&T (mô hình công ty spin-off) vào giữa những năm 1990, sau khi cổ phiếu này giảm từ $78 xuống còn $50. Một năm sau, cổ phiếu này chỉ còn giao dịch ở mức $5.

Cũng trong năm 2000, nhiều nhà đầu tư đã mua Cisco Systems khi cổ phiếu này giảm mạnh từ mức đỉnh cao 52 tuần là $82 xuống còn $50. Công ty sản xuất các thiết bị mạng máy tính này từng là siêu cổ phiếu vào những năm 1990 (giá cổ phiếu tăng 75,000%), vì thế trông nó thật rẻ khi nó chỉ có mức giá $50. Nhưng sau đó, Cisco Systems sụp đổ về mức giá $8 và không bao giờ quay trở lại mức giá $50. Vào năm 2008, tức tám năm sau khi những nhà đầu tư tổ chức đã tìm thấy "cơ hội" ở mức giá $50, Cisco vẫn chỉ giao dịch ở mức giá $17. Để thành công trên thị trường chứng khoán, bạn phải tránh xa những sai lầm quá khứ và tạo ra những quy tắc giao dịch mới tốt hơn để thực hành đầu tư trong tương lai.

Giả sử nhà đầu tư Joe đã bỏ lỡ cơ hội mua cổ phiếu Crocs (một công ty sản xuất giày) tại mức giá $15 (đã điều chỉnh sau khi chia tách) khi nó vừa tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi mẫu hình chiếc cốc-tay cầm hoàn hảo vào tháng 9 năm 2006. Giả sử anh ta cũng tiếp tục bỏ lỡ mẫu hình chiếc cốc-tay cầm tiếp theo xuất hiện vào tháng 4 năm 2007 tại mức giá $28. Sau đó, cổ phiếu này tăng vọt lên mức $75 vào tháng 10, với tăng trưởng EPS mỗi quý hơn 100%. Tuy nhiên, một tháng sau, cổ phiếu này giảm xuống còn $47 và Joe xem đây là cơ hội để mua siêu cổ phiếu mà anh ta từng bị bỏ lỡ vì bây giờ nó có giá rẻ hơn. Nhưng cổ phiếu này tiếp tục sụt giảm, và vào tháng 1 năm 2009, cổ phiếu này chỉ còn giao dịch ở mức $1. Mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá là cực kỳ nguy hiểm. Bạn có thể cháy sạch tài khoản. Vì thế hãy ngừng thói quen xấu, cực kỳ rủi ro gọi là: "bắt dao rơi."

Thế việc mua cổ phiếu ngân hàng hàng đầu, từng được xem như là một blue chip và là một cổ phiếu dẫn dắt- Bank of America (mã BofA) - thì sao? Vào tháng 12 năm 2006, cổ phiếu ngân hàng này được giao dịch ở mức

giá $55, nhưng một năm sau đó, nó có mức giá rẻ hơn là $40. Tuy nhiên, một năm nữa (vào năm 2008), giá cổ phiếu Bank of America sụp đổ xuống còn $6. Ngay cả mức cổ tức 4%/năm cũng khiến các nhà đầu tư dài hạn thua lỗ.

Điều này giải thích tại sao tôi không mua cổ phiếu được cho là tốt đang trong xu hướng giảm giá và tại sao chúng tôi đề nghị mức cắt lỗ là 7%-8% mà không có ngoại lệ. Bất cứ chuyện gì cũng có thể xảy ra ở bất kỳ cổ phiếu nào. Bạn phải học các quy tắc bảo vệ những đồng tiền mồ hôi nước mắt. Tất cả chúng ta đều có thể phạm phải sai lầm, kể cả các nhà giao dịch chuyên nghiệp. Vì thế, bạn phải học cách sửa chữa sai lầm mà không hề do dự.

Không ai trong số các nhà giao dịch chuyên nghiệp hay nhà đầu tư cá nhân từng mua và nắm giữ cổ phiếu Cisco, Crocs, hoặc BofA khi chúng đang trong xu hướng giảm giá, nhận ra sự khác biệt giữa những đợt giảm giá bình thường và những đợt giảm giá bất thường với khối lượng lớn vốn là dấu hiệu báo trước các thảm họa. Nhưng vấn đề thực sự chính là họ đã tin vào những câu chuyện mà họ nghe được và phương pháp phân tích cơ bản cho rằng "cổ phiếu có P/E thấp chính là cổ phiếu giá trị". Họ không hiểu gì về hành động giá, vốn là công cụ hữu ích cho biết điều gì đang thực sự diễn ra trên thị trường.

Những ai biết cách lắng nghe, học hỏi và phân biệt sự khác nhau giữa hành động giá bình thường và bất thường được cho là những người có "cảm nhận tốt về thị trường". Những ai lờ hành động giá của thị trường sẽ phải trả giá đắt. Bất cứ ai mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm vì nghĩ rằng nó rẻ sẽ phải biết rằng, đây chính là cách khiến bạn mất rất nhiều tiền.

TÌM KIẾM CỔ PHIẾU "MẠNH BẤT THƯỜNG" TRONG THỊ TRƯỜNG GIẢM GIÁ

Vào mùa xuân năm 1967, tôi nhớ mình đang đi bộ qua văn phòng của một nhà môi giới ở New York trong một ngày mà Chỉ Số Công Nghiệp Dow Jones (DJIA) giảm hơn 12 điểm. Vào thời đó, 12 điểm là mức giảm mạnh

khi chỉ số DJIA đang ở mức 800 điểm (so với 8,000 điểm vào năm 2008). Khi tôi nhìn lên bảng điện chạy ngang trên bức tường, tôi nhìn thấy cổ phiếu Control Data (công ty tiên phong trong lĩnh vực sản xuất siêu máy tính) đang giao dịch ở mức giá $62, tăng 3 ½ điểm với khối lượng lớn. Tôi mua cổ phiếu này ngay lập tức. Tôi biết rất rõ về Control Data và đây là cổ phiếu đang mạnh bất thường trong bối cảnh thị trường chung đang giảm giá. Cổ phiếu này sau đó tăng lên mức $150.

Vào tháng 4 năm 1981, ngay khi thị trường con gấu đang diễn ra, MCI Communications, một cổ phiếu công nghệ viễn thông có trụ sở tại Washington đang được giao dịch trên thị trường OTC, đã tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt tại mức giá $15. Cổ phiếu này sau đó tăng lên $90 trong 21 tháng sau đó. Đây là một ví dụ tuyệt vời về cổ phiếu mạnh bất thường trong bối cảnh thị trường chung giảm giá.

Lorilard (một công ty thuốc lá) đã làm điều tương tự trong thị trường con gấu năm 1957, Software Toolworks đã tăng vọt trong thị trường giảm giá đầu năm 1990, công ty viễn thông không dây Qualcomm đã tăng giá mạnh thậm chí trong giai đoạn thị trường khó khăn vào giữa năm 1999, và Taro Pharmaceutical vào cuối năm 2000 đã đánh bại thị trường con gấu do sự sụp đổ của bong bóng dotcom bắt đầu vào mùa xuân năm đó. Cũng trong năm 2000, công ty xây dựng nhà ở NVR đã tạo điểm phá vỡ tại mức giá $50 và tăng giá đều đặn cho tới đỉnh $360 vào tháng 3 năm 2003. Thị trường tăng giá mới vào năm 2003 không có nhiều cổ phiếu dẫn dắt, chỉ bao gồm Apple, Google, Research in Motion, Potash và một vài cổ phiếu Trung Quốc.

▸ Vì thế, đừng bao giờ quên:

TUYỆT ĐỐI KHÔNG ĐẦU TƯ VÀO CÁC CỔ PHIẾU BỊ THỊ TRƯỜNG LÃNG QUÊN, THẬM CHÍ NGAY CẢ KHI CHÚNG TRÔNG CÓ VẺ RẤT RẺ. HÃY TÌM KIẾM VÀ MÀI GIŨA KỸ NĂNG CHỌN CỔ PHIẾU BẰNG CÁCH MUA CÁC CỔ PHIẾU DẪN DẮT THỊ TRƯỜNG. HÃY CHẤP NHẬN KHOẢN LỖ 8% SO VỚI GIÁ MUA ĐỂ BẠN KHÔNG GẶP PHẢI RỦI RO THUA LỖ LỚN KHI MUA NHẦM CÁC CỔ PHIẾU BỊ THỊ TRƯỜNG LÃNG QUÊN.◆

CHƯƠNG

08

I = SỰ BẢO TRỢ CỦA CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC

Cần phải có lực cầu mạnh để đẩy giá cổ phiếu tăng vọt, và lực cầu lớn nhất đối với bất cứ cổ phiếu nào chính là các nhà đầu tư tổ chức, chẳng hạn như quỹ tương hỗ, quỹ hưu trí, quỹ phòng hộ, công ty bảo hiểm, các công ty tư vấn đầu tư lớn, bộ phận tín thác ngân hàng, các tổ chức nhà nước, tổ chức từ thiện và tổ chức giáo dục. Đây là các nhà đầu tư lớn chi phối mọi diễn biến giao dịch hàng ngày trên thị trường.

SỰ BẢO TRỢ CỦA CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC LÀ GÌ?

Khái niệm sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức dùng để chỉ số lượng cổ phiếu ở bất cứ mã chứng khoán nào được sở hữu bởi các nhà đầu tư tổ chức. Để đánh giá, tôi không bao giờ xem báo cáo nghiên cứu của các nhà phân tích hay các công ty môi giới chứng khoán là sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức, mặc dù đôi khi chúng cũng có ảnh hưởng ngắn hạn đến một vài cổ phiếu. Theo định nghĩa này, các dịch vụ tư vấn đầu tư và thư dự báo thị trường cũng không được xem là sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức chuyên nghiệp vì chúng không thể hiện cho lực mua và lực bán của các nhà đầu tư tổ chức.

Một cổ phiếu chiến thắng không cần thiết phải có nhiều nhà đầu tư tổ chức nắm giữ, nhưng tối thiểu cũng có một vài nhà đầu tư tổ chức. Hai mươi có thể là con số tối thiểu hợp lý ở các công ty mới và nhỏ, mặc dù phần lớn các cổ phiếu yêu cầu con số lớn hơn nhiều. Nếu một chứng khoán không có sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức, khả năng chỉ có mức tăng giá rất tầm thường. Điều này có nghĩa, một cổ phiếu muốn tăng giá mạnh, ít nhất phải có một số lượng các nhà đầu tư tổ chức nhất định, trong số hơn 10,000 nhà đầu tư tổ chức hiện nay, để ý và thu gom nó.

Thậm chí ngay cả khi họ sai lầm, thì số lượng cổ phiếu họ đã mua cũng đủ khiến giá cổ phiếu tăng khá mạnh.

QUAN SÁT CẢ SỐ LƯỢNG LẪN CHẤT LƯỢNG NGƯỜI MUA

Các nhà đầu tư cần trọng luôn nghiên cứu cổ phiếu kỹ lưỡng. Họ muốn biết không chỉ có bao nhiêu nhà đầu tư tổ chức sở hữu cổ phiếu này, mà còn số lượng các nhà đầu tư tổ chức tăng lên trong các quý gần đây, và quan trọng hơn, liệu có nhà đầu tư lớn nào đang tăng cường thu gom cổ phiếu hay không. Họ cũng muốn biết, các nhà đầu tư tổ chức này là những ai. Họ tìm kiếm những cổ phiếu được nắm giữ bởi ít nhất một hoặc hai nhà quản trị danh mục có thành tích đầu tư xuất sắc nhất. Đây chính là phân tích chất lượng của sự bảo trợ.

Khi phân tích chất lượng sự bảo trợ của nhà đầu tư tổ chức, thành tích đầu tư của quỹ tương hỗ phải được xem xét trong 12 tháng gần nhất, ngoài ra là ba năm gần đây. Có một cách nhanh chóng và dễ dàng để có được thông tin này là kiểm tra Xếp Hạng Thành Tích 36 tháng của Quỹ Tương Hỗ do Nhật Báo IBD cung cấp. Xếp hạng A+ cho thấy quỹ này đang nằm trong Top 5% thành công nhất. Các quỹ có xếp hạng B+ hoặc cao hơn được xếp vào nhóm những quỹ có thành tích tốt hơn. Nên nhớ rằng, mức xếp hạng quỹ tương hỗ đầu tư vào các cổ phiếu tăng trưởng có thể bị hạ thấp đôi chút trong thị trường con gấu (là khi hầu hết các cổ phiếu tăng trưởng đều giảm điểm).

Tuy nhiên, những kết quả này có thể thay đổi đáng kể nếu như nhà quản lý danh mục chủ chốt rời khỏi một công ty quản trị tiền để đầu quân cho một công ty khác. Vị trí dẫn đầu trong bảng xếp hạng các quỹ tương hỗ xuất sắc nhất có thể liên tục thay đổi từ năm nay sang năm khác.

Một vài dịch vụ cung cấp thông tin tài chính công bố các khoản đầu tư của một số quỹ đầu tư tổ chức. Ví dụ, Morningstar.com cho bạn biết 25 khoản đầu tư hàng đầu của mỗi quỹ đầu tư và một số dữ liệu khác. Trong quá khứ, các quỹ tương hỗ có khuynh hướng đầu tư năng động trên thị

trường. Nhưng gần đây, các công ty tư vấn đầu tư "theo kiểu khởi nghiệp" lại đang trở nên năng động hơn trong việc quản trị tiền của các nhà đầu tư tổ chức và các nhà đầu tư đại chúng.

MUA CÁC CÔNG TY CÓ SỐ LƯỢNG TỔ CHỨC BẢO TRỢ TĂNG LÊN

Như đã đề cập ở trên, việc có bao nhiêu nhà đầu tư tổ chức bảo trợ một cổ phiếu không quan trọng bằng ai trong số những quỹ đầu tư có thành tích tốt nhất đang sở hữu cổ phiếu đó hoặc mới mua gần đây. Tuy nhiên, việc biết tổng số lượng các nhà đầu tư tổ chức bảo trợ đang tăng lên hoặc giảm xuống cũng hữu ích. Mấu chốt ở đây là tìm ra những cổ phiếu có số lượng các nhà đầu tư tổ chức bảo trợ tăng lên. Thật tốt nếu mua một cổ phiếu đang có tăng trưởng EPS và doanh số cao, cùng với số lượng các quỹ đầu tư sở hữu cổ phiếu đó tăng lên trong vài quý gần đây.

LƯU Ý CÁC KHOẢN ĐẦU TƯ MỚI CỦA CÁC QUỸ ĐẦU TƯ TRONG QUÝ GẦN NHẤT

Một khoản đầu tư mới của một nhà đầu tư tổ chức được công bố trong quý gần nhất thường quan trọng hơn so với các khoản đầu tư hiện tại đã nắm giữ trong một thời gian dài. Khi một quỹ đầu tư giải ngân vào một khoản đầu tư mới, khả năng nó sẽ tiếp tục giải ngân để bổ sung vị thế và ít có khả năng bán đi trong tương lai gần. Báo cáo về các hoạt động giải ngân luôn sẵn có trong vòng sáu tuần sau khi kết thúc kỳ soát xét (kỳ review) giai đoạn ba tháng hoặc sáu tháng của quỹ. Thông tin này sẽ hữu ích cho những nhà giao dịch thông minh trong việc chọn lựa cổ phiếu và thời điểm hợp lý để mua, đồng thời giúp cho những phân tích trên đồ thị ngày và đồ thị tuần trở nên chính xác hơn.

Nhiều nhà đầu tư cảm thấy việc công bố thông tin quá lâu sau khi hoạt động giải ngân thực sự diễn ra là không có giá trị. Tuy nhiên, những ý kiến cá nhân này là không đúng.

Lệnh mua bán của các nhà đầu tư tổ chức thường có khuynh hướng xuất hiện ở những mã cổ phiếu có khối lượng giao dịch bình quân mỗi

phiên từ 1,000 cổ phiếu đến 100,000 cổ phiếu hoặc cao hơn. Lực mua và bán của các nhà đầu tư tổ chức có thể chiếm đến 70% tổng khối lượng giao dịch của các cổ phiếu dẫn dắt. Vì thế, đây là động lực quan trọng và bền vững đằng sau các con sóng tăng giá mạnh. Khoảng một nửa lệnh mua của các nhà đầu tư tổ chức được thể hiện trên bảng điện tử của Sàn Giao Dịch Chứng Khoán New York có thể là ở những mã cổ phiếu tăng giá ít ỏi. Nhiều cổ phiếu trong số này có thể là sự lựa chọn sai lầm. Nhưng trong phân nửa số cổ phiếu còn lại, bạn có thể thấy nhiều cổ phiếu tăng giá rất mạnh.

Do đó, nhiệm vụ của bạn là phải nhận ra những lực mua sáng suốt, khôn ngoan, có giá trị thông tin cao của các nhà đầu tư tổ chức, bên cạnh các lệnh mua sai lầm. Lúc đầu điều này trông có vẻ khó, nhưng nó sẽ trở nên dễ dàng hơn khi bạn học cách áp dụng và tuân thủ các quy tắc, hướng dẫn và nguyên lý được chứng minh là đúng đắn trong cuốn sách này.

Để hiểu rõ hơn những yếu tố nào đang chi phối thị trường chứng khoán, điều quan trọng là phải nghiên cứu chiến lược đầu tư của các quỹ tương hỗ được điều hành tốt. Khi xem xét các bảng trong Nhật Báo IBD, hãy tìm kiếm các quỹ đầu tư tăng trưởng có xếp hạng A, A-, hoặc B+ trong xu hướng thị trường giá lên và sau đó hãy liên hệ với quỹ để có được bảng cáo bạch. Với thông tin từ bảng cáo bạch, bạn sẽ hiểu được triết lý và kỹ thuật đầu tư mà quỹ sử dụng cũng như loại cổ phiếu nào và quy mô khối lượng họ sẽ mua. Ví dụ:

- Quỹ Contrafund của Fidelity, được điều hành bởi Will Danoff, là quỹ đầu tư lớn với tổng tài sản hàng tỷ đô la, có thành tích tăng giá tốt nhất trong nhiều năm. Ông ấy lùng sục, nghiên cứu kỹ lưỡng về nước Mỹ và các thị trường chứng khoán quốc tế để sớm nắm được từng khái niệm mới hoặc câu chuyện về một chứng khoán.
- American Century Heritage và Quỹ Tín Thác Gift của Jim Stower sử dụng máy tính để phát hiện các cổ phiếu năng động có sự tăng tốc trong tăng trưởng doanh số và EPS trong thời gian gần đây.
- CGM Focus và Quỹ Tương hỗ CGM của Ken Heebner đều có thành tích

tăng giá tốt trong nhiều năm. Quỹ CGM Focus tập trung vào danh mục chỉ có 20 cổ phiếu. Điều này có thể khiến quỹ trở nên khá biến động, nhưng Ken thích đặt cược vào những ngành lớn (trong phần lớn các trường hợp thì ông ấy đều thành công).

- Jeff Vinik là một trong những nhà quản lý quỹ thành công bậc nhất tại Fidelity. Ông sau đó đã rời khỏi quỹ này và sáng lập một trong những quỹ phòng hộ thành công nhất nước Mỹ.
- Janus 20, có trụ sở tại Denver, đã quản lý một danh mục tập trung chỉ gồm 30 cổ phiếu tăng trưởng.

Một vài quỹ mua các cổ phiếu khi nó thiết lập đỉnh cao mới, trong khi những quỹ khác mua quanh vùng đáy và có thể bán đi khi thiết lập đỉnh cao mới. Những nhà quản lý quỹ xuất sắc luôn xuất hiện ở mọi lúc.

CỔ PHIẾU CỦA BẠN CÓ BỊ "SỞ HỮU QUÁ MỨC" BỞI CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC HAY KHÔNG?

Có thể một cổ phiếu được các nhà đầu tư tổ chức sở hữu với tỷ lệ quá lớn. "Sở hữu quá mức" là một thuật ngữ mà chúng tôi đã đưa ra vào năm 1969 nhằm mô tả các cổ phiếu được các nhà đầu tư tổ chức nắm giữ phần lớn khiến giá trở nên đắt đỏ. Mối nguy hiểm khi cổ phiếu được nắm giữ phần lớn bởi các nhà đầu tư tổ chức là tiềm năng bị bán tháo đồng loạt, một khi công ty gặp phải trục trặc hoặc nếu thị trường con gấu bắt đầu.

Một mình quỹ Janus đã nắm giữ hơn 250 triệu cổ phiếu Nokia và 100 triệu cổ phiếu America Online, tạo nên sự mất cân bằng nghiêm trọng vào năm 2000 và năm 2001. WorldCom (vào năm 1999) và JDS Uniphase và Cisco Systems (vào năm 2000 và năm 2001) cũng là những ví dụ điển hình của cổ phiếu bị sở hữu quá mức.

Do đó, danh sách "50 cổ phiếu được ưa thích nhất" và những cổ phiếu khác được các nhà đầu tư tổ chức nắm giữ phần lớn có thể là những khoản đầu tư tồi, đầy rủi ro. Khi mà thành tích tăng trưởng cao của công ty đã trở

nên quá rõ ràng đối với tất cả các nhà đầu tư tổ chức sở hữu cổ phiếu đó, có thể đã quá muộn để "lên tàu". Thời cơ tốt nhất đã trôi qua.

Có rất nhiều nhà đầu tư tổ chức đã xem Citigroup như là khoản đầu tư phải có trong danh mục vào cuối những năm 1990 và những năm 2000. Tại một thời điểm trong cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn và khủng hoảng tín dụng của ngành ngân hàng vào năm 2008, cổ phiếu ngân hàng hàng đầu của thành phố New York đã sụp đổ xuống còn $3.00 và sau đó là $1.00. Chỉ cách đó hai năm về trước, Citigroup có giá $57. Đây là lý do tại sao, từ phiên bản đầu tiên của cuốn sách "How To Make Money In Stock (Làm Giàu Từ Chứng Khoán)" luôn có hai chương thảo luận chi tiết về chủ đề khi nào nên bán và chốt lợi nhuận. Hầu hết các nhà đầu tư không có quy tắc hoặc thậm chí kế hoạch khi nào nên bán. Đó là một sai lầm nghiêm trọng. Hãy trở nên thực tế hơn!

Một trường hợp khác là American International Group. Vào năm 2008, AIG có hơn 3,600 nhà đầu tư tổ chức nắm giữ khi giá cổ phiếu đổ sụp từ mức đỉnh trên $100 vào năm 2000 xuống còn 50 cent. Các tổ chức được bảo trợ bởi chính phủ như Fannie Mae đã sụp đổ xuống còn mức giá chưa đầy $1 trong cơn bão tài chính 2008.

America Online vào mùa hè năm 2001 và Cisco Systems vào mùa hè năm 2000 cũng được nắm giữ bởi hơn 1,000 nhà đầu tư tổ chức. Điều này dẫn tới tiềm năng có nguồn cung lớn tác động xấu đến giá cổ phiếu trong bối cảnh thị trường con gấu xuất hiện. Nhiều quỹ đầu tư đổ xô mua những cổ phiếu dẫn dắt nhất định khi thị trường tăng giá, nhưng cũng chính họ tháo chạy khỏi các cổ phiếu này khi thị trường giảm giá.

CÁC CỔ PHIẾU TĂNG TRƯỞNG "BẤT KHẢ CHIẾN BẠI" CỦA NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC

Một số cổ phiếu dường như có vẻ bất khả chiến bại, nhưng câu châm ngôn cổ vẫn còn đúng: Bất cứ cái gì tăng lên cuối cùng cũng phải giảm xuống. Không công ty nào mãi mãi miễn dịch với những vấn đề quản trị, suy thoái kinh tế và những thay đổi trong xu hướng thị trường. Các nhà

đầu tư thông minh biết rằng, trên thị trường chứng khoán không hề tồn tại "bò thiêng".

> "**Bò Thiêng (Sacred cow)**" *là một thuật ngữ trong tôn giáo xuất phát từ Ấn Độ nơi mà bò được thờ phụng như một vật linh thiêng và không ai được đụng tới. Thành ngữ này bắt đầu được dùng tại Mỹ vào năm 1910 để ám chỉ những vấn đề mà không ai dám dụng tới. Ý nghĩa của tác giả ở đây chỉ đến những cổ phiếu "bất khả chiến bại", ai cũng nghĩ nó sẽ tăng giá mãi mãi – Chú thích của người dịch.*

Vào tháng 6 năm 1974, ít ai tin nổi khi công ty William O'Neil+Co đã đưa cổ phiếu Xerox vào danh sách bán tại mức giá $115. Lúc bây giờ, Xerox đã trở thành một trong những cổ phiếu được nhiều nhà đầu tư tổ chức nắm giữ và đã có thành tích tăng giá cực kỳ ấn tượng. Tuy nhiên, phương pháp phân tích của chúng tôi cho thấy cổ phiếu này đã đạt đỉnh và quay đầu giảm điểm. Cổ phiếu này cũng bị sở hữu quá mức khi được rất nhiều nhà đầu tư tổ chức sở hữu vào thời điểm đó. Nhưng việc giá cổ phiếu này sụp đổ đã phản ánh đúng thực trạng của công ty vào lúc đó.

Các khách hàng thuộc dịch vụ tư vấn dành cho nhà đầu tư tổ chức của chúng tôi rất quan tâm đến cổ phiếu Xerox. Một trong số đó là một công ty bảo hiểm lớn ở Thành phố New York. Công ty này đã mua vào cổ phiếu Xerox đang ở trong xu hướng giảm giá tại mức $80. Chúng tôi đã tư vấn công ty bảo hiểm bán Xerox đi thay vì tiếp tục mua vào. Những gì xảy ra sau đó đã trở thành lịch sử.

Chúng tôi cũng gặp phải rất nhiều sự chỉ trích vào năm 1998 khi khuyến nghị bán cổ phiếu Gillette, cũng là một cổ phiếu "bò thiêng" khác. Chúng tôi đưa ra khuyến nghị bán trước khi cổ phiếu này chuẩn bị sụp đổ tại mức giá gần $60. Enron cũng được chúng tôi đã bị loại ra khỏi danh sách khuyến nghị mua vào ngày 29 tháng 11 năm 2000 tại mức giá $72.91 vì những vấn đề trong kinh doanh. Chúng tôi sau đó không còn theo dõi cổ phiếu này trong danh sách mua (Sáu tháng sau, Enron vẫn còn giao dịch

ở mức giá $45, nhưng sáu tháng tiếp theo nữa, nó sụp đổ về còn $5 trước khi nộp đơn phá sản).

Vào năm 2000, một vài cổ phiếu công nghệ cũng bị loại bỏ ra khỏi danh sách mua trong dịch vụ NSMI (Các Cổ Phiếu Dẫn Dắt Mới Trên Thị Trường Chứng Khoán) dành cho nhà đầu tư tổ chức, trong khi hầu hết các nhà phân tích đã sai lầm khi tiếp tục khuyến nghị mua chúng (xem trang 266). Bài học ở đây là: đừng lung lạc trước danh tiếng của cổ phiếu đó hoặc vì một vài nhà tư vấn đầu tư khuyến nghị mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá.

SỰ BẢO TRỢ CỦA NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC MANG ĐẾN THANH KHOẢN CHO THỊ TRƯỜNG.

Một lợi ích khác dành cho các nhà đầu tư cá nhân như bạn là sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức mang đến lực mua hỗ trợ giá cổ phiếu khi bạn muốn bán đi khoản đầu tư này. Nếu không có sự bảo trợ này và bạn cố gắng bán cổ phiếu trong bối cảnh thị trường yếu ớt, bạn khó có thể tìm ra người mua. Thanh khoản cổ phiếu hàng ngày là một trong những lợi thế lớn khi sở hữu cổ phiếu chất lượng cao ở Mỹ. (Thị trường bất động sản vẫn kém thanh khoản hơn, phí hoa hồng cũng như các loại phí khác cũng cao hơn nhiều). Sự bảo trợ của nhiều tổ chức đầu tư mang đến cho các nhà đầu tư nhỏ lẻ thanh khoản liên tục. Trong bối cảnh thị trường bất động sản èo uột, khó bảo đảm bạn sẽ tìm ra người sẵn sàng mua khi bạn muốn bán. Sẽ phải mất sáu tháng đến một năm, hoặc bạn phải chấp nhận bán với giá thấp hơn nhiều so với mức bạn kỳ vọng.

Các cổ phiếu bị loại ra khỏi danh sách khuyến nghị mua NSMI vào năm 2000

Mã cổ phiếu	Tên doanh nghiệp	Ngày loại bỏ khỏi danh sách mua	Mức giá lúc loại bỏ	Mức giá thấp nhất vào ngày 30/10/2001	Mức độ giảm giá đến ngày * 30/01/2001
AMAT	Applied Materials	11/5/2000	$80.56	$26.59	67%
CSCO	Cisco Systems	8/1/2000	$63.50	$11.04	83%
CNXT	Conexant Systems	3/3/2000	$84.75	$6.57	92%
DELL	Dell Computer Corp	9/5/2000	$46.31	$16.01	65%
EMC	EMC Corp	15/12/2000	$74.63	$10.01	87%
INTC	Intel Corp	15/9/2000	$58.00	$18.96	67%
JDSU	J D S Uniphase	10/10/2000	$90.50	5.12%	94%
MOT	Motorola	30/3/2000	$51.67	$10.50	80%
NXTL	Nextel Communications	12/4/2000	$55.41	$6.87	88%
NT	Nortel Networks	2/10/2000	$59.56	$4.76	92%
PMCS	P M C sierra Inc	1/8/2000	$186.25	$9.37	95%
QLGC	Qlogic Corp	14/3/2000	$167.88	$17.21	90%
SEBL	Siebel Systems Inc	15/12/2000	$76.88	$12.24	84%
SUNW	Sun Microsystems	9/11/2000	$49.32	$7.52	85%
VIGN	Vignette Corp	15/3/2000	$88.33	$3.08	97%
YHOO	Yahoo!	30/3/2000	$175.25	$8.02	95%

**Các con số phần trăm được làm tròn.*

▸ NÓI TÓM LẠI:

BẠN CHỈ NÊN MUA CÁC CỔ PHIẾU CÓ SỰ BẢO TRỢ CỦA ÍT NHẤT MỘT VÀI NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC CÓ THÀNH TÍCH ĐẦU TƯ TRÊN MỨC TRUNG BÌNH TRONG THỜI GIAN GẦN ĐÂY, VÀ SỐ LƯỢNG CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC BẢO TRỢ NÊN TĂNG LÊN TRONG VÀI QUÝ GẦN ĐÂY.

Nếu tôi phát hiện một cổ phiếu đã có một số lượng lớn các nhà đầu tư tổ chức nắm giữ, nhưng không một nhà đầu tư tổ chức nào nằm trong danh sách 10 quỹ có thành tích đầu tư tốt nhất, trong phần lần trường hợp tôi sẽ bỏ qua cổ phiếu này. Dựa trên danh sách *các quỹ đầu tư thông minh*, hãy kiểm tra xem liệu có hai hoặc ba cổ phiếu nào vừa mới được giải ngân trong quý gần nhất. Bạn có thể chọn ra một hoặc hai cổ phiếu trong số này để nghiên cứu. Hãy bảo đảm các cổ phiếu được chọn đáp ứng các tiêu chí đầu tư CANSLIM và đồ thị phải có điểm mua hợp lý (điểm pivot). ◆

CHƯƠNG

09

M = XU HƯỚNG THỊ TRƯỜNG

BẠN XÁC ĐỊNH XU HƯỚNG THỊ TRƯỜNG NHƯ THẾ NÀO?

Ngay cả khi bạn đã đúng ở sáu yếu tố được trình bày ở các chương trước, nhưng nếu bạn nhận định sai về xu hướng thị trường chung (ví dụ bạn mua khi xu hướng thị trường chung đang giảm giá), xác suất 75% cổ phiếu của bạn cũng sẽ sụt giảm theo xu hướng thị trường chung. Giao dịch ngược xu hướng thị trường chung sẽ khiến bạn mất rất nhiều tiền, giống như nhiều nhà đầu tư đã phạm phải sai lầm này vào năm 2000 và một lần nữa vào năm 2008.

DO ĐÓ, TRONG BỘ CÔNG CỤ PHÂN TÍCH CỦA BẠN, phải có một phương pháp được kiểm chứng là đáng tin cậy nhằm xác định liệu bạn đang chơi với bò tót (thị trường tăng giá) hay đang mạo hiểm với gấu (thị trường giảm giá). Có rất ít các nhà đầu tư hoặc nhà môi giới chứng khoán có công cụ thiết yếu này. Nhiều nhà đầu tư trông đợi vào một ai đó có thể giúp họ trong hoạt động đầu tư. Đó có thể là những nhà tư vấn hoặc những bạn bè tưởng như đã có một loạt quy tắc đúng để xác định khi nào thị trường chung bắt đầu gặp phải vấn đề?

Tuy nhiên, điều đó là không đủ. Nếu bạn đang ở trong thị trường tăng giá, bạn cần phải biết mình đang ở giai đoạn đầu hay giai đoạn cuối. Và quan trọng hơn, bạn cần phải biết diễn biến thị trường như thế nào là đúng. Liệu nó đang yếu đi và có những hành động giá tồi tệ, hay là chỉ đang trải qua giai đoạn sụt giảm giá ngắn hạn bình thường (thường chỉ 8%-12%)? Thị trường có phản ánh đúng thực tại của nó (dựa trên việc xem xét bối cảnh của nền kinh tế)? Để trả lời những câu hỏi này và những câu hỏi quan trọng khác, bạn phải học cách phân tích thị trường chung một cách chính xác bằng những nguyên tắc đúng đắn nhất.

Phương pháp xác định xu hướng thị trường chung mà chúng tôi đã phát hiện và phát triển trong suốt nhiều năm qua, là mấu chốt quan trọng để đầu tư thành công mà bạn sẽ muốn đọc lại chương này nhiều lần, cho đến khi hiểu và áp dụng nó hàng ngày trong suốt sự nghiệp đầu tư. Nếu làm tốt điều này, bạn sẽ không bao giờ phải chứng kiến danh mục đầu tư của mình giảm 30%-50% hoặc nhiều hơn trong thị trường con gấu.

Cách tốt nhất để xác định xu hướng thị trường chung là hãy quan sát một cách cẩn thận đồ thị giá hàng ngày của ba hoặc bốn chỉ số thị trường chung. Giải thích và hiểu những thay đổi của giá và khối lượng hàng ngày đang nói lên điều gì. Điều này có thể hơi khó khăn vào lúc đầu, nhưng với sự kiên nhẫn và nỗ lực, bạn sẽ sớm đọc đồ thị một cách thành thạo như một nhà đầu tư chuyên nghiệp. Đây có thể là bài học quan trọng nhất phải học nếu như bạn muốn ngừng thua lỗ và bắt đầu chiến thắng. Bạn đã sẵn sàng để trở thành nhà đầu tư thông minh hơn? Để đạt được sự độc lập tài chính và bình yên trong tâm hồn khi đầu tư, bạn cần phải nỗ lực và quyết tâm.

Đừng bị ai đó lung lay rằng, bạn không thể định thời điểm mua trên thị trường. Đây là một trong những bí quyết to lớn bị Phố Wall và truyền thông lờ đi. Những người này chưa bao giờ làm được điều đó nên họ quả quyết đây là nhiệm vụ bất khả thi. Chúng tôi đã nghe từ hàng ngàn bạn đọc của chương này và chuyên mục *Bức Tranh Toàn Cảnh (Big Picture)* của *Nhật Báo IBD* đã đạt được thành công như thế nào. Họ nghiên cứu các quy tắc, chăm chỉ nghiên cứu ở nhà để có thể chuẩn bị và biết chính xác nên phải nhìn thấy điều gì. Kết quả là, họ có tầm nhìn và hiểu ra nên bán cổ phiếu và tăng nắm giữ tiền mặt vào tháng 3 năm 2000 và trong giai đoạn từ tháng 11 năm 2007 đến tháng 1 năm 2008 cũng như tháng 6 năm 2008, nhằm bảo vệ khoản lãi họ đã kiếm được trong giai đoạn thị trường tăng giá từ năm 1998 đến năm 1999 và trong 5 năm tăng giá mạnh mẽ từ tháng 3 năm 2003 đến tháng 10 năm 2007.

Niềm tin mạnh mẽ cho rằng bạn không thể định thời điểm thị trường (xem đó như là nhiệm vụ bất khả thi mà không ai có thể làm

được) đã hình thành từ cách đây hơn 40 năm, sau khi một vài nhà quản trị danh mục quỹ tương hỗ thử làm điều này nhưng không thành công. Định thời điểm thị trường yêu cầu bạn phải bán đúng thời điểm xu hướng tăng kết thúc và sau đó quay trở lại thị trường (mở vị thế mua) khi thị trường tăng giá mới bắt đầu. Nhưng vì quy mô tài sản của các quỹ đầu tư quá lớn, hoặc vì họ không có phương pháp đúng, nên chỉ sau vài tuần đứng ngoài thị trường, họ tin rằng thị trường sẽ tăng giá trở lại và mở lại vị thế mua quá sớm. Họ chủ yếu dựa trên các đánh giá cảm tính cá nhân nhằm xác định khi nào thị trường chung sẽ tạo đáy và đảo chiều tăng giá. Tại đáy, tin tức thường tiêu cực. Vì các nhà quản trị quỹ đầu tư cũng là những con người nên họ lưỡng lự hành động. Những quỹ đầu tư này vì thế thường bỏ lỡ phần sinh lợi nhất vì thị trường thường hay xuất hiện các con sóng tăng giá mạnh từ sau khi thiết lập đáy.

Tác giả cho rằng, trong 12-18 tháng đầu tiên từ khi thị trường chung tạo đáy lớn, đây là phần tăng giá mạnh mẽ nhất và sinh lợi nhất trong toàn bộ thị trường tăng giá – chú thích của người dịch.

Vì lý do này, bất chấp thực tế thị trường chứng khoán đã tăng giá gấp đôi vào những năm 1950, Jack Dreyfus đã thành công trong việc tăng nắm giữ tiền mặt ở quỹ Dreyfus đúng thời điểm chuẩn bị bắt đầu thị trường con gấu, trong khi hầu hết các nhà quản trị tiền và ban lãnh đạo cấp cao yêu cầu họ phải giải ngân phần lớn danh mục (tài sản chiếm 95%-100% danh mục). Thường mọi người cho rằng, quỹ tương hỗ nên phải là nhà đầu tư dài hạn. Tương tự, các quỹ thường đa dạng hóa danh mục quá rộng (sở hữu trên 100 cổ phiếu ở nhiều ngành khác nhau) vì họ tin rằng, giá trị các khoản đầu tư sẽ luôn phục hồi khi thị trường trở lại xu hướng tăng. Đó là lý do tại sao họ cho rằng mỗi khoản đầu tư nên được nắm giữ 15 - 20 năm. Tiếc thay, một vài cổ phiếu có thể giảm mạnh và không bao giờ trở lại mức đỉnh cũ cách đây vài năm.

Là nhà đầu tư cá nhân, bạn chỉ nên sở hữu khoảng 5, 10, hoặc 20 cổ phiếu, và không gặp phải vấn đề về quy mô tài sản lớn. Hãy học cách nhận biết khi nào nên tăng nắm giữ tiền mặt vì nó là một lợi thế lớn của các nhà đầu tư cá nhân.

XU HƯỚNG THỊ TRƯỜNG CHUNG LÀ GÌ?

Thị trường chung là thuật ngữ thông dụng để nói về các chỉ số thị trường được sử dụng phổ biến nhất. Các chỉ số này nói cho bạn biết, hoạt động giao dịch trên toàn bộ thị trường đang mạnh lên hay yếu đi mỗi ngày và đây là một trong những chỉ báo sớm nhất để phát hiện xu hướng. Các chỉ số thị trường chung ở Mỹ bao gồm:

- **Chỉ số Standard & Poor's 500 (gọi tắt là chỉ số S&P500)** bao gồm 500 cổ phiếu niêm yết. Đây là chỉ báo thị trường chung rộng hơn và hiện đại hơn so với chỉ số công nghiệp Dow Jones trong việc thể hiện hành động giá thị trường.
- **Chỉ số Tổng Hợp Nasdaq.** Đây là chỉ số có gì đó khá biến động hơn và nhạy hơn với những diễn diến thị trường trong vài năm gần đây. Chỉ số Nasdaq là sàn giao dịch của các công ty trẻ, có tính đổi mới cao và đang tăng trưởng nhanh. Sàn giao dịch này chủ yếu bao gồm các công ty trong lĩnh vực công nghệ cao được giao dịch thông qua mạng dưới các nhà tạo lập thị trường của Nasdaq.
- **Chỉ Số Công Nghiệp Dow Jones (viết tắt là DJIA).** Chỉ số này bao gồm 30 cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn nhất được giao dịch rộng rãi. Chỉ số này tập trung chủ yếu vào các công ty công nghiệp lớn có tính chu kỳ, nhưng trong vài năm gần đây được nới lỏng tiêu chí hơn một chút để có thể bao gồm cả những công ty như CoCa-Cola và Home Depot. Chỉ số này đơn giản và không phù hợp để nghiên cứu vì rổ danh mục bao gồm những công ty lớn, có tên tuổi, có thể đã ở giai đoạn bão hòa nên tốc độ tăng trưởng chậm hơn so với nhiều công ty mới khởi nghiệp hiện nay. Chỉ số này cũng dễ dàng bị thao túng trong thời gian ngắn vì chỉ bị giới hạn bởi 30 cổ phiếu.

• **Chỉ số Tổng Hợp NYSE.** Đây là chỉ số có tỷ trọng tính theo giá trị thị trường của tất cả các cổ phiếu được niêm yết trên Sàn Giao Dịch Chứng Khoán New York (NYSE).

Tất cả những chỉ số này được theo dõi trên các đồ thị lớn, dễ phân tích của *Nhật Báo IBD* đính kèm với chỉ báo kỹ thuật như đường trung bình di động và Xếp Hạng Tích Lũy/Phân Phối (Accumulation/Distribution viết tắt là ACC/DIS RTG®¬¬¬) cho mỗi chỉ số. Xếp Hạng Tích Lũy/Phân Phối nói cho bạn biết chỉ số nào đang có lực mua hỗ trợ trong thời gian gần đây hoặc đang bị bán tháo mạnh. Tôi luôn cố gắng kiểm tra các chỉ số này mỗi ngày vì những thay đổi quan trọng có thể xuất hiện chỉ trong vài tuần. Điều này sẽ giúp bạn không bị bất ngờ bởi những thay đổi này hoặc không nhìn thấy nó. Chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" của *Nhật Báo IBD* cũng đánh giá các chỉ số thị trường hàng ngày nhằm giúp bạn hiểu về bối cảnh hiện tại và xu hướng thị trường.

TẠI SAO KỸ NĂNG ĐỌC THỊ TRƯỜNG CẨN THẬN LẠI CỰC KỲ QUAN TRỌNG?

Một vị giáo sư ở đại học Harvard từng yêu cầu các sinh viên của ông viết một bài báo cáo đặc biệt về các loài cá. Các sinh viên bèn đến thư viện, đọc tất cả những cuốn sách nói về cá, và sau đó viết bài thu hoạch của mình. Nhưng sau khi nộp bài báo cáo thu hoạch, các sinh viên bị sốc khi vị giáo sư vo tròn chúng lại và ném vào sọt rác.

Khi các sinh viên hỏi bài báo cáo của họ có gì không ổn, giáo sư đáp: "Nếu anh chị muốn học điều gì đó về loài cá, hãy ngồi trước bể cá và quan sát chúng". Sau đó ông yêu cầu các sinh viên ngồi và quan sát lũ cá hàng giờ. Sau đó các sinh viên viết lại bài báo cáo thu hoạch hoàn toàn dựa trên những quan sát của họ về lũ cá.

Trở thành nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán cũng giống như sinh viên trong lớp học của vị giáo sư kia. Nếu muốn học về thị trường chứng khoán, bạn phải quan sát và nghiên cứu các chỉ số thị trường một cách cẩn thận. Bằng cách này, bạn sẽ biết được khi nào các chỉ số thị trường

đang chuẩn bị có những cú đảo chiều quan trọng (nghĩa là thiết lập các đỉnh lớn và đáy lớn) và học cách khai thác lợi nhuận từ thông tin này bằng những kiến thức thực tế và sự tự tin cao. Nếu bạn muốn biết về loài hổ, bạn phải quan sát những con hổ, chứ không phải xem thời tiết, xem cây cỏ hay xem những loài vật khác trên núi.

Cách đây vài năm, khi Lou Brock muốn trở thành cầu thủ ném bóng chày giỏi nhất, ông đã ngồi xem lại băng ghi hình tốc độ cao về các tay bắt bóng chày hàng đầu. Ông nghiên cứu các băng ghi hình một cách cẩn thận để nhận ra những chuyển động cơ thể đầu tiên của mỗi tay bắt bóng sau khi ông ném quả bóng đầu tiên. Những tay bắt bóng chày là mục tiêu mà Brock đang cố gắng đánh bại, vì thế ông phải nghiên cứu họ thật chi tiết.

Tại giải Siêu Cúp Bóng Bầu Dục Mỹ, đội Tampa Bay Buccaneers đã chiến thắng đậm trước đội Oakland Raider bằng cách quan sát và tập trung vào chuyển động mắt cũng như ngôn ngữ cơ thể của các tiền vệ đội Oakland. Họ đã "đọc" được ý định ném bóng của đối thủ.

Christopher Columbus không chấp nhận tư duy truyền thống cho rằng trái đất là phẳng vì bản thân ông đã quan sát các con thuyền biến mất ở đường chân trời trên biển và điều đó đã nói cho ông biết trái đất phải là hình tròn. Chính phủ đã sử dụng công cụ nghe lén điện thoại, máy bay gián điệp, các thiết bị bay không người lái, ảnh chụp vệ tinh để quan sát và phân tích các mục tiêu có thể đe dọa an ninh nước Mỹ. Đó là cách chúng ta phát hiện ra dàn tên lửa của Liên Bang Xô Viết được xây dựng bí mật tại CuBa vào năm 1962.

Columbus nhận thấy thân tàu là cái đầu tiên biến mất ở đường chân trời và cuối cùng là cột buồm chứng tỏ trái đất có bề mặt cong chứ không phải là phẳng – chú thích của người dịch.

Điều tương tự cũng đúng với thị trường chứng khoán. Để biết thị trường sẽ diễn biến như thế nào, bạn phải quan sát và phân tích các chỉ số thị trường chung hàng ngày. Đừng bao giờ hỏi bất kỳ ai: "Bạn nghĩ thị

trường sắp tới sẽ diễn biến như thế nào?" Hãy học cách đọc đồ thị một cách chính xác để biết thị trường đang làm gì mỗi ngày.

Khi bạn biết cách nhận ra khi nào thị trường đã đạt đỉnh hoặc tạo đáy, bạn có xác xuất 50% sẽ thành công trong trò chơi đầu tư tài chính đầy cam go. Nhưng đây lại là kỹ năng đầu tư quan trọng mà phần lớn các nhà đầu tư, bất kể bạn là nhà giao dịch chuyên nghiệp hay nghiệp dư, đều thiết sót. Thực sự, các nhà phân tích Phố Wall gần như đã không dự báo được đỉnh thị trường năm 2000, là đỉnh lớn của các cổ phiếu dẫn dắt thuộc ngành công nghệ cao. Tương tự, họ cũng không nhận ra sự xuất hiện của đỉnh trước cuộc khủng hoảng năm 2008.

Chúng tôi đã tiến hành bốn cuộc điều tra đối với tất cả các khách hàng (những độc giả đăng ký-subcribers) của *Nhật Báo IBD* vào năm 2008 và cũng như thông tin từ hàng trăm bức thư cám ơn của khách hàng, cho thấy đến 60% khách hàng của IBD đã bán cổ phiếu và tăng nắm giữ tiền mặt vào thời điểm tháng 12 năm 2007 hoặc tháng 6 năm 2008 (*đây là những thời điểm trước khi xảy ra các cú sụp đổ mạnh của thị trường – chú thích của người dịch*) nhờ vào sự hữu ích của chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" và bằng cách áp dụng, hành động theo quy tắc của chúng tôi là: bán khi có năm hoặc sáu ngày phân phối trong bất cứ giai đoạn bốn hoặc năm tuần nào. Các khách hàng của *Nhật Báo IBD* đã gìn giữ được nguồn vốn và tránh bị thiệt hại nặng bởi cú sụp đổ mạnh của thị trường vào mùa thu năm 2008 do cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn trên thị trường bất động sản tạo ra. Bạn có thể nhìn thấy bình luận của một số khách hàng của *Nhật Báo IBD* tại khoảng trống trên trang chủ với tựa đề "Bạn Cũng Có Thể Làm Được Điều Ấy". Bạn sẽ học được các quy tắc nhận diện sự phân phối của thị trường chung do IBD cung cấp ở chương này.

CÁC GIAI ĐOẠN CỦA CHU KỲ THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN

Nhà đầu tư thành công nên hiểu một chu kỳ thị trường chứng khoán bình thường sẽ diễn ra như thế nào và trong khoảng thời gian bao lâu. Nhà đầu

tư thành công phải đặc biệt chú ý đến các chu kỳ gần đây. Không có gì bảo đảm những chu kỳ đã tồn tại trong ba hoặc bốn năm qua sẽ tiếp tục kéo dài trong tương lai.

Các thị trường tăng giá và thị trường giảm giá không kết thúc một cách dễ dàng. Thường mất khoảng hai hoặc ba cú kéo ngược tăng (trong thị trường giảm giá) hoặc cú kéo ngược giảm (trong thị trường tăng giá) để loại bỏ số ít các nhà đầu cơ còn lại. Sau khi tất cả các nhà giao dịch đang cố bám trụ theo xu hướng hiện tại đều bị thất bại (hoặc đã bị loại bỏ trước đó), không còn ai có thể duy trì xu hướng này. Cuối cùng, thị trường sẽ đảo chiều và bắt đầu một xu hướng mới. Nguyên tắc tâm lý đám đông này luôn luôn hoạt động.

Các thị trường con gấu thường kết thúc trong khi nền kinh tế vẫn tiếp tục chìm sâu vào suy thoái. Lý do là vì các chứng khoán đang dự đoán, hoặc "chiết khấu" tất cả động thái kinh tế, chính trị trên toàn thế giới trong vài tháng tới. Thị trường chứng khoán là chỉ báo tiên đoán trước của nền kinh tế, chứ không phải chỉ báo đồng thời hay theo sau. Thị trường chứng khoán có năng lực nhận thức, tức xem xét tất cả các sự kiện và điều kiện cơ bản hiện tại. Nó sẽ phản ứng với những gì đang diễn ra và những gì có ý nghĩa với quốc gia đó. Thị trường chứng khoán không được kiểm soát bởi Phố Wall. Hành động giá được xác định bởi nhiều nhà đầu tư ở tất cả quốc gia và hàng ngàn định chế tài chính lớn. Họ đồng thuận với nhau thích (khiến giá cổ phiếu tăng) hay không thích (khiến giá cổ phiếu sụt giảm) một điều gì đó đang xảy ra (chẳng hạn như những chính sách mà chính phủ đang thực thi hoặc sắp ban hành và hệ quả của nó).

Tương tự, các thị trường tăng giá thường đạt đỉnh và đảo chiều trước khi suy thoái kinh tế thực sự diễn ra. Vì vậy, việc nhìn vào các chỉ báo kinh tế để xác định nên mua hay bán cổ phiếu là một cách làm tệ hại. Nhưng tiếc thay, đó chính lại là cách mà nhiều công ty đầu tư đang làm.

Chúng ta khó có thể trông mong gì nhiều ở các dự báo của các nhà kinh tế. Một vài vị Tổng Thống của Mỹ đã phải trả cái giá khá đắt cho bài học này. Ví dụ vào đầu năm 1983, ngay khi nền kinh tế vừa mới phục hồi

được vài tháng, người đứng đầu của Hội đồng Tư vấn Kinh tế cho Tổng Thống Reagan đã bày tỏ sự lo ngại các lĩnh vực tư liệu sản xuất không được khỏe lắm. Đây là dấu hiệu đầu tiên cho thấy nhà tư vấn kinh tế đã không dự báo tốt như đáng ra ông ta phải làm. Nếu hiểu rõ các xu hướng trong lịch sử, ông ta hẳn đã biết rằng, cầu của các lĩnh vực tư liệu sản xuất không bao giờ mạnh trong giai đoạn đầu của sự hồi phục kinh tế. Điều này đặc biệt đúng trong quý 1 năm 1983, khi các doanh nghiệp sản xuất Mỹ chỉ mới hoạt động một phần nhỏ công suất.

Bạn nên kiểm tra các chu kỳ trước đây để hiểu được thứ tự xuất hiện *các sóng ngành tại các giai đoạn khác nhau của chu kỳ thị trường. Nếu* bạn làm điều này, bạn sẽ nhìn thấy ngành thiết bị đường sắt, ngành chế tạo máy, và các ngành tư liệu sản xuất khác luôn là nhóm cuối cùng tăng giá trong cả chu kỳ kinh tế lẫn chu kỳ chứng khoán. Hiểu biết này có thể giúp bạn biết mình đang ở đâu trong chu kỳ. Một khi cổ phiếu thuộc các nhóm ngành trên tăng giá, bạn biết mình đang ở cuối xu hướng tăng. Vào đầu năm 2000, các công ty cung cấp tư liệu sản xuất và cơ sở hạ tầng cho ngành Internet là nhóm cuối cùng tăng giá, cùng với các nhà cung cấp thiết bị viễn thông.

Các nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán muốn biết những bài học về chu kỳ và lịch sử dài hạn của tăng trưởng kinh tế Mỹ có thể gửi thư đến Công ty Nghiên cứu Chứng khoán, số 27 Wareham, #401, bang Boston, MA 02118 và đặt mua các đồ thị dài hạn do công ty nghiên cứu này cung cấp. Tương tự, vào năm 2008, công ty Daily Graphs, Inc., đã tạo ra đồ thị treo trường về lịch sử thị trường chứng khoán từ năm 1900 đến năm 2008 để thấy được các sự kiện kinh tế và thị trường chứng khoán lớn.

Một số dịch vụ đồ thị về các chỉ số thị trường chung cũng cung cấp *các sự kiện thông tin quan trọng trong 12 tháng qua. Đây là thông tin cực* kỳ giá trị, đặc biệt nếu bạn muốn lưu giữ và thường xuyên xem lại các bản sao. Khi đó, bạn sẽ có cả lịch sử về các chỉ số thị trường và sự kiện kinh tế tác động lên xu hướng thị trường. Ví dụ, điều này sẽ giúp bạn biết được thị trường đã phản ứng như thế nào khi có những nhân vật mới xuất hiện

trong Nhà Trắng, tin đồn chiến tranh, kiểm soát lương và giá cả, những thay đổi trong lãi suất chiết khấu. Bạn sẽ hiểu được thị trường chỉ mất một chút niềm tin (giảm nhẹ) hay thực sự "hoảng loạn" trước các thông tin này. Biểu đồ sau đây về chỉ số S&P500 thể hiện một số chu kỳ quá khứ với các giai đoạn thị trường con gấu được tô xám.

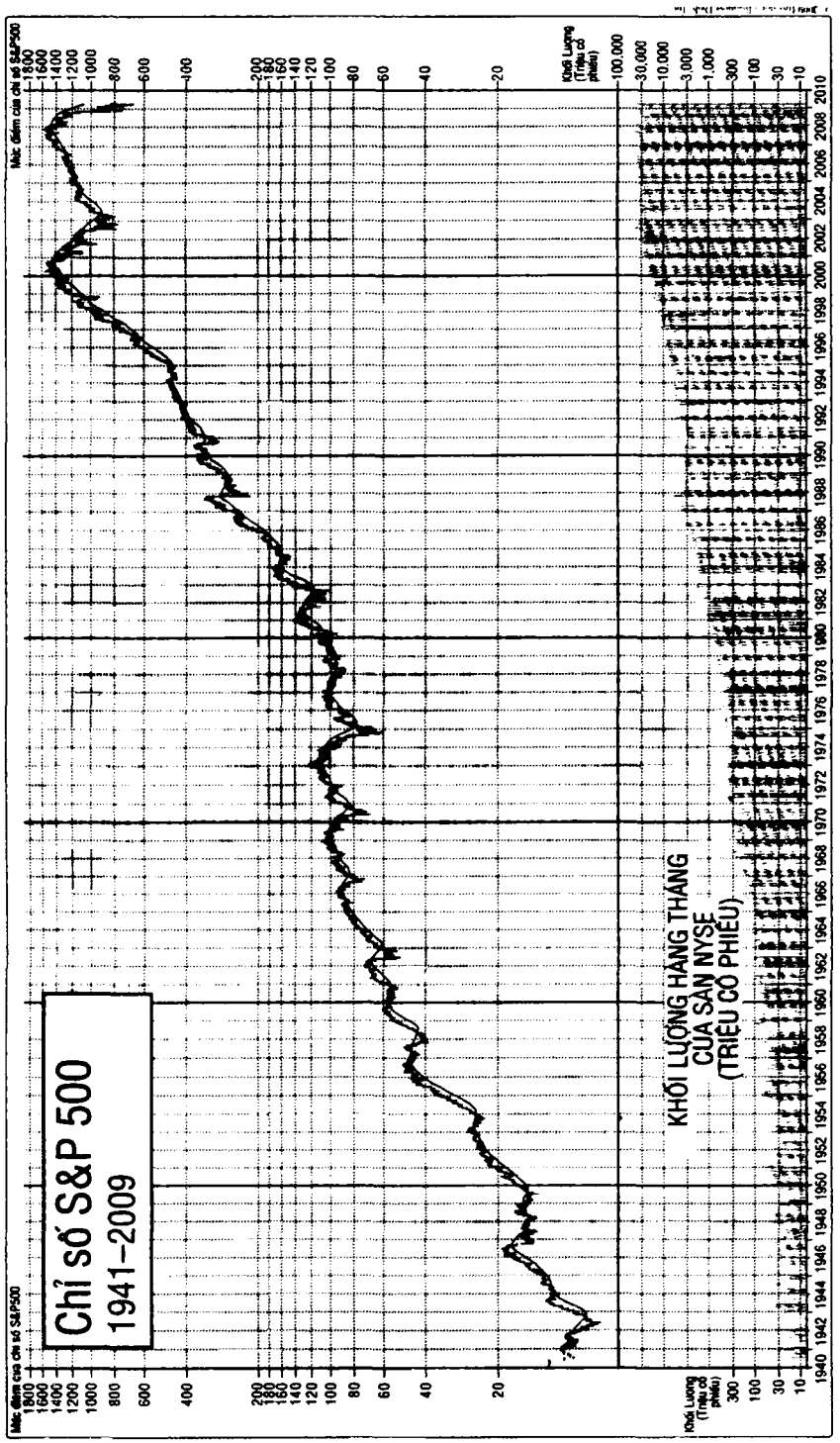
▸ *Xem chart trang tiếp*

BẠN NÊN NGHIÊN CỨU CÁC CHỈ SỐ THỊ TRƯỜNG CHUNG MỖI NGÀY

Trong các thị trường con gấu, các cổ phiếu thường tăng giá đầu phiên nhưng giảm cuối phiên. Trong thị trường bò tót, các cổ phiếu thường giảm đầu phiên nhưng tăng cuối phiên. Các chỉ số thị trường cần được kiểm tra mỗi ngày, vì sự đảo ngược trong xu hướng có thể diễn ra chỉ trong vài ngày. Đọc hành động giá của các chỉ số thị trường chung là một phương pháp hiệu quả, thực tế và trực tiếp để nhận diện hành vi thị trường và xác định xu hướng của nó.

Đừng dựa dẫm vào người khác hay các dịch vụ tư vấn đầu tư vì chúng chưa từng được chứng minh là hiệu quả trong việc chọn đúng thời điểm mua và bán. Lắng nghe những thư dự báo thị trường, các nhà phân tích kỹ thuật hay các nhà chiến lược cà kê qua hơn 30 đến 50 chỉ báo kinh tế, kỹ thuật và nói cho bạn biết họ đang nghĩ gì về thị trường là một việc làm lãng phí thời gian. Các thư dự báo thị trường chỉ khiến nhà đầu tư thêm hoài nghi và rối trí. Thật thú vị, nhưng lịch sử đã nhiều lần cho thấy, thị trường thường có khuynh hướng tăng khi có nhiều thông tin xấu và các chuyên gia này đang tỏ ra hoài nghi và do dự nhất.

Khi thị trường chung đạt đỉnh, bạn phải tăng nắm giữ tiền mặt và loại bỏ ký quỹ (tức không sử dụng margin) để bảo vệ tài khoản của bạn. Là một nhà đầu tư cá nhân, bạn dễ dàng tăng nắm giữ tiền mặt và chỉ cần mất một hoặc hai ngày để tạm rời bỏ thị trường. Bạn có thể gia nhập lại thị trường một khi xu hướng tăng trở lại. Nếu bạn không bán cổ phiếu và tăng nắm giữ tiền mặt khi thị trường chung đạt đỉnh, các cổ phiếu dẫn dắt thị

Chỉ số S&P 500
1941–2009
KHỐI LƯỢNG HÀNG THÁNG
CỦA SÀN NYSE
(TRIỆU CỔ PHIẾU)

trường cũ đang có trong danh mục của bạn sẽ sụt giảm thê thảm. Nhiều cổ phiếu dẫn dắt cũ có thể không bao giờ trở lại mức đỉnh cũ.

Phương pháp đầu cơ tốt nhất là học cách giải thích đồ thị giá và khối lượng hàng ngày của các chỉ số thị trường chung. Nếu làm được điều này, bạn sẽ không phạm phải những sai lầm quá lớn. Đây chính là điều bạn cần. Đừng bao giờ tranh cãi với thị trường. Các nhà giao dịch thành công mách cho bạn biết, tranh cãi với thị trường sẽ khiến bạn phải trả giá đắt.

PHÙ THỦY CHỨNG KHOÁN MARK MINERVINI TỪNG NÓI: "TRONG SUỐT 35 NĂM GIAO DỊCH CHỨNG KHOÁN, TÔI LUÔN Ở VỊ THẾ MUA TRONG THỊ TRƯỜNG TĂNG GIÁ VÀ ĐỨNG NGOÀI KHI XUẤT HIỆN THỊ TRƯỜNG CON GẤU. ĐIỀU NÀY KHÔNG PHẢI VÌ DO TÔI CÓ QUẢ CẦU TIÊN TRI MÀ VÌ TÔI CHẲNG BAO GIỜ ĐI TRANH CÃI VỚI CÁI BẢNG ĐIỆN".

GIAI ĐOẠN THỊ TRƯỜNG CON GẤU KÉO DÀI 2 NĂM TỪ 1973-1974

Vụ bê bối lớn nhất trong lịch sử chính trị Mỹ-Watergate, cùng với lệnh cấm vận dầu mỏ của khối OPEC đã biến giai đoạn 1973-1974 trở thành thảm họa tồi tệ nhất trên thị trường chứng khoán thời bấy giờ, kể từ Đại Suy Thoái 1929-1933. Chỉ số Dow Jones giảm 50% nhưng các chỉ số thị trường khác lại giảm hơn 70%.

Đây là bài học lớn đối với các cổ đông của doanh nghiệp niêm yết, cũng giống như cú giảm sốc 90% của nhiều cổ phiếu trong giai đoạn Đại Suy Thoái 1929-1933. Tuy nhiên, vào năm 1933, sản xuất công nghiệp chỉ bằng 56% so với mức năm 1929, và có hơn 13 triệu người dân Mỹ không có việc làm. Tỷ lệ thất nghiệp vào những năm 1930 là 25%. Tỷ lệ thất nghiệp vẫn tiếp tục duy trì ở mức hai con số trong suốt thập niên 30 và ở mức 20% vào năm 1939.

Thị trường con gấu kéo dài vào năm 1973-1974 tồi tệ đến mức nhiều nhà giao dịch trên sàn Chứng Khoán New York e sợ sàn này sẽ không thể

tồn tại nổi. Đây là lý do tại sao việc nghiên cứu các chỉ số thị trường lại cực kỳ quan trọng và giúp bạn học cách bảo vệ bản thân thoát khỏi các thảm họa thua lỗ trầm trọng, vì sức khỏe cũng như danh mục đầu tư của bạn.

LỖ 33% ĐÒI HỎI PHẢI LÃI 50% MỚI TRỞ LẠI ĐIỂM HÒA VỐN

Tầm quan trọng của việc nhận biết sự thay đổi xu hướng chung không hề được đề cao quá mức. Nếu danh mục cổ phiếu của bạn lỗ 33%, bạn sẽ phải cần lãi 50% mới trở về điểm hòa vốn. Ví dụ, nếu bạn để cho danh mục $10,000 giảm xuống còn $6,666 (giảm 33%), bạn cần kiếm được khoản lãi $3,333 (tức lãi 50% đối với số vốn hiện tại) để trở lại mức vốn ban đầu. Trong giai đoạn thị trường con gấu năm 2007-2009, chỉ số S&P500 giảm 58%, nghĩa là chỉ số này cần phải tăng 140% mới giúp nhà đầu tư phục hồi hoàn toàn tài khoản. Bạn có dễ dàng kiếm được khoản lãi 140%? Có thể phải mất nhiều thời gian bạn mới nhận ra mình đang làm gì, chấp nhận những phương pháp và quy tắc bán mới, và đừng bao giờ để danh mục lỗ 50%.

Bạn luôn phải cố gắng bán sớm trong thị trường tăng giá để bảo vệ nhiều nhất các khoản lãi mà bạn đã vất vả kiếm được, hơn là cố gắng kiếm tiền trong giai đoạn thị trường con gấu. Để làm điều này, bạn phải học những quy tắc bán cổ phiếu được lịch sử kiểm chứng là hiệu quả. (Xem Chương 10 và 11 để biết chi tiết về các quy tắc bán cổ phiếu).

CÂU CHUYỆN HOANG ĐƯỜNG VỀ "ĐẦU TƯ DÀI HẠN" VÀ "LUÔN NẮM GIỮ TỶ LỆ CỔ PHIẾU CAO TRONG DANH MỤC"

Nhiều nhà đầu tư nghĩ rằng, hoặc ít nhất là mô tả bản thân họ như là "những nhà đầu tư dài hạn." Chiến lược của họ luôn ở trạng thái đầu tư (nắm giữ nhiều cổ phiếu) bất kể thị trường tăng giá hay giảm giá. Nhiều quỹ đầu tư tài chính cũng đang làm điều tương tự. Nhưng phương pháp đầu tư kém linh hoạt này có thể mang lại những kết quả bi thảm, đặc biệt

đối với nhà đầu tư cá nhân. Các nhà đầu tư cá nhân và tổ chức sử dụng cách làm này chỉ có thể trụ được nếu như gặp các đợt điều chỉnh nhẹ (khoảng 25% hoặc thấp hơn), nhưng nhiều thị trường con gấu thì không hề nhẹ nhàng như vậy. Hãy xem thị trường đã sụp đổ như thế nào trong giai đoạn 1973-1974, 2000-2002 và 2007-2008.

Khó khăn luôn xuất hiện lúc bạn mới bắt đầu nhận ra sự xuất hiện của thị trường con gấu. Trong phần lớn các trường hợp, bạn không thể biết được nền kinh tế sẽ tồi tệ đến mức nào và kéo dài bao lâu. Chiến tranh Việt Nam, lạm phát và chính sách thắt chặt cung tiền của Fed đã tạo ra thị trường con gấu kéo dài hai năm 1969-1970 với mức giảm 36.9%. Trước đó, các thị trường con gấu trung bình chỉ tồn tại 9 tháng và mức giảm trung bình chỉ 26%.

Nhiều cổ phiếu giảm mạnh trong thị trường con gấu và chẳng bao giờ hồi phục trở lại đỉnh cũ. Nếu bạn nắm giữ cổ phiếu ngay cả trong thị trường con gấu nhẹ nhất, nhiều cổ phiếu của bạn có thể chẳng bao giờ trở về lại giá vốn. Nếu là một nhà giao dịch lớn tuổi, tôi e rằng bạn sẽ chẳng bao giờ còn có cơ hội thấy được đỉnh cũ. Bạn phải học cách bán và tăng nắm giữ tiền mặt khi toàn bộ môi trường kinh tế thay đổi và cổ phiếu bạn lựa chọn không tăng giá.

Các nhà đầu tư theo chiến lược "mua và nắm giữ" từng rất yêu thích Coca-Cola trong giai đoạn những năm 1980 và những năm 1990. Gã khổng lồ trong ngành nước ngọt có gas này cứ liên tục thiết lập đỉnh từ năm này sang năm khác, tăng và giảm đồng nhịp với thị trường chung. Nhưng điều này đã không còn đúng vào năm 1998. Khi thị trường chung gặp phải con gấu lớn vào mùa hè năm 1998, Coke (tên gọi khác của Coca-Cola) bắt đầu xu hướng giảm giá kéo dài suốt hai năm sau đó (sau khi trở thành cổ phiếu tăng giá mạnh mẽ nhất thị trường trong nhiều thập niên). Trong một số trường hợp, những cổ phiếu như vậy có thể tăng giá trở lại đỉnh cũ, nhưng chắc chắn sẽ mất nhiều thời gian và cổ đông của Coke sẽ bỏ lỡ các cơ hội tăng giá khủng vào năm 1998 và 1999 ở những cổ phiếu khác như America Online và Qualcomm. Gillette, một cổ phiếu khác được các nhà đầu tư dài hạn ưa thích cũng rơi vào tình trạng tương tự.

Chiến lược mua và nắm giữ cũng trở thành thảm họa cho bất cứ ai nắm giữ cổ phiếu công nghệ từ năm 2000 đến năm 2002. Những cổ phiếu dẫn dắt đã mất từ 75% đến 90% giá trị và trong số đó có những cổ phiếu không bao giờ quay trở lại đỉnh cũ. Đó chính là trường hợp của các cổ phiếu dẫn dắt trong giai đoạn 1998-2000 như Time Warner, Corning, Yahoo!, Intel, JDS Uniphase, và EMC.

BÁN SỚM ĐỂ AN TOÀN TRƯỚC KHI THỊ TRƯỜNG SỤP ĐỔ

Napoleon từng viết rằng, việc ông không bao giờ tỏ ra do dự trong khi chinh chiến đã mang lại cho ông lợi thế lớn trước đối thủ, và trong nhiều năm, ông là người bất khả chiến bại. Trên cuộc chiến của thị trường chứng khoán, những kẻ sống sót luôn nhanh nhạy và quyết đoán để bán cổ phiếu trước khi thị trường sụp đổ. Những nhà đầu tư thua lỗ luôn là những kẻ chậm chân.

Sau khi bạn nhìn thấy một vài chỉ báo tin cậy đầu tiên cho thấy thị trường đạt đỉnh, đừng chờ đợi thị trường đảo chiều. Hãy nhanh chóng bán đi trước khi những dấu hiệu suy yếu lộ rõ. Khi các chỉ số thị trường đạt đỉnh và bắt đầu giảm điểm mạnh, bạn phải hành động thật nhanh bằng cách chuyển 25% hoặc nhiều hơn danh mục đầu tư sang tiền mặt. Hãy bán cổ phiếu một cách nhanh chóng và dứt khoát bằng lệnh thị trường *(market order)*. Không nên tiếc rẻ hoặc chần chừ chỉ vì một vài lai giá mà bỏ lỡ cơ hội tháo chạy. Việc sử dụng lệnh giới hạn (*limit order- là loại lệnh mua hoặc bán tại một mức giá cụ thể, chứ không phải mua và bán tại giá thị trường như lệnh thị trường - chú thích của người dịch*) thực sự là điều không nên làm. Thoát ra khỏi cổ phiếu khi vẫn còn có thể là một khoảnh khắc cực kỳ quý giá vì bạn không thể làm điều này một khi thị trường sụp đổ (Người dịch: lúc này, bên mua sẽ không còn xuất hiện trên bảng điện nữa và gọi là "trắng bên mua").

Hành động nhanh như chớp thậm chí còn quan trọng hơn nếu như tài khoản của bạn sử dụng tỷ lệ ký quỹ cao. Nếu danh mục của bạn đã chạm vào tỷ lệ ký quỹ cao nhất (*full margin - ví dụ 50% nguồn tiền mua cổ phiếu*

là tiền vay từ công ty chứng khoán), chỉ cần giá cổ phiếu giảm 20% cũng đủ tài khoản của bạn "bay mất" 40%. Nếu cổ phiếu giảm 50%, bạn hoàn toàn cháy tài khoản! Đừng bao giờ cố gắng giao dịch năng động để kiếm tiền trong thị trường con gấu bằng cách sử dụng tiền ký quỹ.

Chốt lại, chỉ có hai cách bạn có thể làm khi thị trường con gấu bắt đầu: (1) bán và rút khỏi thị trường hoặc (2) bán khống. Khi bạn đã rút khỏi thị trường, hãy nên tiếp tục đứng ngoài thị trường cho đến khi nào thị trường con gấu kết thúc. Thường mất khoảng năm hoặc sáu tháng hoặc thậm chí lâu hơn. Trong một số trường hợp, thị trường con gấu có thể kéo dài đến hai năm chẳng hạn như giai đoạn 1969-1970 và giai đoạn 1973-1974. Thị trường con gấu bắt đầu vào tháng 3 năm 2000 xảy ra vào năm cuối cùng trong nhiệm kỳ Tổng Thống Clinton thậm chí còn kéo dài lâu hơn so và trầm trọng hơn so với bình thường. Cứ 10 nhà đầu tư thì có đến 9 người thua lỗ, đặc biệt là những ai nắm giữ cổ phiếu công nghệ cao. Đó cũng là sự kết thúc của giai đoạn tăng trưởng mạnh vào cuối thập niên 90, thời điểm mà người Mỹ đã tỏ ra bất cẩn và thiếu cảnh giác. Đây là giai đoạn "bất cứ điều gì cũng có thể xảy ra" khi cổ phiếu tăng giá một cách điên cuồng.

Bán khống có thể mang tới lợi nhuận, nhưng đây là một kỹ thuật khó và chỉ những nhà giao dịch có kỹ năng mới làm được. Hãy nhớ một điều: chỉ có rất ít người kiếm được tiền từ bán khống. Tôi sẽ thảo luận chi tiết chủ đề này trong Chương 12.

SỬ DỤNG LỆNH DỪNG LỖ

Nếu bạn sử dụng lệnh dừng lỗ được gửi trực tiếp đến sàn hoặc ghi nhớ một mức dừng lỗ trong đầu và sẵn sàng hành động, thì khi thị trường bắt đầu lập đỉnh, lệnh dừng lỗ sẽ buộc bạn phải thoát ra khỏi nhiều cổ phiếu, một cách tự động giống như rô bốt. Lệnh dừng lỗ yêu cầu nhân viên môi giới ở sàn giao dịch chứng khoán sẽ bán cổ phiếu một khi giá giảm xuống mức giá mà bạn xác định trước (lúc này lệnh dừng lỗ trở thành lệnh thị trường và sẽ được bán ở giao dịch tiếp theo).

Tốt hơn hết là không nên sử dụng lệnh dừng lỗ được gửi trực tiếp đến sàn. Khi làm như vậy, bạn và các nhà đầu tư có cùng suy nghĩ tương tự đang trở thành "con mồi" của những nhà tạo lập thị trường. Các tay chơi lớn có thể biết được bạn và nhiều nhà đầu tư nhỏ lẻ khác đang tập trung lệnh dừng lỗ tại mức giá nào và họ có thể đánh cổ phiếu thủng mức giá đó để "rũ bỏ" các nhà giao dịch yếu ớt sử dụng lệnh dừng lỗ. Trên thị trường, hành động này được gọi là "săn lệnh dừng lỗ" của các tay chơi lớn.

Thay vào đó, bạn hãy quan sát cổ phiếu thật kỹ lưỡng và ghi nhớ một mức giá dừng lỗ trong đầu. Tất nhiên, điều này buộc bạn phải có tính kỷ luật cao để sẵn sàng cắt lỗ ngay lập tức. Đáng tiếc thay, nhiều nhà giao dịch lại tỏ ra lơ đãng hoặc quá bận rộn nên không thể theo dõi cổ phiếu của họ một cách chặt chẽ. Một số nhà giao dịch khác lại thiếu kỷ luật và tỏ ra do dự tại thời điểm cần đưa ra quyết định cắt lỗ (thậm chí là tìm cách hợp lý hóa để tiếp tục nắm giữ các khoản lỗ). Trong những trường hợp này, bạn nên sử dụng lệnh dừng lỗ được gửi trực tiếp đến sàn để khắc phục tính thiếu quyết đoán của bản thân và sự bận rộn về mặt thời gian.

Nếu bạn sử dụng lệnh dừng lỗ được gửi đến sàn, hãy nhớ hủy nó đi nếu như bạn thay đổi suy nghĩ và bán cổ phiếu trước khi lệnh được thực hiện. Nhiều nhà giao dịch đã gặp phải sự cố bán khống cổ phiếu mà họ không còn sở hữu do quên đóng lệnh dừng lỗ được cài sẵn trước. Thực ra, đây là hành động bán khống cổ phiếu ngoài kế hoạch giao dịch. Những sai sót như vậy thường phải trả những cái giá khá đắt.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ XÁC ĐỊNH THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN TẠO LẬP ĐỈNH

Để phát hiện đỉnh của thị trường chứng khoán, hãy theo dõi thật kỹ chỉ số S&P500, chỉ số tổng hợp NYSE, chỉ số Dow Jones, chỉ số tổng hợp Nasdaq mỗi ngày khi chúng vẫn còn đang trong xu hướng đi lên. Trong số những ngày tăng giá này, khối lượng giao dịch toàn thị trường sẽ tăng so với ngày trước đó, nhưng mức tăng của thị trường càng ngày càng ít đi (khối lượng tăng mạnh nhưng giá không tăng nhiều đó là dấu hiệu

cảnh báo tạo lập đỉnh – chú thích của người dịch). Tôi gọi hiện tượng này là: "khối lượng lớn nhưng giá không tăng mạnh". Các chỉ số thị trường không cần thiết phải giảm ngay vào ngày hôm đó, nhưng trong phần lớn các trường hợp, nó đang cho thấy dấu hiệu phân phối vì các nhà giao dịch chuyên nghiệp đang thanh lý vị thế và thoát ra khỏi thị trường. Chênh lệch giữa mức đỉnh cao nhất và mức đáy thấp nhất trong ngày (*spread*) có thể trở nên hẹp hơn so với ngày giao dịch trước đó cũng là một tín hiệu cho thấy đỉnh đang tạo lập.

Do quy mô vị thế lớn, các nhà giao dịch chuyên nghiệp thường đóng vị thế khi giá cổ phiếu còn đang tăng mạnh, gần thời điểm thị trường chung tạo lập đỉnh. Thông thường, một hoạt động đóng vị thế bình thường này sẽ diễn ra trong 3 đến 6 ngày giao dịch (*gọi là những ngày phân phối – chú thích của người dịch*) trong bất cứ giai đoạn 4 hoặc 5 tuần nào. Nói cách khác, thị trường xuất hiện dấu hiệu phân phối ngay cả khi nó đang tăng giá! Đây là một lý do giải thích tại sao chỉ rất ít người biết cách nhận diện dấu hiệu phân phối. **Sau 4 hoặc 5 ngày phân phối trong bất cứ khoảng thời gian 4 hoặc 5 tuần, thị trường chung gần như luôn đảo chiều.**

Bốn ngày phân phối, nếu được xác định chính xác trong khoảng thời gian 2 hoặc 3 tuần, đôi khi cũng đủ để xác định trước điểm đảo chiều của thị trường. Đôi khi sự phân phối có thể kéo dài đến 6 tuần nếu như thị trường cố gắng để thiết lập đỉnh mới. Nếu bạn vẫn còn mơ ngủ hoặc không nhận thức được những dấu hiệu này, bạn sẽ bỏ lỡ các tín hiệu thiết lập đỉnh được phát ra từ chỉ số S&P500, chỉ số Tổng Hợp NYSE, chỉ số Nasdaq, hoặc chỉ số Dow Jones (bạn rất dễ bỏ lỡ tín hiệu thiết lập đỉnh vì chúng chỉ diễn ra trong vài ngày). Điều này sẽ khiến bạn sai lầm về xu hướng thị trường chung và do đó, tất cả những gì bạn làm đều sai.

Một trong những vấn đề lớn nhất vào thời điểm thị trường chung tạo lập đỉnh là phần lớn quan điểm và ý kiến của các nhà đầu tư đều rất lạc quan. Rất khó để kiềm chế lòng tham và thay đổi quan điểm. Nếu bạn luôn luôn bán và cắt lỗ khi giá thấp hơn 7% hoặc 8% so với điểm mua vào, bạn có thể buộc phải

tự động bán đi ít nhất một hoặc hai cổ phiếu khi thị trường chung bắt đầu điều chỉnh. Cách làm này sẽ giúp bạn sớm có tư duy thận trọng. Bằng cách tuân thủ quy tắc cắt lỗ đơn giản nhưng hiệu quả này, rất nhiều khách hàng của chúng tôi đã không bị thua lỗ lớn trong đợt sụp đổ năm 2000 của các cổ phiếu dẫn dắt thuộc ngành công nghệ cao và trong thị trường con gấu năm 2008 tạo bởi cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn ở ngành bất động sản.

Để một trong các chỉ số thị trường chung tạo ra tín hiệu thiết lập đỉnh có giá trị, dấu hiệu phân phối phải lặp lại liên tục. Bạn không cần thiết phải nhìn thấy nhiều chỉ số thị trường đồng loạt phát ra dấu hiệu phân phối trong 4, 5, hoặc 6 ngày giao dịch. Tương tự, nếu một trong những chỉ số thị trường chung giảm điểm vào ngày có khối lượng lớn hơn so với ngày hôm trước, nó nên giảm điểm nhiều hơn mức 0.2% để được tính là ngày phân phối.

SAU ĐỢT GIẢM MẠNH ĐẦU TIÊN TỪ ĐỈNH, THEO DÕI CÁC ĐỢT "NỖ LỰC HỒI PHỤC (RALLY ATTEMPT)" CÓ THỂ XUẤT HIỆN TRONG XU HƯỚNG GIẢM

Sau khi có đủ số ngày phân phối yêu cầu với khối lượng tăng xuất hiện ở gần đỉnh, và đợt giảm mạnh đầu tiên xảy ra, bạn nên quan sát xem liệu có đợt nỗ lực hồi phục yếu ớt ở các chỉ số thị trường (dấu hiệu tiêu cực cho thấy xu hướng giảm sẽ tiếp tục) hay là những dấu hiệu tích cực từ ngày "bùng nổ theo đà (*follow-through day*)" với giá và khối lượng tăng mạnh. Bạn phải học cách biết chính xác dấu hiệu gì cần phải tìm kiếm và không có thành kiến về xu hướng thị trường. Hãy để cho chỉ số thị trường nói cho bạn biết thị trường đã và đang làm gì. (Xem mục "Làm Thế Nào Để Phát Hiện Thị Trường Tạo Đáy" ở phần sau của chương này để biết thêm chi tiết về các đợt "nỗ lực hồi phục" của thị trường).

Nhà giao dịch chuyên nghiệp có tư duy giao dịch rộng mở, người đứng ở giữa để quan sát cuộc chiến giữa bò và gấu, sau đó sẵn sàng nhảy vào vị thế của bên thắng cuộc – chú thích của người dịch.

BA DẤU HIỆU CHO THẤY ĐỢT "NỖ LỰC HỒI PHỤC ĐẦU TIÊN" THẤT BẠI

Sau khi thị trường đã lập đỉnh và có đợt giảm mạnh đầu tiên, thường sẽ có đợt hồi phục đầu tiên yếu ớt và sau đó thất bại. Ví dụ, sau ngày phục hồi đầu tiên, ngày giao dịch thứ hai sẽ mở cửa tăng giá nhưng bất ngờ đảo chiều giảm giá vào cuối phiên. Sự thất bại bất ngờ này thúc giục bạn tiếp tục bán cổ phiếu.

Bạn sẽ biết được đợt nỗ lực hồi phục đầu tiên là yếu ớt nếu có ba dấu hiệu: (1) chỉ số thị trường tăng giá ba ngày, bốn ngày hoặc năm ngày nhưng khối lượng giảm dần, ngày hôm sau thấp hơn ngày hôm trước; (2) các chỉ số thị trường có mức tăng giá ít hơn so với ngày hôm trước: hoặc (3) các chỉ số thị trường chỉ hồi phục chưa tới 50% đợt giảm mạnh đầu tiên (tính theo đỉnh cao nhất trong ngày). Khi bạn thấy các nỗ lực hồi phục yếu ớt này và thất bại, lời khuyên là tiếp tục bán cổ phiếu.

HỆ THỐNG ĐẦU TƯ CANSLIM VÀ CÁC DẤU HIỆU CẢNH BÁO CỦA *NHẬT BÁO IBD* ĐÃ XUẤT HIỆN THẾ NÀO TẠI ĐỈNH THÁNG 3/2000 CỦA CHỈ SỐ NASDAQ

Vào tháng 10 năm 1999, thị trường chứng khoán bước vào đợt tăng giá phi mã. Nỗi lo sợ về sự cố Y2K vào ngày 1 tháng 1 năm 2000 đã phai mờ. Các công ty công bố lợi nhuận lớn trong mùa báo cáo tài chính quý 3. Cả cổ phiếu công nghệ dẫn dắt thị trường, các cổ phiếu internet và công nghệ sinh học có tính đầu cơ cao đều tăng giá mạnh chỉ trong 5 tháng. Nhưng thị trường bất ngờ bắt đầu sụp đổ vào đầu tháng 3 năm 2000.

Vào ngày 7 tháng 3 năm 2000, chỉ số Nasdaq giảm điểm với khối lượng lớn. Đây là lần đầu tiên dấu hiệu này xuất hiện trong hơn 6 tuần và được xem là hành động giá bất thường trong một thị trường tăng giá mạnh. Tuy nhiên, một ngày phân phối bản thân nó không có nhiều ý nghĩa. Dẫu sao, nó là tín hiệu đèn vàng đầu tiên và bạn cần phải quan sát thị trường cẩn thận.

Ba ngày sau, chỉ số Nasdaq tăng hơn 85 điểm để thiết lập đỉnh cao mới vào buổi sáng. Nhưng thị trường đảo chiều vào buổi chiều và kết thúc

phiên giao dịch chỉ tăng hai điểm với khối lượng cao hơn 13% so với mức trung bình. Đây là tín hiệu cảnh báo lần thứ hai. Hành động giá hỗn loạn này (khối lượng tăng nhưng giá lại không tăng là dấu hiệu rõ ràng của sự phân phối) là rất quan trọng vì các cổ phiếu dẫn dắt bắt đầu cho thấy triệu chứng tạo lập đỉnh cao trào (*climax top*)- loại hành động giá mà chúng ta sẽ thảo luận chi tiết ở Chương 11. Chỉ hai ngày sau đó, vào ngày 14 tháng 3, thị trường giảm điểm 4% với khối lượng giao dịch lớn và tăng mạnh so với các phiên trước. Đây là tín hiệu cảnh báo thứ ba về sự phân phối. Nếu như bạn đang có cổ phiếu, hãy bán càng nhanh càng tốt.

Trong suốt hai tuần tiếp theo, chỉ số Nasdaq cùng với chỉ số S&P500 và chỉ số Dow Jones rơi vào tình trạng bán tháo mạnh mẽ với khối lượng giao dịch ngày hôm sau cao hơn ngày hôm trước. Những nhà giao dịch sắc sảo sử dụng hệ thống đầu tư CANSLIM đã đọc, nghiên cứu và chuẩn bị cho bản thân bằng cách học cách biết phải quan sát điều gì để chốt lợi nhuận.

Hãy nghiên cứu các ví dụ đồ thị của chúng tôi về việc thiết lập đỉnh của chỉ số Nasdaq và các chỉ số khác. Trên thị trường chứng khoán, lịch sử luôn lặp lại chính nó. Bạn sẽ thấy loại hành động giá này lặp đi lặp lại trong tương lai. Vì thế, bạn phải biết loại hành động giá này.

CÁCH NHẬN DIỆN ĐỈNH THỊ TRƯỜNG VÀO NĂM 2007

Như đề cập trước đây, một số điều tra nghiên cứu cho thấy khoảng 60% khách hàng của *Nhật Báo IBD* đã bán cổ phiếu vào năm 2008, trước khi cú sụp đổ nhanh của thị trường chứng khoán diễn ra. Mục "Nhịp Đập Thị Trường (*Market Pulse*)" trong chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" của *Nhật Báo IBD* đã chỉ ra năm ngày phân phối và triển vọng "Thị trường đang bước vào giai đoạn điều chỉnh". Chuyên mục này đề nghị các nhà đầu tư nên tăng nắm giữ tiền mặt. Tôi chắc chắn hầu hết những ai đã đọc và nghiên cứu chương này (bao gồm cả những mô tả của chúng tôi về những dấu hiệu tạo đỉnh lặp lại y hệt như tháng 3 năm 2000) đều có thể sử dụng và áp dụng các quy tắc nhận diện đỉnh thị trường chung của IBD nhằm bảo vệ lợi nhuận và tránh gặp phải thảm họa khi thị trường sụp đổ. Hy

vọng những ai không tuân thủ những quy tắc này có thể nghiên cứu và áp dụng tốt hơn trong tương lai.

Các đỉnh trên thị trường chứng khoán hiếm khi xuất hiện đột ngột. Bạn phải nỗ lực học cách biết nên quan sát điều gì để nhận diện đỉnh. Đây là điều CEO của Apple - Steve Jobs, từng nói về nỗ lực của ông: *"Những thành công mà tôi đạt được trong cuộc sống phải mất nhiều năm nỗ lực làm việc."* Các đồ thị được chú thích về việc thị trường tạo lập đỉnh trong các giai đoạn từ năm 1976 đến 2007 được thể hiện ở trang 214. Hãy nghiên cứu chúng thật kỹ... nếu như bạn muốn sống sót và thành công trên thị trường chứng khoán.

NGHIÊN CỨU SÂU HƠN VỀ CÁC ĐỈNH LỊCH SỬ

Trong lịch sử, các đỉnh phân phối trung hạn (là những đỉnh mà sau đó các chỉ số số thị trường chung giảm từ 8% đến 12%) xuất hiện vào tuần đầu tháng 8 năm 1954. Đầu tiên, khối lượng giao dịch trên sàn NYSE tăng lên mà chỉ số chứng khoán Dow Jones không tăng giá nhiều. Theo sau là một ngày có khối lượng lớn nhưng giá vẫn không tăng giá nhiều.

Một đỉnh khác từng xuất hiện vào tuần đầu tháng 7 năm 1955. Nó có đặc điểm của một đỉnh cao trào (*climax top*) khi chênh lệch giữa đỉnh cao nhất và đáy thấp nhất trong ngày (*spread*) rộng, theo sau là ngày giảm giá với khối lượng tăng. Ba ngày sau đó, chỉ số Dow Jones giảm điểm với khối lượng còn tăng cao hơn nữa.

Các đỉnh trung hạn khác cần được nghiên cứu thêm bao gồm:

Tháng 9 năm 1955	Tháng 6 năm 1966	Tháng 8 năm 1987
Tháng 11 năm 1955	Tháng 5 năm 1967	Tháng 10 năm 1987
Tháng 4 năm 1956	Tháng 9 năm 1967	Tháng 10 năm 1989
Tháng 8 năm 1956	Tháng 12 năm 1967	Tháng 1 năm 1990
Tháng 1 năm 1957	Tháng 12 năm 1968	Tháng 7 năm 1990
Tháng 7 năm 1957	Tháng 5 năm 1969	Tháng 6 năm 1992
Tháng 11 năm 1958	Tháng 4 năm 1971	Tháng 2 năm 1994
Tháng 1 năm 1959	Tháng 9 năm 1971	Tháng 9 năm 1994

Tháng 5 năm 1959	Tháng 1 năm 1973	Tháng 5 năm 1996
Tháng 6 năm 1959	Tháng 10 năm 1973	Tháng 3 năm 1997
Tháng 7 năm 1959	Tháng 7 năm 1975	Tháng 10 năm 1997
Tháng 1 năm 1960	Tháng 9 năm 1976	Tháng 7 năm 1998
Tháng 6 năm 1960	Tháng 9 năm 1978	Tháng 8 năm 1999
Tháng 4 năm 1961	Tháng 9 năm 1979	Tháng 1 năm 2000
Tháng 5 năm 1961	Tháng 2 năm 1980	Tháng 4 năm 2000
Tháng 9 năm 1961	Tháng 11 năm 1980	Tháng 9 năm 2000
Tháng 11 năm 1961	Tháng 4 năm 1981	Tháng 2 năm 2001
Tháng 12 năm 1961	Tháng 6 năm 1981	Tháng 12 năm 2001
Tháng 3 năm 1962	Tháng 12 năm 1981	Tháng 5 năm 2001
Tháng 6 năm 1963	Tháng 5 năm 1982	Tháng 1 năm 2004
Tháng 10 năm 1963	Tháng 1 năm 1984	Tháng 4 năm 2006
Tháng 5 năm 1965	Tháng 7 năm 1986	Tháng 11 năm 2007
Tháng 2 năm 1966	Tháng 9 năm 1986	Tháng 6 năm 2008
Tháng 4 năm 1966	Tháng 4 năm 1987	

Nếu bạn nghiên cứu các đỉnh của chỉ số thị trường chung (theo đồ thị ngày) một cách kỹ lưỡng và hiểu chúng xuất hiện như thế nào, bạn sẽ tìm ra một số dấu hiệu để quan sát các đỉnh trong tương lai. Các số được đánh dấu ở mỗi đồ thị là ngày phân phối.

THEO DẤU CÁC CỔ PHIẾU DẪN DẮT ĐỂ PHÁT HIỆN ĐỈNH THỊ TRƯỜNG.

Chỉ báo quan trọng thứ hai cho thấy sự thay đổi xu hướng của thị trường chung là hành động của các cổ phiếu dẫn dắt. Sau khi thị trường đã tăng giá vài năm, chắc chắn bạn sẽ nhận ra nó đang gặp phải trục trặc nếu như các cổ phiếu dẫn dắt bắt đầu có hành động giá bất thường.

Một ví dụ cho thấy hành động giá bất thường là khi các cổ phiếu dẫn dắt tạo điểm phá vỡ từ nền giá thứ ba hoặc thứ tư kể từ khởi đầu xu hướng tăng. Hầu hết các nền giá này đều bị lỗi, rộng và lỏng. Một nền giá lỗi (có ba đặc điểm nhận diện là: rộng, lỏng, và biến động giá mạnh-hỗn loạn) có

thể dễ dàng nhận ra và được phân tích bằng cách nghiên cứu đồ thị ngày, đồ thị tuần của lịch sử giá và khối lượng.

▸ *Xem chart trang tiếp*

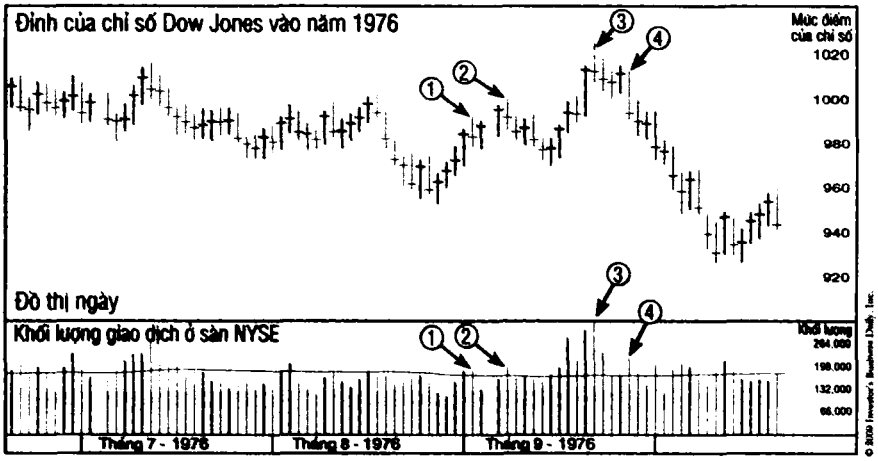
Một dấu hiệu khác của hành động giá bất thường là "đỉnh cao trào (*climax top*)". Nghĩa là một cổ phiếu dẫn dắt sẽ tăng giá rất nhanh trong 2 hoặc 3 tuần liên tiếp, sau khi đã có xu hướng tăng kéo dài nhiều tháng. (Xem Chương 11 về quy tắc bán).

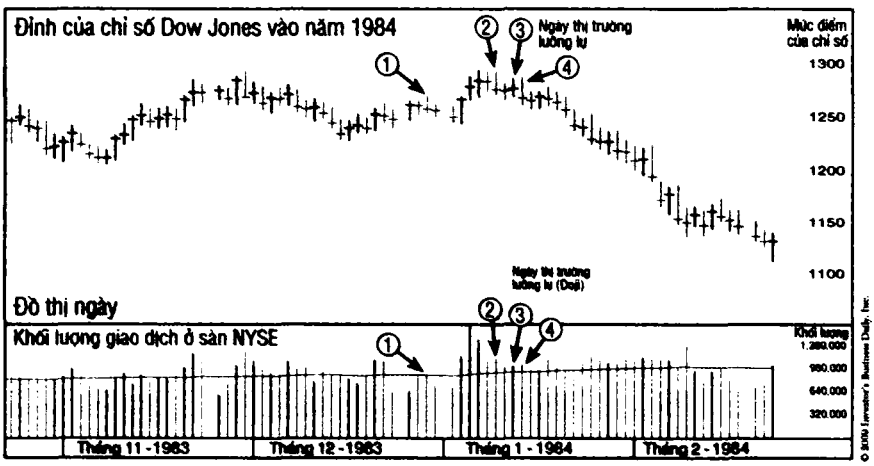
Một vài cổ phiếu dẫn dắt sẽ có cú giảm điểm mạnh bất thường từ đỉnh với khối lượng lớn nhưng sau đó chỉ tăng giá rất ít từ đáy của đợt điều chỉnh này. Trong khi đó, một số cổ phiếu dẫn dắt khác sẽ có sự giảm tốc trong tăng trưởng EPS trong các kỳ báo cáo tài chính gần đây.

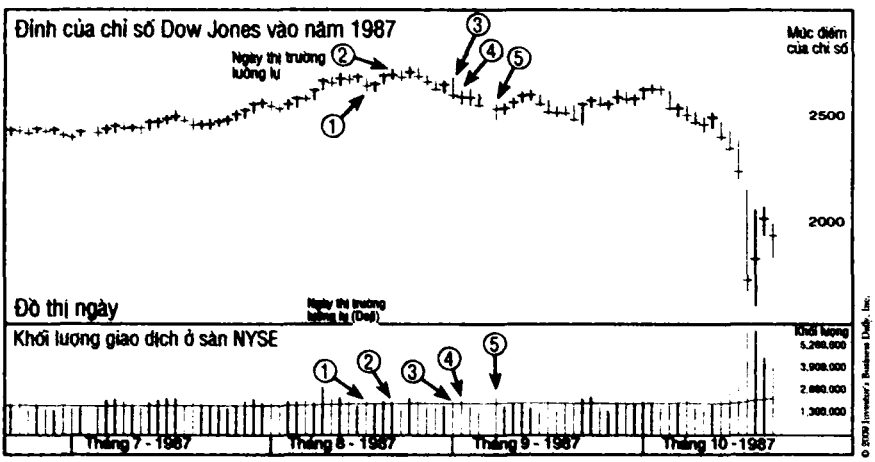
Sự thay đổi trong xu hướng thị trường có thể phát hiện ra bằng cách quan sát 4 hoặc 5 mã cổ phiếu cuối cùng trong danh mục đầu tư của bạn. Nếu bạn không thể kiếm được xu nào từ bất cứ mã cổ phiếu nào, khả năng bạn đã chọn các cổ phiếu có tín hiệu mua trong xu hướng giảm. (Người dịch: Ở đây không phải là các tín hiệu mua bị lỗi. Nó hoàn toàn đúng với các tiêu chí mua được kiểm chứng. Tuy nhiên, vì toàn bộ thị trường chung đang giảm giá nên tín hiệu mua bị thất bại. Nên nhớ, chữ M trong hệ thống CANSLIM cho rằng có 75% cổ phiếu sẽ di chuyển theo hướng đi của thị trường chung. Khi tín hiệu mua ở nhiều cổ phiếu dẫn dắt bị thất bại, đó là dấu hiệu cho thấy thị trường chung đang ở trong xu hướng giảm).

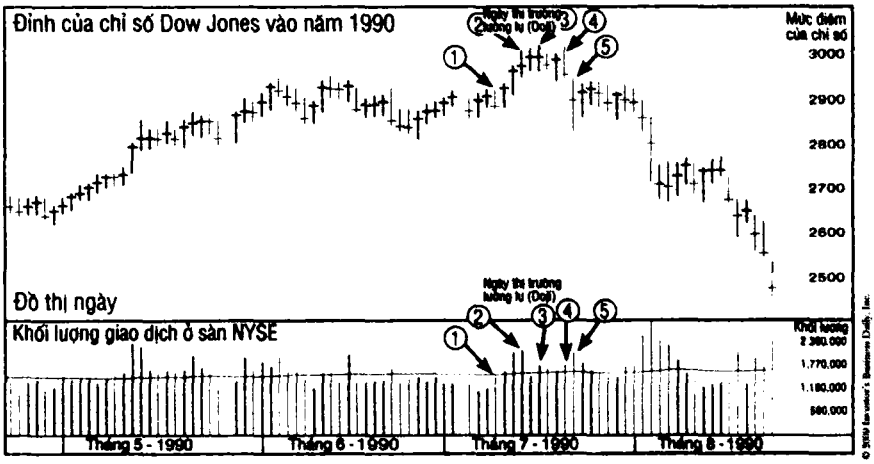
Các nhà đầu tư sử dụng đồ thị và hiểu được hành động giá của thị trường sẽ biết và hiểu rằng, chỉ có một vài cổ phiếu dẫn dắt tỏ ra hấp dẫn tại đỉnh của thị trường chung. Đơn giản là vì ít có cổ phiếu nào trên sàn thiết lập điểm phá vỡ từ các nền giá tốt như các cổ phiếu dẫn dắt này. Những nhà giao dịch giỏi nhất đã mua, và chỉ chọn những cổ phiếu có tín hiệu tốt nhất.

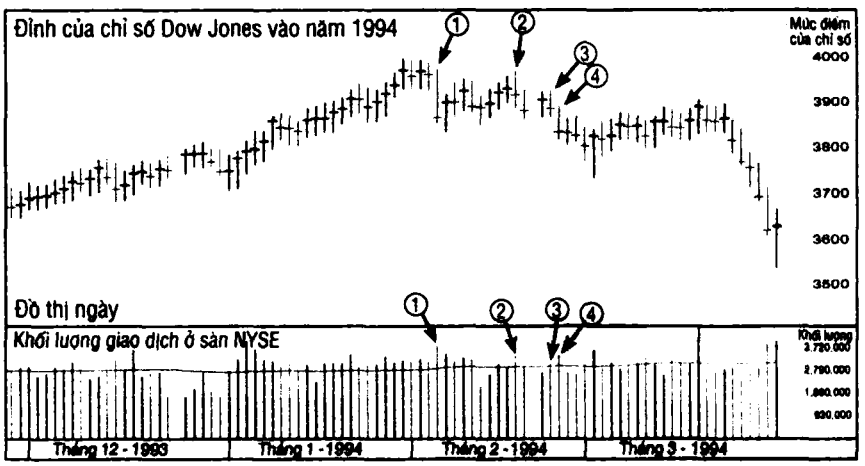
Hầu hết các cổ phiếu khác đều thiết lập điểm phá vỡ từ các nền giá rộng và lỏng - là dấu hiệu cực kỳ nguy hiểm mà bạn phải hiểu và né tránh. Các cổ phiếu có vẻ tăng giá mạnh trong giai đoạn này chính là các cổ

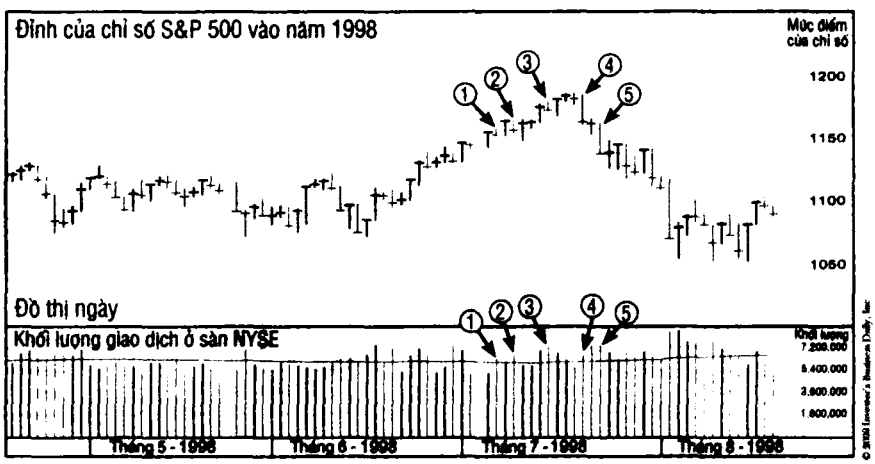

Đỉnh của chỉ số Dow Jones vào năm 1976
Mức điểm của chỉ số
1020
1000
980
960
940
920
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Tháng 7 - 1976
Tháng 8 - 1976
Tháng 9 - 1976

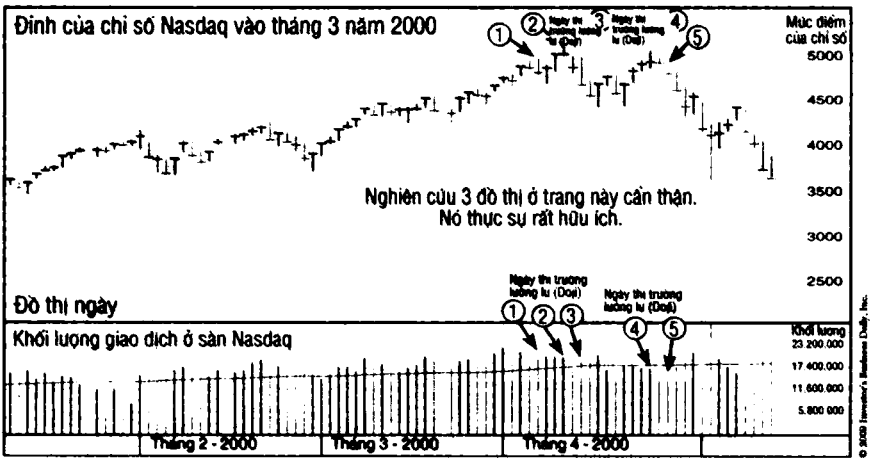

Đỉnh của chỉ số Dow Jones vào năm 1984
Ngày thị trường lường lự
Mức điểm của chỉ số
1300
1250
1200
1150
1100
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Tháng 11 - 1983
Tháng 12 - 1983
Tháng 1 - 1984
Tháng 2 - 1984

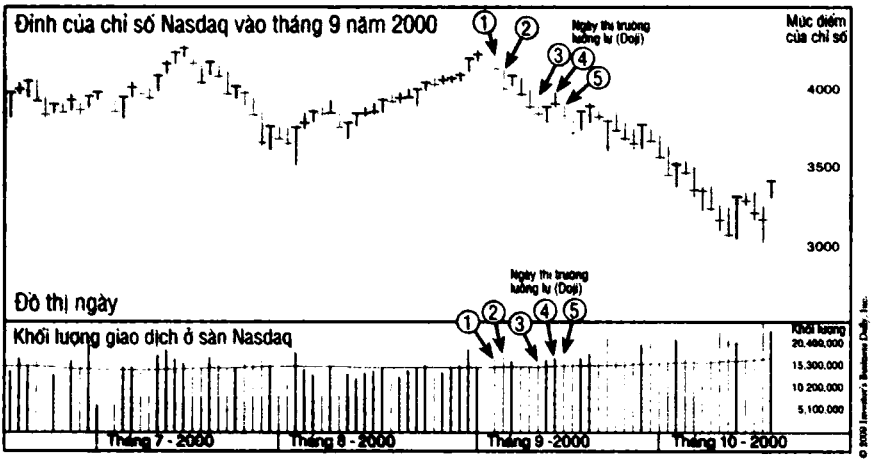

Đỉnh của chỉ số Dow Jones vào năm 1987
Ngày thị trường lường lự
Mức điểm của chỉ số
2500
2000
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Tháng 7 - 1987
Tháng 8 - 1987
Tháng 9 - 1987
Tháng 10 - 1987

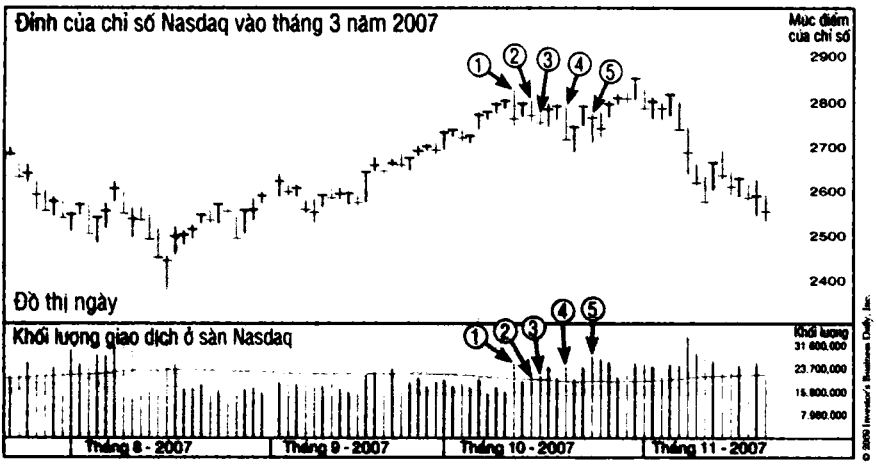

Đỉnh của chỉ số Dow Jones vào năm 1990
Mức điểm của chỉ số
3000
2900
2800
2700
2600
2500
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Tháng 5 - 1990
Tháng 6 - 1990
Tháng 7 - 1990
Tháng 8 - 1990

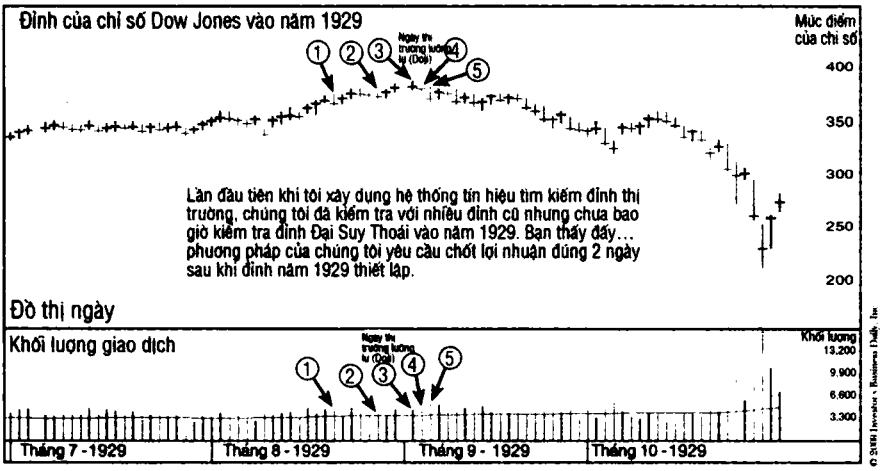

Đỉnh của chỉ số Dow Jones vào năm 1994
Mức điểm của chỉ số
4000
3900
3800
3700
3600
3500
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Tháng 12 - 1993
Tháng 1 - 1994
Tháng 2 - 1994
Tháng 3 - 1994

Đỉnh của chỉ số S&P 500 vào năm 1998
Mức điểm của chỉ số
1200
1150
1100
1050
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Tháng 5 - 1998
Tháng 6 - 1998
Tháng 7 - 1998
Tháng 8 - 1998

Đỉnh của chỉ số Nasdaq vào tháng 3 năm 2000
Mức điểm của chỉ số
5000
4500
4000
3500
3000
2500
Nghiên cứu 3 đồ thị ở trang này cẩn thận.
Nó thực sự rất hữu ích.
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn Nasdaq
Khối lượng
Tháng 2 - 2000
Tháng 3 - 2000
Tháng 4 - 2000

Đỉnh của chỉ số Nasdaq vào tháng 9 năm 2000
Mức điểm của chỉ số
4000
3500
3000
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn Nasdaq
Khối lượng
Tháng 7 - 2000
Tháng 8 - 2000
Tháng 9 - 2000
Tháng 10 - 2000

Đỉnh của chỉ số Nasdaq vào tháng 3 năm 2007
Mức điểm của chỉ số
2900
2800
2700
2600
2500
2400
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn Nasdaq
Khối lượng
Tháng 8 - 2007
Tháng 9 - 2007
Tháng 10 - 2007
Tháng 11 - 2007

phiếu trước đây bị thị trường lãng quên (*laggard stock*) hay còn gọi là các cổ phiếu penny. Khi các cổ phiếu penny (thị giá thấp, tăng trưởng yếu ớt trong thị trường giá lên, nền tảng cơ bản yếu) mạnh lên đó là tín hiệu cho thấy thị trường chung đang sắp thiết lập đỉnh: "Trong giông bão, gà tây vẫn muốn bay mà".

"Trong giông bão, gà tây vẫn muốn bay (Turkeys can try to fly in a windstorm)" là một thành ngữ kinh tế khá nổi tiếng. Nó được trích dẫn trong cuốn sách "Chủ Nghĩa Tư Bản Mạo Hiểm (Venture Capitalist)" của Engene Kleiner. Ý nghĩa của thành ngữ này muốn nói rằng: trong một nền kinh tế tốt, thậm chí một công ty xấu vẫn trông có vẻ tốt. Trong một thị trường tăng giá, những cổ phiếu penny có nền tảng cơ bản yếu vẫn có thể tăng giá – chú thích của người dịch.

Trong giai đoạn đầu của thị trường con gấu, có một số cổ phiếu dẫn dắt nhất định vẫn tăng giá tốt khiến các nhà giao dịch phải ấn tượng với sức mạnh giá của nó, nhưng điều bạn đang nhìn thấy chỉ là sự trì hoãn cho một thị trường con gấu không thể tránh khỏi. Dĩ nhiên rồi, khi những con ngựa đang chạy, đám đông sẽ reo hò. Nhưng cuối cùng, các cổ phiếu dẫn dắt cũng không chịu nổi áp lực bán tháo. Đây chính là điều từng xảy ra trong thị trường con gấu năm 2000. Cisco cùng một số cổ phiếu dẫn dắt

thuộc ngành công nghệ cao khác cuối cùng cũng sụp đổ bất kể nhiều nhà phân tích đã sai lầm khi khuyến nghị mua.

Đây cũng là điều từng xảy ra tại đỉnh của chỉ số Nasdaq vào tháng 6 và tháng 7 năm 2008. Cổ phiếu ngành thép, hóa chất và dầu khí là nhóm ngành dẫn dắt trong thị trường bò tót từ năm 2003 đến năm 2007. Nhưng các cổ phiếu dẫn dắt này cuối cùng cũng bị bán tháo mạnh mặc dù chúng trông vẫn còn khá khỏe lúc chỉ số Nasdaq xuất hiện năm ngày phân phối vào tháng 10 năm 2007. Cổ phiếu U.S.Steel bị bán tháo ngay cả khi tăng trưởng EPS của hai quý tiếp theo là trên 100%. Cổ phiếu Potash đạt đỉnh khi tăng trưởng EPS quý hiện tại là 181% và quý tiếp theo là 220%. Điều này khiến nhiều nhà phân tích tỏ ra lúng túng vì họ chỉ quan tâm đến lợi nhuận lớn đã được công bố và được kỳ vọng. Họ không hề nghiên cứu gì về hành động giá tại các đỉnh lịch sử của các chỉ số thị trường và không hiểu rằng, nhiều cổ phiếu dẫn dắt đạt đỉnh ngay cả khi tăng trưởng EPS vẫn trên mức 100%. Tại sao những cổ phiếu này cũng bị "đánh tơi tả"? Đơn giản vì toàn bộ thị trường đã rơi vào thị trường con gấu vào cuối năm 2007.

Đỉnh của chỉ số thị trường chung, bất kể là trung hạn (mức giảm từ 8%-12%) hay toàn bộ thị trường tăng giá đã kết thúc, thường xuất hiện 5 tháng, 6 tháng hoặc 7 tháng sau điểm mua quan trọng cuối cùng ở các cổ phiếu dẫn dắt. Do đó, việc quan sát sự đảo chiều của chỉ số thị trường chung thường là tín hiệu khá trễ. Trong phần lớn các trường hợp, dấu hiệu phân phối đã xuất hiện trước đó vài ngày, thậm chí là vài tuần ở từng cổ phiếu dẫn dắt. Sử dụng quy tắc bán đối với các cổ phiếu dẫn dắt mà chúng ta sẽ thảo luận chi tiết ở Chương 10 và Chương 11, sẽ giúp bạn bán sớm một hoặc hai mã cổ phiếu trong danh mục khi chúng vẫn còn đang tăng giá, ngay trước khi toàn bộ thị trường chung lập đỉnh.

NHỮNG CẢNH BÁO KHÁC VỀ THỊ TRƯỜNG CON GẤU

Một khi các cổ phiếu dẫn dắt thị trường bắt đầu suy yếu, các cổ phiếu thị giá thấp, nền tảng cơ bản yếu và có tính đầu cơ cao bắt đầu tăng giá, hãy thận trọng! Khi lũ chó già bắt đầu sủa, thị trường đang ở giai đoạn tăng giá

yếu ớt cuối cùng. Những cổ phiếu bị thị trường lãng quên (*laggard stock*) không thể đẩy thị trường tiếp tục tăng giá cao hơn. Một trong số các dấu hiệu tiên đoán trước chính là các cổ phiếu có nền tảng cơ bản yếu bắt đầu trở nên nổi bật vào những ngày thị trường "tăng giá". Đây đơn giản chỉ là những tên lính quèn yếu ớt đang cố gắng đẩy thị trường lên. Nhưng một khi các vị tướng (cổ phiếu dẫn dắt) đã rời bỏ trận địa, những tên lính quèn không thể đẩy thị trường đi xa.

Nhiều đỉnh xuất hiện ở ngày thứ ba đến ngày thứ chín của đợt tăng giá sau khi các chỉ số thị trường tạo điểm phá vỡ thoát ra nền giá quá nhỏ (nghĩa là khoảng thời gian từ khi bắt đầu đến khi kết thúc của mẫu hình quá ngắn). Điều quan trọng cần lưu ý là những dấu hiệu này luôn xuất hiện ở tất cả mọi đỉnh.

Ở một số trường hợp khác, sau khi thị trường giảm điểm từ một đỉnh quan trọng, sẽ có đợt tăng giá kéo dài trong vài tháng đẩy chỉ số thị trường quay trở lại đỉnh cũ (thậm chí là vượt cả đỉnh cũ), trước khi bắt đầu sụp đổ. Điều này đã xuất hiện vào tháng 12 năm 1976, tháng 1 năm 1981 và tháng 1 năm 1984. Lý do tâm lý quan trọng giải thích cho hiện tượng này là phần lớn các nhà đầu tư trên thị trường không thể có hành động hợp lý tại cùng một thời điểm hợp lý. Vào năm 1994, chỉ số Nasdaq không thiết lập đỉnh trong vài tuần sau khi chỉ số Dow Jones đã lập đỉnh. Điều tương tự cũng xảy ra vào đầu năm 2000.

Phần lớn các nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán, bao gồm nhà đầu tư chuyên nghiệp lẫn cá nhân nhỏ lẻ, đều rất dễ bị lừa. Đây hoàn toàn là cảm xúc và tâm lý con người. Nếu bạn đủ thông minh để bán cổ phiếu hoặc thậm chí bán khống ở đỉnh tháng 1 năm 1981, thì cú phục hồi mạnh mẽ trong tháng 2 và tháng 3 buộc bạn phải đóng tất cả các vị thế bán khống hoặc thậm chí quay trở lại mua cổ phiếu. Cuối cùng thì bạn cũng không thể kiềm chế lòng tham và quay trở lại thị trường. Phần lớn các nhà đầu tư sau đó bị "dính đỉnh" thị trường xuất hiện vào tháng 4 năm 1981. Đây là ví dụ cho thấy các đợt hồi phục thị trường đã đánh lừa các nhà giao dịch tại các điểm đảo chiều như thế nào.

ĐỪNG QUAY TRỞ LẠI THỊ TRƯỜNG QUÁ SỚM

Tôi không gặp phải nhiều vấn đề trong việc nhận diện và hành động dựa trên các tín hiệu cảnh báo sớm về nhiều thị trường con gấu từ năm 1962 đến năm 2008. Nhưng một vài lần, tôi phạm phải sai lầm khi quay trở lại thị trường (bắt đầu giải ngân mua cổ phiếu) quá sớm. Khi bạn phạm phải sai lầm trên thị trường chứng khoán, chỉ có một cách duy nhất là phải sửa chữa nó. Đừng cố gắng ôm khư khư khoản lỗ. Sự ngạo mạn và cái tôi sẽ khiến bạn phải trả đắt. Sự do dự để cắt các khoản lỗ khi chúng vừa mới xuất hiện cũng thế.

Một thị trường giảm giá điển hình (có một số thị trường giảm giá một cách bất thường) luôn có ba giai đoạn hay ba cái chân giảm, được ngắt quảng bởi một vài đợt hồi phục kéo dài vừa đủ lâu để "dụ dỗ" các nhà đầu tư bắt đầu mua cổ phiếu. Ngoại trừ, những bẫy tăng giá kéo dài tới 15 tuần vào năm 1969 và năm 1974, phần lớn các bẫy tăng giá không kéo dài quá lâu.

Nhiều nhà đầu tư tổ chức yêu thích "bắt đáy". Họ sẽ bắt đầu mua cổ phiếu tại những đáy được nhiều người dự đoán trước và điều này càng khiến cho các nhà đầu tư nhỏ lẻ tin rằng đáy đã thực sự xuất hiện. Nhưng thực ra đó chỉ là những cái bẫy tăng giá. Tốt hơn hết là bạn hãy ôm tiền đứng ngoài cho đến khi một thị trường tăng giá thực sự bắt đầu. Trong phần tiếp theo, tôi sẽ chỉ ra dấu hiệu cho biết thị trường thực sự tạo đáy.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ NHẬN DIỆN ĐÁY CỦA THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN

Một khi bạn đã nhận diện thị trường con gấu và giảm mạnh vị thế nắm giữ cổ phiếu, câu hỏi lớn nhất vào lúc này là bạn nên đứng ngoài thị trường bao lâu. Nếu bạn quay trở lại thị trường quá sớm, bạn sẽ mất tiền bởi các bẫy tăng giá. Nhưng nếu bạn lưỡng lự không tham gia khi xu hướng tăng thực sự bắt đầu, bạn sẽ mất cơ hội kiếm tiền nhanh và nhiều (Người dịch: Nên nhớ bạn kiếm được nhiều tiền nhất trong 12-18 tháng đầu tiên của thị trường tăng giá). Một lần nữa, các chỉ số thị

trường chung có thể đưa ra câu trả lời tốt nhất dành cho bạn. Hành động giá của chỉ số thị trường chung đáng tin cậy hơn so với cảm xúc hay ý kiến cá nhân của tất cả nhà đầu tư.

Tại một số điểm trong mỗi đợt điều chỉnh (ngay cả trong các đợt điều chỉnh mạnh và hỗn loạn) thị trường chứng khoán vẫn luôn có đợt "nỗ lực hồi phục" mang tính chất bẫy tăng giá. Đừng vội vàng nhảy vào mua ngay lập tức. Hãy chờ cho đến khi hành động giá của các chỉ số thị trường xác nhận xu hướng mới.

Ngày đầu tiên của đợt "nỗ lực hồi phục" được tính kể từ khi các chỉ số thị trường chung đóng cửa tăng giá sau khi giá mở cửa giảm điểm vào đầu phiên hoặc giảm điểm ở phiên trước. Ví dụ, chỉ số Dow Jones rớt 3% vào buổi sáng nhưng sau đó hồi phục dần vào cuối phiên và cuối cùng đóng cửa tăng giá. Hoặc chỉ số Dow Jones giảm 2% ở phiên trước nhưng sau đó bật tăng ở phiên tiếp theo. Chúng ta gọi phiên mà chỉ số Dow Jones đóng cửa cao hơn là "ngày đầu tiên của đợt nỗ lực hồi phục", mặc dù điều này có một số ngoại lệ. Ví dụ, "ngày đầu tiên của đợt nỗ lực hồi phục" của chỉ số thị trường tại đầu tháng 10 năm 1998 là phiên giảm giá với khối lượng lớn, nhưng nó lại đóng cửa nằm ở nửa trên của khung giá ngày. Hãy ngồi yên và kiên nhẫn. Một vài ngày đầu tiên có dấu hiệu cải thiện tích cực này chưa hẳn đã nói cho bạn biết đợt nỗ lực hồi phục này sẽ thành công.

Bắt đầu từ ngày thứ tư của đợt nỗ lực hồi phục, hãy quan sát một trong các chỉ số thị trường chung xuất hiện "ngày bùng nổ theo đà *follow through*)" với giá bật tăng mạnh cùng với khối lượng lớn hơn ngày hôm trước. Điều này có thể nói cho bạn biết, đây là xu hướng tăng giá thực sự chứ không phải là bẫy. Các ngày bùng nổ theo đà tốt nhất nên xuất hiện vào ngày thứ tư đến ngày thứ bảy của một đợt nỗ lực hồi phục. Tại đáy năm 1998 như tôi vừa đề cập, ngày bùng nổ theo đà xuất hiện ở ngày thứ sáu của đợt nỗ lực hồi phục. Chỉ số thị trường tăng 2.1%. Ngày bùng nổ theo đà nên mang lại cảm giác về một cú tăng bùng nổ: mạnh mẽ, dứt khoát và thuyết phục; chứ không phải là phiên tăng nhẹ, yết ớt chỉ

tầm 1½%. Khối lượng giao dịch vào ngày bùng nổ theo đà trong phần lớn trường hợp đều cao hơn mức trung bình. Ngoài ra, đỉnh của phiên giao dịch sau luôn cao hơn đỉnh phiên giao dịch trước.

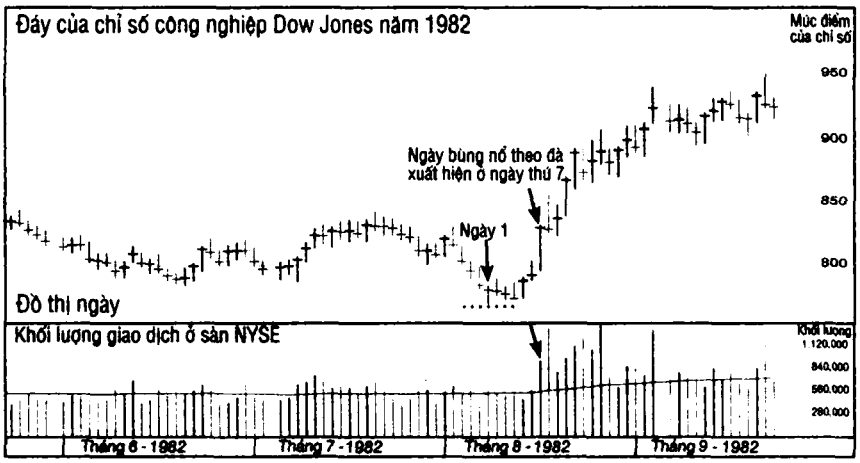
Hiếm khi ngày bùng nổ theo đà xuất hiện sớm, ví dụ như ngày thứ ba của đợt nỗ lực hồi phục. Trong trường hợp như vậy, các phiên tăng giá vào ngày thứ nhất, ngày thứ hai và ngày thứ ba tất cả đều phải thực sự rất mạnh mẽ, với mức tăng mỗi phiên của các chỉ số từ 1½%-2% hoặc thậm chí nhiều hơn, đi kèm khối lượng giao dịch lớn.

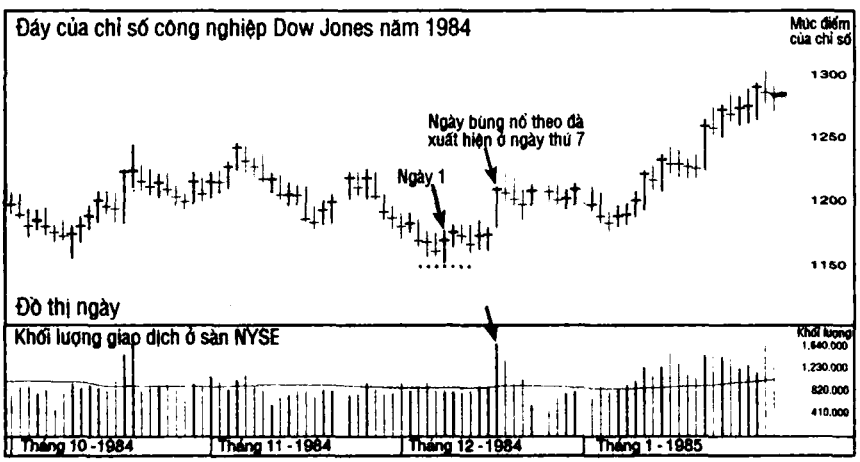
Tôi xem mức tăng 1% là tối thiểu để được xem là một ngày bùng nổ theo đà thực sự. Tuy nhiên, trong vài năm gần đây, khi nhiều nhà đầu tư tổ chức đang sử dụng hệ thống đầu tư CANSLIM, chúng tôi đề nghị mức tăng cao hơn cho chỉ số Nasdaq và Dow Jones. Điều này nhằm hạn chế đến mức tối thiểu khả năng các nhà đầu tư chuyên nghiệp sẽ thao túng một vài mã cổ phiếu trong danh mục 30 cổ phiếu của chỉ số Dow Jones để tạo ra những ngày bùng nổ theo đà giả tạo.

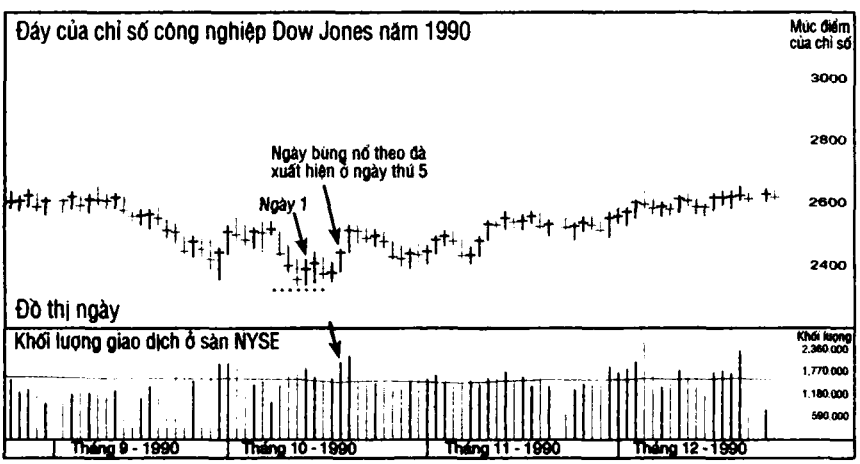
Có những trường hợp mà sự xác nhận của ngày bùng nổ theo đà bị thất bại. Một vài nhà đầu tư tổ chức lớn, cùng với lực mua quy mô lớn của họ, có thể đẩy chỉ số thị trường tăng vào một ngày cụ thể và tạo ra cảm giác giả tạo về ngày bùng nổ theo đà. Trừ khi những người mua thông minh đang lên tàu, ngày bùng nổ theo đà giả này sẽ bị dập tắt, và trong vài ngày tiếp theo thị trường có thể đổ dốc với khối lượng lớn.

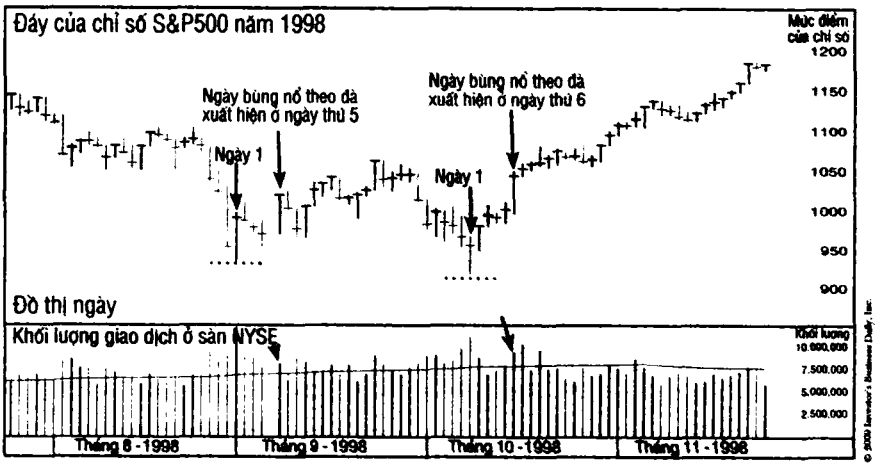
Tuy nhiên, chỉ vì sự xuất hiện của những phiên điều chỉnh sau ngày bùng nổ theo đà không có nghĩa ngày bùng nổ theo đà đã thất bại. Khi thị trường chung tạo đáy lớn, nó thường xuất hiện các phiên kéo ngược và đẩy giá về gần sát (cao hơn hoặc thấp hơn) so với đáy cũ của nhiều tuần trước đó. Đây là những đợt điều chỉnh tích cực mang tính "kiểm tra" và loại bỏ những nhà giao dịch yếu ớt.

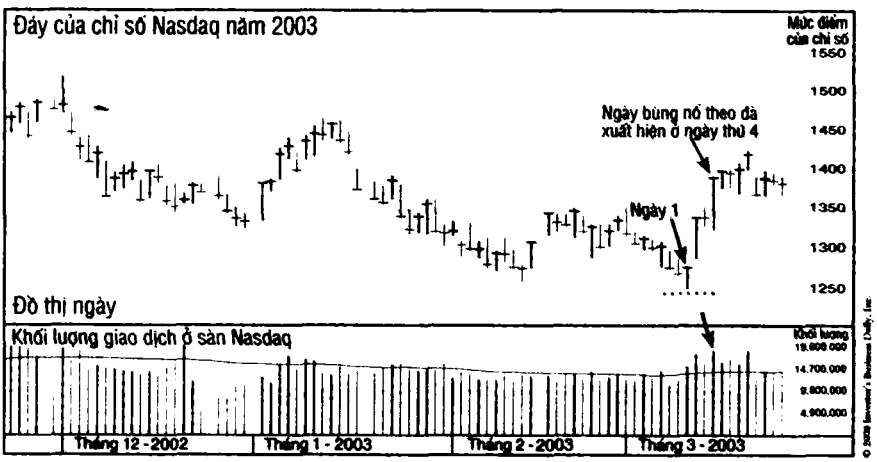
Bạn không nên vội vàng đổ xô mua khi có ngày bùng nổ theo đà. Nó chỉ đưa ra tín hiệu cho bạn biết hãy bắt đầu mua những cổ phiếu có nền tảng cơ bản tốt, với tăng trưởng doanh số và EPS cao một khi chúng tạo điểm thoát ra khỏi nền giá kiến tạo. Đây chính là sự xác nhận thứ hai cho thấy

Đáy của chỉ số công nghiệp Dow Jones năm 1982
Mức điểm của chỉ số
950
900
850
800
Ngày bùng nổ theo đà xuất hiện ở ngày thứ 7
Ngày 1
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Khối lượng
1.120.000
840.000
560.000
280.000
Tháng 6 - 1982
Tháng 7 - 1982
Tháng 8 - 1982
Tháng 9 - 1982

Đáy của chỉ số công nghiệp Dow Jones năm 1984
Mức điểm của chỉ số
1300
1250
1200
1150
Ngày bùng nổ theo đà xuất hiện ở ngày thứ 7
Ngày 1
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Khối lượng
1.640.000
1.230.000
820.000
410.000
Tháng 10 - 1984
Tháng 11 - 1984
Tháng 12 - 1984
Tháng 1 - 1985

Đáy của chỉ số công nghiệp Dow Jones năm 1990
Mức điểm của chỉ số
3000
2800
2600
2400
Ngày bùng nổ theo đà xuất hiện ở ngày thứ 5
Ngày 1
Đồ thị ngày
Khối lượng giao dịch ở sàn NYSE
Khối lượng
2.360.000
1.770.000
1.180.000
590.000
Tháng 9 - 1990
Tháng 10 - 1990
Tháng 11 - 1990
Tháng 12 - 1990

BẠN KIẾM ĐƯỢC NHIỀU TIỀN NHẤT TRONG HAI NĂM ĐẦU TIÊN

Bạn có thể kiếm được nhiều tiền nhất trong một hoặc hai năm đầu tiên của một chu kỳ thị trường tăng giá bình thường. Trong suốt giai đoạn này, bạn phải luôn nhận ra và đầu tư lớn, cơ hội làm giàu sẽ đến.

Phần còn lại của chu kỳ "tăng" thường là những biến động trồi sụt thất thường của các chỉ số chứng khoán, theo sau đó là thị trường con gấu. Năm 1965 là một trong những ví dụ ngoại lệ. Theo đó, thị trường tăng mạnh vào năm thứ ba của chu kỳ thị trường tăng giá mới được tạo ra bởi Chiến Tranh Việt Nam.

Trong năm đầu tiên hoặc năm thứ hai của chu kỳ thị trường tăng giá mới, sẽ có một vài đợt giảm giá trung hạn xuất hiện. Những đợt giảm giá trung hạn này thường kéo dài khoảng vài tháng, với mức giảm của các chỉ số thị trường từ 8% đến mức phổ biến 12%-15%. Các đợt điều chỉnh trung hạn là điều hoàn toàn bình thường trong xu hướng tăng dài hạn. Tuy nhiên, sau khi thị trường tăng giá đã trôi qua hai năm, các phiên giao dịch với khối lượng lớn nhưng giá không tăng nhiều là tín hiệu cảnh báo sớm cho thấy các chỉ số thị trường sắp bắt đầu rơi vào thị trường con gấu.

Vì thị trường được chi phối bởi quy luật cung và cầu, bạn có thể giải thích đồ thị của các chỉ số thị trường theo cách giống như bạn đọc đồ thị của một cổ phiếu riêng biệt. Chỉ số công nghiệp Dow Jones và S&P 500 thường được các nhà giao dịch chú ý nhiều hơn và do đó được nhiều tạp chí tài chính theo dõi. *Nhật Báo IBD* thể hiện đồ thị giá và khối lượng của chỉ số Tổng Hợp Nasdaq, chỉ số Tổng Hợp NYSE, chỉ số S&P500 với kích thước lớn ngay trên cùng một trang báo để bạn đọc dễ so sánh. Những đồ thị này bao gồm đỉnh cao nhất, đáy thấp và giá đóng cửa hàng ngày của mỗi chỉ số ít nhất trong sáu tháng, cùng với khối lượng giao dịch (tính theo đơn vị triệu cổ phiếu) trên sàn giao dịch NYSE và Nasdaq.

Nhân tiện, tôi muốn nói thêm điều này. Khi tôi bắt đầu giao dịch trên thị trường cách đây 50 năm, khối lượng giao dịch hàng ngày của sàn NYSE là khoảng 3.5 triệu cổ phiếu. Ngày nay, khối lượng giao dịch hàng ngày của sàn NYSE là 1.5 tỷ cổ phiếu, tương ứng với mức tăng ấn tượng 150 lần, là một biểu hiện rõ ràng cho thành công và tăng trưởng ấn tượng của chủ nghĩa tư bản tự do kiểu Mỹ. Chính tự do và cơ hội kinh doanh đã thu hút hàng triệu con người giàu khát vọng trên toàn thế giới đến với nước Mỹ, làm gia tăng hiệu quả sản xuất và tinh thần đổi mới. Điều này đã nâng chuẩn mực sống của người dân Mỹ lên mức cao chưa từng có trong lịch sử. Tất nhiên, hệ thống kinh tế nào cũng có vấn đề và cần phải được giải quyết. Nhưng hệ thống kinh tế của Mỹ vẫn được xem là thành công nhất trên thế giới, và nó thường tạo ra những cơ hội kinh doanh, phát triển cho những ai chăm chỉ làm việc, nghiên cứu và hoàn thiện bản

thân. Một trăm đồ thị trong Chương 1 chỉ là một ví dụ nhỏ về các cơ hội đầu tư tuyệt vời trong quá khứ.

Một thị trường giảm giá bình thường bao gồm có 3 cái chân giảm giá, nhưng không có quy tắc nào nói rằng, không thể xuất hiện các thị trường giảm giá bất thường với 4 hoặc thậm chí là 5 cái chân giảm giá. Bạn phải đánh giá tất cả điều kiện kinh tế-chính trị một cách khách quan và để cho các chỉ số thị trường nói lên câu chuyện thực sự.

NHỮNG CÁCH KHÁC ĐỂ XÁC ĐỊNH ĐIỂM ĐẢO CHIỀU CỦA THỊ TRƯỜNG

▸ Tìm kiếm sự phân kỳ giữa các chỉ số thị trường

Một số chỉ số thị trường nên được theo dõi tại các điểm đảo chiều để tìm kiếm sự phân kỳ, nghĩa là các chỉ số sẽ di chuyển theo các hướng khác nhau (một chỉ số tăng và thiết lập đỉnh mới trong khi chỉ số khác thất bại tạo lập đỉnh mới) hoặc một chỉ số đang tăng hoặc đang giảm với tốc độ lớn hơn nhiều so với chỉ số khác.

Ví dụ, nếu chỉ số Dow Jones tăng 100 điểm trong khi chỉ số S&P500 chỉ tăng nhẹ (S&P500 là chỉ số tổng quát hơn), điều đó cho thấy sự tăng giá của thị trường không có sức lan tỏa mạnh mẽ. Để so sánh sự thay đổi của chỉ số S&P500 so với chỉ số Dow Jones, hãy lập tỷ lệ S&P500/DJIA và sau đó nhân với số điểm tăng của S&P500.

Ví dụ, nếu chỉ số Dow Jones đóng cửa tại mức 9,000 điểm và chỉ số S&P500 đóng cửa ở mức 900 điểm, lúc này 9,000 điểm của chỉ số Dow Jones sẽ gấp 10 lần chỉ số S&P500. Do đó, vào một ngày nào đó, khi Dow Jones tăng 100 điểm và chỉ số S&P500 tăng 5 điểm. Bạn có thể nhân 5 với 10 và phát hiện mức tăng của chỉ số S&P500 chỉ mới tương đương 50 điểm của Dow Jones.

Đỉnh cao mới của chỉ số Dow Jones vào tháng 1 năm 1984 tạo nên sự phân kỳ với chỉ số S&P500 (không xuất hiện đỉnh mới). Đây là lý do tại sao hầu hết các nhà giao dịch chuyên nghiệp luôn theo dõi các chỉ số thị trường với nhau nhằm dễ dàng phát hiện ra sự không xác nhận (hoặc phân

kỳ) tại các điểm đảo chiều quan trọng. Các nhà đầu tư tổ chức thường tập trung mua ở các cổ phiếu trong danh mục 30 cổ phiếu của Dow Jones, trong khi lại đóng vị thế ở các chỉ số rộng hơn như Nasdaq (nơi chủ yếu tập trung các cổ phiếu công nghệ cao). Nó giống như một cuộc chơi poker, trong đó các tay chơi lớn đang giấu bài, tháu cáy, và đánh lừa.

Người Nam khi chơi bài Tây mà chơi kiểu Poker (còn gọi là xì phé hay xì tố) dùng cụm từ này để nói đến một "thủ đoạn" chơi bài. Khi bài nhỏ (bài xấu, bài không đẹp, không tốt) người chơi sẽ xài chiêu "tháu cáy" bằng cách "tố" mạnh tiền, để đối phương lầm tưởng bài họ đẹp, tốt mà bỏ cuộc. Tất nhiên, họ chỉ được canh bạc đó với số tiền không lớn, do họ tố nhiều, đối phương nghi ngại, không tố theo và bỏ cuộc. "Tháu cáy" có nghĩa là "bắt gà". Ở đây, hàm ý của tác giả là các tay chơi lớn đẩy giá một số cổ phiếu lớn để thị trường tăng điểm, tạo cảm giác giả tạo rằng xu hướng tăng vẫn còn - Chú thích của người dịch.

MỘT SỐ CHỈ BÁO TÂM LÝ THỊ TRƯỜNG CÓ THỂ GIÚP BẠN ĐỊNH THỜI ĐIỂM

Ngày nay, giao dịch *hợp đồng quyền chọn bán (put) và hợp đồng quyền chọn mua (call)* được xem là con đường làm giàu nhanh của nhiều nhà đầu cơ. Bạn có thể phân tích tỷ lệ giữa số lượng hợp đồng quyền chọn mua và số lượng hợp đồng quyền chọn bán để có được những thông tin giá trị về tâm lý đám đông. Những người giao dịch hợp đồng quyền chọn có thể mua hợp đồng quyền chọn mua (là những hợp đồng quyền chọn mua cổ phiếu trên thị trường chứng khoán cơ sở) hoặc mua hợp đồng quyền chọn bán (là những hợp đồng quyền chọn bán cổ phiếu trên thị trường chứng khoán cơ sở). Người mua hợp đồng quyền chọn mua kỳ vọng giá tăng trong khi người mua hợp đồng quyền chọn bán mong ước giá giảm.

Nếu khối lượng hợp đồng quyền chọn mua ở một giai đoạn nhất định lớn hơn khối lượng hợp đồng quyền bán, đồng nghĩa các nhà đầu cơ trên thị trường quyền chọn kỳ vọng giá tăng lên cao hơn và họ đang lạc quan

về thị trường chứng khoán cơ sở. Nếu khối lượng hợp đồng quyền chọn bán lớn hơn khối lượng hợp đồng quyền chọn mua, thái độ của các nhà đầu cơ là bi quan. Khi các nhà giao dịch hợp đồng quyền chọn mua nhiều hợp đồng quyền chọn bán hơn là hợp đồng quyền chọn mua, tỷ lệ Put/Call lớn hơn 1. Tỷ lệ Put/Call được dùng trong phương pháp giao dịch theo quan điểm đối lập (*contrary indicators*). Khi tất cả các nhà giao dịch đều tập trung về một phía thì khả năng đó điểm đảo chiều của thị trường. Vì nếu tất cả các nhà giao dịch hiện tại đều đã ở vị thế bán thì sẽ không còn nhiều lực bán ra nữa. Đó là lý do tại sao tỷ lệ Put/Call lớn hơn 1 xuất hiện tại các đáy năm 1990, năm 1996, năm 1998 và tháng 4/2001 cũng như tháng 9/2001.

Tỷ lệ các nhà tư vấn đầu tư có quan điểm bi quan là một thước đo thú vị về tâm lý thị trường. Khi thị trường gần chạm đáy, phần lớn các nhà tư vấn đầu tư luôn có quan điểm bi quan. Khi thị trường sắp lập đỉnh, hầu hết các nhà tư vấn đầu tư sẽ có quan điểm lạc quan. Phần lớn các chuyên gia tư vấn luôn sai lầm tại những bước ngoặt lớn của thị trường mà đáng ra họ phải là người chính xác. Tuy nhiên, bạn không nên mù quáng giả định rằng, chỉ vì lần trước thị trường chung tạo đáy với tỷ lệ 65% nhà đầu tư có quan điểm bi quan mà cho rằng, thị trường chung sẽ lại tiếp tục tạo đáy khi tỷ lệ này đạt tới mức tương tự.

Theo quan điểm của người dịch, nên kết hợp các loại chỉ báo theo quan điểm đối ngược với các kỹ năng đọc hành động giá được đề cập ở trên để nhận diện khả năng đảo chiều. Không nên sử dụng tách rời – Chú thích của người dịch.

Tỷ lệ bán khống (*short-interest ratio*) là tỷ lệ phần trăm giữa khối lượng bán khống so với tổng khối lượng giao dịch trên sàn NYSE. Tỷ lệ này phản ánh mức độ bi quan của các nhà đầu cơ trên thị trường. Khi thị trường giảm giá kết thúc, bạn sẽ nhìn thấy hai hoặc ba đỉnh trong tỷ lệ bán khống, thể hiện cho sự gia tăng đột ngột của lực bán khống. Không có quy tắc nào cho biết tỷ lệ bán khống đạt đến mức bao nhiêu thì chỉ số thị

trường chạm đáy. Tuy nhiên, bằng cách quan sát lại các tỷ lệ bán khống tại các đáy quá khứ, bạn sẽ có được một mức tỷ lệ bán khống có ý nghĩa cần phải quan sát.

Một chỉ báo khác thỉnh thoảng được dùng đo lường mức độ của hoạt động đầu cơ đó là tỷ lệ *khối lượng giao dịch trên sàn Nasdaq so với tổng khối lượng giao dịch trên sàn NYSE*. Chỉ báo này từng mang lại góc nhìn cảnh báo hữu ích về những khó khăn trong mùa hè năm 1983, khi khối lượng giao dịch trên sàn Nasdaq tăng mạnh so với Sàn Lớn (tên gọi khác của sàn NYSE). Khi một xu hướng kéo dài và đột ngột tăng tốc bởi tình trạng đầu cơ điên loạn (để thiết lập đỉnh cao trào - climax top), đó là dấu hiệu cho thấy thị trường chung sắp thiết lập đỉnh và đảo chiều. Tuy nhiên, trong vài năm gần đây, khối lượng giao dịch trên sàn Nasdaq ngày nay đang lớn hơn cả sàn NYSE vì các doanh nghiệp trẻ mới đang có xu hướng thích niêm yết trên sàn Nasdaq, do đó chỉ báo này cần phải được xem xét lại.

Đừng Quá Chú Ý Đến Chỉ Báo Advance/Decline

Một số nhà phân tích kỹ thuật sử dụng một cách giáo điều về chỉ báo Advance/Decline (gọi tắt là chỉ báo A/D). Chỉ báo A/D được tính bằng cách lấy số lượng cổ phiếu tăng giá mỗi ngày chia cho số lượng cổ phiếu giảm giá, sau đó thể hiện tỷ lệ này trên đồ thị. Chỉ báo A/D là một công cụ hữu ích để đo lường sức mạnh của thị trường. Một xu hướng tăng bền vững nên có chỉ báo A/D thiết lập đỉnh cao mới, cho thấy xu hướng tăng được lan tỏa ở nhiều cổ phiếu. Dấu hiệu cảnh báo xuất hiện khi thị trường tăng nhưng chỉ báo A/D sụt giảm vì lúc này xu hướng tăng chỉ xuất hiện ở một số ít cổ phiếu. Tuy nhiên, không nên lo lắng quá mức về tình trạng này. Trong một số trường hợp, chỉ báo A/D trở nên thiếu chính xác vì chúng thường thiết lập đỉnh rất lâu trước khi thị trường chung lập đỉnh. Nói cách khác, thị trường có thể tiếp tục tăng giá bởi lực đẩy của một vài cổ phiếu dẫn dắt có nền tảng cơ bản tốt.

Chỉ báo A/D là công cụ theo dõi sức khỏe thị trường chung rất phổ biến. Các bạn có thể tham khảo cách thức sử dụng chỉ báo này bởi Alexander Elder trong cuốn sách "Phương Pháp Mới Để Giao Dịch Kiếm Sống". Chỉ báo A/D được tính bằng cách lấy số lượng cổ phiếu tăng giá mỗi ngày chia cho số lượng cổ phiếu giảm giá, sau đó thể hiện tỷ lệ này trên đồ thị. Ví dụ, khi chúng ta nói tỷ lệ A/D trên sàn NYSE là 8:5 nghĩa là cứ 8 cổ phiếu tăng giá sẽ có 5 cổ phiếu giảm giá – Chú thích của người dịch.

Chỉ báo A/D đơn giản không thể chính xác như chỉ số thị trường chung vì phân tích xu hướng thị trường không phải là trò chơi số học thuần túy. Không phải tất cả các cổ phiếu đều có vai trò giống nhau. Bạn nên hiểu ra cổ phiếu nào là cổ phiếu dẫn dắt thị trường thật sự và quan sát chúng hơn là quan sát có bao nhiêu cổ phiếu tăng so với số lượng cổ phiếu giảm.

Tác giả Alexander Elder có cách lý giải tốt để các bạn dễ hình dung. Chỉ báo New High-New Low tập trung quan sát các vị tướng (cổ phiếu dẫn dắt) trong khi chỉ báo A/D theo dõi xem các binh lính tuân theo mệnh lệnh của các chỉ huy như như thế nào. Bạn đọc nên quan sát đồng thời hai chỉ báo này để hiểu diễn biến thị trường. Việc một số binh lính rút đi (A/D giảm hoặc không thiết lập đỉnh cao mới) đôi khi không quan trọng khi các vị tướng vẫn ở xông pha ở phía trước. Các vị tướng (cổ phiếu dẫn dắt) đủ sức mạnh để đẩy thị trường đi lên. Do đó, bạn đọc không nên mù quáng và giáo điều khi tập trung quá mức vào quan sát chỉ báo A/D như một số nhà phân tích thường mắc phải. Luôn luôn nhớ rằng, thị trường vẫn có thể tăng giá đơn giản chỉ bằng cách đẩy giá các cổ phiếu dẫn dắt có trọng số lớn - Chú thích của người dịch.

Thực tế, chỉ báo A/D ở sàn NYSE đạt đỉnh vào tháng 4 năm 1998 và có xu hướng giảm trong suốt thị trường tăng giá mới (được bắt đầu 6 tháng sau đó, tức từ tháng 10 năm 1998). Chỉ báo A/D tiếp tục giảm từ tháng 10 năm 1999 đến tháng 3 năm 2000, và nếu như các nhà giao dịch quá tin vào chỉ báo A/D họ sẽ bỏ lỡ một trong những thị trường tăng giá mạnh nhất thập niên.

Chỉ báo A/D đôi khi tỏ ra hữu ích khi xác định đỉnh của các đợt hồi phục ngắn hạn trong thị trường con gấu. Nếu đường A/D không thiết lập đỉnh mới giống như chỉ số thị trường chung, đó là tín hiệu cảnh báo về rủi ro đảo chiều của chỉ số Dow Jones hoặc S&P500. Trong các trường hợp này, sự tăng giá của các chỉ số thị trường chung rất dễ bị thất bại. Điều này cho thấy thị trường cần có thêm nhiều cổ phiếu dẫn dắt hơn mới tạo ra thị trường tăng giá thực sự.

Trong chừng mực nào đó, chỉ báo A/D là chỉ báo phụ với giá trị hạn chế. Nếu bạn nghe thấy các nhà bình luận hoặc các chiến lược gia ca ngợi chỉ báo này trên Tivi, thực ra họ chẳng hề nghiên cứu kỹ về nó. Không chỉ báo phụ nào có thể chính xác và hữu ích giống như chỉ số thị trường chung, vì thế bạn đừng nên bị rối trí hoặc quan tâm quá mức đến nhiều chỉ báo kỹ thuật mà mọi người thường sử dụng. Chúng sẽ làm tổn hại đến khả năng giao dịch của bạn mà thôi.

QUAN SÁT ĐỘNG THÁI THAY ĐỔI LÃI SUẤT CỦA FED

Trong số các chỉ báo thị trường chung cơ bản, sự thay đổi của lãi suất chiết khấu (là loại lãi suất mà FED sẽ áp dụng khi cho các ngân hàng thương mại vay tiền để bù đắp các khoản thiếu hụt tạm thời), lãi suất liên bang (là lãi suất mà các ngân hàng có phần vốn dự trữ bắt buộc dư thừa đang nằm trong quỹ dự trữ liên bang, cho các ngân hàng thiếu hụt vay. Sở dĩ có khoản vay này vì Fed yêu cầu hàng đêm các ngân hàng phải đảm bảo tỷ lệ dự trữ bắt buộc tối thiểu) và tỷ lệ ký quỹ cổ phiếu là những chỉ báo quan trọng cần phải quan sát.

Đã thành quy luật, lãi suất là sự xác nhận tốt nhất về điều kiện hiện tại của nền kinh tế. Sự thay đổi trong lãi suất chiết khấu và lãi suất liên bang cho đến nay vẫn là chỉ báo đáng tin cậy nhất. Trong quá khứ, ba lần tăng mạnh lãi suất liên tiếp của Fed thường đánh dấu cho sự khởi đầu của thị trường con gấu và suy thoái kinh tế.

Các thị trường con gấu thường (nhưng không phải luôn luôn) kết thúc khi lãi suất cuối cùng bị hạ xuống mức rất thấp. Ngược lại, lãi suất chiết

khấu tăng lên mức 6% vào tháng 9 năm 1987, ngay sau khi Alan Greenspan trở thành chủ tịch Fed, dẫn tới một cuộc suy thoái nghiêm trọng của thị trường chứng khoán vào tháng 10 năm đó.

Vào ngày 19/10/1987 (ngày thứ hai đen tối), chỉ số Dow Jones giảm 22% chỉ trong một ngày. Tình trạng tương tự xảy ra đồng thời khắp thế giới. Kết thúc tháng 10, các thị trường chứng khoán của Hồng Kông giảm 45.8%, Úc giảm 41.8%, Tây Ban Nha giảm 31%, Anh Quốc giảm 26.4%, Hoa Kỳ giảm 22.68%, và Canada giảm 22.5% - Chú thích của người dịch.

Các chỉ báo thị trường tiền tệ là tấm gương phản chiếu của tình hình nền kinh tế. Nhiều lần, tôi đã theo dõi kỹ các chỉ báo kinh tế của chính phủ và Cục Dự Trữ Liên Bang (Fed), bao gồm 10 chỉ báo về cung tiền và cầu tiền, cũng như các chỉ báo về lãi suất. Lịch sử cho thấy xu hướng của thị trường chung, cũng như một số ngành công nghiệp, thường bị ảnh hưởng bởi sự thay đổi lãi suất của Fed vì các mức lãi suất luôn đi kèm với động thái thắt chặt hoặc nới lỏng chính sách tiền tệ của Fed.

Đối với các nhà đầu tư, những chỉ báo chính sách tiền tệ đơn giản và quan trọng cần phải theo dõi, am hiểu là sự thay đổi trong lãi suất chiết khấu và lãi suất liên bang.

Với sự xuất hiện của nhiều hệ thống giao dịch được lập trình và các công cụ phòng hộ, một số quỹ đầu tư bây giờ luôn phải phòng hộ (*hedge*) một phần danh mục để giảm bớt thiệt hại trong những giai đoạn thị trường có nhiều rủi ro giảm giá. Mức độ thành công của các biện pháp phòng hộ tùy thuộc nhiều vào kỹ năng giao dịch và định thời điểm thị trường. Tác động tích cực của hoạt động phòng hộ là làm giảm bớt khả năng các quỹ sẽ bán tháo cổ phiếu ra thị trường, làm tăng thêm áp lực giảm giá.

Phần lớn các quỹ đầu tư đều buộc phải đa dạng hóa danh mục và luôn chịu áp lực phải giải ngân tiền ở mọi thời điểm. Điều này là vì phần lớn các nhà quản lý quỹ gặp khó khăn trong việc rút khỏi thị trường và kịp chuyển sang nắm giữ tiền mặt tại những thời điểm quan trọng vì quy mô tài sản

lớn (hàng tỷ đô la). Thậm chí, họ còn gặp khó khăn nhiều hơn trong việc giải ngân tiền thật nhanh sau khi thị trường chung tạo đáy lớn. Đó là lý do tại sao các quỹ đầu tư thường quan tâm nhiều đến các cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn và các cổ phiếu có hơi hướng phòng thủ.

▸ **Fed làm thị trường chứng khoán sụp đổ vào năm 1981.** Một thị trường con gấu và một cuộc suy thoái kinh tế trầm trọng, kéo dài đã xảy ra bắt đầu từ năm 1981 đơn giản chỉ vì Fed tăng lãi suất chiết khấu quá nhanh (liên tiếp các lần vào ngày 26 tháng 9, ngày 17 tháng 11 và ngày 5 tháng 12 năm 1980). Ở lần tăng thứ tư vào ngày 8 tháng 5 năm 1981, lãi suất chiết khấu được đẩy lên mức cao nhất mọi thời đại-14%. Điều này đã đánh gục nền kinh tế, các ngành công nghiệp cơ bản và thị trường chứng khoán của Mỹ.

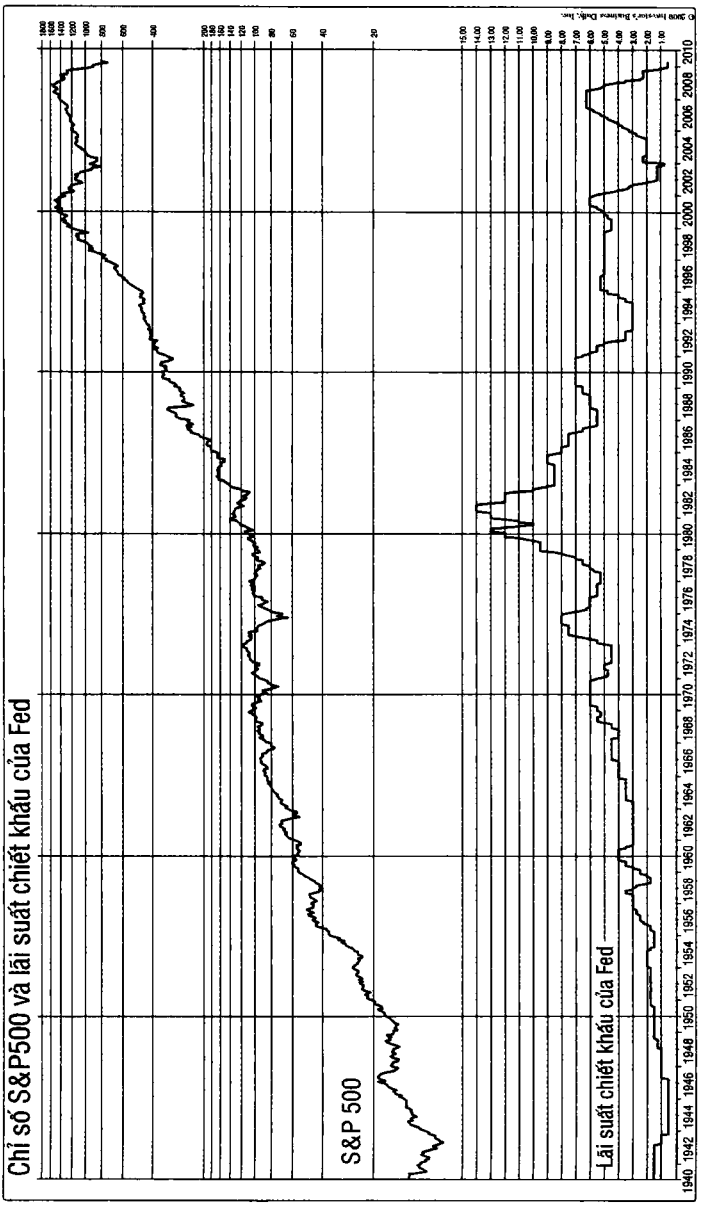
Tuy nhiên, việc thay đổi lãi suất của Fed không nên được xem là chỉ báo chính về thị trường vì bản thân thị trường chứng khoán luôn luôn là phong vũ biểu tốt nhất của nó. Phân tích của chúng tôi cho thấy, sự thay đổi của lãi suất chiết khấu không giúp bạn nhiều trong việc dự đoán các điểm đảo chiều của thị trường chứng khoán.

Hành động độc lập của Fed thường mang tính xây dựng vì Fed cố gắng ngăn cho nền kinh tế không bị quá nóng hoặc suy thoái quá sâu. Tuy nhiên, không phải lúc nào thị trường chứng khoán cũng phản ứng với tất cả các động thái của Fed.

▸ **Sự Sụp Đổ Của Thị Trường Tài Chính Vào Năm 2008.** Cuộc khủng hoảng nợ thế chấp dưới chuẩn dẫn tới sự sụp đổ của thị trường tài chính vào năm 2008 có thể dễ dàng nhận ra là do những động thái của chính phủ vào năm 1995, khi chính quyền hiện tại đã cởi mở hơn cho Đạo Luật Tái Đầu Tư Cộng Đồng (Community Reinvestment Act-CRA) của năm 1977. Những động thái này cho phép các ngân hàng thực hiện các khoản cho vay rủi ro hơn dành cho những người có thu nhập thấp, vượt quá khả năng thu nhập của họ.

Thực sự, chính phủ Mỹ đã khuyến khích và buộc các ngân hàng lớn phải hạ thấp các tiêu chuẩn an toàn cho vay. Phần lớn các khoản nợ trong

1 nghìn tỷ đô la nợ thế chấp mới theo CRA là lãi suất có thể điều chỉnh. Phần lớn các khoản vay này rốt cuộc chẳng cần phải yêu cầu hồ sơ chứng minh thu nhập cá nhân, và trong nhiều trường hợp có khả năng thanh toán thấp hoặc không có khả năng thanh toán.

Ngoài ra, lần đầu tiên, các quy định mới không chỉ cho phép mà còn khuyến khích những người cho vay có thể nhóm hoặc đóng gói các khoản cho vay dưới chuẩn mới đầy rủi ro (*gọi là chứng khoán hóa - chú thích của người dịch*) thành những khoản cho vay được các tổ chức xếp hạng tín nhiệm đánh giá cao. Sau đó, bán các khoản cho vay được chính phủ bảo trợ này cho các định chế và các quốc gia trên thế giới khi họ nghĩ rằng, thật an toàn để mua các trái phiếu được xếp hạng tín nhiệm AAA. Lần đầu tiên các khoản cho vay được đóng gói này được tung ra thị trường đầu tư là vào năm 1997. Động thái này giúp các tổ chức tín dụng và các ngân hàng lớn kiếm lợi nhuận nhanh hơn và làm giảm trách nhiệm về các khoản cho vay kém chất lượng này. Các khoản cho vay kém chất lượng này sẽ quay lại ngân hàng phát hành ra nó, tiếp tục được đóng gói lần nữa, cho vay kiểu CRA nhiều hơn nữa, và lại ít chịu trách nhiệm hơn nữa.

Hệ quả của chính sách này là tạo ra một kim tự tháp khổng lồ được khuyến khích và bảo trợ bởi chính phủ. Fanie Mae và Freddie Mac chính là hai cơ quan thực hiện các chương trình mua theo định hướng của chính phủ và sở hữu rất nhiều các khoản cho vay dưới chuẩn. Điều này đã khiến chúng phải đối mặt với nguy cơ phá sản vào năm 2008 và cần các chương trình giải cứu khổng lồ của chính phủ. Ban lãnh đạo của Freddie và Fannie đã nhận được các khoản lương thưởng hậu hĩnh cũng như sự bảo trợ nhất định của một số thành viên Quốc Hội.

LỜI KẾT: Đây là một chương trình lớn của chính phủ Mỹ được bắt đầu với mục đích tốt nhằm hỗ trợ cho "giấc mơ Mỹ (người Mỹ ai cũng có nhà)", nhưng lại không được đánh giá đúng đắn và không có tầm nhìn về các rủi ro không lường trước. Cuối cùng, nó đã làm phá hủy hệ thống tài chính toàn cầu, để lại nhiều hệ lụy đau đớn cho những người có thu nhập thấp. Các công ty lớn ở Phố Wall cùng với các đảng phái chính trị, Quốc Hội đã cùng nhau phá vỡ Đạo Luật Glass-Steagall vào năm 1998 là những thủ phạm tạo nên tình trạng thâm thủng ngân sách lớn của chính phủ như hiện nay.

Đạo Luật Glass-Steagall *được ra đời vào năm 1933 nhằm tách biệt hoạt động ngân hàng đầu tư và ngân hàng thương mại. Nhưng đến năm 1999, dưới sức ép của các ngân hàng thương mại nhằm ở rộng phạm vi hoạt động, đạo luật Glass-Steagall mới bị thay thế bằng đạo luật Glamm-Leach-Bliley nhằm cho phép sự tái hợp giữa ngân hàng đầu tư và ngân hàng thương mại – Chú thích của người dịch.*

Cú Sụp Đổ Của Thị Trường Chứng Khoán Năm 1962. Một trong những cú sụp đổ đáng nhớ của thị trường chứng khoán từng xảy ra vào năm 1962. Vào mùa xuân năm đó, nền kinh tế vẫn chưa có dấu hiệu bất ổn, nhưng thị trường chứng khoán đã trở thành "con ngựa bất kham" sau khi chính phủ thông báo tiến hành một cuộc điều tra về thị trường chứng khoán. Tổng Thống Kennedy chĩa mùi dùi cui vào công ty thép vì dám tăng giá trái ý ông. Cổ phiếu IBM giảm 50%. Vào mùa thu năm đó, sau cuộc đàm phán thành công với Nga về vấn đề hệ thống tên lửa ở CuBa, một thị trường tăng giá mới bắt đầu. Tất cả những điều này xảy ra mà không có bất cứ sự thay đổi nào trong lãi suất.

Cũng có tình huống trong đó lãi suất được hạ xuống mức thấp nhất, sáu tháng sau khi thị trường chứng khoán đã chạm đáy. Trong các trường hợp này, bạn sẽ bị "trễ tàu" nếu như chờ đợi lãi suất giảm xuống. Trong một số trường hợp khác, sau khi Fed cắt giảm lãi suất, thị trường chứng khoán vẫn tiếp tục giảm hoặc đi ngang trong vài tháng. Điều này đã từng diễn ra vào năm 2000 và 2001.

QUAN SÁT CHỈ SỐ VÀ SỰ THAY ĐỔI KHỐI LƯỢNG TRÊN ĐỒ THỊ GIỜ

Tại các điểm đảo chiều quan trọng, một nhà giao dịch năng động nên theo dõi chỉ số thị trường và sự thay đổi khối lượng trên đồ thị giờ và so sánh chúng với khối lượng cùng thời điểm hôm trước.

Thời điểm tốt để quan sát khối lượng trên đồ thị giờ là trong suốt đợt nỗ lực hồi phục đầu tiên sau khi có đợt bán tháo đầu tiên từ đỉnh thị trường.

Bạn hãy xem khối lượng đang tăng lên hay cạn kiệt trong đợt nỗ lực hồi phục này. Nếu khối lượng tăng vọt, đó là dấu hiệu cho thấy đợt hồi phục này yếu và dễ bị thất bại.

Dữ liệu khối lượng trên đồ thị giờ cũng hữu ích khi các chỉ số thị trường đang "kiểm tra lại" các đáy cũ trước đây và bắt đầu phá vỡ khu vực "hỗ trợ này"(khu vực hỗ trợ này là các mức giá cũ trước đây mà nhiều nhà đầu tư hy vọng chỉ số sẽ không phá thủng). Điều bạn muốn biết ở đây là liệu việc vùng hỗ trợ bị phá thủng là do sự gia tăng đột ngột của khối lượng bán hay là chỉ do một khối lượng giao dịch nhỏ. Nếu là do sự gia tăng đột ngột của khối lượng bán ra, điều này cho thấy áp lực giảm giá vẫn còn rất mạnh.

Sau khi thị trường có "cú móc" (*undercut- giá phá thủng đáy cũ sau đó tăng trở lại*) đáy cũ cách đó vài ngày, nhưng khối lượng chỉ tăng nhẹ đôi chút, hãy tìm kiếm hoặc là một ngày giảm điểm với khối lượng cạn kiệt hoặc là một đến hai ngày có khối lượng giao dịch tăng vọt nhưng chỉ số thị trường không giảm điểm. Nếu bạn nhìn thấy điều này, bạn có thể đang ở vùng "rũ bỏ" (là khi thị trường buộc nhiều nhà giao dịch phải bán ra cổ phiếu, thường là bán lỗ. Điều này nhằm loại bỏ các nhà giao dịch yếu, giảm bớt nguồn cung để xu hướng tăng hình thành) và hãy sẵn sàng cho con sóng tăng giá mới khi các nhà đầu tư yếu đã bị loại bỏ.

MUA QUÁ MỨC VÀ BÁN QUÁ MỨC: HAI TỪ ĐẦY RỦI RO

Tình trạng mua quá mức (*overbought*) và bán quá mức (*oversold*) trong ngắn hạn của các chỉ báo kỹ thuật được các nhà giao dịch kỹ thuật ưa thích. Tình trạng bán quá mức/mua quá mức được phát hiện sau khi xem xét đường trung bình di động của các chỉ báo kỹ thuật trong 10 ngày. Nhưng hãy cẩn thận. Vào lúc bắt đầu thị trường tăng giá mới, nhiều chỉ báo kỹ thuật ở trạng thái "mua quá mức" rất rõ ràng. Điều này *không nên* được xem như là một tín hiệu để bán cổ phiếu.

Nhiều nhà giao dịch nghiệp dư tin tưởng và lạm dụng các tình trạng mua quá mức và bán quá mức của các chỉ báo kỹ thuật.

Điều tương tự cũng có thể xảy ra ở giai đoạn đầu hoặc cái chân giảm đầu tiên của thị trường giảm giá, là khi các chỉ báo thường nằm ở trạng thái bán quá mức một cách bất thường. Đây là tín hiệu rõ ràng nói cho bạn biết thị trường con gấu đang diễn ra. Tình trạng bán quá mức diễn ra trong suốt cú sụp đổ của thị trường chứng khoán vào năm 2000.

Tôi đã từng tuyển dụng một chuyên gia có danh tiếng, người chuyên sử dụng các tình trạng mua quá mức và bán quá mức của chỉ báo kỹ thuật. Trong suốt giai đoạn thị trường giảm giá năm 1969, mỗi lần các phân tích của tôi cho thấy thị trường đang gặp phải các vấn đề rất nghiêm trọng và tôi đang cố gắng khuyến nghị một số nhà quản trị danh mục bán cổ phiếu và tăng nắm giữ tiền mặt, anh ta lại bảo tôi quá muộn để bán vì các chỉ báo kỹ thuật đã rơi vào vùng bán quá mức. Bạn đoán thử xem: thị trường sau đó còn giảm mạnh hơn nữa.

Khỏi cần phải nói, tôi hiếm khi quan tâm đến tình trạng mua quá mức hoặc bán quá mức của các chỉ báo kỹ thuật. Những kinh nghiệm bạn học được sau nhiều năm giao dịch quan trọng hơn ý kiến và mớ lý thuyết của các chuyên gia, những người sử dụng các chỉ báo ưa thích khác nhau của họ.

CÁC CHỈ BÁO THỊ TRƯỜNG CHUNG KHÁC

Khối lượng tăng/ khối lượng giảm là một chỉ báo ngắn hạn thể hiện khối lượng giao dịch của những chứng khoán đóng cửa tăng giá so với khối lượng giao dịch của những chứng khoán đóng cửa giảm giá trong cùng ngày. Chỉ báo này (khi được biểu diễn bằng đường trung bình di động 10 ngày), có thể xuất hiện sự phân kỳ với các chỉ số thị trường tại các điểm đảo chiều. Ví dụ, sau khi giảm 10%-12%, các chỉ số thị trường có thể nằm ở vùng đáy mới trong 1 hoặc 2 tuần. Chỉ báo khối lượng tăng/ khối lượng giảm có thể bất ngờ đảo chiều và đường thể hiện khối lượng tăng cứ tăng lên đều đặn trong khi đường thể hiện khối lượng giảm cứ giảm dần. Điều này tạo nên tín hiệu phân kỳ dương giữa chỉ số thị trường và chỉ báo khối lượng tăng/khối lượng giảm và là tín hiệu cho thấy khả năng xuất hiện đợt tăng giá trung hạn. Bạn nên nhìn thấy tín hiệu tương

tự xuất hiện ở các chỉ số Dow Jones, Nasdaq hoặc S&P500 để đảm bảo đây là một đợt tăng giá thực sự.

Một số dịch vụ tư vấn cung cấp **tỷ lệ phần trăm dòng tiền mới đổ vào các quỹ hưu trí doanh nghiệp** đã giải ngân vào các cổ phiếu và tỷ lệ phần trăm đã đầu tư vào trái phiếu và các công cụ tương đương tiền. Chỉ báo này cho thấy một góc nhìn về tâm lý của các nhà đầu tư tổ chức. Tuy nhiên, suy nghĩ của đám đông hiếm khi nào đúng, thậm chí ngay cả nhà giao dịch chuyên nghiệp. Cứ mỗi một hoặc hai năm, có vẻ như tất cả mọi nhà đầu tư trên Phố Wall lại "cùng chung một suy nghĩ", ai ai cũng có quan điểm giống hệt nhau, tựa như một bầy cừu. Hoặc là tất họ đang cùng lạc quan về một cổ phiếu này hoặc tất cả cùng bi quan về một cổ phiếu khác.

Chỉ số về các cổ phiếu "phòng thủ" (là chỉ số theo dõi nhóm cổ phiếu của những công ty kinh doanh các mặt hàng ổn định hơn và an toàn, chẳng hạn như tiện ích công cộng, thuốc lá, thực phẩm và xà phòng) thường trở nên mạnh lên sau khi thị trường tăng giá đã kéo dài trong vài năm. Điều này là do "dòng tiền thông minh" đang trốn vào các cổ phiếu phòng thủ, và là dấu hiệu cho thấy thị trường chung sắp yếu đi. Nhưng điều này không phải lúc nào cũng đúng. Không một chỉ báo phụ nào mà tôi vừa đề cập ở trên có thể đáng tin cậy như chính hành động giá của các chỉ số thị trường chung.

Một chỉ báo khác cũng khá hữu ích để đánh giá giai đoạn của một chu kỳ thị trường là **tỷ lệ phần trăm các cổ phiếu phiếu phòng thủ hoặc cổ phiếu bị thị trường lãng quên thiết lập đỉnh cao mới**. Vào đỉnh năm 1983, một số nhà phân tích kỹ thuật cho rằng xu hướng thị trường vẫn đang tốt khi số lượng cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới tăng lên. Nhưng họ đã nhầm lẫn. Danh sách các cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới chủ yếu bao gồm các cổ phiếu phòng thủ là tín hiệu cho thấy thị trường con gấu sắp xuất hiện. Những kiến thức sai lầm có thể khiến bạn phải trả giá.

Tôi tóm tắt chương phức tạp nhưng cực kỳ quan trọng này như sau: hãy học cách đọc hành động giá và sự thay đổi của khối lượng của các chỉ số thị trường chung, cũng như hành động giá của các cổ phiếu dẫn dắt. Một khi

bạn biết phân tích nó một cách chính xác, bạn không cần phải lắng nghe ý kiến của các chuyên gia thị trường (với những kiến thức sai lầm của họ cũng như mức phí dịch vụ đắt đỏ).

NHƯ BẠN CÓ THỂ THẤY, MẤU CHỐT ĐỂ THÀNH CÔNG TRÊN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN KHÔNG PHẢI DỰ BÁO HAY BIẾT THỊ TRƯỜNG SẼ ĐI VỀ ĐÂU. MÀ LÀ BẠN PHẢI BIẾT VÀ HIỂU ĐƯỢC THỊ TRƯỜNG ĐANG LÀM GÌ TRONG VÀI TUẦN QUA VÀ HIỆN TẠI ĐANG LÀM GÌ.

Chúng ta không cần phải dự đoán hay đưa ra những quan điểm cá nhân. Chúng ta chỉ cần quan sát cẩn thận nguồn cung và cầu trên thị trường đang thay đổi như thế nào mỗi ngày.

Một trong những giá trị lớn nhất của hệ thống CANSLIM là giải thích hành động giá và sự thay đổi khối lượng của các chỉ số thị trường, không chỉ để có khả năng nhận diện tốt hơn các khu vực đỉnh hoặc đáy của thị trường mà còn theo dõi những đợt nỗ lực hồi phục (bẫy tăng giá) xuất hiện trong thị trường giá xuống. Trong phần lớn các trường hợp, hãy chờ cho đến khi xuất hiện "ngày bùng nổ theo đà" để tránh sập bẫy tăng giá. Nói cách khác, bạn phải có những quy tắc giao dịch thật rõ ràng để giữ cho bản thân không tham gia vào các đợt hồi phục yếu ớt, giả tạo trong thị trường con gấu. Đây chính là cách mà chúng tôi đã đứng ngoài thị trường trong giai đoạn đổ vỡ bong bóng dotcom từ năm 2000 đến năm 2002, gìn giữ phần lớn lợi nhuận mà chúng tôi đã kiếm được trong giai đoạn thị trường tăng trưởng từ năm 1998 đến năm 1999, đồng thời giúp đỡ nhiều bạn đọc tuân thủ các nguyên tắc này. Những ai nắm vững chương này sẽ kiếm được cả một gia tài lớn.

ÔN LẠI PHẦN I: LÀM THẾ NÀO ĐỂ NHỚ VÀ SỬ DỤNG NHỮNG GÌ BẠN ĐÃ ĐỌC ĐƯỢC

Chỉ đọc qua thì không đủ. Bạn cần phải nhớ và thực hành tất cả những gì bạn đã đọc được. Hệ thống đầu tư CAN SLIM sẽ giúp bạn nhớ những gì đã đọc cho tới lúc này. Mỗi chữ cái trong hệ thống CAN SLIM tương ứng với một trong bảy yếu tố cơ bản nhất của việc lựa chọn các siêu cổ phiếu. Hầu hết các cổ phiếu tăng giá mạnh nhất đều có đặc điểm phổ biến này lúc mới bắt đầu sóng tăng, vì thế rất đáng để bạn ghi nhớ chúng. Hãy nhẩm đi nhẩm lại công thức này cho tới khi nào bạn có thể nhớ ra và thực hành nó một cách dễ dàng. Hãy kiểm tra thật kỹ 7 yếu tố này khi bạn đầu tư:

C= Tăng trưởng EPS quý hiện tại phải ít nhất là 18% hoặc 20%, thậm chí các mức cao hơn từ 40% đến 100% hoặc 200% hoặc cao hơn. Tăng trưởng càng cao, càng tốt. Bạn cũng nên nhìn thấy sự tăng tốc của tăng trưởng EPS trong vài quý gần đây. Tốc độ tăng trưởng doanh số cũng ít nhất 25% và có sự tăng tốc trong vài quý gần đây.

A= Tăng trưởng EPS hàng năm trong ba năm gần nhất phải ở mức cao (tối thiểu 25%) và ROE trên 17% (thật tốt nếu có ROE đạt mức từ 25% đến 50%). Nếu ROE quá thấp, lợi nhuận biên trước thuế phải cao.

N= Sản Phẩm Mới, Lãnh Đạo Mới, Đỉnh Giá Mới. Hãy tìm kiếm các công ty trẻ có sản phẩm hoặc dịch vụ mới, lãnh đạo mới, hoặc có sự thay đổi tích cực trong điều kiện kinh doanh của ngành. Quan trọng nhất, bạn chỉ mua cổ phiếu khi giá thiết lập điểm phá vỡ thoát ra khỏi các nền giá tốt, hợp lý và tạo nên đỉnh giá mới.

S= Cung và Cầu (Các công ty có số lượng cổ phiếu đang lưu hành ít và Khối Lượng Cầu lớn tại điểm phá vỡ). Bạn kể công ty có giá trị vốn hóa bao nhiêu, bạn hoàn toàn có thể đầu tư nếu như chúng đáp ứng tất cả các tiêu chí trong hệ thống đầu tư CANSLIM. Tìm kiếm sự gia tăng khối lượng đột biến tại các điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá.

L= Bạn hãy mua cổ phiếu dẫn dắt (leader) và tránh xa các cổ phiếu bị thị trường lãng quên (laggard). Mua công ty số 1 trong ngành. Hầu hết các cổ phiếu dẫn dắt đều có Xếp Hạng Sức Mạnh Giá Tương Đối

từ 80 đến 90 hoặc cao hơn và Xếp Hạng Tổng Hợp trên 90 ở trong các thị trường tăng giá.

I= Sự Bảo Trợ Của Các Nhà Đầu Tư Tổ Chức. Mua cổ phiếu đang được ngày càng nhiều các nhà đầu tư tổ chức thu gom và ít nhất phải có một hoặc hai nhà quản trị quỹ có thành tích đầu tư xuất sắc trong thời gian gần đây. Hãy tìm kiếm các công ty mà ban lãnh đạo cũng đang sở hữu cổ phiếu của công ty đó.

M= Xu Hướng Thị Trường. Hãy học cách xác định xu hướng thị trường bằng cách đọc hành động giá và khối lượng của các chỉ số thị trường và một số cổ phiếu dẫn dắt nhất định. Điều này sẽ quyết định bạn sẽ trở thành nhà giao dịch thành công hay thua lỗ. Bạn cần phải đi cùng nhịp với xu hướng thị trường. Đừng trở nên lạc nhịp với thị trường (mua khi thị trường giảm và bán khi thị trường tăng).

Tầm quan trọng của các chữ cái trong hệ thống CANSLIM được xác định từ phải qua trái, tức M là yếu tố quan trọng nhất – Chú thích của người dịch.

CANSLIM CÓ PHẢI LÀ HỆ THỐNG ĐẦU TƯ THEO ĐÀ TĂNG TRƯỞNG?

Tôi thậm chí còn không biết "đầu tư theo đà tăng trưởng (*momentum investing*)" là cái gì nữa. Một số nhà phân tích và nhà bình luận vốn không hiểu gì về phương pháp đầu tư của chúng tôi, đã đặt cái tên này cho những gì chúng tôi đang nói và đang làm. Họ nói rằng, "đó là phương pháp mua cổ phiếu khi nó đang tăng mạnh nhất" và có sức mạnh giá tương đối mạnh nhất. Chẳng ai có đầu óc tỉnh táo lại đầu tư như thế. Điều chúng tôi đang làm là nhận diện các công ty có yếu tố cơ bản tốt nhất - tăng trưởng doanh số và EPS cao do có sản phẩm hoặc dịch vụ được ưa chuộng, sau đó mua cổ phiếu của công ty này khi chúng thoát ra khỏi các nền giá củng cố hợp lý, trước khi giá cổ phiếu bắt đầu tăng giá mạnh khi thị trường chung đang ở trong xu hướng tăng giá.

Khi thị trường con gấu xuất hiện, chúng tôi mong muốn giúp các nhà đầu tư bảo vệ nguồn vốn và chốt lợi nhuận bằng cách biết được khi nào nên bán và tăng nắm giữ tiền mặt. Chúng tôi không phải là các nhà tư vấn đầu tư (những người luôn khuyến nghị mua cổ phiếu). Chúng tôi không phát hành và bán bất cứ báo cáo nghiên cứu nào. Chúng tôi chưa hề đi tiếp xúc và ghé thăm doanh nghiệp. Chúng tôi cũng không phải là nhà tạo lập cho bất cứ cổ phiếu nào, không bán các sản phẩm phái sinh, không phát hành bất cứ hợp đồng quyền chọn nào, không sắp xếp bất cứ thương vụ sát nhập nào. Chúng tôi cũng không quản trị tiền cho bất cứ nhà đầu tư tổ chức hoặc cá nhân.

Chúng tôi là những nhà sử học, nghiên cứu và khám phá cách thức các cổ phiếu và thị trường chứng khoán hoạt động, sau đó dạy và huấn luyện mọi người ở bất cứ nơi đâu trên thế giới muốn đầu tư và kiếm tiền một cách thông minh, thực tế. Họ là những con người hết sức bình thường với đủ mọi ngành nghề trong cuộc sống, bao gồm cả các chuyên gia. Chúng tôi không đưa cho họ con cá. Chúng tôi dạy họ cách câu cá, để họ tự hoàn thành "Giấc Mơ Mỹ".

CÁC CHUYÊN GIA, TRÌNH ĐỘ HỌC VẤN VÀ CÁI TÔI

Ở Phố Wall, ngay cả những người được cho là thông minh cũng có thể dễ dàng bị cuốn vào những cái bẫy khờ khạo giống như những kẻ ngốc nghếch. Thật vậy, từ những gì tôi đã chứng kiến, có vẻ như trình độ học vấn và chỉ số IQ chẳng hề có ý nghĩa gì trong việc quyết định khả năng kiếm tiền trên thị trường chứng khoán. Những người càng thông minh, cái tôi càng lớn. Họ nghĩ rằng họ thực sự biết những gì họ đang làm. Những người này thường phải trả cái giá đắt để hiểu rằng, thực ra họ chẳng hiểu gì về cách thức hoạt động của thị trường chứng khoán.

Chúng ta đã thấy những con người có trình độ học vấn cao, thông minh, sáng sủa ở New York, Thủ Đô Washington gây ra cuộc khủng hoảng kinh tế-tài chính toàn cầu năm 2008 như thế nào. Liệu các Thượng Nghị Sĩ, người đứng đầu Quốc Hội, các tổ chức được chính phủ bảo trợ như

Fannie Mae và Frieddie Mac, cùng với những kẻ đứng đầu các công ty môi giới có trụ sở tại New York, các ngân hàng cho vay, các nhà môi giới tài sản thế chấp có thực sự hiểu rõ tất cả những gì họ đang làm, với mức đòn bẩy điên rồ lên tới 50:1 (thậm chí cao hơn), khi đầu tư vào các khoản cho vay bất động sản dưới chuẩn.

Họ đã tạo ra các chứng khoán phái sinh và công cụ bảo hiểm phức tạp để biện minh rằng, rủi ro vẫn đang trong tầm kiểm soát. Không nhà chính trị gia nào chịu trách nhiệm về sự sụp đổ của thị trường khi cả Đảng Cộng Hòa và Đảng Dân Chủ đều dính líu. Tuy nhiên, thực ra tất cả đều bắt đầu từ các chương trình an sinh xã hội với mục đích tốt của chính phủ. Nhưng một khi chúng bị các chính trị gia hàng đầu làm nó bị biến tướng dần qua các năm 1995, 1997 và 1998, đặc biệt là khi Đạo Luật Glass-Steagall bị hủy bỏ, tất cả mọi thứ đã vượt ra ngoài tầm kiểm soát.

Vì thế, bạn phải mất rất nhiều thời gian học cách kiểm soát hoạt động đầu tư của mình. Bạn phải có suy nghĩ nghĩ rằng, mình sẽ học cách đầu tư số tiền mồ hôi nước mắt một cách an toàn hơn, sáng suốt hơn những gì mà những gã ở Washington và Phố Wall đã làm từ cuối những năm 1990 đến nay. Nếu bạn thực sự muốn làm điều đó, bạn hoàn toàn có thể. Bất cứ ai cũng đều làm được.

Sau nhiều năm, chỉ một số ít người tôi quen biết đã trở thành các nhà đầu tư thành công tại nước Mỹ nhờ vào các quyết định dứt khoát và vứt bỏ cái tôi cá nhân. Thị trường tài chính là nơi đào thải những ai quá kiêu căng tự phụ và có cái tôi có lớn. Rốt cuộc, các ý tưởng đầu tư của bạn phải hoàn toàn khách quan và nhận ra thị trường đang nói với bạn điều gì, hơn là cố gắng chứng minh những gì bạn nói hoặc đã làm ngày hôm qua là đúng. Cách nhanh nhất để thất bại trên thị trường chứng khoán là cố gắng chứng tỏ bạn đúng và thị trường là sai. Tính khiêm tốn và khả năng tư duy thực tế (*common sense*) giúp bạn có được sự cân bằng.

Đôi khi, càng tin lời các chuyên gia càng khiến bạn gặp phải nhiều rắc rối. Vào mùa xuân và mùa hè năm 1982, một chuyên gia nổi tiếng đã khăng khăng khẳng định rằng, nợ công sẽ tạo nên "hiệu ứng lấn át (*crowd*

out)" đối với lĩnh vực tư nhân, khiến cho lãi suất và lạm phát tăng vọt. Nhưng mọi thứ diễn ra hoàn toàn ngược lại. Lạm phát giảm mạnh và lãi suất giảm xuống mức thấp. Vào mùa hè năm 1996, một chuyên gia khác lại tiên đoán về sự xuất hiện của thị trường con gấu, đúng một ngày trước khi thị trường chung tạo đáy lớn.

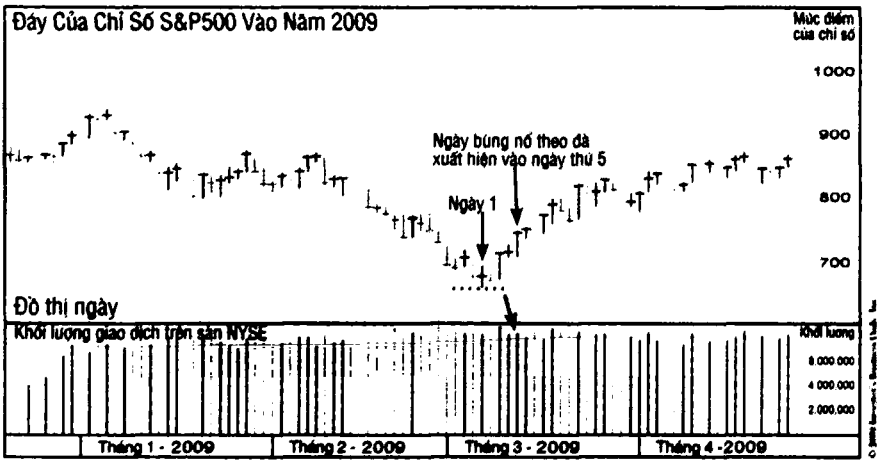
> "**Hiệu ứng lấn át**" (**crowd out**) *là một thuật ngữ kinh tế (một số sách dịch từ này là "tác động hất văng"). Hiệu ứng này xảy ra khi chính phủ tham gia vào một lĩnh vực nào đó của nền kinh tế thị trường làm ảnh hưởng đáng kể đến cung hoặc cầu của thị trường. Trong khi đó, một số nhà kinh tế học định nghĩa "hiệu ứng lấn át" là trường hợp xảy ra khi chính phủ nới lỏng chính sách tài khoản làm giảm đầu tư tư nhân. Các khoản vay nợ của chính phủ sẽ làm tăng lạm phát và lãi suất, khiến cho đầu tư tư nhân sụt giảm – Chú thích của người dịch.*

Đúng một tuần sau khi đỉnh năm 2000 xuất hiện, một chuyên gia khác nói với CNBC rằng, đây là lúc hợp lý để mua các cổ phiếu công nghệ cao. Sự thật là giá cổ phiếu công nghệ cao liên tục sụp đổ xuống các mức đáy thấp. Trong cuộc khủng hoảng bong bóng dotcom, khi thị trường cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá, rất nhiều nhà phân tích danh tiếng đã nói với các nhà đầu tư về "cơ hội mua" chỉ có một lần trong đời! Bắt dao rơi là một trò chơi cực kỳ nguy hiểm.

Những tư duy truyền thống hiếm khi đúng trên thị trường cổ phiếu. Tôi không bao giờ bận tâm đến việc các chuyên gia nói gì trên tivi. Nó chỉ khiến bạn trở nên rối trí và mất nhiều tiền. Vào năm 2000, một số chuyên gia đã khuyến nghị các nhà đầu tư mua ở các đợt giảm giá ngắn hạn vì các quỹ đầu tư đang còn nhiều tiền mặt và chờ cơ hội giải ngân. Nhưng bất cứ ai nhìn vào trang General Market & Sector (Thị Trường Chung & Các Ngành) của *Nhật Báo IBD* cũng thấy điều này thật sai lầm. Mặc dù tỷ trọng tiền mặt của các quỹ tương hỗ đang tăng lên, nhưng chúng vẫn còn cách rất xa đỉnh cao lịch sử và thậm chí dưới mức trung bình.

Trái lại, đáy thị trường thường xuất hiện khi "nhiều chuyên gia" tỏ ra bi quan. Ví dụ, đáy của thị trường chứng khoán hình thành vào tháng 3 năm 2009, sau khi các nhà đầu tư trải qua cuộc khủng hoảng tài chính và thị trường con gấu kéo dài 17 tháng, thậm chí Tổng Thống cũng lên tiếng cảnh báo về một Đại Suy Thoái khác. Hoàn toàn có thể hiểu được tâm trạng e sợ quay trở lại thị trường của phần lớn các nhà đầu tư cho dù ngày bùng nổ theo đã xuất hiện vào ngày 12 tháng 3 năm 2009 (xem đồ thị dưới đây).

Bạn không thể thành công bằng cách sử dụng phán đoán cảm tính trên thị trường tài chứng khoán. Chỉ có một cách duy nhất là để cho các chỉ số thị trường nói cho bạn biết khi nào nên tham gia và khi nào nên rời bỏ thị trường. Đừng bao giờ chống lại thị trường, nó mạnh hơn bạn đấy.◆

PHẦN 02

TRỞ THÀNH NHÀ GIAO DỊCH THÔNG MINH NGAY TỪ ĐẦU

CHƯƠNG

10

KHI NÀO BẠN PHẢI BÁN CẮT LỖ MỌI THỨ...MÀ KHÔNG HỀ CÓ NGOẠI LỆ

Sau khi học cách làm thế nào và thời điểm nào để mua những cổ phiếu tốt, giờ đây bạn phải học cả cách làm thế nào và thời điểm nào cần phải cắt lỗ. Có lẽ bạn đã từng nghe câu ngạn ngữ trong bóng đá: "tấn công là cách phòng ngự tốt nhất". Điều nực cười là có một câu ngạn ngữ khác hoàn toàn ngược lại: Một đội bóng chỉ giỏi tấn công mà không hề biết phòng thủ hiếm khi lên ngôi vô địch. Thực sự, một đội bóng giỏi phòng thủ thường tiến sâu vào trong giải hoặc thậm chí lên ngôi vô địch.

TRONG SUỐT NHỮNG NGÀY THÁNG HUY HOÀNG dưới thời chủ tịch kiêm tổng giám đốc Branch Rickey, đội bóng chày Brooklyn Dodgers thường ném bóng rất tốt. Trong môn bóng chày, sự phối hợp giữa cầu thủ ném bóng và cầu thủ bắt bóng thể hiện khía cạnh phòng ngự của đội bóng và có thể quyết định đến 70% kết quả trận đấu. Gần như không thể dành chiến thắng nếu không phòng ngự tốt.

Điều tương tự cũng đúng trên thị trường chứng khoán. Trừ khi bạn bảo vệ tài khoản của mình tránh khỏi các khoản lỗ lớn, bạn gần như không thể trở thành nhà giao dịch siêu hạng.

BÍ QUYẾT KIẾM HÀNG TRIỆU ĐÔ LA TRÊN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN CỦA BERNARD BARUCH

Bernard Baruch, một nhà giao dịch chứng khoán nổi tiếng ở Phố Wall và là cố vấn tin cậy của nhiều đời Tổng Thống Mỹ, từng nói: "Nếu một nhà đầu

cơ chỉ cần chiến thắng một nửa trong số các giao dịch, anh ta đã trở thành một nhà giao dịch trung bình khá. Thậm chỉ chỉ cần thắng được 3 hoặc 4 trong số 10 giao dịch, anh ta cũng có thể trở nên giàu có nếu nhanh chóng cắt lỗ ở những giao dịch thua lỗ."

Như bạn có thể thấy, thậm chí các nhà đầu tư thành công nhất cũng phạm phải sai lầm. Những quyết định tồi tệ này sẽ dẫn tới những khoản lỗ, và một số giao dịch thua lỗ sẽ vô cùng tồi tệ nếu như bạn không có kỷ luật giao dịch và thiếu cẩn trọng. Không cần biết bạn thông minh như thế nào, bạn có chỉ số IQ cao bao nhiêu, bạn là giáo sư hay tiến sĩ, nguồn thông tin của bạn đáng tin cậy ra sao, phân tích của bạn có tốt không, đơn giản là bạn không thể luôn luôn đúng. Thực sự, tỷ lệ các giao dịch chiến thắng của bạn là chưa tới 50%! Bạn phải thấu hiểu và thừa nhận sự thực này để trở thành một nhà đầu tư thành công. Quy tắc đầu tiên để trở nên thành công trong giao dịch chứng khoán là ...luôn cắt lỗ nhanh và giới hạn mọi khoản lỗ trong tầm kiểm soát. Để làm điều này, bạn phải duy trì tính kỷ luật và sẵn sàng chấp nhận thua lỗ.

Michael W.Covel trong cuốn sách nổi tiếng "Trend Following" đã đưa ra một kết luận từ việc điều tra các quỹ đầu tư theo trường phái giao dịch theo sau xu hướng: "Tỷ lệ giao dịch chiến thắng của các quỹ đầu tư chỉ từ 30%-50% nhưng vẫn sinh lợi" – Chú thích của người dịch.

Marc Mandell, tác giả cuốn sách *"Winning on Wall Street (Chiến Thắng Phố Wall)"* đã là bạn đọc của Nhật Báo IBD từ năm 1987. Ông ấy thích tờ báo này vì nó mang lại cho ông nhiều ý tưởng kiếm tiền và nhấn mạnh các chiến lược quản trị rủi ro. Ông tin rằng: "Lỗ nhỏ và thắng lớn là bí mật chén thánh để trở thành nhà đầu cơ thành công".

Quan điểm của Baruch về việc cắt lỗ đã nhắc tôi nhớ lại về câu chuyện của một nhà đầu tư mà tôi từng quản lý tài khoản vào năm 1962. Thị trường chung lúc bấy giờ đã giảm đến 29% và chúng tôi chỉ chiến thắng ở 1/3 các giao dịch trong tài khoản này nhưng tài khoản vẫn tăng khi tổng kết năm.

Lý do vì khoản lợi nhuận ở 33% các giao dịch chiến thắng lớn gấp đôi các khoản lỗ, vì chúng tôi đã cắt lỗ sớm.

Tôi luôn muốn đảm bảo tỷ lệ lợi nhuận/rủi ro là 3:1. Nếu bạn thường xuyên kiếm được các khoản lợi nhuận từ 20% đến 25%, bạn nên cắt lỗ ở mức 7%-8%. Nếu bạn đang ở trong thị trường con gấu như năm 2008, và bạn mua bất cứ cổ phiếu nào, bạn chỉ có thể thu được khoản lợi nhuận ít ỏi 10%-15%. Trong trường hợp này, bạn nên cắt lỗ nhanh ở mức 3% mà không hề có ngoại lệ.

TOÀN BỘ BÍ QUYẾT ĐỂ TRỞ THÀNH NHÀ GIAO DỊCH SIÊU HẠNG TRÊN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN KHÔNG PHẢI LÀ LUÔN LUÔN ĐÚNG MÀ LÀ HẠN CHẾ THUA LỖ Ở MỨC THẤP NHẤT KHI BẠN SAI LẦM.

Bạn phải học cách nhận ra khi nào bạn sai và cắt lỗ một cách quyết đoán, không hề do dự nhằm giữ cho khoản lỗ ở mức nhỏ. Công việc của bạn là cố gắng hòa cùng điệu nhảy của thị trường chứ không phải bắt ngài thị trường phải nhảy theo nhịp của bạn.

Làm thế nào để biết khi nào bạn sai lầm? Thật dễ dàng: đó là khi giá cổ phiếu giảm xuống thấp hơn mức giá bạn đã mua vào! Bất cứ khi nào cổ phiếu bạn yêu thích giảm xuống thấp hơn giá vốn, khả năng cao bạn đã sai lầm và thời điểm bạn mua cũng sai. Hãy chấp nhận thực tế này.

PHẢI CHĂNG CÁC NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG LÀ NHỮNG NGƯỜI MAY MẮN VÀ LUÔN LUÔN ĐÚNG?

Phần lớn mọi người thường nghĩ rằng, nhà đầu tư thành công là người rất may mắn hoặc luôn luôn đúng. Chẳng suy nghĩ nào ở trên là đúng cả. Các nhà đầu tư thành công cũng thường phạm phải sai lầm, và thành công của họ đến từ nỗ lực không ngừng nghỉ chứ không phải may mắn. Họ luôn phải cố gắng hơn mỗi ngày và nhiều hơn so với những người bình thường. Thành công không thể đến sau một đêm. Đó là cả một quá trình lâu dài.

Để tìm kiếm sợi dây tóc thích hợp cho bóng đèn điện, bác học Thomas Edison đã tiến hành 6,000 mẫu thử carbon hóa cây tre. Chỉ duy nhất ba mẫu thử thành công. Trước đó, ông đã tiến hành hàng ngàn thí nghiệm trên các vật liệu khác nhau, từ sợi vải cho tới lông gà.

"**Carbon hóa cây tre**" *hay* "**hấp carbon cây tre**" *là một thuật ngữ hóa học. Đây không phải là quá trình đốt nó thành than vì đốt cải thành than cũng là một dạng than hóa. Hấp carbon là một chu trình được kiểm soát bên trong một thiết bị chứa hình trụ, hai đầu dạng bán nguyệt. Hấp carbon có thể hình dung đơn giản như việc nấu cách thủy trong nồi áp suất. Dưới tác dụng của nhiệt độ, tre cũng bị than hóa – Chú thích của người dịch.*

Vận động viên bóng chày Babe Ruth đã nỗ lực tập luyện để có cú đánh "ghi điểm trực tiếp (*home run*)" đến nỗi ông cũng giữ kỷ lục là tay đánh bóng hỏng nhiều nhất. Irving Berlin đã viết hơn 600 bài hát, nhưng chỉ có 50 bài trở thành "hit". Không hãng ghi âm nào ở Anh Quốc chấp nhận ghi âm ban nhạc The Beatles trước khi họ nổi tiếng. Michael Jordan từng bị loại khỏi đội bóng rổ ở trường trung học và Albert Einstein có rất nhiều điểm F (điểm kém) môn toán (Sau đó, ông mất nhiều năm để xây dựng và chứng minh thuyết tương đối).

Homerun *là một thuật ngữ bóng chày, chỉ cú đánh cực mạnh và cao khiến bóng bay ra khỏi cầu trường. Homerun cũng đồng nghĩa với ăn điểm trực tiếp, và là cú bóng đẹp nhất mà batter nào cũng mơ ước ghi được. Nếu như dunk (úp rổ trực tiếp) là cú ghi bàn gây phấn khích nhất trong bóng rổ thì Homerun là cú làm bàn tuyệt vời nhất trong bóng chày. Chính vì ý nghĩa đó mà lắm lúc trên gameshow người ta cũng dùng "homerun" như một thuật ngữ chỉ chiến thắng – Chú thích của người dịch.*

Đó là quá trình thử và sai trước khi bạn có thể kiếm được những khoản lợi nhuận lớn từ các cổ phiếu như Brunswick và Great Western Financial

khi giá tăng gấp đôi vào năm 1961, Chrysler và Syntex vào năm 1963, Fairchild Camera và Polaroid vào năm 1965, Control Data vào năm 1967, Levitz Furniture trong giai đoạn 1970-1972, Prime Computer và Humana trong giai đoạn 1977-1981, MCI Communicatins trong giai đoạn 1981-1982, Price Company trong giai đoạn 1982-1983, Microsoft trong giai đoạn 1986-1992, Amgen trong giai đoạn 1990-1991, International Game Technology trong giai đoạn 1991-1993, Cisco Systems từ năm 1995 đến năm 2000, America Online và Charles Schwab trong giai đoạn 1998-1999, và Qualcomm vào năm 1999. Đây là những siêu cổ phiếu trên thị trường chứng khoán với mức tăng từ 100% đến hơn 1,000%.

Sau nhiều năm giao dịch, tôi nhận thấy trong số 10 cổ phiếu tôi mua, chỉ 1 hoặc 2 cổ phiếu thực sự là những siêu cổ phiếu với mức tăng trưởng ấn tượng như trên. Nói cách khác, để có thể kiếm được 1 hoặc 2 siêu cổ phiếu, tôi phải tìm kiếm và thử đến 10 lần mua.

Câu hỏi lúc này là: Bạn làm gì với 8 cổ phiếu còn lại? Liệu bạn ngồi ôm chúng và hy vọng giá sẽ tăng như nhiều người vẫn làm? Hay bạn sẽ bán *chúng đi và cố gắng tìm kiếm cổ phiếu mới có thể tăng giá mạnh hơn?*

KHI NÀO BẠN THỰC SỰ THUA LỖ?

Khi bạn nói: "Tôi không thể bán cổ phiếu này vì tôi không muốn phải ghi nhận một khoản lỗ?", tức bạn cho rằng, mong muốn của bạn có thể gây ảnh hưởng nhất định đến thị trường. Nhưng thị trường không hề biết bạn là ai, và cũng không quan tâm bạn nghĩ gì và muốn gì.

Thực tế, không phải hành động bán ra khiến bạn thua lỗ, mà bạn đã thực sự thua lỗ trước đó rồi. *Nếu bạn nghĩ, bạn chưa thua lỗ chừng nào* chưa bán ra cổ phiếu, thực chất bạn đang tự lừa dối chính mình. Nếu bạn mua 100 cổ phiếu Can't Miss Chemical với giá $40 và bây giờ nó chỉ có giá $28, giá trị khoản đầu tư của bạn chỉ còn $2,800 chứ không phải giá vốn $4,000. Bạn đã thua lỗ $1,200. Dù bạn tiếp tục nắm giữ cổ phiếu hay chuyển nó thành tiền mặt, thì số cổ phiếu này cũng chỉ có trị giá $2,800 mà thôi.

Ngay cả khi bạn không bán cổ phiếu, bạn vẫn bị lỗ khi giá cổ phiếu giảm. Vậy tốt hơn hết là bạn nên bán ra và quay trở lại với trạng thái nắm giữ hoàn toàn bằng tiền mặt để có được tư duy khách quan hơn.

Khi bạn kiên quyết nắm giữ một khoản đầu tư thua lỗ lớn, bạn hiếm khi có tư duy sáng suốt. Bạn bị cảm xúc chi phối. Bạn tìm cách hợp lý hóa việc nắm giữ khoản đầu tư thua lỗ. Bạn tự cho rằng: "Giá không thể giảm xuống thấp hơn được nữa". Tuy nhiên, hãy nhớ rằng vẫn còn nhiều cổ phiếu tốt khác mà bạn có thể lựa chọn và lợi nhuận kiếm được từ các cổ phiếu này hoàn toàn có thể bù đắp được các khoản lỗ, thậm chí còn lời nữa là đằng khác.

Sau đây là một gợi ý khác giúp bạn đưa ra quyết định liệu có nên bán cắt lỗ hay không: hãy vờ như bạn không sở hữu số cổ phiếu thua lỗ này và bạn đã có $2,800 trong tài khoản ngân hàng. Sau đó, bạn tự hỏi chính mình, "Liệu bây giờ tôi có thực sự muốn mua cổ phiếu này?" Nếu câu trả lời là không, chẳng có lý do hợp lý nào để bạn tiếp tục nắm giữ nó?

LUÔN LUÔN CẮT LỖ Ở MỨC 7%-8% SO VỚI GIÁ MUA MÀ KHÔNG CÓ NGOẠI LỆ

Các nhà đầu tư cá nhân luôn phải tuân thủ quy tắc bất di bất dịch là chỉ chấp nhận mức lỗ tối đa 7%-8% so với giá mua khi đầu tư vào bất cứ cổ phiếu nào. Vì quy mô vốn lớn và đa hóa danh mục quá rộng, các nhà đầu tư tổ chức không thể nhanh chóng nhảy vào và nhảy ra khỏi cổ phiếu để thực hiện kế hoạch cắt lỗ như nhà đầu tư cá nhân. Đây là một lợi thế cực kỳ quý giá của các nhà đầu tư cá nhân so với các tổ chức đầu tư lớn. Vì thế, là một nhà đầu tư cá nhân, bạn không nên đánh mất lợi thế này.

Khi Gerald M.Loeb của nhà xuất bản E.F.Hutton sắp hoàn tất cuốn sách mới nhất của ông về thị trường chứng khoán, ông ấy đã đến thăm tôi ở Los Angeles và tôi được hân hạnh thảo luận với ông về quan điểm cắt lỗ này. Trong tác phẩm đầu tay, *"The Battle for Investment Survival (Chiến Đấu Để Sinh Tồn Trong Đầu Tư)"*, Loeb cho rằng tất cả các khoản lỗ nên được cắt ở mức 10%. Tôi đã tò mò và hỏi ông ấy liệu ông có thực sự tuân thủ quy

tắc cắt lỗ 10% hay không. Ông ấy trả lời: *"Thực tế thì tôi thường cắt lỗ trước khi chạm tới mức 10%."* Loeb là nhà đầu tư thành công khi kiếm hàng triệu đô la trên thị trường.

Bill Astrop, chủ tịch của công ty tư vấn đầu tư Astrop Advisory Corp, ở Atlanta, bang Georgia, cho rằng nên có điều chỉnh nhỏ trong phương pháp cắt lỗ 10%. Ông ấy đề nghị các nhà đầu tư cá nhân nên bán một nửa vị thế cổ phiếu đang nắm giữ khi giá giảm 5% so với giá mua và bán nốt phần còn lại một khi giá giảm 10% so với giá mua. Đây là một lời khuyên tốt.

Để bảo vệ số tiền mồ hôi nước mắt của bạn, tôi nghĩ mức cắt lỗ 7%-8% nên là mức lỗ tối đa cho phép. Mức lỗ trung bình ở tất cả các giao dịch nên thấp hơn, có thể chỉ khoảng 5% hoặc 6%, nếu bạn tuân thủ nghiêm ngặt kỷ luật này và nhanh chóng cắt lỗ. Nếu bạn giữ cho mức lỗ trung bình chỉ 5%-6%, bạn chắc chắn là một đội bóng phòng thủ cực kỳ chặt chẽ (giống như đội tuyển Ý). Nếu bạn không thể để cho đối phương ghi bàn, thì không ai có thể đánh bại bạn được!

▸ Bây giờ, hãy ghi nhớ thật kỹ bí mật cực kỳ giá trị sau: **NẾU BẠN SỬ DỤNG ĐỒ THỊ ĐỂ CHỌN CHÍNH XÁC THỜI ĐIỂM MUA KHI GIÁ TẠO ĐIỂM PHÁ VỠ THOÁT RA KHỎI CÁC NỀN GIÁ TỐT (LÀ NHỮNG KHU VỰC CỦNG CỐ), CỔ PHIẾU CỦA BẠN HIẾM KHI NÀO GIẢM 8% DƯỚI ĐIỂM MUA LÝ TƯỞNG.**

Nếu điều đó xảy ra, hoặc là bạn đã chọn sai cổ phiếu hoặc thị trường chung đang bắt đầu bước vào thị trường con gấu. Đây là mấu chốt cho thành công của bạn trên thị trường chứng khoán.

Barbara James, một bạn đọc của *Nhật Báo IBD*, người từng tham gia một số cuộc hội thảo của chúng tôi, chẳng biết gì về đầu tư cổ phiếu sau 20 năm kinh doanh bất động sản. Cô ấy bắt đầu giao dịch thử nghiệm bằng cách sử dụng các quy tắc của *Nhật Báo IBD*. Kết quả thật tuyệt vời khiến cô ấy tự tin giao dịch bằng tiền thật. Điều này xảy ra vào cuối những năm 1990, khi thị trường chứng khoán chỉ có một chiều duy nhất: tăng. Cổ phiếu đầu tiên cô ấy mua bằng cách sử dụng quy tắc của *Nhật Báo IBD* là EMC. Cô ấy bán cổ phiếu vào năm 2000 và thu về khoản lãi 1,300%. Cô

ấy cũng đã có khoản lợi nhuận lớn khác ở cổ phiếu Ga.Ten. Với khoản lợi nhuận có được, cô ấy đã có thể mua nhà và xe hơi.

Barbara đã gửi lời cám ơn tới IBD nhờ ứng dụng quy tắc cắt lỗ 7% khiến cô ấy trở nên có lợi thế khi đầu tư trên thị trường chứng khoán. Kỹ năng đầu tư của cô được cải thiện. Trước khi thị trường bắt đầu sụp đổ vào mùa thu năm 2007, cô ấy đã mua ba cổ phiếu theo hệ thống CAN SLIM là: Monolithic Power, China Medical, và St.Jude Medical. Cô ấy nói: "Tôi đã mua tất cả chúng chính xác tại điểm pivot và buộc phải bán cả ba cổ phiếu này khi thị trường bắt đầu sụt giảm vào tháng 7 và tháng 8. Tôi vui mừng khi chỉ chấp nhận khoản lỗ nhỏ 7% hoặc 8%. Nếu tôi không tuân thủ quy tắc này, thậm chí tôi chẳng còn áo mà mang. Tôi đã không đánh mất số vốn của mình để chuẩn bị cho thị trường tăng giá tiếp theo".

Tiếp theo là lá thư được gửi từ một khách hàng khác của Nhật Báo IBD, Herb Mitchell, vào tháng 2 năm 2009: "Qua nhiều năm, tôi đã nhận thấy sự hữu ích của các quy tắc mua và bán (đặc biệt là quy tắc bán) do Nhật Báo IBD cung cấp. Tôi phải mất vài năm mới thấu hiểu hết những quy tắc này và giờ đây, tôi bắt đầu gặt hái thành quả. Tôi gần như đã đứng ngoài thị trường trong suốt năm 2008 trong khi nhiều bạn bè của tôi than phiền rằng, họ đã mất hơn 50% tài khoản (hoặc nhiều hơn). Họ ngạc nhiên khi tài khoản của tôi tăng nhẹ 5% trong năm 2008. Tôi nghĩ mình có thể làm tốt hơn nữa. Nhưng không sao, bây giờ thì tôi vẫn còn tiền và tiếp tục đầu tư."

Ngoài ra, không có quy tắc nào nói bạn không phải chờ cho đến khoản lỗ chạm tới mức 7%-8% mới tiến hành cắt lỗ. Rất nhiều lần, bạn sẽ nhận ra thị trường chung đang ở trong giai đoạn phân phối (tức giảm giá) hoặc cổ phiếu bạn mua đang giảm nhẹ và khó có khả tăng tăng giá mạnh hoặc bạn đã phạm phải sai lầm. Trong những trường hợp này, bạn nên sớm cắt lỗ ngay cả khi giá cổ phiếu của bạn mới chỉ giảm nhẹ vài lai giá.

Ví dụ, trước khi thị trường sụp đổ vào tháng 10 năm 1987, có rất nhiều thời gian để các nhà giao dịch bán và cắt lỗ sớm. Thực ra, đợt điều chỉnh bắt đầu từ ngày 26 tháng 8 năm 1987, trước khi lan rộng thành cuộc bán tháo vào tháng 10 năm đó. Nếu bạn ngu ngốc chống lại ngài thị trường

bằng cách mua cổ phiếu trong giai đoạn thị trường chung đang điều chỉnh, tôi đề nghị bạn nên sớm cắt lỗ ở mức 3%-4% so với giá mua.

Sau nhiều năm kinh nghiệm với kỹ thuật cắt lỗ này, khoản lỗ trung bình của bạn sẽ trở nên nhỏ hơn trong khi kỹ năng lựa chọn cổ phiếu và chọn thời điểm mua trở nên chính xác hơn. Bạn sẽ biết cách thực hiện "bổ sung vị thế mua từng lần nhỏ" ở những cổ phiếu tốt nhất. Bạn có thể mất nhiều thời gian để học được cách bổ sung vị thế mua một cách an toàn khi cổ phiếu đang tăng giá, nhưng đây là điều đáng phải làm vì phương pháp này buộc bạn phải thoát khỏi các cổ phiếu yếu và tập trung đầu tư vào các cổ phiếu tăng giá mạnh. Tôi gọi đây là phương pháp "nhồi lệnh" (Xem Chương 11 để biết thêm chi tiết). Bạn sẽ cắt lỗ ngay cả khi giá chưa giảm 7%-8% so với giá mua vì bạn đang huy động tiền để bổ sung vị thế cho những khoản đầu tư tốt nhất trong bối cảnh thị trường chung đang tăng mạnh.

- Nên nhớ: **TUYỆT ĐỐI KHÔNG ĐƯỢC PHÉP ĐỂ CHO MỌI KHOẢN LỖ VƯỢT QUÁ MỨC 7%-8%.**

Bạn phải bán cắt lỗ một cách dứt khoát, không do dự. Nghĩa là không nấn ná ôm cổ phiếu chờ đợi thêm vài ngày nữa để xem điều gì có thể xảy ra. Đừng hy vọng cổ phiếu sẽ tăng giá trở lại. Đừng chờ cho đến khi thị trường kết thúc phiên mới quyết định cắt lỗ. Mặc dù tất cả mọi tình huống đều có thể xảy ra (giá đảo chiều tăng trở lại) nhưng việc giá đã giảm thấp hơn 7%-8% so với giá mua vào, gần như chắc chắn bạn đã phạm phải sai lầm.

Một khi bạn bắt đúng cổ phiếu tăng giá và đang lãi lớn (trên giấy tờ), bạn di chuyển lệnh dừng lỗ lên phía trên để bảo vệ lợi nhuận. Lúc này, bạn có thể cho phép nhiều không gian (giữa giá và lệnh dừng lỗ) hơn so với bình thường. Đừng vội bán cổ phiếu chỉ vì nó giảm 7%-8% từ đỉnh giá. Điều quan trọng là bạn phải hiểu sự khác biệt giữa hai tình huống.

Trong trường hợp đầu tiên (bạn mua vào và giá cổ phiếu giảm), bạn có thể đã phạm phải sai lầm. Cổ phiếu không tăng giá đúng như bạn kỳ vọng và nó đã giảm xuống dưới giá mua. Bạn đang bắt đầu đánh rơi số tiền mồ hôi nước mắt, và nếu không sớm cắt lỗ, bạn sẽ còn mất nhiều hơn nữa. Trong trường hợp thứ hai (cổ phiếu tăng giá và bạn đang dùng lệnh

dừng lỗ để bảo vệ lợi nhuận), vị thế mua của bạn là hoàn toàn chính xác. Cổ phiếu của bạn tăng giá mạnh và tạo ra khoản lãi lớn. Bây giờ, bạn đang hoạt động ở vùng lợi nhuận nên bạn có thể cho phép khoảng cách giữa giá và lệnh dừng lỗ trở nên lớn hơn để hấp thụ những đợt điều chỉnh bình thường 10%-15% trong thị trường tăng giá.

Tuy nhiên, đừng mua rượt đuổi những cổ phiếu đã tăng giá quá xa so với những nền giá tốt. Mấu chốt để đầu tư thành công là phải mua đúng thời điểm giá tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt nhằm hạn chế khả năng cổ phiếu sẽ giảm 8% (xem lại Chương 2 để biết cách sử dụng các mẫu hình đồ thị khi lựa chọn cổ phiếu).

TẤT CẢ CỔ PHIẾU ĐỀU MANG TÍNH ĐẦU CƠ VÀ RỦI RO

Luôn có một mức độ rủi ro khá lớn ở tất cả cổ phiếu, bất kể danh tiếng, chất lượng yếu tố cơ bản, vị thế cổ phiếu blue-chip, hay ngay cả khi nó đã có thành tích tăng giá rất ấn tượng, hoặc báo cáo lợi nhuận quý hiện tại rất tốt. Nên nhớ các cổ phiếu tăng trưởng có thể lập đỉnh ngay cả khi tăng trưởng lợi nhuận là rất tuyệt vời và các nhà phân tích đang vẽ ra bức tranh màu hồng cho tương lai.

Chẳng có cổ phiếu nào được xem là an toàn cả. Bất cứ cổ phiếu nào cũng sẽ giảm giá vào thời điểm nào đó...và bạn sẽ không bao giờ biết được giá sẽ giảm bao nhiêu.

Mọi khoản lỗ lớn (chẳng hạn 50%) thực ra đều bắt đầu từ các khoản lỗ nhỏ (ví dụ như 10% hoặc 20%). Vì vậy, bạn phải có đủ can đảm cắt lỗ sớm nhằm bảo vệ tài khoản, trước khi khoản lỗ nhỏ biến thành thảm họa. Hãy tập thói quen vui mừng khi bạn lỗ nhỏ. Quyết định và hành động bán cắt lỗ nên diễn ra ngay lập tức và đồng thời. Để trở thành nhà giao dịch siêu hạng, bạn phải học cách đối diện với nỗi đau thua lỗ và sớm cắt lỗ. Tôi biết hàng tá nhà đầu tư được xem là thông minh, có học vấn cao đã cháy sạch tài khoản chỉ vì không chịu sớm cắt lỗ.

Bạn sẽ làm gì nếu một cổ phiếu vượt ra khỏi tầm kiểm soát của bạn và khoản lỗ bây giờ đã lớn hơn 10%? Điều này có thể xảy ra với bất kỳ ai, và thậm

chí đó là tín hiệu đáng tin cậy hơn buộc phải cắt lỗ ngay lập tức. Nó cho thấy cổ phiếu đang gặp phải vấn đề nghiêm trọng hơn so với bình thường và giá có thể giảm nhanh hơn và mạnh hơn so với bình thường. Trong bối cảnh thị trường sụp đổ vào năm 2000, nhiều nhà đầu tư mới đã thua lỗ nặng nề. Nhiều người trong số đó thậm chí còn mất sạch tiền. Nếu họ chỉ cần tuân theo quy tắc cắt lỗ đơn giản của Nhật Báo IBD, họ đã có thể bảo vệ được phần lớn tài khoản. Đầu tư không phải là đánh bạc, nó là đầu tư.

Theo kinh nghiệm của tôi, các cổ phiếu vượt ngoài tầm kiểm soát và tạo nên khoản lỗ lớn hơn so với bình thường (Người dịch: đây thường là những cú giảm giá mạnh hoặc các khoảng trống giảm giá bất thường do các thông tin xấu đột ngột) thực sự là những đầu tư tệ hại và dứt khoát cần phải cắt lỗ sớm. Có thể cổ phiếu này hoặc toàn bộ thị trường chung đang gặp phải điều gì đó rất xấu. Bạn phải bán cổ phiếu ngày càng sớm càng tốt để tránh gặp phải thảm họa sau đó.

Hãy nhớ rằng, nếu cổ phiếu giảm 50%, bạn phải cần kiếm khoản lãi 100% ở cổ phiếu khác chỉ để trở về điểm hòa vốn! Hãy tự hỏi bản thân, bạn có thường mua được cổ phiếu tăng giá gấp đôi không? Bạn đơn giản không thể ngồi ôm cổ phiếu và hy vọng giá sẽ tăng. Khoản lỗ có thể trở nên trầm trọng hơn. Hãy sớm thoát ra khỏi nó.

Sẽ là một ảo tưởng nguy hiểm khi cho rằng một cổ phiếu nào đang giá sẽ phải có lúc tăng giá trở lại. Thực tế, có rất nhiều cổ phiếu không bao giờ tăng giá trở lại đỉnh cũ. Hoặc nếu có thì phải mất rất lâu (có khi cả chục năm trời mới quay lại đỉnh cũ). AT&T đạt đỉnh $75 vào năm 1964 và phải mất 20 năm mới quay trở lại đỉnh này. Tương tự, khi chỉ số S&P500 hoặc Dow Jones giảm 20%-25% trong một thị trường con gấu, nhiều cổ phiếu sẽ giảm giá từ 60% đến 75%.

Khi chỉ số S&P500 giảm giá 52% giống như năm 2008, nhiều cổ phiếu đã giảm từ 80% đến 90%. Ai mà nghĩ có ngày General Motors chỉ có giá $2 khi đang được giao dịch ở mức giá $94? Ngành công nghiệp ô tô cực kỳ quan trọng đối với nước Mỹ, nhưng nó buộc phải tái cấu trúc một cách toàn diện, từ trên xuống và nhiều công ty buộc phải sử dụng đến Chương

11 trong luật phá sản để có cơ hội sinh tồn và nâng cao khả năng tranh trong bối cảnh thị trường khốc liệt như hiện nay. Trong 31 năm, từ năm 1977 đến năm 2008, sức mạnh giá tương đối (chỉ báo RS) của cổ phiếu GM liên tục sụt giảm. GM sẽ làm gì trong tương lai nếu như người Trung Quốc và Ấn Độ bán những chiếc xe chạy 50 dặm mỗi gallon xăng với mức giá thấp hơn nhiều, ngay tại nước Mỹ?

Chỉ có một cách duy nhất để an toàn trước những thị trường con gấu là phải cắt lỗ nhanh, một cách dứt khoát không hề do dự, khi chúng chỉ mới là khoản lỗ nhỏ. Luôn luôn phải bảo vệ tài khoản để bạn có thể tiếp tục đầu tư trong tương lai.

Vào năm 2000, nhiều nhà đầu tư mới đã đặt niềm tin sai lầm vào các cổ phiếu công nghệ cao. Họ đã thực hiện chiến lược mua tại các đáy điều chỉnh ngắn hạn (*buy dip*) vì nhiều lần chứng kiến giá cổ phiếu luôn tăng giá trở lại cao hơn sau mỗi lần điều chỉnh. Họ nghĩ có thể dễ dàng kiếm tiền bằng cách này. Đây chính là cách giao dịch của những gã nghiệp dư. Kết quả phần lớn các nhà đầu tư mới đều tổn thất nặng nề. Các cổ phiếu bán dẫn và công nghệ cao có độ biến động gấp hai lần đến ba lần so với thị trường chung, do đó cực kỳ rủi ro. Nếu bạn nắm giữ những cổ phiếu này, việc cắt lỗ nhanh thậm chí là điều quan trọng hơn gấp bội. Nếu danh mục đầu tư của bạn không có gì khác ngoài cổ phiếu công nghệ cao hoặc bạn đầu tư tỷ trọng lớn vào các cổ phiếu công nghệ cao, bạn rất dễ thua lỗ lớn nếu như không cắt lỗ nhanh.

Đừng bao giờ đầu tư bằng cách sử dụng tiền ký quỹ (*margin*) trừ khi bạn sẵn sàng cắt lỗ nhanh. Nếu không, bạn sẽ sớm cháy sạch tài khoản. Nếu bạn nhận được yêu cầu đóng tiền ký quỹ (*margin call*) từ môi giới (là lúc bạn đối mặt với quyết định liệu có nên bán cổ phiếu hay nộp thêm tiền vào tài khoản để bù đắp phần vốn bị mất do cổ phiếu sụt giảm), đừng tiếp tục ném tiền vào các khoản đầu tư thua lỗ. Hãy bán cổ phiếu, để đầu óc trở nên sáng suốt và nhìn nhận lại xu hướng thị trường như thế nào.

CẮT LỖ CŨNG GIỐNG NHƯ MUA BẢO HIỂM

Việc giới hạn các khoản lỗ cũng giống như trả một khoản phí bảo hiểm nhỏ. Bạn đang làm giảm rủi ro xuống mức sẵn lòng chấp nhận được. Vâng, có thể cổ phiếu sẽ đảo chiều tăng giá ngay sau khi bạn vừa cắt lỗ. Điều này có thể khiến bạn cảm thấy thất vọng vì cắt lỗ đúng đáy. Nhưng ngay cả khi điều đó xảy ra, đừng vội kết luận rằng, hành động bán cắt lỗ của bạn là sai lầm. Đây là một tư duy nguy hiểm sẽ đẩy bạn vào những thảm họa.

Hãy suy nghĩ theo cách này: Nếu bạn đã mua bảo hiểm cho chiếc xe vào năm ngoái và bạn không gặp phải bất cứ tai nạn nào, liệu như thế có phải là bạn đang lãng phí tiền bạc hay không? Liệu bạn sẽ lại tiếp tục mua bảo hiểm trong năm nay? Tất nhiên rồi, bạn nên làm đó! Bạn có mua bảo hiểm cháy nổ cho nhà ở hoặc cơ sở kinh doanh của bạn không? Nếu ngôi nhà hoặc cơ sở kinh doanh của bạn chưa bị cháy, liệu bạn có cho rằng đây là một quyết định tài chính sai lầm? Không, bạn không mua bảo hiểm cháy nổ vì biết chắc nhà mình sắp bị cháy. Bạn mua là để phòng hờ, để bảo đảm an toàn tài chính trước khả năng xảy ra thiệt hại nghiêm trọng trong tương lai.

Đây chính là cách tư duy giúp các nhà đầu tư thành công nhanh chóng cắt các khoản lỗ. Đó là cách duy nhất giúp bạn tránh được nguy cơ đối diện với khoản lỗ lớn hơn rất nhiều, thậm chí khiến tài khoản của bạn không bao giờ có thể phục hồi lại được.

Nếu bạn do dự và cho phép khoản lỗ tăng lên mức 20%, bạn cần kiếm khoản lãi 25% chỉ để hòa vốn. Nếu bạn tiếp tục chờ lâu hơn và cổ phiếu giảm 25%, bạn sẽ phải kiếm khoản lãi 33% để hòa vốn. Nếu bạn tiếp tục ôm khoản lỗ lâu hơn nữa, cho đến khi khoản lỗ là 33%, bạn sẽ phải kiếm khoản lãi 50% chỉ để hòa vốn. Tiếp tục để cho khoản lỗ trở nên lớn hơn, áp lực kiếm tiền của bạn trở nên nặng nề hơn vì khoản lỗ sẽ chống lại bạn theo quy luật hình học. Do đó, đừng bao giờ do dự trong việc cắt lỗ. Bạn phải hành động ngay lập tức để loại bỏ các quyết định đầu tư sai lầm. Hãy hình thành thói quen tuân thủ kỷ luật cắt lỗ.

Một vài nhà đầu tư để cho khoản lỗ lớn đến nỗi làm tổn hại nghiêm trọng sức khỏe của họ (Người dịch: lo lắng và căng thẳng vì thua lỗ có thể dẫn tới các bệnh tim mạch và hệ tiêu hóa như dạ dày). Trong tình huống này, tốt hơn hết là bán hết mọi thứ và ngừng lo âu. Tôi biết một nhà môi giới chứng khoán, người từng mua cổ phiếu Brunswick vào năm 1961 tại mức giá $60 trong xu hướng giá xuống. Nó từng là siêu cổ phiếu dẫn dắt thị trường từ năm 1957 và đã tăng giá đến 20 lần. Khi giá giảm xuống mức $50, anh ấy tiếp tục mua nhiều hơn để bình quân giá. Anh ấy lại tiếp tục mua khi giá cổ phiếu giảm xuống còn $40. Đến khi cổ phiếu rớt xuống còn $30, anh ta đột tử ngay trên sân golf.

Lịch sử và bản chất con người không ngừng lặp lại trên thị trường chứng khoán. Vào mùa thu năm 2000, nhiều nhà đầu tư đã phạm phải sai lầm tương tự: họ mua Cisco (một cổ phiếu dẫn dắt của chu kỳ tăng giá trước đó), khi cổ phiếu này đang trên đường giảm giá $70, $60, $50 và tiếp tục xuống thấp hơn, sau khi đã đạt đỉnh tại mức $87. Bảy tháng sau, cổ phiếu này rớt xuống còn $13, tức những nhà đầu tư đã mua tại giá $70 bị lỗ đến 80%. Bài học rút ra từ câu chuyện này là: đừng bao giờ tranh cãi với thị trường. Sức khỏe và sự bình yên trong tâm hồn của bạn luôn luôn quan trọng hơn bất cứ cổ phiếu nào.

Hãy xem khoản lỗ nhỏ giống như khoản phí bảo hiểm nhỏ khi bạn mua bất cứ cổ phiếu nào. Rất nhiều lần, cổ phiếu đảo chiều tăng giá ngay sau khi bạn bán cắt lỗ. Nhưng ngay cả khi điều này xảy ra, bạn phải ghi nhớ mục tiêu quan trọng nhất là phải giữ cho tất cả các khoản lỗ ở mức nhỏ. Lúc này, bạn vẫn còn tiền để chiến thắng ở cổ phiếu khác.

CẮT LỖ NHANH VÀ CHỐT LÃI CHẬM

Một nhà đầu tư lão luyện từng nói rằng, khoản lỗ đầu tiên trên thị trường là khoản lỗ nhỏ nhất. Theo quan điểm của tôi, cách đưa ra quyết định đầu tư khôn ngoan luôn luôn là cắt lỗ nhanh và chốt lãi chậm (không hề có ngoại lệ). Hầu hết các nhà đầu tư đều bị cảm xúc làm rối trí, chốt lãi nhanh trong khi chậm cắt lỗ.

Mức rủi ro thật sự mà bạn gặp phải khi sử dụng phương pháp cắt lỗ được thảo luận ở trên là bao nhiêu? Là 8%, bất kể bạn mua cổ phiếu gì, nếu như bạn tuân thủ đúng quy tắc này. Tuy nhiên, hầu hết các nhà đầu tư ngoan cố đặt ra những câu hỏi đại loại như: "Chẳng phải chúng ta nên giữ cổ phiếu và chờ đợi hơn là bán ra và ghi nhận khoản lỗ hay sao?" hoặc "Liệu có nên áp dụng quy tắc cắt lỗ này trong mọi trường hợp hay không, hay là sẽ có một số ngoại lệ, chẳng hạn như khi công ty có một sản phẩm mới được khách hàng ưa chuộng?" Câu trả lời là: không có bất cứ ngoại lệ nào. Tất cả những chuyện này không hề làm thay đổi hoàn cảnh của bạn một chút nào. Bạn luôn phải bảo vệ số tiền mồ hôi nước mắt của mình.

Để cho khoản lỗ cứ lớn dần lên là một trong những sai lầm nghiêm trọng nhất mà hầu hết các nhà đầu tư phạm phải. Bạn phải chấp nhận thực tế, sai lầm trong việc lựa chọn cổ phiếu và chọn thời điểm mua là điều hoàn toàn bình thường, thậm chí ngay cả các nhà giao dịch nhiều kinh nghiệm nhất cũng mắc phải. Vì thế, bạn không cần phải ngoan cố chứng tỏ rằng mình tài giỏi. Tôi có thể nói thẳng, nếu như bạn không sẵn lòng cắt lỗ nhanh và giới hạn khoản lỗ, tốt nhất bạn không nên giao dịch cổ phiếu. Liệu bạn có dám lái một chiếc xe không có phanh ra đường không? Nếu là một phi công lái máy bay chiến đấu, liệu bạn có dám xung trận mà không có dù thoát hiểm?

CÓ NÊN BÌNH QUÂN GIÁ XUỐNG?

Một trong những hành động nghiệp dư nhất mà các nhà môi giới chứng khoán thường làm là lưỡng lự hoặc không dám gọi điện cho khách hàng khi cổ phiếu giảm. Thực ra, đó là khi khách hàng cần được giúp đỡ nhất. Việc lẫn trốn trách nhiệm trong thời điểm khó khăn cho thấy bạn thiếu sự dũng cảm trước áp lực. Nhưng có một điều còn tồi tệ hơn là người môi giới lại khuyến khích và tư vấn cho khách hàng của mình "bình quân giá xuống (tức mua thêm nhiều cổ phiếu đang thua lỗ nhằm làm giảm giá vốn)". Nếu người môi giới của tôi đưa ra lời khuyên này, tôi lập tức đóng tài khoản và tìm kiếm một nhà môi giới mới, thông minh hơn.

Mọi người đều yêu thích việc mua cổ phiếu, nhưng ít ai có đủ dũng khí để bán cắt lỗ. Chừng nào bạn còn nắm giữ cổ phiếu, bạn vẫn còn chút hy vọng nhỏ nhoi giá sẽ tăng trở lại điểm hòa vốn để bạn thoát hàng. Một khi bán cắt lỗ, bạn sẽ hoàn toàn từ bỏ mọi hy vọng và chấp nhận thực tế lạnh lùng về sự thất bại tạm thời này. Các nhà đầu tư luôn nuôi hy vọng hơn là suy nghĩ thực tế. Sự hiểu biết và hành động quyết đoán tốt hơn việc hy vọng hoặc đoán mò. Chuyện bạn muốn cổ phiếu tăng giá để hòa vốn khi thoát hàng, chẳng làm thay đổi quy luật vận động và thực tế tàn nhẫn của thị trường. Thị trường chứng khoán chỉ tuân theo quy luật cung và cầu mà thôi.

Một nhà giao dịch vĩ đại từng nói rằng, trên thị trường chứng khoán chỉ tồn tại hai cảm xúc: tham lam và sợ hãi. Ông nói tiếp: "Duy chỉ có một vấn đề là chúng ta thường tham lam khi nên phải sợ hãi và sợ hãi khi nên phải tham lam." Đây chính là điều đã xảy ra vào năm 2009, giống như từng xảy ra vào năm 1929.

CÂU CHUYỆN CON GÀ TÂY

Từ nhiều năm trước, tôi đã nghe kể câu chuyện của Fred C.Kelly, tác giả cuốn sách *"Why You Win or Lose (Lý Do Bạn Thành Công Hay Thất Bại)"*, minh họa hoàn hảo cho cách tư duy của một nhà đầu tư bình thường tại thời điểm phải đưa ra quyết định bán cắt lỗ:

Một cậu bé đang đi đường bỗng bắt gặp ông lão đang tìm cách bắt lũ gà tây hoang. Ông ta có một cái bẫy gà tây, là một thiết bị thô sơ gồm một cái hộp lớn có cửa gắn bản lề ở trên đỉnh. Cánh cửa này được giữ mở lên bằng một thanh chống có cột đoạn dây nối dài khoảng hơn 30 mét về phía sau tới chỗ người đặt bẫy. Một ít hạt bắp được rãi dọc trên đường để nhử lũ gà tây vào bẫy. Sau khi đã vào trong chiếc hộp, lũ gà tây sẽ phát hiện bên trong còn có nhiều bắp hơn nữa. Khi thấy có nhiều gà tây vào trong chiếc hộp, ông lão sẽ dật thanh chống ra để cánh cửa sập xuống. Một khi cánh cửa sập xuống, ông ta sẽ không mở nó lên vì sẽ làm cho số gà bên trong sợ hãi và chạy mất. Thời điểm mà người đi

săn giật thanh chống là khi ông ta đã hài lòng với số gà tây đi vào bên trong bẫy.

Một ngày nọ, có 12 con gà chui vào bẫy của ông ta. Sau đó, 1 con bước ra và còn lại 11 con. Ông lão nghĩ: "Tiếc quá, phải chi mình giật sợi dây khi còn đủ 12 con trong đó. Thôi mình chờ thêm một chút, có thể con kia sẽ quay trở lại vào trong." Trong khi ông ta chờ đợi con gà tây thứ 12 đi vào lại bên trong, thêm 2 con nữa bước ra khỏi bẫy. "Đáng lẽ ra mình nên biết hài lòng với 11 con. Thôi, giờ chỉ cần 1 con bước vào lại bên trong là mình sẽ giật bẫy", ông lão nghĩ. Nhưng lại thêm 3 con gà tây đi ra khỏi bẫy trong khi ông ta chờ đợi. Từng có 12 con gà chui vào bẫy, giờ chỉ còn 8 con.

Thế nhưng, ông ta vẫn chưa từ bỏ hy vọng sẽ có một vài con gà quay trở lại bên trong chiếc bẫy. Đến khi chỉ có duy nhất một con trong chiếc bẫy, ông ta tự nhủ: "Mình sẽ đợi tới khi nào nó đi ra hoặc một con khác bước vào, rồi mình sẽ về." Nhưng con gà tây cuối cùng bước ra khỏi bẫy và chạy theo đàn. Ông lão trắng tay ra về.

Tâm lý của một nhà đầu tư thông thường cũng không khác nhiều so với ông lão bẫy gà tây kia. Họ hy vọng nhiều gà tây hơn sẽ quay trở lại bên trong chiếc hộp trong khi lẽ ra họ phải lo sợ rằng, tất cả lũ gà còn lại sẽ bước ra và họ sẽ trắng tay.

CÁCH TƯ DUY CỦA MỘT NHÀ ĐẦU TƯ THÔNG THƯỜNG

Là một nhà đầu tư, bạn nên có nhật ký giao dịch. Hãy nhìn lại cuốn nhật ký để xem lại hành động giao dịch của bạn. Khi bạn dự định bán cổ phiếu, bạn thường so sánh với giá mua. Nếu cổ phiếu có lãi, bạn bán đi. Nếu cổ phiếu lỗ, bạn giữ lại. Bạn cho rằng mình không đầu tư vào thị trường chứng khoán chỉ để chịu mất tiền. Tuy nhiên, điều đáng lẽ bạn nên làm là bán các cổ phiếu bị lỗ đầu tiên.

ĐẦU TƯ CŨNG GIỐNG NHƯ LÀM VƯỜN, PHẢI NHỔ HẾT CỎ DẠI (BÁN CỔ PHIẾU LỖ) VÀ CHĂM CHÚT NHỮNG BÔNG HOA (GIỮ CỔ PHIẾU LÃI).

Đáng tiếc, nhiều nhà đầu tư thường làm ngược lại. Họ vứt bỏ các bông hoa và giữ lại cỏ dại. Ví dụ, bạn có thể quyết định chốt lãi cổ phiếu

Myriad Genetics sau khi có được khoản lợi nhuận khá cao, nhưng lại giữ cổ phiếu General Electric vì nó vẫn đang giảm giá và chưa trở lại mức giá bạn đã mua. Nếu đây là cách tư duy của bạn, bạn đang rơi vào "hiệu ứng mốc neo từ giá mua" mà 95% các nhà đầu tư trên thị trường phạm phải.

Giả sử bạn đã mua một cổ phiếu cách đây hai năm với giá $30, và bây giờ nó có giá $34. Hầu hết các nhà đầu tư sẽ nghĩ đến việc bán nó vì đang có một khoản lợi nhuận. Nhưng mức giá bạn đã mua cách đây hai năm thì có liên quan gì đến giá cổ phiếu hiện nay cơ chứ? Điều bạn phải quan tâm là sức mạnh giá tương đối của cổ phiếu này với các cổ phiếu khác và tiềm năng tăng giá trong tương lai.

PHÂN TÍCH HÀNH VI GIAO DỊCH CỦA BẠN

Để giúp bạn tránh mắc phải "hiệu ứng mỏ neo từ giá mua vào", đặc biệt nếu bạn là nhà đầu tư dài hạn, tôi đề nghị bạn sử dụng một phương pháp khác để phân tích hoạt động giao dịch. Vào mỗi cuối tháng hoặc cuối quý, hãy tính toán tỷ lệ phần trăm tăng giá của từng cổ phiếu so với lần phân tích trước. Bây giờ, danh sách các khoản đầu tư của bạn sẽ được xếp theo thứ tự tăng giá so với lần đánh giá trước. Giả sử Caterpillar giảm 6%, ITT tăng 10%, và General Electric giảm 10%. Như vậy, ITT sẽ đứng đầu trong danh sách của bạn, sau đó là Caterpillar, cuối cùng là GE. Vào cuối tháng hoặc cuối quý tiếp theo, hãy tiếp tục làm tính toán tương tự. Sau vài kỳ xem xét lại (*review*), bạn dễ dàng nhận ra cổ phiếu nào là khoản đầu tư tồi. Chúng luôn nằm dưới đáy của danh sách. Trong khi các khoản đầu tư tốt nhất luôn nằm ở phía trên.

Phương pháp này không hoàn toàn dễ hiểu, nhưng nó buộc phải tập trung chú ý không phải vào mức giá đã mua, mà là khả năng tăng giá của mỗi cổ phiếu so với những cổ phiếu khác. Nó sẽ giúp bạn duy trì một quan điểm khách quan. Tất nhiên, bạn phải ghi chép giá vốn mua vì mục đích thuế, nhưng bạn nên sử dụng phương pháp phân tích thực tế hơn để quản trị danh mục trong dài hạn. Làm điều này nhiều lần trong một quý sẽ hữu

ích đối với bạn. Việc loại bỏ "hiệu ứng mỏ neo từ giá mua vào" giúp bạn trở thành nhà đầu tư thành công.

Bất cứ khi nào bạn chuẩn bị đầu tư vào một cổ phiếu, hãy xác định lợi nhuận tiềm năng và khả năng thua lỗ. Đây là một phân tích hoàn toàn lô gic. Bạn không nên mua một cổ phiếu có tiềm năng tăng giá 20% nhưng khả năng giảm giá lại là 80%! Nếu bạn không xác định được những yếu tố này và giao dịch một cách thiếu tính toán, bạn sẽ không biết mình đang ở vị thế thuận lợi hay nguy hiểm khi mua cổ phiếu. Bạn nên viết ra quy tắc cắt lỗ một cách rõ ràng và tuân thủ nó, hơn là giao dịch một cách thiếu kỷ luật.

Tôi đề nghị bạn nên viết ra giấy mức giá bạn dự định cắt lỗ (có thể thấp hơn 8% hoặc ít hơn so với giá mua của bạn) cùng với mức giá mục tiêu để chốt lãi khi bạn mua bất cứ cổ phiếu nào. Ví dụ, bạn có thể xem xét chốt lãi khi cổ phiếu tăng trưởng của bạn có P/E tăng 100% hoặc nhiều hơn từ thời điểm bạn mua sau khi nó tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá đầu tiên.

Nếu bạn viết ra những thông số giao dịch này, bạn sẽ dễ dàng hành động khi cổ phiếu đạt tới mức cắt lỗ hoặc chốt lãi.

Việc đưa ra quyết định bán cổ phiếu dựa trên mức giá mua vào và giữ lại các cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá là những thói quen kinh doanh xấu vì bạn không chịu thừa nhận sai lầm của mình. Bạn sẽ tiêu tốn rất nhiều tiền vì thói quen tồi tệ này. Thực sự, bạn nên hành động ngược lại nếu như muốn thành công trong đầu tư chứng khoán.

CÂU CHUYỆN VỀ CÁI ĐẦM ĐỎ

Đầu tư trên thị trường chứng khoán thực sự không khác gì điều hành một doanh nghiệp. Đầu tư cũng là một nghề kinh doanh và cũng hoạt động theo các quy luật tương tự. Giả sử bạn là chủ một cửa hàng thời trang nữ. Bạn đã mua và trữ những chiếc váy thời trang theo ba màu: vàng, xanh lá cây và đỏ. Màu đỏ được khách hàng ưa thích và bán hết sạch. Bạn còn tồn một nửa hàng tồn kho màu xanh và màu vàng chưa bán được cái nào.

Lúc này bạn sẽ làm gì? Bạn sẽ nói với khách hàng rằng: "Chị ơi! Những chiếc váy màu đỏ đã bán hết sạch rồi. Em chỉ còn màu vàng và trông nó

vẫn đẹp đấy. Em rất thích màu vàng, và shop em dự định nhập thêm vài chiếc váy màu vàng nữa."

Chắc chắn là không!

Một nhà kinh doanh giỏi muốn sinh tồn trên thị trường bán lẻ cạnh tranh gay gắt sẽ phải khách quan nhìn nhận sai lầm của mình. "Chúng ta đã sai rồi. Tốt hơn hết là phải hạ giá để tống khứ những chiếc váy màu vàng đi. Hãy hạ giá 10%. Nếu vẫn không bán được, tiếp tục hạ thêm 20% nữa. Phải rút vốn ra khỏi những chiếc váy vàng "lỗi mốt" không ai thèm mua đó, và nhập về những chiếc váy đỏ đang bán đắt như tôm tươi." Đây chính là tư duy khách quan của bất cứ nhà bán lẻ nào. Đây cũng chính là tư duy bạn nên áp dụng với hoạt động đầu tư chứng khoán? Tại sao không chứ?

Bất cứ người kinh doanh nào cũng phạm phải sai lầm khi mua hàng. Những người kinh doanh cửa hàng thời trang đều là những tay buôn lão luyện, thế nhưng đôi khi họ cũng phạm phải sai lầm. Họ mua nhầm các mặt hàng ế ẩm, lỗi mốt. Trong trường hợp này, họ thường khách quan nhận ra vấn đề, tìm cách giảm giá bán để thoát hàng, và dùng số vốn đó chuyển sang mặt hàng kinh doanh khác. Tương tự, bạn không cần phải đúng trong tất cả các quyết định đầu tư, nhưng việc sớm cắt lỗ vẫn giúp bạn có được lợi nhuận ròng.

Bây giờ thì bạn đã biết bí quyết thực sự của việc làm giảm rủi ro và lựa chọn cổ phiếu: **Đừng hy vọng lũ gà tây sẽ quay trở lại bẫy và hãy sớm tống khứ những chiếc đầm vàng!**

BẠN LÀ NHÀ ĐẦU CƠ HAY LÀ NHÀ ĐẦU TƯ?

Có hai từ thường gây ra hiểu lầm được dùng để mô tả mô tả những nhóm người tham gia trên thị trường chứng khoán: nhà đầu cơ và nhà đầu tư. Khi bạn nghĩ về "nhà đầu cơ", có lẽ bạn nghĩ tới những người chấp nhận mạo hiểm rủi ro hay đánh bạc trên thị trường cổ phiếu. Ngược lại, khi bạn nghĩ tới nhà đầu tư, bạn có thể nghĩ về những người đang tiếp cận thị trường chứng khoán một cách duy lý và thận trọng. Theo định nghĩ truyền thống này, bạn nghĩ tốt hơn hết là trở thành một nhà đầu tư.

Tuy nhiên, nhà giao dịch vĩ đại Baruch đã định nghĩa nhà đầu cơ như sau: "Từ nhà đầu cơ (*speculator*) xuất phát từ tiếng Latin là "speculari", nghĩa là người theo dõi và quan sát. Do đó, một nhà đầu cơ là người quan sát và hành động trước khi [tương lai] xảy ra." Đây chính là là điều bạn nên làm: quan sát thị trường chứng khoán và từng cổ phiếu riêng biệt để xác định xem chúng đang làm gì, và sau đó hành động dựa trên thông tin quan sát được.

Jesse Livermore, một huyền thoại đầu cơ chứng khoán, đã định nghĩa các nhà đầu tư như sau: "Nhà đầu tư là những con bạc lớn. Họ đặt tiền vào một cửa, rồi kiên quyết theo cửa đó đến cùng, và nếu thua, họ sẽ mất tất cả." Đọc đến đây, chắc hẳn bạn biết rằng đó không phải là con đường đầu tư đúng đắn. Không thể xem đó là "đầu tư dài hạn" một khi cổ phiếu đang rơi vào vòng xoáy giảm giá và bạn đã lỗ nhiều hơn 8% so với giá mua.

Những định nghĩa tôi vừa trích dẫn hoàn toàn khác biệt với những gì bạn đọc được trong Từ Điển Webster, nhưng chúng chính xác hơn rất nhiều. Nên nhớ, Baruch và Livermore đã nhiều lần kiếm hàng triệu đô la trên thị trường chứng khoán. Còn những người soạn từ điển tôi đoán họ chưa bao giờ kiếm được xu nào từ thị trường cổ phiếu.

Một trong những mục tiêu của tôi khi đưa ra những định nghĩa mới mẻ này nhằm giúp bạn nhận thức lại những quan điểm và niềm tin sai lầm trong đầu tư mà bạn từng nghe được. Một trong số những nhận thức sai lầm chính là đầu tư dài hạn. Thật không thể tin nỗi ngoài kia có bao nhiêu kiến thức sai lầm về thị trường chứng khoán, cách thị trường chứng khoán hoạt động, và cách thức để đạt được thành công trên thị trường. Hãy học cách phân tích từng cổ phiếu và thị trường một cách khách quan, hiểu hành động giá của nó đang nói lên điều gì. Đừng lắng nghe và bị tác động bởi bạn bè, đối tác và hàng loạt các "chuyên gia" đang xuất hiện mỗi ngày trên ti vi.

TẠI SAO ĐA DẠNG HÓA KHÔNG GIÚP BẠN AN TOÀN

Warren Buffett từng nói: "Đa dạng hóa danh mục đầu tư thật rộng là nhằm chống lại sự ngu dốt. Nó chẳng có ý nghĩa gì nếu bạn biết rõ mình đang

làm gì." Đa dạng hóa - nghe thì có vẻ tốt và đó là lý do tại sao mọi người thường khuyên bạn như thế. Nhưng trong một thị trường giảm giá mạnh, gần như tất cả cổ phiếu đều đi xuống, bạn có thể mất 50% tài khoản hoặc nhiều hơn vì một số cổ phiếu không bao giờ hồi phục trở lại đỉnh cũ. Hơn nữa, sở hữu càng nhiều cổ phiếu, khả năng phản ứng trước thị trường giảm giá càng chậm. Mục đích của nhà đầu tư thành công là lãi lớn từ một hoặc hai cổ phiếu, chứ không phải cóp nhặt từ hàng chục khoản lãi nhỏ".

Vì thế, đa dạng hóa là một việc làm ngu dốt nếu như bạn muốn bảo vệ tài khoản. Nếu bạn có 20 hoặc 30 cổ phiếu trong danh mục và chỉ 3 hoặc 4 cổ phiếu có lãi, nó sẽ chẳng giúp gì cho bạn nếu như số cổ phiếu còn lại đang lỗ nặng.

"TÔI KHÔNG LO, TÔI LÀ MỘT NHÀ ĐẦU TƯ DÀI HẠN VÀ TÔI VẪN ĐANG ĐƯỢC CHIA CỔ TỨC"

Thật nguy hiểm và thậm chí là ngốc nghếch khi bạn tự nhủ với chính mình: "Tôi không lo về việc cổ phiếu của mình đang giảm giá vì chúng là những cổ phiếu tốt, và tôi vẫn đang được chia cổ tức." Một cổ phiếu tốt, nhưng mua sai thời điểm, thậm chí nó còn giảm giá mạnh hơn cả cổ phiếu tồi. Hoặc có thể nó đã không còn là cổ phiếu tốt như lúc đầu nữa. Chẳng qua đó chỉ là quan điểm cá nhân bạn cho rằng, chúng là những cổ phiếu tốt.

Hơn nữa, nếu một cổ phiếu bị mất 35% giá trị, thật lố bịch khi nói rằng bạn vẫn ổn chỉ vì nhận được lợi suất cổ tức 4%? Lỗ 35% trừ đi lãi 4% thì bạn vẫn còn âm đến 31%. Thực sự, lựa chọn những cổ phiếu hạng hai vì ham cổ tức cao và P/E thấp là sai lầm thường gặp của các nhà đầu tư.

Để trở thành nhà đầu tư thành công, bạn phải đối mặt với thực tế và ngừng hợp lý hóa việc nắm giữ khoản đầu tư thua lỗ hay hy vọng giá sẽ phục hồi trở lại. Không ai muốn thua lỗ cả, nhưng để thành công trên thị trường chứng khoán, bạn phải học cách làm những điều mà không nhà đầu tư nào muốn làm. Hãy xây dựng những quy tắc đúng đắn và tuân thủ kỷ luật một cách dứt khoát, bạn sẽ dành được lợi thế lớn. Bạn có thể làm điều này.

ĐỪNG BAO GIỜ ĐÁNH MẤT NIỀM TIN

Còn một lý do quan trọng cuối cùng khiến bạn thua lỗ trước khi chúng kịp làm bạn tổn thương: đừng bao giờ đánh mất sự can đảm để ra đưa ra những quyết định trong tương lai. Nếu bạn không cắt lỗ nhanh khi nó vẫn đang còn nhỏ, bạn dễ dàng mất đi niềm tin khi cần đưa ra các quyết định mua bán trong tương lai. Hoặc, tệ hơn nữa, bạn chấp nhận đầu hàng và rời bỏ thị trường, không bao giờ muốn thừa nhận rằng mình đã sai, không bao giờ muốn sửa chữa sai lầm, và từ bỏ những cơ hội làm giàu do thị trường chứng khoán mang lại (một trong những thị trường sinh lợi nhất ở Mỹ).

Phố Wall là nơi con người bộc lộ bản chất của mình. Mua và bán cổ phiếu một cách chính xác để cuối cùng thu được về lợi nhuận ròng là một công việc phức tạp. Bản năng của con người là lười nhác. Chín mươi phần trăm các nhà đầu tư tham gia trên thị trường chứng khoán (chuyên nghiệp lẫn nghiệp dư) đơn giản đều không muốn phải nỗ lực nhiều trong việc "làm bài tập về nhà" (nghiên cứu đồ thị giá, lập kế hoạch giao dịch, ghi chép nhật ký giao dịch, thống kê lịch sử giao dịch...). Số đông các nhà đầu tư không muốn tìm hiểu xem mình đã đúng và sai ở đâu. Họ không muốn mất thời gian nghiên cứu chi tiết tại sao các cổ phiếu tăng giá và giảm giá. May mắn không đóng bất cứ vai trò gì trên thị trường chứng khoán. Thị trường chứng khoán không phải là "bước đi ngẫu nhiên" hoặc "là thị trường hiệu quả" như một số giáo sư đại học chẳng hiểu gì về thị trường thường hay mô tả.

Bạn phải nỗ lực để mài giũa kỹ năng chọn đúng cổ phiếu, nhưng thậm chí phải nỗ lực nhiều hơn nữa để học cách biết khi nào và làm như thế nào cắt lỗ hoặc chốt lãi. Biết khi nào nên bán cổ phiếu là một kỹ năng khó hơn và ít được mọi người chú ý đến. Để làm được điều này, bạn phải có một quy tắc cắt lỗ và tuân thủ kỷ luật cắt lỗ một cách không do dự.

HÃY GẠT BỎ CÁI TÔI, BÓP CHẾT NIỀM KIÊU HÃNH CỦA BẠN VÀ NGỪNG TRANH CÃI VỚI THỊ TRƯỜNG. ĐỪNG KHIẾN CHO BẢN THÂN TRỞ NÊN QUÁ YÊU THÍCH VỚI BẤT CỨ CỔ PHIẾU NÀO, CHÚNG CHỈ KHIẾN BẠN THÊM MẤT TIỀN MÀ THÔI. NÊN NHỚ, KHÔNG CÓ CỔ PHIẾU NÀO LÀ TỐT CẢ. TẤT CẢ ĐỀU XẤU... TRỪ KHI CHÚNG TĂNG GIÁ. HÃY GHI NHỚ BÀI HỌC ĐẮT GIÁ CỦA THỊ TRƯỜNG CON GẤU NĂM 2000 VÀ 2008. CHỈ NHỮNG NGƯỜI TUÂN THỦ KỶ LUẬT BÁN CỔ PHIẾU MỚI BẢO VỆ ĐƯỢC VỐN VÀ GÌN GIỮ LỢI NHUẬN. NHỮNG AI KHÔNG CÓ QUY TẮC BÁN HOẶC KHÔNG TUÂN THỦ ĐỀU PHẢI TRẢ GIÁ ĐAU ĐỚN. ◆

CHƯƠNG

11

KHI NÀO NÊN CHỐT LÃI

Đây là một trong những chương quan trọng nhất của cuốn sách này, đề cập đến một chủ đề vô cùng thiết yếu nhưng rất ít nhà đầu tư xử lý tốt. Vì thế, bạn phải nghiên cứu chương này cẩn thận. Cổ phiếu cũng giống như bất cứ hàng hóa nào, phải bán khi bạn nhận thấy đạt tới mức giá hợp lý. Và cách tốt nhất để bán là khi nó đang trong xu hướng tăng, được các nhà đầu tư khác chú ý đến.

ĐIỀU NÀY HOÀN TOÀN TRÁI VỚI BẢN NĂNG CON NGƯỜI. Vì nó có nghĩa bạn sẽ bán cổ phiếu khi giá vẫn còn đang tăng mạnh, và có vẻ như sẽ tiếp tục mang đến nhiều lợi nhuận hơn nữa. Nhưng khi bạn bán theo cách này, bạn sẽ không bị dính vào những đợt điều chỉnh 20% đến 40% vốn thường xảy ra ở những cổ phiếu dẫn dắt và khiến cho danh mục đầu tư của bạn bị tổn thương nặng nề. Đừng bao giờ cố gắng bán ngay tại đỉnh vì đó là một nhiệm vụ khó khăn. Do đó, đừng tự trách chính mình khi cổ phiếu còn tiếp tục tăng giá cao hơn sau khi bạn bán.

NẾU BẠN KHÔNG BÁN SỚM, BẠN SẼ PHẢI BÁN TRỄ. MỤC TIÊU CỦA BẠN LÀ KIẾM ĐƯỢC KHOẢN LÃI LỚN VÀ KIỀM CHẾ LÒNG THAM KHI GIÁ TIẾP TỤC TĂNG CAO HƠN. HÃY GHI NHỚ CÂU CHÂM NGÔN CỔ: "BÒ KIẾM ĐƯỢC TIỀN, GẤU CŨNG KIẾM ĐƯỢC TIỀN, CHỈ CÓ HEO LÀ BỊ THỊT".

Mục tiêu cơ bản của bất cứ nhà đầu tư nào cũng là có được lãi ròng. Để gìn giữ những đồng lãi đáng quý, bạn phải biết cách chốt lãi đúng thời điểm. Đây chính là vấn đề then chốt trong đầu tư.

Bernard Baruch, nhà đầu tư đã xây dựng được cơ nghiệp giàu có từ thị trường chưng khoán nói, "Xin nhắc lại, tôi luôn bán cổ phiếu khi nó vẫn còn đang tăng giá và đó là một trong những lý do tôi giữ được cơ nghiệp của mình. Rất nhiều lần, tôi có thể kiếm được nhiều hơn nếu tiếp tục nắm giữ cổ phiếu, nhưng nếu không bán sớm, tôi có thể bị mắc kẹt khi giá cổ phiếu sụp đổ".

Khi được hỏi về công thức kiếm tiền trên thị trường chứng khoán, Nathan Rothschild, một ông trùm ngân hàng quốc tế nói: "Chắc chắn là có. Tôi không bao giờ bắt đáy và luôn luôn bán sớm".

Joe Kennedy, một trong những nhà đầu cơ thành công ở Phố Wall và là cha của cựu Tổng Thống John F.Kennedy, tin rằng: "Chỉ có kẻ ngốc mới giữ cổ phiếu để canh chốt lãi tại đỉnh. Thực tế nhất là chúng ta nên chốt lãi khi cổ phiếu vẫn đang tăng giá, trước khi nó thiết lập đỉnh và giảm mạnh". Gerald M.Loeb, một nhà đầu tư thành công nhấn mạnh: "Một khi giá tăng đến vùng mục tiêu hoặc vùng bị định giá cao, bạn nên giảm dần số lượng cổ phiếu nắm giữ khi giá tiếp tục tăng".

Tất cả các huyền thoại đầu tư ở Phố Wall đều tin rằng: Cơ hội chốt lãi tốt nhất là khi mọi thứ vẫn còn tốt đẹp. Bí quyết là hãy nhảy ra khỏi thang máy ở tầng nào đó khi nó đang đi lên, chứ đừng tiếp tục mắc kẹt trong đó khi nó đi xuống.

BẠN PHẢI XÂY DỰNG QUY TẮC CẮT LỖ VÀ CHỐT LÃI

Để trở thành nhà giao dịch siêu hạng trên thị trường chứng khoán, bạn phải định nghĩa các quy tắc cắt lỗ và chốt lãi một cách rõ ràng. Tôi đã xây dựng nhiều quy tắc giao dịch được mô tả trong cuốn sách này từ đầu những năm 1960, khi là chàng môi giới trẻ tuổi ở Hayden Stone. Những quy tắc giao dịch này giúp tôi mua được một vị trí dealer trên sàn Chứng Khoán New York và ngay sau đó là lập công ty riêng. Tuy nhiên, khi mới bắt đầu sự nghiệp, tôi chỉ tập trung chú ý đến việc xây dựng các quy tắc chọn cổ phiếu tốt nhất. Nhưng như bạn sẽ thấy, thực ra tôi chỉ mới hoàn tất được phân nửa công việc.

Các quy tắc mua đầu tiên của tôi được xây dựng vào tháng 1 năm 1960, khi tôi phân tích ba quỹ tương hỗ có lợi nhuận tốt nhất trong hai năm trước đó. Trong đó, nổi bật là quỹ Dreyfus, khi lợi nhuận của nó lớn gấp đôi so với các đối thủ cạnh tranh.

Tôi đã tìm thấy bản sao báo cáo quý và bảng cáo bạch của Dreyfus từ *năm 1957 đến năm 1959. Bảng cáo bạch cho thấy giá vốn bình quân mỗi* cổ phiếu mà quỹ mua. Tiếp theo, tôi tìm được cuốn sách đồ thị giá và đánh dấu đỏ mức giá vốn bình quân mà quỹ Dreyfus đã mua ở các cổ phiếu mới mỗi quý.

Sau khi nghiên cứu hơn 100 cổ phiếu do quỹ Dreyfus mua mới, tôi phát hiện ra một sự thực đáng kinh ngạc: mỗi cổ phiếu đều được mua tại đỉnh 52 tuần. Nói cách khác, nếu một cổ phiếu đang biến động trong vùng giá từ $40 đến $50 trong vài tháng, Dreyfus sẽ mua nó ngay khi cổ phiếu này thiết lập đỉnh cao mới và được giao dịch ở mức giá $50-$51. Cổ phiếu này đã thiết lập một nền giá tốt trước khi tạo điểm phá vỡ và thiết lập đỉnh cao mới. Điều này này đưa cho tôi hai kết luận quan trọng: (1) nên mua tại đỉnh mới sau khi giá tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt và (2) có những mẫu hình giá đáng tin cậy mang đến lợi nhuận lớn.

JACK DREYFUS LÀ CHUYÊN GIA ĐỌC ĐỒ THỊ

Jack Dreyfus là một nhà đầu tư đọc bảng điện và đồ thị rất giỏi. Tất cả các cổ phiếu ông mua đều dựa trên hành động giá, và chỉ mua khi giá tạo điểm phá vỡ, thiết lập đỉnh cao mới từ nền giá tốt. Ông cũng đánh bại tất cả các quỹ đầu tư khác, những người lờ đi thực tế về hành động giá của thị trường (quy luật cung cầu) và chỉ phụ thuộc vào phân tích cơ bản hoặc các ý kiến cá nhân của nhà phân tích.

Bộ phận nghiên cứu của Jack trong những ngày đầu thành công vang dội đó gồm ba chàng trai Thổ Nhĩ Kỳ trẻ tuổi, những người có nhiệm vụ vẽ các hành động giá và khối lượng mỗi ngày của hàng trăm cổ phiếu niêm yết *trên những đồ thị kích thước lớn. Tôi từng nhìn thấy những đồ thị này khi* viếng thăm trụ sở Dreyfus ở New York.

Không lâu sau, hai quỹ nhỏ của Fidelity ở Boston cũng bắt đầu làm điều tương tự. Cả hai quỹ này đều tạo ra thành quả hết sức tuyệt vời. Một quỹ được quản lý bởi Ned Johnson,Jr và một quỹ khác là do Jerry Tsai điều hành. Gần như tất cả cổ phiếu do quỹ Dreyfus và quỹ Fidelity mua đều có tăng trưởng lợi nhuận hàng quý ở mức cao.

Vì thế, quy tắc mua đầu tiên mà tôi đề ra vào năm 1960 là như sau:

1. Tập trung vào các cổ phiếu niêm yết có thị giá trên $20 và được một số quỹ đầu tư tổ chức gom hàng.
2. Công ty có tăng trưởng EPS trong 5 năm gần nhất và tăng trưởng EPS quý hiện tại ít nhất 20%.
3. Mua khi cổ phiếu nằm gần hoặc thiết lập đỉnh cao mới sau khi tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt. Khối lượng tại điểm phá vỡ nên tăng ít nhất 50% so với mức giao dịch bình quân hàng ngày.

Cổ phiếu đầu tiên tôi mua theo những quy tắc mới ở trên là Universal Match vào tháng 2 năm 1960. Mặc dù cổ phiếu này tăng giá gấp đôi trong 16 tuần, nhưng tôi không kiếm được nhiều tiền vì không mua nhiều. Tôi chỉ vừa mới bước vào nghề môi giới chứng khoán và chưa có nhiều khách hàng. Tôi cũng bị căng thẳng và chốt lãi quá sớm. Năm sau đó, dựa trên quy tắc giao dịch hữu ích này, tôi chọn mua các cổ phiếu Procter & Gamble, Reynolds Tobacco, và MGM. Cả ba cổ phiếu này đều tăng giá mạnh, nhưng tôi vẫn không kiếm được nhiều tiền vì số tiền đầu tư vẫn còn ít.

Đúng thời điểm đó, tôi được nhận vào học chương trình đầu tiên về Phát Triển Kỹ Năng Quản Lý (PMD) của trường Kinh Doanh Harvard. Trong khoảng thời gian ít ỏi tại Harvard, tôi đã đọc một số cuốn sách về kinh doanh và đầu tư trong thư viện. Cuốn sách tuyệt vời nhất với tôi chính là *How To Trade In Stocks (Giao Dịch Chứng Khoán Như Thế Nào)* của huyền thoại đầu cơ Jesse Livermore. **Từ cuốn sách này, tôi đã hiểu được mục tiêu của mỗi nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán không phải là chứng tỏ mình đúng, mà là kiếm được nhiều tiền mỗi khi bạn đúng.**

JESSE LIVERMORE VÀ KỸ THUẬT BỔ SUNG VỊ THẾ MUA

Sau khi đọc cuốn sách của Livermore, tôi đã áp dụng phương pháp "bổ sung vị thế mua (*pyramid*)" hoặc "bình quân giá lên" khi cổ phiếu tăng giá sau lần mua đầu tiên. Muốn thực hiện tốt kỹ thuật này, bạn phải đảm bảo lần mua đầu tiên phải chính xác, tức chỉ cao hơn 2%-3% so với điểm pivot. Về cơ bản, tôi bổ sung thêm vị thế mua nhưng luôn với khối lượng cổ phiếu nhỏ hơn. Điều này cho phép tôi tập trung nguồn vốn vào những giao dịch nắm chắc phần thắng. Nếu tôi sai và cổ phiếu giảm xuống thấp hơn so với giá vốn, tôi sẽ sớm cắt lỗ.

Đây là cách đầu tư hoàn toàn khác với phần lớn các nhà giao dịch. Hầu hết mọi người đều ưa thích bình quân giá xuống, nghĩa là họ sẽ mua thêm cổ phiếu khi giá giảm nhằm hạ thấp giá vốn. Nhưng tại sao bạn lại chấp nhận đầu tư nhiều hơn số tiền mồ hôi nước mắt cho những cổ phiếu đang thua lỗ? Đây là một cách giao dịch tồi.

HÃY HỌC CÁCH PHÂN TÍCH NHỮNG SAI LẦM CỦA CHÍNH MÌNH

Vào nửa đầu năm 1961, các quy tắc giao dịch của tôi hoạt động rất tốt. Tôi đã mua được một số cổ phiếu tăng giá mạnh nhất thị trường vào năm đó là Great Western Financial, Brunswick, KerrMcGee, Crown Cork & Seal, AMF và Certain-teed. Nhưng đến mùa hè, mọi thứ bỗng trở nên tồi tệ.

Tôi đã mua những cổ phiếu tốt nhất tại những thời điểm hợp lý và bổ sung thêm vị thế mua khi cổ phiếu tăng giá, vì thế tôi tạm thời có được lợi nhuận lớn. Nhưng khi các cổ phiếu đạt đỉnh, tôi đã nắm giữ cổ phiếu quá lâu và chứng kiến khoản lợi nhuận bốc hơi. Nếu bạn từng có trải nghiệm trên thị trường, tôi cược bạn hiểu những gì tôi đang nói. Tôi đã chọn đúng cổ phiếu và ôm chặt trong suốt hơn một năm trời, nhưng rốt cuộc chỉ hòa vốn. Vị đắng đó thật khó nuốt! Thậm chí, chỉ cần lơ đãng một chút nữa thôi, tôi sẽ thua lỗ.

Tôi phát điên lên và dành sáu tháng còn lại của năm 1961 để phân tích cẩn thận từng giao dịch đã thực hiện năm ngoái. Giống như bác sĩ pháp y khám nghiệm tử thi để tìm ra nguyên nhân gây tử vong và Cục Hàng Không

tiến hành điều tra nguyên nhân gây tai nạn máy bay, tôi sử dụng bút đỏ và đánh dấu trên biểu đồ chính xác các điểm tôi đã đưa ra quyết định mua và bán. Sau đó tôi so sánh với chỉ số thị trường chung.

Cuối cùng, vấn đề của tôi được làm sáng tỏ: mặc dù tôi đã biết cách chọn những cổ phiếu tốt nhất thị trường, mua đúng thời điểm, nhưng chưa có quy tắc chốt lãi. Tôi không ý thức được rằng, mình chưa bao giờ nghĩ tới việc làm thế nào và khi nào nên chốt lãi. Điều đó khiến của cổ phiếu của tôi tăng lên sau đó giảm xuống giống như trò chơi yo-yo của bọn trẻ con, khiến cho toàn bộ lợi nhuận (trên giấy tờ) của tôi bị xóa sạch.

Ví dụ, cách tôi từng xử lý cho cổ phiếu Certain-teed, một công ty sản xuất vật liệu xây dựng, thực sự rất tồi tệ. Tôi mua cổ phiếu này khi đang ở mức thấp $20, nhưng vì thị trường chung lúc đó đang yếu, tôi sợ hãi và bán nó khi chỉ mới lãi 2-3 điểm. Certain-teed sau đó đã tăng giá gấp ba lần. Tôi đã mua đúng thời điểm nhưng lại không biết cách hiện thực hóa cơ hội kiếm tiền.

Phân tích sai lầm đối với cổ phiếu Certain-teed và những thất bại cá nhân khác chứng tỏ mấu chốt quan trọng là tôi phải nhận ra mình đã làm sai điều gì để sửa chữa, nếu như muốn thành công trong tương lai. Bạn có bao giờ phân tích các giao dịch thất bại để rút ra kinh nghiệm chưa? Rất ít nhà đầu tư làm điều đó. Sẽ là thảm kịch nếu như bạn không nhìn lại chính mình và các quyết định giao dịch thua lỗ. Các thói quen xấu dẫn đến thua lỗ sẽ tiếp tục tái diễn vì bạn không ý thức sẽ sửa chữa nó. Bạn chỉ trở nên thành công khi học hỏi từ những sai lầm.

Đây chính là sự khác biệt giữa những vĩ nhân và kẻ thất bại, bất kể là trong đầu tư hay trong cuộc sống đời thường. Nếu bạn đã thua lỗ bởi thị trường con gấu năm 2000 và 2008, đừng vội nản chí và rời bỏ thị trường. Hãy đánh dấu các sai lầm trên đồ thị, nghiên cứu chúng, và viết ra một số quy tắc giao dịch mới, nếu bạn tuân thủ các quy tắc này, bạn sẽ sửa chữa các sai lầm và giúp bạn tránh được hành động gây tổn hại thời gian và tiền bạc. Bạn sẽ tiến gần hơn đến nhà đầu tư chiến thắng trong chu kỳ tăng giá tiếp theo. Trên thị trường chứng khoán Mỹ, có rất nhiều thị trường tăng giá đang chờ đón bạn. Bạn không bao giờ là kẻ thua cuộc cho đến khi bạn từ

bỏ thị trường hoặc bắt đầu chỉ trích người khác (giống như các chính trị gia vẫn hay làm). Nếu bạn làm điều mà tôi vừa đề nghị, nó sẽ làm thay đổi toàn bộ cuộc đời bạn.

> **CỰU NGOẠI TRƯỞNG MỸ COLIN POWELL NÓI: "KHÔNG CÓ BÍ MẬT ĐỂ THÀNH CÔNG. ĐÓ LÀ BÍ MẬT CỦA SỰ CHUẨN BỊ, LÀM VIỆC CHĂM CHỈ VÀ HỌC HỎI TỪ THẤT BẠI."**

KẾ HOẠCH CẮT LỖ VÀ CHỐT LÃI MỚI CỦA TÔI

Sau các nghiên cứu cẩn thận, tôi phát hiện các cổ phiếu tăng giá mạnh (sau khi tạo điểm phá vỡ từ một nền giá tốt) thường có khuynh hướng tăng 20%-25%. Sau đó, chúng luôn đảo chiều, xây dựng nền giá mới và sau đó tiếp tục tăng giá. Với hiểu biết này, tôi đưa ra một quy tắc là phải mua cổ phiếu chính xác tại điểm pivot và tuân thủ kỷ luật không bổ sung vị thế mua sau khi giá tăng nhiều hơn 5% so với điểm pivot. Sau đó, tôi sẽ bán các cổ phiếu khi nó đã tăng 20%, mặc dù nó vẫn đang ở trong xu hướng tăng.

Tuy nhiên, trong trường hợp của Certain-teed, giá cổ phiếu tăng 20% chỉ trong hai tuần. Đây là loại siêu cổ phiếu mà tôi hy vọng sẽ tìm thấy và tận dụng thành công trong lần giao dịch tiếp theo. Vì thế, tôi đưa ra ngoại lệ quan trọng đối với "quy tắc chốt lãi +20%": nếu cổ phiếu tăng quá mạnh trên 20% chỉ trong 1, 2 hoặc 3 tuần, nên nắm giữ ít nhất 8 tuần từ một điểm pivot. Sau đó, tôi tiến hành đánh giá lại xem có nên nắm giữ hơn 6 tháng để tìm kiếm lãi vốn dài hạn hay không (6 tháng được xem là khoản lãi vốn dài hạn). Nếu một cổ phiếu giảm dưới giá mua của tôi 8%, tôi lập tức bán cắt lỗ.

CHÚ THÍCH CỦA NGƯỜI DỊCH

Tôi cần cắt ngang ở đây vì có một số chú thích quan trọng. Có hai kỹ thuật chốt lãi theo William O'Neil:

- *Phần lớn khoản lãi sẽ được chốt sau khi tăng giá 20%-25% từ điểm Pivot.*
- *Ngoại lệ bằng cách sử dụng Quy Tắc 8 Tuần cho các siêu cổ phiếu.*

Vui lòng xem thêm Chương 5 sách Hướng Dẫn Thực Hành CANSLIM của

Matthew Galgani. Quy Tắc 8 Tuần chỉ được áp dụng cho các cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự hay các siêu cổ phiếu. Đó thường là những công ty trẻ, thỏa mãn các tiêu chí của hệ thống CANSLIM, với tăng trưởng doanh số và EPS cao nhờ sản phẩm mới có tính cách mạng, được các nhà đầu tư tổ chức chú ý đến.

Quy tắc này chỉ được áp dụng KHI GIÁ VỪA TẠO ĐIỂM PHÁ VỠ TỪ CÁC MẪU HÌNH HOẶC NỀN GIÁ TỐT, và đây thường là nền giá đầu tiên hoặc thứ hai trong chu kỳ giá. Xem lại Chương 2 để biết về các mẫu hình hoặc nền giá tốt.

Theo hướng dẫn của Matthew Galgani, một cổ phiếu sau khi tăng giá mạnh trong 8 tuần kể từ điểm phá vỡ từ nền giá tốt (và đầu tiên trong chu kỳ giá), là dấu hiệu cho thấy khả năng đó là một siêu cổ phiếu. Lúc này, bạn nên theo dõi đường trung bình di động 50 ngày (hoặc đường trung bình di động 10 tuần) làm mục tiêu chốt lãi. Hãy bán sau khi giá phá thủng đường trung bình di động 50 ngày với khối lượng lớn.

Theo Gilmorales & Dr.Chris Kacher, tác giả cuốn sách "Trade Like an O'Neil Discliple- How we made 18,000% in the Stock Market: (Giao Dịch Theo Phong Cách của O'Neil: Làm Thế Nào Chúng Tôi Kiếm Lợi Nhuận 18,000% trên Thị Trường Chứng Khoán"), bạn nên theo dõi cả hai đường trung bình di động 10 ngày và 50 ngày. Lưu ý, hai tác giả trên đề nghị nới lỏng xuống 7 tuần hay còn gọi là Quy Tắc 7 tuần:

• Bất cứ cổ phiếu nào tăng giá mạnh trong 7-8 tuần và giữ được đường trung bình di động 10 ngày, hãy bán một nửa vị thế sau khi giá phá thủng đường trung bình di động 10 ngày.

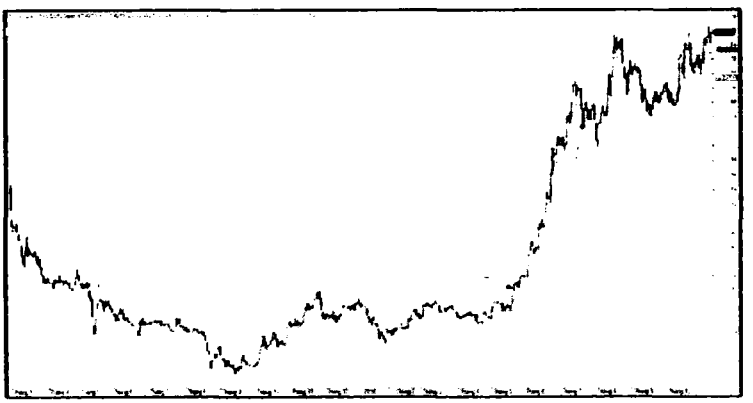
• Bất cứ cổ phiếu nào tăng giá mạnh trong 7-8 tuần và giữ được đường trung bình di động 50 ngày, hãy bán số cổ phiếu còn lại sau khi giá phá thủng đường trung bình di động 50 ngày.

Quan điểm của người dịch ưa thích sử dụng phương pháp của Gilmorales & Dr.Chris Kacher hơn. Sau đây là ví dụ minh họa:

Vào ngày 24 tháng 5 năm 2016, cổ phiếu MWG mở khoảng trống tăng giá mạnh (Gap) tại mức giá 40,800 (giá sau khi điều chỉnh), đồng thời tạo điểm phá

vỡ từ mẫu hình Chiếc Cốc-Tay Cầm. Trong 3 tuần đầu tiên kể từ điểm phá vỡ, MWG tăng hơn 20% cho thấy nên sử dụng quy tắc 8 tuần. Sau đó MWG tăng mạnh hơn 70% trong 7 tuần trước khi phá thủng đường trung bình di động 10 ngày vào ngày 21 tháng 7 năm 2016. Mức tăng này cho thấy MWG là một siêu cổ phiếu và bạn nên chốt ½ vị thế mua khi giá phá thủng đường trung bình di động 10 ngày. Cụ thể, MWG có tín hiệu bán lần đầu tiên tại mức giá 63,000. Số cổ phiếu còn lại nên chờ cho đến khi giá phá thủng đường trung bình di động 50 ngày.

Trong trường hợp của MWG, đến ngày 15 tháng 9 năm 2016 thì giá phá thủng đường trung bình di động 50 ngày tại mức giá 64,000.

Trong trường hợp của MWG, hai điểm chốt lãi này có mức giá khá gần nhau, nhưng trong nhiều trường hợp, việc giữ cổ phiếu sau khi tăng giá mạnh trong 8 tuần để đầu tư dài hạn theo đường trung bình di động 50 ngày có mức sinh lợi rất lớn.

Quy tắc giao dịch được định nghĩa rõ ràng mang đến nhiều lợi thế lớn. Bạn có thể sai hai lần và chỉ cần đúng một lần, nhưng tài khoản vẫn không bị thua lỗ trầm trọng. Khi bạn đúng và muốn tận dụng cơ hội, hãy tiếp tục mua những đợt nhỏ khi giá tăng lên vài điểm. Điều này buộc bạn phải quyết định bán những cổ phiếu yếu trong danh mục để có tiền đầu tư vào các cổ phiếu đang tăng giá mạnh. Tiền ở các cổ phiếu không có triển vọng

tăng giá liên tục được dùng để nhồi lệnh các cổ phiếu đang chứng tỏ tiềm năng tăng giá mạnh.

Sau vài năm, tôi gần như luôn tuân thủ quy tắc sẽ thực hiện lần mua nối tiếp đầu tiên ngay sau lệnh mua đầu tiên khi giá tăng thêm 2% đến 2½%. Tôi thấy cơ hội giảm đi và tỏ ra do dự để bổ sung vị thế mua khi giá đã tăng 5% đến 10% so với điểm pivot, hoặc thậm chí là không hề mua thêm.

Khi bạn có vẻ đúng, bạn nên thực hiện các lệnh mua nối tiếp hay còn gọi là bổ sung vị thế mua ("nhồi lệnh"). Trong thi đấu boxing, một khi bạn tung ra các cú đánh mạnh khiến đối thủ loạng choạng, bạn phải tiếp tục tung ra các cú đòn để tận dụng cơ hội.

Bằng cách bán các cổ phiếu bị thị trường lãng quên và chuyển nguồn vốn vào các cổ phiếu chiến thắng, bạn đang đặt nguồn vốn của mình vào nơi sinh lợi. Bạn có thể dễ dàng kiếm được 2 hoặc 3 lần giao dịch lãi 20% trong một năm thành công. Bạn cũng không phải mất nhiều thời gian chờ đợi quá lâu khi những cổ phiếu này điều chỉnh nhẹ để thiết lập nền giá mới.

Một khoản lãi 20% trong 3-6 tháng hiệu quả hơn nhiều so với việc phải mất đến 12 tháng để có được khoản lợi nhuận tương tự. Lãi kép là một kỳ quan vĩ đại. Chỉ cần bạn lãi kép 2 lần khoản lãi 20% trong một năm cũng tương đương với mức sinh lợi 44%. Khi bạn có giao dịch tốt hơn, kinh nghiệm hơn, bạn có thể sử dụng đến tiền ký quỹ (*margin*) và làm tăng tỷ suất sinh lợi kép lên gần 100%.

LÀM THẾ NÀO TÔI PHÁT HIỆN RA HỆ THỐNG THEO DÕI CÁC CHỈ SỐ THỊ TRƯỜNG CHUNG

Một quan sát cực kỳ hữu ích khác từ việc phân tích các giao dịch thua lỗ là các cổ phiếu dẫn dắt thị trường mà tôi mua được đã đạt đỉnh khi thị trường chung bắt đầu giảm hơn 10%. Kết luận này đưa tôi đến một phát hiện quan trọng và xây dựng hệ thống để giải thích hành động giá và khối lượng của các chỉ báo thị trường chung. Hệ thống này cho biết thị trường chung có thực sự hình thành xu hướng mới hay đã thay đổi xu hướng.

Ba tháng sau, vào ngày 1 tháng 4 năm 1962, bằng cách tuân thủ các quy tắc chốt lãi, tôi tự động buộc phải bán hết mọi cổ phiếu. Tôi hoàn toàn ở vị thế 100% tiền mặt và không hề biết rằng thị trường sắp có một cuộc sụp đổ lớn vào mùa xuân năm đó. Đây là một điều thú vị: quy tắc chốt lãi buộc tôi phải thoát khỏi thị trường mà không hề biết điều tồi tệ sắp xảy ra. Đây là điều quý hơn vàng vì khi bạn nhìn thấy rõ mọi thứ thì thị trường đã sụt giảm mạnh mất rồi. Điều tương tự cũng xảy ra vào năm 2008. Quy tắc chốt lãi buộc chúng tôi phải thoát khỏi thị trường, và chúng tôi cũng không hề biết một cuộc khủng hoảng sẽ xảy ra sắp tới. Hầu hết các nhà đầu tư tổ chức bị ảnh hưởng nặng nề vì quy tắc đầu tư của họ là luôn ở trạng thái "tỷ trọng cổ phiếu lớn trong danh mục" (với tỷ trọng 95%-100%).

Vào đầu năm 1962, tôi vừa đọc xong cuốn *Hồi Ức Của Một Thiên Tài Đầu Tư Chứng Khoán* của tác giả Edwin LeFevre (cuốn sách nói về nhà đầu tư huyền thoại Jesse Livermore). Tôi giật mình khi nhận thấy sự tương đồng của đợt bán tháo của thị trường chứng khoán vào năm 1907 mà LeFevre mô tả rất chi tiết với những gì đang xảy ra vào tháng 4 năm 1962. Vì tôi đã cầm 100% tiền mặt và phân tích của tôi về chỉ số Dow Jones cho thấy chỉ số này đã suy yếu, nên tôi tiến hành bán khống cổ phiếu Certain-teed và Alside (một cổ phiếu có diễn biến giá sát với Certain-teed). Chính vì câu chuyện bán khống này, tôi đã xảy ra mâu thuẫn với các nhà lãnh đạo của Hayden Stone tại Phố Wall (*lúc này William O'Neil đang làm việc tại công ty môi giới chứng khoán Hayden Stone – chú thích của người dịch*). Công ty này đang khuyến nghị mua Certain-teed trong khi tôi lại đang nói với mọi người về việc bán khống. Đến cuối năm, tôi tiếp tục bán khống Korvette tại mức giá hơn $40. Cuối cùng, tôi thu về khoản lợi nhuận lớn từ hai thương vụ bán khống này.

Đến tháng 10 năm 1962, trong khi xảy ra cuộc khủng hoảng tên lửa ở Cuba, một lần nữa tôi hoàn toàn nắm tiền mặt. Một hoặc hai ngày sau khi Liên Bang Xô Viết chấp nhận nhượng bộ trước cuộc phong tỏa của hải quân theo lệnh của Tổng Thống Kennedy, chỉ số công nghiệp Dow Jones có phiên bùng nổ theo đà, là tín hiệu cho thấy thị trường đảo chiều theo hệ thống

giao dịch mới của tôi. Sau đó, cổ phiếu đầu tiên mà tôi mua trong thị trường tăng giá mới là Chrysler và lãi được 58%. Cổ phiếu này xuất hiện mẫu hình chiếc cốc-tay cầm khi tôi quyết định mua.

Trong suốt năm 1963, tôi đơn giản tuân thủ nghiêm ngặt quy tắc giao dịch của mình. Chúng hoạt động tốt đến nỗi tài khoản "tệ nhất" mà tôi quản lý năm đó cũng tăng 115%. Tài khoản này chỉ sử dụng hoàn toàn bằng tiền mặt. Các tài khoản khác sử dụng margin (ký quỹ) có mức tăng lên đến vài trăm phần trăm. Cũng có một số cổ phiếu thua lỗ, nhưng mức lỗ rất nhỏ, trung bình chỉ khoảng 5% đến 6%. Trong khi đó, lợi nhuận lại rất lớn vì chúng tôi kỷ luật tuân thủ chỉ bổ sung vị thế mua cho cổ phiếu nào đang lãi.

Bắt đầu với số vốn chỉ $4,000 hoặc $5,000 là tiền lương tích góp được, cộng với một ít tiền vay mượn và sử dụng hết toàn bộ hạn mức margin, tôi đã giành được ba khoản lợi nhuận lớn: bán khống Kovette vào cuối năm 1962, mua Chrysler vào tháng 6 năm 1963, và mua Syntex với giá $100 bằng lợi nhuận kiếm được từ thương vụ Chrysler. Tám tuần sau, Syntex tăng tới 40%, một dấu hiệu rõ ràng của siêu cổ phiếu và tôi quyết định nắm giữ cổ phiếu này trong sáu tháng (Người dịch: sử dụng Quy Tắc 8 tuần). Đến mùa thu năm 1963, lợi nhuận thu được từ việc bán cổ phiếu này lên tới $200,000 và tôi quyết định dùng số vốn này để mua một vị trí dealer trên sàn giao dịch chứng khoán New York. Vì thế, đừng bao giờ nghĩ rằng bạn không thể thành công từ số vốn nhỏ. Hãy bỏ ngoài tai những ai cho rằng bạn không thể! **Bạn có thể học cách đầu tư thông minh nếu như sẵn lòng nghiên cứu tất cả những sai lầm của chính bản thân, rút kinh nghiệm từ chúng, và viết ra các quy tắc giao dịch mới đúng đắn hơn.** Thị trường chứng khoán chính là cơ hội tuyệt vời nhất trong cuộc đời bạn, nếu như bạn là người có lòng quyết tâm, không dễ dàng nản chí và sẵn lòng làm việc chăm chỉ để hoàn thiện bản thân. Bất cứ ai làm điều này cũng sẽ đạt được thành công.

Tôi đã mất nhiều đêm dài nghiên cứu để tìm ra những quy tắc giao dịch đúng đắn, rèn luyện kỷ luật tuân thủ nó. May mắn không hề có ý nghĩa gì trên thị trường chứng khoán. Thành công đến từ những nỗ lực bền bỉ và làm

việc vất vả. Bạn đừng kỳ vọng việc xem tivi, gặp gỡ bạn bè mỗi tối ở các quán bia hay buổi tiệc để họ đưa ra cho bạn những câu trả lời về những thứ phức tạp như thị trường chứng khoán hoặc nền kinh tế Mỹ.

Ở Mỹ, bất cứ ai cũng trở nên thành công nếu như chấp nhận nỗ lực. Không hề có giới hạn nào đặt ra cho bạn. Điều đó phụ thuộc vào lòng khao khát thành công và thái độ của bạn. Thành công không phân biệt bạn là ai, từ đâu đến, hoặc bằng cấp của bạn như thế nào. Bạn có thể tạo dựng tương lai tươi đẹp và hoàn thành Giấc Mơ Mỹ. Điều quan trọng nhất, bạn không cần phải có nhiều tiền để bắt đầu.

Nếu vào lúc nào đó, bạn cảm thấy nản chí, đừng bao giờ từ bỏ. Hãy quay trở lại và nỗ lực hơn gấp bội. Bao giờ cũng vậy, chính những nỗ lực hàng đêm, từ 9 giờ tối đến 5 giờ sáng, từ thứ hai đến thứ sau, mới quyết định bạn sẽ giành chiến thắng và đạt được mục tiêu của mình, hay là sẽ bỏ lỡ những cơ hội tuyệt vời có thể làm thay đổi toàn bộ cuộc đời.

HAI ĐIỀU CẦN LƯU Ý KHI CHỐT LÃI

Trước khi chúng ta thảo luận chi tiết từng quy tắc chốt lãi, bạn phải lưu ý hai vấn đề quan trọng sau đây.

Đầu tiên, việc mua đúng thời điểm sẽ giải quyết hầu hết các vấn đề chốt lãi của chúng ta. Nếu bạn mua vào đúng thời điểm cổ phiếu tạo điểm phá vỡ từ nền giá tốt trên biểu đồ ngày hoặc tuần, bạn không cần phải mua *rượt đuổi hoặc bổ sung thêm vị thế mua khi nó đã tăng nhiều hơn 5% so với điểm* pivot. Lúc này, bạn đã có một vị trí an toàn để đảm bảo không bị "hất văng" ra khỏi chuyến tàu khi thị trường bắt đầu rung lắc trong các đợt điều chỉnh ngắn hạn bình thường. Các cổ phiếu chiến thắng hiếm khi giảm dưới 8% so với điểm pivot. Thực sự, các siêu cổ phiếu không nên đóng cửa dưới điểm pivot. Mua càng gần điểm pivot nhất có thể là mục tiêu của bạn và giúp bạn hạn chế được thua lỗ nếu như cổ phiếu đột ngột thất bại. Một cổ phiếu đóng cửa dưới điểm pivot là tín hiệu sớm cho thấy nó đã thất bại. Bạn không cần phải chờ cổ phiếu giảm 8% mới cắt lỗ. Bạn có thể cắt lỗ sớm hơn, ngay khi cổ phiếu chỉ giảm khoảng 4%-5%.

Thứ hai, thận trọng với những lệnh bán theo lô lớn mà bạn nhìn thấy trên bảng điện tử ngay sau khi bạn vừa mới mua cổ phiếu trong thị trường tăng giá. Lệnh bán này có thể chỉ là hành động cảm xúc, thiếu thông tin, mang tính tạm thời do đó không hề đáng sợ (ngay cả khi đó là khối lượng giao dịch lớn so với quá khứ). Các cổ phiếu tốt có thể xuất hiện những cú bán tháo nhanh trong vài ngày hoặc một tuần. Hãy xem xét các cổ phiếu trên đồ thị tuần để có góc nhìn tổng quan hơn và tránh bị sợ hãi hoặc bị rũ bỏ bởi những đợt điều chỉnh bình thường này. Thực sự, khoảng 40%-60% trường hợp, các siêu cổ phiếu thường kéo ngược (hoặc điều chỉnh) về chính xác điểm mua của bạn hoặc thấp hơn đôi chút nhằm cố gắng loại bỏ bạn. Nhưng thường mức độ giảm không quá 8% trừ khi bạn đã mua rượt đuổi nó tại mức đỉnh. Nếu bạn không phạm phải quá nhiều sai lầm và không có điều gì chống lại bạn, hãy kiểm tra và bảo đảm bạn không mua cổ phiếu khi giá đã tăng 10%, 15% hoặc thậm chí 20% so với điểm pivot. Việc mua rượt đuổi hiếm khi thành công. Bạn không thể mua cổ phiếu khi bạn cảm thấy hưng phấn nhất. Đừng bao giờ mua rượt đuổi các cổ phiếu đã tăng giá kéo dài.

NHỮNG TÍN HIỆU KỸ THUẬT CHO THẤY NÊN CHỐT LÃI

Bằng cách nghiên cứu các siêu cổ phiếu hình thành như thế nào cũng như hiểu được các siêu cổ phiếu thường đạt đỉnh khi thị trường chung đạt đỉnh, tôi đã đưa ra danh sách các yếu tố thường xuất hiện khi thị trường chung đạt đỉnh và đảo chiều. Có lẽ bạn đã nhận thấy một vài tín hiệu bán liên quan đến những thay đổi trong yếu tố cơ bản của cổ phiếu. Nhiều nhà đầu tư tổ chức thoát khỏi cổ phiếu trước khi những vấn đề yếu kém xuất hiện trên bảng báo cáo tài chính. Nếu dòng tiền thông minh đã rời đi, bạn không nên ở lại. Các nhà đầu tư cá nhân không thể trụ nổi trước áp lực bán của các nhà đầu tư tổ chức lớn. Đừng nên quan tâm quá mức đến các yếu tố cơ bản, chẳng hạn như lợi nhuận, doanh số, lợi nhuận biên, ROE, các sản phẩm mới, vì nhiều cổ phiếu có thể đạt đỉnh ngay khi lợi nhuận tăng đến 100% và nhiều nhà

phân tích đang dự phóng kịch bản tăng trưởng cao hơn và mức giá mục tiêu xa hơn.

Vào ngày này vào năm 1999, tôi đã bán cổ phiếu Charles Schawab (một trong những công ty môi giới chứng khoán lớn nhất ở Mỹ đang được nhiều nhà phân tích dự báo sẽ còn tăng thêm 50 điểm nữa) khi có hiện tượng đỉnh cao trào và khoảng trống kiệt sức. Gần như tất cả các giao dịch thành công của tôi đều được bán khi cổ phiếu đang tăng giá và thị trường chung vẫn còn tích cực. Người Anh ai cũng biết đến câu tục ngữ cổ của Hy Lạp: *"Thà rằng được sẻ trên tay, còn hơn được hứa trên mây hạc vàng"*, hàm ý bạn nên trân trọng và hài lòng với những gì mình có, đừng chạy theo những thứ hào nhoáng xa hoa nhưng lại không chắc chắn. Hãy nên giữ chặt lợi nhuận bạn có được và bán ngay khi còn có thể. Bạn chỉ cần tuân theo hành động giá (là giá và khối lượng), chứ không cần phải lắng nghe các ý kiến cá nhân của các nhà phân tích phố Wall. Vì tôi chưa từng làm việc ở Phố Wall, tôi không bao giờ bị xao nhãng bởi những thông tin này.

Có nhiều tín hiệu bạn nên nhìn thấy khi cố gắng nhận ra một cổ phiếu đang trong quá trình đạt đỉnh. Những tín hiệu này bao gồm: đỉnh cao trào (*climax top*), khối lượng thấp và các hành động giá khác. Một khi bạn nghiên cứu các tín hiệu này và áp dụng chúng vào các quyết định giao dịch hàng ngày, bạn sẽ hiểu rõ hơn những gì chúng tôi đề cập. Những quy tắc này đã giúp chúng tôi đưa ra những quyết định đầu tư thông minh hơn, hợp lý hơn. Tuy nhiên, những người lần đầu tiếp xúc với các quy tắc này sẽ cảm thấy chúng khá phức tạp. Tôi đề nghị bạn đọc lại Chương 2 về cách đọc biểu đồ, sau đó đọc lại các quy tắc chốt lãi một lần nữa.

Thực tế, hầu hết các khách hàng của Nhật Báo IBD mà tôi gặp gỡ tại hàng trăm các buổi hội thảo (*workshop*) đã thực sự thành công nhờ việc họ đọc đi đọc lại cuốn sách này (hai lần, ba lần hoặc nhiều hơn thế). Bạn không thể trở nên tinh thông mọi thứ khi chỉ đọc qua một lần. Những ai thường bị các ý kiến bên ngoài làm nhiễu loạn nên thường xuyên đọc cuốn sách này. Nó sẽ mang lại cho bạn một tư duy độc lập và sáng suốt.

Đỉnh cao trào

Nhiều cổ phiếu dẫn dắt đạt đỉnh theo kiểu đỉnh cao trào, tức đạt đỉnh sau khi có cú tăng giá bùng nổ. Giá cổ phiếu tăng rất mạnh với tốc độ nhanh nhất (kể từ khi bắt đầu một xu hướng tăng đã kéo dài trong vài tháng) chỉ trong một hoặc hai tuần. Ngoài ra, các đỉnh cao trào thường hay kết thúc bằng các khoảng trống kiệt sức (*exhaustion gap*), là ngày mà giá cổ phiếu mở khoảng trống tăng giá so với giá đóng cửa ngày hôm trước với khối lượng lớn. Sau đây là những tín hiệu cho thấy thị trường đạt đỉnh cao trào.

Tôi khuyến khích bạn đọc thêm Chương 9 cuốn sách "Cách Tư Duy và Giao Dịch Như Nhà Vô Địch Đầu Tư Chứng Khoán" của Mark Minervini để hiểu rõ phần này. Cuốn sách của Mark bao gồm nhiều ví dụ minh họa chi tiết – Chú thích của người dịch.

1. Ngày tăng giá mạnh nhất. Nếu một cổ phiếu đã tăng giá kéo dài (nghĩa là nó đã tăng giá mạnh trong nhiều tháng từ điểm mua tại điểm phá vỡ của một nền giá tốt) và đóng cửa ngày hôm đó với mức tăng giá mạnh hơn bất cứ phiên giao dịch nào kể từ khi bắt đầu toàn bộ xu hướng tăng. Hãy thận trọng! Điều này thường báo hiệu đỉnh đang ở rất gần. (Người dịch: Ngày tăng giá mạnh cũng được hiểu là ngày có chênh lệch đỉnh và đáy trong ngày (*daily spread*) lớn nhất kể từ khi bắt đầu xu hướng tăng).

2. Khối lượng giao dịch lớn nhất. Các đỉnh cao trào thường xảy ra với khối lượng giao dịch lớn nhất kể từ khi bắt đầu xu hướng tăng.

3. Khoảng trống kiệt sức. Nếu một cổ phiếu đang tăng giá quá nhanh sau khi đã tăng giá kéo dài từ một nền giá tốt trong nhiều tháng (thường ít nhất là 18 tuần sau khi tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá thứ nhất hoặc thứ hai và 12 tuần hoặc nhiều hơn sau khi tạo điểm phá vỡ từ nền giá cuối cùng), thì việc giá mở cửa tạo nên khoảng trống so với giá đóng cửa ngày hôm trước là dấu hiệu cho thấy đỉnh đang ở rất gần. Ví dụ, khoảng trống giá 2 điểm xuất hiện ở một mã cổ phiếu sau khi đã tăng giá kéo dài thường xảy ra nếu nó đóng cửa tại đỉnh cao nhất của ngày là $50, và sau đó mở cửa buổi

sáng tiếp theo tại mức $52, đồng thời giữ giá nằm trên $52 trong suốt ngày hôm đó. Đây được gọi là khoảng trống kiệt sức.

4. Chuỗi tăng giá quá hưng phấn của đỉnh cao trào. Hãy bán nếu đợt tăng giá của cổ phiếu trở nên quá phấn khích, được thể hiện bởi 2 hoặc 3 tuần tăng giá mạnh trên biểu đồ tuần, hoặc chuỗi tăng giá 7-8 ngày trong 8-10 ngày trên đồ thị ngày (Người dịch: khi có 70% phiên tăng giá trong 7-15 phiên giao dịch được xem là chuỗi tăng giá quá nhanh và hưng phấn của đỉnh cao trào). Trong chuỗi tăng giá hưng phấn này, thường xuất hiện những phiên có chênh lệch giữa đỉnh cao nhất và đáy thấp nhất trong ngày (*daily spread*) lớn nhất kể từ khi bắt đầu xu hướng tăng trong vài tháng).

Trong một số trường hợp, quanh đỉnh cao trào, một số cổ phiếu có thể xuất hiện những ngày giảm điểm từ đỉnh cao nhất của tuần trước đến đáy thấp nhất của tuần trước và sau đó đóng cửa tuần tăng giá nhẹ, với khối lượng duy trì ở mức cao. Tôi gọi đây là mẫu hình đảo chiều "Đường ray xe lửa (*raildroad tracks*)" vì trên biểu đồ tuần, bạn sẽ nhìn thấy hai đường thẳng song song với nhau như đường ray của xe lửa. Đây là dấu hiệu cho thấy hoạt động phân phối với khối lượng lớn mà giá không tăng nhiều trên biểu đồ tuần.

5. Tín hiệu phân phối. Sau một đợt tăng giá kéo dài, những phiên giao dịch có khối lượng lớn nhưng giá tăng ít là dấu hiệu của sự phân phối. Hãy bán cổ phiếu trước khi những người mua khờ dại khác ào ạt bán ra. Tín hiệu phân phối xuất hiện khi các nhà đầu tư thông minh bắt đầu hiện thực hóa lợi nhuận dài hạn.

6. Chia tách cổ phiếu. Hãy bán nếu một cổ phiếu tăng giá 25% đến 50% trong 1 hoặc 2 tuần sau lần chia tách cổ phiếu. Chỉ trong một số ít trường hợp, chẳng hạn như Qualcomm vào cuối năm 1999 có thể đạt tới mức tăng 100%. Các cổ phiếu thường có khuynh hướng đạt đỉnh khi có sự chia tách cổ phiếu quá mức. Nếu một cổ phiếu đã tăng giá kéo dài từ một nền giá và công ty thông báo tiến hành chia tách cổ phiếu, trong nhiều trường hợp đó chính là lý do để bán.

7. Chuỗi ngày giảm giá tăng lên. Đối với phần lớn các cổ phiếu, số ngày giảm giá liên tiếp sẽ nhiều hơn số ngày tăng giá liên tiếp khi cổ phiếu bắt đầu giảm giá từ đỉnh. Bạn có thể nhìn thấy 4 hoặc 5 ngày giảm giá liên tiếp, theo sau là 2 hoặc 3 ngày tăng giá, như là tín hiệu cho thấy xu hướng giảm sắp bắt đầu. Trước đây, trong một xu hướng tăng, bạn sẽ nhìn thấy điều ngược lại là 4 -5 ngày tăng giá liên tiếp theo sau là 2-3 ngày giảm giá.

8. Vượt qua đường xu hướng trên của kênh giá. Hãy chốt lãi nếu như cổ phiếu vượt qua đường xu hướng trên của kênh giá sau khi xuất hiện đợt tăng giá cực mạnh (Người dịch: hiện tượng tăng giá theo kiểu "Thổi bùng lên – blow off" thường khiến cho giá vượt qua đường xu hướng trên của kênh giá hoặc cạnh trên của mẫu hình sóng chéo hoặc cái cái nêm). (Trên đồ thị, đường xu hướng trên của kênh giá là đường thẳng song song với đường xu hướng nối các đáy được hình thành trong 4-5 tháng). Các nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, các chứng khoán tăng giá quá mạnh và vượt qua đường xu hướng trên của kênh giá thì nên sớm chốt lãi.

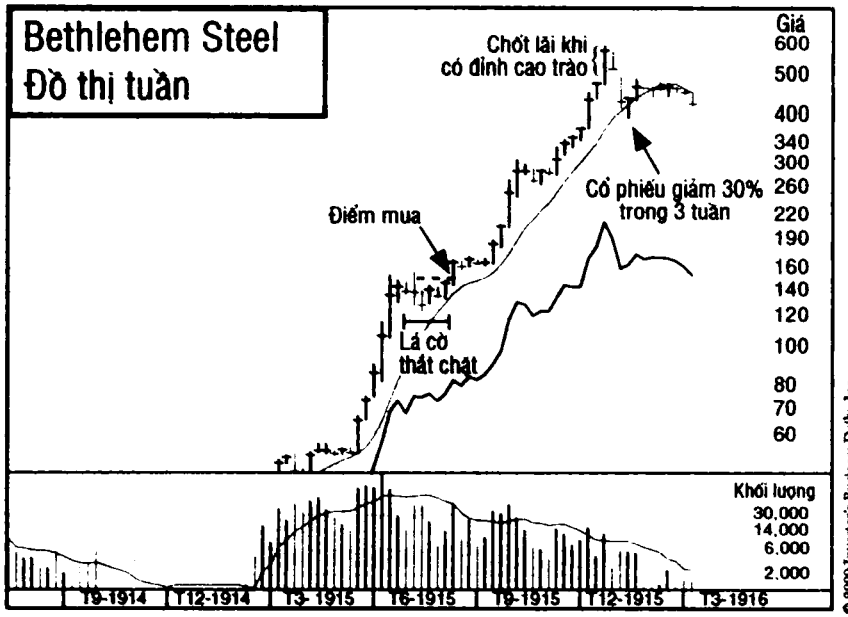
9. Giá nằm cách quá xa so với đường trung bình di động 200 ngày. Một số cổ phiếu nên được bán khi nằm cao hơn 70%-100% hoặc nhiều hơn nữa so với đường trung bình di động 200 ngày. Tuy nhiên, tôi khá ít sử dụng kỹ thuật này.

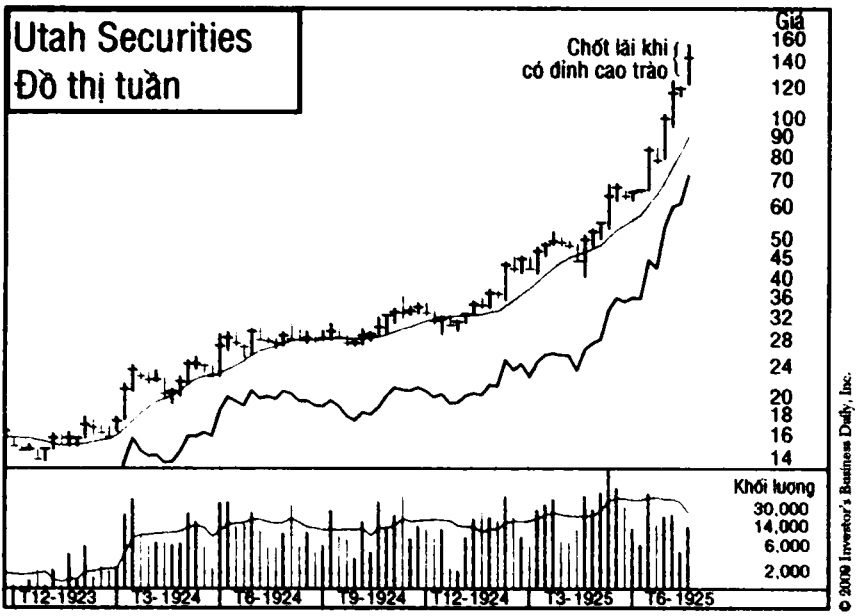
10. Bán khi cổ phiếu đã giảm giá từ đỉnh. Nếu bạn không thể bán sớm trong khi giá vẫn còn đang tăng, thì hãy bán sớm nhất có thể ngay sau khi giá giảm xuống từ một đỉnh. Sau lần giảm mạnh đầu tiên từ đỉnh, một số cổ phiếu thường xuất hiện các đợt hồi phục để giúp bạn có cơ hội thoát hàng.

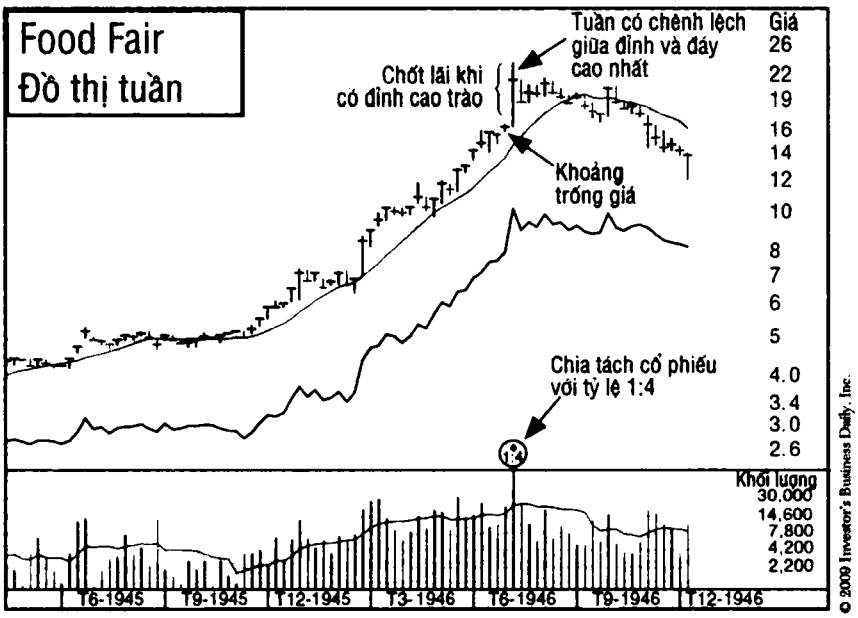
▸ *Xem chart trang 376 - 381 tiếp*

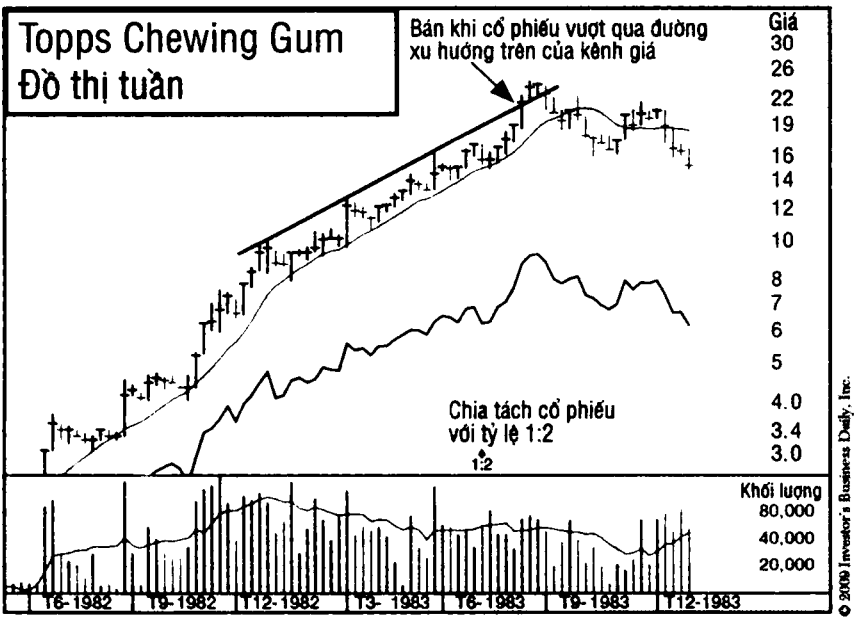
▸ Khối lượng thấp và các hành động giá suy yếu khác

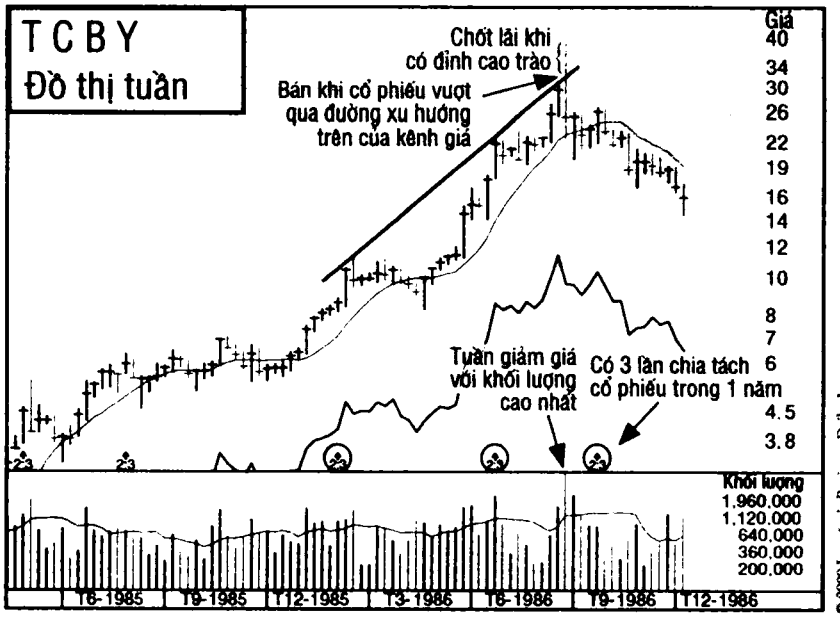
1. Đỉnh cao mới với khối lượng thấp: Một vài cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới với khối lượng thấp. Khi cổ phiếu tăng giá cao hơn nhưng khối lượng giảm đi cho thấy các nhà đầu tư lớn không còn hào hứng với cổ phiếu này.

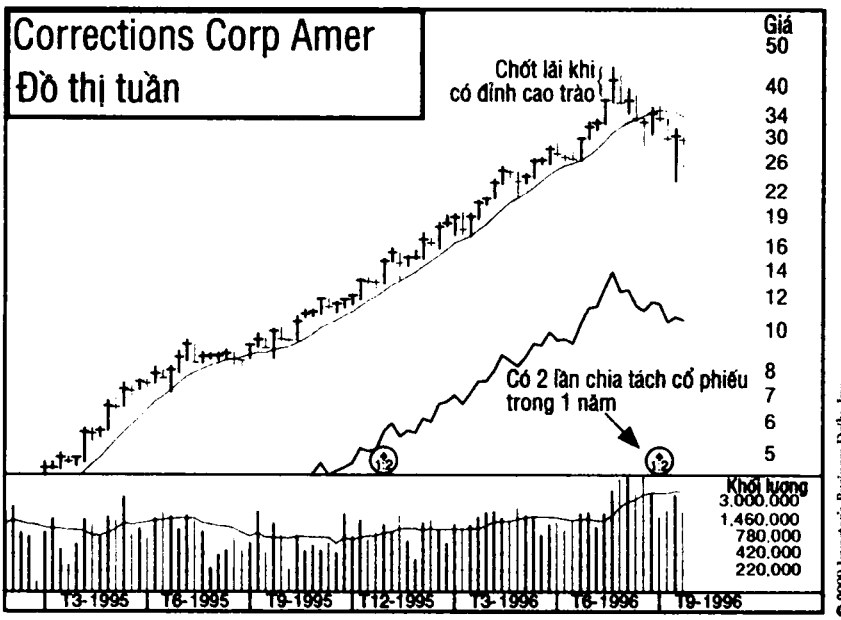

Bethlehem Steel
Đồ thị tuần
Giá
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Cổ phiếu giảm 30% trong 3 tuần
Điểm mua
Lá cờ thắt chặt
600
500
400
340
300
260
220
190
160
140
120
100
80
70
60
Khối lượng
30,000
14,000
6,000
2,000
T9-1914
T12-1914
T3-1915
T6-1915
T9-1915
T12-1915
T3-1916
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

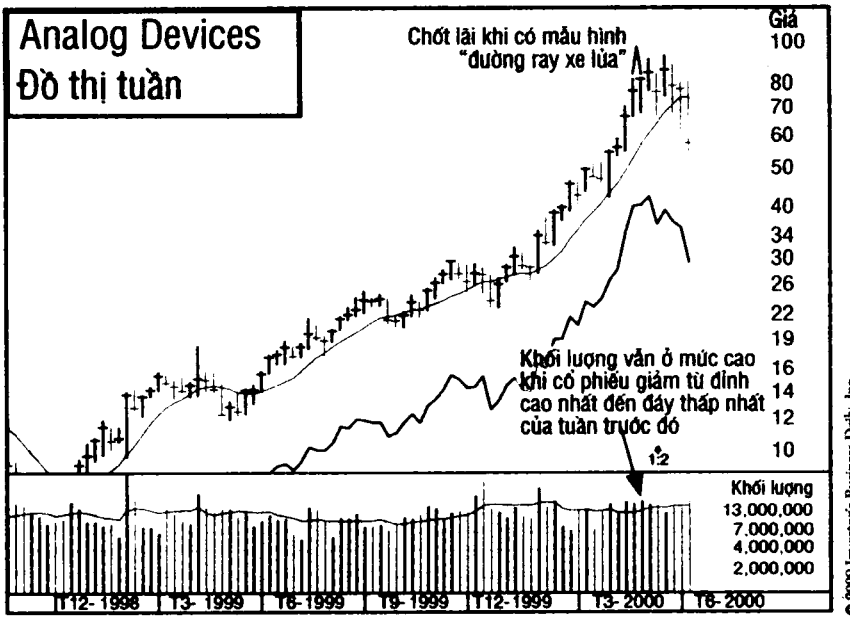

Utah Securities
Đồ thị tuần
Giá
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
160
140
120
100
90
80
70
60
50
45
40
36
32
28
24
20
18
16
14
Khối lượng
30,000
14,000
6,000
2,000
T12-1923
T3-1924
T6-1924
T9-1924
T12-1924
T3-1925
T6-1925
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

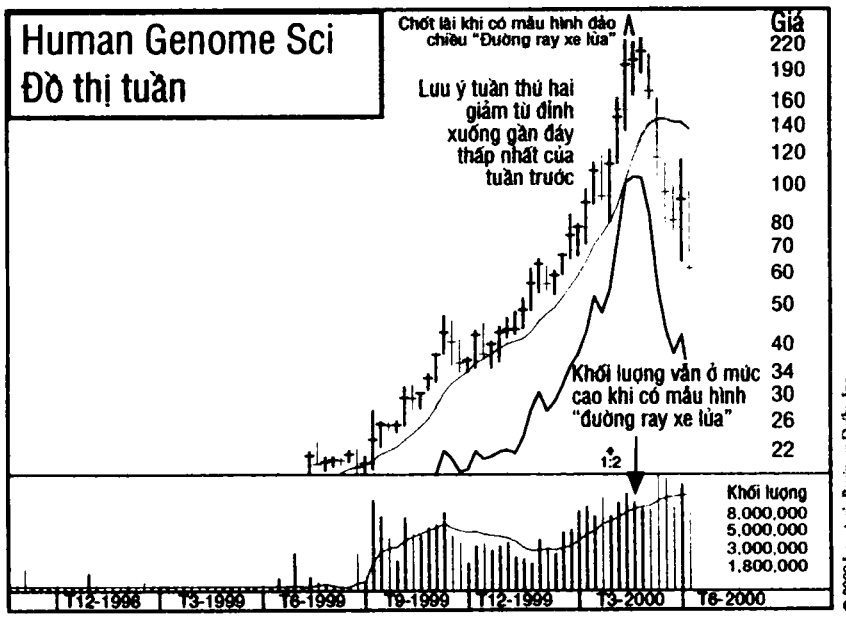

Food Fair
Đồ thị tuần
Tuần có chênh lệch giữa đỉnh và đáy cao nhất
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Khoảng trống giá
Chia tách cổ phiếu với tỷ lệ 1:4
1:4
Giá
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
3.0
2.6
Khối lượng
30,000
14,600
7,800
4,200
2,200
T6-1945
T9-1945
T12-1945
T3-1946
T6-1946
T9-1946
T12-1946
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

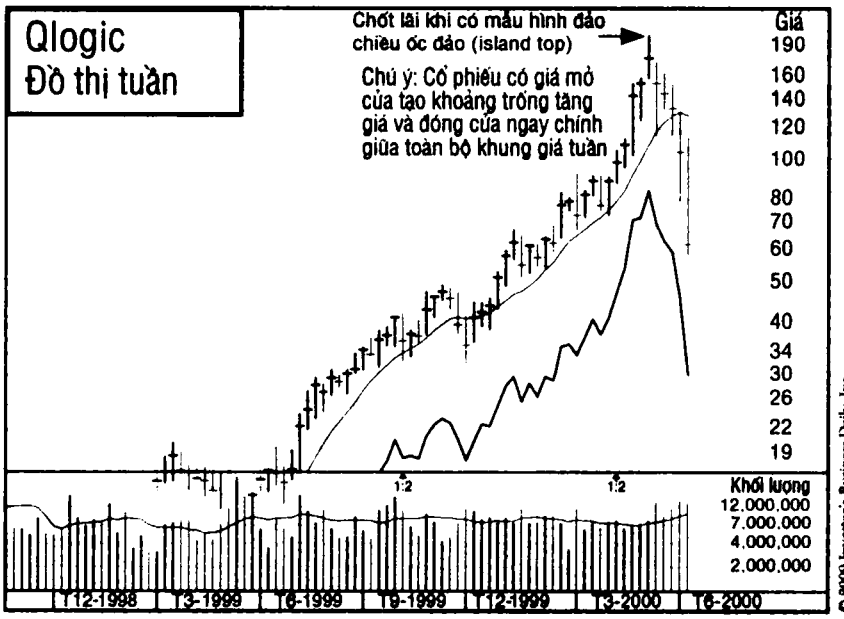

Topps Chewing Gum
Đồ thị tuần
Bán khi cổ phiếu vượt qua đường xu hướng trên của kênh giá
Chia tách cổ phiếu với tỷ lệ 1:2
1:2
Giá
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
3.0
Khối lượng
80,000
40,000
20,000
T6-1982
T9-1982
T12-1982
T3-1983
T6-1983
T9-1983
T12-1983
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

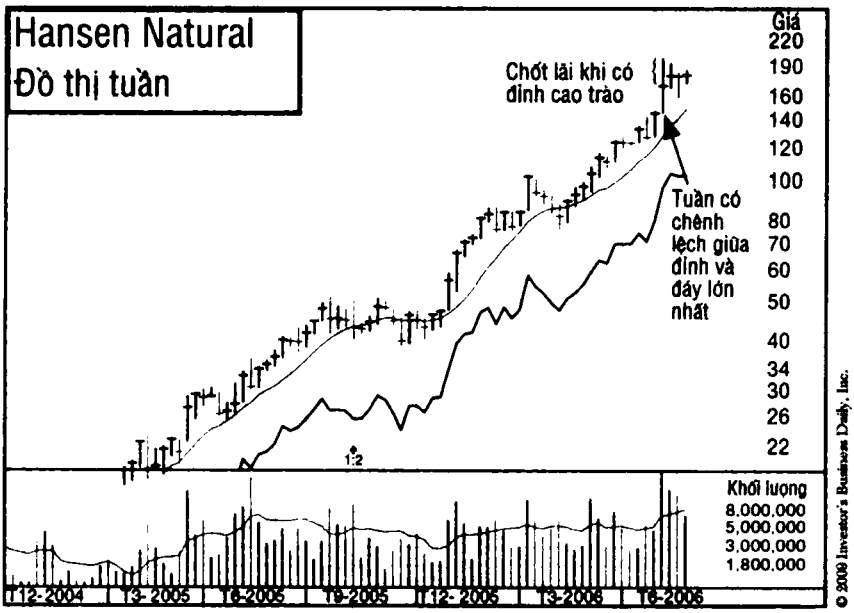

T C B Y
Đồ thị tuần
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Bán khi cổ phiếu vượt qua đường xu hướng trên của kênh giá
Tuần giảm giá với khối lượng cao nhất
Có 3 lần chia tách cổ phiếu trong 1 năm
Giá
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
Khối lượng
1,960,000
1,120,000
640,000
360,000
200,000
T6-1985
T9-1985
T12-1985
T3-1986
T6-1986
T9-1986
T12-1986
© 2000 Investor's Business Daily, Inc.

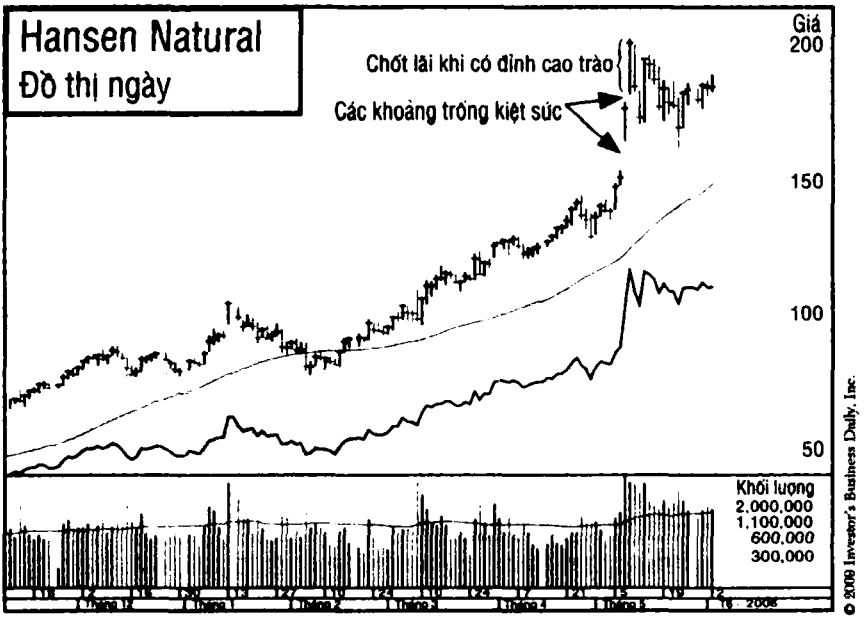

Corrections Corp Amer
Đồ thị tuần
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Có 2 lần chia tách cổ phiếu trong 1 năm
Giá
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
Khối lượng
3,000,000
1,460,000
780,000
420,000
220,000
T3-1995
T6-1995
T9-1995
T12-1995
T3-1996
T6-1996
T9-1996
© 2000 Investor's Business Daily, Inc.

Analog Devices
Đồ thị tuần
Chốt lãi khi có mẫu hình "đường ray xe lửa"
Khối lượng vẫn ở mức cao khi cổ phiếu giảm từ đỉnh cao nhất đến đáy thấp nhất của tuần trước đó
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
Khối lượng
13,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
T12-1998
T3-1999
T6-1999
T9-1999
T12-1999
T3-2000
T6-2000
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Human Genome Sci
Đồ thị tuần
Chốt lãi khi có mẫu hình đảo chiều "Đường ray xe lửa"
Lưu ý tuần thứ hai giảm từ đỉnh xuống gần đáy thấp nhất của tuần trước
Khối lượng vẫn ở mức cao khi có mẫu hình "đường ray xe lửa"
Giá
220
190
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
Khối lượng
8,000,000
5,000,000
3,000,000
1,800,000
T12-1998
T3-1999
T6-1999
T9-1999
T12-1999
T3-2000
T6-2000
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Qlogic
Đồ thị tuần
Chốt lãi khi có mẫu hình đảo chiều ốc đảo (island top)
Chú ý: Cổ phiếu có giá mở của tạo khoảng trống tăng giá và đóng cửa ngay chính giữa toàn bộ khung giá tuần
Giá
190
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
1:2
1:2
Khối lượng
12,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
T12-1998
T3-1999
T6-1999
T9-1999
T12-1999
T3-2000
T6-2000
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Hansen Natural
Đồ thị tuần
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Tuần có chênh lệch giữa đỉnh và đáy lớn nhất
Giá
220
190
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
1:2
Khối lượng
8,000,000
5,000,000
3,000,000
1,800,000
T12-2004
T3-2005
T6-2005
T9-2005
T12-2005
T3-2006
T6-2006
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

2. Đóng cửa tại hoặc gần với đáy thấp nhất của ngày. Đỉnh này cũng thường được nhìn thấy trên đồ thị ngày dưới dạng các "mũi tên" đi xuống. Nghĩa là, trong vài ngày, giá đóng cửa sẽ nằm gần hoặc tại mức đáy thấp nhất của ngày và xóa sạch toàn bộ thành quả tăng giá của ngày hôm đó. (*Các "mũi tên" này là các mẫu hình nến "Shooting Star", "Cái Đuôi Con Chuột Túi" hoặc Pin Bar- chú thích của người dịch*).

3. Nền giá thứ ba hoặc thứ tư. Bán khi cổ phiếu khi nó thiết lập đỉnh cao mới từ nền giá thứ ba hoặc thứ tư. Nền giá thứ ba hiếm khi thành công trên thị trường. Lúc này, một cổ phiếu tăng giá đã trở nên quá rõ ràng và gần như tất cả mọi nhà đầu tư đều chú ý đến nó. Các nền giá cuối thường bị lỗi, với đặc điểm rộng hơn và lỏng hơn. Có đến 80% điểm phá vỡ từ nền giá thứ tư là thất bại. *Vấn đề là bạn phải xác định đúng đó có phải là nền giá thứ tư hay không.*

4. Tín hiệu của các đợt hồi phục yếu ớt. Khi bạn đã nhìn thấy sự xuất hiện những phiên giao dịch với khối lượng lớn ở gần đỉnh, các phiên tăng giá tiếp theo thường có khối lượng thấp, mức tăng giá yếu ớt và chỉ tồn tại

trong vài ngày. Hãy chốt lãi ở ngày tăng giá thứ hai hoặc thứ ba của đợt phục hồi yếu ớt này. Đây là cơ hội thoát hàng tốt nhất trước khi giá đổ dốc nhanh và mạnh, phá thủng các đường xu hướng và mức hỗ trợ.

5. Giảm giá từ đỉnh. Một cổ phiếu giảm giá 8% hoặc nhiều hơn từ đỉnh (trong một số trường hợp có thể tiến gần đến đỉnh cũ thấp hơn của đợt tăng giá mạnh trước đó) có thể giúp bạn xác định xem liệu xu hướng tăng giá đã kết thúc hay đó chỉ là đợt điều chỉnh bình thường 8%-15% trong xu hướng tăng dài hạn. Bạn nên bán đi nếu như mức giảm từ đỉnh là trên 12% hoặc trên 15%.

6. Chỉ báo RS yếu. Chỉ báo RS đo lường sức mạnh giá tương đối. RS thấp có thể là một lý do khác để chốt lãi. Hãy tiến hành bán khi Xếp Hạng RS do Nhật Báo IBD cung cấp xuống dưới mức 70.

7. Kẻ Lang Thang Cô Độc. Hãy tiến hành chốt lãi nếu sức mạnh giá không có sự xác nhận từ các cổ phiếu quan trọng khác trong cùng ngành. (Người dịch: Các siêu cổ phiếu hay cổ phiếu dẫn dắt không đi một mình. Thường chúng thuộc về các ngành rộng. Các cổ phiếu dẫn dắt tăng giá thường kéo các cổ phiếu trong ngành tăng giá theo. Do đó, khi cổ phiếu dẫn dắt một mình đơn độc tăng giá trong khi tất cả các cổ phiếu trong ngành, đặc biệt là các đối thủ cạnh tranh trực tiếp đều suy yếu là dấu hiệu cảnh báo cho xu hướng tăng giá toàn ngành đã kết thúc).

▸ Phá vỡ mức hỗ trợ mạnh

Việc giá phá vỡ một mức hỗ trợ mạnh (có thể là một đường xu hướng đã hình thành trong thời gian dài) khi đóng cửa tuần là dấu hiện cho thấy bạn nên tiến hành chốt lãi.

1. Đường xu hướng tăng dài hạn bị phá vỡ. Hãy bán nếu cổ phiếu đã đóng cửa tuần dưới đường xu hướng tăng dài hạn hoặc phá vỡ một mức hỗ trợ mạnh với khối lượng lớn. Đường xu hướng tăng dài hạn là đường nối ít nhất ba đáy thấp nhất trong ngày hoặc trong tuần được hình thành trong vài tháng. Đường xu hướng được vẽ trong thời gian quá ngắn không có giá trị.

2. Mức giảm giá trong một ngày là lớn nhất. Nếu một cổ phiếu đã tăng giá kéo dài và bất ngờ có một ngày giảm giá mạnh nhất kể từ khi bắt đầu xu hướng tăng, hãy xem đây là dấu hiệu chốt lãi nếu có sự xác nhận từ các tín hiệu hiệu khác.

3. Tuần giảm điểm với khối lượng lớn nhất. Trong nhiều trường hợp, hãy chốt lãi nếu cổ phiếu có tuần giảm điểm với khối lượng lớn nhất trong vài năm.

4. Đường trung bình di động 200 ngày đang dốc xuống. Sau xu hướng tăng giá kéo dài, nếu đường trung bình di động 200 ngày ngày đang hướng đi xuống, nên tiến hành chốt lãi. Tương tự, hãy bán tại đỉnh cao mới nếu cổ phiếu có một nền giá yếu (hoặc bị lỗi) nằm dưới đường trung bình di động 200 ngày (Ghi chú: Khi phần lớn giá đều nằm ở nửa dưới của nền giá được xem là một nền giá yếu).

5. Giá nằm dưới đường trung bình di động 10 tuần (tương đương 50 ngày). Hãy xem xét tiến hành chốt lãi sau khi cổ phiếu đã tăng giá kéo dài và đóng cửa dưới đường trung bình di động 50 ngày. Sau đó, cổ phiếu nằm dưới đường trung bình di động này trong 8 hoặc 9 tuần liên tiếp nhưng không thể tăng giá và đóng cửa trên đường trung bình di động.

CÁC PHƯƠNG PHÁP CHỐT LÃI KHÁC

1. **Nếu bạn cắt tất cả các khoản lỗ ở mức 7% hoặc 8%, và chốt lãi tại mức 20%, 25% hoặc 30%.** Chỉ cần ba giao dịch lãi, thì lãi kép cũng mang đến cho bạn tỷ suất sinh lợi gộp 100% hoặc cao hơn. Tuy nhiên, bạn không nên bán và chốt lãi 25% hoặc 30% ở một số cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự đang được các nhà đầu tư tổ chức gom hàng và đã tăng giá 20% chỉ trong 1 hoặc 2, hoặc 3 tuần từ điểm pivot của một nền giá tốt. Đây là các cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự hoặc siêu cổ phiếu mang đến cho bạn lợi nhuận rất lớn khi nắm giữ dài hạn.

2. **Nếu bạn đang ở trong thị trường con gấu, hãy cắt tất cả các khoản margin,** tăng tỷ trọng tiền mặt, và đừng mua quá nhiều cổ phiếu. Nếu

bạn mua, hãy giảm lợi nhuận mục tiêu xuống mức thấp hơn so với bình thường. Có thể chốt lãi tại mức 15% và tất cả các khoản lỗ được cắt ở 3%.

3. **Để chốt lãi, các nhà đầu tư tổ chức thường** phải tìm những thời điểm có nhiều người mua nhằm hấp thụ khối lượng cổ phiếu lớn của họ. Do đó, các nhà đầu tư tổ chức thường hay chốt lãi khi giá tăng và xuất hiện nhiều tin tốt được công bố đại chúng (ví dụ như một tin tốt xuất hiện trên trang bìa của báo *Business Week).*

4. **Hãy bán khi mọi người đang hào hứng với thị trường cổ phiếu** và mọi thứ đang trở nên quá rõ ràng. Ai cũng nghĩ giá cổ phiếu này sẽ còn tăng lên cao hơn nữa. Đó là cơ hội tốt nhất để bán, trước khi mọi việc quá trễ. Jack Dreyfus nói: "Hãy bán khi có sự lạc quan thái quá. Khi mọi thứ đã được thổi phòng lên bởi sự lạc quan, giá cổ phiếu chỉ loay hoay ở một vùng giá vì thị trường đang tìm kiếm người mua mới do phần lớn các nhà đầu tư hiện tại đã nắm quá nhiều cổ phiếu. Lúc này, mặc dù ai cũng có thể "kêu gào", "hò hét" mua vào nhưng họ không thể đẩy giá lên cao hơn vì không còn tiền để mua. Lực mua của thị trường đã suy yếu". Nói cách khác, hãy mua khi bạn cảm thấy "sợ chết" và những người khác cũng e dè. Ngược lại, hãy bán khi bạn cảm thấy phấn khích và chẳng biết sợ là gì.

5. **Trong phần lớn các trường hợp, bán khi tăng trưởng EPS của hai hoặc ba quý liên tiếp đang giảm dần.**

6. **Hãy thận trọng chốt lãi khi có những tin tức hoặc tin đồn xấu.** Chúng có thể tạo ra những tác động giảm giá trong ngắn hạn. Tin đồn đôi khi khiến các con cá nhỏ (nhà đầu tư nhỏ lẻ) cảm thấy lo sợ và bán tháo cổ phiếu.

7. **Luôn luôn học từ các sai lầm chốt lãi trong quá khứ.** Hãy thực hiện các hậu phân tích (tức nghiên cứu các giao dịch đã được đóng) bằng

cách vẽ các điểm mua và bán của bạn lên đồ thị. Nghiên cứu chúng cẩn thận và viết ra các quy tắc mới nhằm sửa chữa các sai lầm khiến bạn thua lỗ lớn hoặc mất đi lợi nhuận lớn. Đó là cách giúp bạn trở thành một nhà đầu tư thông minh.

KHI NÀO BẠN CẦN PHẢI KIÊN NHẪN NẮM GIỮ CỔ PHIẾU

Một quyết định liên quan mật thiết đến khi nào bán là khi nào nên ôm chặt lấy cổ phiếu. Sau đây là một số gợi ý để bạn làm điều này.

Mua các cổ phiếu tăng trưởng mà bạn có thể dự phóng được mục tiêu giá tiềm năng dựa trên việc ước tính lợi nhuận cho một hoặc hai năm tới và mức mở rộng của tỷ lệ P/E từ điểm phá vỡ của nền giá đầu tiên. Mục tiêu của bạn là mua cổ phiếu tốt nhất với tăng trưởng lợi nhuận cao nhất vào đúng thời điểm và kiên nhẫn nắm giữ cho đến khi bạn có thể chứng minh vị thế giao dịch này là sai.

Trong một số trường hợp, bạn có thể nắm giữ 13 tuần sau lần mua đầu tiên trước khi kết luận rằng, cổ phiếu này là một lựa chọn sai lầm. Tất nhiên, điều này chỉ áp dụng khi cổ phiếu không chạm vào mức cắt lỗ. Trong thị trường tăng giá nhanh, giống như trường hợp năm 1999, các cổ phiếu công nghệ không tăng giá trong vài tuần trong khi thị trường chung đã tăng giá nên xứng đáng sớm bị loại bỏ, và bạn dùng nguồn vốn này để mua các cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt vừa mới tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt.

Khi đã giải ngân tiền, bạn phải chú ý nhiều hơn đến thị trường chung và kiểm tra chuyên mục phân tích các chỉ số thị trường chung có tên *"Bức Tranh Toàn Cảnh"* của Nhật Báo IBD. Tại đỉnh năm 2000 và đỉnh năm 2007-2008, chuyên mục *"Bức Tranh Toàn Cảnh"* và các quy tắc chốt lãi của chúng tôi buộc nhiều khách hàng phải thoát khỏi thị trường, vì thế tránh được thảm họa từ cú sụp đổ của thị trường.

Nếu mua cổ phiếu khi thị trường chung đang ở giai đoạn phân phối, đạt đỉnh và bắt đầu đảo chiều xu hướng, bạn rất dễ gặp phải thua lỗ với cổ phiếu vừa mua được (Trong thị trường con gấu, hầu hết các điểm phá vỡ

đều thất bại và phần lớn các cổ phiếu sẽ giảm điểm. Vì thế bạn phải giao dịch "cùng nhịp" với thị trường chung. Đừng tranh cãi với bảng điện khi thị trường đang sụt giảm.)

Sau khi mua cổ phiếu, hãy thể hiện mức giá cắt lỗ bằng một đường ranh giới màu đỏ trên biểu đồ ngày và biểu đồ tuần để bạn sẵn sàng cắt lỗ (thấp hơn 8% so với giá mua). Trong một hoặc hai năm đầu tiên của thị trường tăng giá mới, bạn có thể cho phép khoảng cách giữa giá mua và giá cắt lỗ rộng hơn đôi chút, và có thể kiên trì nắm giữ cho đến khi cổ phiếu chạm vào mức cắt lỗ trước khi bán.

Trong một số trường hợp, đường ranh giới đỏ này nên được nâng lên nhưng vẫn phải giữ dưới đáy thấp nhất của một đợt điều chỉnh bình thường sau lần mua đầu tiên. Nếu bạn nâng lệnh dừng lỗ, đừng để nó quá gần với giá hiện tại. Điều này sẽ khiến bạn dễ dàng bị thị trường loại bỏ trong các đợt điều chỉnh bình thường.

Bạn không nên mua rượt đuổi các cổ phiếu đã tăng giá kéo dài vì bạn rất dễ bị loại bỏ ngay gần với đáy của các đợt điều chỉnh tự nhiên không thể tránh khỏi. Một khi cổ phiếu của bạn đã tăng 15% hoặc nhiều hơn so với giá mua, bạn hãy tiếp tục tập trung vào mức giá mà ở đó các quy tắc chốt lãi buộc bạn phải hành động.

Đừng bao giờ cho phép bất cứ cổ phiếu nào đã tăng giá 20% trở thành thua lỗ. Nếu bạn mua một cổ phiếu tại giá $50 và sau đó tăng lên $60 (tăng +20%) hoặc cao hơn nữa, và thậm chí ngay cả khi bạn bỏ lỡ cơ hội chốt lời, không có lý do chính đáng để cho phép cổ phiếu giảm xuống dưới $50 và tạo ra khoản lỗ. Bạn có thể cảm thấy xấu hổ, ngu ngốc và thiếu sáng suốt khi mua tại giá $50, chứng kiến giá cổ phiếu tăng lên $60 và sau đó giảm về mức $50 hoặc $51. Bạn đã phạm phải sai lầm khi bỏ lỡ thời cơ chốt lời. Nhưng bây giờ bạn phải tránh phạm tiếp sai lầm thứ hai là để cho nó biến thành một khoản lỗ. Nên nhớ, mục tiêu quan trọng đầu tiên là phải giữ cho tất cả các khoản lỗ của bạn nhỏ nhất có thể.

Tương tự, các đợt tăng giá lớn phải mất nhiều thời gian để hoàn thành. Đừng vội chốt lãi trong tám tuần đầu tiên của xu hướng tăng giá mới trừ khi

cổ phiếu đó gặp phải vấn đề nghiêm trọng hoặc có các dấu hiệu của đỉnh cao trào thường diễn ra sau 2-3 tuần tăng giá. Những cổ phiếu nào có mức lãi 20% trong chưa đầy 8 tuần nên được nắm giữ dài hạn trừ khi chúng có nền tảng cơ bản yếu và không có sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức. Trong nhiều trường hợp, các cổ phiếu đột ngột tăng giá nhiều hơn 20% chỉ trong 1 đến 4 tuần là những siêu cổ phiếu, có thể tăng giá gấp 2 lần, 3 lần hoặc nhiều hơn nữa. Nếu bạn sở hữu một trong những cổ phiếu dẫn dắt thị trường đáp ứng đầy đủ tiêu chí CANSLIM, hãy cố gắng ôm chặt lấy nó bất chấp các đợt điều chỉnh bình thường hoặc giá đóng cửa thấp hơn đôi chút so với đường trung bình di động 10 tuần (tương đương 50 ngày). Một khi bạn đã có được khoản lợi nhuận lớn, hãy cố gắng ôm chặt cổ phiếu trong các đợt điều chỉnh ngắn hạn bình thường 10%-20%.

KHI CỔ PHIẾU TẠO ĐIỂM PHÁ VỠ THOÁT RA KHỎI NỀN GIÁ ĐẦU TIÊN (SAU KHI ĐÃ CÓ ĐỢT TĂNG GIÁ MẠNH ĐẦU TIÊN), XÁC SUẤT 80% SẼ XẢY RA HIỆN TƯỢNG KÉO NGƯỢC VỀ MỨC GIÁ TƯƠNG ĐƯƠNG VỚI TUẦN THỨ HAI ĐẾN TUẦN THỨ SÁU CỦA NỀN GIÁ. TẤT NHIÊN, VIỆC NẮM GIỮ CỔ PHIẾU TRONG TÁM TUẦN, TRẢI QUA ĐỢT GIẢM GIÁ ĐẦU TIÊN VÀ SAU ĐÓ TĂNG TRỞ LẠI, SẼ MANG LẠI CHO BẠN MỘT TẤM ĐỆM LỢI NHUẬN KHÁ LỚN.

NÊN NHỚ, MỤC TIÊU CỦA BẠN KHÔNG CHỈ LÀ ĐÚNG MÀ CÒN KIẾM ĐƯỢC NHIỀU TIỀN NHẤT KHI ĐÚNG. NHÀ ĐẦU CƠ HUYỀN THOẠI JESSE LIVERMORE TỪNG NÓI: "KỸ NĂNG CHỌN ĐÚNG CỔ PHIẾU KHÔNG BAO GIỜ GIÚP BẠN KIẾM ĐƯỢC NHIỀU TIỀN. CHỈ NHỮNG AI CÓ ĐỦ KIÊN NHẪN ÔM CHẶT LẤY CỔ PHIẾU KHI ĐÚNG MỚI LÀM ĐƯỢC ĐIỀU ĐÓ." CÁC NHÀ GIAO DỊCH CÓ THỂ CHỌN ĐÚNG CỔ PHIẾU NHƯNG HIẾM KHI ÔM CHẶT LẤY CỔ PHIẾU KHI HỌ ĐÚNG. PHẢI MẤT NHIỀU THỜI GIAN ĐỂ MỘT CỔ PHIẾU MANG VỀ KHOẢN LỢI NHUẬN LỚN.

Hai năm đầu tiên của thị trường tăng giá mới thường là giai đoạn tốt nhất và an toàn nhất để kiếm được nhiều lợi nhuận nhất. Tuy nhiên, điều này yêu cầu bạn phải có lòng can đảm, sự kiên nhẫn và khả năng ôm chặt cổ phiếu có lãi. Nếu bạn thực sự biết và hiểu thấu đáo về một công ty và các sản phẩm của nó, bạn sẽ có niềm tin để ôm chặt lấy cổ phiếu, trải qua những đợt điều chỉnh bình thường không thể tránh khỏi. Để có được lợi nhuận lớn trong đầu tư cổ phiếu phải cần nhiều thời gian, sự kiên nhẫn và kỷ luật tuân thủ các quy tắc giao dịch.

Bạn vừa đọc xong một trong những chương giá trị nhất của cuốn sách này. Nếu bạn đọc lại chương này nhiều lần và rèn luyện kỷ luật tuân thủ quy tắc cắt lỗ và chốt lãi này, giá trị bạn nhận được sẽ gấp hàng ngàn lần số tiền bạn bỏ ra mua cuốn sách này. Bạn nên cố gắng đọc lại chương nay mỗi năm một lần.

BẠN KHÔNG THỂ TRỞ THÀNH NHÀ GIAO DỊCH SIÊU HẠNG TRÊN THỊ TRƯỜNG CHỨNG KHOÁN CHO ĐẾN KHI TRỞ THÀNH NGƯỜI BÁN GIỎI CŨNG GIỐNG NHƯ TRỞ THÀNH NGƯỜI MUA GIỎI. NHỮNG BẠN ĐỌC TUÂN THỦ QUY TẮC NÀY ĐÃ BÁN VÀO ĐỈNH NĂM 2000 VÀ GÌN GIỮ PHẦN LỚN LỢI NHUẬN HỌ KIẾM ĐƯỢC VÀO NĂM 1998 VÀ NĂM 1999. MỘT HỌC VIÊN CỦA TÔI ĐÃ KIẾM ĐƯỢC TỶ SUẤT SINH LỢI HƠN 500% TRONG GIAI ĐOẠN THỊ TRƯỜNG TĂNG GIÁ NHANH NÀY. MỘT LẦN NỮA, TẠI ĐỈNH NĂM 2008, THẬM CHÍ CÓ NHIỀU BẠN ĐỌC HƠN CỦA NHẬT BÁO IBD ĐÃ TUÂN THỦ QUY TẮC BÁN VÀ BẢO VỆ ĐƯỢC SỐ TIỀN VỐN MỒ HÔI NƯỚC MẮT KHI THỊ TRƯỜNG SỤP ĐỔ MẠNH VÀO QUÝ 3 VÀ QUÝ 4. TẤT NHIÊN, HỌ LÀM ĐƯỢC ĐIỀU NÀY SAU KHI PHẢI NỖ LỰC NGHIÊN CỨU VÀ RÈN LUYỆN KỶ LUẬT TUÂN THỦ QUY TẮC GIAO DỊCH.◆

CHƯƠNG

12

QUẢN TRỊ TIỀN:

BẠN CÓ NÊN ĐA DẠNG HOÁ DANH MỤC ĐẦU TƯ, TRỞ THÀNH NHÀ ĐẦU TƯ DÀI HẠN, SỬ DỤNG MARGIN, BÁN KHỐNG HOẶC MUA HỢP ĐỒNG QUYỀN CHỌN, THAM GIA IPO, MUA CỔ PHIẾU MIỄN THUẾ ĐỂ TRÁNH THUẾ, MUA CÁC CỔ PHIẾU TRÊN SÀN NASDAQ, MUA CỔ PHIẾU Ở NƯỚC NGOÀI, MUA TRÁI PHIẾU HOẶC CÁC TÀI SẢN KHÁC?

Một khi bạn đã quyết định tham gia vào thị trường chứng khoán, bạn phải đối mặt với rất nhiều quyết định chứ không đơn giản là chỉ chọn mua cổ phiếu nào. Bạn phải quyết định xem sẽ quản trị danh mục như thế nào, nên nắm giữ bao nhiêu cổ phiếu trong danh mục, bạn sẽ mua dựa trên loại hành động giá nào và các khoản đầu tư nào tốt hơn hết là nên tránh xa.

CHƯƠNG NÀY SẼ GIỚI THIỆU cho bạn cách thức tiến hành đa dạng hóa. Mặc dù đa dạng hóa mang đến một số lợi ích nhất định và xứng đáng để bạn lưu tâm đến, nhưng đa đạng hóa quá mức là cực kỳ rủi ro, quá phức tạp và khiến bạn mất đi sự tập trung trong khi lại không có được mức lợi nhuận cao tương xứng. Trong đầu tư, bạn không chỉ biết càng nhiều càng tốt, mà cần phải biết những việc không nên làm. Tôi cho rằng, bạn không nên khiến mọi thứ trở nên phức tạp, hãy giữ cho nó thật đơn giản.

BẠN NÊN SỞ HỮU BAO NHIÊU CỔ PHIẾU TRONG DANH MỤC

Đã bao nhiêu lần bạn từng nhận được lời khuyên: "Đừng bỏ tất cả các trứng vào một giỏ!" Mới nghe qua, đây có vẻ là lời khuyên tốt, nhưng kinh nghiệm của tôi cho thấy, chỉ có rất ít người có thể làm giỏi cùng lúc nhiều hơn một hoặc hai việc. "Một nghề thì sống, đống nghề thì chết". Những ai chỉ am hiểu mỗi thứ một chút hiếm khi có được thành công lớn trong bất cứ lĩnh vực gì, bao gồm cả đầu tư. Liệu các chứng khoán phái sinh sẽ hữu

ích hay làm hại các nhà đầu tư chuyên nghiệp ở Phố Wall? Liệu mức đòn bẩy cao bất thường 50 lần hoặc 100 lần sẽ giúp nhà đầu tư dễ dàng kiếm tiền hay nhanh chóng đốt cháy tài khoản?

Liệu bạn có dám đến khám nha sĩ, người còn kiêm thêm cả nghề cơ khí hoặc đóng bàn tủ, thậm chí còn viết nhạc, sửa ô tô, sửa ống nước, làm kế toán vào cuối tuần?

Điều này đúng với các cả đầu tư cá nhân lẫn các doanh nghiệp. Ví dụ tốt nhất về đa dạng hóa ở các doanh nghiệp là các tập đoàn đa ngành. Hầu hết các tập đoàn đa ngành lớn đều làm ăn thiếu hiệu quả. Quy mô của chúng quá lớn, thiếu hiệu quả và dàn trãi ở nhiều ngành nghề kinh doanh nên không có sự tập trung nguồn lực nhằm mang tới sự hiệu quả và tăng trưởng lợi nhuận. Điều gì đã xảy ra đối với Jimmy Ling và Ling-Temco-Vought hoặc Gufl+Western Industries sau khi cơn sốt thành lập tập đoàn đa ngành vào cuối năm 1960 đổ vỡ? Các tập đoàn doanh nghiệp lớn và bộ máy chính phủ cồng kềnh ở Mỹ đều trở nên thiếu hiệu quả, phạm phải nhiều sai lầm và tạo ra vô số vấn đề lớn mà ngày nay chúng ta đang phải giải quyết.

Bạn có nhớ khi Mobil Oil lấn sân sang lĩnh vực bán lẻ bằng cách mua lại Montgomery Ward, một hệ thống bán lẻ đang gặp khó khăn, cách đây vài năm không? Công ty bán lẻ đã không thành công như mong đợi. Điều tương tự cũng xảy ra với Sears, Roebuck khi lấn sang ngành dịch vụ tài chính bằng cách mua lại Dean Witter và Coldwell Banker, hoặc gã khổng lồ trong ngành công nghiệp xe hơi General Motor thâu tóm công ty cung cấp dịch vụ máy tính EDS. Hàng trăm doanh nghiệp cố gắng đa dạng hóa kinh doanh cũng gặp phải kết cục không mấy tốt đẹp. Hãy xem thử Citigroup đã có kết cục như thế nào khi cố gắng mở rộng sang hoạt động cho vay dưới chuẩn từ năm 2000 đến năm 2008?

Đa dạng hóa càng nhiều, bạn càng ít hiểu biết ở bất kỳ lĩnh vực nào trong số đó. Nhiều nhà đầu tư đã tiến hành đa dạng hóa danh mục quá mức. Bạn chỉ có thể đạt được tỷ suất sinh lợi lớn bằng cách tập trung danh mục vào một số cổ phiếu. Nói cách khác, bạn phải dồn tất cả trứng vào một vài cái giỏ mà bạn am hiểu sâu sắc và trông coi chúng cẩn thận. Liệu đa dạng hóa

danh mục có bảo vệ danh mục của bạn an toàn trước cú đổ vỡ vào năm 2000 hay 2008? Câu trả lời là không, thậm chí còn tệ hơn nữa. Việc sở hữu quá nhiều cổ phiếu sẽ khiến phản ứng cắt lỗ của bạn trở nên chậm chạm hơn. Bạn sẽ không kịp rút vốn để nắm giữ tiền mặt khi thị trường con gấu lớn diễn ra. Nắm giữ quá nhiều cổ phiếu khiến bạn mắc phải ảo tưởng sai lầm về sự an toàn. Bạn dễ mắc vào bẫy cho rằng, nếu có nhiều cổ phiếu thì cổ phiếu giảm sẽ được giảm bớt thiệt hại bằng cổ phiếu tăng. Nhưng trong thị trường con gấu, có đến 75% cổ phiếu đều giảm giá theo thị trường chung. Khi thị trường đạt đỉnh, không có cách nào tốt hơn ngoài việc bạn nên bán cổ phiếu, loại bỏ margin và tăng nắm giữ tiền mặt. Nếu không, bạn sẽ mất sạch toàn bộ lợi nhuận kiếm được từ thị trường tăng giá và thậm chí trở nên thua lỗ.

MỤC TIÊU CỦA CÁC NHÀ ĐẦU TƯ THÀNH CÔNG LÀ KIẾM ĐƯỢC NHỮNG KHOẢN LÃI LỚN Ở MỘT HOẶC HAI CỔ PHIẾU CHỨ KHÔNG PHẢI TÍCH LŨY HÀNG CHỤC KHOẢN LÃI NHỎ.

Tốt hơn hết là bạn có nhiều khoản lỗ nhỏ và một vài khoản lãi lớn. Warren Buffett từng nói: "Đa dạng hóa quá mức, đơn giản là để chống lại sự ngu dốt và ngạo mạn." Các ngân hàng từ năm 1997 đến 2007 đã mua những gói nợ dưới chuẩn (CDO) được đa dạng hóa ở 5,000 khoản cho vay bất động sản khác nhau. Bạn đã biết kết cục ra sao. Hệ thống ngân hàng tổn thương nặng nề khi các CDO này sụp đổ. Đa dạng hóa không hề bảo vệ mà thậm chí còn khiến bạn thua lỗ nặng nề hơn.

Theo kinh nghiệm của tôi, các nhà đầu tư có quy mô vốn từ $20,000 đến $200,000 nên giới hạn danh mục chỉ trong bốn hoặc năm cổ phiếu mà bạn hiểu rõ về nó nhất. Một khi đã sở hữu năm cổ phiếu, bạn phải kiềm chế lòng tham khi muốn mua thêm những cổ phiếu khác. Hoặc bạn sẽ phải tuân thủ kỷ luật bán đi những cổ phiếu kém nhất trong danh mục hiện tại để chuyển sang các cổ phiếu tiềm năng hơn. Nếu bạn có quy mô vốn đầu tư từ $5,000 đến $20,000, tốt nhất chỉ nên có tối đa ba cổ phiếu trong danh mục. Tài khoản $3,000 chỉ nên có hai cổ phiếu mà thôi. Phải giữ cho mọi thứ trong

tầm kiểm soát. Càng sở hữu nhiều cổ phiếu, bạn càng khó khăn để theo dõi chúng một cách kỹ lưỡng. Thậm chí các nhà đầu tư có quy mô danh mục lên tới một triệu đôla cũng không nên sở hữu quá 6 hoặc 7 cổ phiếu được lựa chọn kỹ càng. Nếu bạn cảm thấy không an tâm và căng thẳng khi chỉ sở hữu 6 hoặc 7 cổ phiếu (thậm chí là 10 cổ phiếu), thì việc sở hữu đến 30 hoặc 40 cổ phiếu sẽ trở thành một vấn đề lớn. Bạn chỉ có thể trở thành nhà đầu tư siêu hạng bằng cách tập trung đầu tư vào một vài cổ phiếu, tuân thủ các quy tắc mua và bán cùng với việc nhận định đúng đắn về xu hướng thị trường chung. Không có quy tắc nào nói, một danh mục gồm 50 cổ phiếu không thể giảm 50% hoặc hơn thế.

BẠN MUA BỔ SUNG CỔ PHIẾU NHƯ THẾ NÀO

Theo thời gian, bạn tích lũy vị thế qua nhiều lần mua khác nhau. Đây là một dạng thú vị của đa dạng hóa. Tôi đã gom một số lượng cổ phiếu Amgen sau nhiều lần mua khác nhau từ năm 1990 đến năm 1991. Sau lần mua đầu tiên, tôi tiến hành bổ sung vị thế khi có một mức lãi đáng kể so với lần mua trước. Nếu giá thị trường cao hơn 20 điểm so với giá vốn bình quân của tôi và cổ phiếu vừa mới tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt, tôi lại tiếp tục mua, nhưng phải đảm bảo giá vốn bình quân không tăng lên quá nhiều. Để làm điều này, tôi phải tính toán chính xác số lượng cổ phiếu cần mua thêm.

Tuy nhiên, những nhà giao dịch mới bước chân vào thị trường hãy thận trọng khi sử dụng phương pháp có độ tập trung cao và nhiều rủi ro này. Bạn phải học cách tính toán mọi thứ thật chính xác và phải sẵn sàng bán đi nếu như mọi thứ không hoạt động đúng như kỳ vọng.

TRONG THỊ TRƯỜNG TĂNG GIÁ, CÓ MỘT CÁCH ĐỂ QUẢN LÝ DANH MỤC THEO HƯỚNG TẬP TRUNG HƠN LÀ TIẾP TỤC MUA NHỮNG CỔ PHIẾU CHIẾN THẮNG MÀ BẠN ĐÃ MUA.

Ngay sau khi cổ phiếu này tăng giá 2%-3% so với điểm mua đầu tiên, bạn nên tiến hành một hoặc hai lần mua với số lượng cổ phiếu nhỏ hơn.

Tuy nhiên, bạn phải đảm bảo mình không mua rượt đuổi quá xa so với điểm pivot. Phương pháp này sẽ giúp bạn không còn cảm thấy thất vọng khi mua một siêu cổ phiếu nhưng lại sở hữu số lượng cổ phiếu quá ít so với các cổ phiếu kém hiệu quả khác. Bởi lúc này, bạn đã bán và loại bỏ tất cả những khoản đầu tư thua lỗ trước khi chúng biến thành những thảm họa.

Sử dụng phương pháp mua nối tiếp này sẽ giúp bạn tập trung tiền cho một vài khoản đầu tư tốt nhất. Không hệ thống giao dịch nào hoàn hảo cả, nhưng đây là cách làm thực tế hơn so với việc đa dạng hóa danh mục quá mức và có khả năng cao đạt được siêu lợi nhuận. Đa dạng hóa nghe thì có vẻ tốt, nhưng đừng bao giờ làm điều đó quá mức. Luôn luôn giới hạn số lượng cổ phiếu mà bạn sẽ mua và nghiêm ngặt tuân thủ quy tắc này. Có lẽ, nên viết ra một số quy tắc trong cuốn sổ tay nhỏ khi bạn đang đầu tư. Cái gì cơ? Bạn đừng nói với tôi bạn đang đầu tư mà chẳng hề có bất cứ quy tắc giao dịch cụ thể nào? Chắc hẳn kết quả đầu tư của bạn trong 5-10 năm qua rất tệ phải không?

BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ DÀI HẠN HAY KHÔNG?

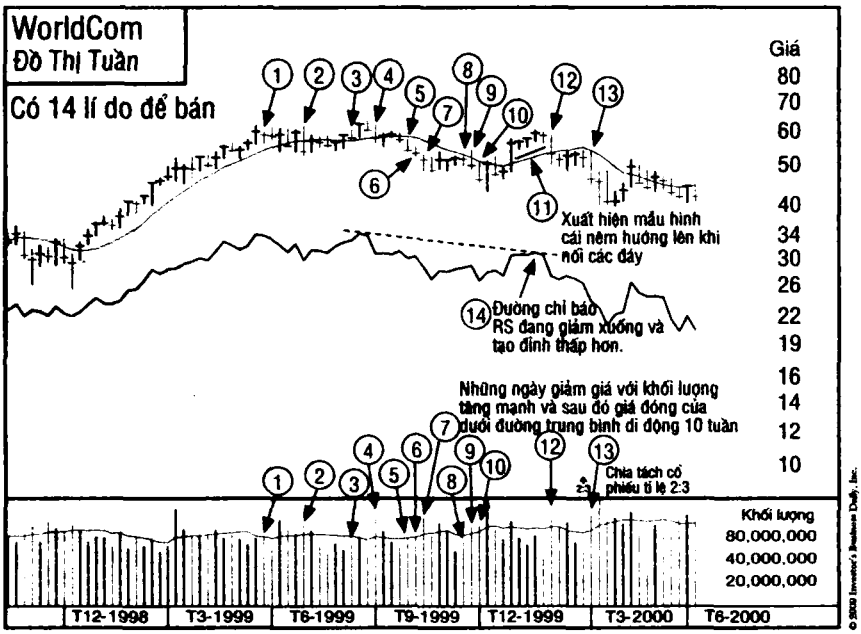
Nếu bạn quyết định tập trung cho hoạt động đầu tư, bạn có nên đầu tư dài hạn hoặc giao dịch thường xuyên hay không? Câu trả lời là thời gian nắm giữ cổ phiếu (dài hạn hoặc ngắn hạn) không phải là vấn đề chính. Điều quan trọng là bạn mua đúng cổ phiếu (là những cổ phiếu tốt nhất) tại thời điểm hợp lý nhất và sau đó bán đi bất cứ khi nào thị trường hoặc các quy tắc chốt lãi của bạn yêu cầu. Thời gian từ khi bạn mua đến khi bán có thể dài hoặc ngắn. Hãy để cho các quy tắc giao dịch và thị trường quyết định điều đó. Nếu bạn làm như vậy, một số các khoản đầu tư thắng lợi của bạn sẽ được nắm giữ trong ba tháng, một số khác sẽ được nắm giữ trong sáu tháng, và số khác được nắm giữ đến một, hai hoặc ba năm, thậm chí lâu hơn. Hầu hết các khoản đầu tư thua lỗ của bạn nên được nắm giữ trong thời gian ngắn, bình thường là từ vài tuần đến ba tháng. Đừng bao giờ quản lý danh mục theo kiểu nắm giữ các khoản lỗ nhiều hơn sáu tháng. Hãy giữ cho danh mục của bạn được sạch sẽ và "nhảy cùng nhịp" với

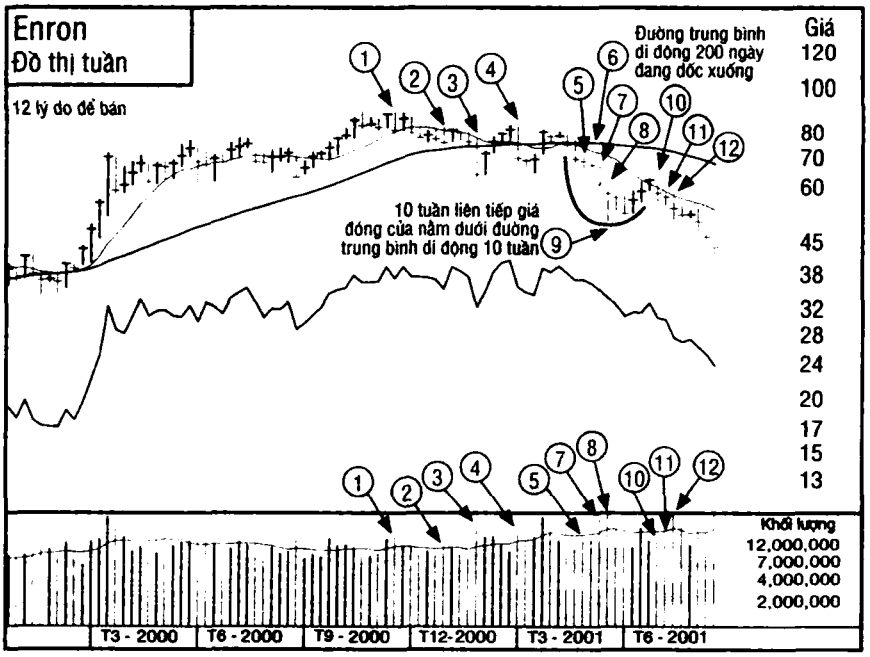
ngài thị trường. Nên nhớ, những người làm vườn giỏi luôn chăm chút từng bông hoa đẹp và cắt tỉa những cành hoa bị héo.

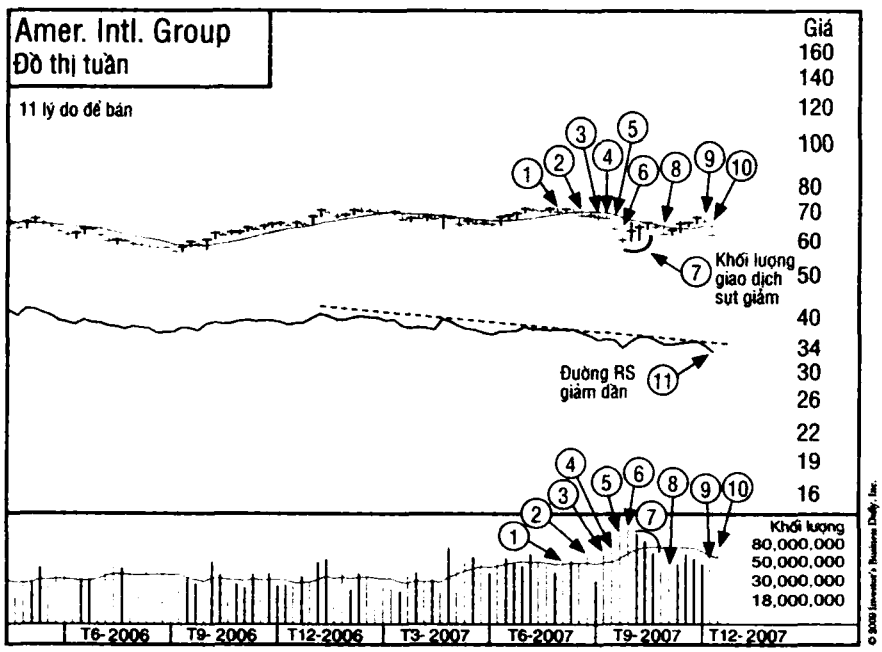
Bài học cho các nhà đầu tư mua và nắm giữ dài hạn không hề sử dụng đồ thị

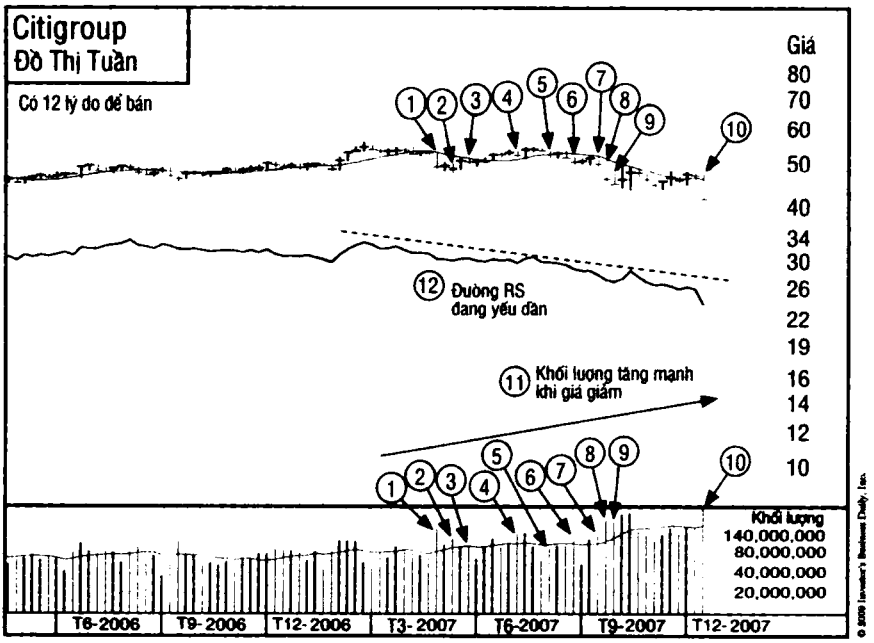
Tôi đã đánh dấu một số điểm trên biểu đồ tuần của Worldcom vào năm 1999, Enron vào năm 2001 và AIG, Citigroup và General Motors vào năm 2007. Chúng có 10 đến 15 tín hiệu cho thấy các khoản đầu tư này phải sớm được bán đi trước giá sụp đổ.

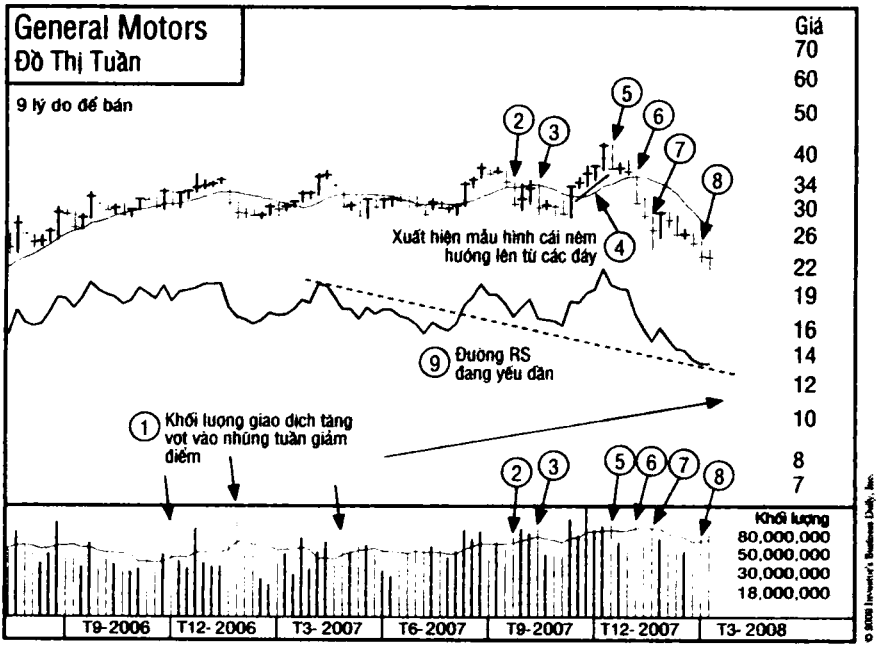
Tại sao bạn không sử dụng đồ thị giá để biết điều gì xảy ra sắp tới.

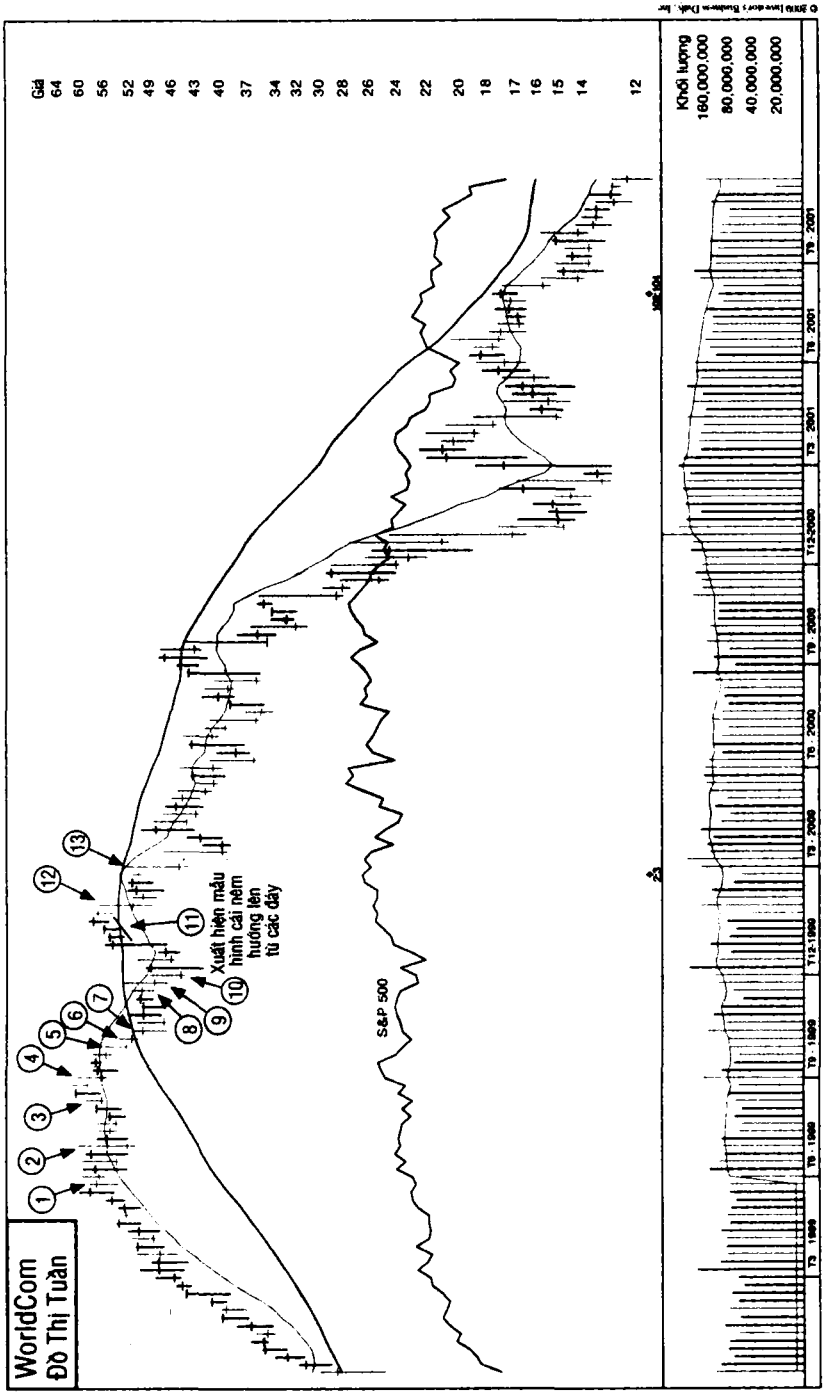

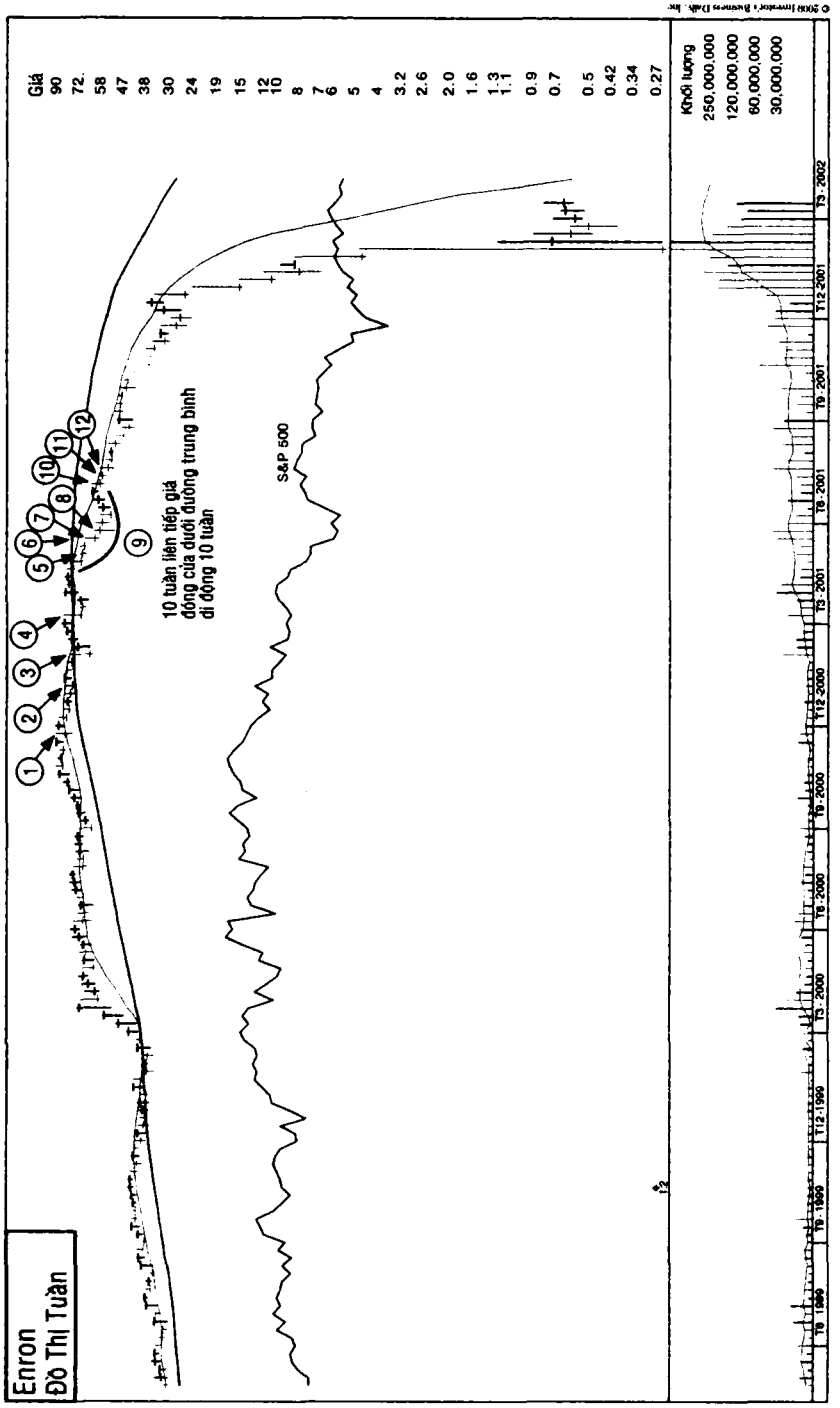

Enron
Đồ thị tuần
12 lý do để bán
Đường trung bình di động 200 ngày đang dốc xuống
10 tuần liên tiếp giá đóng cửa nằm dưới đường trung bình di động 10 tuần
Giá
120
100
80
70
60
45
38
32
28
24
20
17
15
13
Khối lượng
12,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
T3 - 2000
T6 - 2000
T9 - 2000
T12-2000
T3 - 2001
T6 - 2001

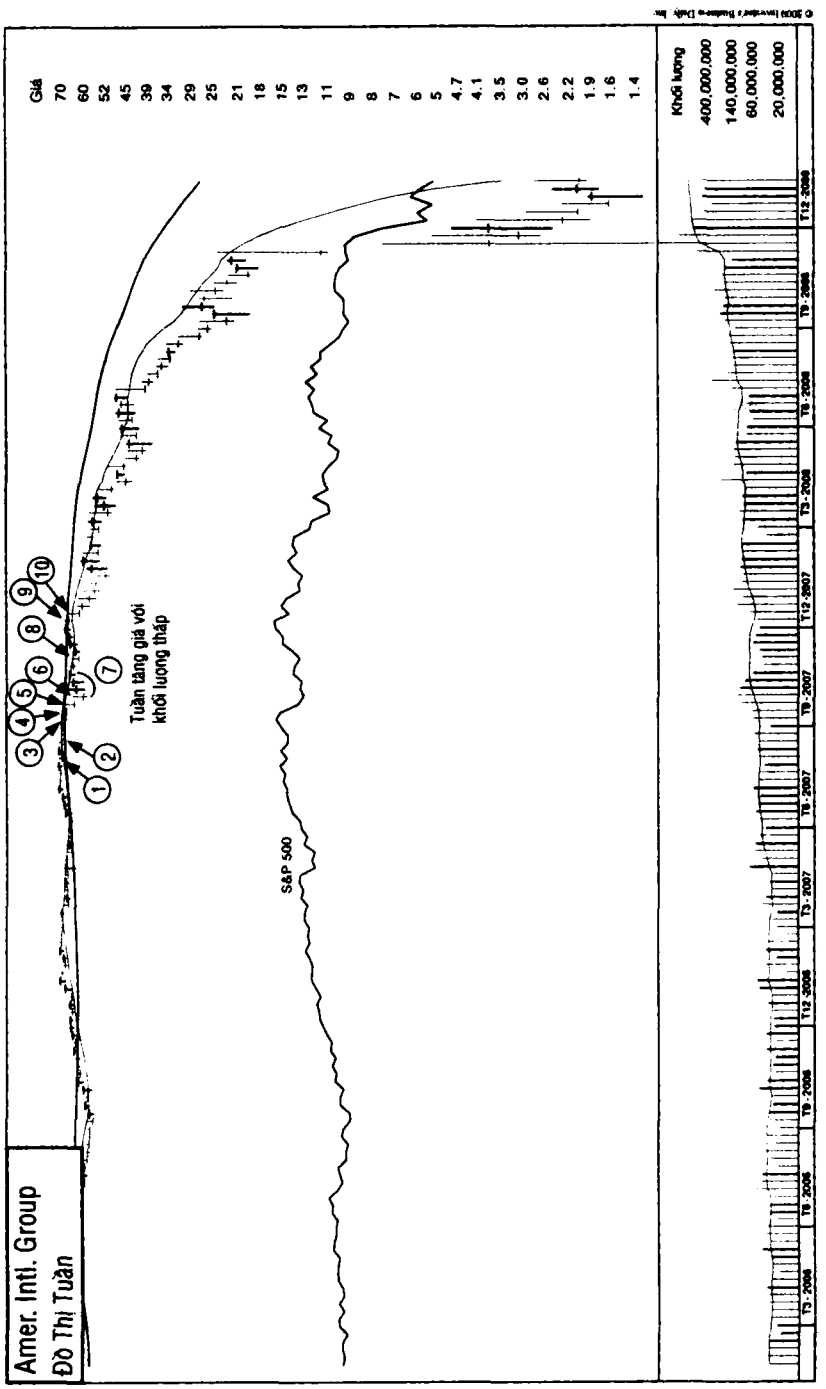

Amer. Intl. Group
Đồ thị tuần
11 lý do để bán
Khối lượng giao dịch sụt giảm
Đường RS giảm dần
Giá
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
Khối lượng
80,000,000
50,000,000
30,000,000
18,000,000
T6-2006
T9-2006
T12-2006
T3-2007
T6-2007
T9-2007
T12-2007

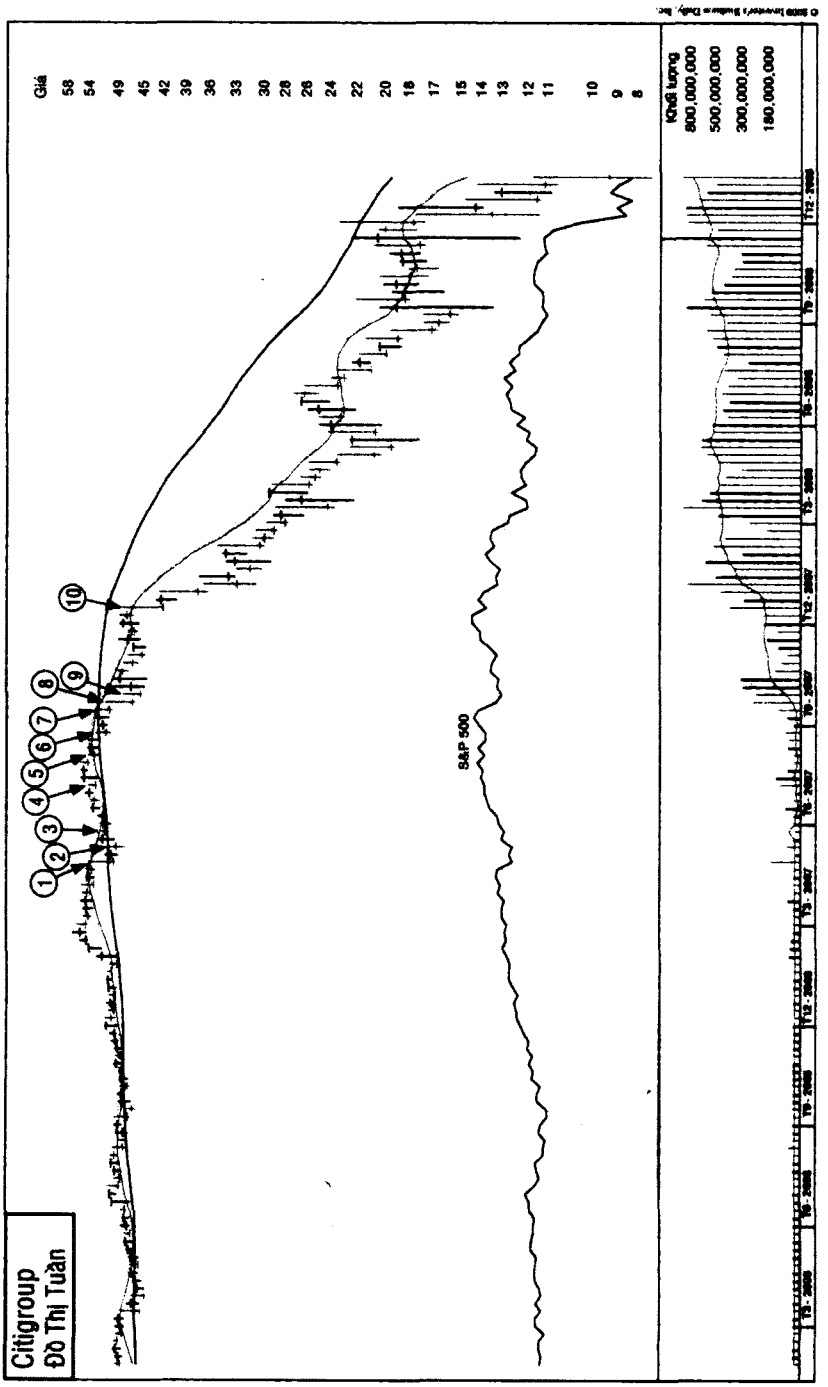

Citigroup
Đồ Thị Tuần
Có 12 lý do để bán
Giá
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
12 Đường RS đang yếu đần
11 Khối lượng tăng mạnh khi giá giảm
Khối lượng
140,000,000
80,000,000
40,000,000
20,000,000
T6-2006
T9-2006
T12-2006
T3-2007
T6-2007
T9-2007
T12-2007

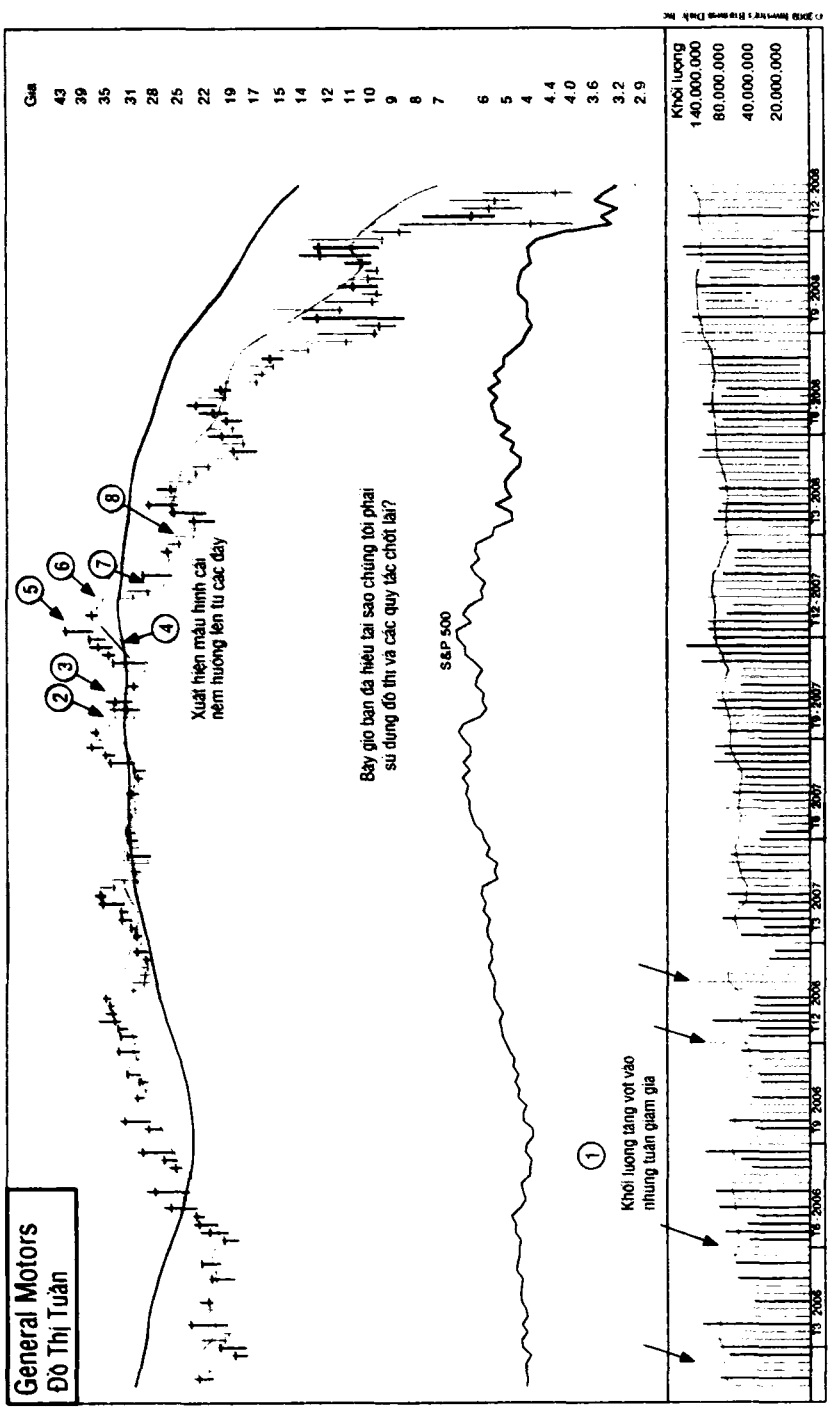

General Motors
Đồ Thị Tuần
9 lý do để bán
Giá
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
Xuất hiện mẫu hình cái nêm hướng lên từ các đáy
9 Đường RS đang yếu đần
1 Khối lượng giao dịch tăng vọt vào những tuần giảm điểm
Khối lượng
80,000,000
50,000,000
30,000,000
18,000,000
T9-2006
T12-2006
T3-2007
T6-2007
T9-2007
T12-2007
T3-2008

WorldCom
Đồ Thị Tuần
S&P 500
Xuất hiện mẫu hình cái nêm hướng lên từ các đáy
Giá
Khối lượng

Enron
Đồ Thị Tuần
Giá
90
72
58
47
38
30
24
19
15
12
10
8
7
6
5
4
3.2
2.6
2.0
1.6
1.3
1.1
0.9
0.7
0.5
0.42
0.34
0.27
Khối lượng
250,000,000
120,000,000
60,000,000
30,000,000
S&P 500
10 tuần liên tiếp giá đóng cửa dưới đường trung bình di động 10 tuần
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
T9 1999
T12 1999
T3 2000
T6 2000
T9 2000
T12 2000
T3 2001
T6 2001
T9 2001
T12 2001
T3 2002

Amer. Intl. Group
Đồ Thị Tuần
Giá
70
60
52
45
39
34
29
25
21
18
15
13
11
9
8
7
6
5
4.7
4.1
3.5
3.0
2.6
2.2
1.9
1.6
1.4
Khối lượng
400,000,000
140,000,000
60,000,000
20,000,000
Tuần tăng giá với khối lượng thấp
S&P 500
T5 - 2006
T9 - 2006
T12 - 2006
T3 - 2007
T6 - 2007
T9 - 2007
T12 - 2007
T3 - 2008
T6 - 2008
T9 - 2008
T12 - 2008

Citigroup
Đồ Thị Tuần
Giá
Khối lượng
S&P 500

General Motors
Đồ Thị Tuần
Gia
43
39
35
31
28
25
22
19
17
15
14
12
11
10
9
8
7
6
5
4
4.4
4.0
3.6
3.2
2.9
Khối lượng
140.000.000
80.000.000
40.000.000
20.000.000
Xuất hiện mẫu hình cái
nêm hướng lên từ các đáy
Bây giờ bạn đã hiểu tại sao chúng tôi phải
sử dụng đồ thị và các quy tắc chốt lãi?
S&P 500
Khối lượng tăng vọt vào
những tuần giảm giá
1
2
3
4
5
6
7
8
Tr 2006
Tr 2006
Tr 2006
Tr 2006
Tr 2007
Tr 2007
Tr 2007
Tr 2008
Tr 2008
Tr 2008

Thực sự nếu bạn qua sát trong các khung thời gian dài hạn, thậm chí còn có nhiều tín hiệu bán hơn nữa. Ví dụ, Citigroup có chỉ báo RS đột ngột giảm mạnh trong ba năm gần nhất, từ năm 2004 đến năm 2006 và tăng trưởng lợi nhuận trong thời gian này đang chậm lại so với tốc độ tăng trưởng vào những năm 1990. Hoàn toàn xứng đáng để bạn dành thời gian quan sát hoạt động giá và khối lượng của mỗi cổ phiếu. Đó là cách bạn ngừng thua lỗ và bắt đầu chiến thắng.

BẠN CÓ NÊN GIAO DỊCH TRONG NGÀY HAY KHÔNG?

Có một kiểu đầu tư mà tôi luôn khuyên các nhà giao dịch không nên thực hiện là giao dịch trong ngày (*Day Trading*), trong đó bạn mua và bán cổ phiếu trong cùng một ngày. Lý do rất đơn giản: bạn đang chiến đấu với những biến động giá nhỏ hàng ngày, vốn khó nhận diện hơn so với xu hướng chính được hình thành trong dài hạn. Ngoài ra, lợi nhuận tiềm năng cũng không đủ lớn và hấp dẫn để bù đắp phí giao dịch, cuối cùng bạn không thể tránh khỏi một khoản lỗ. Đừng cố gắng kiếm tiền thật nhanh. Hãy nhớ, Thành Rome của Đế Chế La Mã không được tạo dựng trong một ngày (nhưng Thành Phố Hiroshima có thể bị phá hủy trong một ngày - thành quả lợi nhuận phải mất nhiều năm tích góp nhưng dễ dàng bị phá hủy trong một giờ, hay một ngày).

Có một dạng mới của giao dịch trong ngày là dao dịch theo các dao động ngắn hạn *(short-term swing* - tức mua cổ phiếu trong dao động tăng và bán trước giá xảy ra hiện tượng kéo ngược hay điều chỉnh không thể tránh khỏi). Điều này liên quan đến việc mua cổ phiếu tại chính xác điểm pivot và chốt lãi sau 5-6 ngày tăng giá kể từ khi xảy ra điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt (vượt lên trên điểm pivot). Đôi khi, khi giá vượt lên trên điểm pivot của mẫu hình chiếc cốc-tay cầm được xác định trên biểu đồ trong ngày hoặc khung thời gian năm phút cho thấy một cổ phiếu đang hình thành điểm phá vỡ từ mẫu hình trong ngày. Cách giao dịch này có thể hoạt động với một vài nhà giao dịch nhưng đó là trong bối cảnh thị trường chung tích cực và bản thân họ cũng phải mất rất nhiều thời gian để nghiên cứu và rèn giũa kỹ năng này.

BẠN CÓ NÊN SỬ DỤNG MARGIN HAY KHÔNG?

Trong một hoặc hai năm đầu tiên mới bước chân vào thị trường, là khi bạn vẫn còn ở giai đoạn học hỏi, sẽ an toàn hơn nếu bạn đầu tư hoàn toàn bằng tiền mặt. Thông thường, phải mất hai hoặc ba năm để một nhà đầu tư mới trở nên có kinh nghiệm hơn (trước đó, anh ta sẽ thực hiện rất nhiều quyết định giao dịch tồi tệ, lãng phí thời gian để thực hiện các phương pháp đầu tư không phù hợp...) và bắt đầu kiếm được tiền từ thị trường. Một khi bạn đã có vài năm kinh nghiệm, một phương pháp giao dịch đúng đắn, và rèn luyện kỷ luật tuân thủ nó, bạn hãy bắt đầu sử dụng đến margin (tức vay tiền từ công ty chứng khoán khi mua nhiều cổ phiếu hơn). Nói chung, việc mua bằng tiền margin vẫn có thể tốt với các nhà đầu tư mới vào thị trường. Tuy nhiên, vấn đề là các nhà đầu tư mới thường không có ý thức đầy đủ về rủi ro, khả năng quản trị rủi ro, quản trị tiền còn yếu nên margin trở nên nguy hiểm đối với họ.

THỜI ĐIỂM TỐT NHẤT ĐỂ SỬ DỤNG MARGIN NÓI CHUNG LÀ TRONG MỘT HOẶC HAI NĂM ĐẦU TIÊN CỦA MỘT THỊ TRƯỜNG TĂNG GIÁ MỚI.

Một khi bạn nhận ra một thị trường con gấu mới, ngay lập tức loại bỏ margin và nâng nắm giữ tiền mặt nhiều nhất có thể. Bạn phải hiểu rằng, khi thị trường sụt giảm và cổ phiếu của bạn bắt đầu chìm xuống, việc sử dụng margin sẽ khiến khả năng mất vốn của bạn lớn hơn gấp hai lần so với khi đầu tư hoàn toàn bằng tiền mặt. Nói chung, việc sử dụng margin chỉ tốt khi bạn có kỹ năng cắt lỗ nhanh và sẵn sàng loại bỏ margin khi nhận thấy thị trường chung bước vào xu hướng giảm giá kéo dài. Nếu bạn đầu tư vào các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ và các cổ phiếu công nghệ cao bằng tiền margin, chỉ cần giá giảm 50%, toàn bộ tài khoản sẽ cháy sạch. Điều này đã xảy ra trong thực tế với các nhà đầu tư mới vào đỉnh năm 2000 và đầu năm 2001.

Bạn không cần thiết phải lúc nào cũng sử dụng margin. Đôi khi bạn phải dự trữ một lượng lớn tiền mặt và hoàn toàn không có margin. Nhưng tại thời

điểm khác, bạn sẽ đầu tư hoàn toàn bằng tiền mặt. Tại thời điểm khác, bạn bắt đầu sử dụng một phần margin để tăng sức mua. Trong một số ít trường hợp, khi bạn đang giao dịch rất tốt trong thị trường chung tăng giá, bạn có thể sử dụng hết hạn mức margin. Như vậy, sử dụng margin như thế nào tùy thuộc vào bối cảnh thị trường chung và kinh nghiệm giao dịch của bạn. Tôi vẫn thường sử dụng margin và tin rằng, đó là lợi thế to lớn của các nhà đầu tư có kinh nghiệm, những người biết cách mua những cổ phiếu dẫn dắt thị trường có yếu tố cơ bản tốt và tuân thủ kỷ luật để cắt lỗ nhanh mà không hề do dự.

Chi phí lãi vay cho việc sử dụng margin tùy thuộc vào các quy định luật, điều thường xuyên thay đổi và có thể khấu trừ thuế. Tuy nhiên, trong một số giai đoạn nhất định, lãi vay margin trở nên quá cao làm hạn chế lợi nhuận của bạn. Để sử dụng margin, bạn cần phải ký hợp đồng margin với công ty môi giới chứng khoán.

Đừng Bao Giờ Đóng Tiền Margin Call

Nếu một cổ phiếu trong tài khoản margin của bạn giảm mạnh về một mức giá nào đó, công ty chứng khoán sẽ yêu cầu bạn: hoặc là nộp thêm tiền vào tài khoản (*margin call*) hoặc là bán cổ phiếu. Trong trường hợp này, đừng bao giờ đóng tiền margin call, hãy bán cổ phiếu đó đi. Chín trong mười trường hợp, thoát ra khỏi cổ phiếu là cách làm tốt nhất. Thị trường đang nói với bạn rằng, bạn đã sai rồi, bạn đang bị thua lỗ và mọi thứ đang chống lại bạn. Vì thế hãy bán để làm giảm rủi ro của bạn. Một lần nữa, tại sao bạn lại ném tiền vào các khoản đầu tư thua lỗ? Điều bạn nên làm đặt tiền vào các khoản đầu tư sinh lợi chứ không phải các cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá. Phần lớn các trường hợp đóng thêm tiền vào tài khoản margin call đều phải đóng thêm nhiều đợt nữa, cho đến khi bạn hoàn toàn không còn tiền.

BẠN CÓ NÊN BÁN KHỐNG HAY KHÔNG?

Tôi đã thực hiện một vài nghiên cứu và viết một cuốn sách vào năm 1976. Bây giờ, cuốn sách này không còn được in ấn nữa, nhưng nó vẫn còn

nguyên giá trị. Vào năm 2005, tôi viết một cuốn sách nhỏ khác dựa trên nền tảng cuốn sách cũ có tên là: *"How To Make Money Selling Short (Bạn Kiếm Tiền Bằng Bán Khống Như Thế Nào)"*. Cuốn sách này được viết cùng với Gil Morales, người đã viết lại, xem lại và cập nhật các cuốn sách cũ của tôi. Bán khống là một chủ đề mà có rất ít nhà đầu tư am hiểu và thậm chí còn có ít người thành công hơn nữa, vì thế bạn phải xem xét liệu nó có phù hợp với bạn hay không. Các nhà đầu tư năng động có thể xem xét việc bán khống ở một mức độ hạn chế. Ví dụ, tôi luôn giới hạn 10% đến 15% nguồn tiền sẵn có dành cho hoạt động bán khống và hầu hết các bạn không nên sử dụng nhiều hơn mức này. Hơn nữa, bán khống còn phức tạp hơn cả việc mua cổ phiếu. Nhiều gã bán khống đã mất sạch tiền.

Bán khống là gì? Hãy nghĩ nó như hành động ngược lại của quá trình mua và bán bình thường. Trong bán khống, bạn bán cổ phiếu trước (thay vì mua nó, thậm chí ngay cả khi bạn không sở hữu cổ phiếu vì bạn có thể vay cổ phiếu từ công ty môi giới) với hy vọng giá sẽ giảm thay vì tăng giá. Nếu cổ phiếu giảm giá như bạn kỳ vọng, bạn có thể "mua lại cổ phiếu để đóng vị thế bán (*cover short*)" với mức giá thấp hơn trên thị trường và bỏ túi khoản tiền chênh lệch. Bạn có thể bán khống nếu cho rằng thị trường đang chuẩn bị có cú giảm giá đột ngột hoặc có sẵn một số cổ phiếu để sẵn sàng đóng vị thế bán (*cover*). Tóm lại, bạn bán cổ phiếu trước, và hy vọng sẽ mua lại với giá thấp hơn.

Nghe có vẻ dễ đúng không? Sai rồi. Bán khống hiếm khi hoạt động tốt. Thông thường cổ phiếu mà bạn bán khống (hy vọng giá sẽ rớt thảm hại) sẽ bất ngờ tăng vọt lên. Khi cổ phiếu tăng giá, bạn thua lỗ.

Việc bán khống hiệu quả nên được thực hiện vào lúc bắt đầu thị trường con gấu. Điều này có nghĩa bạn nên bán khống dựa trên hành vi của các chỉ số thị trường chung. Điều này yêu cầu: (1) kỹ năng đọc và giải thích hành động giá của chỉ số Dow Jones, S&P500 và Nasdaq như tôi thảo luận ở Chương 9, và (2) lựa chọn các cổ phiếu đã tăng giá rất mạnh và đã đạt đỉnh từ vài tháng trước. Nói cách khác, việc định thời điểm bán khống phải thật chính xác. Bạn có thể đã đoán đúng về sự sụp đổ của thị trường, nhưng nếu

bán quá sớm, bạn có thể buộc phải mua lại cổ phiếu để đóng vị thế với một khoản lỗ.

Trong bán khống, bạn phải làm giảm rủi ro bằng cách cắt lỗ ở mức 8%. Nói cách khác, cần phải có mức dừng lỗ cho việc bán khống khi cổ phiếu bất ngờ tăng giá.

Quy tắc đầu tiên của tôi về việc bán khống: Đừng bán khống trong thị trường tăng giá. Tại sao lại đi ngược lại thủy triều? Tuy nhiên, sớm hay muộn thì bạn cũng quên béng lời khuyên trong cuốn sách này. Không tin thì cứ thử đi và bạn sẽ thấy mình đã phạm phải sai lầm giống như tôi vừa nói. Nói chung, bạn nên bán khống trong thị trường giá xuống vì khả năng thành công sẽ cao hơn đôi chút.

Quy tắc thứ hai là: đừng bao giờ bán khống ở cổ phiếu có số lượng cổ phiếu đang lưu hành nhỏ. Điều này rất dễ để cho các nhà tạo lập thị trường ở cổ phiếu đó thao túng. Khi bạn bán khống, nhưng tay chơi chuyên nghiệp này sẽ biết đến sự có mặt của bạn và họ đẩy giá cổ phiếu lên khiến bạn thua lỗ. Đây được gọi là hiện tượng "bóp nghẹt bên bán (*short squeeze*)", là tình huống giá cổ phiếu hay hàng hóa (có nhiều vị thế bán khống) tăng lên rất mạnh, buộc người bán khống phải nhanh chóng cắt lỗ bằng cách mua lại cổ phiếu, do đó tạo thêm lực để làm tăng giá cổ phiếu hay hàng hóa đó. Thật an toàn để bán khống ở những cổ phiếu có khối lượng giao dịch trung bình hàng ngày từ 5-10 triệu cổ phiếu hoặc cao hơn nữa.

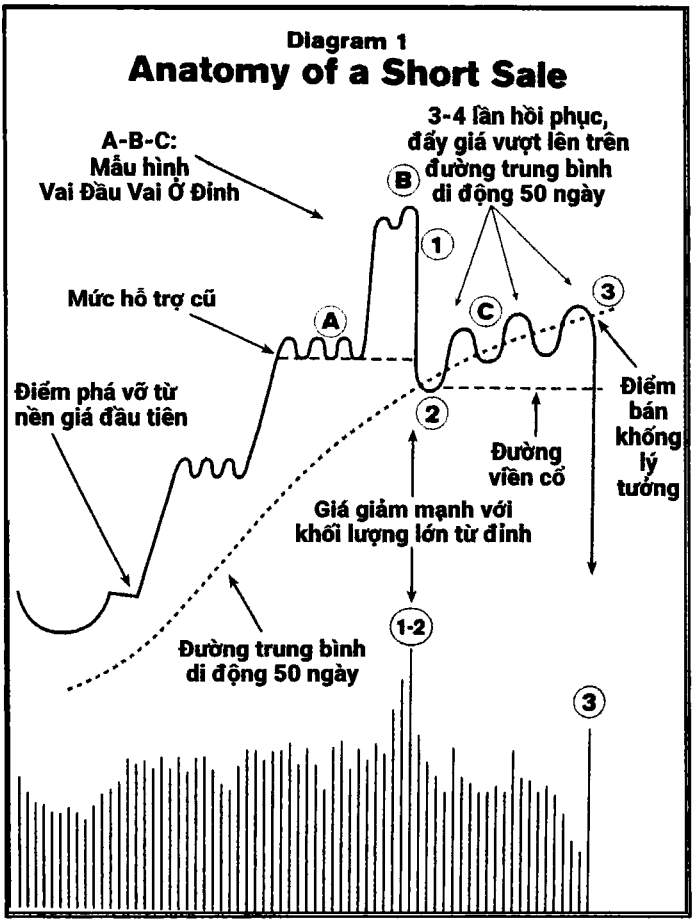
Hai mẫu hình giá tốt nhất để bán khống được trình bày ở hai đồ thị trang 409-410.

1. Mẫu hình "vai đầu vai ở đỉnh". "Vai phải" trong mẫu hình này nên thấp hơn đôi chút so với vai trái. Thời điểm chính xác để bán khống là khi ba hoặc bốn lần hồi phục nhẹ ở vai phải đã kết thúc. (Lưu ý, có bốn lần hồi phục ở vai phải trong mẫu hình vai đầu vai ở đỉnh của Lucent Technologies). Một trong những lần hồi phục này sẽ đẩy giá cao hơn đôi chút so với đỉnh của lần hồi phục cách đó vài tuần. Đây là mẫu hình tốt để chuẩn bị bán khống. Các cổ phiếu từng dẫn dắt thị trường có thể có những lần hồi phục 20% đến 40% từ các đáy của vai phải. Lần hồi phục cuối cùng nên vượt qua đường

trung bình di động 50 ngày. Thời điểm hợp lý để bán khống là khi khối lượng giao dịch thấp dần và giá đóng cửa dưới đường trung bình di động 50 ngày (hoặc tương đương 10 tuần) nhưng vẫn chưa tạo đáy mới (vì như vậy là quá trễ để bán khống và các nhà đầu tư khác dễ dàng nhận ra cơ hội bán). Trong một số trường hợp, nhưng không phải là tất cả, hoặc là sẽ có sự giảm tốc trong tốc độ tăng trưởng EPS hàng quý hoặc là lợi nhuận âm được công bố. Đường RS của cổ phiếu này nên trong xu hướng sụt giảm ít nhất trong 20 tuần đến 34 tuần. Thực sự, chúng tôi phát hiện thấy mô hình bán khống này hoạt động ở nhiều cổ phiếu trong suốt 50 năm qua và mẫu hình này thường xảy ra 5-7 tháng sau khi các cổ phiếu từng dẫn dắt thị trường đã đạt đỉnh.

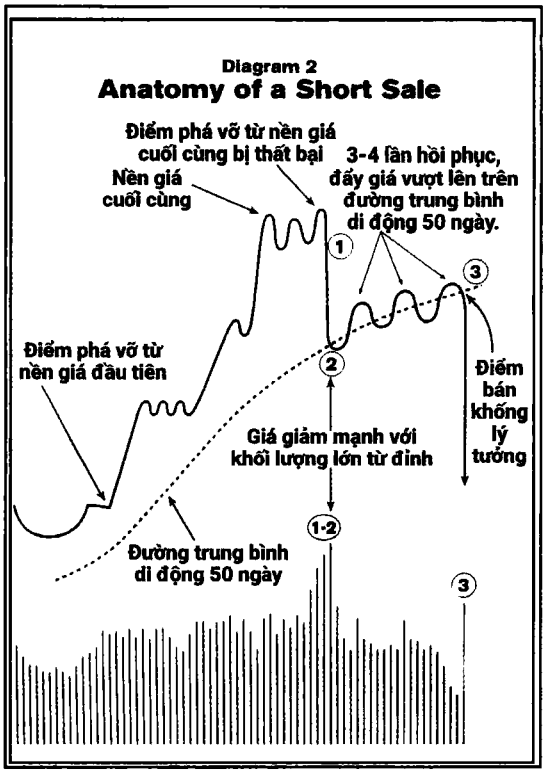
Huấn luyện viên của đội bóng rổ vĩ đại UCLA, ông John Wooden, đã từng nói với các cầu thủ của mình: "Bạn chỉ thực sự học khi bạn biết mình đã học được những gì". Vâng, một nhà đầu tư "biết tuốt" từng nói với chúng tôi rằng, chúng tôi rõ ràng không biết mình đang nói về điều gì, rằng không một nhà giao dịch có kinh nghiệm nào lại bán khống cổ phiếu 7 tháng sau khi nó đạt đỉnh. Thực sự, chỉ một vài người hiểu điều này và hầu hết những gã bán khống đều mất tiền vì bán quá sớm, bán sai thời điểm và giao dịch theo các mẫu hình lỗi. Điểm bán khống của cổ phiếu Lucent tại điểm số 4 trong hình là cách 8 tháng kể từ đạt đỉnh và sau đó giảm 89%. Điểm bán khống ở cổ phiếu Yahoo! là 8 tháng sau khi nó đạt đỉnh và giảm tới 87%. Cái tôi quá lớn chính là điều cực kỳ nguy hiểm khi tham gia thị trường chứng khoán... vì chúng khiến bạn nghĩ rằng, bạn biết mình đang làm gì. Bạn càng thông minh, cái tôi khiến bạn thua lỗ nhiều hơn. Sự khiêm nhường và tôn trọng là những đức tính hữu ích khi tham gia thị trường chứng khoán.

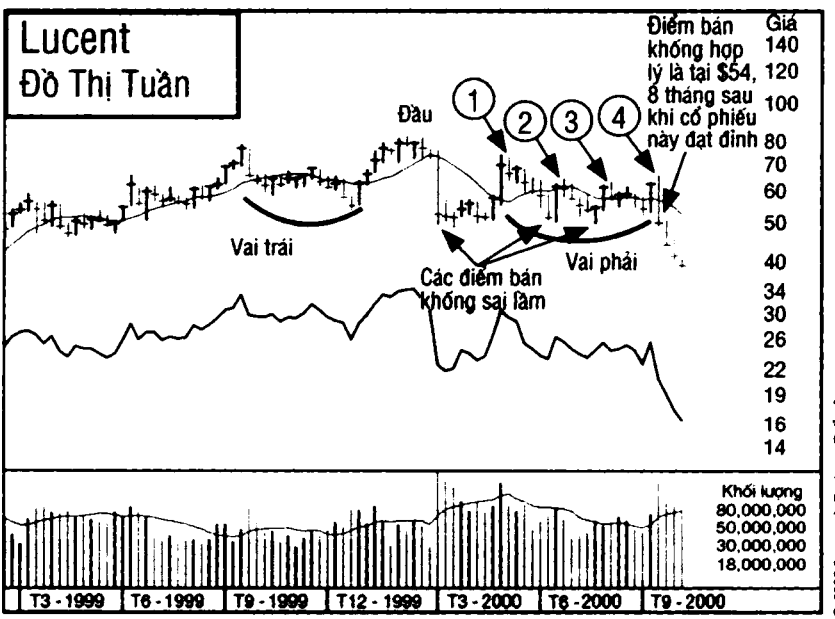
▸ *Người dịch: Tóm tắt mô hình bán khống của William O'Neil trang 409*

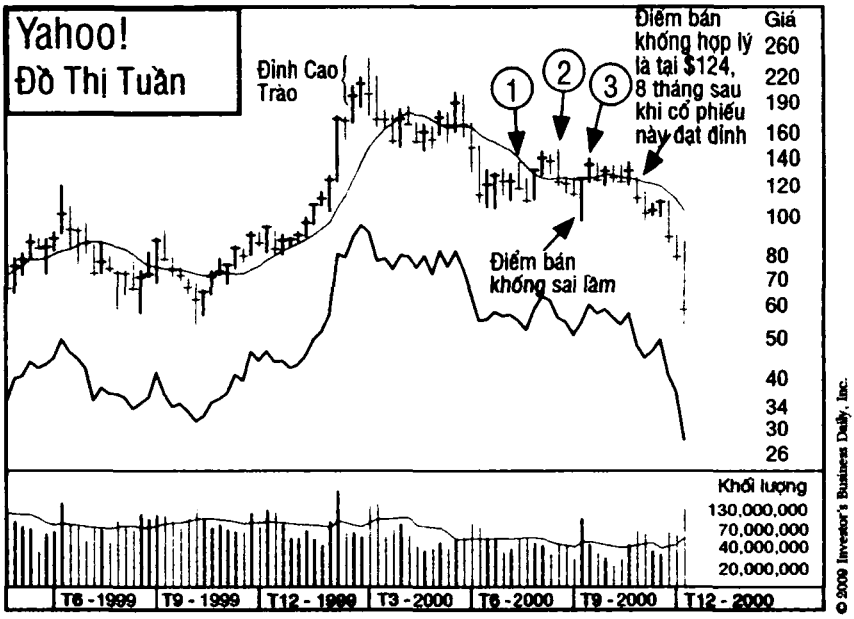

2. Mẫu hình chiếc cốc- tay cầm hoặc các mẫu hình khác xuất hiện ở nền giá thứ ba hoặc thứ tư bị thất bại sau khi tạo điểm phá vỡ. Các cổ phiếu này sẽ bắt đầu giảm xuống dưới khu vực "tay cầm" với khối lượng lớn (xem Chương 2 về các điểm phá vỡ thất bại).

▸ *Người dịch: Tóm tắt mô hình bán khống trang 410*

Diagram 2
Anatomy of a Short Sale
Điểm phá vỡ từ nền giá cuối cùng bị thất bại
Nền giá cuối cùng
3-4 lần hồi phục, đẩy giá vượt lên trên đường trung bình di động 50 ngày.
Điểm phá vỡ từ nền giá đầu tiên
Giá giảm mạnh với khối lượng lớn từ đỉnh
Điểm bán không lý tưởng
Đường trung bình di động 50 ngày
1
2
3
1-2
3

Lucent
Đồ Thị Tuần
Điểm bán không hợp lý là tại $54, 8 tháng sau khi cổ phiếu này đạt đỉnh
Đầu
1
2
3
4
Vai trái
Vai phải
Các điểm bán không sai lầm
Giá
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
Khối lượng
80,000,000
50,000,000
30,000,000
18,000,000
T3 - 1999
T6 - 1999
T9 - 1999
T12 - 1999
T3 - 2000
T6 - 2000
T9 - 2000
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Trong nhiều năm qua, bán khống được thực hiện trên cơ sở "quy tắc uptick" so với giao dịch trước. Quy tắc uptick yêu cầu bạn phải bán khống ở mức giá cao hơn giao dịch trước đó ít nhất vài xu (thường là 1/8 hoặc 1/4 hoặc cao hơn). Do đó, các lệnh bán khống bình thường được nhập vào hệ thống hoặc là theo giá thị trường hoặc là tại mức giá cao nhất, và không được thấp hơn 0.25 đôla so với mức giá cuối cùng. Một cổ phiếu yếu đang trong xu hướng giảm sẽ không được phép bán khống theo quy tắc upstick.

Upstick *là quy định các nhà đầu tư chỉ được phép bán khống cổ phiếu khi giá cổ phiếu đang tăng giá. Tất cả các lệnh bán khống khi giá cổ phiếu đang giảm đều bị hủy ngay khi lệnh được gửi lên. Quy định này được áp dụng lần đầu vào năm 1934, tức 5 năm sau khi thị trường sụp đổ vào năm 1929 và đến tháng 7/2007, quy tắc này chính thức được bãi bỏ, mở đường cho thời kỳ tự do bán khống cổ phiếu. Vào năm 2009, trước sự đổ vỡ của thị trường chứng khoán vào năm 2008, các nghị sỹ thuộc Ủy ban Dịch vụ Tài chính ở Hạ Viện đã kêu*

đã kêu gọi áp dụng trở lại quy tắc Upstick. Vào năm 2010, SEC đã đưa ra một phương án là chỉ sử dụng quy tắc upstick khi cổ phiếu giảm hơn 10% trong một ngày nhằm ngăn chặn niềm tin đổ vỡ - Chú thích của người dịch.

Sau một nghiên cứu cẩn trọng, Ủy Ban Chứng Khoán SEC gần đây đã hủy bỏ quy tắc upstick. Quan điểm của tôi cho rằng, SEC nên khôi phục lại quy tắc này và bổ sung thêm quy định giá phải tăng ít nhất 10-20 cent trước khi bán khống. Quy tắc Upstick sẽ giúp làm giảm độ biến động cổ phiếu, đặc biệt trong bối cảnh thị trường hoảng loạn. Quy tắc Upstick được ban hành lần đầu vào đầu năm 1937 sau khi thị trường giảm điểm một cách tồi tệ trong năm trước đó. Quy định này yêu cầu mỗi tick giá phải tăng thêm 1/8 hoặc 1/4 của 1 điểm, tương ứng với 12 ½ hoặc 25 cent trước khi được phép bán khống, nhằm ngăn chặn đà bán tháo không thể giải thích nổi khi thị trường xấu đột ngột.

Một phương án thay thế cho việc bán khống là mua hợp đồng quyền chọn bán, vốn không chịu ảnh hưởng của quy tắc upstick. Bạn cũng có thể bán khống các chỉ số thị trường như QQQ (chỉ số của 100 cổ phiếu trên sàn Nasdaq), SMH (chỉ số các cổ phiếu bán dẫn), hoặc BBH (chỉ số các cổ phiếu công nghệ sinh học). Tất cả chỉ số thị trường đều không phải tuân thủ quy tắc upstick.

Bán khống nên được thực hiện bằng tài khoản margin, vì thế bạn phải kiểm tra với môi giới xem liệu bạn có được vay cổ phiếu để bán khống hay không. Tương tự, nếu cổ phiếu chi trả cổ tức trong khi bạn đang bán khống, bạn sẽ phải cổ tức cho người sở hữu cổ phiếu mà bạn đã vay để bán. **Bài học: Đừng bao giờ bán khống cổ phiếu đang chi trả cổ tức cao.**

Bán khống là một một công cụ đầy rủi ro, thậm chí ngay cả đối với nhà giao dịch chuyên nghiệp, và chỉ những người có kinh nghiệm về lĩnh vực này, cộng với sự can đảm để bán khống. Một lưu ý cuối cùng: đừng bao giờ bán khống cổ phiếu đang tăng giá chỉ vì giá hoặc chỉ số P/E của nó trông có vẻ cao. Bạn có thể trở nên trắng tay đấy.

HỢP ĐỒNG QUYỀN CHỌN LÀ GÌ, VÀ BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ NÓ?

Hợp đồng quyền chọn là một công cụ đầu tư trong đó bạn có quyền (nhưng không phải nghĩa vụ) để mua hoặc bán một cổ phiếu, chỉ số thị trường, hoặc một loại hàng hóa tại một mức giá nhất định trước một thời điểm được xác định trong tương lai (được gọi là ngày đáo hạn hợp đồng quyền chọn). Các hợp đồng quyền chọn mang tính đầu cơ cao và bản thân nó có độ biến động giá cao hơn so với chứng khoán cơ sở (vì thế trở nên rủi ro hơn). Do đó, các nhà đầu tư không nên mua hoặc bán hợp đồng quyền chọn. Các nhà đầu tư thành công trước tiên phải học cách tối thiểu hóa rủi ro đầu tư, chứ không phải tăng thêm. Một nhà đầu tư sau khi đã chứng minh rằng, họ có thể được tiền từ chứng khoán cơ sở và có đủ hiểu biết, kinh nghiệm thực tế mới nên chuyển sang giao dịch ở mức độ hạn chế các hợp đồng quyền chọn.

Các hợp đồng quyền chọn giống như kiểu đặt cược "được ăn cả, ngã về không". Nếu bạn mua hợp đồng quyền chọn mua kỳ hạn ba tháng ở cổ phiếu McDonald (mã MCD), bạn phải trả phí hợp đồng quyền chọn (*premium*) để có quyền mua 100 cổ phiếu MCD tại một mức giá nhất định ở bất cứ thời gian nào trong vòng ba tháng tới. Khi bạn mua hợp đồng quyền chọn mua, bạn kỳ vọng giá cổ phiếu tăng lên, vì thế nếu giá hiện tại của cổ phiếu là $120, bạn có thể mua một hợp đồng quyền chọn mua tại giá $125. Nếu cổ phiếu tăng lên mức $150 sau ba tháng (và bạn không bán hợp đồng quyền chọn của mình), bạn có thể thực hiện quyền và bỏ túi mức lợi nhuận $25 cho mỗi cổ phiếu, tất nhiên phải trừ đi phí hợp đồng quyền chọn đã trả. Ngược lại, nếu ba tháng sau, cổ phiếu giảm giá, bạn sẽ không thực hiện quyền vì hợp đồng đáo hạn không có giá trị. Bạn chỉ mất phí hợp đồng quyền chọn mà thôi. Hợp đồng quyền chọn bán được giải thích theo cách tương tự, theo đó bạn sử dụng nó để đặt cược giá giảm thay vì giá tăng.

Nên giới hạn rủi ro khi giao dịch hợp đồng quyền chọn

Nếu bạn đang xem xét giao dịch hợp đồng quyền chọn, bạn nên xác định rõ giới hạn vốn trong danh mục đầu tư vào hợp đồng quyền chọn. Mức giới hạn thông minh là không được vượt quá 10%-15% tổng giá trị danh mục. Bạn cũng nên đưa ra giới hạn cắt lỗ khi giao dịch hợp đồng quyền chọn. Tỷ lệ cắt lỗ bắt buộc phải trên 8% vì hợp đồng quyền chọn biến động mạnh hơn so với cổ phiếu. Nếu hợp đồng quyền chọn có độ biến động gấp ba lần cổ phiếu cơ sở, thì mức cắt lỗ có thể phải là 20%-25%. Ở khía cạnh lợi nhuận, khi bạn chấp nhận mức cắt lỗ trên, bạn nên thực hiện chốt lãi khi lợi nhuận đạt mức 50% đến 75%.

Có một số vấn đề khiến giao dịch hợp đồng quyền chọn trở nên nguy hiểm. Mua hợp đồng quyền chọn mà giá của nó bị ảnh hưởng đáng kể bởi những thay đổi cung và cầu khi thị trường rơi vào tình trạng mất thanh khoản khiến loại hợp đồng này trở nên đầy rủi ro. Tương tự, có một thực tế là hợp đồng quyền chọn thường dễ bị thao túng và tạm thời bị định giá cao, đơn giản vì sự gia tăng đột ngột của độ biến động giá của chứng khoán cơ sở hoặc thị trường chung.

Tốt nhất là chỉ mua hợp đồng quyền chọn mua của những cổ phiếu hàng đầu

Khi mua hợp đồng quyền chọn (điều hiếm khi tôi thực hiện), tôi thích mua hợp đồng quyền chọn mua của những cổ phiếu năng động nhất và tốt nhất với dự báo sẽ có mức tăng trưởng lợi nhuận cao, cho dù phí hợp đồng quyền chọn sẽ trở nên cao hơn. Một lần nữa, bạn hãy nên mua hợp đồng quyền chọn mua ở những cổ phiếu hàng đầu, chứ không phải những cổ phiếu tệ nhất. Bí quyết để kiếm tiền trên thị trường quyền chọn cũng không khác gì so với cổ phiếu. Bạn phải phân tích và chọn lựa cổ phiếu cơ sở tốt nhất, sau đó xác định thời điểm giao dịch chính xác. Do đó, bạn có thể áp dụng Hệ Thống CANSLIM và lựa chọn những cổ phiếu tốt nhất.

Nếu bạn làm điều này và bạn chính xác, giá trị hợp đồng quyền chọn sẽ tăng cùng với giá cổ phiếu cơ sở, ngoại trừ việc giá trị của nó sẽ tăng mạnh hơn nhiều vì có đòn bẩy.

Bằng cách chỉ mua hợp đồng quyền chọn mua ở những cổ phiếu tốt nhất, bạn cũng làm giảm trượt giá đặt lệnh (*slippage*) do tình trạng mất thanh khoản (Trượt giá đặt lệnh là chênh lệch giữa giá bạn muốn mua và giá thực tế bạn phải trả tại thời điểm đặt lệnh. Cổ phiếu có tính thanh khoản càng cao, mức trượt giá đặt lệnh càng nhỏ).

Các cổ phiếu kém thanh khoản (thường là cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ), trượt giá đặt lệnh sẽ cao hơn nhiều và do đó làm bạn tốn nhiều chi phí. Mua hợp đồng quyền chọn ở các cổ phiếu cơ sở có thị giá thấp, kém thanh khoản giống như chơi trò ném chai (Người dịch: là trò chơi mà bạn thường thấy ở trong các hội chợ) trong đó bạn đang cố gắng làm rơi tất cả các chai sữa xuống. Trò chơi này có thể đã bị dàn xếp trước (sao cho bạn không thể hạ gục tất cả cái chai). Hãy tống khứ tất cả các hợp đồng quyền chọn ở các cổ phiếu kém thanh khoản (thường là ở cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ).

Trong thị trường con gấu lớn, bạn có thể xem xét mua hợp đồng quyền chọn bán ở một số cổ phiếu nhất định hoặc của các chỉ số chứng khoán như S&P, bên cạnh việc bán khống các cổ phiếu cơ sở. Việc không vay được cổ phiếu từ công ty môi giới chứng khoán khiến cho việc bán khống trở nên khó khăn hơn so với mua hợp đồng quyền chọn bán.

Thật không thông minh chút nào khi bạn mua hợp đồng quyền chọn bán trong thị trường tăng giá. Tại sao lại cố gắng làm con cá duy nhất bơi ngược dòng cơ chứ.

Nếu bạn dự đoán cổ phiếu sẽ tăng giá và lúc này là thời điểm hợp lý để mua, thì hãy mua nó hoặc mua một hợp đồng quyền chọn dài hạn (nên đặt lệnh theo giá thị trường để khớp ngay lập tức). Nếu đây là thời điểm để bán, bạn cũng nên sử dụng lệnh thị trường để khớp ngay lập tức. Các hợp đồng quyền chọn nói chung thường kém thanh khoản hơn so với chính cổ phiếu cơ sở của nó.

Nhiều nhà giao dịch hợp đồng quyền chọn nghiệp dư thường sử dụng lệnh giới hạn. Một khi bạn đã có thói quen xấu sử dụng lệnh giới hạn, thường rất khó để thay đổi mức giá của họ khi giá chạy quá xa mức giá họ đặt ban đầu. Họ cũng gặp phải khó khăn để có được đánh giá khách quan và tổng

thể khi lo lắng về việc thay đổi mức giá đặt ra ban đầu. Cuối cùng, bạn sẽ thực hiện lệnh sau khi cảm thấy căng thẳng và mệt mỏi.

Đôi khi bạn tìm ra một cổ phiếu tăng giá mạnh vào một năm đó (giá tăng gấp ba lần), nhưng bạn sẽ bỏ lỡ cơ hội chỉ vì đặt lệnh giới hạn thấp hơn ¼ điểm so với giá thực tế của thị trường. Bạn sẽ chẳng bao giờ kiếm được nhiều tiền trên thị trường chứng khoán chỉ vì tiếc một vài lai giá.

Bạn cũng có thể chẳng còn áo mà mang nếu như cổ phiếu cơ sở mà bạn mua hợp đồng quyền chọn gặp phải vấn đề và bạn không kịp tháo chạy chỉ vì thói quen sử dụng lệnh giới hạn. Mục tiêu của bạn là kiếm tiền ở các chuyển động giá lớn chứ không phải tiết kiệm từng biến động giá nhỏ. Vì thế, đừng sử dụng lệnh giới hạn quá nhiều.

Mua hợp đồng quyền chọn có kỳ hạn ngắn là cực kỳ rủi ro

Nếu bạn mua hợp đồng quyền chọn, tốt hơn hết là mua các hợp đồng kỳ hạn dài, chẳng hạn như 6 tháng hoặc lâu hơn. Điều này sẽ làm tối thiểu hóa khả năng hợp đồng quyền chọn của bạn bị hết thời gian trước khi cổ phiếu của bạn kịp chạm tới mục tiêu giá. Bây giờ, bạn nghĩ xem các nhà đầu tư khác thường làm gì? Tất nhiên, họ sẽ mua các hợp đồng quyền chọn ngắn hạn (chẳng hạn như 30 ngày đến 90 ngày) vì những quyền chọn này có mức phí rẻ hơn và di chuyển nhanh hơn về cả hai hướng (tăng và giảm)!

Vấn đề đối với các hợp đồng quyền chọn ngắn hạn là bạn có thể đoán đúng xu hướng tăng của cổ phiếu, nhưng thị trường chung có thể bất ngờ xuất hiện đợt điều chỉnh ngắn hạn, và kết quả là tất cả cổ phiếu đều giảm điểm cho đến khi hợp đồng của bạn đáo hạn. Bạn sẽ thua ở tất cả các hợp đồng quyền chọn ngắn hạn chỉ vì thị trường chung điều chỉnh ngắn hạn. Đây cũng là lý do tại sao bạn nên trải việc mua hợp đồng quyền chọn với thời gian đáo hạn kết thúc ở nhiều tháng khác nhau.

HÃY GIỮ CHO VIỆC GIAO DỊCH HỢP ĐỒNG QUYỀN CHỌN THẬT ĐƠN GIẢN

Một điều bạn cần phải ghi nhớ là luôn giữ cho hoạt động đầu tư của bạn đơn giản nhất có thể. Đừng để cho cho ai đó dụ dỗ bạn tham gia các chiến lược đầu cơ quyền chọn phức tạp chẳng hạn như: Strip, Straddles và Spread.

Đây là tên của các chiến lược giao dịch hợp đồng quyền chọn: Ví dụ như Long Straddle, Short Straddle, Bear Call Ladder, Bear Put Spread... Khi bước vào thế giới giao dịch hợp đồng quyền chọn, bạn sẽ biết tới hàng chục chiến lược giao dịch khác nhau. Tham khảo cuốn sách "Hướng Dẫn Giao Dịch Theo Sóng Elliott" của Wayne Gorman và Jeffrey Kennedy để biết một số chiến lược giao dịch quyền chọn cơ bản nhất – Chú thích của người dịch.

Strip là một chiến lược giao dịch hợp đồng quyền chọn cơ bản, theo đó bạn mua một hợp đồng quyền chọn mua và mua hai hợp đồng quyền chọn bán của cùng một loại chứng khoán với giá thực hiện và ngày đáo hạn như nhau. Phí hợp đồng quyền chọn sẽ giảm đi nếu các hợp đồng quyền chọn được mua tách biệt.

Ví dụ cổ phiếu XYZ đang giao dịch ở mức $40 vào tháng 6. Một nhà giao dịch quyền chọn thực hiện chiến lược STRIP bằng cách mua hai hợp đồng quyền chọn bán tháng 7 tại mức giá thực hiện $40 với mức phí $400 và mua một hợp đồng quyền chọn mua tháng 7 tại giá thực hiện $40 với mức phí $200. Khoản phí bạn trả ròng (net debit) để bạn thực hiện chiến lược này là $400 x 2- $200= $600, cũng là khoản lỗ tối đa của bạn.

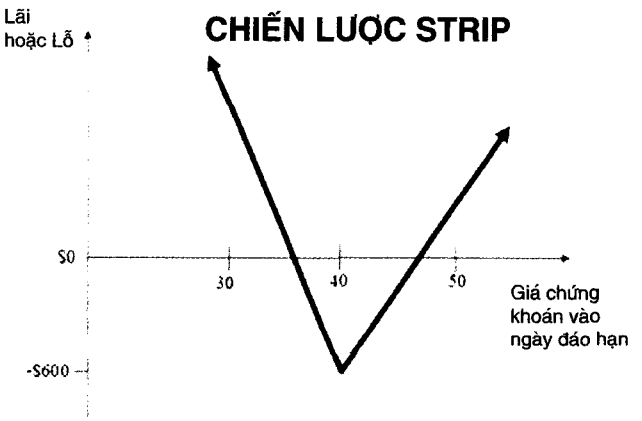
Nếu cổ phiếu XYZ giảm về mức $30 vào ngày đáo hạn ở tháng 7, hợp đồng quyền chọn mua sẽ trở nên vô giá trị nhưng hai hợp đồng quyền chọn bán tại giá thực hiện $40 sẽ ở trạng thái có lời (ITM) và có giá trị nội tại là $1,000 cho mỗi hợp đồng. Trừ đi khoảng phí bạn trả ròng $600, khoản lãi thu được là $1,000 x 2 - $600= $1,400.

Nếu cổ phiếu XYZ tăng lên mức $50 vào ngày đáo hạn tháng 7, cả hai hợp

đồng quyền chọn bán để vô giá trị nhưng 1 hợp đồng quyền chọn mua sẽ ở trạng thái có lời và có giá trị nội tại là $1,000. Sau khi trừ đi khoản phí bạn trả ròng, lợi nhuận bạn thu được là $1,000-$600=$400.

Nếu cổ phiếu XYZ vẫn đứng giá ở mức $40 vào ngày đáo hạn tháng 7, bạn bị lỗ khoản phí trả ròng $600.

Tôi có thể tóm tắt chiến lược STRIP như hình dưới - Chú thích của người dịch.

Straddle bao gồm hai dạng Long Straddle hoặc Short Straddle. Long Straddle là mua một hợp đồng quyền chọn mua và mua một hợp đồng quyền chọn bán của cùng một loại chứng khoán cơ sở tại cùng một mức giá thực hiện và ngày đáo hạn hợp đồng như nhau. Short Straddle là bán một hợp đồng quyền chọn mua và bán một hợp đồng quyền chọn bán của cùng một loại chứng khoán cơ sở tại cùng một mức giá thực hiện và ngày đáo hạn hợp đồng như nhau.

Spread là mua và bán các hợp đồng quyền chọn với ngày đáo hạn giống nhau.

Khó khăn sẽ nhân đôi khi bạn cùng lúc phải chọn đúng cổ phiếu hoặc một hợp đồng quyền chọn tăng giá. Nếu bạn lẫn lộn vấn đề này và bắt đầu thực hiện phòng hộ (hedging, tức vừa thực hiện vị thế mua và vị thế bán cùng lúc), bạn có thể bị lỗ cùng lúc cả hai vị thế (tin hay không thì tùy bạn).

Ví dụ, nếu cổ phiếu tăng giá, bạn có thể sốt ruột bán hợp đồng quyền chọn bán quá sớm để hạn chế thua lỗ, và sau đó, cổ phiếu lại đảo chiều giảm giá và bạn lại thua lỗ tiếp khi bán hợp đồng quyền chọn bán. Điều ngược lại cũng thường xuyên xảy ra. Đây là một trò chơi tâm lý nguy hiểm mà bạn cần phải tránh.

BẠN CÓ NÊN PHÁT HÀNH HỢP ĐỒNG QUYỀN CHỌN?

Phát hành hợp đồng quyền chọn là câu chuyện hoàn toàn khác với việc mua hợp đồng quyền chọn. Tôi thực sự không ấn tượng lắm với chiến lược phát hành hợp đồng quyền chọn cho các cổ phiếu.

Người phát hành hợp đồng quyền chọn sẽ nhận được một khoản phí nhỏ, đổi lấy phải đưa cho một ai đó (người mua) quyền thực hiện hợp đồng, nghĩa là được quyền bán hoặc mua cổ phiếu tại một mức giá xác định, trong thời gian cho tới một ngày cụ thể. Trong thị trường tăng giá, tôi thích làm người mua hợp đồng quyền chọn mua hơn là người phát hành hợp đồng quyền chọn mua. Trong thị trường con gấu, tôi hoặc đứng ngoài thị trường hoặc tiến hành bán khống.

Người phát hành hợp đồng quyền chọn mua bỏ túi một khoản phí nhỏ và thường bị "tạm giữ" trong thời gian hợp đồng còn hiệu lực. Chuyện gì xảy ra nếu cổ phiếu bạn sở hữu và phát hành hợp đồng quyền chọn bất ngờ gặp phải rắc rối lớn và giảm giá mạnh? Khoản phí nhỏ thu được không đủ để bù đắp khoản lỗ. Tất nhiên, có những người phát hành hợp đồng quyền chọn thận trọng và họ sẽ thực hiện chiến lược phòng ngừa (*hedge*), tức sẽ mua một hợp đồng quyền chọn bán khi phát hành một hợp đồng quyền chọn mua. Nhưng điều này khiến vị thế của họ trở nên quá phức tạp và có thể bị thua lỗ khi giá lình xình đi ngang.

Chuyện gì xảy ra nếu giá cổ phiếu tăng gấp đôi? Người phát hành quyền chọn sẽ bị mất cổ phiếu cho người mua hợp đồng quyền chọn mua và khoản phí nhỏ thu được tất nhiên chẳng đáng gì so với khoản lợi nhuận lớn bị mất đi khi cổ phiếu tăng giá mạnh. Tại sao bạn lại chấp nhận rủi ro để thu về một khoản lãi nhỏ thay vì có cơ hội đạt được lợi nhuận lớn? Phần lớn mọi người

sẽ nói với bạn đừng bận tâm đến điều này. Nhưng một lần nữa, phần lớn những gì mà mọi người nói và làm trên thị trường khoán vốn dĩ không đúng đắn.

Phát hành "hợp đồng quyền chọn mua không bảo chứng (*naked calls*)" (tức phát hành hợp đồng quyền chọn mua mà không hề sở hữu cổ phiếu đó) thậm chí còn ngu ngốc hơn nữa (theo quan điểm của tôi là như thế). Người phát hành hợp đồng quyền chọn mua không bảo chứng sẽ không có gì để bảo vệ họ nếu như giá cổ phiếu chống lại họ (tức giảm giá mạnh).

Có thể một số nhà đầu tư lớn đang gặp phải khó khăn trong việc tìm kiếm tỷ suất sinh lợi lớn cho danh mục đầu tư sẽ tìm cách làm tăng đôi chút giá trị danh mục, bằng cách phát hành các hợp đồng quyền chọn có kỳ hạn ngắn ở các cổ phiếu mà họ sở hữu và cảm thấy đang bị định giá cao. Tuy nhiên, tôi luôn hoài nghi bất cứ phương pháp mới mẻ nào trông thật dễ dàng để kiếm tiền. Có rất ít buổi ăn trưa miễn phí trên thị trường chứng khoán hay thị trường bất động sản.

CÁC CƠ HỘI MUA TUYỆT VỜI NHẤT THƯỜNG XUẤT HIỆN TRÊN SÀN CHỨNG KHOÁN NASDAQ

Các cổ phiếu trên sàn chứng khoán Nasdaq không được giao dịch trên sàn chứng khoán niêm yết, thay vào đó được giao dịch thông qua các dealer trên thị trường OTC. Các dealer trên thị trường OTC phát triển mạnh trong những năm gần đây bởi sự phổ biến của ECN (mạng lưới truyền thông điện tử) chẳng hạn như Instinet, SelectNet, Redibook và Archipelago, cho phép người mua và người bán gặp nhau trong mỗi mạng lưới và thông qua đó các lệnh giao dịch được thực hiện. Sàn giao dịch Nasdaq là một sân chơi đặc thù, và nhiều trường hợp, các cổ phiếu được giao dịch trên sàn Nasdaq là những công ty mới thành lập, ít danh tiếng. Nhưng hiện nay, nhiều công ty niêm yết trên sàn NYSE cũng đang được giao dịch mạnh mẽ bên sàn Nasdaq. Bên cạnh đó, những cải cách trong suốt thập niên 1990 đã loại bỏ những nhược điểm đe dọa sự tồn tại của sàn Nasdaq.

Dealer *là người buôn bán (cổ phiếu hoặc bất cứ loại hàng hóa, ngoại tệ nào) bằng vốn cá nhân hoặc vốn của công ty. Khác với broker (môi giới) kiếm sống bằng phí, dealer kiếm lợi nhuận bằng chênh lệch giữa giá mua và giá bán – Chú thích của người dịch.*

Có hàng trăm cổ phiếu tăng trưởng mới, hấp dẫn được giao dịch trên sàn Nasdaq. Đây cũng là nơi hội tụ của những công ty lớn nhất ở Mỹ. Bạn có thể tìm thấy những cơ hội mua tuyệt vời thỏa mãn hệ thống CANSLIM và được nhiều tổ chức đầu tư bảo trợ trên sàn chứng khoán Nasdaq.

Sự an toàn cao nhất và linh hoạt nhất là yêu cầu sống còn để duy trì tính thị trường cho tất cả các khoản đầu tư của bạn, bất kể chúng được giao dịch trên sàn NYSE hoặc sàn Nasdaq. Một cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt, được các nhà đầu tư tổ chức bảo trợ với khối lượng giao dịch bình quân hàng ngày ở mức cao là sự phòng thủ tốt trước một thị trường bất kham.

BẠN CÓ NÊN MUA CÁC CỔ PHIẾU IPO?

IPO là một công ty lần đầu phát hành cổ phiếu ra công chúng. Tôi thường không khuyến khích các nhà đầu tư tham gia mua cổ phiếu IPO vì một vài lý do.

Nhà đầu tư cần lưu ý sự khác biệt giữa IPO tại Việt Nam và tại Mỹ. Tại Mỹ, khi công ty tiến hành IPO sẽ đồng thời được niêm yết trên sàn giao dịch. Nhưng tại Việt Nam, thời gian IPO và niêm yết trên sàn cách nhau khá lâu. Ví dụ, Vietcombank tiến hành IPO vào năm 2007 nhưng mãi đến năm 2009 mới tiến hành IPO – Chú thích của người dịch.

Trong nhiều thương vụ IPO được thực hiện mỗi năm, chỉ có một vài cổ phiếu thực sự có chất lượng. Tuy nhiên, những cổ phiếu tốt như thế thì sớm đã được các nhà đầu tư tổ chức săn đón và mua chúng, vì thế bạn chỉ có thể mua được số lượng rất ít. Còn nếu như bạn là một nhà đầu tư cá nhân lại dễ dàng mua được tất cả số lượng cổ phiếu bạn mong muốn, có thể đây không phải là cổ phiếu tốt, xứng đáng để bạn nắm giữ.

Internet và các công ty môi giới chứng khoán có khả năng tiếp cận tốt hơn so với các nhà đầu tư cá nhân trong mỗi thương vụ IPO. Nếu bạn mua cổ phiếu IPO thông qua công ty môi giới chứng khoán, họ sẽ yêu cầu bạn thời gian nắm giữ, thường là không được phép bán cho đến công ty tiến hành niêm yết. Đây là một điều kiện nguy hiểm vì bạn không thể thoát khỏi nó khi bạn muốn. Bạn hãy nhớ lại những vụ IPO điên rồ vào năm 1999 và đầu năm 2000, một số cổ phiếu mới niêm yết tăng vọt ngay trong một hoặc hai ngày giao dịch đầu tiên nhưng sau đó sụp đổ và không bao giờ hồi phục.

Nhiều thương vụ IPO cố tình bị định giá thấp so với giá trị thật do đó giá tăng vọt trong ngày giao dịch đầu tiên, nhưng chỉ sau một vài ngày giao dịch, cổ phiếu có thể bị định giá quá cao và sụp đổ.

Bởi vì các vụ IPO không có lịch sử giao dịch, bạn không thể biết chắc liệu cổ phiếu có được định giá cao hay không. Trong phần lớn các trường hợp, lĩnh vực đầu cơ mang tính rủi ro cao này nên được dành riêng cho các nhà đầu tư tổ chức có kinh nghiệm, những người có thể thực hiện nhiều nghiên cứu chuyên sâu và có thể phân tán rủi ro đầu tư IPO cho nhiều cổ phiếu khác nhau.

Điều này không có nghĩa rằng, bạn không nên mua các cổ phiếu vừa mới được giao dịch một thời gian ngắn sau khi tiến hành IPO. Phù thủy Mark Minervini trong cuốn sách "Giao Dịch Như Một Phù Thủy Chứng Khoán" nói: *"...Là một nhà giao dịch kỷ luật, bạn phải tìm ra các đồ thị kỹ thuật giúp bạn kiếm được tỷ suất sinh lợi cao nhất trong thời gian ngắn nhất. Bạn chỉ mua cổ phiếu khi hội tụ đầy đủ các yếu tố tạo nên một tín hiệu giao dịch tốt nhất, tức giúp bạn tìm ra giai đoạn giá tăng mạnh nhất. Thành phần quan trọng nhất trong tín hiệu giao dịch của tôi là* ***những công ty non trẻ. Một số cơ hội giao dịch hấp dẫn nhất chính là ở các công ty đại chúng mới, là những công ty vừa mới tiến hành IPO khoảng vài tháng đến 1 - 2 năm.*** *Có một sự thật mà bạn cần phải biết, lịch sử đã cho thấy hầu hết các siêu cổ phiếu trở thành công ty đại chúng trong 8-10 năm trước khi bắt đầu giai đoạn tăng giá bùng nổ (để trở thành siêu cổ phiếu). Vì thế, đừng bỏ qua cơ hội đầu tư ở các công ty non trẻ".*

Bạn nên mua Google vào giữa tháng 9 năm 2004, tức năm tuần sau khi công ty tiến hành IPO, ngay khi nó vừa mới thiết lập đỉnh cao mới từ một nền giá tốt ở mức $114. Thời điểm an toàn nhất để mua cổ phiếu vừa mới IPO xong là khi nó thiết lập điểm phá vỡ một nền giá tốt (nền giá này có thể xuất hiện sau đợt điều chỉnh đầu tiên kể từ khi cổ phiếu được giao dịch). Một khi cổ phiếu vừa mới IPO đã giao dịch trong một, hai hoặc ba tháng (thậm chí lâu hơn), bạn sẽ có thông tin giá trị về lịch sử giá và khối lượng, từ đó bạn có thể đưa ra những quyết định đầu tư tốt hơn.

Trong số các cổ phiếu sau khi được IPO từ ba tháng đến 3 năm, có nhiều công ty thực sự rất vĩ đại với các sản phẩm và dịch vụ được khách hàng ưa chuộng, tăng trưởng doanh số và lợi nhuận rất ấn tượng để bạn phải lưu ý. (Trang "Nước Mỹ Mới" của Nhật Báo IBD giúp bạn tìm kiếm các cơ hộ đầu tư từ các cổ phiếu sau khi được IPO. Ví dụ, CB Richard Ellis đã thiết lập mẫu hình nền giá phẳng hoàn hảo sau khi IPO vào mùa hè năm 2004 và sau đó tăng giá hơn 500%).

Các nhà đầu tư có kinh nghiệm (là những người có kỹ năng chọn đúng mã cổ phiếu và xác định thời điểm mua hợp lý) thường cân nhắc mua cổ phiếu vừa mới được IPO có tăng trưởng doanh số và lợi nhuận tích cực, đồng thời đã tạo một nền giá tốt. Chúng là cơ hội mua tuyệt vời nếu như đây là các cổ phiếu đang được thị trường ưa chuộng. Hầu hết các siêu cổ phiếu trong vài năm gần đây đều đã được IPO đâu đó trong khoảng thời gian từ 8-10 năm.

Các cổ phiếu vừa mới được IPO có thể trở nên biến động mạnh hơn và thường có mức giảm sâu hơn trong bối cảnh thị trường con gấu. Điều này thường xảy ra sau những giai đoạn có quá nhiều thương vụ IPO đình đám, đến nỗi mỗi vụ IPO đều được xem như là "hàng hot".

Thậm chí, sự bùng nổ quá mức của các thương vụ IPO cũng được xem là dấu hiệu thị trường tạo lập đỉnh. Ví dụ, sự bùng nổ IPO hình thành vào đầu những năm 1960, đầu năm 1983, cũng như cuối năm 1999 và đầu năm 2000, được theo sau là những thị trường con gấu lớn.

Tại thời điểm tôi viết cuốn sách này vào đầu năm 2009, Quốc Hội đã xem xét việc giảm thuế đánh trên lãi vốn nhằm tạo thêm động lực kích thích cho hàng ngàn doanh nhân khởi nghiệp (*start up*). Nghiên cứu lịch sử của chúng tôi về những doanh nghiệp sau khi tiến hành IPO 8-10 năm cho thấy, 80% cổ phiếu có thành tích tăng giá vượt trội và tạo ra nhiều công ăn việc làm vào những năm 1980 và những năm 1990. Vì thế, nước Mỹ ngày nay cần phải nhanh chóng khơi lại trào lưu khởi nghiệp các công ty mới để tạo ra các phát minh mới và những ngành công nghiệp mới... hình thành một kinh tế mạnh mẽ hơn, với nhiều việc làm hơn, và có nhiều người đóng thuế hơn. Washington vì thế sẽ hưởng lợi rất nhiều nhờ chính sách giảm thuế lãi vốn. Đây là phương thuốc hiệu quả nhằm thúc đẩy thị trường IPO và nền kinh tế Mỹ sau cú sụp đổ của cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn và tín dụng vào năm 2008. Sau nhiều năm kinh nghiệm, tôi nhận ra nếu mức thuế lãi vốn tăng lên, nhiều nhà đầu tư sẽ không chịu bán cổ phiếu của họ đi vì không muốn nộp thuế và thậm chí sau đó họ cũng dành rất ít tiền để tái đầu tư. Washington dường như không nhận ra sự thực đơn giản này. Càng ít người bán cổ phiếu của họ đi thì chính phủ càng có ít nguồn thu thuế. Tôi đã gặp rất nhiều người già, đã nghỉ hưu nói rằng: "Tôi thà giữ chứng khoán cho đến chết để không phải nộp thuế".

TRÁI PHIẾU CHUYỂN ĐỔI LÀ GÌ? BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ NÓ?

Trái phiếu chuyển đổi cho phép bạn chuyển đổi trái phiếu của mình sang thể loại đầu tư khác, thường là cổ phiếu phổ thông, tại một mức giá xác định trước. Trái phiếu chuyển đổi mang đến thu nhập cao hơn đôi chút cho người sở hữu so với cổ phiếu phổ thông, bên cạnh một số lợi nhuận tiềm năng.

Về mặt lý thuyết, trái phiếu chuyển đổi sẽ tăng giá với tốc độ tương đương giống như cổ phiếu, nhưng sẽ giảm ít hơn trong những đợt suy thoái. Nhưng thực tế thường khác với lý thuyết. Vấn đề lớn nhất của trái

phiếu chuyển đổi chính là tính thanh khoản, chúng thường trở nên cạn kiệt thanh khoản trong những giai đoạn thị trường cực kỳ khó khăn.

Đôi khi, một số nhà đầu tư bị thu hút bởi trái phiếu chuyển đổi vì chúng có thể giúp họ vay nợ nhiều hơn. Điều này đơn giản là tăng thêm rủi ro của họ. Sử dụng mức đòn bẩy quá cao là cực kỳ nguy hiểm. Đây chính là bài học mà Phố Wall và Washington đã nếm trải trong cuộc khủng hoảng 2008.

Đây là những lý do mà tôi không khuyến khích phần lớn các nhà đầu tư mua trái phiếu chuyển đổi. Tôi cũng không bao giờ mua trái phiếu doanh nghiệp. Chúng là những công cụ chống lạm phát tồi tệ, và thật bất hợp lý hơn là bạn có thể mất rất nhiều tiền nếu như trái phiếu bạn đang nắm giữ bị xếp vào nhóm có rủi ro cao (và lợi suất trái phiếu tăng vọt).

BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ VÀO CÁC LOẠI CHỨNG KHOÁN MIỄN THUẾ ĐỂ TÌM CÁCH TRÁNH THUẾ?

Nhà đầu tư bình thường không nên sử dụng các loại hình đầu tư miễn thuế này (IRA, Kế hoạch hưu trí 401k và Keoghs là ngoại lệ), trong đó phổ biến nhất là trái phiếu đô thị. Quá bận tâm vì vấn đề thuế càng khiến bạn trở nên rối trí và làm giảm khả năng đưa ra những quyết định đầu tư tốt. Có một thực tế mà bạn cần biết, nếu bạn đầu tư vào các loại chứng khoán miễn thuế để tránh thuế, khả năng cao Sở Thuế Vụ (IRS) sẽ kiểm toán mức thuế suất của bạn.

Đừng lừa dối chính mình. Bạn có thể mất tiền nếu như mua những chứng khoán miễn thuế sai thời điểm hoặc nếu chính phủ hoặc chính quyền bang đưa ra những quyết định quản trị tồi tệ khiến ngân sách bị thâm thủng (điều vốn từng diễn nhiều lần trong quá khứ).

Những người quá trông chờ vào lợi ích thuế hoặc né thuế, rốt cục thường đầu tư vào những tài sản mạo hiểm, đầy rủi ro. Quyết định lựa chọn các chứng khoán tốt nên là ưu tiên hàng đầu, vấn đề thuế chỉ là thứ yếu.

Đây là nước Mỹ, nơi những ai thực sự làm việc thông minh và chăm chỉ có thể trở nên thành công bằng con đường tiết kiệm và đầu tư. Hãy học

cách kiếm được nhiều tiền, và khi đó, bạn sẽ cảm thấy hạnh phúc hơn là than phiền về vấn đề phải nộp thuế từ lợi nhuận kiếm được. Liệu bạn có phải là nhà đầu tư thông minh khi nắm giữ cổ phiếu cho đến khi bị lỗ để không phải đóng thuế? Bạn nên xem chú SAM (Người dịch: tên gọi khác của nước Mỹ) như là đối tác kinh doanh của mình, và anh ấy xứng đáng được nhận một phần lương và lãi đầu tư bạn kiếm được.

Tôi không bao giờ mua chứng khoán miễn thuế hoặc tìm cách tránh thuế. Điều này giúp tôi tập trung tư duy vào việc tìm kiếm các cơ hội đầu tư tốt nhất. Khi các khoản đầu tư này sinh lãi, tôi sẵn lòng trả thuế giống như mọi người. Nên nhớ...hệ thống tự do kinh doanh của Mỹ là tốt nhất trên thế giới. Hãy học cách sử dụng, bảo vệ và phát triển nó.

BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ VÀO CỔ PHIẾU THU NHẬP?

Cổ phiếu thu nhập (*Income Stock*) là những cổ phiếu có lợi suất cổ tức cao, đều đặn và là khoản thu nhập chịu thuế cho người sở hữu. Các cổ phiếu thu nhập thường được tìm thấy ở các cổ phiếu có tính phòng thủ cao như ngành tiện ích công cộng (đôi khi là cả cổ phiếu ngân hàng). **Mua cổ phiếu vì ham cổ tức cao là một trong những sai lầm mà rất nhiều nhà đầu tư mắc phải.**

Mọi người nghĩ rằng các cổ phiếu thu nhập là an toàn và họ chỉ việc mua, ôm chặt chúng vì thường xuyên nhận được cổ tức cao. Đây chính là sai lầm của những nhà đầu tư đã mua cổ phiếu Ngân Hàng Continental Illinois vào năm 1984 khi giá cổ phiếu sụp đổ từ $25 xuống còn $2, hoặc Bank of America khi nó sụp đổ từ $55 xuống còn $5 vào đầu năm 2009, hoặc ở nhiều công ty năng lượng điện trong quá khứ với các dự án điện hạt nhân. (Thật trớ trêu, 17 quốc gia lớn trên thế giới hiện nay và trong nhiều năm qua đều có năng lượng điện hạt nhân lớn hơn cả Mỹ. Bảy mươi tám phần trăm năng lượng điện của Pháp đến từ năng lượng hạt nhân).

Các nhà đầu tư đã thua lỗ nặng khi giá cổ phiếu các công ty năng lượng điện đổ nhào vào năm 1994 và điều tương tự cũng xảy ra với ngành năng lượng điện ở Carlifornia vào năm 2001. Về lý thuyết, các cổ phiếu thu nhập là an toàn hơn, nhưng đừng bị mờ mắt đến nỗi tin rằng chúng không thể

giảm giá mạnh. Trong giai đoạn năm 1999 đến 2000, giá cổ phiếu AT&T giảm từ hơn $60 xuống dưới $20.

Thế còn ngân hàng Citigroup, New York City được nhiều tổ chức nắm giữ vừa đề cập ở trên thì sao? Tôi không quan tâm đến việc công ty sẽ trả cổ tức bao nhiêu khi giá cổ phiếu Citigroup giảm từ mức $50 xuống còn $2 (là thời điểm ngân hàng đang trong quá trình nộp đơn xin bảo hộ phá sản và sau đó được chính phủ giải cứu). Ngay cả khi bạn đầu tư vào cổ phiếu thu nhập, bạn vẫn nên sử dụng đồ thị. Vào tháng 10 năm 2007, Citigroup đã có tín hiệu bán tại mức $40 khi giá giảm mạnh với tháng có khối lượng lớn nhất từ trước tới nay. Rõ ràng, việc sử dụng đồ thị giúp nhà đầu tư tránh được khoản lỗ lớn.

Nếu bạn mua cổ phiếu thu nhập, đừng bao giờ cố gắng mua tại mức lợi suất cổ tức cao nhất. Đó thường là những cổ phiếu có yếu tố cơ bản kém và nhiều rủi ro. Đừng vì tham lam 2%-3% lợi suất cổ tức cao hơn mà khiến cho bạn rơi vào tình thế có nhiều khả năng thua lỗ. Đây chính là sai lầm mà nhiều công ty đầu tư ở Phố Wall mắc phải trong bong bóng nhà đất. Nên nhớ, một công ty luôn có quyền giảm cổ tức khi EPS không đủ để chi trả cổ tức, khiến cho bạn không nhận được mức cổ tức kỳ vọng. Điều này vẫn thường xuyên xảy ra.

Nếu bạn đang cần tiền, lời khuyên của tôi là hãy tập trung vào những cổ phiếu có nền tảng cơ bản tốt nhất và đơn giản mỗi năm rút 6% khoản đầu tư để trang trải chi phí cuộc sống. Bạn có thể bán bớt một vài mã cổ phiếu và tiêu dần 1 1/2% mỗi quý. Tôi không khuyến khích rút vốn nhiều hơn mức này vì bạn sẽ làm giảm nguồn vốn đầu tư.

CHỨNG QUYỀN LÀ GÌ? CHÚNG CÓ PHẢI LÀ CÔNG CỤ ĐẦU TƯ AN TOÀN?

Chứng quyền là công cụ đầu tư cho phép bạn mua một số lượng cổ phiếu cụ thể tại một mức giá xác định. Đôi khi, chứng quyền là công cụ đầu tư tốt khi có giới hạn thời gian cụ thể, nhưng thông thường chúng không có giới hạn thời gian. Nhiều chứng quyền có mức giá rẻ và do đó trông có vẻ rất hấp dẫn.

Tuy nhiên, hầu hết các nhà đầu tư nên tránh xa các chứng quyền có thị giá thấp. Đây là một lĩnh vực chuyên môn phức tạp nghe thì có vẻ "ngon lành" nhưng thực sự có rất ít nhà đầu tư hiểu rõ về nó. Mấu chốt là khi bạn thực hiện quyền mua là có đúng thời điểm hay không. Tốt hơn hết là các nhà đầu tư nên quên lĩnh vực chứng quyền đi.

BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ VÀO CÁC CỔ PHIẾU LÀ ĐỐI TƯỢNG CHO VIỆC SÁT NHẬP?

Các cổ phiếu là đối tượng cho việc sát nhập thường có hành vi rất bất thường, vì thế tôi đề nghị không đầu tư vào chúng. Một số cổ phiếu tăng giá rất mạnh trước tin đồn được sát nhập, nhưng sau đó bị bán tháo mạnh mẽ vì thương vụ thất bại bởi những tình huống không tiên liệu được. Nói cách khác, đây là kiểu kinh doanh rủi ro, thất thường và nói chung nên dành cho các nhà đầu tư có kinh nghiệm về lĩnh vực mua bán-sát nhập. Tốt hơn hết là mua những công ty tốt (đánh giá dựa trên nguyên tắc CANSLIM), hơn là cố gắng đoán xem liệu công ty này có được bán hoặc được sát nhập với công ty khác không.

CÓ NÊN MUA CỔ PHIẾU NƯỚC NGOÀI?

Vâng, các cổ phiếu nước ngoài tốt là những thương vụ tiềm năng khi được mua đúng lúc và đúng chỗ, nhưng tôi không đề nghị bạn dành quá nhiều vốn cho lĩnh vực này. Lợi nhuận tiềm năng từ một cổ phiếu nước ngoài nên phải cao hơn nhiều so với một công ty tốt ở Mỹ để phòng ngừa cho rủi ro tăng thêm. Ví dụ, các nhà đầu tư vào các cổ phiếu nước ngoài phải hiểu và đi theo xu hướng thị trường chung của quốc gia đó. Những thay đổi bất ngờ trong chính sách lãi suất, tiền tệ và chính sách chính phủ của quốc gia đó có thể tạo nên những hành động bất ngờ làm giảm sự hấp dẫn khoản đầu tư của bạn.

Bạn không cần thiết phải tìm kiếm nhiều cổ phiếu nước ngoài khi có hơn 10,000 cổ phiếu ở Mỹ để lựa chọn. Nhiều cổ phiếu nước ngoài tốt cũng niêm yết trên thị trường chứng khoán Mỹ và đã có nhiều công ty thực sự thành công trong quá khứ như: Baidu, Research In Motion, China Mobile và

America Movil. Tôi đã mua hai trong số các cổ phiếu trên trong giai đoạn thị trường tăng giá từ năm 2003 đến năm 2007. Một số công ty được hưởng lợi từ cuộc bùng nổ cách mạng công nghệ không dây. Có một số quỹ tương hỗ đã thành công khi đầu tư vào cổ phiếu nước ngoài.

Tuy nhiên, các cổ phiếu này cũng tiềm ẩn nhiều rủi ro. Chúng thường giảm giá hơn 60% sau giai đoạn thị trường tăng giá 2003-2007. Khi thị trường chứng khoán Mỹ suy thoái vào năm 2008, nhiều cổ phiếu nước ngoài thậm chí có mức giảm mạnh mẽ hơn. Ví dụ, Baidu, một cổ phiếu dẫn dắt của thị trường chứng khoán Trung Quốc đã rớt từ $429 xuống còn $100. Thị trường chứng khoán Nga rơi thẳng từ 16,291điểm xuống còn 3,237 điểm khi Putin chiếm đánh Georgia.

TRÁNH XA CỔ PHIẾU PENNY VÀ CỔ PHIẾU THỊ GIÁ THẤP

Ở thị trường chứng khoán Canada có vô số các chứng khoán mà bạn có thể mua chỉ với giá vài cent. Tôi thành thật khuyên bạn nên tránh xa việc đánh bạc với những cổ phiếu rẻ mạt này vì "tiền nào của nấy". Cổ phiếu rẻ vì chúng thực sự đáng giá như vậy.

Những cổ phiếu rẻ, nền tảng cơ bản yếu là những khoản đầu cơ tồi. Rủi ro bạn gặp phải khi đầu cơ những cổ phiếu này cao hơn nhiều so với cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt. Những cơ hội đầu tư "để đời" mà bạn nghe các nhà môi giới quảng cáo thực sự rất đáng ngờ và đôi khi chỉ là những chiêu trò quảng cáo. Tôi không muốn mua bất cứ cổ phiếu có thị giá dưới $15 và đây cũng là lời khuyên dành cho bạn. Nghiên cứu chuyên sâu của chúng tôi trong 125 năm qua đối với các siêu cổ phiếu cho thấy, hầu hết chúng thường tạo điểm phá vỡ từ nền giá tốt khi có mức giá từ $30 đến $50.

HỢP ĐỒNG TƯƠNG LAI LÀ GÌ? BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ NÓ?

Hợp đồng tương lai liên quan đến việc mua hoặc bán một số lượng hàng hóa, công cụ tài chính, chỉ số chứng khoán tại một mức giá xác định vào một ngày cụ thể trong tương lai. Hầu hết các hợp đồng tương lai bao gồm các nhóm như: ngũ cốc, kim loại quý, kim loại công nghiệp, thực phẩm,

thịt, dầu, gỗ và các loại sợi (gọi chung tất cả những thứ này là hàng hóa); các công cụ tài chính và chỉ số chứng khoán. Nhóm tài chính bao gồm tín phiếu kho bạc (T-Bill) và trái phiếu chính phủ, ngoài ra là các cặp tiền tệ. Một trong những chỉ số chứng khoán năng động nhất là S&P100, thường được biết đến với tên gọi mã OEX.

Các công ty phòng hộ lớn (thường được gọi là nhóm Large Commercial trên thị trường tương lai, là những công y hoặc cá nhân giao dịch hàng hóa vì mục đích kinh doanh. Họ không bị giới hạn vị thế đầu cơ), chẳng hạn như Hershey, sử dụng thị trường hàng hóa làm công cụ "phòng hộ" (Người dịch: tác giả sử dụng nháy kép vì ranh giới giữa phòng hộ (*hedging*) và đầu cơ (*speculator*) là rất mong manh trên thị trường tương lai). Ví dụ, Hershey có thể khóa giá hạt ca cao ở mức giá hiện tại vào tháng 5 bằng cách mua hợp đồng tương lai giao tháng 12, trong khi sắp xếp một thương vụ trên thị trường giao ngay.

Tốt hơn hết là các nhà đầu tư cá nhân không nên tham gia vào thị trường tương lai. Các thị trường tương lai hàng hóa cực kỳ biến động và có tính đầu cơ cao hơn nhiều so với cổ phiếu. Đây không phải là lãnh địa cho những nhà đầu tư nhỏ, thiếu kinh nghiệm trừ khi bạn muốn đánh bạc và mất tiền nhanh.

Tuy nhiên, một khi nhà đầu tư có 4 hoặc 5 năm kinh nghiệm, đã chứng tỏ được khả năng kiếm tiền trên thị trường cổ phiếu, và tất nhiên phải là người có trái tim dũng cảm, có thể cân nhắc đầu tư trên thị trường tương lai với mức độ hạn chế.

Đối với thị trường tương lai, kỹ năng đọc và giải thích đồ thị có tầm quan trọng đặc biệt. Các mẫu hình giá trên thị trường hàng hóa cũng giống như từng cổ phiếu riêng biệt. Có một điều thú vị, các đồ thị giá trên thị trương lai một khi được hiểu đúng sẽ giúp các nhà đầu tư cổ phiếu đánh giá được những thay đổi trong điều kiện kinh tế của mỗi quốc gia.

Có rất ít các hợp đồng tương lai mà bạn có thể giao dịch được. Do đó, các nhà đầu cơ thông minh có thể tập trung nhiều sức lực cho hoạt động phân tích. Các quy tắc và thuật ngữ trên thị trường tương lai cũng khác nhau, rủi

ro cũng lớn hơn, do đó các nhà đầu tư nên chỉ giới hạn một phần vốn đầu tư của mình để tham gia thị trường tương lai. Có những vấn đề mà bạn cần phải biết khi tham gia thị trường tương lai, chẳng hạn như ngày "giới hạn giảm giá (*limit down*)", trong đó nhà giao dịch không được phép bán và cắt lỗ. Quản trị rủi ro (bao gồm xác định số lượng hợp đồng mua/bán và khả năng cắt lỗ nhanh) vì thế trở nên cực kỳ quan trọng khi giao dịch trên thị trường tương lai. Bạn không nên đặt cược rủi ro nhiều hơn 5% số vốn của mình cho bất cứ vị thế nào trên thị trường tương lai. Có khả năng vị thế đó sẽ bị mắc kẹt trong chuỗi ngày giới hạn giảm giá. Thị trường tương lai là rất nguy hiểm và dễ dàng đốt sạch tài khoản của bạn.

Giới hạn giảm giá (*limit down*) *là mức tối đa mà giá của một hợp đồng tương lai hàng hóa được phép giảm trong một ngày – Chú thích của người dịch.*

Tôi không bao giờ mua các hợp đồng hàng hóa trên thị trường tương lai. Tôi không tin bạn là nhà đầu tư có tầm hiểu biết sâu rộng để hiểu rõ những ngóc ngách trên thị trường hàng hóa. Hãy tập trung vào một lĩnh vực mà bạn hiểu biết. Có hàng ngàn cổ phiếu để bạn lựa chọn cơ mà.

BẠN CÓ NÊN MUA VÀNG, BẠC, HOẶC KIM CƯƠNG?

Bạn hoàn toàn dễ đoán ra là tôi không khuyến khích đầu tư vào kim loại quý hoặc đá quý.

Nhiều khoản đầu tư này có lịch sử rất biến động. Chúng thường lên xuống quá mạnh trong khi lại quá ít công cụ bảo vệ cho nhà đầu tư nhỏ lẻ. Ngoài ra, lợi nhuận gộp/giá vốn hàng bán của các dealer trong hình thức đầu tư này rất đắt đỏ. Hơn nữa, các khoản đầu tư này không trả lãi hay cổ tức.

Các cổ phiếu vàng luôn tăng giá mạnh một cách có tính chu kỳ do các đợt hoảng loạn xuất phát từ những bất ổn của một số quốc gia. Một số công ty vàng cũng có chu kỳ riêng của nó, ví dụ như Barrick Gold vào cuối những năm 1980 và đầu những năm 1990. Giao dịch tập trung quá nhiều cho hàng hóa có thể là mang tính cảm xúc và là cuộc chơi không bền vững, vì thế tôi

đề nghị hãy cẩn trọng. Tuy nhiên, một khoản đầu tư nhỏ vào các cổ phiếu kim loại quý, đá quý vào đúng thời điểm có thể mang đến lợi nhuận hấp dẫn.

BẠN CÓ NÊN ĐẦU TƯ BẤT ĐỘNG SẢN HAY KHÔNG?

Có, nhưng phải đúng thời điểm và chọn đúng địa thế đẹp. Tôi tin rằng, nhiều người hoàn toàn có thể mua được nhà bằng chính nguồn tiền tiết kiệm, lợi nhuận đầu tư từ cổ phiếu hoặc các quỹ tương hỗ chuyên đầu tư vào cổ phiếu tăng trưởng. Sở hữu một căn nhà là mục tiêu đối với hầu hết người Mỹ. Khả năng vay những khoản vay dài hạn với mức thanh toán giảm dần hoặc thấp khiến cho lĩnh vực đầu tư bất động sản giờ đây trở nên rất thực tế với hầu hết người Mỹ.

Bất động sản là công cụ đầu tư phổ biến vì nó rất dễ hiểu và trong một số trường hợp lại tạo ra lợi nhuận rất lớn. Khoảng hai phần ba gia đình Mỹ hiện đang sở hữu ngôi nhà họ đang ở. Thời gian trả nợ và mức đòn bẩy hiện đang trở nên hợp lý và dễ dàng hơn cho mọi người. Tuy nhiên, không phải lúc nào mọi việc cũng tốt đẹp. Nhiều người có thể và đang thua lỗ khi đầu tư bất động sản vì những điều kiện không thuận lợi như sau:

1. Ngay từ đầu, họ đã có lựa chọn sai lầm khi mua bất động sản ở những nơi đang giảm giá hoặc gần như không tăng giá, hoặc ở những nơi mà thường hay xuất hiện những đợt giảm giá.
2. Họ mua tại mức giá quá cao sau nhiều năm thị trường bất động sản lên cơn sốt và ngay trước khi nền kinh tế hoặc khu vực nơi họ sở hữu bất động sản rơi vào suy thoái. Điều này có thể xảy ra nếu như có tình trạng đình trệ của một số ngành công nghiệp lớn, chẳng hạn như khi các công ty sản xuất máy bay, sản xuất ô tô, nhà máy thép (là những ngành công nghiệp quan trọng của địa phương đó) bị đóng cửa.
3. Họ đã đầu tư vượt quá khả năng tài chính khi tham gia vào những dự án bất động sản quá lớn hoặc họ chưa từng nghĩ tới các khoản vay nợ với lãi suất thay đổi có thể trở thành gánh nặng quá lớn sau đó.
4. Nguồn thu nhập của họ bất ngờ biến mất do mất việc, hoặc tỷ lệ phòng trống tăng lên khi họ đang sở hữu căn hộ cho thuê.

5. Họ là nạn nhân của thiên tai như hỏa hoạn, lũ lụt, vòi rồng, động đất...

Nhiều nhà đầu tư có thể trở thành nạn nhân bởi các chính sách xã hội của chính phủ (với mục đích tốt) nhưng lại bị biến tướng khi được chính phủ đem ra thực thi, khuyến khích và hoạt động. Điển hình chính là thảm họa thị trường nợ dưới chuẩn từ năm 1995 đến năm 2008, xuất phát từ các chương trình hỗ trợ người dân mua nhà của chính phủ nhưng lại trở nên bị thao túng, quản lý sai lầm và tạo ra những hệ quả xấu không lường trước, khiến cho sau đó hàng loạt người phải mất nhà cửa. Nó cũng gây ra tình trạng thất nghiệp tràn lan khi nền kinh tế suy thoái. Chỉ tính riêng bang Los Angeles, nhiều chủ ngôi nhà ở San Bernadino, Riverside và Santa Ana đột ngột bị tịch thu tài sản để thế nợ.

Về cơ bản, không ai nên mua nhà trừ khi có nguồn thu nhập đủ để chi trả ít nhất 5%, 10% hoặc 20% khoản thanh toán tiền vay ngân hàng hàng tháng (bao gồm cả gốc và lãi) và có công việc tương đối ổn định. Bạn cần kiếm tiền, tiết kiệm và đầu tư để hướng tới mục tiêu mua nhà. Hãy tránh xa các khoản vay với lãi suất thả nổi và những dân buôn bất động sản "dẻo miệng" có thể dễ dàng dụ dỗ bạn mua nhà vượt quá khả năng tài chính hiện tại (điều khiến bạn chấp nhận quá nhiều rủi ro tài chính). Cuối cùng, đừng bao giờ "vung tay quá trán" bằng cách đổi căn nhà mà bạn đang sở hữu 100% (không hề vay nợ) để chuyển sang một căn khác lớn hơn nhưng lại khiến bạn vay nợ quá nhiều. Hãy thận trọng với những thói quen xấu trong chi tiêu thẻ tín dụng nếu như không muốn một ngày nào đó bạn phải giật mình vì khoản nợ lớn. Đó chính là những thói quen chi tiêu không tốt có thể hủy hoại sự an toàn tài chính của bạn trong nhiều năm.

Bạn có thể kiếm tiền và phát triển kỹ năng đầu tư cổ phiếu bằng cách học và tập trung vào việc mua và bán chính xác các cổ phiếu tăng trưởng có yếu tố cơ bản tốt hơn là nỗ lực dàn trải sang nhiều lĩnh vực đầu tư có rủi ro cao. Trong bất cứ hoạt động đầu tư nào, luôn đòi hỏi nhiều nỗ lực nghiên cứu để đưa ra các quyết định đầu tư đúng đắn. Nên nhớ, không có khoản đầu tư nào gọi là không có rủi ro. Đừng tin bất cứ ai khẳng định điều này với bạn. Nếu có cách kiếm tiền nào quá dễ dàng thì hãy coi chừng! Bạn hãy là một người mua thận trọng.

TÓM LẠI, ĐA DẠNG HÓA ĐẦU TƯ LÀ TỐT NHƯNG KHÔNG ĐƯỢC QUÁ MỨC. HÃY TẬP TRUNG DANH MỤC VÀO MỘT SỐ ÍT CỔ PHIẾU TỐT, ĐƯỢC LỰA CHỌN KỸ CÀNG VÀ ĐỂ CHO THỊ TRƯỜNG GIÚP BẠN XÁC ĐỊNH NÊN NẮM GIỮ CHÚNG TRONG BAO NHIÊU LÂU. SỬ DỤNG MARGIN CŨNG TỐT NẾU NHƯ BẠN CÓ KINH NGHIỆM, NHƯNG CHÚ Ý LÀ NÓ SẼ LÀM TĂNG RỦI RO CỦA BẠN LÊN KHÁ NHIỀU. ĐỪNG BÁN KHỐNG TRỪ KHI BẠN BIẾT CHÍNH XÁC MÌNH ĐANG LÀM GÌ VÀ BIẾT CÁCH SỬ DỤNG ĐỒ THỊ ĐỂ LỰA CHỌN CỔ PHIẾU VÀ THỜI ĐIỂM BÁN CHÍNH XÁC. SÀN GIAO DỊCH NASDAQ LÀ NƠI HỘI TỤ CỦA NHIỀU CÔNG TY TRẺ, TỐT, ĐẦY TIỀM NĂNG. HỢP ĐỒNG QUYỀN CHỌN VÀ HỢP ĐỒNG TƯƠNG LAI CÓ RỦI RO KHÁ CAO VÀ CHỈ NÊN ĐƯỢC SỬ DỤNG KHI BẠN ĐÃ CÓ NHIỀU KINH NGHIỆM. BẠN CŨNG KHÔNG NÊN ĐẦU TƯ VÌ MỤC ĐÍCH TRÁNH THUẾ VÀ KHÔNG CẦN THIẾT PHẢI TẬP TRUNG NHIỀU NGUỒN VỐN CHO CÁC CỔ PHIẾU ĐƯỢC GIAO DỊCH Ở THỊ TRƯỜNG QUỐC TẾ.

TỐT HƠN HẾT LÀ HÃY GIỮ CHO HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ CỦA BẠN ĐƯỢC ĐƠN GIẢN, NGHĨA LÀ TẬP TRUNG VÀO CÁC CỔ PHIẾU TĂNG TRƯỞNG CÓ YẾU TỐ CƠ BẢN TỐT, CÁC QUỸ TƯƠNG HỖ CHUYÊN ĐẦU TƯ VÀO CỔ PHIẾU TĂNG TRƯỞNG HOẶC ĐẦU TƯ VÀO THỊ TRƯỜNG BẤT ĐỘNG SẢN. MỖI LĨNH VỰC ĐẦU TƯ ĐỀU LÀ MỘT CHỦ ĐỀ CHUYÊN SÂU VÌ THẾ BẠN NÊN TRANG BỊ KIẾN THỨC ĐỂ KHÔNG TRỞ NÊN "DỄ BỊ DẮT MŨI" BỞI MỘT AI ĐÓ VỚI NHỮNG LỜI KHUYÊN NGHE THÌ CÓ VẺ LÀ TỐT ĐẤY.◆

CHƯƠNG

13

21 SAI LẦM PHỔ BIẾN MÀ CÁC NHÀ ĐẦU TƯ THƯỜNG MẮC PHẢI

Knute Rockne, huấn luyện viên bóng đá nổi tiếng của đội Notre Dame từng nói, "Hãy khắc phục những điểm yếu cho tới khi chúng trở thành điểm mạnh của bạn". Lý do mọi người hoặc thua lỗ hoặc chỉ đạt được thành tích tầm thường trên thị trường chứng khoán đơn giản là vì họ phạm phải quá nhiều sai lầm. Cũng giống như trong kinh doanh, cuộc sống và sự nghiệp. Bạn dậm chân tại chỗ hoặc thụt lùi không phải vì những điểm mạnh của bạn mà là vì những sai lầm hoặc yếu điểm mà bạn không nhận ra, đối mặt với nó và sửa chữa. Hầu hết mọi người thường có thói quen đổ lỗi mọi sai lầm của bản thân cho người khác. Tìm lý do bào chữa luôn dễ dàng hơn so với việc nghiêm túc phân tích hành vi của chính bạn.

KHI VIẾT CUỐN SÁCH NÀY LẦN ĐẦU (Ở CÁC PHIÊN BẢN CŨ), TÔI NGHE RẤT NHIỀU NGƯỜI ĐƯA RA LỜI KHUYÊN RẰNG: "Hãy tập trung vào ưu điểm của bạn, và đừng quá bận tâm về yếu điểm." Nghe thì có vẻ logic và hợp lý trong nhiều tình huống. Nhưng bây giờ, sau 50 năm kinh nghiệm trên thị trường chứng khoán Mỹ, tôi có thể khẳng định rằng:

Sai lầm lớn nhất của 98% nhà đầu tư là không bao giờ dành thời gian để tìm hiểu xem họ đã phạm phải sai lầm gì khi mua và bán cổ phiếu (hoặc không chịu bán). Vì thế, họ không biết phải làm gì để ngừng mắc phải các sai lầm này và bắt đầu trở nên thành công hơn. Nói cách khác, bạn không nên học những gì mà bạn nghĩ là đã biết, ngừng làm theo nó, và bắt đầu học các quy tắc, phương pháp mới hiệu quả hơn để sử dụng trong tương lai.

Sự khác biệt giữa người thành công và kẻ thất bại trong bất cứ lĩnh vực gì là những người thành công luôn sẵn lòng làm những điều mà những

người khác không muốn làm. Từ đầu những năm 1960, tôi đã quen biết hoặc làm việc với vô số nhà đầu tư cá nhân ưa thích mạo hiểm, từ những người mới khởi đầu thiếu kinh nghiệm cho đến các nhà đầu tư chuyên nghiệp thông minh. Tôi nhận ra rằng, bất kể bạn mới bắt đầu hay đã có nhiều năm kinh nghiệm (thậm chí là cả chục năm kinh nghiệm giao dịch), thì những kinh nghiệm này chẳng hề có ý nghĩa gì cả. Thực sự, kinh nghiệm đôi khi là có hại nếu như bạn liên tục củng cố các thói quen xấu. Thành công trên thị trường chứng khoán đạt được là bằng cách tránh né những sai lầm cơ bản mà hầu hết các nhà đầu tư (nhỏ lẻ lẫn chuyên nghiệp) mắc phải.

Những sự kiện đã xảy ra trong vài gần đây đang nhắc nhở với bạn rằng, đã đến lúc phải huấn luyện lại bản thân mình, học cách tự chịu trách nhiệm và tìm cách tự giải quyết các vấn đề tài chính của bạn: chẳng hạn như kế hoạch hưu trí 401(k) của bạn, quỹ tương hỗ mà bạn đang sở hữu, danh mục cổ phiếu bạn đang nắm giữ. Liên tiếp nhiều sự kiện cho thấy bạn không thể tiếp tục phó thác tương lai tài chính của mình cho người khác: Bernie Madoff đã trộm hàng tỷ đôla từ những người được cho là thông minh thông qua các hoạt động siêu bí mật của ông ta (vốn dĩ không bao giờ minh bạch cả vì ông ta chưa bao giờ nói cho mọi người biết ông ấy đầu tư tiền của mọi người như thế nào). Các nhà đầu tư đã thua lỗ nặng nề khi thị trường chứng khoán đạt đỉnh vào năm 2000 và năm 2008. Việc sử dụng đòn bẩy quá cao bởi các công ty đầu tư Phố Wall cho thấy chính họ không quản trị tiền của mình một thông minh và cẩn thận, khiến họ phải rơi vào cảnh phá sản hoặc bị sát nhập để tồn tại.

Bạn hoàn toàn có thể học cách đầu tư thông minh và trở nên có kỹ năng. Thực sự, nhiều người đã học cách sử dụng những quy tắc giao dịch đúng đắn để bảo vệ sự an toàn tài chính của họ. Sau đây là một số sai lầm mà bạn sẽ cần phải tránh một nếu như muốn có kết quả đầu tư tốt hơn:

1. NGOAN CỐ NẮM GIỮ CÁC KHOẢN LỖ. Hầu hết các nhà đầu tư đều có cơ hội tránh được khoản lỗ lớn bằng cách sớm cắt lỗ (khi chúng vẫn còn đang những khoản lỗ nhỏ và việc cắt lỗ là hành động hợp lý). Nhưng vì

cảm xúc con người, họ ngoan cố tiếp tục nắm giữ các khoản lỗ. Họ không muốn thua lỗ nên quyết định chờ đợi và hy vọng, cho đến khoản lỗ trở nên quá lớn. Đây chính là sai lầm lớn nhất mà tất cả các nhà đầu tư đều phạm phải. Họ không hiểu tất cả các cổ phiếu đều có tính đầu cơ, do đó có rủi ro lớn. Không hề có ngoại lệ nào cả. Tất cả các khoản lỗ đều phải được cắt khi nó vẫn còn nhỏ. Quy tắc mà tôi đã dạy ở rất nhiều lớp học đầu tư trên toàn thế giới trong suốt 45 năm qua là luôn cắt lỗ ngay lập tức khi giá cổ phiếu giảm xuống thấp hơn 7%-8% so với giá mua của bạn. Tuân thủ quy tắc đơn giản này sẽ bảo đảm sống sót và tiếp tục đầu tư vào nhiều cơ hội sinh lợi khác trong tương lai.

2. MUA CỔ PHIẾU ĐANG TRONG XU HƯỚNG GIẢM LÀ VIỆC LÀM ĐẢM BẢO SẼ MANG LẠI KẾT QUẢ TỒI TỆ. Một cổ phiếu đang giảm giá trông có vẻ như là một món hời vì nó trở nên rẻ hơn so với vài tháng trước đó. Vào cuối năm 1999, một người phụ nữ trẻ tuổi mà tôi quen biết đã mua Xerox khi cổ phiếu này rớt mạnh xuống mức đáy mới $34 và trông có vẻ thật rẻ. Một năm sau, cổ phiếu này chỉ còn giao dịch ở giá $6. Tại sao lại cố gắng "bắt dao rơi" cơ chứ? Nhiều nhà đầu tư cũng làm điều tương tự vào năm 2000, khi mua Cisco Systems tại giá $50 khi nó trong xu hướng giảm giá từ đỉnh $82. Cổ phiếu này không bao giờ trở lại mức $50 ngay cả trong thị trường tăng giá từ năm 2003 đến năm 2007. Vào tháng 4 năm 2009, cổ phiếu này được giao dịch ở mức giá $20.

3. BÌNH QUÂN GIÁ XUỐNG THAY VÌ THỰC HIỆN BÌNH QUÂN GIÁ LÊN KHI MUA. Nhà đầu cơ huyền thoại Paul Turdo Jones từng ghi dòng chữ sau ngay tại bàn giao dịch để nhắc nhở bản thân: "Chỉ có nhà giao dịch thua lỗ mới bình quân giá xuống (*Losers average Losers*)". Điều này cho thấy bình quân giá xuống là có sức cám dỗ rất mãnh liệt mà bạn cần phải né tránh. Nếu bạn mua cổ phiếu tại giá $40, sau đó tiếp tục mua nhiều hơn khi giá giảm về $30 và giá vốn bình quân của bạn là $35, chính là bạn đang đi theo vết xe đổ của những nhà giao dịch thua lỗ. Tại sao lại

ném những đồng tiền mồ hôi nước mắt của bạn vào các khoản đầu tư thua lỗ? Đây là chiến lược giao dịch của những gã nghiệp dư có thể tạo ra các khoản lỗ lớn.

4. KHÔNG CHỊU HỌC CÁCH SỬ DỤNG ĐỒ THỊ VÀ E NGẠI MUA CỔ PHIẾU VỪA MỚI THIẾT LẬP ĐỈNH CAO MỚI SAU KHI XUẤT HIỆN ĐIỂM PHÁ VỠ TỪ NỀN GIÁ TỐT. Đa số các nhà đầu tư đều có suy nghĩ cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới dường như có vẻ quá cao, nhưng các ý kiến và cảm xúc cá nhân thường hiếm khi đúng so với hành động giá của thị trường. Thời điểm tốt nhất để mua cổ phiếu trong bất cứ thị trường tăng giá nào là khi cổ phiếu đó lần đầu tiên tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt (là nền giá được hình thành ít nhất trong 7-8 tuần với cấu trúc giá chặt chẽ, khối lượng thấp. Có thể xem lại Chương 2). Như nói ở sai lầm số 3, cảm xúc con người thường mong muốn mua khi cổ phiếu đang giảm giá hơn là tăng giá.

5. KHÔNG BAO GIỜ CÓ ĐƯỢC XUẤT PHÁT ĐIỂM ĐÚNG ĐẮN VÌ CÁC TIÊU CHÍ LỰA CHỌN CỔ PHIẾU SAI LẦM VÀ KHÔNG BIẾT LÀM THẾ NÀO ĐỂ TÌM KIẾM MỘT DOANH NGHIỆP THÀNH CÔNG. Bạn cần phải hiểu được những yếu tố cơ bản nào có vai trò cực kỳ quan trọng và cái gì không thực sự quan trọng! Nhiều nhà đầu tư mua những cổ phiếu kém chất lượng, hoặc "chẳng có gì đáng giá" và không có hành động giá tích cực: Tăng trưởng doanh số, tăng trưởng lợi nhuận, ROE...tất cả đều rất đáng hoài nghi. Đó không phải là những cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự. Một số nhà đầu tư khác lại tập trung đến các cổ phiếu có tính đầu cơ cao hoặc các cổ phiếu công nghệ có nền tảng cơ bản yếu, đầy rủi ro.

6. KHÔNG CÓ QUY TẮC ĐỂ XÁC ĐỊNH KHI NÀO SỰ ĐIỀU CHỈNH CỦA THỊ TRƯỜNG CHUNG LÀ CHỈ MỚI BẮT ĐẦU HOẶC KHI NÀO SỰ GIẢM GIÁ CỦA THỊ TRƯỜNG CHUNG ĐÃ KẾT THÚC VÀ MỘT XU HƯỚNG TĂNG GIÁ MỚI ĐƯỢC XÁC NHẬN. Điều quan trọng là bạn phải nhận ra được các đỉnh

và đáy lớn của thị trường nếu như muốn gìn giữ lợi nhuận đã vất vả kiếm được và tránh thua lỗ lớn. Bạn phải biết khi nào cơn bão đã qua đi và khi nào ngài thị trường đang nói với bạn hãy quay trở lại mua cổ phiếu. Bạn không thể giao dịch bằng những quan điểm cá nhân, tin tức hoặc cảm xúc. Bạn phải có những quy tắc đúng đắn và tuân thủ nó. Đa số mọi người đều sai lầm khi cho rằng bạn không thể xác định được thời điểm thị trường tạo lập đỉnh hoặc đáy.

7. KHÔNG TUÂN THỦ QUY TẮC GIAO DỊCH SẼ KHIẾN BẠN PHẠM PHẢI NHIỀU SAI LẦM. Ngay cả khi có được những quy tắc giao dịch đúng đắn nhất thì nó cũng trở nên vô nghĩa và chẳng thể giúp ích gì cho bạn nếu như bạn không hình thành kỷ luật tuân thủ nó.

8. TẬP TRUNG QUÁ NHIỀU VÀO VIỆC LỰA CHỌN CỔ PHIẾU ĐỂ MUA, VÀ MỘT KHI BẠN QUYẾT ĐỊNH MUA, LẠI KHÔNG BIẾT KHI NÀO, LÀM NHƯ THẾ NÀO HOẶC TRONG TRƯỜNG HỢP NÀO THÌ NÊN BÁN. Hầu hết các nhà đầu tư không có quy tắc hoặc kế hoạch bán cổ phiếu (bao gồm cắt lỗ và chốt lãi). Chọn cổ phiếu tốt để mua và thậm chí là mua đúng thời điểm chỉ là một nửa chặng đường tiến tới thành công. Bạn phải biết khi nào nên bán. Đa số mọi người chỉ mua và hy vọng.

9. KHÔNG HIỂU ĐƯỢC TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC MUA CÁC CỔ PHIẾU CÓ YẾU TỐ CƠ BẢN TỐT, CÓ SỰ BẢO TRỢ CỦA CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC VÀ TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC HỌC CÁCH SỬ DỤNG ĐỒ THỊ NHẰM CẢI THIỆN KỸ NĂNG CHỌN CỔ PHIẾU VÀ ĐỊNH THỜI ĐIỂM GIAO DỊCH.

10. THÍCH MUA SỐ LƯỢNG LỚN CÁC CỔ PHIẾU CÓ THỊ GIÁ THẤP HƠN LÀ SỐ LƯỢNG NHỎ CỔ PHIẾU CÓ THỊ GIÁ CAO. Nhiều nhà đầu tư cho rằng sẽ không ngoan hơn khi mua các hàng trăm hoặc hàng ngàn cổ phiếu thị giá thấp. Điều này mang lại cho họ cảm giác "giàu có" khi mua được nhiều cổ phiếu từ túi tiền của mình. Đây là một cảm xúc sai lầm. Lẽ ra họ

nên mua 30 hoặc 50 cổ phiếu có thị giá cao có nền tảng cơ bản tốt, làm ăn hiệu quả. Hãy tư duy dựa trên số tiền đầu tư chứ không phải cảm giác "giàu có" về số lượng cổ phiếu mua được. Hãy học cách kinh doanh của những thương nhân khôn ngoan là mua hàng hóa tốt nhất chứ không phải rẻ nhất.

Nhiều nhà đầu tư không thể cưỡng lại sự hấp dẫn của những cổ phiếu thị giá nhỏ như $2, $5, hoặc $10. Hãy nhớ là "tiền nào của nấy". Những cổ phiếu này rẻ bởi lý do hoàn toàn xác đáng là doanh nghiệp làm ăn thiếu hiệu quả. Các doanh nghiệp này có thể đã từng thua lỗ lớn trong quá khứ hoặc hiện tại đang rơi vào khó khăn. Cổ phiếu cũng giống như bất cứ hàng hóa nào khác: "món đồ tốt hiếm khi có giá rẻ".

Chưa hết. Các cổ phiếu thị giá rẻ khiến bạn tốn nhiều chi phí giao dịch hơn và khoản phí phải trả cho các dealer cũng cao hơn (khi mua các quỹ tương hỗ). Ngoài ra, vì các cổ phiếu này dễ dàng giảm 15%-20% hơn so với các cổ phiếu thị giá cao nên chúng có rủi ro cao hơn. Hầu hết các nhà giao dịch chuyên nghiệp và tổ chức đầu tư thông thường không đầu tư vào các cổ phiếu có thị giá $5 hay $10, vì các cổ phiếu này không phải là những doanh nghiệp hàng đầu. Các cổ phiếu penny thậm chí còn tệ hơn. Như thảo luận ban đầu, sự bảo trợ của các nhà đầu tư tổ chức là một trong những lực đẩy quan trọng giúp cổ phiếu tăng giá.

Các cổ phiếu thị giá nhỏ cũng có chênh lệch (*spread*) giữa giá mua (*bid*) và giá bán (*ask*) cao hơn. Hãy so sánh một cổ phiếu có thị giá $5 được giao dịch như sau: giá mua $5, giá bán $5.25 (chênh lệch sẽ là $0.25); cổ phiếu có thị giá $50 được giao dịch như sau: giá mua $50, giá bán $50.25 (chênh lệch sẽ là $0.25). Như vậy, mức chênh lệch $0.25 là 5% giá mua đối với cổ phiếu thị giá $5 nhưng chỉ là 0.5% giá đối với cổ phiếu thị giá $50. Sự khác biệt lên tới 10 lần. Kết quả là, các cổ phiếu thị giá rẻ sẽ cần phải có mức tăng giá nhiều hơn để bù đắp chênh lệch này.

11. MUA DỰA TRÊN LỜI MÁCH NƯỚC, TIN ĐỒN, THÔNG BÁO CHIA TÁCH CỔ PHIẾU HOẶC CÁC THÔNG TIN KHÁC; những câu chuyện hấp dẫn; khuyến nghị mua của các dịch vụ tư vấn thị trường; hoặc ý kiến của các chuyên gia bạn nghe được trên tivi hoặc nghe từ ai đó. Nhiều nhà giao dịch sẵn lòng chấp nhận đặt cược rủi ro đồng tiền mồ hôi nước mắt của mình dựa trên những gì ai đó nói cho họ nghe, hơn là mất thời gian nghiên cứu, học hỏi và biết nên phải làm gì. Kết quả là, những nhà giao dịch này thường thua lỗ rất nhiều tiền. Hầu hết các tin đồn hay lời mách nước đều không chính xác. Thậm chí ngay cả khi chúng đúng, trong nhiều trường hợp cổ phiếu sẽ giảm giá chứ không phải tăng giá như bạn nghĩ.

12. CHỌN CÁC CỔ PHIẾU HẠNG HAI VÌ HAM CỔ TỨC CAO VÀ TỶ LỆ P/E THẤP. Cổ tức và P/E thực sự không quan trọng bằng tăng trưởng EPS. Trong nhiều trường hợp, một doanh nghiệp chi trả cổ tức càng cao, khả năng nó đang gặp phải vấn đề. Các công ty này đang phải vay nợ với lãi suất cao nhằm có nguồn tiền chi trả cổ tức cao để hấp dẫn các quỹ đầu tư. Các công ty tốt, làm ăn hiệu quả thường ít chi trả cổ tức để tái đầu tư. Họ dùng nguồn tiền để đầu tư cho hoạt động Nghiên Cứu & Phát Triển hoặc các chương trình cải tiến kinh doanh khác. Ngoài ra, hãy nhớ là bạn có thể mất sạch khoản tiền cổ tức chỉ bởi biến động giá cổ phiếu trong một hoặc hai ngày. Các công ty có tỷ lệ P/E thấp vì thành tích giao dịch kém cõi. Nói chung, các cổ phiếu luôn được giao dịch xứng đáng với giá trị của nó tại bất cứ thời điểm nào.

13. MUỐN LÀM GIÀU NHANH CHÓNG VÀ DỄ DÀNG. Rất nhiều nhà đầu tư muốn kiếm thật nhiều tiền và thật nhanh mà không cần phải nỗ lực nghiên cứu, học hỏi các phương pháp giao dịch đúng đắn hoặc rèn luyện các kỹ năng cần thiết cũng như kỷ luật tuân thủ. Thông thường các nhà đầu tư này đều kết thúc trong thua lỗ. Họ thường vội vàng nhảy vào mua cổ phiếu nhưng lại rất chậm chạp trong việc cắt lỗ khi phạm phải sai lầm.

14. CHỈ MUA NHỮNG CỔ PHIẾU "LÃO LÀNG" MÀ BẠN ĐÃ QUEN THUỘC. Chỉ vì bạn đã từng làm cho General Motor không có nghĩa đó là cổ phiếu tốt để bạn mua. Nhiều khoản đầu tư tốt nhất thường là ở những công ty trẻ, ít danh tiếng. Thậm chí ngay chính bạn cũng chưa từng nghe nói về nó, nhưng với nỗ lực nghiên cứu, bạn phát hiện thấy tiềm năng lợi nhuận của công ty trước khi chúng trở thành những tên tuổi lớn.

15. KHÔNG CÓ KHẢ NĂNG NHẬN RA ĐÂU LÀ NHỮNG THÔNG TIN VÀ LỜI KHUYÊN TỐT ĐỂ TUÂN THEO. Bạn bè, người thân, một số nhà môi giới, các dịch vụ tư vấn thị trường có thể là những nơi mang đến các lời khuyên sai lầm. Chỉ có rất ít người trở nên thành công đáng để bạn phải lưu tâm đến. Các nhà môi giới hoặc dịch vụ tư vấn thị trường xuất sắc cũng ít ỏi giống như các bác sĩ, luật sư, hoặc cầu thủ bóng rổ xuất chúng. Chỉ một trong chín cầu thủ bóng rổ chơi ở giải chuyên nghiệp có thể leo đến hàng ngôi sao. Hầu hết các cầu thủ bóng rổ sau khi tốt nghiệp đại học không thể trở thành cầu thủ chuyên nghiệp. Nhiều nhà môi giới chứng khoán đã phá sản vì họ không thể quản trị tiền của chính họ một cách thông minh. Vào những năm 2000, một số công ty chứng khoán đã sử dụng mức đòn bẩy điên rồ khiến họ thất bại thảm hại. Bạn đừng bao giờ sủ dụng quá nhiều tiền vay khi đầu tư cổ phiếu. Chúng sẽ khiến bạn gặp phải những rắc rối lớn.

16. THƯỜNG XUYÊN CHỐT LÃI NHỎ TRONG KHI KIÊN TRÌ NẮM GIỮ KHOẢN LỖ. Đúng ra, bạn nên làm điều ngược lại: cắt lỗ nhanh trong khi để cho khoản lãi tiếp tục chạy.

17. LO LẮNG QUÁ NHIỀU VỀ THUẾ VÀ PHÍ HOA HỒNG MÔI GIỚI. Mục tiêu đầu tiên của trò chơi này là phải kiếm được lợi nhuận ròng. Lo lắng quá mức về vấn đề thuế dẫn đến các quyết định đầu tư không chính xác vì hy vọng tránh được thuế. Bạn có thể đã bỏ lỡ việc chốt lãi tại thời điểm hợp lý nhất vì cố gắng nắm giữ cổ phiếu thật lâu để được hưởng mức lãi vốn

dài hạn thấp hơn. Một số nhà đầu tư lại thuyết phục bản thân không bán cổ phiếu để tránh phải nộp thuế. Đây là những trường hợp cho thấy cái tôi đang lấn át những quyết định đầu tư đúng đắn hoặc bạn đang "tính già hóa non".

Phí hoa hồng môi giới liên quan đến việc mua và bán cổ phiếu (đặc biệt khi bạn hoạt động thông qua mạng môi giới trực tuyến) là rất nhỏ so với lợi nhuận bạn kiếm được khi đưa ra quyết định đầu tư đúng lúc, đúng thời điểm. So với nhiều hoạt động đầu tư khác, thực tế là bạn đang phải trả một tỷ lệ phí rất nhỏ so với lợi nhuận kiếm được và việc thoát khỏi cổ phiếu cũng dễ dàng hơn rất nhiều so với sở hữu bất động sản. Với tính thanh khoản gần như tức thời của thị trường cổ phiếu, bạn có thể bảo vệ bản thân một cách nhanh chóng với chi phí thấp khi thị trường suy thoái và dễ dàng khai thác tiềm năng lợi nhuận khi có xu hướng tăng giá.

18. ĐẦU CƠ QUÁ LỚN VÀO THỊ TRƯỜNG HỢP ĐỒNG QUYỀN CHỌN HOẶC THỊ TRƯỜNG TƯƠNG LAI VÌ BẠN NGHĨ CHÚNG LÀ CON ĐƯỜNG LÀM GIÀU NHANH. Một số nhà đầu tư tập trung phần lớn nguồn vốn để tham gia vào các hợp đồng quyền chọn thị giá thấp, kỳ hạn ngắn vốn dĩ có độ biến động lớn và rủi ro. Khoảng thời gian đáo hạn ngắn thường gây bất lợi cho những người nắm giữ hợp đồng quyền chọn ngắn hạn. Một số người thậm chí còn "phát hành hợp đồng quyền chọn không bảo chứng" (tức bán hợp đồng quyền chọn ở những cổ phiếu mà họ không hề sở hữu nó), khiến cho mức rủi ro họ gặp phải lớn hơn nhiều so với số tiền phí thu được.

19. THÓI QUEN SỬ DỤNG LỆNH GIỚI HẠN VÀ ÍT KHI SỬ DỤNG LỆNH THỊ TRƯỜNG. Nhiều nhà đầu tư có thói quen sử dụng lệnh giới hạn với mong muốn tiết kiệm một vài lai giá, và không tập trung vào tiềm năng lợi nhuận lớn khi bắt đúng xu hướng. Lời khuyên tốt là bạn nên sử dụng lệnh thị trường. Khi muốn mua, hãy mua ngay lập tức và khi muốn bán hãy bán

ngay lập tức. Đừng vì tiếc một vài lai giá nhỏ mà bỏ lỡ cơ hội "thoát thân" khi thị trường sụp đổ hay tham gia vào một xu hướng tăng giá mạnh.

20. KHÔNG CÓ ĐỊNH HƯỚNG KHI CẦN ĐƯA RA QUYẾT ĐỊNH ĐẦU TƯ. Nhiều nhà đầu tư không biết họ liệu có nên mua hay nên bán hoặc nắm giữ. Sự lúng túng này thường do họ không có phương pháp đầu tư. Họ thích hỏi những người khác: "Tôi có nên mua mã XYZ hay không?"; "Tôi có nên bán mã ABC hay không"...hơn là tự mình trả lời. Hoặc nếu có hệ thống đầu tư, thì hầu hết mọi người cũng hiếm khi tuân thủ nó.

21. KHÔNG ĐÁNH GIÁ CỔ PHIẾU MỘT CÁCH KHÁCH QUAN. Nhiều người chọn cổ phiếu theo sở thích và cầu may. Thay vì dựa vào sự hy vọng và những ý kiến cá nhân, các nhà đầu tư thành công tập trung chú ý vào hành động giá của thị trường, điều vốn dĩ luôn luôn đúng.

Bao nhiêu trong số 21 sai lầm trên đây từng là quan điểm đầu tư của bạn trong quá khứ? Những phương pháp đầu tư sai lầm sẽ mang đến những kết quả tệ hại. Những phương pháp đầu tư đúng đắn sẽ mang đến kết quả tích cực.

Sau đây là lời khuyên đặc biệt dành cho các nhà đầu tư thông minh, những người tin tưởng vào hệ thống CANSLIM. Đừng cố gắng làm cho hệ thống CANSLIM trở nên tốt hơn bằng cách bổ sung những công cụ ưa thích của bạn, chỉ báo thị trường, công thức đặc biệt do chính bạn tạo ra, các dịch vụ tư vấn khác, ý kiến của các chuyên gia xuất hiện trên tivi, những thói quen xấu của bạn, các phương pháp định giá...Việc pha trộn tất cả những thứ trên vào CANSLIM chỉ khiến bạn trở nên rối trí mà thôi. Hãy tuân thủ các quy tắc đúng đắn, vứt bỏ cái tôi, và không bao giờ từ bỏ cho tới khi đạt được thành công.

Cuối cùng, đừng bao giờ nản chí. Hãy nhớ câu nói của huấn luyện viên bóng đá Rockne: "Hãy khắc phục những điểm yếu cho tới khi chúng trở thành điểm mạnh của bạn". Sẽ phải mất nhiều thời gian và công sức để

làm điều này nhưng mỗi phút giây nỗ lực của bạn đều rất đáng giá. Nước Mỹ chưa bao giờ ngừng tạo ra những công ty tăng trưởng mới. Bạn có thể học cách đầu tư thông minh bằng sự hiểu biết và sự tự tin để tìm kiếm và đặt những đồng tiền của mình vào những công ty thành công nhất. **Bạn hoàn toàn có thể học cách trở nên thành công trong đầu tư chứng khoán.** ◆

PHẦN 03

TRỞ THÀNH NHÀ ĐẦU TƯ CHUYÊN NGHIỆP

CHƯƠNG

14

MẪU HÌNH ĐỒ THỊ CỦA CÁC SIÊU CỔ PHIẾU TĂNG GIÁ MẠNH NHẤT

Xuyên suốt toàn bộ cuốn sách này, tôi đã giới thiệu và thảo luận về các siêu cổ phiếu trong quá khứ. Bây giờ, khi bạn đã hiểu về hệ thống đầu tư CANSLIM, bạn nên biết một thực tế rằng, chúng tôi đã mua những siêu cổ phiếu này cho khách hàng của mình thông qua các công ty dịch vụ đầu tư tổ chức, hoặc tự chúng tôi đã mua chúng để làm giàu.

BẤT KỂ BẠN LÀ AI, GIÀU HAY NGHÈO, bạn đều có khả năng hoàn thành giấc mơ tự do tài chính bằng cách sử dụng hệ thống đầu tư CANSLIM. Bạn có thể đã nghe hoặc biết về hàng ngàn nhà đầu tư cá nhân đã thay đổi cuộc đời bằng cách sử dụng cuốn sách này và *Nhật Báo IBD*. Đó là những câu chuyện hoàn toàn có thật và nó cũng có thể xảy ra đối với bạn, nếu như bạn là người có quyết tâm và khát khao cháy bỏng hướng tới thành công, bất kể tài khoản giao dịch của bạn là lớn hay nhỏ. Bạn phải thay đổi tư duy, chăm chỉ nghiên cứu và đừng bao giờ nản chí.

Chương này sẽ giới thiệu cho bạn một vài ví dụ thành công điển hình về việc sử dụng hệ thống đầu tư CANSLIM. Có rất, rất nhiều người đã thành công. Ngoài ra, chương này cũng sẽ giới thiệu với bạn về nhiều siêu cổ phiếu từ năm 1952 cho đến 2009. Hãy đọc chương này cẩn thận, bạn sẽ nhận ra các mẫu hình lặp đi lặp lại theo thời gian. Nếu bạn nhận ra điều này sớm, bạn có thể kiếm được những khoản siêu lợi nhuận trong tương lai.

CÂU CHUYỆN VỀ SỰ TĂNG TRƯỞNG CỦA MỘT TÀI KHOẢN NHỎ

Vào năm 1961, chỉ với $10 góp vốn của mỗi người bạn trong lớp Chương

Trình Quản Trị Phát Triển (PMD) của trường đại học Harvard, chúng tôi đã thành lập quỹ PMD Fund với tổng số tiền $850. Chúng tôi làm điều này chủ yếu để thử cho vui. Mỗi người bạn trong lớp đều nhận được một chứng chỉ quỹ trị giá $10. Marshal Wolf, người sau này làm việc cho ngân hàng National Newark & Essex Bank, và sau nữa là phó giám đốc điều hành của ngân hàng Midatlantic National, đã nhận nhiệm vụ bạc bẽo là thư ký kiêm thủ quỹ, ghi chép sổ sách, thông tin cho mọi người trong nhóm, nộp hồ sơ và đóng thuế mỗi năm. Tôi nhận công việc "dễ dàng hơn" là quản lý số tiền này.

Đây là một câu chuyện đầu tư thú vị bởi nó chứng tỏ rằng, bạn có thể thành công từ số vốn rất nhỏ nếu như tuân thủ nghiêm ngặt các phương pháp đầu tư đúng đắn và thoải mái về mặt thời gian. Vào ngày 16 tháng 9 năm 1986 (tức 25 năm sau đó), sau khi trừ đi số thuế đã đóng và cộng với số tiền mặt mà Marshall đang giữ, tài khoản của quỹ có trị giá $51,653.34. Nói cách khác, lợi nhuận là hơn $50,000 và mỗi chứng chỉ quỹ lúc này có giá $518. Tức khoản lãi sau thuế đã gấp 50 lần số tiền mà mỗi người bạn của tôi đã góp vào trong quỹ.

Nhật ký chi tiết các giao dịch mua bán được đính kèm trong bảng sau đây cho thấy chúng tôi đã tuân thủ phương pháp đầu tư CANSLIM được thảo luận trong suốt cuốn sách này.

Bạn hãy lưu ý, trong khi có 20 giao dịch thành công trong suốt năm 1964 thì cũng có 20 giao dịch thua lỗ. Tuy nhiên, lợi nhuận trung bình các khoản lãi là 20% trong khi trung bình các khoản lỗ là 7%. Nếu các khoản lỗ ở các cổ phiếu Standard Kollsman, Brunswick và các cổ phiếu khác không sớm được cắt, thì các đợt giảm giá mạnh sau đó sẽ tạo nên các khoản lỗ lớn hơn nhiều. Đây là một tài khoản nhỏ (và đầu tư hoàn toàn bằng tiền mặt hay không sử dụng margin) nên chỉ có thể giao dịch một hoặc hai cổ phiếu một lúc.

Tài khoản gần như không tăng trưởng vào năm 1962 vì đó là một năm thị trường diễn biến rất tồi tệ, nhưng nó đã tăng tới 139% vào ngày 6 tháng 6 năm 1963, trước khi tôi lần đầu mua cổ phiếu Syntex. Đến cuối năm 1963, mức lãi đã tăng đến 474% từ số vốn đầu tư ban đầu $850.

Chúng tôi gần như không kiếm đồng lãi nào trong năm 1964. Các khoản lợi nhuận lớn kiếm được là vào năm 1965, 1966 và 1967, mặc dù nó không giống như năm 1963, vốn là một năm rất đặc biệt. Tôi sẽ không làm bạn cảm thấy phát chán với 20 trang dày đặc những giao dịch mua bán cổ phiếu. Chỉ xin nói rằng, trong 10 năm tiếp theo, tài khoản của quỹ vẫn tiếp tục tăng trưởng, bất chấp khoản lỗ vào năm 1969 và năm 1974.

Một giai đoạn tăng trưởng thú vị khác bắt đầu vào năm 1978 khi tôi mua Dome Petroleum. Tất cả quyết định mua cổ phiếu Dome được trình bày ở bảng thứ hai.

Dome mang lại một bài học cực kỳ quý giá về việc tại sao các hầu hết các cổ phiếu sớm hay muộn đều phải bán đi. Như bạn thấy, tôi mua cổ phiếu này khi có giá $77 và sau đó bán đi ở $98, cuối cùng cổ phiếu này rớt về dưới $2! Lịch sử tiếp tục lặp lại vào năm 2000 và năm 2001 khi nhiều siêu cổ phiếu Internet như CMGI rớt từ đỉnh $165 xuống còn $1. Bạn cũng lưu ý, quỹ của chúng tôi đã bán sạch cổ phiếu Pic'N'Save vào ngày 6 tháng 7 năm 1982 tại giá $15, nhưng sau đó mua lại với giá cao hơn là $18 và $19 và kiếm được khoản lãi lớn. Đây là những điều cực kỳ hữu ích mà bạn phải học. Trong nhiều trường hợp, khi bạn phạm phải sai lầm khi bán, bạn cần phải sửa chữa nó bằng cách mua lại cổ phiếu với giá cao hơn.

▸ *Xem bảng các giao dịch của quỹ PMD trang tiếp*

Số lượng cổ phiếu	Tên cổ phiếu	Ngày mua	Giá mua	Ngày bán	Giá bán	Lãi hoặc lỗ
5	Bristol Myers	1/1/61	64.88	2/21/61	78.75	
7	Bristol Myers	1/4/61	67.25	2/21/61	78.75	149.87
18	Brunswick	2/21/61	53.75	3/10/61	68.00	223.35
29	Certain-teed	3/10/61	42.13	4/13/61	39.75	(104.30)
24	Stan. Kollsman	4/13/61	45.75	6/27/61	45.00	
	Stan. Kollsman		45.75	6/27/61	43.38	(82.66)
25	Endevco Corp.	4/26/61	13.00	5/25/61	17.50	102.96
10	Lockheed	6/13/61	44.88			
10	Lockheed	6/27/61	46.38			
5	Lockheed	7/25/61	48.50	8/29/61	48.25	7.55
6	Crown Cork	9/1/61	108.50			
5	Crown Cork	9/1/61	110.00	10/2/61	103.25	(100.52)
20	Brunswick	10/11/61	64.25	10/24/61	58.13	
	Brunswick			11/1/61	54.00	(223.49)
3	Polaroid	10/31/61	206.75			
3	Polaroid	11/1/61	209.00	2/21/62	180.00	(191.68)
30	Korvette	2/28/62	41.00	3/30/62	47.88	
30	Korvette	4/5/62	52.25	4/13/62	54.25	183.96
10	Crown Cork (Short)	5/28/62	99.25	5/22/62	97.25	(50.48)
30	Lockheed (Short)	6/15/62	41.25	6/2/62	39.75	(81.02)
5	Xerox	6/20/62	104.75			
5	Xerox	6/25/62	105.25	7/12/62	127.13	190.30
10	Homestake Mining	7/16/62	59.50	7/24/62	54.25	
10	Homestake Mining	7/16/62	58.75	7/24/62	54.25	(87.66)
10	Polaroid (Short)	7/31/62	105.00	7/19/62	97.88	(101.86)
30	Korvette (Short)	10/24/62	21.88	9/28/62	35.13	385.94
10	Chrysler	10/30/62	59.00			
15	Chrysler	11/1/62	60.34	1/15/63	83.63	545.40
15	RCA	1/16/63	62.50			
15	RCA	1/18/63	65.25	2/28/63	62.00	(111.02)
25	Coastal States	2/28/63	31.38	3/14/63	32.13	(8.46)
14	Chrysler	2/27/63	92.50			
8	Chrysler	3/14/63	93.00	4/16/63	109.13	300.03
25	Control Data	4/23/63	44.13	5/13/63	49.63	102.55
25	Intl. Minerals	5/6/63	52.88	5/15/63	54.88	11.47
22	Chrysler	5/13/63	54.38	6/10/63	61.75	
25	Chrysler	5/17/63	55.63	6/10/63	61.75	211.30
15	Syntex	6/11/63	89.25	9/23/63	146.13	
10	Syntex	8/7/63	114.50	9/23/63	146.13	
15	Syntex	10/9/63	149.13	10/22/63	225.00	2,975.71
15	Control Data	7/9/63	69.13	7/17/63	67.25	(59.62)
15	RCA	1/8/64	102.02	2/11/64	105.68	53.98
15	RCA	1/9/64	106.19	2/11/64	105.68	(8.49)
15	RCA	1/10/64	107.33	2/11/64	105.68	(25.54)
50	Pan Am	2/17/64	65.53	3/9/64	68.00	123.29
25	McDonnell Air	3/11/64	62.17	5/11/64	60.00	(54.26)
25	Chrysler	3/12/64	47.88	4/7/64	43.87	(100.35)
25	Chrysler	3/13/64	49.27	4/7/64	43.87	(135.06)
30	Chrysler	3/17/64	50.21	4/30/64	46.08	(123.83)
30	Consol. Cigar	3/19/64	49.35	4/20/64	47.25	(62.87)
25	Greyhound	4/7/64	55.47	5/1/64	57.63	53.88
20	Greyhound	4/8/64	58.55	5/1/64	57.63	(18.52)
15	Xerox	4/21/64	95.23	5/1/64	93.00	(33.41)
15	Xerox	4/29/64	98.53	5/5/64	95.00	(52.95)
30	Chrysler	5/13/64	52.14	7/8/64	48.75	(101.69)
50	Chrysler	5/13/64	52.32	6/11/64	46.50	(290.79)
50	Chrysler	5/13/64	52.34	6/30/64	49.00	(166.82)
50	Cerro Corp.	7/2/64	49.00	9/16/64	56.00	349.51
20	Cerro Corp.	7/6/64	50.68	9/16/64	56.00	106.50
50	NY Central RR	7/8/64	41.65	11/16/64	49.05	369.89

© 2010 Investor's Business Daily, Inc.

Các giao dịch của quỹ PMD từ năm 1978 đến 1986

100	Dome Petroleum	12/28/78	77.00			
20	Dome Petroleum			2/26/79	97.88	
320	4/1 split on 6/6/79			10/17/80	63.00	14,226.72
300	Fluor	10/17/80	56.50	2/9/81	48.25	(3,165.82)
50	Fluor	10/17/80	56.88			
100	Pic 'N' Save	6/4/81	55.00			
300	3/1 split 6/29/81			7/6/82	15.00	(1,094.00)
100	Espey Mfg.	11/19/81	46.75	6/8/82	38.00	
50	Espey Mfg.	11/19/81	47.00	4/23/82	46.00	(1,313.16)
100	MCI Comm.	4/23/82	37.00	8/20/82	36.38	(123.50)
96	MCI Comm.	7/6/82	45.50			
	2/1 split on 9/20/82			1/3/83	38.25	2,881.92
200	Pic 'N' Save	8/20/82	18.50	7/16/84	19.25	3,892.00
45	Hewlett Packard	9/10/82	53.00	8/11/83	82.88	1,307.35
100	Pic 'N' Save	8/27/82	19.50			
185	Pic 'N' Save	1/3/83	38.13			
	2/1 split on 12/1/83			2/1/85	23.25	4,115.02
200	Price Co.	7/6/84	39.25			
326	Price Co.	2/1/85	53.75			
8	Price Co.			3/25/85	57.00	
15	Price Co.			3/20/86	43.25	
	2/1 split on 2/11/86			6/17/86	49.88	26,489.87

© 2010 Investor's Business Daily, Inc.

Các giao dịch của quỹ PMD từ năm 1978 đến 1986

CUỘC THI "NHÀ VÔ ĐỊCH ĐẦU TƯ HOA KỲ"

Một ví dụ khác cho thấy sự thành công nhờ việc áp dụng đúng đắn nguyên lý CANSLIM là thành công của một trong những cộng tác viên của chúng tôi, Lee Freestone. Lee bắt đầu tham gia cuộc thi "Nhà Vô Địch Đầu Tư Hoa Kỳ" vào năm 1991 khi mới 24 tuổi. Anh ấy đã sử dụng hệ thống đầu tư CANSLIM và đã giành giải á quân với tỷ suất sinh lợi 279%. Vào năm 1992, Lee tiếp tục tạo ra tỷ suất sinh lợi 120% và một lần nữa về nhì. Lee đã làm điều tương tự như David Ryan (một cộng tác viên và là học trò của tôi) đã làm khi tham gia cuộc thi Giải Vô Địch Đầu Tư Hoa Kỳ vào các năm trước và 3 lần đoạt giải quán quân trong 6 lần dự thi từ 1985 đến 1990. Giải Vô Địch Một Đầu Tư Hoa Kỳ không phải là cuộc thi giao dịch thử nghiệm. Đó hoàn toàn là tiền thật và là những giao dịch thực tế trên thị trường. Lee tiếp tục đầu tư thành công với tỷ suất sinh lợi còn cao hơn vào cuối những năm 1990.

Vì thế, bằng cách tuân thủ kỷ luật, hệ thống CANSLIM đã mang đến những thành công thực tế trong suốt giai đoạn từ năm 1961 đến năm 2009.

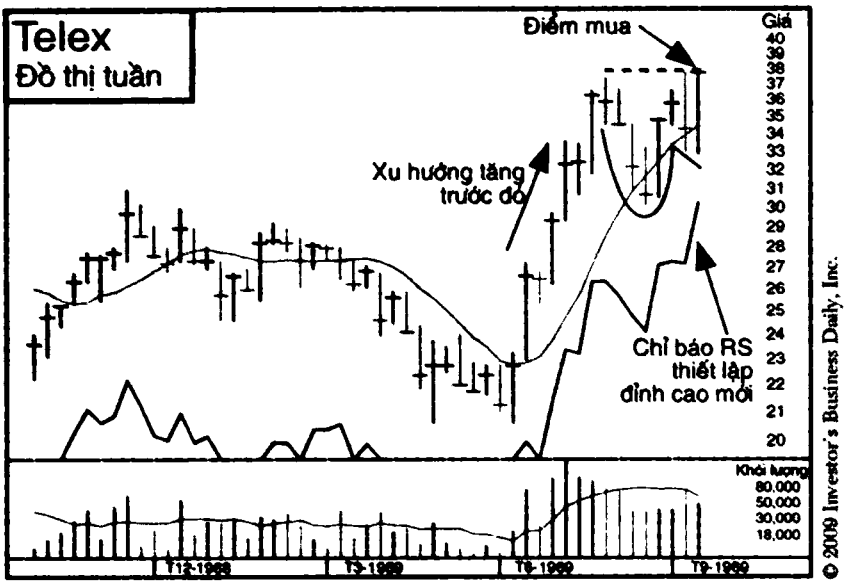
NHỮNG MẪU HÌNH ĐỒ THỊ VỀ CÁC SIÊU CỔ PHIẾU GIÚP BẠN RÈN LUYỆN KỸ NĂNG CHỌN CỔ PHIẾU

Sau đây là những đồ thị về các siêu cổ phiếu được lựa chọn kỹ càng. Đây chính là những khoản đầu tư sinh lợi nhất ở Mỹ từ năm 1952 đến năm 2009. Hãy nghiên cứu các đồ thị này cẩn thận và hiểu ra cách thức nhận diện siêu cổ phiếu. Đây chính là những đồ thị mà bạn phải tìm kiếm trong tương lai nếu như muốn trở thành nhà giao dịch siêu hạng. Chỉ báo RS được thể hiện bằng đường màu đen nhỏ phía dưới dường giá thể hiện sức mạnh giá tương đối. Khi đường RS dốc lên, cổ phiếu đang tăng trưởng tốt hơn so với nhiều cổ phiếu khác trên thị trường. Tất cả những đồ thị này chỉ được vẽ tại thời điểm mua hợp lý nhất.

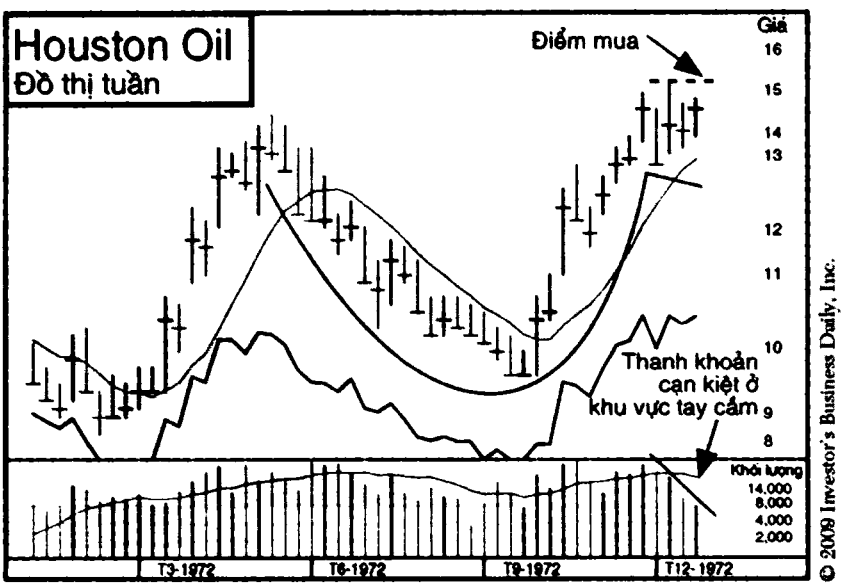
Nếu bạn nghĩ mình chỉ đáng ngắm một mớ biểu đồ lộn xộn, hãy suy nghĩ lại. Cái bạn đang nhìn thấy là những mẫu hình tích lũy của các siêu cổ phiếu thành công nhất trong lịch sử nước Mỹ, ngay trước khi chúng bắt đầu tăng giá cực mạnh. Người Trung Quốc có câu: "Một bức tranh hay đáng giá hơn ngàn lời nói". Hãy nhìn ngắm các biểu đồ này thật kỹ và bạn sẽ hiểu ra nhiều điều giá trị mà chúng tôi không cần phải diễn đạt. Các mẫu hình hoặc nền giá tốt ở đây được chia thành 5 nhóm: mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, mẫu hình chiếc cốc không có tay cầm, mẫu hình hai đáy, nền giá phẳng, nền giá chồng trên nền giá. Bạn phải rèn luyện kỹ năng nhận diện các mẫu hình này.

▸ *Xem chart trang tiếp*

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

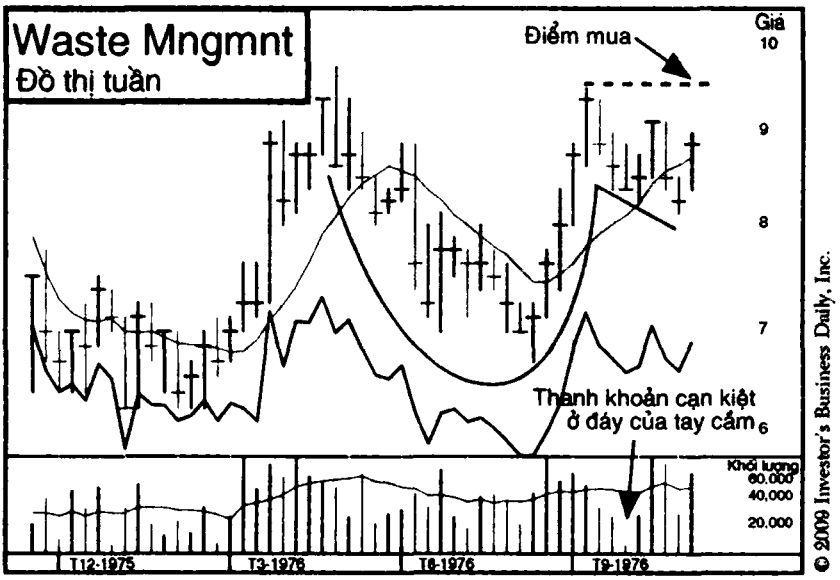

Telex tăng 283% trong 27 tuần

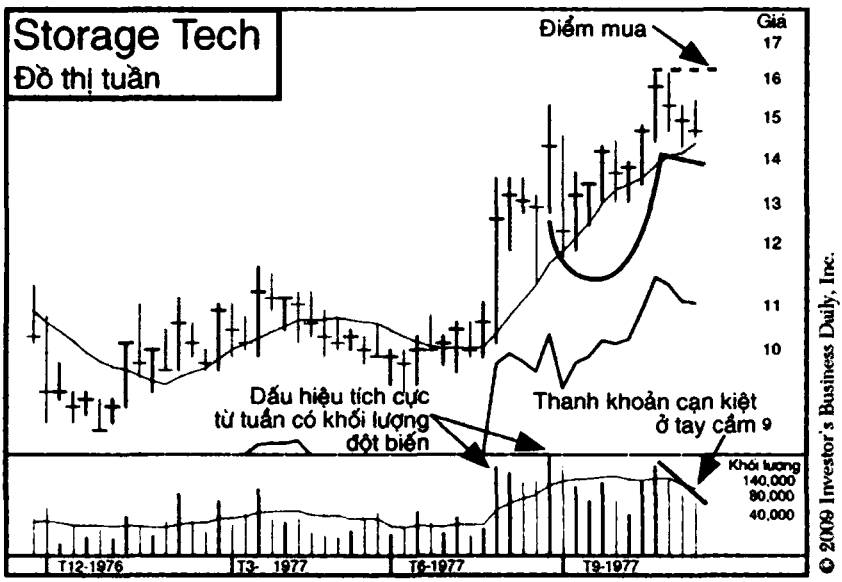

Houston Oil tăng 1004% trong 54 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

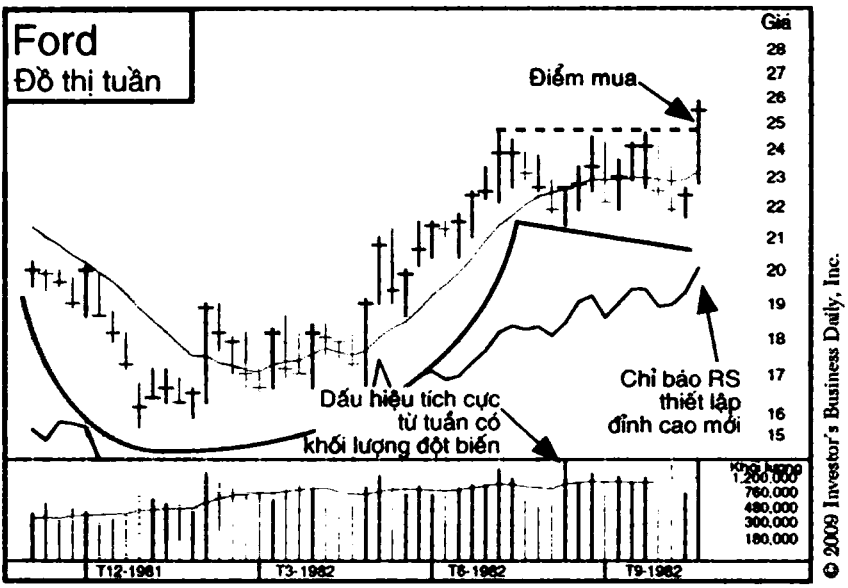

Waste Management tăng 1180% trong 242 tuần

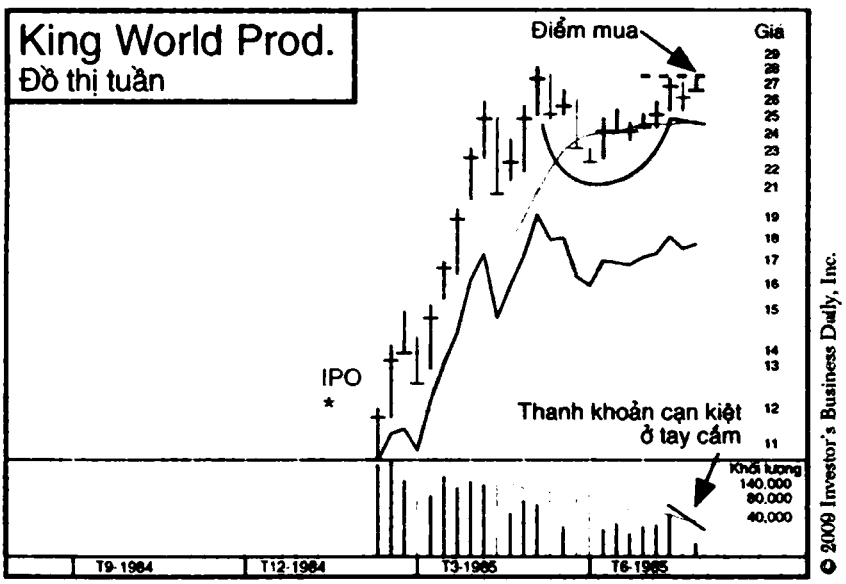

Storage Technology tăng 371% trong 52 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

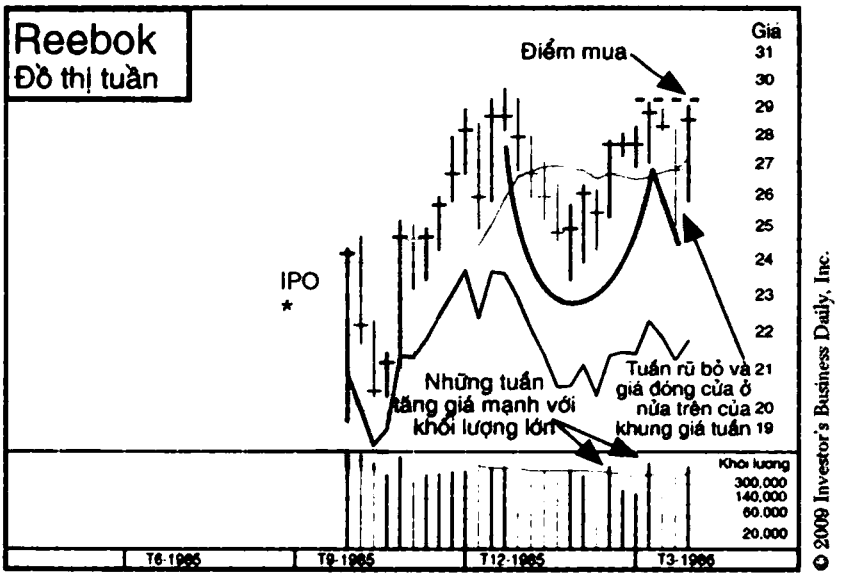

Ford tăng 889% trong 262 tuần

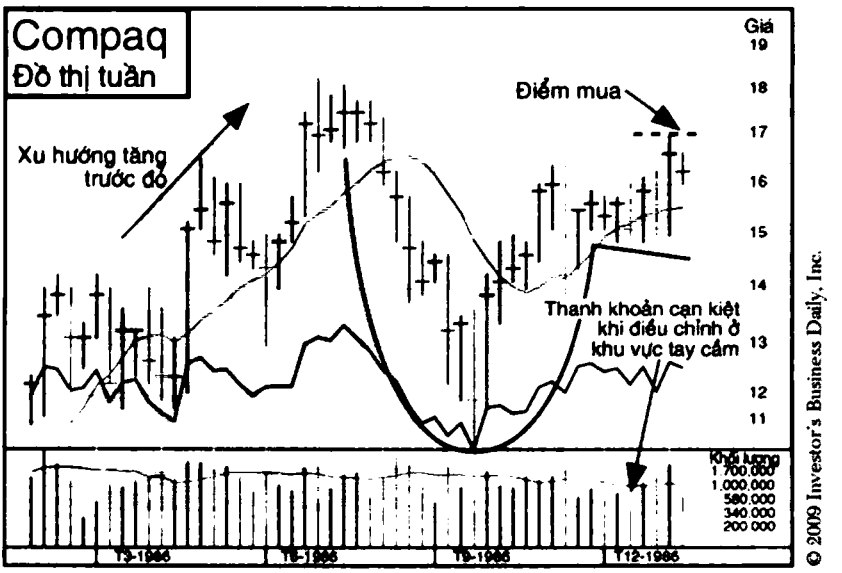

King World Prod tăng 588% trong 116 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

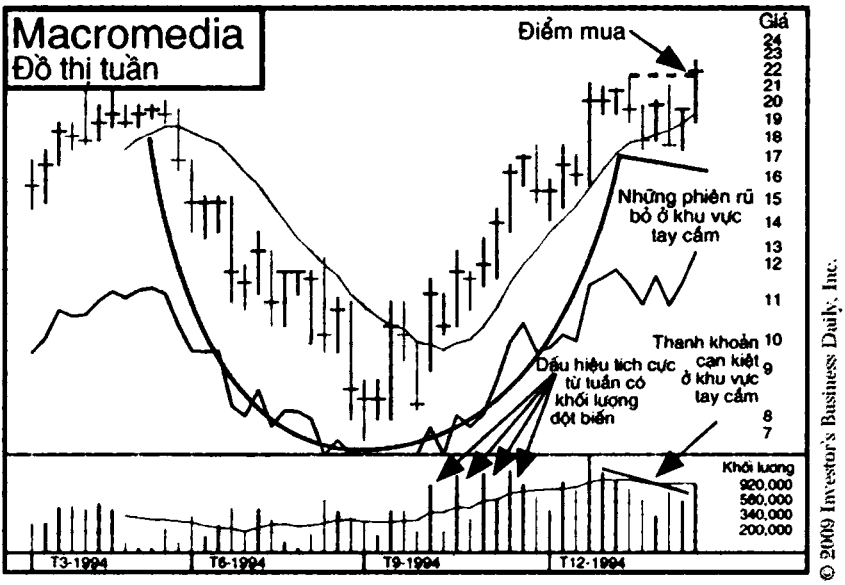

Reebok tăng 246% trong 18 tuần

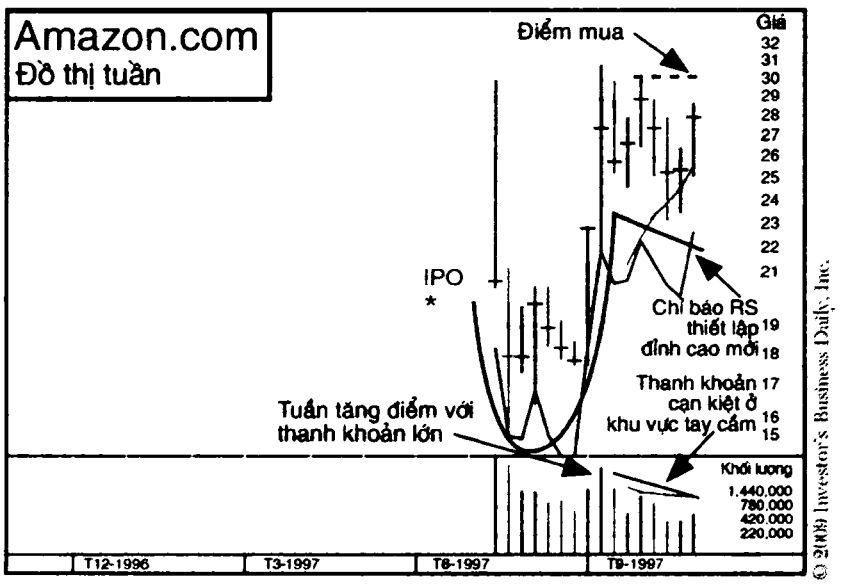

Compaq tăng 352% trong 46 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

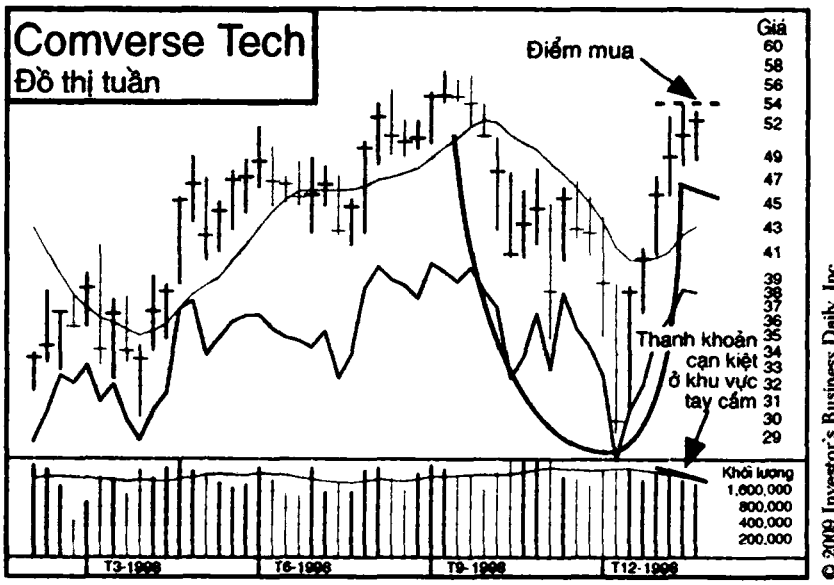

Macromedia tăng 486% trong 49 tuần

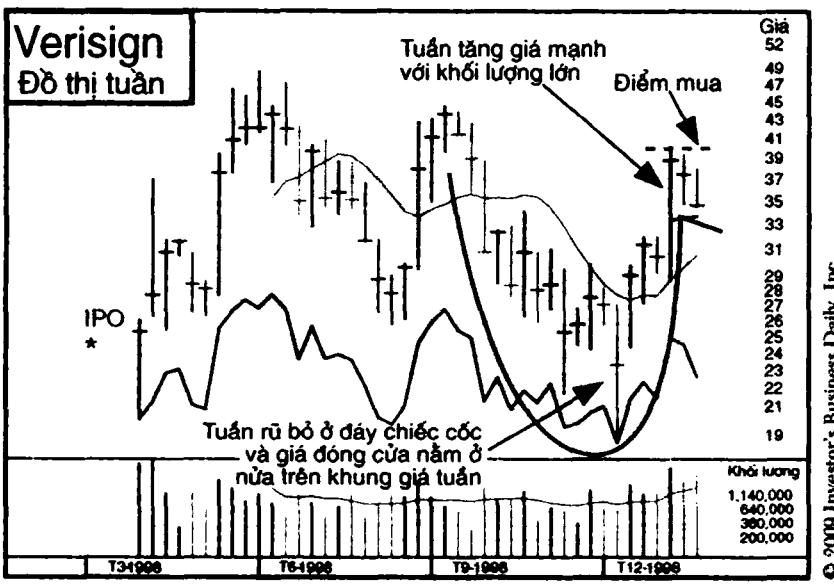

Amazon.com tăng 3805% trong 70 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

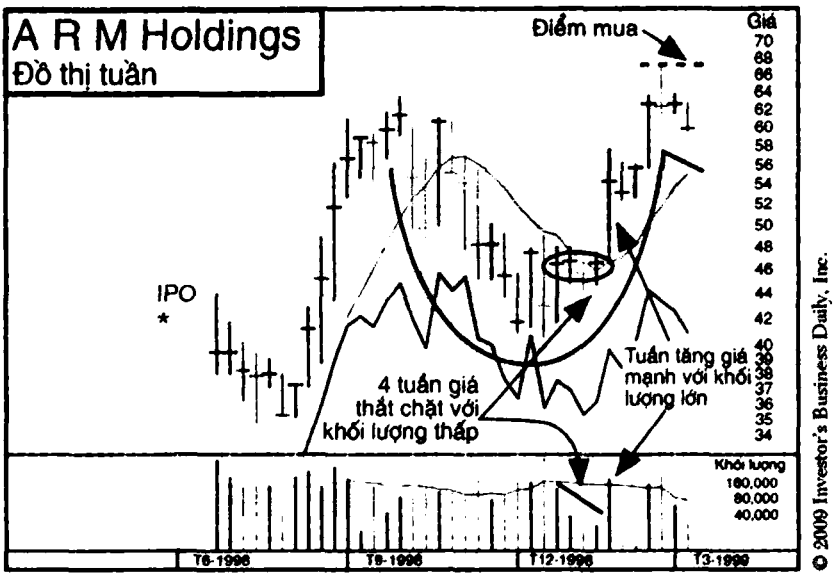

Comverse Technology tăng 564% trong 67 tuần

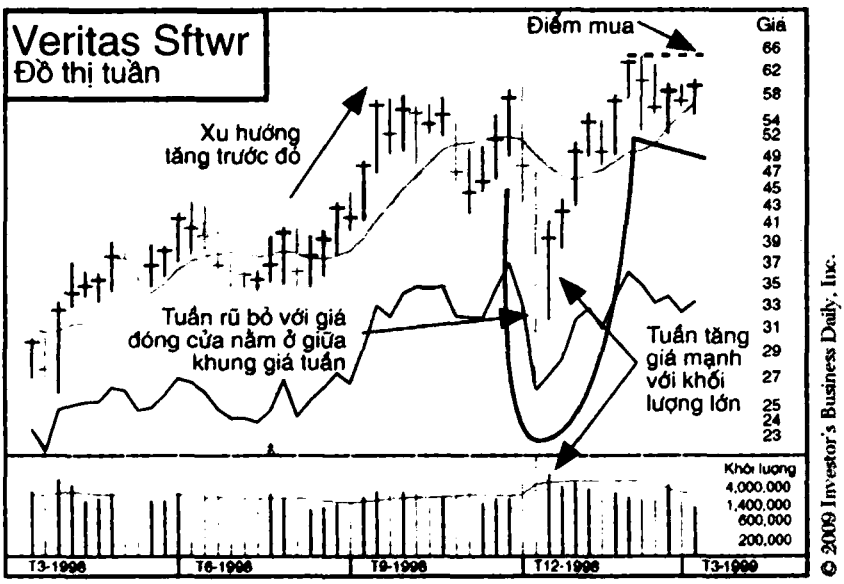

Verisign tăng 2250% trong 66 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

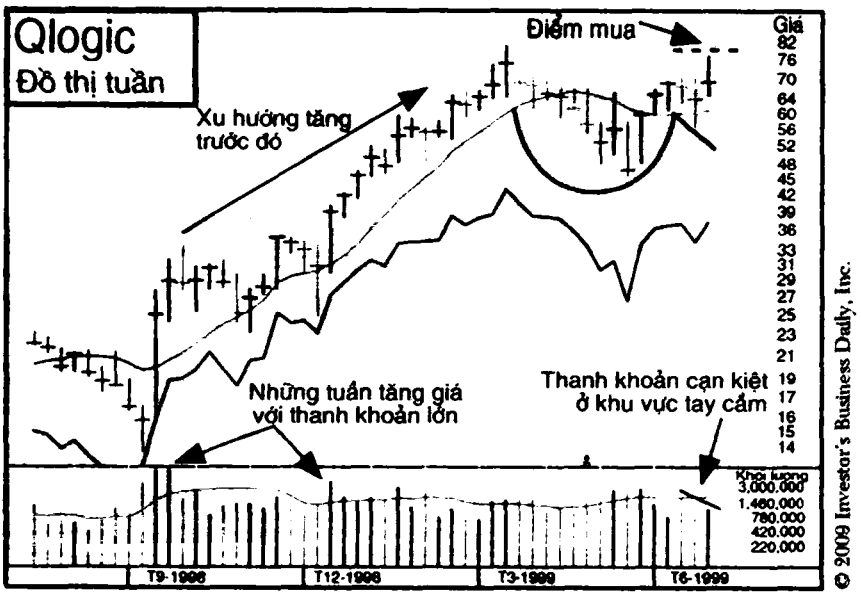

ARM Holdings tăng 1385% trong 57 tuần

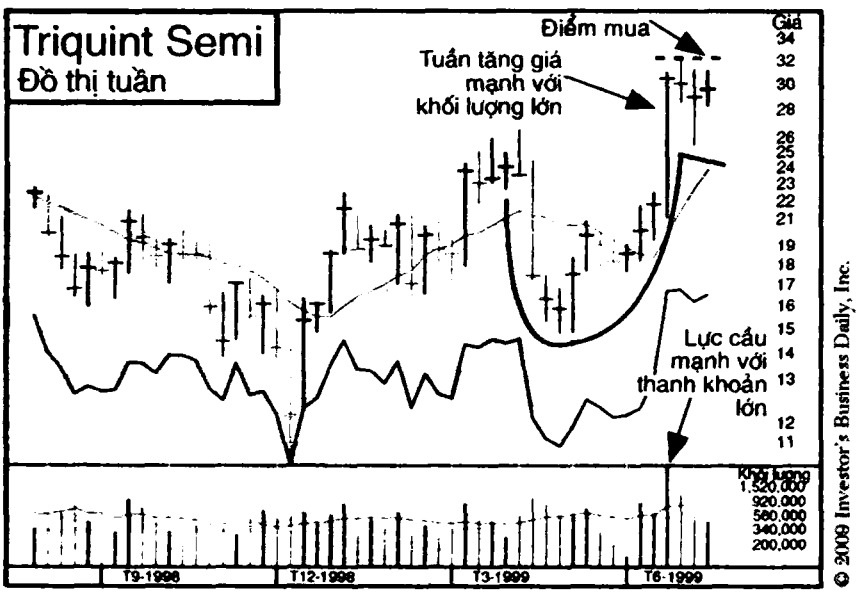

Veritas Software tăng 1097% trong 62 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

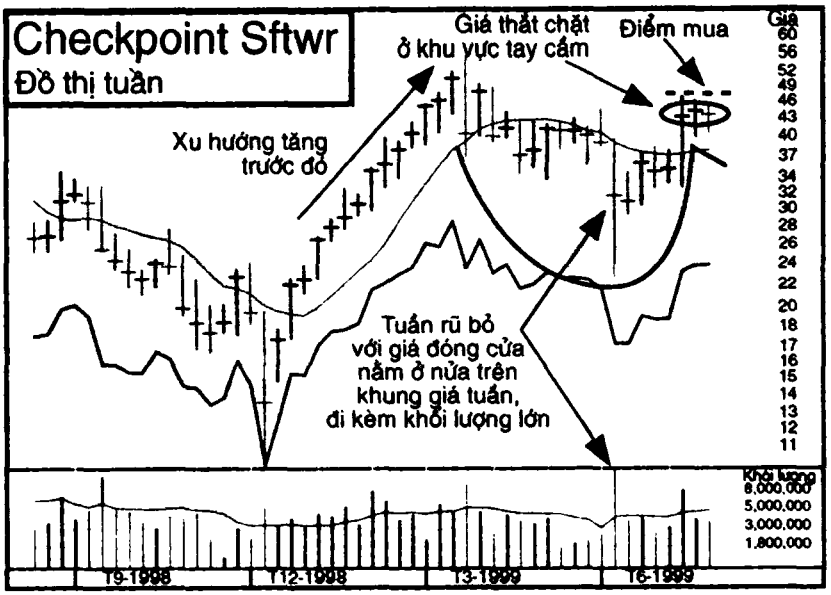

Qlogic tăng 803% trong 44 tuần

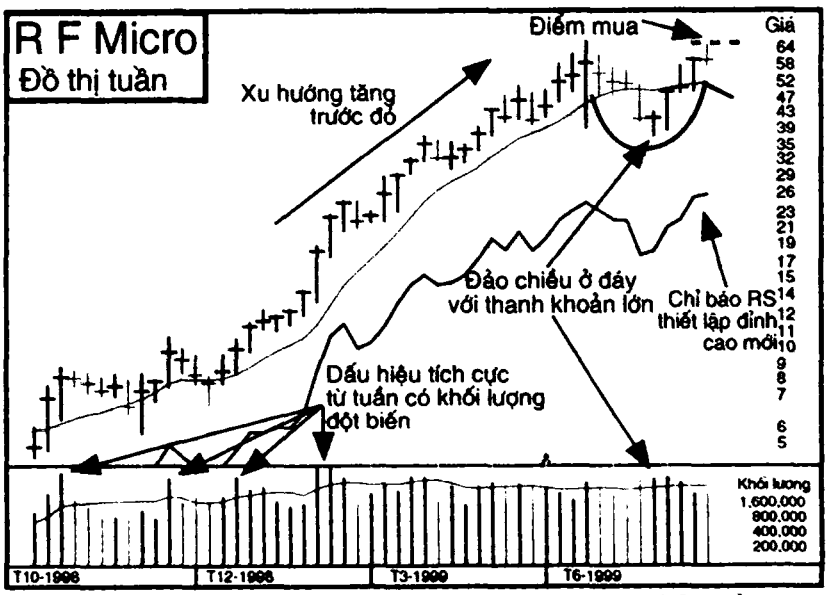

Triquint Semiconductor tăng 1078% trong 41 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

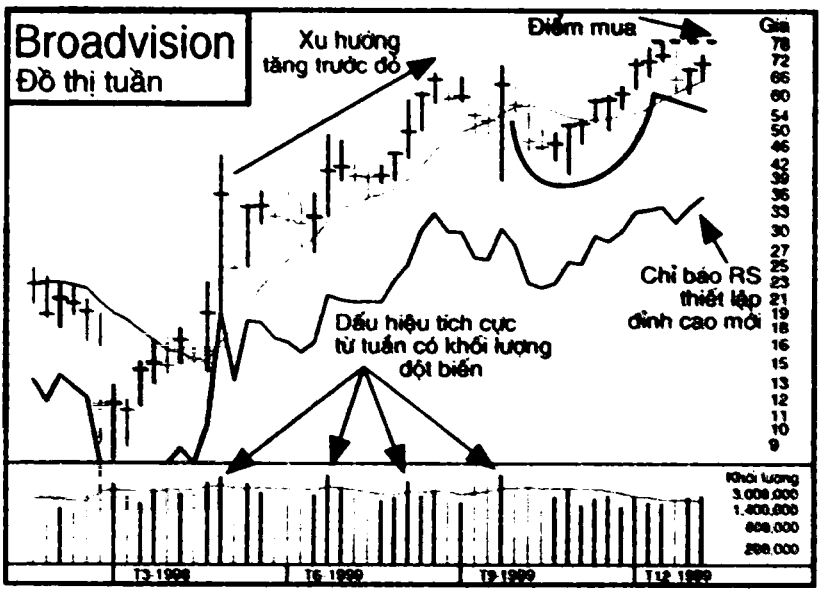

Checkpoint Software tăng 1104% trong 40 tuần

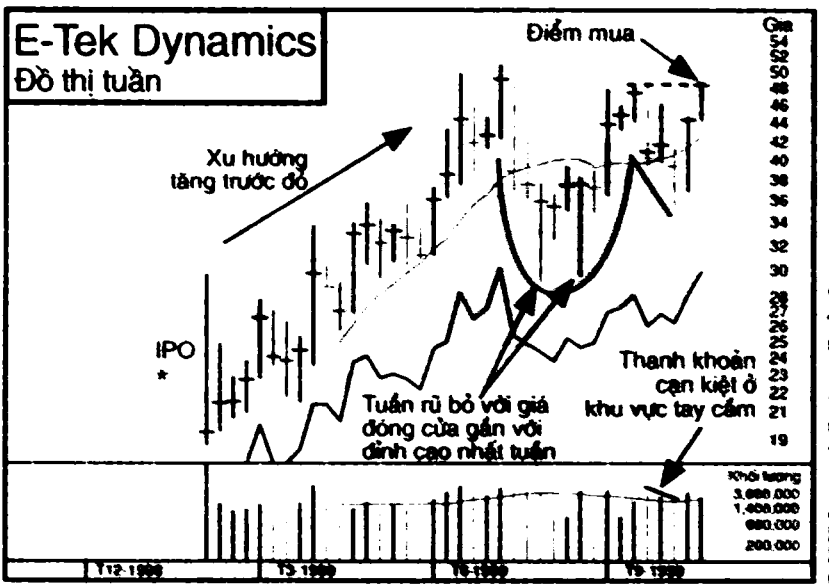

RF Micro Devices tăng 444% trong 36 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

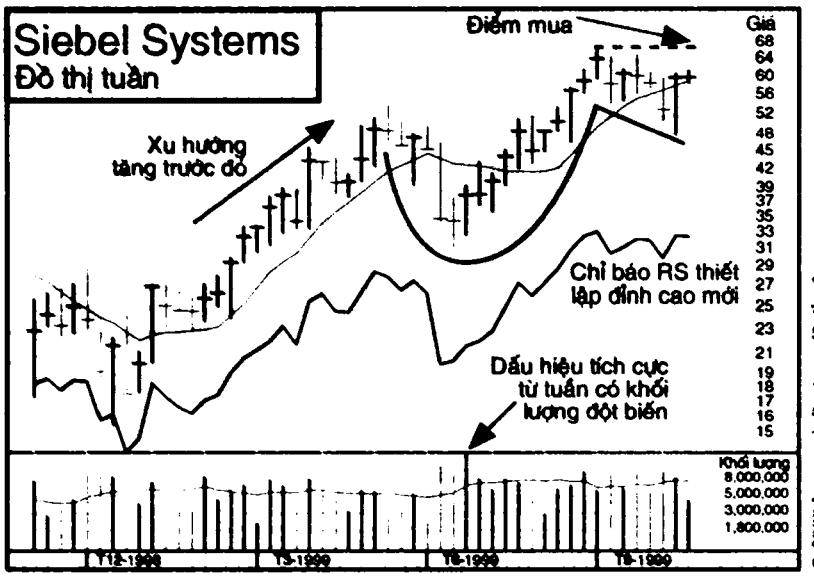

Broadvision tăng 823% trong 30 tuần

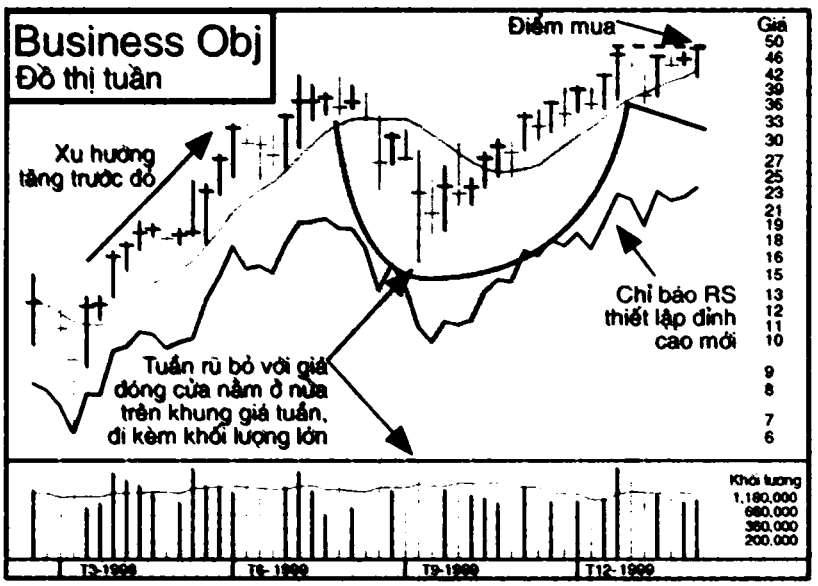

E-Tek Dynamics tăng 507% trong 28 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

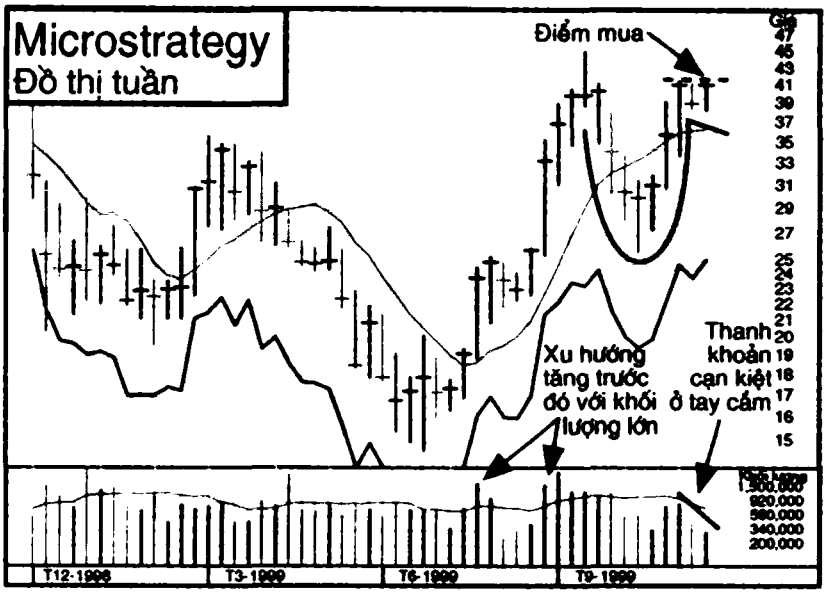

Siebel Systems tăng 466% trong 28 tuần

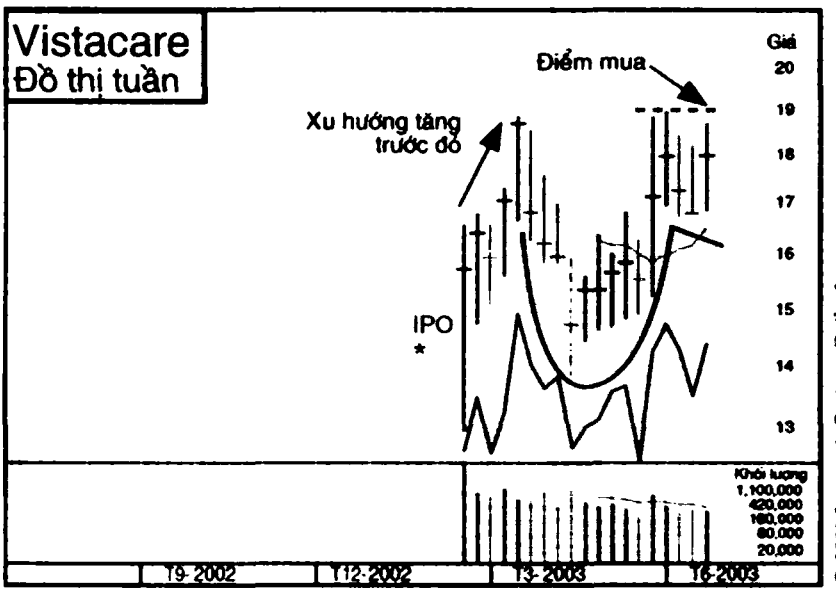

Business Objects tăng 480% trong 26 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

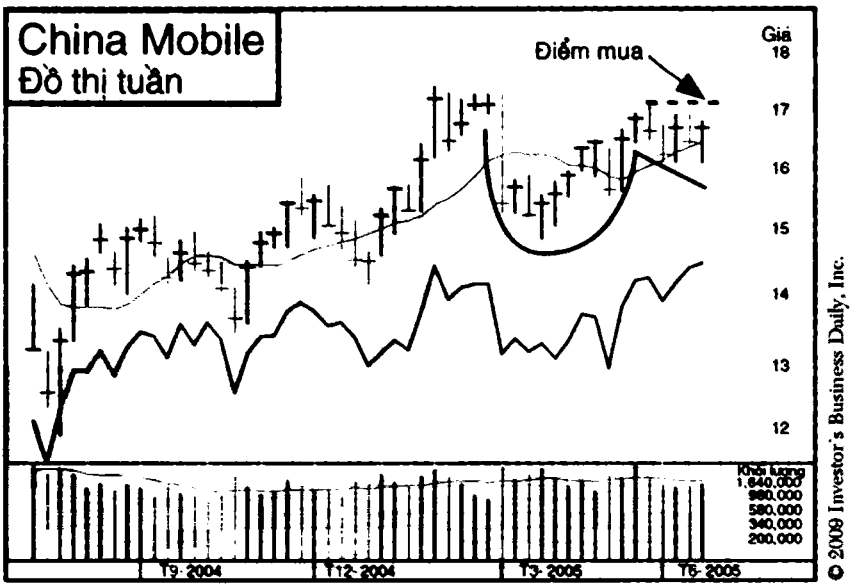

Microstrategy tăng 1414% trong 24 tuần

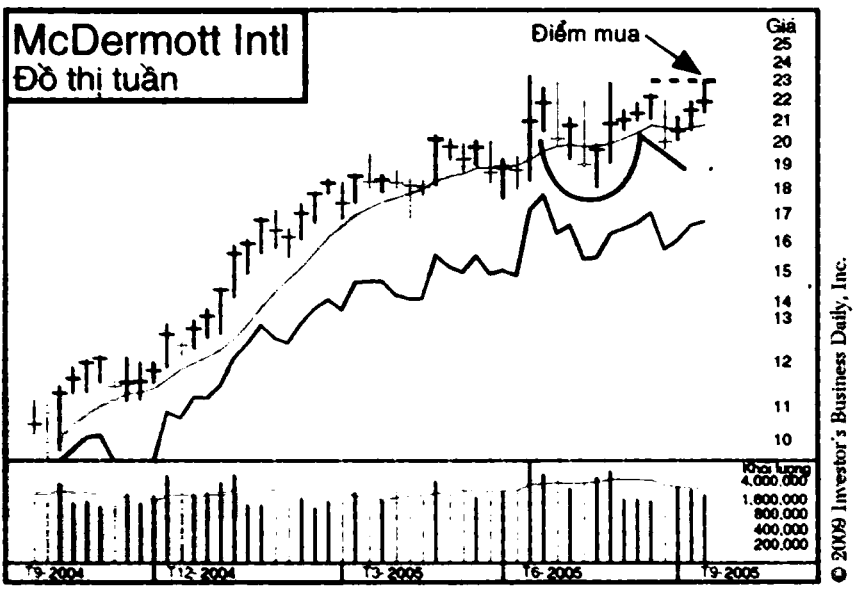

Vistacare tăng 115% trong 31 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

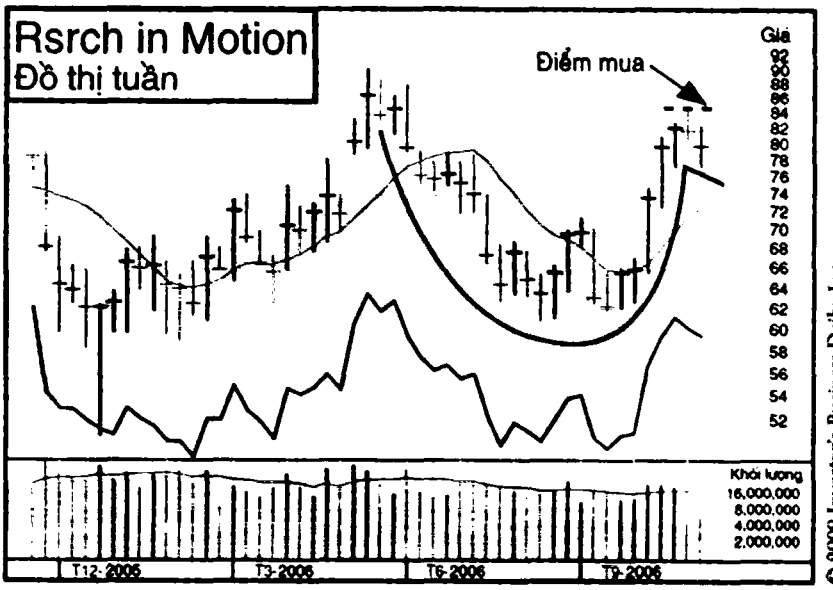

China Mobile tăng 484% trong 131 tuần

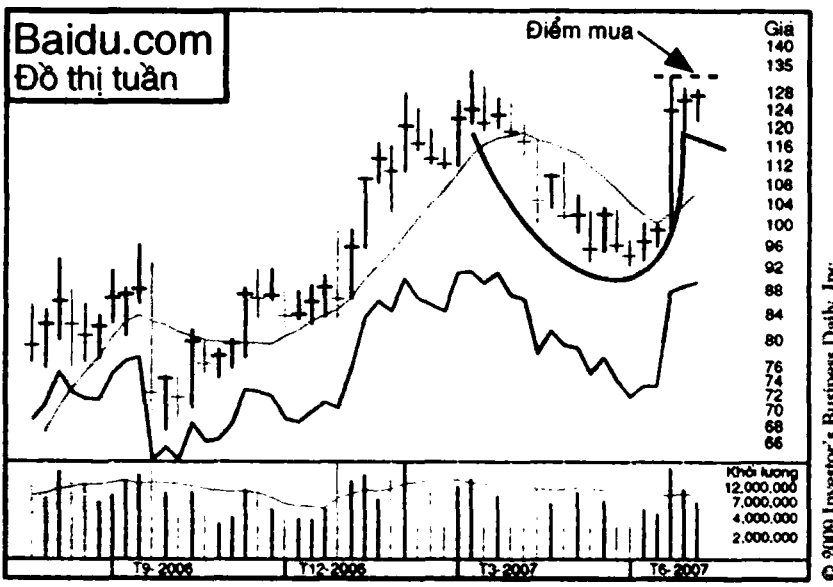

McDermott tăng 703% trong 128 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC-TAY CẦM

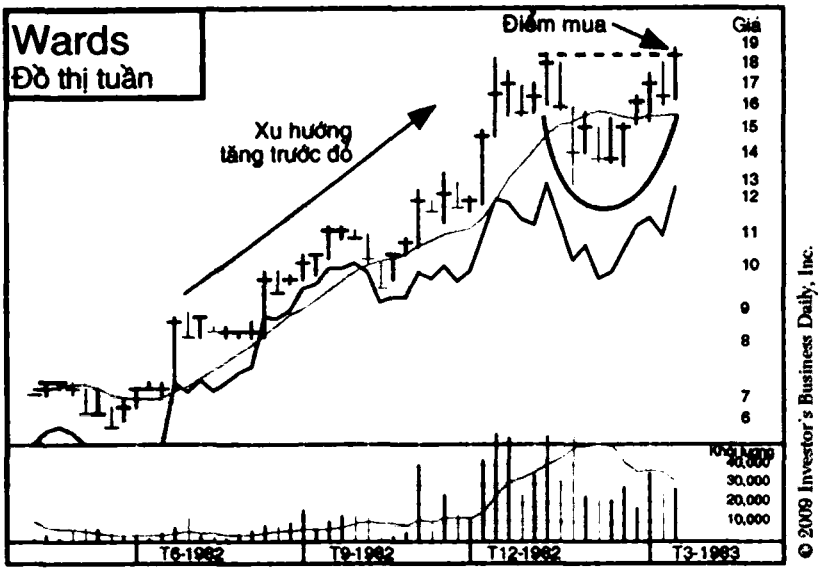

Research in Motion tăng 382% trong 60 tuần

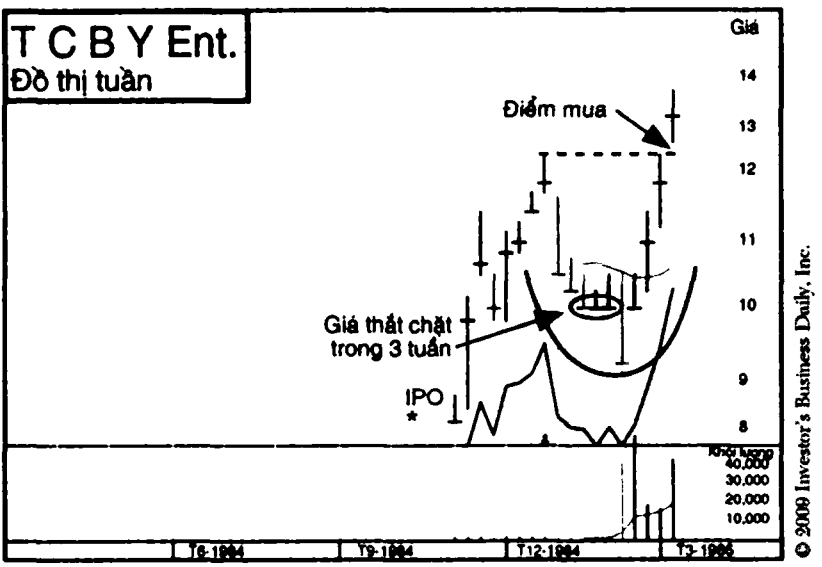

Baidu tăng 225% trong 25 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC KHÔNG CÓ TAY CẦM

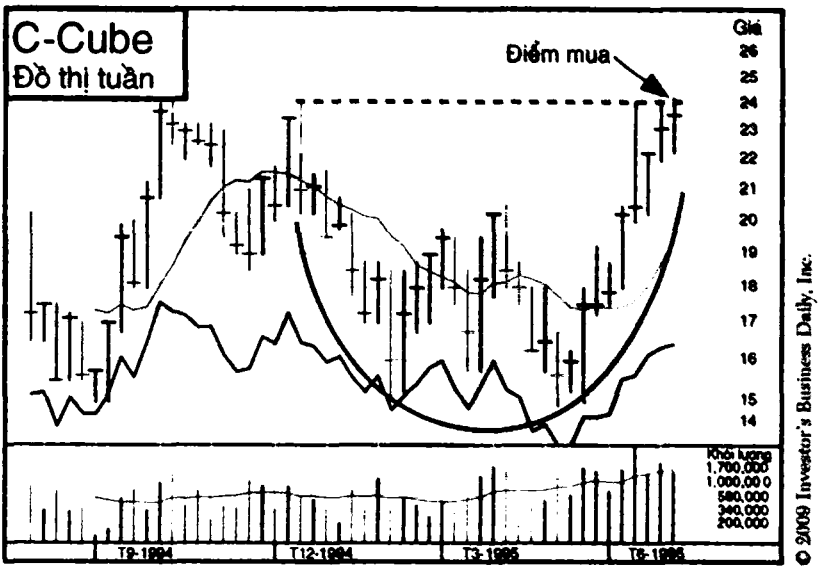

Wards tăng 267% trong 38 tuần

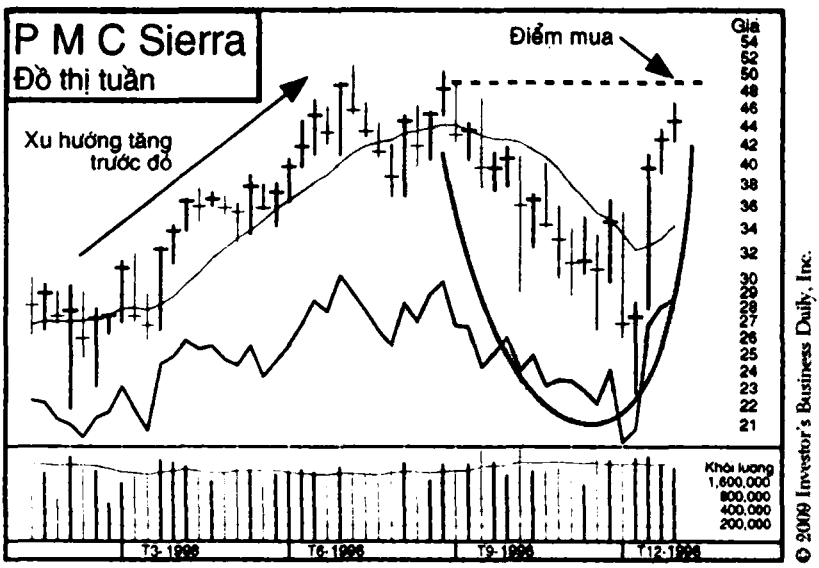

TCBY tăng 2189% trong 77 tuần

MẪU HÌNH CHIẾC CỐC KHÔNG CÓ TAY CẦM

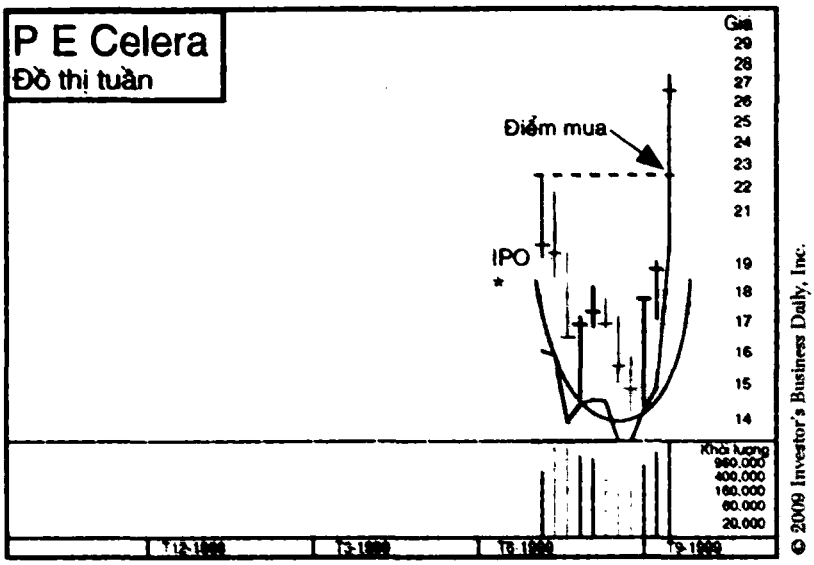

C-Cube tăng 509% trong 41 tuần

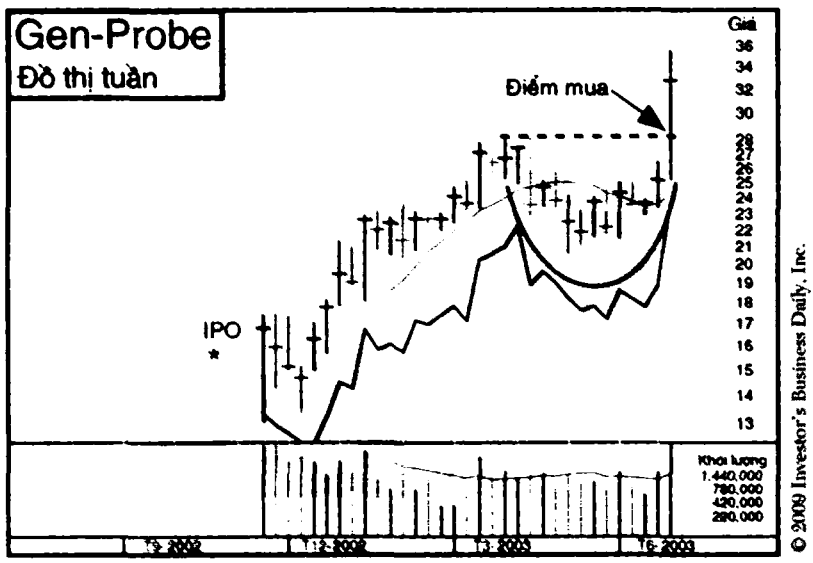

P M C Sierra tăng 1949% trong 70 tuần

▼ MẪU HÌNH CHIẾC CỐC KHÔNG CÓ TAY CẦM

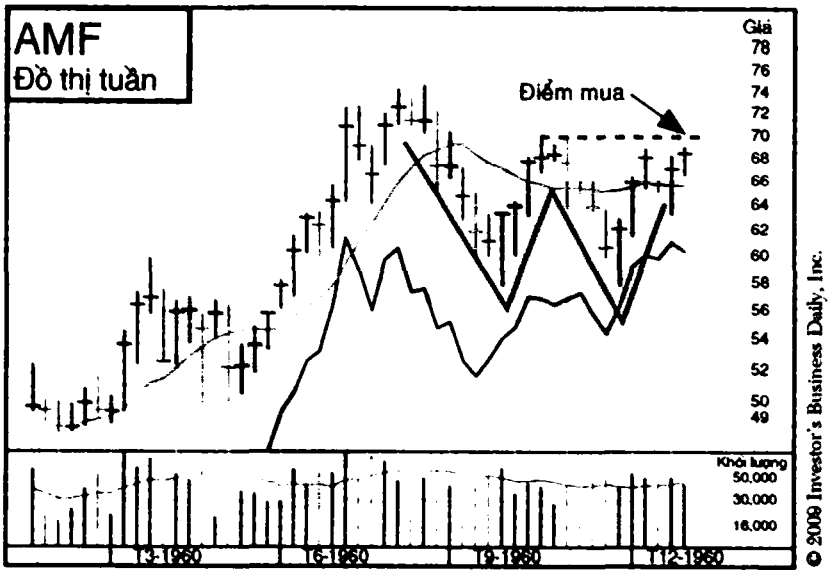

P E Celera tăng 2281% trong 32 tuần

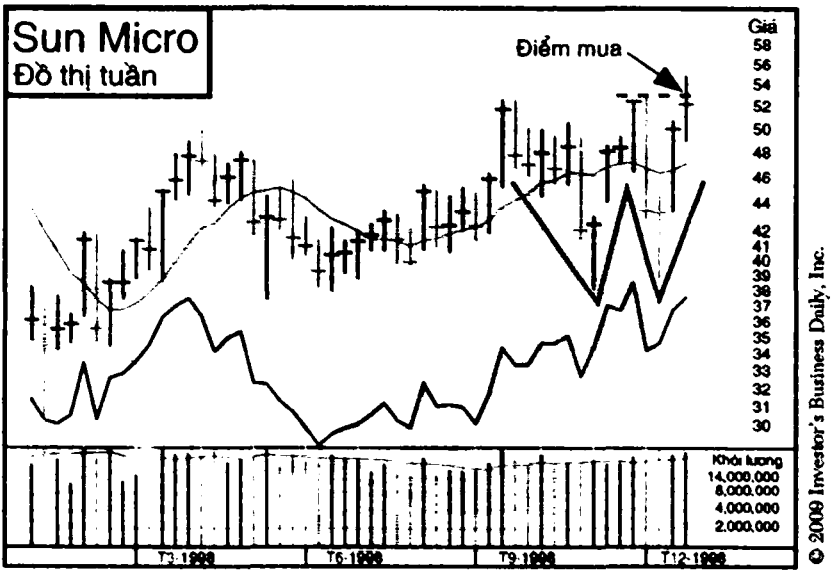

Gen-Probe tăng 122% trong 20 tuần

MẪU HÌNH HAI ĐÁY

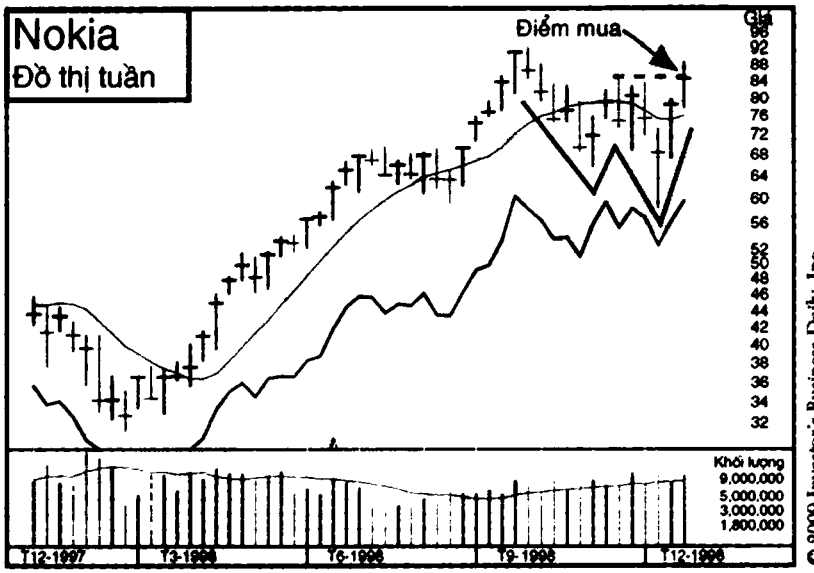

AMF tăng 82% trong 23 tuần

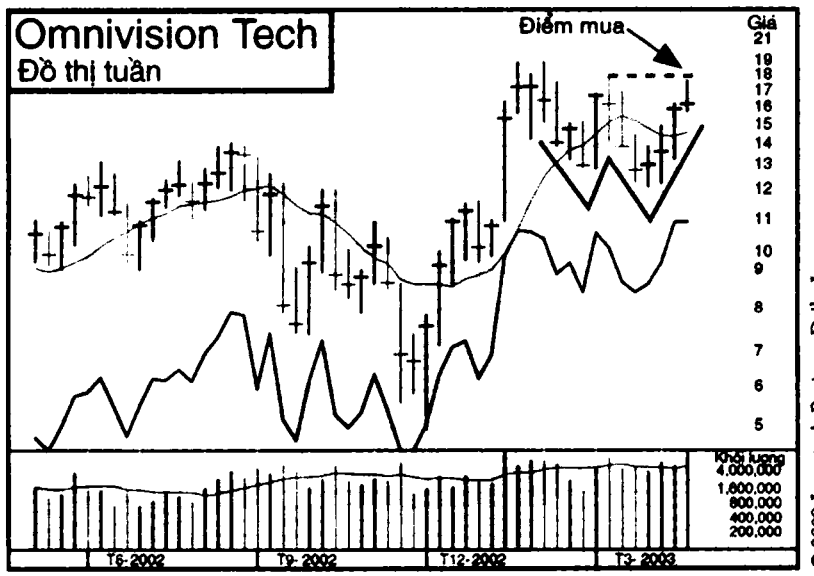

Sun Micro tăng 701% trong 74 tuần

MẪU HÌNH HAI ĐÁY

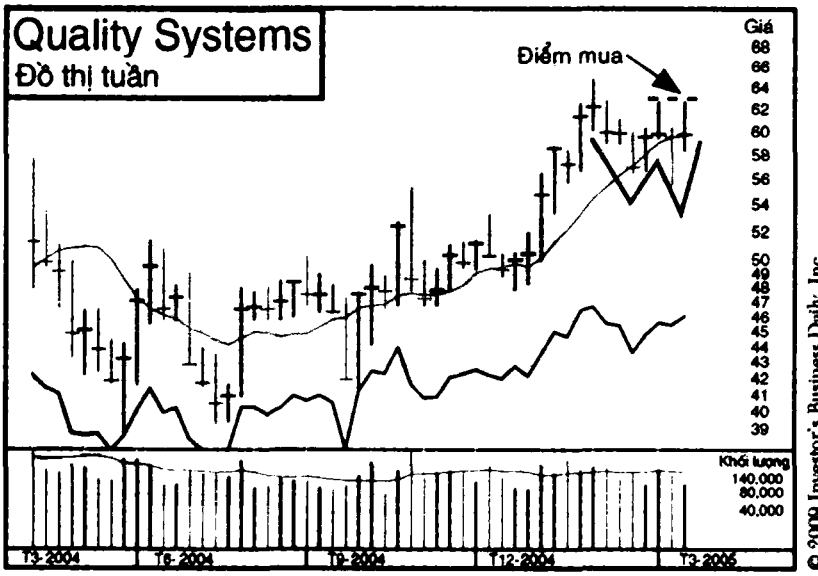

Nokia tăng 486% trong 87 tuần

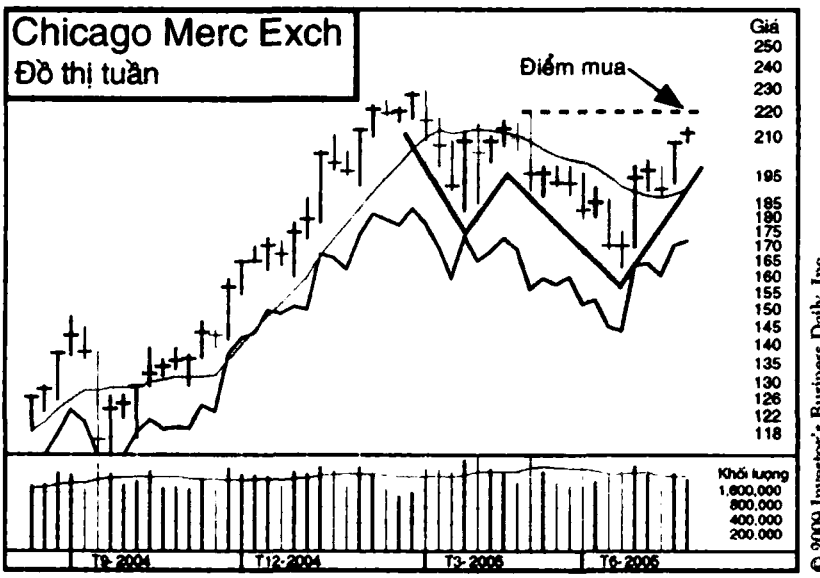

Omnivision Tech tăng 256% trong 39 tuần

NỀN GIÁ PHẲNG

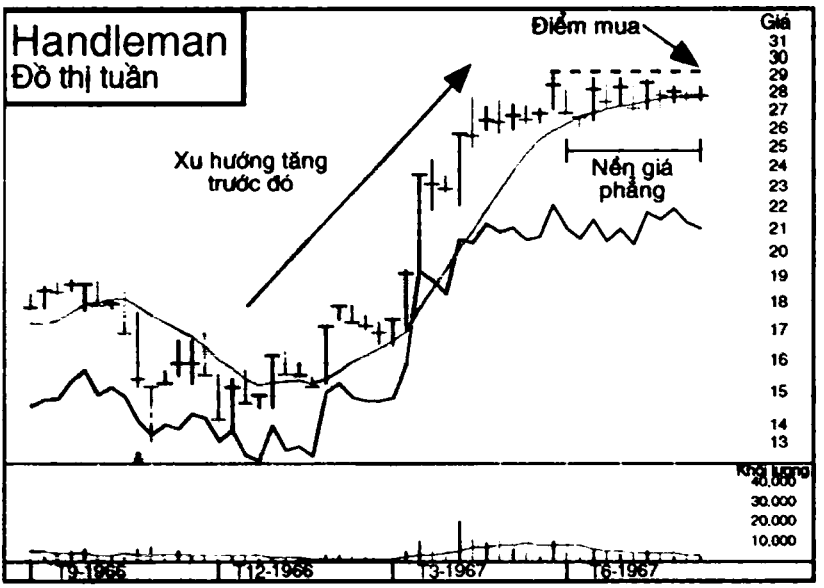

Quanlity Systems tăng 177% trong 44 tuần

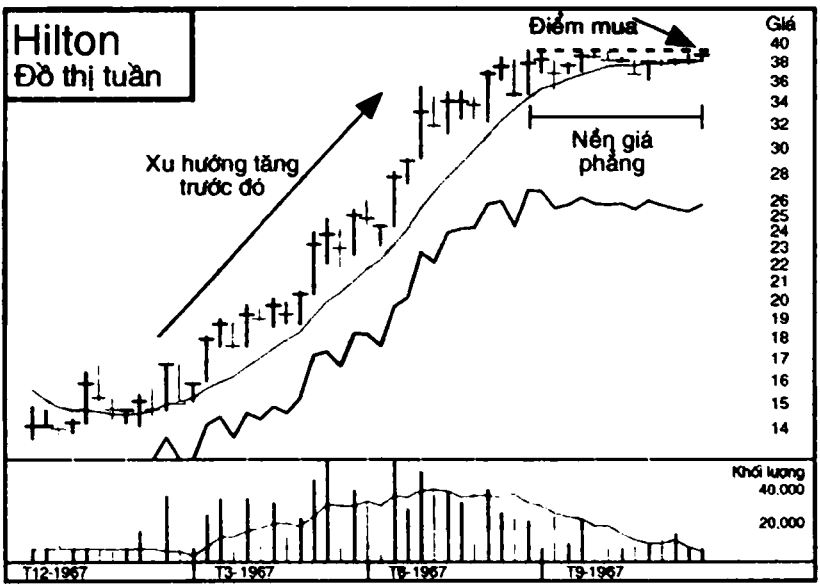

Chicago Merc Exch tăng 208% trong 132 tuần

NỀN GIÁ PHẲNG

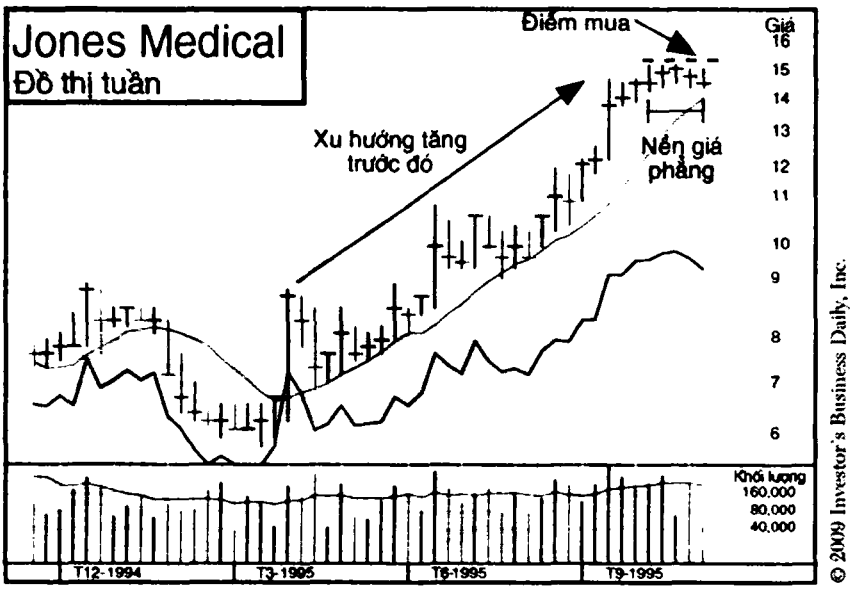

Handleman tăng 328% trong 139 tuần

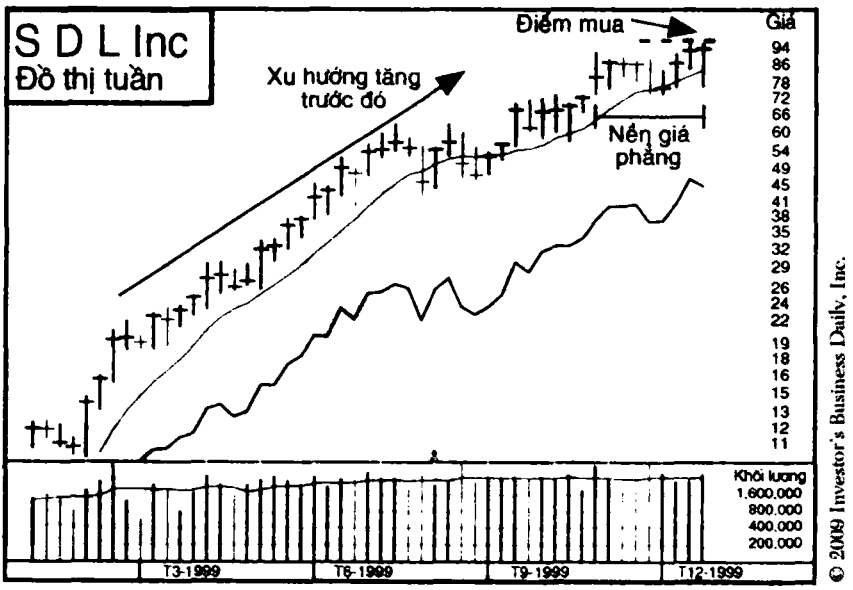

Hilton tăng 232% trong 60 tuần

NỀN GIÁ PHẲNG

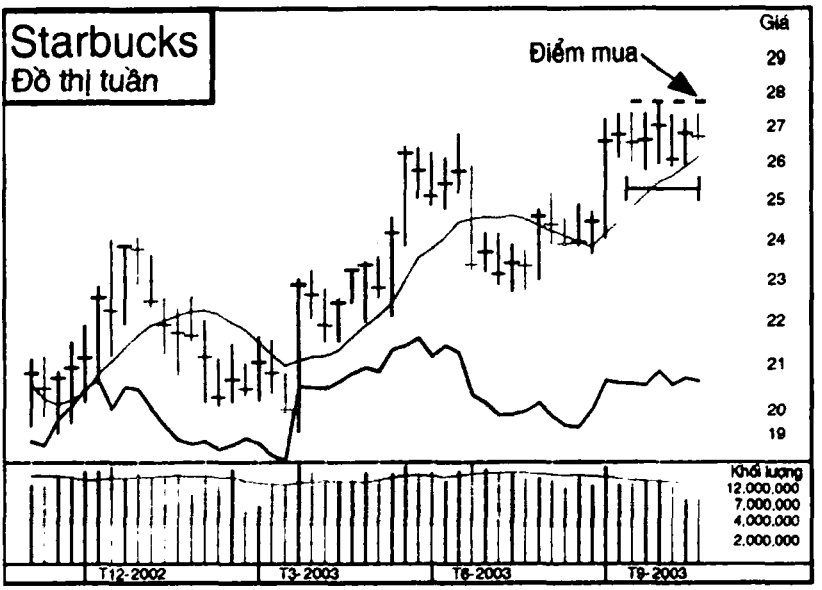

Jones Medical tăng 447% trong 36 tuần

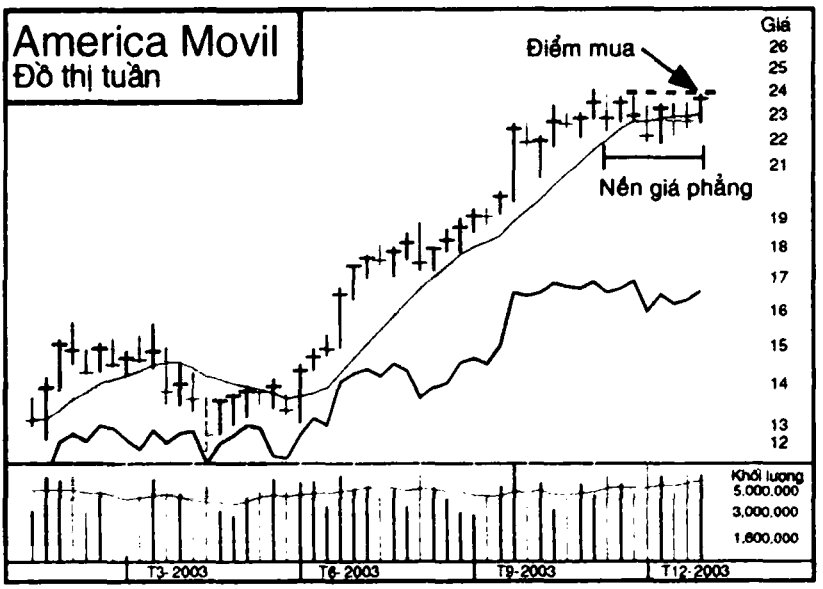

S D L Inc tăng 814% trong 39 tuần

▼ NỀN GIÁ PHẲNG

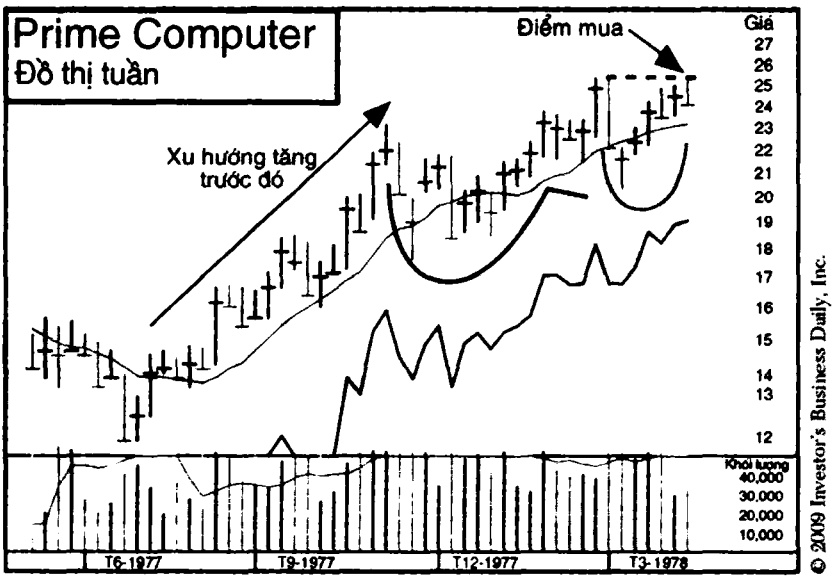

Starbucks tăng 126% trong 70 tuần

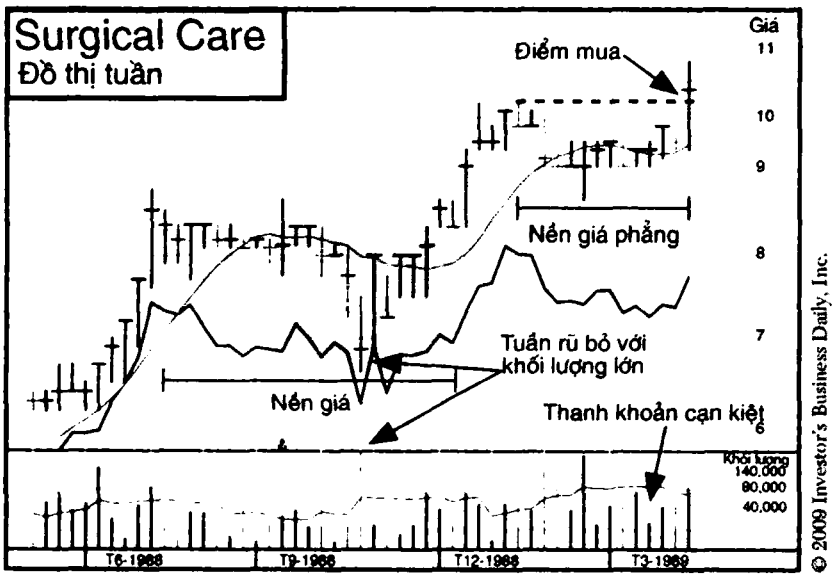

America Movil tăng 730% trong 205 tuần

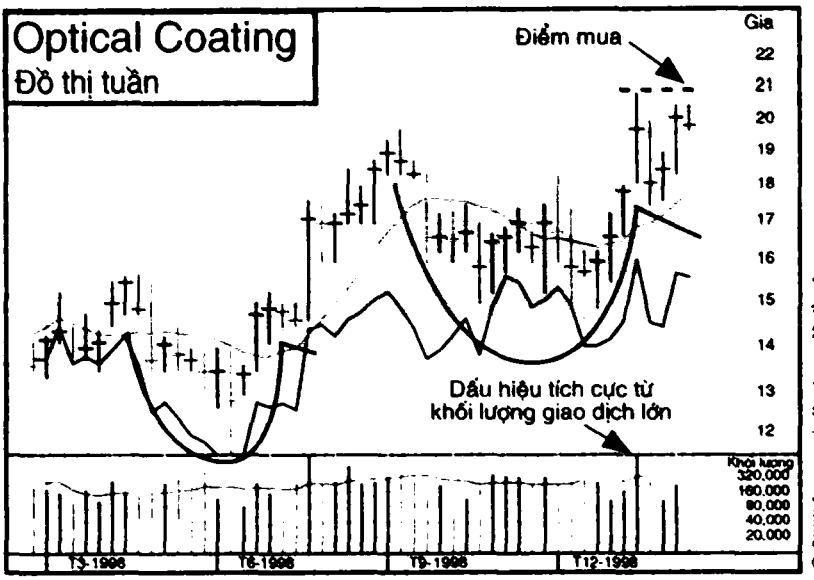
NỀN GIÁ CHỒNG TRÊN NỀN GIÁ

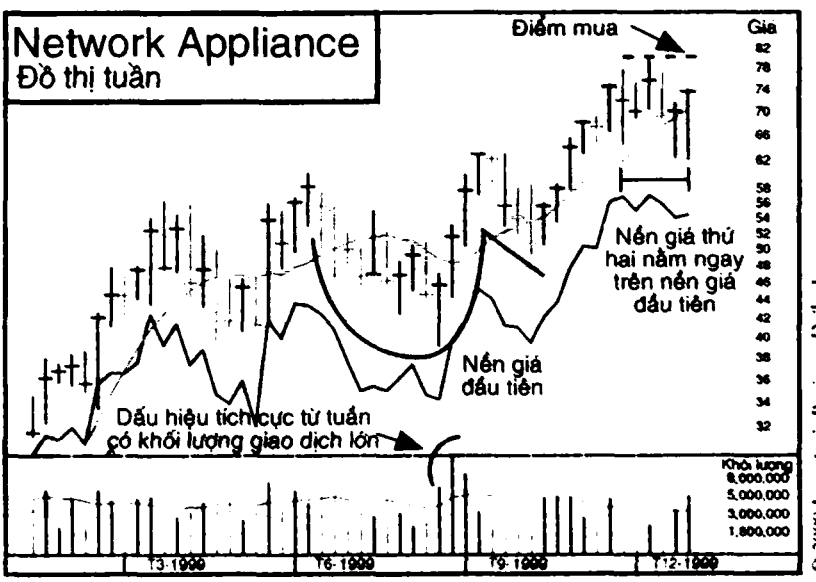
Prime Computer tăng 1564% trong 169 tuần

Surgical Care Affiliates tăng 1632% trong 150 tuần

Optical Coating Labs tăng 1957% trong 58 tuần

Network Appliance tăng 517% trong 18 tuần

CHƯƠNG

15

CHỌN LĨNH VỰC VÀ NGÀNH TỐT NHẤT THỊ TRƯỜNG

Phần lớn các cổ phiếu dẫn dắt thường thuộc về các ngành dẫn sóng (hay ngành dẫn dắt thị trường). Các nghiên cứu cho thấy, 37% nguyên nhân dẫn tới chuyển động giá cổ phiếu có liên quan trực tiếp đến nhóm ngành của cổ phiếu đó. 12% nguyên nhân khác là vì sức khỏe của toàn bộ ngành rộng hơn.

Do đó, khoảng một nửa nguyên nhân dẫn tới chuyển động giá cổ phiếu được chi phối bởi yếu tố ngành. Vì mỗi thị trường tăng giá thường do một nhóm ngành công nghiệp dẫn dắt, nên bạn phải biết xem xét yếu tố ngành trước khi mua cổ phiếu.

ĐỂ THẢO LUẬN VỀ CHỦ ĐỀ NÀY, có ba thuật ngữ chúng ta sẽ sử dụng: lĩnh vực (*sector*), nhóm ngành công nghiệp (*industry group*) và tiểu nhóm (*subgroup*). Lĩnh vực là một ngành rộng, bao gồm nhiều ngành nhỏ bên trong. Các ví dụ về ngành rộng như: ngành công nghiệp cơ bản (là ngành có "tính chu kỳ"), hàng hóa và dịch vụ tiêu dùng, vận tải, tài chính, và công nghệ cao. Ngành công nghiệp là sự phân chia ngành rộng thành các nhóm ngành nhỏ hơn, chi tiết hơn. Thông thường một ngành rộng bao gồm vài ngành công nghiệp bên trong. Tiểu Nhóm là sự phân chia nhóm ngành công nghiệp ra thành các nhóm nhỏ hơn nữa, chi tiết hơn nữa.

*Steve Cohen, một nhà quản lý quỹ huyền thoại đã nói: "**40% chuyển động giá cổ phiếu là do thị trường chung, 30% là do ngành và chỉ 30% là do nội tại của cổ phiếu đó**" – Chú thích của người dịch.*

Ví dụ, nếu chúng ta quan sát cổ phiếu Viacom, nó thể được mô tả như sau:

- Lĩnh vực (hay ngành rộng): Ngành công nghiệp giải trí .
- Nhóm ngành công nghiệp: Truyền Thông.
- Tiểu nhóm: Radio/TV.

Để rõ ràng và dễ sử dụng, nhóm ngành và tiểu nhóm thường được kết hợp lại, và được gọi một cách đơn giản là: "nhóm ngành công nghiệp". Ví dụ, ngành công nghiệp của Viacom là "Truyền Thông-Radio/TV".

TẠI SAO PHẢI THEO DÕI 197 NHÓM NGÀNH CÔNG NGHIỆP?

Tại sao *Nhật Báo IBD* phân chia các chứng khoán thành 197 nhóm ngành công nghiệp thay vì chỉ khoảng 10 ngành công nghiệp như cách phân loại của Standard & Poor? Lý do thực sự rất đơn giản. Các cổ phiếu trong bất cứ lĩnh vực nào đều không hoạt động giống nhau. Thậm chí, ngay cả khi lĩnh vực này tăng giá tốt hơn các nhóm khác, thì vẫn có một số cổ phiếu trong lĩnh vực đó lại tăng giá rất tốt so với thị trường nhưng có nhóm cổ phiếu khác trong lĩnh vực này lại gần như không tăng giá. Vì thế, điều quan trọng là bạn phải nhận ra nhóm ngành công nghiệp nào bên trong lĩnh vực hoặc ngành rộng đang hoạt động tốt nhất. Đây chính là hiểu biết quan trọng tạo nên sự khác biệt giữa nhà giao dịch siêu hạng và kẻ tầm thường.

Trong nghiên cứu trước đây về thị trường, chúng tôi đã phát hiện nhiều công ty dịch vụ đầu tư hiện nay không phân chia thị trường thành những nhóm ngành công nghiệp hợp lý. Điều này dẫn tới khó khăn trong việc xác định nhóm ngành nào đang là nhóm dẫn dắt hay dẫn sóng thị trường. Vì thế, chúng tôi đã quyết định xây dựng cách phân ngành riêng và chia thị trường thành 197 nhóm ngành công nghiệp khác nhau, nhằm giúp bạn và các nhà đầu tư có được cái nhìn chính xác và chi tiết về chuyển động của từng nhóm ngành công nghiệp. Ví dụ, lĩnh vực y tế có thể chia thành các ngành nhỏ như bệnh viện, thuốc gốc, nha sĩ, chăm sóc y tế tại nhà, biến đổi gen, công nghệ sinh học, ngành HMO và một số nhóm ngành hiện đại của lĩnh vực y tế.

HMO *là một cuộc cách mạng y học hiện đại. Human milk oligosaccharide (HMO) là các phân tử đường, là phần tử của nhóm oligosaccharide có mặt nhiều trong sữa mẹ. Nó là thành phần phổ biến thứ ba trong sữa mẹ, sau chất béo và carbohydrat. Với công nghệ hiện nay, HMO có thể tự tạo ra và bổ sung vào nhiều sản phẩm như sữa – Chú thích của người dịch.*

LÀM THẾ NÀO XÁC ĐỊNH MỘT NHÓM NGÀNH CÔNG NGHIỆP ĐANG DẪN DẮT THỊ TRƯỜNG

Khi phân loại các ngành, chúng tôi phát hiện thấy có một số nhóm quá nhỏ để được xem là một ngành công nghiệp. Nếu chỉ có hai mã cổ phiếu, được giao dịch với thanh khoản thấp trong một tiểu ngành, thật khó để xem đây là một nhóm ngành công nghiệp. Trái lại, có những ngành công nghiệp lại bao gồm rất nhiều công ty, chẳng hạn như ngành hóa chất hay ngân hàng. Việc có quá nhiều công ty không khiến cho ngành đó trở nên hấp dẫn hơn, trừ khi có những thay đổi lớn xuất hiện trong điều kiện kinh doanh của ngành.

Một trăm chín mươi bảy nhóm ngành công nghiệp được đề cập ở trên có thể tìm thấy trong các số ra hàng ngày của *Nhật Báo IBD*. Chúng tôi đã phân hạng mỗi tiểu nhóm dựa trên biến động giá trong 6 tháng để bạn có thể dễ dàng nhận ra tiểu nhóm nào đang là những ngành dẫn sóng thực sự. Những người mua hoạt động theo tôn chỉ "mua cổ phiếu định giá thấp" thường thích mua các nhóm ngành có thành tích giá tệ nhất. Nhưng nghiên cứu của chúng tôi cho thấy, các cổ phiếu nằm trong 50 hoặc 100 nhóm ngành tăng giá tốt nhất thường hoạt động tốt hơn so với 100 nhóm ngành có thành tích giá tệ nhất. Vì thế, để tăng khả năng thành công của bạn, hãy tập trung vào những cổ phiếu tăng giá tốt nhất trong 20 nhóm ngành tăng giá tốt nhất và hãy tránh xa 20 nhóm có thành tích giá tệ nhất.

Cả *Nhật Báo IBD* và dịch vụ đồ thị Daily Graphs Online mang đến nguồn thông tin độc quyền hữu ích nhằm giúp bạn xác định xem, liệu cổ phiếu bạn đang dự kiến mua có thuộc các nhóm ngành tốt nhất hay không. Xếp

Hạng Sức Mạnh Giá Tương Đối của Nhóm Ngành phân hạng dựa trên các chữ cái từ A+ đến E, trong đó mức A+ là tốt nhất. Xếp hạng A+, A hoặc A- là 24% nhóm ngành có thành tích giá nhất trong tất cả các nhóm ngành.

Mỗi ngày, tôi nhanh chóng kiểm tra danh sách "Giá Thiết Lập Đỉnh Cao Mới" của *Nhật Báo IBD*. Danh sách này được tổ chức một cách độc đáo thành các ngành rộng của phần lớn các cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới so với ngày hôm trước. Bạn không thể tìm thấy danh sách như vậy ở bất cứ tạp chí tài chính nào. Bạn chỉ cần chú ý đến 5 hoặc 6 lĩnh vực tốt nhất trong danh sách này, vì chúng thường đóng vai trò dẫn sóng hay dẫn dắt thị trường trong mỗi thị trường tăng giá.

Có một cách khác giúp bạn có thể nhận ra ngành công nghiệp nào được ưa thích hoặc không được ưa thích là phân tích thành tích của quỹ đầu tư vào mỗi ngành công nghiệp thuộc một họ quỹ tương hỗ. Ví dụ, Fidelity Investment, một trong những nhà quản trị quỹ hỗ tương thành công nhất nước Mỹ, có hơn 35 quỹ tương hỗ ở 35 ngành công nghiệp. Chỉ cần liếc nhìn xem ngành quỹ tương hỗ nào có thành tích tăng giá tốt nhất là bạn có thể xác định được ngành nào đang được ưa thích. Tôi nhận thấy nên chú ý đến 2 hoặc 3 quỹ tương hỗ của Fidelity có thành tích tăng giá tốt nhất. Thông tin này luôn được đề cập trong một bảng nhỏ ở mỗi số ra hàng ngày của *Nhật Báo IBD*.

Các khách hàng tổ chức của William O'Neil+Co và dịch vụ đồ thị tuần Datagraph đã xếp hạng 197 nhóm ngành công nghiệp theo sức mạnh giá tương đối trong 6 tháng qua. Các cổ phiếu thuộc nhóm ngành tăng giá mạnh nhất được thể hiện trong Tập 1 của các cuốn sách O'Neil Database, và các cổ phiếu thuộc nhóm yếu hơn được đề ở Tập 2.

Trong bối cảnh mà gần như tất các các nhật báo tài chính, bao gồm cả Wall Street Journal, đã cắt giảm mạnh mẽ số lượng các công ty họ theo dõi trong bảng giá cổ phiếu mỗi ngày hoặc cắt giảm đáng kể các dữ liệu quan trọng hàng ngày của mỗi mã cổ phiếu, thì *Nhật Báo IBD* lại đề cập tất cả.

Bảng giá cổ phiếu của *Nhật Báo IBD* hiện nay được tổ chức theo thành tích giá của 33 lĩnh vực kinh tế chủ chốt, theo thứ tự từ mạnh nhất đến yếu

nhất. Các lĩnh vực kinh tế quan trọng bao gồm: y tế, bán lẻ, phần mềm máy tính, tiêu dùng, viễn thông, xây dựng, năng lượng, internet, ngân hàng... Mỗi lĩnh vực bao gồm cả cổ phiếu trên sàn NYSE lẫn Nasdaq nên bạn có thể so sánh giữa các cổ phiếu để tìm ra cổ phiếu tốt nhất trong lĩnh vực tốt nhất, dựa trên một số biến số theo dõi chính.

Nhật Báo IBD hiện nay mang đến cho bạn 21 biến số quan trọng đã được thời gian kiểm chứng để sàng lọc tới 2,500 cổ phiếu trong bảng giá cổ phiếu mỗi ngày. Vì thế, *Nhật Báo IBD* được xem là tạp chí tài chính quan trọng nhất ở Mỹ. 21 biến số theo dõi chính là:

1. Xếp Hạng Tổng Hợp (*Composite Ranking*) từ 1 đến 99 với 99 là tốt nhất.

2. Xếp Hạng Tăng Trưởng EPS so sánh tăng trưởng EPS giữa các công ty trong 2 quý gần nhất và 3 năm gần nhất. Mức xếp hạng 90 có nghĩa là công ty đang có tăng trưởng lợi nhuận cao hơn 90% các cổ phiếu khác.

3. Xếp Hạng Sức Mạnh Giá Tương Đối (hay chỉ báo RS) so sánh sức mạnh giá của mỗi cổ phiếu so với tất cả cổ phiếu khác trong 12 tháng gần nhất. Một công ty tốt nên có Xếp Hạng Tăng Trưởng EPS và Chỉ Báo RS trên 80.

4. Xếp Hạng SMR so sánh ba tiêu chí: tăng trưởng doanh số (*Sale*), lợi nhuận biên (*Margin*) và ROE của một cổ phiếu so với tất cả cổ phiếu khác.

5. Xếp Hạng Tích Lũy (*Accumulation*)/ Phân Phối (*Distribution*) sử dụng một công thức liên quan đến giá và khối lượng để xem liệu một cổ phiếu đang được tích lũy (mua vào) hay phân phối (bán ra) trong 13 tuần qua. Mức xếp hạng được xếp từ A đến E. Trong đó, xếp hạng A, B là các quỹ đầu tư đang mua, C là trung tính, D và E là đang bán ra.

6&7. Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng nói cho bạn biết phần trăm thay đổi khối lượng của mỗi cổ phiếu đang ở mức cao hơn hay thấp hơn so với khối lượng giao dịch bình quân trong 50 ngày qua. Đồng thời, mục này còn cho biết tổng khối lượng giao dịch mỗi ngày.

8&9. Sức mạnh giá tương đối hiện tại và gần đây của mỗi lĩnh vực (hay ngành rộng).

10–12: Cho biết mức giá cao nhất 52 tuần, giá đóng cửa, phần trăm thay đổi giá hàng ngày của mỗi cổ phiếu.

13–21: Tỷ số P/E, lợi suất cổ tức, công ty có mua cổ phiếu quỹ trong năm gần nhất không, công ty có phát hành hợp đồng quyền chọn không, công ty có chuẩn bị công bố báo cáo tài chính trong bốn tuần tới không, cổ phiếu có tăng cao hơn 1 điểm hoặc thiết lập đỉnh cao mới hay không, cổ phiếu có giảm nhiều hơn 1 điểm hoặc thiết lập đáy mới không, cổ phiếu này có được IPO trong 15 năm gần đây không, cổ phiếu có xếp hạng tăng trưởng EPS và RS cao hơn 80 không, cổ phiếu có được *Nhật Báo IBD* đề cập đến trang web investors.com không.

Nhật Báo IBD không chỉ theo dõi nhiều cổ phiếu hơn, cung cấp nhiều thông tin quan trọng hơn, mà kích thước tờ báo còn lớn hơn để bạn đọc dễ dàng đọc nó.

Khi tôi viết chương này vào tháng 2 năm 2009, lĩnh vực y tế đang là ngành tăng trưởng mạnh nhất. Kết quả xếp hạng sẽ thay đổi mỗi tuần và mỗi tháng do sự thay đổi của điều kiện thị trường chung, tin tức và dữ liệu. Tôi tin những dữ liệu này là quan trọng và cần thiết với bất cứ nhà đầu tư nào, bất kể họ là nhà giao dịch mới hay đã có kinh nghiệm. Đây chính là vũ khí cạnh tranh của *Nhật Báo IBD* so với nhiều tạp chí tài chính khác. *Nhật Báo IBD* được xem là tờ báo tài chính số 1 cho tất cả các nhà đầu tư.

Chứng kiến những thảm họa xuất phát từ Phố Wall và hệ thống ngân hàng ở các thành phố lớn vào năm 2008, chúng tôi tin rằng, chúng tôi ở đây và mang đến cho công chúng Mỹ nguồn thông tin, sự giúp đỡ, đào tạo và hướng dẫn hữu ích thông qua các cuốn sách, hội thảo và dịch vụ đào tạo. Nó còn đáng giá hơn những gì mà Phố Wall và Washington mang lại.

TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC THEO DÕI CÁC NGÀNH CÔNG NGHIỆP

Nếu điều kiện kinh tế vào năm 1970 đang mách bảo cho bạn biết, khả năng sẽ có sự cải thiện trong thị trường nhà ở và sự sôi động của hoạt động xây dựng, thì bạn sẽ mua cổ phiếu nào trong ngành xây dựng? Nếu bạn thu

thập danh sách các cổ phiếu ngành xây dựng tại thời điểm đó, bạn sẽ thấy có hàng trăm công ty đang hoạt động trong lĩnh vực này. Làm thế nào để bạn thu hẹp danh sách này nhằm lựa chọn những cổ phiếu tốt nhất? Câu trả lời là: hãy theo dõi các ngành công nghiệp và tiểu nhóm.

Thực sự có khoảng 10 ngành công nghiệp trong lĩnh vực xây dựng mà các nhà đầu tư cần phải xem xét trong thị trường tăng giá năm 1971. Điều này có nghĩa, bạn có 10 cách khác nhau để tham gia vào con sóng bùng nổ của cổ phiếu ngành xây dựng. Nhiều nhà đầu tư tổ chức đã mua cổ phiếu của rất nhiều công ty khác nhau, từ nhà sản xuất gỗ xẻ Georgia Pacific cho tới công ty sản xuất ván tường hàng đầu US.Gypsum cho tới gã khổng lồ vật liệu xây dựng Armstrong Corp. Bạn cũng có thể đầu tư vào Masco trong nhóm sản phẩm ống nước, một công ty xây dựng nhà như Kaufman & Bread, nhà bán lẻ và bán sỉ vật liệu xây dựng như Standard Brands Paint và Scotty's Home Builders, hoặc gã bảo hiểm tài sản thế chấp như MGIC. Ngoài ra, có nhiều công ty sản xuất nhà ở di động và các loại nhà giá rẻ khác, các nhà cung cung cấp hệ thống điều hòa không khí, các nhà sản xuất và phân phối sản phẩm gia dụng, nội thất và thảm.

Bạn có biết các cổ phiếu xây dựng truyền thống ở đâu trong thị trường tăng giá năm 1971? Phần lớn các cổ phiếu này đều không tăng giá nhiều và có thành tích giá nằm ở nửa dưới của ngành xây dựng, trong khi nhiều tiểu nhóm mới đã tăng giá gấp ba lần!

Nhóm xây dựng nhà ở di động lọt vào top 100 nhóm ngành tăng giá mạnh nhất từ ngày 14 tháng 8 năm 1970 và duy trì trong nhóm dẫn đầu này cho đến ngày 12 tháng 2 năm 1971. Nhóm này trở lại Top 100 vào ngày 14 tháng 4 năm 1971 và sau đó lại rơi vào nửa dưới của ngành xây dựng vào ngày 28 tháng 7 năm 1972. Trong chu kỳ tăng giá trước đây, nhóm xây dựng nhà ở di động từng nằm trong Top 100 vào tháng 12 năm 1967 và sau đó rơi vào nửa dưới của ngành xây dựng ở thị trường con gấu.

Từ năm 1978 đến năm 1981, ngành công nghiệp máy tính là một trong những lĩnh vực dẫn dắt thị trường. Tuy nhiên, nhiều nhà quản trị tiền lúc đó cho rằng, ngành này chỉ bao gồm những công ty như IBM, Burroughs,

Sperry Rand, Control Data và một số cái tên quen thuộc khác. Nhưng chúng đều là những công ty sản xuất máy tính loại lớn và không có thành tích tăng giá tốt trong giai đoạn này. Tại sao thế? Vì mặc dù máy tính đang là lĩnh vực dẫn dắt nhưng các nhóm ngành công nghiệp máy tính cũ bên trong lĩnh vực này lại không phải là nhóm ngành dẫn dắt.

Trong khi đó, một số tiểu nhóm và nhóm ngành công nghiệp khác bên trong lĩnh vực máy tính lại có mức tăng giá cực kỳ ấn tượng. Trong giai đoạn này, bạn có thể chọn ra những cái tên mới, tương đối xa lạ như ngành máy tính cá nhân (điển hình là Prime Computer), ngành máy tính siêu nhỏ (như Commodore International), đồ họa (ví dụ Computervision), ngành xử lý văn bản (Wang Labs), thiết bị ngoại vi (Verbatim), phần mềm (Cullinane Database), hoặc chia sẻ thời gian (Electronic Data Systems). Đây là những siêu cổ phiếu mới, trẻ trung, tuy tên tuổi vẫn còn lạ lẫm với cộng đồng đầu tư nhưng lại tăng giá từ 5-10 lần (Đây chính là chữ "N" trong mô hình CANSLIM).

Trong suốt giai đoạn 1998-1999, lĩnh vực máy tính tiếp tục dẫn sóng một lần nữa khi mỗi ngày trong suốt một năm, 50%-75% các cổ phiếu liên quan đến ngành máy tính trở thành cổ phiếu dẫn dắt được phát hiện trong danh sách "cổ phiếu tạo đỉnh cao mới" (Người dịch: Đây là những cổ phiếu đạt đỉnh 52 tuần). Nếu bạn được cảnh báo và biết nên phải tìm kiếm điều gì, thì bạn sẽ tìm thấy các cổ phiếu dẫn dắt này. Đó là các cổ phiếu dẫn dắt như: Siebel Systems, Oracle và Veritas của nhóm lập trình phần mềm cho doanh nghiệp, Brocade và Emulex của nhóm cổ phiếu cung cấp mạng máy tính nội bộ. Nhóm ngành internet bùng nổ mạnh mẽ với những cái tên như Cisco, Juniper và BEA Systems; nhóm ngành bộ nhớ máy tính với EMC và Network Appliance. Trong khi các cổ phiếu dẫn dắt trong ngành máy tính cá nhân (PC) lại trở thành nhóm bị thị trường lãng quên vào năm 1999. Sau đợt sóng tăng giá khủng khiếp đó, phần lớn các cổ phiếu dẫn dắt của lĩnh vực máy tính đạt đỉnh vào năm 2000 cùng với các lĩnh vực khác.

Kể từ thời điểm đó, nhiều tiểu nhóm mới ra đời và sẽ có thêm nhiều ngành mới nổi lên trong tương lai khi các ý tưởng công nghệ mới được đem vào ứng dụng thực tế. Chúng ta đang ở thời đại máy tính, truyền

thông toàn cầu, không gian. Các phát minh và công nghệ mới sẽ sản sinh ra hàng ngàn sản phẩm và dịch vụ mới, tốt hơn. Chúng ta đang được hưởng lợi từ sự xuất hiện của vô số các ngành mới dựa trên ngành công nghiệp máy tính lớn ban đầu. Thực vậy, sự nổi lên của các ngành mới từ các ngành công nghiệp gốc ban đầu đã khiến chúng tôi phải liên tục cập nhật cơ sở dữ liệu để theo kịp thời đại.

Không có gì được xem là "không thể" trong hệ thống kinh tế tự do kiểu Mỹ. Nên nhớ, khi máy tính lần đầu được phát minh, các chuyên gia nghĩ rằng, chắc cũng chỉ có một hoặc hai máy tính được mua bởi chính phủ. Trưởng bộ phận Digital Equipment (Thiết Bị Kỹ Thuật Số) từng khẳng định, ông không nhận thấy có bất cứ lý do gì để sở hữu một cái máy tính ở nhà. Khi Alexander Graham Bell phát minh ra điện thoại, ông đã rất chật vật và phải mời chủ tịch Western Union tham gia góp vốn, nhưng chỉ nhận được câu trả lời: "Tôi nên làm gì với cái trò chơi thú vị này chứ?" Người sáng lập Walt Disney nói rằng, anh trai và vợ của ông không thích ý tưởng sáng lập Disneyland.

Trong thị trường tăng giá từ năm 2003 đến năm 2007, hai trong số các cổ phiếu dẫn dắt mạnh mẽ nhất năm 1998 - 1999 là America Online và Yahoo! đã không còn là cổ phiếu dẫn dắt nữa và thay vào đó là các nhà phát minh mới như Google và Priceline.com. Bạn phải chọn đúng cổ phiếu dẫn dắt trong mỗi thị trường tăng giá mới. Có một thực tế lịch sử mà bạn cần phải biết: **Chỉ một trong số tám cổ phiếu dẫn dắt ở thị trường tăng giá cũ tiếp tục đóng vai trò cổ phiếu dẫn dắt trong thị trường tăng giá mới.** Nói cách khác, mỗi thị trường tăng giá mới được dẫn dắt bởi các trụ cột mới, các doanh nghiệp trẻ mới. Điều đó giúp cho nước Mỹ tiếp tục phát triển với nhiều cơ hội đầu tư mới.

NHÌN LẠI CÁC NGÀNH DẪN DẮT TRONG QUÁ KHỨ VÀ NGÀNH NÀO SẼ ĐÓNG VAI TRÒ DẪN DẮT TRONG TƯƠNG LAI?

Có thời điểm, cổ phiếu máy tính và sản phẩm điện tử trở thành nhóm cổ phiếu tăng giá mạnh, dẫn dắt thị trường. Nhưng tại thời điểm khác, cổ

phiếu bán lẻ hoặc cổ phiếu quốc phòng lại đóng vai trò dẫn sóng. Ngành nào đóng vai trò dẫn dắt trong thị trường tăng giá hiện tại, thường rất ít khi tiếp tục dẫn dắt trong thị trường tăng giá tiếp theo, mặc dù có một số ngoại lệ. Các ngành xuất hiện ở cuối thị trường tăng giá hiện tại đôi khi có thể trụ vững qua giai đoạn suy thoái, sau đó khôi phục lại đà tăng để trở thành nhóm ngành dẫn dắt trong thị trường tăng giá mới.

Sau đây là các ngành dẫn dắt ở mỗi thị trường tăng giá từ năm 1953 đến năm 2007:

1953-1953 Không gian vũ trụ, nhôm, xây dựng, giấy, thép.

1958 Trò chơi Bolwing, sản phẩm điện tử, ngành xuất bản.

1959 Máy bán hàng tự động.

1960 Thực phẩm, ngân hàng, thuốc lá.

1963 Hàng Không.

1965 Không gian vũ trụ, tivi màu, các sản phẩm bán dẫn.

1967 Máy tính, tập đoàn, khách sạn.

1968 Cung cấp nhà ở di động.

1970 Xây dựng, than, dịch vụ dầu khí, nhà hàng, bán lẻ.

1971 Cung cấp nhà ở di động.

1973 Vàng, bạc

1974 Than

1975 Showroom trưng bày sản phẩm, dầu khí.

1976 Bệnh viện, xử lý ô nhiễm, chăm sóc y tế tại nhà, dầu khí.

1978 Các sản phẩm điện tử, dầu khí, máy tính cá nhân.

1979 Dầu khí, dịch vụ dầu khí, máy tính cá nhân.

1980 Máy tính cá nhân.

1982 May mặc, ô tô, xây dựng, các siêu thị giá rẻ, các thiết bị điện tử phục vụ quân đội, cung cấp nhà ở di động, bán lẻ hàng may mặc, đồ chơi.

1984-1987 Thuốc gốc, thực phẩm, bánh kẹo, siêu thị, truyền hình cáp, phần mềm máy tính.

1988-1990 Giày dép, đường, truyền hình cáp, phần mềm máy tính, cửa hàng trang sức, viễn thông, chăm sóc sức khỏe ngoại trú.

1990-1994 Các sản phẩm y tế, công nghệ sinh học, chất HMO, thiết bị ngoại vi máy tính/mạng LAN, nhà hàng, trò chơi giải trí, ngân hàng, thăm dò dầu mỏ và khí đốt, chất bán dẫn, viễn thông, thuốc gốc, truyền hình cáp.

1995-1998 Thiết bị ngoại vi máy tính/mạng LAN, phần mềm máy tính, Internet, ngân hàng/tài chính, máy tính (cụ thể là máy tính cá nhân/máy tính trạm), khoan dầu khí/gas, bán lẻ (cụ thể là các cửa hàng bán lẻ giá rẻ và đa dạng).

1999-2000 Internet, công nghệ sinh học và di truyền, máy tính (cụ thể là các bộ nhớ), các thiết bị viễn thông, sản xuất chất bán dẫn, máy tính (cụ thể là cung cấp mạng lưới, linh kiện cáp quang, phần mềm máy tính cho các doanh nghiệp).

2000-2007 Phân bón, dầu khí và gas, may mặc, thép, y tế, năng lượng mặt trời, internet, xây dựng nhà ở.

Có lẽ bạn đã hình dung ra, các ngành công nghiệp mới trong tương lai sẽ tạo ra những cơ hội tuyệt vời cho tất cả mọi người. Mặc dù các ngành công nghiệp cũ được nhiều người kỳ vọng, nhưng chúng ít khi trở thành những cơ hội đầu tư hấp dẫn.

Có một số ngành công nghiệp lớn (phần lớn mang tính chu kỳ) đã đi qua đỉnh tăng trưởng vào năm 2000. Tuy nhiên, một số ngành (ví dụ như thép) đã tăng trưởng trở lại trong thị trường tăng giá từ năm 2003 đến năm 2007 do nhu cầu lớn đến từ Trung Quốc khi quốc gia này trải qua quá trình tăng trưởng nhanh giống như Mỹ vào những năm 1900 (là thời điểm nước Mỹ trở thành cường quốc công nghiệp toàn cầu).

Trung Quốc, với đường biên giới dài với nước Nga, đã chứng kiến sự tăng trưởng bùng nổ và tàn lụi của quốc gia cộng sản Liên Bang Xô Viết trong 70 năm. Người Trung Quốc đã tránh vết xe đổ của người Nga và tiếp thu mô hình kinh tế vốn đem lại tăng trưởng nhanh và chuẩn mực sống cao ở Mỹ để mang lại thịnh vượng cho người dân Trung Quốc. Hầu hết các gia đình giàu có ở Trung Quốc đều muốn con cái của họ tốt nghiệp đại học và nói tiếng Anh. Các gia đình ở Ấn Độ cũng đang muốn làm điều tương tự.

Sau đây là danh sách các ngành công nghiệp cũ, đã tạo lập đỉnh vào năm 2000:

1. Thép
2. Đồng
3. Nhôm
4. Vàng
5. Bạc
6. Vật liệu xây dựng
7. Ô tô
8. Dầu khí
9. Dệt may
10. Container vận chuyển
11. Hóa chất
12. Thiết bị gia dụng
13. Giấy
14. Đường sắt và thiết bị đường sắt
15. Tiện ích công cộng
16. Thuốc lá
17. Hàng không
18. Các trung tâm mua sắm kiểu cũ

Các ngành công nghiệp hiện tại và có nhiều triển vọng trong tương lai:

1. Phầm mềm máy tính trong y học
2. Internet và thương mại điện tử
3. Công nghệ laser
4. Sản phẩm điện tử quốc phòng
5. Công nghệ viễn thông
6. Các hình thức mới trong lĩnh vực bán lẻ
7. Y học, thuốc, công nghệ di truyền và sinh học
8. Các dịch vụ đặc biệt
9. Giáo dục

Các nhóm ngành mới có thể xuất hiện trong tương lai như công nghệ không dây, mạng lưu trữ khu vực, các mạng xã hội, an ninh mạng, máy tính đeo tay, các thiết bị kỹ thuật số hỗ trợ cá nhân (gọi tắt là PDA), công nghệ sản xuất protein, công nghệ nano, các siêu bộ nhớ dựa trên công nghệ DNA.

TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC THEO DÕI CÙNG LÚC CÁC CỔ PHIẾU TRÊN SÀN NASDAQ VÀ SÀN NYSE

Chúng ta có thể nhận diện các nhóm ngành nổi lên với vai trò dẫn dắt trong thị trường tăng giá mới bằng cách theo dõi sức mạnh giá bất thường của một hoặc hai cổ phiếu trên sàn Nasdaq và các cổ phiếu liên quan được niêm yết trên sàn NYSE cũng có sự tăng giá mạnh mẽ.

Sự tăng giá mạnh mẽ của một cổ phiếu niêm yết không đủ để thu hút sự quan tâm của một nhóm ngành, nhưng nếu có một hoặc hai cổ phiếu cùng ngành trên sàn Nasdaq có thể là sự xác nhận cho sự tăng trưởng của một ngành. Bạn có thể nhận ra điều này bằng cách quan sát đồ thị của cổ phiếu xây dựng nhà ở Centex được giao dịch trên sàn OTC từ tháng 3 đến tháng 8 năm 1970, và một cổ phiếu xây dựng nhà ở được niêm yết trên sàn NYSE là Kaufman & Broad từ tháng 4 đến tháng 8 trong cùng năm đó.

1. Sức mạnh giá tương đối (chỉ báo RS) của cổ phiếu Centex vào năm trước đó là rất mạnh. Theo đó, chỉ báo RS thiết lập đỉnh cao ba tháng trước khi giá thiết lập đỉnh mới.

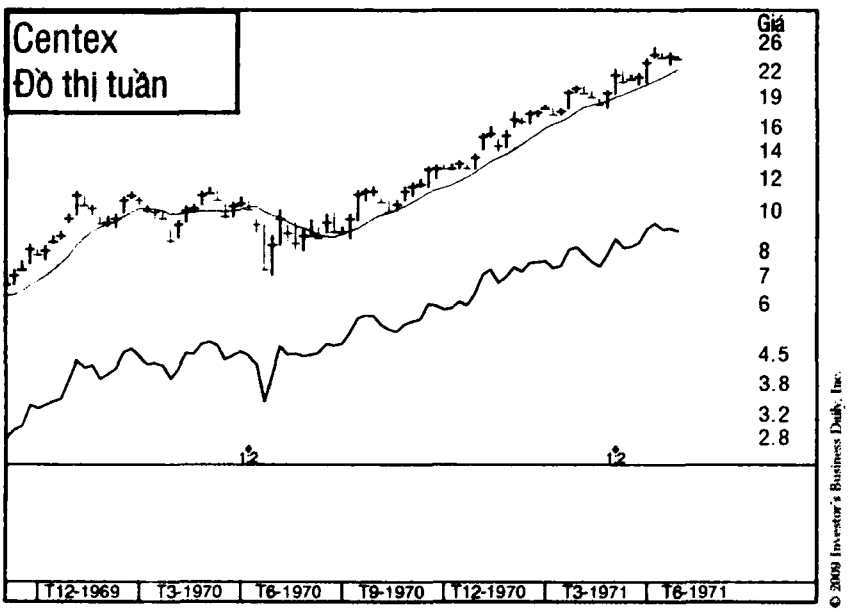
2. Có sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS, trong đó tăng trưởng quý 2 năm 1970 là trên 50%.

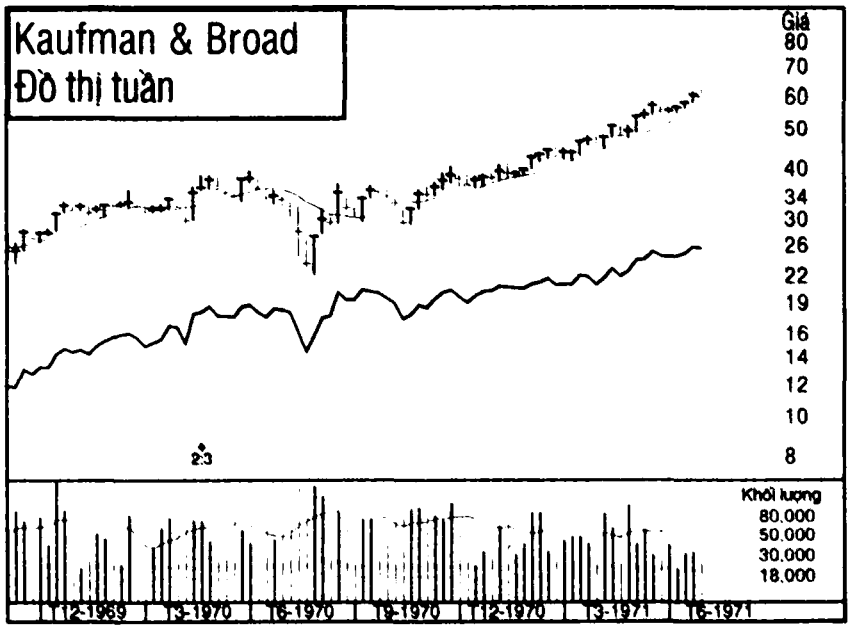
3. Cổ phiếu đang giao dịch gần với đỉnh cao nhất mọi thời đại trong khi thị trường chung đang ở đáy thị trường con gấu.

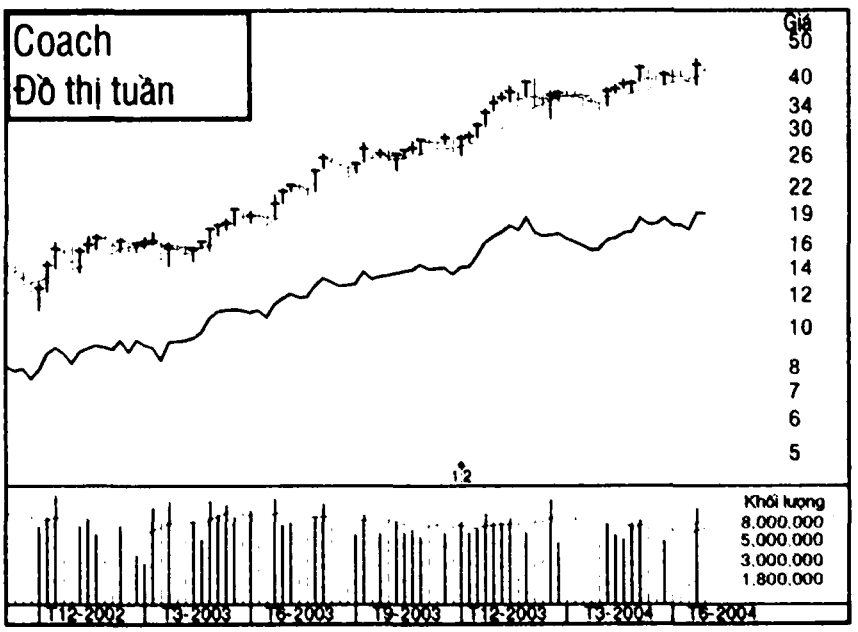
4. Nền giá của cổ phiếu Centex xuất hiện trùng với thời gian hình thành nền giá ở cổ phiếu Kaufman & Broad.

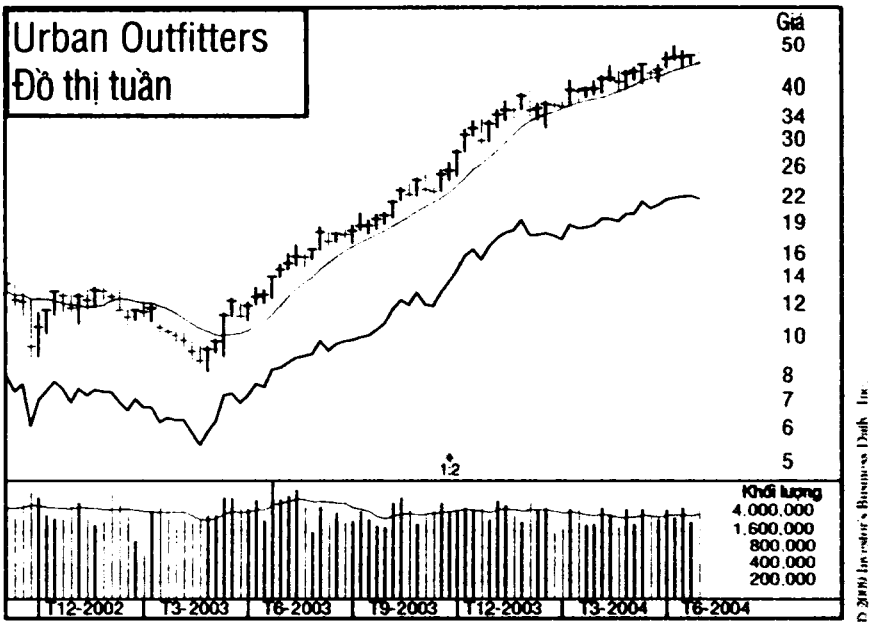
Trong thị trường tăng giá năm 2003, chúng tôi phát hiện cổ phiếu Coach (mã COH) được niêm yết trên sàn NYSE ngay khi vừa mới xuất hiện điểm phá vỡ từ nền giá tốt (trên biểu đồ tuần) vào ngày 28 tháng 2. Cổ

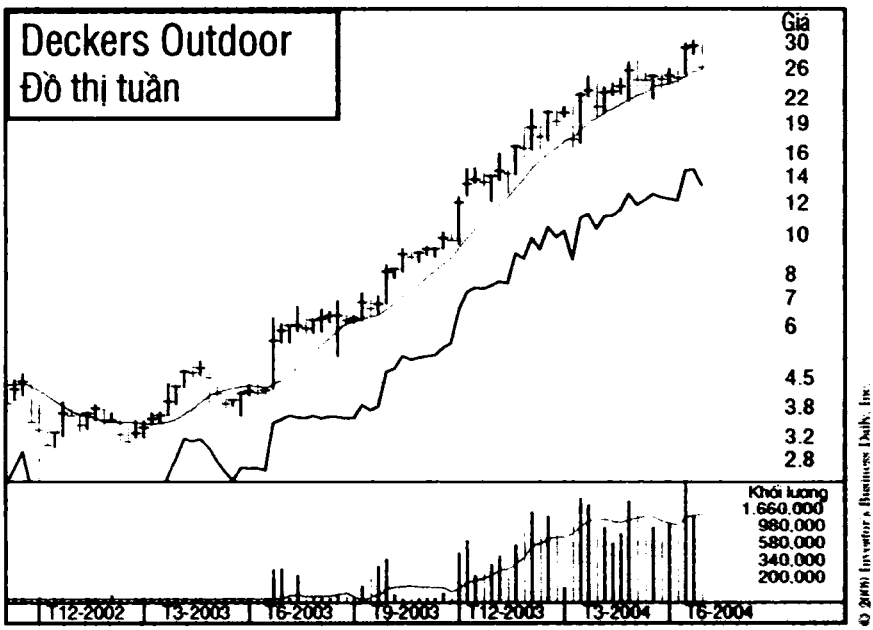
phiếu này có tín hiệu mua lần thứ hai vào ngày 25 tháng 4 khi nó nảy lên từ đường trung bình di động 10 tuần (hoặc 50 ngày). Lưu ý, tại thời điểm thị trường tăng giá mới đã bắt đầu hình thành rõ ràng sau khi các chỉ số thị trường chung xuất hiện ngày bùng nổ theo đà, thì vào ngày 25 tháng 4, hai cổ phiếu dẫn dắt khác trong ngành bán lẻ quần áo là Urban Outfitters (mã URBN) và Deckers Outdoor (mã DEEK) đã thiết lập điểm phá vỡ khi mà cổ phiếu Coach có tín hiệu mua lần thứ hai. Bây giờ, các bằng chứng cho ngành dẫn dắt mới đã trở nên rõ ràng hơn, khi 1 cổ phiếu niêm yết trên sàn NYSE và 2 cổ phiếu cùng ngành trên sàn Nasdaq xuất hiện điểm mua. Đây là lý do mà *Nhật Báo IBD* luôn tạo ra bảng so sánh giữa các cổ phiếu trên sàn NYSE và sàn Nasdaq theo từng lĩnh vực. Điều này giúp bạn dễ dàng nhận ra các cổ phiếu dẫn dắt của cùng một nhóm ngành đang xuất hiện.

Kaufman & Broad
Đồ thị tuần
Giá
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
2:3
Khối lượng
80.000
50.000
30.000
18.000
12-1969
13-1970
16-1970
19-1970
12-1970
13-1971
16-1971

Coach
Đồ thị tuần
Giá
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
1:2
Khối lượng
8.000.000
5.000.000
3.000.000
1.800.000
12-2002
13-2003
16-2003
19-2003
12-2003
13-2004
16-2004

Urban Outfitters
Đồ thị tuần
Giá
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
1:2
Khối lượng
4.000.000
1.600.000
800.000
400.000
200.000
T12-2002
T3-2003
T6-2003
T9-2003
T12-2003
T3-2004
T6-2004

Deckers Outdoor
Đồ thị tuần
Giá
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
3.2
2.8
Khối lượng
1.660.000
980.000
580.000
340.000
200.000
T12-2002
T3-2003
T6-2003
T9-2003
T12-2003
T3-2004
T6-2004

SỰ SUY YẾU CỦA CỔ PHIẾU DẪN DẮT CÓ THỂ LÂY LAN SANG TOÀN NGÀNH

Theo dõi các cổ phiếu dẫn dắt của một ngành có thể giúp bạn nhanh chóng thoát khỏi các khoản đầu tư yếu kém. Sau một thời gian dài tăng giá mạnh, nếu một hoặc hai cổ phiếu quan trọng, mang tính dẫn dắt của nhóm ngành bắt đầu giảm mạnh, sự suy yếu này sớm hay muộn cũng "lây lan" sang các cổ phiếu còn lại trong ngành. Ví dụ, vào tháng 2 năm 1973, sự suy yếu của một số cổ phiếu trụ cột trong ngành xây dựng gợi ý rằng, ngay cả những cổ phiếu tốt như Kaufman & Broad và MGIC vẫn có thể bị tổn thương, bất kể chúng vẫn đang có tăng trưởng lợi nhuận cao. Tại thời điểm bấy giờ, các công ty chuyên nghiên cứu về yếu tố cơ bản của doanh nghiệp đều có sự đồng thuận tích cực về cổ phiếu MGIC. Họ cho rằng, gã bảo hiểm tài sản thế chấp này sẽ có thể đạt mức tăng trưởng lợi nhuận 50% trong hai năm tới, và công ty này sẽ tiếp tục tăng trưởng bất chấp sự suy yếu mang tính chu kỳ của ngành xây dựng. Nhưng các nhà phân tích cơ bản đã sai lầm. Giá cổ phiếu MGIC sau đó đã sụp đổ cùng với phần còn lại của thị trường.

Cũng trong tháng đó, cổ phiếu ITT được giao dịch ở vùng giá $50-$60 trong khi nhiều cổ phiếu của các tập đoàn công nghiệp đã giảm giá rất mạnh. Bốn công ty nghiên cứu hàng đầu đã phạm phải sai lầm khi khuyến nghị mua cổ phiếu ITT vào năm 1973 khi bỏ qua hai vấn đề mấu chốt: (1) toàn bộ ngành tập đoàn công nghiệp đã suy yếu và (2) chỉ báo RS của cổ phiếu ITT đang trong xu hướng giảm, mặc dù bản thân cổ phiếu này vẫn chưa giảm giá.

CỔ PHIẾU NGÀNH DẦU KHÍ VÀ DỊCH VỤ DẦU KHÍ ĐẠT ĐỈNH VÀO NĂM 1980-1981

"Hiệu ứng lây lan" từ cổ phiếu dẫn dắt sang toàn ngành cũng xuất hiện vào năm 1980-1981 ở ngành dầu khí. Sau giai đoạn tăng giá kéo dài ở các cổ phiếu dầu khí và dịch vụ dầu khí, tiêu chí cảnh báo sớm đã buộc các công ty dịch vụ tư vấn đầu tư cho khách hàng tổ chức của chúng tôi đưa

ra khuyến nghị "bán/hoặc tránh đầu tư" đối với các cổ phiếu dầu khí như Stardard Oil of Indiana, Schlumberger, Gulf Oil và Mobil.

Vài tháng sau, dựa trên các dữ liệu mới, chúng tôi chuyển sang quan điểm tiêu cực đối với toàn bộ ngành dầu khí. Theo đó, chúng tôi nhìn thấy sự xác nhận tạo lập đỉnh ở cổ phiếu Schlumberger, là công ty dịch vụ dầu khí có thành tích tăng giá tuyệt vời nhất lúc đó. Dựa trên các phân tích khách quan về dữ liệu lịch sử, vào lúc này, bạn phải đi đến kết luận rằng, sự suy yếu đã lan tỏa khắp ngành dịch vụ dầu khí. Do đó, chúng tôi tiếp tục bổ sung các cổ phiếu như Hughes Tool, Western Co of North America, Rowan Companies, Varco International và NL Indusstries vào danh sách bán/hoặc tránh đầu tư, bất chấp việc các cổ phiếu này đang thiết lập đỉnh cao mới và một số cổ phiếu thậm chí có tăng trưởng EPS trên 100%.

Động thái này gây ngạc nhiên đối với các chuyên gia phân tích giàu kinh nghiệm ở Phố Wall và các tổ chức đầu tư lớn. Nhưng rõ ràng nghiên cứu của chúng tôi là rất đúng đắn, khoa học và đã được thời gian kiểm chứng về cách thức các cổ phiếu đạt đỉnh. Đây là sự khác biệt lớn với phương pháp dựa trên thông tin một chiều từ các công ty niêm yết và quan điểm chủ quan cá nhân mà các nhà phân tích thường sử dụng.

Các công ty dịch vụ tư vấn đầu tư của chúng tôi rõ ràng có cách làm hoàn toàn khác biệt với số đông các công ty nghiên cứu ở Phố Wall vì chúng tôi không thuê các chuyên gia phân tích để đưa ra các khuyến nghị mua bán hoặc phát hành bất cứ báo cáo nghiên cứu nào. Chúng tôi sử dụng các đồ thị giá thể hiện quy luật cung-cầu, các bằng chứng thực tế của lịch sử để tìm ra các quy luật vận động của giá cổ phiếu và các ngành công nghiệp từ những năm 1880 đến 2008.

Quyết định cảnh báo cho khách hàng tránh xa hoặc bán cổ phiếu ngành dầu khí và dịch vụ dầu khí từ tháng 11 năm 1980 đến tháng 6 năm 1981 là một trong những khuyến nghị hữu ích nhất của chúng tôi tại thời điểm đó. Chúng tôi thậm chí còn nói với các khán giả tham gia hội nghị ở Houston rằng, toàn bộ lĩnh vực dầu khí đã đỉnh. Trong khi 75% khán giả lại đang nắm giữ cổ phiếu dầu khí. Họ có thể đã không tin một lời nào của

chúng tôi. Tại thời điểm đó và thậm chí sau đó vài tháng, chúng tôi không thấy bất cứ công ty đầu tư nào ở Phố Wall có quan điểm tiêu cực về ngành năng lượng, dịch vụ khoan dầu khí. Thực tế đã xảy ra theo đúng những gì chúng tôi lo ngại và cảnh báo. Chính vì khuyến nghị hữu ích này, William O'Neil+Co đã trở thành một trong những nhà tư vấn đầu tư hàng đầu đối với nhiều nhà đầu tư tổ chức ở Mỹ.

Chỉ trong vòng vài tháng, tất cả các cổ phiếu dầu khí đều rớt giá thê thảm. Các nhà quản trị tiền kém cõi chỉ nhận ra được vấn đề sau khi giá cổ phiếu ngành dầu khí đạt đỉnh và bị bán tháo mạnh mẽ.

Trong số ra tháng 7 năm 1982 của tạp chí *Institutional Investor* (Nhà Đầu Tư Tổ Chức), 10 nhà phân tích về lĩnh vực năng lượng của tám công ty môi giới chứng khoán lớn nhất và danh tiếng nhất lại đưa ra một quan điểm khác. Họ khuyến nghị mua các cổ phiếu dầu khí vì chúng đang có vẻ rẻ đi sau đợt giảm đầu tiên từ đỉnh. Đây lại là một ví dụ minh họa cho thấy các nhà phân tích thường sử dụng các quan điểm chủ quan cá nhân, cho dù họ là những chuyên gia phân tích cao cấp hay có tấm bằng MBA từ các trường đại học danh giá. Đây là phương pháp được thực tế chứng minh là sẽ gây ra thua lỗ trên thị trường chứng khoán.

Điều tương tự lặp lại vào năm 2008 khi chúng tôi đưa cổ phiếu Schlumberger vào danh sách bán/hoặc tránh đầu tư tại mức giá $100 vào ngày 3 tháng 7. Cổ phiếu này đã đóng cửa dưới đường trung bình di động 10 tuần và giảm xuống còn $35 trong tám tháng. Hầu hết các cổ phiếu dầu khí đã bị loại ra khỏi danh sách mua vào ngày 20 tháng 6 và nhóm này dần dần tạo lập đỉnh. Nhiều nhà đầu tư tổ chức, dựa trên các khuyến nghị mua của các nhà phân tích, đã mua cổ phiếu dầu khí khi chúng đang trong xu hướng giảm giá vì nghĩ rằng đây là những món hời. Nhưng họ đã sai lầm. Ngay chính bản thân giá dầu cũng sụp đổ từ mức $147/thùng xuống mức đáy $35/thùng.

Vào tháng 8 năm 2000, một cuộc điều tra cho thấy các nhà phân tích đã khuyến nghị mua mạnh các cổ phiếu công nghệ cao. Sáu tháng sau, ngay cả khi thị trường con gấu tồi tệ nhất trong nhiều năm qua xuất hiện,

các nhà phân tích này vẫn kiên quyết mua thật nhiều cổ phiếu công nghệ cao. Các nhà phân tích rõ ràng sẽ trả giá đắt với khuyến nghị của mình nếu như họ thực sự mua cổ phiếu. Thực tế, chỉ 1% các nhà phân tích đưa ra khuyến nghị bán cổ phiếu công nghệ cao. Các quan điểm chủ quan cá nhân mà giới phân tích sử dụng, thường sai lầm trong khi thị trường không bao giờ sai. Vì thế, hãy học cách đọc hành động giá để biết thị trường đang nói với bạn điều gì, và ngừng lắng nghe cái tôi hay quan điểm chủ quan của bạn. Các nhà phân tích không hiểu điều này đã gián tiếp gây ra các khoản thua lỗ lớn cho khách hàng của họ. Trong khi đó, Nhật Báo IBD sử dụng các quy luật vận động khách quan của hành động giá chứ không phải quan điểm chủ quan cá nhân.

Chúng tôi không bao giờ viếng thăm hay nói chuyện với các doanh nghiệp, điều mà các nhà phân tích vẫn thường làm. Chúng tôi cũng chẳng bao giờ có hoặc tin vào thông tin nội gián. Chúng tôi cũng không phải là công ty nghiên cứu định lượng. Chúng tôi vẫn thường khuyên các khách hàng tổ chức của mình (là những nhà đầu tư có bộ phận phân tích cơ bản riêng) hãy kiểm tra lại những tư vấn của chúng tôi có đúng đắn và hợp lý hay không. Các nhà đầu tư tổ chức luôn có những người chịu trách nhiệm cá nhân đối với mỗi cổ phiếu mà họ đầu tư. Ngay cả chúng tôi cũng phạm phải sai lầm vì không có điều gì là chắc chắn trên thị trường chứng khoán cả. Nhưng khi chúng tôi phạm phải sai lầm, chúng tôi nhanh chóng nhận ra và sửa chữa nó.

ĐỈNH CỦA CỔ PHIẾU TRÒ CHƠI BOWLING VÀO NĂM 1961

Bắt đầu từ năm 1958 và kéo dài cho đến năm 1961, cổ phiếu Brunswick đã có cú tăng giá ngoạn mục. Cổ phiếu AMF (là một công ty sản xuất các ki tự động cho sàn bowling) cũng tăng giá ấn tượng cùng với Brunswick. Sau khi Brunswick đạt đỉnh vào tháng 3 năm 1961, cổ phiếu này tăng trở lại từ $50 lên $60 nhưng cổ phiếu AMF lại không hề tăng giá. Đây chính là một dấu hiệu cho thấy toàn bộ nhóm cổ phiếu trò chơi Bowling đã đạt đỉnh dài

hạn, và sự tăng giá ngắn hạn của cổ phiếu Brunswick sẽ không kéo dài quá lâu. Bạn nên bán ra cổ phiếu vào lúc này.

Quy tắc giao dịch của chúng tôi là tránh mua bất cứ cổ phiếu nào trừ khi sức mạnh tăng giá và sự hấp dẫn của nó được xác nhận bởi ít nhất một hoặc hai cổ phiếu quan trọng trong ngành. Bạn có thể bỏ qua sự xác nhận này trong một số ít trường hợp nếu như công ty thực sự rất đặc biệt. Tuy nhiên, tôi cho rằng các tình huống như vậy là khá hiếm. Từ cuối những năm 1980 đến cuối những năm 1990, cổ phiếu Walt Disney được xếp vào nhóm: công ty giải trí có yếu tố cơ bản rất tốt và độc đáo hơn là nhóm công ty sản xuất xuất phim, vốn ít tin cậy và không ổn định.

Có hai khái niệm cực kỳ giá trị khác được chúng tôi xây dựng dựa trên các nghiên cứu lịch sử về thị trường chứng khoán. Khái niệm đầu tiên có tên là *"hiệu ứng ăn theo"* và *khái niệm thứ hai* là *"lý thuyết cổ phiếu họ hàng."*

"HIỆU ỨNG ĂN THEO"

Đôi khi, sự phát triển mạnh mẽ trong một ngành công nghiệp có thể khiến cho các ngành công nghiệp liên quan được hưởng lợi từ hiệu ứng ăn theo. Ví dụ, vào cuối những năm 1960, ngành hàng không trải qua thời kỳ phục hưng nhờ sự ra đời của máy bay phản lực cỡ lớn, khiến cho cổ phiếu hàng không bùng nổ mạnh mẽ. Vài năm sau đó, chính nhờ sự tăng trưởng đột biến của khách hàng ngành hàng không đã tạo nên nhu cầu lớn cho ngành kinh doanh khách sạn khi lượng khách du lịch tăng lên. Bắt đầu vào năm 1967, cổ phiếu ngành khách sạn bắt đầu tăng giá mạnh. Loews và Hilton là những siêu cổ phiếu thực sự. Trong trường hợp này, ngành khách sạn chính là hiệu ứng ăn theo của ngành hàng không.

Khi giá dầu tăng vọt vào cuối những năm 1980, các công ty dầu khí đẩy mạnh hoạt động khoan dầu. Kết quả là, giá dầu ngày càng cao không chỉ giúp cho giá cổ phiếu dầu khí tăng vọt mà cổ phiếu ngành dịch vụ dầu khí (chẳng hạn như cung cấp thiết bị khoan và thăm dò dầu khí) cũng bùng nổ mạnh mẽ.

Thành công vang dội của các công ty sản xuất máy tính quy mô vừa và nhỏ trong suốt thị trường tăng giá năm 1978 đến năm 1981 đã tạo nên

hiệu ứng ăn theo của các ngành dịch vụ máy tính, phần mềm máy tính, các sản phẩm thiết bị ngoại vi vào cuối năm 1982. Khi ngành Internet bùng nổ mạnh mẽ vào giữa những năm 1990, con người bắt đầu có nhu cầu được truy cập nhanh hơn với băng thông lớn hơn. Các cổ phiếu ngành mạng lưới do đó bùng nổ bởi hiệu ứng ăn theo. Trong đó, nổi bật nhất là sự tăng giá của cổ phiếu ngành sản xuất dây cáp quang.

LÝ THUYẾT "CỔ PHIẾU HỌ HÀNG"

Nếu một ngành nào đó đang tăng giá mạnh mẽ, thì "cổ phiếu họ hàng" (thường là các công ty cung ứng thiết bị đầu vào cho ngành đó) cũng được hưởng lợi. Ví dụ, do nhu cầu hàng không tăng mạnh vào giữa những năm 1960, Boeing đã bán được rất nhiều máy bay phản lực. Mỗi chiếc máy bay phản lực của Boeing tất nhiên luôn sử dụng các nhà vệ sinh chuyên dụng (sử dụng hóa chất để tiêu hủy chất thải) của công ty Monogram Industries. Với mức tăng trưởng lợi nhuận 200%, cổ phiếu Monogram đã tăng đến 1,000%.

Vào năm 1983, Fleetwood Enterprises, một nhà sản xuất hàng đầu về xe giải trí, trở thành siêu cổ phiếu trên thị trường chứng khoán. Textone là một cổ phiếu họ hàng nhỏ, chuyên cung cấp những tấm phủ làm bằng nhựa PVC và cánh cửa cabin rỗng ruột cho các công ty sản xuất xe hơi giải trí và nhà ở di động, cũng tăng giá mạnh.

Nếu bạn nhận ra một công ty đang làm ăn phát đạt, hãy nghiên cứu mô hình kinh doanh của nó thật kỹ. Bạn sẽ phát hiện ra các nhà cung cấp thiết bị đầu vào cho công ty đó cũng rất đáng để đầu tư.

SỰ THAY ĐỔI TRONG ĐIỀU KIỆN KINH DOANH CỦA NGÀNH

Hầu hết các cơn sóng ngành xảy ra là do những thay đổi mạnh mẽ trong điều kiện kinh doanh của ngành.

Vào năm 1953, cổ phiếu ngành nhôm và xây dựng đã bước vào thị trường tăng giá mạnh mẽ bởi nhu cầu xây dựng nhà ở tăng đột biến sau

thế chiến. Nguồn cung ván lát tường thiết hụt đến nỗi một số nhà xây dựng đã tặng chiếc xe Cadilacs mới toanh cho các nhà cung cấp ván lát tường bằng thạch cao để đổi lấy một toa hàng của họ.

Năm 1965, sự leo thang của chiến tranh Việt Nam (với phí tổn chiến tranh hơn 20 tỷ đôla) đã tạo ra nhu cầu lớn cho các sản phẩm điện tử sử dụng trong các ứng dụng quân sự và quốc phòng. Giá cổ phiếu các công ty như Fairchild Camera đã tăng hơn 200%.

Trong những năm 1990, các công ty chỉ đơn thuần cung cấp dịch vụ môi giới (*discount brokerage firm*) tiếp tục chiếm lĩnh thị phần so với các công ty đa dịch vụ (*full-service firm*) khi hoạt động đầu tư trở nên phổ biến hơn và các nhà đầu tư cũng có nhiều kinh nghiệm hơn. Tại thời điểm đó, Charles Schawab, một trong những công ty cung cấp dịch vụ môi giới thành công nhất tại thời điểm đó, đã trở thành cổ phiếu dẫn dắt giống như Microsoft vào năm trước đó. Đây là sự thực mà rất ít người biết đến.

NHỮNG DẤU HIỆU KHÁC ĐỂ NHẬN DIỆN XU HƯỚNG TĂNG MỚI KHI NÓ HÌNH THÀNH

Khi quan sát dữ liệu nghiên cứu, chúng tôi chú ý đến những khu vực địa lý ở quốc gia mà doanh nghiệp đặt trụ sở. Trong xếp hạng của chúng tôi về các công ty từ năm 1971 đến nay, chúng tôi đã cộng thêm điểm cho những công ty có trụ sở chính tại Dallas, Texass và một số trung tâm phát triển công nghệ như Thung Lũng Silicon ở California. Tuy nhiên, gần đây, do mức thuế kinh doanh và chi phí cao ở California đã khiến cho một số công ty chuyển tới các bang như Utah, Arizona và vùng phía Tây Nam.

Các nhà đầu tư thông minh cũng nên lưu ý đến xu hướng nhân khẩu học. Từ những dữ liệu như số người trong từng độ tuổi khác nhau, có thể dự đoán tiềm năng tăng trưởng ở một số ngành nhất định. Ví dụ, việc ngày càng nhiều phụ nữ làm việc ở công sở cũng như bùng nổ trẻ em thế hệ baby boomer giải thích tại sao giá cổ phiếu như The Limited, Dress Barn, và các nhà bán lẻ thời trang phụ nữ tăng vọt từ năm 1982 đến năm 1986.

Cũng nên chú ý tìm hiểu đặc tính tự nhiên của mỗi ngành công nghiệp chủ chốt. Ví dụ, cổ phiếu công nghệ cao có độ biến động gấp 2 ½ lần so với các cổ phiếu hàng tiêu dùng, vì thế nếu bạn không mua đúng thời điểm, bạn có thể bị thua lỗ lớn. Hoặc nếu danh mục của bạn tập trung quá nhiều vào cổ phiếu công nghệ cao, chúng có thể đồng loạt giảm mạnh vào một thời điểm. Vì thế, rủi ro của bạn có thể tăng lên nếu như tập trung quá nhiều vào lĩnh vực cổ phiếu công nghệ có độ biến động cao hoặc các nhóm cổ phiếu nhiều rủi ro khác.

ĐÔI KHI SỰ TĂNG GIÁ CỦA NHÓM CỔ PHIẾU PHÒNG THỦ CÓ THỂ CẢNH BÁO THỊ TRƯỜNG CHUNG ĐẠT ĐỈNH

Một điều quan trọng khác mà nhà đầu tư cần biết là các nhóm cổ phiếu mang tính chất "phòng thủ". Nếu, sau một vài năm tăng giá, bạn có thể nhìn thấy những nhóm ngành như vàng, bạc, thuốc lá, thực phẩm, tạp hóa và các thiết bị điện tử và tiện ích công cộng tăng giá. Đó là dấu hiệu cho thấy thị trường chung sắp đạt đỉnh. Sự suy giảm kéo dài của nhóm ngành tiện ích công cộng có thể là tín hiệu cho thấy lãi suất tiếp tục tăng cao hơn và thị trường con gấu đang ở phía trước.

Các cổ phiếu vàng cũng lọt vào top những ngành tăng giá mạnh trong số 197 ngành công nghiệp vào ngày 22 tháng 2 năm 1973. Bất cứ ai phát hiện thấy những thông tin này có thể là tín hiệu cảnh báo rõ ràng đầu tiên cho thấy sự xuất hiện của thị trường con gấu tồi tệ nhất kể từ năm 1929.

HƠN 60% SIÊU CỔ PHIẾU ĐƯỢC HÌNH THÀNH LÀ DO NHÓM NGÀNH CÔNG NGHIỆP

Trong số các siêu cổ phiếu từ năm 1953 đến năm 1993, gần hai phần ba cổ phiếu tăng giá theo từng nhóm ngành. Vì thế, hãy luôn nhớ rằng, bạn phải luôn nỗ lực nghiên cứu và rèn giũa kỹ năng nhận diện sự trỗi dậy của từng nhóm ngành. Bất cứ thị trường tăng giá mới nào cũng được dẫn dắt bởi một số nhóm ngành. Nếu bạn không nhận ra sóng ngành nào đang xuất hiện, bạn không thể đạt được siêu lợi nhuận trong thị trường tăng giá mới. ◆

CHƯƠNG

16

TÔI SỬ DỤNG *NHẬT BÁO IBD* ĐỂ TÌM KIẾM CÁC SIÊU CỔ PHIẾU NHƯ THẾ NÀO

Tại sao chúng tôi sáng lập Nhật Báo IBD? Trong nhiều thập niên, các nhà quản lý tiền chuyên nghiệp là những người duy nhất có thể tiếp cận với các dữ liệu chuyên sâu, vốn cực kỳ quan trọng để tìm kiếm các siêu cổ phiếu. Vì thế, họ là những người độc quyền sở hữu các thông tin đầu tư quan trọng nhất. Đó là lý do tại sao tôi bắt đầu lập ra Nhật Báo IBD vào tháng 4 năm 1984, nhằm mang lại nguồn thông tin hữu ích cho tất cả nhà đầu tư, bất kể đó là nhà đầu tư lớn hay nhỏ, mới tham gia thị trường hay đã có kinh nghiệm.

NỔI TIẾNG VỚI NĂNG LỰC ĐẦU TƯ CỦA MÌNH từ đầu những năm 1960, công ty William O'Neil +Co đã xây dựng một cơ sở dữ liệu thị trường chứng khoán hàng ngày được máy tính hóa đầu tiên tại nước Mỹ để theo dõi và so sánh thành tích giá của mỗi cổ phiếu. *Nhật Báo IBD* theo dõi những đặc điểm quan trọng tạo nên các siêu cổ phiếu, đặc biệt là những đặc điểm xuất hiện trước khi giá cổ phiếu tăng vọt.

Phần lớn những thông tin quan trọng, chi tiết này đã sẵn có trên *Nhật Báo IBD* và mang đến cho tất cả mọi người (từ nhà đầu tư cá nhân cho đến nhà đầu tư chuyên nghiệp) cơ hội đạt được lợi nhuận lớn trên thị trường chứng khoán. Vì mối quan tâm chính của chúng tôi là hiểu rõ và giải thích nền kinh tế Mỹ bằng cách sử dụng bộ cơ sở dữ liệu toàn diện của mình, nên *Nhật Báo IBD* trước hết là nguồn cung cấp thông tin quan trọng, sau đó mới là một tờ báo.

Nếu bạn thực sự mong muốn trở thành nhà đầu tư thành công, bạn hoàn toàn có thể làm được điều đó. Nếu bạn quyết tâm nghiên cứu những

chiến lược đầu tư được trình bày trong cuốn sách này (đã được thời gian kiểm chứng là hiệu quả), rèn luyện tính kỷ luật và tập trung học hỏi mỗi ngày, mỗi tuần, bạn đã đi được một nửa chặng đường hướng tới sự thành công. Những công cụ nghiên cứu độc quyền của *Nhật Báo IBD* chính là một nửa chặng đường còn lại. Đối với nhiều bạn đọc, đây chính là lúc bạn phải làm quen với các dữ liệu, phương pháp, và những khái niệm mới, hoàn toàn khác với những gì bạn từng nghe, từng thấy và từng sử dụng.

Ví dụ, theo nghiên cứu lịch sử của chúng tôi về tất cả các siêu cổ phiếu thành công nhất, nếu bạn e ngại mua cổ phiếu có P/E cao, bạn có thể bỏ lỡ phần lớn các siêu cổ phiếu trong vài thập niên vừa qua. Những thông tin mà bạn theo dõi tại *Nhật Báo IBD*, chính là các đặc điểm quan trọng thường xuất hiện ở các công ty thành công nhất trong lịch sử, trước khi giá cổ phiếu tăng vọt. Chính việc theo dõi các biến số quan trọng này đã giúp chúng tôi và nhiều nhà đầu tư khác đạt được thành công lớn từ những năm 1960.

Nhật Báo IBD được sáng lập vào tháng 4 năm 1984 chỉ với 15,000 độc giả đăng ký. Trong những năm trước khi *Nhật Báo IBD* ra đời, tờ báo Wall Street Journal đã tăng trưởng đều đặn và đạt tới con số 2.1 triệu ấn bản khi chúng tôi sáng lập *Nhật Báo IBD.* Kể từ thời điểm đó, *Nhật Báo IBD* đã nhanh chóng phát triển và mở rộng thị phần, cạnh tranh trực tiếp với Wall Street Journal. Tại những bang lớn, đông dân cư như phía Nam bang Carlifornia, Florida, Long Island, New York, *Nhật Báo IBD* có lượng độc giả lớn hơn bất cứ tờ báo nào khác. Mặc dù nhiều độc giả của chúng tôi trước đây từng là độc giả đăng ký của Wall Street Journal, nhưng tỷ lệ trùng lặp độc giả khá thấp. Theo một vài cuộc điều tra, chỉ 16% độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD* đồng thời là độc giả đăng ký của Wall Street Journal. Điều này có nghĩa, nhiều khách hàng từng đọc báo Wall Street Journal đã hoàn toàn từ bỏ tờ báo này và chuyển sang đọc *Nhật Báo IBD.*

NHẬT BÁO IBD ĐỘC ĐÁO VÀ KHÁC BIỆT NHƯ THẾ NÀO?

Vậy chính xác điều gì là điểm khác biệt và độc đáo của *Nhật Báo IBD* so với các tờ báo khác? Chúng ta hãy tìm hiểu kỹ hơn.

• *Nhật Báo IBD* giúp nhà đầu tư dễ dàng tìm kiếm các siêu cổ phiếu. *Với hơn 10,000 cổ phiếu niêm yết, bạn đọc hẳn sẽ gặp phải khó khăn trong* việc lựa chọn cổ phiếu. *Nhật Báo IBD* giúp bạn thu hẹp sự lựa chọn bằng cách đưa ra danh sách cổ phiếu thu gọn (Người dịch: khoảng 2,500 cổ phiếu được theo dõi, với các danh sách như IBD 50, danh sách IBD Big Cap 20, Stock Leader (những cổ phiếu dẫn dắt), danh sách các cổ phiếu đạt chuẩn CANSLIM... các nhà giao dịch dễ dàng chọn lựa cổ phiếu) với các thông tin quan trọng về thành tích giá, các mức xếp hạng yếu tố cơ bản và kỹ thuật.

• *Nhật Báo IBD* giúp nhà đầu tư có phương pháp dễ dàng, nhanh chóng, chính xác và đáng tin cậy để giải thích hành động giá của thị trường chung. Công việc quan trọng mỗi ngày của *Nhật Báo IBD* là mang đến cho bạn đọc một góc nhìn tổng quát về sức khỏe thị trường chung và cải thiện khả năng mua và bán đúng thời điểm. Đây chính là nhiệm vụ của chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh (The Big Picture)" do *Nhật Báo IBD* cung cấp. Trong những giai đoạn thị trường khó khăn như 2000-2003 và 2007-2009, Chuyên Mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" đã có rất nhiều thông tin cực kỳ giá trị, giúp nhà đầu tư bảo vệ được nguồn vốn trước các đợt sụp đổ của thị trường.

• Cung cấp cho bạn những chương trình đào tạo và hỗ trợ đầu tư hữu ích. Mục tiêu trọng tâm của *Nhật Báo IBD* là dựa trên những nghiên cứu cơ sở dữ liệu để tìm ra những quy luật vận động khách quan của thị trường, chứ không phải dựa vào những quan điểm chủ quan của cá nhân. Có vô số *những nguồn tài liệu quan trọng được đề cập trong chương này giúp bạn* học hỏi và hiểu rõ cách thức thị trường chứng khoán hoạt động.

MỘT PHƯƠNG PHÁP MỚI, TỐT HƠN ĐỂ PHÁT HIỆN CÁC SIÊU CỔ PHIẾU

Tại *Nhật Báo IBD,* chúng tôi đã xây dựng một phương pháp hoàn toàn độc đáo và khác biệt để tìm kiếm các siêu cổ phiếu. Qua bốn thập niên nghiên cứu lịch sử, chúng tôi biết rõ phải nhìn thấy sự mạnh lên của những dấu

hiệu gì, trước khi các cổ phiếu trở thành siêu cổ phiếu. Phương pháp của chúng tôi sẽ khiến rất nhiều cảm thấy rối trí, vì họ vốn nhầm tưởng rằng siêu cổ phiếu là những món hời, tức giá cổ phiếu nằm ở mức thấp, ít người biết đến, rồi sau đó bất ngờ tăng vọt. Như chúng tôi từng nói, cổ phiếu rẻ vì có lý do xứng đáng: chúng đang hoạt động kém hiệu quả đến nỗi không thể trở thành một cổ phiếu tăng trưởng. Để cổ phiếu tăng giá lên các đỉnh cao mới, cần phải có tăng trưởng doanh số và tăng trưởng EPS ở mức cao, cộng thêm một số yếu tố khác giúp chúng trở thành một cổ phiếu dẫn dắt mới. Nếu bạn bắt được những cổ phiếu này ngay khi chúng vừa mới xuất hiện, bạn có thể trở thành nhà giao dịch siêu hạng với những khoản lợi nhuận khổng lồ.

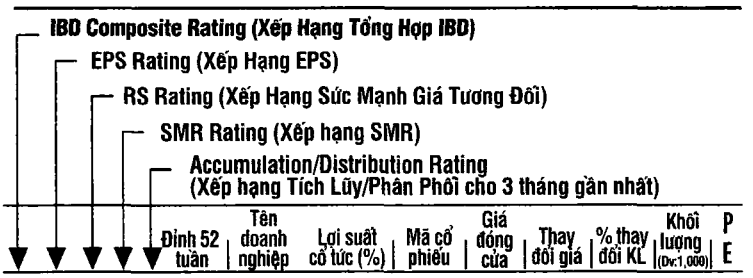
Nên nhớ, những siêu cổ phiếu tăng giá mạnh nhất mọi thời đại, ví dụ như Cisco Systems và Home Depot, bắt đầu thời kỳ tăng giá mạnh nhất sau khi trở thành người dẫn đầu về tăng trưởng doanh số, tăng trưởng lợi nhuận và các yếu tố khác đã được mô tả trong cuốn sách này. Các dữ liệu quan trọng để bạn quan sát đều được tìm thấy trong bảng giá cổ phiếu của *Nhật Báo IBD.*

Các bảng xếp hạng của *Nhật Báo IBD* là phương pháp cực kỳ độc đáo để phát hiện các siêu cổ phiếu trước khi chúng tăng giá mạnh. Do đó, bạn cần phải quan sát bảng xếp hạng này mỗi ngày. Bảng giá cổ phiếu của *Nhật Báo IBD* cũng khác biệt so với các bảng giá mà bạn thấy ở bất kỳ nơi đâu. Bảng xếp hạng độc quyền với tên gọi *SmartSelect Corporate Ratings* cho biết thành tích giá của mỗi cổ phiếu và mỗi cổ phiếu đang xếp ở thứ hạng nào so với các cổ phiếu khác trong bộ cơ sở dữ liệu của chúng tôi. Bảng xếp hạng này bao gồm 6 tiêu chí xếp hạng sau

- Xếp hạng EPS
- Xếp hạng RS (Relative Price Strength) của cổ phiếu đó
- Xếp hạng RS của nhóm ngành công nghiệp
- Xếp hạng SMR (viết tắt cả các từ Sale (doanh số), Profit Margin (Lợi nhuận biên) và ROE)
- Xếp hạng Tích Lũy/phân phối (Accumalation/Distribution)

- Xếp hạng Tổng Hợp (*Composite Rating*)

Xem một ví dụ mẫu về bảng xếp hạng *SmartSelect Corporate Rating* như hình.

Những cổ phiếu có giá trên $10 vào thứ 6, ngày 27 tháng 3 năm 2009

⑤ ① ② ③ ④ **1. MEDICAL** ⑥

59	1	87	E	B-49.4	AMAGPhrm	AMAG	36.84	+.10	-55	167	..0	
90	88	76	B	B	30.6	Abaxis	ABAX	17.72	-.93	-4	267	31
85	84	67	A	D-60.8	AbbotLa	3.4 r	ABT •	46.58	+.13	-5	11m	14
48	50	33	D	D	79.0	AbraxisBn	ABII	44.38	-.88	-42	13	99
65	5	93	E	B-35.7	AcordaTh		ACOR	25.11	-1.16	-22	509	..0
75	90	43	B	C	47.5	Aetna	.2 r	AET	24.50	+.08	-14	6.2m

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

GIẢI THÍCH CHI TIẾT VỀ BẢNG XẾP HẠNG SMARTSELECT® CORPORATE RATING

Mỗi dòng thông tin trong bảng xếp hạng *Smart Select Corporate Rating* của *Nhật Báo IBD* có nhiều ý nghĩa và cực kỳ hữu ích hơn bất cứ bảng giá chuẩn nào bạn từng thấy. Bảng xếp hạng này đã được thời gian kiểm chứng là công cụ có tính dự báo cao về những siêu cổ phiếu trong tương lai, và giúp bạn thu hẹp phạm vi lựa chọn cổ phiếu trong số hơn 10,000 cổ phiếu được niêm yết tại Mỹ.

Bạn sẽ nhận thấy những con số xếp hạng này giống như một bảng báo cáo cô đọng, súc tích về những chỉ tiêu tài chính quan trọng, nhằm giúp nhà đầu tư hiểu được một cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt hay xấu. Các con số xếp hạng giống như một sự định giá tổng quan về sức khỏe tài chính

nói chung của doanh nghiệp. Quan trọng nhất, cùng với các biểu đồ ngày hoặc tuần, các mức điểm xếp hạng này sẽ giúp bạn dễ dàng tìm ra các cổ phiếu tốt. Hãy tìm hiểu chi tiết các thành phần của bảng xếp hạng này.

Xếp Hạng EPS Cho Thấy Tốc Độ Tăng Trưởng EPS Của Công Ty So Với Các Công Ty Khác Như Thế Nào

Tăng trưởng EPS cao là một trong những điều kiện tiên quyết tạo nên thành công của mỗi cổ phiếu và có tác động mạnh mẽ nhất đến khả năng tăng giá cổ phiếu trong tương lai. Vì thế, xếp hạng tăng trưởng EPS là yếu tố quan trọng đầu tiên được đề cập trong bảng xếp hạng SmartSelect (là cột được đánh dấu số 1 trong hình trên).

Xếp hạng tăng trưởng EPS (sau đây gọi tắt là xếp hạng EPS - người dịch) tính toán tốc độ tăng trưởng và sự ổn định trong tăng trưởng EPS của mỗi công ty sau mỗi ba năm, với trọng số lớn hơn dành cho các quý gần nhất. Kết quả này được so sánh với các cổ phiếu khác trong bảng giá và được xếp hạng theo khung đo từ 1 đến 99, trong đó 99 là tốt nhất.

Ví dụ: xếp hạng EPS 90 nghĩa là tăng trưởng EPS của công ty trong ngắn hạn và dài hạn đang nằm ở top 10% của 10,000 cổ phiếu được theo dõi.

Mức xếp hạng trên giúp bạn hình dung ra tăng trưởng EPS của doanh nghiệp mạnh như thế nào so với các công ty niêm yết khác và triển vọng duy trì tăng trưởng cao trong tương lai. Đây được xem là một thước đo khách quan để bạn so sánh tăng trưởng lợi nhuận giữa các công ty. Ví dụ, tăng trưởng EPS của IBM như thế nào so với Hewlett-Packard, Lockheed, Loews Companies, Wal-Mart hay Apple. Các con số lợi nhuận ước tính không được sử dụng trong tính toán của chúng tôi vì chúng chỉ là ý kiến chủ quan cá nhân của các nhà phân tích, điều vốn dễ sai lầm và thường thay đổi.

Vì tăng trưởng lợi nhuận và độ ổn định của nó là những thước đo cơ bản nhất về thành công của doanh nghiệp, xếp hạng EPS là công cụ vô giá để phân biệt một siêu cổ phiếu hay một cổ phiếu dẫn dắt thực sự với những công ty được quản lý tồi, yếu kém và tầm thường trong bối cảnh môi trường cạnh tranh gay gắt như hiện nay.

Xếp hạng EPS hữu ích hơn nhiều so với danh sách Fortune 500 (là danh sách theo dõi các doanh nghiệp có quy mô lớn nhất). Quy mô doanh nghiệp hiếm khi đảm bảo cho công ty tiếp tục duy trì động lực đổi mới, tăng trưởng và khả năng sinh lợi. Các công ty lớn thường đã có 50-100 năm tuổi với những nhãn hiệu hàng nổi tiếng quá quen thuộc với người tiêu dùng, nhưng chúng đang mất dần thị phần vào các công ty trẻ hơn, có tính đổi mới mạnh mẽ hơn và đang có những sản phẩm mới tốt hơn. Hãy xem sự thoái trào của những hãng xe hơi nổi tiếng, Alcoa, Eastman Kodak, International Paper, Xerox, CBS, Gannett và Citigroup. Đây đều là những doanh nghiệp quy mô lớn, già cỗi và bị đánh bại bởi những doanh nghiệp trẻ hơn với sản phẩm, dịch vụ ưu việt hơn.

Xếp Hạng Chỉ Báo RS Cho Thấy Những Cổ Phiếu Đang Dẫn Đầu Về Tốc Độ Tăng Giá

Vì chúng ta đã biết rằng, các siêu cổ phiếu luôn là những cổ phiếu dẫn đầu về tốc độ tăng giá so với nhiều cổ phiếu khác, thậm chí ngay cả trước khi chưa có đợt tăng giá mạnh mẽ nhất. Xếp Hạng Chỉ Báo RS (Người dịch: sau đây gọi tắt là xếp hạng RS) cho biết cổ phiếu nào đang dẫn đầu về tốc độ tăng giá trong 12 tháng gần nhất. Thành tích tăng giá của mỗi cổ phiếu sẽ được so sánh với tất cả các công ty niêm yết khác và được xếp hạng từ 1 đến 99, trong đó 99 là tốt nhất. Đây chính là cột được đánh dấu số 2 ở hình trên.

Ví dụ: Xếp hạng RS bằng 85 có nghĩa thành tích tăng giá của cổ phiếu đang tốt hơn 85% so với tất cả cổ phiếu khác trong năm vừa qua. Các siêu cổ phiếu từ năm 1952 thường dễ dàng có được mức xếp hạng RS trên 87 trước khi có điểm phá vỡ từ nền giá tốt. Nói cách khác, những siêu cổ phiếu thường có thành tích tăng giá tốt hơn 90% các cổ phiếu còn lại trên thị trường trước khi chúng có cú tăng giá ngoạn mục nhất.

Trong thị trường con gấu, Xếp Hạng RS dưới 70 là sự cảnh báo về khả năng cổ phiếu đang gặp phải vấn đề nghiêm trọng. Tuy nhiên, ở khía cạnh bán, chúng tôi đã giới thiệu cho bạn rất nhiều quy tắc bán (cắt lỗ và chốt

lãi) khá sớm và hiệu quả hơn cả việc sử dụng Xếp Hạng RS. Khi bạn so sánh Xếp Hạng RS với các phương pháp đầu tư cổ điển (vốn không hề có tính khoa học nào, thường dựa trên các quan điểm chủ quan cá nhân, là các lý thuyết học thuật sai lầm...), bạn mới thấy được giá trị độc đáo mà *Nhật Báo IBD* cung cấp. Đây chính là lợi thế giúp bạn sinh tồn và trở nên thành công trên thị trường tài chính đầy hỗn loạn.

Bạn Cần Cả Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS Ở Mức Cao

Sự kết hợp của Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS là rất hữu ích. Bạn có thể chọn ra các cổ phiếu dẫn dắt thực sự bằng cách có Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS ở mức cao. Thực tế, phần lớn các siêu cổ phiếu đều có Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS trên 80 trước khi tăng giá ngoạn mục. Vì Xếp Hạng EPS là thước đo đánh giá chất lượng yếu tố cơ bản và Xếp Hạng RS là thước đo về sức mạnh hành động giá, nên cả hai thông số xếp hạng trên đều rất tốt, hữu ích và làm cải thiện kỹ năng chọn lựa cổ phiếu.

Tất nhiên, vẫn có những trường hợp một công ty đang có thành tích tăng giá rất ấn tượng ở hiện tại và quá khứ bất ngờ bị bán tháo mạnh mẽ. Đó là lý do tại sao bạn luôn phải sử dụng lệnh dừng lỗ, là quy tắc bán được thảo luận ở Chương 10 và Chương 11. Một việc làm khôn ngoan và cần thiết là luôn kiểm tra đồ thị ngày và đồ thị tuần để xem liệu cổ phiếu đang hình thành nền giá tốt hay là đã tăng giá quá xa nền giá tốt. (Vui lòng xem lại những mẫu hình giá tốt, phổ biến được đề cập ở Chương 2).

Như từng nói, mẫu hình của các siêu cổ phiếu tăng giá mạnh nhất trong thế kỷ 20 cho thấy tăng trưởng EPS cao trong 3 năm gần nhất và trong 2 hoặc 3 quý gần nhất là hai yếu tố cơ bản quan trọng nhất.

Dựa trên hiểu biết quan trọng này, tại sao bạn lại đi mua cổ phiếu của những cổ phiếu tăng giá ì ạch với Xếp Hạng EPS chỉ 30 hoặc Xếp Hạng RS chỉ 40, trong khi có hàng trăm cổ phiếu có mức xếp hạng cao hơn?

Không phải những công ty có mức xếp hạng thấp thì không thể tăng giá mạnh được. Nhưng vấn đề là phần lớn các công ty có xếp hạng thấp đều gây thất vọng. Thậm chí ngay cả khi một công ty có mức xếp hạng thấp

tăng giá mạnh, bạn vẫn có thể tìm thấy một công ty khác cùng ngành, có mức xếp hạng cao hơn và giá cổ phiếu còn tăng mạnh hơn nữa.

Theo một nghĩa nào đó, việc kết hợp Xếp Hạng RS và Xếp Hạng EPS giống như cách xếp hạng số lượng người xem của hãng A.C.Nielsen đối với các chương trình truyền hình. Liệu có ai muốn tiếp tục tài trợ cho những chương trình có số lượng người xem ít ỏi cơ chứ?

Bây giờ, hãy tưởng tượng bạn là ông bầu của đội bóng chày New York Yankee. Trong giai đoạn nghỉ giữa hai mùa giải, bạn tiến hành mua sắm các cầu thủ mới để bổ sung lực lượng cho đội bóng trong mùa giải tới. Liệu bạn có muốn ký hợp đồng với những cầu thủ bình thường hay là bạn sẽ ký hợp đồng với những ngôi sao ghi điểm xuất sắc? Một ngôi sao xuất sắc sẽ có mức phí chuyển nhượng và lương bổng cao hơn, cũng giống như bạn mua cổ phiếu có P/E cao. Quả thực, một cầu thủ bình thường có mức giá chuyển nhượng rẻ hơn nhưng thử hỏi làm sao bạn có thể đạt chức vô địch nếu đội bóng chỉ toàn những cá nhân tầm thường? Bạn cần có những ngôi sao lớn trong đội bóng để hướng tới chức vô địch. Vì thế, hãy sẵn sàng mua sắm những ngôi sao với giá cao (giống như mua cổ phiếu có P/E cao) để có nhiều khả năng tranh ngôi vô địch.

Lựa chọn và quản trị danh mục cổ phiếu không khác gì một huấn luyện viên tiến hành lựa chọn cầu thủ cho đội bóng nhằm hướng tới chức vô địch. Để hướng tới thành tích cao, bền vững, bạn phải có trong tay những cầu thủ giỏi nhất, là những người đã có thành tích ghi điểm xuất sắc. Bạn không thể đầu tư tốt nếu cứ khăng khăng mua những cổ phiếu có yếu tố cơ bản kém và "giá rẻ" hoặc chỉ có một vài điểm tích cực trong khi có vô số những vấn đề nghiêm trọng, với hy vọng sẽ "tìm thấy" một siêu cổ phiếu. Các nhà giao dịch siêu hạng có những đặc điểm hoàn toàn khác biệt so với kẻ thua lỗ. Những hy vọng hão huyền không bao giờ trở thành hiện thực trên thị trường cổ phiếu. Bạn chỉ có quyền hy vọng thành công một khi đặt cược vào các cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt, đang bắt đầu có đà tăng trưởng giá. Các "động lực thúc đẩy" (là tăng trưởng EPS, tăng trưởng doanh số, giá và khối lượng) chính là điều kiện tiên quyết để thành công

trong tương lai. Đừng ngu ngốc nghĩ đến những món hời hoặc mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá bởi vì chúng trông có vẻ rẻ. Hãy thay thế cách đầu tư dựa trên sự hy vọng và các ý kiến chủ quan cá nhân bằng những phương pháp đầu tư thực tế như CANSLIM.

Một điều thật thú vị là những mức xếp hạng của *Nhật Báo IBD* đang tạo ra áp lực cho ban lãnh đạo của doanh nghiệp nhằm có được mức xếp hạng tốt hơn. Việc liên tục có mức xếp hạng thấp theo đánh giá của *Nhật Báo IBD* có thể là lời cảnh tỉnh đối với bất cứ nhà lãnh đạo cao cấp nào.

XẾP HẠNG SMR CAO LÀ DẤU HIỆU TÍCH CỰC

SMR là viết tắt của ba yếu tố: tăng trưởng doanh số (*Sales*), lợi nhuận biên (*Profit Margin*) và ROE. Xếp hạng SMR cao đồng nghĩa doanh nghiệp có tăng trưởng doanh số cao, lợi nhuận biên cao so với ngành, và ROE cao.

Việc cắt giảm chi phí có thể giúp công ty tăng lợi nhuận trong một hoặc hai quý, nhưng để có được tăng trưởng lợi nhuận bền vững đòi hỏi phải có tăng trưởng doanh số nhanh. Điều quan trọng là bạn mua được các công ty có tăng trưởng doanh số cao từ lĩnh vực kinh doanh cốt lõi.

Ngoài ra, bạn phải biết công ty có thể tạo ra bao nhiêu lợi nhuận từ mỗi đồng doanh số (xem xét lợi nhuận biên)? Công ty có sử dụng hiệu quả nguồn vốn hay không (đánh giá chỉ tiêu ROE)?

Vì vậy, xếp hạng SMR là sự kết hợp của ba yếu tố cơ bản trên và là cách nhanh chóng để nhận ra đâu là một doanh nghiệp tốt, với tăng trưởng doanh số cao và làm ăn sinh lợi. Đây đều là những yếu tố cơ bản được nhiều nhà phân tích và các nhà quản trị danh mục đầu tư theo dõi. Xếp Hạng SMR được phân hạng từ A đến E, trong đó A và B là tốt nhất. Trong phần lớn các trường hợp, bạn nên tránh đầu tư vào những cổ phiếu có xếp hạng SMR ở mức D hoặc E. Xếp hạng SMR chính là cột được đánh số 3 trong đồ thị ở **trang 512.**

Ví dụ, Xếp Hạng SMR ở mức A cho biết cổ phiếu này đang nằm ở nhóm 20% doanh nghiệp có tăng trưởng doanh số, khả năng sinh lợi (lợi nhuận biên) và ROE cao nhất trong số các doanh nghiệp niêm yết. Trong đợt tăng

giá ngắn hạn diễn ra sau cú sụp đổ của thị trường con gấu từ tháng 3 đến tháng 5 của năm 2000, mã cổ phiếu SDL Inc đã vượt lên trở thành cổ phiếu dẫn dắt. Là nhà sản xuất linh kiện dành cho mạng cáp quang, cổ phiếu này thiết lập đỉnh cao mới ngay khi thị trường chung vừa xác nhận xu hướng tăng giá mới, đây là thời điểm lý tưởng để mua cổ phiếu. Cổ phiếu SDL Inc. sau đó tăng 112% chỉ trong tám tuần. Đây là một trong số những cổ phiếu có xếp hạng SMR ở mức A.

Đối với những nhà đầu tư không thường xuyên kiểm tra ROE của cổ phiếu, thì Xếp Hạng SMR rất quan trọng. Bảng ở trang 519 của các cổ phiếu dẫn dắt trong quá khứ cho biết ROE của mỗi cổ phiếu.

XẾP HẠNG TÍCH LŨY/PHÂN PHỐI - XEM XÉT TÁC ĐỘNG CỦA CÁC NHÀ ĐẦU TƯ CHUYÊN NGHIỆP LÊN CỔ PHIẾU.

Các nhà đầu tư chuyên nghiệp luôn có ảnh hưởng lớn đến giá cổ phiếu. Do đó, thời điểm tốt nhất để bạn mua cổ phiếu là khi các quỹ tương hỗ cũng đang mua cổ phiếu, và bạn nên bán hoặc tránh đầu tư khi các quỹ đầu tư đang bán mạnh. Cố gắng chống lại các nhà đầu tư lớn, chuyên nghiệp chỉ khiến bạn tổn thương mà thôi. Một cách nhanh chóng, hiệu quả để theo dõi hành động giao dịch của các nhà đầu tư chuyên nghiệp là sử dụng Xếp Hạng Tích Lũy/Phân Phối (chính là cột được đánh dấu **số 4 ở trang 512**, là phương pháp dựa trên các biến động giá và khối lượng hàng ngày. Xếp hạng Tích Lũy/Phân Phối sẽ nói cho bạn biết cổ phiếu bạn đang quan tâm đang được tích lũy (tức các nhà đầu tư chuyên nghiệp đang mua vào) hay phân phối (tức các nhà đầu tư chuyên nghiệp đang bán ra). Đây là một công thức độc quyền, khá phức tạp và được thời gian kiểm chứng là chính xác. Đó không phải là cách tính khối lượng tăng/giảm một cách đơn giản.

Các cổ phiếu được xếp hạng theo khung đo từ A đến E, với mỗi chữ cái thể hiện các ý nghĩa như sau:

A= Các tổ chức đang tích lũy mạnh cổ phiếu.

B= Các tổ chức đang tích lũy cổ phiếu ở mức độ vừa phải.

C= Trung tính. Không có hành động tích lũy hay phân phối của các tổ chức đầu tư.

D= Các tổ chức đầu tư đang bán cổ phiếu ở mức độ vừa phải (phân phối).

E= Các tổ chức đầu tư đang bán mạnh cổ phiếu.

ROE của các cổ phiếu dẫn dắt

Tên doanh nghiệp	ROE tại thời điểm mua	Năm có tín hiệu mua	% Tăng giá cổ phiếu
Pic 'N' Save	28.7%	1976	2950%
Home Depot	27.8%	1982	958%
Price Co	55.4%	1982	1086%
Liz Claiborne	42.4%	1984	715%
The Limited	42.3%	1985	451%
This Can't Be Yogurt	41.2%	1985	2073%
Merck	19.8%	1985	870%
Microsoft	40.5%	1986	340%
Cisco	36.3%	1990	74445%
Intl. Game Tech	22.9%	1991	1691%
Nokia	30.9%	1998	8620%
Qlogic	18.8%	1998	3345%
America Online	36.3%	1998	481%
Charles Schwab	29.4%	1998	434%
Coach	43.1%	2002	625%
Chicago Mercantile Exchange	28.2%	2002	915%
Nextel Intl.	56.1%	2003	368%
Google	87.8%	2003	536%
Southern Copper	47.6%	2004	369%
C B Richard Ellis	26.4%	2004	220%
Hansens	43.6%	2004	751%

© 2005 Investor's Business Daily, Inc.

Khi một cổ phiếu được *Nhật Báo IBD* xếp hạng A hoặc B, có nghĩa cổ phiếu này đang được các tổ chức đầu tư mua vào. Tuy nhiên, điều này không đảm bảo rằng giá cổ phiếu sẽ tăng. Hành động mua của các tổ chức luôn cần được theo dõi, nhưng nên nhớ các quỹ đầu tư cũng có thể gặp sai lầm. Họ có thể mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá và có

vị thế mua sai lầm. Trong phần lớn các trường hợp, bạn nên tránh mua các cổ phiếu được xếp hạng D. Tôi sẽ không bao giờ mua cổ phiếu có xếp hạng E. Tuy nhiên, nếu điều kiện thị trường thị trường chung thay đổi theo hướng tích cực, các cổ phiếu có xếp hạng C vẫn có thể ổn để mua.

Bạn không cần phải tiếc nuối khi bỏ lỡ một động thái mua vào hoặc bán ra lớn của nhà đầu tư tổ chức. Nên nhớ, các quỹ đầu tư phải mất vài tuần hoặc thậm chí vài tháng để mở hoặc đóng vị thế ở một cổ phiếu, vì thế hoàn toàn có đủ thời gian để bạn tìm kiếm lợi nhuận dựa trên hành động của các nhà đầu tư chuyên nghiệp. Luôn luôn kiểm tra đồ thị ngày hoặc đồ thị tuần của cổ phiếu nhằm đảm bảo cổ phiếu này chỉ vừa mới tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt, và tránh mua rượt đuổi cổ phiếu đang tăng giá quá nhanh.

XẾP HẠNG TỔNG HỢP: MỘT ĐÁNH GIÁ TỔNG QUÁT

Xếp hạng nằm ở cột đầu tiên trong bảng giá cổ phiếu của *Nhật Báo IBD* là *Xếp Hạng Tổng Hợp SmartSelect*, kết hợp tất cả năm xếp hạng trên thành một đánh giá tổng quát chung. Hãy nhìn vào cột được đánh dấu **số 5 ở trang 512**. Công thức *Xếp Hạng Tổng Hợp SmartSelect* rất đơn giản:

• Vì tăng trưởng EPS và thành tích tăng giá cổ phiếu có tác động lớn, nên chúng tôi đánh trọng số gấp đôi cho Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS. Trọng số này có thể thay đổi đôi chút trong tương lai khi chúng tôi tiếp tục cải thiện cách xếp hạng. Các Xếp Hạng RS cho ngành công nghiệp, Xếp Hạng SMR và Xếp Hạng Tích Lũy/Phân Phối được đánh trọng số ở mức bình thường.

• Khoảng cách phần trăm của giá cổ phiếu so với đỉnh 52 tuần cũng được sử dụng trong *Xếp Hạng Tổng Hợp SmartSelect*.

• Kết quả sau đó được so sánh với toàn bộ dữ liệu, và được xếp hạng từ 1 đến 99 (trong đó 99 là tốt nhất). Đây là cách để tổng quát hóa năm thước đo xếp hạng mà chúng ta vừa thảo luận.

Đối với một số mã cổ phiếu, *Xếp Hạng Tổng Hợp SmartSelct* có thể cao hơn 4 chỉ tiêu xếp hạng độc lập. Điều này là vì công thức tính toán Xếp

Hạng Tổng Hợp đánh trọng số cho cả khoảng cách phần trăm so với đỉnh 52 tuần của mỗi cổ phiếu. (Người dịch: Cổ phiếu càng nằm gần đỉnh 52 tuần hoặc vừa mới thiết lập đỉnh 52 tuần do đó sẽ có ảnh hưởng lớn, dẫn tới mức Xếp Hạng Tổng Hợp cao).

Khi bạn nhìn lại bảng giá cổ phiếu, chỉ số xếp hạng đơn giản này sẽ mang lại cho bạn nhiều thông tin giá trị và tiết kiệm thời gian. Công việc của bạn giờ đây chỉ còn là quan sát các cột và tìm xem cổ phiếu nào có *Xếp Hạng Tổng Hợp SmartSelect* trên 80. Đây chính là những cơ hội tiềm năng mà bạn sẽ mua khi thị trường chung chuyển sang xu hướng tăng.

Bước tiếp theo là nhìn lại bốn tiêu chí xếp hạng riêng biệt của *Bảng Xếp Hạng SmartSelect*: Xếp Hạng EPS, Xếp Hạng RS, Xếp Hạng SMR và Xếp Hạng Tích Lũy/Phân Phối. Chỉ cần nhìn lướt qua bảng giá cổ phiếu, giờ đây bạn biết nên phải tập trung quan sát các mã cổ phiếu nào.

PHẦN TRĂM THAY ĐỔI KHỐI LƯỢNG GIÚP THEO DÕI DÒNG TIỀN LỚN

Một thước đo quan trọng khác của *Nhật Báo IBD* là "Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng" (là cột được đánh nhãn **số 6 ở trang 512**. Hầu hết các tờ báo và phương tiện truyền thông như TV và Internet chỉ cung cấp khối lượng giao dịch của từng ngày, điều không nói lên toàn bộ ý nghĩa thực sự của câu chuyện. Nếu chỉ dựa trên khối lượng giao dịch mỗi ngày, bạn làm sao biết được tất cả cổ phiếu trong danh mục hay cổ phiếu bạn đang cân nhắc mua vào có thanh khoản bình thường, thấp bất thường, hoặc cao bất thường?

Để biết điều này, bạn luôn phải ghi nhớ trong đầu hoặc ghi ra giấy khối lượng giao dịch bình quân của mỗi cổ phiếu. Nhưng với *Nhật Báo IBD*, bạn không cần thiết phải làm như vậy, vì *Nhật Báo IBD* đã có cột Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng, cho biết khối lượng giao dịch mỗi ngày của cổ phiếu đang ở mức như thế nào (cao hơn hay thấp hơn) so với bình quân khối lượng giao dịch 50 ngày gần nhất. Đây mới là thông tin quan trọng bạn cần phải theo dõi, chứ không phải khối lượng giao dịch mỗi ngày của cổ phiếu.

Các cổ phiếu có thể giao dịch ở nhiều mức khối lượng khác nhau, và bất cứ sự đột biến nào về khối lượng giao dịch có thể mang đến cho bạn dấu hiệu tích cực về hoạt động giá cổ phiếu. Một cổ phiếu bình thường giao dịch 10,000 cổ phiếu mỗi ngày, trong khi cổ phiếu khác lại giao dịch 200,000 cổ phiếu mỗi ngày. Thậm chí có cổ phiếu được giao dịch 5 triệu cổ phiếu mỗi ngày. Vấn đề không phải là cổ phiếu giao dịch ở mức bao nhiêu, mà là khối lượng giao dịch vào một ngày nào đó đang thấp hơn hoặc cao hơn một cách bất thường so với khối lượng giao dịch bình quân. Ví dụ, nếu một cổ phiếu có khối lượng giao dịch bình quân mỗi ngày là 10,000 cổ phiếu bất ngờ tăng lên 70,000 cổ phiếu. Đây chính là sự thay đổi đột biến lên đến 600% trong khối lượng giao dịch. Đó thường là dấu hiệu tích cực cho thấy dòng tiền lớn đang đổ vào cổ phiếu này và giá cổ phiếu có thể tăng vọt.

Nếu điều này xảy ra, cột **Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng** của *Nhật Báo IBD* sẽ ghi nhận con số +600%, nhằm cảnh báo bạn dòng tiền lớn đang đổ vào cổ phiếu nào. (Trong trường hợp này, cổ phiếu có khối lượng giao dịch cao hơn 600% so với khối lượng giao dịch bình quân và giá cổ phiếu tăng vọt, đây chính là dấu hiệu hết sức tích cực). Cột Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng giống như một chiếc máy tính bỏ túi để quan sát cẩn thận sự thay đổi cung và cầu của mỗi cổ phiếu. Ngoài *Nhật Báo IBD*, bạn có thể thấy thông tin quan trọng như vậy ở bất cứ nơi đâu không?

Hầu hết các tờ báo tài chính đều cắt giảm những thông tin quan trọng trên bảng giá cổ phiếu. Kể cả Wall Street Journal, thậm chí cũng không bao giờ thể hiện khối lượng giao dịch cổ phiếu trên bảng giá cổ phiếu hàng ngày của nó.

Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng là một trong những biến số quan trọng được các nhà giao dịch chuyên nghiệp trên sàn NYSE, các nhà quản trị danh mục đầu tư, các nhà môi giới hàng đầu, các nhà đầu tư cá nhân xuất sắc sử dụng. Vì thế, họ rất ưa thích bảng giá cổ phiếu của *Nhật Báo IBD*. Không có cách nào tốt hơn để theo dõi dòng tiền lớn đi ra và đi vào các cổ phiếu, nếu như bạn không sử dụng thông tin quan trọng này. Nếu bạn chỉ chăm chăm

nhìn vào giá khi quan sát cổ phiếu, bạn giống như nghệ sĩ piano chơi đàn chỉ với một tay, hoặc thậm chí là một ngón. Vì bạn không bao giờ nghe được hợp âm hoặc sử dụng bàn đạp điện hoặc không hề đọc bản nhạc, nên bạn không thể tạo ra nhịp điệu, độ trầm, bổng của mỗi nốt nhạc.

Trong đàn piano, ba cái bàn đạp nằm ở dưới cây đàn cũng quan trọng không kém gì phím đàn. Nó là linh hồn và thiết bị quan trọng giúp thể hiện đầy đủ, sắc nét, trung thực hơn cho âm thanh của một bản nhạc – Chú thích của người dịch.

Nhật Báo IBD vượt ra ngoài khuôn khổ của một tờ báo. Đó là một radar quan sát khổng lồ để theo dõi các biến số quan trọng giúp bạn đầu tư thành công. Chúng tôi đưa tất cả những thông tin quan này cho bạn mỗi ngày, dưới dạng báo giấy và phiên bản website điện tử.

Các phiên bản website điện tử sẽ mang lại cho bạn thông tin sớm hơn, chỉ trong vòng vài tiếng đồng hồ sau khi thị trường đóng cửa. Một số nhà đầu tư thích website điện tử hơn vì dễ dàng theo dõi thông tin và chuẩn bị cho ngày giao dịch kế tiếp. Nhưng cũng có một số nhà đầu tư thích báo giấy vì họ có thể ghi chú và sử dụng nó như một cuốn sách hướng dẫn hữu ích.

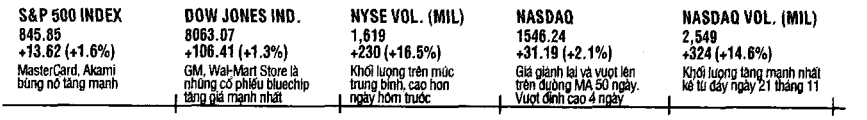
SỬ DỤNG NHẬT BÁO IBD NHƯ THẾ NÀO?

Bất kể bạn sử dụng báo giấy hay báo điện tử (hoặc cả hai), mỗi bạn đọc đều có những cách khác nhau để đọc báo. Sở thích của tôi là bắt đầu từ trang bìa và sau đó lật từng trang cho đến hết.

▸ Đọc Trang Bìa Đầu Tiên

Thông tin đầu tiên tôi kiểm tra ở trang bìa là dòng tóm tắt thị trường nhanh chóng, ngắn gọn nằm ở tiêu đề của tờ báo (thường nằm ở trên cao). Thông tin này cho biết thay đổi giá và khối lượng của chỉ số S&P500, Dow Jones, và Nasdaq cộng thêm hai dòng bình luận ngắn gọn về thị trường. Những câu ghi chú ngắn gọn về trái phiếu, tiền tệ, và hàng hóa cũng có ở đây.

Ví dụ, sau đây là bình luận ngắn gọn về khối lượng giao dịch ở sàn NYSE: "Khối lượng cao hơn mức bình quân, tăng so với ngày hôm trước". Trong vòng 40 giây, tôi đọc bình luận này và hiểu ra điều gì là quan trọng nhất trong hành động giá ngày hôm nay.

▸ 10 Câu Chuyện Quan Trọng Nhất của Nhật Báo IBD

Điều thứ hai tôi đọc ở trang 1 là *"10 Câu Chuyện Quan Trọng Nhất của Nhật Báo IBD"*, như là một cách nhanh chóng, tiết kiệm thời gian để nắm nhanh thông tin. Trong một mô tả ngắn gọn chỉ vẻn vẹn 7-9 dòng, 10 câu chuyện mới quan trọng nhất được tóm tắt ở đây. Ví dụ, ngày hôm nay, câu chuyện thứ hai cho biết, mặc dù doanh số trên mỗi cửa hàng tháng trước sụt giảm ở hầu hết mọi cửa hàng trong chuỗi, nhưng lợi nhuận của Wal-Mart không chỉ tăng mà còn tốt hơn cả kỳ vọng. Câu chuyện thứ ba tóm tắt bằng dòng chữ: "Thượng Viện Đang Tiến Gần Đến Việc Thông Qua Gói Kích Cầu", là một cập nhật nhanh về diễn biến ở Quốc Hội trong việc tung ra gói kích cầu nhằm giải cứu cho nền kinh tế đang suy thoái trong cuộc khủng hoảng 2008.

▸ Bức Tranh Toàn Cảnh (The Big Picture)

Nội dung thứ ba mà tôi luôn kiểm tra ở trang A1 là chuyên mục *"Bức Tranh Toàn Cảnh"* thường nằm ở phía dưới trang. Đó là một tóm tắt ngắn gọn, súc tích về diễn biến chính hôm nay của thị trường. Bên trong chuyên mục này là một hộp nhỏ rất giá trị có tên: "Market Pulse (Nhịp Đập Thị Trường)". Nhịp đập thị trường cho biết cổ phiếu nào đang dẫn đầu về mức tăng khối lượng (*leader up in volume*) và cổ phiếu nào đang dẫn đầu về mức giảm khối lượng (*leader down in volume*). Nó cũng cho biết, số ngày phân phối ở mỗi chỉ số thị trường (*Distribution days*). Ví dụ trong bảng dưới là một ngày phân phối ở chỉ số S&P500, Nasdaq, Dow Jones, NYSE

Composite. Ngoài ra, một thông tin quan trọng khác là cho biết thị trường chung đang ở trong xu hướng tăng giá hay giảm giá (*Current Outlook*).

Chú thích của người dịch

Mục Current Outlook *(Triển vọng Thị Trường Hiện Tại): Thường nằm ở ba chế độ sau:*

- **Market in confirmed Rally** *(hoặc đôi khi viết tắt là Confirmed Uptrend): Thị trường được xác nhận ở trong xu hướng tăng giá.*
- **Uptrend under pressure:** *Xu hướng tăng của thị trường có thể bị thay đổi.*
- **Market in correction:** *Các chỉ số thị trường đang ở trong xu hướng giảm giá.*

THE BIG PICTURE

Stocks Back Off, But Close With Gains For 3rd Week

BY DONALD H. GOLD
INVESTOR'S BUSINESS DAILY

Stocks ended the week with losses across the board on disappointing economic data and some dour comments from the country's biggest bankers.

The Nasdaq and NYSE composite each tumbled 2.6%, the S&P 500 fell 2% and the Dow lost 1.9%. Losers hounded winners by about 3-to-1.

Volume fell on both major exchanges, providing a bit of relief.

What's more, there were no great collapses by the market's best stocks, and few fell substantially in high volume.

MARKET PULSE

Friday's action:
Profit-taking pushes market lower, but volume also drops

Current outlook:
Market in confirmed rally

Distribution days:
1 for S&P 500, Nasdaq, Dow, NYSE composite

Leaders down in volume:
Accenture(ACN) Longtop Financial Technologies(LFT) ViaSat(VSAT) Tetra Tech(TTEK)

of 2% or 2.6% would be an awful lot. But the market is still volatile, treated, and rose as the market climbed. No distribution days were logged.

The market closed at or very near the day's high twice, once Monday and again Thursday.

The distribution-day count has fallen for the Nasdaq and S&P 500, to one from two.

Why? The market has climbed more than 10% from the March 16 session, the first distribution day since the March 12 follow-through. As the market rises farther from that bad day, that distribution is less dangerous to the overall uptrend.

Somewhat troubling, the IBD 100 only climbed 4.4% for the far above average in the morning, but had cooled off by day's end.

Monro Muffler Brake(MNRO) fell 7% in busy trade. The chain of service centers and tire shops ended a three-week winning streak.

In economic news, February personal income fell 0.2%, a bit worse than expected. Personal spending rose 0.2%, following January's 1% increase.

The personal consumption expenditure deflator, said to be the Fed's favorite inflation guide, rose 1% in February, higher than expected. Core PCE gained 1.8% in February, topping forecasts.

The Reuters/University of Michigan final index of consumer senti-

© 2010 Investor's Business Daily, Inc.

Có thể nói, chuyên mục Bức Tranh Toàn Cảnh là một trong những nội dung giá trị nhất của *Nhật Báo IBD*. Những bạn đọc nhiệt tình của *Nhật Báo IBD* đã từng nói với chúng tôi rằng, tờ báo đã giúp họ rất nhiều trong việc phân tích thị trường chung. Thực sự, hàng ngàn bạn đọc đã cho chúng tôi biết, *Nhật Báo IBD* đã giúp họ tăng nắm giữ tiền mặt khi thị trường chung bắt đầu trở nên khó khăn hơn hoặc dễ dàng xác định khi nào một xu hướng tăng mới bắt đầu.

▸ Câu Chuyện Chủ Điểm

Cuối cùng, tôi đọc tiêu đề của những câu chuyện chủ điểm đăng tải ở hai trang bìa. Tôi là một người thích đọc tiêu đề. Nếu đó là một chủ đề hấp

dẫn mà tôi muốn biết, tôi sẽ đọc nó. Nếu không, tôi sẽ bỏ qua và lật sang trang tiếp theo.

Các câu chuyện chủ điểm thường thể hiện dưới dạng biểu đồ hoặc bảng biểu. Một lần, tôi nhìn thấy bảng biểu về 15 nhà bán lẻ. Nó cho thấy tăng trưởng doanh số hàng tháng của mỗi cửa hàng và ước tính tốc độ tăng trưởng doanh số tương lai. Ngay lập tức, bảng này cho tôi biết ba công ty trong lĩnh vực bán lẻ đang làm ăn tốt nhất, nhưng số còn lại thì không.

▸ Đi Vào Thẳng Vấn Đề

Trang A2 rất hữu ích cho những nhà điều hành bận rộn hoặc các nhà đầu tư ít thời gian. Với tựa đề *"Đi Thẳng Vào Vấn Đề (To The Point)"* cung cấp 50 bản tóm tắt về tình hình kinh doanh, được sắp xếp theo theo từng lĩnh vực (hay ngành rộng) và tóm lược về tình hình kinh tế nước Mỹ, thế giới. Tôi có thể nhanh chóng nhìn qua các tiêu đề và đọc các bản tóm tắt tôi đang quan tâm. Có một chuyên mục gọi là "Xu Hướng và Đổi Mới (*Trend and Innovation*)" mà tôi luôn luôn cố gắng đọc nó để biết được những điều gì mới mẻ đang được phát minh ra trong xã hội hiện nay.

Ở giữa trang A2 là một phần cực kỳ hữu ích đối với nhà đầu tư: hàng tá các câu chuyện ngắn về các công ty đã công bố báo cáo tài chính, và phản ứng của thị trường sau khi đóng cửa phiên giao dịch (*after-house trading*). Đây là cách thức nhanh chóng giúp bạn không bỏ lỡ những thông tin quan trọng sau khi thị trường đóng cửa.

> *Tại Mỹ, sau khi giờ giao dịch chính thức đóng cửa, các nhà đầu tư vẫn có thể giao dịch mua bán cổ phiếu mà không thông qua sàn giao dịch. Rủi ro của giao dịch sau giờ đóng cửa là thanh khoản thấp, chênh lệch giá mua và giá bán cao – Chú thích của người dịch.*

▸ Lãnh Đạo & Thành Công

Ở Trang A3, chuyện mục "Lãnh Đạo & Thành Công" được xem là phần rất độc đáo. Tôi luôn luôn bắt đầu đọc "Trí Tuệ Vĩ Nhân (*Wisdom To Live By*)", là hai

hoặc ba dòng trích dẫn những câu nói nổi tiếng của những người thành công.

Nhiều người tìm thấy cảm hứng và động lực từ trang này. Đó là kinh nghiệm sống từ những người thành công: họ đã làm gì và làm như thế nào, họ tin vào điều gì và cách thức họ vượt qua những khó khăn trong cuộc sống.

▸ 10 Bí Mật Hướng Tới Thành Công

Một chủ đề khác ở trang này được gọi là "10 Bí Mật Hướng Tới Thành Công". Nhiều ông bố bà mẹ đã dạy cho con những gì họ đọc được trong phần này. 10 bí mật bắt đầu từ "Cách bạn tư duy quyết định con người bạn: hãy luôn tư duy tích cực, hãy nghĩ về sự thành công, đừng sợ thất bại. Thận trọng với những môi trường tiêu cực quanh bạn." Bí mật thứ hai là "Xác định rõ ràng khát vọng và mục tiêu của bạn: Hãy viết ra các mục tiêu rõ ràng và xây dựng kế hoạch thực hiện." Bí mật thứ ba là: "Hãy hành đông: Bạn sẽ không bao giờ đến đích nếu không tiến lên phía trước. Ai cũng phải có điểm khởi đầu vì thế đừng e ngại và hãy bắt đầu." Bí mật thứ tư là: "Không ngừng học hỏi: Hãy quay trở lại thị trường và đọc sách. Hãy rèn luyện và trau dồi kỹ năng". Và còn nhiều bí mật khác mà bạn có thể đọc. Bí mật cuối cùng là: "Hãy trung thực và độc lập; hình thành tính tự chịu trách nhiệm".

Sau danh sách 10 bí mật, mỗi ngày *Nhật Báo IBD* sẽ thảo luận chuyên sâu một trong 10 bí mật đó. Các ông bố bà mẹ sẽ nhận ra đó là những gì mà con cái họ không hề được dạy trong nhà trường, vì thế hãy giúp chúng học được những nguyên lý cơ bản này để đạt được thành công trong cuộc sống.

Cuối trang "Lãnh Đạo & Thành Công" là tiểu sử của hai nhân vật nổi tiếng, trong quá khứ và hiện tại và cách thức họ đạt được thành công.

▸ Internet & Công Nghệ

Trang tiếp theo tập trung vào chủ đề "Internet & Công Nghệ". Một số nhà đầu tư không chú ý đọc phần này. Nhưng nếu các nhóm ngành công nghệ

đang trở thành cổ phiếu dẫn dắt trên thị trường, bạn hãy đọc phần này để hiểu rõ hơn những chuyển động chính trong ngành. Chúng tôi có một văn phòng ở Thung Lũng Silicon với những phóng viên giàu kinh nghiệm đã làm việc lâu năm. Các phóng viên thiết kế trang này không chỉ dành riêng cho các nhà đầu tư mà còn cho bất cứ ai trong ngành công nghệ- lập trình máy tính, kỹ sư máy tính, các chuyên gia về hệ thống...

Chúng tôi có những bạn đọc đang làm việc tại những cơ quan chính phủ, những người đang nghiên cứu xem liệu các phát minh này có thể ứng dụng như thế nào trong lĩnh vực quốc phòng. Nhiều nhà nghiên cứu cao cấp đã nhận xét, các phóng viên của chúng tôi thực sự có nhiều hiểu biết sâu rộng về lĩnh vực công nghệ hơn bất cứ tạp chí kinh tế nào. Nhiều CEO của các công ty phần mềm máy tính cũng là độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD.*

▸ Nhìn Lại Tuần Qua

Phần đầu trong trang này là "Nhìn Lại Tuần Qua (*Your Weekly Review*)". Mục này bao gồm 35 cổ phiếu tăng giá mạnh nhất tuần qua và đồ thị giá của mỗi cổ phiếu. Mục này cũng có các câu chuyện ngắn về một số công ty. Ví dụ, gần đây nhất, cây bút Paul Whitfield cho biết cách chọn ra các siêu cổ phiếu từ các tin tức hấp dẫn như Netflix, Edwards Life Sciences, Matrix Initiative, và McDonald.

▸ Chuyển Động Thị Trường Bất Động Sản

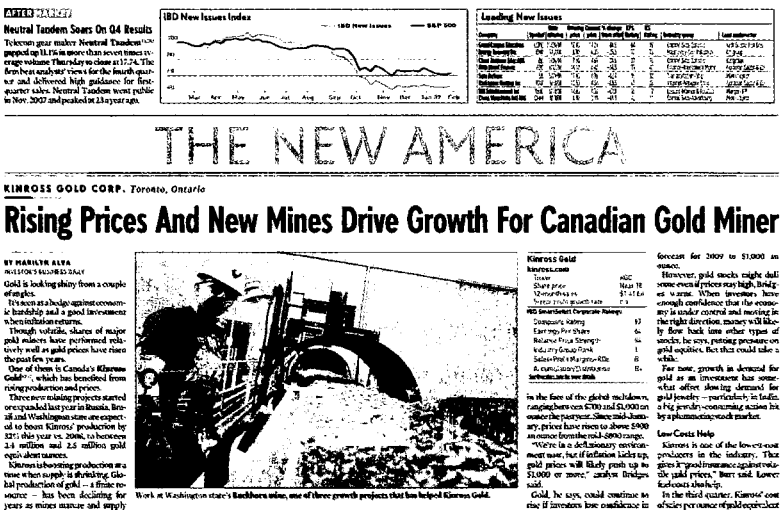
Lập tiếp trang tiếp theo là chuyên mục "Chuyển Động Thị Trường Bất Động Sản (*Inside Real Estate*). Tôi bình thường không đọc trang này, nhưng các nhà đầu tư nào đang quan tâm đến thị trường bất động sản hãy đọc trang này.

▸ Nước Mỹ Mới

Trang tiếp theo là "Nước Mỹ Mới (*The New America*)", dành cho những công ty trẻ, mới khởi nghiệp. Bạn nên chú ý theo dõi mục này vì bạn có

thể tìm kiếm các công ty dẫn dắt thị trường với các sản phẩm, dịch vụ mới mang tính đột phá. Tại đầu trang, chúng ta thỉnh thoảng có những dòng mô tả ngắn dưới mục "AfterMarket (Thị Trường Thứ Cấp)". Ví dụ, tôi đang nhìn thấy tiêu đề "Lợi Nhuận Của Neutral Tandem Tăng Vọt Trong Quý 4 (*Neutral Tandem Soars On Q4 Results*)". Bài báo cũng lưu ý "gã khổng lồ viễn thông này đang mở khoảng trống tăng giá 11% với khối lượng giao dịch tăng gấp 7 lần so với mức trung bình" và sau đó trích dẫn các nhà phân tích đang bình luận gì về cổ phiếu này. Khi những mẫu tin nhỏ lý thú này khiến tôi chú ý, tôi sẽ bật máy tính để kiểm tra mọi thứ kỹ càng hơn và quan sát đồ thị giá cổ phiếu đang hoạt động như thế nào.

AfterMarket *(Thị Trường Thứ Cấp), thường rất phổ biến ở ngành công nghiệp ô tô, liên quan đến sản xuất, tái chế, phân phối, bán lẻ và lắp đặt tất cả các bộ phận, hóa chất, thiết bị và phụ kiện xe hơi. Đây không phải là hàng chính hãng nhưng có thể thay thế cho hàng chính hãng. Đôi khi lại có chất lượng rất tốt với giá rẻ hơn so với hàng chính hãng. Ở đây, mục Aftermarket đang nói về cổ phiếu ở thị trường OTC.*

AFTER MARKET

Neutral Tandem Soars On Q4 Results

Telecom gear maker Neutral Tandem (TNDM) popped up 11.1% in more than seven times its average volume Thursday to close at 17.24. The firm beat analysts' views for the fourth quarter and delivered high guidance for first-quarter sales. Neutral Tandem went public in Nov. 2007 and peaked at 23 a year ago.

IBD New Issues Index

IBD New Issues — S&P 500

Leading New Issues

THE NEW AMERICA

KINROSS GOLD CORP. *Toronto, Ontario*

Rising Prices And New Mines Drive Growth For Canadian Gold Miner

BY MARILYN ALVA

Gold is looking shiny from a couple of angles.

It's seen as a hedge against economic hardship and a good investment when inflation returns.

Though volatile, shares of major gold miners have performed relatively well as gold prices have risen the past few years.

One of them is Canada's Kinross Gold, which has benefited from rising production and prices.

Three new mining projects started or expanded last year in Russia, Brazil and Washington state are expected to boost Kinross' production by 32% this year vs. 2006, to between 2.4 million and 2.5 million gold equivalent ounces.

Kinross is boosting production at a time when supply is shrinking. Global production of gold — a finite resource — has been declining for years as mines mature and supply

Work at Washington state's Buckhorn mine, one of three growth projects that has helped Kinross Gold.

Kinross Gold
kinross.com

in the face of the global meltdown, ranging here on $700 and $1,000 an ounce the past year. Since mid-January, prices have risen to above $900 an ounce from the mid-$800 range.

"We're in a deflationary environment now, but if inflation kicks up, gold prices will likely push up to $1,000 or more," analyst Bridges said.

Gold, he says, could continue to rise if investors lose confidence in

forecast for 2009 to $1,000 an ounce.

However, gold stocks might dull some even if prices stay high, Bridges says. When investors have enough confidence that the economy is under control and moving in the right direction, money will likely flow back into other types of stocks, he says, putting pressure on gold equities. But that could take a while.

Far more growth in demand for gold as an investment has somewhat offset slowing demand for gold jewelry — particularly in India, a big jewelry-consuming nation hit by a plummeting stock market.

Low-Costs Help

Kinross is one of the lowest-cost producers in the industry. That gives it "good insurance against volatile gold prices," Burt said. Lower is cheaper.

In the third quarter, Kinross' cost of sales per ounce of gold equivalent

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Bạn không bao giờ biết được có bao nhiêu ý tưởng đầu tư mới mà bạn nhận được khi đọc *Nhật Báo IBD.* Cứ mỗi số báo, bạn sẽ nhận thấy có nhiều điều mà bạn phải lưu tâm và cần kiểm tra kỹ càng. Sau đó, hãy bật máy tính cá nhân lên, gõ mã cổ phiếu mà bạn quan tâm sau khi đọc *Nhật Báo IBD.* Bạn kiểm tra lịch sử giá cổ phiếu, tăng trưởng lợi nhuận và các biến số quan trọng khác. Một số nhà quản trị danh mục hàng đầu tại Mỹ đã phát hiện ra nhiều cơ hội đầu tư tiềm năng từ những gợi ý bởi *Nhật Báo IBD.* Đây là cách tốt để bạn bổ sung mã cổ phiếu vào danh sách theo dõi.

▸ Các Quỹ Tương Hỗ & Quỹ ETF

Trang đầu tiên của mục "Quỹ Tương Hỗ & Quỹ ETF" là hai hộp thông tin mà tôi luôn luôn theo dõi. Chúng tập trung chú ý đến các quỹ đầu tư tăng trưởng có thành tích xuất sắc. Cả hai hộp này sẽ thể hiện các khoản đầu tư lớn nhất của những quỹ đầu tư xuất sắc trong quý gần nhất, cùng với các cổ phiếu mới được thêm vào danh mục hoặc mới bị loại bỏ khỏi danh mục. Các cổ phiếu mới được bổ sung vào danh mục cần được quan tâm (Người dịch: vì khả năng quỹ đầu tư sẽ tiếp tục mua nó trong thời gian tới). Chúng ta cũng biết các quỹ này đã có thành tích tốt như thế nào so với thị trường ở mỗi quý trong 5 năm vừa qua. Sau khi đọc xong trang này, tôi sẽ biết được những quỹ đầu tư nào là tốt. Lúc này, bạn hãy chú ý đến các cổ phiếu nào đang được nắm giữ nhiều nhất trong danh mục của những quỹ đầu tư xuất sắc này. Nếu các quỹ này đang có ba hoặc bốn cổ phiếu dẫn dắt, tôi nghĩ bạn cũng nên chú ý đến chúng.

Tôi thường xuyên kiểm tra một hoặc hai họ quỹ tương hỗ (Người dịch: tức các quỹ tương hỗ của cùng một công ty quản lý quỹ) mà tôi biết họ là những nhà đầu tư xuất chúng. *Nhật Báo IBD* cố gắng tìm hiểu thông tin của nhiều quỹ hơn và đem đến nhiều thông tin hơn cho đọc giả ở mỗi số báo. Điều này hoàn toàn trái ngược với việc nhiều tờ báo đang cắt giảm số lượng quỹ đầu tư mà họ theo dõi. Bên cạnh đó, chúng tôi cũng thể hiện sự thay đổi trong xếp hạng thành tích *(performance rating)* của các quỹ đầu tư trong 4 tuần và 36 tháng. Chúng tôi cũng cung cấp số điện thoại của mỗi họ quỹ

đầu tư để bạn đọc có thể liên hệ tìm kiếm thêm thông tin.

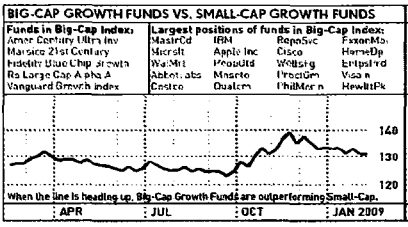
Một số bảng biểu trong mục này hết sức độc đáo. Một bảng thể hiện các quỹ đầu tư tăng trưởng ở những cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn đang có thành tích như thế nào so với các quỹ đầu tư tăng trưởng ở những cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ. Bảng khác so sánh các quỹ đầu tư tăng trưởng so với quỹ đầu tư giá trị. Điều này giúp bạn biết thị trường đang ở bối cảnh nào: là các cổ phiếu tăng trưởng hay cổ phiếu giá trị đang dẫn dắt thị trường? Là nhóm cổ phiếu có giá trị vốn hóa lớn hay nhóm cổ phiếu vốn hóa nhỏ đang tăng giá mạnh hơn? Bạn sẽ có câu trả lời chỉ bằng cách nhìn thoáng qua các bảng này.

Mutual Fund Performance

36 Mos Performance Rating	Fund	4 Wk % Chg	Net Asset Value	NAV Chg
For Thursday, March 19, 2009				
	—A—			
	Access Capital Strat			
	$ 536 mil 617-236-7274			
	CommInvmnt	+1	9.58n	..
	Advance Cap I			
	$ 574 mil 800-345-4783			
B-	Retire Inc	-1	7.35n	-.02
	AdvisorOne Funds			
	$ 542 mil 866-811-0225			
E	Amerigo N	+3	7.75n	-.03
	AIM Funds A			
	$ 17.2 bil 800-959-4246			
E	Basic Value b	+2	11.60	-.21
E	Cap Dvlp b	+2	9.21	-.06
C	Charter b	+1	10.52	-.12
E	Constlatn b	-6	14.93	-.17
C-	Develp Mkts m	+6	15.23	+.10
C+	Energy b	+8	25.29	+.88
D	Euro Grwth m	+2	18.15	-.05
C-	GlbHlthCare b	-8	18.42	-.35
D-	GlbSmMid6r	+3	10.16	-.04
C-	Intl Growth	+2	17.30	-.03
D	Lrg Cap Gr b	-2	7.54	-.01
B-	HiIncome b	0	5.70	+.05
E	Intl Growth	+2	9.15	+.04
E	Intl Val	+4	8.70	+.10
D+	Lrg Cp Grow	+1	15.01	-.15
A-	Muni CA	-1	10.02	+.09
B+	Muni Natl	0	9.00	+.07
A-	Muni NY	-1	9.24	+.07
B+	Qual Bond	-1	8.95	-.01
E	Wealth Appr	+2	7.21	-.06
	Alliance Brnstn Adv			
	$ 2.8 bil 800-221-5672			
E	Intl Val	+4	8.87n	+.10
E	Wealth Appr	+2	7.22n	-.06
	Alliance Brnstn B			
	$ 2.0 bil 800-221-5672			
D+	Bal Wealth x	+1	7.77n	-.13
	Alliance Brnstn C			
	$ 3.2 bil 800-221-5672			
D+	Bal Wealth x	+1	7.78n	-.13
B	GlobIBond	-1	6.58n	+.02
	Alliance Brnstn I			
	$ 2.7 bil 800-221-5672			
E	GlbRIEstdI x	+5	4.89n	-.11
E	Intl Value	+4	8.76	+.11
B+	Intmd Dur	-1	13.32n	-.02
C+	Growth	0	15.47n	-.03
B-	Income	0	21.50n	+.03
	Amer Cent A			
	$ 3.9 bil 800-345-2021			
A+	Divers Bd	+1	10.29	..
C+	Equity Inc	0	5.35	-.02
C+	StrAlloMod	+1	4.60	-.03
	Amer Cent Adv			
	$ 1.6 bil 800-345-2021			
A	Infltn Adj	+3	10.98n	+.05
	Amer Cent Instl			
	$ 5.2 bil 800-345-2021			
A+	Divers Bd	+1	10.29n	..
C+	Equity Income	0	5.36n	-.02
C+	StrAlloMod	+1	4.60n	-.03
	Amer Cent Inv			
	$ 34.8 bil 800-345-2021			
C+	1ChoiceMod	+1	8.18n	-.04
C+	Balanced	0	11.37n	-.09
B	CA Hi Yld	-1	8.45n	+.05
A-	CA LgTmTxFr	-1	10.23n	+.05
A	CA TxFreeBd	-1	10.70n	+.05
A+	Divers Bd	+1	10.29n	..
D-	EquityGrow	-2	13.19n	-.18
C+	EquityInc	0	5.35n	-.02
C	Inc Fd Am	0	11.66n	-.04
D	Inv Co Am	+1	18.70n	-.05
D+	Mutual	+1	17.02n	-.05
C-	New Pers	+2	17.04n	+.03
A+	US Gov Sec	+1	14.17n	-.01
D	Wash Mut	-1	18.08n	-.13
	American Funds A			
	$ 456 bil 800-421-4120			
D-	AMCAP	+3	11.24	-.02
C	Balanced	+1	12.54	-.08
B	Bd Fd Am	-1	10.54	-.01
C+	CapIncBldr	0	37.73	-.01
C-	CapWld G&I	+3	23.60	+.05
A-	CapWrldBd	+2	18.34	+.18
C-	EuroPac Gr	+3	25.62	+.11
D+	Fundmntl	+3	23.03	+.09
D	Gr Fd Amer	+3	19.39	+.01
B-	High Inc Muni	0	12.01	+.05
C+	High Income	-2	7.71	+.02
C	IncFd Amer	0	11.74	-.04
A	Interm Bond	0	12.75	-.02
	IntlGr&Inc	+3	21.15	+.07
D+	Inv Co Am	+2	18.78	-.04
A	Ltd Tax Ex	-1	14.71	+.07
C-	Mutual	+1	17.17	-.04

▸ Các Quỹ Đầu Tư Theo Lĩnh Vực Xuất Sắc

Bạn cũng cần biết các lĩnh vực hoặc ngành rộng nào đang được ưa chuộng nhất. Vì thế, trong các số báo ra ngày thứ 6, chúng tôi có hai bảng thể hiện

Top Industry & Sector Funds

Best % change in last 4, 8 & 12 weeks on a total return basis.
★ indicates fund is on 3 different weeks' lists.

Mutual Fund		% Change	$Net Assets
Best % Change Last 4 Weeks:			
Amer Cent Inv Glbl Gold Eq	★	+ 9	719 mil
Van Eck Intl Gold A	★	+ 9	436 mil
Tocqueville Gold	★	+ 9	555 mil
Fidelity Sel Med Eq & Sys		+ 8	1.1 bil
First Eagle Gold A		+ 7	726 mil
Fidelity Sel Medcl Dlvry		+ 7	265 mil
Best % Change Last 8 Weeks:			
US Glob Inv WrldMineral		+ 31	292 mil
Van Eck Intl Gold A	★	+ 29	436 mil
USAA Prcs Metals	★	+ 28	879 mil
Tocqueville Gold	★	+ 27	555 mil
Rydex Investor Prec Metals	★	+ 26	149 mil
Oppenheimer A Gold&SpMin		+ 25	1 bil
Best % Change Last 12 Weeks:			
USAA Prcs Metals	★	+ 56	879 mil
Van Eck Intl Gold A	★	+ 56	436 mil
Amer Cent Inv Glbl Gold Eq	★	+ 55	719 mil
Rydex Investor Prec Metals	★	+ 54	149 mil
Tocqueville Gold	★	+ 51	555 mil
Frank/Tmp Fr A Gold & Prec		+ 50	878 mil

Top Industry & Sector Funds

Best % change in last 16 & 39 weeks on a total return basis.
★ indicates fund is on 3 different weeks' lists.

Mutual Fund		% Change	$Net Assets
Best % Change Last 16 Weeks:			
Van Eck Intl Gold A	★	+ 40	436 mil
Amer Cent Inv Glbl Gold Eq	★	+ 39	719 mil
USAA Prcs Metals	★	+ 37	879 mil
Fidelity Sel Gold		+ 36	1.7 bil
Evergreen A PreciousMtl		+ 35	420 mil
Tocqueville Gold	★	+ 34	555 mil
Oppenheimer A Gold&SpMin		+ 34	1 bil
Gamco AAA Gold		+ 32	367 mil
Frank/Tmp Fr A Gold & Prec		+ 31	878 mil
DWS Scudder S Gold & Prec		+ 30	227 mil
Rydex Investor Prec Metals	★	+ 29	149 mil
US Glob Inv GlbGoldMtl		+ 26	154 mil
Best % Change Last 39 Weeks:			
Eaton Vance A NW HlthSci		+ 1	887 mil
Frank/Tmp Fr A Biotch Dsc		+ 1	291 mil
Fidelity Sel Biotechnlgy		− 1	1.2 bil
Putnam A GblHlthCre		- 10	996 mil
Vanguard Health Care		− 10	10.8 bil
Blackrock A HealthSciOp		− 10	418 mil
Fidelity Sel Pharm		− 13	166 mil
First Eagle Gold A		− 14	726 mil
Schwab Health Care		- 14	523 mil
FBR SmFinl Inv		− 15	180 mil
Fidelity Sel Med Eq & Sys		− 16	1.1 bil
ICON Healthcare		− 17	147 mil

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

các quỹ đầu tư theo ngành công nghiệp hoặc lĩnh vực xuất sắc nhất (xem mục Top Industry & Sector Fund – chú thích của người dịch). Trong các ngày còn lại trong tuần, các loại quỹ khác sẽ được thông tin và đề cập đến. Nếu bạn quan tâm đến ngành nào đang phát triển tốt, bạn có thể thấy ở bảng dưới ngành vàng đang hoạt động tốt trong 4 tuần qua, 8 tuần qua, 12 tuần qua và 16 tuần qua. Lĩnh vực y tế lại có thành tích tăng giá tốt hơn trong dài hạn (xem bảng 39 tuần).

▸ "Vấn Đề & Tầm Nhìn"

Phía dưới của trang này, bạn sẽ thấy trang của các nhà biên tập với tiêu đề "Vấn Đề & Tầm Nhìn (*Issues & Insights*)". Chúng tôi có những nhà biên

tập xuất sắc cùng nửa tá các cây bút nhiều năm kinh nghiệm để có các bài viết hay vào bất cứ ngày nào trong tuần. Tôi không viết phần này. Wes Mann, một nhà biên tập tài năng của chúng tôi, người đã đồng hành cùng *Nhật Báo IBD* từ lúc mới sáng lập, chịu trách nhiệm ở mảng này và được hỗ trợ bởi của Terry Jones, là cây bút xuất sắc với 25 năm kinh nghiệm tại *Nhật Báo IBD*. Terry Jones trước đây từng làm việc cho BusinessWeek. Tôi thường xem một số tựa đề hấp dẫn và các đoạn tóm tắt cho những chủ đề tôi quan tâm.

Chúng tôi cũng có có những chuyên mục do các cộng tác viên và các chuyên gia khác được gửi lời viết bài cho báo. "Lề Trái (*On The Left*)" hoặc "Lề Phải (*On The Right*)" nhằm mang lại góc nhìn đa chiều. Ở lề trái, tôi luôn cảm thấy thích thú với các bài viết của Thomas Sowell và Victor Davis Hanson. Cả hai đều là những nhà bình luận lão luyện với những cái nhìn sâu sắc. Theo quan điểm của tôi, Sowell, đến từ Học Viện Hoover của đại học Stanford, là một trong những nhà kinh tế và lịch sử xuất sắc nhất của nước Mỹ. Ông ấy là tác giả của cuốn sách *Applied Economics: Thinking beyond Stage One (Kinh Tế Học Ứng Dụng: Tư Duy Vượt Ra Ngoài Quan Niệm Thông Thường)*. Trong khi đó, cây bút theo trường phái bảo thủ như Charles Kauthammer và trường phái tự do như David Ignatius, thường mang đến những góc nhìn đa chiều về các vấn đề quốc tế. Cả hai đều đến từ Washington.

Nhưng điều tôi thích thú nhất và thường liếc nhìn đầu tiên trong mục "Vấn Đề & Tầm Nhìn" lại là các hình biếm họa. Chúng tôi có tay biên tập hình biếm họa xuất sắc nhất nước Mỹ, Michael Ramirez. Anh ta hai lần giành giải thưởng Pulitzer danh giá.

Nhật Báo IBD cũng có các hoạt động thăm dò ý kiến, với các cuộc điều tra tiến hành suốt nhiều tháng về các chỉ báo niềm tin kinh tế, khả năng lãnh đạo của tổng thống, và các vấn đề lớn của nước Mỹ. Trong cuộc bầu cử Tổng Thống Mỹ vào năm 2008 giữa Barack Obama và John Mccain, kết quả thăm dò ý kiến của IBD/TIPP cho kết quả gần sát với thực tế.

▸ Kiếm Tiền

Trong chuyên mục "Kiếm Tiền (*Making Money*)", thường nằm ở trang B1, chúng tôi cố gắng đề cập đến các kỹ năng, quy tắc thực tế giúp bạn trở thành nhà đầu tư thành công. Chúng tôi xem *Nhật Báo IBD* như là một nơi đào tạo các nhà đầu tư thành công. Chúng tôi không nói cho mọi người nên mua mã cổ phiếu nào. Chúng tôi rất hiếm khi khuyến nghị mua cổ phiếu theo kiểu "10 mã cổ phiếu sẽ tăng giá vào ngày mai." Chúng tôi chỉ giải thích các quy tắc giao dịch đã được thời gian kiểm chứng xuất hiện ở các cổ phiếu thành công trong lịch sử và mang đến cho bạn đọc cách thức quản trị danh mục đầu tư thông minh.

Chúng tôi cũng có một vài lớp học và hội thảo có thu phí, dành cho những người mới bắt đầu cho đến các nhà đầu tư có kinh nghiệm. Ngoài ra, chúng tôi có cuốn sách chuyên về biểu đồ và các cuốn sách hướng dẫn đầu tư, giống như phiên bản thứ năm của cuốn sách *"Làm Giàu Từ Chứng Khoán (How To Make Money In Stock)"* mà bạn đang đọc. Chúng tôi xem sứ mệnh của mình là hướng dẫn bất cứ nhà đầu tư nào trở thành nhà đầu tư tốt hơn, bảo vệ nhà đầu tư không bị tổn thương bởi các thị trường con gấu.

▸ Chuyển Động Cổ Phiếu Trên Sàn NYSE + Nasdaq.

Điều đầu tiên tôi đọc ở trang B1 là bảng "Chuyển Động Cổ Phiếu Trên Sàn NYSE + Nasdaq (NYSE + Nasdaq Stock On The Move)", một bảng biểu mà bạn không thể tìm thấy ở bất cứ tờ báo tài chính nào khác. Chúng tôi có cơ sở dữ liệu được máy tính hóa khổng lồ để mỗi ngày đều theo dõi được các cổ phiếu có khối lượng giao dịch tăng đột biến so với mức bình quân 3 tháng qua. Đây là thông tin quan trọng giúp bạn nhận ra cổ phiếu nào đang được các nhà đầu tư tổ chức chú ý. Trong bảng này, bạn cũng sẽ tìm thấy các công ty trẻ, năng động, đổi mới với cái tên chưa được công chúng biết đến. Nhưng nếu chúng thường xuất hiện trong bảng này, bạn nên chú ý đến chúng. Đây có thể là những Microsoft hoặc Apple tương lai.

Trong số báo mới nhất tại thời điểm tôi viết cuốn sách này, Visa, một công ty thẻ tín dụng, đang xuất hiện trong danh sách sàn NYSE. Nó đã

tăng 4.6 điểm cùng khối lượng tăng hơn 239% so với mức bình quân. Visa vừa mới công bố báo cáo tài chính trong giai đoạn thị trường suy thoái. Cũng có vài mã cổ phiếu trong lĩnh vực y tế xuất hiện trong bảng này.

Ngoài thay đổi giá và khối lượng, bảng này còn thể hiện những biến số quan trọng mà Nhật Báo IBD theo dõi. Ví dụ, *Nhật Báo IBD* thể hiện Xếp Hạng EPS của cổ phiếu Visa là 99, nghĩa là tăng trưởng EPS trong 3 năm qua và các quý gần đây của cổ phiếu này đang ở nhóm 1% trong tất cả công ty thuộc cơ sở dữ liệu của chúng tôi. Điều này không có nghĩa rằng cổ phiếu này sẽ tăng giá. Nhưng đây chính là một đặc điểm quan trọng cần phải theo dõi nếu như bạn đang tìm kiếm các doanh nghiệp có yếu tố cơ bản tốt, tiềm năng sẽ trở thành cổ phiếu dẫn dắt trong xu hướng thị trường tăng giá mới.

Chúng tôi cũng công bố các cổ phiếu đồng thời có Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS trên mức 80. Đây là những cổ phiếu nằm trong nhóm 20% cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt. Đây là những cổ phiếu xứng đáng để bạn theo dõi.

Phía dưới danh sách cổ phiếu tăng giá là danh sách cổ phiếu giảm giá. Chúng cũng được xếp theo thứ tự phần trăm thay đổi khối lượng. Bạn có thể đánh giá xu hướng thị trường bằng cách xem có nhiêu cổ phiếu đang tăng giá cùng với khối lượng tăng, so với bao nhiêu cổ phiếu đang giảm giá với khối lượng tăng (Người dịch: nếu lớn hơn cho thấy xu hướng thị trường đang tích cực). Trong bảng ví dụ minh họa, có 8 cổ phiếu ở sàn NYSE tăng giá với khối lượng tăng so với 36 cổ phiếu giảm giá với khối lượng tăng. Điều này có nghĩa thị trường đang có nhiều cổ phiếu giảm giá với khối lượng tăng, hơn là số cổ phiếu tăng giá với khối lượng tăng. Nói cách khác, thị trường đang ở trong bối cảnh tiêu cực, giảm giá.

Tôi nhận thấy các bảng biểu này cực kỳ giá trị. Đây là cách tôi tìm kiếm các cổ phiếu dẫn dắt mới. Nhưng bạn phải nghiên cứu kỹ lưỡng hơn ở nhà để tìm hiểu những cái tên mà bạn chưa từng biết tới. *Nhật Báo IBD* cũng cố gắng đề cập đến một số công ty này ở các chuyên mục khác.

Chuyển Động Cổ Phiếu Trên Sàn NYSE + Nasdaq

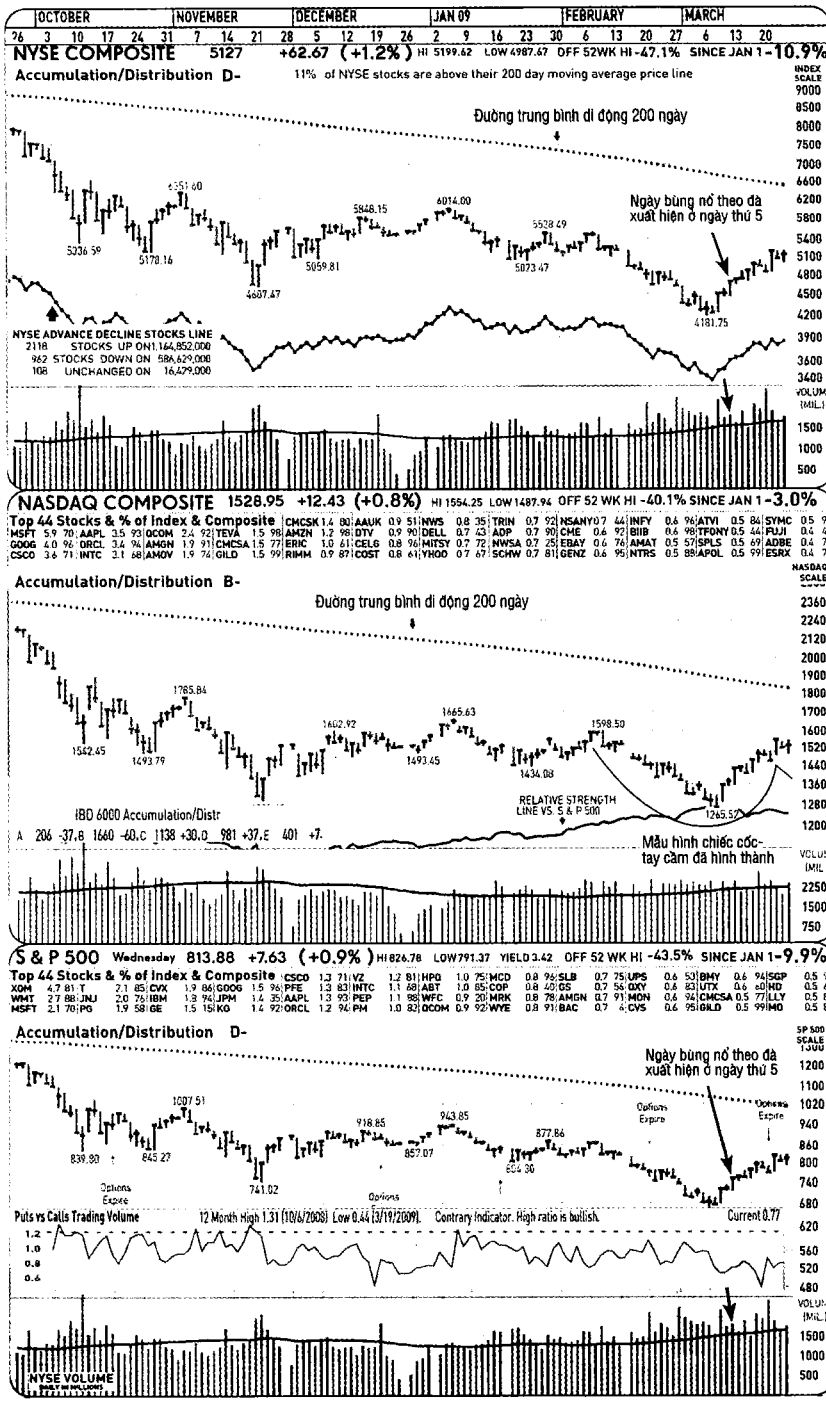
Các cổ phiếu có khối lượng giao dịch lớn hơn so với bình quân 50 ngày cho thấy hành động mua vào của các nhà đầu tư tổ chức. Các cổ phiếu có Xếp Hạng RS và Xếp Hạng EPS trên 80 được liệt kê ở đây

SMARTSELECT® COMPOSITE RATING																			
EPS Rnk	Rel Str	Acc Dis	52-Wk High	NYSE Stock	Stock Symbol	Closing Price	Chg	Vol (1000s)	Vol% Chg	EPS Rnk	Rel Str	Acc Dis	52-Wk High	Nasdaq Stock	Stock Symbol	Closing Price	Chg	Vol (1000s)	Vol% Chg
94	99	76 B–	89.84	Visa n	V	53.74	+4.61	24,135	+239	98	99	86 B	23.00	NeutTand n	TNDM	17.74	+1.77	1,583	+818
94	94	75 B–	37.40	Aeropostl	ARO	22.81	+1.68	4,176	+53	85	82	82 D+	45.00	Blkboard	BBBB	29.01	+4.68	1,951	+532
96	86	87 C	29.11	AtmosEngy	ATO	25.40	+0.77	810	+42	99	96	95 B–	31.05	TowrGp	TWGP	26.78	+1.80	1,860	+382
91	95	95 B–	87.88	CmpsMn	CMP	63.45	+1.57	969	+30	99	91	90 A–	64.47	ShireLtd	SHPGY	46.14	+0.57	1,763	+179
92	96	72 B	105.1	NobleEnr	NBL	53.44	+1.47	3,044	+18	88	85	86 C+	41.56	RossSts	ROST	30.63	+2.38	5,257	+135
99	99	98 B	59.45	ScQmMra	SQM	29.30	+0.72	1,134	+15	99	75	99 B–	85.40	MyriadGn	MYGN	83.61	+0.50	1,469	+62
97	91	74 D+	60.00	ITCHldgs	ITC	42.57	+0.80	552	+15	99	95	99 D+	45.07	LifePtnrs	LPHI	38.91	+2.47	196	+52
99	91	94 B+	52.00	MedcoHlth	MHS	48.50	+1.77	3,832	+10	99	96	91 B–	73.59	Biognidec	BIIB	53.28	+0.53	4,843	+31
										94	99	91 B–	144.3	Priceline	PCLN	72.67	+1.91	1,779	+29
48	45	57 C+	40.75	I D E X Corp	IEX	21.51	–1.56	2,874	+399	98	75	89 B	47.96	AlexionPhr	ALXN	39.18	+1.36	1,046	+23
80	83	70 B–	50.04	RegalBel	RBC	31.07	–1.92	1,689	+345										
57	53	49 C+	35.81	SonocoP	SON	20.47	–3.22	2,433	+247	97	75	99 C+	24.08	Crucell	CRXL	20.60	+0.62	373	+23
90	80	68 B–	30.95	BurgerK	BKC	20.51	–1.35	4,775	+230	99	92	98 B+	33.84	HMS Hld	HMSY	34.12	+0.99	430	+18
79	59	63 D+	63.77	CocaCFmsa	KOF	33.49	–1.10	540	+203	86	89	80 C	106.3	Itron Inc	ITRI	60.72	+0.53	842	+15
72	59	55 D	34.53	Unilever	UN	21.10	–0.87	7,453	+162	99	85	95 C+	49.06	Allegiant	ALGT	34.38	+1.38	637	+15
98	94	93 B	171.4	TerraNit	TNH	122.5	–4.55	228	+158	98	95	86 A–	36.95	Synaptics	SYNA	25.84	+0.59	1,804	+14
90	78	96 B	32.50	FamlyDlr	FDO	26.63	–1.68	9,139	+126	96	91	98 D+	33.43	Thoratec	THOR	27.17	+0.63	1,775	+12
55	77	35 E	86.91	Credicorp	BAP	37.61	–0.54	895	+123	84	75	97 C+	61.24	FuelSys	FSYS	27.04	+1.29	785	+10
90	84	81 C+	65.54	ChrchDwt	CHD	52.50	–1.45	1,319	+113										
98	93	77 B–	73.73	NovNrdk	NVO	52.73	–0.85	525	+102	91	98	61 D+	50.00	ConcurTch	CNQR	22.77	–2.46	8,955	+788
76	98	42 B–	83.81	ContlRes n	CLR	21.09	–0.90	2,779	+94	94	84	90 B–	44.32	DollarTree	DLTR	35.03	–6.72	12,381	+476
76	91	61 D	68.09	RoperInd	ROP	39.50	–0.75	1,572	+88	44	72	32 D	60.24	Varian	VARI	26.91	–2.04	1,091	+302
75	59	57 C+	34.89	Unilever Plc	UL	20.74	–0.58	2,042	+86	99	89	89 C	47.94	QualtySys	QSII	35.23	–1.88	1,975	+299
19	42	8 D–	99.46	Orix	IX	21.27	–1.21	256	+82	94	82	97 A	29.21	MultFnElc	MFLX	19.02	–1.00	646	+297
81	53	82 D	31.26	BrklyWR	WRB	24.55	–0.51	2,617	+70	88	72	72 B	44.10	PanAmSlvr	PAAS	16.60	–1.45	5,480	+255
98	98	71 B–	81.59	NwOriEd	EDU	52.00	–2.00	894	+65	80	76	57 C	42.58	Dentsup	XRAY	26.88	–0.57	5,920	+194
84	63	76 C+	92.13	Exelon	EXC	57.11	–0.57	6,002	+64	81	82	62 B–	80.60	Dionex	DNEX	49.52	–1.22	408	+180
95	89	93 B–	67.44	Sunoco	SUN	41.12	–3.79	6,913	+63	38	48	22 D	64.22	AdvsrBrd	ABCO	16.59	–1.07	303	+150
84	78	69 D–	50.00	AON	AOC	36.45	–0.96	5,307	+63	99	82	96 A–	39.29	Athenahlt n	ATHN	35.38	–1.82	1,166	+134

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

▸ Góc Nhìn Thị Trường

Trang B20 "Góc Nhìn Thị Trường (*How's The Market*)". Đây là chuyên mục cung cấp những dữ liệu quan trọng. Chúng tôi thể hiện bốn chỉ số thị trường quan trọng là: NYSE Composite, Nasdaq, S&P500 và DJIA, dưới dạng các biểu đồ lớn để dễ quan sát. Chúng tôi ghim một trong các chỉ số thị trường này ở trên cùng để bạn có thể so sánh chúng với nhau và xem liệu có sự phân kỳ giữa các chỉ số thị trường hay không. Tại thời điểm tôi đang viết cuốn sách này, chúng tôi lưu ý trong khi tất cả các chỉ số thị trường đều giảm mạnh trong tháng 1, thì chỉ số Nasdaq chỉ giảm nhẹ 2%, ít hơn rất nhiều so với các chỉ số khác, hàm ý đây có thể là nơi xuất hiện các cổ phiếu dẫn dắt thị trường.

OCTOBER
NOVEMBER
DECEMBER
JAN 09
FEBRUARY
MARCH
NYSE COMPOSITE 5127 +62.67 (+1.2%) HI 5199.62 LOW 4987.67 OFF 52WK HI -47.1% SINCE JAN 1 -10.9%
Accumulation/Distribution D-
11% of NYSE stocks are above their 200 day moving average price line
Đường trung bình di động 200 ngày
Ngày bùng nổ theo đà xuất hiện ở ngày thứ 5
NYSE ADVANCE DECLINE STOCKS LINE
2118 STOCKS UP ON 1,164,852,000
862 STOCKS DOWN ON 584,629,000
108 UNCHANGED ON 16,479,000
NASDAQ COMPOSITE 1528.95 +12.43 (+0.8%) HI 1554.25 LOW 1487.94 OFF 52 WK HI -40.1% SINCE JAN 1 -3.0%
Top 44 Stocks & % of Index & Composite
Accumulation/Distribution B-
Đường trung bình di động 200 ngày
IBD 6000 Accumulation/Distr
RELATIVE STRENGTH LINE VS. S & P 500
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm đã hình thành
S & P 500 Wednesday 813.88 +7.63 (+0.9%) HI 826.78 LOW 791.37 YIELD 3.42 OFF 52 WK HI -43.5% SINCE JAN 1 -9.9%
Top 44 Stocks & % of Index & Composite
Accumulation/Distribution D-
Ngày bùng nổ theo đà xuất hiện ở ngày thứ 5
Options Expire
Puts vs Calls Trading Volume
12 Month High 1.31 (10/6/2008) Low 0.44 (3/19/2009). Contrary Indicator. High ratio is bullish.
Current 0.77
NYSE VOLUME

Chúng tôi cũng thể hiện chỉ báo RS, chỉ báo đường trung bình di động, chỉ báo A/D ngay phía dưới đồ thị của chỉ số NYSE Composite để bạn nhanh chóng nhận ra, trong sáu tháng qua, các cổ phiếu trên sàn NYSE đang tăng giá hoặc giảm giá như thế nào. Thông tin về Tích Lũy/ Phân Phối của mỗi chỉ số cũng được thể hiện, trong đó chú ý đến chỉ số nào có ngày Tích

Lũy nhiều nhất. Trong ví dụ minh họa, sàn Nasdaq đang có xếp hạng "B-", nghĩa là chỉ số này đang tích lũy mạnh hơn so với các chỉ số khác. Trang B2 cũng là trang báo tôi luôn quan sát mỗi ngày và bạn cũng nên làm điều tương tự. Tôi muốn kiểm tra kỹ xem các hoạt động giá và khối lượng quan trọng đang diễn ra ở các chỉ số thị trường, từ đó xác định xem chúng đang trong xu hướng tăng giá, hoặc tích lũy hay đã chuyển sang xu hướng giảm giá và có nhiều dấu hiệu tiêu cực. Đừng bỏ sót sự thay đổi trong khối lượng giao dịch hàng ngày. Đó là mấu chốt giúp bạn nhận ra bạn có gặp phải sai lầm hay không. Nếu bạn nghiên cứu và học cách giải thích hành động giá của các chỉ số thị trường chung một cách chính xác, bạn sẽ biết cách làm thế nào để tránh né được các thị trường con gấu vì số ngày phân phối luôn tăng lên trong giai đoạn đầu của thị trường con gấu, trước khi đợt sụt giảm tồi tệ nhất xuất hiện. Vì thế, hoàn toàn xứng đáng để bạn dành thời gian rèn luyện kỹ năng này nhằm bảo vệ những đồng tiền mồ hôi nước mắt.

Nếu bạn học cách đọc hành động giá thị trường và áp dụng các quy tắc nhận diện xu hướng thị trường chung của *Nhật Báo IBD,* bạn sẽ không bao giờ bị thua lỗ 30%, 40%, 50% hoặc nhiều hơn thế trong bất cứ thị trường con gấu nào. Tôi biết rất nhiều bạn đọc của *Nhật Báo IBD* đã tránh né được tổn thất lớn trong giai đoạn thị trường con gấu 2008. Nhưng nên nhớ, *Nhật Báo IBD* chỉ cung cấp thông tin và quy tắc. Nếu bạn đọc nào chăm chỉ nghiên cứu thị trường ở nhà và đọc chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" của *Nhật Báo IBD*, bạn sẽ thấy được phương pháp của chúng tôi rất hiệu quả để sớm thoát hết cổ phiếu trước cú sụp đổ năm 2000 và năm 2008.

▸ Bạn Có Thể và Phải Học Cách Nhận Diện Các Ngày Tích Lũy hoặc Phân Phối.

Ngày 3 tháng 10 năm 2007 là ngày phân phối đầu tiên ở chỉ số Nasdaq, ngày 11 tháng 10 là ngày phân phối thứ hai, ngày 15 tháng 10 và ngày 16 tháng 10 là ngày phân phối thứ ba và thứ tư. Ngày 19 tháng 10 là ngày phân phối thứ năm. Nếu bạn quan sát và nhận diện các ngày phân phối này một cách chính xác, bạn đã sớm thoát ra khỏi thị trường, trước khi đợt bán tháo xuất hiện. Ngày 24 tháng 10 là ngày phân phối thứ sau, và bạn có thể thoát hết toàn bộ cổ phiếu. Đến ngày 1 tháng 11, bạn đã có bảy dấu hiệu cảnh báo quan trọng. Nó cho thấy sắp có một sự điều chỉnh lớn hoặc thị trường con gấu sẽ xuất hiện. Nếu bạn bỏ lỡ dấu hiệu này và hoàn toàn không biết điều gì sắp xảy ra, hãy quay trở lại và nghiên cứu tất các các đồ thị thị trường ở Chương 9 cho đến khi bạn hiểu cách thức chúng tôi tìm kiếm các dấu hiệu cảnh báo trong tương lai. Nhiều nhà đầu tư có lẽ nhận thấy họ cần có tinh thần tự chịu trách nhiệm, nghiêm túc hơn, và học các phương pháp đầu tư đúng đắn. Bằng cách này, bạn có thể tiến xa hơn trong tương lai.

▸ Chỉ Số Quỹ Tương Hỗ IBD

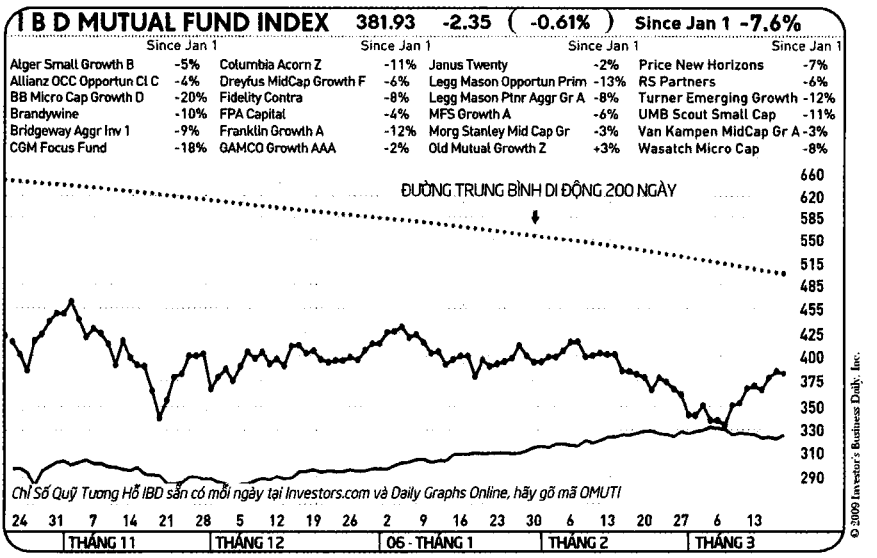
Một tính năng độc đáo khác ở trang B2 mà bạn không thể tìm thấy ở bất cứ nhật báo nào khác là "Chỉ Số Quỹ Tương Hỗ IBD (*IBD Mutual Fund Index*)", trong đó chúng tôi đã chọn ra 24 quỹ đầu tư tăng trưởng và thể hiện thành tích tăng giá tổng hợp của nhóm này dưới dạng một đồ thị. Tôi sử dụng chỉ số này như là chỉ số phụ vì đó là cách so sánh số lượng cổ phiếu tăng với số lượng cổ phiếu giảm (hay chỉ báo A/D) của 1,000-2,000 cổ phiếu trong danh mục của 24 quỹ đầu tư hàng đầu. Khi tôi nhận thấy sự xuất hiện của mẫu hình chiếc cốc-tay cầm cổ điển ở đồ thị Chỉ Số Quỹ Tương Hỗ IBD, khả năng cao chỉ số này cùng với thị trường chung sẽ tiếp tục tăng giá.

▸ Xếp Hạng 197 Nhóm Ngành Công Nghiệp của IBD

Trong cái trang chật chội này, chúng tôi cũng công bố "Xếp Hạng 197 Nhóm Ngành Công Nghiệp của IBD." Đây là danh sách thể hiện xếp hạng tổng hợp cho mỗi ngành công nghiệp và sự thay đổi xếp hạng của mỗi nhóm ngành công nghiệp so với ngày hôm trước, ngoài ra còn cho biết xếp hạng của các

Xếp Hạng

Tuần này	3 tuần trước	6 tuần trước	7 tháng trước	Tên nhóm ngành công nghiệp	Xếp hạng tổng hợp của ngành	% Thay đổi giá từ 01/01	% thay đổi giá hàng ngày
1	60	38	78	Metal Ores-Gld/Silvr	90	+4.1	+1.7
2	2	8	83	Comml Svcs-Schools	95	+8.1	+0.4
3	8	12	57	Medical-Genetics	..	+16.4	+0.9
4	4	10	98	Coml Svcs-Scrty	90	-4.7	+0.1
5	18	20	80	Medical-Ethical Drgs	89	+1.7	+0.6
6	15	33	23	Telecom-Wirlss Eqp	90	-2.2	+1.7
7	3	2	134	Comptr Sftwr-Mdcl	94	-7.3	-1.4
8	7	4	133	Utility-Water Supply	89	+0.3	+0.6
9	12	14	43	Medical-Biomed/Bth	89	+5.2	+1.3
10	28	54	112	Fnancepbl Inv Fdbnd	..	+14.2	+0.3
11	6	9	118	Insrnce-Prp/Cas/Titl	81	-9.7	+1.1
12	1	1	197	Trnsprttin-Airlne	67	-22.8	+3.7
13	10	19	104	Retail/Whlsle-Food	84	-0.4	+0.2
14	17	26	77	Utility-Elctric Pwr	87	+0.3	+0.7
15	16	21	45	Utility-Gas Dstribtn	88	+1.6	+1.3
16	14	22	94	Rtail/Whlsle-At/Prts	85	-4.0	+2.7
17	72	89	101	Oil&Gas-Trnsprt/Pip	87	+16.4	+1.0
18	35	106	145	Oil&Gas-Rfing/Mkt	90	+15.9	-0.1
19	24	48	191	Mdical-Hlth Mnt Org	92	+10.5	+3.6
20	13	5	99	Cmml Svcs-Cnsltng	90	-6.8	+0.7

nhóm ngành công nghiệp trong 3-6 tuần hoặc thậm chí là cách đây bảy tháng. Hai mươi nhóm ngành công nghiệp hàng đầu và 20 nhóm ngành công nghiệp yếu nhất sẽ được khoanh tròn vì chúng thể hiện cho các nhóm ngành tăng giá mạnh nhất và nhóm ngành có thành tích giá yếu nhất.

Đến bây giờ, bạn nên biết tôi không muốn sở hữu cổ phiếu ở 20 nhóm ngành công nghiệp có thành tích giá tệ hại nhất vì nghiên cứu của chúng tôi trong nhiều năm qua cho biết, những ngành công nghiệp này thường gặp phải những khó khăn nghiêm trọng. Ngược lại, chúng tôi muốn mua cổ phiếu ở 20 nhóm ngành công nghiệp tăng giá mạnh nhất vì đây là những nhóm ngành dẫn dắt thị trường.

Lý do chúng ta cần theo dõi đến 197 nhóm ngành công nghiệp bên trong các ngành rộng (hay lĩnh vực) là vì mỗi nhóm ngành hoặc mỗi tiểu nhóm có thành tích giá rất khác nhau. Trong bảng xếp hạng trên, nhóm ngành thuốc gốc (*Medical - Genetic*) xếp hạng thứ 3 nhưng cách đây 7 tháng lại xếp thứ 15.

Vì thế, chúng ta phải dùng đến 10 bảng để theo dõi 197 nhóm ngành công nghiệp. Hai hộp nhỏ ở trang B2 mà tôi luôn kiểm tra mỗi ngày nhằm biết được nhóm ngành công nghiệp nào đang dẫn dắt thị trường. Hộp nhỏ đầu tiên là "Nhóm 10 Quỹ Đầu Tư Ngành Công Nghiệp của Họ Fidelity Từ Ngày 1 Tháng 1".

Hộp nhỏ thứ hai thể hiện các ngành có tỷ lệ cổ phiếu đạt đỉnh mới cao nhất (*Groups Highest % Of Stock At New High*). Với những cách thức khác nhau để quan sát các lĩnh vực hay ngành rộng, bạn rất khó có thể bỏ lỡ một hoặc hai ngành rộng đang trở thành nhóm cổ phiếu dẫn dắt thị trường thực sự trong thị trường tăng giá mới.

▸ Ngành Công Nghiệp Đang Được Ưa Thích

Các hộp tiếp theo thể hiện chỉ số của 28 lĩnh vực khác nhau và mỗi lĩnh vực hoạt động ra sao mỗi ngày.

Ở trang B3, chúng ta có một cách khác để theo dõi các ngành công nghiệp. Theo đó, một chuyên mục hàng ngày được gọi là "Ngành Công

Groups Highest % Of Stocks At New High

Tobacco	11%
Retail/Wholesale-Food	11%
Finance-Mortgage&Rel Svc	9%
Computer Software-Medical	8%
Retail-Home Furnishings	7%
Retail/Wholesale-Auto/Prts	6%
Retail-Super/Mini Markets	5%
Internet-Network Sitns	5%
Computer-Integrated Syst	5%
Retail-Clothing/Shoe	2%

Top 10 Fidelity Industry Funds Since Jan. 1

1.	Wireless	+17%
2.	Netwk&Infr	+11%
3.	Telecommun	+10%
4.	Gold	+8%
5.	Electronics	+7%
6.	Natural Gas	+7%
7.	Energy Svcs	+6%
8.	Commequip	+5%
9.	Computers	+4%
10.	Natural Res	+4%

Today's general market highlights:

Energy dominated Thursday's list of top-performing groups. Crude jumped $3.47 to $51.61 a barrel, continuing oil's recent rally. Production cuts and oil companies' reduced investments have pinched supply, countering lower global demand.

Market Indexes list sorted by % gain in last 3 months. (★ on left, top 4 indexes since Jan. 1 on right, top 4 indexes yesterday.)

Since Jan 1	3 Month % Change	Index	Value	Change	Yesterday's % Change
+ 8.30% ★	+21.51%	Gold Index	91.31	+ 3.97	+4.55% ★
+ 9.71% ★	+ 9.95%	High-Tech Index	323.42	+ 2.95	+0.92% ★
- 4.42% ★	- 1.23%	Amex Composite	1335.74	+ 8.01	+0.60% ★
- 5.93% ★	- 4.44%	Nasdaq OTC Comp	1483.48	- 7.74	-0.52%
- 9.44%	- 7.31%	IBD New America Index	161.96	- 2.13	-1.30%
-11.01%	- 7.68%	Value Line Index	1250.09	- 4.17	-0.33%
-11.90%	- 7.77%	New Issues Index	220.72	- 1.56	-0.70%
-11.14%	- 7.99%	S&P Midcap 400	478.33	- 2.82	-0.59%
- 9.36%	- 9.52%	Senior Growth Index	394.71	- 3.19	-0.80%
-11.17%	- 9.89%	Dow Jones Utility	329.33	+ 2.77	+0.85% ★
-12.37%	-10.23%	Defensive Index	872.86	- 5.95	-0.68%
- 9.83%	-11.11%	Consumer Index	604.03	- 3.83	-0.63%
-11.29%	-11.19%	Medical/Healthcare	2670.64	-102.20	-3.44%
-13.20%	-11.44%	S&P 500	784.04	-10.31	-1.30%
-14.24%	-12.11%	N.Y.S.E. Composite	4937.72	-38.08	-0.77%
-17.26%	-13.76%	Russell 2000	413.26	- 4.37	-1.05%
-15.67%	-13.99%	Dow Jones Industrials	7400.80	-85.78	-1.15%
-19.19%	-15.30%	S&P 600	217.16	- 2.50	-1.14%
-19.16%	-15.90%	U.S. Defense Index	494.43	- 7.06	-1.41%
-25.44%	-22.01%	Dow Jones Trans	2637.77	+ 4.79	+0.18%
-26.77%	-24.14%	N.Y.S.E. Finance	2818.02	-116.34	-3.96%
-29.17%	-26.86%	Bank Index	279.23	-25.81	-8.46%
-33.63%	-30.90%	Insurance Index	220.22	- 9.74	-4.23%

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Nghiệp Đang Được Ưa Thích của IBD (*IBD Industry Themes*)". Ở mỗi thị trường, có một số nhóm ngành công nghiệp dẫn dắt. Các nhà đầu tư có thể đang mua cổ phiếu y tế hoặc cổ phiếu công nghệ. Vậy, nhóm ngành đang được ưa thích hiện tại là gì?

Chúng ta cũng có chuyên mục về các cổ phiếu trên sàn NYSE và sàn Nasdaq, các cổ phiếu cho nhà đầu tư dài hạn. Ba chuyên mục khác ở trang B5 là " Đọc Mẫu Hình (*The Base Reader*)", với nhiệm vụ phân tích các mẫu hình giá. "Nhà Đầu Tư Trái Phiếu (*The Income Investor*)" và "Các Cổ Phiếu Dẫn Dắt Ở Thị Trường Quốc Tế (*International Leaders*)" nhằm theo dõi các thị trường nước ngoài. Tôi không đọc tất cả các chuyên mục này. Tuy nhiên, tôi thường đọc các tiêu đề, và nếu có chuyên mục nào đang là vấn đề tôi quan tâm, tôi sẽ đọc nó.

▸ 2,500 Cổ Phiếu Dẫn Dắt (Bảng Giá Nghiên Cứu Sàn NYSE + Nasdaq)

Một sự bổ sung mạnh mẽ mà chúng tôi thực hiện gần đây là cách tổ chức và hiển thị một bảng cổ phiếu độc nhất vô nhị. Chúng tôi gọi nó là "Bảng Giá Nghiên Cứu (*Research Tables*)" vì chúng có cả bộ dữ liệu lớn về mỗi doanh nghiệp. Bảng Giá Nghiên Cứu của *Nhật Báo IBD* theo dõi 2,500 cổ phiếu dẫn dắt bao gồm cả sàn NYSE và Nasdaq, trong khi các bảng giá cổ phiếu khác thường chỉ có 1,000 cổ phiếu hoặc gần như không có các xếp hạng quan trọng hay các dữ liệu chi tiết về mỗi công ty.

Ngay lập tức, bạn sẽ thấy bảng giá cổ phiếu "2,500 Cổ Phiếu Dẫn Dắt" của chúng tôi xuất hiện ở trang B3 được tổ chức theo thứ tự thành tích tăng giá của 33 lĩnh vực kinh tế (hay 33 ngành rộng). Phần lớn các bảng giá cổ phiếu mà bạn thường thấy tổ chức theo thứ tự bảng chữ cái. Trong suốt nhiều thập niên, người Mỹ đã sử dụng các bảng giá cổ phiếu được đăng tải ở các tờ báo địa phương hoặc trong các tạp chí tài chính, chủ yếu với mục đích muốn biết được cổ phiếu họ đang nắm giữ đóng cửa như thế nào vào ngày hôm qua: *"Cổ phiếu General Motor của tôi hôm qua tăng giá hay giảm giá nhỉ?"*. Mặc dù cách thức tổ chức theo thứ tự bảng chữ cái là một cách tốt để nhanh chóng kiểm tra mã cổ phiếu của bạn, nhưng ngày nay bạn hoàn toàn dễ dàng làm việc đó bằng cách tra cứu mã cổ phiếu trên website. Điều chúng tôi đang làm là tạo ra một bảng giá cổ phiếu giúp bạn dễ dàng phát hiện ra các cổ phiếu dẫn dắt tiếp theo để đầu tư. Đây chính cách làm độc đáo, hiện đại của chúng tôi.

Ví dụ, bạn có thể nhận thấy lĩnh vực "Y Tế" đang xếp số một. Sau đó, bạn có thể nhìn thấy mọi cổ phiếu trong lĩnh vực y tế (được xếp theo thứ tự chữ cái). Mỗi cổ phiếu đều có xếp hạng tổng hợp, theo khung đo từ 1 đến 99, trong đó 99 là tốt nhất. Xếp hạng tổng hợp được tính toán từ các tiêu chí xếp hạng riêng biệt. (Tất nhiên, xếp hạng hiện tại của ngành y tế có thể sụt giảm trong tương lai nếu như chính phủ thay đổi tất cả các điều luật đang chi phối hệ thống y tế).

Nếu bạn nhận ra một cổ phiếu trông có vẻ hấp dẫn, bạn sử dụng mã cổ phiếu này và truy cập vào trang web Investors.com và kiểm tra đồ thị cũng như các biến số, dữ liệu tài chính quan trọng khác. Hãy sử dụng một sổ tay nhỏ để ghi chú những thông tin mà chúng tôi không đề cập trong bảng giá cổ phiếu.

Khi quan sát bảng giá cổ phiếu này, tôi có thể tìm thấy một số mã cổ phiếu được bôi đậm. Bảng giá cổ phiếu bôi đậm bất cứ mã cổ phiếu nào tăng giá mạnh hoặc thiết lập đỉnh giá mới. Tôi rất quan tâm đến việc theo dõi chuyển động giá nên cách bôi đậm này giúp tôi không bỏ lỡ các cổ phiếu dẫn dắt mới. Các cổ phiếu được bôi đậm có thể được lọc rất nhanh,

và nếu bạn đang sử đồ thị, bạn có thể nhận ra một số mẫu hình giá cần quan tâm. Ví dụ, nếu bạn tiến hành xem các đồ thị giá mỗi tuần, bạn sẽ nhận ra một số mã cổ phiếu có mẫu hình giá và yếu tố cơ bản tốt. Vì thế, bạn hãy nên kiểm tra các mã cổ phiếu được bôi đậm trên bảng giá hàng ngày, và xác định xem đồ thị giá nào đang gây ấn tượng đối với bạn.

Tôi thường viết ra các mã cổ phiếu nằm ở nhóm đầu của trang B1. Khi tôi lọc bảng giá cổ phiếu này, tôi đã có 8-10 mã cổ phiếu cần phải kiểm tra vì chúng đang có hoạt động giá tích cực và mức xếp hạng cao. Sau đó, bạn có thể đi tới trang Investors.com hoặc Daily Graphs Online để kiểm tra đồ thị và xác định xem cổ phiếu nào đang có hành động giá tích cực hay tiêu cực.

Vì thế, thay vì chỉ sử dụng bảng giá cổ phiếu để biết cổ phiếu của mình đang tăng giá hay giảm giá vào ngày hôm qua, chúng tôi đang tạo ra một bảng giá thông minh giúp bạn có thể nhìn thấy những siêu cổ phiếu trong tương lai. Đối với bất cứ nhà đầu tư nào, thì điều này đều hữu ích để trở thành một nhà giao dịch thành công.

"Bạn Cũng Có Thể Làm Điều Đó"

Ở trên cùng trang B4, chúng tôi thỉnh thoảng có chuyên mục gọi là "Bạn Cũng Có Thể Làm Điều Đó (*You Can Do It Too*)". Đó là những câu trích dẫn ngắn mà một số nhà đầu tư đã viết cho chúng tôi cho biết, họ đã giao dịch tốt như thế nào và tư duy giao dịch cốt lõi của họ gì. Tôi nhận ra nhiều nhà giao dịch không thể thành công vì không nghiên cứu tại nhà, không tuân thủ quy tắc giao dịch, hoặc không có bất cứ hệ thống giao dịch nào. Có một số trích dẫn mang lại cho bạn nguồn cảm hứng.

Điều thú vị là có hơn 1,000 bạn đọc đã viết thư cho chúng tôi nói rằng, họ rốt cuộc không biết làm thế nào để kết hợp mọi thứ lại với nhau để tạo ra kết quả giao dịch thành công. Tôi nói "rốt cuộc" vì đây là một quá trình tiêu tốn nhiều thời gian và công sức để đạt được thành tích giao dịch siêu hạng. Chẳng có bữa trưa miễn phí nào trên thị trường chứng khoán. Nhưng một khi bạn hiểu được các nguyên tắc và nghiêm túc thực hành,

đến một lúc nào đó bạn cũng có được sự độc lập tài chính. Đó chính là mục tiêu mà bạn luôn phấn đấu đạt được.

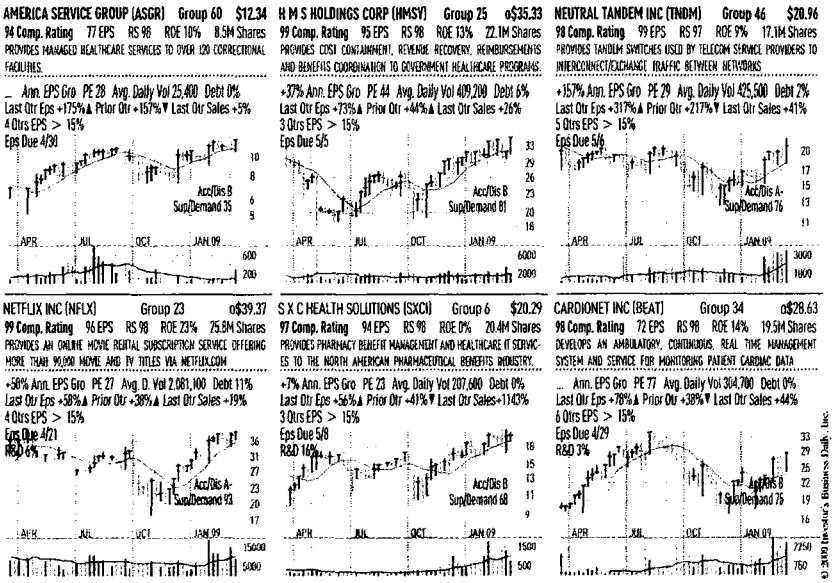
"Các Cổ Phiếu Nóng"

Một chuyên mục mà tôi luôn xem mỗi ngày là cái mà tôi gọi là "các biểu đồ nhỏ" trong phần "Các Cổ Phiếu Nóng ở Sàn NYSE" và "Các Cổ Phiếu Nóng Ở Sàn Nasdaq (*Nasdaq stock in The News*)". Chúng tôi trình bày hơn 20 đồ thị ở trang này, nhưng hiện nay chúng tôi giới hạn lại chỉ còn 10 đồ thị vì chúng tôi đã tinh chỉnh và cải thiện cơ chế xếp hạng. Đây là điều mà chúng tôi đã nhận ra, một khi thị trường sắp sửa bước vào xu hướng tăng giá mới, sẽ có hai danh sách các cổ phiếu chiến thắng so với chỉ số S&P500 và bất cứ cái tên mới nào trong danh sách rất xứng đáng để bạn kiểm tra kỹ.

Nếu bạn đang sắp sửa đối diện với thị trường con gấu, đừng kỳ vọng danh sách này sẽ trở nên dài ra. Vì 75% cổ phiếu sẽ giảm giá trong thị trường con gấu và các cổ phiếu tăng trưởng cũng giảm mạnh. Nhưng nếu bạn biết rằng mình đang ở trong thị trường tăng giá, và điều này được xác nhận ở chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh", thì các biểu đồ nhỏ này (mỗi biểu đồ sẽ gồm 20 dữ liệu cơ bản) sẽ là sự gợi ý cho bạn về các cổ phiếu dẫn dắt mới. Không phải lúc nào điều này cũng xảy ra. Nhưng khi bạn đang ở trong bối cảnh thị trường tăng giá, bạn nên theo dõi các biểu đồ nhỏ này. Sớm hay muộn, nếu bạn một người kiên nhẫn, thị trường tăng giá cũng sẽ xuất hiện. Và đó là lúc mà bạn sẽ thấy được sự hữu ích khi kiểm tra các biểu đồ này. Nếu bạn chăm chỉ nghiên cứu ở nhà, bạn sẽ có nhiều cơ hội cải thiện thành tích giao dịch của mình.

Theo thời gian, tôi nhận thấy có năm hoặc sáu lĩnh vực trong bảng giá cổ phiếu của chúng tôi bao gồm phần lớn các cổ phiếu dẫn dắt mới. Tôi cũng nhận ra rằng, không phải vì một số lĩnh vực không trở thành nhóm ngành dẫn dắt trong thời gian gần đây thì một số lĩnh vực trong số đó sau này không thể phục hồi mạnh được. (Người dịch: một số lĩnh vực sẽ bắt đầu chu kỳ tăng giá muộn hơn). Trong số báo tôi giới thiệu ở đây, các lĩnh

NASDAQ STOCKS IN THE NEWS

vực có thành tích giá kém và được xếp hạng thấp là máy tính - phần cứng, ngân hàng, may mặc, chế tạo máy, truyền thông, thép, bất động sản và sản phẩm bán dẫn.

Kết quả xếp hạng sẽ thay đổi theo tuần hoặc tháng. Nhưng bạn nên biết những lĩnh vực nào đang là nhóm dẫn dắt hiện tại và những cái tên tiêu biểu bên trong mỗi lĩnh vực đó có yếu tố cơ bản và hành động giá tốt nhất. Đây chính là những cổ phiếu mục tiêu để bạn tiến hành cứu.

Các bảng này sẽ khiến bạn mất một chút thời gian để làm quen. Nhưng sau vài tuần, bạn sẽ biết cổ phiếu nào trong bảng bạn cần phải quan tâm đến. Để sử dụng dễ dàng hơn, chúng tôi có một bảng bao gồm 197 nhóm ngành công nghiệp của *Nhật Báo IBD* thuộc 33 lĩnh vực (hay ngành rộng).

Một điều mà phần lớn mọi người thường hay bỏ sót, nhưng tôi thật lòng khuyên bạn nên làm, là đọc cái hộp (thường nằm ở trang B7) giải thích các xếp hạng, tính toán của chúng tôi. Khi làm điều này, bạn sẽ hiểu được bảng xếp hạng này đã được cải tiến như thế nào nhằm giúp bạn có được thành công hơn trong tương lai.

Phía dưới hộp này là một danh sách ngắn các điều "nên làm và không nên làm". Nói cách khác, bạn nên làm điều gì để tránh những sai lầm thường gặp của các nhà đầu tư.

Bảng Tiết Kiệm Thời Gian IBD

Cũng trong trang này, "Bảng Tiết Kiệm Thời Gian IBD (IBD Timesaver Table)" được thiết kế dành cho những người bận rộn vì nó chỉ bao gồm tất cả các cổ phiếu có mức xếp hạng cao đang tăng giá hoặc giảm giá trong một cái bảng ngắn (bao gồm cả khối lượng và một số tiêu chí xếp hạng khác). Tôi luôn xem bảng này và đối chiếu với danh sách "Các Cổ Phiếu Giảm Giá (Stock Down)". Tôi muốn thận trọng với các cổ phiếu tốt đang giảm giá mạnh vì nó có thể ảnh hưởng đến các cổ phiếu khác trong cùng ngành. Nếu một cổ phiếu từng tăng giá mạnh liên tục xuất hiện trong danh sách này, nó có thể xác nhận cổ phiếu này đã đạt đỉnh và đối diện với nhiều khó khăn sắp tới.

Bên cạnh đó, chúng ta cũng có danh sách "Các Cổ Phiếu Thiết Lập Đỉnh Cao Mới (New Highs)". Đây cũng là danh sách được chúng tôi tổ chức lại. Chúng tôi không chỉ quan tâm đến cổ phiếu nào thiết lập đỉnh cao mới hay tạo đáy mới. Chúng tôi còn quan tâm đến lĩnh vực công nghiệp nào có số lượng cổ phiếu tạo đỉnh cao mới nhiều nhất. Khi bạn đang ở trong giai đoạn thị trường tăng giá mạnh và nhận thấy (ví dụ) ngành y tế đang trở thành lĩnh vực dẫn dắt thị trường, thì bạn sẽ thấy một, hai, hoặc ba nhóm ngành bên trong lĩnh vực y tế có nhiều cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới.

Khi lĩnh vực công nghệ cao trở thành lĩnh vực dẫn dắt trong thị trường tăng giá những năm 1990, lĩnh vực máy tính đứng ở vị trí số 1 trong suốt hơn một năm rưỡi. Các cổ phiếu như Cisco và Dell luôn mặc định ở danh sách cổ phiếu thiết lập đỉnh cao mới. Nếu bạn biết điều gì phải tìm kiếm, bạn sẽ hiểu được mức độ quan trọng của các cổ phiếu đang thiết lập đỉnh cao mới trong thị trường tăng giá. Bạn nên tham gia vào các cổ phiếu này khi chúng có mức độ tăng giá hơn 10 lần hoặc hơn thế nữa. Có nhiều bài học khi bạn nghiên cứu các thị trường trong quá khứ. Đó là lý do chúng tôi xem mình như những nhà lịch sử.

IBD TIMESAVER TABLE

Combined summary of key price action for NYSE & Nasdaq highest-rated stocks, a quick and easy snapshot for busy investors. Stocks up at least 1 point or making new highs, and stocks down 1 point or making new lows are boldfaced. Sorted by Composite Rating, IBD's single most useful fundamental and technical gauge.

SMARTSELECT® COMPOSITE RATING
EARNINGS PER SHARE
RELATIVE PRICE STRENGTH
INDUSTRY GROUP RELATIVE STRENGTH
SALES+PROFIT MARGINS+ROE
ACCUMULATION/DISTRIBUTION

STOCKS UP

						52-wk High	Stock & Symbol		Close Price	Chg	Vol% Chg	Vol 1000	P E
99	99	86	A	A	B-	40.3	Ebix	rEBIX	24.67	+3.86	+273	309	10
99	97	94	A-	A	C+	27.2	Netease	rNTES	22.23	+1.14	+180	3.2m	13o
99	97	85	A+	A	C+	57.6	GileadSci	GILD	45.43	+1.00	-6	8.7m	20o
99	96	98	A	A	A-	NH	ScherPlg	SGP	24.21	+1.89	+142	49m	13o
99	95	98	A	A	B	NH	HMSHld	HMSY	35.33	+1.45	+77	725	44o
99	92	84	A	A	D+	81.4	Cephalon	CEPH	66.32	+1.92	-5	1.8m	13o
99	77	99	A+	B	A-	33.5	AmltPastan	AIPC	32.09	+1.37	-1	427	14o
98	99	97	A-	A	A-	NH	*NeutTandn*	TNDM	20.96	+.08	+151	1.1m	28
98	99	86	A-	A	B+	382	*Baidu*	rBIDU	172.7	+3.26	-32	1.7m	36o
98	99	75	A+	A	D+	77.4	Celgene	CELG	48.20	+1.04	+14	6.9m	30o
98	94	95	B+	B	C+	18.7	*BeaconRfg*	BECN	12.65	+1.27	+169	1.7m	10o
98	93	83	A-	B	D+	52.0	MedcoHlth	MHS	40.98	+2.26	+4	4.5m	17o
98	92	98	A-	A	B+	38.2	*Shandalnt*	rSNDA	36.31	+1.21	+23	1.0m	13o
98	88	97	A-	A	B-	67.0	EdwdLfSci	rEW	61.40	+2.33	+23	759	23o
98	88	97	A+	A	B+	31.0	*CmptrPr*	CPSI	27.75	+1.54	+71	328	19
98	87	91	A	A	B-	48.7	Teva	TEVA	45.39	+1.09	+18	8.1m	16o
98	87	87	A+	A	C+	62.4	GenProbe	rGPRO	44.86	+1.21	-29	515	23o
98	72	98	A-	A	B	35.9	CardioNetn	BEAT	28.63	+1.55	+197	905	77o
98	45	98	A	B	B	NH	Pegsys	rPEGA	17.23	+.85	+197	566	57
97	89	95	A	B	D-	39.1	*EmergMedS*	EMS	31.35	+1.70	-13	174	15

STOCKS DOWN

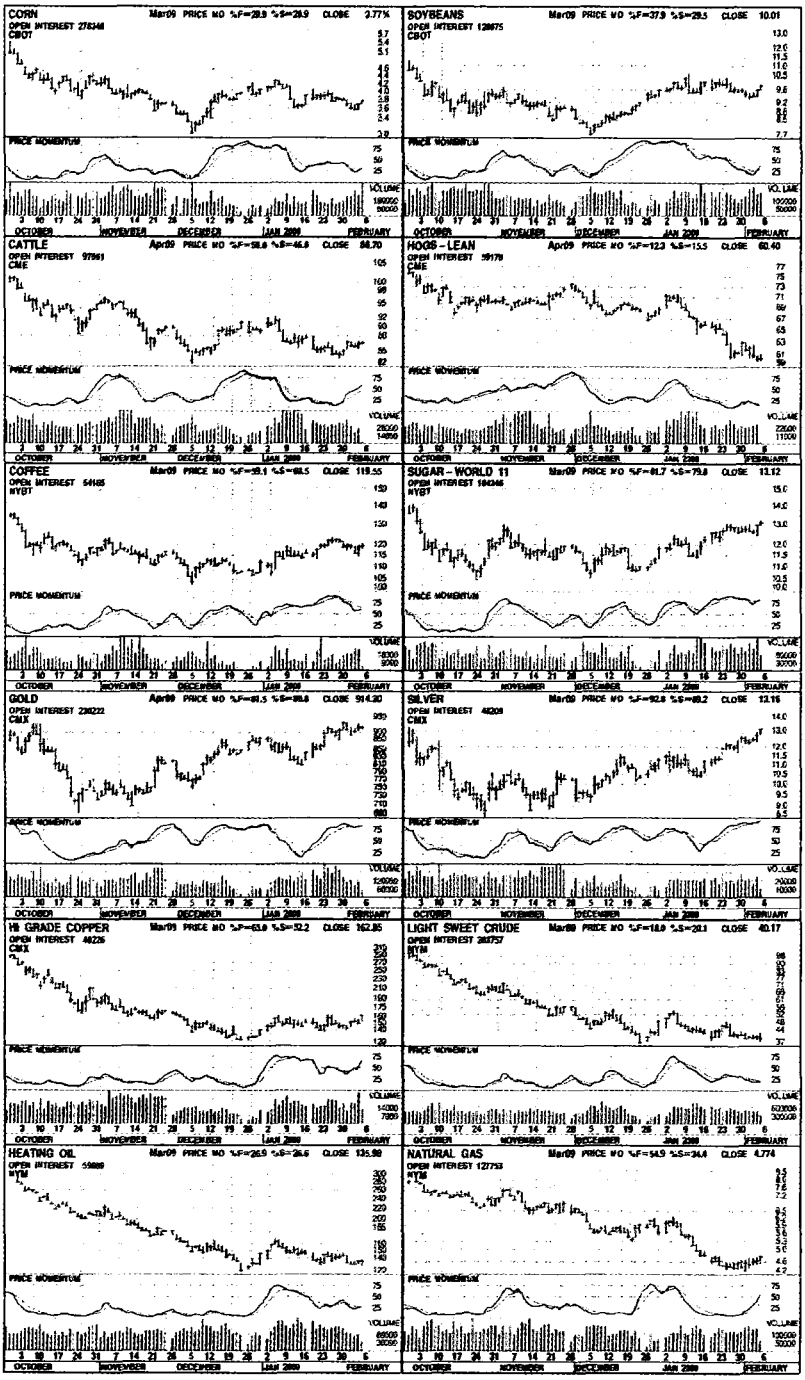
						52-wk High	Stock & Symbol		Close Price	Chg	Vol% Chg	Vol 1000	P E
97	99	80	B-	B	B+	58.0	Powell Inds	POWL	32.53	-2.60	+12	102	12
97	94	63	B	A	A-	42.6	NasdaqOMX	NDAQ	22.27	-1.66	+12	4.4m	11o
96	99	76	B	A	B-	89.8	Visan	V	52.05	-2.04	+35	12m	21o
95	96	79	C	A	B-	87.9	CmpsMn	CMP	53.43	-8.24	+100	2.3m	10o
94	95	76	B-	A	C	145	Mnsnto	rMON	79.11	-2.58	+3	9.0m	18;
93	90	79	B	A	C+	66.2	Stericycle	SRCL	48.42	-2.16	+55	1.8m	27o
92	88	74	B-	B	B	66.8	Syngenta	SYT	37.52	-3.47	+233	2.6m	11o
86	92	70	B+	B	C	66.9	PrefrmLn	PLPC	39.00	-3.00	+225	18	12
84	82	47	B	A	B+	526	CME Grp	rCME	198.2	-2.80	+7	1.6m	11o
84	67	69	B+	B	B	69.2	PhillLD	PHI	42.61	-5.14	+88	339	10z
82	78	71	C+	B	B-	100	OcciPet	rOXY	54.69	-1.77	-4	8.8m	6o
75	94	39	B	A	D-	67.7	AlliancDta	rADS	30.78	-1.72	0	2.3m	6o
75	30	83	A	B	C+	355	FairfxFnl	FFH	241.0	-5.51	-27	48	3o
73	77	40	C+	A	C+	95.2	Contango	rMCF	36.64	-1.66	-31	105	5o
65	40	66	B+	B	D+	168	ArdGpA	ARDNA	91.69	-3.27	-73	0.3	11k
63	80	52	C-	C	B-	713	WashPost	WPO	344.3	-10.61	+4	42	10
63	69	60	B-	D	C+	13922	BrkHaA	BRKA	83550	- 2150	-23	1	13
62	45	51	A	B	C	249	Blackrck	BLK	108.0	-3.20	-17	710	16o
57	69	59	B-	D	D-	4760	BerkHaB	BRKB	2742	-39.00	-20	37	13
55	39	66	B-	B	E	1805	Seaboard	SEB	933.0	-6.00	-36	0.7	7

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Đây là bảng tóm tắt hành động giá của các cổ phiếu có mức xếp hạng cao trên sàn NYSE & Nasdaq thành một "bức tranh được chụp nhanh (snapshot)" dành cho những nhà đầu tư bận rộn. Các cổ phiếu tăng giá ít nhất 1 điểm hoặc thiết lập đỉnh cao mới, các cổ phiếu giảm 1 điểm hoặc tạo đáy mới sẽ được tô đậm. Việc sắp xếp được tiến hành theo Xếp Hạng Tổng Hợp SmartSelect, là thước đo tổng quát về yếu tố cơ bản và kỹ thuật của mỗi cổ phiếu.

Nói cách khác, không khó để nhận ra những cổ phiếu dẫn dắt trong thị trường tăng giá. Chúng xuất hiện một cách hiển nhiên, rõ ràng "như một con voi đang nằm trong bồn tắm và bắn nước tung tóe khắp nơi". Khi toàn bộ một lĩnh vực đang tăng giá, khối lượng giao dịch của các cổ phiếu trong lĩnh vực đó sẽ tăng vọt và sự lạc quan lan tràn sang nhiều cổ phiếu đến nỗi không thể nào che giấu được. Chúng tôi đã thấy điều này ở lĩnh vực năng lượng trong thị trường tăng giá từ năm 2004 đến năm 2007, khi gần như tất cả các cổ phiếu dầu khí và gas đều tăng giá mạnh.

Các Thị Trường Tương Lai Hàng Hóa Quan Trọng

▲ *Báo cáo tài chính của IBD cho thấy các mã cổ phiếu, ngành công nghiệp có lợi nhuận cao hơn hay thấp hơn so với ước tính của các nhà phân tích, ngoài ra có cả thông tin về Xếp Hạng EPS và Xếp Hạng RS. Tăng trưởng EPS quý hiện tại cao hơn 25% so với cùng kỳ năm ngoái là đặc điểm quan trọng của cổ phiếu dẫn dắt, vì thế được bôi đậm. Toàn bộ một dòng được bôi đậm khi có tăng trưởng EPS cao hơn 25%, Xếp Hạng EPS trên 85, và lợi nhuận công bố cao hơn kỳ vọng. Dấu mũi tên cho thấy tăng trưởng EPS và doanh số đang tăng tốc hay giảm tốc so với quý trước đó. Dữ liệu được lấy từ các báo cáo tài chính 6 tháng, 9 tháng hay 12 tháng. Tất cả lợi nhuận được thể hiện là cho quý hiện tại. Các công ty nước ngoài không được đề cập đến. Các khoản lợi nhuận bất thường sẽ bị loại bỏ ra khỏi EPS. Tuy nhiên, trong một số tình huống đặc biệt, các khoản lợi nhuận bất thường vẫn được tính ở một số nhóm ngành công nghiệp. Một số ngành nhất định sẽ không tính tăng trưởng doanh số.*

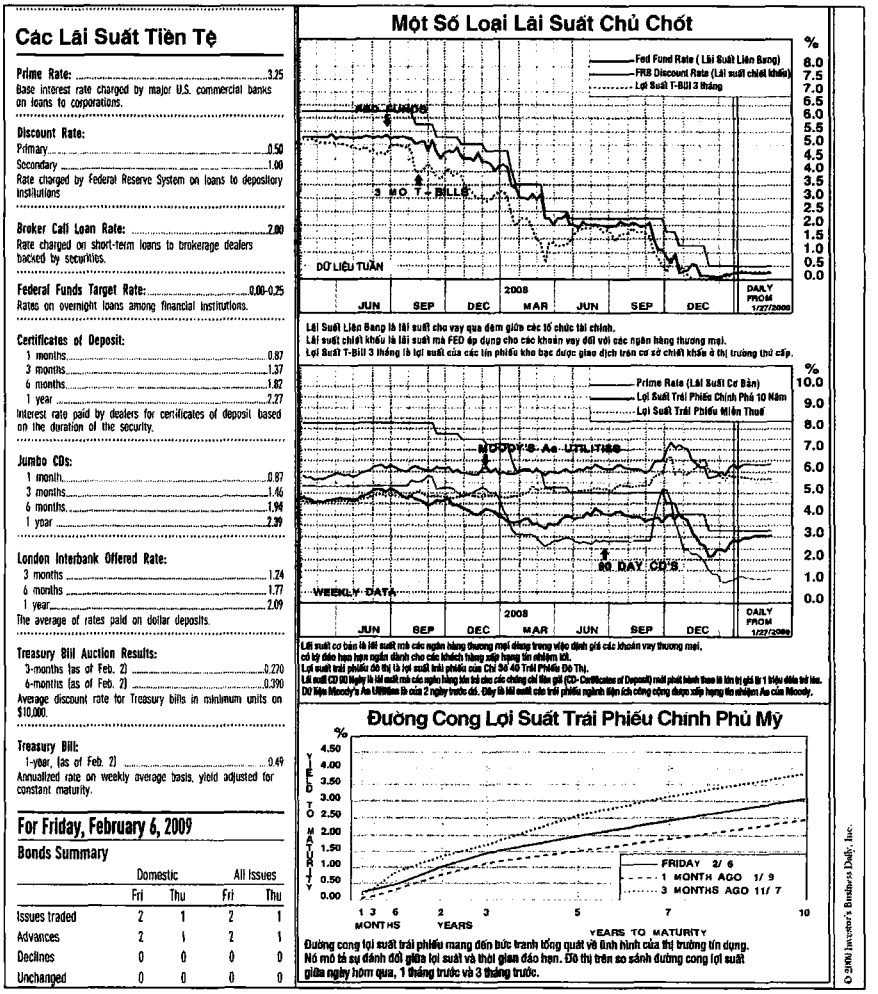
Company Earnings Reports

IBD's earnings reports feature stock symbols, industry groups, percent above or below consensus estimates, and EPS and Relative Strength Ratings. Earnings growth greater than 25%, a key characteristic of winning stocks, is boldfaced. The whole line is boldfaced when EPS growth is more than 25%, EPS Rating more than 85, and earnings are stronger than expected. Arrows indicate acceleration or deceleration in earnings or sales growth compared with the prior quarter. Data reported may be derived from 6-, 9- or 12-month reports. All earnings represent the current quarter. Foreign companies are not reported. Nonrecurring items may be excluded from earnings per share. Unique circumstances are taken into account for many industry groups. Sales may not apply for certain industries. Real estate investment trusts may reflect EPS or funds from operations.

Company Name	Symbol	Industry	Closing Price	Curr Qtr Ems	Prior Yr's Qtr Ems	EPS %Chg	Under /Over Est%	Sales (Mil)	Sales % Chg	EPS Rtg	Rel Str Rtg
94 Ups											
Hill-rom Holdings	HRC	Medical-Systems/Eqp	12.71	0.25 vs	0.22	+13.6↓	+25	352	+3.0↓	63	15
Horace Mann Educ	HMN	Insrnce-Prp/Cas/Titl	9.92	0.51 vs	0.49	+4.1↓	+16	221	-0.2	86	70
I Two Technologies	ITWO	Comptr Sftwr-Entr	7.48	r0.31 vs	0.26	+19.2↓	+41	63.8	+0.8	64	43
IMS Health	RX	Comml Svcs-Hlthcre	15.49	0.50 vs	0.43	+16.3↓	0.0	581	-4.1	81	71
Infinity Ppty&Csity	IPCC	Insrnce-Prp/Cas/Titl	39.44	1.78 vs	1.16	**+53.5↑**	+109	200	-25	73	86
Isilon Systems Inc	ISLN	Elec-Smicondctr Mfg	2.89	-0.04 vs	-0.11	..	..	31.8	+19↓	38	40
Kellogg	K	Food-Msc Prparation	43.68	0.47 vs	0.44	+6.8↓	-6.0	2933	+5.0↓	76	73
Knoll Inc	KNL	Hsholdoffic Furnitr	7.37	0.52 vs	0.42	+23.8↓	+27	276	-2.0	92	25
Luminex	LMNX	Medical-Systems/Eqp	21.97	0.05 vs	-0.08	**+163**↓	-17	28.2	+31↓	67	97
Mastercard Inc Cl A	**MA**	**Financial Srvcs-Misc**	**159.8**	**1.87 vs**	**0.89**	**+110↑**	**+15**	**1225**	**+14↓**	**99**	**71**
Maximus	MMS	Cmml Svcs-Cnsltng	37.89	r0.67 vs	0.56	+19.6↑	+1.5	180	+1.7↓	56	95
Mednax Inc	MD	Mdcal-Outpnt/Hm Cr	37.26	0.85 vs	0.80	+6.3↑	+9.0	298	+19↑	73	68
Merit Medical Syst	MMSI	Medical-Products	16.77	0.20 vs	0.17	+17.6↓	0.0	58.0	+6.7↓	78	88
Metavante Tech	MV	Financial Srvcs-Misc	16.48	0.36 vs	0.28	**+28.6**	-2.7	433	+6.2↑	79	68
Micros Systems Inc	MCRS	Cmptr-Intgrtd Syst	15.09	0.37 vs	0.34	+8.8↓	+5.7	238	-2.5	88	38
Microtune Inc	TUNE	Elec-Smicondctr Mfg	1.79	0.04 vs	0.03	**+33.3**	+100	24.0	+5.5↓	39	27
Micrus Endovascular	MEND	Medical-Products	9.61	-0.07 vs	-0.28	..	..	18.3	-0.1	53	56
Multi Fineline Elec	MFLX	Elec-Cmpnent/Cntr	19.02	0.56 vs	0.54	+3.7↓	+9.8	217	+18↓	82	97
N C R	NCR	Cmptr-Intgrtd Syst	10.44	0.58 vs	0.54	+7.4↓	+7.4	1421	-6.6	82	19
National Bkshrs VA	NKSH	Banks-Southeast	18.15	0.52 vs	0.46	+13.0	+4.0	14.9	-1.1	72	86
Neutral Tandem Inc	**TNDM**	**Telecom-Services**	**17.74**	**0.25 vs**	**0.06**	**+317↑**	**+32**	**34.9**	**+41↑**	**99**	**86**
Newbridge Bancorp	NBBC	Banks-Southeast	2.18	-0.53 vs	-0.67	..	..	32.0	-16	13	11
Nutrition 21	NXXI	Cosmetics/Persnl Cre	.19	0.01 vs	-0.06	**+117**	..	12.9	-1.1	31	28

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

Đến một lúc nào đó, tất cả các lĩnh vực đều tăng giá. Và khi điều này xảy ra, có 10 cách khác nhau để bạn chọn cổ phiếu dẫn dắt (*leader*). Trong khi các cổ phiếu bị thị trường lãng quên *(laggard)* lại nói với bạn rằng: "Đây là những cổ phiếu trước đây chưa hề tham gia vào xu hướng tăng giá".

Nếu bạn quá yêu mến và gắn chặt với một mã cổ phiếu nào, bạn có thể gặp phải nhiều rắc rối. Bạn cần phải có phương pháp đúng đắn nói cho bạn biết lĩnh vực hoặc cổ phiếu nào đang ở trong xu hướng tăng giá.

Một điều bạn luôn ghi nhớ: tăng trưởng EPS là yếu tố chính chi phối giá cổ phiếu, và sự cải thiện trong tăng trưởng EPS quan trọng hơn nhiều so với tỷ lệ P/E. Vì thế, bạn phải luôn kiểm tra " Báo Cáo Lợi Nhuận Của Doanh Nghiệp *(Company Earnings Reports)*" được công bố ở một số thời điểm nhất định trong một quý. Bạn có thể phát hiện một công ty có lợi nhuận đột biến.

Khi lợi nhuận công bố tốt hơn so với kỳ vọng, điều mà phố Wall gọi là "sự bất ngờ tích cực của lợi nhuận", là nguyên nhân đẩy giá cổ phiếu lên cao hơn. Vì thế, chúng ta đang học cách quan sát những cổ phiếu nào được các nhà phân tích tăng ước tính lợi nhuận và đang thể hiện sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS hàng quý. Như đề cập trước đây, tăng trưởng EPS càng cao, càng tốt. Và chúng ta không muốn loại bỏ bất cứ cổ phiếu tốt nào chỉ vì P/E trông có vẻ cao.

Không cần phải tốn thêm thời gian giải thích, chúng tôi có thể nói rằng, *Nhật Báo IBD* đề cập đến nhiều đặc điểm quan trọng hơn bất cứ tạp chí tài chính nào khác. Cũng có một chuyên mục nói về thị trường cổ phiếu, một số bảng biểu và đồ thị về lãi suất, và không *ít hơn* 35 đồ thị về thị trường tương lai hàng hóa.

▸ "Góc Nhà Đầu Tư" và IBD 100

Trong số những tính năng nổi bật khác của *Nhật Báo IBD*, thì "Góc Nhà Đầu Tư (*Investor's Corner*)" là chuyên mục giáo dục hàng ngày phổ biến nhất dành cho bất cứ ai muốn học hỏi nhiều hơn về đầu tư. Vào mỗi ngày Thứ Hai, chúng tôi sẽ trình bày IBD 100, là 100 đồ thị của các cổ phiếu triển vọng có mức xếp hạng cao.

LÀM THẾ NÀO ĐỂ SỬ DỤNG MỘT WEBSITE GIÁ TRỊ NHƯ INVESTORS.COM

Investors.com là phiên bản điện tử trực tuyến song hành cùng phiên bản báo giấy của *Nhật Báo IBD.* Giống như bất cứ tờ báo nào, phiên bản điện tử sẽ giúp bạn áp dụng một cách nhanh chóng các chiến lược đầu tư được đề cập trong cuốn sách này. Bất kể bạn là nhà đầu tư bận rộn với chỉ một chút thời gian mỗi ngày dành cho hoạt động đầu tư hoặc bạn là nhà đầu tư toàn thời gian, bạn có thể xây dựng một số thủ tục hiệu quả để sử dụng các công cụ tại Investors.com.

Chúng ta đã thảo luận về cách thức mà *Nhật Báo IBD* tiến hành quá trình nghiên cứu để đánh giá chính xác về xu hướng thị trường chung,

nhóm ngành công nghiệp và mỗi cổ phiếu. Sau đây là một số cách thức khác giúp bạn thực hiện các nghiên cứu chuyên sâu hơn dựa trên những đồ thị máy tính và biểu đồ được thiết kế đặc biệt bởi *Nhật Báo IBD.*

Nếu bạn đang đọc cuốn sách này nhằm mài giũa kỹ năng đầu tư, việc sử dụng các công cụ và tính năng của Investors.com theo cách thức như sau sẽ giúp bạn xây dựng một hệ thống đơn giản, dễ sử dụng nhưng hiệu quả để theo dõi thị trường, các ngành công nghiệp hàng đầu và cuối cùng là những cổ phiếu dẫn dắt.

Công cụ IBD Stock Research Tool nằm ngay ở trang chủ của Investors.com, được tổ chức nhằm giúp bạn thực hiện công việc nghiên cứu ở một trang duy nhất. Như bạn có thể thấy từ đồ thị của công cụ này, bạn có thể sử dụng nó để theo dõi "Xu Hướng Thị Trường Chung *(Market Direction)*", và "Tìm Kiếm *(Find)*" cổ phiếu, "Đánh Giá *(Evaluate)*", và "Theo Dõi *(Track)*" các cổ phiếu dẫn dắt. Tuân thủ phương pháp này sẽ giúp bạn tìm thấy các cổ phiếu tốt, biết khi nào là thời điểm mua và bán hợp lý, từ đó dần dần cải thiện thành quả giao dịch của bạn.

Vấn đề là bạn phải mất đôi chút thời gian để làm quen với các công cụ và tính năng của Investors.com. Các chương nói về hệ thống CAN SLIM trong cuốn sách này sẽ giúp bạn hiểu được tính hợp lý của các công cụ do *Nhật Báo IBD* cung cấp, vốn được lập trình để tìm kiếm các công ty có yếu tố cơ bản tốt có khả năng trở thành những siêu cổ phiếu.

▸ Xu Hướng Thị Trường Chung (Market Direction)

Như đã đề cập ở chữ "M", cứ ba trong bốn cổ phiếu sẽ di chuyển theo xu hướng thị trường chung, bất kể là xu hướng tăng hay xu hướng giảm. Đó là lý do tại sao bạn phải học cách đi theo thị trường, chứ không phải chiến đấu chống lại nó. Trong tab có tên "Market Direction", bạn sẽ tìm thấy một số liên kết (*link*) giúp bạn thực hiện điều này.

Bắt đầu bằng cách quan sát "The Big Picture (Bức Tranh Toàn Cảnh)" và "Market Pulse (Nhịp Đập Thị Trường)" để biết thị trường hiện tại đang ở giai đoạn nào. Bạn cũng có thể nhấp vào liên kết "Indexes (Các Chỉ Số)"

Market Direction
Intraday Updates
The Big Picture
Market Pulse
Indexes

Find Stocks
Stocks on the Move™
Screen Center
IBD's Real Most Active

Evaluate Stocks
Stock Checkup
IBD charts
Daily Stock Analysis

Track Stocks
My Stock Lists

để xem đồ thị mới nhất của mỗi chỉ số. Đồ thị này luôn được cập nhật liên tục trong ngày giao dịch, với độ trễ 20 phút.

Để có các phân tích kịp thời về hành động giá của thị trường ngay khi nó vừa xảy ra, hãy đọc "Markets Update (Cập Nhật Thị Trường)", là những báo cáo trong ngày. Bạn có thể tìm thấy những nhận định sâu sắc về những sự kiện diễn ra trong ngày, ngoài ra là những lưu ý về các cổ phiếu dẫn dắt đang tăng giá mạnh.

IBD TV: "Market Wrap" Bạn nên thường xuyên theo dõi các video của chuyên mục "Market Wrap" như là một cách hữu ích để cải thiện kỹ năng phân tích của bạn. Luôn sẵn có sau khi thị trường đóng cửa giao dịch, các video ngắn này sẽ sử dụng các đồ thị nhằm minh họa cho bạn thấy thị trường chung và các cổ phiếu dẫn dắt đang diễn biến như thế nào. Xu hướng là gì và cách tìm kiếm các điểm mua tiềm năng.

▸ Tìm Kiếm Cổ Phiếu (Find Stocks)

Một khi bạn đã biết được xu hướng hiện tại của thị trường chung, hãy sử dụng tab "Find Stocks" để tìm kiếm các ý tưởng đầu tư mới. Bạn sẽ tìm thấy nhiều công cụ khác bên cạnh phiên bản báo giấy.

"Stocks on The Move (Các cổ phiếu sắp có chuyển biến quan trọng)™" - Biết được các nhà đầu tư tổ chức đang mua hay bán, ngay khi nó vừa mới xảy ra: Đây là phiên bản trực tuyến của *Nhật Báo IBD*. Như từng nói, nếu chỉ quan sát danh sách các cổ phiếu năng động nhất không giúp bạn nhìn thấy toàn bộ bức tranh của thị trường. Bạn cần phải biết các động thái giao dịch theo lô lớn của nhà đầu tư tổ chức.

Động thái giao dịch (mua và bán) của các nhà đầu tư tổ chức ở cổ phiếu nào ngay lập tức sẽ xuất hiện trên màn hình radar theo dõi, vốn được cập nhật liên tục trong suốt ngày giao dịch. Bạn có thể nhanh chóng nhận ra các cổ phiếu nào đang được nhà đầu tư tổ chức mua vào hoặc bán ra, ngay khi điều đó vừa mới diễn ra. Nên nhớ, một khi các nhà đầu tư tổ chức mua cổ phiếu, họ thường mua với vị thế lớn, do đó tạo nên sự gia tăng mạnh của khối lượng giao dịch.

Gần như mọi siêu cổ phiếu đều có động thái mua vào mạnh mẽ của các nhà đầu tư tổ chức trước khi tăng giá. Vì thế, bạn không muốn bỏ lỡ động thái này nếu như bạn đang tìm kiếm các cổ phiếu dẫn dắt mới. Điều quan trọng là cần phải kiểm tra xem đồ thị giá mẫu hình hoặc của cổ phiếu có nền giá tốt hay không, cũng như các mức xếp hạng cho thấy tiềm năng đó là một cổ phiếu dẫn dắt. Thật tốt khi bạn mua vào cổ phiếu ngay sau khi vừa mới xuất hiện điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt.

Phần Trăm Thay Đổi Khối Lượng Trong Ngày - Một Cách Khác Để Nhận Diện Siêu Cổ Phiếu. Một tính năng quan trọng của phần "Stock on the Move" là phần trăm thay đổi khối lượng trong ngày. Bạn biết đấy, một cổ phiếu cần phải có sự hỗ trợ từ lực mua của các nhà đầu tư tổ chức nhằm đẩy giá lên cao hơn. Phần trăm thay đổi khối lượng (được tính trên cơ sở tại mỗi thời điểm trong ngày) sẽ cho bạn biết cổ phiếu đang có mức thanh khoản cao hơn hoặc thấp hơn so với khối lượng giao dịch bình quân trong 50 ngày. Đây là dấu hiệu cho thấy các nhà đầu tư tổ chức đang mua vào (hoặc bán ra). Bạn cũng có thể biết phần trăm thay đổi khối lượng giao dịch trong ngày của bất cứ mã cổ phiếu nào bằng cách quan sát trang "Stock Quotes" của Investors.com.

"Screen Center (Màn Hình Lọc Các Siêu Cổ Phiếu Tiềm Năng)"

Nhấp chuột vào liên kết "Screen Center" để chuyển sang "Screen of the Day". Mỗi ngày có mỗi danh sách khác nhau được lọc ra từ toàn bộ cơ sở dữ liệu cổ phiếu để tìm kiếm các siêu cổ phiếu tiềm năng dựa trên các tiêu chí cơ bản và kỹ thuật quan trọng.

Để truy cập vào danh sách này, bạn hãy nhấp chuột vào màn hình "Screen Center" trong thanh công cụ (menu) sổ xuống bên trong tab "Stock Research" ngay trang chủ của trang web Investors.com. Bạn sẽ tìm thấy nhiều ý tưởng đầu tư theo các tiêu chí lọc như: "CANSLIM Select (Lựa chọn cổ phiếu theo tiêu chí CANSLIM)", "IBD 100," "Sector Leader (Các cổ phiếu dẫn dắt của từng lĩnh vực)", "Tech Leaders (Các cổ phiếu dẫn dắt ngành công nghệ) và "Longterm Investor (Các cổ phiếu dành cho nhà đầu tư dài hạn)". Đây là cách nhanh chóng để tìm ra các cổ phiếu dẫn dắt và các

cổ phiếu tiềm năng. Sau đó, bạn có thể kiểm tra đồ thị ngày hoặc đồ thị tuần dựa trên danh sách này, dòng thời quan sát dữ liệu tăng trưởng doanh số và tăng trưởng EPS để chọn cổ phiếu tốt nhất từ danh sách.

Most Active (Các Cổ Phiếu Năng Động Nhất) trên sàn NYSE và Nasdaq. Chuyên mục hàng ngày này (cũng có trên báo giấy) sẽ thông báo các mã cổ phiếu xuất hiện điểm phá vỡ từ các nền giá tốt với khối lượng giao dịch lớn (là dấu hiệu cho thấy các nhà đầu tư tổ chức đang thu gom). Bạn cũng sẽ tìm thấy thảo luận về các điểm mua tiềm năng tại các thời điểm tốt nhất để thực hiện lần mua đầu tiên hoặc thứ hai. Chuyên mục này cũng đưa ra những cổ phiếu đang có dấu hiệu cảnh báo cho việc thiết lập đỉnh.

▸ Evaluate Stocks (Đánh Giá Cổ Phiếu)

Tiếp theo, hãy xem bạn đang đánh giá như thế nào về bất cứ cổ phiếu nào bạn đã mua hoặc xem xét mua. Có một số câu hỏi bạn phải trả lời trước tiên:

- Đây có phải là một cổ phiếu hợp lý để sở hữu? Liệu có cổ phiếu nào trong cùng nhóm ngành công nghiệp tốt hơn hay không?
- Đây là cổ phiếu của ngành công nghiệp dẫn dắt (*leading*) hay là ngành công nghiệp bị thị trường lãng quên (*laggard*)?
- Nếu bạn đã mua cổ phiếu này, bạn đã nắm giữ nó lâu chưa?
- Nếu cổ phiếu này trông có vẻ có yếu tố cơ bản tốt và bạn muốn mua nó, liệu bây giờ có quá sớm hay quá muộn?
- Bạn đang ở trong thị trường tăng giá hay thị trường giảm giá?

Đây chỉ là một vài câu hỏi cần phải trả lời trước khi bạn mua cổ phiếu. Hai công cụ nghiên cứu của *Nhật Báo IBD* là: "IBD Stock Checkup" và "IBD Charts" sẽ giúp đỡ bạn trong quá trình chọn lựa cổ phiếu.

"IBD Stock Checkup®" - đánh giá và so sánh hơn 6,000 công ty niêm yết và đưa ra kết quả xếp hạng là: "Pass (Đỗ)", "Neutral (Trung Tính)" hay "Fail Grade (Trượt)". Trong đó, sẽ có 4 yếu tố được kiểm tra như sau:

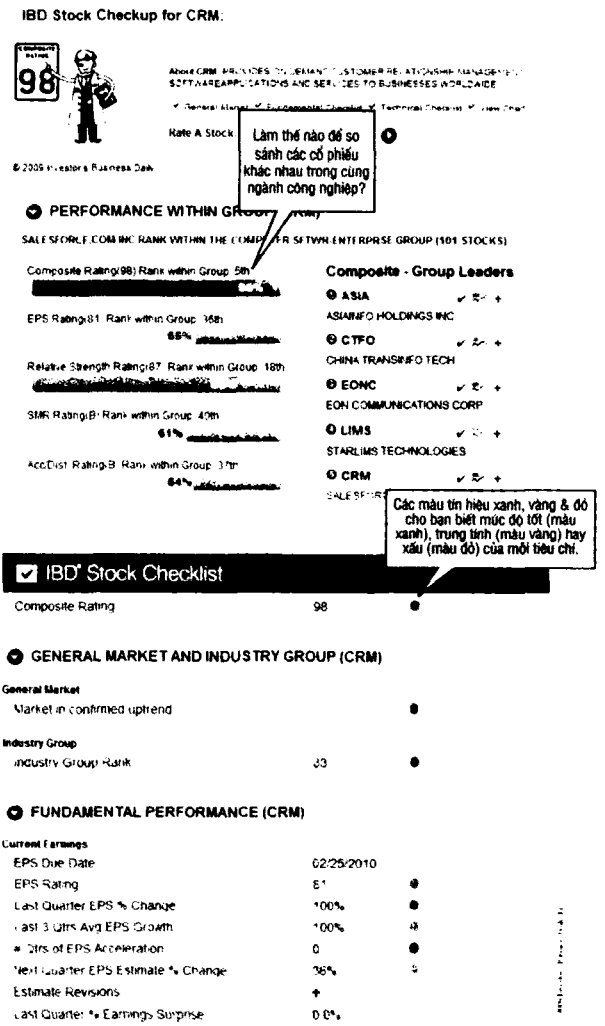
- Xếp Hạng Tổng Hợp (*Composite Rating*)
- Thứ Tự Của Cổ Phiếu Trong Nhóm Ngành Công Nghiệp (*Performance Within Group*)
- Nhóm Cổ Phiếu Dẫn Dắt
- IBD Stock Checklist- với các kết quả xếp hạng là Đỗ, Trung Tính, Trượt

▸ Đèn Đỏ, Đèn Xanh

Đối với Xếp Hạng Tổng Hợp và hầu hết các thành phần được liệt kê trong "IBD Stock Checkup", bạn sẽ nhìn các màu như đèn giao thông. Cụ thể, màu xanh (tương ứng với Đỗ), vàng (tương ứng là Trung Tính), màu đỏ (Trượt). Đây là cách nhanh chóng và dễ dàng để bạn nhìn thấy cổ phiếu của bạn có vượt qua được hầu hết các tiêu chí của hệ thống đầu tư CANSLIM hay không.

Composite Rating (Xếp Hạng Tổng Hợp): Như chúng ta đã thảo luận, xếp hạng tổng hợp là cách nhanh chóng để biết liệu cổ phiếu của bạn có yếu tố cơ bản và sức mạnh giá tốt hay không. Với các biểu tượng màu sắc giống như đèn giao thông bên trong "IBD Stock Checklist", bạn biết có nên mua (đèn xanh), khoan vội mua (đèn vàng), hay không được phép mua (đèn đỏ) cổ phiếu đó. Điều này giúp bạn chỉ tập trung vào những công ty tốt nhất.

Performance Within Group (Thứ Tự Trong Nhóm Ngành Công Nghiệp) - Chỉ Mua Những Cổ Phiếu Tốt Nhất Ở Các Ngành Công Nghiệp Hàng Đầu. Trong phần "Performance Within Group", bạn có thể nhìn thấy thứ tự cụ thể của mỗi cổ phiếu so với các cổ phiếu còn lại trong nhóm ngành công nghiệp. Xếp hạng này dựa trên bảng xếp hạng IBD SmartSelect. Điều này sẽ giúp bạn xác định xem liệu bạn có đưa ra những lựa chọn đúng đắn. Bạn rất dễ bị dao động bởi những tin tức mới hoặc những bí kíp nghe được trên tivi, nhưng bảng xếp hạng này mới chính là lợi thế lớn của bạn. (*Chú thích của người dịch: trong giao diện website mới, phần "Performance Within Group" được thay thế bởi cụm từ "Rank Within Group"*).

Group Leader (Những Cổ Phiếu Dẫn Dắt Trong Ngành) - Giúp Bạn Chỉ Tập Trung Vào Các Cổ Phiếu Dẫn Dắt Thực Sự. Bất kể là bạn đã mua cổ phiếu hay đang xem xét mua cổ phiếu, màn hình này sẽ hiển thị những cổ phiếu dẫn dắt thực sự trong ngành. Đây là những cổ phiếu có yếu tố cơ bản và hành động giá tốt, phù hợp để trở thành cổ phiếu dẫn dắt khi thị trường chung tăng giá. Bạn có thể nhấp chuột vào mỗi tiêu chí trong bảng xếp hạng SmartSelect để biết cổ phiếu nào trong nhóm ngành công nghiệp xếp hạng cao nhất ở từng tiêu chí riêng biệt.

"IBD Stock Checklist" cho biết cổ phiếu của bạn Đỗ, Trung Tính, hay Trượt ở từng tiêu chí thuộc yếu tố cơ bản và hành động giá kỹ thuật. Ví dụ, ở trên cùng của bảng danh sách kiểm tra cổ phiếu (*stock checklist*), bạn sẽ nhìn thấy các biểu tượng màu xanh, vàng hoặc đỏ ở cột tiếp theo ngay sau mức xếp hạng.

Trong phần "General Market" và "Industry Group" (Thị Trường Chung và Nhóm Ngành Công Nghiệp), bạn cũng sẽ các biểu tượng màu xanh, vàng hoặc đỏ cho thấy thị trường chung và nhóm ngành công nghiệp lần lượt là tích cực, trung tính hoặc tiêu cực. Đừng bao giờ mua cổ phiếu khi thị trường chung có biểu tượng màu đỏ.

IBD *Charts Cho Bạn Biết Thời Điểm Hợp Lý Để Mua Hoặc Bán.* Bạn đừng bao giờ mua bất cứ cổ phiếu có xếp hạng cao nào trong bảng giá IBD mà trước đó chưa từng kiểm tra đồ thị giá. Bạn nên thường xuyên kiểm tra đồng thời đồ thị ngày và đồ thị tuần cho bất cứ cổ phiếu nào bạn đang sở hữu. Đây là việc làm quan trọng giúp bạn nhận diện xu hướng và theo sát chuyển động giá cổ phiếu để biết được thời điểm chính xác nên mua hoặc nên bán. Các đồ thị IDB Charts được thiết kế giúp các nhà đầu tư mới lẫn chuyên nghiệp nhanh chóng và dễ dàng nhận ra bức tranh thực sự của xu hướng cổ phiếu. Bạn hoàn toàn có thể sử dụng các biểu đồ ngày và biểu đồ tuần miễn phí trên website *Investors.com*.

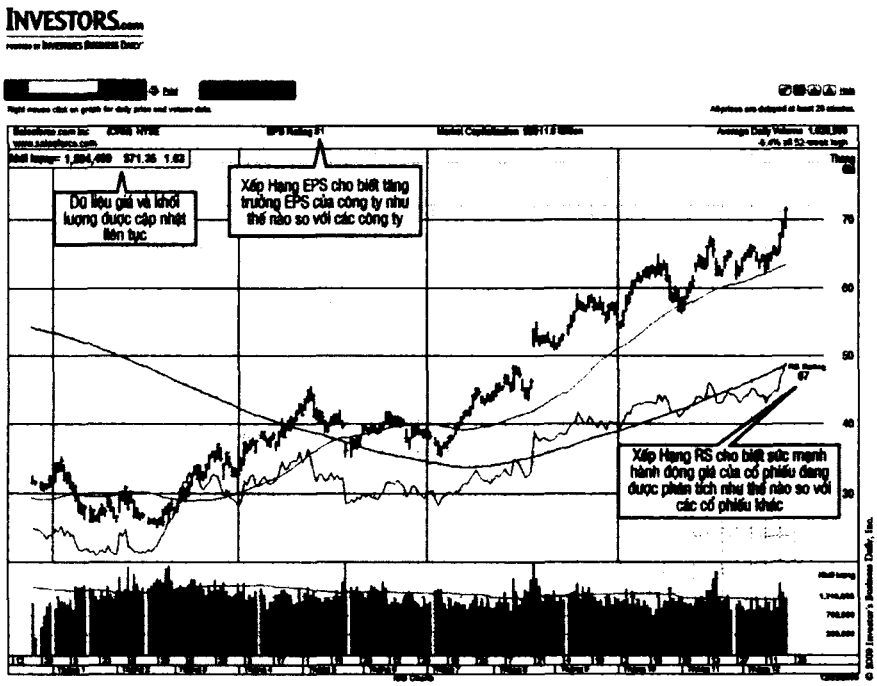
Đối với những ai e ngại sử dụng đồ thị giá thì hãy nhớ rằng, *"một bức tranh hay có giá trị hơn ngàn lời nói"*. Biểu đồ giá sẽ giúp bạn biết được những điều quan trọng sắp xảy ra đối với bất cứ công ty nào. Đến một lúc nào đó, bạn sẽ thấy kiểm tra đồ thị giá là một công việc thường nhật. Các đồ thị ngày có thể giúp bạn nhận diện các siêu cổ phiếu tiềm năng. Các đồ thị ngày của IBD bao gồm các tính năng sau:

- Ngày tăng giá được thể hiện bằng màu xanh dương, trong khi ngày giảm giá thể hiện bằng màu đỏ.
- Dữ liệu giá và khối lượng được cập nhật liên tục.
- Xếp hạng EPS và Xếp hạng RS.

- Chỉ báo RS được thể hiện (thường nằm phía dưới đồ thị giá).
- Đường trung bình di động 50 ngày và 200 ngày.

Một lần nữa hãy đọc lại Chương 2 để học cách nhận diện các mẫu hình giá. Bạn cũng có thể sử dụng chuyên mục "IBD University" của Investors.com để biết cách phân tích các đồ thị giá. Nên nhớ rằng, phần lớn các cổ phiếu đều di chuyển theo xu hướng của thị trường chung, vì thế bạn luôn luôn phải kiểm tra xu hướng thị trường hiện tại để bảo đảm bạn mua đúng thời điểm.

Weekly Charts (Đồ Thị Tuần)- Tín Hiệu Bí Mật Theo Dõi Giao Dịch Của Các Nhà Đầu Tư Tổ Chức. Đồ thị tuần của IBD sẽ giúp bạn theo dõi hành động mua của các nhà đầu tư tổ chức. Vì các quỹ tương hỗ thường phải mất nhiều ngày, thậm chí là nhiều tuần (đôi khi còn kéo dài lâu hơn), để mua đủ số lượng cổ phiếu mong muốn, nên bất cứ khối lượng lớn nào xuất hiện trên đồ thị giá có thể cho bạn biết các nhà đầu tư tổ chức đang tham gia vào hay rời bỏ cổ phiếu đó.

Đồ thị tuần cũng có các thông tin tương tự như đồ thị ngày, ngoài ra có thêm thông tin số lượng cổ phiếu đang lưu hành. Bạn cũng sẽ có các chỉ báo định thời điểm mua và bán chính xác hơn trên biểu đồ tuần.

▸ Track Stocks (Theo Dõi Cổ Phiếu)

Một khi bạn đã phân tích và mua cổ phiếu, điều quan trọng là bạn phải theo dõi diễn biến giá sau đó. Chiến lược "mua và nắm giữ" là cực kỳ nguy hiểm, vì tất cả cổ phiếu (thậm chí là những công ty tên tuổi) cũng có thể rất biến động và rủi ro. Để trở thành một nhà đầu tư thành công bền vững, bạn cần phải duy trì các khoản lỗ ở mức nhỏ và biết được khi nào nên cắt lỗ và chốt lợi nhuận. Chương 10 và Chương 11 đã thảo luận về các quy tắc bán được thời gian kiểm chứng là hiệu quả. Tính năng "My Stock Lists (Danh Sách Cổ Phiếu Của Tôi)" trên trang Investors.com sẽ giúp bạn tổ chức danh mục cổ phiếu và theo dõi chúng một cách hiệu quả.

Với *"My Stock List"*, bạn có thể tạo ra năm danh sách cổ phiếu, với 50 cổ phiếu trong mỗi danh sách. Để tổ chức các danh sách một cách khoa học và tiết kiệm thời gian, bạn có thể tạo ra nhiều danh sách khác nhau với các mục đích khác nhau. Ví dụ, bạn có thể tạo danh sách "My Portfolio (Danh Mục Cổ Phiếu Của Tôi)" cho những cổ phiếu bạn đã sở hữu, một

● **"My Routine (Các Công Cụ Thường Sử Dụng Của Tôi)":**

"My Routine" giúp bạn truy cập nhanh chóng chỉ trong một cú nhấp chuột đến các công cụ và tính năng quan trọng của bất cứ trang nào trong website Investors.com. Đây là một cách thuận tiện, tiết kiệm thời gian giúp bạn theo dõi và phân tích cổ phiếu trong danh sách.

Sau đây là một số công cụ và tính năng thường sử dụng để theo dõi xu hướng thị trường, tìm kiếm, phân tích và theo dõi cổ phiếu.

1. **"The Big Picture (Bức Tranh Toàn Cảnh)"**
2. **"Screen Center (Màn Hình Lọc Các Siêu Cổ Phiếu Tiềm Năng)".**
3. **"Stock Checkup".**
4. **IBD Charts (Đồ thị của IBD).**
5. **"My Stock List (Danh Sách Cổ Phiếu Của Tôi)"**

danh sách khác là "Stock in Bases (Các Cổ Phiếu Đang Hình Thành Nền Giá)" nhằm theo dõi các cổ phiếu dẫn dắt đang trong quá trình hình thành nền giá. Một danh sách khác gọi là "Near a Buy Point (Các Cổ Phiếu Sắp Có Điểm Mua)" là danh sách các cổ phiếu đang gần xuất hiện điểm mua hợp lý. Điều quan trọng là bạn phải định kỳ đánh giá lại và quản lý các danh sách, nghĩa là thêm hoặc loại bỏ các cổ phiếu.

Để giúp bạn theo dõi thành tích tăng giá của mỗi cổ phiếu, tính năng "My Biggest Price Movers (Các Cổ Phiếu Có Thay Đổi Giá Mạnh Nhất)" tự động cảnh báo cho bạn những cổ phiếu nào trong danh sách đang tăng giá mạnh nhất hoặc giảm giá mạnh nhất.

"My Stock Lists" cũng mang lại cho bạn cách truy cập nhanh chóng chỉ bằng một cú nhấp chuột để truy cập "IBD Stock Checkup", IBD Charts, IBD archives (các bài báo của IBD) của mỗi cổ phiếu. Sử dụng IBD archives giúp bạn đọc được những bài viết của *Nhật Báo IBD* về công ty bạn đang theo dõi. Nó có thể giúp bạn có được tầm nhìn sâu sắc hơn về chất xúc tác phía sau cổ phiếu. Sử dụng "IBD Stock Checkup" và IBD chart sẽ giúp bạn liên tục theo dõi và đánh giá các cổ phiếu bạn đang sở hữu hoặc đang xem xét mua vào.

▸ eIBD- Phiên bản trực tuyến của báo giấy

Chúng ta vừa thảo luận về các tính năng độc đáo của *Nhật Báo IBD* (phiên bản báo giấy). eIBD (phiên bản trực tuyến) cho phép bạn có được các thông tin tương tự như báo giấy (thậm chí còn nhiều thông tin hơn) chỉ trong vòng vài giờ sau khi thị trường đóng cửa. Vì thế eIBD mang đến cho bạn lợi thế có được những thông tin quan trọng trước khi thị trường mở cửa vào sáng mai. Sau đây là cách thức hoạt động của eIBD.

Ví dụ, bạn đang đọc một bài báo về phát minh mới nhất của Apple ngay trên website Investors.com. Sau đó, bạn nhấp chuột vào chữ AAPL (là mã cổ phiếu của Apple), ngay lập tức một cửa sổ mới mở ra, thể hiện một đồ thị giá với kích thước nhỏ về cổ phiếu Apple, thông tin và IBD Checkup Rating của mã cổ phiếu này. Vì thế, bạn phân tích cổ phiếu một cách rất nhanh chóng.

Tính năng Tìm Kiếm Thông Minh (*Intelligent Search*) giúp bạn có thể tìm kiếm bất cứ bài viết hoặc dữ liệu nào về cổ phiếu bạn đang theo dõi. Ví dụ như bạn chỉ cần gõ AAPL, nó sẽ dẫn bạn đến tất cả mọi nơi chúng tôi nói về Apple.

▸ **Đào Tạo - Chìa Khóa Đầu Tư Thành Công**

"IBD University (Đại Học IBD)": Đối với hầu hết các nhà đầu tư, không có ngày nào mà họ không gặp phải những vấn đề thắc mắc. Phần "IBD University" của Investors.com mang đến cho các nhà đầu tư một khóa học đầu tư cổ phiếu hoàn chỉnh, giúp họ trau dồi kiến thức và kỹ năng đầu tư. Phần này sẽ đề cập đến nhiều khía cạnh của việc mua và bán cổ phiếu, cùng với kỹ năng đọc đồ thị và các chủ đề quan trọng khác. Các bài học ở đây đều miễn phí, và bạn có thể truy cập ở bất cứ nơi đâu có mạng kết nối internet.

IBD Tivi: Phân Tích Cổ Phiếu Hàng Ngày Video - Giúp bạn nhìn lại các dấu hiệu cơ bản và kỹ thuật của các cổ phiếu dẫn dắt hiện tại. Việc xem các video này mỗi ngày sẽ mang lại cho bạn các ý tưởng đầu tư mới, cải thiện kỹ năng đọc và phân tích đồ thị.

"Investor's Corner (Góc Nhà Đầu Tư)" - Giúp Bạn Tự Tìm Thấy Câu Trả Lời Cho Những Vấn Đề Thắc Mắc. Bạn có thể tìm các bài viết trong chuyên mục "Investor's Corner để nhanh chóng tìm kiếm các câu trả lời cho những vấn đề thắc mắc, bất kể đó là nhà đầu tư mới tham gia thị trường, có kinh nghiệm hoặc thậm chí là nhà đầu tư chuyên nghiệp. Các chủ đề được thảo luận ở đây rất đa dạng và phong phú.

"IBDextra!" Các Bức Thư Hàng Tháng: Các bức thư "IBDextra!" bao gồm các video tổng hợp, bài viết, và danh sách cổ phiếu giúp bạn theo dõi điều kiện thị trường hiện tại, cải thiện kỹ năng đầu tư của bạn, và các tính năng, công cụ của IBD. Các thư này là miễn phí khi bạn đăng ký thành viên trên trang Investors.com.

● IBD Tivi: Hãy xem sự tiến bộ trong thành tích giao dịch của bạn

IBD Tivi mang đến một cách thức độc đáo để rèn luyện và tinh thông các chiến lược được đề cập trong cuốn sách này.

Các video *IBD Market Wrap* và *Daily Stock Analysis* sẽ hướng dẫn cho bạn cách thức áp dụng hệ thống CANSLIM vào điều kiện thị trường hiện tại. Chúng tôi cũng tạo ra các video và audio phân tích đặc biệt để giúp bạn và các nhà đầu tư trong một số tình huống quan trọng, chẳng hạn khủng hoảng tài chính năm 2008.

Mấu chốt là bạn phải thực hành thường xuyên. Hãy biến IBD Tivi trở thành một trong những công cụ thường xuyên sử dụng của bạn và bạn sẽ thấy các kỹ năng đầu tư, sự tự tin được cải thiện đáng kể. Để xem các video mới nhất, hãy truy cập www.investors.com/IBDtv

NHỮNG LỢI ÍCH KHI THAM GIA VÀO CỘNG ĐỒNG IBD

Kể từ khi sáng lập vào năm 1984, *Nhật Báo IBD* đã giúp vô số các nhà đầu tư đạt được giấc mơ tự do tài chính. Chúng tôi đã tạo nên một cộng đồng nhà đầu tư sôi động, bao gồm những người tích cực chia sẻ những ý tưởng và kiến thức của họ, trong các buổi hội thảo offline lẫn online. Sau đây là hai cách để bạn tham gia và có được lợi ích từ Cộng Đồng IBD:

▸ Buổi Họp IBD (IBD Meetups)

Mỗi tháng, các nhà đầu tư có cùng đam mê gặp nhau để chia sẻ những ý tưởng đầu tư cổ phiếu. Điều này giúp cho mỗi thành viên đều nhận được những giá trị tích cực từ kiến thức và kinh nghiệm của các thành viên khác. Nội dụng chính của buổi thảo luận thường là ưu điểm khi đầu tư cá nhân và những sai lầm trong giao dịch. Buổi họp IBD mang lại cho bạn cơ hội trau dồi kỹ năng đầu tư theo CANSLIM với sự hỗ trợ từ các thành viên khác, và cuối cùng, là học cách kiếm nhiều tiền hơn. Chương trình nghị sự của các buổi họp IBD được xem là một trong những hội thảo đầu tư lớn nhất thế giới.

Hãy tìm kiếm các nhóm IBD chính thức trong thành phố của bạn (tại Mỹ) bằng cách truy cập vào đường liên kết sau www.investors.com/Meetup. Không có tờ báo, tập chí hay dịch vụ trực tuyến nào cung cấp một cơ hội giáo dục toàn diện như IBD.

▸ Diễn Đàn IBD (IBD Forums)

Diễn đàn IBD là nơi thảo luận trực tuyến của các nhà đầu tư theo trường phái CANSLIM. Trong diễn đàn IBD, bạn có thể đăng bài, đọc, và trả lời những bài viết về nhiều chủ đề đầu tư. Bạn có thể đăng ký tham gia miễn phí diễn đàn tại Investors.com.

Sau khi bạn gõ một mã cổ phiếu bất kỳ, ví dụ ở đây là APPL (Apple), vào IBD Stock Checkup, các thông tin chi tiết sẽ hiển thị như sau:

Bảng dưới cho thấy, tại thời điểm tháng 11 năm 2018, APPL có Xếp Hạng Tổng Hợp là 81 và đang xếp thứ 2 trong ngành Viễn Thông (Telecom)- Hàng Hóa Tiêu Dùng (*Consumer Prods*).

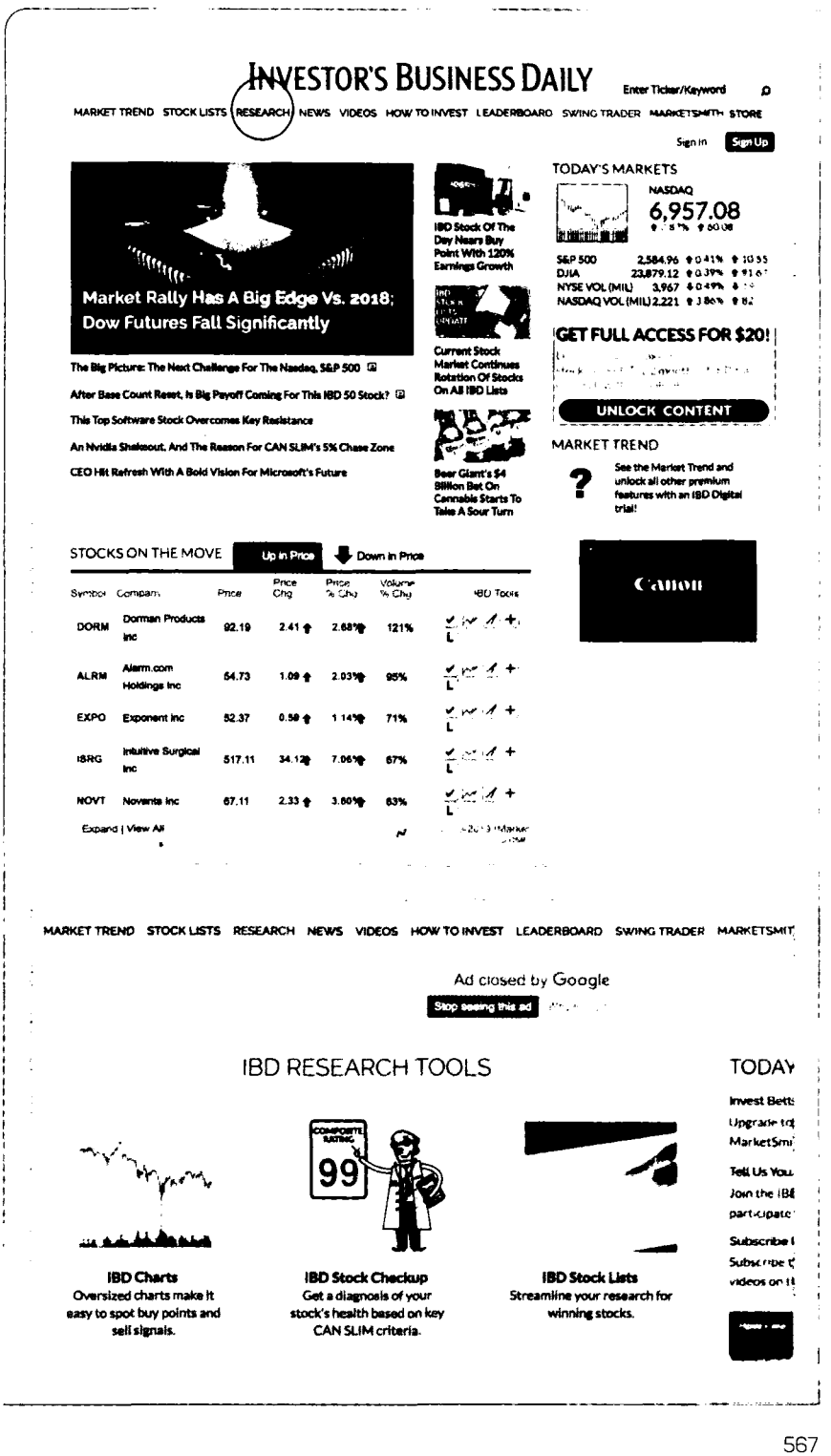
Xu Hướng Thị Trường Chung (*Market Direction*) là "Market In Correction (Thị Trường Chung đang điều chỉnh)".

Nhóm ngành công nghiệp Viễn Thông đang xếp thứ 82, với màu vàng là trung tính. Xếp hạng RS của nhóm này là màu xanh.

Tại thời điểm tháng 11.2018, APPL giảm gần 50% so với đỉnh đầu tháng 10. Trước khi có đợt giảm giá mạnh này, cổ phiếu này đã có nhiều dấu hiệu cảnh báo như:

- Các nhà phân tích hạ dự báo tăng trưởng lợi nhuận (phần Estimate Revisions có mũi tên hướng xuống và màu đỏ).
- Tăng trưởng EPS ba năm thấp, chỉ 8% nên có màu đỏ.
- Tăng trưởng doanh số ba năm cũng giảm, chỉ 4% có màu đỏ.

Chú thích của người dịch: *Hiện nay (thời điểm năm 2019), trang web Investors.com của IBD đã có những thay đổi và cập nhật so với giao diện được đề cập trong cuốn sách này. Theo đó, các tab mới được trình bày như hình dưới. Trên trang chủ của Investors.com. Chọn tab "Research", bạn sẽ thấy công cụ IBD Research Tools xuất hiện. Trong đó, có IBD Charts là đồ nơi giúp bạn dễ dàng quan sát đồ thị giá. IBD kiểm cổ phiếu Stock Checkup giúp tìm theo tiêu chí CANSLIM. IBD Stock List là nơi Nhật Báo IBD cung cấp cho bạn những cổ phiếu được đề xuất trong danh sách IBD 50, các cổ phiếu dẫn dắt vừa mới IPO, IBD Big Cap 20, Các cổ phiếu dẫn dắt của từng lĩnh vực....*◆

INVESTOR'S BUSINESS DAILY
Enter Ticker/Keyword
MARKET TREND STOCK LISTS RESEARCH NEWS VIDEOS HOW TO INVEST LEADERBOARD SWING TRADER MARKETSMITH STORE
Sign In
Sign Up
Market Rally Has A Big Edge Vs. 2018; Dow Futures Fall Significantly
The Big Picture: The Next Challenge For The Nasdaq, S&P 500
After Base Count Reset, Is Big Payoff Coming For This IBD 50 Stock?
This Top Software Stock Overcomes Key Resistance
An Nvidia Shakeout, And The Reason For CAN SLIM's 5% Chase Zone
CEO Hit Refresh With A Bold Vision For Microsoft's Future
IBD Stock Of The Day Nears Buy Point With 120% Earnings Growth
Current Stock Market Continues Rotation Of Stocks On All IBD Lists
Bear Giant's $4 Billion Bet On Cannabis Starts To Take A Sour Turn
TODAY'S MARKETS
NASDAQ
6,957.08
S&P 500 2,584.96
DJIA 23,879.12
NYSE VOL (MIL) 3,967
NASDAQ VOL (MIL) 2,221
GET FULL ACCESS FOR $20!
UNLOCK CONTENT
MARKET TREND
See the Market Trend and unlock all other premium features with an IBD Digital trial!
STOCKS ON THE MOVE
Up in Price
Down in Price
Symbol Company Price Price Chg Price % Chg Volume % Chg IBD Tools
DORM Dorman Products Inc 92.19 2.41 2.68% 121%
ALRM Alarm.com Holdings Inc 54.73 1.09 2.03% 95%
EXPO Exponent Inc 52.37 0.58 1.14% 71%
ISRG Intuitive Surgical Inc 517.11 34.12 7.06% 67%
NOVT Novanta Inc 67.11 2.33 3.60% 63%
Expand | View All
Canon
MARKET TREND STOCK LISTS RESEARCH NEWS VIDEOS HOW TO INVEST LEADERBOARD SWING TRADER MARKETSMIT
Ad closed by Google
Stop seeing this ad
IBD RESEARCH TOOLS
IBD Charts
Oversized charts make it easy to spot buy points and sell signals.
COMPOSITE RATING 99
IBD Stock Checkup
Get a diagnosis of your stock's health based on key CAN SLIM criteria.
IBD Stock Lists
Streamline your research for winning stocks.
TODAY

CHƯƠNG

17

QUAN SÁT THỊ TRƯỜNG VÀ PHẢN ỨNG VỚI TIN TỨC MỚI

Xem bảng điện là một công việc chứa đầy cảm xúc. *Xem bảng điện, dán mắt vào máy tính hay xem thị trường qua kênh TV mỗi ngày đều mang lại cho bạn những cảm xúc nguy hiểm. Đôi khi, một cổ phiếu có thể tăng giá đến mức mà tất cả mọi người, bao gồm cả bạn, đều tin rằng "giá cổ phiếu này sẽ tăng bật tung nóc". Đó chính là khi các nhà đầu tư cần đến kỷ luật giao dịch nhất vì họ có thể mua đúng vào lúc cổ phiếu thiết lập đỉnh. Khi biểu hiện của một cổ phiếu trở nên quá rõ ràng đến nỗi nhà đầu tư nào cũng cảm thấy nó quá hấp dẫn, bạn có chắc rằng mọi người lại tiếp tục mua nó như họ đã từng làm thế. Nên nhớ, ý kiến của số đông hiếm khi đúng trên thị trường cổ phiếu.*

CÁC NHÀ ĐẦU TƯ THANH CÔNG trên thị trường cổ phiếu cần có góc nhìn tổng quát, kỷ luật, và kiềm chế lòng tham bản thân, hơn bất cứ nhà đầu tư nào khác. Những người liên tục ngồi trước bảng điện hoặc dán mắt vào máy tính, chứng kiến giá các mã cổ phiếu liên tục "nhảy nhót" là điều cực kỳ nguy hiểm vì họ rất dễ đưa ra những quyết định mang tính cảm xúc.

LIỆU CỔ PHIẾU NÀY ĐANG HÌNH THÀNH NỀN GIÁ HAY LÀ ĐÃ TĂNG GIÁ QUÁ XA NỀN GIÁ?

Có một cách dễ dàng để giữ cái đầu lạnh nếu bạn đang dán mắt vào bảng điện hoặc máy tính.

Khi bạn nhìn thấy những biến động giá quá ấn tượng, hãy luôn kiểm tra đồ thị tuần để xem cổ phiếu này đang hình thành nền giá hay là đã tăng

giá quá xa nền giá (tức đã tăng giá quá xa điểm mua hợp lý- chính là khi giá vừa vượt lên trên điểm pivot). Nếu giá đã tăng giá kéo dài, hãy gạt bỏ nó ra khỏi tâm trí của bạn. Đơn giản vì thời điểm hiện nay đã quá trễ để mua. Mua rượt đuổi theo các cổ phiếu tăng giá quá xa nền giá tốt là việc làm ngu xuẩn.

Nếu cổ phiếu đang hình thành một nền giá, hãy áp dụng hệ thống đầu tư CANSLIM. Tăng trưởng EPS quý hiện tại có đủ cao hay không? Liệu tăng trưởng EPS ba năm gần nhất có tốt hay không? Sử dụng công cụ IBD Checklist từ trang web Investors.com để kiểm tra tất cả tiêu chí trong hệ thống CANSLIM.

Hơn nửa số cổ phiếu mà bạn cảm thấy hấp dẫn khi xem bảng điện sẽ không vượt qua được bài kiểm tra của hệ thống CANSLIM, cho thấy đây không phải là những khoản đầu tư hấp dẫn. Tuy nhiên, sớm hay muộn, những hành động giá tích cực sẽ xuất hiện và đáp ứng tất cả các tiêu chí của hệ thống CANSLIM. Đây chính là thời cơ vàng để tham gia. Mua đúng thời điểm là chìa khóa giúp bạn trở thành nhà giao dịch siêu hạng.

HÀNG TUẦN ĐỌC LẠI SÁCH PHÂN TÍCH ĐỒ THỊ GIÁ VÀ LẬP DANH SÁCH CÁC ĐIỂM MUA

Có một cách khác giúp bạn nâng cao kỹ năng đọc hành động giá là mỗi tuần, hãy đọc lại các cuốn sách đồ thị, bất kể sách cứng hoặc ebook điện tử. Nó giống như phương pháp "tự kỷ ám thị", giúp bạn nhớ rõ thế nào là một hành động giá tích cực, điểm mua hợp lý hình thành ra sao. Sau đó, bạn liệt kê danh sách các cổ phiếu đáp ứng các tiêu chí cơ bản và kỹ thuật. Tiếp theo, bạn ghi rõ các mức giá dự kiến mà ở đó bạn sẽ thực hiện lệnh mua. Bạn cũng lưu ý ghi lại khối lượng giao dịch bình quân (thường là trong 20 ngày hoặc 50 ngày) của mỗi cổ phiếu trong danh sách để bạn có thể nhận ra ngày nào có khối lượng giao dịch tăng đột biến.

Liên tục cập nhật danh sách cổ phiếu này mỗi ngày trong vài tuần khi bạn quan sát thị trường. Đến thời điểm chín muồi, một hoặc hai cổ phiếu trong danh sách của bạn sẽ bắt đầu tiến gần đến điểm mua được xác định

trước. Đây là thời điểm hợp lý để sẵn sàng mua cổ phiếu, là khi cổ phiếu chạm đến mức giá mua xác định trước và khối lượng giao dịch tăng 50% so với mức thanh khoản bình quân, đồng thời thị trường chung đang diễn biến tích cực. Thanh khoản càng cao tại điểm mua cho thấy lực cầu càng mạnh, và đó là dấu hiệu tích cực.

Những người am hiểu bảng điện kỳ vọng diễn biến giá sẽ chững lại quanh thời điểm nghỉ trưa ở New York (khoảng 12h-13h theo giờ EST). Họ cũng biết thị trường thường thể hiện đúng bản chất xu hướng tại giờ giao dịch cuối cùng khi kết thúc phiên. Nếu đó thực sự là xu hướng tăng, giá sẽ đóng cửa tăng mạnh. Nhưng nếu xu hướng tăng gặp vấn đề, thị trường sẽ bất ngờ giảm điểm vào cuối phiên và thất bại giữ được thành quả tăng giá ở đầu phiên.

ĐỪNG MUA THEO TIN ĐỒN VÀ NHỮNG MÁNH KHÓE

Tôi không bao giờ mua cổ phiếu dựa trên những mánh khóe, tin đồn hoặc thông tin nội bộ. Trên thị trường chứng khoán, không hề tồn tại cách kiếm tiền đơn giản, dễ dàng. Tuy nhiên, tôi cần phải nhắc bạn thêm một lần nữa, phần lớn những gì mà mọi người tin tưởng và thực hiện trên thị trường khoán là không hề đúng. Đừng rơi vào cái bẫy giáo điều mà mọi người thường phạm phải.

Các dịch vụ tư vấn đầu tư hoặc các chuyên mục nhận định thị trường trên các tạp chí tài chính thường bị tác động bởi những câu chuyện mà các nhà đầu tư vẫn ngồi lê đôi mách với nhau, những tin đồn, những mánh khóe, cùng với các ý kiến chủ quan cá nhân hoặc thông tin nội bộ. Theo quan điểm của tôi, các dịch vụ tư vấn đầu tư này là không chuyên nghiệp và quá ngây thơ.

Nhà đầu tư huyền thoại Bernard Baruch nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tách biệt tính thực tế ra khỏi những tin đồn, "thông tin nội gián" và mong ước. Một trong những quy tắc của ông là luôn thận trọng với thợ cắt tóc, nhân viên thẩm mỹ, bồi bàn, hoặc bất cứ thứ gì có quà tặng và cả môi giới chứng khoán.

THẬN TRỌNG VỚI SỰ SAI LỆCH QUANH THỜI ĐIỂM KẾT THÚC NĂM VÀ ĐẦU THÁNG GIÊNG

Có thể xảy ra những sai lệch nhất định ở các chứng khoán cơ sở của hợp đồng quyền chọn tại thời điểm các hợp đồng quyền chọn đáo hạn. Tương tự, cũng có những sai lệch đáng kể xảy ra ở một số mã cổ phiếu tại thời điểm cuối tháng 12 và đôi khi kéo dài suốt tháng 1 và đầu tháng 2.

Cuối năm là thời điểm không rõ ràng để các nhà đầu tư mua cổ phiếu, vì nhiều giao dịch được thực hiện với mục đích tránh thuế. Nhiều cổ phiếu có yếu tố cơ bản kém bất ngờ tăng giá mạnh trong khi các cổ phiếu từng đóng vai trò dẫn dắt bắt đầu điều chỉnh. Đến một thời điểm hợp lý, các hoạt động sai lệch này sẽ biến mất và các cổ phiếu dẫn dắt thực sự sẽ tăng giá trở lại.

Thị trường chung cũng thường xuất hiện những đợt bán tháo sau khi bắt đầu năm mới, khiến cho mọi việc trở nên khó đoán hơn. Những hàng động giả giả mạo có thể xuất hiện theo kiểu: một ngày "tăng giá mạnh" và được theo sau bởi một ngày "giảm giá mạnh", sau đó lại được nối tiếp bởi một ngày "tăng giá mạnh" khác. Có những thời điểm mà tôi chỉ muốn đi du lịch trong tháng giêng. Hiệu ứng tháng giêng, tức các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ và vừa sẽ tăng giá mạnh trong trong giêng, có thể là tín hiệu sai lệch và không xác thực. Tốt nhất, hiệu ứng này nên chỉ diễn ra trong một khoảng thời gian ngắn.

Điều quan trọng là bạn phải tuân thủ chặt chẽ quy tắc giao dịch của bạn và đừng bị dao động bởi nhiều chỉ báo không tin cậy, chưa được kiểm chứng.

GIẢI THÍCH VÀ PHẢN ỨNG VỚI CÁC THÔNG TIN MỚI

Khi các thông tin trong nước và quốc tế tràn ngập trên các đường phố, những thợ săn chuyên nghiệp ít khi quan tâm đến việc thông tin mới này là tốt hay xấu mà chủ yếu phân tích tác động của nó đến thị trường. Ví dụ, nếu thông tin mới này trông có vẻ xấu nhưng nếu thị trường vẫn tăng giá, bạn có thể cảm thấy nó tích cực hơn. Bảng điện đang nói cho bạn biết,

sức mạnh thực tế của thị trường mạnh hơn những gì mọi người nghĩ. Thị trường vẫn tăng bất chấp các thông tin xấu. Ngược lại, ngay cả khi thị trường đón thông tin tích cực nhưng giá cổ phiếu vẫn nằm yên bất động, bảng điện đang nói với bạn rằng, sức mạnh thực tế của thị trường yếu hơn so với mọi người nghĩ.

Đôi khi thị trường phản ứng thái quá hoặc thậm chí là phản ứng ngược với một thông tin tiêu cực hoặc tích cực. Ví dụ, vào thứ tư, ngày 9 tháng 11 năm 1983, một bài báo trên Wall Street Journal dự báo lạm phát sẽ quay trở lại và đình trệ kinh tế kiểu năm 1929 sẽ xuất hiện. Bài viết xuất hiện trong quá trình thị trường chung đang có một đợt điều chỉnh trung hạn. Nhưng thực tế, lời cảnh báo của bài viết đã bị thổi phòng quá mức và thị trường nhanh chóng tăng giá trở lại trong vài ngày sau đó.

Đôi khi phản ứng của thị trường và tin tức rất khác nhau khiến bạn cảm thấy khó hiểu và không giải thích được. Có lúc tin tức rất xấu nhưng giá cổ phiếu vẫn tăng. Ngược lại, tin tức tốt xuất hiện nhưng giá cổ phiếu không hề nhúc nhích, thậm chí là giảm. Vì thế, bạn không nên quá chú ý đến vẻ bề ngoài của thông tin. (Các nhà giao dịch thường nói: "Hãy giao dịch bằng đôi mắt, chứ không phải đôi tai hay cái bạn nghĩ" (trade what you "see", not what you "think"), hàm ý bạn chỉ tin vào hành động giá chứ không phải tin đồn (bạn nghe bằng đôi tai) hay ý kiến chủ quan cá nhân (điều bạn nghĩ) - người dịch).

Những nhà giao dịch kinh nghiệm có trí nhớ rất lâu. Họ ghi lại tất cả những sự kiện quan trọng xảy ra trong quá khứ và thị trường đã phản ứng như thế nào. Danh sách các sự kiện quan trọng này bao gồm: cơn đau tim của Tổng Thống Eisenhower, khủng hoảng tên lửa ở Cuba, vụ ám sát Tổng Thống Kennedy, chiến tranh bùng nổ, cấm vận dầu mỏ của các quốc gia Ả Rập, một số hành động của chính phủ như kiểm soát giá và lương, khủng bố 11 tháng 9 năm 2001, chiến tranh ở Trung Đông, hoặc gần đây nhất là vào đầu tháng 9 năm 2008, khi tin tức thị trường bất động sản dưới chuẩn trở nên tồi tệ hơn và thị trường kỳ vọng một Tổng Thống của Đảng Dân Chủ sẽ đắc cử.

TIN CŨ VÀ TIN MỚI

Sau khi lặp lại vài lần, cả tin tốt lẫn tin xấu đều trở thành tin cũ. Trên thị trường chứng khoán, tin cũ thường sẽ gây ảnh hưởng ngược lại so với lần xảy ra đầu tiên.

Tất nhiên, cơ chế này hoàn toàn trái ngược ở các quốc gia độc tài, kiểm soát chặt thông tin với các bài tuyên truyền đánh lạc hướng dư luận. Ở những quốc gia này, thường xuyên có những thông tin sai lệch và lừa dối liên tục được tuyên truyền đến đám đông, trong đó có nhiều thông tin sai lệch được chấp nhận như là một thực tế. Trong tình huống này, khi thông tin được nhiều người biết đến hoặc dễ dàng được dự đoán, nó sẽ "bị chiết khấu" bởi các nhà đầu tư có kinh nghiệm trên thị trường, làm giảm ảnh hưởng khi thông tin được công bố (tất nhiên, trừ khi thông tin này là tệ hơn nhiều so với kỳ vọng).

Đối với những người mới bước vào thị trường, thông tin có thể là một cái gì đó nghịch lý và gây rối trí. Ví dụ, khi một công ty công bố báo cáo lợi nhuận quý xấu, cổ phiếu bất ngờ tăng giá khi thông tin này được công bố. Khi điều này xảy ra, thường là vì thông tin xấu này đã được các nhà đầu tư biết và dự đoán trước. Một số nhà đầu tư chuyên nghiệp có thể quyết định mua hoặc đóng vị thế bán khống một khi các thông tin xấu này chính thức được công bố. "Mua khi có tin xấu xuất hiện" là điều mà một số nhà quản lý quỹ đầu tư "lắm mưu nhiều kế" vẫn thường làm. Một quỹ đầu tư khác lại cho rằng, họ nên nhảy vào thị trường nhằm hỗ trợ giá cho những cổ phiếu đang có vị thế lớn.

PHÂN TÍCH CÁCH TRUYỀN THÔNG TIN TỨC Ở QUỐC GIA CỦA BẠN

Các thông tin quan trọng ở tầm cỡ quốc gia thường được biên tập kỹ và trình bày sao cho hạn chế ảnh hưởng tiêu cực đến niềm tin của công chúng và nền kinh tế. Các thông tin này có thể ảnh hưởng lớn đến đánh giá của công chúng đối với chính phủ, các cuộc bầu cử, người đứng đầu nhà nước và thị trường chứng khoán.

Có một số cuốn sách tuyệt vời nói về chủ đề phân tích các thông tin quan trọng ở tầm cỡ quốc gia. Humphrey Neil, tác giả của cuốn sách kinh điển vào năm 1931 *Tape Reading And Market Tactics (Đọc Bảng Điện Và Hiểu Rõ Những Thủ Thuật Của Thị Trường)*, đồng thời cũng là tác giả cuốn sách nổi tiếng khác *The Art of Contrary Opinion (Nghệ Thuật Giao Dịch Theo Quan Điểm Đối Lập)*. Theo đó, bạn nên thận trọng kiểm tra những câu chuyện thông tin giống hệt nhau nhưng lại được công bố theo những cách khác nhau trong các tiêu đề của các tạp chí khác nhau và điều đó có thể đánh lạc hướng cổ đông cũng như cộng đồng đầu tư như thế nào. Neil xây dựng lý thuyết giao dịch theo quan điểm đối ngược, cho rằng những ý kiến đồng thuận được thể hiện trên các phương tiện truyền thông quốc gia hoặc các niềm tin truyền thống thường sai lầm.

Vào năm 1976, chuyên gia truyền thông Bruce Herschensohn đã viết cuốn sách *The Gods of Antenna (Dây Ăng Ten Của Chúa Trời)*, tiết lộ cách thức mà các hãng truyền hình thao túng các thông tin để ảnh hưởng đến cách nhìn nhận của công chúng. Một cuốn sách khác viết về chủ đề này là *The Coming Battle for the Media (Một Cuộc Chiến Sắp Xảy Ra Với Ngành Truyền Thông)* được viết vào năm 1988 bởi William Rusher.

Một trong những nghiên cứu xuất sắc nhất về chủ đề này là cuốn sách *The Media Elite (Tầng Lớp Tinh Hoa Truyền Thông)* được viết bởi Stanley Rothman và Robert Lichter vào năm 1986. Rothman và Lichter đã phỏng vấn 240 nhà báo và những chuyên viên hàng đầu tại ba tờ báo lớn (gồm *New York Times, Wall Street Journal,* và *Washington Post*), và ba tạp chí lớn *(Times, Newsweeks, và U.S. News & World Report)*, cùng các bộ phận tin tức của bốn hãng truyền hình lớn *(ABC, CBS, NBC, và PBS)*. Trung bình, 85% các nhà báo hàng đầu quốc gia là những người theo chủ nghĩa tự do và bỏ phiếu cho Đảng Dân Chủ trong các cuộc bầu cử năm 1964, 1968, 1972 và 1976. Một cuộc điều tra khác cho thấy chỉ 6% các nhà báo hàng đầu quốc gia bỏ phiếu cho Đảng Cộng Hòa.

Một cuộc thăm dò ý kiến mang tên Freedom Forum (Diễn Đàn Tự Do) càng ủng hộ cho kết quả nghiên cứu của cuốn sách *The Media Elite* khi

tiết lộ 89% phóng viên Washington và các nhân viên hành chính (tức 9 trong 10 nhà báo) bỏ phiếu cho Tổng Thống Clinton trong cuộc bầu cử năm 1992 và chỉ 7% bỏ phiếu cho George Bush cha.

Gần đây, Tim Greseclose của trường đại học UCLA và đại học Standford, cùng với Jeff Milyo của trường đại học Chicago công bố báo cáo *"A Measure of Media Bias (Một Thước Đo Cho Thấy Sự Thiên Lệch của Truyền Thông)"*. Họ đã đếm số lần một thông tin được trích dẫn bởi các viện nghiên cứu (think tank) và so sánh nó với số lần các thành viên trong Quốc Hội trích dẫn cùng thông tin giống như các viện nghiên cứu khi tranh luận tại hội trường.

So sánh mẫu hình tham chiếu này cho phép hai tác giả xây dựng hệ thống tính điểm ADA (American for Democatic Action - Các Hành Động Thiên Lệch Về Nhóm Dân Chủ) cho mỗi thông tin. Họ phát hiện thấy, Các Báo Cáo Đặc Biệt của Hãng Fox News đang ủng hộ cho đảng Dân Chủ cho mỗi thông tin trong mẫu quan sát. Các hãng truyền thông khác như *Tin Tức Buổi Tối Của CBS*, sau đó *New York Times, Los Angeles Times, USA Today, NBC Nightly News* và cuối cùng là Tin Tức Thế Giới Buổi Tối cũng có sự ủng hộ nhất định cho đảng Dân Chủ.

Thật bất ngờ khi kết quả điều tra cho thấy, các hãng truyền thông lớn nói trên còn thiên lệch về Đảng Dân Chủ còn nhiều hơn cả công chúng trong các cuộc bầu cử.

Trong cuộc bầu cử Tổng Thống năm 1984, giữa cuộc cạnh tranh giữa hai ứng cử viên là Mondale (Đảng Dân Chủ) và Ronald Reagan (Đảng Dân Chủ), các chương trình tin tức vào giờ vàng của các đài truyền hình như ABC, CBS, và NBC, trong thời gian từ Ngày Lễ Lao Động đến Ngày Bầu Cử, được Maura Clancy và Michael Robinson mổ xẻ và phân tích tỉ mỉ. Hai nhà phân tích đã phát hiện các chương trình truyền hình ưu ái một ứng cử viên trong khi tập trung chỉ trích vào ứng cử viên còn lại. Tương tự, tạp chí *Public Opinion* phát hiện Reagan có 7,230 giây bị truyền thông nói xấu và chỉ 730 giây được truyền thông khen ngợi, trong khi Mondale được 1,330 giây truyền thông khen ngợi và 1,050 giây bị truyền thông chỉ trích. Rõ ràng, có sự đả kích nhất định dành cho ứng viên Đảng Cộng Hòa và ưu ái cho ứng viên Đảng Dân Chủ.

Trước khi Tổng Thống Ronald Reagan tái đắc cử, Viện Nghiên cứu Kinh tế ứng dụng đã điều tra xem các hãng truyền thông đã làm méo mó các thông tin kinh tế như thế nào trong thời kỳ nền kinh tế phục hồi mạnh vào nửa cuối năm 1983. Kết quả, mặc dù gần 95% dữ liệu kinh tế là tích cực, nhưng 86% các câu chuyện của giới truyền thông mang thông điệp tiêu cực. Rõ ràng, truyền thông đang nhắm tới mục tiêu "hạ bệ" Tổng Thống Ronald Reagan.

Bernard Goldberg, người từng chiến thắng giải Emmy, đã dành 30 năm làm việc với hãng truyền thông CBS News. Cuốn sách của ông mang tên *Bias (Thiên Lệch)* đã chứng minh một cách chi tiết các đài truyền hình cung cấp các thông tin một chiều, không hề trung thực và thiếu công tâm như thế nào. Đó là một cuốn sách mà những thanh niên trẻ tuổi ở Mỹ nên đọc để hiểu rõ về sự thực cuộc sống.

Goldgerg cho biết cách thức mà các nhà báo quyết định thông tin nào sẽ được đề cập đến và họ muốn tạo ra tác động gì. Nguy hiểm hơn, họ *còn quyết định được những thông gì sẽ hạn chế đề cập đến hoặc im lặng*, không nhắc tới. Họ quyết định sẽ ủng hộ cho ai.

Sự thiên lệch trong quan điểm chính trị của giới truyền thông bắt nguồn từ sợi dây liên kết giữa giới truyền thông và chính trị gia. Chris Mathews của MSNBC, một nhân vật truyền thông nổi tiếng, từng là người viết các bài diễn văn cho Tổng Thống Jimmy Carter. Tim Russert của NBC là nhà tư vấn chính trị cho Mario Cuomo (Thống Đốc Bang New York), Jefff Greenfield của ABC từng là người viết các bài diễn văn cho Tổng Thống Robert Kennedy, Bill Moyers của PBS- người từng giữ chức vụ thư ký báo chí cho Tổng Thống Lyndon Johnson, và George Stephanopoulos của ABC News từng là giám đốc truyền thông của Tổng Thống Clinton.

Để trở nên thành công hơn (bất kể dưới góc độ cá nhân hay quốc gia), chúng ta phải học cách tách biệt thực tế ra khỏi những quan điểm chính trị cá nhân trong các chương trình truyền hình quốc gia. Đây chính là vấn nạn số 1 ở quốc gia tự do như Mỹ.

Bên cạnh sự thiên lệch một phía của các hàng truyền thông quốc gia, chủ nghĩa tự do có thể bị hủy hoại bởi sự tuyên truyền được thao túng bởi một nhóm người. Điều này có thể làm phức tạp thêm các vấn đề của quốc gia như: tạo nên sự chống đối giữa các thành phần, khuấy động nỗi sợ hãi hoặc thù địch của công chúng, làm phá vỡ các mối liên kết xã hội đã được thiết lập.

Vấn đáng lo ngại nhất của truyền thông một chiều là họ sẽ tạo dựng các câu chuyện như thế nào, họ đề cập đến những vấn đề gì và họ sẽ tiếp tục ủng hộ ai. Quan trọng hơn, có những vấn đề cấp thiết thì truyền thông lại ngó lơ vì những câu chuyện này không ủng hộ cho điều mà truyền thông mong muốn.

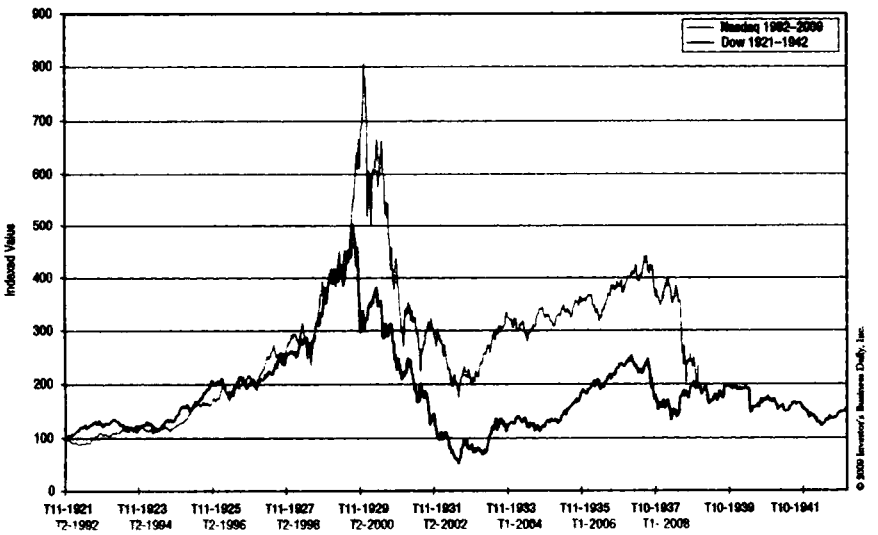
Vào cuối năm 2008, đám đông nhà đầu tư e sợ cuộc suy thoái sẽ trở nên trầm trọng giống như Đại Suy Thoái năm 1930. Hầu hết người Mỹ hiện nay đều chưa từng trải nghiệm Đại Suy Thoái và biết rất ít về giai đoạn này. Có ba cuốn sách rất hay về giai đoạn những năm 1930 và đầu những năm 1940 mà mỗi người Mỹ đều nên đọc:

Since Yesterday, The 1930s in America (Nước Mỹ Những Năm 1930) của tác giả Frederick Allen, mang đến nhiều thông tin bổ ích về những gì đã xảy ra trong giai đoạn này. *The Life & Death of Nazi Germany (Sự Ra Đời & Cái Kết của Chế Độ Đức Quốc Xã)* của Robert Goldston, nói về Hitler và sự trỗi dậy của Phát Xít Đức vào cuối những năm 1920 cho tới thời điểm kết thúc Thế Chiến Thứ II. *Master of Deceit (Nghệ Thuật Dối Lừa)* của cựu giám đốc FBI, ông J.Edgar Hoover, nói về chủ nghĩa cộng sản hình thành và hoạt động như thế nào. Thông tin trung thực và chính xác sẽ bảo vệ và gìn giữ chủ nghĩa tự do.

NÓ KHÔNG GIỐNG KHỦNG HOẢNG NĂM 1929, MÀ LÀ KHỦNG HOẢNG NĂM 1938

Tôi đã chồng đồ thị của chỉ số Nasdaq Composite từ "Những Năm 1990" đến tháng 3 năm 2009 lên chỉ số công nghiệp Dow Jones (DJIA) từ "Thời Kỳ Huy Hoàng Những Năm 1920" đến thời kỳ Đại Suy Thoái những năm

1930. Chúng gần như trùng khớp với nhau. Chỉ số Nasdaq được sử dụng bởi hiện nay khối lượng giao dịch trên sàn này còn lớn hơn nhiều so với sàn NYSE và đại diện cho các doanh nghiệp trẻ, mới của nước Mỹ, vốn đang chi phối thị trường của chúng ta trong vài năm gần đây. Chỉ số Nasdaq từ đáy tháng 9 năm 1998 đến khi đạt đỉnh cao mọi thời đại vào tháng 3 năm 2000 thực tế có mức tăng gấp 2.5 lần mức tăng của chỉ số DJIA trong giai đoạn 1928-1929. Bong bóng dot-com ở sàn Nasdaq giống hệt như bong bóng hoa tulip năm 1636 ở Hà Lan. Chỉ số Nasdaq sau đó sụt giảm 78% trong khi chỉ số DJIA năm 1929 giảm tới 89%.

Chỉ số Nasdaq Composite từ tháng 2/1992 - tháng 3/2009 so với chỉ số DJIA từ tháng 11/1921 - tháng 12/1942

Lý do lịch sử lặp lại giống hệt một cách đáng ngạc nhiên vì cung và cầu trên thị trường chứng khoán, cũng như hành động của hàng triệu nhà đầu tư gần như 100% là xuất phát từ cảm xúc con người. Đó là tâm lý đám đông: những hy vọng, mong ước, sợ hãi, tự hào và cái tôi của con người luôn ẩn chứa đằng sau mỗi hành động. Bản năng tự nhiên của con người ngày hôm nay cũng giống hệt như năm 1929. Hai giai đoạn này cách nhau đến 70 năm, tức khoảng một đời người. Vì thế, rất ít người thuộc thế

hệ hiện nay biết được điều gì đã xảy ra trong Đại Suy Thoái năm 1929-1933. Tôi có thể nói với bạn rằng, cũng giống như hiện nay, các ngân hàng những năm 1920 cũng cho vay tràn lan, và những người nông dân thời đó cũng đã vay nợ quá nhiều, chưa kể các nhà đầu tư mua cổ phiếu với đòn bẩy cao. Kết quả, cuộc khủng hoảng nợ đã nhấn chìm thị trường và nền kinh tế. Tỷ lệ thất nghiệp tại đáy Đại Suy Thoái vào năm 1932 đạt đỉnh điểm 25% nhưng vẫn duy trì ở mức 20% cho đến năm 1939, ngay trước khi Thế Chiến Thứ Hai diễn ra.

Giai đoạn tăng giá từ đáy năm 1932 đến đỉnh năm 1936-1937 kéo dài trong gần 5 năm, y hệt như khoảng thời gian chỉ số Nasdaq tăng giá từ đáy năm 2002 lên đỉnh năm 2007...Sau đó cả hai đoạn này đều theo sau bởi thị trường giảm giá 50%-60%.

Tại thời điểm tháng 3 năm 2009, lịch sử cho thấy chúng ta đang giống với giai đoạn khủng hoảng năm 1938 chứ không phải năm 1929.

Vậy, điều gì xảy ra sau năm 1938?

Đảng Quốc Xã vào năm 1930 đã giành được 107 ghế trong Quốc Hội. Hitler trở thành Thủ Tướng Đức vào tháng 1 năm 1933. Ông ta đã xây dựng quân đội riêng của mình. Chỉ một tháng sau, Quốc Hội trao cho Hitler tất cả quyền hiến pháp. Đến tháng 7, tất cả các đảng phái chính trị khác đều phải giải tán. Hitler nói rằng, ông ấy chỉ quan tâm đến hòa bình. Câu nói ấy chính là một lời hứa vĩ đại làm mê hoặc người dân Đức.

Đến năm 1938, Vương Quốc Anh và Pháp đã đàm phán với Hitler và cố gắng nhượng bộ. Vương Quốc Anh tin rằng họ đã có hiệp ước hòa bình với Hitler. Người Anh đã từng reo hò: "Hòa Bình Trong Thời Đại Của Chúng Ta". Nhưng ở Quốc Hội, Churchill đã nói " Chúng ta đã thất bại". Tiếc thay, không một ai tin ông ấy. Thậm chí, mọi người còn chế giễu ông ta. Thế Chiến Thứ Hai bắt đầu vào năm 1939. Nước Đức đã chiếm trọn nước Pháp chỉ trong vài tuần.

Ngày nay, Iran được xem là quốc gia tài trợ chính cho các tổ chức khủng bố và chúng có thể sớm có vũ khí hạt nhân cũng như tên lửa đạn đạo có thể bắn tới nước Mỹ. Liệu chúng ta có học được bất cứ bài học nào

từ lịch sử những năm 1930? Liệu chúng ta có lặp lại sai lầm của Thủ Tướng Anh Neville Chamberlain (nhiệm kỳ 1937-1940) khi đặt niềm tin vào hiệp ước hòa bình với người Đức?

Tôi cũng bao gồm hai bài viết của Thomas Sowell, nhà kinh tế học mà tôi đã đề cập ở Chương 16. Các bài viết của ông luôn chứa đựng những thực tế quan trọng và sự thông thái:

Đế Chế La Mã Từng Tồn Tại Lâu Hơn Cả Nước Mỹ, Nhưng Nó Sụp Đổ Rất Nhanh Chóng.

Ngày 9 tháng 12 năm 2008

THOMAS SOWELL

Liệu những điều khủng khiếp mà các nhóm khủng bố Hồi Giáo đã gây ra ở Mumbai (Ấn Độ) có gợi lên bất cứ suy nghĩ nào cho những người quá lo lắng về sự suy yếu hệ thống an ninh của người Mỹ hiện nay, bao gồm việc chính phủ chặn các cuộc gọi quốc tế và bắt giữ các tên khủng bố ở nhà tù Guantanamo?

Có thể. Nhưng những người ủng hộ ở Washington hoặc các phương tiện truyền thông chính thống vẫn luôn đã kích những gì chính quyền Bush đã làm là sai lầm. Họ dường như đang chưa suy nghĩ thấu đáo và đánh giá thấp vấn đề.

Ngược với một số quan điểm ủy mị về điều mà chính phủ nên làm, nhiệm vụ hàng đầu của chính phủ là bảo vệ người dân. Không ai trong vụ khủng bố 11 tháng 9 nghĩ rằng, chúng ta phải trải qua thời khắc đau đớn đó cách đây bảy năm về trước.

Nhiều người dường như đã quên sự kiện khủng bố 11 tháng 9 đã diễn ra như thế nào. Có lẽ các sự kiện như Giải đấu Bóng chày World Series, Lễ Giáng Sinh, Năm Mới, Siêu Cúp Bóng bầu dục Super Bowl đã mọi người quên đi nỗi e sợ về khả năng những tên khủng bố lại tấn công nước Mỹ một lần nữa.

Hiện nay, những tên khủng bố chưa tấn công nước Mỹ thêm lần nào nữa, nhưng chúng vẫn đang gây ra các vụ khủng bố đẫm máu ở Tây Ban Nha, Indonesia, Anh Quốc, Ấn Độ và nhiều nơi khác trên

thế giới. Liệu có phải mọi người không nghĩ đến điều này vì họ không muốn nước Mỹ bị tấn công một lần nữa?

Liệu nên có những hành động an ninh phòng ngừa như chặn các cuộc gọi quốc tế để thông tin không rơi vào những kẻ khủng bố, điều mà những người ủng hộ chủ nghĩa tự do chỉ trích nó một cách ghê tởm?

Nhiều người chỉ trích hành động này vì nghĩ rằng nó gây ra những tổn hại. Nhưng thực tế thì đây là chi phí rẻ hơn so với việc bảo mật các email trong một thế giới đầy rẫy các hacker. Tại sao bạn không chấp một khoản chi phí nếu như nó có thể cứu sống bạn.

Một nhà quan sát sắc sảo về sự băng hoại đạo đức trong xã hội Phương Tây, cây bút người Anh, ông Theodore Dalrymple, nói: "Người Phương Tây đang trở nên mềm yếu hơn, đồng thời ngạo mạn cho rằng không gì có thể đánh bại chúng ta."

Thực tế, ngày càng có nhiều thứ có thể phá hủy nước Mỹ. Đế Chế La Mã từng tồn tại lâu hơn cả lịch sử nước Mỹ, nhưng nó sụp đổ một cách chóng vánh.

Hàng triệu con người đã phải sống trong cảnh bất hạnh của Đêm Trường Trung Cổ trong suốt hàng thế kỷ sau khi những kẻ man di đã phá hủy Rome, với những giá trị không gì có thể thay thế được. Liệu rằng không có ai đang đe dọa phá hủy nước Mỹ hiện nay.

Để phá hủy nước Mỹ, không cần phải có đủ bom hạt nhân thả xuống các thành phố hoặc thị trấn khắp nước Mỹ. Nên nhớ, chỉ cần hai quả bom hạt nhân thả xuống hai thành phố Hiroshima và Nagasaki cũng đủ khiến cho Phát Xít Nhật đầu hàng, bất kể tinh thần chiến đấu của người Nhật rất ngoan cường. Thậm chí khi đó có rất nhiều người Nhật sẵn sàng chiến đấu và hy sinh hơn là người Mỹ chúng ta hiện nay.

Có bao nhiêu người Mỹ muốn nhìn thấy New York, Chicago và Los Angeles biến mất vì những đám bụi nấm phóng xạ do bom hạt nhân gây ra, hơn là đầu hàng trước những điều kiện nhục nhã của bọn khủng bố?

Cho dù Tổng Thống Obama hay bất cứ ai khác, khi nhận thấy có nhiều dấu hiệu nghiêm trọng của khả năng tấn công khủng bố, họ sẽ làm bất cứ hành động gì để ngăn chặn vũ khí hạt nhân ở Iran.

Một khi những kẻ cuồng tín sẵn sàng tử vì đạo có bom hạt nhân, đó là lúc chúng ta không có cơ hội nào để thay đổi được nữa. Chúng ta, con cái chúng ta, cháu chắt chúng ta sẽ phải phó mặc cuộc sống cho những kẻ bạo dâm.

Chẳng hề có sự nhượng bộ nào chúng ta có thể làm động lòng những kẻ khủng bộ chứa đầy thù hận. Điều chúng muốn là khiến cho chúng ta cảm thấy nhục nhã, bao gồm cả tự làm nhục chính mình.

Những kẻ khủng bố chưa bao giờ muốn ngừng tiêu diệt chúng ta, giống như những kẻ Phát Xít chưa bao giờ muốn ngừng tiêu diệt người Do Thái, muốn cho người Do Thái phải trở nên mất nhân tính, nhục nhã trong những trại tế bần chết chóc.

Đây chính là thái độ thù địch mà phần lớn người Mỹ hiện nay không hề nhận ra. Nhưng cuộc khủng bố 11 tháng 9 chính là một manh mối, một lời cảnh báo.

Không ai bận tâm đến những kẻ muốn thổi bay hành tinh này giống như từng làm nổ tung Tòa Nhà Thương Mại Thế Giới, cũng giống như họ đang thờ ơ trước hàng trăm tỷ đô la mà chúng ta đã chi ra trong các cuộc giải cứu kinh tế hiện nay.

Những kẻ khủng bố chỉ muốn cướp lấy linh hồn của chúng ta (bất kể chúng ta có sẵn sàng chiến đấu hay không), và chúng sẽ còn làm cho đến khi đạt được điều chúng muốn.

Những Giải Pháp Sai Lầm và Các Vấn Đề Thực Sự

Ngày 17 tháng 3 năm 2009

THOMAS SOWELL

Một ai đó từng nói, thượng nghị sĩ Hubert Humphrey, một biểu tượng chủ nghĩa tự do ở thế hệ trước, là một chính trị gia tài năng khi có nhiều giải pháp hơn cả những vấn đề khó khăn mà chúng ta gặp phải.

Nhưng thực sự thì Thượng nghị sĩ Humphrey chẳng có gì tốt đẹp để chúng ta kính trọng. Thực sự, cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn 2008 đã vượt ra ngoài tầm kiểm soát của các chính trị gia, là những người đưa ra các giải pháp cho những vấn đề khó khăn không quá nghiêm trọng. Trái lại, những giải pháp của họ lại đang tạo ra những vấn đề khó khăn thực sự và cực kỳ nguy hiểm.

Vậy những vấn đề khó khăn nào không quá nghiêm trọng? Đó là những ngôi nhà quá đắt đỏ trên khắp nước Mỹ. Bản thân nó không phải là một vấn đề quá nghiêm trọng. Nhưng một cuộc vận động chính trị để giải quyết tình trạng ế ẩm cho những ngôi nhà đắt đỏ tại đỉnh điểm những năm 1990 đã dẫn tới hàng loạt những thay đổi trong hoạt động cho vay dưới chuẩn, điều đến lượt nó đã tạo ra bong bóng và đổ vỡ của thị trường bất động sản mà chúng ta đang đối diện hiện nay.

Thông thường, sự đắt đỏ của giá bất động sản sẽ đo lường bằng cách so sánh nó với thu nhập của một người bình thường, để xem liệu họ có thể chi trả tiền thuê căn hộ hoặc thanh toán các khoản nợ thế chấp hàng tháng hay không.

Ở một số nơi, một hộ gia đình bình thường phải mất một nửa thu nhập để chi trả tiền thuê nhà hoặc các khoản nợ thế chấp. Những nơi như vậy thường là ở bờ biển California, và thậm chí là một số nơi ở bờ đông.

Trong suốt hơn một thập niên, trên khắp nước Mỹ, từ bờ đông cho tới bờ tây, giá nhà chưa bao giờ chiếm một tỷ lệ lớn trong thu nhập bình quân của người Mỹ, trước khi những ngôi nhà đắt đỏ xuất hiện tràn lan.

Tại sao cuộc vận động chính trị để giải quyết tình trạng ế ẩm cho những ngôi nhà đắt đỏ do chính trị gia Washington đề xuất lại tạo nên các vấn đề lớn? Có thể ai đó có thể khéo che đậy bằng cách trả lời: "Có vẻ đây là một ý tưởng hay vào lúc đó." Liệu chúng ta có nên chỉ trích các chính trị gia khi họ đang giải quyết các vấn đề khó khăn cho chúng ta?

Gần như lúc nào cũng vậy, những vấn đề nghiêm trọng của thị trường bất động sản luôn có nguyên nhân từ những sai lầm chính sách. Ở đây chính là sự giới hạn nghiêm ngặt về việc xây dựng nhà ở. Những giới hạn này có rất nhiều cái tên hấp dẫn mang tính chính trị: từ luật "không gian mở" và chính sách "tăng trưởng thông minh" đến "bảo vệ môi trường", thậm chí là "gìn giữ đất nông nghiệp".

Giống như hầu hết những slogan chính trị nghe có vẻ rất mỹ miều, không một mục tiêu cao quý nào ở đây được thảo luận trên cơ sở bốn từ "c", "o", "s", "t", tức là "cost (chi phí)".

Không một ai băn khoăn, liệu giá nhà bình quân sẽ được tăng thêm bao nhiêu hàng trăm ngàn đôla theo luật "không gian mở" khi chi phí đầu vào gia tăng. Chưa hết, các nghiên cứu thực nghiệm cho thấy các quy định giới hạn sử dụng đất ít nhất sẽ làm tăng giá nhà bình quân thêm một trăm ngàn đô la ở rất nhiều nơi trên nước Mỹ.

Ở một số nơi, chẳng hạn như vùng bờ biển California, những quy định hạn chế sử dụng đất sẽ làm cho giá nhà bình quân tăng thêm vài trăm ngàn đôla.

Nói cách khác, ở đâu vấn đề xuất hiện, thì các chính trị gia chính là nguyên nhân tạo ra nó. Các chính trị gia sau đó cố gắng mô tả nó như một vấn đề khó khăn mang tầm quốc gia và họ đang có gắng xử lý.

Thế họ giải quyết nó như thế nào? ***Bằng cách ép các ngân hàng và những tổ chức cho vay khác phải hạ thấp các quy định cho vay nhằm tạo ra các khoản vay dưới chuẩn, để cho bất cứ ai cũng có thể mua nhà. Văn phòng Phát triển nhà ở và đô thị đưa ra hạn ngạch cho các doanh nghiệp được bảo hộ bởi chính phủ như Fannie Mae phải mua bao nhiêu các khoản nợ dưới chuẩn để hỗ trợ cho những người thu nhập thấp và trung bình.***

Giống như hầu hết "các giải pháp" chính trị, giải pháp cho "vấn đề" nhà ở cao cấp chẳng hề đếm xỉa gì đến các ý kiến phản hồi về những hệ lụy có thể gặp phải.

Nhiều nhà kinh tế và chuyên gia đã liên tục cảnh báo việc hạ thấp tiêu chuẩn cho vay sẽ khiến cho các khoản nợ thế chấp trở nên rủi ro hơn. Dựa trên mối quan hệ phức tạp giữa các ngân hàng và các tổ chức tài chính khác, bao gồm nhiều công ty lớn ở Phố Wall, nếu các khoản nợ thế chấp bắt đầu bị vỡ, hiệu ứng domino sẽ xảy ra và nhấn chìm tất cả.

Những cảnh báo này bị bỏ ngoài tai. Các chính trị gia bận rộn giải quyết những vấn đề quốc gia vốn không hề có thực. Trong quá trình này, chính họ mới là người tạo nên những rắc rối thực sự. Bây giờ, họ đang đưa ra nhiều giải pháp hơn, và không ngạc nhiên nó sẽ tạo ra cho nước Mỹ thêm nhiều rắc rối lớn hơn nữa.

Để hiểu rõ hơn về cách thức các chính trị gia trong chính phủ chúng ta đang tạo ra những vấn đế rắc rối thực sự như thế nào đằng sau cuộc khủng hoảng tài chính tồi tệ nhất kể từ năm 1938, Thomas Sowell đã viết một cuốn sách ngắn rất dễ đọc, nhưng mang tính lịch sử rất cao có tên là The Housing Boom and Burst (Bong Bóng và Sự Đổ Vỡ Thị Trường Nhà Ở). Đó là cuốn sách phải đọc dành cho tất cả nhà đầu tư, người tiêu dùng, và các cử tri bị tác động bởi sự sụp đổ của thị trường tài chính năm 2008.

Cuốn sách mới nhất của Sowell vào năm 2010 với tựa đề *Intellectuals and Society (Giới Trí Thức và Xã Hội)* kiểm tra lại những thành tựu mà giới trí thức đã đóng góp cho xã hội. Thật ngạc nhiên khi biết rằng, phần lớn những gì mà giới trí thức đóng góp không chỉ sai lầm, mà các đơn thuốc cứu chữa của họ dành cho các căn bệnh xã hội cũng cực kỳ sai lầm và thảm họa.◆

CHƯƠNG

18

LÀM THẾ NÀO ĐỂ KIẾM HÀNG TRIỆU ĐÔLA BẰNG CÁCH SỞ HỮU CÁC QUỸ TƯƠNG HỖ

QUỸ TƯƠNG HỖ LÀ GÌ?

Quỹ tương hỗ là một danh mục đầu tư cổ phiếu được đa dạng hóa, do một công ty đầu tư chuyên nghiệp quản lý, thường với mức phí quản lý nhỏ. Các nhà đầu tư mua chứng chỉ quỹ kiếm được tiền hoặc thua lỗ tùy thuộc vào lãi hoặc lỗ của các khoản đầu tư cổ phiếu trong danh mục.

Khi mua một chứng chỉ quỹ tương hỗ, bạn đang mua sự quản trị chuyên nghiệp dài hạn nhằm giúp bạn đưa ra các quyết định đầu tư trên thị trường cổ phiếu. Cách bạn giao dịch chứng chỉ quỹ khác với cách bạn mua từng cổ phiếu riêng biệt trên thị trường.

Một cổ phiếu có thể giảm giá và không bao giờ quay trở lại đỉnh cũ. Đó là lý do tại sao bạn luôn luôn phải sử dụng lệnh dừng lỗ. Ngược lại, một quỹ đầu tư vào các cổ phiếu tăng trưởng nội địa, được đa dạng hóa và lựa chọn tốt, do một nhà quản lý chuyên nghiệp điều hành, luôn luôn sẽ hồi phục sau những đợt điều chỉnh sâu thường xuất hiện trong các thị trường con gấu. Lý do chứng chỉ quỹ của các quỹ tương hỗ hồi phục trở lại là vì họ đã đa dạng hóa danh mục khá rộng, do đó luôn tham gia vào mỗi chu kỳ hồi phục của nền kinh tế Mỹ.

CÁCH DỄ DÀNG ĐỂ TRỞ THÀNH TRIỆU PHÚ

Các chứng chỉ quỹ tương hỗ là công cụ đầu tư tuyệt vời nếu như bạn biết đầu tư đúng cách. Tuy nhiên, có rất nhiều nhà đầu tư không biết làm thế nào để kiếm lợi từ chứng chỉ quỹ.

Điều đầu tiên bạn cần biết là những khoản lợi nhuận lớn khi đầu tư vào chứng chỉ quỹ tương hỗ có được bằng cách nắm giữ chúng xuyên suốt một vài chu kỳ kinh tế (tức nắm giữ chứng chỉ quỹ trong cả thị trường tăng giá và giảm giá). Điều này yêu cầu bạn phải nắm giữ chứng chỉ quỹ trong 15 năm,

20 năm, 25 năm hoặc lâu hơn thế. Ôm chặt chứng chỉ quỹ trong dài hạn yêu cầu sự kiên nhẫn và tự tin vô cùng lớn. Nó giống như đầu tư bất động sản. Nếu bạn mua một ngôi nhà, sau đó bạn cảm thấy căng thẳng và bán quách chúng đi chỉ sau ba hoặc bốn năm, bạn có thể chẳng kiếm được gì. Bạn phải kiên nhẫn chờ đợi trong thời gian lâu hơn để ngôi nhà tăng giá.

Ở đây, tôi hoàn toàn tin tưởng bạn, với tư cách là một nhà đầu tư chứng chỉ quỹ khôn ngoan, sẽ lập kế hoạch và đầu tư dài hạn vào chứng chỉ quỹ. Hãy lựa chọn một quỹ đầu tư tăng trưởng nội địa được đa dạng hóa nằm trong nhóm 25% dẫn đầu trong vòng ba đến năm năm qua. Thông thường, các quỹ này sẽ có tỷ suất sinh lợi trung bình hàng năm khoảng 15%-20%. Quỹ này cũng nên có thành tích tốt hơn các quỹ đầu tư tăng trưởng nội địa khác trong 12 tháng gần nhất. Bạn sẽ muốn biết được ai là những quỹ đầu tư tăng trưởng tốt nhất trong thời gian đây. Nhiều tạp chí đầu tư đã thực hiện các điều tra về thành tích của các quỹ đầu tư mỗi quý. Nhân viên môi giới của bạn nên có dịch vụ xếp hạng thành tích của các quỹ đặc biệt, nhờ đó bạn có cái nhìn khách quan khi xem xét mua chứng chỉ quỹ.

Nhật Báo IBD xếp hạng các quỹ tương hỗ dựa trên thành tích (*performance*) trong 36 tháng (với khung đo từ A+ đến E) và đồng thời cho biết sự thay đổi thành tích qua các khung thời gian khác nhau. Hãy tập trung nghiên cứu các quỹ tương hỗ được *Nhật Báo IBD* xếp hạng thành tích (*performance rating*) ở mức A+, A, hoặc A-. Trong suốt thị trường con gấu, xếp hạng quỹ đầu tư tăng trưởng thường thấp một chút. Các quỹ mà bạn chọn không cần phải nằm ở top ba hoặc bốn quỹ dẫn đầu mỗi năm để giúp bạn có được lợi nhuận tuyệt vời trong hơn 15 năm tới.

Bạn nên tái đầu tư cổ tức và một phần lãi vốn (lợi nhuận nhận được từ việc bán cổ phiếu và trái phiếu của quỹ tương hỗ) để phát huy lợi thế của lãi kép sau nhiều năm.

PHÉP MÀU CỦA LÃI KÉP

Cách thức gây dựng cơ nghiệp giàu có từ đầu tư chứng chỉ quỹ tương hỗ là sử dụng phép màu của lãi kép. Lãi kép xảy ra khi lợi nhuận tiếp tục sinh

ra lợi nhuận (tức lãi vốn và cổ tức nhận được đều được bạn tái đầu tư) do đó tạo nên khoản lợi nhuận lớn hơn mỗi năm. Thời gian đầu tư càng lâu, sức mạnh lãi kép càng mạnh mẽ.

Để có được lợi ích lớn nhất từ lãi kép, bạn cần phải lựa chọn một cách cẩn thận quỹ đầu tư tăng trưởng và ôm chặt chúng lâu dài. Ví dụ, nếu bạn mua $10,000 một chứng chỉ quỹ đầu tư tăng trưởng nội địa được đa dạng hóa, với mức tăng trưởng 15% trong vòng 35 năm qua, sau đây là phép tính ước lượng số tiền mà bạn đạt được, nhờ phép màu của lãi kép:

Sau 5 năm: $10,000 sẽ trở thành $20,000.

5 năm tiếp theo: $20,000 sẽ trở thành $40,000

5 năm tiếp theo: $40,000 sẽ trở thành $80,000

5 năm tiếp theo: $80,000 sẽ trở thành $160,000

5 năm tiếp theo: $160,000 sẽ trở thành $320,000

5 năm tiếp theo: $320,000 sẽ trở thành $640,000

5 năm tiếp theo: $640,000 sẽ trở thành 1.28 triệu đôla!

GIẢ SỬ MỖI NĂM BẠN ĐẦU TƯ THÊM $2,000 VÀ CŨNG ĐỂ NÓ LÃI KÉP. TỔNG SỐ TIỀN MÀ BẠN CÓ THỂ SAU 35 NĂM LÀ HƠN 3 TRIỆU ĐÔLA!

Bây giờ, thử nghĩ xem số tiền bạn nhận được sẽ là bao nhiêu sau 35 năm, nếu cứ mỗi thị trường con gấu kéo dài từ 6 tháng đến 12 tháng, bạn lại mua thêm một ít chứng chỉ quỹ khi giá chứng chỉ quỹ tạm thời giảm 30% hoặc nhiều hơn từ đỉnh?

Không gì có thể đảm bảo chắc thắng 100% trên thị trường chứng khoán, và ngoài ra, bạn còn phải đóng thuế. Tuy nhiên, ví dụ này cho thấy các quỹ đầu tư tăng trưởng tốt sẽ mang lại lợi ích như thế nào sau 50 năm, và điều gì xảy ra nếu bạn có kế hoạch và tiến hành đầu tư vào các quỹ tương hỗ tốt. Trong bất cứ giai đoạn 20-25 năm nào, quỹ đầu tư tăng trưởng sẽ nhân đôi hoặc nhân ba số tiền đầu tư ban đầu của bạn. Điều này là hoàn toàn có thể.

THỜI ĐIỂM NÀO LÀ TỐT NHẤT ĐỂ MUA CHỨNG CHỈ QUỸ?

Bất cứ lúc nào cũng là thời điểm tốt nhất. Bạn sẽ không bao giờ biết được thời điểm hoàn hảo là khi nào và việc chờ đợi thường sẽ khiến bạn phải trả cái giá cao hơn để mua chứng chỉ quỹ. Bạn nên tập trung vào việc bắt đầu chuẩn bị, nghiêm túc tạo dựng một nguồn vốn để nó được lãi kép theo thời gian.

BẠN NÊN MUA BAO NHIÊU CHỨNG CHỈ QUỸ?

Theo thời gian, bạn sẽ nhận ra mình có muốn mở rộng kế hoạch đầu tư dài hạn vào chứng chỉ quỹ hay không. Nếu có, hãy tiến hành ngay lập tức. Trong 15 năm, bạn có thể đã đầu tư một số tiền lớn vào hai hoặc ba quỹ tương hỗ. Tuy nhiên, đừng nên mua quá nhiều chứng chỉ quỹ. Không có lý do hợp lý nào để tiến hành đa dạng hóa đầu tư ở các quỹ tương hỗ bởi lẽ bản thân danh mục của mỗi quỹ cũng đã được đa dạng hóa rộng rãi rồi. Các nhà đầu tư lớn với danh mục lên đến hàng triệu đôla có thể đa dạng hóa các chứng chỉ quỹ thêm một chút, tức có thể mua nhiều loại chứng chỉ quỹ hơn. Để đa dạng hóa chứng chỉ quỹ một cách chính xác, bạn phải bảo đảm mỗi quỹ đầu tư có một phong cách quản lý riêng biệt. Ví dụ, bạn bạn có thể chia số tiền của bạn vào quỹ đầu tư tăng trưởng ở các cổ phiếu giá trị, quỹ đầu tư tăng trưởng ở các cổ phiếu năng động, quỹ đầu tư tăng trưởng ở các cổ phiếu có giá trị vốn hóa vừa và lớn... Có nhiều họ quỹ tương hỗ như: Fidelity, Franklin Templeton, American Century... tạo ra nhiều quỹ đầu tư với những tiêu chí và tôn chỉ đầu tư khác nhau. Trong phần lớn các trường hợp, bạn có quyền chuyển đổi từ quỹ đầu tư này sang quỹ đầu tư khác trong họ với mức phí chuyển nhượng mang tính tượng trưng. Các họ quỹ tương hỗ này mang lại cho bạn sự linh hoạt khi cần phải thay đổi chiến lược đầu tư, ví dụ như khi bạn muốn chuyển sang quỹ đầu tư thu nhập hoặc quỹ cân bằng.

BẠN CÓ NÊN THAM GIA VÀO CÁC CHƯƠNG TRÌNH TÁI ĐẦU TƯ TỰ ĐỘNG HÀNG THÁNG?

Các chương trình tự động giữ lại khoản lợi nhuận được chia cho bạn để tái đầu tư thường là tốt, nếu bạn cẩn thận lựa chọn một quỹ đầu tư tăng trưởng nội địa được đa dạng hóa. Tuy nhiên, tốt nhất là bạn nên thực hiện mua một số lượng lớn hơn các chứng chỉ quỹ ngay ở lần mua đầu tiên để nhanh chóng nhận được lợi ích của lãi kép.

ĐỪNG ĐỂ THỊ TRƯỜNG LÀM LUNG LAY KẾ HOẠCH ĐẦU TƯ DÀI HẠN CỦA BẠN

Các thị trường con gấu có thể tồn tại từ sáu tháng đến hai hoặc ba năm (trong một số ít trường hợp). Nếu bạn đang là một nhà đầu tư dài hạn thành công ở các chứng chỉ quỹ tương hỗ, bạn cần giữ vững lòng can đảm và tầm nhìn dài hạn để có thể trụ vững trước các thị trường con gấu tồi tệ này. Bạn phải có tầm nhìn xa trông rộng bằng *cách lập kế hoạch đầu tư tăng trưởng* dài hạn và kiên quyết tuân thủ nó. Mỗi lần nền kinh tế bước vào suy thoái, báo chí và tivi mô tả nó thật kinh khủng, cứ như thể ngày tận thế đã tới. Lúc này, bạn hãy xem xét *mua thêm* các chứng chỉ quỹ khi nó đã giảm 30% hoặc nhiều hơn từ đỉnh. Thậm chí, bạn có thể vay mượn thêm một ít tiền để mua nhiều hơn nếu bạn cảm thấy thị trường con gấu đã kết thúc. Nếu là người kiên nhẫn, bạn sẽ được hưởng quả ngọt khi giá cổ phiếu trong danh mục đầu tư của quỹ tăng lên ngoạn mục trong hai hoặc ba năm sau đó.

Quỹ đầu tư tăng trưởng chủ yếu đầu tư vào các cổ phiếu năng động nên thường tăng giá nhiều hơn so với thị trường chung trong thị trường bò tót, nhưng đồng thời sẽ giảm mạnh hơn trong thị trường con gấu. Đừng hoảng hốt. Thay vào đó, hãy thử mở tầm nhìn ra vài năm tới. Sau cơn mưa trời sẽ lại sáng, qua cơn bĩ cực sẽ đến hồi thái lai.

Bạn có thể nghĩ rằng việc mua chứng chỉ quỹ tương hỗ trong những giai đoạn như Đại Suy Thoái là ý tưởng tồi vì sẽ phải mất 30 năm mới hòa vốn. Tuy nhiên, khi điều chỉnh cho lạm phát, các nhà đầu tư đã mua chứng

chỉ quỹ đúng ngay tại đỉnh năm 1929 chỉ mất 14 năm để hòa vốn, dựa trên thành tích tăng giá của S&P500 và DJIA. Những nhà đầu tư mua tại đỉnh năm 1973 chỉ cần mất 11 năm để hòa vốn. Ngoài ra, nếu họ mua chứng chỉ quỹ qua nhiều đợt khác nhau khi giá giảm, giá vốn bình quân sẽ ở mức thấp, nên họ sẽ mất ít thời gian hơn để hòa vốn.

Cú rơi từ đỉnh 137 điểm của chỉ số Nasdaq vào năm 1973 mất ba năm rưỡi để lấy lại tất cả. Tại tháng 2 năm 2009, đáy 1,300 điểm chỉ số Nasdaq cũng cao hơn nhiều lần so với đỉnh 137 điểm. Thậm chí trong hai giai đoạn thị trường tồi tệ nhất trong lịch sử, các quỹ đầu tư tăng trưởng vẫn phục hồi mạnh. Có thể nói rằng, các quỹ đầu tư tăng trưởng mất ít thời gian hơn so với kỳ vọng để trở về điểm hòa vốn. Ví dụ như, nếu bạn lấy giai đoạn tồi tệ nhất của thế kỷ 20 là Đại Suy Thoái, và bạn mua cổ phiếu ngay tại đỉnh, bạn chỉ cần mất bảy năm để hòa vốn nếu như mua các chứng chỉ quỹ đầu tư tăng trưởng. Hai mươi mốt năm sau đó, khoản đầu tư của bạn sẽ tăng lên gấp 8 lần. Đây là bằng chứng thuyết phục cho thấy có thể thực hiện chiến lược bình quân giá xuống ở các quỹ tương hỗ và nắm giữ chúng trong một thời gian dài.

Nhiều bạn đọc sẽ cảm thấy bối rối với điều này, vì chúng tôi từng nói rằng, các nhà đầu tư không nên thực hiện bình quân giá xuống khi mua cổ phiếu. Đây chính là điểm khác biệt. Các cổ phiếu có thể giảm về 0, nhưng các quỹ tương hỗ, được đa dạng hóa và quản lý chuyên nghiệp sẽ hồi phục mạnh trở lại khi thị trường tăng giá cuối cùng cũng xuất hiện. Đơn giản vì phần lớn các quỹ sẽ xây dựng danh mục mô phỏng theo các danh mục chuẩn như S&P500 hay Dow Jones.

Lợi nhuận lớn từ việc mua chứng chỉ quỹ tương hỗ đến từ việc lãi kép sau nhiều năm. Bản chất các quỹ đầu tư này cũng là các khoản đầu tư dài hạn giống như cuộc đời của bạn vậy. Người ta thường nói, kim cương là vĩnh cửu. Vâng, các quỹ đầu tư của bạn cũng vậy. Vì thế hãy mua đúng thời điểm và ôm chặt nó!

BẠN NÊN MUA QUỸ ĐÓNG HAY QUỸ MỞ?

"Quỹ Mở" thường liên tục phát hành thêm chứng chỉ quỹ mới khi mọi người muốn mua chúng, và đây là loại chứng chỉ quỹ phổ biến nhất. Các

chứng chỉ quỹ này thường được mua lại bất cứ khi nào các cổ đông hiện tại muốn bán. Giá mua lại thường được tính bằng NAV (giá trị tài sản ròng) trừ đi một số chi phí phát sinh.

Các "quỹ đóng" chỉ phát hành một số lượng chứng chỉ quỹ nhất định. Nói chung, các chứng chỉ quỹ này không được mua lại theo yêu cầu của cổ đông. Nhà đầu tư muốn thoái vốn khỏi các chứng chỉ quỹ chỉ có thể bán nó trên thị trường thứ cấp. Hầu hết các quỹ đóng được niêm yết trên thị trường chứng khoán.

Các quỹ mở thường đầu tư dài hạn vào các cổ phiếu có triển vọng tốt. Trong khi đó, các khoản đầu tư của quỹ đóng thường mang tính chất bất chợt và ở những cổ phiếu có giá chiết khấu so với giá trị sổ sách.

BẠN NÊN MUA QUỸ KHÔNG THU PHÍ BÁN (NO-LOAD FUND) HAY QUỸ CÓ THU PHÍ BÁN (LOAD FUND)?

Quỹ bạn chọn mua có thể thuộc dạng quỹ "có thu phí bán" hoặc "không thu phí bán". Nhiều người thích quỹ không thu phí bán. Còn nếu bạn tham gia vào quỹ "có thu phí bán", khoản đầu tư của bạn sẽ bị trừ đi một khoản phí. Gọi là phí bán nhưng trong thực tế, khoản phí này được thu vào lúc người đầu tư mua chứng chỉ quỹ (*front-end load*) hoặc có thể thu vào lúc nhà đầu tư bán lại chứng chỉ quỹ cho quỹ (*back-end load*). Trong phần lớn các trường hợp, phí bán thường thấp hơn thuế giá trị gia tăng khi bạn mua xe hơi mới, quần áo, đồ dùng cá nhân. Bạn cũng có thể ký một bản thỏa thuận ghi nhớ sẽ mua số lượng nhất định chứng chỉ quỹ trong tương lai, điều này sẽ làm giảm phí bán mà quỹ tính cho bạn trong các đợt phát hành chứng chỉ quỹ mới trong vòng 13 tháng tới.

Người dịch: Phí bán là khoản tiền mà quỹ thu nhằm trả cho bên thứ ba được thuê hoặc tham gia trong quá trình bão lãnh phát hành.
Phí bán của quỹ tương hỗ là phần được cộng thêm vào NAV của quỹ và thường được tính theo tỷ lệ phần trăm chênh lệch giữa giá chào bán cho công chúng (gọi là giá POP, tức giá của chứng chỉ quỹ được niêm yết trên thị trường vào một

ngày nào đó). Phần trăm này được tính bằng cách lấy chênh lệch của giá POP và NAV, sau đó chia cho giá POP. Ví dụ, một quỹ tương hỗ nếu có giá chứng chỉ quỹ là 140,000 đồng (giá POP) trong khi NAV là 150,000 đồng, thì phí bán là 150,000 đồng-140,000 đồng =10,000 đồng. Tỷ lệ phí bán là 7.14% so với giá POP. Ở một số quốc gia như Mỹ, quy định phí bán không được vượt qua 8.5% giá POP.

Có một số nhà đầu tư thành công khi giao dịch các quỹ tăng trưởng không thu phí bán dựa trên cơ sở chọn đúng thời điểm mua, sử dụng chiến lược bình quân giá và dịch vụ đặc biệt khi quỹ chuyển đổi hình thức hoạt động. Hầu hết các nhà đầu tư không nên cố gắng mua các quỹ không thu phí bán vì rất dễ phạm phải sai lầm trong việc chọn đúng thời điểm mua và bán. Một lần nữa, hãy nhớ rằng quỹ đầu tư tương hỗ là khoản đầu tư dài hạn.

BẠN CÓ NÊN MUA QUỸ THU NHẬP?

Nếu bạn cần nguồn thu nhập, bạn có thể tìm nhiều cách khác tốt hơn chứ *không nên mua* các quỹ thu nhập (quỹ thu nhập *(income fund)* thường là các quỹ tìm mua các cổ phiếu có EPS cao và đặc biệt là tỷ lệ chi trả cổ tức cao. Thông thường, các công ty bão hòa có lịch sử chi trả cổ tức cao nhưng lại không có tiềm năng tăng trưởng mạnh trong tương lai. Do đó, tăng trưởng tương lai của các quỹ thu nhập là không hấp dẫn - người dịch). Thay vào đó, bạn nên lựa chọn quỹ đầu tư tốt nhất để tìm kiếm cơ hội sinh lợi cao. Đồng thời có kế hoạch rút vốn khoảng 1 1/2 % mỗi quý hoặc 6% mỗi năm. Phần rút vốn này có thể đến từ cổ tức nhận được và cả một phần vốn của bạn. Nếu bạn chọn đúng quỹ đầu tư hiệu quả, thì tăng trưởng lợi nhuận đủ lớn để bạn có thể rút ra 6% tổng nguồn vốn mỗi năm.

BẠN NÊN MUA QUỸ ĐẦU TƯ CHỈ SỐ HAY QUỸ ĐẦU TƯ THEO NGÀNH?

Hãy tránh xa các quỹ đầu tư chỉ tập trung vào một ngành hoặc một lĩnh vực. Vấn đề đối với các quỹ này là ngành hoặc lĩnh vực đó có lúc bùng nổ

mạnh mẽ, có lúc lại suy thoái nghiêm trọng. Do đó, nếu bạn mua quỹ đầu tư theo ngành, bạn sẽ gặp phải khoản lỗ lớn khi ngành đó gặp khó khăn hoặc thị trường con gấu xuất hiện, trừ khi bạn chốt lãi đúng lúc. Thực tế, hầu hết các nhà đầu tư hiếm khi bán đúng thời điểm và thường kết thúc trong thua lỗ. Đó là lý do tại sao tôi không khuyến khích mua các quỹ đầu tư theo ngành. Nếu bạn muốn kiếm hàng triệu đôla từ các quỹ tương hỗ, khoản đầu tư của bạn nên được đa dạng hóa trong dài hạn. Các quỹ đầu tư theo ngành thường không phải là các khoản đầu tư dài hạn.

Nếu bạn là người thận trọng, cũng ổn nếu như bạn chọn các quỹ đầu tư chỉ số, là các quỹ có danh mục đầu tư được mô phỏng theo các chỉ số thị trường, chẳng hạn như S&P500. Các quỹ đầu tư chỉ số được quản lý tốt thường hoạt động tốt trong dài hạn. Tuy nhiên, tôi vẫn có khuynh hướng thích các quỹ đầu tư tăng trưởng hơn.

BẠN NÊN MUA QUỸ ĐẦU TƯ TRÁI PHIẾU HAY QUỸ CÂN BẰNG?

Tôi không nghĩ hầu hết mọi người nên đầu tư vào quỹ đầu tư trái phiếu hoặc quỹ cân bằng. Các quỹ đầu tư cổ phiếu nói chung thường có thành tích tốt hơn so với quỹ đầu tư trái phiếu, và khi kết hợp chúng lại trong quỹ cân bằng, rốt cuộc chỉ làm giảm thành quả đầu của bạn mà thôi. Tuy nhiên, những người ở độ tuổi nghỉ hưu, chỉ muốn gìn giữ tài sản của mình, có thể chọn quỹ đầu tư cân bằng.

BẠN CÓ NÊN MUA CÁC QUỸ QUỐC TẾ HOẶC TOÀN CẦU?

Những quỹ này mang đến cho bạn thêm sự đa dạng hóa, nhưng chỉ nên giới hạn khoảng 10%-15% tổng nguồn vốn đầu tư của bạn cho lĩnh vực có rủi ro cao này. Các quỹ đầu tư quốc tế có thể giảm rất mạnh sau giai đoạn tăng trưởng tốt. Các khoản đầu tư quốc tế luôn có rủi ro cao hơn so với trong nước. Hơn nữa, lịch sử thị trường chứng khoán Châu Âu và Nhật Bản luôn tăng trưởng yếu hơn thị trường Mỹ.

VẤN ĐỀ QUY MÔ CỦA CÁC QUỸ LỚN

Quy mô tài sản là vấn đề của nhiều quỹ đầu tư. Nếu một quỹ đầu tư có tài sản lên đến hàng tỷ đôla, sẽ có nhiều khó khăn cho các nhà quản lý quỹ trong việc mua hoặc bán các vị thế lớn ở một cổ phiếu. Do đó, các quỹ này thường kém linh hoạt hơn trong các phản ứng với thị trường hoặc yêu cầu phải thực hiện vị thế giao dịch với quy mô nhỏ hơn nhưng ở các cổ phiếu tăng trưởng mạnh hơn. Vì lý do này, tôi tránh né đầu tư vào hầu hết các quỹ tương hỗ lớn. Tuy nhiên, nếu bạn mua chứng chỉ quỹ của một trong các quỹ lớn nhưng vẫn tăng trưởng tốt trong vài năm qua, đây chính là lý do hợp lý để bạn tiếp tục nắm giữ chứng chỉ quỹ này. Nên nhớ, bạn chỉ có thể kiếm được lợi nhuận lớn từ chứng chỉ quỹ trong dài hạn. Họ quỹ tương hỗ như Fidelity Contrafund, được điều hành bởi Will Danoff, là một trong những quỹ lớn được quản lý tốt trong nhiều năm qua.

ĐỪNG QUÁ BẬN TÂM ĐẾN PHÍ QUẢN LÝ VÀ VÒNG QUAY DANH MỤC

Một số nhà đầu tư mất nhiều thời gian để đánh giá và so sánh mức phí cũng như vòng quay danh mục của các quỹ. Nhưng trong phần lớn các trường hợp, tôi cho rằng việc làm này là không cần thiết.

Theo kinh nghiệm của tôi, các quỹ đầu tư tăng trưởng có thành tích tốt nhất thường có vòng quay danh mục cao. (Vòng quay danh mục là tỷ lệ giữa tổng giá trị tiền của các lần mua và bán trong một năm so với tổng tài sản của quỹ). Vòng quay danh mục trung bình của quỹ Fidelity Magellan trong suốt ba năm có mức tăng trưởng cao nhất lên đến 350%. Quỹ CGM Capital Development được quản lý bởi Ken Heebner, một trong những quỹ có thành tích tốt nhất từ năm 1989 đến năm 1994. Hai năm trong giai đoạn này, là năm 1990 và năm 1991, vòng quay danh mục của quỹ này lần lượt là 272% và 226%. Thành tích vượt trội sau này của Ken Heebner ở quỹ CGM Focus Fund là do danh mục của quỹ chỉ tập trung vào 20 cổ phiếu và được quản lý năng động.

Bạn không thể thành công và thậm chí trở thành nhà giao dịch siêu hạng nếu như không thực hiện bất cứ giao dịch nào. Một nhà quản lý quỹ giỏi sẽ bán cổ phiếu khi anh ta nghĩ rằng nó bị định giá cao, hoặc khi họ lo ngại toàn bộ thị trường chung hoặc một nhóm ngành nào đó sẽ có giảm mạnh, hoặc họ tìm thấy cổ phiếu hấp dẫn hơn để mua. Đó là lý do tại sao bạn thuê họ, cần đến tài năng của họ để điều hành quỹ. Tương tự, phí quản lý quỹ thường ở mức thấp, chỉ vài xu cho mỗi cổ phiếu được mua hoặc bán trong danh mục. Vì thế, đừng quá bận tâm về vòng quay danh mục và phí quản lý. Mấu chốt là bạn phải chọn được quỹ có thành tích tăng trưởng tốt trong vài năm qua.

5 SAI LẦM THƯỜNG GẶP CỦA NHÀ ĐẦU TƯ KHI GIAO DỊCH CHỨNG CHỈ QUỸ

1. Không thể giữ chặt chứng chỉ quỹ trong ít nhất 15 năm hoặc nhiều hơn.
2. Lo lắng quá mức về phí quản lý, vòng quanh danh mục, hoặc mức chia cổ tức của quỹ hoặc mua một quỹ mới thành lập hoặc mua quỹ có thành tích tăng trưởng số 1 vào năm ngoái.
3. Bị tác động bởi các thông tin thị trường khiến cho kế hoạch đầu tư dài hạn của bạn bị thất bại.
4. Bán sạch chứng chỉ quỹ trong giai đoạn thị trường suy thoái hoặc liên tục chuyển đổi giữa các loại quỹ.
5. Mất kiên nhẫn và mất niềm tin quá sớm.

NHỮNG SAI LẦM PHỔ BIẾN KHÁC

Các nhà đầu tư bình thường khi mua chứng chỉ quỹ thường có khuynh hướng mua quỹ có thành tích tăng trưởng tốt nhất vào năm ngoái. Điều họ không nhận ra là, lịch sử thường cho thấy, các quỹ này thường có tốc độ tăng trưởng chậm hơn nhiều trong 2-3 năm tiếp theo. Nếu nền kinh tế rơi vào suy thoái, kết quả đầu tư của quỹ thậm chí trở nên tệ hại. Chính các tình huống này làm lung lay hoặc e sợ những nhà đầu tư muốn làm giàu nhanh.

Một số nhà đầu tư chuyển đổi (thường là tại thời điểm sai lầm) sang loại quỹ khác khi có ai đó thuyết phục họ rằng, đây là quỹ an toàn hơn, có thành tích "nổi bật hơn" trong thời gian gần đây. Việc chuyển đổi này có thể tốt nếu như bạn đang sở hữu một quỹ thực sự tồi hoặc bạn đang nắm giữ sai loại quỹ. Tuy nhiên, nếu bạn cứ liên tục chuyển đổi từ loại quỹ này sang loại quỹ khác, cuối cùng bạn sẽ không bao giờ nhận được lợi ích của lãi kép.

Đặt cược vào tương lai dài hạn của nước Mỹ là cách đầu tư thông minh. Thị trường chứng khoán Mỹ vẫn đang tăng trưởng từ năm 1790, và quốc gia này sẽ còn tiếp tục tăng trưởng trong tương lai, bất chấp chiến tranh, các cú sốc hoảng loạn, và các đợt suy thoái tồi tệ. Đầu tư vào các quỹ tương hỗ (khi thực hiện đúng cách) là một cách hay để hưởng lợi từ tăng trưởng dài hạn của nền kinh tế Mỹ và mang lại sự thịnh vượng tài chính cho bạn và gia đình bạn trong hơn 20 năm tới.

SỬ DỤNG *NHẬT BÁO IBD* ĐỂ MUA CÁC QUỸ ETF NHƯ THẾ NÀO?

Thành thực mà nói, tôi không phải là người cổ súy và ủng hộ cho việc mua quỹ ETF vì tôi cho rằng, bạn có thể kiếm được nhiều tiền hơn bằng cách tập trung vào các cổ phiếu dẫn dắt. Nhưng vì các quỹ ETF ngày nay đang trở nên quá phổ biến không chỉ đối với nhà đầu tư cá nhân mà còn các nhà quản lý tài sản, chúng tôi cũng bắt đầu chú ý đến các quỹ ETF từ tháng 2 năm 2006.

Các quỹ ETF về cơ bản là các quỹ tương hỗ được giao dịch giống như cổ phiếu, có tính minh bạch rõ ràng hơn, hiệu quả thuế tốt hơn và chi phí quản lý thấp hơn.

Trong khi các quỹ tương hỗ tính NAV vào cuối mỗi ngày, thì giá của các ETF biến động tăng giảm trong suốt cả ngày, giống như giá cổ phiếu. Bạn giao dịch cổ phiếu như thế nào, thì bạn có thể làm tương tự với quỹ ETF, chẳng hạn như bán khống hoặc giao dịch hợp đồng quyền chọn.

Các nhà tạo lập thị trường có thể tăng thêm hoặc rút bớt số lượng chứng chỉ quỹ ETF. Để tăng thêm số lượng chứng chỉ quỹ, họ sẽ mua cổ

phiếu cơ sở và gộp lại thành lô, sau đó giao dịch chúng với nhà sáng lập quỹ ETF dưới dạng cổ phiếu ETF mới. Họ sẽ làm ngược lại để rút bớt số lượng cổ phiếu ETF và đổi lấy các cổ phiếu cơ sở. Không có sự thay đổi về tiền vì các giao dịch không dùng tiền.

Các nhà tạo lập thị trường này là các AP (Authorized Participants), tức các nhà đầu tư chuyên nghiệp và tổ chức tài chính lớn được cấp phép. Về cơ bản, họ là người có lực mua lớn. Công việc của AP là mua các cổ phiếu mà quỹ ETF muốn và gom lại thành lô lớn. Quỹ ETF sẽ đổi lấy lô cổ phiếu này bằng các chứng chỉ quỹ ETF mới. Như vậy, quỹ ETF sẽ có số lượng cổ phiếu cần thiết để mô phỏng theo chỉ số hoặc danh mục nào đó, trong khi các nhà tạo lập thị trường có thêm số lượng cổ phiếu ETF mới và bán ra để thu lợi nhuận. Quá trình này có thể diễn ra ngược lại, các AP có thể làm giảm số lượng chứng chỉ quỹ ETF bằng cách dùng chứng chỉ quỹ ETF mua được trên thị trường và giao nó nhà người phát hành để lấy về các cổ phiếu đã tạo ra chứng chỉ quỹ đó. Việc trao đổi giữa quỹ ETF và AP là trên nguyên tắc định giá giữa hai bên, không sử dụng tiền – Chú thích của người dịch.

Không giống như quỹ tương hỗ, các quỹ ETF không bị tác động bởi sự rút vốn của cổ đông. Nếu có quá nhiều nhà đầu tư rút tiền ra khỏi quỹ tương hỗ, các nhà quản lý quỹ có thể buộc phải bán cổ phiếu họ nắm giữ để tăng tiền mặt, do đó sẽ phát sinh ra các khoản thuế. Do đó, các quỹ ETF sẽ tối thiểu hóa được khoản thuế phải nộp, hay nói cách khác có hiệu quả thuế tốt hơn quỹ tương hỗ.

Phí quản lý của các quỹ ETF cũng khá thấp, đâu đó trong khoảng từ 0.10% đến 0.95%. Đây là mức phí quản lý thấp hơn nhiều so với các quỹ tương hỗ, trung bình thường vào khoảng 1.02% (*Tham khảo từ sách "Investment Company Fact Book" của Viện Công Ty Đầu Tư, năm 2008 – chú thích của người dịch*). Tuy nhiên, đối với một quỹ tương hỗ tốt, bạn đang sở hữu một nhà quản lý xuất sắc, người sẽ thay bạn thực hiện các quyết định đầu tư hiệu quả. Vì thế, mức phí dù cao hơn những vẫn không đáng là bao so với

thành quả họ mang lại. Điều này hoàn toàn khác với quỹ ETF, vì chiến lược đầu tư của quỹ ETF là thụ động.

Đừng ảo tưởng rằng sự đa dạng hóa của các quỹ ETF sẽ bảo vệ được bạn. Lấy ví dụ như quỹ SPDR Financial Sector (mã XLF). Trong cuộc khủng hoảng ngân hàng năm 2008, cổ phiếu ETF này giảm 57%.

SPDR (mã SPY) là quỹ ETF mô phỏng chỉ số S&P500, cũng là quỹ ETF đầu tiên niêm yết tại Mỹ. Quỹ này bắt đầu được giao dịch trên sàn Amex vào năm 1993. Quỹ ETF Nasdaq100, ngày nay được biết với tên gọi PowerShares QQQQ Trust (mã QQQQ), mô phỏng chỉ số Nasdaq100 và Diamonds Trust (mã DIA), mô phỏng chỉ số DJIA, cả hai đều được giới thiệu vào cuối những năm 1990.

Ngày nay, các quỹ ETF không chỉ mô phỏng theo các danh mục chuẩn, mà còn đầu tư vào trái phiếu, hàng hóa, tiền tệ, phái sinh, tín dụng khí thải các bon, các chiến lược đầu tư chẳng hạn như các cổ phiếu có P/E thấp...

Các quỹ ETF đã thay đổi cách thức giao dịch của nhiều người, mặc dù không phải lúc nào cũng theo chiều hướng tốt hơn. Họ mang đến cho các nhà đầu tư bình thường cơ hội tiếp cận với các thị trường quốc tế, chẳng hạn như Ấn Độ, vốn có nhiều hạn chế và rào cản đối với nhà đầu tư nước ngoài. Họ cũng cho phép bạn giao dịch hàng hóa và tiền tệ mà không cần phải có tài khoản giao dịch trên sàn giao dịch tương lai. Có vô số các quỹ ETF nghịch đảo cho phép bạn kiếm tiền ngay cả khi thị trường cổ phiếu sụt giảm.

Từ tháng 2 năm 2004, các quỹ ETF đã chiếm từ 25% đến 40% khối lượng giao dịch trên sàn giao dịch NYSE Arca (*Sàn giao dịch NYSE Arca là được thành lập sau khi NYSE mua lại Archipelago. Năm 2018, sàn NYSE Arca là sàn lớn nhất thế giới về giao dịch ETF – chú thích của người dịch*).

PHƯƠNG PHÁP LỰA CHỌN TỪ TRÊN XUỐNG

Nhật Báo IBD cung cấp danh sách 350 quỹ ETF đi kèm với khối lượng giao dịch bình quân 50 ngày và phân loại lĩnh vực hoạt động như: đầu tư chỉ số chứng khoán Mỹ, lĩnh vực/ngành, toàn cầu, trái phiếu, hàng hóa và tiền tệ.

Mỗi nhóm phân loại đều có xếp hạng RS với thứ tự từ cao đến thấp. Xếp hạng ETF dựa trên xếp hạng RS cho biết quỹ ETF nào đang là quỹ dẫn dắt trong mỗi nhóm phân loại và giúp bạn so sánh chúng với nhau. Bảng này cũng đề cập đến tỷ suất sinh lợi từ đầu năm đến ngày hiện tại của mỗi quỹ. Xếp Hạng Phân Phối/Tích Lũy, lợi suất cổ tức, và giá đóng cửa ngày hôm trước, phần trăm thay đổi giá, phần trăm thay đổi khối lượng so với khối lượng giao dịch bình quân.

Bên cạnh các thông tin về quỹ ETF, *Nhật Báo IBD* còn có bảng "Người Chiến Thắng & Kẻ Thất Bại (Winners & Losers)" tại trang chuyên về các quỹ ETF. Mỗi ngày, trang này sẽ liệt kê ra các quỹ ETF hoạt động tốt nhất và tệ nhất trong một giai đoạn nhất định, được xoay tua theo ngày:

Vào ngày thứ hai: phần trăm tăng giá trong 1 tuần.

Vào ngày thứ ba: phần trăm tăng giá trong 1 tháng.

Vào ngày thứ tư: phần trăm tăng giá trong 3 tháng.

Vào ngày thứ năm: phần trăm tăng giá trong 6 tháng.

Vào ngày thứ sau: phần trăm tăng giá trong 12 tháng.

DANH MỤC BAO GỒM CÁC CHỨNG CHỈ QUỸ TƯƠNG HỖ VÀ CỔ PHIẾU

Nhiều nhà đầu tư thông minh sở hữu cả chứng chỉ quỹ tương hỗ và cổ phiếu. Nếu bạn đã biết cách làm thế nào quản lý danh mục đầu tư cổ phiếu dựa trên các nguyên tắc mua và bán của hệ thống CANSLIM, bạn sẽ có được thành tích giao dịch tốt hơn trong suốt giai đoạn thị trường tăng giá và sớm thoát hết danh mục đầu tư cổ phiếu vào giai đoạn đầu của thị trường giảm giá. ◆

CHƯƠNG

19

DỊCH VỤ GIỚI THIỆU CÁC CỔ PHIẾU DẪN DẮT MỚI DÀNH CHO CÁC NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC

Trong chương này, chúng tôi công bố đồ thị tỷ suất sinh lợi của danh mục cổ phiếu khuyến nghị sau 31 năm, kể từ khi bắt đầu dịch vụ "Giới thiệu các cổ phiếu dẫn dắt mới và danh sách các cổ phiếu cần tránh đầu tư dành cho các nhà đầu tư tổ chức (Leader and Laggards Institutional Service)". Đồ thị này cho thấy thành quả đầu tư dài hạn là như thế nào nếu bạn tập trung vào các cổ phiếu dẫn dắt của những doanh nghiệp trẻ, đổi mới với những sản phẩm mới, độc đáo, tốt hơn, nhanh hơn và rẻ hơn so với đối thủ cạnh tranh trong cùng ngành... trong khi tránh đầu tư vào các cổ phiếu bị thị trường lãng quên hoặc nhanh chóng cắt lỗ những khoản đầu tư sai lầm trước khi chúng kịp tạo ra khoản lỗ lớn.

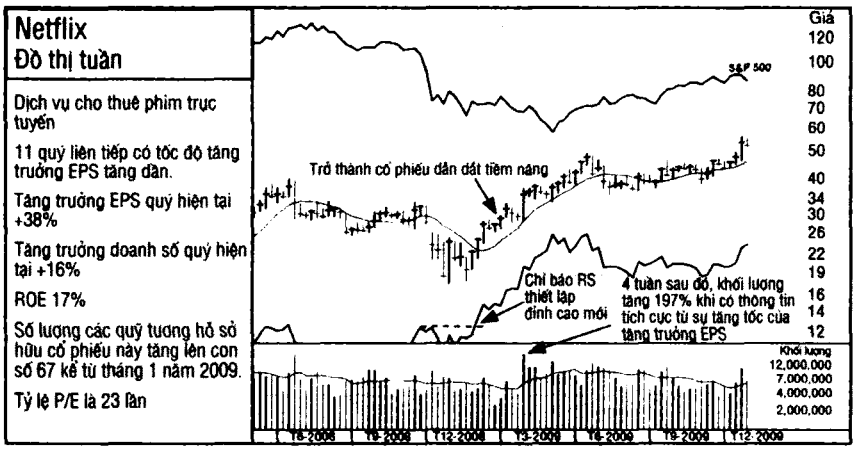
SAU ĐÂY LÀ 10 ĐỒ THỊ VỀ NHỮNG SIÊU CỔ PHIẾU, với những chú thích về những đặc điểm chính tại thời điểm chúng có tín hiệu mua, mà dịch vụ dành cho khách hàng đầu tư tổ chức của chúng tôi đã đề nghị tại ngày hoặc quanh ngày bùng nổ theo đà của chỉ số S&P500, xuất hiện vào ngày 12 tháng 3 năm 2009.

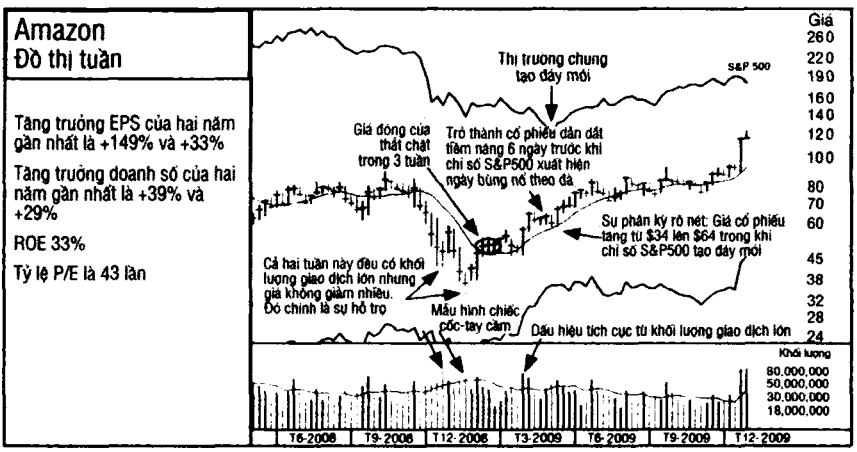
Bạn sẽ nhận thấy, khoảng một nửa số cổ phiếu ở trên (sau khi thị trường chung trải qua đợt sụt giảm tồi tệ thứ ba hoặc thứ tư trong suốt 100 năm qua) có mức P/E trung bình là trên 45 lần, 6 trên 10 cổ phiếu có ROE bình quân 45%, và tất cả 10 cổ phiếu trên được IPO trung bình cách đây 12 năm.

Bình quân tăng trưởng EPS quý hiện tại của các cổ phiếu trên là 40%, bên cạnh mức tăng trưởng EPS cao trong 2 hoặc 3 năm vừa qua. Tất cả các công ty này đều có sản phẩm, dịch vụ tốt nhất trong ngành. Vì thế,

bạn có thể nhận ra ...bí mật của các siêu cổ phiếu luôn luôn là sự kết hợp của các yếu tố cơ bản tốt cùng với các mẫu hình giá tốt được tích lũy trong một thị trường chung tăng giá.

Thị trường con gấu năm 2008 có mức giảm mạnh gấp đôi so với những thị trường con gấu thông thường. Chỉ số S&P500 giảm 58% chỉ trong 17 tháng. Gần như tất cả cổ phiếu đều giảm từ 50% đến 80% hoặc 90%. Vì thế, Amazon, Vistaprint, Priceline, Baidu và Ctrip tất cả đều có "mẫu hình chiếc cốc-tay cầm khá sâu", giống như mẫu hình chiếc cốc-tay cầm xuất hiện ở cổ phiếu Xerox vào tháng 6 năm 1962.

Green Mtn Coffee
Đồ thị tuần

Tăng trưởng EPS của 3 năm gần nhất lần lượt là: +62%, +38% và +97%

Tăng trưởng EPS quý hiện tại +38%

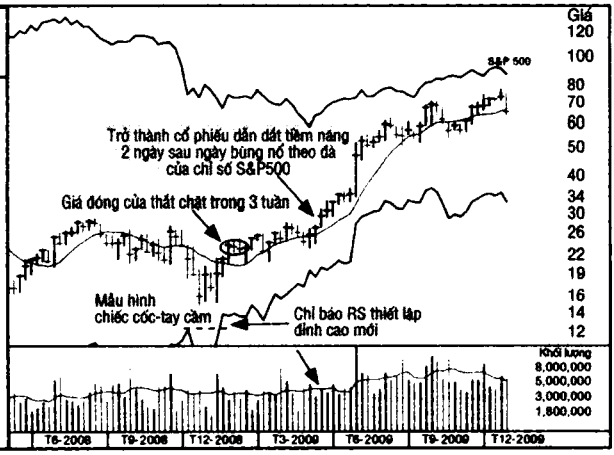
Tăng trưởng doanh số quý hiện tại +56%

ROE 19%

Lợi nhuận biên trước thuế 7%

Số lượng quỹ tương hỗ sở hữu cổ phiếu này tăng trong 8 quý

Tỷ lệ P/E là 50 lần

Cerner
Đồ thị tuần

Tăng trưởng EPS của 3 năm gần nhất lần lượt là: +26%, +18% và +34%.

Tăng trưởng EPS của hai quý gần nhất: +42% và +25%

Tăng trưởng doanh số của hai quý gần nhất: +13% và +18%

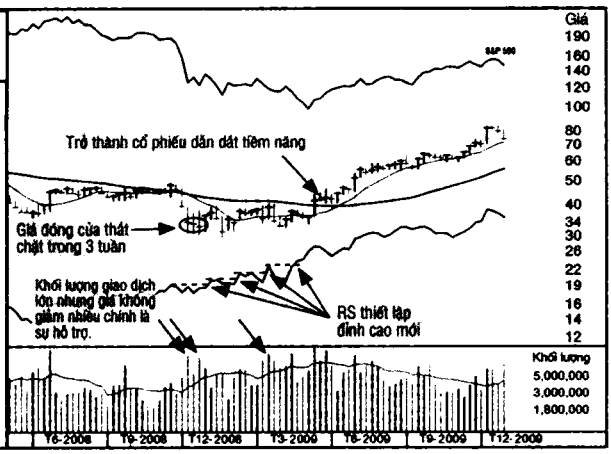
ROE bằng 15%

Lợi nhuận biên trước thuế 17%

Hệ số Beta 0.73

Tỷ lệ nợ/vốn cổ phần 8%

Tỷ lệ P/E là 20 lần

Vistaprint
Đồ thị tuần

Tăng trưởng EPS của hai năm gần nhất: +44% và +51%

Tăng trưởng EPS của hai quý gần nhất: +36% và +66%

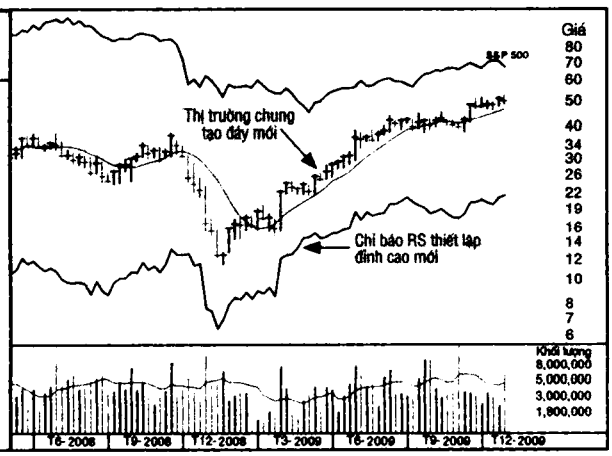
Tăng trưởng doanh số của hai quý gần nhất: +44% và +32%

ROE 26%

Lợi nhuận biên trước thuế 15%

Tỷ lệ nợ/vốn cổ phần 8%

Tỷ lệ P/E 17 lần

Cree
Đồ thị tuần

Chip cho đèn LED chiếu sáng ngoài trời
Nhóm cổ phiếu phục hồi từ khó khăn, mang tính chu kỳ

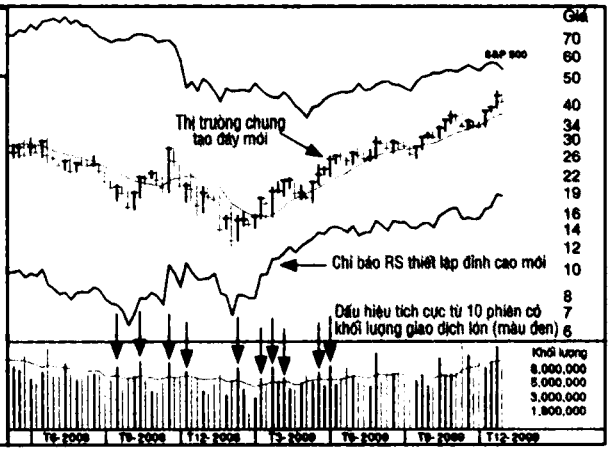
Có sự tăng tốc trong tăng trưởng EPS 5 tháng gần nhất
Tăng trưởng EPS 2 quý gần nhất lần lượt là +50% và +43%

Tăng trưởng doanh số 2 quý gần nhất lần lượt là +24% và +24%

Lợi nhuận biên trước thuế 12%

Không có nợ

Tỷ lệ P/E 41 lần

Priceline.com
Đồ thị tuần

Tăng trưởng EPS 3 năm gần nhất +48%, +99% và +48%

Tăng trưởng EPS quý gần nhất lần lượt là +34%

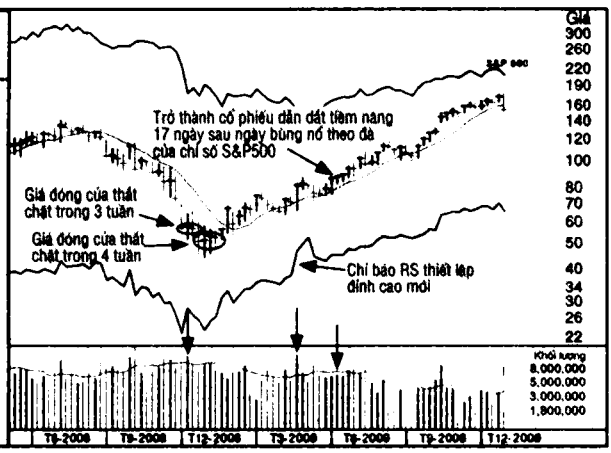
Tăng trưởng doanh số quý gần nhất +21%

ROE 44%

Lợi nhuận biên trước thuế 19%

Không có nợ

Tỷ lệ P/E 15 lần

Baidu
Đồ thị tuần

Tăng trưởng EPS 3 năm gần nhất +300%, +101%, +92%

Tăng trưởng EPS 2 quý gần nhất +112%, +58%

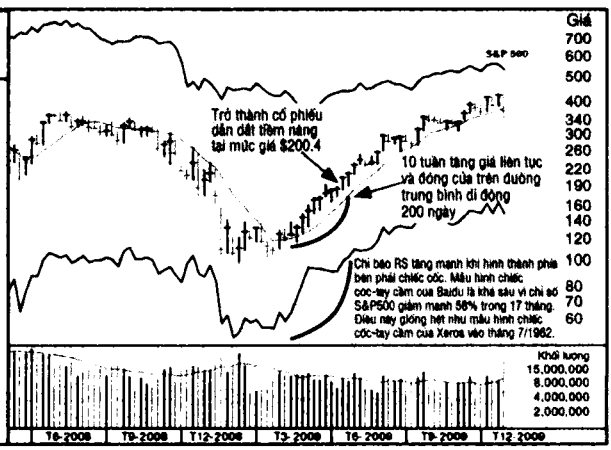
Tăng trưởng doanh số 2 quý gần nhất +103%, +69%

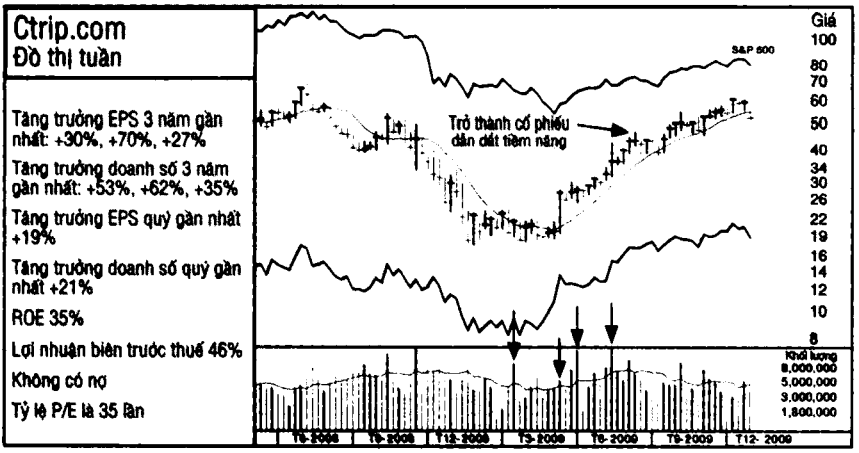
ROE 45%

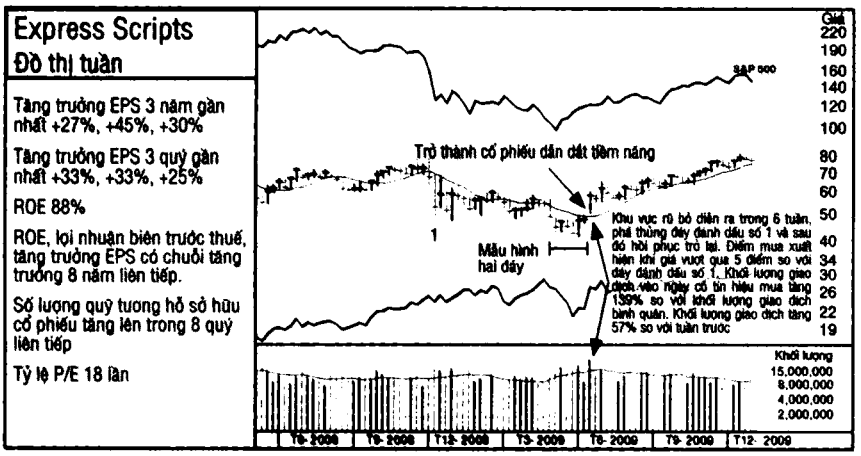
Lợi nhuận biên trước thuế 39%

Không có nợ

Tỷ lệ P/E là 42

NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC: MỘT GÓC NHÌN TỔNG QUAN

Vào năm 1929, công chúng đổ xô mua cổ phiếu khi chỉ cần sử dụng 10% tiền mặt và 90% còn lại là tiền ký quỹ (*margin*). Đây là một lý do quan trọng giải thích tại sao rất nhiều người đã thua lỗ nặng nề khi thị trường chứng khoán sụp đổ. Đơn giản vì họ đã nợ quá nhiều.

Tuy nhiên, tỷ lệ nợ margin so với tổng giá trị vốn hóa thị trường của sàn NYSE đạt mức cao nhất vào cuối tháng 3 năm 2000.

Các ngân hàng năm 1929 cũng có rất nhiều khoản nợ thế chấp. Cũng giống như cuộc khủng hoảng nợ dưới chuẩn 2008, các khoản nợ thế chấp

năm 1929 cũng có chất lượng rất thấp. Tuy nhiên, khoản nợ dưới chuẩn năm 2008 là kết quả thao túng chính sách của các chính trị gia từ năm 1995, điều mà họ không bao giờ chịu thừa nhận trong các cuộc điều tra và luôn đổ lỗi cho những yếu tố khác chứ không chịu đứng ra nhận trách nhiệm. Quả thực, bất cứ cuộc khủng hoảng nào cũng đều do bàn tay thao túng của chính phủ.

CUỐN SÁCH DỮ LIỆU ĐỒ THỊ ĐẦU TIÊN: WONDA

Sản phẩm đầu tiên mà chúng tôi tạo ra dành cho các nhà đầu tư tổ chức là những cuốn sách Đồ Thị Dữ Liệu O'Neil (*O'Neil Database Datagraph*), bao gồm các đồ thị rất chi tiết về hàng ngàn công ty niêm yết. Chúng được xem là cuộc cách mạng dịch vụ đầu tiên dành cho các nhà đầu tư tổ chức.

Chúng tôi đã phát hành những cuốn sách này theo tuần, cập nhật chúng sau khi thị trường đóng cửa vào ngày thứ 6. Các cuốn sách đồ thị này được giao đến tay các nhà quản lý tiền chuyên nghiệp vào hai ngày nghỉ cuối tuần, trước khi thị trường mở cửa giao dịch vào sáng thứ 2. Việc chúng tôi có thể nhanh chóng phát hành được các cuốn sách không chỉ nhờ bộ cơ sở dữ liệu hoàn chỉnh và được cập nhật liên tục theo ngày mà còn vì thiết bị vẽ đồ thị tốc độ cao. Vào năm 1964, các máy tính đắt đỏ này được xem là rất mới mẻ đến nỗi rất ít người biết cách thức sử dụng máy tính này để vẽ các biểu đồ. Một khi rào cản này được xóa bỏ (nhờ sự ra đời của máy tính cá nhân), công việc cập nhật biểu đồ phức tạp này được tự động hóa, với tốc độ một biểu đồ mỗi ngày.

Ngày nay, sự tiến bộ vượt bậc của công nghệ cho phép chúng ta tạo ra hàng loạt biểu đồ cổ phiếu phức tạp chỉ trong vài giây. Các cuốn sách Đồ Thị Dữ Liệu O'Neil đã trở thành tài liệu chính thống được nhiều quỹ tương hỗ hàng đầu thế giới sử dụng. Ban đầu, mỗi Đồ Thị Dữ Liệu chỉ hiển thị thông tin giá và khối lượng, cùng với một vài công cụ phân tích kỹ thuật cũng như dữ liệu phân tích cơ bản. Ngày nay, mỗi Đồ Thị Dữ Liệu thể hiện 96 dữ liệu phân tích cơ bản và 26 công cụ phân tích kỹ thuật. Tất cả luôn sẵn có cho hơn 8,000 cổ phiếu niêm yết ở 197 nhóm ngành công nghiệp.

Điều này cho phép một nhà phân tích hoặc nhà quản lý danh mục có thể nhanh chóng so sánh bất cứ công ty nào với nhau, hoặc so sánh các công ty trong ngành hoặc trong toàn bộ cơ sở dữ liệu.

Chúng tôi vẫn tiếp tục phát hành các cuốn sách Đồ Thị Dữ Liệu O'Neil (với 600 trang đồ thị dữ liệu) cho các khách hàng là nhà đầu tư tổ chức. Tuy nhiên, với tiện ích từ Internet và công nghệ máy tính, các cuốn sách bìa cứng theo công nghệ cũ đang được thay thế bởi dịch vụ mới của chúng tôi gọi là WONDA. WONDA là từ viết tắt của William O'Neil Direct Access (Truy Cập Trực Tiếp Vào Dữ Liệu William O'Neil), cho phép các nhà đầu tư tổ chức truy cập trực tiếp vào bộ cơ sở dữ liệu của công ty William O'Neil. Bộ cơ sở dữ liệu O'Neil hiện nay có hơn 3,000 công cụ phân tích kỹ thuật và dữ liệu phân tích cơ bản cho hơn 8,000 cổ phiếu trên thị trường chứng khoán Mỹ. WONDA cho phép người sử dụng theo dõi và tạo ra bất cứ kết hợp nào cho 3,000 công cụ phân tích nói trên.

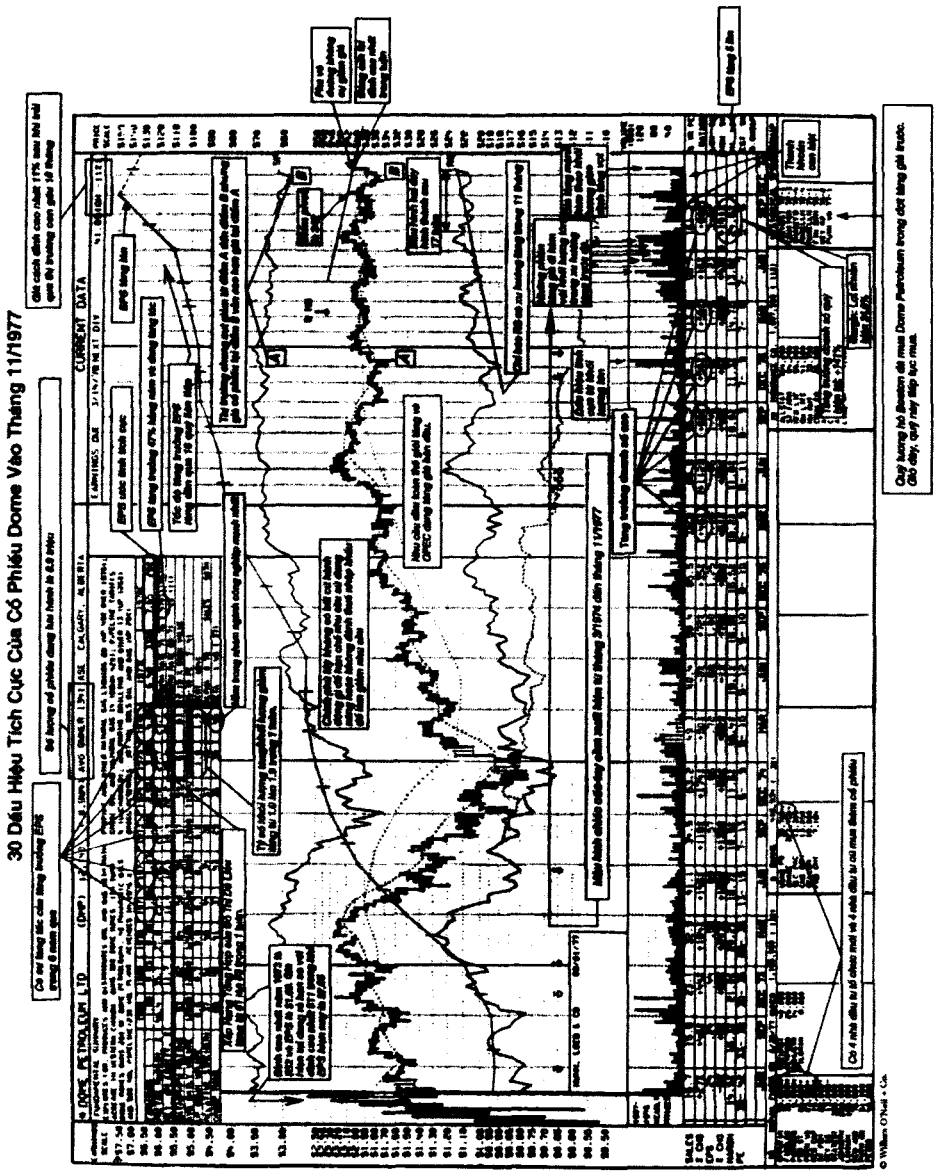
Ban đầu, chúng tôi phát triển WONDA như là một hệ thống nội bộ để giúp chúng tôi quản lý tiền của chính mình. Vào những năm 1990, sau nhiều năm sử dụng thực tế và tinh chỉnh lại, WONDA đã trở thành một dịch vụ mới của công ty William O'Neil, cung cấp cho các nhà đầu tư tổ chức chuyên nghiệp.

Vì WONDA được tạo ra bởi các nhà quản lý danh mục trong nội bộ của chúng tôi và các nhà lập trình máy tính, dịch vụ này được thiết kế để các nhà quản trị tiền thuộc các tổ chức đầu tư dễ dàng sử dụng. Các nhà quản trị tiền chuyên nghiệp thường phải ra các quyết định nhanh chóng trong điều kiện áp lực cao, và WONDA cung cấp nhiều tính năng cho phép truy cập đồng thời và theo dõi nhiều dữ liệu cổ phiếu quan trọng, cũng như các thông tin liên quan khi thị trường đang diễn biến sôi động.

Một vài khách hàng tổ chức của chúng tôi, những người đã và đang sử dụng dịch vụ WONDA nói rằng, họ như thế đang có "một cỗ máy in tiền" nhờ hệ thống dịch vụ này. Những khách hàng này rất đa dạng, từ những nhà quản lý quỹ đầu tư giá trị một cách thận trọng cho tới các nhà quản lý quỹ phòng hộ. Rõ ràng, không có hệ thống máy tính nào có thể in ra

tiền, nhưng kiểu bình luận này từ một số khách hàng tổ chức lớn cho thấy những tính năng hiệu quả của WONDA.

GIẢI THÍCH DỮ LIỆU ĐỒ THỊ CHO CỔ PHIẾU DOME PETROLEUM

Đi kèm với Dữ Liệu Đồ Thị về cổ phiếu Dome Petroleum là một vài lời giải thích và hướng dẫn sử dụng về các thông tin cơ bản và kỹ thuật được hiển thị. Chúng tôi khuyến nghị cổ phiếu Dome với các nhà đầu tư tổ chức vào tháng 11 năm 1977 tại mức giá $48. Các nhà quản lý quỹ không thích mã cổ phiếu này vì thế tự chúng tôi đã mua nó. Dome sau đó trở thành một trong những khoản lãi lớn nhất của chúng tôi tại thời điểm đó. Mã cổ phiếu này và các tình huống nghiên cứu tiếp theo là những ví dụ giao dịch thực tế cho thấy cách chúng tôi đã áp dụng hệ thống CANSLIM.

CÂU CHUYỆN VỀ CỔ PHIẾU PIC 'N' SAVE

Vào tháng 7 năm 1977, chúng tôi đã khuyến nghị một cổ phiếu mà không một tổ chức nào muốn mua: Pic 'N' Save. Hầu hết các nhà quản trị tiền cảm thấy công ty này quá nhỏ vì nó chỉ giao dịch 500 cổ phiếu mỗi ngày, vì thế chúng tôi đã tự mua nó trong vài tháng sau đó. Chúng tôi đã biết về mẫu hình thành công tương tự của một số cổ phiếu trong lịch sử như: cổ phiếu máy tính Kmart vào năm 1962, khi nó chỉ giao dịch 1,000 cổ phiếu mỗi ngày, và cổ phiếu dược Jack Eckerd Drug vào tháng 4 năm 1967, khi nó chỉ giao dịch 500 cổ phiếu mỗi ngày. Như chúng ta đã biết, với nền tảng cơ bản rất tốt, cổ phiếu Pic 'N' Save đã trở thành một siêu cổ phiếu.

Các tiền lệ chính là bài học cho chúng ta. Cả Kmart và Eckerd đều trở thành siêu cổ phiếu sau khi chúng tôi phát hiện ra nó. Khối lượng giao dịch bình quân mỗi ngày sau đó tăng dần lên. Điều tương tự cũng lặp lại đối với Pic 'N' Save. Cổ phiếu của công ty nhỏ, ít tên tuổi, có trụ sở đặt tại Carson, bang California liên tục tăng giá đều đặn và có thành tích tăng giá rất ấn tượng trong 7 hoặc 8 năm. Thực sự, lợi nhuận biên trước thuế, ROE và tăng trưởng EPS, tỷ lệ nợ/vốn cổ phần của Pic 'N' Save vào lúc đó tốt hơn nhiều so với các công ty tên tuổi khác (vốn được các nhà đầu tư tổ chức ưa thích) như Wal-Mart Stores.

Tôi luôn luôn nghĩ về việc tìm kiếm các công ty có số lượng cổ phiếu đang lưu hành thấp và mua nó khi thanh khoản tăng dần lên. Đó chính là điều đã xảy ra với Pic 'N' Save. Chúng tôi đã liên tục bổ sung vị thế ở

công ty này trong vài năm (cứ mỗi lần giá tăng 1 đến 2 điểm, chúng tôi lại mua vào). Tôi thích công ty này vì các nhà đầu tư nhỏ lẻ có thể mua khi nó vẫn đang còn rẻ. Chúng tôi mua Pic 'N' Save ở 285 ngày khác nhau và nắm giữ nó trong suốt 7 năm rưỡi. Khi chúng tôi bán nó, cổ phiếu này vẫn tiếp tục tăng, cho thấy lệnh bán của chúng tôi không ảnh hưởng đến thị trường. Mỗi lệnh mua của chúng tôi sau đó đều lãi hơn 10 lần.

CỔ PHIẾU CHARLES TANDY CỦA RADIO SHACK

Chúng tôi không mua cổ phiếu Tandy Corp vào năm 1967 nhưng đã thuyết được hai nhà đầu tư tổ chức mua cổ phiếu này. Một trong những lý do để không mua cổ phiếu này vì công ty không trả cổ tức và Charles Tandy chỉ là một công ty được đánh bóng thương hiệu mà thôi. (Qualcomm là một cổ phiếu khác được xem là bị đánh bóng thương hiệu rất nhiều từ năm 1996 đến năm 1998. Chúng tôi đã mua cổ phiếu Qualcomm khi phân tích đồ thị tuần vào cuối năm 1998. Cổ phiếu này sau đó trở thành siêu cổ phiếu vào năm 1999 với mức tăng giá 20 lần).

Nhưng khi tôi gặp Tandy tại văn phòng của anh ta ở phố Fort Worth, bang Texas, tôi lại có ấn tượng rất tốt về anh ta. Anh ta là một nhà đầu tư tài chính khôn ngoan đồng thời cũng là một doanh nhân tài năng. Ông ấy có những sáng kiến tạo động lực rất mới mẻ, đội ngũ kế toán kịp thời lập ra các báo cáo tài chính, và các báo cáo chi tiết hàng ngày được máy tính hóa để biết được doanh số bán của mỗi cửa hàng theo từng loại hàng hóa, mức giá và nhóm hàng. Kiểm soát hàng tồn kho và tình hình tài chính hoàn toàn tự động đến mức khó tin ở thời điểm bấy giờ.

Sau khi giá cổ phiếu tăng gấp 3 lần, các nhà phân tích phố Wall mới bắt đầu tìm hiểu lý do tại sao. Thậm chí có một vài báo cáo cho rằng cổ phiếu Tandy đang bị định giá thấp. Thật lạ khi giá cổ phiếu đã tăng gấp 3 lần trước khi mọi người bắt đầu nhận ra nó vẫn còn rẻ?

VẤN ĐỀ QUY MÔ CỦA CÁC NHÀ QUẢN TRỊ DANH MỤC

Nhiều nhà đầu tư tổ chức cho rằng quy mô chính là vấn đề. Vì họ phải

quản lý hàng tỷ đôla, nên rất khó để tìm kiếm các cổ phiếu tốt có giá trị vốn hóa lớn để mua.

Hãy đối diện với sự thật: quy mô chắc chắn là một trở ngại. Việc quản lý quỹ trị giá 10 triệu đôla dễ dàng hơn 100 triệu đôla, và tất nhiên quản lý 100 triệu đôla dễ hơn 1 tỷ đôla, và 1 tỷ đôla chỉ là một phần nhỏ của cái bánh lên đến 20 tỷ đôla hoặc 30 tỷ đôla. Quy mô lớn khiến bạn không thể mua những cổ phiếu tăng giá mạnh của các công ty nhỏ và vừa.

Tuy nhiên, tôi cho rằng thật sai lầm khi các nhà đầu tư tổ chức tự giới hạn khoản đầu tư của mình trong các công ty có giá trị vốn hóa lớn. Sẽ không bao giờ có đủ công ty tốt với giá trị vốn hóa lớn để đầu tư ở bất cứ thời điểm nào. Tại sao bạn lại đi mua một cổ phiếu tồi chỉ vì bạn dễ dàng mua được số lượng lớn chứ? Liệu có đáng để mua một công ty có giá trị vốn hóa lớn với tăng trưởng lợi nhuận hàng năm chỉ 10%-12%?

Từ năm 1981 đến năm 1987, dưới thời tổng thống Ronald Reagan, có hơn 3,000 công ty trẻ, năng động được thành lập và phát hành cổ phiếu lần đầu ra công chúng (IPO). Đây là kết quả của những nỗ lực cắt giảm thuế lãi vốn vào đầu những năm 1980. Nhiều công ty nhỏ và vừa sau đó trở thành những cổ phiếu dẫn dắt thị trường, tạo nên cú bùng nổ công nghệ cao chưa từng có tiền lệ trong lịch sử và đóng góp chính vào việc tạo ra việc làm mới trong những năm 1980 và những năm 1990. Đây hầu hết là những công ty nhỏ, ít tên tuổi, nhưng hiện nay đã trở thành những công ty danh tiếng. Sau đây là danh sách một số công ty được thành lập vào thập niên 80 và 90, sau đó trở thành trụ cột cho sự tăng trưởng thần kỳ của kinh tế Mỹ cho đến đỉnh tháng 3 năm 2000:

Adobe Systems, Altera, America Online, American Power Conversion, Amgen, Charles Schwab, Cisco Systems, Clear Channel Communications, Compaq Computer, Comverse Technology, Costco, Dell Computer, Digital Switch, EMC, Emulex, Franklin Resources, Home Depot, International Game Technology, Linear Techonology, Maxim Integrated Products, Micron Technology, Microsoft, Nowell, Novellus Systems, Oracle, PeopleSoft, PMC-Sierra, Qualcomm, Sun Microsystems, UnitedHealth Group, US Healthcare, Veritas Computer, Vitesse Semiconductor, Xilinx.

Như tôi từng đề nghị, chính phủ nên giảm thuế lãi vốn để khơi lại động lực thúc đẩy sự bùng nổ sáng lập các công ty mới, điều sẽ tạo ra nhiều việc làm mới hơn.

Thị trường tài chính ngày nay có thanh khoản lớn hơn nhiều lần so với trước đây, với khối lượng giao dịch của nhiều cổ phiếu có quy mô vừa ở mức bình quân 500,000 đến 5,000,000 cổ phiếu mỗi ngày. Ngoài ra, giao dịch theo lô lớn giữa các định chế tài chính cũng rất thanh khoản. Các nhà quản lý quỹ với quy mô hàng tỷ đôla nên mở rộng phạm vi đầu tư ra hơn 4,000 doanh nghiệp trẻ, năng động hiện nay. Đây là giải pháp tốt hơn so với việc giới hạn đầu tư vào vài trăm công ty lớn, có danh tiếng. Ngày nay, cũng có rất nhiều công ty trẻ ở nước ngoài đang niêm yết trên thị trường chứng khoán mà nhà đầu tư dễ dàng tiếp cận.

Các nhà đầu tư tổ chức quy mô lớn có thể sẽ đạt được thành tích tốt hơn khi xem xét đầu tư vào 500 doanh nghiệp ở mọi quy mô hơn là chỉ giới hạn trong 100 công ty lớn, đã bão hòa và tăng trưởng chậm. Các quỹ hưu trí có thể giải quyết vấn đề quy mô của mình bằng cách chia số tiền đầu tư của mình cho nhiều nhà quản lý tiền chuyên nghiệp khác với những phong cách đầu tư khác nhau. Tuy nhiên, tôi cho rằng quy mô không phải là vấn đề hàng đầu đối với các nhà đầu tư tổ chức. Chính triết lý và phương pháp đầu tư của họ mới là vấn đề nghiêm trọng hơn. Các nhà đầu tư lớn luôn duy trì tình trạng tỷ trọng cổ phiếu cao trong danh mục, bất kể thị trường chung tăng giá hay giảm giá. Điều này dễ dẫn tới thua lỗ lớn ở các cổ phiếu từng đóng vai trò dẫn dắt trong thị trường tăng giá cũ. Nên nhớ, mỗi thị trường tăng giá mới luôn có các cổ phiếu dẫn dắt mới trong khi các cổ phiếu dẫn dắt cũ có thể giảm rất mạnh theo hiệu ứng 50/80 (xác suất 50% sẽ giảm 80% hoặc xác suất 80% sẽ giảm 50%). Ví dụ, những cổ phiếu dẫn dắt trong lĩnh vực công nghệ vào năm 1998 và năm 1999 được thay thế bằng các cổ phiếu dẫn dắt trong lĩnh vực hàng tiêu dùng trong thị trường tăng giá 2002-2007.

KẾT QUẢ ĐÁNG BUỒN CHO NHỮNG KẺ THÍCH BẮT ĐÁY

Nhiều nhà đầu tư tổ chức mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm giá. Nhưng nên nhớ, bắt đáy không phải là cách tốt nhất để trở thành nhà giao dịch siêu hạng. Bắt đáy có thể khiến nhà đầu tư rơi vào thế mua phải các công ty đang thua lỗ hoặc có sự giảm tốc trong tăng trưởng lợi nhuận.

Một số nhà quản trị tiền khác lại sử dụng các mô hình định giá và kiên quyết chỉ mua cổ phiếu khi nào P/E chạm mức thấp nhất trong lịch sử giao dịch của nó. Đây chính là phương pháp của một số nhà quản trị tiền bảo thủ, và thời gian đã cho thấy họ hiếm khi tạo được tỷ suất sinh lợi lớn. Một số ngân hàng đầu tư ở vùng Trung Tây áp dụng phương pháp này và thu được kết quả tồi tệ.

Quá nhiều nhà phân tích lạm dụng một cách sai lầm chỉ số P/E. Họ muốn bán cổ phiếu khi P/E đang tăng và mua cổ phiếu khi P/E đang giảm. Lịch sử 50 năm của những cổ phiếu tăng giá mạnh nhất cho thấy, P/E, bất kể là thấp hay "đang ở mức hợp lý", đều không phải là nguyên nhân khiến giá cổ phiếu tăng. Những người chỉ muốn mua cổ phiếu P/E thấp sẽ bỏ lỡ hầu hết các siêu cổ phiếu trong 50 năm cuối thế kỷ 20.

Hầu hết mọi người đều tập trung vào lý thuyết định giá, cho rằng chỉ nên mua cổ phiếu định giá thấp. Chính điều này khiến họ trở nên lạc hậu và tụt lại phía sau so với những nhà quản trị tiền thông minh hiện nay. Rất nhiều trường hợp, cổ phiếu vừa tạo đáy mới lại tiếp tục giảm giá. Các cổ phiếu định giá thấp tiếp tục bị định giá thấp hơn và tụt lại phía sau so với xu hướng tăng giá của thị trường chung trong một thời gian dài. Trong thị trường rơi tự do như cuối năm 2008 và đầu năm 2009, tôi đã thấy nhiều quỹ đầu tư giá trị thua lỗ thảm hại hơn nhiều so với các quỹ đầu tư tăng trưởng.

SO SÁNH THÀNH TÍCH GIỮA ĐẦU TƯ GIÁ TRỊ VÀ ĐẦU TƯ TĂNG TRƯỞNG

Trải qua 12 chu kỳ thị trường, kinh nghiệm của tôi cho thấy các nhà quản trị tiền giỏi sẽ kiếm được lãi kép 25% mỗi năm trong thị trường tăng giá, một số trường hợp hiếm là 30%/năm. Số ít các nhà quản trị tiền tài năng này là những nhà quản trị tiền ở các quỹ đầu tư tăng trưởng, chuyên đầu

tư vào các cổ phiếu tăng trưởng thành công nhất cũng như một số công ty phục hồi từ khó khăn một cách ngoạn mục.

Các nhà quản trị tiền giỏi nhất của trường phái đầu tư giá trị (mua cổ phiếu định giá thấp) trong cùng giai đoạn trung bình chỉ kiếm được tỷ suất sinh lợi 15%-20%. Một số trường hợp ít ỏi có mức sinh lợi trên 20%. Hầu hết các nhà đầu bình thường không thể kiếm được tỷ suất sinh lợi 25%/năm hoặc nhiều hơn, bất kể họ sử dụng phương pháp nào.

Các quỹ đầu tư giá trị thường có thành tích tốt hơn trong các giai đoạn thị trường giảm giá hoặc tồi tệ. Các cổ phiếu họ nắm giữ thường không tăng giá mạnh trong thị trường tăng giá, vì thế cũng giảm khá ít trong thị trường con gấu . Do đó, những ai muốn ủng hộ cho trường phái đầu tư giá trị sẽ chọn đỉnh thị trường như là điểm bắt đầu để so sánh trong khoảng thời gian 10 năm với trường phái đầu tư tăng trưởng. Đây là một so sánh không hợp lý, thiếu công bằng nhằm chứng tỏ đầu tư giá trị "hiệu quả hơn" so với đầu tư tăng trưởng. Thực tế là bạn luôn thấy các quỹ đầu tư tăng trưởng luôn hoạt động tốt hơn đầu tư giá trị trong hầu hết mọi giai đoạn.

ĐIỂM YẾU CỦA VIỆC TỔ CHỨC CÁC NHÀ PHÂN TÍCH THEO NGÀNH

Một phương pháp được ứng dụng rộng rãi nhưng lại kém hiệu quả và tốn kém là thuê một số lượng lớn các nhà phân tích và chia họ ra thành từng nhóm để phân tích theo ngành.

Một phòng nghiên cứu điển hình của bất cứ công ty chứng khoán nào cũng có nhà phân tích ngành ô tô, nhà phân tích ngành dầu khí, nhà phân tích ngành bán lẻ, nhà phân tích ngành dược phẩm...Nhưng đây chính là cách tổ chức thiếu hiệu quả và có khuynh hướng tạo ra kết quả giao dịch tầm thường. Một nhà phân tích được giao trọng trách theo dõi cho những ngành kém hiệu quả sẽ làm gì? Họ sẽ khuyến nghị cho bạn cả tá cổ phiếu tồi để theo dõi!

Trái lại, nhà phân tích được giao trọng trách theo dõi những ngành tốt nhất trong năm sẽ chỉ đề nghị hai hoặc ba cổ phiếu tốt, và bỏ lỡ nhiều cổ phiếu tốt khác. Thực tế, các công ty đầu tư ở phố Wall đã thuê một nhà

hóa học từ một công ty hóa học để trở thành nhà phân tích về ngành hóa chất và thuê một chuyên gia ô tô ở trung tâm xe hơi Detroit để trở thành một chuyên gia phân tích ngành ô tô. Những nhà phân tích này có thể biết rất rõ, từng chân tơ kẻ tóc trong ngành mà họ theo dõi, nhưng trong phần lớn các trường hợp, họ lại chẳng biết gì về xu hướng thị trường chung và cổ phiếu ngành nào đang dẫn sóng, ngành nào thì đang giảm giá. Đây chính là lý do tại sao nhiều nhà phân tích xuất hiện trên CNBC sau tháng 9 năm 2000 tiếp tục khuyến nghị mua các cổ phiếu công nghệ cao sau khi đã tạo đỉnh, và đang trên đường giảm giá đến 80%-90% kể từ đỉnh. Nhiều nhà đầu tư đã thua lỗ nặng chỉ vì nghe những lời khuyên miễn phí trên tivi. Điều tương tự lại xảy ra vào năm 2008, một số nhà phân tích cơ bản khuyến nghị mua cổ phiếu dầu khí và ngân hàng đang trong xu hướng giảm giá vì họ nghĩ rằng giá đã trở nên rẻ. Nhưng sau đó thì giá cổ phiếu các ngành này còn trở nên rẻ hơn nữa. Công việc của nhà phân tích là nên tìm cách giúp khách hàng kiếm tiền, chứ không phải thua lỗ.

Các công ty thích quảng cáo rằng, họ có trong tay đội ngũ phân tích đông đảo hoặc một phòng nghiên cứu "hoành tráng nhất" trên thị trường hay nhiều nhà phân tích được đánh giá "xuất sắc". Tôi chỉ muốn thuê 5 nhà phân tích giỏi, có tầm hiểu biết rộng hơn là sở hữu 60-70 nhà phân tích với những chuyên môn hẹp. Làm thế nào mà bạn có thể kiếm được hơn 60 nhà phân tích, vừa giỏi kiếm tiền vừa giỏi đưa ra những ý tưởng kiếm tiền cơ chứ?

Những khiếm khuyết của các nhà phân tích Phố Wall lộ rõ trước mắt các nhà đầu tư trong suốt giai đoạn thị trường con gấu 2000-2002. Trong khi thị trường đang tiếp tục bị bán tháo và trở thành thị trường con gấu tệ nhất kể từ năm 1929, các nhà phân tích Phố Wall vẫn tiếp tục khuyến nghị "mua" và "mua mạnh" các cổ phiếu công nghệ cao và internet, vốn đang rớt giá thê thảm.

Vào tháng 10 năm 2000, một trong những công ty chứng khoán nổi tiếng ở Phố Wall đã chạy một trang quảng cáo với lời chào mời "Đây Là Thời Khắc Tuyệt Vời Nhất Trong Lịch Sử Để Nắm Giữ Một Trong 10 Cổ

Phiếu Tốt Nhất". Như chúng ta biết, thị trường tiếp tục giảm mạnh trong năm 2001 và năm 2002, và biến khoảng thời gian tuyệt vời này thành thời điểm tệ hại nhất trong lịch sử để nắm giữ cổ phiếu! Mãi cho đến khi nhiều cổ phiếu công nghệ và internet đã giảm tới hơn 90% so với đỉnh cao mọi thời đại, các nhà phân tích mới đổi giọng. Nhưng lúc đó đã là quá trễ và các nhà đầu tư nghe theo lời khuyên của họ đã thua lỗ nặng nề!

Vào ngày 31 tháng 12 năm 2000, tạp chí New York Times có bài viết nhận xét về hoạt động khuyến nghị mua bán cổ phiếu của các nhà phân tích, đã trích dẫn kết quả của công ty Nghiên cứu Đầu tư Zack như sau: "Trong số 8,000 khuyến nghị được các nhà phân tích đưa ra về các công ty trong chỉ số Standard & Poor's 500, hiện chỉ có 29 khuyến nghị bán". Cũng trong bài báo này, Arthur Livitt, chủ tịch của Ủy Ban Chứng Khoán và Giao Dịch (SEC) bình luận: "Cuộc cạnh tranh trong lĩnh vực ngân hàng đầu tư quá khốc liệt đến nỗi các nhà phân tích hiếm khi đưa ra khuyến nghị bán cho khách hàng." Tạp chí Times trích lời của một nhà quản lý quỹ tương hỗ: "Cách phát hành các báo cáo nghiên cứu ở Phố Wall ngày nay thực sự khiến tôi bị sốc. Thay vì cung cấp cho nhà đầu tư những bài phân tích tốt, giá trị, để ngăn họ không nhảy khỏi vách đá trên miệng vực, các nhà phân tích đang đẩy họ xuống vực thẳm bằng cách đưa ra những tiêu chí định giá mới vốn không hề có tính thực tiễn hoặc không có phương pháp áp dụng đúng đắn." Tạp chí Vanity Fair cũng có một bài báo thú vị về cộng đồng các nhà phân tích vào tháng 8 năm 2001. Rõ ràng, không có thời điểm nào trong lịch sử cụm từ "nhà đầu tư tự chịu trách nhiệm về các quyết định giao dịch của mình (*caveat emptor*)" trở nên cực kỳ có ý nghĩa đối với các nhà đầu tư, kể cả nhà đầu tư cá nhân lẫn tổ chức.

Đạo luật bổ sung FD của SEC vào năm 2000, quy định về việc công bằng trong công bố thông tin giữa nhà đầu tư tổ chức và nhà đầu tư cá nhân, nghiêm cấm các nhà phân tích của các công ty chứng khoán lớn không được nhận thông tin nội bộ từ công ty niêm yết trước khi công bố nó cho toàn bộ Phố Wall. Điều này làm mất đi lợi thế nào từ việc lắng nghe

các nhà phân tích Phố Wall. Chúng tôi thích nghiên cứu thực tế và các mẫu hình cơ bản và kỹ thuật trong lịch sử hơn là lắng nghe ý kiến chủ quan cá nhân về giá trị cổ phiếu. Nhiều nhà phân tích vào năm 2000 và năm 2001 thực ra chưa có nhiều hơn 10 năm kinh nghiệm, do đó không hề có bất cứ hiểu biết gì về các thị trường con gấu năm 1987, năm 1974-1975 và năm 1962.

Ở một chiều hướng khác, nhiều công ty quản trị tiền lớn có lẽ đã quá phụ thuộc vào các công ty nghiên cứu. Thực sự, không thể cùng lúc có nhiều báo cáo nghiên cứu chất lượng về các công ty niêm yết. Việc cùng lúc phải nghiên cứu 20 hoặc 30 công ty niêm yết chắc chắn làm giảm giá trị của mỗi bản báo cáo. Sự hoang mang, hoài nghi, lo sợ bởi những lời khuyên trái ngược nhau tại các thời điểm quan trọng sẽ khiến bạn phải trả giá đắt. Liệu có bao nhiêu nhà phân tích trở nên thành công khi tự đầu tư cho chính họ. Đó chính là bài kiểm tra tốt nhất về hoạt động phân tích của họ.

BÀI ĐIỀU TRA GÂY SỬNG SỐT CỦA TẠP CHÍ *FINANCIAL WORLD* VỀ CÁC NHÀ PHÂN TÍCH HÀNG ĐẦU

Một bài báo của tạp chí *Financial World* đăng ngày 1 tháng 11 năm 1980 cũng đã phát hiện thấy, các nhà phân tích được bình chọn là xuất sắc nhất bởi tạp chí Institutional Investor thực sự đã được đánh giá quá cao và được trả mức lương cao vô lý. Thực sự, tỷ suất sinh lợi từ những lời khuyến nghị của họ còn thấp hơn cả mức sinh lợi của chỉ số S&P500. Cứ hai trong ba cổ phiếu được khuyến nghị bởi nhóm các nhà phân tích "siêu sao" này không thể đánh bại thị trường chung hay trung bình ngành. Họ cũng hiếm khi đưa ra khuyến nghị bán, và phần lớn chỉ đưa ra khuyến nghị mua hoặc nắm giữ. Nghiên cứu của tạp chí *Financial World* đã phản ánh chính xác hoạt động phân tích, nghiên cứu ở Phố Wall vào đầu những năm 1970. Chúng tôi phát hiện thấy có rất ít các khuyến nghị ở Phố Wall là thành công. Chúng tôi cũng nhận thấy trong giai đoạn có nhiều ý kiến bán xuất hiện, cũng chỉ có 1 trong 10 báo cáo đưa ra khuyến nghị bán.

SỨC MẠNH VÀ TÍNH HIỆU QUẢ CỦA CƠ SỞ DỮ LIỆU

Vào bất cứ ngày nào, hầu hết các nhà quản trị tiền ở các tổ chức đầu tư đều nhận được một chồng báo cáo nghiên cứu cao ngất ngưỡng. Ngồi xem hết số báo cáo này để tìm ra một cổ phiếu tốt thực là một việc lãng phí thời gian. Nếu may mắn, họ ngồi "đãi cát tìm vàng" 20 cổ phiếu mới có 1 cổ phiếu đúng để mua.

Ngược lại, các nhà quản trị tiền truy cập trực tiếp vào WONDA có thể nhanh chóng theo dõi tất cả các công ty trong bộ cơ sở dữ liệu của chúng tôi. Nếu ngành quốc phòng đang nổi lên thành một ngành dẫn dắt thị trường, chúng tôi có thể chỉ ra 84 công ty chủ chốt khác nhau trong ngành này. Các nhà đầu tư tổ chức có thể quan sát Boeing, Raytheon, United Technologies và hai hoặc ba công ty lớn nổi tiếng khác. Vì WONDA có hơn 3,000 công cụ phân tích cơ bản và phân tích kỹ thuật khác nhau cho bất cứ công ty nào trong số 84 công ty này, với chiều dài thời gian quan sát lên đến vài năm, cũng như khả năng hiển thị nhiều biến số này một cách nhanh chóng trên đồ thị dữ liệu, một nhà quản trị tiền chuyên nghiệp chỉ cần mất 20 phút để nhận ra 3 hoặc 4 công ty tốt nhất trong toàn bộ ngành để nghiên cứu chi tiết hơn. Rõ ràng đây là một công cụ quan trọng giúp tiết kiệm thời gian cho hầu hết các nhà quản trị tiền xuất sắc ở Mỹ.

Nói cách khác, có nhiều cách để các nhà phân tích của các tổ chức đầu tư sử dụng thời gian hiệu quả hơn. Vâng, không cần phải tổ chức một bộ phận phân tích "hoành tráng" để có những lợi thế mà WONDA hoàn toàn có thể làm được.

WONDA đã mang lại hiệu quả như thế nào cho các nhà đầu tư tổ chức? Vào năm 1977, chúng tôi đã giới thiệu dịch vụ khách hàng tổ chức được gọi là *New Stock Market Idea and Past Leaders to Avoid*, viết tắt là NSMI (dịch vụ Giới Thiệu Các Cổ Phiếu Dắt Dắt Tiềm Năng Mới Trên Thị Trường Chứng Khoán và Những Cổ Phiếu Hết Thời Cần Phải Tránh). Bây giờ NSMI có tên mới là *New Leaders and Laggard Review (Đánh Giá Về Các Cổ Phiếu Dẫn Dắt Mới và Các Cổ Phiếu Bị Thị Trường Lãng Quên)* được công bố hàng tuần, và kèm theo là bảng ghi nhận thành tích khuyến nghị trong 31 năm được thể

hiện dưới dạng biểu đồ. Thành tích khuyến nghị này được kiểm toán và xác nhận bởi một trong những công ty kiểm soát độc lập hàng đầu ở Mỹ.

Gần 30 năm qua, tỷ suất sinh lợi của *danh sách các cổ phiếu được chọn* (+32,795%) gấp 1407 lần tỷ suất sinh lợi của *danh sách các cổ phiếu tránh đầu tư* (+22%), và các cổ phiếu được chọn có tỷ suất sinh lợi gấp 44 lần so với mức sinh lợi của chỉ số S&P500 (+737%). Nếu lãi kép trong 30 năm qua, khuyến nghị mua cổ phiếu của chúng tôi sẽ tạo nên một khoản lợi nhuận rất lớn. Trong khi đó, trong khoảng thời gian 30 năm kết thúc vào năm 2008, tỷ suất sinh lợi của các cổ phiếu mà chúng tôi đề nghị nên tránh đầu tư là rất nhỏ bé, chỉ 22%. Các nhà đầu tư tổ chức có thể cải thiện thành tích đầu tư của mình đơn giản chỉ bằng cách tránh xa các cổ phiếu trong *"danh sách cổ phiếu tránh đầu tư"* của chúng tôi. Là dịch vụ dành cho các nhà đầu tư tổ chức, chúng tôi cung cấp các báo cáo thành tích khuyến nghị đầu tư hàng quý (đã được máy tính hóa) cho *danh sách các cổ phiếu được chọn* và *danh sách các cổ phiếu cần tránh đầu tư* được đề nghị trong dịch vụ New Leader Ideas (Những Cổ Phiếu Dẫn Dắt Mới Tiềm Năng). Có bao nhiêu công ty cung cấp dịch vụ tư vấn đầu tư sẵn sàng công bố thành quả đầu tư từ những khuyến nghị của họ trong dài hạn?

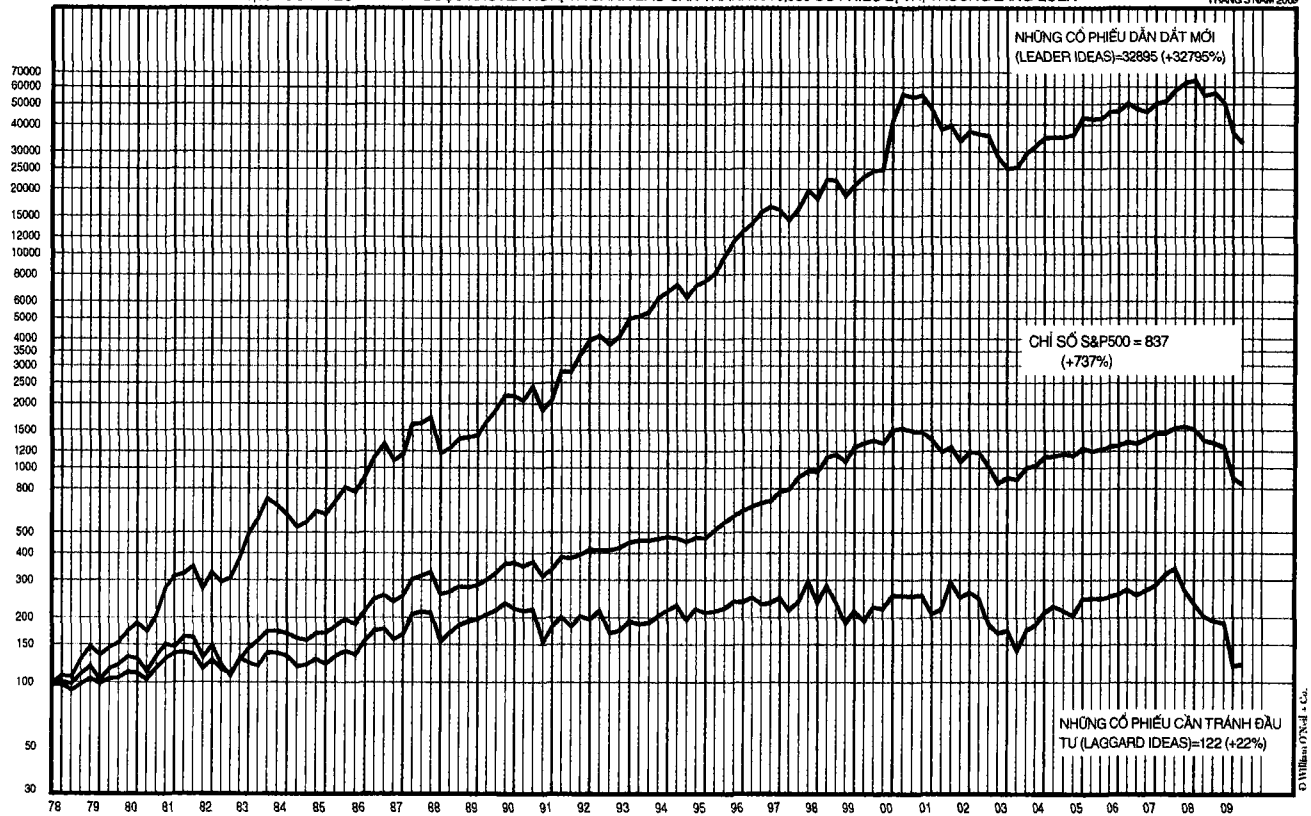
▸ *Xem chart trang tiếp*

Nhờ có trong tay một cơ sở dữ liệu khổng lồ về tất cả công ty niêm yết và một phương pháp đọc đồ thị đã được kiểm chứng bởi lịch sử 100 năm qua, chúng tôi có thể phát hiện ra một cổ phiếu trước khi nó chuẩn bị tăng giá mạnh hoặc sắp sửa gặp phải vấn đề nghiêm trọng, mà không cần phải viếng thăm hoặc nói chuyện với doanh nghiệp. Thật ngây thơ khi nghĩ rằng, các công ty sẽ nói cho bạn biết khi nào họ gặp phải vấn đề khó khăn. Bằng cách sử dụng những dữ liệu thực tế và các nghiên cứu lịch sử, chúng tôi không bị dao động bởi những mánh khóe, tin đồn hay quan điểm chủ quan cá nhân của các nhà phân tích. Chúng tôi không cần những thông tin như vậy. Chúng tôi không có hoạt động ngân hàng đầu tư hoặc không cần thiết phải trở thành nhà tạo lập thị trường. Chúng tôi không hề

THÀNH TÍCH KHUYẾN NGHỊ ĐẦU TƯ DÀI HẠN TRONG 31 NĂM CỦA DỊCH VỤ NEW LEADER IDEAS

10,635 CỔ PHIẾU DẪN DẮT ĐƯỢC KHUYẾN NGHỊ VÀ CẢNH BÁO CẦN TRÁNH XA 5,089 CỔ PHIẾU BỊ THỊ TRƯỜNG LÃNG QUÊN

THÁNG 3 NĂM 2009

Performance computations reflect a weekly compounded rate of return. Dividends and commissions were not considered in any computations. All holdings are rebalanced to equal dollar amounts at the beginning of the week. Percent gains and losses are calculated for all issues that remain on the "LEADER IDEAS" or "LAGGARD IDEAS" at the end of the week.

Performance results do not represent actual trading, and they may not reflect the impact that material economic and market factors might have had on the investment decision-making process if actually managing client money The above does not imply comparable future performance. It should be recognized there is substantial speculative risk in most common stocks.

quản trị tiền cho các nhà đầu tư khác cũng không thuê các nhà phân tích để viết các báo cáo khuyến nghị mua cổ phiếu. Vì thế, chúng tôi trở nên độc lập và không bị thiên lệch khi đưa ra những tư vấn đầu tư.

CÁC TRANG QUẢNG CÁO VỀ THỊ TRƯỜNG TĂNG GIÁ NĂM 1978 VÀ THỊ TRƯỜNG CON GẤU NĂM 1982

Chúng tôi không cố gắng phải nhận diện đúng tất các đợt điều chỉnh ngắn và trung hạn. Mục tiêu trọng tâm của chúng tôi là nhận diện và hành động ở giai đoạn đầu của mỗi thị trường tăng giá hoặc thị trường giảm giá. Điều này đồng nghĩa chúng tôi phải nghiên cứu tất cả các lĩnh vực hoặc nhóm ngành công nghiệp trên thị trường để phát hiện ra nhóm ngành nào nên mua và nhóm ngành nào nên tránh.

Vào đầu năm 1982, chúng tôi đọc thấy một trang quảng cáo lớn trên tạp chí Wall Street Journal nói về việc lạm phát sẽ quay trở lại và các cổ phiếu chủ chốt đã tạo đáy mới. Vào tháng 5 năm đó, chúng tôi đã gửi hai đồ thị lớn (có thể treo trên tường) cho các khách hàng tổ chức của mình: một đồ thị về các cổ phiếu ngành điện tử dùng trong quân sự và một đồ thị về 20 cổ phiếu tăng trưởng trong ngành hàng tiêu dùng, mà chúng tôi cho rằng đây là những cổ phiếu dẫn dắt tiềm năng nếu thị trường tăng giá quay trở lại. Chúng tôi cũng đã đến New York và Chicago để gặp gỡ một số nhà đầu tư tổ chức lớn. Tại buổi gặp gỡ này, chúng tôi chỉ ra một số dấu hiệu tích cực của thị trường chung và cung cấp một vài cái tên tiềm năng có thể mua được sau khi các quỹ đầu tư tiến hành nghiên cứu kỹ lưỡng về các cổ phiếu này (nghiệp vụ "Rà Soát Đặc Biệt - due diligence").

Quan điểm lạc quan của chúng tôi hoàn toàn trái ngược với tầm nhìn tiêu cực của hầu hết bộ phận nghiên cứu của các quỹ đầu tư vào lúc đó, vốn bị tác động của những thông tin tiêu cực ngập tràn trên thị trường. Hầu hết các công ty đầu tư cũng có quan điểm bi quan. Họ dự đoán sẽ còn một đợt giảm mạnh nữa. Họ cũng dự kiến lãi suất và lạm phát có thể sẽ tăng vọt trở lại và thiết lập đỉnh cao mới theo đúng "hiệu ứng lấn át" (Người dịch: "Hiệu ứng lấn át" là một khái niệm kinh tế học mô tả hoạt

động đi vay của chính phủ làm lãi suất thị trường tăng lên, khiến cho lĩnh vực tư nhân bị ảnh hưởng tiêu cực).

Nỗi e sợ và hoang mang gây ra bởi những đánh giá tiêu cực này làm run sợ nhiều nhà đầu tư lớn khác. Kết quả là, họ không dám "giải ngân mạnh tay" vào hai nhóm ngành mà chúng tôi đề nghị khi thị trường tăng giá xuất hiện trở lại. Có vẻ như các nhà quản trị tiền chuyên nghiệp cũng khiếp sợ bởi trận mưa bom các thông tin tiêu cực mà "các chuyên gia" phố Wall đang phát tán. Trong khi đó, chúng tôi đã giải ngân mạnh tay vào mùa hè năm 1982 và tận hưởng toàn bộ đợt tăng giá mạnh vào lúc đó. Từ năm 1979 đến năm 1991, tài khoản đầu tư của chúng tôi tăng 20 lần. Từ đầu năm 1998 đến năm 2000, một tài khoản đầu tư khác của công ty chúng tôi (được điều hành bởi một công ty holding riêng biệt) đã tăng tới 1,500%. Kết quả này một lần nữa khẳng định, chúng tôi *không cần phải có* lợi thế thông tin, tin đồn giống như các nhà phân tích Phố Wall thường đến trụ sở doanh nghiệp để tìm kiếm. Tôi chưa có ngày nào làm việc tại một công ty ở Phố Wall trong toàn bộ sự nghiệp đầu tư của mình.

Là một nhà đầu tư cá nhân thông thái, bạn đã có lợi thế lớn khi không cần phải lắng nghe ý kiến của người khác. Bạn có thể nhìn thấy trong ví dụ này, ý kiến của số đông hiếm khi đúng trên thị trường tài chính và nghề đầu tư chứng khoán dường như yêu cầu bạn phải nghi ngờ với những quan điểm thông thường. Thị trường chứng khoán thường thích làm đám đông thất vọng.

Một trang quảng cáo khác được đăng tải trên tạp chí Wall Street Journal vào tháng 3 năm 1978. Bài quảng cáo này dự báo các cổ phiếu tăng trưởng có quy mô vừa và nhỏ sẽ có sóng tăng giá mạnh mẽ. Thực ra, chúng tôi đã viết bài *"Grab The Bull By The Horns (Bẻ Gãy Sừng Con Bò)"* cách đó vài tuần trước và chờ đợi một thời điểm thích hợp để đăng bài. Thời điểm hợp lý đã xuất hiện khi thị trường tạo đáy mới, khiến cho nhiều nhà đầu tư bị bất ngờ. Lý do chúng tôi đăng quảng cáo bài viết này để thể hiện trên giấy trắng mực đen quan điểm của chúng tôi về tình hình thị trường lúc bấy giờ, để các nhà đầu tư tổ chức sau này không còn phải thắc

mắc. Chúng tôi cũng là một trong những công ty ít ỏi cảnh báo nhà đầu tư nên tránh xa hoặc bán các cổ phiếu công nghệ và tăng nắm giữ tiền mặt vào tháng 3, tháng 4, tháng 9 năm 2000.

Chính tại những thời điểm đảo chiều rất khó dự báo của thị trường, *một công ty tư vấn đầu tư như chúng tôi trở nên rất giá trị. Đó là lúc mà* nhiều người cảm thấy hoang mang, lo sợ về những thông tin tiêu cực hoặc lạc quan quá mức về những thông tin tích cực do truyền thông bơm thổi.

NHÀ ĐẦU TƯ TỔ CHỨC CŨNG LÀ CON NGƯỜI

Nếu bạn nghĩ các nhà đầu tư tổ chức không sợ hãi hoặc không bị cảm xúc chi phối sau mỗi đợt giảm giá kéo dài của thị trường thì hãy suy nghĩ lại. Tôi còn nhớ buổi gặp gỡ với ba hoặc bốn nhà quản trị tiền hàng đầu tại một ngân hàng lớn đúng vào đáy thị trường năm 1974. Tất cả họ đều cảm thấy bị sốc, nản lòng, và hoang mang như bất cứ nhà đầu tư nhỏ lẻ nào khác. (Lúc đó thị trường chứng khoán đã giảm đến 75%). Cũng vào năm đó, tôi lại viếng thăm một nhà quản trị tiền chuyên nghiệp khác. Trông ông ta rất phờ phạc và mệt mỏi. Nhìn sắc mặt, tôi đoán ra ngay ông ấy đang "ngã bệnh" cùng với thị trường. Chưa hết, một nhà quản lý quỹ hàng đầu ở Boston trông như thể ông ta sắp đâm đầu vào tàu lửa tự sát. (Tất nhiên, tất cả những chuyện này cũng chẳng thấm vào đâu so với năm 1929, khi rất nhiều người đã nhảy lầu tự vẫn khi thị trường chứng khoán sụp đổ).

Tôi cũng còn nhớ cuộc hội thảo ngành công nghệ cao vào năm 1983 ở San Francisco, với hơn 2,000 chuyên gia phân tích cao cấp và quản trị danh mục tham dự. Tất cả mọi người ở đó đều tỏ rất tự tin và háo hức. Nhưng đó chính là lúc cổ phiếu ngành công nghệ cao đạt đỉnh.

Tôi cũng còn nhớ một cuộc hội thảo mà chúng tôi đã tham gia tại một ngân hàng ở một thành phố lớn khác. Tất cả các nhà phân tích đến tham dự hội nghị được ngồi quanh một cái bàn rất ấn tượng, nhưng không một nhà phân tích hoặc quản trị danh mục đặt ra bất cứ câu hỏi nào trong suốt hoặc sau bài thuyết trình của diễn giả. Đây là một tình huống kỳ lạ nhất mà tôi từng thấy. Không cần phải nói, thái độ im lặng này cho thấy thành

tích đầu tư của những nhà quản lý quỹ kỳ quặc này nằm trong nhóm 25% đội sổ so với nhiều nhà đầu tư năng động khác. Điều quan trọng là bạn phải có sự giao tiếp để đón nhận các ý tưởng đầu tư mới. Đôi khi phải tranh cãi một chút mới vỡ lẽ được vấn đề.

Cách đây vài năm, một khách hàng của chúng tôi là một ngân hàng cỡ vừa cứ khăng khăng chúng tôi phải đưa ra cho họ lời khuyên dựa trên danh mục cổ phiếu mà họ đưa ra. Sau khi tư vấn cho họ suốt ba tháng trời và nhiều lần nói với họ rằng, danh mục cổ phiếu mà họ đưa ra không có mã nào đáp ứng với tiêu chí đầu tư của chúng tôi, chúng tôi buộc phải từ chối tiếp tục tư vấn cho vị khách hàng khó tính này. Vài tháng sau, chúng tôi hay tin những nhân vật chủ chốt trong bộ phận ủy thác đầu tư của ngân hàng này bị sa thải vì thành tích kém cỏi.

Chúng tôi từng cung cấp dịch vụ tư vấn cho một tổ chức tài chính ở Trung Tây, nhưng vấp phải sự hoài nghi vì họ cho rằng bất cứ khoản đầu tư tốt nào cũng phải là ở các cổ phiếu bị định giá thấp. Các khoản đầu đầu tư tốt hiếm khi nào xuất hiện ở các cổ phiếu bị định giá thấp, và có lẽ chẳng có quỹ đầu tư nào tạo ra tỷ suất sinh lợi lớn cho đến khi vứt bỏ cái lý thuyết định giá ấy đi. Đây không phải là điều dễ dàng chấp nhận đối với các tổ chức tài chính lớn. Nó giống như yêu cầu một người theo đạo Tin Lành phải cải đạo sang Thiên Chúa Giáo hoặc ngược lại.

Một số quỹ đầu tư lớn nhưng chỉ có thành tích lợi nhuận bình thường, ngay lập tức sẽ sa thải người đứng đầu bộ phận đầu tư và sau đó tìm kiếm người thay thế có phương pháp đầu tư giống như người tiền nhiệm. Dĩ nhiên, điều này sẽ không giải quyết được vấn đề vì phương pháp đầu tư của họ là không đúng đắn. Ngân hàng Security Pacific ở Los Angeles không hề làm theo tiền lệ chung. Ngân hàng này tuyển dụng một vị giám đốc đầu tư mới với phương pháp hoàn toàn khác, một triết lý đầu tư tốt hơn và thành tích đầu tư cá nhân vô cùng ấn tượng. Thành quả đến gần như ngay lập tức. Vào năm 1982, Quỹ G của ngân hàng Security Pacific có tỷ suất sinh lợi cao nhất trên toàn nước Mỹ.

ĐỪNG BAO GIỜ TIẾC TIỀN VỚI NHỮNG NHÀ QUẢN LÝ ĐẦU TƯ TÀI NĂNG

Một vài tổ chức đầu tư quá chú ý đến việc tiết kiệm chi phí quản lý, đặc biệt khi họ là những quỹ đầu tư lớn. Họ tin rằng chỉ cần cắt giảm ¼ phí quản lý xuống còn 1%, quỹ hưu trí của công ty sẽ tiết kiệm được rất nhiều tiền.

Nếu quỹ đầu tư này đang quản lý hàng tỷ đôla, họ sẽ nên rất nhạy cảm với việc tăng phí và các phần thưởng kích lệ để thuê một nhà quản trị tiền tài năng nhất. Thực ra, với tài năng của họ, nhà quản trị tiền sẽ mang lại cho quỹ đầu tư khoản lợi nhuận lớn gấp bội và hoàn toàn lớn hơn nhiều so với 0.25% hoặc 0.5% phí quản lý tăng thêm. Đừng bao giờ đi tìm những "buổi trưa miễn phí" hoặc "những dịch vụ tư vấn đầu tư rẻ tiền" trên thị trường chứng khoán. Tiền nào của nấy. Nếu bạn đang phải phẫu thuật tim, liệu bạn có muốn tìm vị bác sĩ nào tính phí phẫu thuật rẻ nhất hay không?

LÀM THẾ NÀO ĐỂ LỰA CHỌN VÀ ĐÁNH GIÁ CHẤT LƯỢNG NHÀ QUẢN LÝ TIỀN

Sau đây là một vài gợi ý dành cho các quỹ đầu tư đang muốn tìm kiếm những nhà quản trị tiền giỏi nhất.

Nói chung, bạn chỉ nên đánh giá thành tích của nhà quản lý danh mục đầu tư và đưa ra quyết định có nên thay đổi người quản lý danh mục hay không, sau khi cho anh ta thời gian chứng minh khả năng trong suốt một chu kỳ đầu tư hoàn chỉnh. Một chu kỳ đầu tư hoàn chỉnh là từ đỉnh thị trường tăng giá này đến đỉnh của thị trường tăng giá tiếp theo hoặc từ đáy thị trường con gấu này đến đáy thị trường con gấu khác. Thông thường một chu kỳ đầu tư kéo dài khoảng ba hoặc bốn năm, cho phép tất cả nhà quản lý danh mục đầu tư chứng tỏ tài năng của mình trước cả thị trường tăng giá và thị trường giảm giá. Cuối mỗi chu kỳ đầu tư, 20% nhà quản lý danh mục có thành tích đội sổ nên bị sa thải. Do đó, cứ một hoặc hai năm, 5% hoặc 10% các nhà quản lý danh mục đội sổ trong chu kỳ đầu tư ba hoặc bốn năm nên bị thay thế. Điều này để tránh đưa ra những quyết định vội vàng trong việc sa thải nhân sự chỉ vì kết quả đầu tư ngắn hạn không được

tốt. Sự đào thải của thời gian sẽ tạo ra nhóm các nhà quản trị tiền xuất sắc. Đó là những hệ thống đầu tư đúng đắn được kiểm chứng trong thời gian dài. Vì thế, bạn không cần phải mất tiền thuê công ty tư vấn nhân sự để đưa ra khuyến nghị có nên thay đổi vị trí nhà quản lý danh mục đầu tư hay không.

Trong quá trình chọn lựa nhà quản lý danh mục đầu tư, mọi đánh giá nên được thực hiện dựa trên thống kê thành tích trong 3-5 năm cũng như trong thời gian gần đây nhất. Sự đa dạng trong phong cách đầu tư, vị trí địa lý của nhà quản lý quỹ cũng nên được xem xét. Việc tìm kiếm nhân sự nên được mở rộng trên phạm vị rộng và không nên bị giới hạn trong danh sách của các công ty tư vấn nhân sự.

Mục tiêu của các quỹ hưu trí là an toàn, không mạo hiểm, vì thế bạn phải xem xét tỷ trọng đầu tư của danh mục nên dành phần lớn cho cổ phiếu hay trái phiếu, hay là ở các cổ phiếu bị định giá thấp.

Các thành phố cũng có một số quỹ đem đi đầu tư và phải được quản lý hết sức cẩn trọng. Có rất ít nhà quản lý quỹ có kinh nghiệm trong lĩnh vực này. Những nhà quản lý thiếu kinh nghiệm thường cho rằng nên đầu tư vào trái phiếu nhưng sau đó lại gây ra những khoản thua lỗ lớn. Điều này đã xảy ra vào năm 2008 khi các khoản nợ dưới chuẩn được gói vào các CDO (*Collateralized Detb Obligation - Nghĩa Vụ Nợ Thế Chấp*) bất động sản với xếp hạng tín nhiệm AAA.

Sai lầm của các quỹ đầu tư, thành phố, quỹ hưu trí, doanh nghiệp là cứ ham thích các nhà quản lý danh mục đầu tư có phí rẻ nhất. Rốt cuộc, chỉ vì tiết kiệm vài xu mà những nhà quản trị tiền kém cõi này tạo ra những khoản thua lỗ lớn. Bạn không thể nào thuê được "những thiên tài đầu tư" với mức giá rẻ. Hãy hào phóng hơn và bạn sẽ nhận lại được nhiều hơn thế.

DỊCH VỤ DAILY GRAPHS ONLINE NAY ĐÃ TRỞ THÀNH MARKETSMITH®

Vào năm 1973, một người bạn của tôi đã gợi ý chúng tôi nên tạo ra một cuốn sách đồ thị hàng tuần nhằm giúp đỡ các nhà đầu tư nhỏ lẻ tìm kiếm

các cổ phiếu tăng trưởng thỏa mãn các tiêu chí CANSLIM. Cuốn sách hàng tuần Daily Graphs® là một dịch vụ vô cùng thành công vì nó đã giúp đỡ các nhà đầu tư trong việc tìm kiếm hàng ngàn cơ hội đầu tư một cách nhanh chóng và hiệu quả. Nhưng vào năm 1998, Daily Graphs được chuyển thành một các ứng dụng trực tuyến như: Chartings (Vẽ Đồ Thị), Custom Screens (Theo Dõi Cổ Phiếu), Industry Group (Các Nhóm Ngành Công Nghiệp), Option Guide, và Mutual Fund Center.

Vào đầu năm 2010, dịch vụ Daily Graphs Online một lần nữa được đổi thành dịch vụ MarketSmith. Các biểu đồ của MarketSmith vẫn giữ đúng nguyên bản thiết kế ban đầu của Daily Graphs Online. Nhưng hiện nay chúng tôi đã bổ sung một số tính năng giúp nó trở nên tốt hơn. Dịch vụ MarketSmith được gắn vào trong website www.investors.com để bạn đọc phát huy lợi thế từ các công cụ tìm kiếm Research Tool của web.

MarketSmith là một công cụ tìm kiếm và nghiên cứu cổ phiếu tuyệt vời để bạn phát huy và ứng dụng những kiến thức và thông tin đọc được trong cuốn sách này. Khi bạn có được nhiều kinh nghiệm hơn và sử dụng thành thạo MarketSmith, bạn có thể trở thành một nhà đầu tư giỏi.

Chú thích của người dịch: Bạn đọc vào website www.investors.com, sẽ thấy dịch vụ MarketSmith nằm ngay ở thanh menu, bên cạnh đó là các dịch vụ khác như Leaderboard, Swing Trader. Phí sử dụng dịch vụ MarketSmith là $19.95/tháng.

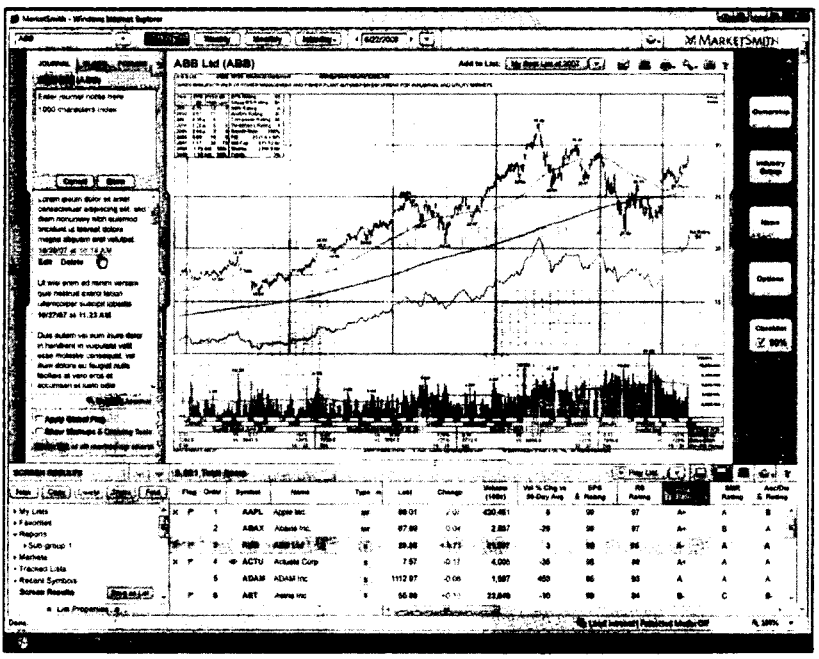

MarketSmith cho phép người sử dụng truy cập đến các xếp hạng độc quyền của IBD chẳng hạn như Xếp Hạng RS, Xếp Hạng EPS, Xếp Hạng SMR, Xếp Hàng Tổng Hợp với dữ liệu chuẩn được công ty William O'Neil + Company lấy từ WONDA, là dịch vụ cung cấp cho các nhà quản trị tiền chuyên nghiệp.

Chúng tôi cũng tạo ra tính năng danh sách kiểm tra (*checklist*) giúp nhà đầu tư biết được cổ phiếu bạn đang xem xét đáp ứng được bao nhiêu tiêu chí quan trọng.

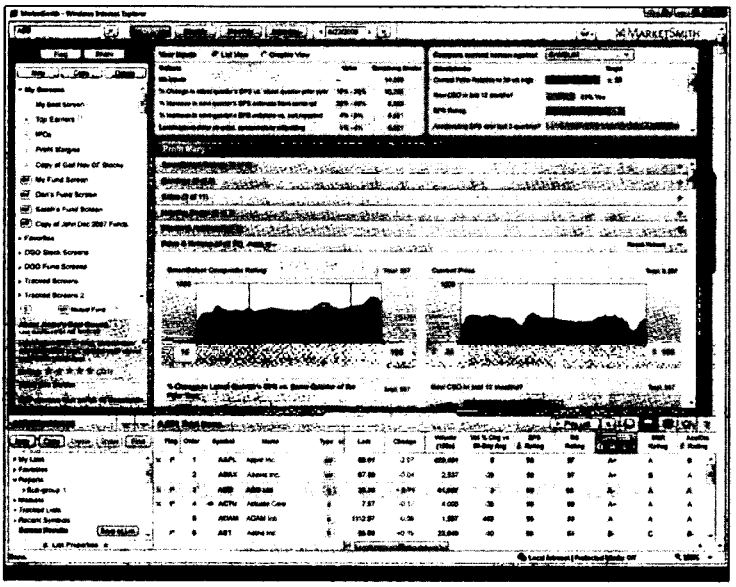
MarketSmith có các mô đun để theo dõi một lượng lớn cổ phiếu và quỹ tương hỗ trong dữ liệu của chúng tôi. Các nhà đầu tư theo đó có thể tìm kiếm hơn 7,000 cổ phiếu và 9,000 quỹ tương hỗ nào đáp ứng các tiêu chí cơ bản và kỹ thuật cụ thể.

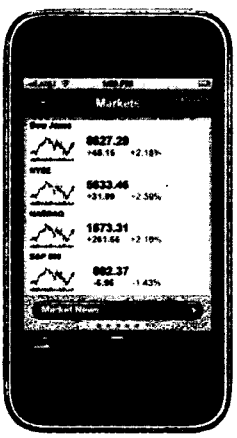
Những người sử dụng dịch vụ MarketSmith thường tham gia vào câu lạc bộ đầu tư hoặc tham dự IBD Meeting (Các Buổi Họp của IBD) để chia sẻ với

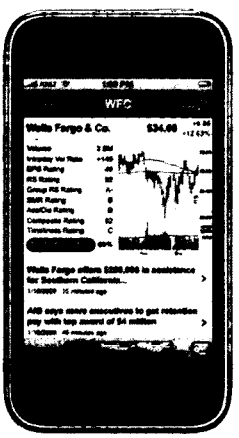

nhau các danh sách cổ phiếu và blog mà mỗi nhà đầu tư đang quan sát. Bạn đọc đăng ký của Nhật Báo IBD cũng có quyền truy cập các bài viết mới trên báo IBD và danh mục IBD 100.

Chúng tôi thiết kế MarketSmith cho phép nó chạy trên hệ điều hành Mac hoặc PC (thường là hệ điều hành Window), thậm chí là các ứng dụng MarketSmith trên các điện thoại thông minh như Iphone để bạn thuận tiện sử dụng khi không có mặt tại bàn làm việc.◆

CHƯƠNG

20

NHỮNG QUY TẮC GIAO DỊCH ĐÃ ĐƯỢC THỜI GIAN KIỂM CHỨNG MÀ BẠN CẦN PHẢI GHI NHỚ

Những quy tắc giao dịch và hướng dẫn đã được thời gian kiểm chứng mà bạn cần phải ghi nhớ

1. **Đừng bao giờ mua cổ phiếu thị giá rẻ.** Bạn chủ yếu mua các cổ phiếu có thị giá từ $15 đến $300 trên sàn Nasdaq, từ $20 đến $300 trên sàn NYSE. Phần lớn các siêu cổ phiếu tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt khi có thị giá từ $30 trở lên. Hãy tránh xa các cổ phiếu "rởm" có thị giá dưới $10.

2. **Mua cổ phiếu tăng trưởng có tăng trưởng EPS hàng năm** trong ba năm gần nhất tối thiểu là 25% và dự báo tăng trưởng EPS trong năm tiếp theo (được đồng thuận bởi của các nhà phân tích) là trên 25%. Nhiều cổ phiếu tăng trưởng có tăng trưởng dòng tiền hàng năm hơn 20% và cao hơn cả tăng trưởng EPS.

3. **Đảm bảo có sự tăng tốc hoặc đột biến trong tăng trưởng EPS** của hai hoặc ba quý gần nhất. Mức tăng trưởng EPS tối thiểu của quý hiện tại là 25%-30%. Trong thị trường tăng giá, nhiều cổ phiếu thậm chí có mức tăng trưởng EPS quý hiện tại từ 40%-500% (càng cao càng tốt).

4. **Bạn phải nhìn thấy sự tăng tốc** hoặc đột biến trong tăng trưởng doanh số của ba quý gần nhất, hoặc tăng trưởng doanh số quý hiện tại tối thiểu 25%.

5. **Mua các cổ phiếu có ROE từ 17% trở lên.** Nhiều siêu cổ phiếu thậm chí có ROE từ 25%-50%.

6. **Đảm bảo lợi nhuận biên sau thuế của quý gần nhất đang được cải thiện hoặc gần bằng với đỉnh cao nhất trong các quý trước.**

7. **Hãy mua các cổ phiếu thuộc năm hoặc sáu lĩnh vực hàng đầu** trong danh sách "New High (Danh sách cổ phiếu đạt đỉnh 52 tuần)" hoặc 20 ngành dẫn đầu trong "Bảng xếp hạng 197 nhóm ngành công nghiệp" của Nhật Báo IBD.

8. **Đừng mua cổ phiếu vì ham cổ tức cao và P/E thấp**. Hãy mua vì nó là công ty số một trong ngành về tăng trưởng doanh số, tăng trưởng EPS, ROE, lợi nhuận biên và sản phẩm ưu việt.

9. **Trong thị trường tăng giá, hãy mua cổ phiếu có xếp hạng RS từ 95 trở lên** theo bảng *xếp hạng SmartSelect của Nhật Báo IBD.*

10. **Giá trị vốn hóa không phải là vấn đề,** nhưng cổ phiếu bạn nắm giữ phải có khối lượng giao dịch bình quân hàng ngày từ vài trăm ngàn cổ phiếu trở lên.

11. **Hãy học cách đọc đồ thị và nhận ra các nền giá tốt,** điểm mua hợp lý. Sử dụng đồ thị ngày và tuần để cải thiện kỹ năng lựa chọn cổ phiếu và định thời điểm mua của bạn. Các đồ thị dài hạn cũng rất hữu ích. Điểm mua lý tưởng là tại điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt đầu tiên với khối lượng cao hơn 50% so với khối lượng giao dịch bình quân.

12. **Chỉ bình quân giá lên, đừng bao giờ bình quân giá xuống,** và luôn cắt lỗ khi giá giảm xuống dưới 7% hoặc 8% so với giá vốn của bạn mà không hề có bất cứ ngoại lệ nào.

13. **Hãy viết ra quy tắc giao dịch của bạn** nhằm xác định rõ khi nào bạn sẽ mua và khi nào bạn sẽ chốt lãi.

14. **Hãy đảm bảo có ít nhất một hoặc hai quỹ tương hỗ** (có thành tích đầu tư xuất sắc) đã mua cổ phiếu của bạn trong kỳ báo cáo gần nhất. Bạn cũng nên nhìn thấy số lượng quỹ đầu tư mua cổ phiếu của bạn tăng lên trong vài quý gần đây.

15. **Công ty nên có sản phẩm hoặc dịch vụ mới,** ưu việt và được khách hàng ưa chuộng. Công ty cũng có thị phần lớn về sản phẩm này và có nhiều khả năng tiếp tục duy trì tăng trưởng lợi nhuận cao trong tương lai.

16. **Thị trường chung đang ở trong xu hướng tăng.** Các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ hoặc giá trị vốn hóa lớn đang được ưa chuộng. (Nếu bạn không biết làm thế nào để nhận diện được xu hướng thị trường chung, hãy đọc chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh-Big Picture" của Nhật Báo IBD mỗi ngày).

17. **Đừng dính vào các hợp đồng quyền chọn,** hoặc các cổ phiếu chỉ giao dịch ở thị trường nước ngoài, trái phiếu, cổ phiếu ưu đãi hoặc hàng hóa. Nên nhớ "một nghề thì sống, đống nghề thì chết". Hãy rèn luyện kỹ năng giao dịch cổ phiếu thật tốt, chứ đừng tìm hiểu mỗi thứ một chút. Đừng bao giờ đa dạng hóa quá mức hay phân bố tài sản quá rộng. Nếu có giao dịch hợp đồng quyền chọn, tốt nhất chỉ giới hạn chúng trong 5%-10% danh mục của bạn.

18. **Ban lãnh đạo cũng nên sở hữu cổ phiếu mà bạn mua.**

19. **Hãy tập trung tìm kiếm các doanh nghiệp trẻ,** mới khởi nghiệp, được xem như là "Tương Lai của Nước Mỹ" (là những doanh nghiệp chỉ vừa mới IPO trong vài tháng hoặc đã IPO từ 8-15 năm) chứ đừng chạy theo các công ty già cỗi.

20. **Hãy quên cái tôi và niềm tự hào của bạn đi.** Thị trường không hề quan tâm bạn đang nghĩ gì và muốn gì. Bất kể bạn nghĩ mình thông minh như thế nào, thị trường luôn thông minh hơn bạn. Chỉ số IQ và trình độ học vấn cao không hề đảm bảo sẽ thành công trên thị trường tài chính. Cái tôi chỉ khiến bạn thua lỗ rất nhiều tiền. Đừng bao giờ tranh cãi với thị trường. Đừng bao giờ cố gắng chứng tỏ bạn đúng và thị trường sai.

21. **Hãy đọc chuyên mục Investor's Corner** (Góc Nhà Đầu Tư) và The Big Picture (Bức Tranh Toàn Cảnh) của Nhật Báo IBD mỗi ngày. Học cách xác định đỉnh và đáy của thị trường chung. Hãy nghiên cứu và tìm hiểu thật kỹ về công ty mà bạn dự định mua. Chỉ như thế, bạn mới hiểu được lý do và câu chuyện thực sự đằng sau tăng trưởng của công ty.

22. **Hãy chú ý đến các công ty gần đây mới đưa ra thông báo** mua lại 5%-10% cổ phiếu quỹ. Tìm xem công ty nào có đội ngũ lãnh đạo mới tài năng.

23. **Đừng cố gắng bắt đáy hoặc mua cổ phiếu đang trong xu hướng giảm.** Đừng bao giờ bình quân giá xuống. (Nếu bạn mua cổ phiếu tại giá $40, đừng mua nhiều cổ phiếu hơn khi nó giảm xuống $35 hoặc $30).

NHỮNG LÝ DO CHÍNH KHIẾN MỌI NGƯỜI BỎ LỠ CƠ HỘI MUA CÁC SIÊU CỔ PHIẾU

1. **Mất niềm tin, sợ hãi và thiếu kiến thức.** Hầu hết các siêu cổ phiếu đều là những công ty trẻ (mới IPO được vài tháng hoặc đã IPO từ 8-15 năm). Hầu như mọi người đều biết về Sear hay General Motor nhưng ít ai chú ý đến hàng trăm cái tên mới mẻ xuất hiện trên thị trường mỗi năm. Chính những công ty trẻ này mới là tương lai của nước Mỹ, tạo nên những sản phẩm hoặc dịch vụ mới mang tính đột phá cũng như hầu hết các công

nghệ mới. (IBD cung cấp dịch vụ để nhận biết những dấu hiệu quan trọng về giá, khối lượng, tăng trưởng doanh số và tăng trưởng lợi nhuận ở tất cả các công ty trẻ này).

2. **Quá lạm dụng và sử dụng một cách sai lầm chỉ số P/E.** Trái với quan điểm truyền thống, hầu hết các siêu cổ phiếu hiếm khi nào có P/E thấp. Giống như một cầu thủ giỏi nhất luôn phải có một mức lương cao nhất, một công ty tốt thường được giao dịch ở mức P/E cao. Thực sự, chỉ số P/E không phải là tiêu chí tốt để lựa chọn cổ phiếu. Hãy quên nó đi. Việc sử dụng P/E làm tiêu chí lựa chọn cổ phiếu sẽ khiến bạn bỏ lỡ cơ hội mua các siêu cổ phiếu mà thôi.

3. **Không hiểu được rằng,** các cổ phiếu dẫn dắt thực sự luôn bắt đầu sóng tăng mạnh mẽ nhất khi ở gần đỉnh cao nhất hoặc vừa thiết lập đỉnh mới, chứ không phải ở gần đáy hoặc đã tạo đáy mới (và cách rất xa đỉnh cao nhất). Các nhà đầu tư thích bắt đáy vì họ nghĩ rằng nó trở nên rẻ hơn với mức giá cách đây vài tháng. Họ cho rằng như thế là một món hời. Đây là một chiến lược sai lầm. Họ nên làm ngược lại, tức học cách mua cổ phiếu đang trong xu hướng tăng giá, chỉ vừa thiết lập đỉnh mới sau khi tạo điểm phá vỡ thoát ra khỏi nền giá tốt.

4. **Chốt lãi quá sớm** vì bị dính các phiên rũ bỏ hoặc vì vội vàng chốt lãi thật nhanh. Tâm lý chính là trở ngại lớn nhất để sẵn sàng mua lại cổ phiếu với giá cao hơn nếu như điều đó là cần thiết. Các nhà đầu tư thành công luôn làm được điều này. Nếu họ bị dính các phiên rũ bỏ hoặc sai lầm khi bán quá sớm, họ sẵn sàng mua lại với giá cao hơn. Ở chiều hướng ngược lại, các nhà giao dịch thua lỗ thường mắc lỗi cắt lỗ quá muộn, khiến cho một khoản lỗ nhỏ trở thành thảm họa thay vì sẵn sàng cắt lỗ ở mức 8%.

LỜI NHẮN NHỦ CUỐI CÙNG

Bạn hoàn toàn có thể hoàn thành giấc mơ "tự do tài chính" một khi biết cách tiết kiệm và đầu tư thông minh. Nhưng trước hết, bạn phải chăm chỉ học tập, thay đổi tư duy, và đừng bao giờ nản chí trong bất cứ trường hợp nào. Lời khuyên của tôi trước khi chia tay là: hãy can đảm, lạc quan và đừng bao giờ từ bỏ. Những cơ hội tuyệt vời nhất luôn xuất hiện mỗi năm trên nước Mỹ. Hãy rèn luyện bản thân để chuẩn bị và sẵn sàng chớp lấy cơ hội đó. Thành công của bạn giống như một hạt giống nhỏ, một ngày nào đó sẽ trở thành cây đại thụ nếu như bạn có lòng kiên trì, làm việc chăm chỉ và tư duy "không gì là không thể." Bạn có thể làm được điều đó. Lòng quyết tâm hướng tới thành chính là chìa khóa quan trọng nhất. Bất khi nào bạn cảm thấy bị lạc lối và phạm phải sai lầm (tất cả chúng ta đều như thế), hãy đọc lại cuốn sách này hoặc tham gia một buổi hội thảo hoặc khóa huấn luyện tại nhà của chúng tôi, và bạn sẽ quay trở lại đúng con đường.Thành công trên thị trường chứng khoán không bao giờ chỉ đến trong một đêm.

THÀNH CÔNG THỰC SỰ RẤT ĐƠN GIẢN. ĐÓ LÀ CÓ MỘT CÔNG VIỆC, ĐƯỢC GIÁO DỤC TỐT, HỌC CÁCH TIẾT KIỆM VÀ ĐẦU TƯ THÔNG MINH BẤT CỨ AI CŨNG CÓ THỂ LÀM ĐƯỢC ĐIỀU ĐÓ VÀ BẠN CŨNG THẾ. ◆

BỔ TRỢ KIỂM TRA KIẾN THỨC CỦA BẠN

Chương bổ trợ này sẽ giúp bạn hiểu rõ làm thế nào ứng dụng những gì đã đọc trong cuốn sách Làm Giàu Từ Chứng Khoán (How To Make Money In Stocks). Đây là một tài liệu rất thú vị, được thiết kế theo phương pháp tương tác lẫn nhau, giúp bạn sử dụng quy tắc CANSLIM một cách chính xác nhằm nhận ra các đặc điểm của siêu cổ phiếu.

MẶC DÙ CHÚNG TÔI SẼ TẬP TRUNG vào kỹ năng đọc đồ thị trong chương này, nhưng nên nhớ rằng, các yếu tố cơ bản của doanh nghiệp như: tăng trưởng doanh số, tăng trưởng lợi nhuận, ROE, mới quyết định cổ phiếu nào bạn nên mua. Kỹ năng đọc đồ thị sẽ giúp bạn xác định khi nào nên mua những siêu cổ phiếu có yếu tố cơ bản tốt.

Ngược lại, quyết định bán (bao gồm cắt lỗ và chốt lãi) lại hoàn toàn phụ thuộc vào kỹ năng đọc đồ thị chứ không phải yếu tố cơ bản. Nếu bạn chờ cho đến khi có những dấu hiệu suy yếu trong yếu tố cơ bản, thì đã quá muộn để bán.

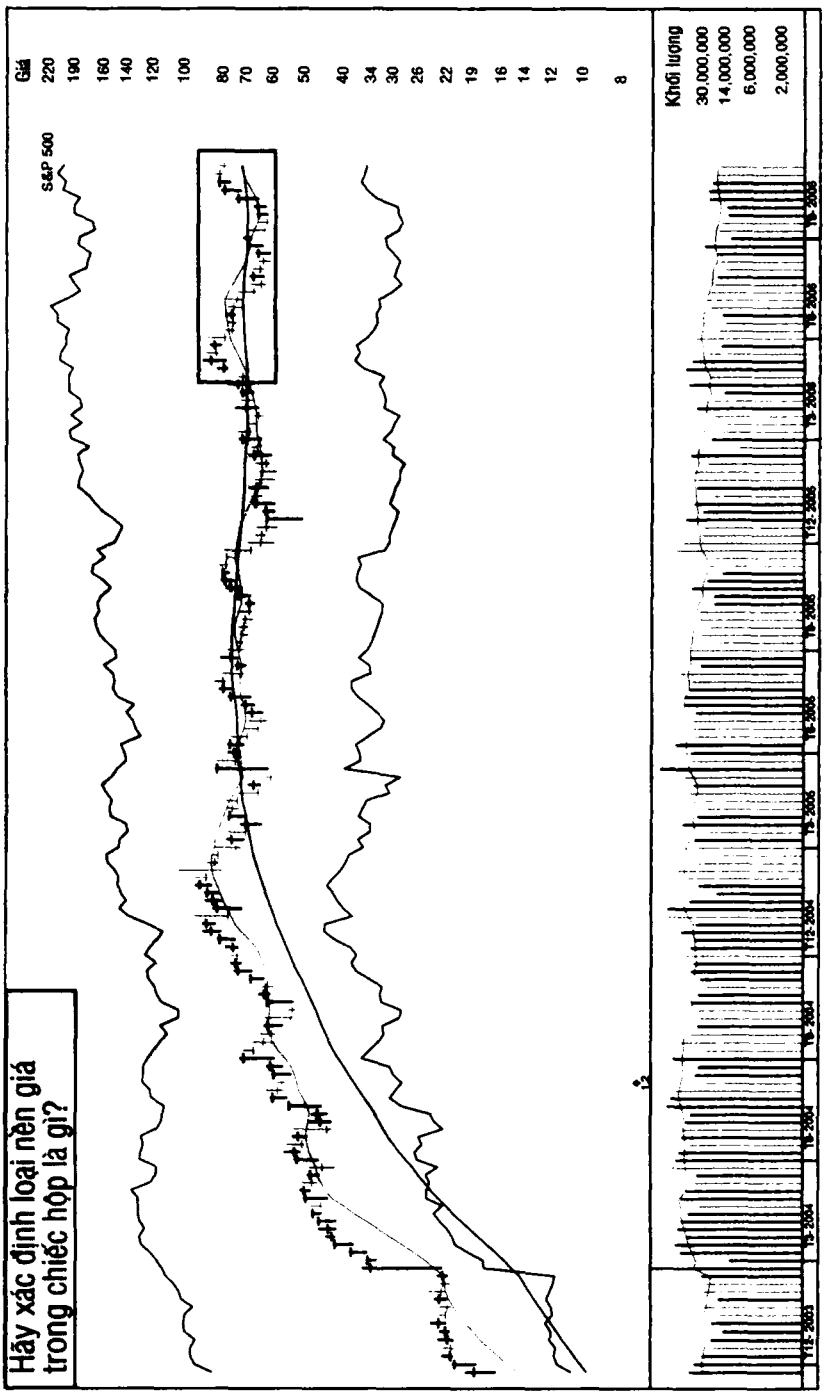
CHƯƠNG BỔ TRỢ NÀY SẼ CÓ BỐN PHẦN CHÍNH NHẰM KIỂM TRA KIẾN THỨC CỦA BẠN:

- Xác định Nền Giá hoặc Mẫu Hình Đồ Thị. Bạn sẽ phải xác định xem khu vực được vẽ hộp trên đồ thị là nền giá gì và sau đó lật sang trang tiếp theo (đáp án) để xem bạn có lựa chọn đúng hay không. Phần này sẽ đề cập đến ba mẫu hình giá phổ biến nhất: chiếc cốc-tay cầm, hai đáy và nền giá phẳng.

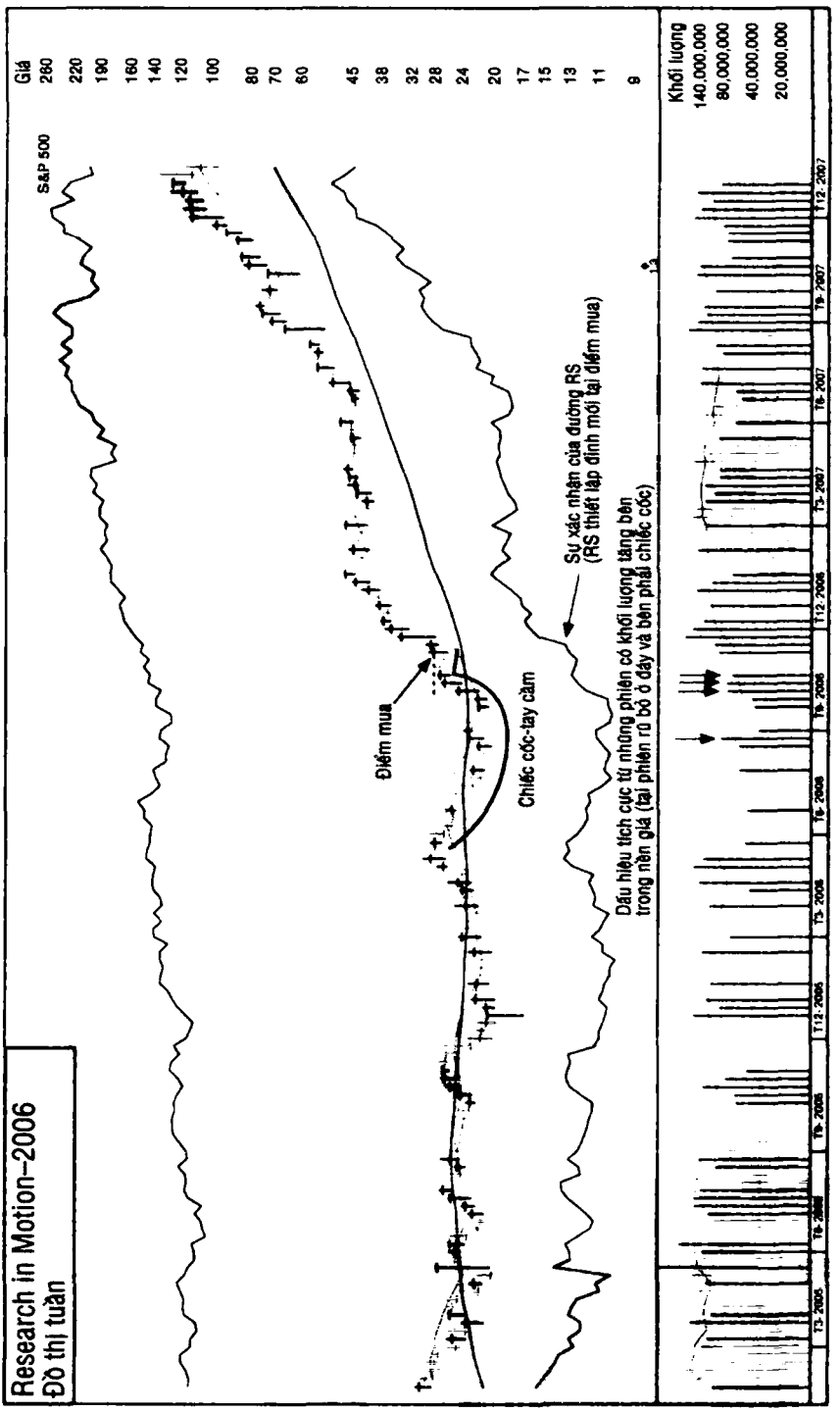
- **Liệu Bạn Có Nên Mua Hay Không?** Bạn sẽ quan sát một mẫu hình giá và được hỏi " Liệu bạn có nên mua cổ phiếu này?" Hãy tìm kiếm các manh mối quan trọng từ những thay đổi giá và khối lượng cũng như chỉ báo RS để đưa ra câu trả lời hợp lý. Sau khi bạn trả lời "có" hoặc "không", hãy lật sang trang tiếp theo để biết bạn có lựa chọn đúng hay không.
- **Các Tín Hiệu Bán.** Bạn sẽ được yêu cầu tìm kiếm các tín hiệu bán đã học trong cuốn sách này và sau đó lật sang trang đáp án để biết câu trả lời.
- **20 Câu Hỏi Trắc Nghiệm.** Các câu hỏi này sẽ kiểm tra kiến thức của bạn về một số khía cạnh quan trọng của Hệ Thống Đầu Tư CANSLIM

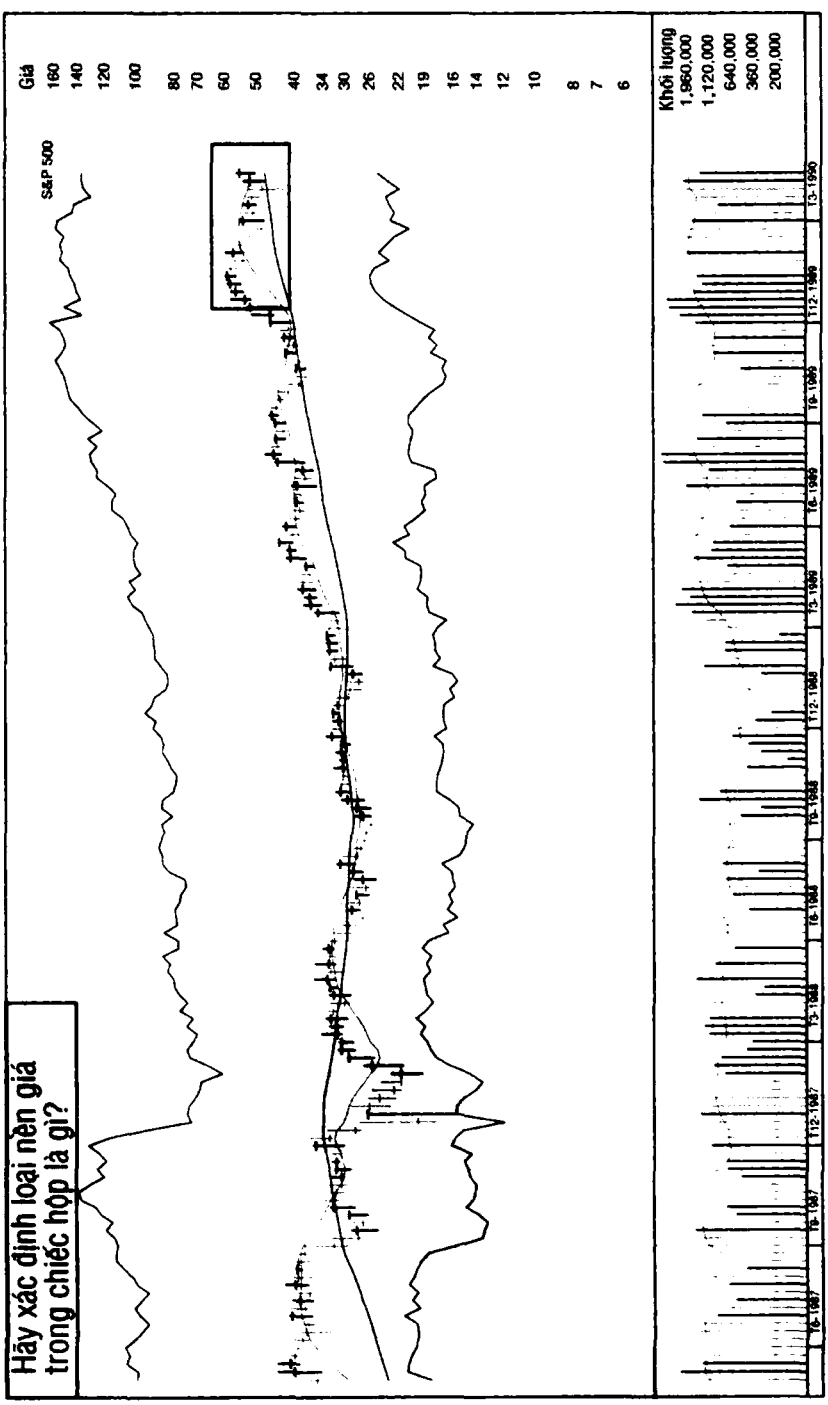
Đừng quan tâm đến việc phải trả lời đúng tất cả các câu hỏi trong lần làm bài đầu tiên. Cần phải mất nhiều thời gian để rèn luyện kỹ năng đọc đồ thị. Bạn càng quan sát nhiều đồ thị, kỹ năng chọn lựa cổ phiếu của bạn sẽ ngày càng tốt hơn. Ngoài ra, IBD cũng cung cấp cho bạn một số công cụ và các khóa huấn luyện để rèn luyện kỹ năng này. Chúng tôi sẽ đề cập đến chúng vào cuối chương này.

▸ *Xem chart trang tiếp*

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
S&P 500
Khối lượng

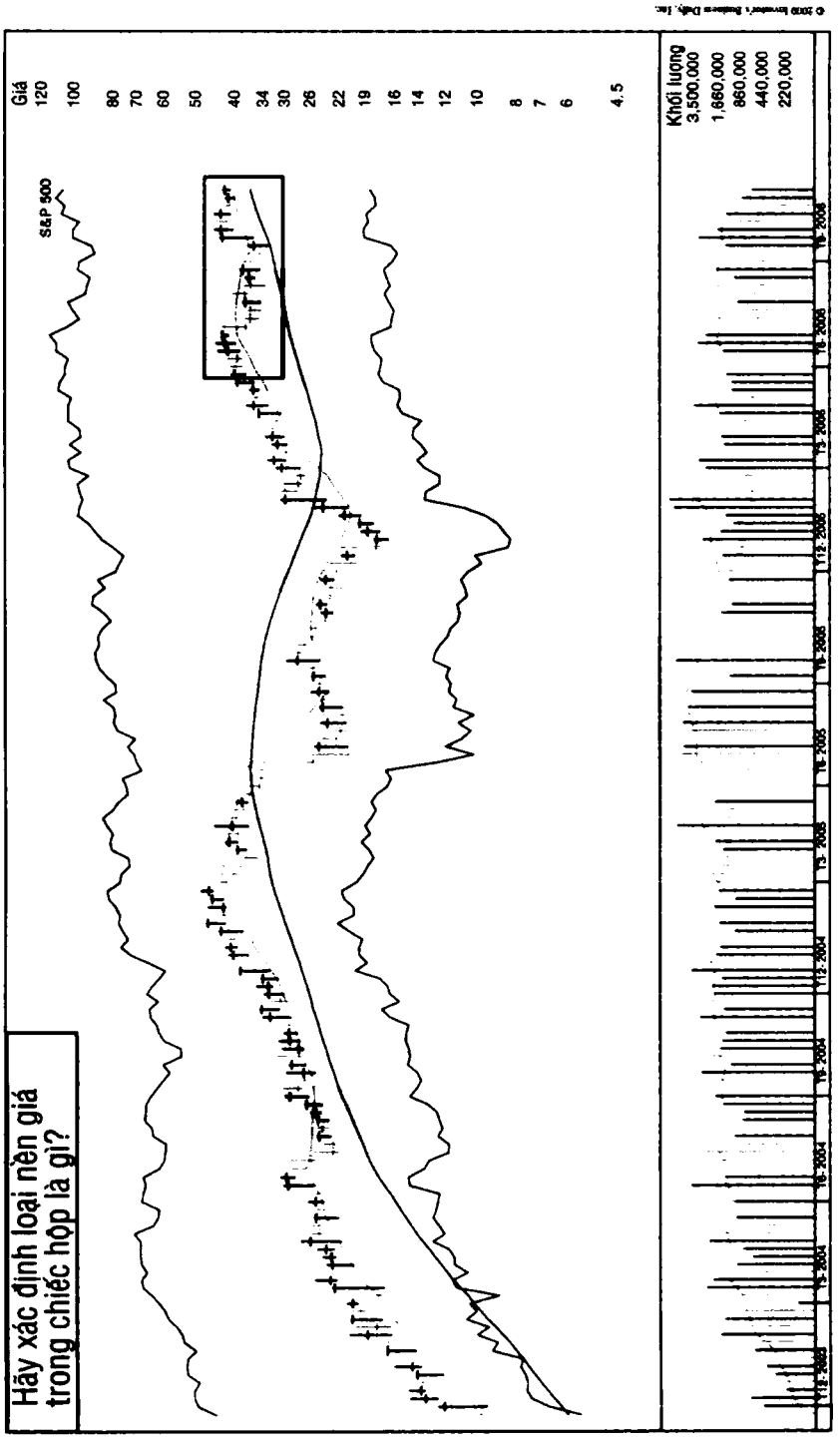
▶ Đáp án

Research in Motion–2006
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
280
220
190
160
140
120
100
80
70
60
45
38
32
28
24
20
17
15
13
11
9
Khối lượng
140,000,000
80,000,000
40,000,000
20,000,000
Điểm mua
Chiếc cốc-tay cầm
Sự xác nhận của đường RS
(RS thiết lập đỉnh mới tại điểm mua)
Dấu hiệu tích cực từ những phiên có khối lượng tăng bên
trong nến giá (tại phiên rũ bỏ ở đáy và bên phải chiếc cốc)
T3-2005
T4-2005
T1-2006
T2-2006
T3-2006
T4-2006
T1-2007
T2-2007
T3-2007
T4-2007

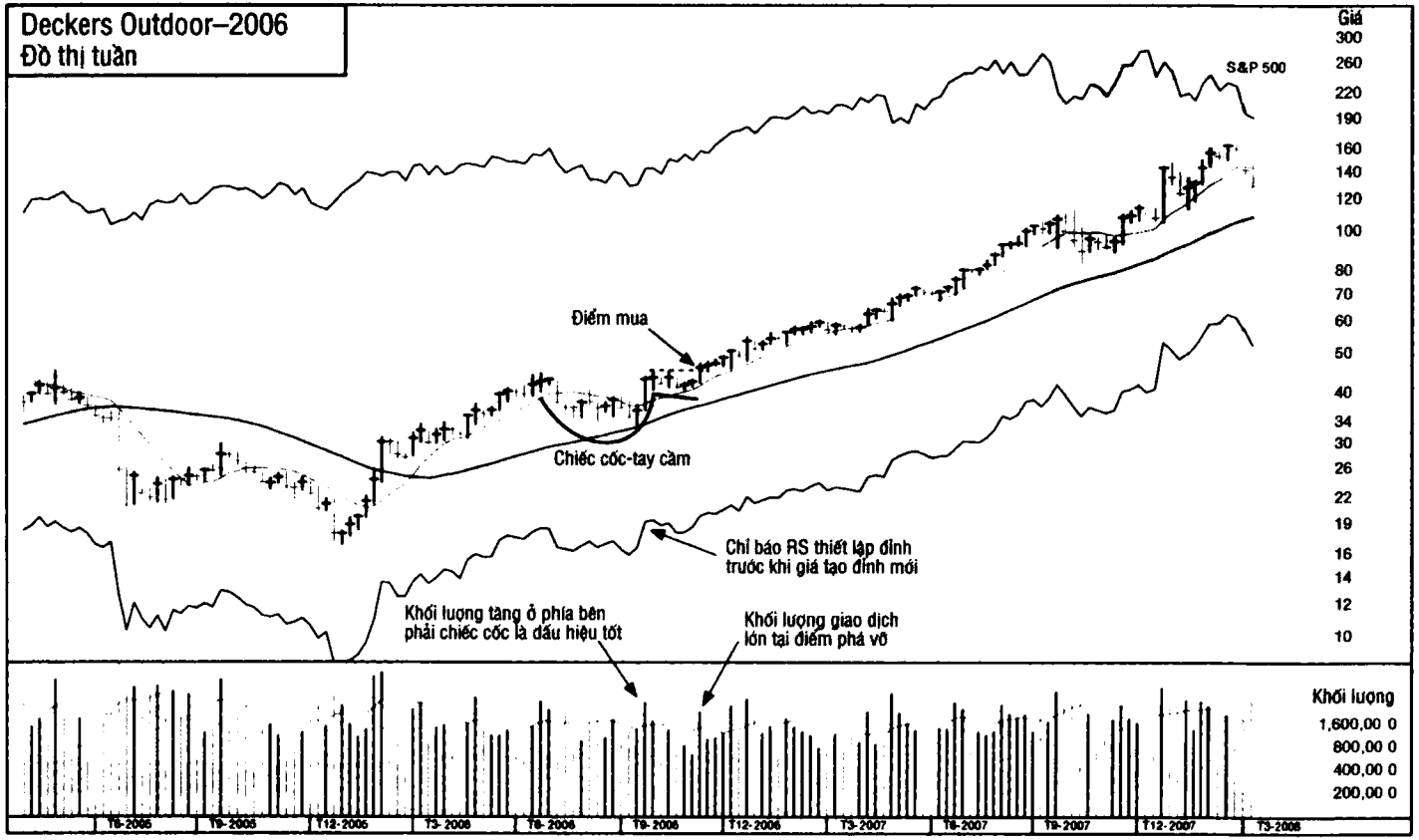

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
S&P 500
Khối lượng

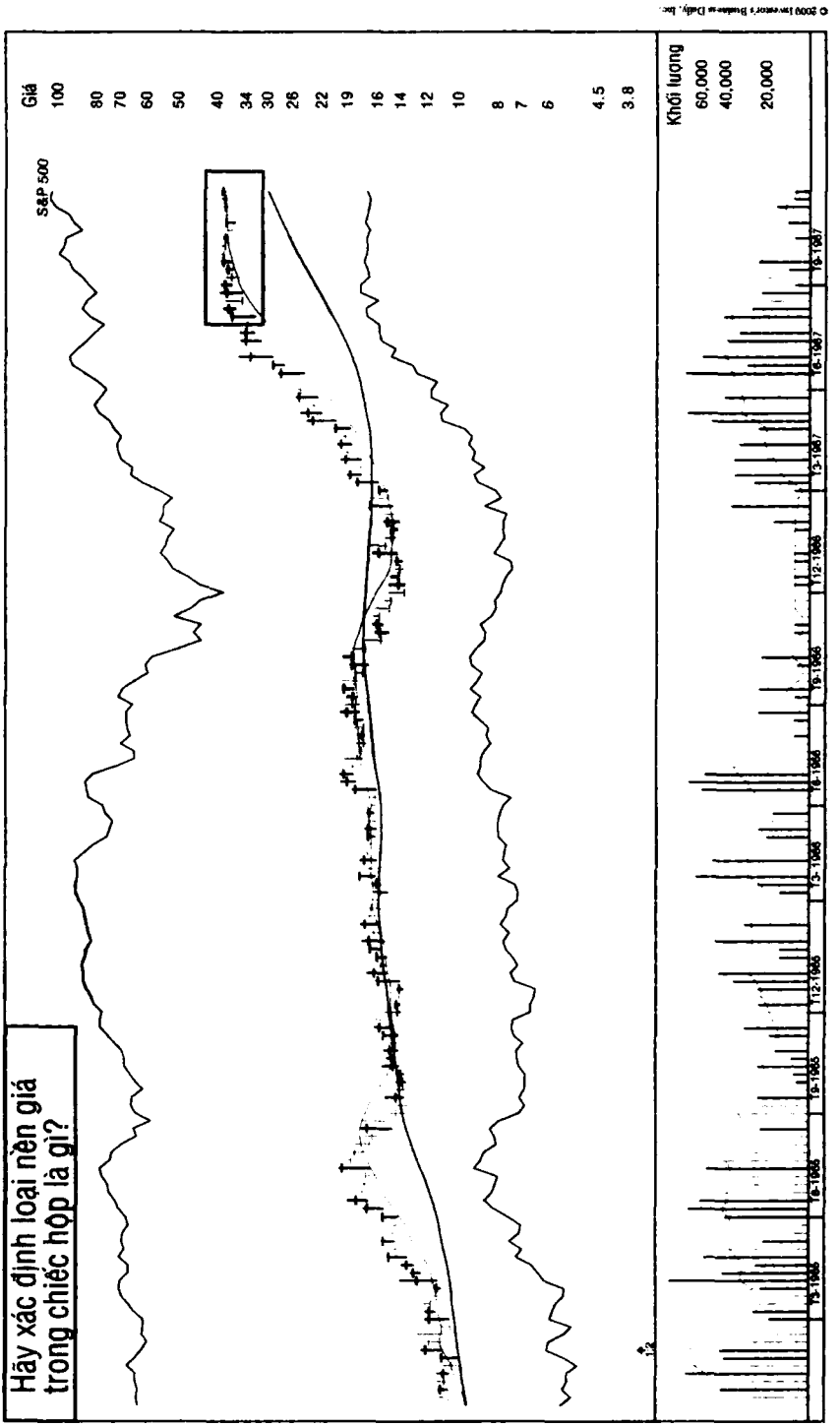
▶ Đáp án

Amgen–1990
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
Khối lượng
12,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
Điểm mua
Hai đáy
Cú rũ bỏ: giá đóng cửa nằm
ở nửa trên khung giá tuần đi
kèm khối lượng giao dịch lớn.
T3-1990
T12-1990
T6-1990
T12-1989
T6-1989
T3-1991
T12-1991
T6-1991
T9-1991
T3-1992

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
S&P 500
Giá
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
Khối lượng
3,500,000
1,860,000
860,000
440,000
220,000

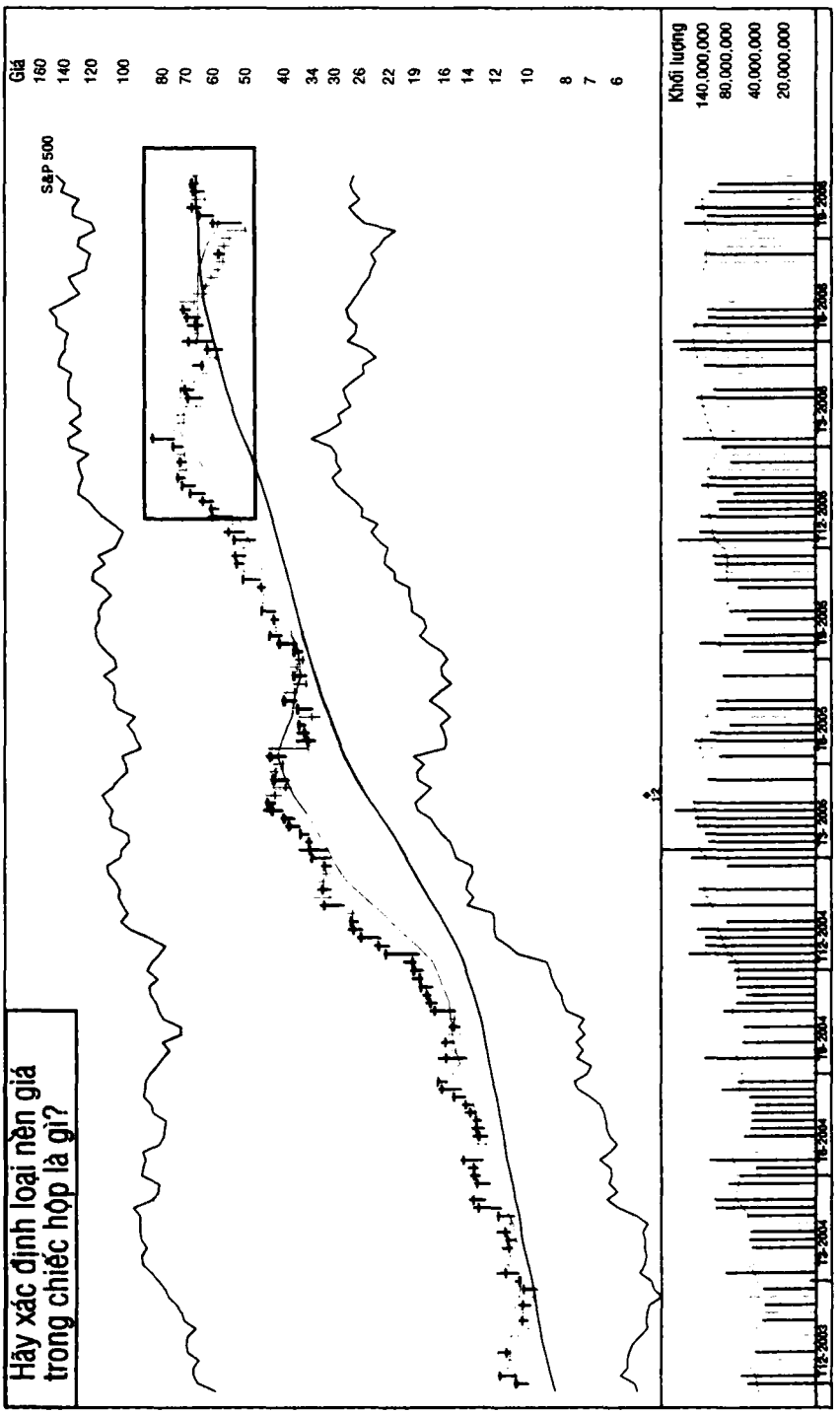
▸ Đáp án

Deckers Outdoor–2006
Đồ thị tuần
Giá
300
260
220
190
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
S&P 500
Điểm mua
Chiếc cốc-tay cầm
Chỉ báo RS thiết lập đỉnh
trước khi giá tạo đỉnh mới
Khối lượng tăng ở phía bên
phải chiếc cốc là dấu hiệu tốt
Khối lượng giao dịch
lớn tại điểm phá vỡ
Khối lượng
1,600,00 0
800,00 0
400,00 0
200,00 0
T6-2005
T9-2005
T12-2005
T3-2006
T6-2006
T9-2006
T12-2006
T3-2007
T6-2007
T9-2007
T12-2007
T3-2008
© 2008 Investor's Business Daily, Inc.

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
S&P 500
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
Khối lượng
60,000
40,000
20,000

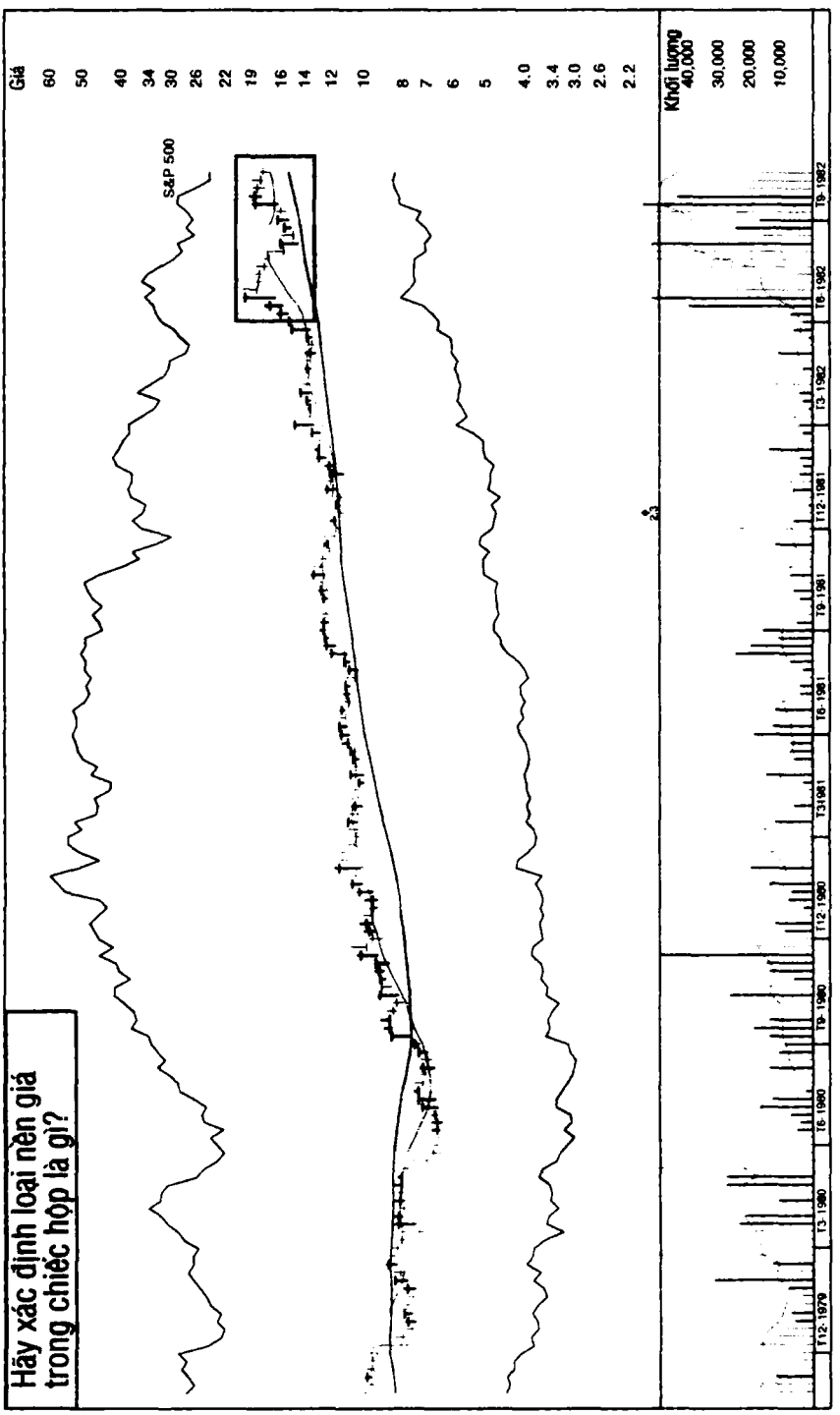
▶ Đáp án

Hilton Hotels–1967
Đồ thị tuần
Giá
S&P 500
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
Khối lượng
60,000
40,000
20,000
Điểm mua
Nền giá phẳng
Thanh khoản cạn kiệt trong quá trình hình thành nền giá
Khối lượng lớn ở điểm phá vỡ

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
S&P 500
Khối lượng

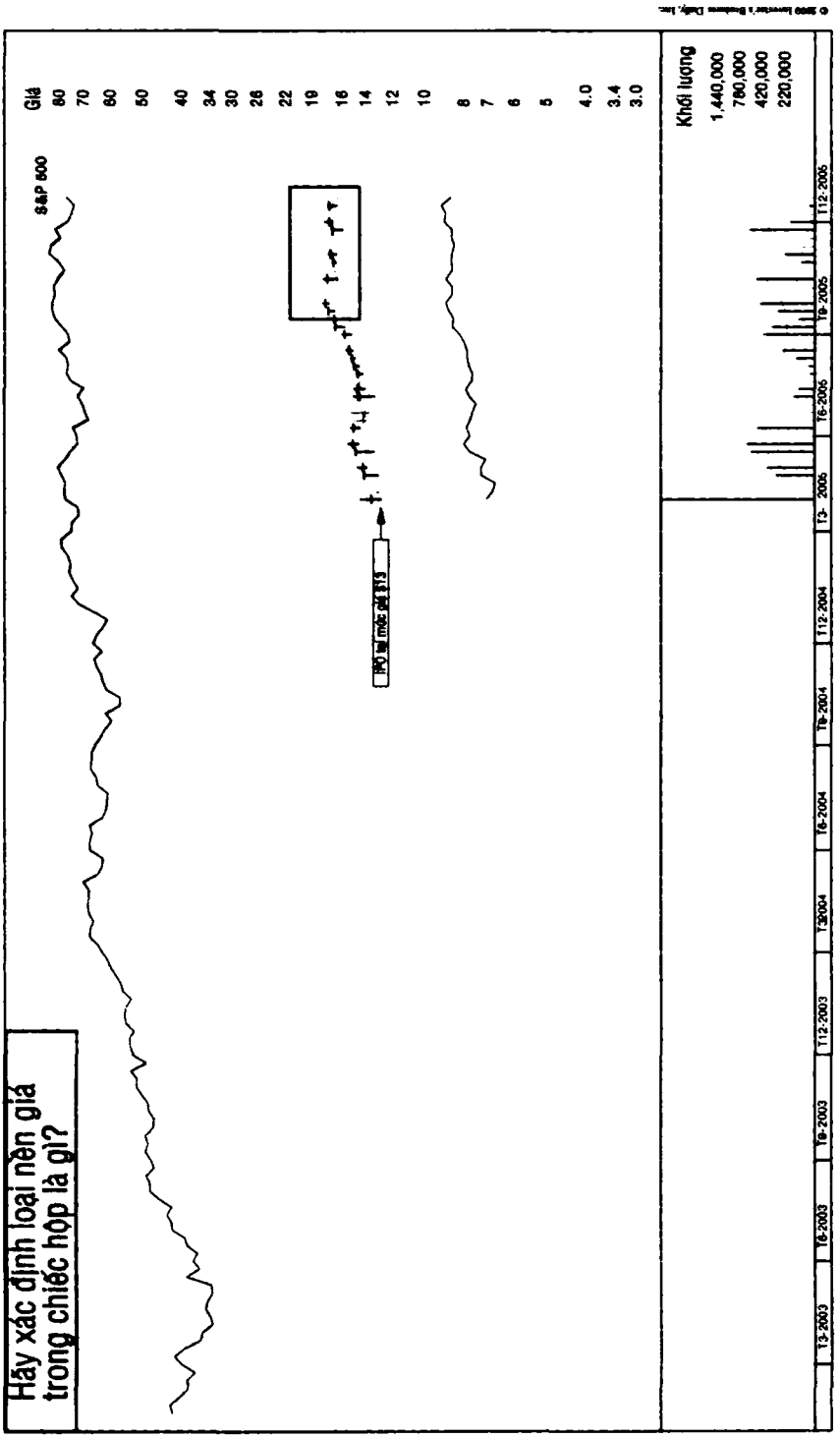
▶ Đáp án

Apple–2006
Đồ thị tuần
Giá
S&P 500
400
340
300
280
220
190
160
140
120
100
80
70
60
45
38
32
28
24
20
17
15
Khối lượng
140,000,000
80,000,000
40,000,000
20,000,000
Điểm mua
Mẫu hình hai đáy
có tay cầm
T1-2006
T2-2006
T3-2006
T4-2006
T1-2007
T2-2007
T3-2007
T4-2007

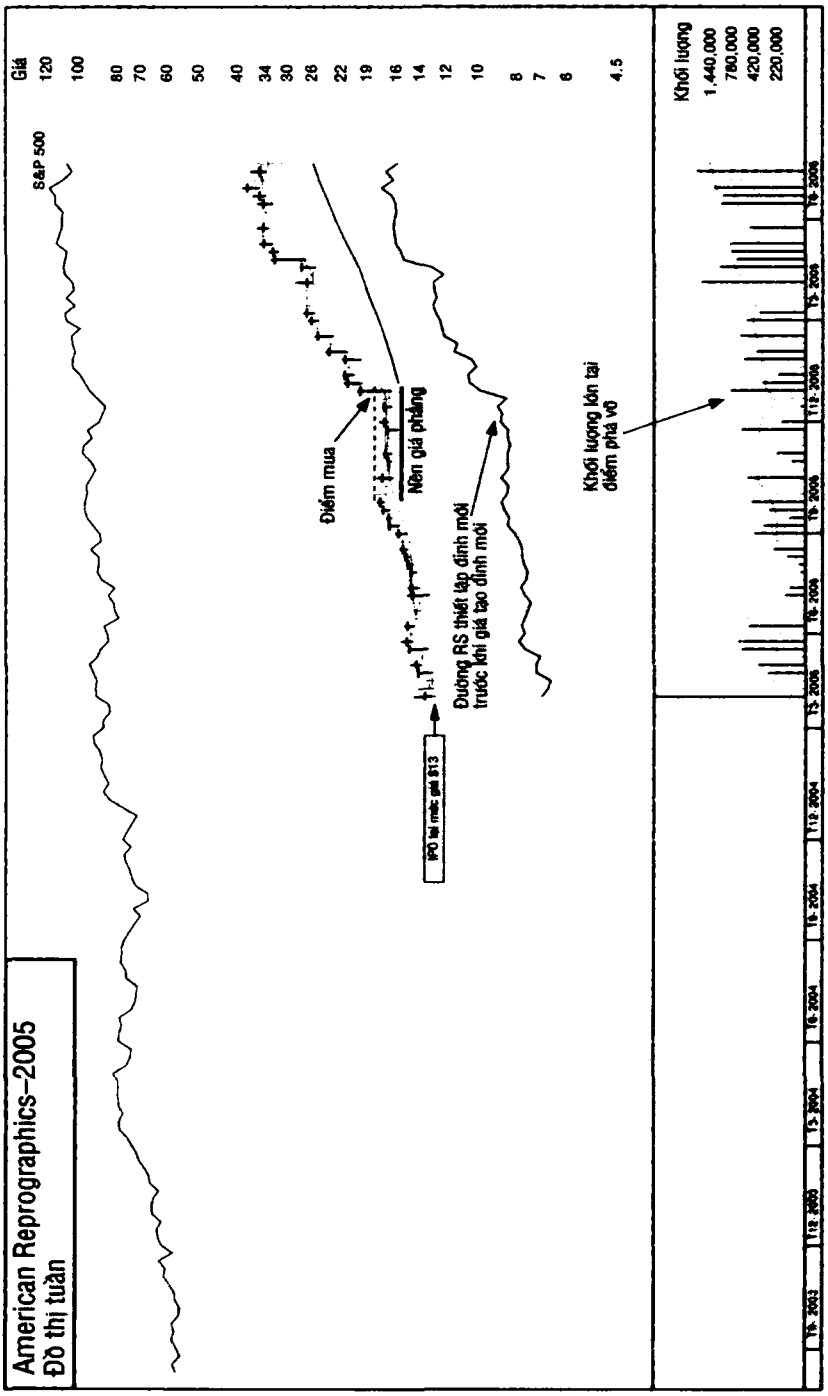

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
S&P 500
Khối lượng

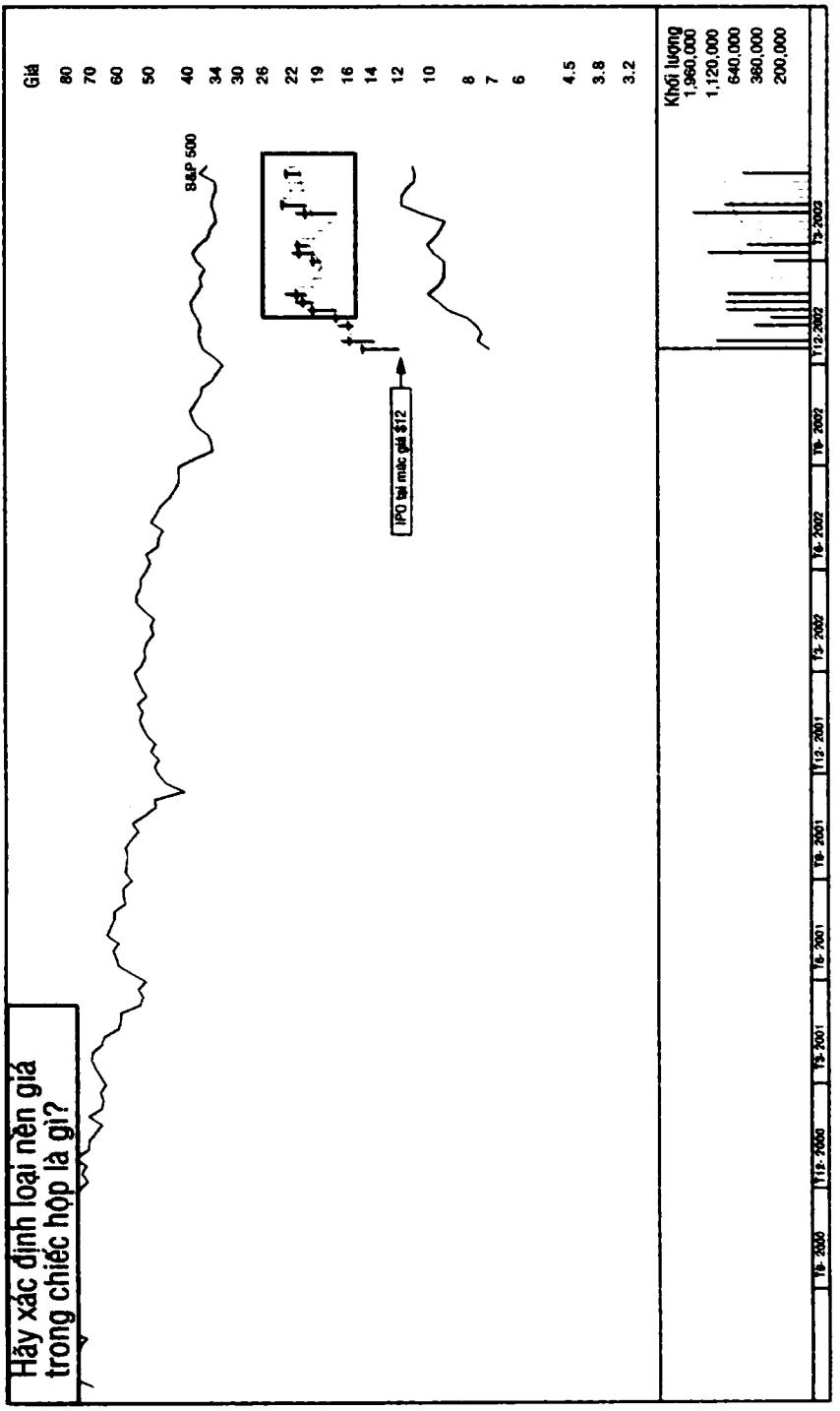
▶ Đáp án

Family Dollar Stores–1982
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
3.2
2.8
2.4
2.0
1.7
Khối lượng
160,000
80,000
40,000
Thị trường đảo chiều tăng giá
Điểm mua
Xu hướng tăng trước đó

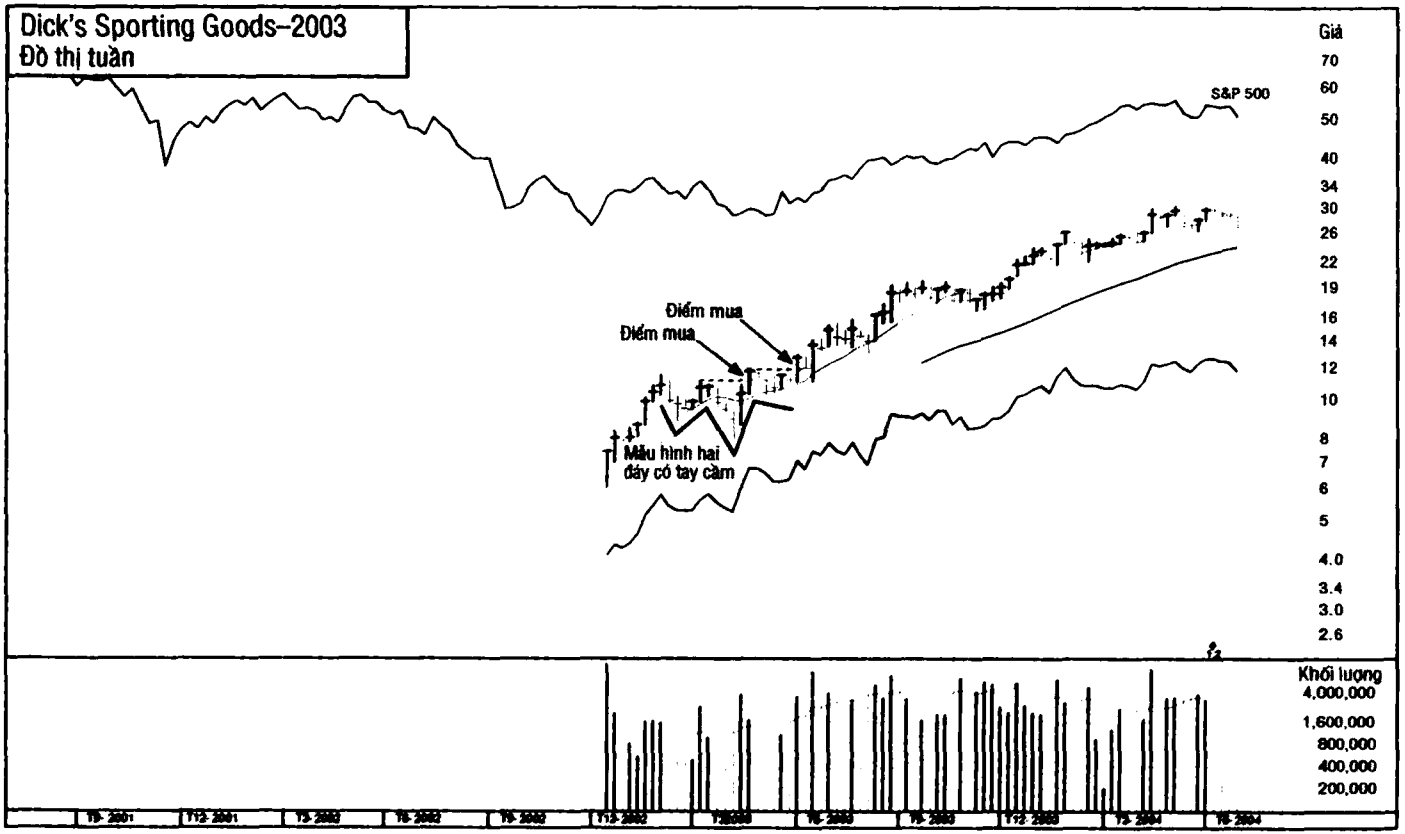

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
S&P 500
Giá
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
3.0
Khối lượng
1,440,000
780,000
420,000
220,000
13-2003
16-2003
Te-2003
112-2003
Y32004
16-2004
Te-2004
112-2004
13-2006
16-2006
Te-2005
112-2006

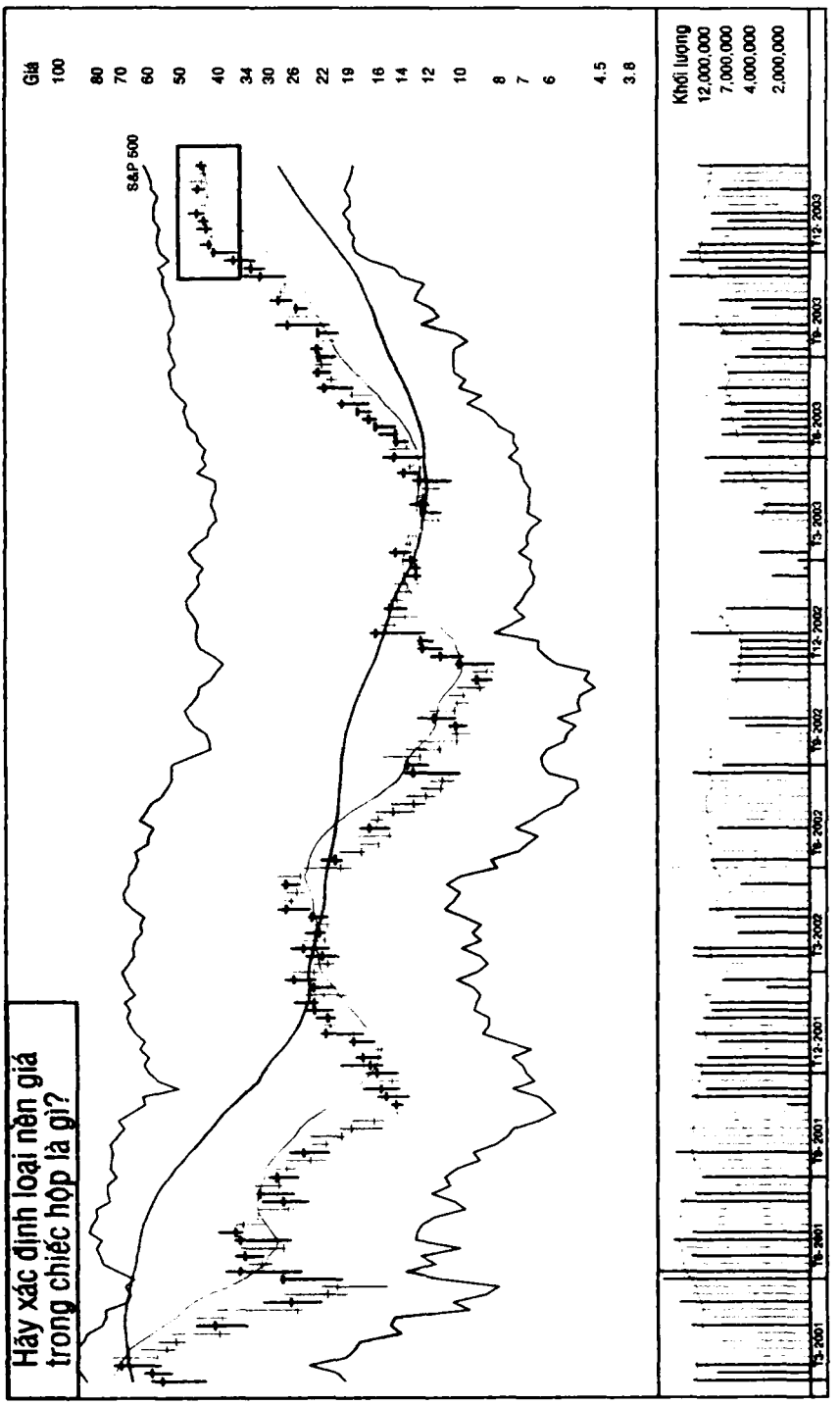
▶ Đáp án

American Reprographics–2005
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
Khối lượng
1,440,000
780,000
420,000
220,000
Điểm mua
Nền giá phẳng
IPO tại mức giá $13
Đường RS thiết lập đỉnh mới trước khi giá tạo đỉnh mới
Khối lượng lớn tại điểm phá vỡ
Th. 2003
T12. 2003
Th. 2004
T12. 2004
Th. 2005
T12. 2005
Th. 2006
T12. 2006
Th. 2007

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
3.2
S&P 500
IPO tại mức giá $12
Khối lượng
1,960,000
1,120,000
640,000
360,000
200,000
Th- 2000
Th12- 2000
Th- 2001
Th- 2001
Th- 2001
Th12- 2001
Th- 2002
Th- 2002
Th- 2002
Th12- 2002
Th- 2003

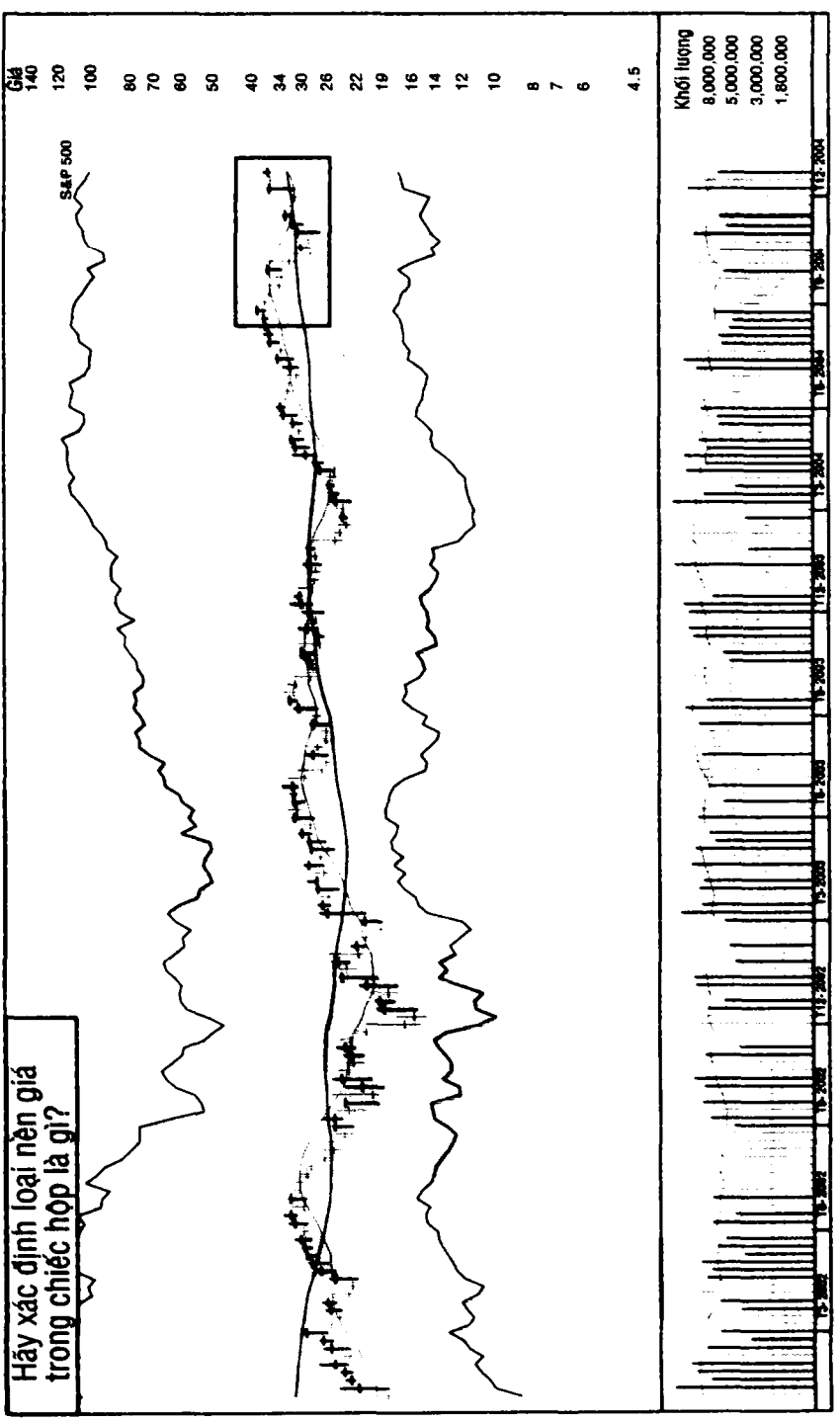
▸ Đáp án

Dick's Sporting Goods–2003
Đồ thị tuần
Giá
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
3.0
2.6
S&P 500
Điểm mua
Điểm mua
Mẫu hình hai đáy có tay cầm
Khối lượng
4,000,000
1,600,000
800,000
400,000
200,000

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
S&P 500
Khối lượng
12,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
15-2001
16-2001
1-2-2001
15-2002
16-2002
1-2-2002
15-2003
16-2003
1-2-2003

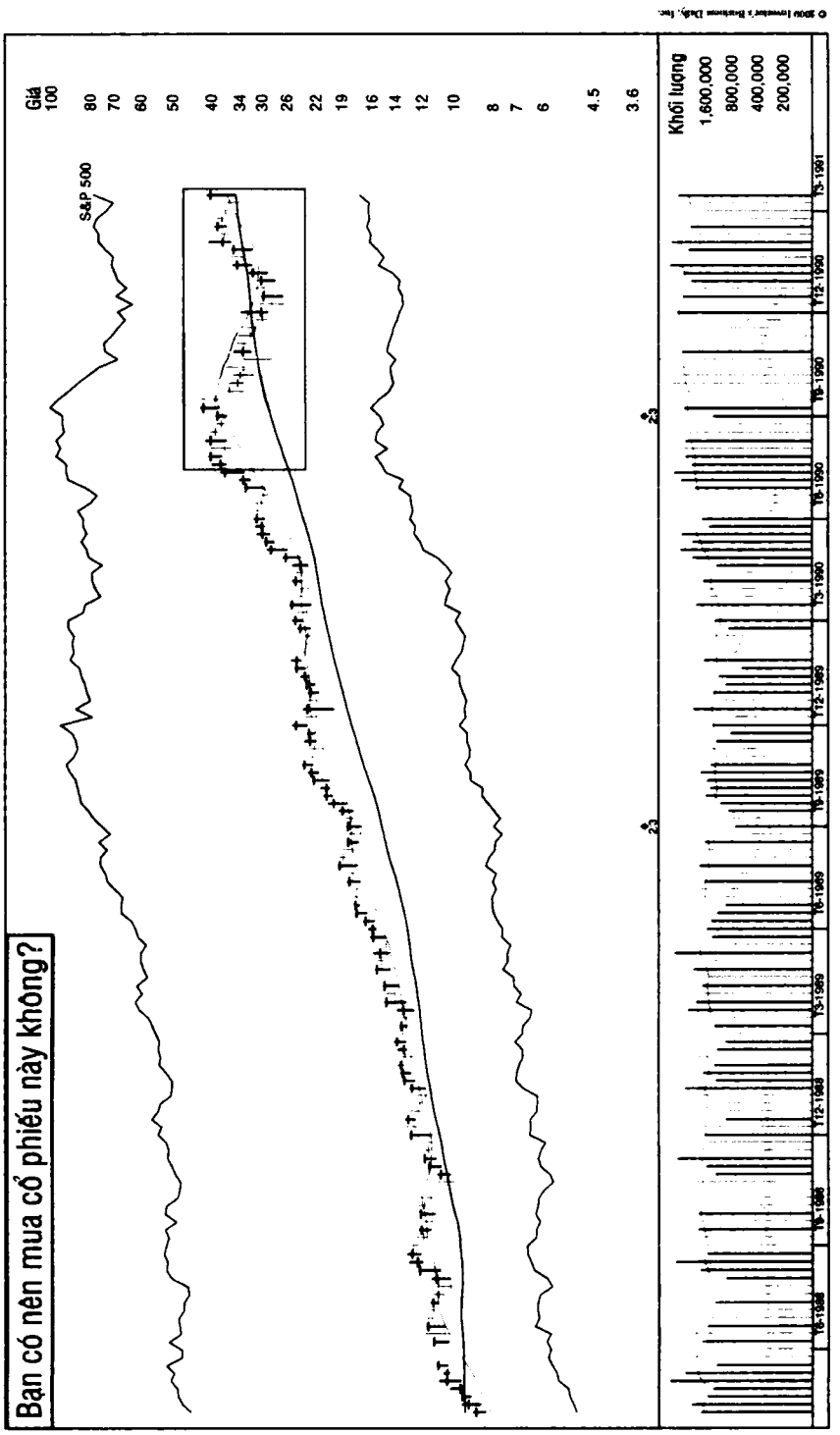
▶ Đáp án

Research in Motion–2003
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
Khối lượng
80,000,000
50,000,000
30,000,000
10,000,000
Điểm mua
Nền giá phẳng
Khối lượng lớn nhất trong vài năm gần đây
12
15 2002
15 2003
15 2004
15 2005

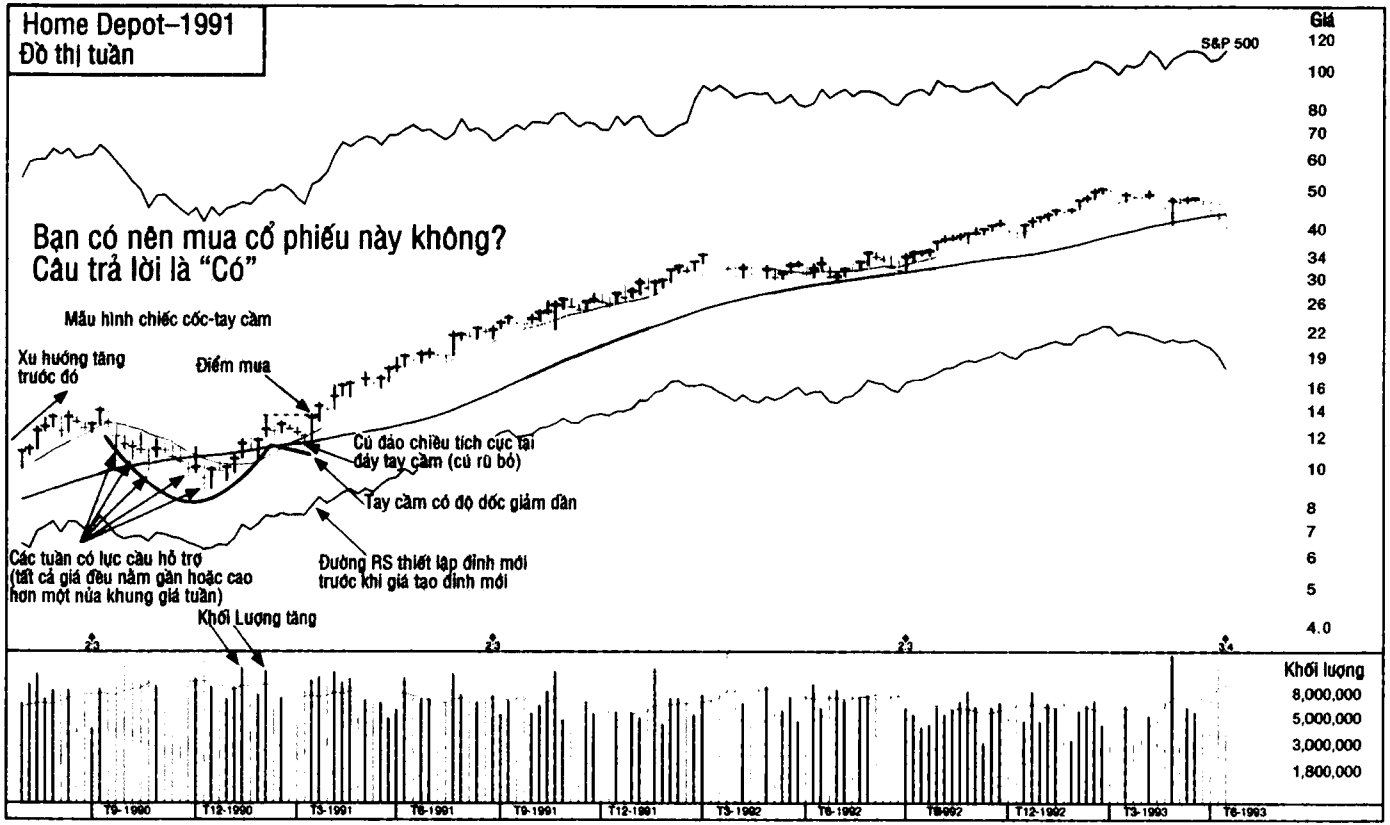

Hãy xác định loại nền giá trong chiếc hộp là gì?
Giá
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
S&P 500
Khối lượng
8,000,000
5,000,000
3,000,000
1,800,000

▶ Đáp án

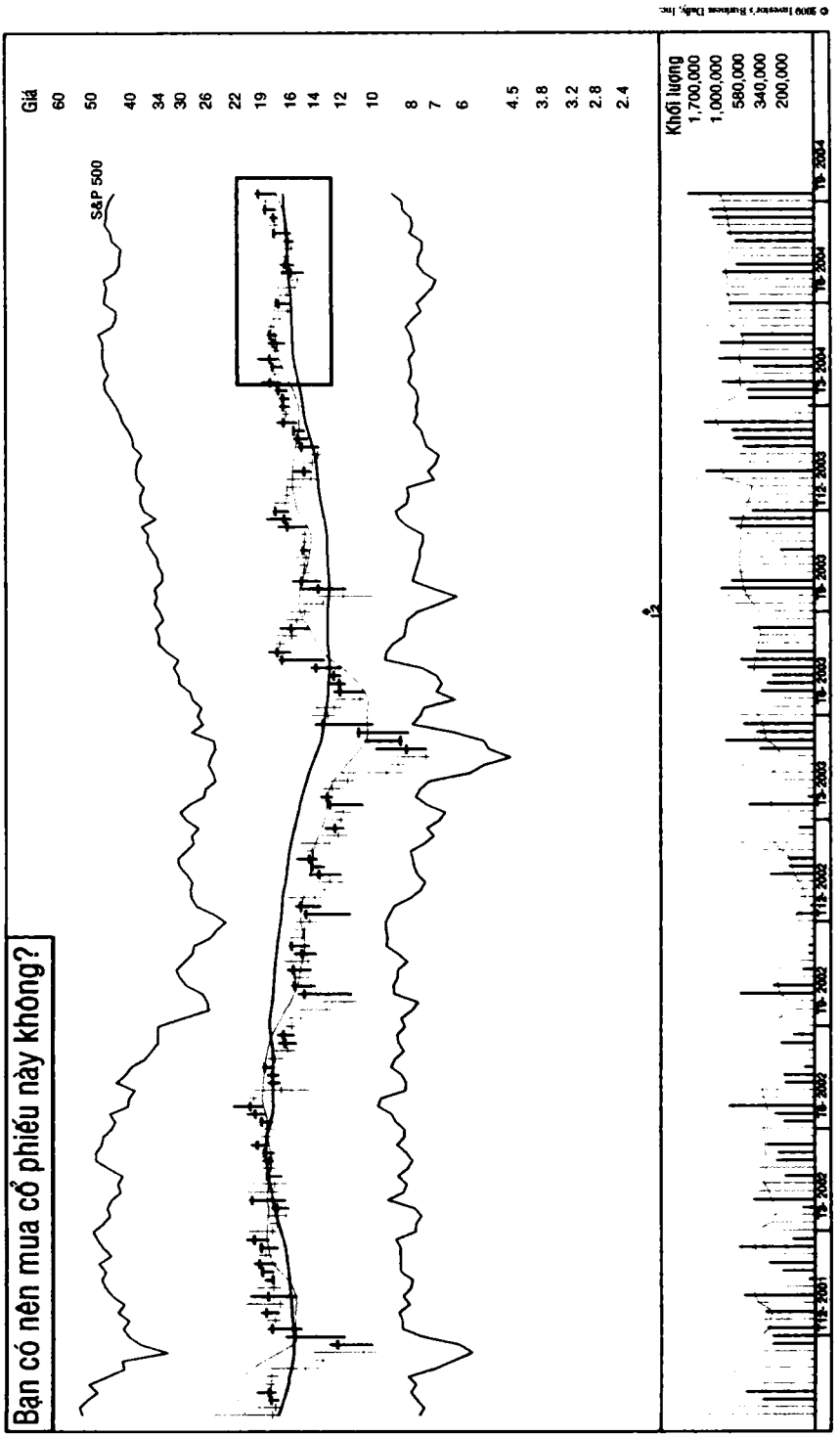
Abercrombie & Fitch–2004
Đồ thị tuần
Giá
190
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
S&P 500
Điểm mua
Chiếc cốc-tay cầm
Sự xác nhận của đường RS
(tại đỉnh mới)
Khối lượng
8,000,000
5,000,000
3,000,000
1,800,000
T1-2002
T3-2003
T1-2003
T3-2003
T1-2004
T3-2004
T1-2004
T3-2004
T1-2004
T3-2004
T1-2005
T3-2005
T1-2006
T3-2006

Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.6
S&P 500
Khối lượng
1,600,000
800,000
400,000
200,000

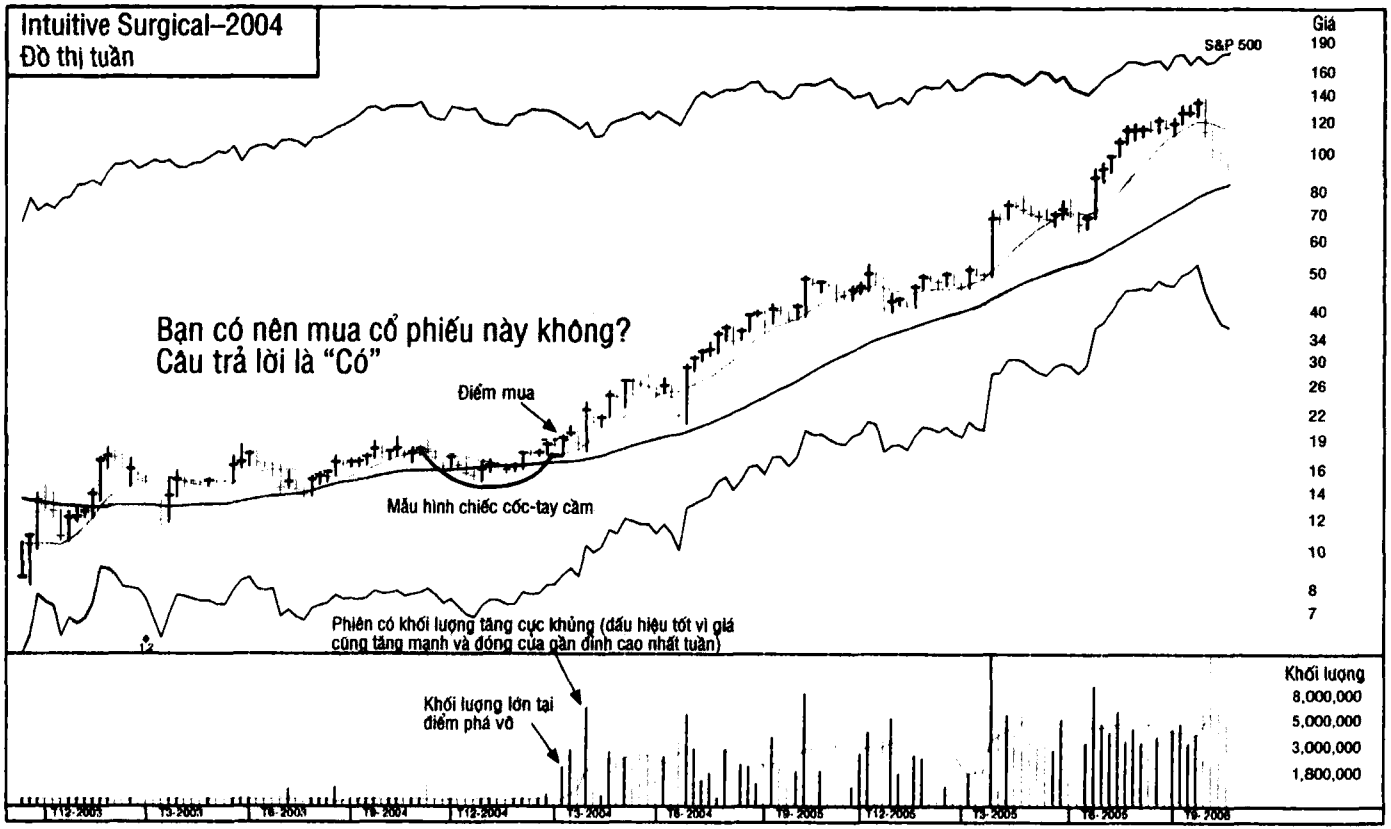
▸ Đáp án

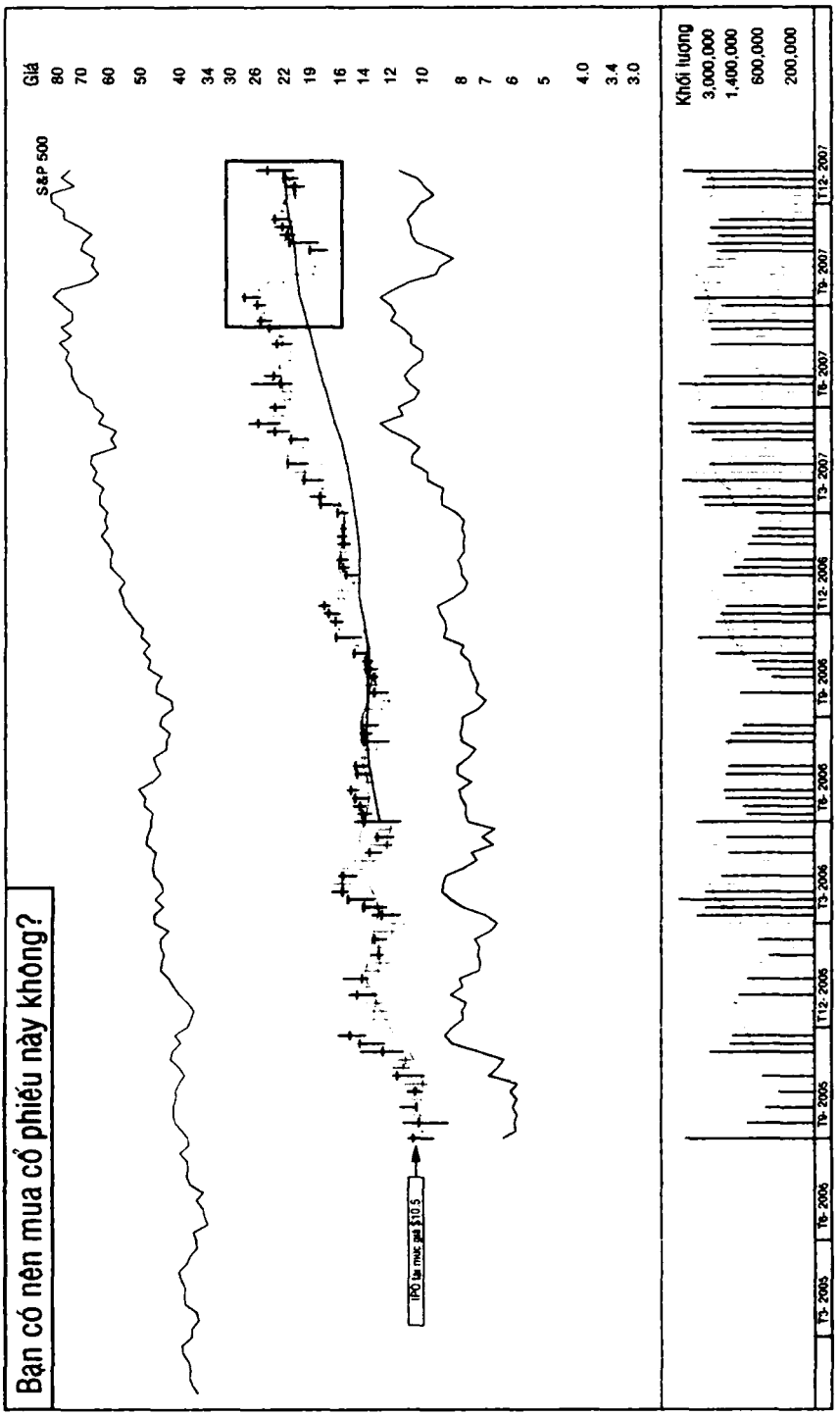
© 2000 Investor's Business Daily, Inc.

Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
Giá
S&P 500
Khối lượng

▶ Đáp án

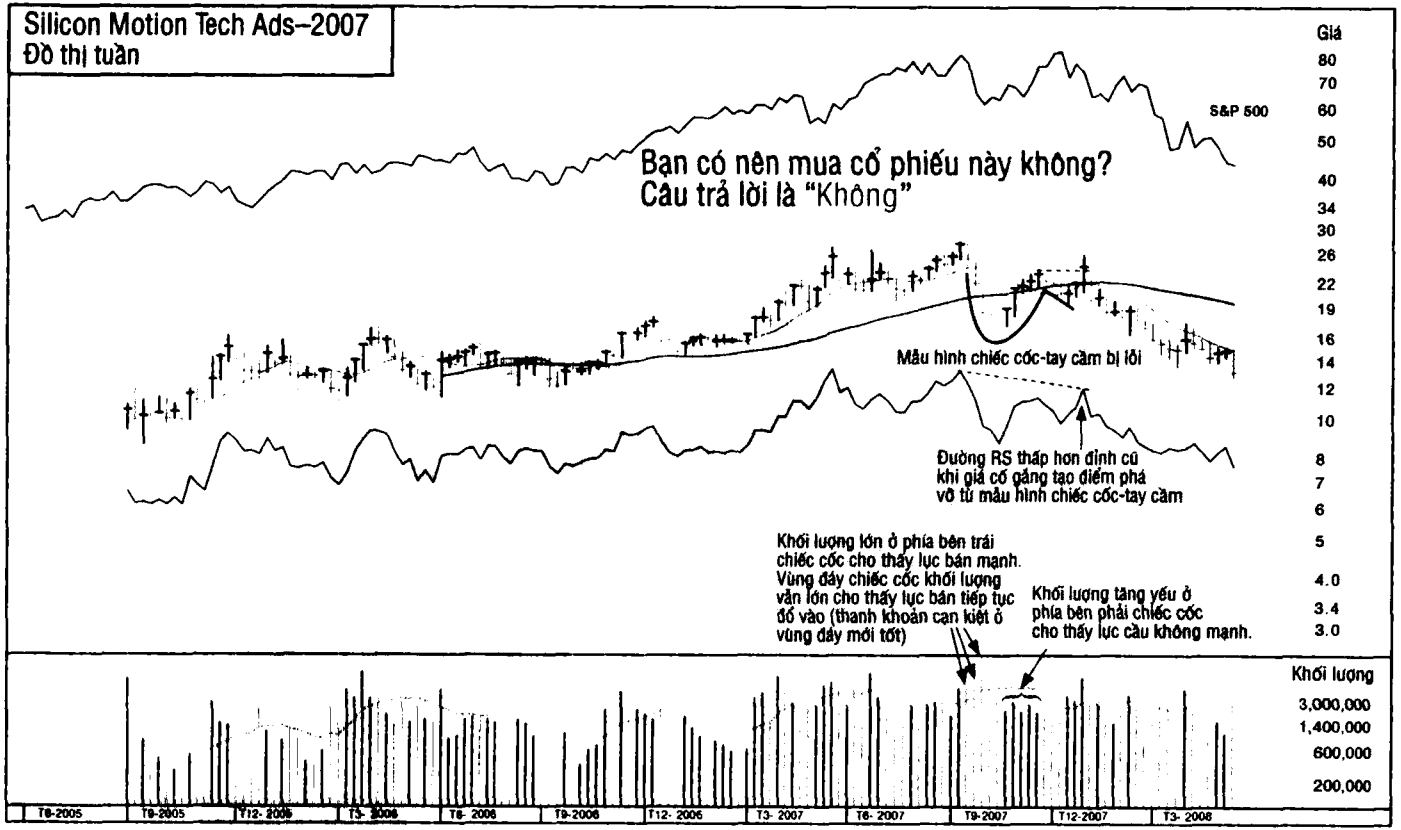

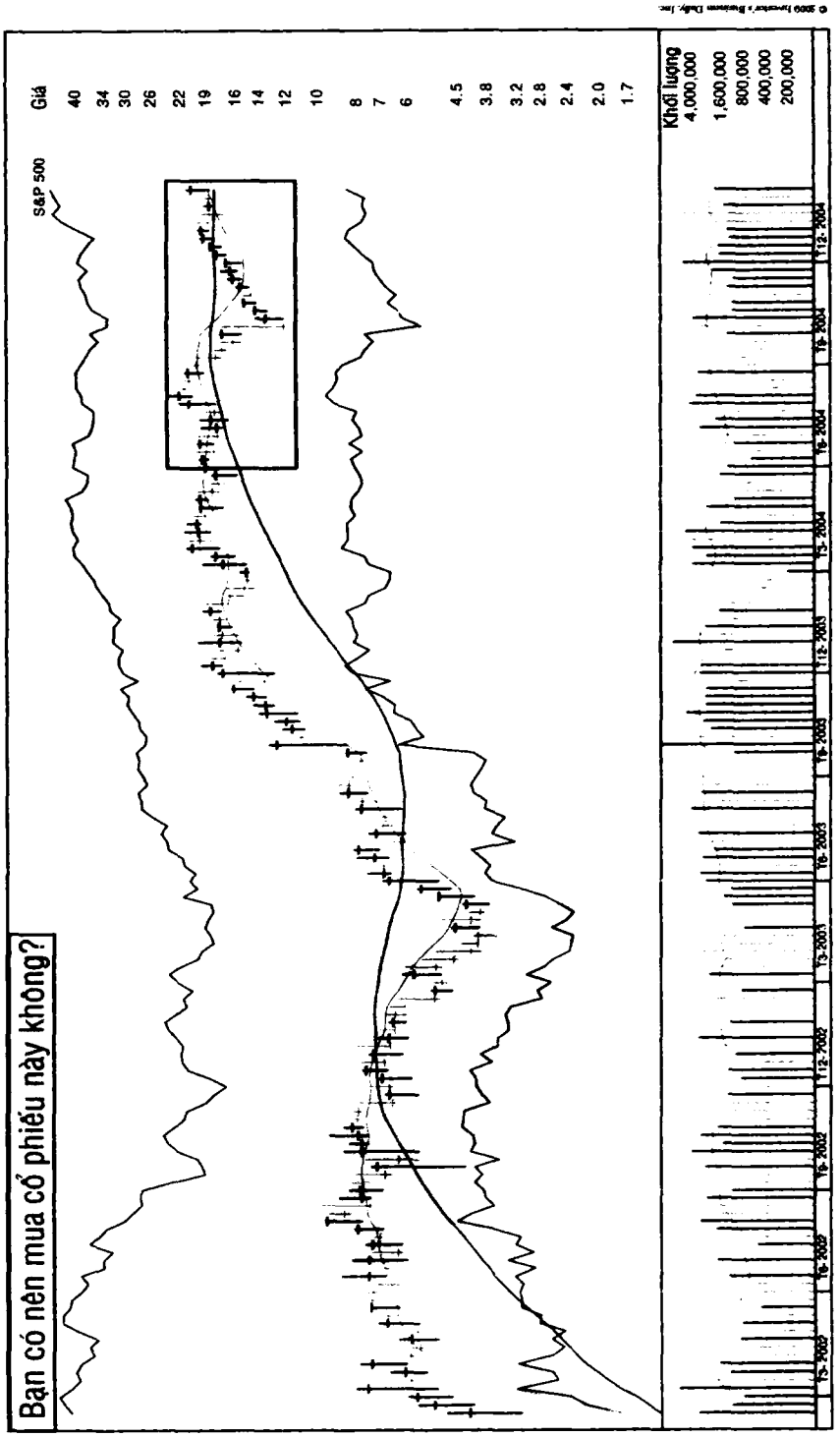
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

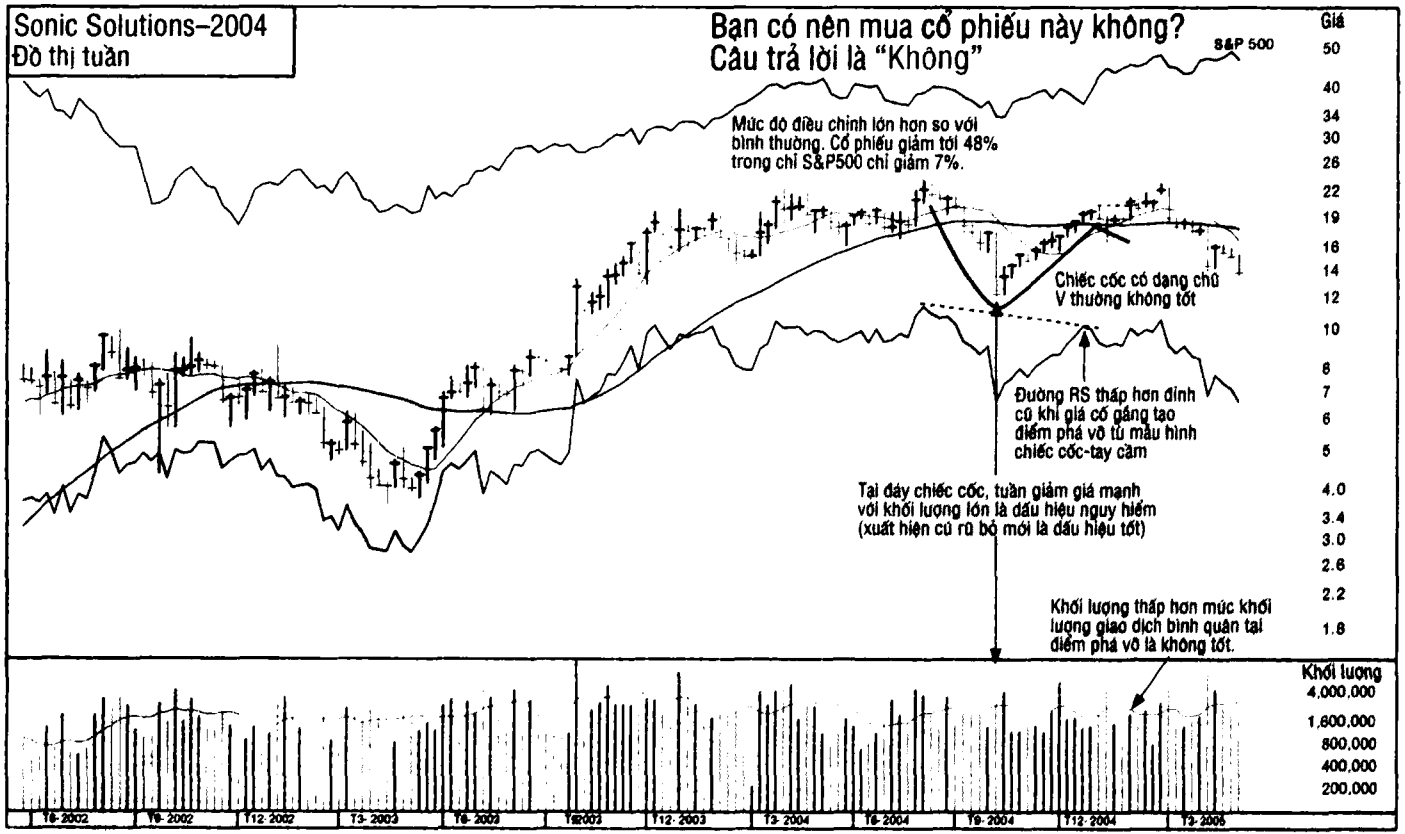
© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

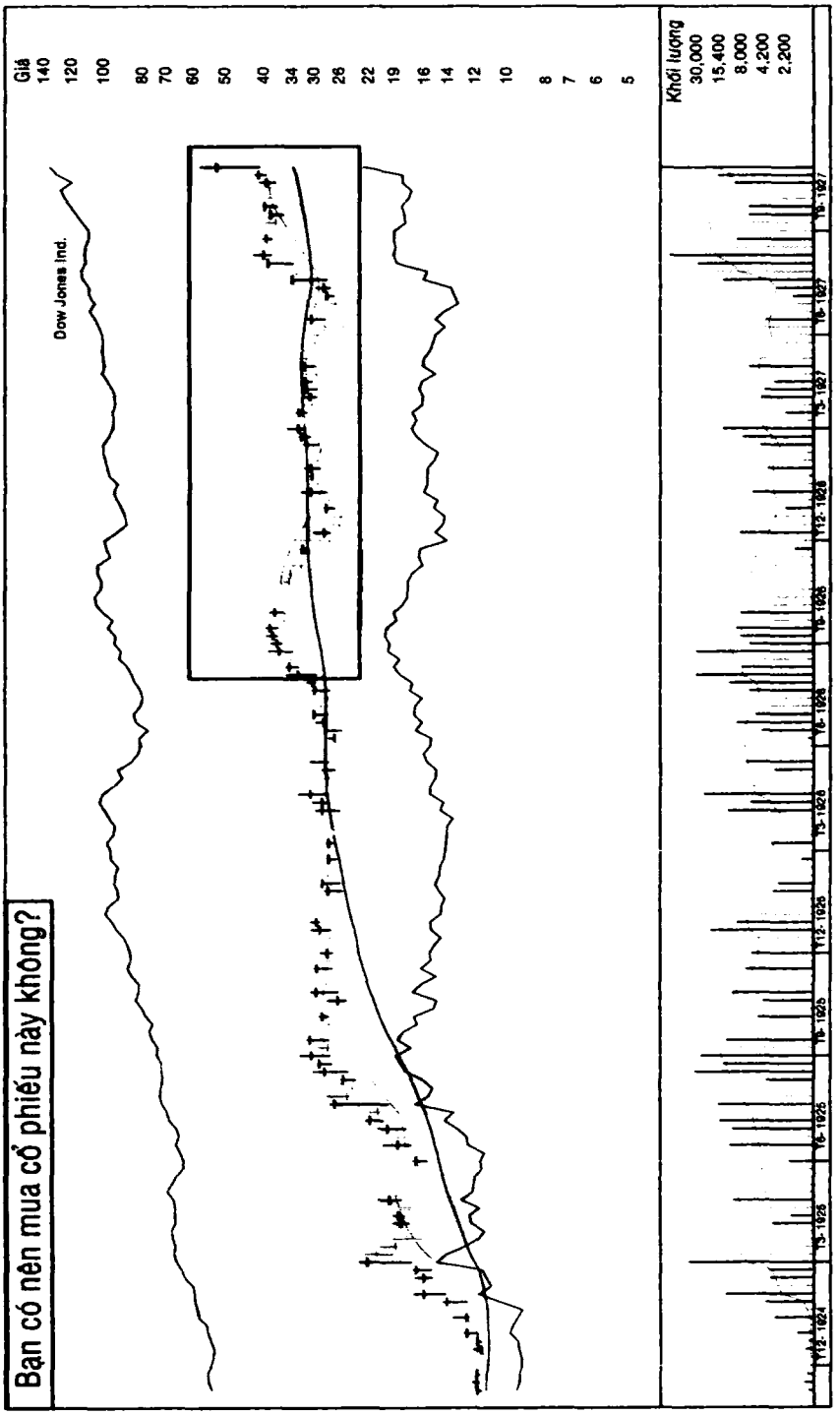
▸ Đáp án

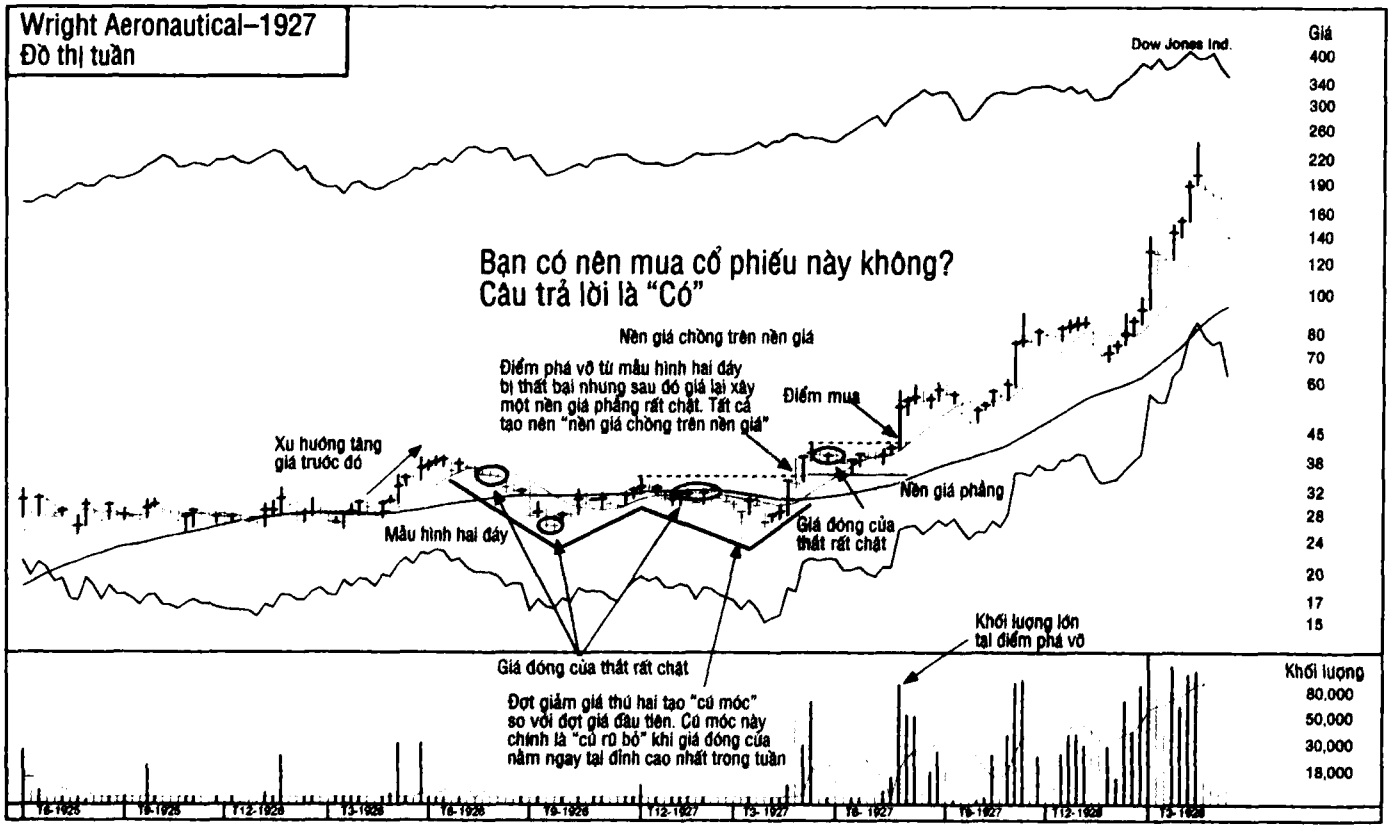

Silicon Motion Tech Ads–2007
Đồ thị tuần
Giá
S&P 500
Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
Câu trả lời là "Không"
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm bị lỗi
Đường RS thấp hơn đỉnh cũ
khi giá cố gắng tạo điểm phá
vỡ từ mẫu hình chiếc cốc-tay cầm
Khối lượng lớn ở phía bên trái
chiếc cốc cho thấy lực bán mạnh.
Vùng đáy chiếc cốc khối lượng
vẫn lớn cho thấy lực bán tiếp tục
đổ vào (thanh khoản cạn kiệt ở
vùng đáy mới tốt)
Khối lượng tăng yếu ở
phía bên phải chiếc cốc
cho thấy lực cầu không mạnh.
Khối lượng
3,000,000
1,400,000
600,000
200,000
T9-2005
T12-2005
T3-2006
T6-2006
T9-2006
T12-2006
T3-2007
T6-2007
T9-2007
T12-2007
T3-2008

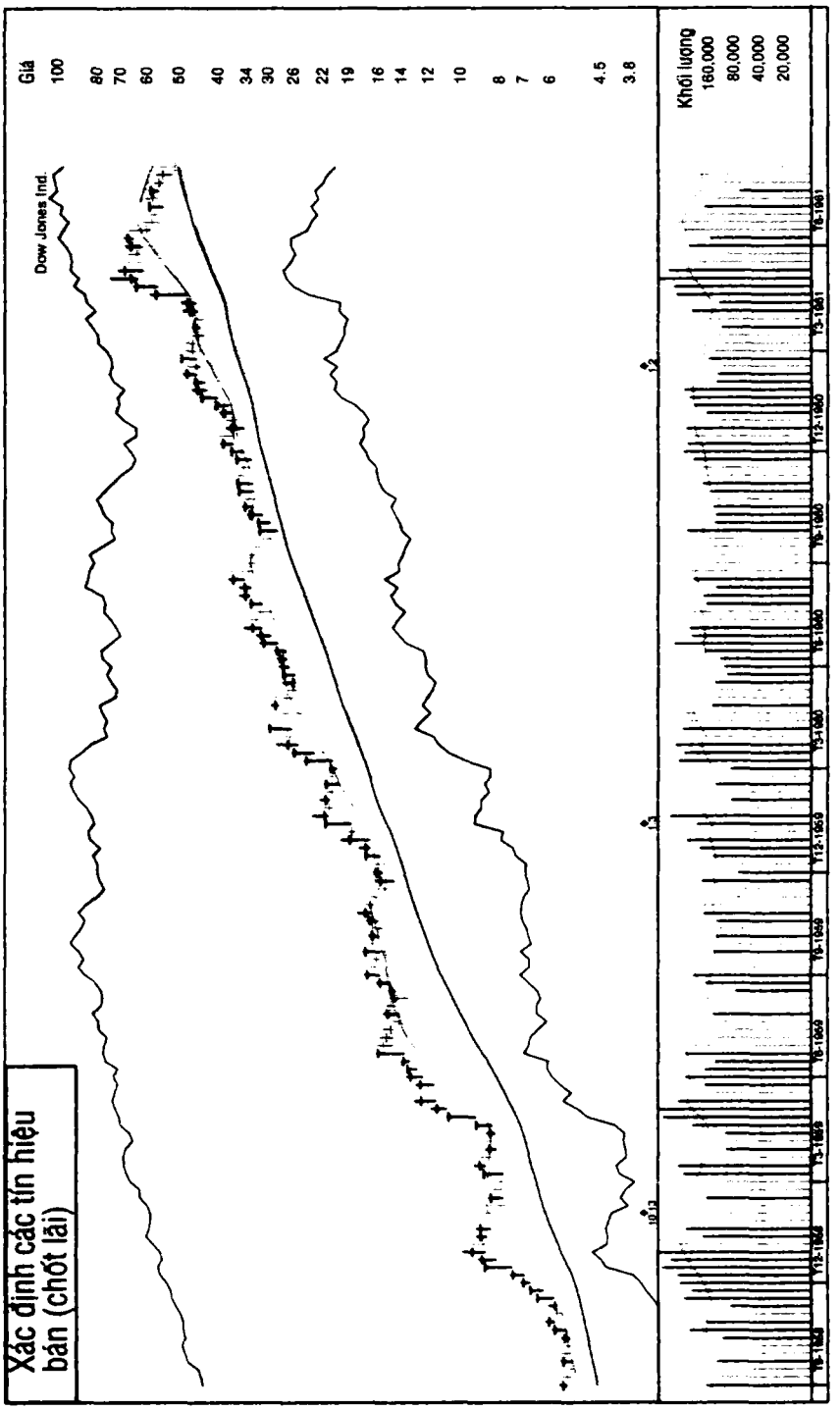

Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
S&P 500
Giá
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
3.2
2.8
2.4
2.0
1.7
Khối lượng
4,000,000
1,600,000
800,000
400,000
200,000

▸ Đáp án

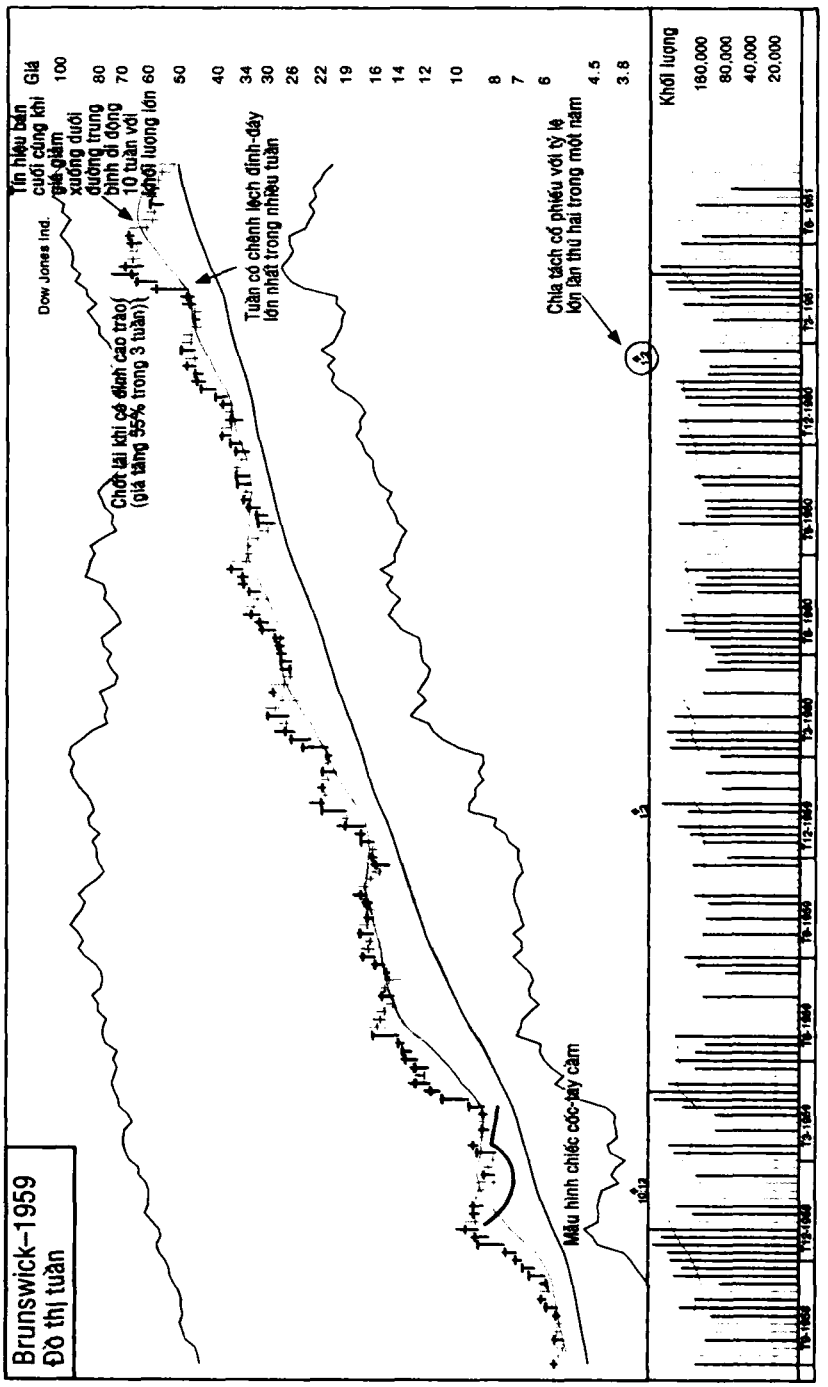

Sonic Solutions–2004
Đồ thị tuần
Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
Câu trả lời là "Không"
S&P 500
Giá
Mức độ điều chỉnh lớn hơn so với bình thường. Cổ phiếu giảm tới 48% trong chỉ S&P500 chỉ giảm 7%.
Chiếc cốc có dạng chữ V thường không tốt
Đường RS thấp hơn đỉnh cũ khi giá cố gắng tạo điểm phá vỡ từ mẫu hình chiếc cốc-tay cầm
Tại đáy chiếc cốc, tuần giảm giá mạnh với khối lượng lớn là dấu hiệu nguy hiểm (xuất hiện cú rũ bỏ mới là dấu hiệu tốt)
Khối lượng thấp hơn mức khối lượng giao dịch bình quân tại điểm phá vỡ là không tốt.
Khối lượng
T6-2002
T9-2002
T12-2002
T3-2003
T6-2003
T9-2003
T12-2003
T3-2004
T6-2004
T9-2004
T12-2004
T3-2005

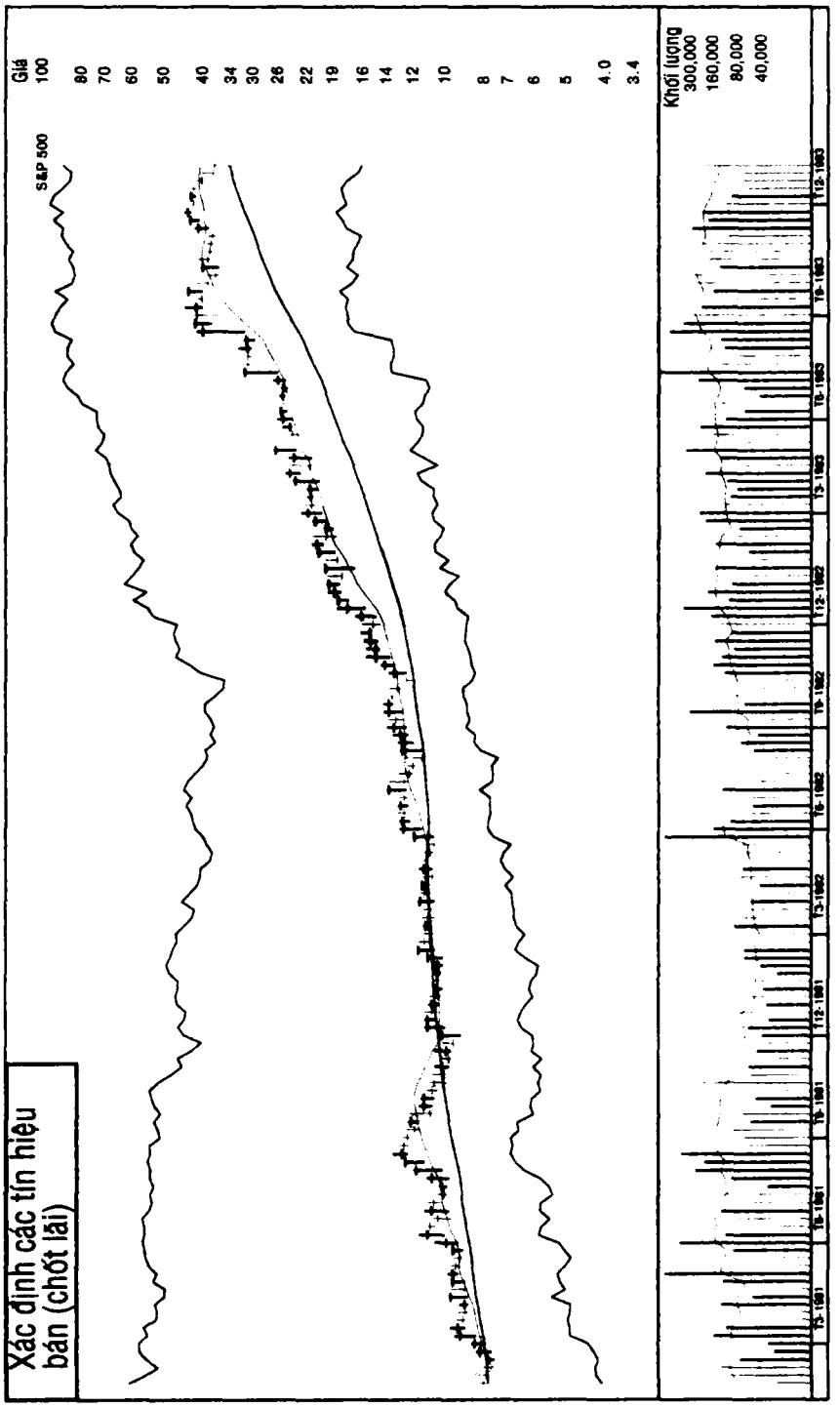

Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
Dow Jones Ind.
Giá
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
Khối lượng
30,000
15,400
8,000
4,200
2,200

Wright Aeronautical–1927
Đồ thị tuần
Dow Jones Ind.
Giá
400
340
300
260
220
190
160
140
120
100
80
70
60
45
38
32
28
24
20
17
15
Bạn có nên mua cổ phiếu này không?
Câu trả lời là "Có"
Nền giá chồng trên nền giá
Điểm phá vỡ từ mẫu hình hai đáy bị thất bại nhưng sau đó giá lại xây một nền giá phẳng rất chặt. Tất cả tạo nên "nền giá chồng trên nền giá"
Điểm mua
Xu hướng tăng giá trước đó
Nền giá phẳng
Mẫu hình hai đáy
Giá đóng của thất rất chặt
Khối lượng lớn tại điểm phá vỡ
Giá đóng của thất rất chặt
Đợt giảm giá thứ hai tạo "cú móc" so với đợt giá đầu tiên. Cú móc này chính là "cú rũ bỏ" khi giá đóng cửa nằm ngay tại đỉnh cao nhất trong tuần
Khối lượng
80,000
50,000
30,000
18,000
T6-1925
T9-1925
T12-1925
T3-1926
T6-1926
T9-1926
T12-1926
T3-1927
T6-1927
T9-1927
T12-1927
T3-1928

Xác định các tín hiệu bán (chốt lãi)
Dow Jones Ind.
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
4.5
3.8
Khối lượng
160,000
80,000
40,000
20,000

▶ Đáp án

Brunswick–1959
Đồ thị tuần
Dow Jones Ind.
Giá
Khối lượng
Tín hiệu bán cuối cùng khi giá giảm xuống dưới đường trung bình di động 10 tuần với khối lượng lớn
Chốt lại khi có đỉnh cao trào (giá tăng 55% trong 3 tuần)
Tuần có chênh lệch đỉnh-đáy lớn nhất trong nhiều tuần
Chia tách cổ phiếu với tỷ lệ lớn lần thứ hai trong một năm
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm

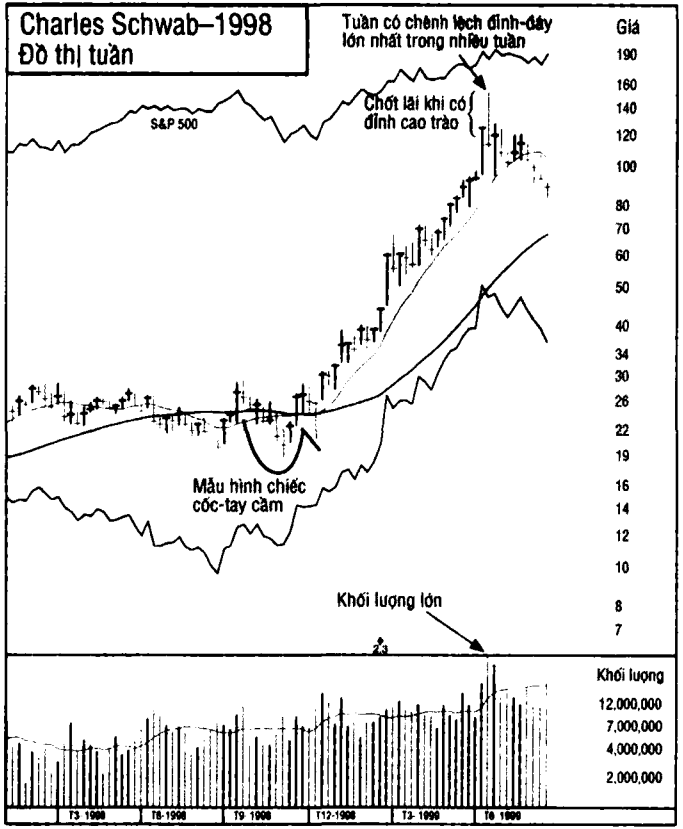

Xác định các tín hiệu bán (chốt lãi)
Giá
S&P 500
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
Khối lượng
300,000
160,000
80,000
40,000

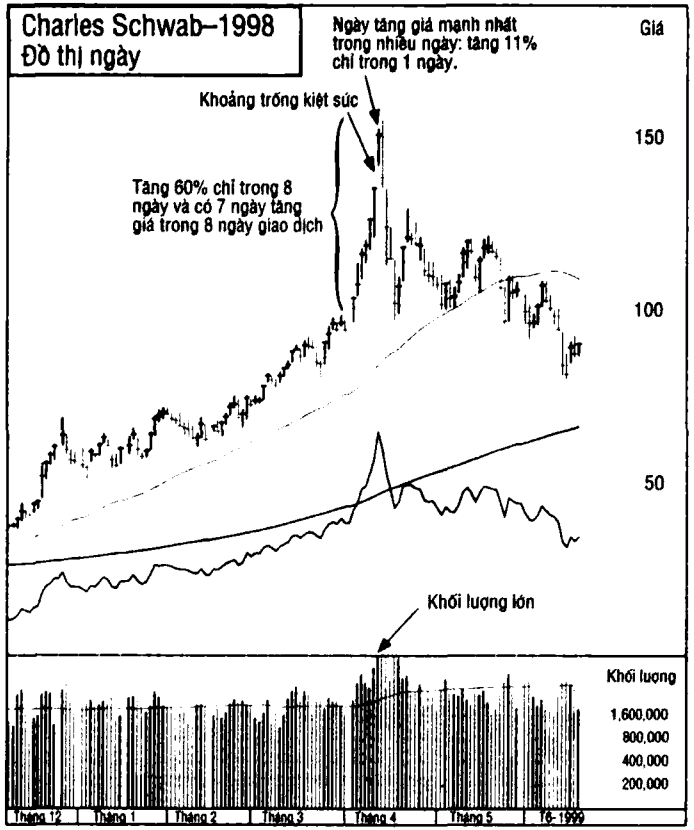
▶ Đáp án

Collins & Aikman–1982
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
100
80
70
60
50
40
34
30
26
22
19
16
14
12
10
8
7
6
5
4.0
3.4
Khối lượng
300,000
160,000
80,000
40,000
Giá vượt qua đường xu
hướng trên của kênh giá
Tuần có chênh lệch đỉnh
đáy lớn nhất trong nhiều tuần
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm

Xác định các tín hiệu bán (chốt lãi)
Đồ thị tuần
S&P 500
Giá
190
160
140
120
100
80
70
60
50
40
34
30
28
22
19
16
14
12
10
8
7
Khối lượng
12,000,000
7,000,000
4,000,000
2,000,000
Nhiều tín hiệu bán sẽ trở nên rõ ràng hơn trên đồ thị tuần nhưng sẽ khác lại rõ hơn trên đồ thị ngày. Đó là lý do tại sao bạn nên phân tích đồ thị trên cả hai khung thời gian. Hãy xem xét hai đồ thị này và xác định hiệu bán (chốt lãi)
Xác định các tín hiệu bán (chốt lãi)
Đồ thị ngày
Giá
150
100
50
Khối lượng
1,600,000
800,000
400,000
200,000

▸ Đáp án

Charles Schwab–1998
Đồ thị tuần
Tuần có chênh lệch đỉnh-đáy lớn nhất trong nhiều tuần
Giá
S&P 500
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Mẫu hình chiếc cốc-tay cầm
Khối lượng lớn
Khối lượng
T3 1998
T6 1998
T9 1998
T12 1998
T3 1999
T6 1999

Charles Schwab–1998
Đồ thị ngày
Ngày tăng giá mạnh nhất trong nhiều ngày: tăng 11% chỉ trong 1 ngày.
Giá
Khoảng trống kiệt sức
Tăng 60% chỉ trong 8 ngày và có 7 ngày tăng giá trong 8 ngày giao dịch
Khối lượng lớn
Khối lượng
Tháng 12
Tháng 1
Tháng 2
Tháng 3
Tháng 4
Tháng 5
T6 1999

© 2009 Investor's Business Daily, Inc.

▶ Đáp án

Hansen–2004
Đồ thị tuần
Giá
Chốt lãi khi có đỉnh cao trào
Tuần có chênh lệch đỉnh-đáy lớn nhất trong nhiều tuần
S&P 500
Chia tách cổ phiếu với tỷ lệ lớn
Khối lượng lớn
Khối lượng
Hansen–2004
Đồ thị ngày
Giá
Ngày tăng giá mạnh nhất trong nhiều ngày: tăng 14% chỉ trong 1 ngày.
Tăng 44% chỉ trong 4 ngày
Khoảng trống kiệt sức
Khối lượng lớn
Khối lượng
Tháng 2
Tháng 3
Tháng 4
Tháng 5
Tháng 6
Tháng 7
Th. 2006

CÂU HỎI TRẮC NGHIỆM VỀ CANSLIM

1. Chữ "M" trong CANSLIM là viết tắt của từ nào sau đây

A. Making New Highs (Thiết Lập Đỉnh Cao Mới)

B. Margin (Ký Quỹ)

C. Market Direction (Xu Hướng Thị Trường Chung)

D. Money (Tiền)

2. Theo hướng dẫn của hệ thống đầu tư CANSLIM, bạn nên bán cổ phiếu nếu như:

A. Giá giảm 7% từ đỉnh 52 tuần

B. Giá giảm 10% so với giá mua của bạn

C. Giá vượt lên trên đường trung bình di động 50 tuần với khối lượng lớn

D. Giá giảm 7%-8% so với giá mua của bạn

E. Giá di chuyển đi ngang với khối lượng lớn

3. Chỉ báo nào sau đây ít có tác động đến chuyển động giá cổ phiếu?

A. Tăng trưởng EPS hàng quý

B. P/E

C. ROE

D. Tăng trưởng EPS hàng năm

E. Tăng trưởng doanh số

4. Mẫu hình nào sau đây KHÔNG phải là mẫu hình tốt?

A. Đĩa vòng cung có tay cầm

B. Nền giá dốc lên

C. Chiếc cốc-tay cầm

D. Hai đáy

E. Ba đáy

5. Hệ thống CANSLIM đề nghị cổ phiếu bạn mua nên có ROE tối thiểu là ___?

A. 15%

B. 25%

C. 17%

D. 30%

E. Không con số nào ở trên

6. Hệ thống CANSLIM đề nghị xu hướng tăng giá trước khi hình thành mẫu hình nên có mức tăng tối thiểu là bao nhiêu?

A. 100%

B. 60%

C. 30%

D. 10%

7. Trong mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, phát biểu nào sau đây là đúng?

A. Chiếc cốc hình chữ U và hình thành tối thiểu trong 7 tuần

B. Chiếc cốc hình chữ V và hình thành tối thiểu trong 16 tuần

C. Hình dáng chiếc cốc không quan trọng

D. Chiếc cốc chữ U là tốt hơn vì có những phiên rũ bỏ nhằm loại bỏ các nhà đầu tư yếu

E. Không câu nào ở trên

8. Trong mẫu hình chiếc cốc-tay cầm đúng, mức giá tại tay cầm sẽ như thế nào so với đỉnh cao nhất trước đó?

A. Cao hơn 7% so với đỉnh cao nhất trước đó

B. Cao hơn 10% so với đỉnh cao nhất trước đó

C. Thấp hơn 15% so với đỉnh cao nhất trước đó

D. Thấp hơn 25% so với đỉnh cao nhất trước đó

9. Thông thường, "đỉnh cao trào" xuất hiện khi giá cổ phiếu đã tăng giá trong nhiều tháng, sau đó tăng____ chỉ trong 1-3 tuần.

A. Tăng 15%-25%

B. Giảm 15%-20%

C. Giảm 10%-15%

D. Tăng 25%-50%

E. Không phải các đáp án trên.

10. Cho dù loại nền giá nào đi nữa thì điểm phá vỡ nên có khối lượng như sau:

A. Ít nhất cao hơn 25% so với khối lượng giao dịch bình quân

B. Ít nhất thấp hơn 60% so với khối lượng giao dịch bình quân

C. Ít nhất thấp hơn 40% so với khối lượng giao dịch bình quân

D. Ít nhất cao hơn 50% so với khối lượng giao dịch bình quân

E. Ít nhất cao hơn 20% so với khối lượng giao dịch bình quân

11. Nền giá phẳng được định nghĩa là mẫu hình giá đi ngang trong đó cổ phiếu không điều chỉnh nhiều hơn 15% trong thời gian tối thiểu là:

A. 3 tuần

B. 5 tuần

C. 7 tuần

D. 8 tuần.

12. Có bao nhiêu lần kéo ngược (hoặc điều chỉnh) trong nền giá dốc lên?

A. 1 lần

B. 2 lần

C. 5 lần

D. 3 lần

13. Bạn không nên mua rượt đuổi một cổ phiếu khi nó đã tăng giá kéo dài hơn___ so với điểm mua hợp lý.

A. 3%

B. 5%

C. 7%

D. 10%

14. Trong mẫu hình giá nào sau đây, cổ phiếu thường tăng giá gấp đôi trong 4-8 tuần trước khi hình thành mẫu hình:

A. Nền giá chồng trên nền giá

B. Lá cờ thắt chặt

C. Nền giá dốc lên

D. Nền giá phẳng

15. Trong mẫu hình hai đáy, "cú rũ bỏ" thường xảy ra tại

A. Tại đáy thứ hai

B. Tại đáy đầu tiên

C. Ngay trước điểm pivot

D. Khi giá hiện bằng hoặc cao hơn so với đỉnh trước đó

16. Cứ___ trong 4 cổ phiếu sẽ đi theo xu hướng của thị trường chung.

A.1

B. 2

C. 3

D.4

E.5

17. Hầu hết các hoạt động giao dịch trên thị trường được tạo nên bởi:

A. Nhà đầu tư cá nhân

B. Các nhà giao dịch trong ngày

C. Các quỹ phòng hộ

D. Các nhà đầu tư tổ chức

18. Tín hiệu nào sau đây cho thấy cổ phiếu có thể đạt đỉnh?

A. Đỉnh cao trào

B. Chỉ báo RS thấp hơn đỉnh cũ và có xu hướng giảm.

C. Sự thay đổi trong xu hướng

D. Tất cả các đáp án trên

19. Các đặc điểm kỹ thuật của một cổ phiếu bị suy yếu là:

A. Cổ phiếu có tỷ lệ P/E cao nhất trong năm vừa qua.

B. Cổ phiếu nằm dưới đường trung bình di động 50 ngày với khối lượng tăng.

C. Cổ phiếu này có sự giảm tốc trong tăng trưởng EPS hàng quý.

D. Cổ phiếu này chạm đỉnh cao nhất trong 12 tháng qua.

20. Trong thị trường tăng giá, phần lớn các cổ phiếu dẫn dắt bắt đầu giảm giá mạnh, đây thường là tín hiệu của:

A. Đỉnh cao trào

B. Thị trường chung đạt đỉnh

C. Giai đoạn hình thành nền giá

D. Thị trường chung tạo đáy

ĐÁP ÁN:

1C	2D	3B	4E	5C	6C	7A	8C	9D
10D	11B	12D	13B	14B	15A	16C	17D	18D
19B	20B							

Chúng tôi hy vọng bạn sẽ thấy chương bổ trợ này cực kỳ hữu ích. Hãy nhớ, việc học cách đọc đồ thị và xác định các nền giá sẽ mất rất nhiều thời gian. Bạn càng quan sát nhiều đồ thị, thì kỹ năng chọn các cổ phiếu có tiềm năng tăng giá mạnh càng được cải thiện. Ngoài ra, bạn có thể tìm thấy nhiều nguồn tài liệu miễn phí trên *Investors.com*:

- *Inverstors.com* cung cấp các đồ thị màu, kích cỡ lớn để bạn dễ dàng nhận diện các nền giá và xác định chính xác các điểm mua.
- IBD TV cung cấp các video hàng ngày phân tích một số cổ phiếu cụ thể cũng như một số bài học về cách thức đọc đồ thị.
- IBD University cung cấp một số nội dung đào tạo về Hệ Thống Đầu Tư CANSLIM, phân tích cơ bản, và phân tích xu hướng thị trường chung.

Tương tự, IBD Meetup tạo ra một cộng đồng giúp các nhà đầu tư theo trường phái CANSLIM trên toàn nước Mỹ có cơ hội chia sẻ và học hỏi lẫn nhau. IBD Meetup là cách thức thú vị để tất cả các nhà đầu tư có kinh nghiệp cùng nhau thảo luận về phương pháp đầu tư của IBD, ý tưởng đầu tư ở từng cổ phiếu cụ thể và thị trường chung. Hãy tìm hiểu thông tin tại *www.investors.com/meetup*.

Học cách đầu tư thông minh mất nhiều thời gian, nhưng có hàng ngàn người đã sử dụng Hệ Thống Đầu Tư CANSLIM và những công cụ của IBD, Investors.com để trở nên thành công hơn trên thị trường chứng khoán. Bạn cũng có thể làm được điều đó! ◆

NHỮNG CÂU CHUYỆN THÀNH CÔNG

Trong suốt hơn 25 năm qua, Nhật Báo IBD đã nghe được vô số câu chuyện thành công của các độc giả khi sử dụng Hệ Thống Đầu Tư CANSLIM do IBD cung cấp. Cuộc đời của họ đã thay đổi hoàn toàn khi giấc mơ "tự do tài chính" trở thành sự thực.

SAU ĐÂY LÀ MỘT VÀI VÍ DỤ NHỎ TRONG HÀNG NGÀN CÂU CHUYỆN THÀNH CÔNG mà chúng tôi biết được. Điều thú vị là những người thành công ở nhiều độ tuổi và trình độ kinh nghiệm khác nhau. Đây là bằng chứng đanh thép cho thấy, chỉ cần cố gắng chăm chỉ nghiên cứu, kiên nhẫn và quyết tâm, bất cứ ai cũng có thể cải thiện khả năng đầu tư một khi tuân thủ hệ thống đầu tư CANSLIM.

ĐỊNH THỜI ĐIỂM THỊ TRƯỜNG

"IBD đã mang đến một phương pháp đầu tư rất khoa học và được thời gian kiểm chứng. Hệ thống này đã giúp tôi tìm ra nhiều siêu cổ phiếu trong thị trường tăng giá, và quan trọng hơn, nó giúp tôi tránh được việc thua lỗ lớn trong thị trường giảm giá. Điều này cho phép tôi nghỉ hưu ở độ tuổi gần 50, dành nhiều thời gian hơn cho gia đình và làm những điều mà tôi thích. Cuộc sống của tôi trở nên rất hạnh phúc."

Michael A., Bang Florida, Đã Nghỉ Hưu.

"Tôi từng chia sẻ với người bạn "thông minh" của mình (vốn là sếp của một công ty dịch vụ tài chính) về việc sử dụng các khuyến nghị của chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh (The Big Picture)" để cắt giảm vị thế

đầu tư cổ phiếu và tăng nắm giữ tiền mặt vào tháng 12/2007. Tôi cũng muốn nhắc lại một thực tế là IBD đã từng kêu gọi bán cổ phiếu vào đỉnh tháng 1/2000. Trong khi những người bạn và đồng nghiệp của tôi trở nên khốn đốn vì cuộc khủng hoảng tài chính (chứng kiến tài sản bốc hơi), thì tôi và vợ lại đi tìm mua những cổ phiếu tốt thỏa mãn tiêu chí CANSLIM tại những điểm phá vỡ từ nền giá tốt. Điều này đủ để thấy rằng, tôi và vợ đã nắm giữ rất nhiều tiền mặt để thu mua tài sản giá rẻ trong năm 2008. Một lần nữa, tôi chân thành cám ơn IBD. Hãy yên tâm, bạn sắp có thêm hai độc giả trung thành nữa!"

Ken C., Bang California, Nhà Tư Vấn Tài Chính

"Tôi đã theo dõi IBD trong gần 17 năm qua và đặc biệt theo dõi rất kỹ trong 4 năm gần đây. Vào năm 2007, tài khoản giao dịch của tôi có mức sinh lợi +56%. Năm 2008, tôi gìn giữ được thành quả này khi đứng ngoài thị trường. Tôi cảm thấy rất ấn tượng với hệ thống CANSLIM. Nội dung, phương pháp giảng dạy, bố cục của cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" ngày càng tốt hơn qua nhiều phiên bản."

Eric M., Bang Illinois, Kỹ Su.

"Tôi là độc giả của *Nhật Báo IBD* từ năm 2005 và ngay lập tức gặt hái được lợi nhuận. Ngoài ra, tôi cũng đã tham gia hơn năm buổi hội thảo của IBD từ cấp độ 1 đến cấp độ 3, và mỗi buổi hội thảo giúp tôi trở thành nhà đầu tư kỷ luật hơn. Hệ Thống Đầu Tư CANSLIM luôn hoạt động tốt bất kể trong thị trường tăng giá hay giảm giá"

Rajesh S., Texas, Kỹ Su Điện Tử

"Tôi gửi lời cám ơn sâu sắc đến IBD vì chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" hết sức tuyệt vời và giá trị. Tôi là một nhân viên nhà nước có kế hoạch hưu trí 401(k) trong Chương Trình Tiết Kiệm Nhân Viên Nhà Nước (*Thrift Saving Program-TSP*). Chúng tôi bị giới hạn trong năm quỹ đầu tư cơ bản. Quỹ đầu tư "G", chuyên đầu tư vào các trái phiếu chính phủ được xem là thiên đường

an toàn. Quỹ "C" đầu tư các cổ phiếu trong chỉ số S&P500, quỹ "F" chuyên đầu tư vào các trái phiếu thương mại, quỹ "S" đầu tư vào các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ, và cuối cùng là quỹ "I" đầu tư trên thị trường quốc tế. Bằng cách sử dụng những khuyến nghị trong chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" và triển vọng thị trường, tôi có thể biết được xu hướng thị trường chung và thoát khỏi các quỹ đầu tư vào tài sản rủi ro (là quỹ "C", "I", "F", "S") để chuyển sang nắm giữ tiền mặt bằng các công cụ thanh khoản của quỹ "G", khi gặp phải tình huống xấu. Trong khi hầu hết các đồng nghiệp của tôi thua lỗ hơn 35% vì thị trường chung suy thoái, tổng tỷ suất sinh lợi của tôi vào năm 2008 là +4%. Tôi đơn giản luôn đọc chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" mỗi ngày và di chuyển dòng vốn của mình vào ra thị trường theo khuyến nghị của IBD. Một lần nữa, cám ơn vì công việc tuyệt vời của các bạn."

Brian D., Bang Florida, Đặc Vụ Điều Tra Liên Bang (FBI)

KHÔNG SỬ DỤNG CÁC QUAN ĐIỂM CHỦ QUAN CÁ NHÂN, CHỈ QUAN SÁT CÁC HÀNH ĐỘNG THỰC TẾ

"Khi đánh giá về IBD, tôi chỉ có thể nói rằng, đây là một trong những nguồn thông tin đáng tin cậy nhất dành cho các nhà đầu tư. Bạn sẽ không bao giờ thấy những kiểu nhận định nước đôi, tránh né hoặc vì lợi ích riêng theo kiểu "Phố Wall" từ IBD. IBD sẽ mang đến cho bạn những đánh giá hết sức thẳng thắn. Nghĩa là, IBD chỉ nói cho bạn nghe thực tế của thị trường, nền kinh tế, các sự kiện chính trị... có tác động đến thị trường, bất kể nó tích cực hoặc tiêu cực. Đây là một điều cực kỳ giá trị trong bối cảnh có nhiều thông tin thiếu tin cậy như hiện nay. IBD sẽ nói cho nhà đầu tư biết câu chuyện thực sự về thị trường và bạn có thể tin tưởng nó!"

Steve C., Bang Texas, Bác Sĩ Nhãn Khoa

"IBD và Investors.com giúp bạn tập trung vào hành động thực sự của thị trường tại bất cứ thời điểm nào, cho phép bạn tránh xa các thông tin nhiễu loạn."

Norm D., Bang California, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"*Nhật Báo IBD* thực sự là một công cụ tiết kiệm rất nhiều thời gian. Đọc *Nhật Báo IBD* đã trở thành công việc thường nhật của tôi mỗi ngày, đến nỗi tôi không cần phải đọc bất cứ điều gì khác. Đây là cách thức tuyệt vời để tôi nhanh chóng tập trung vào xu hướng thị trường chung, tiếp tục học hỏi, và cảm thấy luôn duy trì được động lực hướng tới thành công. Liệu bạn có thể bất cứ tờ báo nào làm được điều như vậy (mà chỉ mất có 15 phút mỗi ngày thôi nhé)? Đây thực sự là một tờ báo tuyệt vời!"

George M., Bang California, Giám Đốc Điều Hành

"Đối với tôi, *Nhật Báo IBD* là nguồn phân tích thị trường tuyệt vời vì nó chỉ dựa trên các nghiên cứu thực nghiệm khách quan, thay vì các ý kiến chủ quan của các chuyên gia, hoặc các cảm xúc cá nhân trong việc mua và bán cổ phiếu. Ưu điểm lớn nhất của nó là trình bày các suy nghĩ một cách rõ ràng, bộc trực về các thông tin thị trường, chứ không phải là một phương pháp lộn xộn như nhiều tờ báo tài chính khác."

Allen A.,Bang Connecticut, Tiến Sĩ

HỆ THỐNG ĐẦU TƯ CANSLIM

"Chỉ cần nghiên cứu IBD và CANSLIM, và bạn thực sự áp dụng chính xác, bạn hoàn toàn có thể đạt được thành công. Bạn không cần phải lắng nghe ý kiến của những người được gọi là chuyên gia (mà thực tế thì bạn cũng chẳng biết rõ họ là ai). Tôi không thích những phương pháp đầu tư căng thẳng và áp lực của các nhà quản trị tiền khác. Điều đó khó đảm bảo thành công cho bạn. Nhưng với IBD và CANSLIM, bạn đang bước đi trên con đường hướng tới thành công."

Carol., Bang Massachussetts, Bác Sĩ Gây Mê

"Tôi đã giao dịch toàn thời gian từ năm 2003, chính là nhờ sau khi đọc cuốn sách How to Make Money in Stocks (Làm Giàu Từ Chứng Khoán) của William O'Neil và *Nhật Báo IBD*. Tôi đọc đi đọc lại cuốn sách này rất nhiều lần và bây giờ, tôi vẫn tiếp tục đọc lại nó. Đó là một cuốn sách in màu nên

rất dễ nhìn, và cứ mỗi lần đọc nó tôi lại phát hiện ra nhiều thông tin mới, hữu ích. Tôi phải nói rằng, cuốn sách Làm Giàu Từ Chứng Khoán, trở thành độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD*, các công cụ trực tuyến của Investors.com là rất hữu ích cho sự thành công trong giao dịch chứng khoán. Giống như mọi người thường cố gắng bảo vệ những cuốn album lưu giữ kỷ niệm gia đình một khi xảy ra hỏa hoạn, tôi sẽ cố gắng bảo vệ cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" của William O'Neil vì nó sẽ tiếp tục mang lại cho tôi thành công trong giao dịch cổ phiếu."

Slaw F., Bang California, Nhà Giao Dịch Cổ Phiếu

NHỮNG QUY TẮC GIAO DỊCH ĐÃ ĐƯỢC THỜI GIAN KIỂM CHỨNG

"*Nhật Báo IBD* là nguồn thông tin chính xác và hữu ích cho biết thị trường chứng khoán thực sự hoạt động như thế nào. Tôi đã theo dõi các tín hiệu mua và bán của *Nhật Báo IBD* và nhận thấy đó là những quy tắc giao dịch đúng đắn. Nếu bạn dành nhiều thời gian để học và tuân thủ các quy tắc này, bạn sẽ trở nên giàu có."

Herb M., Bang Michigan, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"Chỉ đến khi tôi bắt đầu áp dụng đúng các quy tắc bán (cắt lỗ và chốt lãi) của IBD, tôi mới nhận ra rằng chìa khóa thành công không chỉ là cắt lỗ nhanh, mà còn phải biết cách đứng ngoài thị trường khi điều kiện thị trường không hề tốt để kiếm tiền. Một ngày không đọc *Nhật Báo IBD* là một ngày tôi bỏ lỡ các cơ hội."

Dennis H., Bang Florida, Nhà Môi Giới Chứng Khoán Đã Nghỉ Hưu

"William O'Neil đã dạy tôi hai quy tắc tạo nên nền tảng cho hệ thống đầu tư của tôi: (1) chỉ được phép lỗ nhỏ, và (2) bình quân giá lên, không bao giờ bình quân giá xuống. Hai quy tắc đơn giản này giúp tôi tránh được nhiều rắc rối. Khi tôi không tuân thủ nó, ngay lập tức tôi phải trả giá bằng rất nhiều tiền. Cảm ơn ông William O'Neil vì những gì mà ông đã làm cho

các nhà đầu tư bình thường như chúng tôi."

Peter M., Bang California, Giám Đốc Điều Hành

CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO TỐT NHẤT DÀNH CHO NHÀ ĐẦU TƯ

"Tôi đã mất rất nhiều thời gian để học cách đầu tư. Tôi đã tham gia các khóa học đào tạo kinh tế ở trường đại học và các khóa học khác do nhiều trung tâm tổ chức. Tôi từng làm việc cho một công ty môi giới bán lẻ và một công ty nghiên cứu các cổ phiếu có giá trị vốn hóa nhỏ để hỗ trợ cho khách hàng tổ chức. Nhưng rốt cuộc, tôi không thể thành công trên thị trường chứng khoán. Mãi cho đến khi tôi đọc cuốn sách Làm Giàu Từ Chứng Khoán, thành công mới mỉm cười với tôi."

Andrew M., New York, Phó Chủ Tịch

"Các học sinh của tôi đang tham gia Cuộc Thi Đầu Tư Chứng Khoán và hầu hết đều chật vật trong thua lỗ. Sau đó, họ bắt đầu đọc *Nhật Báo IBD*. IBD đã giúp các học sinh của tôi lấy lại được các khoản tiền thua lỗ và giành vị trí thứ ba trong cuộc thi này. IBD đã truyền cảm hứng cho các học sinh của tôi bằng những thông tin giá trị được tổ chức theo định dạng dễ đọc. Đó là những công cụ hữu ích để nghiên cứu, đưa ra quyết định đầu tư và trở thành nhà đầu tư độc lập."

Stephen D., New York, Giáo Viên Trường Trung Học

"Tôi đã trở thành độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD* từ năm 1991. Đây là môi trường giáo dục tốt nhất dành cho các nhà đầu tư. Tôi đã sa thải người môi giới của mình sau hai tuần sử dụng *Nhật Báo IBD*. Tôi đã nói với anh ta: "Tôi không nhận được nhiều sự trợ giúp từ anh". Tôi đã giao dịch hơn 150,000 cổ phiếu mỗi năm mà chưa hề có được chút lãi nào. Nhưng từ khi có IBD, tài khoản đầu tư của tôi đã vượt trên 1 triệu đôla. Tôi xem chứng khoán như một nghề kinh doanh. Tôi chỉ là một người đàn ông bình thường, không phải là một thiên tài, vì thế tôi đã nghiên cứu rất

nhiều và sử dụng IBD. Đó là cách tôi đạt được thành công. Nó không chỉ là một tờ báo mà là một tài liệu nghiên cứu giá trị."

George C., Bang Georgia, Chuyên Gia Đào Tạo Phi Công

"Sự nghiệp đầu tư cổ phiếu của tôi dường như mất phương hướng trước khi biết đến IBD. Tôi không biết nên phải học hỏi điều gì. IBD đã mở ra cho tôi một tầm nhìn mới, tư duy mới. Tôi không nghĩ một ngày nào đó tôi sẽ ngừng học hỏi!"

Marilyn W., Ohio, Đã Nghỉ Hưu

"Đầu tư chứng khoán mà không đọc *Nhật Báo IBD* chẳng khác nào sống mà không cần uống nước. IBD sẽ mang lại cho bạn một cấu trúc thông tin hợp lý để giúp bạn có được đánh giá đúng đắn về xu hướng thị trường chung và từng cổ phiếu cụ thể. Tôi đã dạy cho hàng trăm sinh viên của mình những gì mà tôi học được từ IBD trong suốt bốn năm qua, và kết quả là rất ấn tượng. Mọi người không thể đầu tư mà không có *Nhật Báo IBD*."

James D., Bang Florida, Giảng Viên Đại Học

"Hãy dành một năm để học hỏi mọi thứ mà bạn đọc được từ IBD. Đó là cách dễ dàng nhất và nhanh nhất để trở thành nhà đầu tư thông minh, bất kể bạn đầu tư bao nhiêu tiền."

Julie P., Colorado, Nhà Văn và Chuyên Gia Dinh Dưỡng

"Tôi đã và đang trở thành độc giả đăng ký của *Nhật báo IBD* từ khi bắt đầu nghiên cứu chứng khoán vào năm 1990 và không thể đầu tư tốt nếu không có nó. Tôi đọc tờ báo mỗi ngày và nó trở thành cánh tay phải của tôi."

Averie M., Bang Florida, Đã Nghỉ Hưu

"Sau hơn 18 năm giảng dạy từ trung học cơ sở, trung học phổ thông cho đến đại học, tôi đã sử dụng rất nhiều loại sách báo, video, website,

báo chí, tạp chí, máy tính và chương trình trò chơi trong hoạt động giảng dạy về lĩnh vực đầu tư. Không còn nghi ngờ gì nữa, IBD là nguồn tài liệu đúng đắn và hấp dẫn nhất mà tôi từng sử dụng để giúp các sinh viên trở thành các nhà đầu tư thành công."

Mike S., Bang Texas, Giáo Viên Giảng Dạy Môn Đầu Tư

THÀNH QUẢ ĐẦU TƯ THỰC TẾ

"Tôi ước tính số tiền mà tôi kiếm được từ đầu tư cổ phiếu, sau khi sử dụng *Nhật Báo IBD* làm nguồn tài liệu tham khảo hàng ngày, còn nhiều hơn cả số tiền tích góp từ công việc Kiểm Toán Viên (CPA) trong 10 năm qua."

Robert F., Bang Illinois, Kiểm Toán Viên Được Cấp Phép (CPA)

"Nhờ những hướng dẫn của William O'Neil, tôi đã hoàn thành được mục tiêu của đời mình. Bây giờ tôi có thể kiếm sống bằng nghề đầu tư chứng khoán, nuôi hai đứa con song sinh 12 tuổi ăn học, và trở thành người bố làm việc tại nhà. Sự thông thái của William O'Neil giúp tôi phát triển và bảo vệ những đồng tiền mồ hôi nước mắt, đồng thời cho phép tôi tận hưởng một cuộc sống tốt đẹp hơn."

Tim K., Bang California, Trưởng Bộ Phận Đầu Tư

"Tôi đã đọc *Nhật báo IBD* kể từ khi mới khởi đầu sự nghiệp. Tôi bắt đầu với số vốn $5,000, và ba năm sau, nó đã trở thành $50,000. Tại sao thế? Vì đó là nhờ sự hữu ích của *Nhật Báo IBD*. Tôi chẳng cần phải nói thêm nhiều nữa!"

Fred B., New York, Thẩm Phán

"Từ khi tôi bắt đầu sử dụng hệ thống đầu tư CANSLIM và *Nhật Báo IBD,* và bây giờ là Investors.com, tôi đã kiếm được tỷ suất sinh lợi 359% cho số vốn đầu tư ban đầu! IBD có nhiều tính năng giúp tôi tìm kiếm các siêu cổ phiếu. Tôi gửi lời cám ơn sâu sắc vì những gì mà các bạn đã làm."

Kathleen P., Bang California, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"Tôi trở thành độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD* ngay sau khi tôi nghỉ hưu. Tôi bắt đầu dùng nó để xây dựng danh mục đầu tư vì tôi không thấy hài lòng với môi giới của mình. Họ chỉ khiến danh mục đầu tư của tôi thêm thua lỗ mà thôi. Nhưng với sự trợ giúp của IBD, qua thời gian, tôi đã lấy lại khoản tiền thua lỗ và có thêm khoản lãi 20%-30%. Danh mục của tôi biến từ $400,000 thành $700,000 nhờ IBD. Tôi yêu thích IBD. Dù đi đâu, tôi vẫn luôn ca ngợi về IBD."

Don R., Washington, Chủ Nhà Hàng Khách Sạn

"Hơn 10 năm liên tiếp, chúng tôi đã có khoản lãi kép hàng năm 57%. CANSLIM và IBD chính là yếu tố quan trọng tạo nên thành công này."

Florence R., Bang Texas, Nhà Đầu Tư

"Tôi bắt đầu sự nghiệp đầu tư cách đây hơn 10 năm. Tôi chìm trong thua lỗ cho đến khi biết đến *Nhật Báo IBD*. Kể từ đó, tôi bắt đầu kiếm được tiền."

Ash M., Hawaii, Chủ Doanh Nghiệp

"Sau khi đọc Nhật Báo IBD, học về hệ thống đầu tư CANSLIM, và đọc các cuốn sách của William O'Neil, tôi đã trở thành nhà đầu tư thành công và là ông Bố đảm đang ở nhà. Cám ơn IBD và CANSLIM, giấc mơ của tôi đã trở thành sự thực."

Frederick D., Bang Michigan, Đã Nghỉ Hưu.

"Tài khoản của tôi đã tăng 130% trong năm khủng hoảng 2008? Chính *Nhật Báo IBD* đã giúp tôi làm được điều đó!!!"

Edward K., Bang Arizona, Bác Sĩ Nghỉ Hưu

"Cám ơn *Nhật Báo IBD* và hệ thống CANSLIM của Ngài O'Neil, tài khoản hưu trí 401(k) của tôi vẫn đang tăng +10%. Tôi đang tiếp tục giữ tất cả các khoản lỗ dưới hoặc bằng 8%. Đồng thời chốt lãi 20%-25% để trở thành nhà đầu tư thành công. Cám ơn ông."

Don B., Michigan, Chuyên Gia Gây Mê

"Bắt đầu vào năm 1999 với tài khoản tiết kiệm $5,000 và số tiền mừng đám cưới $7,000, tôi đã sử dụng hệ thống CANSLIM để biến nó thành 7 con số vào năm 2008."

Jonathan S.,Bang Tennessee, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"Thật vui khi nói với các bạn biết, tôi đã gìn giữ được phần lớn lợi nhuận kiếm được từ thị trường tăng giá năm 2003 nhờ vào các số báo của IBD... IBD thực sự là nguồn dữ liệu tuyệt vời về thị trường chứng khoán và giúp các nhà đầu tư cá nhân lẫn chuyên nghiệp có được các quyết định đầu tư thông minh hơn."

Bruce W., Bang California, Luật Sư

"Với kiến thức có được từ IBD, tôi đã có được thành tích đầu tư rất tốt từ cuối những năm 1990 cho đến tháng 10 năm 2007."

Bob K., Hawaii, Kỹ Sư Cơ Khí

"Kể từ thời điểm đổ vỡ bong bóng dotcom cho đến khủng bố 11/9, danh mục của tôi gần như mất một nửa giá trị trong hai năm. Mặc dù lúc đó tôi là độc giả đăng ký của Wall Street Journal, nhưng điều đó cũng không thể ngăn tôi thua lỗ. Tôi trở thành độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD* và tìm thấy nhiều thông tin hữu ích hơn cho hoạt động đầu tư. Ngay lập tức, tôi nhận ra việc đọc IBD tốt hơn so với WSJ. *Nhật Báo IBD* đi vào chi tiết hơn và phân tích những cổ phiếu cụ thể hơn là đề cập đến những vấn đề toàn cầu và các quỹ tương hỗ. Tôi không bao giờ hối tiếc khi trở thành bạn đọc của IBD. Sử dụng những kiến thức tôi nhận được từ IBD về kỹ năng đọc đồ thị và xu hướng, tôi đã mua được một vài cổ phiếu với mức lãi lên đến ba con số bên cạnh nhiều khoản lãi hai con số. IBD đã mang lại cho tôi nhiều giá trị hơn những gì tôi trả cho họ để học hệ thống CANSLIM và những nguồn tài liệu miễn phí khác. Cám ơn IBD rất nhiều! Tôi sẽ trở thành độc giả trung thành của tờ báo."

Kenneth G., Bang Michigan, Nhân Viên Kế Hoạch Tiện Ích Công Cộng.

"Tôi không thể tin nổi với thành quả đầu tư của mình: Giờ đây, số tiền tôi kiếm được trong ba ngày có thể bằng cả tháng lương. Tất cả đều nhờ sử dụng *Nhật Báo IBD*. Sự thực, *Nhật Báo IBD* và Investors.com là nơi duy nhất mà tôi kiếm được nhiều tiền hơn những gì đã bỏ ra để học nó."

Kent J., Bang California, Nhà Quản Lý

"Tôi đã phải bán một số cơ sở kinh doanh sau một vài năm giao tiền cho các nhà quản lý tiền. Giờ đây, tôi quyết định tự mình phải học cách quản lý tiền. Không phải mất nhiều thời gian, tôi lập tức nhận ra IBD là nhật báo đáng tin cậy có thể giúp nhiều người kiếm được tiền từ thị trường. Đó là lý do tại sao tôi luôn trung thành với tờ báo này. Tôi không cần phải tìm kiếm thêm nguồn thông tin ở nơi nào khác vì điều đó chỉ khiến vấn đề trở nên rắc rối. Tôi lập tức tắt tất cả kênh thông tin truyền thống. Đối với tôi, IBD đã quá tuyệt vời. Tờ báo không ngừng trở nên hấp dẫn mỗi năm và thành quả danh mục đầu tư của tôi cũng thế. Kể từ năm thứ hai sử dụng *Nhật Báo IBD,* tôi đã có khoản lãi 26%, và tiếp tục tăng trưởng mạnh kể từ đó."

Michael D., Bang California, Đã Nghỉ Hưu.

Vào năm 2006, tôi đã sử dụng một số kỹ năng của hệ thống CANSLIM để mua cổ phiếu Hansen Natural và không ngừng bổ sung vị thế ở cổ phiếu này, đến mức 80% danh mục của tôi là đầu tư vào HANS. Tuân thủ nguyên tắc CANSLIM, tôi chốt lãi vào ngày 11 tháng 5 năm 2006, gần đúng với đỉnh. Tôi chỉ có duy nhất một giao dịch vào năm đó và lợi nhuận tôi kiếm được đủ để sống hai năm tiếp theo. Tôi sẽ không giao dịch thành công nếu không có *Nhật Báo IBD.*"

Joseph S., Bang Pennsylvania, Giám Đốc Điều Hành

"*Nhật Báo IBD* là một trong những điều tốt đẹp nhất đã đến với gia đình tôi, xét trên khía cạnh tài chính."

Roger D., Bang Iowa, Giáo Viên

NHỮNG TÍNH NĂNG TUYỆT VỜI

"Chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" giúp tôi tập trung giải thích chính xác xu hướng thị trường chung. Tôi cũng sử dụng danh sách cổ phiếu "IBD 100" để xác nhận cổ phiếu mà tôi đang quan tâm cũng được các chuyên gia IBD theo dõi. Tôi thích các chuyên mục ở trang B như : "Stock on the Move (Chuyển Động Cổ Phiếu Trên Sàn NYSE + Nasdaq)", xếp hạng nhóm

ngành công nghiệp để giúp tôi tập trung nghiên cứu; bảng giá cổ phiếu bao gồm các cổ phiếu dẫn dắt để giúp tôi xác định xem liệu cổ phiếu nào đang đóng vai trò dẫn dắt. Trang A cũng rất tuyệt vời với những thông tin quan trọng. Đây là một tờ báo được tổ chức khoa học."

Mark R., Washington, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"Tôi thích đọc các chuyên mục của *Nhật Báo IBD*, chẳng hạn như: "Bức Tranh Toàn Cảnh", 10 câu chuyện quan trọng nhất của "IBD Top 10" và nhiều mục khác. Nó giúp tôi tập trung vào những gì đang xảy ra trên thị trường chứng khoán và nền kinh tế. IBD không chỉ cung cấp những thông tin quý giá để tìm kiếm các cổ phiếu tốt mà tờ báo này còn giúp tiết kiệm rất nhiều thời gian. Tôi dễ dàng đọc nó dù đi bất cứ đâu. Cám ơn đội ngũ IBD vì công việc tuyệt vời này."

Paul C., Bang Mary land, Nhà Đầu Tư

"Danh sách "IBD 100" là nền tảng cho danh mục của tôi. Nó cung cấp danh sách cổ phiếu mà tôi sử dụng để đánh giá, dựa trên cơ sở yếu tố cơ bản và kỹ thuật. Chất lượng của cổ phiếu sẽ tối đa hóa khả năng thành công của một giao dịch."

Steve M., Colorado, Trưởng Bộ Phận Đầu Tư Cổ Phiếu

"Chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh", "Góc Nhà Đầu Tư", "Các Cổ Phiếu Nóng Trên Sàn NYSE & NASDAQ", cùng với các video "Phân Tích Cổ Phiếu Hàng Ngày (*Daily Stock Analysis*)" và "Tóm Tắt Thị Trường Sau Giờ Đóng Cửa (*Market Wrap*)", "Stock Checkup" và "IBD University" của Investors.com là những tính năng tôi thường sử dụng nhất nhằm giúp tôi luôn theo dõi sát thị trường, lựa chọn các cổ phiếu tốt, và học cách trở thành nhà đầu tư chứng khoán giỏi hơn. Tất cả đều vô giá."

Alex J., Bang California, Sinh Viên

"Tôi luôn đọc chuyên mục "Bức Tranh Toàn Cảnh" đầu tiên vì nó là điểm khởi đầu tốt để có được cảm nhận thị trường đang diễn biến như thế nào. Một khi bạn đã có được thông tin này, bạn có thể đưa ra quyết định đầu tư đúng đắn. IBD là nguồn tài liệu đầu tư thượng hạng cung cấp tất cả mọi thứ cho mọi người, từ nhà đầu tư mới cho đến các nhà đầu tư chuyên nghiệp nhất. Chỉ cần bạn phát huy tất cả lợi thế của những tính năng này, thành công chắc chắn sẽ đến với bạn."

Cliff B., Bang Texas, Lính Không Quân Đã Nghỉ Hưu

TỰ TIN HƯỚNG TỚI THÀNH CÔNG

"IBD đã thay đổi cuộc đời tôi khi mang đến sự tự tin của một nhà đầu tư độc lập và thông tin đúng đắn cho phép tôi bảo vệ và phát triển danh mục. Các chương trình đào tạo như thổi vào tôi một luồng sinh khí. Đây chính là cách IBD làm thay đổi cuộc đời tôi."

Mary L., Bang Tennessee, Chuyên Gia Bất Động Sản

"Tôi chỉ là một nhà đầu tư mới vào nghề và chẳng biết chút gì về thị trường chứng khoán. Thông qua các cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán", "24 Bài Học Sống Còn Để Đầu Tư Thành Công" và các chương trình đào tạo của IBD cũng như Investors.com, tôi nhận thấy bản thân có được nhiều kiến thức giá trị hơn so với những người đã đầu tư nhiều năm."

Kim P., Bang California, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"William O'Neil cho phép tôi làm nhiều thứ mà ngay cả chứng chỉ CPA (Kiểm Toán Viên Công Chúng Được Chấp Nhận) cũng không thể: Làm chủ tình hình tài chính của mình."

Mike H., Bang Florida, CPA

"Tôi đã tham gia thị trường chứng khoán từ năm 1990 sau khi được truyền cảm hứng và niềm tin từ phiên bản thứ hai của cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" và thành quả thực sự là không thể tin nổi. Bạn có

thể giải thích tốt mọi khía cạnh của thị trường. Tôi cũng là độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD* từ năm đó và dành hai giờ mỗi ngày để đọc nó. Cám ơn các bạn vì đã giúp tôi luôn được an toàn trong con đường đầu tư."

Ruth B., Bang California, Nhà Đầu Tư Cá Nhân

"Sử dụng *Nhật Báo IBD* - cả báo giấy và website Investors.com, kết hợp với dịch vụ Daily Graphs và nghiên cứu của chính tôi- tôi cực kỳ tự tin về việc tiếp tục kiếm tiền trên thị trường."

Daryl T., Bang Texas, Lập Trình Máy Tính

"IBD và Investors.com là người thầy tuyệt vời đối với tôi. IBD là một trong những nguồn tài liệu giá trị hiếm hoi mà tôi biết, không chỉ mang đến những thông tin dễ hiểu mà còn hướng dẫn cách giải mã các thông tin để đầu tư hiệu quả. Cám ơn đã giúp tôi được an toàn trong con đường đầu tư!"

Sherrie C., Bang Neveda, Nhà Đầu Tư.

"IBD và CANSLIM mang đến cho tôi những thông tin hữu ích để quản lý tiền của mình hiệu quả hơn. Tôi đang tự chịu trách nhiệm về đồng tiền của mình nên điều quan trọng là phải hiểu được cách đầu tư đúng đắn. IBD đã làm điều này quá tốt. Kiến thức chính là sức mạnh và đó là lý do tại sao tôi đọc IBD."

Carol M., Oregon, Ủy Viên Hội Đồng Kế Hoạch

CUỐN SÁCH CŨ NHƯNG GIÁ TRỊ VẪN CÒN NGUYÊN

Phiên bản thứ ba của cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" đã giúp bạn đọc của *Nhật Báo IBD* có được kết quả đầu tư tốt hơn, đồng thời chia sẻ cách sử dụng *Nhật Báo IBD* và hệ thống đầu tư CANSLIM. Chúng tôi nghĩ rằng nên in lại một số bình luận với hy vọng chúng sẽ mang lại cho bạn tầm nhìn giá trị.

Ngày Lao Động, năm 2001

Thân gửi ông William O'Neil và ban biên tập *Nhật Báo IBD*

Là một người say mê *Nhật Báo IBD* và tất cả các bài viết của ông, tôi không thể tìm được lời nào để mô tả chúng đã làm thay đổi cuộc đời tôi như thế nào.

Lần đầu tiên tôi biết đến cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" là vào mùa thu năm 1998 thông qua các bài đánh giá của bạn đọc trên trang website Amazon.com. Lúc đó, tôi đang sống và giảng dạy tại Guatemala, và bắt đầu quan tâm đến vấn đề đầu tư và thị trường chứng khoán. Vì vậy, tôi đã đặt mua cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" và một vài cuốn sách khác, nhưng chỉ cuốn sách của ông, dựa trên những nghiên cứu lịch sử đã hấp dẫn tôi mãnh liệt. Tôi hiểu rằng, ông là người từng trải với kinh nghiệm hơn 40 năm giao dịch, chứng kiến cả thời gian tốt đẹp lẫn khó khăn của thị trường chứng khoán, trong khi những cuốn sách khác chỉ dựa trên những nghiên cứu từ những năm 1990. Ngoài ra, ông sử dụng cả phương pháp phân tích kỹ thuật và phân tích cơ bản hơn là chỉ tập trung vào một phương pháp. Những cuốn sách khác mà tôi đọc thường tập trung vào một trong hai phương pháp.

Tôi càng tin chắc rằng, hệ thống giao dịch của ông là dành cho tôi khi đọc những gì ông viết về David Ryan và Lee Freestone, những người đã đạt giải quán quân trong cuộc khi Nhà Vô Địch Đầu Tư Toàn Hoa Kỳ bằng cách sử dụng hệ thống CANSLIM.

Phần bổ sung hoàn hảo cho cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" là *Nhật Báo IBD*. Tôi đã cắt phiếu đăng ký ở cuối cuốn sách để được tặng

hai tuần miễn phí trở thành độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD*. Ngay lần đầu tiên nhận được tờ báo, tôi thấy toàn bộ hệ thống có vẻ rất hợp lý. Việc tìm kiếm các cổ phiếu thỏa mãn tiêu chí CANSLIM sẽ dễ dàng hơn nhờ sử dụng *Nhật Báo IBD*, và tờ báo này có nhiều chuyên mục rất hay, chẳng hạn như " Lãnh Đạo & Thành Công", "Nước Mỹ Mới", "Cổ Phiếu Nóng" và ưa thích nhất là "Góc Nhà Đầu Tư", đã mang đến cho tôi tầm nhìn sáng suốt khi giao dịch. Ngay lập tức, tôi trở thành độc giả đăng ký của *Nhật Báo IBD*, mặc dù $180 là khoản tiền lớn đối với tôi lúc đó. Khi ấy, mặc dù tờ báo đến Guatemala mỗi số đều bị trễ mất ba ngày, nhưng tôi vẫn thấy thông tin trong đó cực kỳ giá trị để nghiên cứu.

Tôi đọc tất cả mọi thứ có thể trong tờ báo và quyết định sử dụng nó trong suốt sự nghiệp giao dịch của mình. Năm đó, tôi đang giảng dạy tiếng Anh (vốn được xem như là Ngôn Ngữ Thứ Hai tại Guatemala) và cũng giảng dạy môn đầu tư cho các học sinh năng khiếu lớp 5.

Tôi đã giới thiệu cho chúng *Nhật Báo IBD* và bọn chúng lập tức ngấu nghiến tờ báo. Những học sinh này và nhiều học sinh khác sau này, đặc biệt yêu thích bảng giá cổ phiếu của IBD vì mỗi cổ phiếu đều được xếp bằng cách sử dụng khung đo từ 1 đến 99 hoặc từ A đến E hoặc F. Các em thường chạy đến chỗ tôi và nói: "Thầy hãy xem cổ phiếu này! Nó được chấm điểm 99, 99 và AAA." Tôi còn cao hứng dạy cho chúng cách tìm kiếm mẫu hình chiếc cốc-tay cầm, và chúng cũng rất thích thú với thử thách này.

Tôi trở về Denver vào mùa hè năm 1998 và tiếp tục sử dụng *Nhật Báo IBD* cho mục đích cá nhân lẫn công việc giảng dạy. Tại đây, tôi nhận được nhiều phản ứng tích cực từ các học sinh giống như ở Guatemala. Đến năm ngoái, trong suốt năm học 2000-2001, tôi còn đứng lớp ngoại khóa về kinh doanh cho học sinh từ lớp 6-lớp 8. Sử dụng *Nhật Báo IBD*, tôi đã giúp các học sinh tham gia vào cuộc thi hàng năm về thị trường chứng khoán do Denver Post tổ chức. Một nhóm học trò của tôi, bao gồm hai nam sinh người Ethiopia và một nam sinh khác đến từ Philippines, tất cả đều chỉ mới đến Mỹ một năm, đã giành giải nhì trong toàn bang! Nói thật,

rắc rối duy nhất của tôi khi sử dụng *Nhật Báo IBD* ở lớp học là việc các học sinh tranh cãi ai sẽ là người đầu tiên được đọc chuyên mục "Nhìn Lại Tuần Qua" vào ngày thứ 6.

Từ thành công trong việc sử dụng *Nhật Báo IBD* ở lớp học, tôi đã nảy ra nhiều ý tưởng khác trong việc sử dụng IBD trong hoạt động giáo dục. Nếu ông chưa bao giờ nghĩ đến một chương trình giáo dục đặc biệt, tôi rất vinh dự được chia sẻ nó với ông. Có rất nhiều thứ tuyệt vời ở IBD có thể hữu ích cho trường học!

Về công việc đầu tư của bản thân, tôi vẫn đọc *Nhật Báo IBD* hàng ngày và sử dụng dịch vụ Daily Graphs Online. Giờ đây, tôi trở nên tự tin hơn và có cảm nhận mạnh mẽ rằng, thị trường giảm giá đang dần kết thúc và chuyển sang thị trường tăng giá. Tôi có thể tìm và mua những cổ phiếu Qualcomm, JDSU hoặc Qlogic tương lai tại điểm pivot. (Tôi phải mất gần ba năm để hoàn toàn thấu hiểu điểm pivot!) Lúc đầu, tôi đúng là một gã gà mờ chẳng hề có bất cứ kỷ luật gì. Tôi đã vi phạm các quy tắc của CANSLIM khi mua bán lung tung ở mọi mức giá, mọi thời điểm trên đồ thị. Tôi cũng mua các cổ phiếu Internet đơn giản chỉ vì chúng là cổ phiếu Internet. Tôi cũng đã cố gắng sử dụng nhiều phương pháp khác với mong muốn có được lợi nhuận và thành công ngay lập tức. Rốt cuộc, trong hai năm đầu tư đầu tiên, tài khoản "bạc lẻ" của tôi đã suy giảm xuống mức thấp, khiến cho cái tôi cũng bị tổn thương.

Cuối cùng, tôi cũng rèn cho mình tính kỷ luật và tạo ra danh sách kiểm tra các tiêu chí CANSLIM. Tôi tựa hứa với chính mình sẽ không vi phạm bất cứ quy tắc nào của hệ thống. Kết quả là, thành công của tôi ngày càng một lớn dần. Mặc dù thị trường trong suốt một năm rưỡi qua đều khó khăn, nhưng tôi cũng có một vài giao dịch thành công, chẳng hạn như Techne, Skechers, International Gaming, và Direct Focus. Tôi đã đọc Chương 11 (Khi Nào Nên Bán Và Chốt Lợi Nhuận) của cuốn sách "Làm Giàu Từ Chứng Khoán" đến 20 lần để có khả năng chốt lãi tốt hơn trong thị trường tăng giá sắp tới. Tôi sẽ trở thành một nhà đầu tư siêu hạng giống như ông đã từng làm từ năm 1962 đến năm 1963.

Tôi cũng muốn thể hiện tình yêu và sự tự hào của mình đối với nước Mỹ. Tôi đã đi khắp nhiều quốc gia để giảng dạy và phải thừa nhận rằng, nước Mỹ chưa phải là quốc gia hoàn hảo nhất, nhưng tôi tin, cũng giống như ông, nếu bất cứ ai trên đất nước Mỹ cũng làm việc chăm chỉ, thành công nhất định sẽ tới. Cha tôi đến Mỹ vào năm 1950 khi vẫn còn là một chàng trai nhập cư nghèo khó và đã gây dựng được một sự nghiệp thành công, tất cả đều nhờ chăm chỉ làm việc. Ông luôn nhắc tôi rằng: "Nếu con chăm chỉ làm việc và luôn lạc quan, con sẽ đạt được bất cứ điều gì con muốn." Tôi cảm thấy ông và IBD đều thể hiện tinh thần này mỗi ngày. Dù ông có tin hay không, nhưng tôi vẫn luôn đăng ký cho cha tôi một tài khoản đọc *Nhật Báo IBD* vào mỗi dịp sinh nhật của ông. Giờ đây, cha tôi rất yêu thích tờ báo, thích những câu trích dẫn từ nó và đọc nó mỗi ngày!

Tuy nhiên, điều quan trọng nhất, tôi muốn gửi lời cám ơn đến ông vì những công việc vĩ đại mà ông đã làm. Tôi thực sự rất cảm kích!

Thân ái

David C., Nhà Đầu Tư

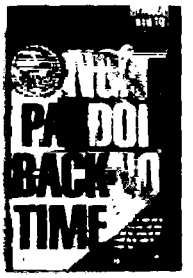
Tôi bắt đầu nghiên cứu về thị trường chứng khoán vào tháng 3 năm 1999. Sau sáu tháng uổng công vô ích với người môi giới của mình, tôi đến thư viện và phát hiện thấy *Nhật Báo IBD*. Từ đó, tôi quyết định học cách tự đầu tư. Tôi bắt đầu sự nghiệp đầu tư vào cuối tháng 9 với tài khoản $50,000. Khi tôi đã bán mọi thứ vào tháng 3 sau khi đọc phiên bản mới nhất cuốn sách của ông, tài khoản của tôi đã chạm mức $174,000. Hầu hết số tiền mà tôi kiếm được đều nhờ vào mẫu hình chiếc cốc-tay cầm và đọc cuốn sách Làm Giàu Từ Chứng Khoán. Giờ đây, tôi là một mục sư và muốn sử dụng số tiền này để xây dựng nhà thờ ở Illinois. Mục tiêu của tôi là xây dựng 13 nhà thờ trong vài năm tới. Cám ơn ông vì đã chia sẻ chiến lược giao dịch của mình với những người khác.

Tiến sĩ Larry R., Mục Sư ◆

HAPPY LIVE TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU
TỦ SÁCH ĐẦU TƯ GIÁ TRỊ

1. Ngày Đòi Nợ (Pay Back Time) – Phil Town

• Đọc thử và đặt sách: http://bit.ly/ngay-doi-no-tiki

Phil Town đã học hỏi tư duy của hai Huyền thoại Warren Buffett và Charlie Munger, và chuyển tải nó bằng những ngôn ngữ đơn giản, dễ hiểu, lồng ghép những ví dụ thực tế giúp cho người đọc tiếp cận với những kiến thức về đầu tư chứng khoán một cách dễ dàng.

Cuốn sách sẽ hướng dẫn bạn từ cách thức lựa chọn, đánh giá cổ phiếu, cho đến xây dựng cho mình một danh mục các cổ phiếu sẽ mua, xác định giá cả – giá trị của cổ phiếu, mức giá mua – bán nào là hợp lý, làm thế nào để chọn được một doanh nghiệp tốt, những nguyên tắc khi mua cổ phiếu, những tiêu chí, bí mật của lãi kép... và cứ thực hành như vậy cho tới khi bạn trở nên giàu có.

---

2. Lột Xác Để Trở Thành Nhà Đầu Tư Giá Trị
– Guy Spier

• Đọc thử và đặt sách: http://bit.ly/lot-xac-de-tro-thanh-nha-dau-tu-gia-tri-tiki

Câu chuyện về hành trình lột xác thực sự của Guy Spier từ một tay "mafia" cò mồi tại một quỹ đầu tư chuyên kinh doanh các cổ phiếu "rác" tới việc trở thành một nhà đầu tư giá trị chân chính được soi sáng bởi trí tuệ của Warren Buffet và Charlie Munger.

Một cuốn sách cực kỳ thẳng thắn đưa người đọc vào các góc tối nhất của Phố Wall. Đồng thời cũng là một

bản hướng dẫn thực tế và thông minh giúp bạn trở thànhmột nhà đầu tư thành công. Những bài học mà bạn chỉ cần học được một vài trong số này thôi, bạn sẽ không còn sự lựa chọn nào khác ngoài việc trở nên giàu có.

---

3. Nghệ Thuật Đầu Tư Dhandho - Mohnish Pabrai

• Đọc thử và đặt sách: http://bit.ly/nghe-thuat-dau-tu-dhandho-tiki

Lối tiếp cận truyền thống của hầu hết các nhà đầu tư trên thực tế luôn là "Rủi ro cao, lợi nhuận cao" nhưng với Mohnish Pabrai thì không nhất thiết phải như vậy. "Rủi ro thấp, lợi nhuận cao" đó là tất cả những gì ông tìm kiếm.
Mohnish Pabrai sẽ từng bước chỉ ra cho chúng ta những đặc điểm và cách thức đầu tư mà ông đã áp dụng rất hiệu quả trong thực tế thông qua cuốn sách này.

Nếu bạn yêu thích và nhận được nhiều giá trị từ cuốn sách "Bộ sách Làm Giàu Từ Chứng Khoán phiên bản mới + Hướng Dẫn Thực Hành CANSLIM Cho Người Mới Bắt Đầu", hãy chia sẻ những ý tưởng hay nhất và giúp chúng tôi đánh giá cuốn sách này trên trang tiki tại: http://bit.ly/bo-sach-lam-giau-tu-chung-khoan-duong-dan-thuc-hanh-canslim-tiki

NHÀ XUẤT BẢN THẾ GIỚI

Trụ sở chính:
Số 46 Trần Hưng Đạo, Hoàn Kiếm, Hà Nội
Tel:+84.24.38253841 - Fax: +84.24.38269578
Chi nhánh:
Số 7, Nguyễn Thị Minh Khai, Quận I, TP. Hồ Chí Minh
Tel: 0084.28.3822.0102
Email: marketing@thegioipublishers.vn
Website: www.thegioipublishers.vn

LÀM GIÀU TỪ CHỨNG KHOÁN

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
TS. TRẦN ĐOÀN LÂM

Biên tập: Bùi Hương Giang
Trình bày: Thienam
Bìa: Thienam

LIÊN KẾT XUẤT BẢN
CÔNG TY TNHH HAPPY LIVE
Địa chỉ: Lầu 1, Số 1 đường số 12 Trần Trọng Cung,
Phường Tân Thuận Đông, Quận 7, TP. HCM
Website: www.happy.live

In 2000 bản, khổ 16 cm x 24 cm tại Xí nghiệp in Fahasa
Địa chỉ: 774 Trường Chinh, phường 15, Quận Tân Bình, TP. HCM
Số đăng ký KHXB: 127-2019/CXBIPH/14-08/ThG
Quyết định xuất bản số: 1080QĐ-ThG
ngày 07 tháng 11 năm 2019.
In xong nộp lưu chiểu năm 2019. Mã ISBN: 978-604-77-5602-5